

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တနပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်
သဂါထာဝဂ် ကျော် နိဒါနဝဂ်

ပါဠိသံယုတ် ဘာသာမန်

(ကွပ်ပထမ)

တြးပတိတ် နူဂကောံပါဠိပိဋကတ် ကွဲဲစှောံဘာသာမန်

သာသနာ- ၂၅၅၇

ချင်- ၁၃၇၅
မာတိကာ

ခရစ်- ၂၀၁၄

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

ပါဠိသံယုတ် ဘာသာမန်

မာတိကာ

ဒေဝတာသံယုတ်
သတုလ္လပကာယိကဝဂ်
ဇရာဝဂ်
ဆေတွာဝဂ်
အနာထပိဏ္ဍိကဝဂ်
ကောသလသံယုတ်
မာရသံယုတ်
ဘိက္ခုနီသံယုတ်
ဗြဟ္မသံယုတ်
ဝင်္ဂီသံယုတ်
ယက္ခသံယုတ်
ဝဂ်တတိယ

နိဒါနသံယုတ်
ကဠာရေတ္တိယဝဂ်
ဂဟပတိဝဂ်
အဘိသမယသံယုတ်
ကမ္မပထဝဂ်
အနုမတဂ္ဂသံယုတ်
လာဘသက္ကာရသံယုတ်
ဝဂ်စတုတ္ထ
ရာဟုလသံယုတ်
ဩပမ္မသံယုတ်
ဘိက္ခုသံယုတ်
သွက်ဂွံသမ္ဘိ ဗွဲကိုပ်ကွာ

မာတိကာ

လွှတ်

ပရူပရာ

မှတ်လိပ်

၁-ဒေဝတာသံယုတ်

၁-နဠဝဂ်

၁။	သုတ်ဩဃတရဏ	...	...	...	...	...	...	၁
၂။	သုတ်နိမောက္ခ	...	...	...	...	...	...	၂
၃။	သုတ်ဥပနိယ	...	...	...	...	...	...	၂
၄။	သုတ်အစ္ဆန္တိ	...	...	...	...	...	...	၃
၅။	သုတ်ကတိဆိန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၃
၆။	သုတ်ဇာဂရ	...	...	...	...	...	...	၄
၇။	သုတ်အပ္ပဋိဝိဒိတ	...	...	...	...	...	...	၄
၈။	သုတ်သုသမ္ပုဋ္ဌ	...	...	...	...	...	...	၄
၉။	သုတ်မာနကာမ	...	...	...	...	...	...	၅
၁၀။	သုတ်အရည	...	...	...	...	...	...	၅

၂-နန္ဒနဝဂ်

၁။	သုတ်နန္ဒန	...	...	...	...	...	...	၆
၂။	သုတ်နန္ဒတိ	...	...	...	...	...	...	၆
၃။	သုတ်နတ္ထိပုတ္တသမ	...	...	...	...	...	...	၇
၄။	သုတ်ခတ္တိယ	...	...	...	...	...	...	၇
၅။	သုတ်သဏမာန	...	...	...	...	...	...	၇
၆။	သုတ်နိဒ္ဒါတန္တိ	...	...	...	...	...	...	၈
၇။	သုတ်ဒုက္ကရ	...	...	...	...	...	...	၈
၈။	သုတ်ဟိရီ	...	...	...	...	...	...	၈
၉။	သုတ်ကုဋိကာ	...	...	...	...	...	...	၉
၁၀။	သုတ်သမိဒ္ဓိ	...	...	...	...	...	...	၉

လွှတ်

ပရူပရာ

မှတ်လိပ်

၃-သတ္တိဝဂ်

၁။	သုတ်သတ္တိ	...	...	...	...	...	...	၁၄
၂။	သုတ်ဖုသတိ	...	...	...	...	...	...	၁၄
၃။	သုတ်ဇော	...	...	...	...	...	...	၁၅
၄။	သုတ်မနောနိဝါရဏ	...	...	...	...	...	...	၁၅
၅။	သုတ်အရဟန္တ	...	...	...	...	...	...	၁၅
၆။	သုတ်ပဇ္ဇေတ	...	...	...	...	...	...	၁၆
၇။	သုတ်သရ	...	...	...	...	...	...	၁၆
၈။	သုတ်မဟဒ္ဒန	...	...	...	...	...	...	၁၇
၉။	သုတ်စတုစက္က	...	...	...	...	...	...	၁၇
၁၀။	သုတ်ဇုဏိဇယံ	...	...	...	...	...	...	၁၇

၄-သတုလ္လပကာယိကဝဂ်

၁။	သုတ်သဗ္ဗိ	...	...	...	...	...	...	၁၈
၂။	သုတ်မစ္ဆရိ	...	...	...	...	...	...	၁၉
၃။	သုတ်သာဓု	...	...	...	...	...	...	၂၁
၄။	သုတ်နသန္တိ	...	...	...	...	...	...	၂၄
၅။	သုတ်ဥဇ္ဈာနသညီ	...	...	...	...	...	...	၂၅
၆။	သုတ်သဒ္ဓါ	...	...	...	...	...	...	၂၇
၇။	သုတ်သမယ	...	...	...	...	...	...	၂၇
၈။	သုတ်သကလိက	...	...	...	...	...	...	၂၉
၉။	သုတ်ပဌမပဇ္ဇန္တမိတု	...	...	...	...	...	...	၃၁
၁၀။	သုတ်ဒုတိယပဇ္ဇန္တမိတု	...	...	...	...	...	...	၃၂

၅-အာဒိတ္တဝဂ်

၁။	သုတ်အာဒိတ္တ	...	...	...	...	...	...	၃၂
၂။	သုတ်ကိဒဒ	...	...	...	...	...	...	၃၃
၃။	သုတ်အန္တ	...	...	...	...	...	...	၃၃

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၅-အာဒိတ္တဝဂ်

၄။	သုတ်ဉာဏမူလ	...	...	...	...	...	...	၃၄
၅။	သုတ်အနောမ	...	...	...	...	...	...	၃၄
၆။	သုတ်အတ္တရာ	...	...	...	...	...	...	၃၄
၇။	သုတ်ဝနရောပ	...	...	...	...	...	...	၃၅
၈။	သုတ်ဇေတဝန	...	...	...	...	...	...	၃၅
၉။	သုတ်မစ္ဆရိ	...	...	...	...	...	...	၃၅
၁၀။	သုတ်ဃဋီကာရ	...	...	...	...	...	...	၃၆

၆-ဇရာဝဂ်

၁။	သုတ်ဇရာ	...	...	...	...	...	...	၃၈
၂။	သုတ်အဇရသာ	...	...	...	...	...	...	၃၈
၃။	သုတ်မိတ္တ	...	...	...	...	...	...	၃၈
၄။	သုတ်ဝတ္ထု	...	...	...	...	...	...	၃၉
၅။	သုတ်ပဌမဇန	...	...	...	...	...	...	၃၉
၆။	သုတ်ဒုတိယဇန	...	...	...	...	...	...	၃၉
၇။	သုတ်တတိယဇန	...	...	...	...	...	...	၃၉
၈။	သုတ်ဥပ္ပထ	...	...	...	...	...	...	၄၀
၉။	သုတ်ဒုတိယ	...	...	...	...	...	...	၄၀
၁၀။	သုတ်ကဝိ	...	...	...	...	...	...	၄၀

၇-အဒ္ဒဝဂ်

၁။	သုတ်နာမ	...	...	...	...	...	...	၄၀
၂။	သုတ်စိတ္တ	...	...	...	...	...	...	၄၁
၃။	သုတ်တဏှာ	...	...	...	...	...	...	၄၁
၄။	သုတ်သံယောဇန	...	...	...	...	...	...	၄၁
၅။	သုတ်ဗန္ဓန	...	...	...	...	...	...	၄၁
၆။	သုတ်အတ္တဟတ	...	...	...	...	...	...	၄၂
၇။	သုတ်ဥဒ္ဓိတ	...	...	...	...	...	...	၄၂

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၇-အဒ္ဓဝဂ်

၈။	သုတ်ပိဟိတ	...	...	...	...	...	...	၄၂
၉။	သုတ်က္ကစ္ဆာ	...	...	...	...	...	...	၄၂
၁၀။	သုတ်လောက	...	...	...	...	...	...	၄၃

၈-ဆေတ္တာဝဂ်

၁။	သုတ်ဆေတ္တာ	...	...	...	...	...	...	၄၃
၂။	သုတ်ရထ	...	...	...	...	...	...	၄၃
၃။	သုတ်ဝိတ္တ	...	...	...	...	...	...	၄၄
၄။	သုတ်ဝုဠိ	...	...	...	...	...	...	၄၄
၅။	သုတ်ဘိတာ	...	...	...	...	...	...	၄၄
၆။	သုတ်နဇီရတိ	...	...	...	...	...	...	၄၅
၇။	သုတ်က္ကဿရိယ	...	...	...	...	...	...	၄၅
၈။	သုတ်ကာမ	...	...	...	...	...	...	၄၆
၉။	သုတ်ပါထေယျ	...	...	...	...	...	...	၄၆
၁၀။	သုတ်ပဇ္ဇောတ	...	...	...	...	...	...	၄၆
၁၁။	သုတ်အရဏ	...	...	...	...	...	...	၄၇

၂-ဒေဝပုတ္တသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်ပဌမကဿပ	...	...	...	...	...	...	၄၉
၂။	သုတ်ဒုတိယကဿပ	...	...	...	...	...	...	၄၉
၃။	သုတ်မာဃ	...	...	...	...	...	...	၅၀
၄။	သုတ်မာဂဓ	...	...	...	...	...	...	၅၀
၅။	သုတ်ဒါမလိ	...	...	...	...	...	...	၅၀
၆။	သုတ်ကာမဒ	...	...	...	...	...	...	၅၁
၇။	သုတ်ပဉ္စာလစဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၅၂

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၈။	သုတ်တာယန	...	...	...	...	...	...	၅၂
၉။	သုတ်စန္ဒိမ	...	...	...	...	...	...	၅၄
၁၀။	သုတ်သူရိယ	...	...	...	...	...	...	၅၅

၂-အနာထပိဏ္ဍိကဝဂ်

၁။	သုတ်စန္ဒိမသ	...	...	...	...	...	...	၅၅
၂။	သုတ်ဝေဏှာ	...	...	...	...	...	...	၅၆
၃။	သုတ်ဒီပလဋ္ဌိ	...	...	...	...	...	...	၅၆
၄။	သုတ်နန္ဒန	...	...	...	...	...	...	၅၇
၅။	သုတ်စန္ဒန	...	...	...	...	...	...	၅၇
၆။	သုတ်ဝါသုဒတ္တ	...	...	...	...	...	...	၅၈
၇။	သုတ်သုဗြဟ္မ	...	...	...	...	...	...	၅၈
၈။	သုတ်ကကုဓ	...	...	...	...	...	...	၅၈
၉။	သုတ်ဥတ္တရ	...	...	...	...	...	...	၅၉
၁၀။	သုတ်အနာထပိဏ္ဍိက	...	...	...	...	...	...	၆၀

၃-နာနာတိတ္ထိယဝဂ်

၁။	သုတ်သိဝ	...	...	...	...	...	...	၆၁
၂။	သုတ်ခေမ	...	...	...	...	...	...	၆၂
၃။	သုတ်သေရီ	...	...	...	...	...	...	၆၃
၄။	သုတ်ပဋိကာရ	...	...	...	...	...	...	၆၅
၅။	သုတ်ဇန္တု	...	...	...	...	...	...	၆၇
၆။	သုတ်ရောဟိတဿ	...	...	...	...	...	...	၆၇
၇။	သုတ်နန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၆၉
၈။	သုတ်နန္ဒိဝိသာလ	...	...	...	...	...	...	၆၉
၉။	သုတ်သုသိမ	...	...	...	...	...	...	၇၀
၁၀။	သုတ်နာနာတိတ္ထိယသာဝက	...	...	...	...	...	...	၇၃

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၃-ကောသလသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်ဒဟရ	...	...	...	...	...	...	၇၇
၂။	သုတ်ပုရိသ	...	...	...	...	...	...	၇၉
၃။	သုတ်ဇရာမရဏ	...	...	...	...	...	...	၈၀
၄။	သုတ်ပိယ	...	...	...	...	...	...	၈၀
၅။	သုတ်အတ္တရက္ခိတ	...	...	...	...	...	...	၈၂
၆။	သုတ်အပ္ပက	...	...	...	...	...	...	၈၃
၇။	သုတ်အဉ္စကရဏ	...	...	...	...	...	...	၈၄
၈။	သုတ်မလ္လိကာ	...	...	...	...	...	...	၈၄
၉။	သုတ်ယည	...	...	...	...	...	...	၈၅
၁၀။	သုတ်ဗန္ဓန	...	...	...	...	...	...	၈၆

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်သတ္တဇဋိလ	...	...	...	...	...	...	၈၇
၂။	သုတ်ပဉ္စရာဇ	...	...	...	...	...	...	၈၉
၃။	သုတ်ဒေါဏပါက	...	...	...	...	...	...	၉၂
၄။	သုတ်ပဌမသင်္ဂါမ	...	...	...	...	...	...	၉၃
၅။	သုတ်ဒုတိယသင်္ဂါမ	...	...	...	...	...	...	၉၄
၆။	သုတ်မလ္လိကာ	...	...	...	...	...	...	၉၆
၇။	သုတ်အပ္ပမာဒ	...	...	...	...	...	...	၉၆
၈။	သုတ်ကလျာဏမိတ္တ	...	...	...	...	...	...	၉၇
၉။	သုတ်ပဌမအပုတ္တက	...	...	...	...	...	...	၁၀၀
၁၀။	သုတ်ဒုတိယအပုတ္တက	...	...	...	...	...	...	၁၀၂

၃-ဝဂ်တတိယ

၁။	သုတ်ပုဂ္ဂလ	...	...	...	...	...	...	၁၀၃
၂။	သုတ်အယျိကာ	...	...	...	...	...	...	၁၀၇

မာတိကာ

		မာတိကာ						[ဆ]
လွှဲဖတ်		ပရူပရာ						မုက်လိခိ
၃-ဝဂ်တတိယ								
၃။	သုတ်လောက	...	...	...	...	...	...	၁၀၈
၄။	သုတ်ဣဿတ္တ	...	...	...	...	...	...	၁၀၈
၅။	သုတ်ပဗ္ဗတူပမ	...	...	...	...	...	...	၁၁၀
၄-မာရသံယုတ်								
၁-ဝဂ်ပဌမ								
၁။	သုတ်တပေါကမ္မ	...	...	...	...	...	...	၁၁၅
၂။	သုတ်ဟတ္ထိရာဇေဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၁၁၆
၃။	သုတ်သုဘ	...	...	...	...	...	...	၁၁၆
၄။	သုတ်ပဌမမာရပါသ	...	...	...	...	...	...	၁၁၇
၅။	သုတ်ဒုတိယမာရပါသ	...	...	...	...	...	...	၁၁၇
၆။	သုတ်သပ္ပ	...	...	...	...	...	...	၁၁၈
၇။	သုတ်သုပတိ	...	...	...	...	...	...	၁၁၉
၈။	သုတ်နန္ဒတိ	...	...	...	...	...	...	၁၂၀
၉။	သုတ်ပဌမအာယု	...	...	...	...	...	...	၁၂၀
၁၀။	သုတ်ဒုတိယအာယု	...	...	...	...	...	...	၁၂၁
၂-ဝဂ်ဒုတိယ								
၁။	သုတ်ပါသာဏ	...	...	...	...	...	...	၁၂၁
၂။	သုတ်ကိန္နုသီဟ	...	...	...	...	...	...	၁၂၂
၃။	သုတ်သကလိက	...	...	...	...	...	...	၁၂၃
၄။	သုတ်ပတိရူပ	...	...	...	...	...	...	၁၂၄
၅။	သုတ်မာနသ	...	...	...	...	...	...	၁၂၄
၆။	သုတ်ပတ္တ	...	...	...	...	...	...	၁၂၅
၇။	သုတ်ဆဿာယတန	...	...	...	...	...	...	၁၂၆
၈။	သုတ်ပိဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၁၂၇
၉။	သုတ်ကဿက	...	...	...	...	...	...	၁၂၇
၁၀။	သုတ်ရဇ္ဇ	...	...	...	...	...	...	၁၂၉

လွိုဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၃-ဝဂ်တတိယ

၁။	သုတ်သမ္မဟုလ	...	...	...	...	...	...	၁၃၀
၂။	သုတ်သမိဒ္ဓိ	...	...	...	...	...	...	၁၃၂
၃။	သုတ်ဂေါမိက	...	...	...	...	...	...	၁၃၃
၄။	သုတ်သတ္တဝဿာနုဗန္ဓ	...	...	...	...	...	...	၁၃၅
၅။	သုတ်မာရဓီတု	...	...	...	...	...	...	၁၃၇

၅-ဘိက္ခုနီသံယုတ်

၁။	သုတ်အာဠဝိကာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၃
၂။	သုတ်သောမာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၄
၃။	သုတ်ကိသာဂေါတမီ	...	...	...	...	...	...	၁၄၄
၄။	သုတ်ဝိဇယော	...	...	...	...	...	...	၁၄၅
၅။	သုတ်ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၆
၆။	သုတ်စာလာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၇
၇။	သုတ်ဥပစာလာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၈
၈။	သုတ်သီသုပစာလာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၈
၉။	သုတ်သေလာ	...	...	...	...	...	...	၁၄၉
၁၀။	သုတ်ဝဇီရာ	...	...	...	...	...	...	၁၅၀

၆-ဗြဟ္မသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်ဗြဟ္မာယာစနု	...	...	...	...	...	...	၁၅၃
၂။	သုတ်ဂါရဝ	...	...	...	...	...	...	၁၅၅
၃။	သုတ်ဗြဟ္မဒေဝ	...	...	...	...	...	...	၁၅၇
၄။	သုတ်ဗကဗြဟ္မ	...	...	...	...	...	...	၁၅၉
၅။	သုတ်အညတရဗြဟ္မ	...	...	...	...	...	...	၁၆၁
၆။	သုတ်ဗြဟ္မလောက	...	...	...	...	...	...	၁၆၃
၇။	သုတ်ကောကာလိက	...	...	...	...	...	...	၁၆၅

မာတိကာ

လွှဲဟ်	မာတိကာ						[ဇု]
	ပရူပရာ						မုက်လိခ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၈။	သုတ်ကတမောဒကတိဿ	...	...	...	...	...	၁၆၅
၉။	သုတ်တုရုဗြဟ္မ	...	...	...	...	...	၁၆၅
၁၀။	သုတ်ကောကာလိက	...	...	...	...	...	၁၆၆

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်သနင်္ကမာရ	...	...	...	...	...	၁၆၉
၂။	သုတ်ဒေဝဒတ္တ	...	...	...	...	...	၁၆၉
၃။	သုတ်အန္ဓကဝိန္ဓ	...	...	...	...	...	၁၇၀
၄။	သုတ်အရုဏဝတီ	...	...	...	...	...	၁၇၀
၅။	သုတ်ပရိနိဗ္ဗာန	...	...	...	...	...	၁၇၃

၇-ဗြာဟ္မဏသံယုတ်

၁-အရဟန္တဝဂ်

၁။	သုတ်ခနုဉ္ဇာနီ	...	...	...	...	...	၁၇၇
၂။	သုတ်အက္ခောသ	...	...	...	...	...	၁၇၈
၃။	သုတ်အသုရိန္ဒက	...	...	...	...	...	၁၈၀
၄။	သုတ်ဗိလင်္ကက	...	...	...	...	...	၁၈၁
၅။	သုတ်အဟိသက	...	...	...	...	...	၁၈၁
၆။	သုတ်ဇဌာ	...	...	...	...	...	၁၈၂
၇။	သုတ်သုဒ္ဓိက	...	...	...	...	...	၁၈၃
၈။	သုတ်အဂ္ဂိက	...	...	...	...	...	၁၈၃
၉။	သုတ်သုန္ဒရိက	...	...	...	...	...	၁၈၅
၁၀။	သုတ်ဗဟုမိတရ	...	...	...	...	...	၁၈၇

၂-ဥပါသကဝဂ်

၁။	သုတ်ကသိဘာရဒ္ဒါဇ	...	...	...	...	...	၁၈၉
၂။	သုတ်ဥဒယ	...	...	...	...	...	၁၉၁
၃။	သုတ်ဒေဝဟိတ	...	...	...	...	...	၁၉၂

မာတိကာ

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၂-ဥပါသကဝဂ်

၄။	သုတ်မဟာသာလ	...	...	...	...	...	...	၁၉၃
၅။	သုတ်မာနတ္ထဒ္ဓ	...	...	...	...	...	...	၁၉၅
၆။	သုတ်ပစ္စနီက	...	...	...	...	...	...	၁၉၆
၇။	သုတ်နဝကမ္ပိက	...	...	...	...	...	...	၁၉၇
၈။	သုတ်ကဋ္ဌဟာရ	...	...	...	...	...	...	၁၉၈
၉။	သုတ်မာတုပေါသက	...	...	...	...	...	...	၁၉၉
၁၀။	သုတ်ဘိက္ခက	...	...	...	...	...	...	၁၉၉
၁၁။	သုတ်သင်္ဂါရဝ	...	...	...	...	...	...	၂၀၀
၁၂။	သုတ်ခေါမဒုဿ	...	...	...	...	...	...	၂၀၁

၈-ဝင်္ဂီသသံယုတ်

၁။	သုတ်နိက္ခန္တ	...	...	...	...	...	...	၂၀၃
၂။	သုတ်အရတီ	...	...	...	...	...	...	၂၀၄
၃။	သုတ်ပေသလ	...	...	...	...	...	...	၂၀၅
၄။	သုတ်အာနန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၂၀၆
၅။	သုတ်သုဘာသိတ	...	...	...	...	...	...	၂၀၆
၆။	သုတ်သာရိပုတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၀၈
၇။	သုတ်ပဝါရဏာ	...	...	...	...	...	...	၂၀၈
၈။	သုတ်ပရောသဟဿ	...	...	...	...	...	...	၂၁၀
၉။	သုတ်ကောဏ္ဍည	...	...	...	...	...	...	၂၁၂
၁၀။	သုတ်မောဂ္ဂလာန	...	...	...	...	...	...	၂၁၃
၁၁။	သုတ်ဂဂ္ဂရာ	...	...	...	...	...	...	၂၁၄
၁၂။	သုတ်ဝင်္ဂီသ	...	...	...	...	...	...	၂၁၄

၉-ဝနသံယုတ်

၁။	သုတ်ဝိဝေက	...	...	...	...	...	...	၂၁၇
၂။	သုတ်ဥပဋ္ဌာန	...	...	...	...	...	...	၂၁၇
၃။	သုတ်ကဿပဂေါတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၁၈
၄။	သုတ်သမ္ပဟုလ	...	...	...	...	...	...	၂၁၉

မာတိကာ

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၉-ဝနသံယုတ်

၅။	သုတ်အာနန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၂၁၉
၆။	သုတ်အနုရုဒ္ဓ	...	...	...	...	...	...	၂၂၀
၇။	သုတ်နာဂဒတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၂၁
၈။	သုတ်ကုလဃရဏီ	...	...	...	...	...	...	၂၂၁
၉။	သုတ်ဝဇ္ဇိပုတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၂၂
၁၀။	သုတ်သဇ္ဈာယ	...	...	...	...	...	...	၂၂၂
၁၁။	သုတ်အကုသလဝိတက္က	...	...	...	...	...	...	၂၂၃
၁၂။	သုတ်မဇ္ဈိက	...	...	...	...	...	...	၂၂၃
၁၃။	သုတ်ပါကတိန္ဒြိယ	...	...	...	...	...	...	၂၂၄
၁၄။	သုတ်ဂန္ဓထွေနေ	...	...	...	...	...	...	၂၂၄

၁၀-ယက္ခသံယုတ်

၁။	သုတ်ကုန္ဒက	...	...	...	...	...	...	၂၂၇
၂။	သုတ်သက္ကနာမ	...	...	...	...	...	...	၂၂၇
၃။	သုတ်သုစိလောမ	...	...	...	...	...	...	၂၂၈
၄။	သုတ်မဏိဘဒ္ဒ	...	...	...	...	...	...	၂၂၉
၅။	သုတ်သာနု	...	...	...	...	...	...	၂၂၉
၆။	သုတ်ပိယင်္ဂရ	...	...	...	...	...	...	၂၃၀
၇။	သုတ်ပုနဗ္ဗသု	...	...	...	...	...	...	၂၃၁
၈။	သုတ်သုဒတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၃၂
၉။	သုတ်ပဌမသုက္ကာ	...	...	...	...	...	...	၂၃၃
၁၀။	သုတ်ဒုတိယသုက္ကာ	...	...	...	...	...	...	၂၃၄
၁၁။	သုတ်စီရာ	...	...	...	...	...	...	၂၃၄
၁၂။	သုတ်အာဠဝက	...	...	...	...	...	...	၂၃၄

၁၁-သက္ကသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်သုဝီရ	...	...	...	...	...	...	၂၃၇
၂။	သုတ်သုသီမ	...	...	...	...	...	...	၂၃၈

လို့ဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၃။	သုတ်ခဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၂၃၉
၄။	သုတ်ဝေပစိတ္တိ	...	...	...	...	...	...	၂၄၂
၅။	သုတ်သုဘာသိတဇယ	...	...	...	...	...	...	၂၄၃
၆။	သုတ်ကုလာဝက	...	...	...	...	...	...	၂၄၆
၇။	သုတ်နဒ္ဒဗ္ဗိယ	...	...	...	...	...	...	၂၄၆
၈။	သုတ်ဝေရောစနအသုရိန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၂၄၇
၉။	သုတ်အရညာယတနက္ကသိ	...	...	...	...	...	...	၂၄၇
၁၀။	သုတ်သမုဒ္ဒက	...	...	...	...	...	...	၂၄၈

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်ဝတပဒ	...	...	...	...	...	...	၂၄၉
၂။	သုတ်သက္ကနာမ	...	...	...	...	...	...	၂၅၀
၃။	သုတ်မဟာလိ	...	...	...	...	...	...	၂၅၁
၄။	သုတ်ဒလိဒ္ဓ	...	...	...	...	...	...	၂၅၃
၅။	သုတ်ရာမဏေယျက	...	...	...	...	...	...	၂၅၄
၆။	သုတ်ယဇမာန	...	...	...	...	...	...	၂၅၅
၇။	သုတ်ဗုဒ္ဓဝန္တနာ	...	...	...	...	...	...	၂၅၅
၈။	သုတ်ဂဟဌဝန္တနာ	...	...	...	...	...	...	၂၅၆
၉။	သုတ်သတ္တာရဝန္တနာ	...	...	...	...	...	...	၂၅၇
၁၀။	သုတ်သံဃဝန္တနာ	...	...	...	...	...	...	၂၅၈

၃-ဝဂ်တတိယ

၁။	သုတ်ဆေတွာ	...	...	...	...	...	...	၂၅၉
၂။	သုတ်ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယ	...	...	...	...	...	...	၂၅၉
၃။	သုတ်သမ္မရိမာယာ	...	...	...	...	...	...	၂၆၀
၄။	သုတ်အစွယ	...	...	...	...	...	...	၂၆၁
၅။	သုတ်အက္ခောဓ	...	...	...	...	...	...	၂၆၂

မာတိကာ

သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် တဲ့ရောင်။

မာတိကာ

မာတိကာ

လွှဲစာ

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၁-နိဒါန်းသံယုတ်

၁-ဗုဒ္ဓဝဂ်

၁။	သုတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ	...	...	...	...	...	...	၂၆၃
၂။	သုတ်ဝိဘင်္ဂ	...	...	...	...	...	...	၂၆၄
၃။	သုတ်ပဋိပဒါ	...	...	...	...	...	...	၂၆၇
၄။	သုတ်ဝိပဿီ	...	...	...	...	...	...	၂၆၈
၅။	သုတ်သိဒ္ဓိ	...	...	...	...	...	...	၂၇၃
၆။	သုတ်ဝေဿဘူ	...	...	...	...	...	...	၂၇၃
၇။	သုတ်ကကုသန္ဓ	...	...	...	...	...	...	၂၇၃
၈။	သုတ်ကောဏာဂမန	...	...	...	...	...	...	၂၇၃
၉။	သုတ်ကဿပ	...	...	...	...	...	...	၂၇၃
၁၀။	သုတ်ဂေါတမ	...	...	...	...	...	...	၂၇၃

၂-အာဟာရဝဂ်

၁။	သုတ်အာဟာရ	...	...	...	...	...	...	၂၇၅
၂။	သုတ်မောဠိယဖဂ္ဂုန	...	...	...	...	...	...	၂၇၆
၃။	သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၂၇၈
၄။	သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၂၇၉
၅။	သုတ်ကစ္စာနဂေါတ္တ	...	...	...	...	...	...	၂၈၁
၆။	သုတ်ဓမ္မကထိက	...	...	...	...	...	...	၂၈၂
၇။	သုတ်အစေလကဿပ	...	...	...	...	...	...	၂၈၃
၈။	သုတ်တိဗ္ဗရုက	...	...	...	...	...	...	၂၈၅
၉။	သုတ်ဗာလပဏ္ဍိတ	...	...	...	...	...	...	၂၈၇
၁၀။	သုတ်ပစ္စယ	...	...	...	...	...	...	၂၈၈

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၃-ဒသဗလဝဂ်

၁။	သုတ်ဒသဗလ	...	...	...	...	...	...	၂၉၀
၂။	သုတ်ဒုတိယဒသဗလ	...	...	...	...	...	...	၂၉၁
၃။	သုတ်ဥပနိသ	...	...	...	...	...	...	၂၉၂
၄။	သုတ်အညတိတ္ထိယ	...	...	...	...	...	...	၂၉၅
၅။	သုတ်ဘူမိဇ	...	...	...	...	...	...	၃၀၀
၆။	သုတ်ဥပဝါဏ	...	...	...	...	...	...	၃၀၃
၇။	သုတ်ပစ္စယ	...	...	...	...	...	...	၃၀၄
၈။	သုတ်ဘိက္ခု	...	...	...	...	...	...	၃၀၆
၉။	သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၃၀၇
၁၀။	သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၃၀၈

၄-ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်

၁။	သုတ်ဘူတ	...	...	...	...	...	...	၃၀၉
၂။	သုတ်ကဋ္ဌာရ	...	...	...	...	...	...	၃၁၂
၃။	သုတ်ဉာဏဝတ္ထု	...	...	...	...	...	...	၃၁၇
၄။	သုတ်ဒုတိယဉာဏဝတ္ထု	...	...	...	...	...	...	၃၂၀
၅။	သုတ်အဝိဇ္ဇာပစ္စယ	...	...	...	...	...	...	၃၂၁
၆။	သုတ်ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပစ္စယ	...	...	...	...	...	...	၃၂၃
၇။	သုတ်နတုမှ	...	...	...	...	...	...	၃၂၅
၈။	သုတ်စေတနာ	...	...	...	...	...	...	၃၂၅
၉။	သုတ်ဒုတိယစေတနာ	...	...	...	...	...	...	၃၂၆
၁၀။	သုတ်တတိယစေတနာ	...	...	...	...	...	...	၃၂၇

၅-ဂဟပတိဝဂ်

၁။	သုတ်ပဉ္စဝေရဘယ	...	...	...	...	...	...	၃၂၈
၂။	သုတ်ဒုတိယပဉ္စဝေရဘယ	...	...	...	...	...	...	၃၃၀
၃။	သုတ်ဒုက္ခ	...	...	...	...	...	...	၃၃၁
၄။	သုတ်လောက	...	...	...	...	...	...	၃၃၂

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၅-ဂဟပတိဝဂ်

၅။	သုတ်ဉာတိက	...	...	...	...	...	...	၃၃၄
၆။	သုတ်အညတရဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၃၃၅
၇။	သုတ်ဇာနုဿောဏီ	...	...	...	...	...	...	၃၃၆
၈။	သုတ်လောကာယတိက	...	...	...	...	...	...	၃၃၆
၉။	သုတ်အရိယသာဝက	...	...	...	...	...	...	၃၃၇
၁၀။	သုတ်ဒုတိယအရိယသာဝက	...	...	...	...	...	...	၃၃၈

၆-ဒုက္ခဝဂ်

၁။	သုတ်ပရိဝီမံသန	...	...	...	...	...	...	၃၄၀
၂။	သုတ်ဥပါဒါန	...	...	...	...	...	...	၃၄၃
၃။	သုတ်သံယောဇန	...	...	...	...	...	...	၃၄၄
၄။	သုတ်ဒုတိယသံယောဇန	...	...	...	...	...	...	၃၄၆
၅။	သုတ်မဟာရုက္ခ	...	...	...	...	...	...	၃၄၆
၆။	သုတ်ဒုတိယမဟာရုက္ခ	...	...	...	...	...	...	၃၄၇
၇။	သုတ်တရုဏရုက္ခ	...	...	...	...	...	...	၃၄၈
၈။	သုတ်နာမရူပ	...	...	...	...	...	...	၃၄၉
၉။	သုတ်ဝိညာဏ	...	...	...	...	...	...	၃၄၉
၁၀။	သုတ်နိဒါန	...	...	...	...	...	...	၃၅၀

၇-မဟာဝဂ်

၁။	သုတ်အသုတဝါ	...	...	...	...	...	...	၃၅၂
၂။	သုတ်ဒုတိယအသုတဝါ	...	...	...	...	...	...	၃၅၃
၃။	သုတ်ပုတ္တမံသုပမ	...	...	...	...	...	...	၃၅၅
၄။	သုတ်အတ္ထိရာဂ	...	...	...	...	...	...	၃၅၈
၅။	သုတ်နဂရ	...	...	...	...	...	...	၃၆၁
၆။	သုတ်သမ္ပဿ	...	...	...	...	...	...	၃၆၄
၇။	သုတ်နဠကလာပီ	...	...	...	...	...	...	၃၆၉
၈။	သုတ်ကောသမ္ပိ	...	...	...	...	...	...	၃၇၁

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၇-မဟာဝဂ်

၉။	သုတ်ဥပယန္တိ	...	...	...	...	...	...	၃၇၅
၁၀။	သုတ်သုသိမ	...	...	...	...	...	...	၃၇၆

၈-သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ်

၁။	သုတ်ဇရာမရဏ	...	...	...	...	...	...	၃၈၄
၂-၁။	သုတ်စုံသုတ်မဉ္ဇူ သုတ်ဇာတိ	...	...	...	...	...	...	၃၈၄

၉-အန္တရပေယျာလ

၁။	သုတ်သတ္တု	...	...	...	...	...	...	၃၈၅
၂-၁။	သုတ်စုံသုတ်မဉ္ဇူသုတ်ဒုတိယသတ္တု	...	...	...	...	...	...	၃၈၅
၂-၁၂။	ပေယျာလစုံမဲ့သုတ် မဉ္ဇူသုတ်သိက္ခာ	...	...	...	...	...	...	၃၈၆

၂-အဘိသမယသံယုတ်

၁။	သုတ်နခသိခါ	...	...	...	...	...	...	၃၈၇
၂။	သုတ်ပေါက္ခရဏီ	...	...	...	...	...	...	၃၈၇
၃။	သုတ်သံဘေဇ္ဇဉဒက	...	...	...	...	...	...	၃၈၈
၄။	သုတ်ဒုတိယသံဘေဇ္ဇဉဒက	...	...	...	...	...	...	၃၈၉
၅။	သုတ်ပထဝီ	...	...	...	...	...	...	၃၈၉
၆။	သုတ်ဒုတိယပထဝီ	...	...	...	...	...	...	၃၉၀
၇။	သုတ်သမုဒ္ဒ	...	...	...	...	...	...	၃၉၀
၈။	သုတ်ဒုတိယသမုဒ္ဒ	...	...	...	...	...	...	၃၉၀
၉။	သုတ်ပဗ္ဗတ	...	...	...	...	...	...	၃၉၁
၁၀။	သုတ်ဒုတိယပဗ္ဗတ	...	...	...	...	...	...	၃၉၁
၁၁။	သုတ်တတိယပဗ္ဗတ	...	...	...	...	...	...	၃၉၂

၃-ဓာတုသံယုတ်**၁-နာနတ္ထဝဂ်**

၁။	သုတ်ဓာတုနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၅
၂။	သုတ်ဖဿနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၅

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၁-နာနတ္ထဝဂ်

၃။	သုတ်နောဗဿနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၅
၄။	သုတ်ဝေဒနာနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၆
၅။	သုတ်ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၆
၆။	သုတ်ဗာဟိရဓာတုနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၇
၇။	သုတ်သညာနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၇
၈။	သုတ်နောပရိယေသနာနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၈
၉။	သုတ်ဗာဟိရဗဿနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၃၉၉
၁၀။	သုတ်ဒုတိယဗာဟိရဗဿနာနတ္ထ	...	...	...	...	...	...	၄၀၀

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်သတ္တဓာတု	...	...	...	...	...	...	၄၀၂
၂။	သုတ်သနီဒါန	...	...	...	...	...	...	၄၀၃
၃။	သုတ်ဂိဉ္ဇကာဝသထ	...	...	...	...	...	...	၄၀၅
၄။	သုတ်ဟီနာဓိမုတ္တိက	...	...	...	...	...	...	၄၀၆
၅။	သုတ်စင်္ကမ	...	...	...	...	...	...	၄၀၇
၆။	သုတ်သဂါထာ	...	...	...	...	...	...	၄၀၉
၇။	သုတ်အဿဒ္ဒသံသန္ဓန	...	...	...	...	...	...	၄၁၀
၈။	သုတ်အဿဒ္ဒမူလက	...	...	...	...	...	...	၄၁၂
၉။	သုတ်အဟိရိကမူလက	...	...	...	...	...	...	၄၁၄
၁၀။	သုတ်အနောတ္တပ္ပမူလက	...	...	...	...	...	...	၄၁၅
၁၁။	သုတ်အပ္ပဿုတမူလက	...	...	...	...	...	...	၄၁၆
၁၂။	သုတ်ကုသိတမူလက	...	...	...	...	...	...	၄၁၇

၃-ကမ္မပထဝဂ်

၁။	သုတ်အသမာဟိတ	...	...	...	...	...	...	၄၁၇
၂။	သုတ်ဒုဿီလ	...	...	...	...	...	...	၄၁၈
၃။	သုတ်ပဉ္စသိက္ခာပဒ	...	...	...	...	...	...	၄၁၈
၄။	သုတ်သတ္တကမ္မပထ	...	...	...	...	...	...	၄၁၉

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၃-ကမ္မပထဝဂ်

၅။	သုတ်ဒသကမ္မပထ	...	...	...	...	...	...	၄၂၀
၆။	သုတ်အဋ္ဌကိက	...	...	...	...	...	...	၄၂၀
၇။	သုတ်ဒသင်္ဂ	...	...	...	...	...	...	၄၂၁

၄-ဝဂ်စတုတ္ထ

၁။	သုတ်စတုဓာတု	...	...	...	...	...	...	၄၂၂
၂။	သုတ်ပုဗ္ဗေသမ္မောဓ	...	...	...	...	...	...	၄၂၂
၃။	သုတ်အစရိ	...	...	...	...	...	...	၄၂၃
၄။	သုတ်နောစဒံ	...	...	...	...	...	...	၄၂၄
၅။	သုတ်ဗြဟ္မဒူက	...	...	...	...	...	...	၄၂၅
၆။	သုတ်အဘိနန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၄၂၅
၇။	သုတ်ဥပါဒ	...	...	...	...	...	...	၄၂၆
၈။	သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၂၆
၉။	သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၂၇
၁၀။	သုတ်တတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၂၇

၄-အနုမတဂ္ဂသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်တိဏကဋ္ဌ	...	...	...	...	...	...	၄၂၉
၂။	သုတ်ပထဝီ	...	...	...	...	...	...	၄၂၉
၃။	သုတ်အသု	...	...	...	...	...	...	၄၃၀
၄။	သုတ်ဒီရ	...	...	...	...	...	...	၄၃၁
၅။	သုတ်ပဗ္ဗတ	...	...	...	...	...	...	၄၃၂
၆။	သုတ်သာသပ	...	...	...	...	...	...	၄၃၂
၇။	သုတ်သာဝက	...	...	...	...	...	...	၄၃၃
၈။	သုတ်ဂင်္ဂါ	...	...	...	...	...	...	၄၃၄
၉။	သုတ်ဒဏှ	...	...	...	...	...	...	၄၃၅
၁၀။	သုတ်ပုဂ္ဂလ	...	...	...	...	...	...	၄၃၅

မာတိကာ

လွှဲဟ်	မာတိကာ						[န]
	ပရူပရာ						မုက်လိခ်

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်ဒုဂ္ဂတ	...	...	...	...	...	၄၃၆
၂။	သုတ်သုခိတ	...	...	...	...	...	၄၃၆
၃။	သုတ်တိသမတ္တ	...	...	...	...	...	၄၃၇
၄။	သုတ်မာတု	...	...	...	...	...	၄၃၈
၅။	သုတ်ပိတု	...	...	...	...	...	၄၃၉
၆။	သုတ်ဘာတု	...	...	...	...	...	၄၃၉
၇။	သုတ်ဘဂိနိ	...	...	...	...	...	၄၃၉
၈။	သုတ်ပုတ္တ	...	...	...	...	...	၄၃၉
၉။	သုတ်မိတု	...	...	...	...	...	၄၃၉
၁၀။	သုတ်ဝေပုလ္လပဗ္ဗတ	...	...	...	...	...	၄၄၀

၅-ကဿပသံယုတ်

၁။	သုတ်သန္တုဋ္ဌ	...	...	...	...	...	၄၄၃
၂။	သုတ်အနောတ္တပ္ပိ	...	...	...	...	...	၄၄၄
၃။	သုတ်စန္ဒူပမ	...	...	...	...	...	၄၄၆
၄။	သုတ်ကုလူပက	...	...	...	...	...	၄၄၈
၅။	သုတ်ဇိဏ္ဏ	...	...	...	...	...	၄၅၀
၆။	သုတ်ဩဝါဒ	...	...	...	...	...	၄၅၂
၇။	သုတ်ဒုတိယဩဝါဒ	...	...	...	...	...	၄၅၄
၈။	သုတ်တတိယဩဝါဒ	...	...	...	...	...	၄၅၆
၉။	သုတ်ဇာနာဘိည	...	...	...	...	...	၄၅၉
၁၀။	သုတ်ဥပဿယ	...	...	...	...	...	၄၆၃
၁၁။	သုတ်စီဝရ	...	...	...	...	...	၄၆၆
၁၂။	သုတ်ပရံမရဏ	...	...	...	...	...	၄၆၉
၁၃။	သုတ်သဒ္ဓမ္မပ္ပဋိရူပက	...	...	...	...	...	၄၇၀

၆-လာဘသက္ကာရသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်ဒါရုဏ	...	...	...	...	...	၄၇၃
၂။	သုတ်ဗဠိသ	...	...	...	...	...	၄၇၃

မာတိကာ

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၃။	သုတ်ကုမ္မ	...	...	...	...	...	...	၄၇၄
၄။	သုတ်ဒီဃလောမိက	...	...	...	...	...	...	၄၇၅
၅။	သုတ်မိဋ္ဌ က	...	...	...	...	...	...	၄၇၅
၆။	သုတ်အသနိ	...	...	...	...	...	...	၄၇၆
၇။	သုတ်ဒိဒ္ဓ	...	...	...	...	...	...	၄၇၆
၈။	သုတ်သိင်္ဂီလ	...	...	...	...	...	...	၄၇၆
၉။	သုတ်ဝေရမ္မ	...	...	...	...	...	...	၄၇၇
၁၀။	သုတ်သဂါထက	...	...	...	...	...	...	၄၇၈

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်သုဝဏ္ဏပါတိ	...	...	...	...	...	...	၄၇၈
၂။	သုတ်ရူပိယပါတိ	...	...	...	...	...	...	၄၇၉
၃-၁၀။	သုတ်ဒွံသုတ်မတ္တံသုတ်သုဝဏ္ဏနိက္ခ	...	...	...	...	...	...	၄၇၉

၃-ဝဂ်တတိယ

၁။	သုတ်မာတုဂါမ	...	...	...	...	...	...	၄၈၀
၂။	သုတ်ကလျာဏီ	...	...	...	...	...	...	၄၈၀
၃။	သုတ်ဇြကပုတ္တက	...	...	...	...	...	...	၄၈၀
၄။	သုတ်ဇြကမီတု	...	...	...	...	...	...	၄၈၁
၅။	သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၈၁
၆။	သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၈၂
၇။	သုတ်တတိယသမဏဗြာဟ္မဏ	...	...	...	...	...	...	၄၈၂
၈။	သုတ်ဆဝိ	...	...	...	...	...	...	၄၈၂
၉။	သုတ်ရဇ္ဈ	...	...	...	...	...	...	၄၈၃
၁၀။	သုတ်ဘိက္ခု	...	...	...	...	...	...	၄၈၃

၄-ဝဂ်စတုတ္ထ

၁။	သုတ်ဘိန္ဒူ	...	...	...	...	...	...	၄၈၄
၂။	သုတ်ကုသလမူလ	...	...	...	...	...	...	၄၈၄

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၄-ဝဂ်စတုတ္ထ

၃။	သုတ်ကုသလဓမ္မ	...	...	...	...	...	...	၄၈၄
၄။	သုတ်သုက္ကဓမ္မ	...	...	...	...	...	...	၄၈၄
၅။	သုတ်အစိရပက္ခန္ဓ	...	...	...	...	...	...	၄၈၅
၆။	သုတ်ပဉ္စရထသတ	...	...	...	...	...	...	၄၈၆
၇။	သုတ်မာတု	...	...	...	...	...	...	၄၈၆
၈-၁၃။	သုတ်တြိသုတ်မတ္တံသုတ်ပိတု	...	...	...	...	...	...	၄၈၇

၇-ရာဟုလသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်စက္ခု	...	...	...	...	...	...	၄၈၉
၂။	သုတ်ရူပ	...	...	...	...	...	...	၄၉၀
၃။	သုတ်ဝိညာဏ	...	...	...	...	...	...	၄၉၀
၄။	သုတ်သမ္မဿ	...	...	...	...	...	...	၄၉၁
၅။	သုတ်ဝေဒနာ	...	...	...	...	...	...	၄၉၁
၆။	သုတ်သညာ	...	...	...	...	...	...	၄၉၁
၇။	သုတ်သဗ္ဗေတနာ	...	...	...	...	...	...	၄၉၂
၈။	သုတ်တဏှာ	...	...	...	...	...	...	၄၉၂
၉။	သုတ်ဓာတု	...	...	...	...	...	...	၄၉၃
၁၀။	သုတ်ခန္ဓ	...	...	...	...	...	...	၄၉၃

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်စက္ခု	...	...	...	...	...	...	၄၉၃
၂-၁၀။	သုတ်စုံသုတ်မတ္တံသုတ်ရူပ	...	...	...	...	...	...	၄၉၄
၁၁။	သုတ်အနုသယ	...	...	...	...	...	...	၄၉၅
၁၂။	သုတ်အပဂတ	...	...	...	...	...	...	၄၉၆

၈-လက္ခဏသံယုတ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၁။	သုတ်အဋ္ဌိ	...	...	...	...	...	...	၄၉၉
၂။	သုတ်ပေသိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၀

လွှတ်

ပရူပရာ

မုက်လိပ်

၁-ဝဂ်ပဌမ

၃။	သုတ်ပိဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၅၀၀
၄။	သုတ်နိစ္ဆိဝိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၀
၅။	သုတ်အသိလောမ	...	...	...	...	...	...	၅၀၁
၆။	သုတ်သတ္တိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၁
၇။	သုတ်ဥသုလောမ	...	...	...	...	...	...	၅၀၁
၈။	သုတ်သုစိလောမ	...	...	...	...	...	...	၅၀၁
၉။	သုတ်ဒုတိယသုစိလောမ	...	...	...	...	...	...	၅၀၂
၁၀။	သုတ်ကုမ္မဏ္ဍ	...	...	...	...	...	...	၅၀၂

၂-ဝဂ်ဒုတိယ

၁။	သုတ်သသိသက	...	...	...	...	...	...	၅၀၂
၂။	သုတ်ဂူထခါဒ	...	...	...	...	...	...	၅၀၃
၃။	သုတ်နိစ္ဆိဝိတ္ထိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၃
၄။	သုတ်မဂ္ဂလိတ္ထိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၃
၅။	သုတ်ဩကိလိနီ	...	...	...	...	...	...	၅၀၃
၆။	သုတ်အသိသက	...	...	...	...	...	...	၅၀၄
၇။	သုတ်ပါပဘိက္ခု	...	...	...	...	...	...	၅၀၄
၈။	သုတ်ပါပဘိက္ခုနီ	...	...	...	...	...	...	၅၀၄
၉။	သုတ်ပါပသိက္ခာမာန	...	...	...	...	...	...	၅၀၄
၁၀။	သုတ်ပါပသာမဏေရ	...	...	...	...	...	...	၅၀၅
၁၁။	သုတ်ပါပသာမဏေရီ	...	...	...	...	...	...	၅၀၅

၉-ဩပမ္ပသံယုတ်

၁။	သုတ်ကုဋ	...	...	...	...	...	...	၅၀၇
၂။	သုတ်နာသိခ	...	...	...	...	...	...	၅၀၇
၃။	သုတ်ကုလ	...	...	...	...	...	...	၅၀၈
၄။	သုတ်ဩက္ခာ	...	...	...	...	...	...	၅၀၈
၅။	သုတ်သတ္တိ	...	...	...	...	...	...	၅၀၈

မာတိကာ

လွှဲဟ်

ပရူပရာ

မုက်လိခ်

၉-သြပမ္မသံယုတ်

၆။	သုတ်ခနုဂ္ဂဟ	...	...	...	...	...	...	၅၀၉
၇။	သုတ်အာဏိ	...	...	...	...	...	...	၅၁၀
၈။	သုတ်ကလိင်္ဂရ	...	...	...	...	...	...	၅၁၁
၉။	သုတ်နာဂ	...	...	...	...	...	...	၅၁၂
၁၀။	သုတ်ဗိဠာရ	...	...	...	...	...	...	၅၁၃
၁၁။	သုတ်သိင်္ဂါလ	...	...	...	...	...	...	၅၁၄
၁၂။	သုတ်ဒုတိယသိင်္ဂါလ	...	...	...	...	...	...	၅၁၅

၁၀-ဘိက္ခုသံယုတ်

၁။	သုတ်ကောလိတ	...	...	...	...	...	...	၅၁၇
၂။	သုတ်ဥပတိဿ	...	...	...	...	...	...	၅၁၈
၃။	သုတ်ဃဋ	...	...	...	...	...	...	၅၁၉
၄။	သုတ်နဝ	...	...	...	...	...	...	၅၂၀
၅။	သုတ်သုဇာတ	...	...	...	...	...	...	၅၂၂
၆။	သုတ်လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ	...	...	...	...	...	...	၅၂၂
၇။	သုတ်ဝိသာခ	...	...	...	...	...	...	၅၂၃
၈။	သုတ်နန္ဒ	...	...	...	...	...	...	၅၂၄
၉။	သုတ်တိဿ	...	...	...	...	...	...	၅၂၄
၁၀။	သုတ်ထေရနာမက	...	...	...	...	...	...	၅၂၅
၁၁။	သုတ်မဟာကပ္ပိန	...	...	...	...	...	...	၅၂၆
၁၂။	သုတ်သဟာယက	...	...	...	...	...	...	၅၂၇

မာတိကာ

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် တဲ့ရောင်။

သွက်ဂွံသမ္မိ ဗွဲကိုပ်ကွာ

သင်္ကေတ ပြကိုဟ်ဂမၠိုင်

* * * * *

- ၊ ပိုဒ်မွဲ- ပွဲဂါထာ လအိတ်ပထမပါဒကို တတိယပါဒ။
- ။ ပိုဒ်ဓါ- ပွဲဂါထာ လအိတ်ဒုတိယပါဒကို စတုတ္ထပါဒ။ ၊ ပိုဒ်မွဲ- ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဇောက်။
- ။ ပိုဒ်ဓါ- ပွဲစုဏ္ဏိယ ဝါကျဇော်။
- ? ဂံက်သရေင်- ဂလာန်သွာန်။
- ! ဇိုင်ကရော- အာမေဍိတ် (အမ်သပ်)။
- “ ” ဇိုင်ဂတာမ်- ထွေးအာကာရဝါကျ (ပိုဒ်သွံသမ္မိ ပွဲကိုပ်ကွာ)။
- ‘ ’ ဇောက်ထဲ- ထွေးအဓိပ္ပါယ် မတုပ်သွဟ် ကောံပိုဒ်မဃန်ကြပ်မံင် ပွဲလက်ကရံရ။
- , သင်္ကေတ ချုတ်အယ်မွဲတုၤခွဲ ထွေးသရုပ်လွဟ်ရ။
- “ ‘ ’ ” သင်္ကေတဝံ ထွေးအပွဲဂလာန် ပွဲကိုပ်ကွာမွဲမွဲ မိက်ဂွံဟိုတ် ဂလာန်တုဟ် သအာင်မွဲလေဝ် လုပ်ပါမံင်ရ။
- ( ) ခွေင်ဗိုင်- ကျုၤပါဠိ တိုက်ရိုက်ဟံၤသေင်၊ အသုင်စောဲမန် ဂွံချိုက်ပေင်တဲ ပိုဒ်ထပ်စုတ်လပ်ရ။
- လေံစောန်- ဂလာန်ဝါကျ ဟံၤစိုပ်ဒတဲဏီ သွက်ဂွံဆက်ဂလာန်ရ။
- [ ] ခံက်ဗိုင်- ဒွံဂလာန်ဗကန် တုပ်ကိုန်နယ် မတဲကျုၤတေံ။
- ° -၂ ဂွန်သျှင်- သွက်ဂွံတီကေတ်အဓိပ္ပါယ် ပိုဒ်ဗွဲမလောဲသွာ အတိုင်လောင် ဂွန်ဗွဲ ထွေးလပ်ကို ပွဲဇိုင်မုက်လိမ်။
- ။ ဝ။ ပေယျာလ- ဗလိုက်လပ် ဝါကျ။ (ဝါ) ခုန်လပ် ဂလာန်။

* * * * *

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

ပါဠိသင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ဒေဝတာသံယုတ်

၁။ နဠဝဂ် ၁။ သုတ်ဩဃတရဏ

၁။ အဲဒါက ဂွံမိလ်လပ် ရဲသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် ကောန်ဒေဝတ်မွဲ ပွဲအခါသ္မာပတမ် မကလိလောန်ကိုင်ကွာပတမ်တဲ မွဲကိုင်သင်္ဂရက်ကိုင်သ္မိက်လောန်ဂ်ဒိုင်တဲ သိုက်ယးတးတဲ (နကိုလျးအရင်သင်္ဂရ) အလုံမွဲဘာဇေတဝန် ပှော်ပြာပ်ကွင်ဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြတဲ လောဝ်သွဝတ် ဗွဲမရဲသေရ်တဲမွဲ ဒေဝတိုင်ပွဲဒိုင်မပွဲတဲ “ယွံတီလပိုင် တီလမ္ပုပိုင် မရ နဟိုတ်မွဲ တတ်ကောံအာ ‘ဩဃ’ဇေဝ်သံသာရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြ တဲရ။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် အဲ သိုဟုံတန်တံဒိုင် သိုဟုံပတိတ်ဗြဟတ်ဂ် တတ်ကောံအာ ‘ဩဃ’ ဇေဝ်သံသာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ “ယွံတီလပိုင် တီလမ္ပုပိုင် သိုဟုံတန်တံဒိုင် သိုဟုံ ပတိတ်ဗြဟတ်ဂ် မရသင်္ဂရ တတ်ကောံအာ ‘ဩဃ’ဇေဝ်သံသာရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် ဩပွဲအခါဒိုင် အဲ တန်တံဒိုင်ဒိုင်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် ဒေဝတိုင်ရ။ ဩပွဲအခါဒိုင် ပတိတ်ဗြဟတ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် ဒေဝတိုင်ရ။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတ် ရဲဝံဟောင် အဲ သိုဟုံ တန်တံဒိုင် သိုဟုံပတိတ်ဗြဟတ်ဂ် တတ်ကောံအာ ‘ဩဃ’ ဇေဝ်သံသာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

မာတိကာ

“ပွဲသတ္တလောကဝံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သိုဟံတန်တံဒိုင် သိုဟံပတိတ်တြဲဟတ် မတတ်ကျောံအာတဏှာတဲ မသွကျောံ ပွသရံပါပ်မူးတဲ (ကိလေသ)လလမ်ပှိတ် ဝိဟ်သတိုတ်တဲဂှ် ဗွဲလအ်လမု သွောံဗိုလှောင်ကေတ်ရသွံ”

ကောန်ဒေဝတံဂှ် ဂရင်ပတိဂလန်ဝံရ၊ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သျှိုက်မျိုက် (ဒင်တဲ)ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကောန်ဒေဝတံဂှ် တီကေတ် “တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သျှိုက်မျိုက် (ဒင်တဲ) ကုအဲရ” တဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရေံသေံရံတဲမူး ပွဲဒွာ်ဟောင် ကေံဗွန်အာရ။

၂။ သုတ်နိမောက္ခ

၂။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကောန်ဒေဝတံမွဲ ပွဲအခိုင်သ္တာဗတမ် မကလိ လောန် ကိပ်ကွာဗတမ်တဲ မွဲကိပ်သံထေက်ကိ သျှိုက်မျိုက်လောန်ဂှ်ဒိတဲ သိုကိုယးတူးတဲ (နကိုလူးအရံင်သံဇကု) အလုံမဲ့ဘာဇေတဝန်ဂှ် ပှောံပြာပ်ကျဉ်ဇရေင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် ဗွဲမရေံသေံရံတဲမူး ဒတူဒိုင်ပွဲဒွာ်မဗွဲတဲ “ယွံတီလပိဉ် တိလမ္ပုပိဉ်ဂှ် တီဒိုင် ပွမတိတ်ဗူး (နူကိလေသ) မသက္ကုသေုဟ် ပွမတိတ်ဗူးအလုံအိုတ်သို ပွမလုသူး သတ်ဂမ္တိုင် ဟာ” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလန်ဝံရ။ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတံ အဲ တီဒိုင်ပွမ တိတ်ဗူး (နူကိလေသ) မသက္ကုသေုဟ် ပွမတိတ်ဗူးအလုံအိုတ်သို ပွမလုသူး သတ်ဂမ္တိုင် ဟောင်ရ ရံဝံ (သူးတဲရ)။ “ယွံတီလပိဉ် တိလမ္ပုပိဉ်ဂှ် မုရဟိုတ်နူဟိုတ်မဲ့ တိတ်ပွမတိတ်ဗူး (နူကိလေသ) မသက္ကုသေုဟ် ပွမတိတ်ဗူးအလုံအိုတ်သို ပွမလုသူး သတ်ဂမ္တိုင်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ဟိုတ်နူကမ္မဘဝ မွဲကိပ်ဟိုတ်တုမ် (တဏှာ) ပွမသျှိုက်မျိုက်အိုတ်အာ ဟိုတ်နူ ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီတောင်ဂမ္တိုင်အိုတ်အာ ဟိုတ်နူ ‘ဝေဒနာ’ ပွမ ဒိုင်စသိုင်ဂမ္တိုင် ပှိတ်လလမ်အာဂှ်ရ တိတ်ရ၊ ယွံဒကာကောန်ဒေဝတံ ရံဝံဟောင် အဲတီဒိုင် ပွမတိတ်ဗူး(နူကိလေသ) မသက္ကုသေုဟ် ပွမတိတ်ဗူးအလုံအိုတ်သို ပွမ လုသူးသတ်ဂမ္တိုင်ရ ရံဝံ (သူးတဲရ)။

၃။ သုတ်ဥပနိယ

၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတံဂှ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွာ်မဲ့တဲ ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ—

“(ခရ်ဗျုဂှ်) ဂပ်ပရင်တုင်ပလံင်ဏာလမျို ဇရေင် (ခရ်ချိုတ်)ရ။ အာယုက် (သတ်ဂမ္တိုင်) အောန်ဂှေံရ၊ ကုညး မိန်ခရ်ဗျု မဂပ်ပရင်တုင်ပလံင်ဏာ ဇရေင်(ခရ် ချိုတ်)ဂှ် ဟံမဲ့ကိအရာစွဲစွော် သကအ်ဗွဲဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ (တုပညာ) မှ်သေုဝ်ညာတ်အာ

ဘဲထောက်ကိုဖောက်ဂွံက်ပိသ်ဂ် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွေးကျောန်ပတဲသွ ပွကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(ခရ်ဗျုဂ်) ဂပ်ဝရင်တုင်ပလံင်ဏာလမျီု ဇရင်(ခရ်ချိုတ်)ရ။ အာယုက်(သတ် ဂမ္တိုင်) အောန်ဂွံရ၊ ကုညးမိန်ခရ်ဗျု မဂပ်ဝရင်တုင်ပလံင်ဏာ ဇရင်(ခရ်ချိုတ်)ဂ် ဟံမ္တဲကိုအရာစွဲစွော် သကအ်ဗွဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တိုင်ကို(နိဗ္ဗာန်) ဌာန်စိုဟ်သတိတ်ဂ် မှ်သေဝ်ဘဲထောက်ကိုဖောက်ဂွံက်ပိသ်ဂ် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွေးသွေးကျော် လောကာ မိသ (တောဘူမကဝဋ်)ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

၄။ သုတ်အစွေန္တိ

၄။ နိဒါန် သျှင်သာရဂ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ဒတူဒွင်ပွဲဒွဲမ္တဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရင်တီလမ္တိုင်ပိုင်ကျ်တြဲရ—

“အခိုင်အခါဂမ္တိုင် လောန်စက်အာ(ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ဗတမ်ဂမ္တိုင် လောန်စက် အာ(ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ဂကောံအဝယ် (ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ) ဂမ္တိုင် အတိုင်လှောင်လှောင် သွေးကျော် (ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ (တုပညာ) မှ်သေဝ်ညာတ်အာ ဘဲထောက်ကိုဖောက်ဂွံက် ပိသ်ဂ် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွေးကျောန်ပတဲသွ ပွကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ရင်တုင်ကို တသိုခ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

အခိုင်အခါဂမ္တိုင် လောန်စက်အာ(ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ဗတမ်ဂမ္တိုင် လောန်စက်အာ (ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ဂကောံအဝယ်(ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ)ဂမ္တိုင် အတိုင်လှောင်လှောင် သွေးကျော် (ပုဂ္ဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ညးမ္တိုင်ကို(နိဗ္ဗာန်) ဌာန်စိုဟ်သတိတ်ဂ် မှ်သေဝ်အာ ဘဲထောက်ကို ဖောက်ဂွံက်ပိသ်ဂ် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွေးသွေးကျော်လောကာမိသ (တောဘူမကဝဋ်)ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

၅။ သုတ်ကတိဆိန္ဒ

၅။ နိဒါန်သာရဂ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ဒတူဒွင်ပွဲဒွဲမ္တဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရင်တီလမ္တိုင်ပိုင်ကျ်တြဲရ—

“ဒးသကုတ်ကျော်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗုတ်မုစိရော? ဒးသွေးကျော်ခရ်ဂမ္တိုင် ဗုတ်မုစိရော? ဒးဇော်ပွင်ခရ်ဂမ္တိုင်လောန်လတူဂ် ဗုတ်မုစိရော? ခမိကလိလောန် ပွမဗာန်ဩပ် ဗုတ် မုစိဂ် ကော်ခရ်ဝံး ‘ခမိကလိလောန်အာ နူဇော်သံသာ’ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဒးသကုတ်ကျော် သံယောဇိန်သွင်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာရ၊ ဒးသွေးကျော်သံယောဇိန် လတူဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာရ၊ ဒးဇော်ပွင်ဣန္ဒြိယဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာ(မပ္ပိသဒ္ဓိန္ဒြိယ) လောန်လတူ

ဂုံရ၊ ခမိမကလိလောန် ပွမဗာန်ခြပ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ(မတွံဂးလောဘာ,ဒေါသ,မောဟ, မာန,ဒိဋ္ဌိ)ဂုံ ကော်ခဲရဲဝံ့မွဲး ‘ခမိမကလိလောန်အာ နူဇောဝံသံသာ’ရ ရဲဝံ (တွံတရ)။

၆။ သုတ်ဇာဂရ

၆။ နိဒါန် ချင်သာရဂုံရောင်။ ကောန်ဒေဝတဂုံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရောင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ပွဲခရဲငှဟ်ကတိဂမ္ဘိုင် ခရဲဂမ္ဘိုင်ဗွတ်မုစိ တိက်လိုင်ဒိုင်မွဲးအိုတ်ရော? ပွဲခရဲ တိက်လိုင်ဂမ္ဘိုင် ခရဲဂမ္ဘိုင်ဗွတ်မုစိ ငှဟ်ကတိဒိုင်မွဲးအိုတ်ရော? နကိုခရဲဂမ္ဘိုင်ဗွတ်မုစိ ဂပ်ဝံတံင်ဂြဲ ဇွတ်သပေါတ်မ္ဘိုင်(ကိလေသ)ရော? နကိုခရဲဂမ္ဘိုင်ဗွတ်မုစိ သအးဇူး မာန်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲခရဲငှဟ်ကတိဂမ္ဘိုင် ခရဲနီဝရဏ(နိဝိ)ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ တိက်လိုင်ဒိုင်မွဲးအိုတ်ရ၊ ပွဲခရဲတိက်လိုင်ဂမ္ဘိုင် ခရဲဣန္ဒြိယဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ငှဟ်ကတိဒိုင်မွဲးအိုတ်ရ၊ နကိုခရဲ နီဝရဏဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ဂပ်ဝံတံင်ဂြဲ ဇွတ်သပေါတ် မ္ဘိုင်ကိလေသရ၊ နကိုခရဲဣန္ဒြိယ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ သအးဇူးမာန်ရ ရဲဝံ (တွံတရ)။

၇။ သုတ်အပ္ပဋိဝိဒိတ

၇။ နိဒါန် ချင်သာရဂုံရောင်။ ကောန်ဒေဝတဂုံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရောင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ဩညးဂမ္ဘိုင် ဟံထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ခရဲ(သစ္စပန်)ဂမ္ဘိုင် (နကိုညဏ်) အိုတ်ရ၊ ကွေတ်မိစ္ဆာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပြာပ်အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင် တိက်လိုင်ဒိုင် မွဲးအိုတ်ရ၊ ဟံငှဟ်ကတိအိုတ်ရ၊ ကုညးဂမ္ဘိုင် သွက်ဝံငှဟ်ကတိ ဒးအခိုင်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးဂမ္ဘိုင် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ခရဲ(သစ္စပန်)ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရး (နကိုညဏ်) အိုတ်ရ၊ ကွေတ်မိစ္ဆာဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံပြာပ်အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင် ငှဟ်ကတိ ဗွဲမဒးရးအိုတ်တဲ တိကေတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲအိုတ်တဲ ပွဲလောက မဟံညီသုဟ်သုန်ဂုံ ဒွေတ်ဗွဲမညီသုဟ်သုန်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံတရ)။

၈။ သုတ်သုသမ္ပုဒ္ဓ

၈။ နိဒါန်သာရဂုံရောင်။ ကောန်ဒေဝတဂုံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရောင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ—

မာတိကာ

“ဩကုညးဂမ္ဘိုင် ဓရ(သစ္စပန်)ဂမ္ဘိုင် ကွေဉ်ဗွန်လီလင်အိုတ်ရ၊ ကွေဉ်မိစ္ဆာဂမ္ဘိုင် လေဝ် ပြာပ်အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိက်လိုင်ဒိုင်မွဲးအိုတ်ရ၊ ဟုံငုဟ်ကတိုအိုတ်ရ၊ ကုညးဂမ္ဘိုင်ဂ် သွက်ဂွံငုဟ်ကတို ဒးအခိုင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩကုညးဂမ္ဘိုင် ဓရ(သစ္စပန်)ဂမ္ဘိုင် ဟုံကွေဉ်ဗွန်လီလင်အိုတ်ရ၊ ကွေဉ်မိစ္ဆာဂမ္ဘိုင် လေဝ် ဟုံပြာပ်အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ငုဟ်ကတိုဗွဲဒးအိုတ်တု တိကေတ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲအိုတ်တု ပွဲလောကမဟုံညီသွဟ်သွန်ဂ် ဒွေတ်ဗွဲညီသွဟ်သွန်အိုတ်ရ ရဝံ (တံတ်ရ)။

၉။ သုတ်မာနကာမ

၉။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တု ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျဉ်တြဲရ—

“ပွဲလောကဝံ ကုညးနွံပိုက်ကို ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ဂ် ဓရဒ်ဟိုတ်ဒွေံပတောန် မစပ်ကိုပွမတန်ကြန် ဟုံမွဲရ၊ ကုညးဟုံမွဲကိုပွမတန်ကြန် မဂ်ဉာဏ်မတိကေတ် (သစ္စပန်) ဟုံမွဲရ၊ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ညးမွဲဓဝ်တု ညးဝိဝိင်ဟိုတ်မာ်ဂ် တတ်ကွေံအာ (နိဗ္ဗာန်) ဩင်မွဲလပါ် ဒဒက်တ်(တေဘူမကဝဋ်) အရာဒတန်ချိုတ် ဟုံမာန်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပါကွေံ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်တု ညးမုံကိုစိုတ်တန်ကြန်ဗွဲဒးရ၊ မုံကိုစိုတ်ခိုဟ် မဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မာ်ဂ် တိတ်ဗွဲ(နုပွမထွေန်စပ်) ပွဲမပ္ပိဒန္တဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက်ဒ်တု သိုမ ပဒတ် ပွဲဂြိုပ်ညးမွဲဓဝ်ဂ် တတ်ကွေံအာ(နိဗ္ဗာန်)ဩင်မွဲလပါ် ဒဒက်တ်(တေဘူမကဝဋ်) အရာဒတန်ချိုတ်မာန်ရ” ရဝံ (တံတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်အရည

၁၀။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တု ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျဉ်တြဲရ—

“ကုတီလပိုင်ဂမ္ဘိုင် မပဒတ်ပွဲဂြိုပ် (ကိလေသ)စိုဟ်လလမ်တု မဒွေတ်တ် ဒွေတ် မပြဉ် သိုကိုပြဘိုက်တ် ပိဏ္ဏပါတ်မွဲဗျိုင်ဟောင်အိုတ်ဂ် မဟိုတ်သင်လီ သာ်စွာ်ဇကု ဂွံဖြိုင်ကေပ်ဒိုင်ဇော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(ဩတီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်) ဟုံဝိုင်စံင်တူကို(လာဘ်) ကလိလောန်တုအိုတ်ရ၊ ဟုံရာဒနာ မိက်(လာဘ်) မဟုံကွိုင်စိုပ်ဏီအိုတ်ရ၊ ယိုင်ယာပ် နကို(လာဘ်)ဂမ္ဘိုင် ဃောမကတိုဒ် ဟောင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ်ရ (ကုတီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂ်) သာ်စွာ်ဇကုဖြိုင်ကေပ်ရ။

ဟိုတ်ပွမရာဒနာမိက်ကို (လာဘ်) မဟံ့ကျိုင်စိုပ်ဏီကို ဟိုတ်ပွမဝိုင်စံင်တူကို (လာဘ်) ကလိလောန်တဲကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂမ္တိုင်ခါပြကာၣ် သမ္တီဂမ္တိုင် ကံ့ခွဟ်အာ ညံင်ရဲတုံကပိုဟ်ချိုပ်ၣ် မဂပ်ဝ်ရတ်သပိုတ်တဲကိုအိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံတဲရ)။

နဠဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

၂။ နန္ဒနဝဂ် ၁။ သုတ်နန္ဒန

၁၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္တိုင်ပြန်ကျဲတြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချိုင်သာရဲရဲ။ ပွဲအခိုင်ၣ် တီလမ္တိုင်ပြန်ကျဲတြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္တိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်”ရ။ “ယွံကျဲမ္တိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္တိုင်ၣ် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္တိုင်ပြန်ကျဲတြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္တိုင်ပြန်ကျဲတြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ။

ယွံခမိတအ် ကေင်ဒ်ကွဲးပွဲကိုပ်ကွာတဲတုန် ကောန်ဒေဝတ်မွဲ မကတိုန် ပွဲချိုင်သွပ် တာဝတိံၣ် သိုမတို့ဗွိုင်လဝ် ဂကောံဒေဝတ်ဗြဲအဆေရ်သွပ် ပွဲဥဒျာန်နန္ဒဝိုန်ၣ် ပွဲအခိုင်အယော မိပ်ခြိပ်လဟင်လဟာဲ ဒုင်စသိုင် ဗွဲမချိုက်ပေင်စုံရဲအလုံအိုတ်သို နကိုကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်မသုန် ပြကာ မဒ်ပွဲဒေဝတ်ၣ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩဉ္ဇးဂမ္တိုင် ဟံ့ကေင်ညာတ် ဥဒျာန်နန္ဒဝိုန် မဒ်ဒွဲကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ပိဏ္ဍေၣ် မ္တုက်သကအ်တို့ဝါရမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္တိုင်ၣ် ဟံ့တီတသိုခ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဖျောတ် တိုန်ရ)။ ယွံခမိတအ် သွးတိုန်ရဲဝံမွဲး ကောန်ဒေဝတ်မွဲၣ် ကလေင်ဖျောတ်ကိုကောန် ဒေဝတ်ၣ် နကိုဂါထာရ—

“ယွံဒေဝတ်သမ္တီ ဂလာန်တုအရှန်ဂမ္တိုင် (မဟိုသွးလဝ်) နအကဲအရာၣ် တုအဲ ဟံ့တီရ၊ ဓရ်‘သင်္ခါရ’ မဂပ်ဝ်ပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို ဟံ့ဗိုန်အိုတ်ရ၊ မ္တုသဘ လေပ်ကတိုန် လေပ်လိုအိုတ်ရ၊ ကတိုန်တဲမွဲး ပျိုတ်အိုတ်ရ၊ (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဓရ် သင်္ခါရဂမ္တိုင် လလမ်ၣ်ဟေင် ဒ်တသိုခ်ရ” ရဲဝံ (ကလေင်ဖျောတ်ရ)။

၂။ သုတ်နန္ဒတိ

၁၂။ နိဒါန် ချိုင်သာရဲၣ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ၣ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္တိုင်ပြန်ကျဲတြဲရ—

“ဉ္ဇးမ္တုက်ကောန်ဇာတ်မဂ္တိုင်ၣ် ဝံသျှိုက်မ္တုက် နကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ တုပ်သွဟ် သာ်ဝံဟေင် ဉ္ဇးမ္တုက်မဂ္တိုင်ၣ် ဝံသျှိုက်မ္တုက် နကိုဂမ္တိုင်ရ၊ ကုဂကောံမ္တုက်

ဝံသျှိုက်မျှိုက် နကို(ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခိကာမဂမျှိုင်ရ၊ ဩဉ္ဇးမ္မေ (ဥပမိ)အရာ ဒတန် တသိုခိကာမ ဟံမ္မေရ၊ ဉ္ဇးဟံ ဟဝံသျှိုက်မျှိုက်ဟေင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဉ္ဇးမျှိုက်ကောန်ဇာတ်မဂျိုင်ဟံ ဒးဝိုင်စံင်တူ နကိုကောန်ဇာတ်ဂမျှိုင်ရ၊ တုပ်သုဟ် သာဝံဟေင် ဉ္ဇးမျှိုက်ဂမျှိုင်ဟံ ဒးဝိုင်စံင်တူ နကိုဂမျှိုင်ရ၊ ကုဂကောံမှိုဟ်ဟံ ဒးဝိုင် စံင်တူ နကို(ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခိကာမဂမျှိုင်ရ၊ ဩဉ္ဇးမ္မေ (ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခိကာမ ဟံမ္မေရ၊ ဉ္ဇးဟံ ဒးဝိုင်စံင်တူဟေင်ရ” ရဝံ (တွံတ်ရ)။

၃။ သုတ်နတ္ထိပုတ္တသမ

၁၃။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတၟ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမ္မဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျၟ်တြဲရ—

“ပွမသျှိုက်ဆာန် မတုပ်သုဟ်ကို(ပွမသျှိုက်ဆာန်)ကောန်ဇာတ်ဟံ ဟံမ္မေရ၊ ဂြပ်မ တုပ်သုဟ်ကို(ဂြပ်မတွံဂး)ဟံ ဟံမ္မေရ၊ လျးမတုပ်သုဟ်ကို(လျး)တဲဟံ ဟံမ္မေရ၊ လွမ လောန်ကဲ လတူမှာသိုဒ်ဟံ ဟံမ္မေရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွမသျှိုက်ဆာန် မတုပ်သုဟ်ကို (ပွမသျှိုက်ဆာန်)ဇကုဇကုဟံ ဟံမ္မေရ၊ ဂြပ်မတုပ် သုဟ်ကို (ဂြပ်မတွံဂး)ဩာ်ဟံ ဟံမ္မေရ၊ လျးမတုပ်သုဟ်ကို (လျး)ပညာ်ဟံ ဟံမ္မေရ၊ လွမလောန်ကဲ လတူဒုာ်ဗြဲဟံ ဟံမ္မေရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

၄။ သုတ်ခတ္ထိယ

၁၄။ “မွှောပ်ကိုဉ္ဇးမျှိုင်ဓါတူင်ဂမျှိုင် သိုင်ဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုသတ်မျှိုက်ကို ဖိုင်ပန်တူင်ဂမျှိုင် ဂှဉ္ဇသဘာဂှဲကြိုတ်ဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုသမ္ဘာဂမျှိုင် သုတ်ဝုတ် မချိုန်ဍုတ်ဓတ်တကတ်ဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုကောန်ဂမျှိုင် ကောန်မစံင်သုးတိတ် ကိုပ်ကွာအိုတ်ဟံ ပြဲအိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

မွှောပ်ကိုဉ္ဇးမျှိုင်ဓါတူင်ဂမျှိုင် ကျၟ်တြဲဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုသတ်မျှိုက်ကိုဖိုင်ပန် တူင်ဂမျှိုင် အာဇာနယ(မပ္ပံစိင်)ဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုသမ္ဘာဂမျှိုင် သမ္ဘာမလေပ်ကို သျှိုက်မျှိုက် တြဲတြဲသိုဟံ ပြဲအိုတ်ရ၊ မွှောပ်ကိုကောန်ဇာတ်ဂမျှိုင် ကောန်ဇာတ် မကလင်ဂလာန်မိမဂမျှိုင်ဟံ ပြဲအိုတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

၅။ သုတ်သဏမာန

၁၅။ “ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ ဂကောံဂစေမ်ဂမျှိုင် ချန်ဇူဗျူလှောင်အိုတ်မွဲး သပိုဟ် ကြိပ်ဇော် နှိညိုင်ရသွတ်ဗရရမျာင် မသကာတ်မြဟ်ကိုရ၊ ဗရရမျာင်ဟံ ထေက်ကို ဖေက်ဝံက်ရ ရဝံ တုးပြာကဉ်တူရူ ကုအဲဒိုက်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်လဒေါင်တဲ့ ဂကောံဂစေမ်ဂမ္တိုင် ချန်ဇုဗျူလှောင်အိုတ်မွဲး သပိုဟ်ဂြိုပ်ဇော် နှိညံင်ရဲသွတ်ဗရရမျာင် မသကာတ်မြဟ်ကိုရ၊ ဗရရမျာင်ဂှ် ထေက်ကိုမိပ်လဟ်င်ရ ရဲဝံ တုးပြာကဋ်တူရူ ကုအဲရ ရဲဝံ (တံဝ်တရ)။

၆။ သုတ်နိဒ္ဒါတန္တီ

၁၆။ “ပွမမတ်ဒကဲ့တိက်ကို ပွမလျှဟ်လွန်ကို ပွမစိုတ်ဇကုတဲကို(စိုတ်လျှဟ်) ပွမဟံမိပ်လဟ်င်ကို ပွမလှောင်ပွဲပုင်ကို (ထွဲပုင်၊ကင်ပုင်တိုန်) နွံရ၊ နက္တိုက်လှောင် မပ္တံပွမမတ်ဒကဲ့တိက်ဂှ် ပွဲလောကဝံ အရိယမဂ် နှိပြာကဋ်ကုသတ်ဂမ္တိုင် ဟံမာန်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွမမတ်ဒကဲ့တိက်ကို ပွမလျှဟ်လွန်ကို ပွမစိုတ်ဇကုတဲကို(စိုတ်လျှဟ်) ပွမဟံ မိပ်လဟ်င်ကို ပွမလှောင်ပွဲပုင်ကို (ထွဲပုင်၊ကင်ပုင်တိုန်) နွံရ၊ ပါပတိတ်ထောံ က္တိုက်လှောင် မပ္တံပွမမတ်ဒကဲ့တိက်ဂှ် နက္တိုက်လွီပရာမာန်မွဲး အရိယမဂ် သအးဇုးရ ရဲဝံ (တံဝ်တရ)။

၇။ သုတ်ဒုက္ကရ

၁၇။ “ညးဟံ့ချိုဟ်ကောက်စီကွဲးဂှ် သွလေဝ်ခြိုင်ကိုသွ ဓရခမီရ၊ အေင်ဒုင်လေဝ် ခြိုင်ကိုအေင်ဒုင်မာန်ရ၊ ဩပွဲဓရခမီမ္မဲ သမ္တိုက် ဆုတ်ကလေင်ရ၊ ပွဲဓရခမီဂှ် (သွက်ဝံ ကလိဝံမဂ်) ကုန်ဂြက်အာ ဗွဲမဂ္တိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညးဗက်အလိုက်ပွဲက် ပွမချပ်ဂမ္တိုင် ပွဲဇာပ်အာရီ ဇာပ်အာရီ ယပ်ဟံ့ဆုတ် ကလေင်မွဲး ယပ်ဆေပ်ဒပ်ကွေံ စိုတ်(မကတိုန်ဗွဲဟံ့ဗွဲ)ဂှ် ဟံမာန်မွဲး လုက်ဗွတ်မုစိ တွဲဂမ္တိုင် ဝံဒေတ်ဓရခမီမာန်ရော?။

အရုတ်ဂှ် သွဟ်ညံင်ရဲသီပျပ် အင်္ဂဇော်သွတ်ဂမ္တိုင် ပွဲခွော်ဂ္တိုဇကု ဗွဲမဒးရးကို တုပ်သွဟ်သက်ရ ခမီဂှ် သိုမသီထွေပ်ထိုင်ဒပ်လပ် ‘ဝိတက်’ပွမချပ်ဂမ္တိုင် မကတို နှိပွဲစိုတ် ဗွဲမဒးရးဂှ် ဟံနိဿယ်ဗွဲကို(တဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ သိုဟံ့ပြိုက်ပျဲညးသအာင် စိုဟ်သတိုတ်ဂှ်ဒဲတဲ ဟံဟိုဒုဟ်ညးမမိက်ကိုမ္မဲမွဲရ ရဲဝံ (တံဝ်တရ)။

၈။ သုတ်ဟိရီ

၁၈။ “ချေံအာဇာနည်ခိုဟ်ဆဲးဂှ် နအယာံမာတ်လွိုင်လေံစပ်ဂှ် သွဟ်ညံင်ရဲတီ တံကို တုပ်သွဟ်သက်ရ တြဲဂှ် ကိုပ်ကွာဟံ့ဒးဒုင်ဟိုဂရိဟ်ဏီ တီတရ၊ တြဲမမိက် ကိုမ္မဲမ္မဲ (မ္တုသဘ်)မဆေပ်ဒပ်ကွေံ (အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်) နက္တိုက်ဂဝလေံဂှ် ပွဲလောကဝံ နွံဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိဗ္ဗုတညိနာင်ဟောင် ပွဲအခါကာလအိုတ်သို မွဲကို‘သတ်’ ပွမ ဗိုဗျဟ်ဂ်ဒိုတ် အာတ်သိုမဆေဝ်ဒင်ကွဲ (ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်) နကိုဂဝဂလေံ အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) လအိတ်ဒဒိမ်တဲ ပွဲလောကမဟံညိသုဟ်သုန် ဒေတ်တဲ ပွဲညိသုဟ်သုန်အိုတ်ရ ရံဝံ (တွံတဲရ)။

၉။ သုတ်ကုဋိကာရ

၁၉။ “ယွံတီလပိုင် ပသ်ရော? သိုဒ္ဓဲပဒတ် ဟွံမွဲကုတီလပိုင်ဟာ၊ ပသ်ရော? သပေါ ဟွံမွဲကုတီလပိုင်ဟာ၊ ပသ်ရော? ကိုင်ကြောင်ပူပါတ် ဟွံမွဲကုတီလပိုင်ဟာ၊ ပသ်ရော? တီလပိုင်ဂ် ဒိုညးတိတ်ဗူး နူအဗန်အဒက်ဟာ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ဗွဲစုတ် သိုဒ္ဓဲပဒတ် ဟွံမွဲကုအဲရ၊ ဗွဲစုတ် သပေါ ဟွံမွဲကုအဲရ၊ ဗွဲစုတ် ကိုင်ကြောင် ပူပါတ် ဟွံမွဲကုအဲရ၊ ဗွဲစုတ် အဲ ဒိုညးတိတ်ဗူး နူအဗန်အဒက်တဲရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

“ယွံတီလပိုင် မုရဲမွဲ သိုဒ္ဓဲပဒတ်ရံဝံ အဲဒိုက်ဟိုသွး ကုတီလပိုင်ရော? မုရဲမွဲ သပေါရံဝံ အဲဒိုက်ဟိုသွး ကုတီလပိုင်ရော? မုရဲမွဲ ကိုင်ကြောင်ပူပါတ်ရံဝံ အဲဒိုက် ဟိုသွး ကုတီလပိုင်ရော? မုရဲမွဲ အဗန်အဒက်ရံဝံ အဲဒိုက်ဟိုသွး ကုတီလပိုင်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

“မိဂ် သိုဒ္ဓဲပဒတ် ရံဝံ တုအဲဟိုသွးရ၊ သမ္ဘာဂ် သပေါ ရံဝံ တုအဲဟိုသွးရ၊ ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ကိုင်ကြောင်ပူပါတ်ရံဝံ တုအဲဟိုသွးရ၊ တဏှာဂ် အဗန်အဒက် ရံဝံ တုအဲဟိုသွးကုအဲရ” ရံဝံ (တွံတဲရ)။

သိုဒ္ဓဲပဒတ် ဟွံမွဲ ကုတီလပိုင်ဂ် ခိုဟ်သန်ရ၊ သပေါ ဟွံမွဲ ကုတီလပိုင်ဂ် ခိုဟ်သန်ရ၊ ကိုင်ကြောင်ပူပါတ် ဟွံမွဲ ကုတီလပိုင်ဂ် ခိုဟ်သန်ရ၊ တီလပိုင် တိတ်ဗူးနူ အဗန်အဒက် ဗွဲမဒးရး ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၀။ သုတ်သမိဒ္ဓိ

၂၀။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာတပေါဒါရံ ဇရေင်ချင် ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါင်ဂ် တီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပွဲဗတမ်ဖလောင်နူဂယးပြဟ်ဂ် ဒှိုက်ကတိုပြဟ်ပြဟ်တဲ သွက်ဝံဟမ်ဍုင် သအးဇူးဇုကုကာယဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာကြိုင်တပေါဒါရ၊ ဟမ်ဍုင် သအးဇူးဇုကု ကာယဂမ္ဘိုင် ပွဲကြိုင်တပေါဒါတဲ ကလေင်တိုန်ကျိုင်တဲ သိုဖက်ဒိုင် ဇုကုကာယဂမ္ဘိုင် ဒတူဒိုင် နကိုသုာ မွဲဂတေဝ်ခပ်ရ။ ပွဲအခါင်ဂ် ကောန်ဒေဝတဲဗြမ္မ ပွဲအခါင်ဖလောင်ဂယး မကလိလောန် ပစ္စိမယျာံတဲဂ် မွဲကိုသ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒိုတ် သိုကိုယးတူးတဲ အလုံမွဲကြိုင်

တပေါဒါဂ် ဟောပြောပြောကွင်းစေရင်တီလပိုင်သမိဒ္ဓိတုမ္မံ ဒေဝတုဒိုင်ပွဲလတူအကားတု ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သမိဒ္ဓိ နုကိုဂါထာရ—

“ယွံခမီ တုအဲ ဟံဒုင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တု ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာ ပါတ်ရသွံ၊ ဟံဒုင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တု လွဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ်ညိ၊ ယွံခမီ ဒုင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တုဟောင်မှ ဩဝ်ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ် ညိ၊ အခိုင်(ဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်) လွကိုကလိလောန်အာတုအဲညိ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(ယွံကောန်ဒေဝတံဗြ) အခိုင်(ဒေးချိုတ်)ဂ် အဲဟံတီရ၊ အခိုင်(ဒေးချိုတ်)ဂ် ဂပ်ဝ် ကြောင်ဗွန်ဂ်ဒ်တု ဟံပြာကင်ကုအဲရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲဟံဒုင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ)တု ကြက်ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ်ရ၊ အခိုင်(ပတိတ်ဗြဟတ်ခရ်) လွကို ကလိလောန်အာ အဲညိ ရံဝံ (သွေးရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတံဗြဂ် ဒေဝတုပွဲတိတု သွေးကိုတီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ဂလာန်ဝံရ “ယွံခမီ တုအဲသွေခမီဂ်တုန် ချောက်သွတ်ဏီရ၊ စတ်တကတ်ဏီရ၊ မွဲကိုသော်ကျိပ်လမွဲကယောမ်ရ၊ ဒ်အဝယ်ပဌမတု သိုချိုက်ပေင်တကောံအဝယ်ခိုဟ်ဂ် မွဲအလေံဟံဒုင်စသိုင်မိပ်ဇြိပ် ပွဲကာမ ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံခမီ ဩဝ်ဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်ကွာညိ၊ သွေးကောံ ပွမဒုင်စသိုင် မဒ်ဂတမတ်တု လွရာဒနာကို ကာမဂုဏ်ဒေဝတံ မဒ်ပွဲကာလကြညိ” ရံဝံ(သွေးရ)။

ယွံကောန်ဒေဝတံဗြ အဲသွေးကောံ ပွမဒုင်စသိုင်မဒ်ဂတမတ်တု ဟံရာဒနာကိုကာမဂုဏ် ဒေဝတံ မဒ်ပွဲကာလကြရ၊ ယွံကောန်ဒေဝတံ ပွဲစွတ် ကာမဂုဏ်ဒေဝတံ မဒ်ပွဲကာလကြ ဂ်လေဝ် အဲသွေးကောံတု ရာဒနာဒိုင်ဖို(လောကုတ္တိုရ်) မတီညာတ်အလိုဇကုမာန်ရ၊ ယွံကောန် ဒေဝတံဗြ ညုပြရ၊ ကာမဂုဏ်မဒ်ပွဲကာလကြဂမ္ဘိုင်ဂ် မွဲကိုဒိုင်ခိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုချောင်စိုတ် ဂိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ တီလမွဲပိုင်ကျိပ်တြဲ တွံလဝ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဒုဟ်ဂိုင်ဂွင်ရ၊ ခရ်(လောကုတ္တိုရ်)ဝံ ဒ်ခရ် တီညာတ်ကေတ်အလိုဇကုမာန်ရ၊ ကိုဖိုဟံဒုင်ကာလရ ထေက်ကို ရင်တုင်ထွေး ရံဝံမွေး ကျင်ညိ၊ဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်တုင်စွံလဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ တုပညာ(အရီ)ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ထေက်ကိုတီ ဇကုညးကိုညးရ ရံဝံ (သွေးရ)။

“ယွံခမီ မုရသော်လို ကာမဂုဏ်မဒ်ပွဲကာလကြဂမ္ဘိုင်ဂ် မွဲကိုဒိုင်ခိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကို ချောင်စိုတ်ဂိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ တီလမွဲပိုင်ကျိပ်တြဲ တွံလဝ်ဂ်ရော? ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ မုရသော်လို ဒုဟ်ဂိုင်ဂွင်ဂ်ရော? ခရ်(လောကုတ္တိုရ်)ဝံ မုရသော်လို ဒ်ခရ်တီညာတ်ကေတ် အလိုဇကုမာန်ဂ်ရော? ကိုဖိုဟံဒုင်ကာလဂ်ရော? ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရံဝံမွေးကျင်ညိ၊ဗိုညိ ဂ်ရော? ထေက်ကိုရင်တုင်စွံလဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုဂ်ရော? တုပညာ(အရီ) ဂမ္ဘိုင်ဟောင် ထေက်ကိုတီ ဇကုညးကိုညးဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကောန်ဒေဝတံဗြ အဲဂ် ဒ်ခမီသွတ်ဟောင်ရ၊ သွံဝံခမီဟံလအ်ဏီရ၊ လှဟ်ရကျင်စိုပ် ဓမ္မဝိနယ(သာသနာ)ဝံရ၊ အဲဟိုတွံကိုဓမ္မဝိနယဂ် ဗွဲတြေးဟံမာန်ရ၊ တီလမွဲပိုင်ကျိပ်တြဲ မထေက်

ဒင်ပူဇော်တော် မပြင်တိကောတ် (ခရစ်နှစ်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉ်စုတ်ကို သွေတတ်တန်တံခွင် ပွဲဘာတပေါဒါရံ ဇရောင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ မှော့ပြာပ်အာဇရောင်တိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဩဝဂရင် ပတိသ္မာန် ဟိုတ်ကိုညိ၊ နအကာအရာတိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ သိုကိုကုတုအဲကို တုအဲ ဩဝဂင်သမ္ဘိ အရထိုက်ညိ ရံဝံ (သုးရ)။

ယွံခမီ ဒေဝတမ္ပုံကိုကုဒ္ဓိကြိန်ဇော်ဂမ္ဘိုင်မ္မဲသအာင် ဂပ်ဝံတို့မ္ပိုင်လဝ်ဂ်ဒိုတဲ ပိုဒိုက် တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွက်ဂွံပြာပ်အာကို တိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲကို ဟံလောဲသွာရ၊ ယွံခမီ တုအဲ ပြာပ်အာဇရောင် တိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲကိုတဲ ယဝဂရင်ပတိသ္မာန်ဟိုတ်ကိုမ္မး ပိုဒိုက်တအ်ညး ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ကြက်ပြာပ်ကျင် တုဟ်နကလင်ခရ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ “ယွံကောန် ဒေဝတဗြ ခိုဟ်သန်ရ” ရံဝံ တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ ကလောင်ပလန်ဂလာန် ကုကောန်ဒေဝတဗြကိုတဲ မှော့ပြာပ်အာဇရောင် တိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်တဲမ္မး သိုမဂဇာန်ခွင် ပွဲဒုဒဲမဗဗွဲကို ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကျက်မ္ပုံပိုင် အပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံ ပွဲဗတမ်အခိုင်ဖလောင်နူဂယးပြဟ်ကို အဲဒိုက်ဒိုက် ကတိပြဟ်ပြဟ်တဲ သွက်ဂွံဟုမ်သို သအးဇုဇကုကာယဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာကြင်တပေါဒါရ၊ ဟုမ်သို သအးဇုဇကုကာယဂမ္ဘိုင် ပွဲကြင်တပေါဒါတဲ ကလောင်တိုန်ကျင်တဲ သိုဖက်ခွင်ဇကုကာယ ဂမ္ဘိုင် ဒတူခွင် နကိုသုာမ္မဂတေဝ်ခပ်ရ။ ယွံကျက်မ္ပုံပိုင် ပွဲအခိုင်ကို ကောန်ဒေဝတဗြမ္မ ပွဲအခိုင် (ဖလောင်ဂယး) မကလိလောန်ကွေံပစ္ဆိမယျာံတဲကို မ္ပုံကိုသ်ထေက်ကိုသိုက်မိုက်လောန်ဂ်ဒိုတဲ သိုကိုယးတုးတ အလုံမ္မဲကြင်တပေါဒါကို မှော့ပြာပ်ကျင်ဇရောင်အဲဒိုက်တဲမ္မး ဒတူခွင်မူလတူ အကးတဲ ဂရင်ပတိတိုန် နကိုဂါထာဝံရ—

“ယွံခမီ တုအဲ ဟံဒင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တဲ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာ ပါတ်ရသွံ၊ ဟံဒင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တဲ လွဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ်ညိ၊ ယွံခမီ ဒင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ)တဲဟောင်မှ ဩဝဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ် ညိ၊ အခိုင်(ဒင်စသိုင်ကာမဂုဏ်) လွကိုကလိလောန်အာ တုအဲညိ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံကျက်မ္ပုံပိုင် ဂရင်ပတိရံဝံမ္မး အဲဒိုက် ကလောင်ဖျောတ်ကို ကောန်ဒေဝတဗြကို နကိုဂါထာရ—

(ယွံကောန်ဒေဝတဗြ) အခိုင်(ဒးချိုတ်)ကို အဲ ဟံတိရ၊ အခိုင်(ဒးချိုတ်)ကို ဂပ်ဝံ ကြောပ်ဗွန်ဂ်ဒိုတဲ ဟံပြာကဋ် ကုအဲရ၊ ဟိုတ်ကိုရ အဲ ဟံဒင်စသိုင်(ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာ)တဲ ကြက်ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏာပါတ်ရ၊ အခိုင်(ပတိတ်ဇဟတ်ခရ်) လွကို ကလိလောန်အာ အဲညိ ရံဝံ (သုးရ)။

ယွံကျက်မ္ပုံပိုင် ပွဲအခိုင်ကို ကောန်ဒေဝတဗြကို ဒတူပွဲတိတဲ သုးကိုအဲဒိုက် ဂလာန်ဝံရ၊ “ယွံခမီ တုအဲသွခမီကိုတုန် ညောတ်သွတ်ဏီရ၊ ဓတ်တကတ်ဏီရ၊ မ္ပုံကိုသော်ကျိပ်လမ္ပက်

ယောမိရာ၊ ဒိအဝယ်ပဌမတဲ သိုချိုက်ပေတ်ကောံအဝယ်ခိုဟ်ဂ် မှုံအလေံဟံဒုင်စသိုင်မိပ်ခြိပ်
ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ရ၊ ယံခမီ ဩဝ်ဒုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မဒ်ပွဲမှီဟ်ကာညါ၊ သွေးကောံ ပွမ
ဒုင်စသိုင်မဒ်ဂတမတ်တဲ လွရာဒနာကိုကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ပွဲကာလကြညိ”ရဝံ (သွေးရ)။

ယံကျာ်မှုံပိုင် သွေးရဝံမွဲး အဲချိုက်ဟိုသွေးကို ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲဂ် ဂလာန်ဝံရ—
ယံကောန်ဒေဝတ်ဗြဲ အဲသွေးကောံ ပွမဒုင်စသိုင်မဒ်ဂတမတ်တဲ ဟံရာဒနာကိုကာမဂုဏ်ဒေဝတ်
မဒ်ပွဲကာလကြရ၊ ယံကောန်ဒေဝတ်ဗြဲ ဗွဲစုတ် ကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ပွဲကာလကြဂ်လေဝ်
အဲသွေးကောံတဲ ရာဒနာဒိုင်ဖို(လောကုတ္တိရ်) မတီညာတ်အလိုဇကုမာန်ရ၊ ယံကောန်ဒေဝတ်ဗြဲ
ဍုာ်ဗြဲရ၊ ကာမဂုဏ် မဒ်ပွဲကာလကြဂမၠိုင်ဂ် မှုံကိုဒဒိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုချောင်စိုတ်ဂိုင်အိုတ်ရ
ရဝံ တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံလဝ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ဝံ ဒုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ရ၊ ခရ်(လောကုတ္တိရ်)ဝံ
ဒ်ခရ်တီညာတ်ကောတ် အလိုဇကုမာန်ရ၊ ကိုဖိုဟံ့ဗြာကာလရ၊ ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရဝံမွဲး
ကျင်ညိ၊ဗိုညိရ၊ ထေက်ကိုရင်တုင်စွဲလဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ တုပညာ(အရီ)
ဂမၠိုင်ဟေင် ထေက်ကိုတီ ဇကုညးကိုညးရ ရဝံ (သွေးရ)။

ယံကျာ်မှုံပိုင် သွေးရဝံမွဲး ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲဂ် ဟိုသွေးကိုအဲချိုက် ဂလာန်ဝံရ— “ယံခမီ
မုရသ်လီ ကာမဂုဏ်မဒ်ပွဲကာလကြဂမၠိုင်ဂ် မှုံကိုဒဒိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုချောင်စိုတ်ဂိုင်အိုတ်ရ
ရဝံတီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံလဝ်ဂ်ရော? ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်မသုန်ဗြကာဝံ မုရသ်လီ ဒုဟ်ဂိုင်
ဂိုင်ဂ်ရော? ခရ်(လောကုတ္တိရ်)ဝံ မုရသ်လီ ဒ်ခရ်တီညာတ်ကောတ် အလိုဇကုမာန်ဂ်ရော?
ကိုဖိုဟံ့ဗြာကာလဂ်ရော? ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရဝံမွဲးကျင်ညိ၊ဗိုညိဂ်ရော? ထေက်ကို
ရင်တုင်စွဲလဝ် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုဂ်ရော? တုပညာ(အရီ)ဂမၠိုင်ဟေင် ထေက်ကိုတီ
ဇကုညးကိုညးဂ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံကျာ်မှုံပိုင် သွေးရဝံမွဲး အဲချိုက်ဟိုသွေးကို ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲဂ် ဂလာန်ဝံရ—
“ယံကောန်ဒေဝတ်ဗြဲ အဲဂ် ဒ်ခမီသုတ်ဟေင်ရ၊ သွဝံခမီဟံလအ်ဏီရ၊ လုဟ်ရ ကျင်စိုပ်ဓမ္မ
ဝိနယ(သာသနာ)ဝံရ၊ အဲ ဟိုတံ့ကိုဓမ္မဝိနယာ် ဗွဲတြးဟံ့မာန်ရ၊ တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ မထေက်
ဒုင်ပူဇေတိုင် မဂြင်တီကောတ် (ခရ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ်ဂ် သွဒတ်တန်တံဒိုင်
ပွဲဘာတပေါဒါရံ ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ မှောံပြာပ်အာဇရေင်တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဩဝ်ဂရင်
ပတီသွာန်ဟိုတ်ဂ်ညိ၊ နအကာဲအရာ တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲ သိုကိုကုတုအဲဂ် တုအဲ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိ
အရထံဂ်ညိ” ရဝံ (သွေးရ)။

ယံကျာ်မှုံပိုင် သွေးရဝံမွဲး ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲဂ် ဂရင်ပတီအဲချိုက် ဂလာန်ဝံရ— “ယံခမီ
ဒေဝတ်မှုံကိုက္ကဒ္ဒိကြိဇ်ဇော်ဂမၠိုင်မွဲသအာင် ဂပ်ဝ်တို့မွိုင်လဝ်ဂ်ဒ်တဲ ပိုချိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် သွက်ဝံ
ပြာပ်အာကိုတီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲဟ် ဟံလောဲသွာရ၊ ယံခမီ တုအဲ ပြာပ်အာဇရေင်တီလမှုံပိုင်
ကျာ်တြဲဟ်တဲ ယဝ်ဂရင်ပတီ သွာန်ဟိုတ်ဂ်မွဲး ပိုချိုက်တအ်ညးဂမၠိုင်လေဝ် ကြက်ပြာပ်ကျင်
တုဟ်နကလင်ခရ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံကျာ်မှုံပိုင် ဂလာန်ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲဂ် ယဝ်ဒ်

ချာပြမှူး၊ ကောန်ဒေဝတဗြဲ ပွဲဌာန်ဟွံကြပ်၊ဟုံသေ့ဝံဟောင် ကြက်နွံရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။
ဂရင်ပတီရဲဝံမှူး ကောန်ဒေဝတဗြဲ “ယွံခမိ သြပ်သွာန်ညိ၊ ယွံခမိ သြပ်သွာန်ညိ၊ အဲဒိုက်
စိုပ်ကျင်ရ” ရဲဝံ သွေးကိုတီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ဂလာန်ဝံရ၊ ပွဲအခိုင်ကို တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ တွံကို
ကောန်ဒေဝတဗြဲ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်ရ—

“မုံကိုစုတ်သမ္ဘိ (မပ္ပပူဂိုလ်သတ်)ပွဲခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာအိုတ်ကိုဒ်တဲ သတ်ဂမ္ဘိုင်
မတန်တ ပွဲခန္ဓမသုန်ပြကာကို ဟိုတ်မဟုံပိုင်ခြာတီကေတ် ခန္ဓမသုန်ပြကာကိုရ သွေး
ဗက်အာ ပွမပတိတ်ဇြဟတ် သိုင်ဂစိုတ်အိုတ်ရ။

ပူဂိုလ်တုအရှန်ကို ဟိုတ်မပိုင်ခြာတီကေတ်ခန္ဓမသုန်ပြကာကိုရ ဟုံစုတ်သမ္ဘိ ဟိုသွေး
ရဲဝံမှူး (ပူဂိုလ်သတ်)ရ၊ ဩနဟိုတ်(မပ္ပရာဂ)မဲ့ ဟိုသွေးညးကိုမှူး၊ (ဟိုတ်ကို) ဟုံမဲ့ကုပူဂိုလ်
တုအရှန်ကိုရ၊ ချာပြရ၊ ဟိုတ်(မပ္ပရာဂ)ကို ဟုံနိကုပူဂိုလ်တုအရှန်ကိုရ။

ယွံကောန်ဒေဝတဗြဲ ယဝ်တုအဲတီမှူး၊ သြပ်ဟိုသွေးညိ” ရဲဝံ (သွေးတရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် အရထခရ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် ပွဲခမ္မန်ဝံ အဲဒိုက်
ဟုံတီကျိဟ်ပွဲတြေးရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အရထခရ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ
မဂပ်ဝံတွံလပ် ပွဲခမ္မန်ဝံ နအကာအရာ အဲဒိုက်တီကျိဟ်ကေတ် ပွဲတြေးမာန်ကို သြပ်ဣာ်တွံကို
ကုအဲဒိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

“ဩပူဂိုလ်မဲ့ ဗိုဗျဟ်တ (ဇကုဇကုကို) ညးတုပ်သုတ်ရဲဝံကို ညးလောန်ကဲရဲဝံကို
ဟုံသောင်သတ်မှူး ညးယုတ်သပ်ရဲဝံကိုရ၊ ပူဂိုလ်ကို နကိုမာန်ကို ကယျာန်ဒဝါတ်(ဂကူ
တောင်ဒတောင်ဂုဏ်)ရ၊ ဩပူဂိုလ်မဲ့ ဟုံမဲ့ကိုပွမချီတေပ် ပွဲမာန်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာရ၊
ကုပူဂိုလ်ကို ဟုံနိညးတုပ်သုတ်ရဲဝံကို ညးလောန်ကဲရဲဝံကို (ညးယုတ်သပ်ရဲဝံကို)ရ။

ယွံကောန်ဒေဝတဗြဲ ယဝ်တုအဲတီမှူး၊ သြပ်ဟိုသွေးညိ” ရဲဝံ (သွေးတရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် အရထခရ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ မဂပ်ဝံတွံလပ် ပွဲခမ္မန်ဝံ အဲဒိုက်
ဟုံတီကျိဟ် ပွဲတြေးရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အရထခရ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ
မဂပ်ဝံတွံလပ် ပွဲခမ္မန်ဝံ နအကာအရာ အဲဒိုက်တီကျိဟ်ကေတ် ပွဲတြေးမာန်ကို သြပ်ဣာ်တွံကို
ကုအဲဒိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩပူဂိုလ်မဲ့ ပါကွေံ ပညပ်(မတွံဂးညးထွေန်စပ် ညးလုတ်မှာဒုဟ် ညးဝိဝိင်)တဲရ၊
ဟုံပြာပ်အာစိုပ် ‘မာန်’ပွမပင်ပတိုန်ဒွိတ်ပြကာရ၊ သကုတ်ကွေံ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်
ပွဲနာမ်ရပ်ဝံတဲရ၊ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုက်ကွဲသေဝ်ရင် ပူဂိုလ်မသကုတ်ကွေံ
‘ဂန္ထ’ပွမဒက်ထကတ်ပန်ပြကာတဲ မဟုံမဲ့ကိုဒ်ခိမ် မစာ်စူးနုထွေန်စပ်ကို ပွဲလောက
ဝံကို ပွဲလောကမဲ့သအာင်ကို ပွဲချိုင်သွပ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲဒုဒ္ဓာန်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက်ကို ဟုံဝံဆို
ညာတ်အိုတ်ရ။

ယွံကောန်ဒေဝတဗြ ယဝ်တုအဲတီမ္မး၊ ဩဝ်ဟိုသုးညိ ရဲဝံ (သုးတရ)။

ယွံကျာ်မုဲပိုင် အရထခရ် တီလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဗွဲခမုန်ဝံ အဲဒိုက် တီကေတ် ဗွဲတြးရဲဝံရ။

ပွဲလိုက်လောကအိုတ်သို နကိုဇုကုကိုလဝ် နကိုပါင်ကိုလဝ် နကိုစိုတ်ကိုလဝ် ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ဟံသုပ္ပသရာ်ပါပ်ရ၊ ချိုက်ပေတ်ကောံ ‘သတိ’ပွမဉ်ဗျဟ် ‘သမ္မဇေည’ ဉာဏ်ဗွာရဏာ်ဒ်တဲ ပါကောံကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်တဲမ္မး ဟံသိပ်ဂိုပ်ဒ်ဒိမ် မဟံစပ် ကိုဒတဲဖိုရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

နန္ဒနဝဂ် မရနုက်ကိုဗါတဲရ။

၃။ သတ္တိဝဂ် ၁။ သုတ်သတ္တိ

၂၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတဏ် ဒတူခိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“ညံင်ရဲညး မဒးဒင်ထပက်ခွင် နကိုဗျဟ်ကို ညံင်ရဲညး မဒးဒင်တူပုတ် ပွဲကျိပ်ကို ခမိဂ် သွက်ဂွံပါကောံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ် ချိုက်ပေတ်ကောံသတိဂ်ဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညံင်ရဲညး မဒးဒင်ထပက်ခွင် နကိုဗျဟ်ကို ညံင်ရဲညး မဒးဒင်တူပုတ် ပွဲကျိပ်ကို ခမိဂ် သွက်ဂွံပါကောံ ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’ ပွမညာတ်မှာရာ ပွဲခန္ဓမသုန်ပြကာ မွဲပြာကဋ် ဗွဲပရမတ္ထ ချိုက်ပေတ်ကောံသတိဂ်ဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်ဖုသတိ

၂၂။ “ပူဂိုလ် မဟံတုတ်ဒွဲ(ကမ်ဂ်) (ဝိပက်မဒ်ဖိုကမ်ဂ်) ဟံတုတ်ဒွဲရ၊ သအာင်နူဂ် ပူဂိုလ် မတုတ်ဒွဲ(ကမ်)ဂ်တုန် (ဝိပက်မဒ်ဖိုကမ်ဂ်) တုတ်ဒွဲရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ လုတ်မှာဒုဟ်ကို ပူဂိုလ်ဟံထေက်ကို လုတ်မှာဒုဟ်တဲ ညး(ကမ်)တုတ်ဒွဲဂ် (ဝိပက်မဒ်ဖိုကမ်ဂ်) တုတ်ဒွဲရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးမဲ့ လုတ်မှာဒးဒုဟ် ကုပူဂိုလ်မဒ်တုအရှန် မဟံထေက်ကိုလုတ်မှာဒုဟ် သအးဇးတဲ မဟံမဲ့ကိုကျိက်လေဝ်(ကိလေသ)ရ၊ မှိုက်လက်ကျိက်ချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂိုပ် မဂပ်ဝ်ဗိုတ်ကုဟ်ဏာ အစးကျာ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲကလေင်စိုပ်ဇရေင် ညးဗိုတ်ကုဟ်ဂ် ဟောင်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂ်ရ ပွသရာ်ပါပ် အကုသိုလ်ကမ်သမ္ဘိဂ် ကလေင်စိုပ်သမ္ဘိဂ် ဟောင်ရ ရဲဝံ (တွံတရ)။

၃။ သုတ်ဇော

၂၃။ “(ယွံကျာ်မုံပိုင်) ဩတဏှာမ္မဲ ဂင်္ဂင်ကောန်ခဲ ရဲဝံ့မွဲး တဏှာမလေပ်ကိုင်
 ကြောင်ဗန်ဒက် ပွဲအပွဲသန္တာန်ဇော တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်ဗန်ဒက် ပွဲမွဲးသန္တာန်
 ဇောရ၊ တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်ဗန်ဒက် (မဒ်အပွဲဇော မူးဇော)ဂှ် ဂင်္ဂင်ကိုင်ကြောင်
 ဗန်ဒက် ဂကောံသတ်ရ၊ ယွံကျာ်တြဲဂေါတမ ဂရင်ပတီသွာန် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ
 ဟိုတ်ဂှ်ရ၊ မုရ်ပုဂ္ဂိုလ်မွဲ သှ်ပျိုဟ်ကောံ တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်ဗန်ဒက်ဝံ့မာန်ဂှ်ရော?”
 ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပုဂ္ဂိုလ် မုံကိုပဋိသန္ဓိပညာတဲ မုံကိုပမပတိတ်တြိဟတ် ဗွဲမသကာတ် မုံကိုပညာ
 မကြိုင်ချဟ် မုံအလေံမ္မာ်သေုဝ် (ဘဲသံသာ)ဂှ် တန်တဲပွဲသီလတဲ သီမဇော်ပုဝ်တ
 (သမာဓိ)စိုတ်ကို (ဝိပဿနာ)ပညာကိုဂှ် သှ်ပျိုဟ်ကောံ တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်
 ဗန်ဒက်ဝံ့မာန်ရ။

ဩကုပုဂ္ဂိုလ်မွဲ ‘ရာဂ’ပွမစောဲစင် ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဂမ္တိုင်
 ပိုတ်စူးအာအိုတ်ရ၊ အာသဝအိုတ်အာအိုတ်တဲ ဒှ်တုအရုန်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင်ဂှ်
 ဂင်္ဂင်သှ်ပျိုဟ်ကောံ တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်ဗန်ဒက်တဲရ။

ဩပုနိဗ္ဗာန်မွဲ နာမ်ကို ရုပ်ကို ‘ပဋိဃသညာ’ စုတ်သမ္ဘိမတွံဂး ပွမထိုမြိထွတ်
 လျာတ်ကို ‘ရူပသညာ’ စုတ်သမ္ဘိမဒှ်ပုရုပ်ကို ပျိုတ်အာမသက္ကာသေုဟ်ရ၊ ပုနိဗ္ဗာန်ဝံ
 တဏှာမလေပ်ကိုင်ကြောင်ဗန်ဒက်ဝံ ပိုတ်စူးအာရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

၄။ သုတ်မနောနိဝါရဏ

၂၄။ “ဩဩ နူပွကုသိုလ်ထိုက် ပွသရာပ်ပါပ်မွဲ ဆေဝ်ဒင်ကောံစိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ
 ပွကုသိုလ်ထိုက် ပွသရာပ်ပါပ်ဂှ် ဒဒိန်ဟံအာစိုပ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် သွးဆေဝ်ဒင်
 ကောံစိုတ် နူပွကုသိုလ်ထိုက် ပွသရာပ်ပါပ် အလုံအိုတ်သီရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် တိတ်ဗူးနူဒဒိန်
 အိုတ်သီရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဟံထေက်ကိုဆေဝ်ဒင်ကောံစိုတ် နူပွကုသိုလ်ထိုက် ပွသရာပ်ပါပ်အလုံအိုတ်သီ
 ဟံထေက်ကိုဆေဝ်ဒင်ကောံစိုတ် မအာစိုပ်ပွမသိုလ်လမ်မင်မွဲရ၊ ဩဩနုသဘမ္မဲ ‘စိုတ်’
 ပွသရာပ်ပါပ်ဒှ်ရ၊ နုသဘဂှ်ဂှ် သွးဆေဝ်ဒင်ကောံစိုတ် (ပွသရာပ်ပါပ်)ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

၅။ သုတ်အရဟန္တ

၂၅။ “ဩခမီမွဲ ထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ရ၊ သွပတဲကောံကိစ္စမင်တဲဒှ်ရ၊ အာသဝအိုတ်
 တဲဒှ်ရ၊ ပကင်ရင်လင်ဇော မဒ်လအိတ်မုဟ်တဲဒှ်ရ၊ ခမီဂှ် အဲဟိုသွးရ ရဲဝံလေဝ်

ဟိုသွားဟာ၊ ခမိဂ် (ညးသအာင်ဂမ္တိုင်) ဟိုသွားကိုအဲအိုတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားဟာ”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩခမိမ္မဲ ထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ရ၊ သွပတဲကျော်ကိစ္စမဂ်တဲဒ်ရ၊ အာသဝအိုတ်တဲဒ်ရ၊
ပကင်ရင်လင်ဇေကု မဒ်လအိတ်မုဟ်တဲဒ်ရ၊ ခမိဂ် အဲဟိုသွားရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားရ၊
ခမိဂ် (ညးသအာင်ဂမ္တိုင်) ဟိုသွားကိုအဲအိုတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားရ၊ ပွဲလောကဝံ
ခမိ မချိုဟ်ကောက်စီကွး(ပွဲမပ္တံခန္ဓဂမ္တိုင်)ဂ် တီကေတ် ယုမဂပ်ဝ်ကော်ခဲတဲ ကော်ခဲ
နအယာံမာတ်မကော်ခဲရ ရံဝံ (သိုတ်ရ)။

ဩခမိမ္မဲ ထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ရ၊ သွပတဲကျော်ကိစ္စမဂ်တဲဒ်ရ၊ အာသဝအိုတ်တဲဒ်ရ၊
ပကင်ရင်လင်ဇေကု မဒ်လအိတ်မုဟ်တဲဒ်ရ၊ ခမိဂ် ပြာပ်အာစိုပ် ‘မာန’ပွမပင်ပတိုန်မာန်
(မုံတောင်ဒွိတ်ပြကာ)တဲ အဲဟိုသွားရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားဟာ၊ ခမိဂ် (ညးသအာင်ဂမ္တိုင်)
ဟိုသွားကိုအဲအိုတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ကုခမိမပါကျော် ‘မာန’ပွမပင်ပတိုန်မာန်တဲဂ် ခရ်‘ဂန္တ’ပွမဒက်ထကတ်ဂမ္တိုင် ဟံမ္မဲ
အိုတ်ရ၊ ခမိဂ် ဂပ်ဝ်ပလိုပလားကျော် ‘မာန’ပွမပင်ပတိုန်မာန် ‘ဂန္တ’ပွမဒက်ထကတ်
ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ခမိမုံကုပညာခိုဟ်ဆဲဂ် ကလိလောန်အာ ပွမစုတ်သမ္ဘိ (နကိုတဏှာ
ဒိဋ္ဌိမာနဂမ္တိုင်)ရ၊ ခမိဂ် အဲဟိုသွားရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားရ၊ ခမိဂ် (ညးသအာင်ဂမ္တိုင်)
ဟိုသွားကိုအဲအိုတ်ရ ရံဝံလေဝ် ဟိုသွားရ၊ ပွဲလောကဝံ ခမိမချိုဟ်ကောက်စီကွး
(ပွဲမပ္တံခန္ဓဂမ္တိုင်)ဂ် တီကေတ် ယုမဂပ်ဝ်ကော်ခဲတဲ ကော်ခဲ နအယာံမာတ်မကော်ခဲရ
ရံဝံ (သိုတ်ရ)။

၆။ သုတ်ပဇ္ဇောတ

၂၆။ “ဩနလျးဂမ္တိုင် လောကဂ်ယးတူးဂိုလဟိုရ၊ ပွဲလောက လျးမယးတူးဂိုလဟို
ဂမ္တိုင် မုံဗုတ်မုစိအိုတ်ဂ်ရော? တူဟ်နသွာန်တီလမုံပိုင်ကျော်တြဲ ကျင်စိုပ်အိုတ်ရ၊
ဗိုဗိုက်တအိညးဂမ္တိုင် သာ်လှိုဝံတီကေတ် ဟိုတ်ဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောက လျးဂမ္တိုင် မုံပန်ဂကူအိုတ်ရ၊ ပွဲလောကဝံ လျးမရနက်ကိုမသုန်ဂ်
ဟံမ္မဲရ၊ တဲဂ် ယးတူးဂိုလဟို ပွဲအခိုင်တဲရ၊ ဂိတုဂ် ယးတူးဂိုလဟို ပွဲအခိုင်ဗတမ်ရ၊
သအာင်နူဂ် ပုတ်ဂ် ဗတမ်ကိုသိုတဲ ယးတူးဂိုလဟိုပွဲဌာန်ဂ်ရ၊ လျးကျော်တြဲ ပြဲလတူ
လျးဂမ္တိုင်ရ၊ လျးကျော်တြဲ ဟံမ္မဲပတောံစတ်ရ ရံဝံ (သွားတဲရ)။

၇။ သုတ်သရ

၂၇။ “လွသံသာဂမ္တိုင် မုရနုဌာန်မ္မဲ ဆုတ်ကလေင်အာအိုတ်ဂ်ရော? ဒဒိခိဝံဋ်ဂ်
မုရနုဌာန်မ္မဲ ဟံဒ်ဂ်ရော? နာမ်ကို ရပ်ကို မုရနုဌာန်မ္မဲ ပှိုတ်မသက္ကာသေဟ်ဂ်ရော?”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩပွဲဌာန်(နိဗ္ဗာန်)မွဲ ‘အာပေါ’ဓာတ်ပွစန်ဒက်ကို ‘ပထဝီ’ဓာတ်ပွမကြိုင်မျိုဟ်ကို၊ ‘တေဇော’ဓာတ်ပွမကြိုင်ချဟ်ကို ‘ဝါယော’ဓာတ်ပွမထံက်ပခိုင်ကို ဟံတန်တရ၊ နူဌာန် (နိဗ္ဗာန်)ဂှ် လွှသံသာဂမၠိုင် ဆုတ်ကလောင်အာအိုတ်ရ၊ ပွဲဌာန်နိဗ္ဗာန်ဝံ ဒဒိခိဝဋ် ဟံဒ်ရ၊ ပွဲဌာန်နိဗ္ဗာန်ဝံ နာမ်ကို ရုပ်ကို ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

၈။ သုတ်မဟဒ္ဒန

၂၈။ “သွိုင်တုပိုင်ပြီချင်မပြဂမၠိုင် မျှံကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင် မျှံကိုကပေါတ်အရပ်စပ် မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဟံတရိပ်စိုတ်ဂမၠိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ဂှ်ဒ်တု ရာဒနာမက်ဂှ်ရင်သကအ် လောန်အိုတ်ရ။

ပွဲလောကဝံ ပျော်ကိုညးဗက်အာလောင်ဇောင်ဘဝဂမၠိုင် မဟံမွဲကိုဂဗုဏ်ဝိုင်ဂှ် မုရ်ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင် ပါသွးကွေံ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်အိုတ်ဂှ်ရော? ပွဲလောကဝံ မုရ်ပုဂ္ဂိုလ် ဂမၠိုင် ဟံမွဲကိုဂဗုဏ်ဝိုင်အိုတ်ဂှ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်) ပါသွးထောံကွေံ ဘဝပဒတ်သိုက်နိုတ်တု ပါသွးထောံကွေံ ကောန်ဇာတ် မဂပ်ပ်သျှိုက်ဆာန်ကို သတ်(မပ္ပကိုဉ်)ကိုတု ပါသွးကွေံ ‘ရာဂ’ပွမ စောဲစပ်ကို ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်ကိုတု ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီလေဝ် ကိုပိုတ်စူးအာတု သွထပိခမိအိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုအရှန်ဂမၠိုင် မျှံကိုအာသဝအိုတ်အာတုဂှ် ပွဲလောကဝံ ဟံမွဲကိုဂဗုဏ်ဝိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

၉။ သုတ်စတုစက္က

၂၉။ “ယံကျာ်မျှံကိုလ္လိပရာမဇ္ဇော် ဇေယျ မကတိုဒ်ပွဲလုက်သရီ (မတွံဂးဗုဒ္ဓံမိ) မျှံကိုစက်(မတွံဂး ဣရိယာပိုတ်)ပန်ပြကာ မျှံကို‘ဒွါရ’ပျော်ဒွိတ်ပျော် မပေင်ကုတ်တံ (နကိုအသုဘဂမၠိုင်) မစိုန်သကိုကောံ‘လောဘ’ပွမနွံပိုက်ဂှ် သာ်လီုကြက်ဝံဒ်တိတ်ဗူး မာန်ဂှ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သကုတ်ကွေံ ပွမဒက်ဝဲကို ဇုက်ဗွန်(မတွံဂးကိလေသ)ကို ‘ဣတ္ထာ’ပွမနွံပိုက်ကို ‘လောဘ’ ပွမနွံပိုက်ယုတ်သပ်ကိုတု ပိုက်ခေါတ်ကွေံ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မွဲဟာန် ကောံရိဟ်ကွက်မာန်မွဲး ရံဝံ ပွမတိတ်ဗူး ဒ်မာန်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်ဇုဏိယေ

၃၀။ “ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမျှံပိုဉ်ကျာ်တြဲ မျှံကိုဇုတ်တံင်ယု မတုပ်သုဟ်ကောံ ဇုတ်တံင်ယု သတ်မျှံယုဇုဏိ မျှံကိုဇေယျဇုဏိ မျှံကိုလ္လိပရာ မျှံကိုအာဟာရမအောန် မစ်စူးနုပုလုလန် မဒွေတ်တညးမွဲစပ် ညံင်ရဇာဒိသိုင်မဂုဏ်ညးမွဲစပ်ကို ညံင်ရစိင်

မဂေတ်ဂေင်ညးမွဲခပ်ကို မစာ်စူးနုပွမသုဝ်မွဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်တဲ သွာန်အိုတ်ရ၊ မုရ်နဟိုတ်မွဲ တိတ်ဗူးနုဒဒိန်ဝဋ်မာန်ဂ်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောကဝံ ဂပ်ဝ်တွံလဝ် ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်မသုန်ပြကာ မွဲကိုစိုတ်ဟောင်မရနက် ကိုတြအိုတ်ရ၊ ကိုပိုတ်စူးကေံ ‘ဆန္ဒရာဂ’ပွမနွံပိုက် ပွဲနာမ်ရပ်ဝံတဲ နကိုဟိုတ်ရဲဝံ တိတ်ဗူးနုဒဒိန်မာန်ရ ရဲဝံ (သုတ်ရ)။

သတ္တိဝဂ် မရနက်ကိုပိတဲရ။

၄။ သတုလ္လပကာယိကဝဂ် ၁။ သုတ်သမ္ဘိ

၃၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမၠိုင်မဂိုင်ဂွင် ဟိုတ်ဝံခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ မကတိုဒ်ပွဲချင်သွဝ်ဂ် မွဲကိုသတ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခါသ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပိကွာဗတမ်တဲ သိုက်ယးတူးတဲ (နကိုလျးအရံင်သတ်ဇကု) အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် ပှောပ်ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြအိုတ်တဲ လော့ဝ်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတ်မွဲ မဒတူဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲဂ် ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြရ—

“သွးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ် ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်မွဲ ပြရ၊ ဟံယုတ်မာရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြရ—

“သွးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်မွဲ ကလိဝံပညာမာန်ရ၊ နူဇေရင်(သမ္ဘိ)မွဲသအာင်ဂ် ကလိဝံပညာဟံမာန်ရ” ရဲဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ပွဲအခါဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြရ—

“သွးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမၠိုင်မွဲ ဟံဒးဝိုင်စံင်တူ ပွဲလဒေါပ်ညးဝိုင်စံင်တူဂမၠိုင်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲ၌ ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြရ—

“သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကောတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲ ရာင်ဆာဲ ပွဲလဒေါဝ်ကဠောမသနာ်မြိုင်ဂမ္တိုင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲ၌ ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြရ—

“သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကောတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲ သတ်ဂမ္တိုင် သောံအာစိုပ် ဘဝ(သုဂတိ)လအာခိုဟ်ဆာဲအိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲ၌ ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြရ—

“သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကောတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲ သတ်ဂမ္တိုင် လှိုန်ဟံသ္မုတ် သောံတန်တဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲ၌ “ယံကျက်မ္ပူပိုင် မုရဂလ္လာန်ညးမ္ပဲ ဂပ်ပဟီသွးဗွဲဒးရး မွဲရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ ဂလ္လာန်ဝံရ။ ဂလ္လာန်မွဲကောန်ဒေဝတဂမ္တိုင် အိုတ်သိုက် ဗွဲဟိုတ်ပြယာယ် ဂပ်ပဟီသွးဗွဲဒးရးရ၊ သအာင်နူ၌ ဂလ္လာန်အဲလေဝ် ဩဝ်ကလင် ပင်မိုင်အိုတ်ညါ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကောတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲ တိတ်ဗူးနူဂကောံဒဒိုခ်အိုတ်သိုမာန်ရ” ရဝံ (သွးတရ)။

တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ တွံကုခရ်ဝံရ၊ ဒေဝတဂမ္တိုင်၌ သိုက်မ္တိုက်အိုတ်၌တဲ လောဝ်သွ ဝတ်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြတဲမွဲ သွရေင်သိုရ်တဲ ပွဲဒွဲ၌ဟောင် ကောံဗွန်အာအိုတ်ရ။

၂။ သုတ်မစ္ဆရိ

၃၂။ ပွဲကာလမ္ပဲအခါ၌ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိ အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဗ္ဗိ ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂွင် ဟိုတ်ခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ မကတိုက်ပွဲချင်သွဝ်၌ မ္ပူကိုသ် ထေက်ကိုသိုက်မ္တိုက်လောန်၌တဲ ပွဲအခါ၌သ္မာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ သိုက်ယးတူးတ(နကိုလူးအရံင်သ်ဇေ) အလုံမ္ပဲဘာဇေတဝန်၌ ပှောံပြာပ်ကျင် ဇရေင်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြအိုတ်တဲ လောဝ်သွဝတ်

တိလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမရေၤသေၣ်ရဲဂ်တုဲမွဲး ဒတူဒွံင်ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတ်မွဲ မဒတူ
ဒွံင်ပွဲဒွဲမဗွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝ္ဂ ပွဲဇရေၣ်တိလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ဟိုတ်နူ ‘မစ္ဆေရ’ ပွမသအေတ်သပါန်ကို ဟိုတ်နူ ‘ပမာဒ’ ပွမဝိဝိင်ဟိုတ်မဲဲကို
ဟိုတ်နူဟိုတ်ရဲသတ်ဝံ ဟံဒ်ကိုတ်ဒါန်ရ၊ တုပညာ မှုံပွဲကိုပွကုသိုလ်ထွဲက် မတိတ်
(ဖိုကုသိုလ်ထွဲက်)ဂ် ထေက်ကိုဒးကိုဒါန်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝ္ဂမိုင်ဝံ ပွဲဇရေၣ်တိလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ညးမှုံကို ‘မစ္ဆေရ’ ပွမသအေတ်သပါန်ဂ် ဖေက်ဂွံက်တ ဩနုဘဲမွဲဂ်ဒ်တုဲ ဟံ့ကို
ဒါန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟံ့ကိုဒါန်ဟေၣ် ဘဲဂ် တုတ်ဒွံဒး သမ္ပိုဂ်ရ၊ ညးမှုံကိုပွမသအေတ်
သပါန်ဂ် ဖေက်ဂွံက်တ ဩနုဘဲ ပွမဗျိုတဟင်မွဲရ၊ ပွမဗျိုတဟင် ဇကုဖေက်ဂွံက်ဂ်
ပွဲလောကပစ္စုပ္ပန်ဝံကို ပွဲလောကပရလိုက်ကို တုတ်ဒွံဒး သမ္ပိုဂ်ဟေၣ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ပါပေၣ်ကေံ ‘မစ္ဆေရ’ ပွမသအေတ်သပါန်တုဲ လွန်ဗပိန်ကေံ ကျိက်လေၣ်
(ပွမသအေတ်သပါန်)ဂ်ဒ်တုဲ သွးကိုတ်ဒါန်ရ (ဒုာ်ပြရ)၊ ပွကုသိုလ်ထွဲက်ဂမိုင် ဒ်အရာ
ဒတန်သတ်ဂမိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝ္ဂမိုင်ဝံ ပွဲဇရေၣ်တိလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ညးကွာ်တရဲဂမိုင် ပွဲဇွေံမဗွတ်ညိနာ်လေၣ် ပါပရအံတုဲ ညံင်ရဲသွးကိုတ်
ကုညးကွာ်တရဲမွဲစွဲဂမိုင်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ရ ဩသွာကွာ်တရဲသံသာဂမိုင်
ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာ်ဂ် ပါပရအံတုဲ သွးကိုဒါန် ကုသွာကွာ်တရဲသံသာမွဲစွဲဂမိုင်
အိုတ်ရ၊ ညးဂမိုင်ဂ် ပှော်ကိုညးချိုတ်ဂမိုင် ဟံ့ဝံယုညးချိုတ်အိုတ်ရ၊ သဘ်ဓရံဝံ
ဒ်လေၣ်အခိုက်ကွာ်တမ္ဘာရ။

ညးဂမိုင်လှို နွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာ်ဂ်လေၣ် ပါပရအံတုဲ ကိုဒါန်အိုတ်ရ၊
ညးဂမိုင်လှို ချိုက်ပေၣ်တကောံဂြပ်ရတ်မဂိုင်ဂ် ပါပရအံတုဲ ဟံ့ကိုဒါန်အိုတ်ရ၊ ပွဲဝတ္ထု
ဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာ်ဂ် ပါပရအံပတိတ်တုဲ ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဂ် ဂပ်ဝ်ဓတ်ဗွတ်ညိသုဟ်
ကို ဒါန်လှိုရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ဂရင်ပတီဂါထာဝ္ဂမိုင်ဝံ ပွဲဇရေၣ်တိလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ပွမကိုဒါန် ဒဒက်တညးကိုဒါန် ဖြိုင်ကိုကိုဒါန်မာန်ကို ပွမကောန်သွဒဒက်တ
ညးကောန်သွကုသိုလ်ကမ် ဖြိုင်ကိုသွမာန်ကို ညးသမ္ပိုဟံ့သေၣ်ကိုသပျုရိဟ်ဂမိုင်
ပတုပ်ဗက်တုဲ ဖြိုင်ကိုသွမာန်အိုတ်ရ (ဒုာ်ပြရ)၊ ဓရညးသပျုရိဟ်ဂမိုင် ဖြိုင်ကိုဝံ
ပတုပ်ဗက်ရ။

ဟိုတ်ကဲ့ရ နှုချင်မှီဟ်ဝံ လအာဂတ်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင်ကို သမ္မိဂမ္တိုင်ကို ပါ်တေင် အာရ၊ သမ္မိဟံသေင်ကိုသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင် အာစိုပ်နရက်အိုတ်ရ၊ ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင် သေဝံအာစိုပ်ချင်သွင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ကဲ့ ကောန်ဒေဝတ်မွဲကဲ့ “ယံကျာ်မုံပိုင် မရဂလာန်ညးမွဲ ဂပ်ပဟိုတ်သွးဗွဲမဒးရး မှးရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံ ပွဲစရေင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ဂလာန်မှးကောန်ဒေဝတ် ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် ဗွဲဟိုတ်ပြယာယ် ဂပ်ပဟိုတ်သွးဗွဲမဒးရးရ၊ သအာင်နူကဲ့ ဂလာန်အဲလေဝ် ဩဝကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ—

ဩညးမွဲ ကောန်သမ္ဘာဂ်လေဝ် ကောန်စိုတ်လွီုမြီုမြီုနတဲ ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗုတ်ညိနာင် ဂ်လေဝ် (ပါ်ပရအ်ပတိတ်တဲ) သိုမကိုတ်ဒါန်ကဲ့ ဒွေတ်လုတ် ဓရ်(ကုသလကမ္မပထ)ရ၊ (ဒါန်သမုဉ္ဇက) ပမကိုဒါန် နဂြပ်ကွဟ်ကွဟ်လေဝ် ဒွေတ်သွက်ဒါန်ရ၊ မုံကုပမ ပူဇထေက်တန်ကိုလ္လိကသင်္ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒါန်ဂမ္တိုင်စိုက်ကောဉ်ကိုင် ဒဒက်တဲတြုံဂမ္တိုင် မွဲကိုင်ဒ် ဒါန်(သမုဉ္ဇက)မုံသဘ်မဃ်သင်္ဂ ကရေက်ကော့ ကွံကရေက်တဲ ဗုတ်သွက် မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ပွဲအခိုင်ကဲ့ ကောန်ဒေဝတ်မွဲကဲ့ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ဒါန်ပမပူဇ မအာစိုပ်ဒ်ဒ်မပြ မလဲလးဝံ မဟိုတ်ဗက်ဇုဟ်မး ဒါန်မဂပ်ပကိုဒါန် ဗွဲမဗွဲကဲ့ ဟံမာန်ရော? မုံကုပမပူဇထေက်တန်ကိုလ္လိကသင်္ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒါန်ဂမ္တိုင် စိုက်ကောဉ်ကိုင် ဒဒက်တဲတြုံဂမ္တိုင်မွဲကိုင်ဒ် ဒါန်(သမုဉ္ဇက)မုံသဘ်မဃ်သင်္ဂ ကရေက်ကော့ ကွံကရေက်တဲ ဗုတ်သွက်မွဲကရေက်လေဝ် မဟိုတ်ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညးဂမ္တိုင်လ္လိ တန်တဲပွဲကမ်ပိ မဟံဗွဲအိုတ်တဲ ဂဒုထွက်ကိုဂ္တိုက် ပြိုက်ဂစိုတ် တဲကို ကိုစံင်တူတဲကို ကိုဒါန်အိုတ်ရ၊ ဒါန်ကဲ့ မုံကုမုက္ခဝါပေင်တဲကိုသုတ်ရမတ်ဂ်ဒ်တဲ ဟိုတ်မဒ်မ္မဟာန် ကော့ဒဏ်ဂ်ရ ဗက်ဇုဟ်မး ဒါန်မဂပ်ပကိုဒါန်ဗွဲမဗွဲကဲ့ ဟံမာန်ရ၊ ရဝံ မုံကုပမပူဇထေက်တန်ကို လ္လိကသင်္ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒါန်ဂမ္တိုင်စိုက်ကောဉ်ကိုင် ဒဒက်တဲတြုံဂမ္တိုင်မွဲကိုင်ဒ် ဒါန်(သမုဉ္ဇက) မုံသဘ်မဃ်သင်္ဂ ကရေက်ကော့ ကွံကရေက်တဲ ဗုတ်သွက်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၃။ သုတ်သာဓု

၃၃။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကဲ့ ကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မစိုက်ဉ် ဟိုတ်ဝံဓရ် သပ္ပရိဟ်တဲ မကတိဒ်ပွဲချင်သွင်ကဲ့ မုံကုသင်္ဂထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်သျှို

၁။ ပမကိုဒါန် ဂြပ်မကလိဝံနင် နမတ္တကိုသအးဇုဂြာင်ပျိုန်ဩဝံ ပမဒုက်ဩဝံလိုင်ကဲ့ ဒါန်သမုဉ္ဇကမှးရ။ (အဋ္ဌကထာ)

ဗတမ်မကလိလောန် ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ သိုကိုယးတူးတဲ (နကိုလျးအရံင်သင်္ဃာဇကု) အလုံမွဲ ဘာဇေတဝန်ဂ် ဟောပြောကျင် ဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲအိုတ်တဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင် ကျင်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရံင်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတမ္ပု မဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲ မဗွဲဂ် ကြိုဂအောက်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ဟိုတ်နူ ‘မဆွေရ’ပွမသအေတ် သပါန်ကို ဟိုတ်နူ ‘မမာဒ’ပွမဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ရံသင်္ဃာဝံ ဟံဒ်ကိုတ်ဒါန်ရ၊ တုပညာ မ္ပုပိုင်ကိုပွကုသိုလ်ထိုက် မတိတ်(ဖိုကုသိုလ်ထိုက်)ဂ်ဟောင် ကိုဒါန်မာန်ရ” ရံဝံ (ကြိုဂအောက်တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပုဂ် ကြိုဂအောက်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ညးဂမ္တိုင်လှို ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာင်ဂ်လေဝ် ပါပရအံတဲ ကိုဒါန်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်လှို ချိုက်ပေင်တဲကျောံဂြပ်ရတ်မဂ္တိုင်ဂ် ပါပရအံတဲ ဟံကိုဒါန်အိုတ်ရ၊ ပွဲဝတ္ထုဒါန် မဒ်ဗွတ်ညိနာင်ဂ် ပါပရအံပတိတ်တဲ ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဂ် ဂပ်ဝ်ဓတ်ဗွတ်ညိသုဟ်ကို ဒါန်လှိုရ” ရံဝံ (ကြိုဂအောက်တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပုဂ် ကြိုဂအောက်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ပါပရအံတဲ ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် နပွမလျိုင်ပတေံလေဝ် ပွမကိုဒါန်ဂ် ခိုဟ်ကွေံရ။

ပွမကိုဒါန်ကို ပွမတပ်စှော်ဟ်ပွာန်ကို တုပ်သုဟ်ရရံဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ ညးသပျုရိုဟ် ဂမ္တိုင် ဓိုန်ဒ်ဗွတ်ညိနာင်အိုတ်လေဝ် အံင်ဇးညးမဂ္တိုင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ (ဟံညးမွဲ) လျိုင် ပတေံဂ်ဒ်တဲ ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ယဝ်ကိုဒါန်မွဲ၊ ဟိုတ်သင်္ဃာဟောင် ညးဂ် ဂွံဒ်တသိုဒ် ပွဲဘဝပရလိုက်ရ” ရံဝံ (ကြိုဂအောက်တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပုဂ် ကြိုဂအောက်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာင်လေဝ် ပါပရအံတဲ ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ နပွမလျိုင်ပတေံလေဝ် ပွမကိုဒါန်ဂ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ပွမဂွံကိုဒါန် ညးမ္ပုကိုဂြပ်ရတ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံနဗွဲဓရ် (ကုညး မ္ပုကိုဓရ်လောကုတ္တိရ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံတဲ)ဂ်လေဝ် ခိုဟ်ရ။

ဩသတ်မဲ့ နကိုဂြပ်ရတ် မဂပ်ဝကလိဝံ နကိုလ္လိပရာမကတိုင်ကုဟ်ဂ် ကိုတ်ဒါန် ကုညး မှုံကိုခရ်လောကုတ္တိရ်မဂပ်ဝကလိဝံတဲရ၊ သတ်ဂ် ကလိလောန်အာ နရက် ကြင်စင်သိုင်ယိုတဲ သောံပြာပ်အာစိုပ်ဘုံဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ရ”ရဝံ (ကြိုဂအောတ် တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရေင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာင်လောင် ပါပရအံတဲ ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွမကိုဒါန် နပွမလျိုင်ပတေံလောင် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွမဝံကိုဒါန် ညးမှုံကိုဂြပ်ရတ် မဂပ်ဝကလိဝံနဗဗွဲခရ် (ကုညးမှုံကို ခရ်လောကုတ္တိရ် မဂပ်ဝကလိဝံတဲ) ဂ်လောင် ခိုဟ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် စိုစွတ်ရဲစိုတ်တဲ ဒါန် မဂပ်ဝကိုဒါန်ဂ်လောင် ခိုဟ်ရ။

စိုစွတ်ရဲစိုတ်တဲ ပွမကိုဒါန်ဂ် ကျာ်တြဲဂပ်ဝထိုင်သးရ၊ သုဟ်ညင်ရမဗီဇ မဂပ်ဝ ကြာတ်တို ပွဲတိဗုထိုက်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဂ်ရ ပွဲသတ္တလောကဝံ ဒါန်ဂမ္တိုင်မဂပ်ဝကိုဒါန် ကုပုဂိုလ်မထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဒါန်ပရဲဂမ္တိုင် မှုံကိုဖိုဂိုင်အိုတ်ရ”ရဝံ (ကြိုဂအောတ် တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရေင် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“ယွံတီလပိုင် ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွဲဝတ္ထုဒါန်မဒ်ဗွတ်ညိနာင်လောင် ပါပရအံတဲ ပွမကိုဒါန်ဂ် ဗွဲစွတ် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွမကိုဒါန် နပွမလျိုင်ပတေံလောင် ခိုဟ်ကွေံရ၊ ပွမဝံကိုဒါန် ညးမှုံကိုဂြပ်ရတ် မဂပ်ဝကလိဝံ နဗဗွဲခရ် (ကုညးမှုံကို ခရ်လောကုတ္တိရ် မဂပ်ဝကလိဝံတဲ)ဂ်လောင် ခိုဟ်ရ၊ စိုစွတ်ရဲစိုတ်တဲ ဒါန်မဂပ်ဝကိုဒါန် ဂ်လောင် ခိုဟ်ရ၊ ဩညးမဲ့ ဟံပျဲပျာ်သတ်ဂမ္တိုင်တဲ ဒေုတ်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ‘သံယမ’ပွမ ဟံပျဲပျာ် ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် ညးဂ်ခိုဟ်ဟောင်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် ဟိုတ်မဖေက်နုညးသအာင် ဟိုဂရိုဟ်စောတ်စောဲဂ်ရ ဟံကောန်သု ပွကုသိုလ်ထိုက်အိုတ်ရ၊ (ညးသပျရိုဟ်ဂမ္တိုင်) ဂပ်ဝထိုင်သး ညးလောင်ဖေက်(နုပွသရံပါပ်)အိုတ်ရ၊ ဟံထိုင်သး ညးဂံင်သကာ ပွပွသရံပါပ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ချံပြရ၊ ညးသပျရိုဟ်ဂမ္တိုင် ဟိုတ်မဖေက်(နုညးသအာင် ဟိုဂရိုဟ်စောတ်စောဲ)ဂ်ရ ဟံကောန်သု ပွသရံပါပ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ကြိုဂအောတ် တိုန်ဥဒါန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် “ယွံကျာ်မွဲပိုင် မုရ်ဂလာန်ညးမဲ့ ဂပ်ဝဟိုသုးဗွဲမ ဒးရးမွဲရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။ ဂလာန်မွဲ ကောန်ဒေဝတ်

ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ဗွဲဟိုတ်ပြယာယ် ဂပ်ဝ်ဟိုတ်သွးဗွဲမဒးရးရ၊ သအာင်နူဂ် ဂလာန်အဲလေဝ်
သြပ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ—

ပွမကိုဒါန် နပွမလျိုင်ပတေ်ဂ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သး နတေင်ပကာရမဂ္ဘိုင်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန်
လတူပွမကိုဒါန်ဂ် ဂကောံခရ် (နိဗ္ဗာန်)ဟေင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သး ပြဗွဲတေင်ရ၊ ညံင်ပြရ၊
ပွဲကိုပ်ကွာတေ်ကို ပွဲကိုပ်ကွာ လောန်လတူဂ်ကို ညးသပျုရိဟ် မွဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်
ပြာပ်အာနိဗ္ဗာန်ဟေင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၄။ သုတ်နသန္တိ

၃၄။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန်
မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်
မဂ္ဘိုင်ဂွင် ဟိုတ်ခရ်သပျုရိဟ်တု မကတိုန်ပွဲချင်သွဝ်ဂ် မွဲကိုသ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်
ဒ်တု ပွဲအခိုင်သ္မာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တု သိုက်ယးတးတ (နကိုလျးအရင်
သ်ဇေ) အလုံမ္မဲဘာဇေတဝန်ဂ် ပှောံပြာပ်ကွိုင် ဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲအိုတ်တု လောဝ်
သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ဗွဲမရှေ်သေ်ရဲဂ်တုမ္း ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတ်မ္မဲ
မဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲဂ် ဂရင်ပတိ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲရ—

“ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဗိုန်ဂ် ဟံမ္မဲ ပွဲမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲလောကဝံ ကာမဂုဏ်
ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်ဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ရ၊ တြံ မဂပ်ဝ်ဗန်ဒက် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဗျုမာဲ
ဗွဲတေင်ပကာရ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် နူ(တေဘူမကဝဋ်) အရာဒတန်ပွမချိုတ် အာစိုပ်
နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာမဟံကလေင်ကွိုင် ဟံမာန်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ခန္ဓမသုန်ပြကာဂ် ကတိုန်ဟိုတ်နူ ‘တဏှာဆန္ဒ’ ပွမနွံပိုက်ရ၊ ဒဒိုင်ဂ် ကတိုန်
ဟိုတ်နူ ‘တဏှာဆန္ဒ’ ပွမနွံပိုက်ရ၊ နမပါကေံ ‘တဏှာဆန္ဒ’ ပွမနွံပိုက်ဂ် ပါပွေင်ကေံ
ခန္ဓမသုန်ပြကာမာန်ရ၊ နမခန္ဓမသုန်ပြကာ ကေံစူးအာဂ် ဒဒိုင်ကေံစူးအာရ။

ပွဲလောကဝံ ဩအာရီဂမ္ဘိုင် စိစောန်အိုတ်ရ၊ အာရီဂမ္ဘိုင် ဟံဝံယုကာမဂုဏ်
အိုတ်ရ၊ (သင်္ကပ္ပရာဂ)ပွမချပ်ထေန်စပ်ဂ် ကာမဂုဏ်တြုမ္မးရ၊ ပွဲလောကဝံ အာရီဂမ္ဘိုင်
မစိစောန်ဂ် တန်တ အတိုင်မတန်တလျိုင်ရ၊ တုပညာဂမ္ဘိုင် ပါပွေင်ကေံ ‘တဏှာဆန္ဒ’
ပွမနွံပိုက် ပွဲအာရီဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

သွးပါသွးကေံ ‘ကောဓ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ သွးပါသွးကေံ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန်မာန်ရ၊
သွးကလိလောန် သံယောဇိန်အိုတ်သိုရ၊ ဇေရင်ညးမဟံမ္မဲကိုပွမဗာန်ခြပ် ပွဲနာမ်ရပ်
မဟံမ္မဲကို ပွမချီဇေဝ်ဂ် ဒဒိုင်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒတုံစိုပ်အိုတ်ရ။

ဩပုဂ္ဂိုလ်တူအရှန်မဲ့ ပါကောံ ယုပညာပ် (မတွံဂးညးထွေန်စပ် ညးလုတ်မှာဒုဟ် ညးဝိဝိင်) တဲရ၊ ဟုံပြာပ်အာစိုပ် ‘မာန်’ပွမပင်ပတိုန်ဒွိတ်ပြကာရ၊ သကုတ်ကောံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲနာမ်ရုပ်ဝံတဲရ၊ မွိဟ်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မဂ္ဂိုက်ကွဲသေဝ်ရံင် ပုဂ္ဂိုလ် တူအရှန် မသကုတ်ကောံ ‘ဂန္တ’ပွမဒက်ထကတ်ပန်ပြကာတဲ မဟုံမွဲကိုဒဒိမ် မစာ်စူး နူထွေန်စပ်ပွဲ ပွဲလောကဝံကို ပွဲလောကမ္မသအာင်ကို ပွဲချင်သွပ်ဂမ္တိုင်ကို ပွဲဒွဲဒွာန် ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက်ကို ဟုံဆိုညာတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

ပွဲလောကဝံကိုဒ် ပွဲလောကပရလိုက်ကိုဒ် မွိဟ်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို ယဝ်ဆိုညာတ် ပုဂ္ဂိုလ်မတိတ်ဗူးနူ(ကိလေသ)ဂ်ဂ် ဟုံမာန်အိုတ်ဗူး ဩမွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် လောဝ်တ ပုဂ္ဂိုလ်တူအရှန် မပြလတူမွိဟ်ဂမ္တိုင် မလေပ်ဒေဝတ် ဒတဲဖိုမွိဟ်ဂမ္တိုင် အိုတ်ရ၊ မွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ဟာ ရံဝံ တီလပိုင်မောဃရာဇာ ဂရင်ပတိ သွာန်ရ။

ယွံခမ္မိယုမောဃရာဇာ ဩမွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် လောဝ်တ ပုဂ္ဂိုလ်တူအရှန်မတိတ် ဗူးနူ(ကိလေသ)ဂ်ဂ်အိုတ်ရ၊ မွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေပ် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ယွံခမ္မိ မွိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မလောဝ်ဂ်လေပ် တီကေတ်ခရ်သစ္စပန်အိုတ်တဲ ပါသွးကောံ ‘ဝိစိ ကိစ္ဆာ’ပွမပါ်ပါ်ဟုံမာန်တဲ ဒ်ညးကလိလောန် ‘တဏှာ’ပွမဗာန်စပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲတဲရ။

၅။ သုတ်ဥဇ္ဈာနသညီ

၃၅။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန်မဒ် အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇရေင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် မုံယုဥဇ္ဈာန ဟိုတ်မလေပ်ဟိုက်ရိဟ်ပျုတ်ဗွေက်ဂ် မုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ် ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်သ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ ကိုယးတူးတဲ အလုံမ္မဲဘာဇေတဝန် တဲ ပှော်ပြာပ်ကျိုင် ဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲတဲဗူး ဒတူဒိုင်ပွဲအကးအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတ်မ္မဲ မဒတူဒိုင်ပွဲအကးဂ် ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲရ—

“ ဩခမ္မိမ္မဲ ဇကုဇကုမဒ်ဒိုင် နအကာဲအရာမ္မဲသအာင်ဂ် ဟိုသွးနအကာဲအရာမ္မဲ သအာင်ရ၊ သုဟ်ညိုင်ရဲလုဂစေမ် ဝိစ္စာဲတဲ စတ်ကို ပွမသွပြာ်တိုက်ခမ္မိ ဂပ်ဝ်သွပြာ်တိုက် နမကွတ်ဗူးရ။

ဩကမ္မောန်မ္မဲ ကောန်သွရ၊ ကမ္မောန် မကောန်သွဂ်ဟေင် သွးဟိုသွးရ၊ ဩကမ္မောန်မ္မဲ ဟုံကောန်သွရ၊ ကမ္မောန်မဟုံကောန်သွဂ် ဟုံဟိုသွးရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟိုသွး သိုဟုံကောန်သွဂ် တုပညာဂမ္တိုင် တီအိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

“ ဩဒ္ဒေတိမ္မေ မျှံသဘဗိနိဗတ်ရာ၊ ဩနဒ္ဒေတိမ္မေ တုပညာဂမ္ဘိုင် စံင်ပွေင်ကော့ ပွသရာပိပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ တိတ်ဗူးအာ နူအဗန်အဒက်မတွံး မာရ်အိုတ်ရာ၊ ဒေတိဝံ နအယာံမာတ်မဟိုသူးကို နအယာံမာတ်မိင်စုတ်ကို သွက်ဂွံတို့လုပ်အတိုင်လေ့င်ဂ် ဟုံသွဟ်ရထအိုတ်ရာ။

တုပညာဂမ္ဘိုင် တီကေတ် ဟိုတ်လောကအိုတ်တဲ ဟုံသွရဲဂွံအိုတ်ရာ၊ တီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်)တဲ တုပညာဂမ္ဘိုင် မကလိလောန်(တဏှာ)ပွမဗာန်ခြပ်တဲဂ် စိုဟ်လလမ် နူကိလေသအိုတ်ရာ” ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဂ် တန်တဲပွဲတိတဲ မာဖျေုကျိပ် ပွဲခိုင်တီလမ္ပုံပိုင် ကျ်တြဲတဲ ဂရင်ပတီတိုန် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဂွံအိုတ်ရ— “ယုံကျ်မ္ပုံပိုင် အတိုင် မဒိုဟ်မို အတိုင်မဝိဝိင် အတိုင်မဟုံချိဟ်ကေက်ဆိုက်ဗွက် ဒုဟ်ခေလီုချိက်ခိုင် ပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္ဘိုင်ရာ၊ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်ထိုမြိထွတ်လျတ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲရ ရဲဝံ မှ်ဗျဟ် အိုတ်ရာ၊ ယုံကျ်မ္ပုံပိုင် တုဟ်နပွမသိုလလမ်မင်မဲ ပွဲကာလကြဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ ဩဝ်အေင်ဒင် ဒုဟ်ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ဗွဲဒုဟ်ညီ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ်တြဲ သွကာဂအီရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဂ် မိက်ဂွံဟိုဂရိဟ်လောန် ဗွတ်တိုဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကလာင်တိုန်အကးအိုတ်တဲမွဲး ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုံပိုင် ကျ်တြဲရ—

“ဩညးမ္မဲ ဒုဟ်ညးဂမ္ဘိုင်မဟိုသူး(ဒင်ဝန်)ဂ် ယပ်ဟုံဒင်တဲမွဲး၊ မျှံကိုပွတ်ဒေါသ မကတိုန် ပွဲအပွဲဂ်ဒ်တဲ ညးမသွအဲပရဲကိုဒုဟ်တဲ ပဒတ်ခိုင်ဂ် သျှိုက်စုတ်လပ်သုဝဲ (ပွဲဇကု)မွဲးရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဒုဟ်ဒဏ်ဂ် ယပ်ဟုံမ္မဲမွဲး၊ ပွဲလောကဝံ ဒုဟ်ဒဏ် ဟုံဒ်ရ၊ သုဝဲဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟုံလလမ်အိုတ်ရာ၊ ပွဲလောကဝံ မဟိုတ်ဂွံဒ်ညးချိဟ်ကေက်စီကူးရော? ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

ကုညးလိာ် ဒုဟ်ဒဏ်ဂမ္ဘိုင် ဟုံမ္မဲအိုတ်ရော? ကုညးလိာ် ပွမလုတ်မှာဒုဟ် ဟုံမ္မဲရော? မုရ်ညးမ္မဲ ဟုံအာစိုပ် ပွမဝိဝိင်ရော? မုရ်ညးမ္မဲ ပွဲအခါကာလအိုတ်သို မျှံကိုပညာ မချိုက်ပေင်တဲကိုသတိဂ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ကုကျ်တြဲ မလေပ်ဆာန်ချုသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မက္တူကျင်ဒေးရး ညံင်ရဲကျ်တမ္မာ် ဒုဟ်ဒဏ်ဂမ္ဘိုင် ဟုံမ္မဲအိုတ်ရာ၊ ကုကျ်တြဲ ပွမလုတ်မှာဒုဟ် ဟုံမ္မဲရ၊ ကျ်တြဲ ဟုံအာစိုပ် ပွမဝိဝိင် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရာ၊ ကျ်တြဲဟေင် ပွဲအခါကာလအိုတ်သို မျှံကိုပညာ မချိုက်ပေင်တဲကိုသတိရ။

ဩညးမ္မဲ ဒုဟ်ညးဂမ္ဘိုင်မဟိုသူး (ဒင်ဝန်) ဂ် ယပ်ဟုံဒင်တဲမွဲး၊ မျှံကိုပွတ်ဒေါသ မကတိုန် ပွဲအပွဲဂ်ဒ်တဲ ညးမသွအဲပရဲကိုဒုဟ်တဲ ပဒတ်ခိုင်ဂ် သျှိုက်စုတ်လပ်သုဝဲ

(ပွဲဇကု) မွေးရ၊ သူဝဲ၌ (အဲ) ဟံ့သျှိုက်မျိုက် (ဟံ့ရာဒနာ) ရ၊ ဒုဟ်မွေးတအ်ညးဂမ္တိုင် (အဲ)ဒင်တဲရ ရံၣ် (သွေးတဲရ)။

၆။ သုတ်သဒ္ဓါ

၃၆။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန်မန် အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဉ္စီ ဇေရင်ချင်သာရၣ်ရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ၣ် ဟိုတံၣ်ခရ်သပ္ပုရိဟ်တဲ မကတိုဒ်ပွဲချင်သွဝ်ၣ် မ္မုကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ၣ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်သ္တုဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ သိုကိုယးတူးတဲ (နကိုလျးအရံင်သ်ဇကု) အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ၣ် ပှောံပြာပ်ကျၢ် ဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲအိုတ်တဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲ ဗွဲမရဲၣ်သျှိုက်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတ်မွဲ မဒတူဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲၣ် ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲရ—

“(သဒ္ဓါ) ပွမလျှင်ပတေၣ်ၣ် ဒ်သကအ်ပွဲင်တြဲရ၊ ပွမဟံလျှင်ပတေၣ်ၣ် ယဝ်ဟံတန် တဲမွဲ၊ ဟိုတ်မဟံတန်တဲသ်ၣ် သကအ်တို့ဝါရကို ဒယံတိုကို ဒ်ကုညးၣ်ရ၊ ညးၣ် သွးကွဲၣ်ခန္ဓဇကုမွဲး ချင်သွဝ်လေဝ် သွာံအာစိုပ်ရ” ရံၣ် (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ၣ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲၣ် ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲရ—

“ သွးပါသွးကွဲ ‘ကောဓ’ ပွမထေပုတ်ရ၊ သွးပါသွးကွဲ ‘မာန’ ပွမပင်ပတိုန် မာန်ရ၊ သွးကလိလောန် သံယောဇိန်အိုတ်သိုရ၊ ဇေရင်ညးမဟံမွဲကို ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲနာမ်ရုပ် မဟံမွဲကိုဂဗုဓဝိုင်ၣ် ပွမဗာန်ခြပ်ဂမ္တိုင်(မသုန်ပြကာ) ဟံ့ဒတုံစိုပ်အိုတ်ရ” ရံၣ် (ဂရင်ပတီရ)။

ညးဒိုဟ်မို အောန်ကိုပညာဂမ္တိုင် ပတိတ်ဇြဟတ် ‘ပမာဒ’ ပွမဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ တုပညာဂမ္တိုင် သုဟ်ညင်ရံမင်မွဲလဝ် ဂြပ်မပြကို ‘အပ္ပမာဒ’ပွမဟိုတ်မာဲၣ်လေဝ် မင်မွဲရ။

ဟံ့ပတိတ်ဇြဟတ် ‘ပမာဒ’ ပွမဟိုတ်မာဲရ၊ ဟံ့ပတိတ်ဇြဟတ် ပွမမိပ်လဟိုင် ပွမပင်ဖက် ပွဲကာမဂုဏ်ရ၊ သုာံပြရ၊ ဟံ့ဟိုတ်မာဲၣ်ဒ်တဲ ညးစံင်ပွေင်ကွဲ ပွသရံ ပါပ်ၣ် သွာံအာစိုပ် တသိုဒ်(အရဟတ္တဖိုလ်)မပြဲလောန်ရ ရံၣ် (သွေးတဲရ)။

၇။ သုတ်သမယ

၃၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ—
ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျၢ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံ ခမိသင်မဂ္တိုင် ဗုတ်မသုန်ကွဲ

မဒိတုအရှန်အိုတ်သို သွဒတဒွင် ပွဲဂြိုပ်မဟာဝိုန် ဇရေင်ချင်ကပိလၣ် လုပ်လှိုဟ်ပွဲသက္ကရးရ၊ ဒေဝတံဗြိုဂမ္ပိုင် နှစ်လောကဓာတ်ဂမ္ပိုင် မွဲကုစက္ကဝါ လိုလှိုဇီလေဝ် တုဟ်နဗိုလှောင် တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲကို ခမိသင်ကို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂြိုင် ကောံခရီကျင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကသပ်သံဝံ နှိတိုန် ကုဗြိုဂမ္ပိုင်ပန်တု မပဒတ်ပွဲဘုံသုဒ္ဓါဝါသရ— “တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံ ခမိသင်မဂ္ဂိုင် ဗုတ်မသုန်ကွံ မဒိတုအရှန်အိုတ်သိုဝံ သွဒတဒွင် ပွဲဂြိုပ်မဟာဝိုန် ဇရေင်ချင် ကပိလၣ် လုပ်လှိုဟ်ပွဲသက္ကရး ရ၊ ဒေဝတံဗြိုဂမ္ပိုင် နှစ်လောကဓာတ်ဂမ္ပိုင် မွဲကုစက္ကဝါ လိုလှိုဇီလေဝ် တုဟ်နဗိုလှောင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲကို ခမိသင်ကို ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂြိုင် ကောံခရီကျင် အိုတ်ရ။ ပိုညးဂမ္ပိုင်လေဝ် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲတု သွောံဖျောတ်ဂါထာမ္ပုပိဒ် မ္ပုပိဒ်တုဟ်တုဟ် ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲမွဲး ခိုဟ်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗြိုဂမ္ပိုင်ပန်တုဂှ် ဗွဲဥပမာမွဲး တြုံမွဲကုဗြဟတ်ဂှ် သပါတဲမခွပ်စွံလဝ်ဂှ် သုဟ်ညံင်ရံးပတိတ်ကို သပါတဲမပွးစွံလဝ်ဂှ် သုဟ်ညံင်ရဲခွပ်ပှပ်ကို၊ တုပတ်သံဝံဟေင် ကောံဗွန်အာ နူဘုံဗြိုသုဒ္ဓါဝါသအိုတ်တု နှိပြာကဏ်ကျင် ပွဲဂတမုခ် တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ ကြနုဂှ် ဗြိုဂမ္ပိုင် လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရှေ်သေ်ရံလောန်တု ဒတုဒွင်ပွဲဌာန် မပဗ္ဗဲဒွဲဒွဲတုမွဲး ဗြိုမ္ပဲတုဂှ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“(ယွဲကျာ်မ္ပုပိုင်)ပွဲဂြိုပ်မဟာဝိုန် ဂကောံဒေဝတံဗြိုဂမ္ပိုင် ကောံစိုပ်ကျင်အိုတ်တု နှိဒွင် အကောံခရီဇှေ်ရ၊ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ပိုင်လေဝ် တုဟ်နဗိုလှောင် ခမိသင် (ဗျေဒမိန်သုသတြုကိလေသ) မအံင်ဇှေ်ကေတ်ဟုံမာန် ကျင်စိုပ်အကောံခရီ သဘင် ခရဲဝံအိုတ်ရ ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ကြနုဂှ် ဗြိုမ္ပဲတုဂှ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“(ယွဲကျာ်မ္ပုပိုင်) ပွဲအကောံခရီဂှ် ခမိဂမ္ပိုင် ကိုစိုတ်ဇကုတန်ကြန်တု သွလဝ် ဗွဲမလဂူတပ်အိုတ်ရ။ သုာစဝ်ကွီ ရပ်လဝ်ဇုက်ဂဟောက်ဂမ္ပိုင်တု သုဟ်ညံင်ရဲထိုင် ဣာကို ခမိမ္ပုကုပညာဂမ္ပိုင် ထိုင်ဒပ်မင်မ္ပဲလဝ် ဣန္ဒြိယမ္ပိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ် တိုန်ရ)။

ကြနုဂှ် ဗြိုမ္ပဲတုဂှ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“(ယွဲကျာ်မ္ပုပိုင်) တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ဝေတ်ဗတောန်လဝ် ဗွဲမဒးရးတဲဂှ်ဒ်တု ခမိတုအရှန်သုတ်ဂမ္ပိုင် မသအးဇှေ် မစာ်စူးနူတဏှာ် သကုတ်ဗပိတ်ကောံ ကွက်ဒဂို ကောံသျှောင်တြင် တိုင်တြင် (မတွံဂးရာဂ,ဒေါသ,မောဟ)တု ဓေါတ်ပတိတ်တိုင်တြင် (မတွံဂးရာဂ,ဒေါသ,မောဟ)တု ဣဂေတ်ဂေုင်အာကျင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ကြနုဂှ် ဗြိုမ္ပဲတုဂှ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“(ယွံကျာ်မုံပိဉ်) ညးပြာ်သဒ္ဓစ္စေၣ်ကို တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်သိုၣ် ကြက်ဟံၣ်ဒးအာစိုပ် ဘုံအပါယ်အိုတ်ရ၊ သးကွေံခန္ဓဇကုမိုဟ်တဲ ကြက်ကတိၣ်န့ ပွဲၤသွင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ဗျောတ်တိုန်ရ)။

၈။ သုတ်သကလိက

၃၈။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအိင် တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲတြိပ်မဒ္ဒကုစ္ဆိ နှိအရာကို မသက္ကာဘဲကိုသတ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇတြိဟ်ရ။ ပွဲအိင်ဂှ် ဇိုင်တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဇိဒးနကိုတံၣ်လးဂှ်ဒိုတ်တဲ ဝေဒနာဂမ္တိုင်မသကာတ်မြဟ် ကတိၣ်န့ကတီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ ဝေဒနာဂမ္တိုင် မတန်တဲပွဲဇကု မဒ်ဒဒိမ် မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝ်သာယျေန် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက်ဂှ် ကတိၣ်န့အိုတ်ရ၊ တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ သိုဟံၣ်ကရောတ်ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္တိုင် ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိသမ္ပဇညှ်ဒိုတ် အေင်ဒုင်ရ။ ပွဲအိင်ဂှ် တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲ လးသကိုပ် မဒုပ်လဝ်ပန်ဒုင်ဂှ်တဲ ဇိုင်မွဲလပါ်ဂှ် ပတိုန်စွံ ပွဲဇိုင်မွဲလပါ် ကိုလောန်ဇက်ဗွတ်ညိနာင်တဲ ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိသမ္ပဇညှ်ဒိုတ် သွတ်ပမသတ်ကံမပြဲ နကိုသကဲပုင်ရ။

ပွဲအိင်ဂှ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ထပ်ကံၣ် ဟိုတံၣ်ခရိသပျူရိဟ်တဲ မကတိၣ်န့ပွဲသွင်သွင်ဂှ် မုံကိုသတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မိုက်လောန်ဂမ္တိုင်ဂှ်ဒိုတ် ပွဲအိင်သ္လာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ သိုကိုယးတးတဲ အလုံမွဲတြိပ်မဒ္ဒကုစ္ဆိ နှိအရာကိုမသက္ကာဘဲ ကုသတ်ဂမ္တိုင်ဂှ် မှောံပြာ်ကျာ် ဇရေင်တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲတဲအိုတ်မ္းဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမ္မဲအိုတ်ရ၊ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမ္မဲအိုတ်တဲမ္း ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂှ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန်ဂလန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲရ— “ယွံသကအံတအံ ခမီဂေါတမဂှ် တုပ်သုဟ်ကောံစိင်ဇူရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒဒ် မတုပ်သုဟ်ကောံစိင်ဇူဂှ်ဟေင် သိုဟံၣ်ကရောတ်ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္တိုင် မကတိၣ်န့ကျာ် မတန်တဲပွဲဇကု မဒ်ဒဒိမ်မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝ်သာယျေန် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက်ဂှ် ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိသမ္ပဇညှ်ဒိုတ် အေင်ဒုင်ရ” ရဲဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲန့ဂှ် ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂှ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိဉ်ကျာ်တြဲရ— “ယွံသကအံတအံ ခမီဂေါတမဂှ် တုပ်သုဟ်ကောံသွိုင်ဇာဒိသိုင်ရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒဒ်မတုပ်သုဟ်ကောံသွိုင်ဇာဒိသိုင်ဂှ်ဟေင် သိုဟံၣ်ကရောတ်ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္တိုင် မကတိၣ်န့ကျာ် မတန်တဲပွဲဇကု မဒ်ဒဒိမ်မသကာတ်မြဟ် မကြိုင်မိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝ်သာယျေန် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက်ဂှ် ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိသမ္ပဇညှ်ဒိုတ် အေင်ဒုင်ရ” ရဲဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ- “ယွံသကအ်တအ် ခမီဂေါတမဂ် ဒ်အာဇာနယ်ရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဒ် အာဇာနယ်ဂ်ဟောင် သိုဟုံကရောတ်ကသပ်ကို ဝေဒနာဂမ္ပိုင် မကတိုန်ကျင် မတန်တ်ပွဲဇကု မဒ်ဒ်ဒ် မသကာတ်မြော် မကြိုင်မျိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝံသာယျေန် မဟဂပ်ဝံသျိုက် မှိုက်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသတိသမ္ပဇျေဂ်ဒ်တဲ အောင်ဒင်ရ” ရဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ- “ယွံသကအ်တအ် ခမီဂေါတမဂ် တုပ်သွဟ်ကောံဂှ်ဥသဘမအာဂတပတရ ရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒ်ဒ်မတုပ်သွဟ်ကောံဂှ်ဥသဘ မအာဂတပတရဂ်ဟောင် သိုဟုံကရောတ် ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္ပိုင် မကတိုန်ကျင် မတန်တ်ပွဲဇကု မဒ်ဒ်ဒ် မသကာတ်မြော် မကြိုင်မျိုဟ် ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝံသာယျေန် မဟဂပ်ဝံသျိုက်မှိုက်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသတိသမ္ပ ဇျေဂ်ဒ်တဲ အောင်ဒင်ရ” ရဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ- “ယွံသကအ်တအ် ခမီဂေါတမဂ် တုပ်သွဟ်ကောံ ဂှ်ကြိုတ်မရင်တွင် သဇိုင်ဝန်ရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒ်ဒ်မတုပ်သွဟ်ကောံ ဂှ်ကြိုတ်မရင်တွင်သဇိုင်ဝန်ဂ်ဟောင် သိုဟုံ ကရောတ်ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္ပိုင် မကတိုန်ကျင် မတန်တ်ပွဲဇကု မဒ်ဒ်ဒ် မသကာတ်မြော် မကြိုင်မျိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝံသာယျေန် မဟဂပ်ဝံသျိုက်မှိုက်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံ သတိသမ္ပဇျေဂ်ဒ်တဲ အောင်ဒင်ရ” ရဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ- “ယွံသကအ်တအ် ခမီဂေါတမဂ် ယေန်သွာင်ကောံရောင်သွံ၊ ဟိုတ်ဒ်ဒ် မယေန်သွာင်ဂ်ဟောင် သိုဟုံကရောတ်ကသပ်ကိုဝေဒနာဂမ္ပိုင် မကတိုန်ကျင် မတန်တ်ပွဲဇကု မဒ်ဒ်ဒ် မသကာတ်မြော် မကြိုင်မျိုဟ်ကောက်သကာတဲ မဟဂပ်ဝံသာယျေန် မဟဂပ်ဝံသျိုက် မှိုက်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသတိသမ္ပဇျေဂ်ဒ်တဲ အောင်ဒင်ရ” ရဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတမ္ပွဲဂ် ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ဝံ ပွဲဇရင်တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲရ- “ဩဝံသုဉ်သုဉ် ပွမတန်ကြန် မဂပ်ဝံဇော်ပုလ်လပ် ဗွမဒးရးကို စိုတ်မတိတ်ဗွး ဗွမဒးရး (နူကီလေသ)ကိုညိ၊ (ဟိုတ်နူရာဂလေဝ်) ဟုံလော့ဘ်အာရ၊ (ဟိုတ်နူဒေါသလေဝ်) ဟုံပါစူးအာရ၊ ရာန်သကိုတ်ပျိုလပ် (ကီလေသဂမ္ပိုင်) နပမတိတ်တြဟတ်တဲ ပွမဆေဝ်ဒပ် လေဝ် ဟုံအာစိုပ်ရ၊ ဩဥးမ္ပဲ တြုံမတုပ်သွဟ်ကောံ စိင်ဇုဇော် တြုံမတုပ်သွဟ်ကောံသိုင် ဇာဒိသိုင် တြုံမဒ်အာဇာနယ် တြုံမတုပ်သွဟ်ကောံ ဂှ်ဥသဘမအာဂတပတရ တြုံမတုပ်သွဟ် ကောံ ဂှ်ကြိုတ်မရင်တွင်သဇိုင်ဝန် တြုံမယေန်သွာင် မှုံသဘမဒ်ရဝံဂ် ဂပ်ဝံပြိုက်ပျဲရ ရဝံ သမ္ပိထေင်ရ။ (ကုညးဂ်) ပါကောံနုပမဟုံတိတဲ မဟိုတ်နွံဇော်ရော?” ရဝံ (ကြိုဂအောတ်တိုန်ရ)။

ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင် မလေပ်လပ်ပြကိုဟ်ဗေဒင် မဒ်မရနုက်ကိုမသုန်မွဲ ပြကိုဟ်ကူတိဟာသဂ် လုက်ကွံသွာံ နိဿယကိုဒွေတ်တဲ ဝိနိဒ္ဓေတ်လုတ်အိုတ်လေဝ် စိုတ်ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်ဟ် ဟံတိတ် ပုး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ၊ ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်မုဲသဘ်မယုတ်ဟ် ဟံအာစိုပ် ဩဝေလပါ် (မတွံဂး နိဗ္ဗာန်)အိုတ်ရ။

ဥးဂမ္ဘိုင် မဒးဒင်ခလီုဍိုက် နုကိုတဏှာ မုဲကိုပွမဗန်ဒက် နုကိုအလေဝ်ဒွေတ်လုတ် ဂမ္ဘိုင် လုက်ကွံသွာံ ဝိနိဒ္ဓေတ်တဲ ဒွေတ်မအေင်သတေ့အိုတ်လေဝ် စိုတ်ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်ဟ် ဟံတိတ်ပုး(နူကိလေသ) ဗွဲမဒးရးရ၊ ဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင် မုဲသဘ်မယုတ်ဟ် ဟံအာစိုပ်ဩဝေလပါ် (မတွံဂးနိဗ္ဗာန်)အိုတ်ရ။

ပွဲလောကဝံ ကုဉ္ဇးမိက်ပင်ပတိုန်မာန်ဟ် ပွမယေန်သွာင်ဟံမွဲရ၊ ကုဉ္ဇးဟံမွဲကို ပွမတန်ကြန်ဟ် ပွမတိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်) ဟံမွဲရ၊ ဝိနိပဒတ်ပွဲဂြိုပ် ဥးမ္မေဝ်လေဝ် ဥးဟိုတ်မာ်ဟ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဩဝေလပါ် ဒဒက်တဲတေဘူမကဝဉ် နှိအရာဒတန် သွိုင်ဂစိုတ် ဟံမာန်ရ။

ပါကောံ ပွမပင်ပတိုန်မာန်တဲ ဥးမုဲကိုစိုတ်မတန်ကြန်ဗွဲမဒးရး မုဲကိုစိုတ်ခိုဟ်ဆဲး မတိတ်ပုးနူ မပ္ပိခန္ဓဂမ္ဘိုင်အိုတ်သီ ပဒတ်ပွဲဂြိုပ် ဥးမ္မေဝ်တဲ မဟံဟိုတ်မာ်ဟ် အာစိုပ် နိဗ္ဗာန် ဩဝေလပါ် ဒဒက်တဲတေဘူမကဝဉ် နှိအရာဒတန် သွိုင်ဂစိုတ်မာန်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

၉။ သုတ်ပဌမပဇ္ဇနီတု

၃၉။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုဲပိုင်ကျိတ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာမုဲကိုအထောင့် ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဟ် ကောန်ဒေဝတ်ဗြဲကောကနဒါ မဒ်ကောန်ဝုတ်ဒေဝတ်ပဇ္ဇနီဟ် မုဲကိုသတ် ထေက်ကိုသျှိုက်မုဲကိုလောန်ဟ်ဒိုတ် ပွဲအခိုင်သွာ ဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ ကိုယးတုးတ် အလုံမ္မဲဂြိုပ်မဟာဝိန်တဲ ပှောံပြာပ် ကျင်ဇရေင် တီလမုဲပိုင်ကျိတ်တြဲတဲမုး လှောင်သွဝတ် ဗွဲမရေင်သော်ရ်တဲ ဒတုဒိုင်ပွဲဒုတ်မ္မဲတဲမုး ဂရင်ပတိတိုန် ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုဲပိုင်ကျိတ်တြဲရ—

“အဲဒိုက်ဟ် နှိကောန်ဒေဝတ်ဗြဲ မုဲယုကောကနဒါ ကောန်ဝုတ်ဒေဝတ်ပဇ္ဇနီရ၊ အဲဒိုက် မုဲယုကောကနဒါဟ် လှောင်တီလမုဲပိုင်ကျိတ်တြဲ မပြဲလတူဂကောံသတ် မသွဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။

ခရ်သစ္စပန် ကျိတ်တြဲမပြင်တိကေတ်ဟ် ပွဲကိုပ်ကွာတေံ နှိအယာံမာတ်ကေင်မိင် ဟေင်ရ၊ ပွဲအခိုင်လျှဟ် အလိုဇကု အဲဒိုက်ဟ် ဝံတိကေတ်ခရ်သစ္စပန် ကျိတ်တြဲမလေပ် သွးတ်ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး မဂပ်ပ်ဟိုတ်ဝံရ။

သမ္ဘိတံ ဟံမ္မေကံပညာဂမ္ဘိတံ အိတံသီတိ ဟိဂရိဟံပျုတံဗွေကံ ဓရ်အရိယသစ္စပန် ပြကာဂမ္ဘိတံဂိတံတေ ဂေတံဂေတံအိတံရ၊ ညးဂမ္ဘိတံ ပြာပ်အာစိပ် နရက်ရောရဝ မသကာတံမြဟ်အိတံတေ လုက်ဗတမ်တေဂမ္ဘိတံ မလအ်လကာဖာ ဒးဒုင်စသိုင်ဒဒိမ် အိတံရ။

ဩညးဂမ္ဘိတံတုန် ချိုက်ပေင်တံကောံ ပွမချိုက်မျိုက် ပွဲဓရ်အရိယသစ္စ ပွမ(မပွံ ရာဂ) လလမ်အိတံရ၊ ညးဂမ္ဘိတံ သွးကောံခန္ဓကေုမိဟ်တေ ကြက်သွောံကတိန် ပွဲချိုင်သွပ်အိတံရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယပဇ္ဇနန္တီတု

၄၀။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မေအိင် တီလမ္မံပိဉ်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာမ္မံကိုအထောဋ် ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရင်ချိုင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအိင်ဂိ ကောန်ဒေဝတ်ဗြဏ္ဍ ကောကနဒါ မဒ်ကောန်ဝုတ်ဒေဝတ်ပဇ္ဇနန္တံ မ္မံကိုသင် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂိတံ ပွဲအိင်သွာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တေ ကိုယးတူးတံ အလုံမ္မံဂြိုပ်မဟာဝိန်တေ ပှောံပြာပ်ကျိုင် ဇရင်တီလမ္မံပိဉ်ကျိတြိတုမ္မး လောဝ်သွဝတ် ဗွဲမရေံသေံရ်တေ ဒတူဒိုင် ပွဲဒုတေံတုမ္မး ဂရင်ပတီတိုန် ဂါထာဂမ္ဘိတံဝံ ပွဲဇရင်တီလမ္မံပိဉ်ကျိတြိရ—

“ကောန်ဒေဝတ်ဗြ မ္မံယုကောကနဒါ ကောန်ဝုတ်ဒေဝတ်ပဇ္ဇနန္တံမျိုက်လျးအရံင် ဇုက်လလီဂိ သိုက်မိက်ဝံလောဝ် ကျိတြိကို ဓရ်ကိုဂိတံ ကျိုင်ဂြိုပ်မဟာဝိန်ဝံရ၊ ဖျောတ်တံဂါထာဂမ္ဘိတံ မချိုက်ပေင်ကိုအရထရ။

ဗိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိတံ သိုက်ပါပရအ်ဓရ် နကိုဟိတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ ဓရ် မ္မံသဘ် မဂပ်ပါပရအ်ရဝံရ၊ ဩဗ္ဗတံမ္မံ အဲဒိုက် ဂပ်ဝ်ကတ်ဗတောန်လင် နစိုတ်ရ၊ နဗ္ဗတံဂိ ကြက်သွးကိုအရထ မဒ်ခမ္မန်ရ။

ပွဲလောကအလုံအိတံသီဝံ ကာလလဆောင်လေဝ် ဟံထေက်ကိုသွ ပွသရံပါပ် နကိုကာယပါင်စိုတ်ရ၊ ညးမချိုက်ပေင်တံကောံသတိသမ္ပဇေညှိ သွးကောံကာမဂုဏ် ဂမ္ဘိတံတေ ဟံသိပ်ဂိဒ် ဒဒိမ်မဟံစပ်ကိုဒတုဖိုရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သတုလ္လပကာယိကဝဂ် မရနက်ကိုပန်တေရ။

၅။ အာဒိတ္တဝဂ် ၁။ သုတ်အာဒိတ္တ

၄၁။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မေအိင် တီလမ္မံပိဉ်ကျိတြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ်

အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ဍုင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိင်ၣ် ကောန်ဒေဝတံမွဲ မွဲကိုသံထေက်ကို သိုက်မွဲကိုလောန်ၣ်ဒ်တဲ ပွဲအခိင်သ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ သိုက်ယးတးတဲ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ၣ် ပှော်ပြာပ်ကျဉ် ဇေရင်တီလမွဲပိုင်ကျဉ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလ မွဲပိုင်ကျဉ်တြဲ ဗွဲမရှေ့သျှော်ရံတဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလ မွဲပိုင်ကျဉ်တြဲရ—

“ပွဲသိုက်တူပွတ်ၣ် ရင်တုင်ပတိတ် ဩနင်ခရော်မွဲရ၊ နင်ခရော်ၣ် ညံင်ရံၣ်တူဟ် နဖို ညးရင်တုင်ပတိတ်ကို ပွဲသိုက်တူပွတ်ၣ် ဩနင်ခရော်မွဲ ဟဂံရင်တုင်ပတိတ်ရ၊ (နင်ခရော်ၣ်) ညံင်ရံ ဒးတူပွတ်ကို တုပ်သွဟ်သံၣ်ရ လောကၣ် ဂိုတူဒိုင်ဗြိုင်ဗြိုင် နကိုပွမဗျူကို ပွမချိတ်ကိုရ၊ နူကိုလောကမတူဒိုင်ၣ် ဒးရင်တုင်ပတိတ် နပွမကိုဒိန်ရ၊ ဒါနမဂပ်ဝ်ကိုဒိန်ၣ် (ဂြပ်)ရင်တုင်ပတိတ် စွဲမွဲဒးဒးတဲမွဲရ။

ပွမကိုဒိန်ၣ် မွဲကိုဖိုတသိုင်ရ၊ ပွမဟွံကိုဒိန်ၣ် ဟွံမွဲကိုဖိုတသိုင်ရ၊ ဂြပ်မစွံလပ် သိုဟွံကိုဒိန်ၣ် ကမ္မတ်ဂမ္တိုင်ကို သိုင်ဂမ္တိုင်ကို ရင်တုင်ကေတ်ဏာမာန်အိုတ်ရ၊ လေပ်တူပွတ်ရ၊ လေပ်လီုလံာ်ရ။

ကြနုၣ် နမချိတ်အာၣ် သွးသွးကွဲၣ် ဇေတုဇေတု မွဲဟာန်ကောံဂြပ်ဇေတု သိမ်ဂိုင်ဒေပ် လပ်ရ၊ တုပညာၣ် တီကေတ်သဘံဝွံတဲ စသုင်လေပ် သွးစသုင်ရ၊ ဒါန်လေပ်သွး ကိုရ၊ ကိုဒိန်တဲကို စသုင်တဲကို ဗွဲမဗွဲကိုအာနုတ်ဒိန်ၣ် သိုဟွံဒးဒိုင်ဟိုဂရိဟ်ၣ် သောံအာစိုပ်ဍုင်သွပ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၂။ သုတ်ကိဒေ

၄၂။ ညးကိုဒိန် မုရဲမွဲ ဒိုက်ဒိန်ဇြဟတ်ရော? ညးကိုဒိန် မုရဲမွဲ ဒိုက်ဒိန်ရုပ် သာ်ရော? ညးကိုဒိန် မုရဲမွဲ ဒိုက်ဒိန်တသိုင်ရော? ညးကိုဒိန် မုရဲမွဲ ဒိုက်ဒိန် မတ်ရော? ညးကိုဒိန် မုရဲမွဲ ဒိုက်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုရော? ကုအဲဒိုက်မဂပ်ဝ်သွာန် ရဝံ ဩဝံတံကိုဟိုတ်ၣ်ညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညးကိုဒိန်ပိဏ္ဍပါတ်ၣ် ဒိုက်ဒိန်ဇြဟတ်ရ၊ ညးကိုဒိန်ယာတ်သွာၣ် ဒိုက်ဒိန် ရုပ်သာ်ရ၊ ညးကိုဒိန်ယာန်ၣ် ဒိုက်ဒိန်တသိုင်ရ၊ ညးကိုဒိန်ပွတ်ကွေင်သျှၣ် ဒိုက်ဒိန် မတ်ရ၊ ညးကိုဒိန် ဒုဒဲမံင်(မပ္ပိဘာ)တုန် ဒိုက်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုရ၊ ညးတံထွေးခရံၣ် ဒိုက်(နိဗ္ဗာန်)အမြိတ်ရ ရဝံ (သွးတဲရ)။

၃။ သုတ်အနန္တ

၄၃။ ဒေဝတံဗိုဟ်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူၣ် ရာဒနာမိက်တ ပုင်ဟေင်အိုတ်ရ၊ သိုက်ဒိုတ် ရာဒနာမိက်ဒိုင် သာ်ၣ်လျှိုင်ၣ် ဒေဝတံ မဟွံရာဒနာမိက်ပုင်မွဲၣ် သာ်လျှိုင်ဝံၣ်ရော?

ဩဃးဂမ္ဘိုင် လျှင်ပတေတဲ နကိုစိတ်မဖြင်ကေဝိက် ကိုဒါန်ပုင် ဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ ပုင်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဂဟေင် ပွဲလောကဝံကို ပွဲလောက ပရလိုက်ကို ဒွေတ်ဗက် လေ့ဩဃးဂမ္ဘိုင်ဂရ။

ဟိုတ်ဂရ ပါပွေင်ကေံ ပွမသအေတ်သပါန်တဲ လွန်ဗပိန်ကေံ ကျိက်လေ့င် (ပွမ သအေတ်သပါန်)တဲ သွေးကိုတ်ဒါန်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်ဂမ္ဘိုင် နှိအရာဒတန်သတ်ဂမ္ဘိုင် ပွဲလောကပရလိုက် အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၄။ သုတ်ဇ္ဈကမူလ

၄၄။ တုအရှုန်ဂ် စိင်ကေံအာ မှာသွိဒ်(မတွံဂးသံသာ) မွဲကိုရိုဟ်ကွက်မွဲ (မဂပ်ဝ် တွံဂးတဏှာ) မွဲကိုပွမဂေတ်ဓါ (မဂပ်ဝ်တွံဂးသဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ) မွဲကိုကျိက် လေ့င်ပိ (မဂပ်ဝ်တွံဂး လောဘဒေါသမောဟ) မွဲကိုသွဲတြးမသုန် (မတွံဂးကာမဂုဏ် မသုန်ပြကာ) မွဲကိုဝဲခွင်စိ (မတွံဂးအာယတန) မဟံမွဲကို အရာဒတန်ဂရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၅။ သုတ်အနောမ

၄၅။ ဩဝဗိုလှောင်ကျိတ်တြ မွဲကိုယုမချိုက်ပေင် မွဲအလေံညာတ်ကေတ်သတ် အရထ မဇိပ်ဂွိပ်ဖြိုဟ်နက် မလေပ်ကိုတ်ပညာ မဟံမွဲကိုပွမဗာန်ခြပ် ပွဲကာမဂုဏ် ထေက်ကိုဗာန်ခြပ် မွဲအလေံတီကေတ်ရေအိုတ်သို မွဲကိုပညာခိုဟ်ဆဲး မဏ္ဍအာ ဂွံင်တရ်အရိုက်အိုတ်ညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၆။ သုတ်အစ္ဆရာ

၄၆။ မုရ်နဟိုတ်မွဲ ဂွံလောန်စက်အာ ဥဒျာန်နန္ဒဝိန် မွဲယုမောဟန မဒ်အရာ ဂကောံဒေဝတ်ဗြအဆေရ်သွင်ဂမ္ဘိုင် ကြိုဒယေံဒွက် မဒ်အရာနိဿယံဗွဲ ဂကောံ လကိုဟ်ဘုတ်တိဂမ္ဘိုင်ဂ် မာန်ဂရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဂွံင်တရ်(မတွံဂးအရိယမဂ်)ဂ် ဂွံင်တရ်လဂူတပ်မွဲးရ၊ ဌာန်(နိဗ္ဗာန်)ဂ် ဌာန်မဟံမွဲ ကိုဘဲမွဲးရ၊ အရိယမဂ် မစိုန်သကိုကောံစက်မတွံဂးခရ် ကွီစောတ်မဟံပြုပြန်မွဲးရ။

‘ဟိရီ’ ပွမဂ္ဂပိပ် ‘ဩတ္တပ္ပ’ ပွမလကိုတ်ပိပ်ဂ် ဇင်ကွီစောတ်မတွံဂးအရိယမဂ်မွဲးရ၊ ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ်ဂ် အစိုဗိုင် ဗင်ကွီစောတ်မတွံဂးအရိယမဂ်မွဲးရ၊ ခရ်မွဲကိုအာဂတ ပူတရ်မွဲး ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ဒးရဂ် ညးဇော်စပ်ကွီစောတ် ရဝံ သွေးရ။

ဩကုညးဗြဲမွဲကိုနိ ဩကုညးတြဲမွဲကိုနိ ယာန်မျဲသတ်သတ်ဝံ နွံရ၊ ညးဂ် ဗွဲစွတ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် နကိုယာန်ဂ်မာန်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

၇။ သုတ်ဝနရောပ

၄၇။ မုရ်ကုညးဂမ္ဘိုင် ပွဲဗတမ်ကို ပွဲတဲကို အခါကာလအိုတ်သို ပွကုသိုလ်ဇော် မောင်ရော? မုရ်ညးဂမ္ဘိုင် တန်တဲပွဲခရ်အိုတ်ရော? မုရ်ညးဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တ ကောံသီလအိုတ်ရော? မုရ်ညးဂမ္ဘိုင် အာချင်သွင်အိုတ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးဂမ္ဘိုင် တိုပဠမ် ဥဒျာန်သတ်ဆု ဥဒျာန်ပက်အိုတ်ရ၊ တိုပဠမ် ဂြိုပ်တံဆု အိုတ်ရ၊ လးဒေန်အိုတ်ရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင် ကိုဒါန်စင်ချင်သွင်ကို ချက်ကမ္ဘိုင်ကို ဒွဲဒွဲ ဘာကိုအိုတ်ရ။

ကုညးဂမ္ဘိုင် ပွဲဗတမ်ကို ပွဲတဲကို အခါကာလအိုတ်သို ပွကုသိုလ် ဇော်မောင်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် တန်တဲပွဲခရ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တကောံစာရိတ္တသီလဒေတ်လုတ် အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင် သောံအာချင်သွင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွေးတရ)။

၈။ သုတ်ဇေတဝန

၄၈။ ဘာဇေတဝနဝံ ဒွဲဂကောံခမိဂမ္ဘိုင်ဒွင်လှိုန်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဒွဲသွဒတ်ကျပ်တြ မဒ်သိုင်ခရ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကတိုဗဒ်ကို 'ပီတိ'ပွမသျှိုက်မျိုက် ကုအဲရ။

ဟိုတ်နူဂကောံခရ် မတွံဂးကမ္မောန်ကောင်ကာ လညာတ်ညာဏ် ပွမတန်ကြန် ဒေတ်သီလဇေတု ပွမဂယိုင်လမျိုမပြဲဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင်သအးဇူးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဂကု တောဝ်ဒတောဝ်ကို ဟိုတ်နူပိုင်ဂြပ်ကို သအးဇူးဟံသေင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သတ်ဟောင် ပူဂိုလ်မျိုက်ပညာ စိုသေဝ်ညာတ်အာဒတဲဇိဇေတု သွေးကော် ကွေဝ်ဗွာရဏာခရ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ၊ ဗွာရဏာရသတ်ဝံမွဲး ပွဲခရ်အရိယမဂ် သအးဇူးရ။

ဩခမိပွဲ အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)သြင်မွဲလပါရ၊ ခမိဂ် အယာံမာတ် အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် သြင်မွဲ လပါဝံဟောင် ပြဲရ၊ သာရိပိုတ်ဟောင် နကိုပညာကို နကိုသီလကို နပွမစိုဟ်လလမ်ကို ပြဲ (လတူ ခမိမအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်အိုတ်သိုက်)ရ။

၉။ သုတ်မစ္ဆရိ

၄၉။ ပွဲလောကဝံ ဩမှိုဟ်ဂမ္ဘိုင် သအေတ်သပါန်အိုတ်ရ၊ တံက်စွဲအိုတ်ရ၊ လေပ်လဗပ်ပကို ဘပဠအိုတ်ရ၊ လေပ်သွအန္တရာယ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မကိုဒါန် အိုတ်ရ။

ဗိုညးဂမ္ဘိုင် မှုသတ်သတ်လိုရော? ဘဝပရလိုက်လေဝ် မှုသတ်သတ်လိုရော? ကျင်စိုပ် တုန်နဂရင်ပတီ သွာန်တီလမျိုပိုင်ကျပ်တြဲအိုတ်ရ၊ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သတ်လိုဝံတီကေတ် ဟိုတ်ဂ်အိုတ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီသွာန်ရ)။

ပွဲလောကဝံ ဩမှိဟံဂမ္ဘိုင် သအေတ်သပါန်အိုတ်ရ၊ တုံကံစွဲအိုတ်ရ၊ လေပ်လ ဗပ်ပကိုဘပဠအိုတ်ရ၊ လေပ်သွအန္တရာယ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မကိုဒါန်အိုတ်ရ။

မှိဟံဂမ္ဘိုင်၌ သွးအာစိပ်နရက်ကို ဂကူတိရစ္ဆာန်ကို တွဲရးချင်သွင်ယိုကိုအိုတ်ရ၊ ယပ်ကုင်စိပ် ဒဒ်မှိဟံအိုတ်မွဲ၊ သွးကတိန် ပွဲဂကူညးဒိုက်ဂတ်အိုတ်ရ။

ပွဲဂကူ၌ ယာတ်ကို ပုင်ကို ပွမမိပ်လဟိင်ကို ပွမအီဂြိုက်ကတိုင်ကန်ကို ဂပ် ကလိဝံ ဗွဲမဒ်လောင်လို့တ်ရ၊ သမ္ဘိဂမ္ဘိုင်၌ သွးအာတ်တ(ဂြပ်) နူဇေင်ညးသအာင် အိုတ်ရ၊ ကုညးဂမ္ဘိုင်၌ ဂြပ်ရတ်ဂ်လေပ် ဟဂပ်ကလိဝံရ၊ ဖိုဂ် ဖိုဘဝဂတမတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက်တုန် သွးအာစိပ်ဒုဂ္ဂတိဘဝ မဒ်လအာဟံခိုဟ်ဆဲရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သတ်အရထ ရံဝံ၌ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် တီအိုတ်ရ၊ သွာန်တြနဲဂေါတမ ပြဒ္ဒညာမ္မသအာင်အိုတ်ရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံဒဒ်မှိဟံအိုတ်တဲ လေပ်တိတ် (ပုဂိုလ်ဒုင်ဒါန်)အိုတ်ရ၊ စာ်စူးနုပွမသအေတ်သပါန်အိုတ်ရ။

လျှင်ဖြင်သျှိက် ပွဲကျက်ကို ပွဲခရ်ကို ပွဲသင်ကိုအိုတ်ရ၊ မှုကိုပွမရေၤသျှိက်လောန် ကာ်အိုတ်ရ၊ ဖိုညးဂမ္ဘိုင်၌ မှုသတ်သတ်လီရော? ဘဝပရလိုက်လေပ် မှုသတ်သတ် လီရော? ကျင်စိပ် တွာ်နဂရင်ပတိ သွာန်တီလမှုပိုဒိုက်တြအိုတ်ရ၊ ပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္ဘိုင် သတ်လီဝံတိကေတ် ဟိုတ်ဂ်အိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတိသွာန်ရ)။

ဩညးဂမ္ဘိုင်လေပ် ကလိဝံဒဒ်မှိဟံအိုတ်တဲ လေပ်တိတ် (ပုဂိုလ်ဒုင်ဒါန်)အိုတ်ရ၊ စာ်စူးနုပွမသအေတ်သပါန်အိုတ်ရ၊ လျှင်ဖြင်သျှိက် ပွဲကျက်ကို ပွဲခရ်ကို ပွဲသင်ကို အိုတ်ရ၊ မှုကိုပွမရေၤသျှိက်လောန်ကာ်အိုတ်ရ။

ညးဂမ္ဘိုင်၌ ကတိန် ပွဲဘုံသွင်အိုတ်မွဲ သတ်အရင်၌ ယးတွဲဂိုလဟိအိုတ်ရ၊ ယပ်ကုင်စိပ် ဒဒ်မှိဟံအိုတ်မွဲ သွာ်ကတိန် ပွဲဂကူသွေဟ်သွေဟ် ဖဲသအီအိုတ်ရ။ (ပွဲဂကူဂမ္ဘိုင်၌) ယာတ်ကို ပုင်ကို ပွမမိပ်လဟိင်ကို ပွမအီဂြိုက်ကတိုင်ကန်ကို ဂပ် ကလိဝံ ဗွဲဟံဒ်လောင်လို့တ်သျှင်စိုတ်ရ။

ပွဲဂြပ်ရတ် ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပကောံပကောပ်လပ်၌ ပါမက်အလိုက်ပွိုက် ဇကုဂ်ဒ်တဲ သွာ်အိုတ်တိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဖိုဂ် ဖိုဘဝဂတမတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက်လေပ် သွာ်အာစိပ်ချင်သွင်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်ဃဋီကာရ

၅၀။ ခမိဂမ္ဘိုင်ထပ်ဇကု မအာစိပ်ဘုံအဝိဟာ မတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်) ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် ‘ဒေါသ’ပွမထေပွတ်အိုတ်အာတဲ မကလိလောန် ‘တဏှာ’ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကတဲ၌ ညးလီအိုတ်ရော?

မုရ်ခမိဂမ္ဘိုင် တတ်ကောံအာ လုက်သရီ(ကိလေသ) မဒ်အရာဒတန်သိုင်ဂစိတ် မဖြိုင်ကို တတ်ကောံမာန်အိုတ်ဂ်ရော? မုရ်ခမိဂမ္ဘိုင် သွးကောံဇောမဒ်ပွဲမိုဟ်တု ကလိ လောန်အာ(သံယောဇိန်) နှိဟိုတ်ကတိုန် ပွဲချင်သွပ်အိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညးဂမ္ဘိုင်ပိတုမတွံး ဥပက ပလဂဏှာ ပုက္ကုသာတိကို ဘဒ္ဒိယ ခဏှဒေဝ ဗာဟုရဂ္ဂိ သီဂိယဂမ္ဘိုင်ကို ညးထပုံတုဂမ္ဘိုင်ကို သွးကောံခန္ဓဇောမိုဟ်တု ကလိလောန် အာ(သံယောဇိန်) နှိဟိုတ်ကတိုန် ပွဲချင်သွပ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ဟိုသွးတ ပွမဟံမ္မဲကိုဒုဟ် ဒေက်တခမိဂမ္ဘိုင် မလေပ်ပါကောံ ပးဒုက်သိုင်မာရ်ဂရ။ ညးဂမ္ဘိုင်ကို တိကောတ်ခရ်ညးလိမ္မဲတု သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝအိုတ်ရော?။

ညးဂမ္ဘိုင်ကို တိကောတ်ခရ်တိလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲတု သကုတ်ကောံ အဗန်ဒက်ဘဝ အိုတ်ရ။ ပါကောံ တိလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲတု သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝ ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ပါကောံ ဒေဘံပတောန်တိလမ္မုံပိုင်တု သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝ ဟံမာန်အိုတ်ရ။

ဩပုနိဗ္ဗာန်မ္မဲ နာမ်ကို ရုပ်ကို ပှိုတ်မသက္ကုသေဟ်ရ။ ပွဲသာသနာဝံ ညးဂမ္ဘိုင်ကို တိကောတ်ခရ်(နိဗ္ဗာန်)အိုတ်တု သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝအိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဟိုသွးတ ဂလာန်မဖြိုဟ်နက် မဖြိုင်ကိုတိမာန် မဖြိုင်ကိုတိမာန်လောန်ရ။ တုအဲဂ် တိကောတ်ခရ်ညးလိမ္မဲတု ဟိုသွးဂလာန်မုံသဘ်ရံဝံရော? ရံဝံ (သွာန်တရ)။

အဲဒိုက်ဂ် ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွင်သွာလွာန်နင်ယဇီကာရ ပွဲကွာန်ဝေကဠိဂ်ရ။ လွီလွတ်မိမရ။ နှိကွင်ဥပးကျ်တြဲကဿပရ။

ဝေင်ပါကောံနူဒေတ်မေထုန်ရ။ စာ်စူးနူအာမိသဂ်ဒ်တု မုံအလေံဒေတ်ကွင်ဒေတ် မပြဲရ။ ကေင်ဒ်ကွင် ညးပဒတ်မ္မဲကွာန် ကောံတိလပိုင်ရ။ ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွင် ပြောံဇော ကောံတိလပိုင်ရ။

အဲဒိုက်ဂ် တိဒိုင် ခမိဂမ္ဘိုင်ထပုံဇော မတိတ်ဗူးနူ(ကိလေသဂမ္ဘိုင်)တု ‘ရာဂ’ပွမ စောံစပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာတု မကလိလောန် ‘တဏှာ’ ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကတုဂ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဘဂ္ဂဝ ဩနအကောံအရာမ္မဲ ဟိုသွးဟိုတ်ပရူပရာဂ်ရ။ ပွဲကိုပ်ကွာတေံဂ် ကေင်ဒ် ကွင်အတိုင်ဂ် တုရ။ ပွဲကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွင် သွာလွာန်နင် မုံယုယဇီကာရ ပွဲကွာန်ဝေကဠိဂ်ရ။ လွီလွတ်ကွင်မိမရ။ နှိကွင်ဥပးကျ်တြဲကဿပရ။

ဝေင်ပါကောံ နူဒေတ်မေထုန်ရ။ စာ်စူးနူအာမိသဂ်ဒ်တု မုံအလေံဒေတ်ကွင် ဒေတ် မပြဲရ။ ကေင်ဒ်ကွင် ညးပဒတ်မ္မဲကွာန်ရ။ ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွင်ပြောံဇောအဲရ။

ပွမပံင်ကောံဆုမ်သံဝံ ညးဂမၠိုင်ဓါတု မဒှ်ပွဲကိုပ်ကွာ မကောင့်ဒှ်ကွၢ်သကအိပွဲင် မှုကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လဝ် မပကင်ရင်လဝ် ဇကုမဒှ်လအိတ်မဟ်ဂ် ဒှ်တရ ရံဝံ (သွးတရ)။

အာဒိတ္တဝဂ် မရနုက်ကိုမသုန်တဲရ။

၆။ ဇရာဝဂ် ၁။ သုတ်ဇရာ

၅၁။ မုရ်ခရ်မွဲ ခိုဟ်တ စိုက်ဗျုရော? မုရ်ခရ်မွဲ တန်တမွဲး ခိုဟ်ရော? မုရ်ခရ်မွဲ ဒှ်ရတ်မိုဟ်ဂမၠိုင်ရော? မုရ်ခရ်မွဲ ကမ္မတ်ဂမၠိုင် ဖြိုင်ကိုဂိုင်ကွတ်ကောတ်မာန်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဒွေတ်သီလဂ် ခိုဟ်တ စိုက်ဗျုရ၊ ခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျိုင်ပတေ်ဂ် တန်တမွဲး ခိုဟ်ရ၊ ပညာဂ် ဒှ်ရတ်မိုဟ်ဂမၠိုင်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် ကမ္မတ်ဂမၠိုင် ဖြိုင်ကိုဂိုင်ကွတ်ကောတ် မာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၂။ သုတ်အဇေသာ

၅၂။ မုရ်ခရ်မွဲ နမဟံဗျုအိုဟ်တြေံဂ် ခိုဟ်တရော? မုရ်ခရ်မွဲ တန်တမွဲးမဗိုန်ဗတ်မွဲး ခိုဟ်ရော? မုရ်ခရ်မွဲ ဒှ်ရတ်မိုဟ်ဂမၠိုင်ရော? မုရ်ခရ်မွဲ ကမ္မတ်ဂမၠိုင် ဖြိုင်ကိုဂိုင်ကွတ် ကောတ်မာန်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဒွေတ်သီလဂ် နမဟံဗျုအိုဟ်တြေံဂ် ခိုဟ်တရ၊ ခရ်သဒ္ဓါပွမလျိုင်ပတေ်ဂ် တန်တ မွဲမဗိုန်ဗတ်မွဲး ခိုဟ်ရ၊ ပညာဂ် ဒှ်ရတ်မိုဟ်ဂမၠိုင်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် ကမ္မတ်ဂမၠိုင် ဖြိုင်ကို ဂိုင်ကွတ်ကောတ်မာန်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၃။ သုတ်မိတ္တ

၅၃။ မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ညးကွတ်တရ် ညးဇေံရော? မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ပွဲသို ဇကုဂ် ညးဇေံရော? မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ညးမှုကမ္မောန်ကောင်ကာ ထေက်ကိုသွဂ် ညးဇေံရော? မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ မဒှ်ပွဲဘဝပရလိုက်ဂ် ညးဇေံရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ညးကွတ်တရ် ညးကွတ်တရ် မွဲစွဲရ၊ မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ပွဲသို ဇကုဂ် မိရ၊ မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ ညးမှုကမ္မောန်ကောင်ကာထေက်ကိုသွဂ် သကအိရဲရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက် မဂပ်ဝ်သွလဝ်အလိုဇကု ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါဂ် မိဿဟာဲပြေံဇ္ဇာ မဒှ်ပွဲဘဝ ပရလိုက်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၄။ သုတ်ဝတ္ထု

၅၄။ အရာဒတန် မှီဟ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် ညးခဲၣ်ရော? ပွဲလောကဝံ မိဿဟဲပြဲၣ်ဇာ ပြဲလောန်ၣ် ညးခဲၣ်ရော? ဩသတ်ဂမ္ဘိုင် နိဿယံၣ်ဒိုင် ပွဲတိအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် နိဿယံၣ်ဗွဲကို မုမွဲတဲ ဂယိုင်လမျီုအိုတ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

အရာဒတန်မှီဟ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပွဲလောကဝံ မိဿဟဲပြဲၣ်ဇာ ပြဲလောန်ၣ် သမ္ဘာရ၊ ဩသတ်ဂမ္ဘိုင် နိဿယံၣ်ဒိုင်ပွဲတိအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် နိဿယံၣ်ဗွဲကို ပြုဂ္ဂဇော်ကွဲၣ်တဲ ဂယိုင်လမျီုအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၅။ သုတ်ပဌမဇန

၅၅။ မုအရာမ္မဲ ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရော? မုအရာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်မ္မဲ ဂြိပ် အာရော? မုအရာမ္မဲ အာစိုပ်သံသာရော? မုအရာမ္မဲ ဒိဘဲဇော် ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ၣ် ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရ၊ စိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် ဂြိပ်အာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် အာစိုပ်သံသာရ၊ ဒဒိခိၣ် ဒိဘဲဇော် ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၆။ သုတ်ဒုတိယဇန

၅၆။ မုအရာမ္မဲ ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရော? မုအရာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်မ္မဲ ဂြိပ် အာရော? မုအရာမ္မဲ အာစိုပ်သံသာရော? (ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်) ဟံတိတဗ္ဗး မုအရာမ္မဲရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ၣ် ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရ၊ စိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် ဂြိပ် အာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် အာစိုပ်သံသာရ၊ (ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်) ဟံတိတဗ္ဗး နူဒဒိခိၣ်ဝံၣ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၇။ သုတ်တတိယဇန

၅၇။ မုအရာမ္မဲ ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရော? မုအရာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်မ္မဲ ဂြိပ် အာရော? မုအရာမ္မဲ အာစိုပ်သံသာရော? မုအရာမ္မဲ ဒိသကအိဗ္ဗနိဿယံ ပုဂ္ဂိုလ် သတ်ၣ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ၣ် ကတိဗဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ရ၊ စိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် ဂြိပ်အာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ် အာစိုပ်သံသာရ၊ ခရိကမိၣ် ဒိသကအိဗ္ဗနိဿယံ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်ၣ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၈။ သုတ်ဥပ္ပထ

၅၈။ မုအရာမဲ့ ဂပ်ပဟီသုး ရံဝံမ္မး ဟံသေင်ကိုဂိုင်တရ်ရော? မုအရာမဲ့ အိုတ်အာ ပွဲဗတမ်တွဲဂမ္မိုင်ရော? မှိုက်လက္ခိုက် ဒွေတ်မပြ် ညးဗျေရော? အရာကြာတ်ကြ ဟံသေင်ကိုသိုက် ညးဗျေရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်၍ ဂပ်ပဟီသုးရံဝံမ္မးဟံသေင်ကိုဂိုင်တရ် (ညးအာနိဗ္ဗာန်)ရ၊ အဝယ်၍ အိုတ်အာ ပွဲဗတမ်တွဲဂမ္မိုင်ရ၊ မှိုက်လက္ခိုက် ဒွေတ်မပြ် ညးဗြရ၊ ပွဲညးဗြဝံ ဂကောံသတ် ဗာန်ခြပ်ရ၊ ဒွေတ်မလေပ် ကိုကတ်ကတာန်ကွေက်လေသ ကောံဒွေတ် မပြ် ပွမဝေင်ပါကွေ်နုဒွေတ်မေထုန်၍ အရာသွက်ဝံကြာတ်ကြဟံသေင်ကို သိုက်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၉။ သုတ်ဒုတိယ

၅၉။ မုအရာမဲ့ နိသကအိပ္ပံင် ပူဂိုလ်သတ်ရော? မုအရာမဲ့ ဒွေံဗတောန် ပူဂိုလ် သတ်၍ရော? ပူဂိုလ်သတ်၍ မိပ်လဟိင် မုအရာမဲ့တွဲ တိတ်ဗုးနုဒွေ်ဒိခိင်အလုံအိုတ် သိုက်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ်၍ နိသကအိပ္ပံင် ပူဂိုလ်သတ်ရ၊ ပညာ၍ ဒွေံဗတောန် ပူဂိုလ်သတ် ၍ရ၊ ပူဂိုလ်သတ်၍ မိပ်လဟိင် ပွဲနိဗ္ဗာန်၍တွဲ တိတ်ဗုးနုဒွေ်ဒိခိင်အလုံ အိုတ်သိုက်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်ကဓိ

၆၀။ ဟိုတ်ဂါထာဂမ္မိုင်ကတိဒ်တုန် ညးဗျေရော? ဟိုတ်သွပြာကဋ် ဂါထာဂမ္မိုင် ၍တုန် ညးဗျေရော? ဂါထာဂမ္မိုင် နိဿယ်ကို မုမဲ့အိုတ်ရော? အရာတန်တဂါထာ ဂမ္မိုင်၍ ညးဗျေရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဟိုတ်ဂါထာဂမ္မိုင်ကတိဒ်တုန် ဆန်(မဗ္ဗဂါယတ္တိ)ရ၊ ဟိုတ်သွပြာကဋ် ဂါထာဂမ္မိုင် ၍တုန် အက္ခရ်ရ၊ ဂါထာဂမ္မိုင် နိဿယ်ကို ယု(နာမပညပ်)အိုတ်ရ၊ အရာတန်တ ဂါထာဂမ္မိုင်၍ တုပညာရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

ဇရာဝဂ် မရနက်ကိုတြဲတဲရ။

၇။ အဒ္ဓဝဂ် ၁။ သုတ်နာမ

၆၁။ မုအရာမဲ့ ဒတုံစေ်ဗွဲမဗွဲ အရာအလုံအိုတ်သိုက်ရော? သတ်မလောန်လတူ မုအရာမဲ့ ဟံမဲ့ရော? ခရ်ဂမ္မိုင်အလုံအိုတ်သိုက်ဟေင် ဒးဗက်အာလေင်အလိုက်ပိုက် ခရ်မုဒ်မဲ့လုံအိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

မာတိကာ

ယျှံ ဒတုံစေဉ်မဗ္ဗေ အရာဝတ္ထု အလုံအိုတ်သီရ၊ သဘာမလောနိလတူယျှံ ဟုံမ္မေရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုတ်သီဟောင် ဒးဗက်အာလောင် အလိုက်ပိုက်ခရ်မဒ်မ္မေ မဂပ်ဝ် တွံဂးယျှံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၂။ သုတ်စိတ္တ

၆၂။ မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်ရင်တျင်ဏာ လောကဇရာ? မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်တံင်ဂြဏာ (လောက)ဇရာ? ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုတ်သီဟောင် ဒးဗက်အာလောင် အလိုက်ပိုက်ခရ်မဒ်မ္မေ မ္မေလို့ အိုတ်ဇရာ? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

စိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ရင်တျင်ဏာ လောကရ၊ စိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်တံင်ဂြဏာ (လောက)ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင် အလုံအိုတ်သီဟောင် ဒးဗက်အာလောင် အလိုက်ပိုက်ခရ်မဒ်မ္မေ မဂပ်ဝ်တွံဂး စိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၃။ သုတ်တဏှာ

၆၃။ မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်ရင်တျင်ဏာ လောကဇရာ? မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်တံင်ဂြဏာ (လောက) ဇရာ? ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုတ်သီဟောင် ဒးဗက်အာလောင် အလိုက်ပိုက်ခရ်မဒ်မ္မေ မ္မေလို့ အိုတ်ဇရာ? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဂပ်ဝ်ရင်တျင်ဏာ လောကရ၊ တဏှာဂ် ဂပ်ဝ်တံင်ဂြဏာ (လောက)ရ၊ ခရ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုတ်သီဟောင် ဒးဗက်အာလောင်အလိုက်ပိုက် ခရ်မဒ်မ္မေ မဂပ်ဝ်တွံဂး တဏှာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၄။ သုတ်သံယောဇန

၆၄။ မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်ဗန်ဒက် လောကဇရာ? ဇိုင်လောကဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍေံအိုတ် ဇရာ? ဟိုတ်နုပွမစူးအာ မုရ်နုခရ်မ္မေ နိဗ္ဗာန်ရံဝံ ဂပ်ဝ်သွားစရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘နန္ဒီ’ ပွမသျှိုက်မျှိုက်ထွေန်စပ်ဂ် ဂပ်ဝ်ဗန်ဒက်လောကရ၊ ဇိုင်လောကဂမ္ဘိုင်ဂ် ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်ရ၊ ဟိုတ်နုပွမစူးအာ နူ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ်ရ နိဗ္ဗာန်ရံဝံ ဂပ်ဝ် သွားစရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၅။ သုတ်ဗန္ဓန

၆၅။ မုအရာမ္မေ ဂပ်ဝ်ဆက်စပ်ဖျပ် လောကဇရာ? ဇိုင်လောကဂမ္ဘိုင်ဂ် ညးဍေံအိုတ် ဇရာ? ဟိုတ်ပွမပါကေံ မုရ်ခရ်မ္မေ ဆက်စပ်အိုတ်သီ ပိုတ်ဇရာ? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

‘နန္ဒီ’ပွမသျှိုက်မျှိုက်ထွေန်စပ်၌ ဂပ်ဝ်ဆက်စပ်ဖျပ် လောကရ၊ ဇိုင်လောကဂမ္ဘိုင်၌
‘ဝိတက်’ ပွမချပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမပါကေံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်၌ အဆက်စပ်အိုတ်သို
ပိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၆။ သုတ်အတ္တဟတ

၆၆။ မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်ခလီၤသျှိုက်ပြိုက်ပျဲ လောကရော? မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်တို့မွိုင်
(လောက)ရော? မုရလံမ္မဲ စင်လုပ်ရော? မုအရာမ္မဲ ဂိုတူဒိုင် ပွဲအခါကာလအိုတ်သိုရော?
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွမချိုတ်၌ ဂပ်ဝ်ခလီၤသျှိုက်ပြိုက်ပျဲ လောကရ၊ ခရ်ဗျုၣ် ဂပ်ဝ်တို့မွိုင်(လောက)ရ၊
လံ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်၌ စင်လုပ်ရ၊ ဂွပ်ပိုက်၌ ဂိုတူဒိုင် ပွဲအခါကာလအိုတ်သိုရ
ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၇။ သုတ်ဥဒ္ဓိတ

၆၇။ မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်မာ်ဂြဲ လောကရော? မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်တို့မွိုင်(လောက)ရော?
မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီ လောကရော? လောက၌ တန်တ မုရပွဲမ္မဲရော? ရံဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်၌ ဂပ်ဝ်မာ်ဂြဲလောကရ၊ ခရ်ပွမဗျုၣ် ဂပ်ဝ်တို့မွိုင်(လောက)ရ၊
သိုင်ဂစိုတ်၌ ဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီလောကရ၊ လောက၌ တန်တပွဲဒဒိခိရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

၈။ သုတ်ပိဟိတ

၆၈။ မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီ လောကရော? လောက၌ တန်တ မုရပွဲမ္မဲရော?
မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်မာ်ဂြဲ လောကရော? မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်တို့မွိုင် (လောက)ရော? ရံဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

သိုင်ဂစိုတ်၌ ဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီ လောကရ၊ လောက၌ တန်တပွဲဒဒိခိရ ‘တဏှာ’
ပွမထွေန်စပ်၌ ဂပ်ဝ်မာ်ဂြဲ လောကရ၊ ခရ်ပွမဗျုၣ် ဂပ်ဝ်တို့မွိုင် (လောက)ရ ရံဝံ
(သုးတ်ရ)။

၉။ သုတ်ဣန္ဒာ

၆၉။ မုအရာမ္မဲ ဂပ်ဝ်ဗန်ဒက် လောကရော? ဟိုတ်ပွမဒွေံပတောန် မုရမ္မဲတိတ်
ဗူးနူ(လောက)ရော? ဟိုတ်ပွမပါကေံ မုရမ္မဲ အဗန်အဒက်အိုတ်သို ပိုတ်ရော? ရံဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

‘ဣစ္ဆာ’ ဂူပိဝိက်၌ ဂင်ဝိဗန်ဒက် လောကရ၊ ဟိတ်ပွမဒေဝံဗတောန် ဂူပိဝိက်၌ တိတ်ဗ္ဗး (နုလောက)ရ၊ ဟိတ်ပွမပါကေ၌ ဂူပိဝိက်၌ အဗန်အဒက်အိုတ်သီ ပိတ်ရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၁၀။ သုတ်လောက

၇၀။ မုအရာမ္မေ ကတိန္ဒိမ္မး လောကကတိန္ဒိရော? လောက၌ သပ္ပမပံက်ဖက် မုရမ္မေရော? လောက၌ သပ္ပဟိတ်ကိုမုအရာမ္မေတေ ကတိန္ဒိရော? မုအရာမ္မေ ဖျိုပျိုက် လောကရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဩပြကာကတိန္ဒိမ္မး လောကကတိန္ဒိရ၊ လောက၌ သပ္ပမ ပံက်ဖက် ပွဲအဇ္ဈတ္တိကာယတန ဩပြကာဂမ္ဘိုင်ရ၊ လောက၌ သပ္ပဟိတ်ကိုအဇ္ဈတ္တိကာ ယတနဩပြကာဂမ္ဘိုင်ဟောင်တေ ကတိန္ဒိရ၊ ပွဲအဇ္ဈတ္တိကာယတန ဩပြကာဂမ္ဘိုင်၌ ဖျိုပျိုက်လောကရ ရံဝံ (သွားတရ)။

အဒ္ဓဝဂ် မရနုက်ကိုထပ်တဲရ။

၈။ ဆေတွာဝဂ် ၁။ သုတ်ဆေတွာ

၇၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ၌ ဒတူဒွိုင်ပွဲဒွဲမ္မေတေ ဂရင်ပတီ တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြ နကိုဂါထာဝံရ—

ယံကျာ်တြဂေါတမ မုအရာမ္မေ သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌မ္မး သောပဒတ ဗွဲတသိုခ်ရော? မုအရာမ္မေ သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌မ္မး ဟံဒးဝိုင်စံင်တူရော? သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌ မုရမ္မေ သျှိုက်မျိုက်တ၌ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံကောန်ဒေဝတ သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌ ပူတ်ဒေါသမ္မး သောပဒတ ဗွဲတသိုခ်ရ၊ သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌ ပူတ်ဒေါသမ္မး ဟံဒးဝိုင်စံင်တူရ၊ ပွမသကုတ်ဗပိတ်ကေ၌ ကုပူတ် ဒေါသ မ္မုကိုရိဟ်တမ်မ္မး ဂျိ မ္မုကိုကောတ်မ္မး ပွမသုတ်ကြါအ်၌ အရီုဂမ္ဘိုင် ထိုင်သး အိုတ်ရ၊ ပူတ်ဒေါသ၌ဟောင် သကုတ်ဗပိတ်ကေ၌မ္မး ဟံဒးဝိုင်စံင်တူရ ရံဝံ (သွားတရ)။

၂။ သုတ်ရထ

၇၂။ ဟိတ်ရထာ ဝံပြာကဋ်၌ ညးခေံရော? ဟိတ်ပုတ် ဝံပြာကဋ်၌ ညးခေံရော? ဟိတ်တွံရးချင် ဝံပြာကဋ်၌ ညးခေံရော? ဟိတ်ညးဗြ ဝံပြာကဋ်၌ ညးခေံရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဟိုတ်ရထာ ဝံပြာကဋ် ဇောင်အလံရ၊ ဟိုတ်ပုတ် ဝံပြာကဋ် ယေက်ရ၊
ဟိုတ်တွံရးချင် ဝံပြာကဋ် သိုင်ရ၊ ဟိုတ်ညးမြ ဝံပြာကဋ် တြံတုသိုရ ရံဝံ
(သွေးတ်ရ)။

၃။ သုတ်ဝိတ္ထ

၇၃။ ပွဲလောကဝံ ဂြပ်မပြ ပုဂိုလ်သတ်တုန် ညးခေံရော? ဂပ်ဝဒွေတ်လုတ်
မုအရာမွဲ လေပ်ရင်တုင်ကို တသိုခ်ရော? မှောင်ကိုရှ်သာဂမိုင် ဗွဲစွတ် ရှ်သာခိုဟ်
ညးခေံရော? ညးဂယိုင်လမျီု မုရသော်လိက် ညးမုံကိုပွမဂယိုင်လမျီုမပြ ရံဝံ ဟိုသွေး
အိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောကဝံ ဂြပ်မပြပုဂိုလ်သတ်တုန် ခရ်သဒ္ဓါပွမလျိုင်ပတေံရ၊ ဂပ်ဝဒွေတ်လုတ်
ခရ်ကုသလကမ္မပထၣ် ဗွဲမဒေးရးမွဲ လေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ၊ မှောင်ကိုရှ်သာဂမိုင်
ဗွဲစွတ် ရှ်သာခိုဟ် ခရ်သစွရ၊ ညးဂယိုင်လမျီုနကိုပညာၣ် ညးမုံကိုပွမဂယိုင်လမျီုမပြ
ရံဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

၄။ သုတ်ဝုဋ္ဌိ

၇၄။ မှောင်ကိုဝတ္ထု မလေပ်တိုန်ဂမိုင် မုရဝတ္ထုမွဲ ပြအိုတ်ရော? မှောင်ကိုဝတ္ထု
မလေပ်စှော်ဂမိုင် မုရဝတ္ထုမွဲ ပြအိုတ်ရော? မှောင်ကိုညးမလေပ်အာတ် နကိုခိုင်ဂမိုင်
မုရညးမွဲ ပြအိုတ်ရော? မှောင်ကိုညးမလေပ်ဟိုသွေးဂမိုင် မုရညးမွဲ ပြအိုတ်ရော?
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

မှောင်ကိုဝတ္ထု မလေပ်တိုန်ဂမိုင် မဗီဇှော် ပြအိုတ်ရ၊ မှောင်ကိုဝတ္ထု မလေပ်စှော်
ဂမိုင် ထုဟ်ချ်ပြ ပြအိုတ်ရ၊ မှောင်ကိုညးမလေပ်အာတ် နကိုခိုင်ဂမိုင် ဂှ်ၣ် ပြအိုတ်ရ၊
မှောင်ကို ညးမလေပ်ဟိုသွေးဂမိုင် ကောန်ၣ် ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (ကောန်ဒေဝတ်မွဲၣ်
လုပ်သိုဏာရ)။

မှောင်ကို ဝတ္ထုမလေပ်တိုန်ဂမိုင် ‘ဝိဇ္ဇာ’လညာတ်ညဏ် (မဂ်ပညာၣ် ပြအိုတ်ရ၊
မှောင်ကို ဝတ္ထုမလေပ်စှော်ဂမိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီၣ် ပြအိုတ်ရ၊ မှောင်ကိုညးမလေပ်
အာတ် နကိုခိုင်ဂမိုင် သင်ၣ် ပြအိုတ်ရ၊ မှောင်ကို ညးမလေပ်ဟိုသွေးဂမိုင် ကျ်တြၣ်
ပြအိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

၅။ သုတ်ဘိတာ

၇၅။ ဂွံင်တရန်ဗ္ဗာန်ၣ် ဂပ်ဝဟိုသွေး နဟိုတ်ဂမိုင်မဂှိုင်ရ၊ (စိုန်ဂပ်ဝဟိုသွေးသၣ်ၣ်)
ပွဲလောကဝံ မဟိုတ် ဂကောံမိုဟ်မဂှိုင် ဖေက်ဒိုင်ရော? ယွံကျ်တောဝ်ဒတောဝ်

ဂေါတမ မှုံ့ကိုပညာ မတုပ်သွဟ်ကောံသတိုတိဇ္ဇော် ဂရင်ပတီသွာန် တီလမှုံပိုင်ရ၊
ညးတန်တ မုရ်ပွဲမွဲ ဟံဖေက်လောကပရလိုက်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

မင်မွဲသိုဟ်လင် ပါင်ကို စိုတ်ကို ဗွဲမဒးရးတဲ သိုဟ်ပတဲတဲ ပွသရံပါင်ဂမ္တိုင်
နကိုဇကုန်တဲ ညးမအုပ်ပိုင်ပိုင် ပွဲသို မှုံ့ကိုပိုင်သွာန်မဂ္တိုင်ကို သိုကိုမတန်တဲ ပွဲခရ်
ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ မဂပ်မတံဂး ခရ်သဒ္ဓါ၊ ပွမချီန်ညောန်၊ ပွမမှုံအလေပ်ပါပရအံ၊ ပွမ
ဆိုက်ဗွက်၊ ပွဲအရာဟိုသွးဂ်တဲ ဟံဖေက်လောကပရလိုက်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၆။ သုတ်နဇီရတိ

၇၆။ မုအရာမွဲ အိုဟ်တြေရော? မုအရာမွဲ ဟံအိုဟ်တြေရော? မုအရာမွဲ ဂပ်ဝ်
ဟိုသွး ဂွံင်မှာရာရော? မုအရာမွဲ ဒ်ပရိုက်ဘဲ ခရ်ဂမ္တိုင်ရော? မုအရာမွဲ အိုတ်အာ
ပွဲတမ်တဲဂမ္တိုင်ရော? မုအရာမွဲ ဒ်ကျိုက်လောင် ဇေတ်မပြရော? သွက်ကြာတ်ကြ
ဟံသောင်ကိုသိုက် ညးခေံရော? ဩပွဲပွဲမုာ်မွဲ ဂြပ်ရတ် ဟံတန်တရ၊ ပွဲလောကဝံ
ပွာ်ဂမ္တိုင်ကို နွံဗွတ်မစိရော? ကျင်စိုပ် တွဟ်နဂရင်ပတီ သွာန်တီလမှုံပိုင်ကျပ်တြ
အိုတ်ရ၊ မုရ်သတ်လို့ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ဝံတီကေတ်ဟိုတ်ကို အိုတ်ရော? ရဲဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

ရပ်သတ်သတ်ဂမ္တိုင်ကို လေပ်အိုဟ်တြေရ၊ ယုတောဝ်ဒတောဝ်ကို ဟံလေပ်အိုဟ်
တြေရ၊ ‘ရာဂ’ပွမစောစပ်ကို ဂပ်ဝ်ဟိုသွးဂွံင်မှာရာရ၊ ‘လောဘ’ပွမနွံပိုက်ကို ဒ်ပရိုက်ဘဲ
ခရ်ဂမ္တိုင်ရ၊ အဝယ်ကိုအိုတ်အာ ပွဲတမ်တဲဂမ္တိုင်ရ၊ ညးဗြဲ ဒ်ကျိုက်လောင်ဇေတ်မပြရ၊
ပွဲညးဗြဲဝံ ဂကောံသတ်ဗာန်ဗြပ်ရ၊ ဇေတ်မလေပ်ကိုကတ်ကတာန် (ပွဲပျိုက်)ကိုလေသ
ကို ဇေတ်မပြ (ပွမဝေင်ပါကွေံ နူမေထုန်)ကို ဝတ္ထုသွက်ကြာတ်ကြ ဟံသောင်ကို
သိုက်မွဲရ။

ပွာ်ဒ်ဟိုတ်ဂြပ်ရတ် ဟံတန်တဂမ္တိုင် ပွဲလောကကို မှုံ့တြပြကာအိုတ်ရ၊ ပွမလျှဟ်
လွန်ကို ပွမဟိုတ်မာဲကို ပွမဟံမွဲကိုလို့ မကတိုင်ကွဟ်ကို ပွမဟံသိုလလမ်မင်မွဲကို
ပွမတက်ဖြိုဟ်ကို ပွမဟံမိပ်လဟ်ကို ဒးသကုတ်ကွေံ ပွာ်ဂမ္တိုင်တြပြကာကို သွး
ကွာတ်လင် အခါကာလအိုတ်သိုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၇။ သုတ်ဣဿရိယ

၇၇။ ပွဲလောက ဒ်ဒ်မဝံအလိုအသိုက် ညးခေံရော? ပွာ်ဂမ္တိုင်ဂမ္တိုင် ဂြပ်ပြအိုတ်ကို
ညးခေံရော? ပွဲလောက ကျိုက်လောင်လွဟ်ပညာကို ညးခေံရော? ပွဲလောက ပရိုက်ဘဲကို
ညးခေံရော? ညးရင်တိုင်ကေတ်ဏာမုရ်မွဲ ဒးဆေဝ်ဒပ်ရော? ညးရင်တိုင်ကေတ်ဏာ

သားလိုက် ဂမ်ဝံသိုက်ဆာန်ရော? ညးရင်တွင်ကေတ်ဏာ ဂျိုင်ဂျိုင်ကိုဝါ သားလိုက်
တွပညာဂမိုင် သိုက်မိုက်အိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောက ဒန့်မဝံ့အလိုအသိရှိ ပွမအာဏာတန်ရ၊ မှောင်ကိုပြင်ဂမိုင်း ပြင်ပြ
အိုတ်ကို ညးပြရ၊ ပွဲလောက ကိုက်လောင်လွတ်ပညာကို မှတ်ဒေါသရ၊ ပွဲလောက
ပရိုက်ဘဲဂမိုင်းကို ကမ္ဘာတ်ဂမိုင်းရ။

[illegible]

၈။ သုတ်ကာမ

၇၈။ ညးနွံပွဲက်ကိုဒတုဲဇိုက် မုရမ္မဲ ဟံံထေက်ကို ကိုရော? သတိံ ဟံံထေက်ကိုသး မုရမ္မဲရော? မုအရာခိုဟ်ဆဲးမ္မဲ ဒးဟိုံမြော်တိတ်ရော? မုအရာသကာတ်မြဟ်ယုတ် မာမ္မဲ ဟံံဟိုံမြော်တိတ်ရော? ရံဗွံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပူဂိုလ်သတ်ကို ဟံ့ထေက်ကို ကိုဇေုဇေု (တုဟ်နသ္မဒိုက်)ရ၊ ပူဂိုလ်သတ်ကို ဟံ့ထေက်ကို သ္မးဇေုဇေု (တုဟ်နသ္မဂ်မ္ပံ က္တုဂ္တု)ရ၊ သ္မးဟိုဠ်တိတ် ဂလာန် ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ဟံ့ထေက်ကို ဟိုဠ်တိတ် ဂလာန်မသကာတ်မြဟ် ယုတ်မာရ ရံ့ (သ္မးတ်ရ)။

၉။ သုတ်ပါထေယျ

၇၉။ မုရ်နအရာမွဲ ဒးစိုစိုက် ဇွောံမၞိဟ်တရ်ရော? အရာဒတန် ပိုဉ်ဟာန်ဩပ်ရတ် ဂမၠိုင်ဂံၤ ညးခွဲရော? မုအရာမွဲ တံင်ဩာ် ဟူဂိုဏ်သတ်ရော? ပွဲလောက မုအရာမွဲ ဖြိုင်ကိုသွးမာန်ရော? ညံင်ရဲဗန်ဒက်ဂစေမ် နကိုပးဒွက်ကို မုအရာမွဲ ဗန်ဒက်လဝ် သတ်ဂမၠိုင်မၞိဟ်ရော? ရံဉ် (ဂရင်ပတီရ)။

ဒးစို့စိုက် ဇွောံမဂိုင်တရ် နကိုခရ်သဒ္ဓါရ၊ အရာဒတန် ပိုင်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ပွမဝံအလိုအသီရ၊ ဂွပ်ပွိုက်ဂ် တံင်ဂြဏာပူဂိုလ်သတ်ရ၊ ပွဲလောက ဂွပ်ပွိုက်ဂ် ဖြိုင်ကို သွးမာန်ရ၊ ညိုင်ရ်ပန်ဒက်ဂစေမ် နကိုပးဒွက်ကို ဂွပ်ပွိုက်ဂ် ပန်ဒက်လပ်သတ်ဂမ္တိုင် မဂိုင်ဂ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၁၀။ သုတ်ပဇ္ဇောတ

၈၀။ ပွဲလောက လျှော့အရံငှ် ညးဍဲရော? ပွဲလောက မုအရာမွဲ ပွမငုဟ်ကတို အိုတ်မွဲရော? ပ္ဍောပ်ကို ညးဂယိုင်လမျီုဂမ္တိုင် (သကအိ) ပွဲကမ္ဘာန်ကောင်ကာဂ် ညးဍဲရော? ဟိုတ်ဂယိုင်လမျီု ဂကောံသတ်ဂ် ညးဍဲရော?

ညံင်ရမ် လွီလွတ်ဗွဃျှင်ကောန်ကို မုအရာမွဲ လွီလွတ်ဗွဃျှင် ညးလျှဟ်လွန်ကို ညးဟံလျှဟ်လွန်ကိုရော? သတ်ဂမၠိုင် မနိဿယ်ပွဲတိဂ် နိဿယ်ဗွဲကိုမုမွဲတု ဂယိုင် လမျီုအိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောက ပညာဂ် လျးအရံင်မွဲးရ၊ ပွဲလောက သတ်ဂ် ပွမဂုဟ်ကတိမွဲးရ၊ မှောင် ကိုညးဂယိုင်လမျီုဂမၠိုင် ဂ်ဂမၠိုင် (သကအိ)ပွဲကမ္မာန်ကောင်ကာမွဲးရ၊ ဟိုတ်ဂယိုင် လမျီု ဂကောံသတ်ဂ် ထဲဂရးမွဲးရ။

ညံင်ရမ် လွီလွတ်ဗွဃျှင်ကောန်ကို ဗြဲဂ် လွီလွတ်ဗွဃျှင် ညးလျှဟ်လွန်ကို ညးဟံ လျှဟ်လွန်ကိုရ၊ သတ်ဂမၠိုင် မနိဿယ်ပွဲတိဂ် နိဿယ်ဗွဲကိုဗြဲဂုဏ်တု ဂယိုင်လမျီု အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၁၁။ သုတ်အရဏ

၈၁။ ပွဲလောကဝံ ညးစာ်စူးနူကိလေသဂမၠိုင်ဂ် ညးဍဲအိုတ်ရော? ဇွေတ်လုတ် သီလ မဇွေတ်လုတ်ညးဂမၠိုင်လိုက် ဟံလိုလ်ရော? မုရညးဂမၠိုင် ပိုင်ခြာတိကေတ် ဂွပ်ပိုက်အိုတ်ရော? မုရညးဂမၠိုင် ပွဲအခါကာလအိုတ်သို တိတ်ဗူးနူ ဒဒိဗိုက်တဏှာ အိုတ်ရော? မုရညးတန်တပွဲသီလမွဲ မိမကောဒေဂမၠိုင်လှောင်အိုတ်ရော? ပွဲလောကဝံ မုရညးယုတ်ဗွဲဇာတ်မွဲ ဂကူသွိုင်ဂမၠိုင် လှောင်အိုတ်ရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောကဝံ ညးစာ်စူးနူကိလေသဂမၠိုင်ဂ် ခမီ (ကိလေသလလမ်တု) ဂမၠိုင်ရ၊ ဇွေတ်လုတ်သီလ (မဂ်) မဇွေတ်လုတ် ခမီကိလေသလလမ်တုဂမၠိုင်ဂ် ဟံလိုလ်ရ၊ ခမီ ကိလေသလလမ်တုဂမၠိုင်ဂ် ပိုင်ခြာတိကေတ် ဂွပ်ပိုက်အိုတ်ရ၊ ခမီကိလေသ လလမ်တုဂမၠိုင်ဂ် ပွဲအခါကာလအိုတ်သို တိတ်ဗူးနူဒဒိဗိုက်တဏှာအိုတ်ရ၊ ခမီတန်တ ပွဲသီလဂ် မိမကောဒေဂမၠိုင် လှောင်အိုတ်ရ၊ ပွဲလောကဝံ ခမီယုတ်ဗွဲဇာတ်မွဲ ဂကူ သွိုင်ဂမၠိုင် လှောင်အိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

ဆေတွာဝဂ် မရနုက်ကိုဒွံတုရ။

ဒေဝတာသံယုတ် တုရောင်။

၂။ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်ပဌမကဿပ

၈၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်က ကောန်ဒေဝတ်ကဿပ ပွဲအခိုင်သ္တာ ဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ မွဲကိုသတ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒိုတဲ သိုကို ယးတူးတ် အလုံမွဲဘာဇေတဝန် ပှော်ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရဂ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ “တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ တွံထွေး လဝ် ဂကူခမိဟောင်ရ၊ ဂလားနွဲဒွဲဗတောန် ကုခမိဂ်တုန် ဟဝံတွံထွေးဏီရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဂလားနွဲဝံရ။ ယွံကဿပ ဒိုသတ်ဂ်မွဲ ပွဲအရာတွံထွေးဒွဲဗတောန်ဝံ တုအဲ ဟောင် ဩဝံသွဗွဲမပြာကဠုညီ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

ဝစီသုစရိတ် မဂပ်ပ်ဟိုသွေးဗွဲမဒေးလေဝ် သွေးဒေတ်ရ၊ ဓရိကမ္မဋ္ဌာန် ခမိဂမ္ပိုင် မဂပ်ပ်သိပ်ဂိုပ်လေဝ် သွေးဒေတ်ရ၊ ပုသုဒတ် ညးမွဲခပ် ပွဲဋ္ဌာန်လုသိုတ်တြဲလေဝ် သွေးဒေတ်ရ၊ ပုမစိုတ်တန်ကြန် (ဗွဲအစောံသမာပတ်ဒွဲ)လေဝ် သွေးဒေတ်ရ။

ကောန်ဒေဝတ်ကဿပဂ် ဂရင်ပတီ ဂလားနွဲဝံရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သျှိုက်မျိုက် တုပ်စိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်က ကောန်ဒေဝတ်ကဿပဂ် တီကေတ် “တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သျှိုက်မျိုက် တုပ်စိုတ်ဂလားနွဲအဲရ”တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရဂ်တဲမွဲ သွဲရှေ့သော် ရ်ဂ်တဲ ပွဲဒွဲဂ်ဟောင် ကွဲဗွဲနွဲအာရ။

၂။ သုတ်ဒုတိယကဿပ

၈၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ကဿပဂ် ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲမွဲ ဂရင် ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ခမိဂ် ယဝ်နွဲပိုက်ကိုအရဟတ္တဖိုလ်မွဲ၊ မွဲအလေံမှ်သေ့ဝ် နကိုဇာန်ဂ်ဒိုတဲ ဒိုညး မွဲစိုတ်မတ်တဲဗွဲ (နူကိလေသ)ရ၊ ပုမကတိုဒို ပုမလိလောကဂ်လေဝ် တီကေတ်တဲ သိုမျိုက်စိုတ်ခိုဟ်ဆဲဂ် ဟံနိဿယကို (တဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ပိုင်) မွဲ ဒိုမျိုက်ဖိုအာနိသံသ (မတွံဂးအရဟတ္တဖိုလ်)ရ။

၃။ သုတ်မာယ

၈၄။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ ကောန်ဒေဝတ်မာယ ပွဲအခိုင်သ္မာပတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာပတမ်တဲ မှုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်၌တဲ သိုကိုယး တူးတဲ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်၌ ပှောံပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ်ဗွဲမ ရှေ့သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

ယွံကျ်တြဲဂေါတမ မုအရာမွဲ သကုတ်ဗပိတ်ကွဲမွဲ သွောံပဒတ် ဗွဲတသိမ်ရော? မုအရာမွဲ သကုတ်ဗပိတ်ကွဲမွဲ ဟံဒးဂိုင်စံင်တူရော? သကုတ်ဗပိတ်ကွဲ မုရကု ခရ်မွဲ သျှိုက်မှိုက်တဲရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသိုင်အိန် သကုတ်ဗပိတ်ကွဲ ပွတ်ဒေါသမွဲ သွောံပဒတ်ဗွဲတသိမ်ရ သကုတ် ဗပိတ်ကွဲ ပွတ်ဒေါသမွဲ ဟံဒးဂိုင်စံင်တူရ။ ပွမသကုတ်ဗပိတ်ကွဲ ကုပွတ်ဒေါသ မှုံကိုရိုဟ်တမ်မွဲဂျို မှုံကိုကောတ်မွဲပွမဍုတ်ကြိုအိန် အရီဂမိုင် ထိုင်သးအိုတ်ရ။ ပွတ်ဒေါသဂ်ဟောင် သကုတ်ဗပိတ်ကွဲမွဲ ဟံဒးဂိုင်စံင်တူရ ရံဝံ (သွဲးတဲရ)။

၄။ သုတ်မာဂဓ

၈၅။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်မာဂဓ၌ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမတဲမွဲ ဂရင် ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

ဩနလျးဂမိုင် လောက၌ ယးတူးဂိုလဟိုရ။ ပွဲလောက လျးမယးတူးဂိုလဟို ဂမိုင်၌ မှုံဗုတ် မုစိအိုတ်ရော? တုဟ်နသွာန်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ကျင်စိုပ်အိုတ်ရ။ ပိုဒိုက်တအိညးဂမိုင် သာ်လှိုဝံတီကေတ် ဟိုတ်၌ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲလောက လျးမယးတူးဂိုလဟိုဂမိုင် မှုံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ပွဲလောကဝံ လျးမရ နက်ကိုမသုန်၌ ဟံမွဲရ။ တဲ၌ ယးတူးဂိုလဟို ပွဲအခိုင်တဲရ။ ဂိတု၌ ယးတူးဂိုလဟို ပွဲအခိုင်ဗတမ်ရ။ သအာင်နူ၌ ပွတ်၌ ပွဲဗတမ်ကို ပွဲတဲကို ယးတူးဂိုလဟို ပွဲဌာန်၌ရ။ ကျ်တြဲ၌ ပြဲလတူတဲ,ဂိတု,ပွတ် မယးတူးဂိုလဟိုဂမိုင်ရ။ လျးမတံဂးကျ်တြဲ၌ ပြဲဟံ မွဲကိုပတောံစတ်ရ ရံဝံ (သွဲးတဲရ)။

၅။ သုတ်ဒါမလိ

၈၆။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ ကောန်ဒေဝတ်ဒါမလိ ပွဲအခိုင်သ္မာပတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာပတမ်တဲ မှုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်၌တဲ သိုကိုယးတူးတဲ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်၌ ပှောံပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် ဗွဲမရှေ့ သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ—

ပွဲသာသနာဝံ တုအရှုန် ပါကေကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တဲက် ဟံမွဲကုပွမဆောင်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ
ဂပ်ဝ်သွလ္လိပရာဝီရိယရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ်ရ ဟံရာဒနာမိက်ဘဝရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဒါမလိ ကိစ္စထေက်ကိုသွ ဟံမွဲကုပူဂိုလ်တုအရှုန်ရ၊ တုအရှုန်ကိစ္စထေက်ကို
သွအိုတ်သိုက် ဂပ်ဝ်သွပတဲ တဲဟောင်ရ၊ ဩသတ်မွဲ ဗွတ်ဟံကလိဝံအရာဒတန် ပွဲစီ
ကြိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပတိတ်ဇြဟတ်(မိင်)တ နကိုဇကုဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက်ရ၊ သတ်ဂ် ကလိဝံအရာ
ဒတန်တဲ တန်တဲ ပွဲလတူဒီးတုန် သိုဟံဒးပတိတ်ဇြဟတ် ညံင်ရဲ ညးအာစိုပ်ဩင်
မွဲလပါ်ကို ယံဒါမလိ တုပ်ပှာသတ်ဝံ ကုတုအရှုန် မကိုကတ်ကတာန်ကေံ ပွသရာပါပ်
မူကိုပညာမကြိုင်ဍုဟ် အာသဝအိုတ်အာတဲက် ကိစ္စထေက်ကိုဒးသွဟံမွဲရ၊ တုအရှုန်
အာစိုပ်လအိတ် ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမချိုတ်တဲ အာစိုပ်ဩင်မွဲလပါ် သိုဟံဒးပတိတ်
ဇြဟတ်မွဲရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၆။ သုတ်ကာမဒ

၈၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲ
တဲမွဲး “ယံကျာ်မူပိုင် ဖြိုင်ကိုသွ(ခရ်ခမီ)မာန်ရ၊ယံကျာ်မူပိုင် ဖြိုင်ကိုသွ(ခရ်ခမီ)မာန်လောန်ရ”
ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။

ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ ပူဂိုလ်ဃောဒေဝတ်လုတ်(သေက္ခထဝ်)ဂမ္ဘိုင် ချိုက်ပေင်တ
ကောံသီလဂမ္ဘိုင် မူသတ်မတန်ကြန်အိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ခရ်ခမီမဖြိုင်ကိုသွမာန်လေဝ် သွ
အိုတ်ရ၊ ပွမတရိပ်စိုတ် ညးအာစိုပ်ဒ်ဒိခမီဂ် လေဝ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

“ယံကျာ်မူပိုင် ဩပွမတရိပ်စိုတ်မွဲ နွံရ၊ ပွမတရိပ်စိုတ်ဂ် ဖြိုင်ကိုကလိဝံရ” ရံဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။

ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ ဩကုညးဂမ္ဘိုင် ပွဲတဲကို ပွဲဗတမ်ကို စိုတ်မိပ်လဟိုင်
ပွဲ‘ဘာဝနာ’ ပွမဇော်ပွပ်ရ၊ မိပ်လဟိုင် ပွဲ‘ဘာဝနာ’ န်ဟိုတ် စိုတ်လလမ်ညိုင်ဝတ်
အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွမတရိပ်စိုတ် ဖြိုင်ကိုကလိဝံဂ်လေဝ် ကလိဝံအိုတ်ရ ရံဝံ တီလ
မူပိုင်ကျာ်တြဲ သုးရ။

“ယံကျာ်မူပိုင် ဩစိုတ်မွဲ နွံရ၊ စိုတ်ဂ် ဖြိုင်ကိုစွပ်တန်ရ ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ ဩအရီဂမ္ဘိုင် မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမညိုင်ဝတ် ဣန္ဒြိယဂမ္ဘိုင်
အိုတ်ရ၊ ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ ဩအရီဂမ္ဘိုင် သကုတ်ဗပိုတ်ကေံ ဇာန်ကံသိုင်
ဂစိုတ်တဲ အာအိုတ်ရ၊ ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ အရီဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုတ်မဖြိုင်ကိုစွပ်တန်
မာန်ဂ်လေဝ် စွပ်တန် ဗွဲဒးရးမာန်အိုတ်ရ ရံဝံ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ သုးရ။

“ယံကျာ်မ္မံပိဉ် ဖြိုင်ကိုအာမာန်ရ၊ ဂွံင်တရ် ဟံညီသုဟ်သုန်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ အရီဂမ္မိုင် ပွဲဂွံင်တရ်ဖြိုင်ကိုအာမာန်ကို ပွဲဂွံင်တရ်ဟံညီ သုဟ်သုန်ကို အာမာန်အိုတ်ရ၊ ပွဲဂွံင်တရ်ဟံညီသုဟ်သုန်ကို ပုထုဇန်ဂမ္မိုင် ကျိပ်ဗွက် ဖော်သုင်အိုတ်ရ၊ တရ်အရီဂမ္မိုင် ညီသုဟ်သုန်ရ၊ အရီဂမ္မိုင်ဟောင် ပ္ဍောင်ကိုဂကောံ သတ်မဟံညီသုဟ်သုန်ကို ညီသုဟ်သုန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ်)။

၇။ သုတ်ပဉ္စာလစဏ္ဍာ

၈၈။ နိဒါန် ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ပဉ္စာလစဏ္ဍာ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲ မဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရောင်တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲရ—

တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုပညာ မတုင်သုဟ်ကောံသတိုတ်တီဇှော်ဂ် ပွဲအရာကုန် ဂြက်(နကိုနီဝရဏဂမ္မိုင်) ကလိဂွံအရာဌာန်တန်တ (မတွံးဇျာန်)တဲရ၊ ယ်ကျာ်တြဲမ္မံ တိတ်ဇျာန်ရ၊ ကျာ်တြဲဂ် ပြုလတူညးပါကောံမာနတဲဂမ္မိုင်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံကောန်ဒေဝတ်ပဉ္စာလစဏ္ဍာ ယ်ညးဂမ္မိုင် ဇျာန်မကုန်ဂြက်လောင် ကလိဂွံ အိုတ်ရ၊ တုဟ်နအာစိပ်နိဗ္ဗာန် ကလိဂွံသတိပဿနာမ္မံဟ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္မိုင်ဂ် တန်ကြန် ဗွဲမဒးရး နကိုလောကုတ္တိရိသမာဓိအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ်)။

၈။ သုတ်တာယန

၈၉။ နိဒါန် ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်တာယန မဒ်ညးဖန်ဗဒ် ကွေတ်ဝါဒတြေကုပ်ကွာ ပွဲအခိုင်သ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ မ္မံကိုသတ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်ယးတုးတ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် မှောံပြာပ်ကျိုင် ဇရောင် တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရှေ်သော်ရ်တဲမ္မံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဂမ္မိုင်ဝံ ပွဲဇရောင်တီလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲရ—

ယံကျာ် မသွကောံ ပွသရာ်ပါပ်မ္မံတဲ သွလ္လိပရာတဲ ဩဝ်သကုတ်ကောံ ဇှောင် တဏှာညိ၊ ဩဝ်ပါပတိတ် ကိလေသကာမ ဝတ္ထုကာမဂမ္မိုင်ညိ၊ ခမိဂ် ဟံပါကောံ ကာမဂမ္မိုင်တဲ အာစိပ်(ဇျာန်) ပွမတန်ကြန်ဟံမာန်ရ။

ယဝ်သွလ္လိပရာဝီရိယဂ်မ္မံ ဟံဆုတ်ဟံကလောင်သွးသွအိုတ်ရ၊ သွးပတိတ်ဗြဟတ် လ္လိပရာဝီရိယဂ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ရ၊ ဂလာန်ဂ်ဃာ်ပြရ၊ ခမိလ္လိပရာချိုန်လျာ် ဂြာတ်ဗွာ်ဗွာ် မျိုက်ကိလေသ ဗွဲမလောန်မ္မံရ။

ပွမဟံသု ပုသရာပါပ်ဂံ ပြုရ၊ ပုမသုပုသရာပါပ်ဂံ လေဝဒးစံင်တူ ပွဲအခိုင်လက် ကရရ၊ ဟိုတ်မသုဒး ဩပုခိုဟ်ဆဲးမွဲ ဟံမွဲကိုပုမဒးစံင်တူ ဗွဲကြဲရ၊ ပုမသုပုခိုဟ်ဆဲး ရှိပြုရ။

ကုတ်သုခိုဟ်(ချေဝဲလွာန်) မဂပ်ဝ်ရပ်ကေတ် ဗွဲဟံဒးရဲရဲ သုဟ်ညိုင်ရဲရေက်သေဝ် ဒးတဲဟေင်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံရ ဒဒ်ခမီ မဂပ်ဝ်ဖွတ်သွေတ် ဗွဲဟံဒးရဲရဲ လေဝ်တံင် ဂြဲဖျေံနရက်ရ။

ကမ်အလုံအိုတ်သို မဂပ်ဝ်သု သာသာသုအ်သုအ်ကို ဩဒွေတ်မကိုခွက်မွဲကို ဩဒွေတ်မပြ မထေက်ကိုသေဟ်ပွာမွဲကို နွံရ၊ အလုံအိုတ်သိုဂ် ဖိုဟံဂြိုင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ကောန်ဒေဝတ်တာယန ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံတဲမွဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြ တဲသုရေံသေဝ်ရဲတဲမွဲ ပွဲဒုဝဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေုဗွန်အာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗတမ်ဂ်လောန်စက်အာ တဲမွဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြ ကော်လိုင်တိုန်ခမီဂမ္တိုင်ရ—“ယံခမီတအ် ပွဲဗတမ်ဝံ ကောန်ဒေဝတ် တာယန မဒ်ညးဖန်ဗဒ် ကွေတ်ဝါဒတြေံကိုပ်ကွာ ပွဲအခိုင်သုဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာ ဗတမ်တဲ မ္တုကိုသတ်ထေက်ကိုသုဂ်မ္တုကိုလောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုယးတးတ် အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် ပှော်ပြာပ်ကျင် ဇေရင်အဲကျိတ်တဲ လှောင်သွဝတ်အဲကျိတ် ဗွဲမရေံသေဝ်ရဲတဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဝဲ မဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံ ပွဲဇေရင်အဲကျိတ်ရ—

ယံကျိတ် မသုကေု ပုသရာပါပ်မူးတဲ သုလ္လိပရာတဲ ဩဝ်သကုတ်ကေု ဇေတ် တဏှာညိ၊ ဩဝ်ပါပတိတ် ကိလေသကာမ ဝတ္ထုကာမဂမ္တိုင်ညိ၊ ခမီဂ် ဟံပါကေု ကာမဂမ္တိုင်တဲ အာစိုပ်(ဇျာန်) ပုမတန်ကြန်ဟံမာန်ရ။

ယပ်သုလ္လိပရာဝီရိယာ်မူး ဟံဆုတ်ဟံကလေင်သုဒးသုအိုတ်ရ၊ သုးပတိတ်ဇြဟတ် လ္လိပရာဝီရိယာ် ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ညံပြုရ၊ ခမီလ္လိပရာချိုန်လျှံ ကြတ်ဗွဲဗွဲ မ္တုကိုကိလေသ ဗွဲမလောန်မူးရ။

ပွမဟံသု ပုသရာပါပ်ဂံ ပြုရ၊ ပုမသုပုသရာပါပ်ဂံ လေဝ်ဒးစံင်တူ ပွဲအခိုင်လက် ကရရ၊ ဟိုတ်မသုဒး ဩပုခိုဟ်ဆဲးမွဲ ဟံမွဲကိုပုမဒးစံင်တူ ဗွဲကြဲရ၊ ပုမသုပုခိုဟ်ဆဲး ရှိပြုရ။

ကုတ်သုခိုဟ်(ချေဝဲလွာန်) မဂပ်ဝ်ရပ်ကေတ်ဗွဲဟံဒးရဲရဲ သုဟ်ညိုင်ရဲရေက်သေဝ် ဒးတဲဟေင်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံရ ဒဒ်ခမီမဂပ်ဝ်ဖွတ်သွေတ်ဗွဲဟံဒးရဲရဲ လေဝ်တံင် ဂြဲဖျေံနရက်ရ။

ကမ်အလုံအိုတ်သို မဂပ်ဝ်သု သာသာသုအ်သုအ်ကို ဩဒွေတ်မကိုခွက်မွဲကို ဩဒွေတ်မပြ မထေက်ကိုသေဟ်ပွာမွဲကို နွံရ၊ အလုံအိုတ်သိုဂ် ဖိုဟံဂြိုင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီတအ် ကောန်ဒေဝတ်တာယန ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံတဲမွဲး လော့ဝ်သွဝတ် အဲကျိတ်တဲ သွရှေ့သျှေရ်ဂတဲမွဲး ပွဲဒွဲဒွာန်ဂှ်ဟေင် ကွဲဗွန်အာရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ဂိုဏ် ကတ်ကေတ်ဂါထာ ကောန်ဒေဝတ်တာယနဂမ္တိုင်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ဖျေပတိုန်ဂါထာ ကောန်ဒေဝတ်တာယနဂမ္တိုင်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ပကင်ရင် ဂါထာကောန်ဒေဝတ် တာယနဂမ္တိုင်အိုတ်ညိ၊ ယွံခမီတအ် ဂါထာကောန်ဒေဝတ်တာယနဂမ္တိုင် စပ်ကောံဒတဲဖို အိုတ်ရ၊ ဒွံအာဂတ ဒေဝတ်မပြ မတံဂးအရိယမဂ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၉။ သုတ်စန္ဒိမ

၉၀။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ရာဟုအသုရိန် ဂပ်ရပ်ကေတ်ကောန် ဒေဝတ်ဂိတုရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကောန်ဒေဝတ်ဂိတု သိုမဉ်ဗျဟ်တ တီလမ္ပုပိဉ်ကျိတ်တြ ပွဲအခိုင် ရပ်ကေတ်ဂှ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

ယွံကျိတ်မ္တုလ္လိပရာမဇ္ဇေ ပုမလော့ဝ်ကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျိတ်တြ ဩဝ်ကိုဒ်ညိ၊ ပွဲမပွဲ ခန္တအာယတနဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဂှ် တီလမ္ပုပိဉ်တိတ်ဗူးရ၊ အဲဒိုက်အာစိုပ်ဒိုင် ပုမကုန် ဂြက်ရ၊ တီလမ္ပုပိဉ်ဂှ် ဩဝ်ဒ်အရာစွဲစွေ်သကအ်ဗ္ဗ အဲဒိုက်ညိ ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျိတ်တြ သွဟိုတ်ကိုကောန်ဒေဝတ်ဂိတုတဲ သွးတိုန်ကိုရာဟု အသုရိန် နကိုဂါထာရ—

ကောန်ဒေဝတ်ဂိတုဂှ် အာစိုပ် ပုမသွစွဲစွေ်သကအ်ဗ္ဗကို ကျိတ်တြ မထေက်ဒင် ပူဇေတိုင်ရ၊ ယွံရာဟုအသုရိန် ဩဝ်ဗလးကွဲ ကောန်ဒေဝတ်ဂိတုညိ၊ ကျိတ်တြဂမ္တိုင် ဆာန်ဗျမင်မွဲတ် မ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ရာဟုအသုရိန် ဗလးကွဲကောန်ဒေဝတ်ဂိတုတဲ မ္တုသဘ်မပြဟ်ပြေဟ် ဂှ်ဒ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင်ဝေပစိတ္တိအသုရိန်တဲမွဲး ဖေက်သမုက်သမ္မာတ် သော်ဇကုနရ်ဂှ်ဒ်တဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ၊ ရာဟုအသုရိန် မဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲဂှ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် သွးတိုန်နကိုဂါထာရ—

ယွံရာဟုအသုရိန် မဟိုတ်ဗွဲမပြဟ်သန်ဟေင် ဗလးကွဲကောန်ဒေဝတ်ဂိတုရော? မ္တုသဘ်သမုက်သမ္မာတ်ဂှ်ဒ်တဲ ကျင်စိုပ်တဲမွဲး သိုကိုဖေက်ဂိုက် မဟိုတ် ဝံဒတူ ဒိုင်ရော? ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

(ယွံဝေပစိတ္တိအသုရိန်) အဲ ဖေက်နူဂါထာကျိတ်တြလောန်ရ၊ ယဝ်ဟံဗလးကွဲ ကောန်ဒေဝတ်ဂိတုမွဲး ကျိပ်အဲ ဗကးထပ်ကရေက်ရ၊ အဲမဂျိုင်ဒိုင်လမ္ပုဂှ် ဟံကလိ ဝံတသိုခ်ရ ရဝံ (သွးရ)။

၁၀။ သုတ်သုရိယ

၉၁။ နိဒါန်သာရ၌ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို ရာဟုအသုရိန် ဂပ်ရပ်ကေတ် ကောန်ဒေဝတ် တဲ့ရ၊ ပွဲအခိုင်ကို ကောန်ဒေဝတ်တဲ့ သိုမဉ်ဗျဟ်တ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ပွဲအခိုင်ရပ်ကေတ်ကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

ယွံကျ်မုံကိုလ္လီပရာမဇ္ဇေ ပွမလှောင်ကုတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ဩဝ်ကိုဒ်ညိ၊ ပွဲမဃံ ခန္ဓအာယတနဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် တီလမုံပိုင်တိတ်ဗူးရ၊ အဲဒိုက်အာစိုပ်ဒိုင် ပွမကုန် ဂြက်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကို ဩဝ်ဒ်အရာစွဲစွေ်သကအိဗ္ဗ အဲဒိုက်ညိ ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကို တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဟိုတ်ကိုကောန်ဒေဝတ်တဲ့တဲ့ သွးတိုန်ကိုရာဟု အသုရိန် နကိုဂါထာရ—

ကောန်ဒေဝတ်တဲ့ အာစိုပ် ပွမသွစွဲစွေ်သကအိဗ္ဗကို ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ တောင်ရ၊ ယွံရာဟုအသုရိန် ဩဝ်ဗလးကေံ ကောန်ဒေဝတ်တဲ့ညိ၊ ကျ်တြဲဂမ္တိုင် ဆာန်ဗျမင်မွဲတ် မှီဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံရာဟုအသုရိန် ဩကောန်ဒေဝတ်တဲ့ မလေပ်သွကိုလျးအရံင် ပွဲတိုက်ဒမ္မာ မလေပ်သွကိုညိုင်ဝံကွက် မယးတူး မုံကိုသဏ္ဌာန်မ္မိအဝန် မုံကိုဣဒ္ဓိမကေက်သကာ မွဲနွံရ၊ လွဇိုတ် ကောန်ဒေဝတ်တဲ့ မအာဒိုင် ပွဲအကးဂ်ညိ၊ ယွံရာဟုအသုရိန် ဩဝ် ဗလးကေံ ကောန်ဒေဝတ်တဲ့ မဒ်ကောန်အဲကျ်ဂ်ညိ ရဝံ (သွးတရ)။

ပွဲအခိုင်ကို ရာဟုအသုရိန် ဗလးကေံ ကောန်ဒေဝတ်တဲ့တဲ့ မုံသတ်မပြဟ်ပြေဟ်ဂ် ဒ်တဲ ပြာပ်အာ ဇရေင်ဝေပစိတ္တိအသုရိန်တဲမွဲး ဖေက်သမုံက်သမ္မာတ် သော်ဇကုနရ် ဒ်တဲ ဒေဝတုဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ၊ ရာဟုအသုရိန် မဒေဝတုဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် သွးတိုန်နကိုဂါထာရ—

ယွံရာဟုအသုရိန် မဟိုတ် ဗွဲမပြဟ်သန်ဟေင် ဗလးကေံကောန်ဒေဝတ်တဲ့ရော? မုံကိုသတ် သမုံက်သမ္မာတ်ဂ်ဒ်တဲ ကျင်စိုပ်တဲမွဲး သိုက်ဖေက်ဝံက် မဟိုတ် ဝံဒေဝတု ဒိုင်ရော? ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

(ယွံဝေပစိတ္တိအသုရိန်) အဲ ဖေက်နူဂါထာကျ်တြဲလောန်ရ၊ ယဝ်ဟံဗလးကေံ ကောန်ဒေဝတ်တဲမွဲး ကျိပ်အဲ ဗကးထပ်ကရေက်ရ၊ အဲမဂျိုင်ဒိုင်လမျိုက် ဟံကလိ ဝံတသိုမ်ရ ရဝံ (သွးရ)။

ပဌမဝဂ်တဲရ။

၂။ အနာထပိဏ္ဍိကဝဂ် ၁။ သုတ်စန္ဒိမသ

၉၂။ နိဒါန် ချင်သာရ၌ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို ကောန်ဒေဝတ်စန္ဒိမသ ပွဲအခိုင်သွာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ မုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်ယး

တူးတံ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် မှော့ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံ ပွဲဇေရင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲရ—

ဩညးဂမ္တိုင် ကိုဍိုက်ပင်ကိုဇုာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ သိုဍိုက်ပင်တံ ကောံစိုတ် မတန်ကြန် ပညာမကြိုင်ချုဟ်ဂမ္တိုင် မှုကိုသတိဂမ္တိုင်ဂ်ဒိုတ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ဂ်ဟောင် ညိုင်ရသတ်ဒြဲ ပွဲအကြာနီစောင် အကြာကြိုင် မစာ်စူးနူဂမိတ်ရဲပွာကို ကြက်သွောံအာစိုပ် ပွမဒ်တသိုခ်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးဂမ္တိုင် ကိုဍိုက်ပင်ကိုဇုာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ သိုဟုံဟိုတ်မဲဂမ္တိုင်ဂ် သူးကောံ ကိလေသအိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်ဂ်ဟောင် သကုတ်ကောံဇာနီက်တဲ ညိုင်ရက မအာတ် ဌာန်ဒ်တသိုခ်ကို ကြက်အာသြင်မွဲလပါ် မတွံဂးနီဗွာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သူးတရ)။

၂။ သုတ်ဝေဏှု

၉၃။ ကောန်ဒေဝတ်ဝေဏှု ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလ မ္မုံပိုင်ကျ်တြဲရ—

ဩသတ်ဂမ္တိုင် သွလ္လိပရာ ပွဲသာသနာကျ်တြဲဂေါတမတဲ ဟုံဟိုတ်မဲအိုတ် ဂ်ဒိုတ်တဲ ဒွေတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဟိုတ်ပွမပြာပ်ခစကျ်ဂ်ရ ဒ်တသိုခ်အိုတ်ဟောင်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကောန်ဒေဝတ်ဝေဏှု ဩညးဂမ္တိုင် မလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ကောံ ပွသရံ ပါပ်မွဲ ဒွေတ်တံဓရ် ဒွေံဗတောန်အဲ မဂပ်ပ်ဟိုတ်တွံလပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲအခိုင်ကာလမဗွဲ ဟုံဟိုတ်မဲအိုတ်ဂ်ဒိုတ်တဲ ဟုံဒးဗက်အာ အလိုက်တျီရးချိုင် သိုင်ဂစိုတ်အိုတ်ရ ရဝံ တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ (သူးတရ)။

၃။ သုတ်ဒီယလဋ္ဌိ

၉၄။ အဲဒိုက် ဂုံမိုင်လပ် ရသော်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗုဒ္ဓတဲ လ္လိလပ်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇေရင်ချိုင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဒီယလဋ္ဌိ ပွဲအခိုင် သွာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ မှုကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒိုတ်တဲ သိုကိုယးတူးတံ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် မှော့ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင် သွဝတ် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင် ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲရ—

ခမီၣ် ယဝ်နွံပွဲက်ကို အရဟတ္တဖိုလ်မွဲး၊ မွဲးအလေံလုပ်စဇာန်ၣ်ဒ်တဲ ဒ်ညးမွဲစိုတ် မတ်တံးဗူး နူကိလေသရ၊ ပွမကတိုၣ်ဒ် ပွမလိုသခါရလောကၣ်လေဝ် တီကေတ်တဲ သိုမွဲကိုစိုတ်ခိုတ်ဆဲၣ်တဲ ဟံၣ်နိဿယကိုတဏှာဒ်ဗြဲဂမ္တိုင်မွဲး ဒ်မွဲကိုဖိုအာနိသံသမတွံး အရဟတ္တဖိုလ်ၣ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၄။ သုတ်နန္ဒန

၉၅။ ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒန ဒတူဒွံင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျိၣ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

ယံကျိၣ်တြဲဂေါတမ မွဲးကိုပညာ မတုပ်သုတ်ကောံ သတိတိဇ္ဇေ သွာန်သုက် တီလမွဲပိုင်ရ၊ လညာတ်ဉာဏ်သဗ္ဗညုတဉာဏ် တီလမွဲပိုင်ကျိၣ်တြဲၣ် ဟံၣ်မွဲကိုကွာတ် လဒိုရ၊ ညးမွဲသတ်သတ်လိၣ် ညးမွဲကိုသီလ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရော? ညးမွဲသတ်သတ် လိၣ် ညးမွဲကိုပညာ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရော? ညးမွဲသတ်သတ်လိၣ် ကလိလောန်ဒ်ဒိတ်တဲ ဒ်တရော? ညးမွဲသတ်သတ်လိၣ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ပူဇ်အိုတ်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးမွဲ မွဲးကိုသီလ(လောကီလောကုတ္တိုရ်)ရ၊ မွဲးကိုပညာ(လောကီလောကုတ္တိုရ်)ရ၊ မွဲးကိုစိုတ် မဇ္ဈေပုဏ်လဝ်တဲရ၊ တန်ကြန်ရ၊ မိပ်လဟိင် ပွဲဇာန်ရ၊ ချိုက်ပေင်တံကို သတိရ၊ အခါကာလအိုတ်သို စ်စူးနုပွမစံင်တူရ၊ ပါကောံ ကိလေသတဲဒ်ရ၊ အာသဝ အိုတ်တဲဒ်ရ၊ မွဲးအလေံပကင်ရင်လဝ် ဇကုမဒ်လအိတ်မုတ်ရ။

ညးမွဲသတ်မဏ်သတ် ညးမွဲကိုသီလ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ညးမွဲသတ်မဏ်သတ် ညးမွဲကိုပညာ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ညးမွဲသတ်မဏ်သတ် ကလိလောန်ဒ်ဒိတ်တဲ ဒ်တရ၊ ညးမွဲသတ်မဏ်သတ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ပူဇ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၅။ သုတ်စန္ဒန

၉၆။ ကောန်ဒေဝတ်စန္ဒန ဒတူဒွံင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျိၣ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“မုရ်ညးမွဲ လုက်ဗတမ်တဲ ဟံၣ်လျှဟ်ဒ်ကဲၣ်ဒ်တဲ တတ်ကောံအာ ဇောဝ်မတွံး သံသာရော? မုရ်ညးမွဲ ဟံၣ်တို့ဗျိုက် ပွဲဇောဝ်သံသာ မဇြိုဟ်နက် အရာဒတန်လေဝ် မဟံမွဲ အရာရပ်ဂြဲလဲလေဝ် မဟံမွဲရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးမွဲ အခါကာလအိုတ်သို ချိုက်ပေင်ကိုသီလရ၊ မွဲးကိုပညာရ၊ တန်ကြန် ပွဲမ ဒးရးရ၊ မွဲးကိုဝီရိယလ္လိပရာကေက်သကာရ၊ မွဲးကိုစိုတ်ဗလးဏာလဝ်နိဗ္ဗာန်ရ၊ ညးၣ် တတ်ကောံ ဇောဝ်သံသာ မဇြိုင်ကိုတတ်ကောံမာန်ရ။

ဩဉ္ဇာမဲ့ စာစုနုကာမသညာရ၊ ကလိလောန်ရူပသံယောဇိန်ရ၊ ‘နန္ဒီရာဂ’ ပွမ
သျှိုက်မှိုက်စေ့စပ် အိုတ်အာတဲရ၊ ညးဂ်တို့ဗျိုက် ပွဲဇောပ်မတွံး သံသာမဇြိုဟ်နက်
ဟုံမာန်ရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

၆။ သုတ်ဝါသုဒတ္တ

၉၇။ ကောန်ဒေဝတ်ဝါသုဒတ္တ ဒတူဒွင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်
တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြရ—

“ညင်ရဲ ညးမဒးဒင်ထပက်ခွင် နက္ခိဗျဟ်ကို ညင်ရဲ ညးမဒးဒင်ပုတ်တူ ပွဲကုဗျိုပ်ကို
ခမိဂ် သွက်ဝံပါကွေံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂ် ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိဂ်ဒ်တဲ
သွေးပဒတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညင်ရဲ ညးမဒးဒင်ထပက်ခွင် နက္ခိဗျဟ်ကို ညင်ရဲ ညးမဒးဒင်ပုတ်တူ ပွဲကုဗျိုပ်ကို
ခမိဂ် သွက်ဝံပါကွေံ ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’ပွမညာတ်မှာရာ ပွဲခန္ဓမသုန်ပြကာ မှံပြာကဏ်
ဗွဲရမတ္တ ချိုက်ပေင်တဲကောံသတိဂ်ဒ်တဲ သွေးပဒတ်ရ ရံဝံ (သွေးတဲရ)။

၇။ သုတ်သုဗြဟ္မ

၉၈။ ကောန်ဒေဝတ်သုဗြဟ္မ ဒတူဒွင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြ
နက္ခိဂါထာရ—

“ပွဲဒဒိခိဒုက္ခဂမ္ဘိုင် ဟုံကတိဒ်ဏီကို၊ သအာင်နုဂ် ပွဲဒဒိခိဒုက္ခဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်တဲကို
စိုတ်(အဲဒိုက်)ဝံ လကိုတ်ဒိုင်ရ၊ စိုတ်ဝံ လကိုတ်တိုဒိုင်လှိုင်ရ၊ ဟိုတ်မဟုံလကိုတ်တို
ယပ်နွံမွဲး၊ တီလမ္မံပိုင် မဂပ်ဝံသွာန် ပွမဟုံလကိုတ်တိုဂ် ဩဝံတွံဂ်ခရ် ကုအဲဒိုက်ညီ”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပါထောံကွေံ ပွမဇောပ်ပုင်ခရ်ဗောဇ္ဈင်ကို ဒွေတ်ဂုဏ်မအေင်သတေံကိုတဲ အခေါင်
ဒ်တသိုခ် သတ်ဂမ္ဘိုင် အဲကျက် ဟုံညာတ်ရ၊ ပါထောံကွေံ ပွမသိုလလမ်မင်မဲ့ကုဇ္ဈိ
ဂမ္ဘိုင်တဲ အခေါင်ဒ်တသိုခ် သတ်ဂမ္ဘိုင် အဲကျက် ဟုံညာတ်ရ၊ ပါထောံကွေံ နိဗ္ဗာန်မစာ်
စူးနု ပွမဗာန်စောဲအိုတ်သိုတဲ အခေါင်ဒ်တသိုခ် သတ်ဂမ္ဘိုင် အဲကျက် ဟုံညာတ်ရ ရံဝံ
(သွေးတဲရ)။

သွေးတဲဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ပွဲဒွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကွေံဗွန်အာရ။

၈။ သုတ်ကကုမ

၉၉။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသတ်ဝံရ—
ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဂြိုပ်အဉ္ဇန မဒ်ဒွဲကို

မသက္ကာဘဲ ကုသတ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်သာကေတရ။ ပွဲအခိုင်ကံ ကောန်ဒေဝတ်ကကုမ ပွဲအခိုင် သွာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်တဲ မျှကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုယးတူးတဲ အလုံမွဲဂြိုပ်အဉ္ဇနဂ် မှော့ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမျှိုင်ကျင်တြဲတဲ လောဝ်သွ ဝတ် တီလမျှိုင်ကျင်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်တဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ “ယွံခမီ သျှိုက်မျှိုက်ဟာ” ရဲဝံ တီလမျှိုင်ကျင်တြဲ သွးတဲဂလာန်ဝံရ။ ယွံမွဲကောန်ဒေဝတ် ကလိဝံမုဲတဲ ဝံသျှိုက် မျှိုက်ရော? ရဲဝံ သွာန်တဲရ။ “ယွံခမီ ဒ်သင်္ဂ်မွဲး စံင်တူဒိုင်ဟာ” ဂရင်ပတီရ။ ယွံမွဲကောန် ဒေဝတ် မုဝတ္ထုမွဲ အိုဟ်တြဲအာဂ်ဒ်တဲ ဝံစံင်တူရော? ရဲဝံ သွာန်တဲရ။ “ယွံခမီ ဒ်သင်္ဂ်မွဲး သျှိုက်မျှိုက်လေဝ် ဟံသျှိုက်မျှိုက် စံင်တူလေဝ် ဟံစံင်တူဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန် ဒေဝတ် အတိုင်တုအဲဟိုဂ် ညုပြရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံခမီ ပသ်ရော? တုအဲ ဟံမွဲကိုဒ်ဒိုင်ဟာ၊ ပသ်ရော? ပွမသျှိုက်မျှိုက် ဟံမွဲ (ကုတုအဲ) ဟာ၊ တုအဲ မျှိုအလေံသွဒတ်ဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂ် ပသ်လီတဲ ပွမဟံမိပ်လဟိင် ဟံမျှိုက်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကောန်ဒေဝတ် အဲကျင်ဂ် ဗွဲစွတ် စာ်စူးနုဒ်ဒိုင်ရ၊ သအာင်နုဂ် ပွမသျှိုက်မျှိုက် ဟံမွဲ(ကုအဲ)ရ၊ သအာင်နုဂ် အဲကျင် မျှိုအလေံသွဒတ်ဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂ် ပွမဟံမိပ်လဟိင် ဟံမျှိုက်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံခမီ မုရသ်လီ တုအဲ စာ်စူးနုဒ်ဒိုင်ရော? မုရသ်လီ ပွမသျှိုက်မျှိုက် ဟံမွဲ (ကုတုအဲ)ရော? မုရဟိုတ်နုဟိုတ်မွဲ တုအဲ မျှိုအလေံသွဒတ်ဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂ် ပွမဟံမိပ် လဟိင် ဟံမျှိုက်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီပုန်ရ)။

ယွံကောန်ဒေဝတ် ကုညးကတိန်ဒ်ဒိုင်ဂ် ဗွဲစွတ် ပွမသျှိုက်မျှိုက်ဒ်ရ၊ ကုညးကတိန် သျှိုက်မျှိုက်ဂ် ဗွဲစွတ် ဒ်ဒိုင်ဒ်ရ၊ ခမီဂ် ပွမသျှိုက်မျှိုက်လေဝ် ဟံမွဲ ပွမဒ်ဒိုင်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ ရဲဝံ ဩဝ်တီကေတ်ညီ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ခမီ မဟံမွဲကိုပွမသျှိုက်မျှိုက် မဟံမွဲကိုပွမဒ်ဒိုင် မကလိလောန်တဏှာ ပွဲလောက တဲ မသွကေံ ပွသရာ်ပါပ်မွဲးတဲ မစိုဟ်လလမ်တဲဂ် လအံလကာမာမု သေ့ဝံဗိုလောဝ် ရသွံ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၉။ သုတ်ဥတ္တရ

၁၀၀။ နိဒါန် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ဥတ္တရ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ ဂရင် ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမျှိုင်ကျင်တြဲရ—

“(ခရ်ဗျုဂ်)ဂပ်ပ်ရင်တုင်ပလံင်ဏာလမျှို ဇေရင်(ခရ်ချိုတ်)ရ။ အာယုက် (သတ် ဂမ္ဘိုင်) အောန်ဂေံရ၊ ကုညး မိန်ခရ်ဗျု မဂပ်ပ်ရင်တုင်ပလံင်ဏာ ဇေရင်(ခရ်ချိုတ်)ဂ်

ဟုံမွဲကို အရာစွဲစွော်သကအိဗ္ဗဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ (တုပညာ) မှာသေဝ် ညာတ်အာဘဲ ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ပိသက် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွးကျောန်ပတဲသွ ပွကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် မလေပ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

(ခရ်ဗျုဂ်) ဂပ်ဝ်ရင်တုင်ပလံင်ဏာလမျီု ဇရေင်(ခရ်ချိုတ်)ရ။ အာယုက်(သတ် ဂမ္ဘိုင်) အောန်ဂွံရ၊ ကုညးမိန်ခရ်ဗျု မဂပ်ဝ်ရင်တုင်ပလံင်ဏာဇရေင်(ခရ်ချိုတ်)ဂ် ဟုံမွဲကိုအရာစွဲစွော်သကအိဗ္ဗဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံပိုက်ကို(နိဗ္ဗာန်)ဌာန်စိုဟ်သတိတ်ဂ် မှာသေဝ် ဘဲထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ပိသက် ပွဲခရ်ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ သွးသွးကျောလောကာ မိသ(တေဘူမကဝဋ်)ရ ရဝံ (တံတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်အနာထပိဏ္ဍိက

၁၀၁။ ကောန်ဒေဝတ်အနာထပိဏ္ဍိက ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမပဗ္ဗဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမျှ်ပိုင်ကျါတြဲရ—

“ဘာဇေတဝန်ဝံ ဒွဲဂကောံခမိဂမ္ဘိုင်ဒိုင်လှိုင်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဒွဲသွဒတ် ကျါတြဲ မဒ်သိုင်ခရ်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကတိဗဒ်ကို ‘ပိတိ’ပွမသျှိုက်မျှိုက် ကုအဲရ။

ဟိုတ်နူဂကောံခရ် မတွံဂးကမ္မောန်ကေင်ကာ လညာတ်ညဏ် ပွမတန်ကြန် ဇွေတ်သီလဇကု ပွမဂယိုင်လမျှ်မပြဲဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင် သအးဇုးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဂကူ တောဝ်ဒတောဝ်ကို ဟိုတ်နူပိုင်ဂြပ်ကို သအးဇုးဟုံသေင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သက်ဟောင် ပုဂိုလ်မျှ်ကိုပညာ စိုသေဝ်ညာတ်အာဒတုဖိုဇကုတဲ သွးကေဝ် ကျော်ဗွာရဏာခရ် ဗွဲဟိုတ်မပဗ္ဗဲရ၊ ဗွာရဏာရသက်ဝံမွဲ ပွဲခရ်အရိယမဂ်ဂ်သအးဇုးရ။

ဩခမိမ္မဲ အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဩင်မွဲလပါရ၊ ခမိဂ် အယာံမာတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဩင်မွဲ လပါဝံဟောင်ပြဲရ၊ သာရိပိုတ်ဟောင် နကိုပညာကို နကိုသီလကို နပွမစိုဟ်လလမ်ကို ပြဲ(လတူ ခမိမအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်အိုတ်သိုက်)ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ကောန်ဒေဝတ်အနာထပိဏ္ဍိက ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံရ၊ ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံတဲမွဲး လောဝ်သွဝတ် တီလမျှ်ပိုင်ကျါတြဲတဲ သွဇရ်သေဝ်ရက်တဲမွဲး ပွဲဒွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ကျော့ဗွန်အာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗတမ်ဂ်လောန်ခက်အာတဲမွဲး တီလမျှ်ပိုင်ကျါတြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမ္ဘိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် ပုဗတမ်ဝံ ကောန်ဒေဝတ်မ္မဲ ပွဲအခိုင်သွာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပိက္ခာဗတမ်တဲ မျှ်ကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်ယးတုးတ် အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် ဖှောံ ပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲကျါတဲ လောဝ်သွဝတ်အဲကျါ ဗွဲမဇရ်သေဝ်ရက်တဲမွဲး ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမပဗ္ဗဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံ ပွဲဇရေင်အဲကျါရ—

ဘာဇေတဝန်ဝံ နှဲဂကောံခမိဂမ္ဘိုင် နှိုင်လှိုင်လေဝ် နှိရ၊ နှဲသွဒတ် ကျာ်တြဲမန် သှိုင်ခရ်လေဝ် နှိရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ကတိံဗဒ်ကို ‘ပီတိ’ပွမသျှိုက်မျှိုက် ကုအဲရ။

ဟိုတ်နူဂကောံခရ် မတွံဂးကမ္မာန်ကေင်ကာ လညာတ်ဉာဏ် ပွမတန်ကြန် နွေတ်သီလဇေယျ ပွမဂယိုင်လမျှိုမပြဲဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင် သအးဇုးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဂကူ တျော်ဒတောင်ကို ဟိုတ်နူပိုင်ဂြပ်ကို သအးဇုးဟုံသေင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သတ်ဟောင် ပုဂ္ဂိုလ်မျှိုက်ပညာ စိုသေင်ညာတ်အာဒတုဖိုဇေယျတု သွးကေပ် ကွေပ်ဗွာရဏာခရ် ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ၊ ဗွာရဏာရ်သတ်ဝံမွဲး ပွဲခရ်အရိယမဂ်ဂ်သအးဇုးရ။

ဩခမိမ္မဲ အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဩင်မ္မဲလပါရ၊ ခမိဂ် အယာံမာတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဩင်မ္မဲ လပါဝံဟောင်ပြဲရ၊ သာရိပိုတ်ဟောင် နကိုပညာကို နကိုသီလကို နပုပ္ဖိဟ်လလမ်ကို ပြဲ(လတူ ခမိမအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်အိုတ်သိုက်)ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမိတအ် ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံတုမွဲး လျော်သွဝတ်အဲကျာ်တု သွရေ်သျှော်ရ်တုမွဲး ပွဲဒွဲဒွာန်ဂ်ဟောင် ကွေ်ဗွန်အာရ ရဝံ သွးတရ။ သွးတိုန်ရဝံမွဲး တီလပိုင် အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျာ်မျှိုပိုင် ကောန်ဒေဝတ်ဂ် ကြက်ဒ် ကောန်ဒေဝတ် အနာထပိဏ္ဍိကရ ရဝံ ထေင်ကေတ်ရ၊ အနာထပိဏ္ဍိကသေဗ္ဗိဂ် လျှင်ဖြိုင် သျှိုက်ပွဲတီလပိုင်သာရိပိုတ်လောန်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအာနန္ဒ ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ အရာဗွဲထေက်ကြိုက်ကိုအာစိုပ် နပုပ္ဖိသျှော်ကေတ်အိုတ်သိုက် တုအဲအာစိုပ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ ကောန်ဒေဝတ်ဂ် အနာထပိဏ္ဍိကဟောင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

အနာထပိဏ္ဍိကဝဂ် မရနက်ကိုဓါတုရ။

၃။ နာနာတိတ္ထိယဝဂ် ၁။ သုတ်သိဝ

၁၀၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရ်သတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မန်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဗ္ဗိ ဇေရင်ချိုင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်သိဝ ပွဲအခိုင်သ္မာဗတမ် မကလိလောန် ကိုပ်ကွာဗတမ်တု မျှိုကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဂ်ဒ်တု သိုက်ယး တွးတံ အလုံမ္မဲဘာဇေတဝန်ဂ် မှော်ပြာပ်ကျိုင် ဇေရင်တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲတု လျော်သွဝတ် တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရေ်သျှော်ရ်တုမွဲး ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတု ဂရင်ပတီဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံ ပွဲဇေရင် တီလမျှိုပိုင်ကျာ်တြဲရ—

“သွးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကျော်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွ ပွမပံင်ဖက် ဆက်ဆောံကျော် ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ပြဲရ၊ ဟုံယုတ်မာရ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး ကလိဝံပညာမာန်ရ၊ နူဇရေင်(သမ္ဘိ)မွဲသအာင်ဂှ် ကလိဝံပညာ ဟံမာန်ရ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး ဟံဒးဂိုင်စံင်တူ ပွဲလဒေါင် ညးဂိုင်စံင်တူဂမ္တိုင်ရ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွ ပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး ရာင်ဆာဲ ပွဲလဒေါင် ကဠောမသနာ်ရိုင်ဂမ္တိုင်ရ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွ ပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး သတ်ဂမ္တိုင်သ္တောံအာစိုပ် ဘဝ(သုဂတိ)လအာခိုဟ်ဆာဲအိုတ်ရ။

သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွ ပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး သတ်ဂမ္တိုင်လွိုန်ဟံသ္တုတ် သ္တောံတန်တဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုပိုင်ကျိာ်တြဲ ကလေင်သွးကိုကောန်ဒေဝတ်သိဝ နကိုဂါထာရ—

“သွေးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ ဒးသွ ပွမပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်ဟောင်ရ၊ တီကေတ်ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး တိတ်ဗူး နူဂကောံဒဒိုင်အိုတ်သိုမာန်ရ” ရဝံ (သွးတရ)။

၂။ သုတ်ခေမ

၁၀၃။ ကောန်ဒေဝတ်ခေမ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံ ပွဲဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိာ်တြဲရ—

“သမ္ဘိမဟံမွဲကိုပညာဂမ္တိုင် သိုမကောန်သွတ် ပွမယုတ်သင် မဒ်မ္မုကိုဖို မရိုင် ကတင်ဂမ္တိုင်ဂှ် ဇကုဇကုဟောင် သွးဂေတ်ဂှေင် နဒဒ်သ္တုဝဲ(ဇကု)အိုတ်ရ။

ပွမကောန်သွတ် ကမ္မောန်ပွမဟံမွဲကိုဖို မဒးစံင်တူဗွဲတြဲ မ္မုကိုမုက္ခဝါ ချ်ရမတ် မဇ္ဇောဝ်ဂှ်ဒုတဲ မဒးဒုင်စသိုင် သိုမလရိအ်ယာ်ဂှ် ဟံခိုဟ်ရ။

ပွမကောန်သွတ် ကမ္မောန်ပွမမ္မုကိုဖို မဟံဒးစံင်တူဗွဲတြဲ မချိုက်မ္တိုက်မိပ်စိုတ် အိုတ်တိုဟ်ဂှ်ဒုတဲ မဝံဒုင်စသိုင်ဂှ် ခိုဟ်ရ။

တပညာမဒ်သပ္ပုရိဟ်ဂ် တီကေတ် ဒတဲမြမောင်ဇေယျာ။ ဒေသဒတဲမြမောင်ဂ် ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင်ရ၊ ညံင်ရကသပ်သွာကွီ ရိက္ခိကပ်ကို ဟုံထေက်ကိုပတိတ်ဇြဟတ်ရ။

သွာစပ်ကွီဂ် သွးကွေံ ဂွံင်ဍုန်ဇော်မကလိတ်ကလောတ်ညီသွဟ်သွန်တဲ ဟိုတ် မတိုန်အာ ဂွံင်ဍုန်မဟုံညီသွဟ်သွန်ဂ် ရိက္ခိကပ်ဂ်ဒ်တဲ သွဟ်ညံင်ရ သွးငုင်ငုဇြ ဟောံကို။ တုပ်သွဟ်သတ် ညးပညာချီန်လျှာ ပါစူးအာနူဇော်တဲ ဟိုတ်မဗက်အာ လွေင်ဟုံဇော်ကရာဂ်ရ အာစိုပ်ပါင်သွိုင်ဂစိုတ်မွဲး ညံင်ရသွာကွီ ရိက္ခိကပ်ကို သွးငုင်ငု ဇြဟောံရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၃။ သုတ်သေရီ

၁၀၄။ ကောန်ဒေဝတ်သေရီ ဒတူဒွိုင်ပွဲဒွဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ ဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် ဓါဂကူဂ် ရာဒနာမိက်တ် ပုင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲ ရာဒနာမိက်ဒွိုင် သတ်လျိုင်နီဂ် ဒေဝတ် မဟုံရာဒနာမိက်ပုင်မွဲးဂ် သတ်လျိုင်ဝံနွံဇော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဩညးဂမ္တိုင် လျှင်ပတေတ်တဲ နကိုစိုတ်မဖြိုင်ကေပ်ဂ် ကိုဒါန်ပုင်ဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ပ်ရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ ပုင်မဂပ်ပ်ကိုဒါန်ဂ်ဟောင် ပွဲလောကဝံကို ပွဲလောကပရ လိုက်ကို ဒွေတ်ဗက် လွေင်ညးဂမ္တိုင်ဂ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ပါပွေင်ကွေံ ပွမသအေတ်သပါန်တဲ လွိုင်နီပိန်ကွေံ ကျိုက်လှောင်မတွံး ပွမသအေတ်သပါန်တဲ သွးကိုတ်ဒါန်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်ဂမ္တိုင် ဒ်အရာဒတန်သတ် ဂမ္တိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယုံကျာ်မ္မံပိုင် ဒ်အမ်သပ်ရ၊ ယုံကျာ်မ္မံပိုင် ဟုံကေင်ဒ်မွဲလှေံ ဒ်ကျိုင်ရ—

“ယုံကျာ်မ္မံပိုင် ဩညးဂမ္တိုင် လျှင်ပတေတ်တဲ နကိုစိုတ်မဖြိုင်ကေပ်ဂ် ကိုဒါန်ပုင် ဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ပ်ရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ ပုင်မဂပ်ပ်ကိုဒါန်ဂ်ဟောင် ပွဲလောက ဝံကို ပွဲလောကပရလိုက်ကို ဒွေတ်ဗက်လွေင်ညးကိုဒါန်ဂမ္တိုင်ဂ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ပါပွေင်ကွေံ ပွမသအေတ်သပါန်တဲ လွိုင်နီပိန်ကွေံ ကျိုက်လှောင်မတွံး ပွမသအေတ်သပါန်တဲ သွးကိုတ်ဒါန်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်ဂမ္တိုင် ဒ်အရာဒတန်သတ် ဂမ္တိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ” ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျာ်တြဲဝံ ဂပ်ဝံတွံလပ် ဓရဲဝံ ဗွဲမ ဒးရးလောန်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် အဲဒိုက် ကောင်ဒ်သိုင်မုံယုသေရီရ၊ မုံအလေံကိုဒိန်ရ၊ ဒ်တုဒိန်ရ၊ မုံအလေံဟိုထိုင်သးဂုဏ် ပွမကိုဒိန်ရ၊ ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက်ပိုင် ပွဲပါင်တြင်ချင်ပန်လပါ်ဂမိုင် ကိုတ်ဒိန် ကုသမဏဗြာဟ္မဏ ညးဒိုင်ဂတ် ညးကွတ်တရံ တမ္ဗင် လအာတ် ညးဂရင်အာတ်စဂမိုင်ရ၊ ယွံကျာ်မူပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် ဂကောံကမ္မောင်မောင်မပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲဒိုက် ဂရင်ပတီ ဂလာန်ဝံဒ်အိုတ်ရ “သိုင်တုမပြဟေင် သောံကိုတ်ဒိန်ရ၊ ပိုညးဂမိုင် ဟဝံကိုတ်ဒိန်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ ပိုညးဂမိုင်လေဝ် သွန်ဃာယဗ္ဗာကိုသိုင်တုမပြတဲ သိုက်မိက်ကိုတ်ဒိန်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ သိုက်သွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီ အိုတ်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ပွဲစိုတ်အဲဒိုက် ကသပ်ဝံဒ်ကျင်ရ “အဲဂ် ဗွဲစုတ် မုံအလေံကိုဒိန်ရ၊ ဒ်တုဒိန်ရ၊ မုံအလေံဟိုထိုင်သးဂုဏ် ပွမကိုဒိန်ရ၊ ညးဂမိုင်မဟိုသွးကျင် ရဝံမွဲး ကြက်ကိုတ်ဒိန်အိုတ်ရဂ် ပသပ်ဟိုသွးညိရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ပါင်တြင်ပဌမဂ် အဲဒိုက် ဒးကိုထောံ ကုဂကောံကမ္မောင်မောင်မရ၊ ပွဲပါင်တြင်ဂ် ဂကောံကမ္မောင်မောင်မ ကိုဒိန်ရ၊ ဒိန်အဲဒိုက် သွးကလေင်သီရပ်ကွေံရ။

ယွံကျာ်မူပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ဗွက်ကြဒင်ဩဇာသွပ်တဲဂမိုင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲဒိုက် အိုတ်တဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံဒ်အိုတ်ရ “သိုင်တုမပြ သောံကိုတ်ဒိန်ရ၊ ဂကောံကမ္မောင်မောင်မ သောံကိုတ်ဒိန်ရ၊ ပိုညးဂမိုင် ဟဝံကိုတ်ဒိန်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်အိုတ်ရ၊ ပိုညးဂမိုင်လေဝ် သွန်ဃာယဗ္ဗာကိုသိုင်တုမပြတဲ သိုက်မိက်ကိုတ်ဒိန်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ သိုက်သွတ် ပွကုသိုလ် ထိုက်ဂမိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ကသပ်ဝံဒ်ကျင် ကုအဲဒိုက်ရ “အဲဂ် ဗွဲစုတ် မုံအလေံကိုဒိန်ရ၊ ဒ်တုဒိန်ရ၊ မုံအလေံဟိုထိုင်သးဂုဏ် ပွမကိုဒိန်ရ၊ ညးဂမိုင် မဟိုသွးကျင် ရဝံမွဲး ကြက်ကိုတ်ဒိန်အိုတ်ရဂ် ပသပ်ဟိုသွးညိရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ပါင်တြင်ဒုတိယဂ် အဲဒိုက် ဒးကိုထောံ ကုသိုင်ဗွက်ကြဒင်ဩဇာသွပ်တဲဂမိုင်ရ၊ ပွဲပါင်တြင်ဂ် သိုင်ဗွက်ကြဒင်ဩဇာသွပ်တဲဂမိုင် ကိုတ်ဒိန်အိုတ်ရ၊ ဒိန်အဲဒိုက် သွးကလေင် သီရပ်ကွေံရ။

ယွံကျာ်မူပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် ဂကောံဗိုလ်လး ပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲဒိုက်တဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ “သိုင်တုမပြ သောံကိုတ်ဒိန်ရ၊ ဂကောံကမ္မောင်မောင်မ သောံကိုတ်ဒိန်ရ၊ သိုင်ဗွက်ကြ ဒင်ဩဇာသွပ်တဲဂမိုင် သောံကိုတ်ဒိန်အိုတ်ရ၊ ပိုညးဂမိုင် ဟဝံကိုတ်ဒိန်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်အိုတ်ရ၊ ပိုညးဂမိုင်လေဝ် သွန်ဃာယဗ္ဗာကိုသိုင်တုမပြတဲ သိုက်မိက်ကိုတ် ဒိန်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ သိုက်သွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ကသပ်ဝံ ဒ်ကျင် ကုအဲဒိုက်ရ “အဲဂ် ဗွဲစုတ် မုံအလေံကိုဒိန်ရ၊ ဒ်တုဒိန်ရ၊ မုံအလေံဟို ထိုင်သးဂုဏ် ပွမကိုဒိန်ရ၊ ညးဂမိုင် မဟိုသွးကျင် ရဝံမွဲး ကြက်ကိုတ်ဒိန်အိုတ်ရဂ် ပသပ် ဝံဟိုသွးညိရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် ပါင်တြင်တတိယဂ် အဲဒိုက် ဒးကိုထောံ ကုဂကောံဗိုလ်လးရ၊ ပွဲပါင်တြင်ဂ် ဂကောံဗိုလ်လးကိုတ်ဒိန်ရ၊ ဒိန်အဲဒိုက် သွးကလေင် သီရပ်ကွေံရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးကျောံသမေဟ်ဂမိုင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင်အဲဒိုက်အိုတ်တဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ “သိုင်တုမပြ သောံကိုတ်ဒါန်ရ၊ ဂကောံကမောင်မောင်မ သောံကိုတ် ဒါန်ရ၊ သိုင်ဗွက်ကြဒင်ဩဇာသုဝ်တဲဂမိုင် သောံကိုတ်ဒါန်အိုတ်ရ၊ ဂကောံဗိုလ်လဗး သောံကိုတ် ဒါန်ရ၊ ပိုညးဂမိုင် ဟဝံကိုတ်ဒါန်ရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်အိုတ်ရ၊ ပိုညးဂမိုင်လေဝ် သွန်ဿယ်ဗွဲကို သိုင်တုမပြတဲ သိုက်မိက်ကိုတ်ဒါန်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ သိုက်သွတ် ပွကုသိုလ် ထိုက်ဂမိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကသပ်ဝံဒ်ကျင် ကုအဲဒိုက်ရ “အဲဂ် ဗွဲစုတ် မုံအလေံကိုဒါန်ရ၊ ဒ်တုဒါန်ရ၊ မုံအလေံဟိုထိုင်သးဂုဏ် ပွမကိုဒါန်ရ၊ ညးဂမိုင် မဟိုသွးကျင် ရဝံဗူး ကြက်ကိုတ်ဒါန်အိုတ်ရဂ် ပသာ်ဝံဟိုသွးညိရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ပါင်တြင်စတုတ္ထဂ် အဲဒိုက် ဒးကိုထောံ ကုဗူးကျောံသမေဟ်ဂမိုင်ရ၊ ပွဲပါင်တြင်ဂ် ဗူးကျောံသမေဟ်ဂမိုင် ကိုတ်ဒါန်အိုတ်ရ။ ဒါန်အဲဒိုက် သွးကလေင်သီရပ်ကောံရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် တြုံသကအ်သိုင်ဂမိုင် ပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲဒိုက်အိုတ်တဲ “ပွဲအခိုင်လုဟ် သိုင်တုမပြ ဟဝံကိုတ် ဒါန်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံကျာ် မုံပိုင် သွးရဝံဗူး အဲဒိုက် ဟိုသွးကိုတြုံသကအ်သိုင်ဂမိုင်ဂ် ဂလာန်ဝံရ၊ “အမံတအ် ဒ်သာ် ဂ်ဗူး ပွဲဌာန်ရးမဒ်ဗူးဂမိုင် ဩအခေါန်ကင်ဇာင် (ဂြပ်ပရဲ)မဲ့ ကတိုဒ်ဗွဲဗးရးရ၊ နူအခေါန်ကင် ဇာင် (ဂြပ်ပရဲ)ဂ် ကဝက်ဂ် ဩဝ်သပှပ် အပွဲနန်အိုတ်ညိ၊ ကဝက်ဂ် ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ဩဝ်ကိုတ် ဒါန် ကုသမဏဗြာဟ္မဏ ညးဒိုက်ဂတ် ညးကွာ်တရ် တမုင်လအာတ် ညးဂရင်အာတ်စဂမိုင် အိုတ်ညိ (ရဝံသွးရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် အပိုင်အခြာ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမိုင် မဂပ်ဝ်သွလပ် လက် ကာလသွာ်ဒွာ်လက် မဂိုင်သောဲရဝံ ခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင် ဂပ်ဝ်သွလပ် လက်ကာလသွာ်ဒွာ်လက် မဂိုင်သောဲရဝံ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် မုံဗွတ်ဗွတ်ဝံရ ရဝံကို ဖိုပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် မုံဗွတ်ဗွတ်ဝံရ ရဝံကို မုံကိုအရာတန်တဲပျင်သွပ် ဗွတ်ဗွတ်ဝံရ ရဝံကို အဲဒိုက်တီကေတ် ဟံမာန်ရ။ ယွံကျာ် မုံပိုင် ဒ်အမ်သပ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံကေင်ဒ်ဗွဲလေံ ဒ်ကျင်ရ—

“ယွံကျာ်မုံပိုင် ဩညးဂမိုင် လျိုင်ပတေံတဲ နကိုစိုတ်မဖြိုင်ကေပ်ဂ် ကိုဒါန်ပုင် ဒေဝတ်မိုဟ်ဂမိုင် မဂပ်ဝ်ရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ ပုင်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ဂ်ဟောင် ပွဲလောက ဝံကို ပွဲလောကပရလိုက်ကို ဒွေတ်ဗက်လေင်ညးကိုဒါန်ဂမိုင်ဂ်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ပါပွေင်ကောံ ပွမသအေတ်သပါန်တဲ လိုန်ဗပိန်ကောံ ကျိုက်လေင်မတွံဂး ပွမသအေတ်သပါန်တဲ သွးကိုတ်ဒါန်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမိုင် ဒ်အရာဒတန်သတ် ဂမိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ ”ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြုံဝံ ဂပ်ဝ်တွံလပ်ခရ်ဝံ ဗွဲမ ဒးရးလောန်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၄။ သုတ်ယဇ္ဇိကာရ

၁၀၅။ ကောန်ဒေဝတ်ယဇ္ဇိကာရ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒဲမဗွဲတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြုံရ—

ခမိဂမ္ဘိုင်ထပ်ဇေယျ မအာစိုပ်ဘုံအဝိဟာ မတိတ်ဗျား(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်) ‘ရာဂ’ ပွမစောစပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာတဲ မကလိလောန် ‘တဏှာ’ ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကတဲဂ် ညးလိုအိုတ်ဇော?။

မုရ ခမိဂမ္ဘိုင် တတ်ကောံအာ လွက်သရီ(ကိလေသ) မဒ်အရာဒတန်သိုင်ဂစိုတ် မဖြိုင်ကိုတတ်ကောံမာန်အိုတ်ဂ်ဇော? မုရခမိဂမ္ဘိုင် သွးကောံ ဇေယျမဒ်ပွဲမိုတ်တဲ ကလိ လောန်အာ(သံယောဇိန်) နှိဟိုတ်ကတိုန် ပွဲချင်သွပ်အိုတ်ဇော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ညးဂမ္ဘိုင်ပိတုမတွံဂး ဥပက ပလဂဏှာ ပုက္ကသတိကို ဘဒ္ဒိယ ခဏှဒေဝ ဗာဟုရဂ္ဂိ သီကိယဂမ္ဘိုင်ကို ညးထပ်တုဂမ္ဘိုင်ဂ် သွးကောံခန္ဓဇေယျမိုတ်တဲ ကလိလောန် အာ(သံယောဇိန်) နှိဟိုတ်ကတိုန် ပွဲချင်သွပ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ဟိုသွးတ ပွမဟုံမွဲကိုဒုဟ် ဒဒက်တခမိဂမ္ဘိုင် မလေပ်ပါကောံ ပးဒွက်သိုင်မာရ် ဂ်ရ၊ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိကေတ်ခရ်ညးလိုမွဲတဲ သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝအိုတ်ဇော?။

ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိကေတ် ခရ်တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြဲတဲ သကုတ်ကောံ အဗန်ဒက်ဘဝ အိုတ်ရ၊ ပါကောံ တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြဲတဲ သကုတ်ကောံ အဗန်ဒက်ဘဝ ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ ပါကောံ ဒောံဗတောန်တိလမ္ပုံပိုင်တဲ သကုတ်ကောံ အဗန်ဒက်ဘဝ ဟုံမာန်အိုတ်ရ။

ဩပုနိဗ္ဗာန်မွဲ နာမ်ကို ရုပ်ကို ပှိုတ်မသက္ကာသေဟ်ရ၊ ပွဲသာသနာဝံ ညးဂမ္ဘိုင်ဂ် တိကေတ်ခရ်(နိဗ္ဗာန်)အိုတ်တဲ သကုတ်ကောံအဗန်ဒက်ဘဝအိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ဟိုသွးတ ဂလာန်မဖြိုဟ်နက် မဖြိုင်ကိုတိမာန် မဖြိုင်ကိုတိမာန်လောန်ရ၊ တုအဲဂ် တိကေတ် ခရ်ညးလိုမွဲတဲ ဟိုသွးဂလာန်မုဲသဘ်ရဲဝံဇော? ရဲဝံ (သွာန်တရ)။

အဲဒိုက်ဂ် ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွိုင်သွာလွာန်နင်ယဇီကာရ ပွဲကွာန်ဝေကဠိဂ်ရ၊ လွီလွတ်မိမရ၊ နှိကွိုင်ဥပး ကျိတြဲကဿပရ။

ဝေင်ပါကောံ နူဒေဝတမေထုန်ရ၊ စာ်စူးနူအာမိသဂ်ဒ်တဲ မွဲအလေဝ်ဒေဝတကွိုင် ဒေဝတ မပြဲရ၊ ကေင်ဒ်ကွိုင် ညးပဒတ်မွဲကွာန် ကောံတိလပိုင်ရ၊ ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွိုင် ပြေဲဇွာ ကောံတိလပိုင်ရ။

အဲဒိုက်ဂ် တိဒိုင်ခမိဂမ္ဘိုင်ထပ်ဇေယျ မတိတ်ဗျား(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်)တဲ ‘ရာဂ’ပွမ စောစပ် ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်အိုတ်အာတဲ မကလိလောန် ‘တဏှာ’ ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကတဲဂ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဘဂ္ဂဝ ဩနအကောံအရာမွဲ ဟိုသွးဟိုတ်ပရူပရာဂ်ရ၊ ပွဲကိုပ်ကွာတေံဂ် ကေင် ဒ်ကွိုင် အတိုင်ဂ်တဲရ၊ ပွဲကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကွိုင် သွာလွာန်နင်ယဇီကာရ ပွဲကွာန်ဝေကဠိဂ်ရ၊ လွီလွတ်ကွိုင်မိမရ၊ နှိကွိုင်ဥပး ကျိတြဲကဿပရ။

ဝေင်ပါကွေ့နုဒွေတ်မေထုန်ရ၊ စာ်စူးနုအာမိသင်္ဂိတဲ မွဲအလေံ ဒွေတ်ကျင်
ဒွေတ်မပြရ၊ ကေင်ဒ်ကျင်ညးပဒတ်မွဲကွာန်ရ၊ ကိုပ်ကွာတေံ ကေင်ဒ်ကျင်ပြေံဇ္ဇာအဲရ။

ပွမပံင်ကောံဆုမ်သင်္ဂိ ညးဂမ္တိုင်ဓါတု မဒ်ပွဲကိုပ်ကွာ မကေင်ဒ်ကျင်သကအ်ပွံင်
မွဲကိုစိုတ် မဂပ်ဝ်ဇ္ဇော်ပွပ်လပ် မပကင်ရင်လပ် ဇကုမဒ်လအိတ်မုဟ်ဂ် ဒ်တရ ရဲဝံ
(သွးတ်ရ)။

၅။ သုတ်ဇန္တု

၁၀၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသင်္ဂိဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမိဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဉ် မွဲကိုစိုတ်မကလံလဇ္ဈာန်မ္တိုင် မွဲကိုမာန်တိုန်ဒိုင်
ဂမ္တိုင် လုလန်ဂမ္တိုင် ပါင်ကြမ်ဂမ္တိုင် ဟိုသုးကြာန်ဒမာန် (ဟံမင်မွဲ)ဂမ္တိုင် သတိတိတ်ဗုးဂမ္တိုင်
ဟံမွဲကိုညဏ်ပညာဗ္ဗာရဏာဂမ္တိုင် ဟံတန်ကြန်ဂမ္တိုင် မွဲကိုစိုတ်မကလံလဇ္ဈာန်မ္တိုင် ဟံမွဲကိုညဏ်
ဂမ္တိုင်ဒ်ဒ်တဲ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာဂြိုပ်သကဲဒ်ဟိမဝန် လုပ်လို့ဟ်ကောသလရးအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ်
ပွဲတဲဉ်ပေါသ်မရနက်ကိုစိုတ်သုန်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဇန္တု ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂမ္တိုင်ဂ်တဲမွဲး ဂရင်ပတီ
ခမိဂမ္တိုင်ဂ် နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

ပွဲကိုပ်ကွာတေံ ခမိဂမ္တိုင် မဒ်သာဝကကွးကျင်တြဂေါတမဂ် မွဲအလေံဂယိုင်လမျီု
ဗွဲတသိုခ်အိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမထွေန်စပ်ဂမ္တိုင်ဒ်ဒ်တဲ ဂွဲသေ့ဝပ်ပိဏ္ဏပါတ်အိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကို
ပွမထွေန်စပ်ဂမ္တိုင်ဒ်ဒ်တဲ ဂွဲသေ့ဝပ်သ္မာသတိက်သ္မာဒိုင်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် တီကေတ်
ပွမဟံပိုန် ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ သွကေံ လအိတ်ဒ်ဒ်အိုတ်ရ။

ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂမ္တိုင်လို့၊ ညံင်ရဲညးဇ္ဇော်ကွာန်ဂမ္တိုင် ပွဲကွာန်ကို ဂယိုင်လမျီု
လို့မြဲမြန်ဇကုဇကု ဗွဲဟံဒးရးတဲ သိုမစတ်လောန်အိုတ်ဂ် ဘိုင်တိုင်သွင်ဒေင်ဒိုင် ပွဲသို
ညးသအာင်ဂမ္တိုင်ဂ် ဒ်တဲ တိက်အိုတ်ရ၊ အဲဒိုက် ပင်ခွအ်သိုပ်တဲတဲ မိက်ဂရင်ပတီ
ကုသင်ရ၊ သုဟ်ညံင်ရဲ ဂပ်ဝ်သွးထောံကေံ ဇ္ဇညးချိုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်သင်
ဂ်ဟေင် ဂပ်ဝ်ဒးသွးထောံကေံခမိဂမ္တိုင် မဟံမွဲကိုအရာဒတန်ဂမ္တိုင်ဂ် အိုတ်ရ။

ဩခမိဂမ္တိုင် ဟိုတ်မဲဂမ္တိုင်ဒ်ဒ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ရန်တုံကိုခမိဂမ္တိုင်ဂ်တဲ အဲဒိုက်
ဟိုသုးရ၊ ဩခမိဂမ္တိုင် ဟံဟိုတ်မဲဂမ္တိုင်ဒ်ဒ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ကုခမိဂမ္တိုင်ဂ် အဲဒိုက်
သွပွမလော့ဝ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၆။ သုတ်ရောဟိတဿ

၁၀၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုဒ်မဗွဲတဲ
ဂရင်ပတီ တီလမျီုပိုင်ကျင်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျင်မျီုပိုင် ဩပုဋ္ဌာန်မွဲ ဟံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ

ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုဒ် မွဲလှေ့ပုန်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် နပွမအာတ်
ဌာန်ဂ် တုဟ်နတီကို တုဟ်နညာတ်ကို တုဟ်နအာစိုပ် လအိတ်လောကကိုဂ် သုဟ်ရထဟာ”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ဩပွဲဌာန်မွဲ ဟံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ဟံဒးဗျူ
ဟံဒးချိုတ် ဟံဒးတသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုဒ် မွဲလှေ့ပုန်ရ၊ နပွမအာတ်ဌာန်ဂ် ဂပ်ဝံတီလအိတ်
လောကရ၊ ဂပ်ဝံညာတ်ရ၊ ဂပ်ဝံအာစိုပ် နပွမအာရ ရံဝံ အဲကျာ်ဟံတံရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ဒ်အမ်သပ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံကောင်ဒ်မွဲလှေ့ ဒ်ကျင်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင်
“ယွံကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ဩပွဲဌာန်မွဲ ဟံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒး
တသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုဒ် မွဲလှေ့ပုန်ရ၊ နပွမအာတ်ဌာန်ဂ် ဂပ်ဝံတီ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ်
လအိတ်လောကရ ရံဝံ အဲကျာ်ဟံတံရ” ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂပ်ဝံတံလပ် ဂလာန်ဝံ ဗွဲမ
ဒးရးလောန်ရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် အဲဒိုက်ကောင်ဒ်ကျင် ရသီမုံယုရောဟိ
တဿ မဒ်ကောန်လု ချိုက်ပင်ကိုက္ကဒ်တြိန္ဒတဲ ကလောင်တိုန်အာကျင်အကးမာန်ရ။ ယွံကျာ်
မုံပိုင် ဗိုပ်ဟ်ပြေဟ်အဲဒိုက်ဂ် မုံသဘ်ရံဝံရ— အွာတု ကတ်ဗတောန်လပ်ကွတ်တုတု မဝံ
လုတ်လပ် ပွဲကွတ်တုတု မဝံထွေးကွတ်တု ပွဲသိုန်နသိုင်တု မုံကိုတုမဇိုန်ဗတ်ဒိုက်ကျိက်ဂ် နကို
ကမ်လ်(ကောန်လ်)သာသာ သုဟ်ညင်ရံကိုကလိလောန်အာသိုင်တာဗွဲလုင် သိုဟံဝါတ်ဂါတ်ကို
တုပ်သုဟ်သ်ဂ် (ကိုကလိလောန်အာစက္ကဝါမ္မမာန်ရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် လဂါမ်ဇိုင်မုံသဘ် ရံဝံ
ဒ်ကျင်ကုအဲဒိုက်ရ၊ နမာသွိဒ်လပါဗွဲက် မာသွိဒ်လပါပလိုတ် သုဟ်ညင်ရဲသော့တဲကို တုပ်သုဟ်
သ်ဂ် လဂါမ်ဇိုင်မဲသော့ ဒ်ကျင်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် “နပွမအာဂ် အဲ ကြက်အာစိုပ် လအိတ်
လောကရ”ရံဝံ ဂွပ်ပိုက်မုံသဘ်ရံဝံ ဒ်ကျင်ကုအဲဒိုက်ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဗွဲစုတ် အဲဒိုက် မချိုက်
ပင်တဲကောံ ပွမပြေဟ်ပြေဟ် မုံသဘ်ရံဝံကို ကောံလဂါမ်ဇိုင် မုံသဘ်ရံဝံကိုဂ် ပါကောံ အခိုင်
စသုင်သုာဲကွာန်တု ပါကောံပွသွးတရဲဇော် တရဲသုတ်တု ပါထောံကောံ ပွမတိုက် ပွမဗျူလောင်
ဇူဇောင်တုမူး အဲဒိုက်မုံကိုအာယုက်သော်သွဟ်ကံသွာံ သိုမဂျိုင်လမျီကံသွာံ အာတ်လုက်
ကံသွာံတု သိုဟံစိုပ်လအိတ်လောက ပွဲအကြာဂ်ဟောင် သွးချိုတ်အာရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ဒ်အမ်သပ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံကောင်ဒ်မွဲလှေ့ ဒ်ကျင်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင်
“ယွံကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ ဩပွဲဌာန်မွဲ ဟံဒးတန်ပဋိသန္ဓိ ဟံဒးဗျူ ဟံဒးချိုတ် ဟံဒး
တသိုတ်အာ ဟံဒးကတိုဒ်မွဲလှေ့ပုန်ရ၊ နပွမအာတ်ဌာန်ဂ် ဂပ်ဝံတီ ဂပ်ဝံညာတ် ဂပ်ဝံအာစိုပ်
လအိတ်လောကရ ရံဝံ အဲကျာ်ဟံတံရ”ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂပ်ဝံတံလပ် ဂလာန်ဝံ ဗွဲမ
ဒးရးလောန်ရ။

ယွံကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ သိုဟံအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်လအိတ်လောကဂ် ပွမသွကောံ
လအိတ်ဒ်ဒိုက်လောင် အဲကျာ် ဟံတံရ၊ ယွံကောန်ဒေဝတ် ဗွဲစုတ်မူး ပွဲခန္ဓဇူဇုတ်မ္မိဟ်
သညာလောင်နွံ ဝိညာဏ်လောင်နွံဟောင် အဲကျာ် ပညပ်တဲ လောက(ဒုက္ခသစ္စ)ကို ဟိုတ်

လောကကတို၌ (သမုဒယသစ္စ)ကို နိဗ္ဗာန် ၌အရာလောကပွိုတ် (နိရောဓသစ္စ)ကို နွေတ်
၌ဟိုတ်အာစိပ်နိဗ္ဗာန် (မဂ္ဂသစ္စ)ကိုရ။

နပ္ပမအာတ် (နိဗ္ဗာန်) လအိတ်လောက နကိုဇိုင်ဂုံ ဆလအ်လေဝ် အာစိပ်ဟုံ
မာန်ရ၊ သိုဟုံအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)လအိတ်လောကဂုံ ပမတိတ်ဗူးနုဒဒိမ်မွဲဂုံလေဝ် ဟုံမွဲရ။

ဟိုတ်ဂုံရ ဗွဲစုတ်မွဲး တုပညာ မအာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)လအိတ်လောကတု မုံကိုနွေတ်
မပြ မနွေတ်လုတ်တု မလလမ်နုပ္ပသရပ်ပါပ်တု တိကေတ် လအိတ်လောကတု
ဟုံရာဒနာမိက်ကို ပစ္စုပ္ပန်လောကဝံကို လောကပရလိုက်ကိုရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

၇။ သုတ်နန္ဒ

၁၀၈။ ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒဂုံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတု ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလ
မုံပိုင်ကျပ်တြရ—

“အခိုင်အခါဂမ္တိုင် လောန်ဇက်အာ(ပူဂိုလ်)အိုတ်ရ၊ ဗတမ်ဂမ္တိုင် လောန်ဇက်အာ
(ပူဂိုလ်) အိုတ်ရ၊ ဂကောံအဝယ်(ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ)ဂမ္တိုင် အတိုင်လေ့င်လေ့င် သုးကွံ
(ပူဂိုလ်) အိုတ်ရ၊ (တုပညာ) မှ်သေ့ဝ်ညာတ်အာ ဘဲထေက်ကိုဖေက်ဂုံက် ပိသတ်ဂုံ
ပွဲဇရေင်တီလဒ်တု သုးကောန်ပတုသု ပုကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မလေဝ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ”
ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

အခိုင်အခါဂမ္တိုင် လောန်ဇက်အာ (ပူဂိုလ်) အိုတ်ရ၊ ဗတမ်ဂမ္တိုင် လောန်ဇက်အာ
(ပူဂိုလ်) အိုတ်ရ၊ ဂကောံအဝယ်(ပဌမ မဇ္ဈိမ ပစ္ဆိမ)ဂမ္တိုင် အတိုင်လေ့င်လေ့င် သုးကွံ
(ပူဂိုလ်) အိုတ်ရ၊ ညးမုံပိုင်ကို (နိဗ္ဗာန်)ဌာန်ဇိုဟ်သတိုတ်ဂုံ မှ်သေ့ဝ်ဘဲထေက်ကို
ဖေက်ဂုံက်ပိသတ်ဂုံ ပွဲဇရေင်တီလဒ်တု သုးသုးကွံ လောကာမိသ(တောဘူမကဝဋ်)ရ
ရဝံ (တုံတ်ရ)။

၈။ သုတ်နန္ဒိဝိသာလ

၁၀၉။ ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒိဝိသာလ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတု ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျပ်တြ
ဂါထာဝံရ—

“ယုံကျပ် မုံကိုလ္လီပရာမဇ္ဇေင် ဇကု မကတို၌ပွဲလုက်သရီ (မတွံဂးဗုဒ္ဓံ) မုံကို
စက်(မတွံဂးဣရိယာပိုထ်)ပန်ပြကာ မုံကို‘ဒွါရ’ မှော်ဒွိတ်မှော် မပေင်ကုတ်တ် (နကို
အသုဘဂမ္တိုင်) မစိုန်သကိုကောံ ‘လောဘ’ ပွမန္တပိုင်ဂုံ သတ်လီ ကြက်ဂုံဒွိတ်တဗူး
မာန်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သကုတ်ကောံ ပွမဒက်ဝဲကို ဇုက်ဗွန်(မတွံးကိလေသ)ကို ‘ဣတ္ထာ’ပွမနွံပိုက်ကို ‘လောဘ’ပွမနွံပိုက်ယုတ်သက်ကိုတဲ ပိုက်ခေါတ်ကောံ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မွဲဟာန် ကောံရိုဟ်ကွက်မာန်မွဲး ရဲဝံ ပွမတိတ်ဗူး ကြက်ဒ်မာန်ရ ရဲဝံ (သ်တရ)။

၉။ သုတ်သုသိမ

၁၁၀။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရောင် တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြတဲ လောဝသ္မဝတ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြတဲမွဲး ဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲဒုဒဲမွဲရ၊ တီလပိုင်အာနန္ဒ မဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲဒုဒဲမွဲရ “ယွံအာနန္ဒ တုအလေဝ် သျိုက်မှိုက်သာရိပိုတ်ဟာ ” ရဲဝံ တီလမှုံပိုင် ကျက်တြ သူးတိုန်ဂလာန်ဝံရ။

ယွံကျက်မှုံပိုင် မုရညးဟံဒိုဟ်မို ဟံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟံဝိဝိင် မှုံကိုစိုတ်ဟံပွန် ဂတးမွဲ ဟံသျိုက်မှိုက် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို နွံရော? ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို မှုံကိုပညာရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို မှုံကိုပညာမဇော်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလ ပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပညာမလဲတြးလေဝ် နွံရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပညာမမြဟ် မြာလေဝ်နွံရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပညာပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် နွံရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပညာကောက်သကာလေဝ် နွံရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကောံ(ကိလေသ)လေဝ် နွံရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို ပိုက်အောန်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို တရိပ်စိုတ် လောသ္မာရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို မှုံကိုပွမလှူအာနန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို စာ်စူးနူ ပွမနီရ (ကောံမှိုဟ်ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို မှုံကိုလ္လီပရာ သကာတ်မြဟ်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို လေဝ်ဟီုဒှောံဗတောန်ရ၊ ယွံကျက် မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို လေဝ်အေင်ဒင်ဂလာန်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို လေဝ်ဒှောံဗတောန် ပတိုန်ဒုဟ်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို မှုံအလေံဟီုဂရိုဟ် ပွဲညးယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် မုရ ညးဟံဒိုဟ်မို ဟံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟံဝိဝိင် မှုံကိုစိုတ်ဟံပွန်ဂတးမွဲ ဟံသျိုက်မှိုက် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ကို နွံရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္ဒ ဂလာန်ကို ညံပြအတိုင်ကိုရ၊ ယွံအာနန္ဒ ဂလာန်ကို ညံပြအတိုင်ကိုရ၊ ယွံအာနန္ဒ မုရ ညးဟံဒိုဟ်မို ဟံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟံဝိဝိင် မှုံကိုစိုတ်ဟံပွန်ဂတးမွဲ ဟံသျိုက်မှိုက် သာရိပိုတ်ကို နွံရော? ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာလေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာမဇော်လေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာမလဲတြးလေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာမမြဟ်မြာလေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာပြဟ်ပြေဟ်လေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာကောက်သကာလေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကောံ(ကိလေသ)လေဝ် နွံရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပိုတ်ကို ပိုက်အောန်ရ၊

ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ တရိပ်စိတ်လောသွာရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ မှုံကိုပွမလှူအာ
 နန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ စာစူးနု ပွမနရ် (ကျောံမှိတ်ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ယွံအာနန္ဒ
 သာရိပုတိံ မှုံကိုလွီပရာသကာတ်မြဟ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ လေဝ်ဟိုဒြောံဗတောန်ရ၊
 ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ လေဝ်အေင်ဒင်ဂလာန်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ လေဝ်ဒြောံ
 ဗတောန်ပတိုန်ဒုဟ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ သာရိပုတိံ မှုံအလေံဟိုဂရိဟ် ပွဲညးယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ရ၊
 ယွံအာနန္ဒ မုရ်ညးဟွံဒိုဟ်မီ ဟွံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟွံဝိဝိင် မှုံကိုစိတ် ဟွံပွန်ဂတးမွဲ
 ဟွံသျှိုက်မှိုက်သာရိပုတိံ နွံရော? ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ပွဲအခိုင် ကောန်ဒေဝတ်သုသိမဟ် ဟိုသွးတ်ဂုဏ် တီလပိုင်သာရိပုတိံမွဲ တွံမွိုင်
 ကေတ်ပရိသာတ် ကောန်ဒေဝတ်မဂ္ဂိုင်ဂွင်တဲ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလပိုင်ကျင်တြဲတဲ
 လှောင်သွဝတ် တီလပိုင်ကျင်တြဲတဲမွဲ ဒတုဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်ကျင်တြဲ
 ဂလာန်ဝံရ—“ယွံကျင်ပိုင် ဂလာန်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံကျင်မလေဝ်သွးတ်ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ
 ဂလာန်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံကျင်ပိုင် မုရ်ညးဟွံဒိုဟ်မီ ဟွံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟွံဝိဝိင်
 မှုံကိုစိတ်ဟွံပွန်ဂတးမွဲ ဟွံသျှိုက်မှိုက် တီလပိုင်သာရိပုတိံ နွံရော? ယွံကျင်ပိုင် တီလ
 ပိုင်သာရိပုတိံ မှုံကိုပညာရ၊ ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပုတိံ မှုံကိုပညာမဇော်ရ၊
 ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပုတိံ ပညာမလဲတြးလေဝ် နွံရ၊ ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိ
 ပုတိံ ပညာမမြဟ်မြာလေဝ် နွံရ၊ ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပုတိံ ပညာပြဟ်ပြေဟ်လေဝ်
 နွံရ၊ ပညာကေက်သကာလေဝ် နွံရ၊ ပညာမထပက်ကလိုဟ်ကျဲ (ကိလေသ)လေဝ် နွံရ၊
 ပွဲက်အောန်ရ၊ တရိပ်စိတ်လောသွာရ၊ မှုံကိုပွမလှူအာ နန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ စာစူးနု ပွမနရ်
 (ကျောံမှိတ်ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ မှုံကိုလွီပရာ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေဝ်ဟိုဒြောံဗတောန်ရ၊ လေဝ်အေင်
 ဒင်ဂလာန်ရ၊ လေဝ်ဒြောံဗတောန်ပတိုန်ဒုဟ်ရ၊ ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပုတိံ မှုံအလေံ
 ဟိုဂရိဟ် ပွဲညးယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကျင်ပိုင် မုရ်ညးဟွံဒိုဟ်မီ ဟွံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟွံ
 ဝိဝိင် မှုံကိုစိတ်ဟွံပွန်ဂတးမွဲ ဟွံသျှိုက်မှိုက် တီလပိုင်သာရိပုတိံ နွံရော?

ယွံကျင်ပိုင် ပွဲပရိသာတ်ဒေဝတ် အဲဒိုက် ပြာပ်အာစိပ် ပြာပ်အာစိပ် သွောံမိင်
 ကေတ် ဗရရမျာင်ဟိုထိုင်သးမဂ္ဂိုင်ဟောင်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပုတိံ မှုံကိုပညာရ၊ တီလပိုင်
 သာရိပုတိံ မှုံကိုပညာမဇော်ရ၊ ယွံကျင်ပိုင် တီလပိုင်သာရိပုတိံ ပညာမလဲတြးလေဝ်
 နွံရ၊ တီလပိုင်သာရိပုတိံ ပညာမမြဟ်မြာလေဝ်နွံရ၊ တီလပိုင်သာရိပုတိံ ပညာပြဟ်ပြေဟ်
 လေဝ် နွံရ၊ ပညာကေက်သကာလေဝ် နွံရ၊ ပညာမထပက်ကလိုဟ်ကျဲ (ကိလေသ)လေဝ်
 နွံရ၊ ပွဲက်အောန်ရ၊ တရိပ်စိတ်လောသွာရ၊ မှုံကိုပွမလှူအာ နန္ဒီဝရဏဂမ္ဘိုင်ရ၊ စာစူးနုပွမနရ်
 (ကျောံမှိတ်ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ မှုံကိုလွီပရာသကာတ်မြဟ်ရ၊ လေဝ်ဟိုဒြောံဗတောန်ရ၊ လေဝ်အေင်ဒင်
 ဂလာန်ရ၊ လေဝ်ဒြောံဗတောန်ပတိုန်ဒုဟ်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပုတိံ မှုံအလေံဟိုဂရိဟ် ပွဲညး
 ယုတ်မာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကျင်ပိုင် မုရ်ညးဟွံဒိုဟ်မီ ဟွံလေဝ်လုတ်မှာဒုဟ် မဟွံဝိဝိင် မှုံကိုစိတ်
 ဟွံပွန်ဂတးမွဲ ဟွံသျှိုက်မှိုက် တီလပိုင်သာရိပုတိံ နွံရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ ပရိသတ်ကောန်ဒေဝတ ကောန်ဒေဝတသုသိမ္မံ ဟိသုးတဂုဏ် တီလပိဉ် သာရိပုတ္တိမ္မံ မုနိပုဗ္ဗမသျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တျိုဟ် သျှိုက်မျိုက်မိမိစိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ကိုကတိဒ်ပြာကဉ် သာလျးအရံင်တောင်တောင်တုဟ်တုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဥပမာမ္မံတုန် ရတ်မတ်မိုက်မယးတုး ဂကူဇေတ် မုနိပုဗ္ဗံကွင် မဂပ်ပဠေပ်ပဠေပ်လပ်ပွဲမဒးရး မဂပ်ပဖျေံစွံလပ် ပွဲယာတ်ကွပ်ဗကေတ်ဂ် ညံင်ရဲယးတုးကို ညံင်ရဲဂိုလဟ်ကို ညံင်ရဲရာဇ်ဆဲးကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပရိသတ်ကောန် ဒေဝတ ကောန်ဒေဝတသုသိမ္မံ ဟိသုးတဂုဏ် တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိမ္မံ မုနိပုဗ္ဗမသျှိုက်မျိုက် အိုဟ်တျိုဟ် သျှိုက်မျိုက်မိမိစိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ကိုကတိဒ်ပြာကဉ် သာလျးအရံင်တောင်တောင်တုဟ် တုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။

ဥပမာမ္မံဂကူပုန်တုန် ထပ်ဇမ္ဗူနဒ် မွဲနိက္ခ ကောန်သုဒဿာတ်ထပ် မဆိုက်ဗွက် ကိုညုလပ် ပွဲဖဒဿာတ်ပွဲမဒးရးတဲ မသွကလိတ်ကလောတ်တဲ မဂပ်ပဖျေံစွံလပ် ပွဲယာတ် ကွပ်ဗကေတ်ဂ် ညံင်ရဲယးတုးကို ညံင်ရဲဂိုလဟ်ကို ညံင်ရဲရာဇ်ဆဲးကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပရိသတ်ကောန်ဒေဝတ ကောန်ဒေဝတသုသိမ္မံ ဟိသုးတဂုဏ် တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိမ္မံ မုနိပုဗ္ဗမသျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တျိုဟ် သျှိုက်မျိုက်မိမိစိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ကိုကတိဒ်ပြာကဉ် သာလျးအရံင် တောင်တောင်တုဟ်တုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။

ဥပမာမ္မံဂကူပုန်တုန် အခါဂိတုကထိုန် ဂွမ်မတ်ဗြဲအးဒုးဂ်ဒ်တဲ ပွဲအကးမခွင်သာတ် အပွဲအခါဗလောင်ဂယးဗတမ်ဂ် သွင်စမ္မိ ညံင်ရဲယးတုးကို ညံင်ရဲဂိုလဟ်ကို ညံင်ရဲရာဇ်ဆဲးကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပရိသတ်ကောန်ဒေဝတ ကောန်ဒေဝတသုသိမ္မံ ဟိသုးတဂုဏ် တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိမ္မံ မုနိပုဗ္ဗမသျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တျိုဟ် သျှိုက်မျိုက်မိမိစိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ကိုကတိ ဒ်ပြာကဉ် သာလျးအရံင် တောင်တောင်တုဟ်တုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။

ဥပမာမ္မံဂကူပုန်တုန် အခါဂိတုကထိုန် ဂွမ်မတ်ဗြဲအးဒုးဂ်ဒ်တဲ ပွဲအကးမခွင်သာတ်ဂ် သွင်တဲ တိုန်ကျင်အာကာသမ္မံ ပါက္ခေတိုက်ဒမ္မ မဒ်ပွဲအကးအိုတ်သိုတဲ ညံင်ရဲယးတုးကို ညံင်ရဲဂိုလဟ်ကို ညံင်ရဲရာဇ်ဆဲးကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပရိသတ်ကောန်ဒေဝတ ကောန် ဒေဝတသုသိမ္မံ ဟိသုးတဂုဏ် တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိမ္မံ မုနိပုဗ္ဗမသျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တျိုဟ် သျှိုက်မျိုက်မိမိစိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ကိုကတိဒ်ပြာကဉ် သာလျးအရံင် တောင်တောင်တုဟ်တုဟ်ဂမ္တိုင်ရ။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဒေဝတသုသိမ သွဟိုတ်ကိုတီလပိဉ်သာရိပုတ္တိတဲ ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမူပိဉ်ကျ်တြဲရ—

“တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိ မဒ်တုအရုန် မဂပ်ပသွိတ်ဂး ရံပွဲ တုပညာ မဟံမ္မံကို ပုတ်ဒေါသ ပွက်အောန် မဂံင်သကာ မယေန်သွာင်တုဂ် မုနိပုဗ္ဗမထိုင်သး မဂပ်ပ ကလိဝံဇူဇရေင်ကျ်ရ” ရံပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ တီလမူပိဉ်ကျ်တြဲ သွဟိုတ်ကို တီလပိဉ်သာရိပုတ္တိတဲ ကလေင်သုးကို ကောန်ဒေဝတသုသိမ နကိုဂါထာရ—

“သာရိပိုတ် မဒ္ဒိတုအရုန် မဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွး တုပညာ မဟံမ္မေက္ခိပုတ်ဒေါသ ပိုက်အောန် မဂံသကာ မယေန်သ္မာင်တဲဂ် ယေန်သ္မာင်ဗွဲမဒးရးတဲဂ်ဒိုတ် စီမင်ဒိုင် အခိုင်သပ္ပပရိနိဗ္ဗာန်ရ” ရံဝံ (သုးတရ)။

၁၀။ သုတ်နာနာတိတ္ထိယသာဝက

၁၁၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠဝန် မဒ်ဒွဲက္ခိဗ္ဗ စူတဲ လွီလဝ်ပြေပ်ဂမိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဒေဝတ်ဂမိုင် မဒ်ကွးတိဂမိုင် တုဟ်တုဟ် မဂိုင်ဂွင်မတံဂး အသမ သဟလိ နီက အာကောဋက ဝေဂ္ဂဗရိ မာဏဝဂါမိယ ပွဲအခိုင်သ္မာပတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာပတမ်တဲ မ္မုကိုသ်ထေက်ကိုသ္မိုက်မိုက်လောန်ဂ် ဒိုတ် သိုက်ယးတးတ အလုံမ္မဲဘာဝေဠဝန် ပှော်ပြာပ်ကျင် ဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သ္မဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမရေင်သော်ရံတဲမွး ဒတုဒိုင်ပွဲဒွဲမပဗ္ဗတဲ ကောန်ဒေဝတ် အသမဂ် သ္မဟိုတ်ကိုပုရဏကဿပတဲ ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ပွဲလောကဝံ ဩ(ပုရဏ)ကဿပမ္မဲ ပွဲမဂပ်ဝံကုတ်ပပိုတ် မဂပ်ဝံပြိုက်ဂစိုတ်ကို ပွဲပမက္ခိဂ္ဂိုက်ဂဒုထွက် ပမက္ခိဂြပ်ရတ် ကျဟောံဗြမ်ကို ဟံလေပ်မှ်သေ့ဝ် ပုသရံ ပါပ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ပုကုသိုလ်ထိုက်ဇေရင်လေပ် ဟံလေပ်မှ်သေ့ဝ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါရ၊ ကဿပမဒ်အာစာဂ် ဟိုသုးအရာဒတန်သတ်ဂမိုင် ရံဝံရ၊ ဗွဲစွတ် ထေက်ကိုသေ့သ္မ ပူဇ ကဿပဂ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတ်သဟလိဂ် သ္မဟိုတ်ကို မက္ခလိဂေါသာလတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ဩတြနာမ္မဲ မ္မုကိုစိုတ် မသိုလလမ်မင်မ္မဲလဝ်ဗွဲမဒးရး နဒ္ဒေတ်ပမက္ခိဇေရင် စိုတ် ကောံပမက္ခုဟ်မ္မဲ ပုသရံပါပ်ရ၊ ပါကောံဂလာန် မကယျာန်ဒဝါတ်ကောံမ္မိုဟ်တဲ စာ်စူးနု ပမတီ ဝိဝိင်ရ၊ မ္မုအလေံ ဟိုဂလာန်သ္မာစွတ်ရ၊ တြနာဂ် ဗွဲစွတ် ဟံသ္မတ်ပု သရံပါပ် မ္မုသတ်သတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကောန်ဒေဝတ်နီကဂ် သ္မဟိုတ်ကို နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တတဲ ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ခမိနိဂဏ္ဌ မက္ခုဟ်မ္မဲ ပုသရံပါပ် မ္မုကိုပညာမကြိုင်ချဟ်ဂ် သိုလလမ်မင်မ္မဲ နပမသိုလလမ်မင်မ္မဲ ပန်ပြကာရ၊ လေပ်ဟိုသုး မဂပ်ဝံဆိုညာတ်ကို မဂပ်ဝံမိင်ကိုရ၊ ဗွဲစွတ် နိဂဏ္ဌ အာစာပိုတအ်ဂ် လေပ်သ္မတ်ပုသရံပါပ်ဂ် ဟံဒ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲကြဲနှင့် ကောန်ဒေဝတ်အာကောဠကန် သွဟိုတ်ကိုတီဂမ္ဘိုင်တုတ်တုတ်တဲ့ ဂရင်ပတိ ဂါထာဝံ ပွဲဇရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ဩအာစာဇော်ဂိုဏ်ဂမ္ဘိုင်မတွံး ပကုကောစွာယန နိဂဏ္ဌ (နာဠပုတ္တ) မက္ခလိ ဂေါသာလ ကောပူရဏ(ကဿပ) မွဲ အာစိုပ်ကောတ်အထောဠ ပွဲဒဒိခမီအိုတ်ရ၊ အာဇော်ဂိုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲစွတ် ဟုံသောနူ ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင် ကောန်ဒေဝတ်ဝေဂဗ္ဗရိ ကလေင်ဖျောတ်ကိုကောန်ဒေဝတ်အာကောဠကန်ကိုဂါထာရ—

“ကွိုက်ကိုင်မယုတ်မာ် နအယာ်မာတ်အာတုပ်သွဟ်ကိုဇာဒိသိုင် ဆလအ်လေဝ် တုပ်သွဟ်ကိုဇာဒိသိုင် ဟုံမာန်ရ၊ တီမဒ်အာစာဂိုဏ်သိုဗအိုတ် ဂွံင်ဂျါတ်ဇကုသွးရ၊ မွဲအလေံ ဟိုဂလာန်ဟုံသုတ်ရ၊ မွဲကိုဒွေတ် ထေက်ကိုဇအိုန်ဇရရ၊ တုပ်သွဟ်ကို ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟုံမာန်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် လုပ်ချုန်ကောန်ဒေဝတ်ဝေဂဗ္ဗရိတဲ့ ဂရင်ပတိ ဂါထာဝံ ပွဲဇရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ဩအာစာဂမ္ဘိုင် စိန်သကိုကောံဒွေတ် ပွမကိုဇကုဇောင်စိုတ် ပွမကျဟ်မွဲ ပွသရံပိပ် ဟုံပိုတ်အိုတ်ရ၊ မင်မွဲတ် ဒွေတ်ပြာပ်အာပွမလှသွးဂ်ဒ်တဲ့ ပွရပ်သ်လေဝ် တို့လုပ်အိုတ်ရ၊ ချိုင်သွပ်လေဝ် ရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ အာစာဂမ္ဘိုင် ဗွဲစွတ် တွဟ်နဖို ပရလိုက် ဒွေံဗတောန်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ တီကေတ်ရဝံမွဲး ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် ရတဲ့ ကလေင်သွးကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် နကိုဂါထာရ—

“ပွဲချိုင်မိုဟ်ဝံကို ပွဲချိုင်သွပ်ကို ပွဲအကးကို ဩရပ်သ်ဂမ္ဘိုင်ဟုံမွဲကိုစွတ်မွဲ မွဲကို သ် ယးတူးလောန်အိုတ်ရ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ် ရပ်သ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်အလုံအိုတ်သိုဟေင် တုအဲ မဂပ်ပ်ထိုင်သးဂ် တွဟ်နဂစိုတ်ကေတ်ကဂမ္ဘိုင် သွဟ်ညံင်ရဲ ပိုတ်ကွဟ်ဖျေံ အာမိသ(စူက) မဒက်လပ်ပွဲသောန်ကို တွဟ်နဂစိုတ်ကောံကောံသတ် ဂပ်ပ်ပိုတ် ကွဟ်ဖျေံအိုတ်ရ” ရဝံ (သွးတ်ရ)။

ပွဲအခိုင် ကောန်ဒေဝတ်မာဏဝဂါမိယာ် သွဟိုတ်ကိုတီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ ဂရင်ပတိ ဂါထာဂမ္ဘိုင် ပွဲဇရင်တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ပှောပ်ကိုဒိုဂမ္ဘိုင် မဗိုင်လပ် ချိုင်ရာဇဂြိုဟ်ဂ် ဒိုဝေပုလ္လဂ် ဒိုပြဲအိုတ် ရဝံ ဂပ်ပ်သွး စရ၊ ပှောပ်ကိုဒိုဟ်မဝန်ဂမ္ဘိုင် ဒိုကေလာသ် ပြဲရ၊ ပှောပ်အရာဝတ္ထု မအာလတူ အကးဂမ္ဘိုင် သိုင်တွဲ ပြဲရ။

ပျော်ကိုအရာဒတန်ဍုင် မှာသို့ဒ် ပြုရ၊ ပျော်ကိုနက်သတ်ဂမ္ဘိုင် ဂိတုဟောင်
ပြုရ၊ ပျော်ကိုလောကမ္ဘဲဟာန်ကောံဒေဝတ်ဂ် ကျင်တြဲ ပြအိုတ်ရ ရံဝံ ဂပ်ဝံသွးစရ”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

နာနာတိတ္ထိယဝဂ် မရနက်ကိုပိတဲရ။

ဒေဝပုတ္တသံယုတ် တဲရောင်။

၂။ ကောသလသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်ဒဟရ

၁၁၂။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ဍုင်သာရဝံရ။ ပွဲအခါဒ်ဂို သိုင်ပသေနဒီကောသလ ပေုာ်ပြာပ် ကျင်ဇေရင်တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြဲတဲ ဟိုသွးဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောတီလ မွဲပိုင်ကျိတ်တြဲမွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကော့ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ်ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဒုတ်မွဲတဲမွဲး “တြဲနဲဂေါတမလေဝ် ထပက်ခွင်တီကောတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်မဟံမွဲပတောံစတ်ရ ရဲဝံ ဒုင်ဝန်ဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြဲရ။ ယွံမရာဇ်(သိုင်ဇေတ်) ဂလာန်မွဲထပက် ခွင်တီကောတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်မဟံမွဲပတောံစတ်ရရဲ ညးမိက်ဟိုသွးမွဲဒးရဲဂို (ရန်တို)ကိုအဲ ဟေင်တဲ ဒ်ဟိုသွးရ။ ယွံမရာဇ် ဍုာ်ပြဲရ။ အဲ ထပက်ခွင်တီကောတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် မဟံမွဲ ပတောံစတ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံတြဲနဲဂေါတမ ယြသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် ချိုက်ပေင်တဲကောံသင်အိုတ်ရ။ ချိုက်ပေင်တဲကောံဂိုဏ်အိုတ်ရ။ ဒ်အာစာဂိုဏ်အိုတ်ရ။ ပြာကဋ်အိုတ်ရ။ မွဲကိုသကအံဝီဝါရ ဂိုင်အိုတ်ရ။ ဖန်ဗဒ်ကွေတ်ဝါဒအိုတ်ရ။ မိုက်မဂိုင် သိုတ်လဝ်ညးသဗ္ဗရိုဟ်အိုတ်ရ။ သမဏ ဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် ညးဍေုအိုတ်ရော? ပူရဏကဿပ မက္ခလိဂေါသာလ နိဂဏ္ဌနာဇုပုတ္တ သဗ္ဗယကောန်ဗေလဠ ပကုဓကစွာယန အဇိတ မပကင်ရင်ယာတ်ကွပ် မတုတ်လဝ်နတသော် မိုက်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲ ထပက်ခွင်တီကောတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်မဟံမွဲ ပတောံစတ်ရ ရဲဝံ ဒုင်ဝန်အိုတ်ဟာ ရဲသတ်ဝံ ဂပ်ဝ်သွာန်အိုတ်မွဲး ထပက်ခွင်တီကောတ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် မဟံမွဲပတောံစတ်ရ ရဲဝံ ဟံဒုင်ဝန်အိုတ်ရ။ တြဲနဲဂေါတမဂို မွဲဇာတ်တောဝ် ဍောတ်လေဝ် ဍောတ်ရ။ ဆဂွံသွခမီတိုလေဝ်ဒ်ရ။ သိုဒ်သတ် မဟိုတ် ဒုင်ဝန်ရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမရာဇ် ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ အရာမဟဂပ်ဝ်သွထေင်သောဲဂမ္ဘိုင် ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ အရာမဟဂပ်ဝ်သွဂရိုင်စရို (ဟိုဗျုက်) ဂမ္ဘိုင်တုန် ဣဝံမွဲပန်ဂကူအိုတ်ရ။ ညးမွဲးပန်ဂကူ အိုတ်ဂိုရောမွဲးတုန်— ယွံမရာဇ် ကောန်သိုင်ဂိုဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွထေင်သောဲရ။ ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွဂရိုင်စရိုရ။ ယွံမရာဇ် ဇြိုဂို ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွ ထေင်သောဲရ။ ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွဂရိုင်စရိုရ။ ယွံမရာဇ် ပုတ်ဂို ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွထေင်သောဲရ။ ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွဂရိုင်စရိုရ။ ယွံမရာဇ် ခမီဂို ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွထေင်သောဲရ။ ဍောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟဂပ်ဝ်သွဂရိုင်စရိုရ။

ယွံမရာဇ် ညောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ အရာမဟဂပ်ဝံသွထေင်သောဲဂမ္တိုင် ညောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ အရာ
မဟဂပ်ဝံသွဂရိုင်စရီ(ဟိုဗျက်)ဂမ္တိုင်တုန် ဣဝံမုံပန်ဂကူအိုတ်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲသွးတိုန်
ဂလာန်ဝံရ၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မလေပ်သွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး သွးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ သအာင်
နူဂ် ကျ်တြဲမဒ်အာစာမိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံမရာဇ် မိုဟ်ဂ် ကောန်သွိုင်မချိုက်ပေင်တကောံဇာတ် ကလိလောန်ဇာတ်ပိ
ဂကူတဲကတိုန် မုံကိုသကအ်တို့ဝါရမဂ္တိုင် ညောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟံသွထေင်သောဲရ၊
ဟံသွဂရိုင်စရီရ။

ဟိုတ်ခေတုန် ကောန်သွိုင်မပြဲလတူမိုဟ်ဂမ္တိုင် ကလိဝံဒ်သွိုင်မွဲ ပွတ်တိတ်ဂ်
ဒ်တဲ လေပ်သွလ္လိပရာဗွဲမသကာတ် ပွဲပုဂိုလ်ဂ် နကိုရာဇဇာတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးသွက်
မင်မွဲလမျီုဇကုဂ် သွးဝေင်ပါကောံ နူပွမသွထေင်သောဲဂ်ရ။

မိုဟ်ဂ် ပွဲကွာန်ကို ပွဲဂြိုပ်ကို ဩပွဲဌာန်မွဲ ညာတ်တဖြဲရ၊ ပွဲဌာန်ဂ် ဖြဲရ ညောတ်
သွတ်ရ ရဲဝံ ဟံသွထေင်သောဲရ၊ ဟံသွဂရိုင်စရီရ။

ဖြဲမုံကိုဣဒ္ဓိကြီုနီု လေပ်လေ့လုန် နကိုသ်သဏ္ဌာန်ဂမ္တိုင် တေင်တေင်တုဟ်
တုဟ်ရ၊ ဖြဲဂ် ကာလလဆောင် စိုပ်ကျင်ဇရေင်ဇကုတဲ ခံက်ဒွံတ် မိုဟ်တြဲကို
မိုဟ်ဗြဲကို မဒ်ဟ်ခိုဂ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးသွက်မင်မွဲလမျီုဇကုဂ် သွးဝေင်ပါကောံ နူပွမ
သွထေင်သောဲဂ်ရ။

ယွံမရာဇ် မိုဟ်ဂ် ပွတ်မုံကိုစုပရက်မဂ္တိုင် မုံကိုသုပွတ် မုံကိုဂိုင်အာမလမွဲက်
ယောမ်ဂ် ညောတ်သွတ်ရ ရဲဝံ ဟံသွထေင်သောဲရ၊ ဟံသွဂရိုင်စရီရ။

ပွတ်ဂ် ကလိဝံစုပရက်မွဲ ဇော်ဂိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကာလလဆောင် စိုပ်ကျင်ဇရေင်
ဇကုတဲ ဂိုတူအာ မိုဟ်တြဲကို မိုဟ်ဗြဲကို မဒ်ဟ်ခိုဂ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးသွက်မင်မွဲလမျီု
ဇကုဂ် သွးဝေင်ပါကောံ နူပွမသွထေင်သောဲဂ်ရ။

ပွတ် မလေပ်သအးဇးတးဏာ ဗွဲအစောံဂိုတူ မုံကိုဂိုင်အာ မလမွဲက်ယောမ်ဂ်
ဩဂြိုပ်မွဲ ဂိုတူရ၊ ပွဲဂြိုပ်ဂ် မပ္တံဆုချောဲဂမ္တိုင် လောန်ခက်အာ ဗတမ်တဲမွဲမဂ္တိုင်မု
ကျ်တိုန်မာန်အိုတ်ရ။

ယွံမရာဇ် ခမိ မချိုက်ပေင်တကောံသီလဂ် နကိုကြီုနီု (မတွံးသီလ) လေပ်ကို
ဂိုတူ ဩညး(မဂပ်ဝံသွထေင်သောဲ)ရ၊ ကုညးဂ် ကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင်ကို သတ်မပ္တံကို
ပြေင်ဉ်မုံကိုဇိုင်ပန်ဂမ္တိုင်ကို ဟံကတိုန်အိုတ်ရ၊ ညးဒင်အာကွဲဂမ္တိုင်လေပ် ဟံကလိဝံ
အာကွဲအိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ဟံမွဲကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင် ဟံမွဲကိုညးဒင်အာကွဲဂမ္တိုင်ဂ်
ဒ်တဲ တုပ်သုဟ်ကိုကွက်ဂဂိုတာအိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟေဝ ပုဂ္ဂိုလ်မျှော်ပညာ မတိညာတ်ကေတ် ဒတုဖိဇေယျ ဗွေဒးရးဂ်
မြို့ကို ပုတ်ကို သိုင်မျှော်သကအ်တိဝါရမဂ်ဂ်ကို ခမိဗျိုက်ပေတ်ကောံသီလကို
သွေးဒေဝတဗွေဒးရးရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သွေးတရဝံမွေး သိုင်ပသေနဒီကာသလ ဂရင်ပတီတီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-
“ယွံကျော်မျှော်ပိုင် ခရ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ၊ ယွံကျော်မျှော်ပိုင် ခရ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်
လောန်ရ၊ ယွံကျော်မျှော်ပိုင် ဗွေဥပမာမွေးတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွဲလဝ်ဂ် သွဟ်ညင်ရဲဂတးလှာကိုကို
ဝတ္ထုဂြောင်ဗွန်လဝ်ဂ် သွဟ်ညင်ရဲပံက်ထွေးကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်ဂ်ဂ် သွဟ်ညင်ရဲ
ဟိုလ်ကိုဂ်ဒုန် သုတ်စုတ်ကို “ညးမျှော်မတ်မညာတ်ဂမျှိုင်ဂ် ကြက်ဝံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂ
ဂမျှိုင်အိုတ်ရ” ရံဝံ ပွဲတိုက်ဒမျှိုင် သွဟ်ညင်ရဲစံင်ဗဂိုကို ပုတ်ကောင်သုကို တုတ်သွဟ်သင်္ဂ
ဟေဝရ တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဟိုတ်တုတ်တုတ် တွံထွေးကိုခရ်ရ၊ ယွံကျော်မျှော်ပိုင် အဲဒိုက်ဂ်
ပြာပ်ခစသွစွဲစွော်ကို တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲရ၊ ခရ်လေဝ် ပြာပ်ခစသွစွဲစွော်ရ၊ သင်္ဂလေဝ်
ပြာပ်ခစသွစွဲစွော်ရ၊ တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျှိုက် အဲဒိုက်ဂ်
ဥပးပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိလဝ်ညီ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

၂။ သုတ်ပုရိသ

၁၁၃။ နိဒါန် ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကာသလ မှောံပြာပ်အာ
ဇရေင် တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲတဲမွေး ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ၊
ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွေး သိုင်ပသေနဒီကာသလ ဂရင်ပတီ တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲဂလာန်ဝံရ၊
ယွံကျော်မျှော်ပိုင် ခရ်ဂမျှိုင်ဗုတ်မုစိ ကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျ(သတ်)အိုတ်မွေး နိတ် တုတ်နဟံမွဲကိုဒတဲ
မြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ် ဗွေတသိုင်အိုတ်ရော?။

ယွံမရာဇ် ခရ်ဂမျှိုင်ပိပြကာ ကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျသတ်အိုတ်မွေး နိတ်တုတ်နဟံမွဲကို
ဒတဲမြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ် ဗွေတသိုင်အိုတ်ရ။ ညးမွေးပိပြကာအိုတ်ဂ်ရော
မွေးတုန်— ယွံမရာဇ် ခရ်‘လောဘ’ပွမနွံပိုက် ကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျသတ်မွေး နိတ်တုတ်နဟံမွဲကို
ဒတဲမြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ်ဗွေတသိုင်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်
ကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျသတ်မွေး နိတ်တုတ်နဟံမွဲကိုဒတဲမြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ်
ဗွေတသိုင်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျသတ်မွေး နိတ်တုတ်နဟံမွဲကို
ဒတဲမြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ်ဗွေတသိုင်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်ဂမျှိုင်ပိပြကာဝံ ကတိ
ဒ်ပွဲအပွဲဇေယျသတ်အိုတ်မွေး နိတ်တုတ်နဟံမွဲကိုဒတဲမြဲမောင် တုတ်နဒဒိုင် တုတ်နဟံပဒတ်
ဗွေတသိုင်အိုတ်ရ။ တီလမျှော်ပိုင်ကျက်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

သတ်ဇေယျ သွဟ်ညင်ရဲ ပြိုက်ပျဲပလီုပလတ် တုံ(မပ္ပံတုံဒန် တုံကပိုတ်)မျှော်ကြက်မွေး
ခွော်ကို ခရ်လောဘ ဒေါသ မောဟဂမျှိုင် မကတိဒ်ပွဲအပွဲဇေယျဇေယျ ပြိုက်ပျဲပလီုပလတ်ကွဲ
သတ်မျှော်စိုတ်ယုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

၃။ သုတ်ဇရာမရဏ

၁၁၄။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရ။ ဂဇာဒိဒ္ဓိပုဒ္ဓါမ္ဘေတုမ္ဘေ သွင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။ “ယွံကျာ်မ္ပပိဉ် ကုညးမတန်ပဋိသန္တိဂ် ပွမတိတ်ဗူးနုပမဗျူ ပွမချိုတ်မ္မးဂ် နွံဒိုင်ဟာ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ကုညးမတန်ပဋိသန္တိဂ် ပွမတိတ်ဗူးနု ပွမဗျူ ပွမချိုတ်မ္မးဂ် ဟံမ္မဲရ။ ယွံမရာဇ် ဩခတ္တိယမဟာသာလဂမ္မိုင် မသ္မေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မ္မုက်ဂြပ်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ထဝ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ကပေါတ်ကြိယာဗာ အရပ်အရာမဂ္ဂိုင် မ္မုက်ဂြပ်ဩာ်မဂ္ဂိုင်မ္မဲ နွံအိုတ်ရ။ ကုသိုဉ် မ္မုက်ပွမတန်ပဋိသန္တိဂ်မ္မိုင်ဂ်လေဝ် ပွမတိတ်ဗူးနုပမဗျူ ပွမချိုတ်မ္မးဂ် ဟံမ္မဲရ။ ဩဂကုဗဗ္ဗေဗြာဟ္မဏမဟာသာလဂမ္မိုင် နွံအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဩဂကုသမ္မေဟ်ဂဟပတိမဟာသာလဂမ္မိုင် မသ္မေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မ္မုက်ဂြပ်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ထဝ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မ္မုက်ကပေါတ်ကြိယာဗာ အရပ်အရာမဂ္ဂိုင် မ္မုက်ဂြပ်ဩာ်မဂ္ဂိုင်မ္မဲ နွံအိုတ်ရ။ ကုသမ္မေဟ် မ္မုက်ပွမတန်ပဋိသန္တိဂ်မ္မိုင်ဂ်လေဝ် ပွမတိတ် ဗူးနုပမဗျူ ပွမချိုတ်မ္မးဂ် ဟံမ္မဲရ။ ယွံမရာဇ် ဩခမိဂမ္မိုင်မဒိတုအရုန် မသ္မေဟ်အာနုကိလေသ ဂမ္မိုင်တု မ္မုက်အာသဝအိုတ်အာတု မ္မုက်ဒွေတ်မဂ် မဂ်ဝ်ဒွေတ်လုတ်တု မ္မုက်ကိစ္စမဂ် မဂ်ဝ်သွပတု မ္မုက်သဇိုင်ဝန်ခန္ဓ မဂ်ဝ်ဖျေကွေတ်တု မ္မုက်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဖိုဇကုမအာစိုပ် အတိုင်လေဝ်တု မ္မုက်ဘဝသံယောဇိန်အိုတ်သိုအိုတ်အာတု တိကေတ်ဗွဲမဒးရးတု တိတ်ဗူး နုကိလေသတုမ္မဲ နွံအိုတ်ရ။ ကုခမိဂမ္မိုင်မဒိတုအရုန်ဂ်လေဝ် ခန္ဓဇကုဝံ မ္မုသဘပွမလိုလ်ရ။ မ္မုသဘပွမဒးမိုတ်ကွဟ်ထောရ ရဝံ သွးတရ။ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ကိစ္စစောတ်သွင်ဂမ္မိုင် မစိစောန်လဝ်ဗွဲမဒးရး နမပ္ပံက်ထဝ်ဩန်ဂ် ဗွဲစွတ် လေဝ်အိုဟ် ဩအိုတ်ရ။ သအာင်နုဂ် ခန္ဓဇကုလေဝ် အာစိုပ်ပွမအိုဟ်ဩရ။ ဓရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္မိုင် တုန်အာစိုပ် ပွအိုဟ်ဩဟံမာန်ရ။ ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္မိုင် ဗွဲစွတ် ဟိုသွးတန်ဗျာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၄။ သုတ်ပိယ

၁၁၅။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောဉ်။ ဂဇာဒိဒ္ဓိပုဒ္ဓါမ္ဘေတုမ္ဘေ သွင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင် ပတီ တီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ- ယွံကျာ်မ္ပပိဉ် ပွဲဌာန်ဝံ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြဲတု ကုအဲ ပဒတ်ဒိုင်ညးမ္မဲဝ်ဂ် “မုရ်ညးဂမ္မိုင် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇကုဇကုမ္မးရော? မုရ် ညးဂမ္မိုင် ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇကုဇကုမ္မးရော?” ရဝံ ကသပ်စိုတ်ဒ်ပြာကဋ်ကွေတ်ရ။ ယွံကျာ်မ္ပပိဉ် ကုအဲ ဒျိုက်ဂ် ကသပ်ဝံ ဒ်တိုန်ပုန်ရ “ဩညးဂမ္မိုင် ဒွေတ်တံ ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသ္မနဇကု ပိပြကာအိုတ်ရ။ ဒွေတ်တံ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသ္မနပင် ပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ဒွေတ်တံ ‘မနောဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသ္မနစိုတ် ပိပြကာအိုတ်ရ။ ညးဂမ္မိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇကု ဇကုဟံသွးရ။ ပိုညးဂမ္မိုင် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇကုဇကုရ ရဝံ ယပ်ဟိုသွးအိုတ်မ္မး၊ စိုန်ဟိုသွးသ်

ဂ်အိုတ်လေဝ် ညးဂမၠိုင်ဂ် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ညးဟံသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကမ္မာန်မဂပ်ဝ်သွ တုဟ်နဖို ညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂ် အလိုဇုကုဟေင် ဟိုတ်မကောန်သွတ် တုဟ်နဖိုဇုကုဂ်ရ ညးဂမၠိုင်ဂ် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ဩညးဂမၠိုင် ဇွေတ်တံ ‘ကာယသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘ဝစီသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနပါင်အိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘မနောသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနစိုတ်အိုတ်ရ။ ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ဝိညးဂမၠိုင် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇုကုဇုကုရ ရံဝံ ယဝ်ဟိုသွးအိုတ်မ္မး၊ စိုန်ဟိုသွး သံဂ်အိုတ်လေဝ် ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ညးသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကမ္မာန်မဂပ်ဝ်သွ တုဟ်နဖိုညးမဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂ် အလိုဇုကုဟေင် ဟိုတ်မကောန်သွတ် တုဟ်နဖိုဇုကုဂ်ရ ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။” ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရ် ဂရင်ပတီရ)။

ယံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ညံဉ်အတိုင်ဂ်ရ။ ယံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ညံဉ်အတိုင်ဂ်ရ။ ယံမရာဇ် ဩညးဂမၠိုင် ဇွေတ်တံ ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဇွေတ်ဟံဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဇွေတ်ဟံဒးရး မသွနပါင်အိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘မနောဒုစရိတ်’ ဇွေတ်ဟံဒးရး မသွနစိုတ်အိုတ်ရ။ ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုဟံသွးရ။ ဝိညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုရ ရံဝံ ယဝ်ဟိုသွးအိုတ်မ္မး၊ စိုန်ဟိုသွးသံဂ်အိုတ်လေဝ် ညးဂမၠိုင်ဂ် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယံမရာဇ် ညးဟံသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကမ္မာန်မဂပ်ဝ်သွ တုဟ်နဖိုညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂ် အလိုဇုကုဟေင် ဟိုတ်မကောန်သွတ် တုဟ်နဖိုဇုကုဂ်ရ ညးဂမၠိုင်ဂ် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ယံမရာဇ် ဩညးဂမၠိုင် ဇွေတ်တံ ‘ကာယသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘ဝစီသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနပါင်အိုတ်ရ။ ဇွေတ်တံ ‘မနောသုစရိတ်’ ဇွေတ်ဒးရး မသွနစိုတ်အိုတ်ရ။ ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ဝိညးဂမၠိုင် မဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇုကုဇုကုရ ရံဝံ ယဝ်ဟိုသွးအိုတ်မ္မး၊ စိုန်ဟိုသွးသံဂ်အိုတ်လေဝ် ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယံမရာဇ် ညးသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကမ္မာန်မဂပ်ဝ်သွ တုဟ်နဖိုညးမဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂ် အလိုဇုကုဟေင် ဟိုတ်မကောန်သွတ် တုဟ်နဖိုဇုကုဂ်ရ ညးဂမၠိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုမ္မးရ။ တီလမူပိုင်ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလ္လာန်ဝံရ ။ ပ ။

ဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဇုကုဇုကုရ ရံဝံ ယဝ်တီမ္မး၊ ဇုကုဇုကုဂ် ဟံဂီစိုန်သကီကောံ ပွသရာံပါပ်ရ။ ညံဉ်ရ။ ညးမူအလေံသွတ် ပွသရာံပါပ်ဂ် ကလိဝံတသိုန်ဂ် လောဲသွာဟံဒ်ရ။

ညံဉ်ရ။ သိုင်ဂစိုတ်ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက်ဂ်တဲ ကုညးဒးသွးထောံကောံ ဘဝမဒ်ပွဲမ္မိဟံဂ် မုရမ္မဲ ဒ်ဉ်ညးဂ်ရော? ဂိုင်ကောတ်မုရမ္မဲတဲ သောံအာရော? သွဟ်ညံဉ်ရသိုင်ဗက် အာလောင်ကို မုရမ္မဲ ဗက်အာလောင် ကုညးဂ်ရော?။

ပွဲလောကဝံ သတ်၍ ကျွန်သွတ် ဖြေပွကုသိုလ်ထွက်မွဲကို ဖြေပွသရံပါပ်မွဲကို ဓါပြကာ၍။ ပွကုသိုလ်ထွက် ပွသရံပါပ်၍ဟေင် နှိပ်ညး၍ရ၊ ဂိုင်ကေတ်ဂြပ်၍ဟေင် တဲအာရ၊ သုဟ်ညင်ရဲသိုင် ဗက်အာလွေင်ကို ပွကုသိုလ်ထွက် ပွသရံပါပ်ဓါပြကာ ၍ဟေင် ဗက်အာလွေင်ရ။

ဟိုတ်၍ရ ဒးသွပွကုသိုလ်ထွက် မဂပ်လုတ်ဆန်စန် မှု၍ကို ပွဲပရလိုက်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထွက်ဂမၠိုင်၍ နှိအရာဒတန် သတ်ဂမၠိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၅။ သုတ်အတ္တရက္ခိတ

၁၁၆။ နိဒါန် ညင်သာရ၍ရောင်။ ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွဲး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင် ပတီ တီလမူ၍ပိုင်ကျ၍တြ ဂလာန်ဝံရ— ယံကျ၍မူ၍ပိုင် ပွဲဌာန်ဝံ ပြာပ်အာဌာန်လု၍သိုတ်တြတဲ ကုအဲ ပဒတ်ဒိုင်ညးမွဲဝံရ “မုရ်ညးဂမၠိုင် ဂပ်မင်မွဲဇုကုဇုကုမွဲးရော? မုရ် ညးဂမၠိုင် ဟဂပ်မင်မွဲ ဇုကုဇုကုမွဲးရော?” ရဲဝံ ကသပ်စိုတ်နှိပြာကဋ်ကျ၍ရ၊ ယံကျ၍မူ၍ပိုင် ကုအဲဒိုက်၍ ကသပ်ဝံ နှိတိုန်ပွန်ရ “ဪညးဂမၠိုင် ဒွေတ်တ ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ၊ ဒွေတ်တ ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနပါင်အိုတ်ရ၊ ဒွေတ်တ ‘မနောဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနစိုတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်၍ ဂပ်မင်မွဲဇုကုဇုကုဟံသွးရ၊ ဂကောံစိင်လေဝ် ယပ်မင်မွဲလဝ် ညးဂမၠိုင်၍မွဲး၊ ဂကောံချေလေဝ် ယပ်မင်မွဲလဝ်မွဲး၊ ဂကောံကွီစောတ်လေဝ် ယပ်မင်မွဲလဝ်မွဲး၊ ဂကောံသရာဇာန်တိုက်လေဝ် ယပ်မင်မွဲလဝ်မွဲး၊ စိုန်မင်မွဲလဝ်သတ်၍လေဝ် ညးဂမၠိုင်၍ ဂပ်မင်မွဲလဝ် ဇုကုဇုကုဟံသွးရ။ ပွမဒ်သတ်၍ မဟိုတ်ရော? ဩဟိုတ်မွဲ ပွင်ပွဲဝံ နှိပွင်ပွဲ မွဲးရ၊ ပွင်ပွဲဝံ နှိပွင်ပွဲအပွဲဟံသေင်ရ။ ဟိုတ်၍ရ ညးဂမၠိုင်၍ မဂပ်မင်မွဲဇုကုဇုကု ဟံသွးရ။ ဩညးဂမၠိုင် ဒွေတ်တ ‘ကာယသုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ၊ ဒွေတ်တ ‘ဝစီသုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနပါင်အိုတ်ရ၊ ဒွေတ်တ ‘မနောသုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနစိုတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမၠိုင်၍ ဂပ်မင်မွဲဇုကုဇုကုမွဲးရ၊ ဂကောံစိင်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလဝ်ညးဂမၠိုင်၍မွဲး၊ ဂကောံချေလေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလဝ်မွဲး၊ ဂကောံကွီစောတ်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလဝ်မွဲး၊ ဂကောံသရာဇာန်တိုက်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလဝ်မွဲး၊ စိုန်ဟံမင်မွဲလဝ်သတ်၍လေဝ် ညးဂမၠိုင်၍ ဂပ်မင်မွဲလဝ်ဇုကုဇုကုမွဲးရ။ ပွမဒ်သတ်၍ မဟိုတ်ရော? ဩဟိုတ်မွဲ ပွင်ပွဲဝံ နှိပွင်ပွဲအပွဲရ၊ ပွင်ပွဲဝံ နှိပွင်ပွဲမွဲးဟံသေင်ရ။ ဟိုတ်၍ရ ညးဂမၠိုင်၍ မဂပ်မင်မွဲဇုကုဇုကုမွဲးရ” ရဲဝံ (ကသပ်နှိပွန်ရ၍ ဂရင်ပတီရ)။

ယံမရာဇ် ကသပ်၍ ညံပြအတိုင်၍ရ၊ ယံမရာဇ် ကသပ်၍ ညံပြအတိုင်၍ရ၊ ယံမရာဇ် ဩညးဂမၠိုင် ဒွေတ်တ ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟံဒးရး မသွနဇုကုအိုတ်ရ ။ ပ ။ ညးဂမၠိုင်၍ ဂပ်မင်မွဲ ဇုကုဇုကုဟံသွးရ။ ပွမဒ်သတ်၍ မဟိုတ်ရော? ဩဟိုတ်မွဲ ပွင်ပွဲဝံ နှိပွင်ပွဲမွဲးရ၊

ပွင်ပွဲဝံ နိပွင်ပွဲအပွဲဟံသေင်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးဂမ္တိုင်ဂ် မဂပ်မင်မွဲဇကုဇကုဟံသွးရ။ ယံမရာဇ်
 ဩညးဂမ္တိုင် ဇေတ်တံ ‘ကာယသုစရိတ်’ ဇေတ်ဒးရး မသ္မနဇကုအိုတ်ရ၊ ဇေတ်တံ ‘ဝစီ
 သုစရိတ်’ ဇေတ်ဒးရး မသ္မနပါင်အိုတ်ရ၊ ဇေတ်တံ ‘မနောသုစရိတ်’ ဇေတ်ဒးရး မသ္မ
 နစိုတ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်မင်မွဲ ဇကုဇကုမွးရ၊ ဂကောံစိင်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလပ်
 ညးဂမ္တိုင်ဂ်မွး၊ ဂကောံချေလေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလပ်မွး၊ ဂကောံကွီစောတ်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲ
 လပ်မွး၊ ဂကောံသရဲပှာန်တိုက်လေဝ် ယပ်ဟံမင်မွဲလပ်မွး၊ စိုန်ဟံမင်မွဲလပ် သာ်ဂ်လေဝ်
 ညးဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်မင်မွဲလပ် ဇကုဇကုမွးရ။ ပွမဒ်သာ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ဩဟိုတ်မွဲ ပွင်ပွဲဝံ
 နိပွင်ပွဲအပွဲရ၊ ပွင်ပွဲဝံ နိပွင်ပွဲမုးဟံသေင်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးဂမ္တိုင်ဂ် မဂပ်မင်မွဲ ဇကုဇကုမွးရ။
 တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ပွမသ္မိလလမ်မင်မွဲ နဇကုဂ် ခိုဟ်ရ၊ ပွမသ္မိလလမ်မင်မွဲ နပါင်ဂ် ခိုဟ်ရ၊ ပွမ
 သ္မိလလမ်မင်မွဲ နစိုတ်ဂ် ခိုဟ်ရ၊ ပွမသ္မိလလမ်မင်မွဲ ပွဲအလုံအိုတ်သိုက် ခိုဟ်ရ၊
 ညးမ္မုကိုပွမဝ္တပါပ် မသ္မိလလမ်မင်မွဲ ပွဲအလုံအိုတ်သိုက် ညးမမင်မွဲဇကုဇကု ရံဝံ
 ဂပ်တီရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၆။ သုတ်အပ္ပက

၁၁၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောဇ်။ ဂဇာဒ်ဒွင်ပွဲဒွဲမ္တဲမွး သိုင်ပသေန်ဒီကာသလ ဂရင်
 ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— ယံကျာ်မ္မုပိုင် ပွဲဌာန်ဝံ ပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်ဇြဲတဲ
 ကုအဲ ပဒတ်ဒွင်ညးမွဲဓဝ်ဂ် ကသပ်စိုတ်ရံဝံ နိက္ခင်ရ “ဩသတ်ဂမ္တိုင် ကလိဝံပိုင်ဟာန်ဘိုက်
 ဘက်ဂမ္တိုင် မပြဲမဂ္တိုင်အိုတ်တဲ ဗျူလေဝ်ဟံဗျူအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်မာဲလေဝ် ဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ ပွမ
 ထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်လေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် ဖံက်ပုန်တဲလေဝ် ဟံဇေတ်
 အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် အောန်ပွဲလောကအိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ဩသတ်ဂမ္တိုင် ကလိဝံပိုင်ဟာန်
 ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် မပြဲမဂ္တိုင်အိုတ်တဲ ဗျူလေဝ်ဗျူအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်မာဲလေဝ် ဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ ပွမ
 ထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်လေဝ် အာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် ဖံက်ပုန်တဲလေဝ်ဇေတ်အိုတ်ရ၊
 သတ်ဂမ္တိုင်ဟေင် ဂြိုင်လောန်ပွဲလောကအိုတ်ရ” ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရဏ် ဂရင်ပတီရ)။

ယံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ချာ်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ချာ်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယံမရာဇ်
 ဩသတ်ဂမ္တိုင် ကလိဝံပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် မပြဲမဂ္တိုင်အိုတ်တဲ ဗျူလေဝ် ဟံဗျူအိုတ်ရ၊
 ဟိုတ်မာဲလေဝ် ဟံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်လေဝ် ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ၊
 ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် ဖံက်ပုန်တဲလေဝ် ဟံဇေတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင် အောန်ပွဲလောကအိုတ်ရ။
 ဗွဲစုတ်တုန် ဩသတ်ဂမ္တိုင် ကလိဝံပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္တိုင် မပြဲမဂ္တိုင်အိုတ်တဲ ဗျူလေဝ်ဗျူ
 အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်မာဲလေဝ် ဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ၊ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်လေဝ် အာစိုပ်အိုတ်ရ၊
 ပွဲသတ်ဂမ္တိုင် ဖံက်ပုန်တဲလေဝ်ဇေတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်ဟေင် ဂြိုင်လောန် ပွဲလောက
 အိုတ်ရ ရံဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ထွေန်စပ်လောန် ပွဲတသိုခ်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဂုက်ပိပိင်ဘိင်တိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ သတ်ဒြဲဂမ္ဘိုင် ညံင်ရဲဟွံတိတ် ပးဒုက်မပါမ်လပ်အိုတ်ကို ဟွံတိတ် ပွကလိလောန်ဇကုအိုတ်ရ။ ကုဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒ်ဖိုမရိုင်ကတင် ပွဲကာလကြံရ၊ ချံပြရ၊ ဒ်ဖိုမယုတ်သပ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

၇။ သုတ်အဇ္ဈကရဏ

၁၁၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ဂဇာဒ်ဒိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တဲမွဲး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင် ပတိ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-“ယွံကျာ်မုံပိုင် အဲဒိုက် မပဒတ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မသျှတ်သွတ် အမုၚ် သွေံဆိုင်ညာတ်ကေတ် ဂကူသိုင်ခတ္တိယမဟာသာလဂမ္ဘိုင်ကို ဂကူဗမ္မုးဗြာဟ္မဏမဟာ သာလဂမ္ဘိုင်ကို ဂကူသမေဟ်ဂဟပတိမဟာသာလဂမ္ဘိုင်ကို မသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မုံကို ဂြပ်မဂ္ဂိုင် မုံကိုပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မုံကိုထပ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မုံကိုကပေါတ်ကြိယာဗာ အရပ် အရာမဂ္ဂိုင် မုံကိုဂြပ်ဩဝံမဂ္ဂိုင် မဟိုတ်သွးဂလာန်ဟွံသ့စွတ် သိုမတိတ် ဟိုတ်နူဟိုတ်တုမ် မတွံဂးကာမ ဟိုတ်နူအထံက်အပင်မတွံဂးကာမ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မတွံဂးကာမရ။ ယွံကျာ် မုံပိုင် “ပွဲအခိုင်လျှော် နပွမသျှတ်သွတ်အမုၚ် ဖိုဟွံမဲ့ကုအဲရ၊ ပွဲအခိုင်လျှော် ဝိဋုဇ္ဈာ မုံကိုမုက္ခဝါမဆဲးဟောင် နပွမသျှတ်သွတ်အမုၚ် ကြက်ပြာကဋ်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ် ကုအဲဒိုက် ရဲဂ် (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ကသပ်ဂ် ချံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဩဂကူသိုင်ခတ္တိယမဟာသာလဂမ္ဘိုင်ကို ဩဂကူဗမ္မုးဗြာဟ္မဏမဟာသာလဂမ္ဘိုင်ကို ဩဂကူသမေဟ်ဂဟပတိမဟာသာလဂမ္ဘိုင်ကို မသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မုံကိုဂြပ်မဂ္ဂိုင် မုံကို ပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မုံကိုထပ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မုံကိုကပေါတ်ကြိယာဗာ အရပ်အရာမဂ္ဂိုင် မုံကိုဂြပ်ဩဝံမဂ္ဂိုင်မဲ့ ဟိုတ်နူဟိုတ်တုမ်မတွံဂးကာမဂုဏ်ကို ဟိုတ်နူအထံက်အပင်မတွံဂး ကာမဂုဏ်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မတွံဂးကာမဂုဏ်ကို ဟိုဂလာန်မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ် အိုတ်ရ၊ ဂလာန်မဟွံသ့စွတ်ဂ် ကြက်ဒိတ် တုဟ်နဟွံမဲ့ကိုဒဲတဲမြမောင် တုဟ်နဒိဒိမ် လုက် ဗတမ်တဲမဂ္ဂိုင်သေ့ ကုဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ထွေန်စပ်လောန် ပွဲတသိုခ်ကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မဂ်ဂုက်ပိပိင်ဘိင်တိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကဂမ္ဘိုင် ညံင်ရဲဟွံတိတ်ကိုန်မပါမ်လပ်အိုတ်ကို ဟွံတိတ် ပွကလိလောန်ဇကုအိုတ်ရ။ ကုဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒ်ဖိုမရိုင်ကတင် ပွဲကာလကြံရ၊ ချံပြရ၊ ဒ်ဖိုမယုတ်သပ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

၈။ သုတ်မလ္လိကာ

၁၁၉။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ မွဲဟာန်ကျော် ဂူကျာ်မလ္လိကာ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲလတူပြာသာဒ်မပြရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဟိုသွး

ကိုဋ္ဌကျက်မလ္လိကာ ဂလာန်ဝံရ “ယွံမလ္လိကာ ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်
 လောန်လတူဇေယျာန် နွံဒိုင် ကုတုအဲဟာ” ရဝံ (သွေးတိုန်ရ)။ ယွံမရာဇ် ညးသအာင်မမိက်ကို
 မဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန် လောန်လတူဇေယျာန် ဟွံမဲ့ကုအဲဒိုက်ရ။ ယွံမရာဇ် ကုတုအဲဒိုက်တုန်
 ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန် လောန်လတူဇေယျာန် နွံဒိုင်ဏီဟာ ရဝံ
 (သွေးတိုန်ရ)။ ယွံမလ္လိကာ ကုအဲလေဝ် ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်လောန်
 လတူဇေယျာန် ဟွံမဲ့ရ ရဝံ (ဟိုသွေးရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် သိုင်ပသေနဒီကာသလ ဇေယျာဓိသုတ္တံ မှော်ပြာပ်အာ ဇေယျာဓိသုတ္တံ
 ပိုင်ကျက်တြေတုမ္မး လောဘသုဝတိ တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြေတု ဂဇာနိကတိပုဒ္ဒါမ္မေတုမ္မး ဂရင်ပတိ
 တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြေ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျက်မ္ပပိုင် အဲဒိုက်ကျော်ဋ္ဌကျက်မလ္လိကာ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲလတူ
 ပြာသာဒ်မပြ် ‘ယွံမလ္လိကာ ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်လောန်လတူဇေယျာန်
 နွံဒိုင် ကုတုအဲဟာ’ ရဝံ ဟိုသွေးကိုဋ္ဌကျက်မလ္လိကာ ဂလာန်ဝံရ။ ယွံကျက်မ္ပပိုင် ဟိုသွေးရဝံမ္မး
 ဋ္ဌကျက်မလ္လိကာ ဟိုသွေးကိုအဲဒိုက် ဂလာန်ဝံရ ‘ယွံမရာဇ် ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝ
 သျှိုက်ဆာန်လောန် လတူဇေယျာန် ဟွံမဲ့ကုအဲဒိုက်ရ။ ယွံမရာဇ် ကုတုအဲဒိုက်တုန် ညးသအာင်
 မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်လောန် လတူဇေယျာန် နွံဒိုင်ဏီဟာ’ ရဝံ (သွေးတိုန်ရ)။ ယွံ
 ကျက်မ္ပပိုင် ဟိုသွေးရဝံမ္မး အဲဒိုက် ‘ယွံမလ္လိကာ ကုအဲလေဝ် ညးသအာင်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝ
 သျှိုက်ဆာန်လောန် လတူဇေယျာန် ဟွံမဲ့ရ’ ရဝံ ဟိုသွေးကိုမလ္လိကာရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။
 ပွဲအခိုင်ဂ် တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြေ တိကေတိဟိုတ်ဂ်တု ပွဲအခိုင်ဂ် ဖောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“စိုန်ဂေတ်ဂေတ်(အာကျင်)ဉ္စာသေဝ် ပွဲလေင်လေင် ဒိုဟ်ဂမ္ဘိုင်အလုံအိုတ်သို နကို
 စိုတ်လေဝ် ပွဲဋ္ဌာန်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ညးမဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်လောန် လတူဇေယျာန် ကလိဝံ
 ဟွံမာန်ရ၊ တုပ်သုဟ်သတ်ဝံရ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဉ္စာလေဝ် ဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်ဇေယျာန်
 ဇေယျာဓိရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးမ္ပပိုင်ကိုဒေယျာန် ဟွံပျဲပျဲညးသအာင်ရ” ရဝံ (သွေးတရ)။

၉။ သုတ်ယည

၁၂၀။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကာသလ ဂပ်ဝစီရင်
 တူရုလပ် ပုဗ္ဗမုဗ္ဗေ ထွယ်မဇေယျာန်၊ ဣဉ္စာသဘာဂမ္ဘိုင်မသုန်ကံကို၊ ကောန်ဉ္စာတုက်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ကံကို၊
 ကောန်ဉ္စာမ္မေဂမ္ဘိုင်မသုန်ကံကို၊ ဓမ္မဂမ္ဘိုင်မသုန်ကံကို၊ သိုဂမ္ဘိုင်မသုန်ကံကို၊ တုဟ်နသွက်ဝံ
 ပုဗ္ဗေထွယ် ဂပ်ဝရင်တုင်ဒက်လပ် ပွဲတိုင်ယဇ်အိုတ်ရ၊ ဒိုက်တြာဒိုက်တြ ညးဒိုင်စကာ သွာ
 ကမ္မောန်ဂမ္ဘိုင် သိုင်ဂ်လေဝ် ဂပ်ဝဘပဋ္ဌနဒဏ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝဘပဋ္ဌနဘဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတ် သိုမ္ပုကို
 မုက္ခဝါ ပေတ်တက်ဉ္စာရမတ်ဂမ္ဘိုင် လရိအိယာအိုတ်ပုန် ကောန်သွ ကမ္မောန်ကေင်ကာယဇ်
 ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ခမ္မဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဉ္စာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဋ္ဌေသပိုင်တု သိုမဂိုင်ကေတ်
 ဗဗေင် သွာ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဏ်အိုတ်ရ၊ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဏ်တု

ကိုပိုင်တဲ့တဲ့ ပဲ့ကြဲနဲ့ ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲ့မှူး မှော့ပြာပ်အာ ဇေရင်တီလမ္ပုံပိုင် ကျပ်တြဲအိုတ်တဲ့ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျပ်တြဲတဲ့မှူး ဂဇာန်ကေတ် ပဲ့ဒွဲမဲ့အိုတ်တဲ့ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျပ်တြဲ ဂလာန်ဝံ့အိုတ်ရ— ယွံကျပ်မ္ပုံပိုင် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂပ်ဝံစီရေင်တူရူလပ် ပွမပူဇထွယဇ်မဇော်ရ၊ ဂှဉ္ဇသဘာဂမ္ပိုင်မသုန်ကွံကို၊ ကောန်ဂှဲတုက်ဂမ္ပိုင် မသုန်ကွံကို၊ ကောန်ဂှဲမွော့ဂမ္ပိုင်မသုန်ကွံကို၊ ငွေ့ဂမ္ပိုင်မသုန်ကွံကို၊ သိုဂမ္ပိုင်မသုန်ကွံကို၊ တုဟ်နသွက်ဂွံပူဇထွယဇ် ဂပ်ဝံရင်တုင် ဒက်လပ်ပဲ့တိုင်ယဇ်အိုတ်ရ၊ ဒိုက်တြုံ၊ ဒိုက်ဗြဲ၊ ညးဒင် စကာသွာကမောန်ဂမ္ပိုင် သိုင်ဂှဲလေပ် ဂပ်ဝံဘပဉ္စ နဒဏ်ဂမ္ပိုင် ဂပ်ဝံဘပဉ္စ နဘဲဂမ္ပိုင်ဂှဲဒိုတ်တဲ့ သိုမ္ပုံကိုမုက္ခဝါ ပေင်တက်ညှိရမတ်ဂမ္ပိုင်ဂှဲ လရိအ်ယာ်အိုတ်ပွန် ကောန်သွာကမောန်ကေင်ကာ ယဇ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ပဲ့အခိုင်ဂှဲ တီလမ္ပုံပိုင်ကျပ်တြဲ တီကေတ်ဟိုတ် ဂှဲတဲ့ ပဲ့အခိုင်ဂှဲ ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

ယဇ်ဇော်ဂမ္ပိုင် မ္ပုံကိုသွက်ဒးသွမဂ္ဂိုင် မတွံဂးအသမေဓယဇ် ပုရိသမေဓယဇ် သမ္မာပါသယဇ် ဝါဇေယျယဇ် နိရုဉ္ဇယဇ် ဖိုဟံဇော်အိုတ်ရ။

ပဲ့ယဇ်မဇော်ဂမ္ပိုင်ဂှဲ ဒးဂစိုတ် ငွေ့ကောံသိုဂမ္ပိုင်ကို ဂှဲဂမ္ပိုင်ကို မ္ပုံတောင်ပကာရ တုဟ်တုဟ်အိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်(တုအရုန်)ဂမ္ပိုင် မအာစိုပ်ညီသွဟ်သွန် မ္ပုံအလေံဂှဲ သေ့ဝံတ် (ဂုဏ်တောင်မပ္ပံသီလ)မပြဲဂှဲ ဟံ့ပြာပ်အာယဇ်ဂှဲအိုတ်ရ။

ဩယဇ်ဂမ္ပိုင်တုန် ဟံ့မ္မဲကို ပွမပြိုက်ဂစိုတ်ပျဲပျာ် (ညးသအာင်ဂမ္ပိုင်) အိုတ်ရ၊ အခါကာလအိုတ်သို ပူဇတ်ဒါန်အစေန်ဆက်တော့ဒ်တော့ဒ်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ဒးဂစိုတ် ငွေ့ကောံသိုဂမ္ပိုင်ကို ဂှဲဂမ္ပိုင်ကို မ္ပုံတောင်ပကာရတုဟ်တုဟ်အိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ် (တုအရုန်) ဂမ္ပိုင် မအာစိုပ်ညီသွဟ်သွန် မ္ပုံအလေံဂှဲသေ့ဝံတ် (ဂုဏ်တောင်မပ္ပံသီလ) မပြဲဂှဲ ပြာပ်အာယဇ်ဂှဲအိုတ်ရ။

ပူဂိုလ်မ္ပုံကိုပညာဂှဲ ပူဇယဇ်ရ၊ ယဇ် မ္ပုံကိုဖိုဇော်ပြရ၊ ကုညးပူဇယဇ် နှိပ်ပြရ၊ ဟံ့ဒ်ယုတ်သပ်ရ၊ ယဇ်လေပ် လှဲလးရ၊ ဒေဝတဂမ္ပိုင်လေပ် လျှင်ဖြိုင်သိုက်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၁၀။ သုတ်ဗန္ဓန

၁၂၁။ ပဲ့အခိုင်ဂှဲ သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂပ်ဝံကွေင်ဒက်လပ် ဂကောံမှိုဟ်မဂ္ဂိုင်ရ၊ ညးဂမ္ပိုင်လှိုက် နကိုဇုက်ဂမ္ပိုင်ကို ညးဂမ္ပိုင်လှိုက် နကိုဒွက်တသိင် (လကံက်တဲ) ဂမ္ပိုင်ကို ညးဂမ္ပိုင်လှိုက် နကိုလကံက်ဇိုင်ပသဲဂမ္ပိုင်ကို ဂပ်ဝံကွေင်ဒက်လပ်အိုတ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂှဲ ခမ္မိဂမ္ပိုင် မဂ္ဂိုင်ဂှဲ ပဲ့အခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဉ္စေပ်သပိုင်တဲ့ သိုမဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သွာ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်သာရဂှဲအိုတ်ရ၊ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပဲ့ချင်သာရဂှဲတဲ့ ကိုပိုင်တဲ့တဲ့ ပဲ့ကြဲနဲ့ ပါစူးအာ

နူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမှး ဟောပြောအာ ဇေရင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်တဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲမှး ဂဇာန်ကောတ်ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန် ပွဲအိုတ်ရ—“ယွံကျာ်မုံပိုင် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂပ်ဝ်ကွေင်ဒက်လဝ် ဂကောံမ္ဗိဟ်မၞိၤရ၊ ညးဂမၠိုင်လျိုင် နကီုဇုက်ဂမၠိုင်ကို ညးဂမၠိုင်လျိုင် နကီုဒွက်တသိင်(လကံက်တဲ)ဂမၠိုင်ကို ညးဂမၠိုင် လျိုင် နကီုလကံက်ဇိုင်ပသဲဂမၠိုင်ကို ဂပ်ဝ်ကွေင်ဒက်လဝ်အိုတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တီကောတ်ဟိုတ်ဂ်တဲ ပွဲအခိုင်ဂ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“အဗန်ဒက်မဂပ်ဝ်ကွေင်ဒက်သွလဝ် နကီုပသဲကို အဗန်ဒက်မဂပ်ဝ်ကွေင်ဒက်သွလဝ် နကီုဆုကို အဗန်ဒက်မဂပ်ဝ်ကွေင်ဒက်သွလဝ် နကီုကာန်ကို အဗန်ဒက်ခိုင်ဗိုန်ရ ရံဝံ တုပညာဂမၠိုင် ဟံဟိုသုးအိုတ်ရ၊ ပွဲရတ်မတ်မိုက် သွက်ဂမၠိုင်ကို ပွဲကောန်ဇာတ် ဂမၠိုင်ကို ပွဲသမ္ဘာဂမၠိုင်ကို ထွေန်စေန်စပ်သျှိုက်မၞိၤလောန်ဂ်ဒိုတ်တဲ ဩပ္ပမသေဝ်မဲ မွဲနွံရ။

အဗန်ဒက်ပွမသေဝ်မဲ မလေပ်ရင်တုင်ဏာအပါယ် မလျာ် မသုပ္ပါဟ်ဝါတ်ဂ် အဗန်ဒက်ဗိုန်ဗတ်ရ ရံဝံ တုပညာဂမၠိုင် ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ (တုပညာဂမၠိုင်) အဗန်ဒက် ဂ်လေပ် သကုတ်ကွေဲတဲ ပါကွေဲတသိင်ကာမဂုဏ်တဲ သိုဟံမွဲကိုပွမသေဝ်မဲဂမၠိုင်ဂ် တိတ်ဗူးအိုတ်ရ” ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်သတ္တဇဋီလ

၁၂၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်ဝိသာခါ မတန်တဲ ပွဲအရာမိ မိဂါရသေဠီ သိုင်ခွဲလဝ် အပွဲဘာပုဗ္ဗာရံ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်သဝ်တဲ ပယျာံတဲစိုဟ် ဒွိုက်ကတိ နူမသတင်ဒိုင်ညးမွဲခပ်တဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲမှးမုခ်တြင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဟောပြောကျာ်တြဲ ဇေရင်တီလ မုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဃောဂဇာန်ဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ ရသိဒကတ် သော်ဝန်ထံပွဲတု တီနိဂဏ္ဌထံပွဲတု တီအစေလကထံပွဲတု တီဗိုက်လတက်မွဲဂတေ်ခပ်ထံပွဲတု ပြဘာဇထံပွဲတု မုံကိုတသော်ပါင်ကွက်မၞိၤ သေ့ဇိုင်သေ့တဲမၞိၤ တသော်ဇကုမၞိၤဂမၠိုင် ဂိုင်ကောတ်ပရိက္ခရာ အရပ်စပ်ရသိ မတေင်တုဟ်တုဟ်ဂမၠိုင်အိုတ်တဲ ပွဲဟံ့ကြပ် ဟံ့သေ့ကို တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ အာလောန်အာအိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဒွိုက်ကတိနူဒွဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်ယာတ် ကွေဟ်ပွဲမှးမွဲလပါ်တဲ ထံက်ဗိုအဝန်တင်ကွေင်ပုင်ပွဲတိတဲ လောဝ်ဏာခွအ်ခွေံတဲ ဌာန်ရသိ ဒကတ်သော်ဝန်ထံပွဲတု တီနိဂဏ္ဌထံပွဲတု တီအစေလကထံပွဲတု တီဗိုက်လတက်မွဲဂတေ်ခပ်

ထပ်တူ ပြဘာဏ်ထပ်တူဂမ္ဘိုင်နွံတေံတဲ “ယွံတီလပိုင်တအ် အဲဒိုက် သိုင်ပသေနဒီကောသလရ
။ ပ ။ ယွံတီလပိုင်တအ် အဲဒိုက် သိုင်ပသေနဒီကောသလရ” ရဲဝံ ဟိုလိုင်ယုဗ္ဗုတိပိဝါရ။

ပွဲကြဲန့ၣ် ရသိဒကတ်သော်ဝန်ထပ်တူ တီနိဂဏ္ဌထပ်တူ တီအစေလကထပ်တူ တီဗိုက်လတက်မွဲဂတေံဝတ်ထပ်တူ ပြဘာဏ်ထပ်တူဂမ္ဘိုင် ပါစူးအာတဲ ဟံသက်ဂတာပ်လအ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပိုင် ကျိတ်တြဲတဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွဲ “ယွံတီလပိုင် ပွဲလောကဝံ ဩပုဂ္ဂိုလ်တုအရန်ဂမ္ဘိုင်ကို ဩပုဂ္ဂိုလ်ကလိဝံအရဟတ္တမဂ္ဂမ္ဘိုင်ကို နွံအိုတ်ရ၊ ရသိတီပြဘာဏ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပှောင်ကိုတုအရန် ညးကလိဝံအရဟတ္တမဂ္ဂမ္ဘိုင် ဒ်ညးပါလုပ်မွဲအိုတ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲအိုတ်ရ။

ယွံမရာဇ် တုအဲ မဒ်မ္မိဟ် မ္မုအလေံဒင်စသိုင်ကာမဂုဏ် မပဒတ်ပွဲဌာန်ကျိတ်တြဲကတ် နကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင် မသုင်စေတ်တုနတိတ်နူကာသိရး မ္မုအလေံပကင်ရင် ပကသံမြမောပ် တုနလံက်ဗဗိုဟ် မသာယျေန်တံထပ်တြဲန့ၣ် ဟိုတ်မတွံး ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဒ်တုအရန်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ အာစိုပ်အရဟတ္တမဂ္ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရၣ် ဖြိုင်ကိုတီမာန်ဟောင်ရ။

ယွံမရာဇ် နပ္ပမပဒတ်မွဲစွံၣ် တီကေတ်သီလမာန်ရ၊ ပွမတီမာန်ၣ်လေဝ် ကာလ လအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂ္ဘိုင် တီဟံမာန်ရ၊ ညးသွပုၣ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံသွပုၣ်စိုတ်ၣ် တီဟံမာန်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံမွဲကိုပညာၣ် တီဟံမာန်ရ။ ယွံမရာဇ် နပ္ပမဟိုသုးန့ၣ်ရၣ် တီကေတ်ဒ်ဒ်မသအးဇးမာန်ရ၊ ပွမတီမာန်ၣ်လေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂ္ဘိုင် တီဟံမာန်ရ၊ ညးသွပုၣ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံသွပုၣ်စိုတ်ၣ် တီဟံမာန်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံမွဲကိုပညာၣ် တီဟံမာန်ရ။ ယွံမရာဇ် ပွဲအခိုင်မ္မုကိုပရိုက်ဘဲဂမ္ဘိုင် တီကေတ်အစောညဏ်မာန်ရ၊ အစောညဏ်ၣ်လေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂ္ဘိုင် တီဟံမာန်ရ၊ ညးသွ ပုၣ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံသွပုၣ်စိုတ်ၣ် တီဟံမာန်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံမွဲကိုပညာၣ် တီဟံမာန်ရ။ ယွံမရာဇ် နပ္ပမဟိုဓရိသီကိုၣ် တီကေတ်ပညာမာန်ရ၊ ပွမဟို ဓရိသီကိုၣ်လေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂ္ဘိုင် တီဟံမာန်ရ၊ ညးသွ ပုၣ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံသွပုၣ်စိုတ်ၣ် တီဟံမာန်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟံမွဲကိုပညာၣ် တီဟံမာန်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

ယွံကျိတ်မ္မုပိုင် ဒ်အမ်သပ်ရ၊ ယွံကျိတ်မ္မုပိုင် ဟံကောင်ဒ်မွဲလှော်ၣ် ဒ်ကျိုင်ရ၊ ယွံကျိတ်မ္မုပိုင် ဂလာန်တီလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲ မဂပ်ပ်ဟိုသုးရဲဝံမွဲ “ယွံမရာဇ် တုအဲ မဒ်မ္မိဟ် မ္မုအလေံဒင်စသိုင် ကာမဂုဏ် မပဒတ်ပွဲဌာန်ကျိတ်တြဲကတ် နကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင် မသုင်စေတ် တုနတိတ်နူကာသိရး မ္မုအလေံပကင်ရင် ပကသံမြမောပ် တုနလံက်ဗဗိုဟ် မသာယျေန်တံထပ်တြဲန့ၣ် ဟိုတ်မတွံး ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဒ်တုအရန်အိုတ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ အာစိုပ်အရဟတ္တမဂ္ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရၣ် ဖြိုင်ကိုတီမာန် ဟောင်ရ။ ယွံမရာဇ် နပ္ပမပဒတ်မွဲစွံၣ် တီကေတ်သီလမာန်ရ၊ ပွမတီမာန်ၣ်လေဝ် ကာလ

လအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂွေ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးသွပျပ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံသွပျပ်စိုတ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံမွဲကိုပညာ တီဟုံမာန်ရ။ ယုံမရာဇ် နပွမဟိုသွးနွဲရ် တီကေတ်ဒဒ်မသအးဇးမာန်ရ၊ ပွမတီမာန်ရ်လေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂွေ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးသွပျပ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံသွပျပ်စိုတ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံမွဲကို ပညာ တီဟုံမာန်ရ။ ယုံမရာဇ် ပွဲအခိုင်မုံကိုပရိုက်ဘဲဂမ္တိုင် တီကေတ်အစောညဏ် မာန်ရ၊ အစောညဏ်လေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှ တီမာန်ရ၊ နကာလမဂွေ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးသွပျပ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံသွပျပ်စိုတ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံမွဲကိုပညာ တီဟုံမာန်ရ။ ယုံမရာဇ် နပွမဟိုခရိုသီကီ တီကေတ်ပညာ မာန်ရ၊ ပွမဟိုခရိုသီကီလေဝ် ကာလလအ်လဟောင်မှတီမာန်ရ၊ နကာလမဂွေ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးသွပျပ်စိုတ်ဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံသွပျပ်စိုတ် တီဟုံမာန်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဟောင် တီမာန်ရ၊ ညးဟုံမွဲကိုပညာ တီဟုံမာန်ရ။ နိုဂလာန်မဂပ်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးလောန်ရ။ ယုံကျာ်မုံပိုင် ညးစုတ်ဂမ္တိုင် မဒ်တြုသကအ်သိုင် မဂေတ်ဂေတ် ပျက်လက် အဲဒိုက် အာ စမ်စတ်ဇနပိုင်တု ကျင်အိုတ်ရ၊ ညးစုတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်စမ်စတ်လတ်တု ဗွဲကိုပ်ကျာ် ကြမ္မ အဲဒိုက်ကိုသုတ်သွတ် စိုပ်ဒတုရ၊ ယုံကျာ်မုံပိုင် ပွဲအခိုင်လွဟ် တြုသကအ်သိုင်ဂမ္တိုင် ဖီထောံကွေ် မှိုက်ကျိုက်လေဝ်အိုတ်တု ဟုံဗျာ်ဗွဲမဒးရးဂမ္တိုင် ဂပ်လံက်လေတ် ဗွဲမဒးရးဂမ္တိုင် မုံကိုသော်ကျိပ်သော်ခိုင် မပဠေပ်ပဠေတ်လတ်တုဂမ္တိုင်ဒ်တု ဗိုက်လတက်ကေတ် ယာတ်ဗု သအးဂမ္တိုင်တု ချိုက်ပေင်စုံရုံအလုံအိုတ်သိုဂမ္တိုင် နကိုကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာန်ဒ်တု ကြက်မိပ်ဇြိပ်အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ပွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တီကေတ်ဟိုတ်တု ပွဲအခိုင် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ နကိုသ်သဏ္ဌာန် တီကေတ်မိုဟ် လေဝ်သွဟုံသေင်ရ၊ နအယံမာတ် ညာတ်မွဲချိုန်ခဏ် ဟုံချက်ကေတ်ဒဒ်ဒယုံရ၊ ညးဟုံသ္မိလလမ်မင်မွဲ (ကာယပါင် စိုတ်)ဂမ္တိုင် နကိုအရပ်စပ်သုင်စော ညးသ္မိလလမ်မင်မွဲ(ကာယပါင်စိုတ်) ဗွဲမဒးရး ဂမ္တိုင် ဂေတ်ဂေတ်လောကဝံ အိုတ်ရ။

ညးဟုံသအးဇး ပွဲအပွဲဂမ္တိုင် ညိုင်ရသေ့ကတိ မဒ်တုပ်သွဟ်ကို ညိုင်ရသေ့က ပွတ် (ပေါတ်) ညှာ်ထပ် မထေက်တန်ငှဟ်မး ကဝက်ဗဲဗိုတ် (သ္မုဗိုတ်)ကို ဒ်တု ဂေါ်ဆာ် ပွဲမုးဂမ္တိုင်ဒ်တု ဂြောပ်ဗွန်ဇလီလပ် နကိုသကအ်တို့ဝါရဂမ္တိုင်ဒ်တု ဂေတ်ဂေတ် ပွဲလောကဝံအိုတ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၂။ သုတ်ပဉ္စရာဇ

၁၂၃။ နိဒါန် ချင်သာဓ်ရောင်။ ပွဲအခိုင် ချိုက်ပေင်စုံရုံ အလုံအိုတ်သိုဂမ္တိုင် နကိုကာမ ဂုဏ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာန်ဒ်တု ကုသိုင်ဂမ္တိုင်မသုန်တု မုံပဓာန်ဇေပသေဇဒီ မမိပ်ဇြိပ်

လဟိင်လဟာဒွင်္ဂိ ဂလာန်အကြာမတွံဂး “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မုရမ္ဘဲ ပြအိုတ်ရော?” ဝံ နိပြာကဋ်ကျင်ရ။ ပျော်ကိုသွင်ဂမ္ဘိုင် သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ရူပါရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် သဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ရသာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် တုဟ်နကိုတိကျိဟ်ခွင်ရင်သကအ် ဟံသုဟ် ရထအိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင် သွင်ပသေနဒီကောသလ ဟီသုးကိုသွင်ဂမ္ဘိုင် ဂလာန်ဝံရ— “ယံသကအ် တအ် ကျင်အာအိုတ်စိုအ်၊ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြအိုတ်တု ဂရင်ပတီ သွာန် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြ ဟိုတ်ဂ်အိုတ်စိုအ်၊ အတိုင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြသိုက် ပိုဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ကြက်ဂိုင် သမ္ဘိဟိုတ်ဂ်အိုတ်ရ” ရဝံ (သုးရ)။ “ယံသကအ် ခိုဟ်ရ” ရဝံ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် ဒုင်ဝန်ဂလာန် သွင်ပသေနဒီကောသလအိုတ်ရ။

ကြနုက် သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်တု မုပဓာန်ခေပ်သေနဒီ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြ အိုတ်တု လျော်သုဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြအိုတ်မုး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွာ်မ္ဘဲအိုတ်တု သွင်ပသေနဒီကောသလလေဝ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျိတ်မ္ပုပိုင် ချိုက်ပေင်စုံရံအလုံအိုတ်သိုဂမ္ဘိုင် နကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မသုန်ပြကာဂ်ဒိုတ် ကုပိုဉ်တအ် သွင်ဂမ္ဘိုင်မသုန်တု မမိပ်ဇြိပ်လဟိင်လဟာဒွင်္ဂိ ဂလာန်အကြာမတွံဂး ‘ပျော်ကိုကာမဂုဏ် ဂမ္ဘိုင် မုရမ္ဘဲ ပြအိုတ်ရော?’ဝံ နိပြာကဋ်ကျင်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ရူပါရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် သဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ရသာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္ဘိုင်လျှိုက် “ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရိဂမ္ဘိုင် ပြအိုတ်ရ” ရဝံ ဟီသုးအိုတ်ရ။ ယံကျိတ်မ္ပုပိုင် ပျော်ကိုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် မုရမ္ဘဲ ပြအိုတ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံမရာဇ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဂ် ကာမဂုဏ်မ္ပုကိုကျော်အထောင့်မုး ပွမသျှိုက်မျှိုက်ဒးဝှပ် ဗွဲစုတ် ပြအိုတ်ရ ရဝံ အဲကျိတ်တွံရ။ ယံမရာဇ် ရူပါရိဂမ္ဘိုင်ဟေင် ကုညးလျှိုက် နိသျှိုက်မျှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ။ ကုညးလျှိုက် ဟံဒိုသျှိုက်မျှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ။ ယံညးမ္ပု ယံနရူပါရိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မျှိုက်ရ။ မ္ပုကိုကသပ်ချိုက်ပေင်ရ။ ညးဂ် ဟံရာဒနာကို ရူပါရိမ္ပုသအာင် မဒ်ခိုဟ်လောန်ဗွဲတွေင် မဒ်ပြဗွဲတွေင် မသအာင်နရူပါရိဂမ္ဘိုင်ရ။ ကုညးဂ် ရူပါရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြအိုတ်ရ။ ကုညးဂ် ရူပါရိဂမ္ဘိုင် ဟံမ္ပုတုသုဟ်အိုတ်ရ။

ယံမရာဇံ သဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟေင် ကုညးလှိုက် နှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ကုညးလှိုက် ဟံဒှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးမ္မဲ ဩနသဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မှိုက်ရ၊ မှိုက်ကသပ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ညးဂ် ဟံရာဒနာကို သဒ္ဓါရိမ္မဲသအာင် မဒ်ခိုဟ်လောန်ဗွဲတေင် မဒ်ပြဲဗွဲတေင် မသအာင်နူသဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ကုညးဂ် သဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဂ် သဒ္ဓါရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံမ္မဲတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။

ယံမရာဇံ ဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟေင် ကုညးလှိုက် နှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ကုညး လှိုက် ဟံဒှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးမ္မဲ ဩနဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မှိုက်ရ၊ မှိုက်ကသပ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ညးဂ် ဟံရာဒနာကို ဂန္ဓာရိမ္မဲသအာင် မဒ်ခိုဟ်လောန်ဗွဲတေင် မဒ်ပြဲဗွဲတေင် မသအာင်နူဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ကုညးဂ် ဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဂ် ဂန္ဓာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံမ္မဲတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။

ယံမရာဇံ ရသာရိဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟေင် ကုညးလှိုက် နှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ကုညး လှိုက် ဟံဒှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးမ္မဲ ဩနရသာရိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မှိုက်ရ၊ မှိုက်ကသပ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ညးဂ် ဟံရာဒနာကို ရသာရိမ္မဲသအာင် မဒ်ခိုဟ်လောန်ဗွဲတေင် မဒ်ပြဲဗွဲတေင် မသအာင်နူရသာရိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ကုညးဂ် ရသာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဂ် ရသာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံမ္မဲတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ။

ယံမရာဇံ ဖောဠာရိဂမ္ဘိုင်ဂ်ဟေင် ကုညးလှိုက် နှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ကုညး လှိုက် ဟံဒှိသျှိုက်မှိုက်ဒးဝှပ်အိုတ်ရ၊ ဩညးမ္မဲ ဩနဖောဠာရိဂမ္ဘိုင် သျှိုက်မှိုက်ရ၊ မှိုက်ကသပ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ညးဂ် ဟံရာဒနာကို ဖောဠာရိမ္မဲသအာင် မဒ်ခိုဟ်လောန်ဗွဲတေင် မဒ်ပြဲဗွဲတေင် မသအာင်နူဖောဠာရိဂမ္ဘိုင်ရ၊ ကုညးဂ် ဖောဠာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ပြဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဂ် ဖောဠာရိဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံမ္မဲတုပ်သုဟ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွေးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဥပးစန္ဒနင်္ဂလိက ဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲပရိသာတ်ဂ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဥပးစန္ဒနင်္ဂလိက ချိုက်ကတိန္နဒ္ဒဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိန်ယာတ်ကွေဟ် ပွဲမူးမ္မဲလပါ်တဲ ထံက်ဗွဲအဝန်တင်ကွေဟ်ပင် ပွဲတိတဲ ပင်ခွဲအခွေတဲကို တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဂရင်ပတိတိန် ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျာ် မချိုက်ပေင်တဲကျော်ပိုင်တြဲပြကာ (ဟိုတ်အရာမ္မဲ) ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲချိုက်ရ၊ ယံကျာ် မလေပ် ဟိုသွေးတံ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး (ဟိုတ်အရာမ္မဲ) ပြာကဋ်ကျင် ကုအဲချိုက်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယံစန္ဒနင်္ဂလိက ဟိုတ်အရာမ္မဲဂ် ဩဝ်ပြာကဋ်ကျင် ကုတုအဲညိ ရဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွေးတရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဥပးစန္ဒနင်္ဂလိက ထိုင်သးတိန် ပွဲဂတမုက်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ နကို ဂါထာမဗဗွဲဂ်ရ—

“ညိုင်ရဲပွဲဒက်ပဒုမ မှိုယျုကောကနဒ မှိုက်သု။အမြာ် မခိုဟ်ဆဲးမရာဇ်ခိုင် ပွဲအခိုင်နူဝယး မှိုက်သု။အမြာ်ဟံတ်စူး(သု။ဟံတ်ဇူး)ကို ညိုင်ရဲသိုင်တဲ မယးတူးဂိုဒိုင်

ပွဲအကားကို တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ မရောင်ဆဲ မှုကိုလျှးအရင် မရှိခိုင်တိတ်ကျင်ဖျံဖျံ နူဇကုဂုံ သြပ်မိုလှောင်ညီ” ရဲဝံ (ထိုင်သးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ဂမ္ပိုင်မသုန်တုဂုံ ကိုတ်ယာတ်ကွေဟ်မသုန်ကွံဂတေ့ ကုဥပးစန္ဒနင်္ဂ လိကအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂုံ ယာတ်ကွေဟ်ဂမ္ပိုင်မသုန်ကွံဂတေ့ဂုံ ဥပးစန္ဒနင်္ဂလိက ကိုဒါန် ကုတီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြရ။

၃။ သုတ်ဒေါဏပါက

၁၂၄။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ စဟာပ်ပင်တောမ် ဖျိန်မွဲဇိပ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ စဟာပ်ပင်တဲမွး သိုမချောင်စိုတ်ပှ ဟံစေံ သွောက်ရင် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြတဲမွး ဂဇအံဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ တိကေတ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ စဟာပ် ပင်တဲ မချောင်စိုတ်ပှ ဟံစေံသွောက်ရတဲ ပွဲအခိုင်ဂုံ ဖျောက်တိုန်ဂါထာဝံရ—

ပွဲအခါကာလအိုတ်သို ကုညးမချိုက်ပေင်ကိုသတိ မတိဗွတ်ဗွတ်ပွဲစုစသုင် မဂပ်ပ် ကလိဝံဂုံ ဝေဒနာဂမ္ပိုင်အောန်အိုတ်ရ၊ (စုအာဟာရမဂပ်ပ်စသုင်လေဝ်) မင်မွဲလမျီု ဂ်ဒိုတ် လုတ်လဲအာ ဗွဲမချိုန်ညောန်ရ ရဲဝံ ဖျောက်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂုံ မင်ဗွဲသုဒဿန တန်တဒိုင်ပွဲလက်ကရဲ သိုင်ပသေနဒီကောသလရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဟိုသွးကို မင်ဗွဲသုဒဿန ရဲဝံရ “အမံသုဒဿန တုအဲ သြပ်ကျင်ညါ၊ ဂိုင်ကတ်ကေတ် ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြတဲ ပွဲအခိုင်ဇွာပ် အဲစဟာပ်ပင် ဇွာပ်စဟာပ်ပင်ဂုံ သြပ်ဖျောက်ညါ၊ အဲလေဝ် ဇွာပ်တဲ ဇွေံမလှီုကသာပ် လှီုကသာပ် ကြက်ကို ကုတုအဲလှီုန်ရ” ဝံ (ဟိုသွးရ)။ “ယံသိုင်မပြဲ ဒိုဟ်ရ” ရဲဝံ မင်ဗွဲ သုဒဿနဒိုင်ဝန် ကုသိုင်ပသေနဒီကောသလတဲ ဂိုင်ကတ်ကေတ် ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလ မ္ပူပိုင်ကျက်ကြတဲမွး ပွဲအခိုင် သိုင်ပသေနဒီကောသလ စဟာပ်ပင်ဂုံ—

ပွဲအခါကာလအိုတ်သို ကုညးမချိုက်ပေင်ကိုသတိ မတိဗွတ်ဗွတ်ပွဲစုစသုင် မဂပ်ပ် ကလိဝံဂုံ ဝေဒနာဂမ္ပိုင် အောန်အိုတ်ရ၊ (စုအာဟာရမဂပ်ပ်စသုင်လေဝ်) မင်မွဲလမျီု ဂ်ဒိုတ် လုတ်လဲအာ ဗွဲမချိုန်ညောန်ရ ရဲဝံ ဖျောက်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဗွဲလှေင်လှေင် တန်တပွဲဗွတ်ဗွတ်ပင်တောမ် ဖျိန်မွဲတဠုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ ပွဲကာလကြ မှုကိုဇကုယအံစေံအာ ဗွဲမဒးရဲဂ်ဒိုတ် ဇွိတ်သွောက်ဇကုဂမ္ပိုင် နကိုတဲဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါတဲ ပွဲအခိုင်ဂုံ “တီလမ္ပူပိုင်ကျက်ကြ နကိုဒတဲဖို မဒိုပွဲဘဝဂတမတ်ကို နကိုဒတဲဖို မဒိုပွဲဘဝပရလိုက်ကို နကိုဒတဲဖိုဝါပြကာဂ် နွံဇြဟာန်ပြ မင်မွဲအဲရ” ရဲဝံ ကြိုဂအောတ်မြော်တိုန် ဂလာန်ဥဒါန်ရ။

၄။ သုတ်ပဌမသင်္ဂါမ

၁၂၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေ
 ဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံကောတ်ပွာန် မွဲကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တဲ (သွက်ဂွံတင်
 စွေဟ်ကို) သွင်ပသေနဒီကောသလ ဇက်တိတ်အာ ကွာန်ကာသိရ။ “သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိ
 ကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံကောတ်ပွာန် မွဲကိုအင်္ဂပန်
 ကွပ်တဲ (သွက်ဂွံတင်စွေဟ်ကိုအဲ) ဇက်တိတ်ကျင် ကွာန်ကာသိရး” ရံဝံ သွင်ပသေနဒီကော
 သလ သွောံမိင်ကောတ်ဟောင်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ သွင်ပသေနဒီကောသလ ပကောံကောတ်ပွာန်
 မွဲကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တဲ (သွက်ဂွံဒင်တင်ပွာန်ကို) သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ
 မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ကြတ်ဇက်တိတ်အာ ကွာန်ကာသိရ။ ပွဲအခိုင်၌ သွင်အဇာတ
 သတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီပိုင်ပြီမာဂဓရေကို သွင်ပသေနဒီကောသလကို
 တင်စွေဟ်ပွာန်အိုတ်ရ။ ပွဲဂွံတိတ်တင်စွေဟ်ပွာန်၌ သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ
 မဂ္ဂအလိုအသီပိုင်ပြီမာဂဓရေ ဇူးအာသွင်ပသေနဒီကောသလရ၊ သွင်ပသေနဒီကောသလ မကျ
 ပွာန်၌ နူဂွံတိတ်တင်စွေဟ်ပွာန်တေံ ဆုတ်ကလောင်စံကျင် ချင်သာရဏ် မဒ္ဒိချင်ဒိုင်သွင်ဇကုရ။

ပွဲအခိုင်၌ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်၌ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပဠေင်သပိုင်တဲ သီမဂိုင်ကောတ်
 ဗဗေင်သုာ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်သာရဏ်အိုတ်ရ၊ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲချင်သာရဏ်တဲ
 ကိုပိုင်တဲတဲ ပွဲကြနု၌ ပါစူးအာ နူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲမွဲး မှောံပြာပ်အာ ဇရေင်တီလ
 မွဲပိုင်ကျော်တြအိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျော်တြတဲမွဲး ဂဇာ်ကောတ်ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်တဲ
 ဂရင်ပတီတီလမွဲပိုင်ကျော်တြ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— ယွံကျော်မွဲပိုင် သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်
 ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံကောတ်ပွာန် မွဲကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တဲ
 (သွက်ဂွံတင်စွေဟ်ကို) သွင်ပသေနဒီကောသလ ဇက်တိတ်အာ ကွာန်ကာသိရ။ ယွံကျော်မွဲပိုင်
 “သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံ
 ကောတ် ပွာန်မွဲကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တဲ (သွက်ဂွံတင်စွေဟ်ကိုအဲ) ဇက်တိတ်ကျင်ကွာန်ကာသိရး”
 ရံဝံ သွင်ပသေနဒီကောသလ သွောံမိင်ကောတ်ဟောင်ရ။ ယွံကျော်မွဲပိုင် ပွဲအခိုင်၌ သွင်ပသေ
 နဒီကောသလ ပကောံကောတ်ပွာန် မွဲကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တဲ (သွက်ဂွံဒင်တင်ပွာန်ကို) သွင်အဇာတ
 သတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ကြတ်ဇက်တိတ်အာ
 ကွာန်ကာသိရ။ ယွံကျော်မွဲပိုင် ပွဲအခိုင်၌ သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂ
 အလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေကို သွင်ပသေနဒီကောသလကို တင်စွေဟ်ပွာန်အိုတ်ရ။ ယွံကျော်
 မွဲပိုင် ပွဲဂွံတိတ်တင်စွေဟ်ပွာန်၌ သွင်အဇာတသတြ၊ မဒ္ဒိကောန်ဂူကျော်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ
 ပိုင်ပြီမာဂဓရေ ဇူးအာသွင်ပသေနဒီကောသလရ၊ ယွံကျော်မွဲပိုင် သွင်ပသေနဒီကောသလ
 မကျပွာန်၌ နူဂွံတိတ်တင်စွေဟ်ပွာန်တေံ ဆုတ်ကလောင်စံကျင် ချင်သာရဏ် မဒ္ဒိချင်ဒိုင်သွင်
 ဇကုရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီ
 မာဂဓရးၣ် မှုၣ်ကိုမိတ် မယုတ်မာရ၊ မှုၣ်ကိုသကအ်ပွင် မယုတ်မာရ၊ မှုၣ်ကိုစိုတ် မလ္လောင်
 လျောင်အာ ပွဲညးယုတ်မာဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် သွိုင်ပသေနဒီကောသလတုန် မှုၣ်ကိုမိတ်
 ခိုဟ်ဆဲးရ၊ မှုၣ်ကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲးရ၊ မှုၣ်ကိုစိုတ် မလ္လောင်လျောင်အာ ပွဲညးခိုဟ်ဆဲး
 ဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲတုဲဏအ်ဟောင် သွိုင်ပသေနဒီကောသလ ကျုာ်နုၣ်ဒိုတ် လုက်ဗတမ်ဝံ
 (ကျိဟ်ဗတမ်) ကြက်သွးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ။ တီလမ္မုၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ညးဇးၣ် ကိုသုဝဲဇော်မောဝ်ရ၊ ညးကျာ် သွးပဒတ် ဗွဲဒဒိမ်ရ၊ သွးထောံကွေံ
 ပွမဇး ပွမကျတုဲ ညးမပဒတ်ဗွဲညိုင်ဝတ်ဟောင် ကြက်သောံပဒတ် ဗွဲတသိုမ်ရ ရံဝံ
 (သွးတိုန်ရ)။

၅။ သုတ်ဒုတိယသင်္ဂါမ

၁၂၆။ ပွဲအခိုင်ၣ် သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ
 ပိုင်ပြီမာဂဓရး ပကောံကေတ်ပွာန် မှုၣ်ကိုအင်္ဂပန်ကွိုင်တုဲ (သွက်ဂွံတဝ်ဇွေဟ်ကို) သွိုင်ပသေနဒီ
 ကောသလ ဇက်တိတ်အာကွာန်ကာသိရ။ “သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ
 မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးၣ် ပကောံကေတ်ပွာန် မှုၣ်ကိုအင်္ဂပန်ကွိုင်တုဲ (သွက်ဂွံတဝ်
 ဇွေဟ်ကိုအဲ) ဇက်တိတ်ကျိုင် ကွာန်ကာသိရဂး” ရံဝံ သွိုင်ပသေနဒီကောသလ သောံမိင်
 ကေတ်ဟောင်ရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် သွိုင်ပသေနဒီကောသလ ပကောံကေတ်ပွာန် မှုၣ်ကိုအင်္ဂပန်ကွိုင်တုဲ
 (သွက်ဂွံဒင်တဝ်ပွာန်ကို) သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီ
 မာဂဓရးၣ် ကြတ်ဇက်တိတ်အာ ကွာန်ကာသိရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်
 ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးကို သွိုင်ပသေနဒီကောသလကို တဝ်ဇွေဟ်
 ပွာန်အိုတ်ရ။ ပွဲဇးတိတ်တဝ်ဇွေဟ်ပွာန်ကို သွိုင်ပသေနဒီကောသလ ဇးအာသွိုင်အဇာတသတြ၊
 မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးရ၊ ရပ်ဝံသွိုင်အဇာတသတြ၊ ဂျိုင်
 ဂျိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် ကသပ်ဒ် ကုသွိုင်ပသေနဒီကောသလရ “သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်
 ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးဝံ ကုအဲမဟဂပ်လုတ်မှာဒုဟ်ကို လုတ်မှာရာဒး
 ဒုဟ်ရ၊ ဝိုင်လုတ်မှာရာဒုဟ်လေဝ် (သွိုင်အဇာတသတြကို) ဒ်ကောန်ကိုန အဲရ၊ အဲ သီကေတ်
 ထောံဒပ်စိင်အိုတ်သို ဒပ်ချေအိုတ်သို ဒပ်ကွီစောတ်အိုတ်သို ဒပ်ပွာန်တိုက်အိုတ်သို သွိုင်အဇာတ
 သတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးတုဲ သိုမဂျိုင်လမျီုဟောင်
 (ဟွံဂစိုတ်တုဲ) ဝံဗလးထောံ သွိုင်အဇာတသတြကိုမ္မး ခိုဟ်သန်ရ”ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ၣ်
 သွိုင်ပသေနဒီကောသလ သီကေတ်ထောံ ဂကောံစိင်အိုတ်သို ဂကောံချေအိုတ်သို ဂကောံ
 ကွီစောတ်အိုတ်သို ဂကောံပွာန်တိုက်အိုတ်သို သွိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂ္ဂကျာ်ဝေဒေဟီ
 မဂ္ဂအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရးတုဲ သိုမဂျိုင်လမျီုဟောင် (ဟွံဂစိုတ်တုဲ) ဗလးထောံ သွိုင်အဇာ
 တသတြကိုရ။

ပွဲအခါ၌ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်၌ ပွဲအခါ၌ နဂယား မိုက်ပဋ္ဌေသပိုင်တု သိုမဂိုင်ကေတ်
 ဗဗေသော လုပ်ရောင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရန်အိုတ်ရ၊ ဂေတ်ရောင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရန်တု
 ကိုပိုင်တုတု ပွဲကြန့်ကို ပါစူးအာ နူကွာန်ရောင်ပိဏ္ဍပါတ်တုမွး မှော်ပြာပ်အာ ဇရောင်တိလ
 မှုံပိုင်ကျက်ကြအိုတ်တု လောဝသ္မဝတ် တိလမှုံပိုင်ကျက်ကြတုမွး ဂဇေကေတ်ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်တု
 ဂရင်ပတိတိလမှုံပိုင်ကျက်ကြ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— ယွံကျက်မှုံပိုင် သိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်
 ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံကေတ်ပွာန် မှုံကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တု
 (သွက်ဝံတင်စွေဟ်ကို) သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဇက်တိတ်အာကွာန်ကာသိရ။ ယွံကျက်မှုံပိုင်
 “သိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ပကောံ
 ကေတ်ပွာန် မှုံကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တု (သွက်ဝံတင်စွေဟ်ကိုအဲ) ဇက်တိတ်ကွင် ကွာန်ကာသိရဓး”
 ရဝံ သိုင်ပသေနဒီကောသလ သောံမိုင်ကေတ်ဟောင်ရ။ ယွံကျက်မှုံပိုင် ပွဲအခါ၌ သိုင်ပသေ
 နဒီကောသလ ပကောံကေတ်ပွာန် မှုံကိုအင်္ဂပန်ကွပ်တု (သွက်ဝံဒင်တင်ပွာန်ကို)သိုင်အဇာတ
 သတြ၊ မဒ်ကောန်ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေ၌ ကြတ်ဇက်တိတ်အာကွာန်
 ကာသိရ။ ယွံကျက်မှုံပိုင် ပွဲအခါ၌ သိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလို
 အသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေကို သိုင်ပသေနဒီကောသလကို တင်စွေဟ်ပွာန်အိုတ်ရ။ ယွံကျက်မှုံပိုင်
 ပွဲဌးတိတ်တင်စွေဟ်ပွာန်ကို သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဇူးအာသိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်
 ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေရ၊ ရပ်ဝံသိုင်အဇာတသတြ၊ ဂျိုင်ဂျိုင်ရ။ ယွံကျက်
 မှုံပိုင် ပွဲအခါ၌ ကသပ်ဒ် ကုသိုင်ပသေနဒီကောသလရ “သိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်ကောန်
 ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေဝံ ကုအဲမဟဂပ်ပိလုတ်မှာဒုဟ်ကို လုတ်မှာရာဒး
 ဒုဟ်ရ၊ စိုန်လုတ်မှာရာဒုဟ်လေဝ် (သိုင်အဇာတ်သတြကို) ဒ်ကောန်ကိုန် အဲရ၊ အဲ သီကေတ်
 ထောံဒပ်စိင်အိုတ်သို ဒပ်ချေအိုတ်သို ဒပ်ကွီစောတ်အိုတ်သို ဒပ်ပွာန်တိုက်အိုတ်သို သိုင်အဇာ
 တသတြ၊ မဒ်ကောန်ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေတု သိုမဂျိုင်လမျီဟောင်
 (ဟံဂစိုတ်တု) ဝံဗလးထောံ သိုင်အဇာတသတြကိုမွး ခိုဟ်သန်ရ”ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံကျက်
 မှုံပိုင် ပွဲအခါ၌ သိုင်ပသေနဒီကောသလ သီကေတ်ထောံ ဂကောံစိင်အိုတ်သို ဂကောံချေ
 အိုတ်သို ဂကောံကွီစောတ်အိုတ်သို ဂကောံပွာန်တိုက်အိုတ်သို သိုင်အဇာတသတြ၊ မဒ်
 ကောန်ဂူကျက်ဝေဒေဟီ မဝံအလိုအသီ ပိုင်ပြီမာဂဓရေတု သိုမဂျိုင်လမျီဟောင် (ဟံဂစိုတ်တု)
 ဗလးထောံ သိုင်အဇာတသတြကိုရ ရဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ပွဲအခါ၌ တိလမှုံပိုင်ကျက်ကြ တိကေတ်ဟိုတ်ကိုတု ပွဲအခါ၌ မှောတ်တိုန်ဂါထာ
 ဂမ္ဘိုင်ဝံရ—

တြံ၌ ဩဗ္ဗုတ်မွဲ ပြိုက်ပုလိပလ် (ညးသအာင်)ရ၊ ကုညး၌ ဗုတ်ဟောင်
 ဒးဒင်ပိုင်ဓး ပလိပလ်ဟောင်ရ၊ ဩပွဲအခါ၌ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ပိုင်ဓးပလိပလ်
 ညးအိုတ်ရ၊ ပွဲအခါ၌ ညးဒးဒင်ပိုင်ဓးပလိပလ်ကို လေပ်ကလေင်ပိုင်ဓးပလိပလ်ရ။

ဩလုကကာလဗ္ဗတ်မဲ့ ပွသရာပါပ် ဟံကိုဖိုဏီရ၊ လုကကာလဗ္ဗတ်ကို သမ္ဘိတိ
သမ္ဘိထေင်ကောတ် ရံဝံမွး ဟိုတ်မဗဗ္ဗဟေင်ရ၊ ဩပွဲအခိုင်မဲ့တုန် ပွသရာပါပ်ကိုဖိုရ၊
ပွဲအခိုင်ကို သမ္ဘိတိ အာစိုပ်ဒဒိုင်ရ။

ညးလေပ်ပြိုက်ဂစိုတ်ပျဲယျာ်ညးသအာင်ကို ကျော် ဒးဒင်ပြိုက်ဂစိုတ်ပျဲယျာ်ကိုညး
သအာင်ရ၊ ညးအံင်ဇူးညးသအာင်ကို ကျော် ဒးဒင်ကိုဇူးကိုညးသအာင်ရ၊ ညးလေပ်
တွေဟ်လက်ညးသအာင်လေပ် ကျော်ဒးဒင်တွေဟ်လက်ကိုညးသအာင်ရ၊ ညးလေပ်
ထွတ်လျတ်ချိုက်ချဲညးသအာင်ကို ကျော် ဒးဒင်ထွတ်လျတ်ချိုက်ချဲကိုညးသအာင်ရ၊
ဗွဲစွတ် နမကလေင်ကိုဖို (နမဝဲဗက်) တြုံမလေပ် ပိုင်စးပလိုပလတ် မွဲလှော်ပွန်
ဒးဒင်ပိုင်စးပလိုပလတ်ရ ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၆။ သုတ်မလ္လိကာ

၁၂၇။ နိဒါန် ချင်သာရော်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို သိုင်ပသေနဒီကောသလ မှော်ပြာပ်အာ
ဇရေင် တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲတဲမွး ဂဇအိဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ။
ပွဲအခိုင်ကို တြုံမဲ့ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် သိုင်ပသေနဒီကောသလတဲ ဂရင်ပတီကသေဟို ပွဲတမ်
ကတောင် သိုင်ပသေနဒီကောသလရ “ယွံသိုင်မပြ ဂူကျာ်မလ္လိကာ သူးဂွမ်ဂပ်ကောန်ဂုတ်ရ”
ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ဂရင်ပတီရံဝံမွး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဟံမိပ်စိုတ်ဒ်အာရ၊ ပွဲအခိုင်ကို
တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲ တီကောတ်ဒ်သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဟံမိပ်စိုတ်တဲ ပွဲအခိုင်ကို ဖျောတ်
တိုန် ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံရ—

ယွံသိုင် မဂ္ဂအလိုအသီမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ဩပ်လွီလွတ်သအးဇူး (ကောန်ဂုတ်)ညိ၊
ညးမြဲလှို မကောန်စိုတ်တြုံတုသို မရှေ်သော်ရင်ခါမ်သီ မ္မုကိုပညာ မ္မုကိုဒွေတ်
သီလ ညံင်ရဲဒေဝတ်လေပ် ပြဲရ။

ယွံသိုင် မဒ်တုညးဒိုဟ်စိုက်ဂမ္ဘိုင် ကုညးမြဲ စံင်သူးတိတ်ကျင် ဩကောန်တြုံမဲ့ရ၊
ကောန်ညးမြဲဒိုဟ်ဆဲ မ္မုသဘ်သတ်ကို ဂံင်သကာရ၊ တျိုရးချင်လေပ် ဒွေံဗတောန်
(အုပ်ဓုပ်)မာန်ရ ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၇။ သုတ်အပ္ပမာဒ

၁၂၈။ နိဒါန် ချင်သာရော်ရောင်။ သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂဇအိဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဂရင်
ပတီ တီလမ္ပိုဉ် ကျာ်တြဲဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျာ်မ္မုပိုင် ခရဲမဲ့ မသီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါမတွံး
ဖိုမဂ္ဂဒိုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒိုင်စသိုင် ပွဲဘဝပရလိုက်တဲ တန်တက် နွံဟာ” ရံဝံ
(ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ခရဲမဲ့ မသီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ဘိုင်ဓါမတွံး ဖိုမဂ္ဂဒိုင်စသိုင် ပွဲဘဝ
ဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒိုင်စသိုင် ပွဲဘဝပရလိုက်တဲ တန်တက် နွံဟေင်ရ ရံဝံ (သူးတရ)။

ယွံကျာ်မုံပိုင် ခရဲမ္မဲ မသီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမတွံး ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝပရလိုက်တဲတန်တဲာ် ညးဍေံဇော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ခရဲမ္မဲ မသီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမတွံး ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝပရ လိုက်တဲတန်တဲာ် ခရဲအပ္ပမာဒ ပွမဟုံဟိုတ်မဲဟောင်ရ။ ယွံမရာဇ် ဥပမာမ္မးတုန် ဒွဲဒိုင်သတ်ဒို ဂမ္ပိုင်အိုတ်သိုက် အာစိုပ်ပွမပံင်ကောံ ပွဲဒွဲဒိုင်စိုင်အိုတ်ရ။ ဒွဲဒိုင်စိုင်ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဇ္ဇော်စိ လောန်ကဲလတူဒွဲဒိုင်သတ်ဒိုဂမ္ပိုင်ရဲ ရဲဝံညင်ရဲဟိုတ်သွးကို တုပ်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် ယွံမရာဇ် ခရဲမ္မဲ မသီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမတွံး ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝ ပရလိုက်တဲတန်တဲာ် ခရဲအပ္ပမာဒ ပွမဟုံဟိုတ်မဲဟောင်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ညးရာဒနာမိက်ကို ပွမအာယုက်ဂိုင်ကို ပွမဟုံမ္မဲကိုယဲကို ပွမရုပ်သတ်ကျော်ကို ချိုင်သွက်ကို ပွမဂကျပ်ကို ပွမမိပ်လဟိုင်ဂမ္ပိုင်ကို အရာမပြကဆံင်ကဆံင်ဂမ္ပိုင်ကိုဂ် (ဂပ်ဒးသွ ပွမဟုံဟိုတ်မဲဟောင်ရ။

တုပညာဂမ္ပိုင် ထိုင်သးပွမဟုံဟိုတ်မဲဟောင် ပွဲအရာသွကသိုလ် ပုညကိရိယဝတ္ထု ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ။ တုပညာ မဟုံဟိုတ်မဲဟောင် သီဂိုင်ကောတ် ဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမာန်ရ။ ဟိုတ်ပွမကလိ ဝံဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမတွံး ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒုင်စသိုင် ပွဲဘဝပရလိုက် ရဲရ ညးမုံကိုပညာဂ် ကော်ခရဲဝံမ္မး ပဏ္ဍိတရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၈။ သုတ်ကလျာဏမိတ္တ

၁၂၉။ နိဒါန် ချိုင်သာရဏ်ရောင်။ ဂဇာဒ်ဒွဲဒွဲဒွဲတဲမ္မး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင် ပတီ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲဌာန်ဝံ ပြာပ်အာ ဌာန်လျာ်သိုတ်တြဲတဲ ကုအဲဒိုက် မပဒတဲဒွဲညးမ္မဲဝဲဂ် ကသပ်စိုတ်ဝံ နိပြာကဋ်ကျင်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂပ် တွံလပ်ခရဲ ဗွဲမဒးရဲရ။ ခရဲမဂပ်ပ်တွံလပ် ဗွဲမဒးရဲရလေပ် နိကုညးမုံကိုမိတ် ခိုဟ်ဆဲဟောင်ရ။ နိကုညးမုံကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲဟောင်ရ။ နိကုညးမုံကိုစိုတ် မလှောင်လျော်အာ ပွဲညး သပ္ပရိဟ်ဂမ္ပိုင်ဟောင်ရ။ ဟုံနိကုညးမုံကိုမိတ်မယုတ်မာရ။ ဟုံနိကုညးမုံကိုသကအ်ပွင် မယုတ်မာရ။ ဟုံနိကုညးမုံကိုစိုတ် မလှောင်လျော်အာ ပွဲညးယုတ်မာဂမ္ပိုင်ရ” ရဲဝံ (ကသပ် နိရဲ ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ကသပ် ချာ်ပြအတိုင်ရဲရ။ ယွံမရာဇ် ကသပ် ချာ်ပြအတိုင်ရဲရ။ ယွံမရာဇ် အဲကျာ် ဂပ်ပ်တွံလပ်ခရဲ ဗွဲမဒးရဲရ။ ခရဲမဂပ်ပ်တွံလပ် ဗွဲမဒးရဲရလေပ် နိကုညး မုံကိုမိတ် ခိုဟ်ဆဲဟောင်ရ။ နိကုညးမုံကိုသကအ်ပွင် ခိုဟ်ဆဲဟောင်ရ။ နိကုညးမုံကိုစိုတ် မလှောင်လျော်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ပိုင်ဟောင်ရ။ ဟုံနိ ကုညးမုံကိုမိတ်မယုတ်မာရ။ ဟုံနိ ကုညးမုံကိုသကအ်ပွင် မယုတ်မာရ။ ဟုံနိကုညးမုံကိုစိုတ် မလှောင်လျော်အာ ပွဲညး ယုတ်မာဂမ္ပိုင်ရ။

ယုံမရော် ပွဲကာလမွဲအခါ အဲကျ်း သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲနီဂီမုံယုနရက သိုင်သာကျ
 ဝင်ဂမိုင် လုပ်လွဟ်သက္ကရးရ။ ယုံမရော် ပွဲအခါဒိုင် ခမီအာနန္ဒ ပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲကျ်းတဲ
 လျှော်သွဝတ် အဲကျ်းတဲ ဂဇာန်ကေတ်ပွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီအဲကျ်း ဂလာန်ဝံရ။ ယုံကျ်း
 မုံပိုင် ဒဒ်ညးမုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကိုစိုတ်မလျှော်
 လျှော်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင် စိုပ်ဒဲတဲကို(ဒေတ်မဂ်)မပြဲ ကဝက်မာန်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံမရော် ဂရင်ပတီ ရံဝံမွဲး အဲကျ်း ဟိုသွးကိုခမီအာနန္ဒ ဂလာန်ဝံရ “ယုံအာနန္ဒ
 လွဟ်ရံဝံညါ၊ ယုံအာနန္ဒ လွဟ်ရံဝံညါ၊ ယုံအာနန္ဒ ဒဒ်ညးမုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကို
 သကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကိုစိုတ်မလျှော်လျှော်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင် စိုပ်ဒဲတဲကို
 (ဒေတ်မဂ်) မပြဲအိုတ်သိုဟောင်ရ။ ယုံအာနန္ဒ ကုညးမုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုသကအ်ပွင်
 ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုစိုတ်မလျှော်လျှော်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင် ကြက်ကလိဝံဖီမတွံး
 ကြက်ဇော်ပွင်မဂ် မချိုက်ပင်တဲကျော် အင်္ဂဒွာ်ပြကာမပြဲရ။ ကြက်သွတ် မဂ်မချိုက်ပင်တဲ
 ကျော်အင်္ဂဒွာ်ပြကာမပြဲ ဤဂိုင်ကိုဝါ အဆတ်ရံ ဂပ်ဝံစိုဒိုင်ရ။

ယုံအာနန္ဒ မုရသင်္ဂါ ခမီမုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုစိုတ်
 မလျှော်လျှော်အာ ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင် ဇော်ပွင်မဂ် မချိုက်ပင်တဲကျော်အင်္ဂဒွာ်ပြကာ
 မပြဲရော? သွတ်မဂ် မချိုက်ပင်တဲကျော်အင်္ဂဒွာ်ပြကာမပြဲ ဤဂိုင်ကိုဝါရော? ယုံအာနန္ဒ
 ပွဲသာသနာဝံ ခမီ ဇော်ပွင်သမ္မာဒိဋ္ဌိ လညာတ်သုတ် မနိဿယကို ‘ဝိဝေက’ ပွမလှူ
 မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနုရဂ မနိဿယကိုပွမဟိုတ် မလျှော်အာကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာသွးကျော်
 ကိလေသရ။ ဇော်ပွင် သမ္မာသင်္ကပ္ပ ကသပ်သုတ်ရ။ ဇော်ပွင် သမ္မာဝါစာ ဂလာန်သုတ်ရ။
 ဇော်ပွင် သမ္မာကမ္မန္တ ကမ္မောန်သုတ်ရ။ ဇော်ပွင် သမ္မာအာဇီဝ ဂယိုင်လမျိုသုတ်ရ။ ဇော်ပွင်
 သမ္မာဝါယာမ ပတိတ်ဗြဟတ်သုတ်ရ။ ဇော်ပွင် သမ္မာသတိ ဗိုဗျဟ်သုတ်ရ။ ဇော်ပွင်
 သမ္မာသမာဓိ တန်ကြန်သုတ် မနိဿယကို ‘ဝိဝေက’ ပွမလှူ မနိဿယကို ပွမစာ်စူးနုရဂ
 မနိဿယကို ပွမဟိုတ် မလျှော်အာကိုနိဗ္ဗာန် ဒ်အရာသွးကျော်ကိလေသရ။ ယုံအာနန္ဒ ရံဝံ
 ဟောင် ခမီမုံကိုမိတ်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး မုံကိုစိုတ်မလျှော်လျှော်အာ
 ပွဲညးသပ္ပရိဟ်ဂမိုင် ဇော်ပွင်မဂ် မချိုက်ပင်တဲကျော်အင်္ဂဒွာ်ပြကာမပြဲရ။ သွတ်မဂ် မချိုက်
 ပင်တဲကျော်အင်္ဂဒွာ်ပြကာမပြဲ ဤဂိုင်ကိုဝါရ။ ယုံအာနန္ဒ ဂလာန်မတွံး ဒဒ်ညးမုံကိုမိတ်
 ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကိုသကအ်ပွင်ခိုဟ်ဆဲး ဒဒ်ညးမုံကိုစိုတ် မလျှော်လျှော်အာ ပွဲညး
 သပ္ပရိဟ်ဂမိုင် စိုပ်ဒဲတဲကို(ဒေတ်မဂ်)မပြဲ အိုတ်သိုဟောင်ရ နဟိုတ်ဝံဟောင် ဂပ်ဝံတီရ။

ယုံအာနန္ဒ သုပြရ။ သွဟိုတ်ကိုအဲကျ်း မဒ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးတဲ သတ်ဂမိုင် မုံသတ်
 ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိ တိတ်ဗွးနု ပွမဒးတန်ပဋိသန္တိအိုတ်ရ။ သတ်ဂမိုင် မုံသတ်ပွမဒးဗျိုက်
 တိတ်ဗွးနု ပွမဒးဗျိုက်အိုတ်ရ။ သတ်ဂမိုင် မုံသတ်ပွမဒးယဲဂ် တိတ်ဗွးနု ပွမဒးယဲအိုတ်ရ။

သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသဘပွမဒေချိုတ်ကို တိတ်ဗူးနူ ပွမဒေချိုတ်အိုတ်ရ။ သတ်ဂမ္ဘိုင် မှုံသဘပွမဒေဂွိုင်စံင်တူ ပွမဒေလရိအ်ယာံ ပွမဒေဒ်ဒိဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ကို တိတ်ဗူးနူ ပွမဒေဂွိုင်စံင်တူ ပွမဒေလရိအ်ယာံ ပွမဒေဒ်ဒိဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်အိုတ်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဂလာန်မတွံဂး ဒ်ဒ်ညးမှုံကိုမိတ်ခိုတ်ဆဲး ဒ်ဒ်ညးမှုံကိုသကအ်ပွင်ခိုတ်ဆဲး ဒ်ဒ်ညးမှုံကိုစိုတ် မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို စိုပ်ဒဲးတု ကို(ဒွေတ်မဂ်)မပြဲအိုတ်သိုဟောင်ရဂ် နဟိုတ်ဝွံဟောင် ဂပ်ဝ်တီရ။ ယံမရာဇ် ဒွေတ်မဂ်မပြဲ မဒ်အိုတ်သိုဟ်လေဝ် ကလိဝွံမိတ်ခိုတ်ဆဲးတု ဟိုတ်မဂပ်ဝ်ကလိဝွံဂ်ရ တုအဲ သွေးဒွေတ်ရဲဝွံရ။

“အဲ ကြက်ဒ်ညးမှုံကိုမိတ်ခိုတ်ဆဲး ဒ်ဒ်ညးမှုံကိုသကအ်ပွင်ခိုတ်ဆဲး ဒ်ဒ်ညးမှုံကိုစိုတ်မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဲဝွံ သွေးဒွေတ်ရ။ ယံမရာဇ် တုအဲ သွေးဒွေတ်ရဲဝွံရ။ ယံမရာဇ် တုအဲ မှုံကိုမိတ်ခိုတ်ဆဲး မှုံကိုသကအ်ပွင်ခိုတ်ဆဲး မှုံကိုစိုတ်မလှောင်လျောင်အာ ပွဲညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ကို နိဿယ်ကိုဓရ်မွဲမွဲ အပ္ပမာဒပ္ပမဟုံဟိုတ်မာဲ ပွဲဓရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တု ဂပ်ဝ်သွေးပဒတ်ရ။ ယံမရာဇ် ကုဂကောံကမ္မောင်မောင်မ တုအဲသိုင်ဇွေန် နိဿယ်ကို ပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု မပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲကို ကြက်ကသပ်ဒ်ရ “သိုင်ဂ် နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲရ၊ ပွဲလျဟ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ကြက်ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ” ရဲဝွံ ကြက်ကသပ်ဒ်ရ။ ယံမရာဇ် ကုသိုင်ဗွက်ကြဲဂမ္ဘိုင် တုအဲ နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု မပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲလေဝ် ကြက်ကသပ်ဒ်ရ “သိုင်ဂ် နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲရ၊ ပွဲလျဟ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ကြက်ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ” ရဲဝွံ ကြက်ကသပ်ဒ်ရ။ ယံမရာဇ် ကုဂကောံဗိုလ်လဗး တုအဲ နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု မပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲကို ကြက်ကသပ်ဒ်ရ “သိုင်ဂ် နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲရ၊ ပွဲလျဟ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် နိဿယ်ကို ပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ကြက်ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ” ရဲဝွံ ကြက်ကသပ်ဒ်ရ။ ယံမရာဇ် ကုညးပဒတ်ပွဲနီဂိုဇနပိုဒ် တုအဲ နိဿယ်ကို ပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု မပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲကို ကြက်ကသပ်ဒ်ရ “သိုင်ဂ် နိဿယ်ကို ပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲရ၊ ပွဲလျဟ် ပိုညးဂမ္ဘိုင်လေဝ် နိဿယ်ကို ပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ကြက်ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲအိုတ်ရ” ရဲဝွံ ကြက်ကသပ်ဒ်ရ။ ယံမရာဇ် ဇကုတုအဲ နိဿယ်ကိုပွမဟုံဟိုတ်မာဲတု ပဒတ်ဟုံဟိုတ်မာဲလေဝ် ကြက်ဒ်ဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန် ဂပ်ဝ်မင်မွဲရ၊ ဂကောံကမ္မောင်မောင်မလေဝ် ကြက်ဒ်ဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန် ဂပ်ဝ်မင်မွဲရ၊ တိုက်ဂြပ်ဟင်စာတ်လေဝ် ကြက်ဒ်ဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန် ဂပ်ဝ်မင်မွဲရ” ရဲဝွံ တီလမူပိုင်ကျက်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝွံရ ။ ပ ။

ညးမရာဒနာကို ပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဘိုင် မပြဲကဆံင်ကဆံင်ကို ဂပ်ဝ်သွ (ပွမဟုံဟိုတ်မာဲ) ရ၊ တုပညာဂမ္ဘိုင် ထိုင်သးပွမဟုံဟိုတ်မာဲ ပွဲအရာသွကုသိုလ်ပုညကိရိယဝတ္ထုဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

တပညာ မဟံဟိတမဲာ် သီဂိုင်ကေတ် ဖိုဂမ္ပိုင်ဓါမာန်ရ၊ ဟိတပ္ပမကလိဂ္ဂံဖို
ဂမ္ပိုင်ဓါမတွံဂး ဖိုမဂ္ဂဒင်စသိုင် ပွဲဘဝဂတမတ် ဖိုမဂ္ဂဒင်စသိုင် ပွဲဘဝပရလိုက်ရ
ညးမုံကိုပညာ် ကော်ခဲရဲဝွံမွဲး ပဏ္ဍိတ ရ ရဲဝွံ (သွးတရ)။

၉။ သုတ်ပဌမအပုတ္တက

၁၃၀။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ သွိုင်ပသေနဒီကောသလ ပွဲအခိုင်လဒေါင်
တဲ ဟောံပြာပ်ကျင် ဇရောင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲမွဲး
ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲမွဲဒွဲရ။ သွိုင်ပသေနဒီကောသလ မဂဇာန်ဒိုင်ပွဲမွဲဒွဲရ “ယွံမရာဇ် လှုဟ် ပွဲအခိုင်
လဒေါင်တဲ တုအဲ ကျင်နုဋ္ဌာန်လိုရော?” ရဲဝွံ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလားနီဝံရ။

ယွံကျ်မုံပိုင် ပွဲချင်သာရဏ်ဝွံ သေဋ္ဌိဇ္ဇောမ္ပေတု စုတိချိုတ်အာရ၊ ဂြပ်ရတ်သေဋ္ဌိဇ္ဇော
မဟံမ္ပေကိုကောန် (ဒင်အဲကွဲ) ဂ် အဲဒိုက်သပျာ်ထောံ အပွဲနန်တဲ ကျင်တရ၊ ယွံကျ်မုံပိုင်
ထပ်ကွဲးကွဲး (ထပ်သွဲး) ဒွံစောံကိုင်ရ၊ ဩန်ဂ်တုန် သွက်ဒးဟိုဟံမ္ပေရ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ပွမ
ပြတိုက်သုင်စောဲပုင်သေဋ္ဌိ နုဋ္ဌာန်သုင်ရ၊ စပုင်ကောန်သု၊ မရနုက်ကိုဓါခရော်မွဲး ညာ်သမ်ရ၊
ပွမပြတိုက် သုင်စောဲယာတ်ဂ် မုံသုင်ရဲဝွံရ၊ ဗိုက်လတက်ယာတ်ကာန် ဖျပ်(ဆက်)လပ်
ပိဌးတဲ ဇိုင်လပ်ဂ်ရ၊ ပွမပြတိုက်သုင်စောဲယာတ်ဂ် မုံသုင်ရဲဝွံရ၊ ဓလပ်ကျိုင်သုဆုတဲ အာတ်
နုကိုကီစောတ်သုတ် မအိုဟ်တြဲရ ရဲဝွံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံမရာဇ် ဂလားနီဝံ ညာ်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊
ယွံမရာဇ် ဂလားနီဝံ ညာ်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ညးယုတ်ဟံသေင်ကိုညးသပျာ်ရိုဟ် ကလိဝံ
ပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ပိုင် မဂ္ဂိုင်ပြဲတဲ ဟံကိုဇကုဇကု နိတသိုမ်ရ၊ ဟံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုတ်ရ၊
ဟံကိုမိမဂ္ဂိုင် နိတသိုမ်ရ၊ ဟံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုတ်ရ၊ ဟံကိုကောန်သမ္ဘာ နိတသိုမ်ရ၊
ဟံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုတ်ရ၊ ဟံကိုဒိုက် သွာကမ္မောန်ဂမ္ပိုင် နိတသိုမ်ရ၊ ဟံကိုပေင်သူ
ကြိုအ်အုတ်ရ၊ ဒါန်လေပ်ကတိဗဒ်ကိုဖိုမပြ ပွဲဘုံသွပ်လတူ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ပွဲချင်သွပ်
မချိုက်ပေင်တဲကောံဖိုတသိုမ် မလေပ်ကတိဗဒ်ကိုဖိုမပြ ဟံကိုကတိဒ် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏ
ဂမ္ပိုင်ရ၊ ပိုင်ဂြပ်ညးဂ်ဂမ္ပိုင် မဟဂပ်ပ်ပြတိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရး ရဲဝွံ သွိုင်ဂမ္ပိုင်လေပ် ရင်တုင်
ဏာအိုတ်ရ၊ ကမ္မတ်ဂမ္ပိုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ပုတ်လေပ် တူအာရ၊ ပွဲညာ်လေပ်
ဟီအာရ၊ ညးဒင်အဲကွဲ မဟဂပ်ပ်သျိုက်ဆာန်ဂမ္ပိုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ။ ယွံမရာဇ်
ရဲသုင်ဝံ ပိုင်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ညးဂ်ဂမ္ပိုင် မဟဂပ်ပ်ပြတိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရးဂမ္ပိုင် နိတဲ
အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ၊ ဟံအာစိုပ် ပွမပြတိုက်သုင်စောဲအိုတ်ရ။

ယွံမရာဇ် ဥပမာမွဲးတုန် ပွဲဋ္ဌာန်ဟံမ္ပေကိုမိုဟ်ဂ် ကွာ မုံကိုညာ်မဖြင်ကေပ် မုံကိုညာ်
မစိုဟ်ဂံက် မုံကိုညာ်မညာတ်ကြိုအ် မုံကိုညာ်ဗုအး မုံကိုညေဟ်ညာ်ဒိုဟ် မုံကိုအရာမိပ်လဟိုင်
ဂွမ်စိုတ်ဂ် နွံရ၊ ညာ်ဂ် မိုဟ်ဂမ္ပိုင် ဟံရင်တုင်ဏာရ၊ ဟံသုင်ရ၊ ဟံဟံရ၊ ဟံသွအတိုင်ပိုက်ရ၊
ယွံမရာဇ် စိုန်ဟံသွရဲဝွံလေပ် ညာ်ဂ် သီဟံရပ်စပ်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရးဂ် သွးအာစိုပ်ပွမအိုတ်
ကိုအာရ၊ ဟံအာစိုပ် ပွမရပ်စပ်သုင်စောဲရ။

ယွံမရာဇ် တုင်သုတ်သင်္ဂဟေင် ညးယုတ်ဟုံသေင်ကိုညးသပျရိဟ်ဂ် ကလိဝံပိည် ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမၠိုင် မဂ္ဂိုင်ပြဲတဲ ဟုံကိုဇကုဇကု နိတသိခိရ၊ ဟုံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဟုံကိုမိမဂမ္ဂိုင် နိတသိခိရ၊ ဟုံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဟုံကိုကောန်သမ္ဘာ နိတသိခိရ၊ ဟုံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဟုံကိုဗိုက်သွာကမ္မောန်ဂမ္ဂိုင် နိတသိခိရ၊ ဟုံကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဒါန်လေပ်ကတိဗဒ်ကို ဖီမပြဲ ပွဲဘုံသွပ်လတူ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ပွဲချင်သွပ် မချိုက်ပေင်တကောံဖိတသိခိ မလေပ်ကတိဗဒ်ကိုဖီမပြဲ ဟုံကိုကတိဒ် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဂိုင်ရ၊ ပိည်ဂြပ်ညးဂ်ဂမ္ဂိုင် မဟဂပ်ပ် ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရး ရဲဝံ သိုင်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ကမ္မတ်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ပုတ်လေပ် တူအာရ၊ ပွဲချင်လေပ် ဟီအာရ၊ ညးဒင်အဲကွဲ မဟဂပ်ပ်သျိုက်ဆာန်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ။ ယွံမရာဇ် ရဲသင်္ဂ ပိည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ညးဂ်ဂမ္ဂိုင် မဟဂပ်ပ်ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ် ပွမအိုတ်အာရ၊ ဟုံအာစိုပ် ပွမပြဘိုက်သုင်စောဲအိုတ်ရ။

ယွံမရာဇ် ဗွဲစုတ် ညးမဒ်သပျရိဟ်ဂ် ကလိဝံပိည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဂိုင် မဂ္ဂိုင်ပြဲတဲ ကိုဇကုဇကု နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုမိမဂမ္ဂိုင် နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုကောန်သမ္ဘာ နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုဗိုက်သွာကမ္မောန်ဂမ္ဂိုင်နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဒါန်လေပ်ကတိဗဒ်ကို ဖီမပြဲ ပွဲဘုံသွပ်လတူ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ပွဲချင်သွပ် မချိုက်ပေင်တကောံဖိတသိခိ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ဖီမပြဲ ဟုံကိုကတိဒ် ပွဲသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဂိုင်ရ၊ ပိည်ဂြပ်ညးဂ်ဂမ္ဂိုင် မဂပ်ပ်ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရး ရဲဝံ သိုင်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ဟုံရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ကမ္မတ်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ဟုံရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ပုတ်လေပ် ဟုံတူအာရ၊ ပွဲချင်လေပ် ဟုံဟီအာရ၊ ညးဒင်အဲကွဲ မဟဂပ်ပ်သျိုက်ဆာန်ဂမ္ဂိုင်လေပ် ဟုံရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ။ ယွံမရာဇ် ရဲသင်္ဂ ပိည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ညးဂ်ဂမ္ဂိုင် မဂပ်ပ် ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ်ပွမပြဘိုက်သုင်စောဲအိုတ်ရ၊ ဟုံအာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။

ယွံမရာဇ် ဥပမာမ္မးတုန် ပွဲဌာန် ဟုံသေုကဲကိုကွာန်ကို နီဂီကို ကွာ မှုကိုချ်မဖြင်ကောပ် မှုကိုချ်မစိုဟ်ဂံက် မှုကိုချ်မချာတ်ကြိုအ် မှုကိုချ်ဗုအး မှုကိုသေုဟ်ချ်ခိုဟ် မှုကိုအရာ မိပ်လဟိုင်ဂွမ်စိုတ်ဂ် နွံရ၊ ချ်ဂ် မှုဟ်ဂမ္ဂိုင်ရင်တုင်လေပ် ရင်တုင်ဏာရ၊ သုင်လေပ် သုင်ရ၊ ဟုံလေပ် ဟုံရ၊ အတိုင်ပွက်လေပ် သွရ၊ ယွံမရာဇ် ရဲဝံဟေင် ချ်ဂ် ဂပ်ပ်ရပ်စပ်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရးဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ် ပွမရပ်စပ်သိုင်စောဲရ၊ ဟုံအာစိုပ် ပွမအိုတ်ကိုအာရ။ ယွံမရာဇ် တုင်သုတ်သင်္ဂဟေင် ညးမဒ်သပျရိဟ်ဂ် ကလိဝံ ပိည်ဟာန်ဘိုက်ဘက်ဂမ္ဂိုင် မဂ္ဂိုင်ပြဲတဲ ကိုဇကုဇကု နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုမိမဂမ္ဂိုင် နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုကောန်သမ္ဘာ နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ကိုဗိုက်သွာကမ္မောန်ဂမ္ဂိုင် နိတသိခိရ၊ ကိုပေင်သူ ကြိုအ်အုဟ်ရ၊ ဒါန်လေပ်ကတိဗဒ်ကိုဖီမပြဲ ပွဲဘုံသွပ်လတူ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ပွဲချင်သွပ် မချိုက်ပေင်တကောံဖိတသိခိ မလေပ်ကတိဗဒ်ကို ဖီမပြဲ ဟုံကိုကတိဒ် ပွဲသမဏ

ဗြာဟ္မဏာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ပိဋ်ဂြပ်ညးဂ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရး ရဲဝံ သိုင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ်
ဟံရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ကမ္ဘတ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံရင်တုင်ဏာအိုတ်ရ၊ ပုတ်လေဝ် ဟံတူအာရ၊
ပွဲသုင်လေဝ် ဟံဟီအာရ၊ ညးဒုင်အဲကွဲဲ မဟဂပ်ပ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံရင်တုင်ဏာ
အိုတ်ရ။ ယွံမရာဇ် ရဲသုင်ဝံ ပိဋ်ဟာန်ဘိုက်ဘဂ်ညးဂ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်ပြဘိုက်သုင်စောဲ ဗွဲမဒးရး
အိုတ်ဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ်ပွမပြဘိုက်သုင်စောဲအိုတ်ရ၊ ဟံအာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။

ဍုင်မစိုဟ်ဂံက် မွဲပွဲဌာန်ဟံမွဲကိုမ္မိဟ်ဟ် ဟဂပ်ပ်သုင်ဂ်ဒ်တဲ ညံင်ရဲအာစိုပ်ပွမအိုတ်
ကိုအာကို တုပ်သုတ်သုတ် တြံယုတ်မာ် ကလိဝံဂြပ်ရတ်တဲ ဇေယျဇေယျလေဝ် ဟံစ
သုင်ရ၊ ညးသအာင်ဂ်လေဝ် ဟံကိုရ၊ (ဂြပ်ရတ်တဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အးအာ အလိုလို
ဍေရ)။

တုပညာမတီစီကွဲးဂ် ကလိဝံပိဋ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်ဂမ္ဘိုင်တဲ စသုင်ဒုင်စသုင်ရ၊ ကမ္ဘာန်
ကောင်ကာလေဝ် သွရ၊ တုပညာဂ် သိုသွတ်ပွမယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ဂကောံကဋ္ဌော
မသနာံမြိုင်ဂ် ဟဂပ်ပ်ဟိုဂရိုဟ်ဂ်ဒ်တဲ သေ့အာစိုပ်သုင်သွပ် မဒ်အရာဒတန် ညး
ကောန်သွ ပွကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယအပုတ္တက

၁၃၁။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်ပသေနဒီကောသလ ပွဲအခိုင်လဒေါင်တဲ ပှော်ပြာပ်ကျင် ဇေရင်
တီလမ္မုပိဋ်ကျင်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မုပိဋ်ကျင်တြဲတဲမွဲး ဂဇာဒိုင်ပွဲဒုတ်မွဲရ။ သိုင်ပသေ
နဒီကောသလ မဂဇာဒိုင်ပွဲဒုတ်မွဲရ “ယွံမရာဇ် လုဟ် ပွဲအခိုင်လဒေါင်တဲ တုအဲ ကျင်နူ
ဌာန်လိုရော?” ရဲဝံ တီလမ္မုပိဋ်ကျင်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ။

ယွံကျင်မ္မုပိဋ် ပွဲသုင်သာရဂ်ဝံ သေဋ္ဌိဇော်မွဲတု စုတိချိုတ်အာရ၊ ဂြပ်ရတ်သေဋ္ဌိဇော်
မဟံမွဲကိုကောန် (ဒုင်အဲကွဲဲ)ဂ် အဲဒိုက်သပှပ်ထောံ အပွဲနန်တဲ ကျင်တ်ရ၊ ယွံကျင်မ္မုပိဋ်
ထပ်ကွဲးကွဲးဂ် (ထပ်သွးဂ်) ဒွံစော်ကိုဋ်ရ၊ ဩန်ဂ်တုန် သွက်ဒးဟိုဟံမွဲရ၊ ယွံကျင်မ္မုပိဋ် ပွမ
ပြဘိုက်သုင်စောဲ ပုင်သေဋ္ဌိဂ် မ္မုသုတ်ရဲဝံရ၊ စပုင်ကောန်သု၊ မရနက်ကိုစါခရော်မွဲးသုင်သမ်ရ၊
ပွမပြဘိုက်သုင်စောဲ ယာတ်ဂ် မ္မုသုတ်ရဲဝံရ၊ ဗိုက်လတက် ယာတ်ကာန် ဖျပ် (ဆက်)လပ်
ပိဂွဲးတဲ ဇိုင်လပ်ဂ်ရ၊ ပွမပြဘိုက်သုင်စောဲယာန်ဂ် မ္မုသုတ်ရဲဝံရ၊ ဓလပ်ကျိုင်သုဆုတဲ အာတ်
နကိုကွီစောတ်သုတ် မအိုဟ်တြေရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂ် ညံင်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂ် ညံင်ပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ်
ကောင်ဒ်ကျင်ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် သေဋ္ဌိဇော်ဂ် ကိုဒါန်ပိဏ္ဍပါတ် ကုပစ္စေကဗုဒ္ဓိ မ္မုယုတဂ္ဂရ
သိခိရ၊ ဩဂ်ကိုဒါန်ပိဏ္ဍပါတ် ကုခမီအိုတ်ညိ ဟိုသွးရဲဝံတဲမွဲး ဒှိုက်ကတိနုဒ္ဓဲတဲ ပါစူး
အာရ။ ပွဲတြဲနူကိုဒါန်တဲတုန် ဒှိုက်တြံဂမ္ဘိုင်ကို သွာကမ္ဘာန်ဂမ္ဘိုင်ကို ဝံစကေတ် ပိဏ္ဍပါတ်ဂ်

အိုတ်မှူး ပြဿီရ ရံဝံ နိဿိကံသောစိတံရ၊ ကောနိကောဇကု မွေမဓိဂ်လေဝ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးဂြပ်ဂ် ဂစိတ်ကောလမျီုရ၊ ယွံမရာဇ် သေဠိဇ္ဇောဂ် ကိုဒါနိပိဏ္ဍပါတ် ကုပစ္စေကဗုဒ္ဓိမ္မုယု၊ တဂ္ဂရသိခိရ၊ ဟိုတ်နူဖိုကမ်ဂ် သောဒ္ဓါအာစိပျင်သွပ် မဒ်လအာဂတိဒေရး ဗုတ်ထပုံဝါရ၊ နကို ဖိုကမ်ဂ် မသောသောဟ်ဂ်ဟောင် ပွဲချင်သာရဂ်ဝံဟောင် ဝံဒ်သေဠိ ဗုတ်ထပုံဝါရ၊ ယွံမရာဇ် သေဠိဇ္ဇောဂ် ကိုဒါနိတု ပွဲကြံ ချိက်တြုံဂမ္တိုင်ကို သွာကမ္မောန်ဂမ္တိုင်ကို ဝံစကောတိပိဏ္ဍပါတ်ဂ် အိုတ်မှူး ပြဿီရ ရံဝံ နိဿိကံသောစိတံရ၊ ဟိုတ်နူဖိုကမ်ဂ် စိတ်ဟုံလှောင်အာ ပွဲပွမပြာဂိုက် သုင်စော ပုင်မပြရ၊ စိတ်ဟုံလှောင်အာ ပွဲပွမပြာဂိုက်သုင်စော ယာတ်မပြရ၊ စိတ်ဟုံလှောင်အာ ပွဲပွမပြာဂိုက်သုင်စော ယာန်မပြရ၊ စိတ်ဟုံလှောင်အာ ပွဲပွမပြာဂိုက်သုင်စော ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် မသုန်ပြကာမပြရ၊ ယွံမရာဇ် သေဠိဇ္ဇောဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးဂြပ် ဂစိတ်ကောလမျီု ကောနိ ကောဇကုမွေမဓိရ၊ ဟိုတ်နူဖိုကမ်ဂ် လုက်သွာဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို လုက်သွာကွံဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို လုက်သွာလှိုဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို လုက်သွာကိုဋ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ဒေစိန်ဂွက်ပွဲနရက်တုရ၊ နကိုဖိုကမ်ဂ် မသောသောဟ်ဂ်ဟောင် ဂြပ်ရတ်မဟုံမွဲကိုကောနိ(မဒင်အာကွာ)ဂ် ဗုတ်ထပုံဝါ ကိုရင်တွင်ပျပ် တိုက်ဂြပ်သွိုင်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဗွဲစွတ်တုန် ကမ်ကုသိုလ်မဒ်တြိုင်လေဝ် အိုတ်အာကုသေဠိဇ္ဇောဂ် တုရ၊ ကမ်ကုသိုလ်မဒ်တိုက်လေဝ် ဟဂပ်ဆန်စန်လပ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ပွဲတုဏ်အ်တုန် သေဠိဇ္ဇောဂ် ဒေစိန်ဂွက်ခိုင် ပွဲနရက်မဟာရောရဝ ရ ရံဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျိမ္မုပိုင် သေဠိဇ္ဇောဂ် ဒေအာစိပ နရက်မဟာရောရဝဂ် ညံပြအတိုင်ဂ်ရဟာ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ညံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ သေဠိဇ္ဇောဂ် ဒေစိန်ဂွက်ခိုင် ပွဲနရက်မဟာရောရဝရ ရံဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ ညးတိုန် ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ဩဠောကို ဂြပ်ရတ်ကို ဩန်ကို ထပ်ကို အရာဝတ္ထုမမိက်ကိုမွဲမွဲ မဂပ်သီ ဂိုင်ဒေဝ်လပ်ကို နွံရ၊ ဩဠောကိုဋ်ဂမ္တိုင်ကို သွာကမ္မောန်ဂမ္တိုင်ကို ညးဒင်စကာဂမ္တိုင်ကို မနိဿယဗ္ဗာကို ကုညးဂ်တု ဂယိုင်လမျီုမွဲ နွံအိုတ်ရ။

ဂိုင်ကောတိဂြပ်ရတ်ဦက်သကအ်အိုတ်သိုတု အာဟုံမာန်ရ၊ သွးထောံကော အလုံ အိုတ်သိုတု ဒေအာရ၊ နကိုဇကုကို နကိုပါင်ကို သအာင်နုဂ် နကိုစိတ်ကို ဩကမ်မွဲ သွတ်ရ၊ ကမ်ဂ်ဟောင် နိဂြပ်ညးဂ်ရ၊ ဂိုင်ကောတိ ကမ်ဂ်ဟောင်တု ဒေအာရ။

သွိုင်ဂ် ညံင်ရဗက်အာလှောင်ဇကုကို ကမ်ဂ်ဟောင် ဗက်အာလှောင် ကုညးဂ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးလုတ်ဆန်စန် ဖိုမဒ်ပွဲပရလိုက်ဂ် ဒေသွပကုသိုလ်ထိုက်ရ၊ ပကုသိုလ် ထိုက်ဂမ္တိုင် နိအရာဒတန် သတ်ဂမ္တိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ဝဂ်ဒုတိယတုရ။

၃။ ဝဂ်တတိယ ၁။ သုတ်ပုဂ္ဂလ

၁၃၂။ ပွဲအခိုင်ဂ် သွိုင်ပသေနဒီကောသလ ဖောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ တုတု လှောင်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြတုမွဲး ဂဇာန်ခိုင်ပွဲဒွာမွဲရ။ သွိုင်ပသေနဒီကောသလ

မဂဇာဒ်ခွင်ပွဲဒွဲမွဲဂှ် တီလမူပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယွံမရာဇ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂမၠိုင်ပန်ဂကူဝံ နွံပြာကဉ် ပွဲလောကအိုတ်ရ။ ညးမွဲပန်ဂကူအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန်— ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒ်မုတု အာတ် ဒမု။ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒ်မုတု အာတ်တုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုတုးတု အာတ်ဒမု။ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုတုးတု အာတ်တုး ကူဝံမူပန်ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံမရာဇ် မုရသင်္သလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် ကျင်နုဒ်မုတု အာတ်ဒမုရော? ယွံမရာဇ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ပွဲဂကူမယုတ်သင် ပွဲဂကူဒေါင်စွာကိုန် ပွဲဂကူသွာချာ(သွာနာ)ကိုန် ပွဲဂကူ လုတမာကိုန် ပွဲဂကူသွာစွာကိုန် ပွဲဂကူသွာထောံဇရပက်ကိုန် ဝါတ်ဂါတ်တု အောန်ကို စုစသုင်ပင်ဍုင်ပွဲ မဒးဂယိုင်လမူ ဗွဲမဒ်လွှာင်လွှာတ်ရ။ ပွဲဂကူဂှ် ကလိဝံစုစသုင် ဗွဲမဒ်လွှာင် ဗိုတ် ကလိဝံဗျိုက်လတက် ဗွဲမဒ်လွှာင်ဗိုတ်ရ။ ညးဂှ် ရုပ်သင်ဟံကျေပ်ရ။ ဗိုသုင်ဟံဒးရးရ။ သင်ကွရ။ ကွက်ဂှ်တုကို တုက်ကဝေန်ဂှ်တုကို ဇိုင်လွှာန်ဂှ်တုကို(ဇိုင်ခွဲ) ဇေတ်သကုတ် သုင်ချိုတ်ဂှ်တုကို ယဲဘဲဂှ်ရ။ ဟံကလိဝံပင်ဍုင်,ဍုင်ပွဲ,ယာတ်,ယာန်,ပက်သံမြမောပ်,စွန် ကြကောတ်လံက်ဗဗိုတ်,သွာသတိက်,သွာဒိုင်,ပုတ်ကွေင်သုရ။ ညးဂှ် ဒေတ်တ ဒေတ်ဟံ ခိုတ်ဆဲး နကိုဇေတ်ရ။ ဒေတ်တ ဒေတ်ဟံခိုတ်ဆဲး နကိုပါင်ရ။ ဒေတ်တ ဒေတ်ဟံခိုတ်ဆဲး နကိုစိုတ်ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်မဒေတ်တ ဒေတ်ဟံခိုတ်ဆဲး နကိုကာယပါင်စိုတ်ဂှ် ခန္ဓဇေတ်လီ လာ်တု ပွဲကြနုချိုတ်တုဂှ် ဒးကတိန်ပွဲနရက် မစာ်စူးနုတသိုမ် မဒ်လအာဂတိ ဟံဒးရး မဒ်အရာ ဒုဒတုဇေတ်လီလာ်ရ။ ယွံမရာဇ် တြိုင် ကျင်နုတိုက်ဒမုတု ညံင်ရအာတ်တိုက်ဒမုကို ကျင်နု ဒမုတု ညံင်ရအာတ်ဒမုကို ကျင်နုဌာန်မူကိုမျိုက်ကျိုက်လေင်တု ညံင်ရအာတ်ဌာန် မူကို မျိုက်ကျိုက်လေင်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုင်သုတ်ကော့ဥပမာဂှ် ရဝံ အဲသွးရ။ ယွံမရာဇ် ရဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် ဒ်ညးကျင်နုဒ်မုတု အာတ်ဒမုရ။

ယွံမရာဇ် မုရသင်္သလီ ပုဂ္ဂိုလ်ဂှ် ကျင်နုဒ်မုတု အာတ်တုးရော? ယွံမရာဇ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ပွဲဂကူမယုတ်သင် ပွဲဂကူဒေါင်စွာကိုန် ပွဲဂကူသွာချာ(သွာနာ)ကိုန် ပွဲဂကူ လုတမာကိုန် ပွဲဂကူသွာစွာကိုန် ပွဲဂကူသွာထောံဇရပက်ကိုန် ဝါတ်ဂါတ်တု အောန်ကို စုစသုင်ပင်ဍုင်ပွဲ မဒးဂယိုင်လမူ ဗွဲမဒ်လွှာင်လွှာတ်ရ။ ပွဲဂကူဂှ် ကလိဝံစုစသုင် ဗွဲမဒ်လွှာင် ဗိုတ် ကလိဝံဗျိုက်လတက် ဗွဲမဒ်လွှာင်ဗိုတ်ရ။ ညးဂှ် ရုပ်သင်ဟံကျေပ်ရ။ ဗိုသုင်ဟံဒးရးရ။ သင်ကွရ။ ကွက်ဂှ်တုကို တုက်ကဝေန်ဂှ်တုကို ဇိုင်လွှာန်ဂှ်တုကို(ဇိုင်ခွဲ) ဇေတ်သကုတ် သုင်ချိုတ်ဂှ်တုကို ယဲဘဲဂှ်ရ။ ဟံကလိဝံပင်ဍုင်,ဍုင်ပွဲ,ယာတ်,ယာန်,ပက်သံမြမောပ်,စွန် ကြကောတ်လံက်ဗဗိုတ်,သွာသတိက်,သွာဒိုင်,ပုတ်ကွေင်သုရ။ ညးဂှ် ဒေတ်တ ဒေတ်ခိုတ် ဆဲး နကိုဇေတ်ရ။ ဒေတ်တ ဒေတ်ခိုတ်ဆဲး နကိုပါင်ရ။ ဒေတ်တ ဒေတ်ခိုတ်ဆဲး နကိုစိုတ်ရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်မဒေတ်တ ဒေတ်ခိုတ်ဆဲး နကိုကာယပါင်စိုတ်ဂှ် ခန္ဓဇေတ်လီလာ်တု ပွဲကြနု ချိုတ်တုဂှ် ကတိန်ပွဲချင်သွင် မဒ်လအာဂတိခိုတ်ဆဲးရ။ ယွံမရာဇ် တြိုင် နုတ်လေပ် ညံင်ရ တိုန်အာပူင်ကို နုတ်လေပ် ညံင်ရတိုန်အာ စိုန်စးချေံကို နုတ်စိုန်စးချေံလေပ် ညံင်ရတိုန်အာ

စွိန်စးစိင်ကို နူစွိန်စးစိင်လေဝ် ညံင်ရဲတိုန်အာပြာသာဒ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သွဟ်ကောံဥပမာဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ယွံမရာဇ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် နှိညးကျင်နူဒေမ္မတဲ အာတ်တုးရ။

ယွံမရာဇ် မုရ်သင်္ဂဟ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ကျင်နူတုးတဲ အာတ်ဒေမ္မာရော? ယွံမရာဇ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ဒွဲဂကူမသျှင်ပြဲ ပွဲဂကူခတ္တိယမဟာသာလကိန် ပွဲဂကူဗြာဟ္မဏမဟာ သာလကိန် ပွဲဂကူဂဟပတိမဟာသာလကိန် မသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မွဲကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင် မွဲကို ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုထဝ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုအရပ်အရာရပ်စပ်သုင်စောဲ ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုဂြပ်ဩဝံမဂ္ဂိုင်ရ၊ ညးဂ် ရုပ်သင်္ကေတရ၊ ထေက်ကိုဗိုသွေရ၊ ထေက် ကိုလျိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံသင်္ကေတနိဗ္ဗာန်နိဗ္ဗာန်ရ၊ ကလိဝံပုင်၊ သုင်၊ ယာတ်၊ ယာန်၊ ပက သံမြမောဝ်၊ စွန်ကြကောတ်လံက်မဗိုဟ်၊ သွာသတိက်၊ သွာဒွင်၊ ပုတ်ကောင်သွေရ။ ညးဂ် ဒွေတ်တ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကုရ၊ ဒွေတ်တ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်တ ဒွေတ်ဟုံ ခိုဟ်ဆဲး နကိုစိုတ်ရ၊ ညးဂ် ဟိုတ်မဒွေတ်တ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး နကိုကာယပါင်စိုတ်ဂ် ခန္ဓ ဇကုလီလ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် ဒးကတိန်ဒွဲနရက် မစာ်စူးနူတသိမ် မဒ်လအာဂတိဟုံဒးရး မဒ်အရာဒွဲဒတုံစေလီလ်ရ။ ယွံမရာဇ် တြိုက် နူပြာသာဒ်လေဝ် ညံင်ရဲစေအာစွိန်စးစိင်ကို နူစွိန်စးစိင်လေဝ် ညံင်ရဲစေအာစွိန်စးချေကို နူစွိန်စးချေလေဝ် ညံင်ရဲစေအာပွင်ကို နူပွင်လေဝ် ညံင်ရဲစေအာတိကို နူတိလေဝ် ညံင်ရဲလုပ်အာတိုက်ဒေမ္မာကို ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သွဟ်ကောံဥပမာဂ် ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ယွံမရာဇ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် နှိညးကျင်နူတုးတဲ အာတ်ဒေမ္မာရ။

ယွံမရာဇ် မုရ်သင်္ဂဟ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ကျင်နူတုးတဲ အာတ်တုးရော? ယွံမရာဇ် ပွဲလောကဝံ ပုဂ္ဂိုလ်လျိုင် ကတိန်ဒွဲဂကူမသျှင်ပြဲ ပွဲဂကူခတ္တိယမဟာသာလကိန် ပွဲဂကူဗြာဟ္မဏမဟာ သာလကိန် ပွဲဂကူဂဟပတိမဟာသာလကိန် မသွေဟ်သွဟ်ဖဲသအီ မွဲကိုဂြပ်ရတ်မဂ္ဂိုင် မွဲကို ပိဉ်ဟာန်ဘိုက်ဘက်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုထဝ်ဩန်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုအရပ်အရာရပ်စပ်သုင်စောဲ ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်မဂ္ဂိုင် မွဲကိုဂြပ်ဩဝံမဂ္ဂိုင်ရ၊ ညးဂ် ရုပ်သင်္ကေတရ၊ ထေက်ကိုဗိုသွေရ၊ ထေက် ကိုလျိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံသင်္ကေတနိဗ္ဗာန်နိဗ္ဗာန်ရ၊ ကလိဝံပုင်၊ သုင်၊ ယာတ်၊ ယာန်၊ ပက သံမြမောဝ်၊ စွန်ကြကောတ်လံက်မဗိုဟ်၊ သွာသတိက်၊ သွာဒွင်၊ ပုတ်ကောင်သွေရ။ ညးဂ် ဒွေတ်တ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး နကိုဇကုရ၊ ဒွေတ်တ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး နကိုပါင်ရ၊ ဒွေတ်တ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး နကိုစိုတ်ရ၊ ညးဂ် ဟိုတ်မဒွေတ်တ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး နကိုကာယပါင်စိုတ်ဂ် ခန္ဓဇကုလီလ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲဂ် ကတိန်ဒွဲသျှင်သွေ မဒ်လအာဂတိခိုဟ်ဆဲးရ။ ယွံမရာဇ် တြိုက် နူပွင်မ္မလေဝ် ညံင်ရဲပြင်အာပွင်မ္မကို နူစွိန်စးချေလေဝ် ညံင်ရဲပြင်အာစွိန်စးချေကို နူစွိန်စးစိင်လေဝ် ညံင်ရဲပြင်အာစွိန်စးစိင်ကို နူပြာသာဒ်လေဝ် ညံင်ရဲပြင်အာပြာသာဒ်ကို ယွံမရာဇ် ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ တုပ်သွဟ်ကောံဥပမာဂ် ရဲဝံအဲသွးရ၊ ယွံမရာဇ် ရဲဝံဟေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ် ညးကျင်နူတုးတဲ အာတ် တုးရ။ ယွံမရာဇ် ပုဂ္ဂိုလ်ဂ်မျိုင်ပန်ဂကူဝံ နူပြာကဋ် ပွဲလောကအိုတ်ရ ရဲဝံ သွးတရ။ တီလ မှုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

ယံသိုင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ ဟံမ္မေကိဓရ်သဒ္ဓါရ၊ သအေတ်သပါနိရ၊ ဂမ္ဘိဂမ္ဘက်ရ၊
မ္မုကိကသပ်ယုတ်မာရ၊ မ္မုကိကွေတ်ဟံဒေးရ၊ ဟံမ္မေကိပုမရေသေရ်ရ။

လေပ်တွေဟ်လက် သမဏဂမ္ဘိုင်ကို ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကို ညးလေပ်အာတ်စ
သအာင်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ၊ လေပ်လဗပ်ပကိုရ၊ ဟံမ္မေပွက်ရ၊ လေပ်ထွတ်လျတ်ချက်ချဲရ။

လေပ်ဆေပ်ဒပ်ကွေဲ ပုမကို ကုညးအာတ်စစုဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံသိုင်မဝံအလိုအသီမ္မိဟ်
ဂမ္ဘိုင် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မုသဘ်မဏ်သ်၌ ချိုတ်အာမ္မး အာစိုပ်နရက်မသကာတ်မြဟ်ရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌
ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒုမ္မုတဲ အာတ်ဒုမ္မုမ္မးရ။

ယံသိုင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဝါတ်ဂါတ်ရ၊ မ္မုကိဓရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံမ္မေကိပုမသအေတ်သပါနိရ၊
လေပ်ကိုဒါနိရ၊ လေပ်ချပ်ကသပ်ပြရ၊ မ္မုကိစိုတ်တန်ကြန်ရ။

ဒွိက်ကတိနုဒုတဲ လောဝိတ် သမဏဂမ္ဘိုင်ကို ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကို ညးလေပ်
အာတ်စသအာင်ဂမ္ဘိုင်ကို ဗွဲမရေသေရ်ရ၊ ဒေတ်တ ဒေတ်မညီသုဟ်သုန်ရ။

ဟံလေပ်ဆေပ်ဒပ်ကွေဲ ပုမကိုဒါနိ ကုညးအာတ်စစုဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံသိုင်မဝံအလို
အသီမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မုသဘ်မဏ်သ်၌ ချိုတ်အာမ္မး ဝံအာစိုပ်ဌာနချင်သွပ် မဒ်လအာ
ဂတိခိုဟ်ဆဲရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒုမ္မုတဲ အာတ်တုးမ္မးရ။

ယံသိုင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ သေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ ဟံမ္မေကိဓရ်သဒ္ဓါရ၊ သအေတ်သပါနိရ၊
ဂမ္ဘိဂမ္ဘက်ရ၊ မ္မုကိကသပ်ယုတ်မာရ၊ မ္မုကိကွေတ်ဟံဒေးရ၊ ဟံမ္မေကိပုမရေသေရ်ရ။

လေပ်တွေဟ်လက် သမဏဂမ္ဘိုင်ကို ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကို ညးလေပ်အာတ်စ
သအာင်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ၊ လေပ်လဗပ်ပကိုရ၊ ဟံမ္မေပွက်ရ၊ လေပ်ထွတ်လျတ်ချက်ချဲရ။

လေပ်ဆေပ်ဒပ်ကွေဲ ပုမကိုဒါနိကုညးအာတ်စစုဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံသိုင်မဝံအလိုအသီ
မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မုသဘ်မဏ်သ်၌ ချိုတ်အာမ္မး အာစိုပ်နရက် မသကာတ်မြဟ်ရ၊
ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒုတဲ အာတ်ဒုမ္မုမ္မးရ။

ယံသိုင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ သေဟ်သွဟ်ဖဲသအီရ၊ မ္မုကိဓရ်သဒ္ဓါရ၊ ဟံမ္မေကိပုမသအေတ်
သပါနိရ၊ လေပ်ကိုဒါနိရ၊ လေပ်ချပ်ကသပ်ပြရ၊ မ္မုကိစိုတ်တန်ကြန်ရ။

ဒွိက်ကတိနုဒုတဲ လောဝိတ် သမဏဂမ္ဘိုင်ကို ပြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ကို ညးလေပ်
အာတ်စသအာင်ဂမ္ဘိုင်ကို ဗွဲမရေသေရ်ရ၊ ဒေတ်တ ဒေတ်မညီသုဟ်သုန်ရ။

ဟံလေပ်ဆေပ်ဒပ်ကွေဲ ပုမကိုဒါနိ ကုညးအာတ်စစုဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယံသိုင်မဝံအလို
အသီမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ပုဂ္ဂိုလ်မ္မုသဘ်မဏ်သ်၌ ချိုတ်အာမ္မး ဝံအာစိုပ်ဌာနချင်သွပ် မဒ်လ
အာဂတိခိုဟ်ဆဲရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်နုဒုတဲ အာတ်တုးမ္မးရ ရဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်အယျိကာ

၁၃၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ္ဂရောင်။ သွင်ပသေနဒီကောသလ မဂဇ္ဇေဒ္ဓင်ပွဲဒွဲမွဲဂ်
“ယွံမရာဇ် လှုဟ် ပွဲအခိုင်လဒေါင်တုဲ တုဲအဲ ကျင်နူဌာန်လိုရော?” ရဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ
သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ။

ယွံကျက်မ္မံပိုင် မိနော်အဲဒိုက် မ္မံကိုအာယုက်ကွံစါစော်သ္မံ မဗျူဇ္ဇေသကဲ အဝယ်
ကြိုင်ချဟ် မဂတာပ်ကိုပ်ကွာ မအာစိုပ်အဝယ်လအိတ်အိုတ်ဂ် ဒးစုတ်ချိုတ်အာရ၊ ယွံကျက်
မ္မံပိုင် အဲဒိုက် သျှိုက်ဆာန်သေ့သ္မံ မိနော်ဂ်ရ၊ ယွံကျက်မ္မံပိုင် မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ
ရဝံ ကိုရတ်စိင်တုဲ လှဲဂတးကေတ်ဂွံမာန်မွဲး မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ရတ်စိင်
ဂ်လေဝ်ကိုရ။ ယွံကျက်မ္မံပိုင် မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ကိုရတ်ချေတုဲ လှဲဂတး
ကေတ်ဂွံမာန်မွဲး မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ရတ်ချေဂ်လေဝ် ကိုရ။ ယွံကျက်မ္မံပိုင်
မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ကိုကွာန်မပြဲတုဲ လှဲဂတးကေတ်ဂွံမာန်မွဲး မိနော်
အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ကွာန်မပြဲဂ်လေဝ် ကိုရ။ ယွံကျက်မ္မံပိုင် မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်
ဒးချိုတ်ညိ ရဝံ ကိုရးဇနပိုင်တုဲ လှဲဂတးကေတ်ဂွံမာန်မွဲး မိနော်အဲဒိုက်ဂ် လွက်ဒးချိုတ်ညိ
ရဝံ ရးဇနပိုင်ဂ်လေဝ် ကိုရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံမရာဇ် သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် မ္မံသဘပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မံလအိတ်သေ့ ပွမချိုတ်
အိုတ်ရ၊ ကလိလောန်ပွမချိုတ် ဟုံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ သွးတရ၊ ယွံကျက်မ္မံပိုင် ဒ်အမ်သင်ရ၊
ယွံကျက်မ္မံပိုင် ဟုံကောင်ဒ်မ္မဲလှော် ဒ်ကျင်ရ၊ ယွံကျက်မ္မံပိုင် ဂလာန်တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ ဟိုသွး
လင်ရဝံမွဲး “သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် မ္မံသဘပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မံလအိတ်သေ့ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊
ကလိလောန်ပွမချိုတ် ဟုံမာန်အိုတ်ရ” ဝံ ဒ်ဂလာန်မဂပ်ပဟိုသွး ဗွဲမဒးရးလောန်ရ ရဝံ
ဂရင်ပတီရ။

ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂ် ညံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂ် ညံပြအတိုင်ဂ်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်
အိုတ်သိုက် မ္မံသဘပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မံလအိတ်သေ့ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ကလိလောန်ပွမချိုတ်
ဟုံမာန်အိုတ်ရ။ ယွံမရာဇ် နင်ထွဲ သွာန်လွာန်နင်ဂမ္တိုင်အလုံအိုတ်သို မဒ်ဂျိုင်ဂျိုင်မဟဝံ
စံင်ဏီကို မဒ်စိန်စိန် မစံင်တုဲကို သွဟ်ညင်ရ နွံသဘပွမပါဒကးအိုတ်ကို သွဟ်ညင်ရ
မ္မံလအိတ်သေ့ ပွမပါဒကးအိုတ်ကို သွဟ်ညင်ရ ကလိလောန်ပွမပါဒကး ဟုံမာန်အိုတ်ကို
ယွံမရာဇ် တုပ်သွဟ်သတ်ဂွံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် မ္မံသဘပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ မ္မံလအိတ်
သေ့ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ကလိလောန်ပွမချိုတ် ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်
ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို ကြက်သွးချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဂလာန်ဂ်ညံပြရ၊ ပွမဂျိုင်လမျိုက်
မ္မံလအိတ်သေ့ ပွမချိုတ်ဟောင်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို ကလိဝံဖိုခိုဟ်ဆဲး ဖိုဟုံခိုဟ်ဆဲး
အိုတ်တုဲ ဗွဲမပဗ္ဗဲကိုကမ် ဇကုတအ်ဟောင် ကြက်ဒးအာအိုတ်ရ၊ ညးသွပသရံပါပ်

ဂမ္ဘိုင် ကြက်အာစိုပ် နရက်အိုတ်ရ၊ ညးသွ ပွကုသိုလ်ထွက်ဂမ္ဘိုင် ကြက်အာစိုပ် ချင်သွင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဂရ ညးလုတ်ဆန်စန် ဖိုမဒ်ပွဲပရလိုက်ဂ် ဒးသွပွကုသိုလ်ထွက်ရ၊ ပွကုသိုလ် ထွက်ဂမ္ဘိုင် နှိအရာဒတန်သတ်ဂမ္ဘိုင် ပွဲလောကပရလိုက်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၃။ သုတ်လောက

၁၃၄။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ဂဇအိဒိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တဲမူး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပိုင်ကျိတြ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျိမ္ပိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင်မ္ပုဗ္ဗတမုစိ ကတိဒ်ကုဂ ကောမ္မိဟ်အိုတ်မူး နှိတ် တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်နဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန် အိုတ်ရော?” ရဝံ(ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ ကတိဒ်ကုဂကောမ္မိဟ်အိုတ်မူး နှိတ် တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်နဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန်အိုတ်ရ။ ညးမူး ပိပြကာအိုတ်ဂ်ရောမူးတုန်— ယွံမရာဇ် ခရ်‘လောဘ’ပွမနွံပိုက် ကတိဒ်ကုဂကောမ္မိဟ်မူး နှိတ် တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်နဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ် ကတိဒ်ကုဂကောမ္မိဟ်မူး နှိတ်တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်န ဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်‘မောဟ’ပွမဝိဝိင် ကတိဒ်ကုဂကောမ္မိဟ်မူး နှိတ် တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်နဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန်ရ။ ယွံမရာဇ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ကတိဒ်ကုဂကောမ္မိဟ်အိုတ်မူး နှိတ်တွဟ်နဟွံမဲ့ကိဒတဲမြမောင် တွဟ်န ဒဒိန် တွဟ်နဟဂ္ဂပဒတ် ဗွဲတသိုန်အိုတ်ရ။ တီလမ္ပိုင်ကျိတြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။

သတ်ဇကုဂ် သုဟ်ညင်ရဲပြိုက်ပျဲပလီုပလံာ် တွံ(မပ္ပံတွံဒုန် တွံကပိုဟ်)မ္ပုကိုကြက်မူး ဇှော်ကို ခရ်လောဘပွမနွံပိုက်ကို ခရ်ဒေါသပွမထေပုတ်ကို ခရ်မောဟပွမဝိဝိင်ကို မကတိဒ် ပွဲအပွဲဇကုဇကုဂ် ပြိုက်ပျဲပလီုပလံာ်ကွဲ သတ်မ္ပုကိုစိုတ်ယုတ်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

၄။ သုတ်ဣဿတ္တ

၁၃၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ဂဇအိဒိုင်ပွဲဒွဲမဲ့တဲမူး သိုင်ပသေနဒီကောသလ ဂရင် ပတီ တီလမ္ပိုင်ကျိတြ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျိမ္ပိုင် မုရ ပွဲပုဂိုလ်မဲ့ ဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် ဩပွဲပုဂိုလ်မဲ့ စိုတ်လျိုင်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကိုဒါန် ကုပုဂိုလ်ဂ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျိမ္ပိုင် ပွကိုဒါန် မုရ ပွဲပုဂိုလ်မဲ့ ဖိုဇှော်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံမရာဇ် မုရ ပွဲပုဂိုလ်မဲ့ ဂပ်ဝ်ကိုဒါန်ရော? သွာန်ဝံဂ် တွဟ်မဲ့ဂကူရ။ သအာင်နုဂ် ပွကိုဒါန် မုရ ပွဲပုဂိုလ်မဲ့ ဖိုဇှော်ရော? သွာန်ဝံဂ် တွဟ်မဲ့ဂကူရ။ ယွံမရာဇ် ဗွဲစုတ် ပွကိုဒါန် ကုပုဂိုလ်မ္ပုကိုသီလဂ် ဖိုဇှော်ရ၊ ပွကိုဒါန် ကုပုဂိုလ်ဟွံမဲ့ကိသီလဂ် ဖိုဟွံဇှော်ရ။ ယွံမရာဇ် နှိသတ်မူး ပွဲအရာဝံ ကြက်ကလောင်သွာန်တု အဲမရာဇ်ဟောင်ရ၊ သွာန်ဂ် အတိုင်တုအဲသျှိုက်မ္ပုကိုဒးဂွပ်ဂ် သိုညိ။ ယွံမရာဇ် အရာဂ် ပသတ်

သမ္ဘိထေင်ရော? ပွဲဌာန်ဝံ ပကောံပကောပ်ပွာန်တဲ ပွမထပက်ပွာန်(တပ်စေဟ်ပွာန်) ပြာကဋ် တူရူကျင် ကုတုအဲရ၊ ပြာကဋ်ကျင်သင်္ဂဟ်မ္မး ကောန်သိုင် မဟဝံကတ်ပတောန်ကွတ်တုဏီ ဟံကလိဝံ လုတ်တဲဏီ ဟံကောင်လုတ်လပ် (ပွဲကွတ်တု)ဏီ ကိုကမ်လဒတုံစှေ ပွဲစက်ဝိုင် မကျောန်သွလပ်ဟံမာန် မလေပ်ဖေက်လကိုတ် မလေပ်ဇတပ်ဇဝပ် မလေပ်လကိုတ်တို မလေပ်ပြိပ်ပေက်ဂ် ကျင်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် (တုအဲ) လွီလွတ်လပ်ဟာ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် တုအဲ နွံပိုက်ဟာ ရဲဝံသွာန်ရ၊ ယွံကျင်မုံပိုင် ပုဂိုလ်ဂ် အဲဒိုက်ဟံလွီလွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် အဲဒိုက်ဟံမွဲပိုက်ရ၊ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဗဗ္ဗး မဟဝံကတ်ပတောန်ကွတ်တုဏီ ကျင်ရ။ ပ ။ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဗဗ္ဗးမိုက် မဟဝံကတ်ပတောန်ကွတ်တုဏီ ကျင်ရ။ ပ ။ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဒိဒိဂတ် မဟဝံကတ်ပတောန်ကွတ်တုဏီ ကျင်ရ။ ပ ။ ယွံကျင်မုံပိုင် ပုဂိုလ်ဂ် အဲဒိုက်ဟံလွီလွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် အဲဒိုက်ဟံမွဲပိုက်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံမရာဇ် အရာဂ် ပသင်္ဂဟ်သမ္ဘိထေင်ရော? ပွဲဌာန်ဝံ ပကောံပကောပ်ပွာန်တဲ ပွမ ထပက်ပွာန် (တပ်စေဟ်ပွာန်) ပြာကဋ်တူရူကျင် ကုတုအဲရ၊ ပြာကဋ်ကျင်သင်္ဂဟ်မ္မး ကောန်သိုင် မကတ်ပတောန်ကွတ်တုတဲ မကလိဝံလုတ်တဲ ပွဲကွတ်တုတဲ မကောင်လုတ်လပ် (ပွဲကွတ်တု)တဲ မကိုကမ်လဒတုံစှေ ပွဲစက်ဝိုင်မကျောန်သွလပ်မာန် မဟံလေပ်ဖေက်လကိုတ် မဟံလေပ် ဇတပ်ဇဝပ် မဟံလေပ်လကိုတ်တို မဟံလေပ်ပြိပ်ပေက်ဂ် ကျင်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် (တုအဲ) လွီလွတ် လပ်ဟာ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် တုအဲ နွံပိုက်ဟာ ရဲဝံ သွာန်ရ၊ ယွံကျင်မုံပိုင် ပုဂိုလ်ဂ် အဲဒိုက် မိက်လွီလွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် အဲဒိုက် နွံပိုက်ရ၊ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဗဗ္ဗး ကျင်ရ။ ပ ။ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဗဗ္ဗးမိုက် ကျင်ရ။ ပ ။ သအာင်နူဂ် သုတ်ဗ္ဗာဒိဒိဂတ် မကတ် ပတောန်ကွတ်တုတဲ မကလိဝံလုတ်တဲ ပွဲကွတ်တုတဲ မကောင်လုတ်လပ်(ပွဲကွတ်တု)တဲ မကိုကမ်လဒတုံစှေ ပွဲစက်ဝိုင်မကျောန်သွလပ်မာန် မဟံလေပ်ဖေက်လကိုတ် မဟံလေပ် ဇတပ်ဇဝပ် မဟံလေပ်လကိုတ်တို မဟံလေပ်ပြိပ်ပေက်ဂ် ကျင်ရ၊ ပုဂိုလ်ဂ် (တုအဲ) လွီလွတ် လပ်ဟာ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် တုအဲ နွံပိုက်ဟာ ရဲဝံ သွာန်ရ၊ ယွံကျင်မုံပိုင် ပုဂိုလ်ဂ် အဲဒိုက် မိက်လွီလွတ်ရ၊ ပုဂိုလ်မုံသဘမ္မိသင်္ဂဟ် အဲဒိုက် နွံပိုက်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမရာဇ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟ်တဲ တိတ်ကျင်နူ ဂကူလိမ္မဲဟံဟိုတဲ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိမ္မး၊ ခမိဂ်လေပ် ပါကျေအင်္ဂမသုန်ပြကာဂ် ဒိုတဲ ချိုက်ပေင်တ ကျေအင်္ဂမသုန်ပြကာမ္မး ဒါန်မဂပ်ဂ်ဒါန် ပွဲပုဂိုလ်ဂ် ဖိုဇှေရ၊ ဂပ်ပါကျေ မုရ်အင်္ဂမသုန် မသုန်ပြကာအိုတ်ဂ်ရော? ဂပ်ပါကျေ ‘ကာမစ္ဆန္တ’ ပွမနွံပိုက်ကိုကာမဂုဏ်ရ၊ ဂပ်ပါကျေ ‘ဗျာပါဒ’ ပွမမိက်ကိုလိလ်ရ၊ ဂပ်ပါကျေ ‘ထိနမိဒ္ဒ’ ပွမမြိုင်မြိုင်ခိုပ်ရ၊ ဂပ်ပါကျေ ‘ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စ’ ပွမလှ်လှ် ပွမစင်တူဗွဲကြ်ရ၊ ဂပ်ပါကျေ ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ပွမပါပါဟံမာန်ရ၊ ဂပ်ပါကျေ အင်္ဂမသုန် မသုန်ပြကာဝံအိုတ်ရ။

ချိုက်ပေင်တကျေအင်္ဂမသုန်ပြကာလိရော? ချိုက်ပေင်တကျေဂုဏ်သီလ မဒ် ဂြပ်တုအရန်ဂမ္မိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျေဂုဏ်သမာဓိ မဒ်ဂြပ်တုအရန်ဂမ္မိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ

ကျော့ဂုဏ်ပညာ မဒိဂြပ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျော့ဂုဏ်ဝိမုတ္တိ ပွမတိတ်ဗူးနူကိလေသ
 မဒိဂြပ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကျော့ဂုဏ်ဝိမုတ္တိ ဉာဏဒဿန လညာတ်ဉာဏ်မတိတ်
 ဗူးနူကိလေသ မဒိဂြပ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ချိုက်ပေင်တကျော့အင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံရ။ ရဝံ
 ဒါန်မဂပ်ကီဒါန် ကုပုဂ္ဂိုလ်ပါကျော့အင်္ဂမသုန်ပြကာဂ်ဒ်တဲ ချိုက်ပေင်တကျော့အင်္ဂဂမ္ဘိုင်မသုန်
 ပြကာဂ် ဖိုဇော်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ ကျာ်တြဲမဒ် အာစာမ္မိဟ်ဒေဝတ်
 ဂမ္ဘိုင် သွေးတိုန်ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံရ ။ ပ ။

“ဩပွဲသုတ်ဗွဲမွဲ ကွတ်တုကို ဖြဟတ်လွီပရာကို နွံရ၊ သုတ်ဗွဲဂ်ဟောင် သိုင်
 နွံပိုက် ပွဲအရာတဝ်စွေဟ်ဗျာန်ဂ်ဒ်တဲ လွီလွတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတံဂးကူ ဟံလွီ
 လွတ် ညးဟံမွဲကိုပွမဂံင်သကာရ။

တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် ဩပုဂ္ဂိုလ်မွဲ ပွအေင်ဒင်ကို (အရဟတ္တဖိုလ်) ဒ်ဒ်မဂံင်
 သကာကို ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာ တန်တအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာမဂယိုင်လမျီု နပွမဂယိုင်
 လမျီုအရီဂမ္ဘိုင်ဂ် စိုန်ကယုတ်လေဝ် သွေးပူဇရ။

သွေးသိုင်ခွဲကို ဘာအဿမာပိုင်ဂမ္ဘိုင် မလဟိုင်ဂွမ်စိုတ်ရ၊ ပွဲဘာဝံ သွေးကိုညး
 လမိုင်လညာတ်ဂိုင်ဂမ္ဘိုင်ပဒတ်ရ၊ ပွဲဌာန်ဂြိုပ် စင်ဍုင်သွင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွေးကျောန်ရ၊
 ပွဲဌာန်မဟံညီသာသုတ်သုန် ဒေန်ဂိုင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွေးကျောန်လးရ။

ကုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် မဒွေတ်ဗွဲမလဂူတပ်ဂ် နကိုစိုတ်မဖြင်ကောင် သွေးကိုဒါန်ပိဏ္ဍပါတ်ကို
 ဍုင်ဗွဲကို စုသုတ်စကို ယာတ်သုတ်ကို သုဿတိက်သုဿင်ဂမ္ဘိုင်ကိုရ။

ဗြမ္မုကိုဇုက်လလီ(ဆေဝ်ပွေဝ်) မုံကိုအထောင့်မတ်ဗြကွံဂ် ဂရိုင်တဲ သိုကိုတိဇော်
 ချက်ဍုက်ဂ် ညံင်ရဲပပေင်ကိုကုန်ဒိုကို ဌာန်သပ်ကို—

တုပ်သုတ်သင်္ဂဟောင် တုပညာ မုံကိုခရ်သဒ္ဓါ လမိုင်လညာတ်ဂိုင်ဂ် စီရေင်တ
 စုစသုင်တဲ နကိုပုင်ဍုင်ဗွဲ ကိုတရိပ်စိုတ် ညးလေဝ်အာတ်စဂမ္ဘိုင်ရ။

မုံကိုစိုတ်မအိုတ်တိုဟ်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သွေးပွးကိုဒါန်ရ၊ ကိုဒါန်အိုတ်ညီ ကိုဒါန်
 အိုတ်ညီ ရဝံ ဟိုသွေးရ၊ ညံင်ရဲပရရမုာ်ဂရိုင် ဗြဂူဇော်ကို ပွမဟိုသွေးသင်္ဂဟောင် ဗရ
 ရမုာ်ဂရိုင် တုပညာမွေးရ၊ ဇောဝ်ကုသိုလ်မလဲလးဂ် ကိုညးလေဝ်ကိုဒါန် ချက်ဍုက်ရ”
 ရဝံ သွေးတရ။

၅။ သုတ်ပဗ္ဗတူပမ

၁၃၆။ နိဒါန်သာရဏ်ရောင်။ သိုင်ပသေနဒီကောသလ မဂဇာဒ်ခွဲပွဲဒွဲမွဲ “ယွံမရာဇ်
 လုဟ် ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ တုအဲ ကျင်နုဌာန်လီုရော?” ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်

ဂလာန်ဝံ့ရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုသိုဉ်ဂမိုင် မဝံ့အလိုအသီတိဉ် မစပ်သျှိုက်ပသောက်လဝ် အဘိသိက်ပွဲကျိပ်တဲ မဗဇုတ်နကိုမာန် ပွမဝံ့အလိုအသီ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင် မဂပ်ပျီုပျိုက်ရာန်သကိုတ် မအာစိုပ် ဒဒ်မတန်တဲဗွဲမဗိုန်ဗတ် ပွဲဇနပိဒ် အံဇးအလုံဂွးတိ ဇော်တဲ မအုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီ ကမောန်ကောင်ကာဒးသွ စပ်ကိုအရာသိုဉ်ဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင် လှဟ် အဲဒိုက် အာစိုပ်ပွမသွဂဗုတ်လွီုပရာ ပွဲကမောန်ကောင်ကာဂမိုင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမရာဇ် အရာဂ် ပသာ်သမ္ဘိထေင်ရော? တြုံသကအ်သိုဉ် မဒ်ညးပတေ် မုံကို ဂလာန် မဂပ်ပတေ်က ကျင်နုဒိုဟ်ဗွဲက်ရ၊ တြုံဂ် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တုအဲသိုဉ်တဲ ဟိုသွး ရဲဝံရ “ယွံမရာဇ် ဩဝ်တိညိ၊ အဲဒိုက် ကျင်နုဒိုဟ်ဗွဲက်ရ၊ ပွဲဒိုဟ်ဗွဲက်တေ်က သွောံညာတ် ကေတ်ဒို မတုပ်သွဟ် ဂွမ်မတ်ဗြမဇော်ရ၊ နိုဂ် ပိုဟ်တသတ်ဂမိုင်အိုတ်သိုတဲ ကျင်ဒိုင်ရ၊ ယွံမရာဇ် ကမောန်ထေက်ကိုသွ နွံကုတုအဲသိုဉ်ရ၊ ကမောန်ထေက်ကိုသွဂ် ဩဝ်သွညိ” ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ သအာင်နုဂ် တြုံသကအ်သိုဉ်ဒုတိယဂ် ကျင်နုဒိုဟ်ပလိုတ်ရ ။ ပ ။ သအာင်နုဂ် တြုံသကအ်သိုဉ်တတိယဂ် ကျင်နုဒိုဟ်သွပ်ကျာရ ။ ပ ။ သအာင်နုဂ် တြုံသကအ်သိုဉ်စတုတ္ထ မဒ်ညးပတေ် မုံကိုဂလာန်မဂပ်ပတေ်က ကျင်နုဒိုဟ်သျှင်ကျာရ၊ တြုံဂ် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တုအဲသိုဉ်တဲ ဟိုသွးရဲဝံရ “ယွံမရာဇ် ဩဝ်တိညိ၊ အဲဒိုက် ကျင်နုဒိုဟ်သျှင်ကျာရ၊ ပွဲဒိုဟ် သျှင်ကျာတေ်က သွောံညာတ်ကေတ်ဒို မတုပ်သွဟ်ဂွမ်မတ်ဗြမဇော်ရ၊ နိုဂ် ပိုဟ်တသတ် ဂမိုင်အိုတ်သိုတဲ ကျင်ဒိုင်ရ၊ ယွံမရာဇ် ကမောန်ထေက်ကိုသွ နွံကုတုအဲသိုဉ်ရ၊ ကမောန် ထေက်ကိုသွဂ် ဩဝ်သွညိ” ရဲဝံ ဟိုသွးရ။ ယွံမရာဇ် သိုဉ်ဒိုဟ်ကို ကလိဝံဒဒ်မိုဟ်ဂ် ဘဲဇော် မကြမ်ကြသကာတ်မြဟ် စိုကိုမိုဟ်အိုတ်အာ မုံသဘမဗ်သ်ဝံ ကတိဒ်ကျင်မွဲး တုအဲ ပသာ် သွရော? ရဲဝံ သွးတရ။

ယွံကျာ်မုံပိုင် သိုဉ်ဒိုဟ်ကိုကလိဝံဒဒ်မိုဟ်ဂ် ဘဲဇော်မကြမ်ကြသကာတ်မြဟ် စိုကိုမိုဟ် အိုတ်အာ မုံသဘမဗ်သ်ဝံ ကတိဒ်ကျင်မွဲး ပါကျေံနုပွမဒေတ်ဓရ ပွမဒေတ်ညိသွဟ်သွန် ပွမ သွကုသိုလ် ပွမသွကမောန်ထိုက်တဲ တုဟ်သအာင်မုသွက်ဝံသွနွံဏီရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမရာဇ် ကြက်ဟိုလ်ကိုကုတုအဲရ၊ ယွံမရာဇ် ကြက်ကိုတိကုတုအဲရ၊ ယွံမရာဇ် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလိုချိုက်ဒိုင် ကုတုအဲဟေင်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလိုချိုက် ကုတုအဲမွဲး ပသာ်ကျေံနုသွရော? ရဲဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလိုချိုက် ကုတုအဲမွဲးတုန် ပါကျေံနု ပွမဒေတ်ဓရ ပွမဒေတ်ညိသွဟ်သွန် ပွမသွကုသိုလ် ပွမသွကမောန်ထိုက်တဲ တုဟ်သအာင် မုသွက်ဝံသွနွံဏီရော? ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုသိုဉ်ဂမိုင် မဝံ့အလိုအသီတိဉ် မစပ်သျှိုက်ပသောက်လဝ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲ မဗဇုတ်နကိုမာန် ပွမဝံ့ အလိုအသီ ပွမထွေန်စပ်ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင် မဂပ်ပျီုပျိုက်ရာန်သကိုတ် မအာစိုပ်ဒဒ်မတန်တဲ ဗွဲမဗိုန်ဗတ်ပွဲဇနပိဒ် အံဇးအလုံဂွးတိဇော်တဲ မအုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီ ပွမတပ်ဇွေဟ်ပွာန်ဂမိုင် နကိုစိင်ဂမိုင် ဒ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုညးတပ်ဇွေဟ်ပွာန်ဂမိုင် နကိုစိင်ဂမိုင်လေဝ် ဓရ်

ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက်မွဲး အရာဂွံအာဟံမွဲရ၊ အရာဂွံနိဿယဗ္ဗာဲ ဟံမွဲရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုသိုင်ဂမၠိုင် မဂ္ဂအလိုအသီတိဍုင် မစပ်သ္တိုက်ပသောက်လဝ်အဘိသိက် ပွဲကျိပ်တဲ ။ ပ ။ မအုပ်စုပ်ပိုင်ပြီု ကုသိုင်ဂမၠိုင် နကီုချေံဂမၠိုင် နိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ပွမတဝ်စွေဟ်ပွာန်ဂမၠိုင် နကီုကိစ္စစောတ်ဂမၠိုင် နိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ပွမတဝ်စွေဟ်ပွာန်ဂမၠိုင် နကီုပွာန်တိုက်ဂမၠိုင် နိအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုညးတဝ်စွေဟ်ပွာန်ဂမၠိုင် နကီုပွာန်တိုက်ဂမၠိုင်လေဝ် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက်မွဲး အရာဂွံအာ ဟံမွဲရ၊ အရာဂွံနိဿယဗ္ဗာဲ ဟံမွဲရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲစုတ် ပွဲဂကူသိုင်ဝံ အမတ်ဇော်ချပ်ဂွန်ဂမၠိုင် နွံအိုတ်ရ၊ အမတ်ဇော်ဂမၠိုင် နပွမချပ်ဂွန်ဂမၠိုင် တုဟ်နသကီုသုသတြ၊ မကွၠိုင်တဂမၠိုင် ပါဒကးအာ သုဟ်စောံအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုညး တဝ်စွေဟ်ပွာန်ဂမၠိုင် နကီုပွမချပ်ဂွန်လေဝ် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက်မွဲး အရာဂွံအာ ဟံမွဲရ၊ အရာဂွံနိဿယဗ္ဗာဲ ဟံမွဲရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ပွဲဂကူသိုင်ဝံ ဩန်ထဝ်မဂ္ဂိုင်ဉ် မဒ်မဂ်ပ် တိုပ်ဒေဝ်လဝ်ပွဲတဲ မဒ်မဂ်ပ်တံလဝ် ပွဲမုးဂွးဂမၠိုင်နွံရ၊ နကီုဩန်ထဝ်ဂှ် ပိုဒ်တက်တအ်ညးဂမၠိုင် တုဟ်နလေဝ်လုန်သုသတြ၊ မကွၠိုင်တဂမၠိုင် သုဟ်စောံအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် ကုသိုင်ဂမၠိုင် မတဝ်စွေဟ်ပွာန် နကီုဩန်ထဝ်ဂှ်လေဝ် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက်မွဲး အရာဂွံအာဟံမွဲရ၊ အရာဂွံနိဿယဗ္ဗာဲ ဟံမွဲရ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက်ကုအဲမွဲး ပါကောံနု ပွမဒေတ်ဓရ် ပွမဒေတ်ညီသုဟ်သုန် ပွမသွကုသိုလ် ပွမသွကမောန်ထိုက်တဲ တုဟ်သအာင် မုသွက်ဂွံသွန်ဏီရော? ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂှ် ဍုင်အတိုင်ဂှ်ရ၊ ယွံမရာဇ် ဂလာန်ဂှ် ဍုင်အတိုင်ဂှ်ရ၊ ဓရ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဓလီုချိုက် ပါကောံနုပွမဒေတ်ဓရ် ပွမဒေတ်ညီသုဟ်သုန် ပွမသွ ကုသိုလ်ပွမသွကမောန်ထိုက်တဲ တုဟ်သအာင် မုသွက်ဂွံသွန်ဏီရော? တီလမုံပိုင် ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ ကျာ်တြဲ မဒ်အာစာမ္မိတ်ဝေဒတဂမၠိုင် သွးတိုန်ဂါထာ ဂမၠိုင်ဝံရ ။ ပ ။

ဒိုတုံဂမၠိုင် မဇော်လဲလး စုက်ဒးအကးတဲ သိုမပိုဟ်ဖျိတ်သတ်ဂမၠိုင် နူဒိုဟ်ပန် ပွဲပွဲဂမၠိုင် ညံင်ရပူကွၠိုင်လေဝ်လေဝ်အိုတ်ကီု။

တုင်သုဟ်ရဝံ ဓရ်ပွမဗျူကို ဓရ်ပွမချိုတ်ကို ဓလီုချိုက်ပြိုက်ပျဲ သတ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ (ဓလီုချိုက် ပြိုက်ပျဲတဲ) သိုင်ဂမၠိုင်ကို ဗူးဂမၠိုင်ကို ညးမိုက်ဂမၠိုင်ကို ညးဒိုက်ဂတ် ဂမၠိုင်ကို ဒေါင်စွာ ညးထောံဇရပက်ဂမၠိုင်ကို အိုတ်ရ၊ ဟံပါကောံ ညးမိက်ကိုမဲ့တဲ ဓလီုချိုက်လိန်ပိန်တဲ ညးအိုတ်သိုက်ဂမၠိုင်ဟောင်ရ။

ပွဲအရာဂှ် အရာစိင်ဂမၠိုင် ဟံသေင်ရ၊ အရာကိစ္စစောတ်ဂမၠိုင် ဟံသေင်ရ၊ အရာ ပွာန်တိုက်ဂမၠိုင် ဟံသေင်ရ၊ နပွမတဝ်စွေဟ် မဒ်ချပ်ဂွန်ကို နပွမကီုပြုဩန်ထဝ်ကို ဟံသုဟ်ရထ တုဟ်နအံင်ဇူးရ။

ဟိုတ်၍ဟောင် ပူဂိုလ်မျှကိုပညာ မညာတ်ကေတ်ဒတဲဖီဇကု ဗွဲမဒးရး မတန်ကြန်
ဗိုန်ဗတ်၍ သွေးကိုပွမလျှင်ပတေ၍ တန်တံ ပွဲကျက်ကို ပွဲခရ်ကို ပွဲသင်ကိုရ။

ဩဉ္ဇးမဲ့ နကိုဇကုကို နကိုပါင်ကို သအာင်နူ၍ နကိုစိုတ်ကို ဒွေတ်တံခရ်ရ၊
ပွဲဘဝဝံဟောင် ထိုင်သးညး၍အိုတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက် သွေံမိပ်လဟိုင် ပွဲချင်သွပ်ရ
ရံဝံ (သွေးတံရ)။

ဝဂ်တတိယတဲရ။

ကောသလသံယုတ် တဲရောင်။

၄။ မာရသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်တပေါကမ္မ

၁၃၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ကတိဒ်ကျိတဲ ပွဲကိုပ်ကွာ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသွပ်တုံဒြဲအပေါလ ဇေရင်သြင်ကြိုင်နေရဇ္ဈရာ အပွဲဂြိုပ်ဥရဝေလရ။ ပွဲအခါဒ် ပြာပ်အာ ဌာန်လှဲသိုတ်ဒြဲတဲ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ဃောသတင်ဒိုင်ညးမွဲခပ် ကသပ်စိုတ် ရဲဝံ ဒ်ပြာ ကဋ်ကျိုင်ရ— “အဲတိတ်ဗူးနူပွမဒွေတ်တ ဒွေတ်မဇြိုင်ကိုသွမာန် တဲရောင်သွံ၊ ပွမတိတ်ဗူး နူပွမဒွေတ်တ ဒွေတ်မဇြိုင်ကိုသွမာန် မစပ်ကိုလလေင်ဖို ခိုဟ်ကွေံရောင်သွံ၊ တိတ်ဗူးနူ ကိလေသဂမ္ဘိုင်တဲ ပွမဒ်ကလိဝံသဗ္ဗညုတဉာဏ် ပွမဒးရဲဂ်တုန် ခိုဟ်ကွေံရောင်သွံ” ရဲဝံ (ကသပ်စိုတ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခါဒ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ တီကေတ်ကသပ်စိုတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ နကို စိုတ်ဇေတဲ ပြာပ်ကျိုင်ဇေရင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲတဲမွဲ မှောတ်ကိုတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ နကို ဂါထာရ—

“သတ်ဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်မပါစူးအာ နူဒွေတ်မအေင်သတေံအိုတ်ဂ်ရ ဟံသအးဇူး အိုတ်ရ၊ တုအဲ သိုဟံသအးဇူးဂ် သအးဇူးရ ရဲဝံ သမ္ဘိထေင်ဒိုင်ရသွံ၊ ဗျေတ်ယောင် ယာအာ နူတရ်သအးဇူးရသွံ” ရဲဝံ (မှောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခါဒ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ တီကေတ်ရဲဝံမွဲ ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာ ရောင်တဲ သွးတိုန်ကိုကောန်ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ပွဲလတူဒ် ကသုချူဂ် သုဟ်ညင်ရဲဒ်သွးသွးကို ဒွေတ်အတ္တကိလမထအိုတ်သိုက် လေပ်ရင်တုင်ကို လလေင်ဖိုရ၊ တီကေတ်ရဲသင်ဝံတဲ အဲသွးထေံကွေံ ဒွေတ်အတ္တ ကိလမထအိုတ်သို မစပ်ကိုလလေင်ဖို မဂပ်ဒွေတ်တုဟ်နဟံချိုတ်တဲရ။

တုဟ်နဝံတီကေတ် အရိယမဂ် ဇော်ပွပ် သီလသမာဓိပညာဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ် မသအးဇူးလောန်ရ၊ ဟဲ ဒေဝတ်မာရ်အယုတ် တုအဲတုန် ကျအာ တဲရ” ရဲဝံ သွးတိုန်ရ။

ပွဲအခါဒ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ “တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ တီဒိုင်အဲရ၊ ကျိတြဲမလေပ် ဟိုသွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မွဲကိုပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် ကွေံဗွန်အာရ။

၂။ သုတ်ဟတ္ထိရာဇေဏ္ဍ

၁၃၈။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသတ်ပွဲရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ကတိန်ကျက်တဲ့ ဗွဲကိုပ်ကွာ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသုတ်တုံဒြဲအပေါလ ဇရေင်သြင်ကြိုင်နေရဇ္ဈရာ အပွဲဂြိုပ်ဥရုဝေလရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုပိုင် ကျက်တြဲ ပွဲအခိုင်ဗတမ်မဂ္ဂုဇီလောန် ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲအမုဲအကးရ။ ဗြဲလေဝ် ပက်ဖျက်ဒိုင် မွဲထွဟ် မွဲထွဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုက်ကတိန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ နိမိတ်ဗဒ်လွေဟ်သိုင်စိင်မဇ္ဈေတ်တဲ့ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲရ။ ကျိပ်စိင်ဂှ် ဒိုင်သုတ်ညံင်ရဲတုအ်ကဇ္ဈေတ် မလမွဲက်ယောမ်ကိုရ၊ ဂေဟ်(ဒြင်)စိင်ဂှ်မိုင် ဒိုင်သုတ်ညံင်ရဲ မဉာန်ဗုအိုတ်ရ၊ လပ်စိင်ဂှ် ဒိုင်သုတ်ညံင်ရဲတိုင်တပ် ကွပ်ထဲမဇ္ဈေတ်ကိုရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ တီကေတ်ရဲဝံမွဲး ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာရေင်တဲ့ သွးတိုန်ကို ကောန်ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ယွံဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ တုအဲ ကောန်သွကွိုင် သတ်ခိုဟ်ဆဲး သတ်ဟုံခိုဟ် ဆဲးတဲ့ ဒးကျိုင်တံ တရဲသံသာမဂ္ဂိုင်သေ့ရဲရ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ် နပ္ပမသွသတ်ဂှ် ဖိုဟုံမွဲ ကုတုအဲရ၊ ဟံး ဒေဝတ်မာရ်အယုတ် တုအဲတုန် ကျအာတဲ့ရ” ရဲဝံ သွးတိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာဂှ် “တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ တီဒိုင်အဲရ၊ ကျက်တြဲ မလေပ်ဟိုသွးတံဂလန်ခိုဟ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မွဲကိုပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ဂှ်ဒိုင်တဲ့ ပွဲဌာန်ဂှ်ဟေင် ကေုာ်ဗွန်အာရ။

၃။ သုတ်သုဘ

၁၃၉။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသတ်ပွဲရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ကတိန်ကျက်တဲ့ ဗွဲကိုပ်ကွာ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသုတ်တုံဒြဲအပေါလ ဇရေင်သြင်ကြိုင်နေရဇ္ဈရာ အပွဲဂြိုပ်ဥရုဝေလရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုပိုင် ကျက်တြဲ ပွဲအခိုင်ဗတမ်မဂ္ဂုဇီလောန် ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲအမုဲအကးရ။ ဗြဲလေဝ် ပက်ဖျက်ဒိုင် မွဲထွဟ် မွဲထွဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုက်ကတိန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ ပြာပ်ကျိုင်ဇရေင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ့ ပွဲဟုံကြပ် ဟုံသေ့ကို တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ထွးတံသတ်အရံင်ဂမ္ဂိုင် မဒ်မပြဲမယုတ် မဆဲးဟုံဆဲးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ တီကေတ်ရဲဝံမွဲး ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရေင်တဲ့ သွးတိုန်ကို ကောန်ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ယွံဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ တုအဲ ကောန်သွကွိုင် သတ်ခိုဟ်ဆဲး သတ်ဟုံခိုဟ် ဆဲးတဲ့ ဒးကျိုင်တံ တရဲသံသာမဂ္ဂိုင်သေ့ရဲရ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ် နပ္ပမသွသတ်ဂှ် ဖိုဟုံမွဲ ကုတုအဲရ၊ ဟံး ဒေဝတ်မာရ်အယုတ် တုအဲတုန် ကျအာတဲ့ရ။

ယံဒေဝတမာရံ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် သိုလလမ်မင်္ဂလံ နက္ခိဏေပင်စိတဂမ္ဘိုင် ဗွေမ
ဒေရးအိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဟံဗကံအလိုက်ပွဲကံ ဒေဝတမာရအိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်
ဟံဒိ ဉ္ဇးစပ်ကျော် ဒေဝတမာရအိုတ်ရ” ရဝံ (သွေးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကံ ဒေဝတမာရံ ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ကံဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၄။ သုတ်ပဌမမာရပါသ

၁၄၀။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်ကျင်လဝ် ရံသင်္ဂဝံ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကုသိပတနမိဂဒိဝိန်
ဇရေင်ချင်ဗာရာဏသီရ။ ပွဲအခိုင်ကံ တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရဝံမွဲ
“ယံခမိတအံ” ရ၊ “ယံကျင်မ္မံပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ကံ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ
အိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအံ အဲကျင် ဟိုတ်ပွမသွပုဂ်စိုတ်ဗွေမဗွေ ဟိုတ်ပွမသွလ္လိပရာဗွေမဒေရး ဗွေမဗွေ
ဂံရ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ပွမတိတ်ဗူးနုကိလေသ မပြဲလောန်တဲရ၊ ဂပ်ဝ်သွဇ္ဇောဝ်မတ်
(အရဟတ္တဖိုလ်)ပွမတိတ်ဗူးနုကိလေသ မပြဲလောန်တဲရ။ ယံခမိတအံ မူးတအံဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်လေဝ်
သွပုဂ်စိုတ်ဗွေမဗွေတဲ သွလ္လိပရာဗွေမဒေရး ဗွေမဗွေအိုတ်တဲ ဩဝ်အာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ပွမ
တိတ်ဗူးနုကိလေသ မပြဲလောန်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွဇ္ဇောဝ်မတ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ပွမတိတ်ဗူး
နုကိလေသ မပြဲလောန်အိုတ်ညိ ရဝံ သွေးတဲရ။ ပွဲအခိုင်ကံ ဒေဝတမာရမယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်
ဇရေင်တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲတဲ ဖျောတ်တိုန်ကို တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ နက္ခိဏေပင်စိတဂမ္ဘိုင်—

“ဩဉ္ဇးဒုက္ခဂမ္ဘိုင် မဒိပွဲဒေဝတကို ဩဉ္ဇးဒုက္ခဂမ္ဘိုင် မဒိပွဲမိုဟ်ကို နွံအိုတ်ရ၊
နက္ခိဏေပင်စိတဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်ဗန်ဒက်တဲအဲရ၊ တဲအဲ ဒေဒိုင်ပွဲအဗန်အဒက် မတွံဂး
မာရရ၊ ယံခမိ တဲအဲ ကြက်ဟံဗူးတိတ် နူတိုရ်ချင်အဲရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဟဲ ဒေဝတမာရအယုတ် ဩဉ္ဇးဒုက္ခဂမ္ဘိုင် မဒိပွဲဒေဝတကို ဩဉ္ဇးဒုက္ခဂမ္ဘိုင် မဒိပွဲ
မိုဟ်ကို နွံအိုတ်ရ၊ အဲ တိတ်ဗူးနုပဒုက္ခမတွံဂးမာရဂံ တဲရ၊ အဲ တိတ်ဗူးနုအဗန်အဒက်
သိုင်မာရ တဲရ၊ ဟဲ ဒေဝတမာရအယုတ် တဲအဲတုန် ကျအာတဲရ ရဝံ သွေးတဲရ။

ပွဲအခိုင်ကံ ဒေဝတမာရံ ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ကံဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၅။ သုတ်ဒုတိယမာရပါသ

၁၄၁။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကုသိပတန
မိဂဒိဝိန် ဇရေင်ချင်ဗာရာဏသီရ။ ပွဲအခိုင်ကံ တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင်
ရဝံမွဲ “ယံခမိတအံ”ရ၊ “ယံကျင်မ္မံပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ကံ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မံပိုင်
ကျင်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မံပိုင်ကျင်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် အဲကျာ် တိတ်ဗူးနူပးဒွက်ကိလေသဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဒ်ပွဲဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် တုဲရ၊ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်လေဝ် တိတ်ဗူးနူပးဒွက်ကိလေသဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဒ် ပွဲဒေဝတ်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် တုဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် တုဟ်နဂွံဒ် ဒတဲမြမောင်မ္မိဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နဒ် တသိုခ်မ္မိဟ်မဂ္တိုင် တုဟ်နသွက်ဂွံမင်မွဲလောက တုဟ်နဒ်ဒတဲဖို ဒတဲမြမောင် ဒ်တသိုခ် မ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဩဝ်ဂေတ်ဂေတ် ဒေသစာရိတ်အိုတ်ညါ၊ နတရ်မွဲဂွံခပ် ခမီဓါဇကု လွဒ္ဒာ အိုတ်ညါ၊ ယွံခမီတအ် ဩဝ်တံတံ ခရ်မ္မုကိပ္ပမဆာဲတမ် ပွမဆာဲလဒေါဝ် ပွမဆာဲကျောတ် မချိုက်ပေတ်ကောံအရထ မချိုက်ပေတ်ကောံသဒ္ဒါအိုတ်ညါ၊ ဩဝ်စောန်ထွေး ဒေဝတ်မပြ မချိုက်ပေတ်အလုံအိုတ်သို မသအးဇုပွဲပုပ္ပုအိုတ်ညါ၊ သတ်ဂမ္တိုင် မျံသဘ်မျိုက်ကိလေသအောန် ပွဲမတ်ပညာဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟဂွံကလင်ခရ်ဂရ ဒးဟုတ်ယုတ်နုခရ်အိုတ်ရ၊ ညးတိ ကေတ်ခရ်လောဲသွာဂမ္တိုင် ကြက်နွံအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် အဲကျာ်လေဝ် သွက်ဂွံတံခရ် ကြက် ပြာပ်အာဥရဝေလ နီဂိုသေနာရ ရဝံ (သူးတရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင် ဇရေင်တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲတုဲ ဖျောတ်တိုန်ကိုတိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ဩပးဒွက်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို ဩပးဒွက်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲမ္မိဟ်ကို နွံအိုတ်ရ၊ နကိုပးဒွက်ဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ပန်ဒက်တုအဲရ၊ တုအဲ ဒးဒိုင်ပွဲအပန်အဒက် သိုင်မာရ် မဇော်ရ၊ ယွံခမီ တုအဲ ကြက်ဟံဗူးတိတ် နုတုရ်ရးချင်အဲရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဟဲ ဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ဩပးဒွက်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲဒေဝတ်ကို ဩပးဒွက်ဂမ္တိုင် မဒ်ပွဲမ္မိဟ်ကို နွံအိုတ်ရ၊ အဲကျာ် တိတ်ဗူးနူပးဒွက်ဂမ္တိုင်အိုတ်ဂ် တုဲရ၊ အဲကျာ် တိတ်ဗူး နူအပန်အဒက်သိုင်မာရ်မဇော် တုဲရ၊ ဟဲ ဒေဝတ်မာရ်အယုတ် တုအဲတုန် ကျအာ တုဲရ ရဝံ သူးတရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ် ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၆။ သုတ်သပ္ပ

၁၄၂။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂုရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗုစ္စတုလ္လိလဝ်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်ဗတမ် မဉ္ဇုဇိလောန် ဂဇာဒိုင်ပွဲအမဲအကးရ။ ဗြလေဝ် ပက်ဖျက်ဒိုင် မွဲထွဟ်မွဲထွဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုတိလ မ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲတုဲ နိမိတ်ဗဒ်လွေဟ်သိုင်ဇြဲမဇော်တုဲ ပြာပ်အာဇရေင် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲရ။ ဇကုသိုင်ဇြဲ န်သွဟ်ညင်ရဲဂြင်ခင်ကပ်ကိုရ၊ ဒွဲသိုင်ဇြဲ န်သွဟ်ညင်ရဲသကပ်နာစဝိုဟ် သွာချန်အရက်ဂမ္တိုင်ကိုရ၊ မတ်သိုင်ဇြဲဂမ္တိုင် န်သွဟ်ညင်ရဲခရော်ဟုန်ဗရိတ် သိုင်ကောသလ ကိုရ၊ လတ်သိုင်ဇြဲဂမ္တိုင် န်သွဟ်ညင်ရဲ ဇုက်လလိပ်က် ပွဲအခိုင်ဗြ ဂဂိုဂရိုင်ကိုရ၊ ဗရရမျာင် ယိုတိတ်ယိုလုပ်သိုင်ဇြဲ န်သွဟ်ညင်ရဲဗရကျာ မဝိုဟ်နုဖ်မောတ်ကိုရ။

ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌ တိကောတရံပွဲမှူး ညးဝံတုန် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ရောင်တဲ သွေးတိုန်ကို ကောန်ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ နုကိုဂါထာရ—

“ကျော်၌ မသိပ်ဂွံပ် သိုဂမ္ပိုင်မသိုတ်၌ သွက်ဂွံသတိက်သတင် သိုမသိုလလမ် မင်မွဲဇကုဇကု၌ သွေးထောံကွေံ (ပွမထွေန်စပ်) ပွဲအတ္တဘဒန္တဇကုတဲ ဒွေတ်တရ၊ သဘာပွမသွေးထောံကွေံတဲ ဒွေတ်ဒဒက်တကျော်၌မ္ပူသဘာမဗ်သတ် ဗဗွေဟင်ရ။

သတ်ဂမ္ပိုင် မ္ပူကိုဇိုင်ပန်တုၤမဂ္ဂိုင်ကို ပရိကဘဲဂမ္ပိုင်(မ္ပူလမ္ပူဟံမ္ပူလမ္ပူ)မဂ္ဂိုင်ကို သအာန်နုဂ် ဂမိတ်ဇြဲဂမ္ပိုင်မဂ္ဂိုင်ကို (နွံအိုတ်ရ)။ ကျော်၌ မပြာပ်စိုပ်ပွဲဘာမသိုတ်ဇြဲ ပွဲဌာန်မ္ပူကိုပရိကဘဲဂမ္ပိုင်၌ အယာံမာတ်တသော်ဇကုလေပ် ဟံ့ချီတေပ်ရ။

အကးဂွမ်မတ်ဗြဲဒကးမှူး တိဇော်ချီတေပ်မှူး သအာန်နုဂ် သတ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို ဖေက်ဂွံက်လကိုတ်တိုမှူး ထပက်စုတ်ဗျဟ် ပွဲလဒေါပ်ဩဟ်မှူးလေပ် ကျော်၌ဂမ္ပိုင် ဟံ့သွပမအောပ်ဗွာဒလာ ပွဲခန္ဓဇကုဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ (သွေးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ “တိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌ တိဒိုင်အဲရ၊ ကျော်၌မလေပ် ဟိုသွေးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တိဒိုင်အဲရ” ရဝံ မ္ပူကိုပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံ့မိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် ကွေံဗွန်အာရ။

၇။ သုတ်သုပတိ

၁၄၃။ ပွဲကာလမွဲအခါ တိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌ သွဒတ်တန်တံၤဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ကိုဗွစုတဲ လွီလပ်ပြေပ်ဂမ္ပိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌ လုက်ဗတမ် မဂ္ဂိုင် ကွာ်ဒိုင်စကြမ် ပွဲအမဲအကးတဲ ပွဲအခါဖလောင်ဂယးဗတမ်၌ ကြံကြာတ်ခိုင်တဲ လုပ်အာ ဘာတဲမှူး ဇိုင်ပါဂ်ပတိုန် ပွဲလတူဇိုင်ပုင် ကိုလောန်စက်ဗွတ်ညီနာင်တဲ မ္ပူကို ‘သတိ’ပွမဗ်ဗျဟ် ‘သမ္ပဉေ’ဉာဏ်ဗွာရဏာဂ်ဒ်တဲ သွပုလ်စိုတ် စုတ်သမ္ပိမတွံဂးကြက်ဒိုက်ကတိုရတဲ သွတ် ပွမသတိက်သတင်မပြ နုသကဲပုင်ရ။ ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌တဲ ဖျောတ်တိုန်ကိုတိလမ္ပူပိဋ်ကျော်၌ နုကိုဂါထာရ—

“တုအဲ ပသ် တိက်ဒိုင်ဇော? မဟိုတ် တိက်ဒိုင်ဇော? ပသ်ဇော? ပွမတိက်ဝံ ပွမတိက် ညံင်ရ ညးဒေင်သွင်ကိုဟာ၊ ကလိဂံ သိုမသိုတ်၌ရ ရဝံ တိက်ဒိုင်ဟာ၊ ပွမတိက်ဝံ ပွမတိက် စိုကိုတဲတိုန်ဟာ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဩကုကျော်၌မ္ပူ တဏှာပွမထွေန်စပ် မလေပ်ဗာန်ခြပ် မဒ်ညံင်ဇာနိုက် တုဟ်န ရင်တုၤဏှာဘဝမမိက်ကိုမ္ပူမ္ပူ ဟံ့မွဲရ၊ ကျော်၌ ဟိုတ်နူ(ဥပမိ)အရာဒတန်အိုတ်သို အိုတ်အာဂ်ရ တိက်ရ၊ ယွံဒေဝတမာရ် ပွဲအရာဝံ ပွမစောန်စိုတ်၌ မုနွံဖိုကုတုအဲဇော? ရဝံ သွေးတရ။

ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ် ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကွေံဗွန်အာရ။

၈။ သုတ်နန္ဒတိ

၁၄၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဒ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင် ဇေရင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲ မှောတ်တိုန်ကိုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ညးမုံကိုကောန်ဇာတ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ဝံသျှိုက်မျိုက် နကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ တုပ် သုတ်သတ်ဝံဟောင် ညးမုံကိုဂ္တမ္တိုင်ဂ် ဝံသျှိုက်မျိုက် နကိုဂ္တမ္တိုင်ရ။ ကုဂကောံမ္တိဟ်ဂ် ဝံသျှိုက်မျိုက် နကို(ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခ်ကာမဂ္တိုင်ရ။ ဩညးမွဲ (ဥပမိ)အရာ ဒတန် တသိုခ်ကာမ ဟံမွဲရ။ ညးဂ် ဟဝံသျှိုက်မျိုက်ဟောင်ရ” ရဲဝံ (မှောတ်တိုန်ရ)။

ညးမုံကိုကောန်ဇာတ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ဒးဝိုင်စံင်တူ နကိုကောန်ဇာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ တုပ်သုတ် သတ်ဝံဟောင် ညးမုံကိုဂ္တမ္တိုင်ဂ် ဒးဝိုင်စံင်တူ နကိုဂ္တမ္တိုင်ရ။ ကုဂကောံမ္တိဟ်ဂ် ဒးဝိုင် စံင်တူ နကို(ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခ်ကာမဂ္တိုင်ရ။ ဩညးမွဲ (ဥပမိ)အရာဒတန် တသိုခ်ကာမ ဟံမွဲရ။ ညးဂ် ဟံဒးဝိုင်စံင်တူဟောင်ရ” ရဲဝံ (သုးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဒ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ တီဒိုင်အဲရ။ ကျက်တြဲ မလေပ် ဟိုသုးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မုံကိုပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ် ဒ်တဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟောင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၉။ သုတ်ပဌမအာယု

၁၄၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗ္ဗစ္စတဲ လ္လိလဝ်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဒ် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင် တိုန်ခမိဂမ္တိုင် ရဲဝံမွဲ “ယံခမိတအ်” ရ။ “ယံကျက်မုံပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် အာယုက်မ္တိဟ်ဂမ္တိုင်ဝံ အောန်တရ။ ဒးအာတ် ဘဝပရလိုက်ရ။ ဂပ်ဝံသုကုသိုလ်ရ။ ဂပ်ဝံဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြဲရ။ ကုညးမုံကိုပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမ ဟံချိုတ်ဂ် ဟံမွဲရ။ ယံခမိတအ် ညးမဂ္ဂိုင်လမျို ဗွဲမလအ်လဂ် ဝံဂ္ဂိုင်လမျို ကံသွာံ ကိုန် လောန်အာလတူကံသွာံညိနာင်တဲ ကိုန်ရ ရဲဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဒ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲ မှောတ် တိုန်ကို တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“အာယုကံမ္မိဟံဂမ္ဘိုင်ဂိုင်တရ၊ ညးသပ္ပရိဟံ ဟံဟိဂရိဟံအာယုကံဂှ်ရ၊ သွးဒွေတ် ညံင်ရဲကောန်ဌာသုတ် မဗဇူမာဲ နကိသုတ်တိုက်ရ၊ သိုင်ဂစိတ်ကျင်မွဲးဟံ ဟံမွဲရ” ရဲပွဲ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

အာယုကံမ္မိဟံဂမ္ဘိုင် အောန်တရ၊ ညးသပ္ပရိဟံ သွးဟိဂရိဟံ အာယုကံဂှ်ရ၊ သွးဒွေတ် ညံင်ရဲတြံ ပုတ်တူပွဲကျိပ်ကိရ၊ ဌာန်သိုင်ဂစိတ် မဟံကျင်စိပ်မွဲးဟံ ဟံမွဲရ ရဲပွဲ (သွးတရ)။

ပွဲအဆိင်္ဂ ဒေဝတမာရ် ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ဂှ်ဟေင် ကွဲဗွန်အာရ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယအာယု

၁၄၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမွဲအဆိင် တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကိ ဗုစ္စတဲ လွီလဝ်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအဆိင်္ဂ တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ ။ ပ ။ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် အာယုကံမ္မိဟံဂမ္ဘိုင်ဝံ အောန်တရ၊ ဒးအာတ်ဘဝပရလိုက်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွ ကုသိုလ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲရ၊ ကုညးမ္မံကိပ္ပမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဟံချိုတ်ဟံ ဟံမွဲရ၊ ယံခမိတအ် ညးမဂျိုင်လမ္မီ၊ ပွဲမလအ်လဂှ် ဝံဂျိုင်လမ္မီကွဲသွာ်ကိဒ် လောန်အာလတူကွဲသွာ် ညိနာင်တဲ ကိဒ်ရ ရဲပွဲ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအဆိင်္ဂ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံတဲ ဖျောတ် တိုန်ကိ တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ နကိဂါထာရ—

“အကောပ်ကိ ညံင်ရဲဒွေတ်ဗက်လေင်သွဲရဲဂိစ္စစောတ်ကိ အာယုကံသတ်ဂမ္ဘိုင် ဒွေတ်ဗက် လေင်(သတ်)ရ၊ တုဗတမ်ဂမ္ဘိုင် ကလိလောန် ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ လမ္မီ ဟံပှိုတ်ရ” ရဲပွဲ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဇောဝ်သုာ် စီတြိုင်ဂမ္ဘိုင် ညံင်ရဲအိုတ်အာကိ အာယုကံသတ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာရ၊ တုဗတမ်ဂမ္ဘိုင် ကလိလောန်အာအိုတ်ရ၊ လမ္မီ ပှိုတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတရ)။

ပွဲအဆိင်္ဂ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ “တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ တီဒိုင်အဲရ၊ ကျိပ်တြံ မလေပ်ဟိသွးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲပွဲ မ္မံကိပ္ပမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိတ်ဟံ ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂှ်ဟေင် ကွဲဗွန်အာရ။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်ပါသာဏ

၁၄၇။ ပွဲကာလမွဲအဆိင် တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဒိဂိဇ္ဈကုဋ်ရ။ ပွဲအဆိင်္ဂ တီလမ္မံပိုင်ကျိပ်တြံ ပွဲအဆိင်ဗတမ်မဂ္ဂုဓီလောန် ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲအမဲအကးရ။ ဗြလေဝ်

ပက်ဖျက်ခွင် မွဲထွဟ် မွဲထွဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုကတိုန် ပွမ ဖေက်ဂွံက် ပွမချီတောင် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတုဲ ပွဲဟုံကြပ် ဟုံသော့ကို တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတုဲ ဖံက်ဗကး တုံကဠော့ဇော်ဂမိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တီကေတ်ရဲဝံ့မွဲ ညးဝံ့တုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တုဲ သွးတိုန်ကိုကောန်ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ယွံဒေဝတ်မာရ် အလုံဒိုက်ဇွဲကုဠုမ္ပဲလေဝ် တုဲအဲ ယဝ်ကိုချီတောင်မွဲ၊ ကုကျ်တြဲဂမိုင် မတိတ်ဗူးနုကိလေသတုဲ ဗွဲမဒးရး ဟုံမွဲကိုပွမချီတောင်ဟောင်ရ” ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂှ် “တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တီခိုင်အဲရ၊ ကျ်တြဲ မလေပ် ဟိုသွးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီခိုင်အဲရ” ရဲဝံ မုံကိုပွမဒ်ဒိုန် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ဂှ် နှိတုဲ ပွဲဌာန် ဂှ်ဟောင် ကွဲဗွန်အာရ။

၂။ သုတ်ကိန္နုသီဟ

၁၄၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံင်ခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂှ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သိုမတို့ ဗွိုင်လပ် ပရိသာတ်မဂ္ဂိုင်ဂှ် တွံခိုင်ခရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကသပ်ဒ် ကုဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ် “ခမီဂေါတမ္ပံ သိုမတို့ဗွိုင်လပ် ပရိသာတ်မဂ္ဂိုင်ဂှ် တွံခိုင်ခရ်ရ၊ တုဟ်နဂွံပလိုပလာ်ကွဲ မတ်ပညာ(ပရိသာတ်)ဂှ် အဲ သော့ပြာပ်အာ ဇေရင်ခမီဂေါတမ္ပံး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ (ကသပ် ဒ်ရ)။ ပွဲကြဲနုဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတုဲ ဖျောတ်တိုန် ကိုတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“တုဲအဲ မုဟိုတ် ဂံင်သကာခိုင် ပွဲပရိသာတ်ဂှ်နှိတုဲ ညံင်ရဲသိုင်ဇာဒိသိုင်ကို ကြိုဂအောတ်ခိုင်ရော? ညးတက်လက်ဗန်ပြိုင်ပကာန် ကုတုဲအဲ ဟုံမွဲဟာ၊ ညးအံင်ဇူး တုဲမာန်တုဲရ ရဲဝံ တုဲအဲ ဗွဲဗျဟ်ဟာ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ကျ်တြဲဂမိုင် မုံကိုလွီပရာမဇော်ဂှ် ဗွဲစုတ် ဂံင်သကာ ပွဲပရိသာတ်ဂမိုင်ဂှ် နှိအိုတ်တုဲ ကြိုဂအောတ်အိုတ်ရ၊ ကျ်တြဲဂမိုင် မကလိလောန်(တဏှာ) ပွမဗာန်ခြပ် ပွဲလောကတုဲဂှ် ချိုက်ပေတ် ကျောံဇြဟတ်(စိုသ်)အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂှ် “တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တီခိုင်အဲရ၊ ကျ်တြဲ မလေပ် ဟိုသွးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီခိုင်အဲရ” ရဲဝံ မုံကိုပွမဒ်ဒိုန် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ဂှ် နှိတုဲ ပွဲဌာန် ဂှ်ဟောင် ကွဲဗွန်အာရ။

၃။ သုတ်သကလိက

၁၄၉။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်မဒ္ဒကုစ္ဆိ ဒ်အရာကို မသက္ကုဘဲကိုသတ်ဂမိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒ် ဇိုင်တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ဇီဒးနကို တုံလးရ။ ဝေဒနာဂမိုင်မသကာတ်မြဟ် မကတိဒ်ပွဲဇကု မဒ်ဒဒိမ်မသကာတ်မြဟ် ကိုင်မိုဟ် မရိုင်ကတင် မဟဂပ်သာယျန် မဟဂပ်သာသိုက်မိုက် ကတိဒ်ကုတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ချိုက်ပေင်တကောသတိသမ္ပညေဒ်ဒ်တဲ သိုဟုံချောင်စိုတ် အေင်ဒိုင် ဝေဒနာဂမိုင်ရ။ ပွဲအခါဒ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ လးသကိုပ် မဒုပ်လပ်ပန်ဒုပ်တဲ ဇိုင်ပါဂ် ပတိုန်စွဲလတူဇိုင်ပုင် ကိုလောန်စတ်ဗွတ်ညီနာင်တဲ သိုမ္မုကို ‘သတိ’ ပွမဉ်ဗွဟ် ‘သမ္ပညေ’ ဉာဏ်ဗွာရဏာဒ်ဒ်တဲ သွတ်ပွမသတိက်မပြ နကိုသကဲပုင်ရ။ ပွဲအခါဒ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲတဲ ဖျောတ်တိုန်ကိုတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ နကိုဂါထာရ—

“တုအဲ နမဝိဝိင်ချောင်စိုတ်ဂ် တိက်ဒိုင်ဟာ၊ ယာံဆဂ်ဟုံသေင်မွဲး ဗဇူမာန် နပွမ ချပ်ဖျောတ်ဂ်ဒ်တဲ တိက်ဒိုင်ဟာ၊ ဖိုဂမိုင်မဂြိုင် ဟုံမွဲကုတုအဲအိုတ်ဟာ၊ တူရူကို ပွမတိက်ညးမွဲဝေ ပွဲဘာသွာသတိက်သွာဒိုင်မသိုတ်ဇြဲတဲ မဟိုတ်ဂုံတိက်ဒိုင်ရော?” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

နပမဝိဝိင်ချောင်စိုတ်ဂ် အဲတိက်ဒိုင် ဟုံသေင်ရ။ ဗဇူမာန် နပွမချပ်ဖျောတ်ဂ် ဒ်တဲ တိက်ဒိုင် ဟုံသေင်ရ။ အဲ အာစိုပ်ဖို ဗွဲမဒးရးတဲဒ်တဲ ဟုံမွဲကိုဂိင်စံင်တူတဲ သိုမ္မုကိုပွမဆာန်ချူ ကုသတ်ဂမိုင်အိုတ်သိုဂ် တိက်ဒိုင် ပွဲဘာသွာသတိက်သွာဒိုင် မလှုသိုတ်ဇြဲ ညးမွဲဝေရ။

ပွဲလောကဝံ ဩညးဂမိုင် ဟိုတ်မစင်ဒးလပ်လဲ ပွဲဩဟ်ဂ်ရ ဖျုန်ဂြိုဟ်(ကောန်တံ) ချီဇတင်ဒိုင် ဖြာပ်ဖြာပ်ရ။ ညးဂမိုင်ဂ်လေဝ် သိုမ္မုကိုလစင်ဒးလပ်ဂ်ဟောင် ကလိဝံ ပွမတိက်ဒိုင်ဏီရ။ အဲ မစ်စူးနူပွမစင်ဒးလပ်တုန် မဟိုတ် ဟုံတိက်ဂ်ရော?။

အဲဂ် ပွဲဂွံင်တရပ်ရေအ် မွဲကိုပရိုက်ဘဲလေဝ် ဟုံမွဲကိုပွမချပ်သွေဟ်ပွာရ။ ပွဲဂွံင် တရပ်ရေအ် မွဲကိုပရိုက်ဘဲလေဝ် အဲဟုံဖေက်ရ။ ဗတမ်တဲဂမိုင် ဟုံကိုအဲ ကတ် ကတာန်အိုတ်ရ။ ဟုံညာတ် ပွမဟုတ်ယုတ်မမိက်ကိုမွဲပွဲ ပွဲလောကရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ မွဲကိုပွမဆာန်ချူ ကုသတ်ဂမိုင်အိုတ်သိုဂ်ဒ်တဲ တိက်ဒိုင်ရ ရဲဝံ (သွဲးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါဒ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာဂ် “တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ တီဒိုင်အဲရ။ ကျိတြဲ မလေပ် ဟိုသွဲးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မွဲကိုပွမဒ်ဒဒိမ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟောင် ကေံဗွန်အာရ။

၄။ သုတ်ပတိရူပ

၁၅၀။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲဇြပ်တာန်ဆင်
ဇရောင်ကွာန်ဗဗူး လုပ်လိုဟ်ကောသလရးရ။ ပွဲအခါတိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သိုမတို့ဗျိုင်လပ်
ပရိသာတ်ခရ်မဂိုင်ဂွင်ဂွံ တွံခွင်ခရ်ရ။ ပွဲအခါတိုင် ကသပ်ဒ် ကုဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာရ်
“ခမီဂေါတမဝံ သိုမတို့ဗျိုင်လပ် ပရိသာတ်ခရ်မဂိုင်ဂွင်ဂွံ တွံခွင်ခရ်ရ၊ တုဟ်နဂွံပလိုပလာ်ကွေံ
မတ်ပညာ (ပရိသာတ်ခရ်)ဂ် အဲ သွေံပြာပ်အာဇရောင် ခမီဂေါတမဗူး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ
(ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲအခါတိုင် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကွိုင်ဇရောင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ
ဖျောတ်တိုန်ကို တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“တုအဲ ဒွေံဗတောန်ခွင် ညးသအာင်ရောင်သွံ၊ ပွမဟိုဒွေံဗတောန်ညးသအာင်ဂ်
ဟံဗဗွဲကုတုအဲရ၊ တုအဲ မဒွေတ်သွ ပွမတွံခရ်ဂ် လွက်ဗာန်ခြပ် ပွဲ‘လောဘ’ ပွမဗက်
အလိုက် ‘ဒေါသ’ပွမစေံစးဂမိုင်ညိ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ကျက်တြဲ နွံပိုက်ကိုဒတဲမြမောင် ဝေနေယျဂမိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒွေံဗတောန်ခွင် ကုညး
သအာင်ရ၊ ကျက်တြဲ တိတ်ဗူးနူ ‘လောဘ’ပွမဗက်အလိုက် ‘ဒေါသ’ပွမစေံစးဂမိုင်ရ
ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါတိုင် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ “တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တီခွင်အဲရ၊ ကျက်တြဲ မလေပ်
ဟိုသွးတံ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီခွင်အဲရ” ရဝံ မုံကိုပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ် ဒ်တဲ ပွဲဌာန်
ဂ်ဟောင် ကွေံဗွန်အာရ။

၅။ သုတ်မာနသ

၁၅၁။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လပ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲဘာဇေဝန် မဒ်အာရှာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရောင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါတိုင် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကွိုင်
ဇရောင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဖျောတ်တိုန်ကို တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ဩပးဒုက်မတွံဂးရာဂ မစိုန်သကိုပွဲစိုတ်မဲ့ ညးအာခွင် ပွဲလတူအကးလေပ်
ဗဒ်ဒက်တဲ ဂေတ်ဂေတ်ရ၊ နကိုပးဒုက်ဂ် ကြက်ရပ်တုအဲရ၊ ယွံခမီ တုအဲ ကြက်တိတ်ဗူး
(နူပးဒုက်)အဲ ဟံသောင်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဩရူပါရိရုပ်သတ်ဂမိုင်ကို သဒ္ဓါရိဗရရမ္ပာင်ဂမိုင်ကို ဂန္ဓာရိသု။ အမြာ်ဂမိုင်ကို ရသာ
ရိ ရှိသာဂမိုင်ကို ဖောဠဗ္ဗာရိတုတ်ဒွံဂမိုင်ကို မလေပ်မိပ်လဟင်ကိုစိုတ်မဲ့ နွံအိုတ်ရ၊
ပွဲအာရိဂမိုင် မသုန်ပြကာဝံ ပိုက်ဆန္ဒအဲ စ်စူးအာရ၊ ဟာဒေဝတ်မာရ်အယုတ်
တုအဲတုန် ကျအာတုရ” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ၌ “တိလမ္ပုပိဋ်ကျ၍တြ တိဒ္ဓင်အဲရ၊ ကျ၍တြ မလေဝ် ဟိုသွးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တိဒ္ဓင်အဲရ” ရဲပွဲ မ္ပုကုပ္ပမဒ်ဒိဒ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်တို နှိတဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၆။ သုတ်ပတ္တ

၁၅၂။ နိဒါန် ချင်သာရေ၌ရောၤ။ ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပုပိဋ်ကျ၍တြ သွဟိုတ်ကိုဥပါဒါနက္ခန္ဓ ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာတဲ နကိုဂလာန်ခရ် ကိုခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတ်ဒတဲဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒေတ် (ခရ်)ရ၊ (သွက်ဝံဒေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြာရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွဗ္ဗမရေၤ သေၤရ်ရ သွပှပ်စိုတ်တဲ ရင်တုၤနစိုတ်အိုတ်သို ဗ္ဗမဒးရးအိုတ်တဲ သိုမထံင်လဝ်ကတောဝ်ဂ် ကလင်ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ကသပ်ဒ် ကုဒေဝတမာရ်မယုတ်မာရ “ခမိဂေါတမဝံ သွ ဟိုတ်ကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာတဲ နကိုဂလာန်ခရ် ကိုခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကေတ် ဒတဲဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒေတ်(ခရ်)ရ၊ (သွက်ဝံဒေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြာရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွဗ္ဗမရေၤသေၤရ် သွပှပ်စိုတ်တဲ ရင်တုၤနစိုတ်အိုတ်သို ဗ္ဗမဒးရးအိုတ်တဲ သိုမထံင်လဝ်ကတောဝ်ဂ် ကလင်ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ တူဟ်နပုလိပလာ်ကေုမတ်ပညာ(ပရိသာတ် ခမိ)ဂ် အဲ သေ့ၤပြာပ်အာ ဇရေင်ခမိဂေါတမမ္မး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲပွဲ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခါ၌ စွဲလဝ်ပပေင်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပွဲအမဲအကးအိုတ်ရ၊ ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ် မယုတ်မာ နိမိတ်ပဒ်လွေဟ်ဂွံကြိုတ်တဲ ပြာပ်အာဌာန်ပပေင်နွံတေရ၊ ပွဲအခါ၌ ခမိမ္မေဇကုဂ် “ယွံခမိ ယွံခမိ ဂွံကြိုတ်ဝံ ဗကးထောံပပေင်ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဲပွဲ ဟိုသွးကိုခမိမ္မေဇကုမ္မး တိလမ္ပုပိဋ် ကျ၍တြ သွးတိုန်ကိုခမိဂ် ဂလာန်ဝံရ “ယွံခမိတအ် က္ကဝံတုန် ဂွံကြိုတ်ဟံသေင်ရ၊ ဂွံဒေဝတမာရ်မယုတ်မာရ၊ တူဟ်နပုလိပလာ်ကေု မတ်ပညာမ္မးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ကျင်တရ” ရဲပွဲ (သွးတရ)။ ပွဲအခါ၌ တိလမ္ပုပိဋ်ကျ၍တြ တိကေတ်ရဲပွဲမ္မး ညးဝံတုန် ဒေဝတမာရ် မယုတ်မာရောၤတဲ သွးတိုန်ကို ကောန်ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ ဩရူပက္ခန္ဓကို ဩဝေဒနက္ခန္ဓကို ဩသညက္ခန္ဓကို ဩဝိညာဏက္ခန္ဓကို ဩသင်္ခါရက္ခန္ဓကို နွံရ၊ ခန္ဓမသုန်ပြကာ၌ အဲဟံသေင်ရ၊ ခန္ဓမသုန်ပြကာဝံ ဂြပ်အဲ ဟံသေင်ရ မှာ်သေဝ်ရဲပွဲ စာ်စူးနုပမထေန်စပ် ပွဲခန္ဓမသုန်ပြကာ၌ရ။

ရဲပွဲ စာ်စူးနုပမထေန်စပ်ဂ်နှိတဲ ကလိလောန်သံယောဇိန်အိုတ်သိုဂ်နှိတဲ အတ္တဘ မဟံမ္မေကိုဘဲဂ် ဇိန်ကွဲသေဝ် ပွဲဌာန်အိုတ်သိုလေဝ် မှာန်မာရ် ညာတ်ကေတ်ဟံမာန်ရ” ရဲပွဲ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ၌ ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၇။ သုတ်ဆဿာယတန

၁၅၃။ ပွဲကာလမဲ့အခါတိုင်း တိလမ္ပုပိဋ်ကျော်တြ ညွှတ်တန်တံခွင် ပွဲဘာပြာသာဒ် မှုကိုအထောင့်ကအိကွတ် အပွဲပြုပမဟာဝိန် ဇေရင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခါတိုင်း တိလမ္ပုပိဋ် ကျော်တြ သွဟိတ်ကို ‘ဗဿာယတန’ အရာကောံခရီ ပွမတုတ်ခွံဂမ္ဘိုင် တြပြကာတဲ နကို ဂလာန်ခရ် ကိုခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ်ကောတ်ဒတဲဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒွေတ်(ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကောက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြာရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်လဲဝ် သွဗွဲမရဲသော်ရ် သွပှပ်စိုတ်တဲ ရင်တွင်နစိုတ်အိုတ်သို ဗွဲမဒးရးအိုတ်တဲ သိုမထံင်လဝ်ကတောဝ်ဂှ် ကလင်ဒွင်ခရ်အိုတ်ရ။

ပွဲအခါတိုင်း ကသပ်ဒ် ကုဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ် “ခမိဂေါတမ္ပံ သွဟိတ်ကို ‘ဗဿာ ယတန’ အရာကောံခရီ ပွမတုတ်ခွံဂမ္ဘိုင် တြပြကာတဲ နကိုဂလာန်ခရ် ကိုခမိဂမ္ဘိုင် တိညာတ် ကောတ်ဒတဲဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒွေတ် (ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒွေတ်ခရ်) ကိုသကောက်သကာရ၊ ကိုမြဟ် မြာရ။ ခမိဂမ္ဘိုင်လဲဝ် သွဗွဲမရဲသော်ရ် သွပှပ်စိုတ်တဲ ရင်တွင်နစိုတ်အိုတ်သို ဗွဲမဒးရး အိုတ်တဲ သိုမထံင်လဝ်ကတောဝ်ဂှ် ကလင်ဒွင်ခရ်အိုတ်ရ။ တွဟ်နပုလိပလာ်ကွေ် မတ်ပညာ (ပရိသာတ်ခမိ)ဂှ် အဲ သွောံပြာပ်အာ ဇေရင်ခမိဂေါတမ္ပံး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲကြနုဂှ် ဒေဝတ်မာရ် ပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္ပုပိဋ်ကျော်တြတဲ ပွဲဟံကြပ်ဟံသွောံ ကိုတိလ မ္ပုပိဋ်ကျော်တြ သွဗရရမျာင်မဇ္ဈေ ထေက်ကိုဖေက်ဂှ်ကံ ညံင်ရဲတိလာသရိုဟ်ကိုရ။ ပွဲအခါတိုင်း ခမိမ္မေကုဂှ် “ယံခမိ ယံခမိ ညံင်ရဲတိလာသရိုဟ်ကို ဒးထေင်ကောတ်ရ” ရဝံ ဟိုသွးကိုခမိ မ္မေကုမ္မး တိလမ္ပုပိဋ်ကျော်တြ သွးတိုန်ကိုခမိဂှ် ဂလာန်ဝံရ “ယံခမိတအံ က္လဝံတုန် တိလာ သရိုဟ် ဟံသေင်ရ၊ က္လဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ်၊ တွဟ်နပုလိပလာ်ကွေ် မတ်ပညာ မ္မးတအံညးဂမ္ဘိုင် ကျင်တရ” ရဝံ (သွးတရ)။ ပွဲအခါတိုင်း တိလမ္ပုပိဋ်ကျော်တြ တိကောတ်ရဝံမ္မး ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ သွးတိုန်ကို ကောန်ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ ဩရူပါရီရုပ်သင်္ဂမ္ဘိုင်ကို သဒ္ဓါရီဗရရမျာင်ဂမ္ဘိုင်ကို ဂန္ဓာရီသု။ အမြဲဂမ္ဘိုင်ကို ရသာရီ ရှိသာဂမ္ဘိုင်ကို ဖောဠဗ္ဗာရီ တုတ်ခွံဂမ္ဘိုင်ကို ဩဓမ္မာရီ သဘခရ်ဂမ္ဘိုင်ကို အလုံအိုတ်သိုမ္မဲ နွံအိုတ်ရ၊ အာရီဂမ္ဘိုင်တြပြကာဝံ ‘အာမိသ’ အရာစသုင်ပွဲလောက မ္မးရ၊ သကာတ်မြဟ်ကွေ်ရ၊ ဂကောံမ္မိဟ် တို့ဗျိုက်ပွဲအာရီဂမ္ဘိုင် တြပြကာဝံရ။

ကွးကျော်မချိုက်ပေင်တကောံသတိဂှ် အာရီတြပြကာဝံလဲဝ် ကလိလောန်အာ ဗွဲမဒးရးတဲ သိုမကလိလောန်အာ(တေဘူမကဝဋ်) အရာဒတန်မာရ်တဲ ရာင်ဆဲတဲ ညံင်ရဲသွိုင်တဲရ” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါတိုင်း ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ် ။ ပ ။ ပွဲဌာန်ဂှ်ဟေင် ကွေ်ဗွန်အာရ။

၈။ သုတ်ပိဏ္ဍ

၁၅၄။ ပွဲကာလမွဲအခါ၌ တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒွဲၣ် ပွဲကွာန်ဗဗ္ဗး မွဲယုၤ ပဉ္စသာလာ လုပ်လွိဟ်မဂဓရးရ။ ပွဲအခါ၌ ပွဲကွာန်ဗဗ္ဗးမွဲယုၤပဉ္စသာလာ ပေါက်ပရင်တဲဂမ္တိုင် ဒေက်တံၣ်သုတ်ဂမ္တိုင် နှိအိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ ပွဲအခါနူဂယး ဗိုက်ပဉ္စေပ် သပိုင်တဲၣ် ဂိုင်ကေတ်ဗဗ္ဗေသုတဲမွဲး ကွာလုပ်ဂေၣ်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ဗဗ္ဗး မွဲယုၤပဉ္စသာလာရ။ ပွဲအခါ၌ “ခမီဂေါတမ လွက်ကလိဂွံပိဏ္ဍပါတ်ညိ” ရဲဝံၣ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ လုပ်ချုန် ဗဗ္ဗးကောံကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မပဒတ်ပွဲကွာန်ဗဗ္ဗး မွဲယုၤပဉ္စသာလာရ။

ပွဲအခါ၌ နကီုဗဗ္ဗေမကြာတ်လဝ်တဲၣ် တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ လုပ်ဂေၣ်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲကွာန်ဗဗ္ဗး ပဉ္စသာလာတဲၣ် နကီုဗဗ္ဗေ အတိုင်ကြာတ်လဝ်တဲၣ် သွးကလေင် ကွာ်ကျဲရ။ ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်ကျဲၣ်ဇေရင် တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲတဲၣ် “ယံခမီ တုအဲ ကလိဂွံပိဏ္ဍပါတ်ဟာ” ရဲဝံၣ် ဟိုသွးကို တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ ဂလာန်ဝံၣ်ရ။ ယံဒေဝတမာရ် အယုတ် နအကဲအရာ အဲကလိဂွံ ပိဏ္ဍပါတ်ဟံမာန်ၣ် တုအဲသွလဝ် ဟံသေင်ဟာ ရဲဝံၣ် (သွးတဲရ)။ ယံကျဲၣ်မ္မုပိဉ် နှိသတ်မွဲး တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် ဩဝ်ကွာ် လုပ်ဂေၣ်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ဗဗ္ဗးပဉ္စသာလာညိ၊ နအကဲအရာမွဲး တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ ကြက် ကလိဂွံပိဏ္ဍပါတ်ၣ် ကြက်အဲဒိုက်သွရ ရဲဝံၣ် (ဂရင်ပတီရ)။

“ဒေဝတမာရ် ထိုမြီဃရိတ်ခတ်ကျၢ်တြဲတဲၣ် ကိုဇော်မောဝ်ပွသရံပိပ်ရ၊ ယံဒေဝတ အယုတ် ပသ်ရော? “ပွသရံပိပ် ဟံကိုဖို ကုအဲရ” ရဲဝံၣ် သမ္ဘိထေင်ကေတ်ဟာ။

ဩကုပိဉ်ညးဂမ္တိုင် ဟံမွဲကိုဂဗုဓ်မပ္ပံကိုရာဂဟေင်ရ၊ ကုပိဉ်ညးဂမ္တိုင်ၣ် ဗွဲစုတ်ဂျိုင်လမျီု ဗွဲတသိုၣ်အိုတ်ရ၊ ညံင်ရဲဗြဲဂမ္တိုင် မကတိန်ပွဲဘုံအာဘဿရာကို မွဲကိုစုမွဲး ‘ပီတိ’ပွမ သျှိုက်မျိုက်ဂမ္တိုင် ကြက်နှိအိုတ်ရ” ရဲဝံၣ် (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာၣ် “တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ တီၣ်ဒွဲၣ်အဲရ၊ ကျၢ်တြဲ မလေဝ် ဟိုသွးတံၣ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တီၣ်ဒွဲၣ်အဲရ” ရဲဝံၣ် မွဲကိုပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ၣ် နှိတဲၣ် ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

၉။ သုတ်ကဿက

၁၅၅။ နီဒါန် ချင်သာရၣ်ရောင်။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္မုပိဉ်ကျၢ်တြဲ နကီုဂလာန်ခရ်မစပ် ကိုနီဗ္ဗာန် ကိုခမီဂမ္တိုင် တီညာတ်ကေတ်ဒတုဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒေဝတ (ခရ်)ရ၊ (သွက်ဂွံဒေဝတခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြာရ။ ခမီဂမ္တိုင်လေဝ် သွဗ္ဗမရေၣ်သေၣ်ရဲၣ် သွပုၤပိစိုတ်တဲၣ် ရင်တုၣ်နစိုတ်အိုတ်သို ဗွဲမဒးရးအိုတ်တဲၣ် သိုမထံင်လဝ်ကတောဝ်ၣ် ကလင်ဒွဲၣ်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ကသပ်နှိ ကုဒေဝတမာရ်မယုတ်မာရ် “ခမီဂေါတမဝံၣ် နကီုဂလာန်ခရ်မစပ်ကိုနီဗ္ဗာန်

ကိုခမီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ တွဟ်နဂ္ဂပလီပလ်ကေံ မတ်ပညာ(ပရိသာတ်ခမီ)ဂ် အဲ သွောံပြာပ်အာ ဇရေင် ခမီဂေါတမ္မး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကာသင်ဒ်ရ)။ ပွဲကြဲနုဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နိမိတ် ဗဒ် လွေဟ်သွာဗုတဲ သိုမယိုက်ဂွေင်လဝ်ထဲမဇ္ဇေ ဝှဲလတူပုး ရပ်လဝ်လေံကလးမဂ္ဂိုင်တဲ မှုဲကိုသော်ကျိပ် ကလာဲပြးဆဲးဂ်ဒ်တဲ ဗိုက်လတက်လဝ်ယာတ်ကာန်တဲ နကိုဇိုင်ဂမ္ဘိုင် မကွေပ် ဗာန်ဒိုင် လှက်သရီဂမ္ဘိုင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမှံပိုင်ကျိပ်တြဲတဲ “ယွံခမီ ညာတ်ဂ်ဂမ္ဘိုင်ဟာ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှံပိုင်ကျိပ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် နကိုဂ်ဂမ္ဘိုင် မုဖိန္ဒ ကုတုအဲရော? ရဝံ သွးတရ။ ယွံခမီ မတ်နွံ ကုအဲရ၊ ရူပါရီဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ၊ ‘စက္ခု သမ္မဿဝိညာဏာယတန’ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုမတ် နွံကု အဲရ၊ ယွံခမီ တုအဲ အာမုရ်ဌာန်မဲ့တဲ တိတ်ဗူးနုတိုရ်အဲရော? ယွံခမီ ကတောပ်နွံ ကုအဲရ၊ သဒ္ဓါရီဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီ မုဟ်နွံ ကုအဲရ၊ ဂန္ဓာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီ လတက်နွံ ကုအဲရ၊ ရသာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီ ဇကုနွံ ကုအဲရ၊ ဖောဠဗ္ဗာရီ ဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ။ ယွံခမီ စိုတ်နွံ ကုအဲရ၊ ဓမ္မာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုအဲအိုတ်ရ၊ ‘မနော သမ္မဿဝိညာဏာယတန’ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုစိုတ် နွံကု အဲရ၊ ယွံခမီ တုအဲ အာမုရ်ဌာန်မဲ့တဲ တိတ်ဗူးနုတိုရ်အဲရော?

ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် မတ်နွံ ကုတုအဲဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ ရူပါရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ် အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုမတ် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်ညိ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ မတ်ဟွံမဲ့ရ၊ ရူပါရီဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲ့အိုတ်ရ၊ အရာကောံဓရီ တန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုမတ် ဟွံမဲ့ရ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ပွဲဌာန်ဂ် ပွမအာစိုပ် ဟွံမဲ့ကုတုအဲရ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ကတောပ်နွံ ကုတုအဲဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ သဒ္ဓါရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုကတောပ် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်ညိ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ ကတောပ်ဟွံမဲ့ရ၊ သဒ္ဓါရီဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲ့ အိုတ်ရ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုကတောပ် ဟွံမဲ့ရ၊ ယွံဒေဝတ် မာရ်အယုတ် ပွဲဌာန်ဂ် ပွမအာစိုပ် ဟွံမဲ့ကုတုအဲရ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် မုဟ်နွံ ကုတုအဲ ဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ ဂန္ဓာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ် တုတ်ဒွံနကိုမတ် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်ညိ၊ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ဩပွဲဌာန်မဲ့ မတ်ဟွံမဲ့ရ၊ ဂန္ဓာရီ ဂမ္ဘိုင်ဟွံမဲ့အိုတ်ရ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုမုဟ်ဟွံမဲ့ရ၊ ယွံဒေဝတ် မာရ်အယုတ် ပွဲဌာန်ဂ် ပွမအာစိုပ် ဟွံမဲ့ကုတုအဲရ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် လတက်နွံ ကုတုအဲ ဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ ရသာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ် မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုလတက် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်ညိ ။ ပ ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ဇကုနွံ ကုတုအဲ ဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ ဖောဠဗ္ဗာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ် မဂပ်ဝ်တုတ်ဒွံ နကိုဇကု နွံကုတုအဲ ကိုဒ်ညိ ။ ပ ။ ယွံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် စိုတ်နွံ ကုတုအဲ ဟေင် ကိုဒ်ညိ၊ ဓမ္မာရီဂမ္ဘိုင် နွံကုတုအဲ ကိုဒ်အိုတ်ညိ၊ အရာကောံဓရီတန်တံ ဝိညာဏ်

မဂင်္ဂင်တုတ်ဒွံနကိစိတ် နွံကုတုအေ ကိန္ဒိညိ၊ ယံဒေဝတမာရ်အယုတ် ဩပုဋ္ဌာန်မဲ့ စိတ်ဟုံမဲ့ရ၊ ရူပါရိဂမ္ဘိုင် ဟုံမဲ့အိုတ်ရ၊ အရာကောံခရိတန်တံ ဝိညာဏ်မဂင်္ဂင်တုတ်ဒွံ နကိစိတ်ဟုံမဲ့ရ၊ ယံဒေဝတမာရ်အယုတ် ပုဋ္ဌာန်ဂှ် ပွမအာစိုပ် ဟုံမဲ့ကုတုအေရ ရံဝံ သုးတရ။

ယံခမိ ဩပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဩဟိန်ဂြပ်မဲ့ “ဂြပ်ဝံ ဂြပ်အေရ” ရံဝံ သုးအိုတ်ရ၊ “ဂြပ် မသီဂိုင်ဒေဝအေရ” ရံဝံ သုးအိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဟိုသုးဂမ္ဘိုင် ညးဂမ္ဘိုင်ဂှ် စိတ်တုအေ ယဝ်နွံမွဲး တုအေ ကြက်တိတ်ဗူးနူတှိုရးအေ ဟုံသေင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဒေဝတမာရ်အယုတ် ဩပုဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဂြပ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ် “ဂြပ်အေရ” ရံဝံ သုးအိုတ်ရ၊ ဂြပ်ညးဂမ္ဘိုင်ဂှ်ကူဂှ် ဟုံမဲ့ကုအေရ၊ ဩညးဂမ္ဘိုင် ဟိုသုးရံဝံအိုတ်ရ၊ ညးဟိုသုးဂမ္ဘိုင် ဂှ် အေ ဟုံသေင်ရ၊ ဂွံင်တရ်အေအာဂှ်လေဝ် တုအေ ညာတ်ဟုံမာန်ရ၊ ယံဒေဝတမာရ် အယုတ် ရံသင်ဝံ ဩဝ်တိကေတ်ညိ ရံဝံ (သုးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတမာရ် မယုတ်မာဂှ် ။ ပ ။ ပုဋ္ဌာန်ဂှ်ဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၁၀။ သုတ်ရဇ္ဇ

၁၅၆။ ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြ ညွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဂြိုပ် အပွဲဂြိုပ် ဟိမဝန် လုပ်လွှတ် ကောသလရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကုတီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြ ပြာပ်အာဌာန်လု၊ သိုတ်တြေတဲ မသတင်ဒိုင်ညးမွဲဝှ် “အလိုဇကုလေဝ် ဟုံဂစိုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကို ဂစိုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံသုပ္ပမဂြပ်ရတ်ညးသအာင် ကျဟောံဗြမ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုသုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံစံင်တူရ၊ ညးသအာင်လေဝ် သိုဟုံကိုစံင်တူ သွက်ဂွံသွသိုင် နဗ္ဗေရ် သုဟ်စောံဟာ” ကသပ်စိုတ်ဝံ နိရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ တိကေတ်ကသပ်စိုတ် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြ နကို စိုတ်ဇကုတဲ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြတဲမွဲး “ယံကျ်မ္မုံပိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဂှ် အလိုဇကုလေဝ် ဟုံဂစိုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဂစိုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံသုပ္ပမ ဂြပ်ရတ်ညးသအာင် ကျဟောံဗြမ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုသုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံစံင် တူရ၊ ညးသအာင်လေဝ် သိုဟုံကိုစံင်တူ ဩဝ်သွသိုင် နဗ္ဗေရ်ညိ၊ ကျ်တြ မလေပ်သုးတံ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သွသိုင်ညိ” ရံဝံ ဟိုသုးကို တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြရ။ ယံဒေဝတမာရ် အယုတ် ဂလာန်မတွံး “ယံကျ်မ္မုံပိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဂှ် အလိုဇကုလေဝ် ဟုံဂစိုတ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုဂစိုတ်ရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံသုပ္ပမဂြပ်ရတ်ညးသအာင် ကျဟောံ ဗြမ်ရ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဟုံကိုသုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ဟုံစံင်တူရ၊ ညးသအာင်လေဝ် သိုဟုံကိုစံင်တူ ဩဝ်သွသိုင် နဗ္ဗေရ်ညိ၊ ကျ်တြ မလေပ်သုးတံဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဩဝ်သွ သိုင်ညိ”ဂှ် တုအေ ဟိုသုးကိုအေရ၊ တုအေ ညာတ်ကေတ် မုမဲ့ကုအေတဲ ဟိုသုးရော? ရံဝံ

(သွေးတရ)။ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် တီလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွဲလဝ် က္လုဒ္ဒါပါဒ်ပန်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွလဝ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ကိုဝါအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွလဝ်ညံင်ရဲယာန်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွလဝ် ညံင်ရဲအရာ ဒတန်အိုတ်ရ၊ တန်တလေ့င်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်လုတ်ဆန်စန်လဝ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမဒေးအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် တီလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ယဝ်နွံပွဲက်မွဲး သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဂ် ချပ်တ် ရဲပွဲမွဲး ထဝ်မွဲး နှိအာထဝ်ရ၊ ညာတ်တရဲပွဲရ ရဲပွဲ ဂရင်ပတီရ။

ဒိုအလုံအိုတ်သိုက် နှိအာဒိုထဝ် မုၢ်ကိုသုတ်ခိုတ်ဆဲးမာန်ရ၊ (ဒိုမဲမတုန် လဝ်ကိုနှိ က္လုဒ္ဒါ) ဒိုထဝ်ဇော် မဇော်စါဆလေဝ် (သွက်ဂွံပပေင်ကိုပွဲက်)ကုပုဂိုလ်မွဲဂ် ဟံသုဟ် စောံရ ရဲပွဲ တီတဲ သွေးဒေတ်ဗွဲမဗွဲရ။

ဩသတ်မဲ့ ဩဟိုတ်နူဟိုတ် (ကာမဂုဏ်)မဲ့ ညာတ်ဒဒိန်ရ၊ သတ်ဂ် မဟိုတ် ဂွံလောဝ်အာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင်ရော? တီကေတ် ရဲပွဲမွဲး ခရဲမလေဝ်ဗာန်စောံကို ဥပမိ ပွဲလောကတဲ တုဟ်နပါပေင်ကေံ ဥပမိဂ်ဟေင် သွေးဒေတ်ရ ရဲပွဲ (သွေးတရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် “တီလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ တီဒိုင်အဲရ၊ ကျာ်တြဲ မလေဝ် ဟိုသွေးတ ဂလာန်ခိုတ်ဆဲး တီဒိုင်အဲရ” ရဲပွဲ မုၢ်ကိုပွဲမဒ်ဒဒိန် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ် နှိတဲ ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

၃။ ဝဂ်တတိယ ၁။ သုတ်သမ္မဟုလ

၁၅၇။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရဲသုတ်ပွဲရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာမုၢ်ကိုဒပ်တဲ လုပ်လို့ဟ် သက္ကရဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဂမၠိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွံ ပွဲဌာန်ဟံင်ကပ်ဟံင်သောံကို တီလမုၢ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သိုဟံ ဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မုၢ်ကိုစိုတ် ဗလးဏာန်ဗွန်အိုတ်ဂ်နှိတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နိမိတ်ဗဒ်လွဟ်ဗူးတဲ သိုမဒကာတ်လဝ် သော်ဝန်(သော်ယံင်)မဇော် လတက်ကေတ်စွာ်ဗြန်တဲမွဲး ဇော်ဗျူ တုက်ရ ညံင်ရဲထွဲအိုတ်အံ သိုတဲ မုၢ်ကိုယိုလုပ် ဗြုဂြိုက်ဂြိုက်(ဃရံက်ဃရံက်)ဂ်နှိတဲ ရပ်ကေတ် လေံဒစုန်ဆုဝ်ဃုတ်တဲမွဲး ပြာပ်အာ ဇရေင်ခမိဂမၠိုင်ဂ်တဲ သွေးကိုခမိဂမၠိုင် ဂလာန်ပွဲရ “ယွံတီလပိုင်တအံ မူးတအံညး ဂမၠိုင် သွဒမိအိုတ်ဂ်တုန် ချောတ်သွတ်ဒိုင်အိုတ်ဏီရ၊ စတ်တကာတ်ဒိုင်အိုတ်ဏီရ၊ မုၢ်ကို သော်ကျိပ်လမွဲက်ယောမ် အိုတ်ဏီရ၊ ချိုက်ပေင်တကိုအဝယ်ခိုဟ် ဗွဲအဝယ်ပဌမအိုတ်ဏီရ၊ အလေံဝေင်ဂြိုက်ကတိုင်ကမ္ပံ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် ဟံင်ကေံအိုတ်ဏီရ၊ တီလပိုင်တအံညးဂမၠိုင် ဩဝ်ဒုင်စသိုင် ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်အိုတ်ညိက္ခာ၊ သွေးထောံကေံ ကာမဂုဏ်ဂတမတ်တဲ လွဗက်စ ကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံအိုတ်ညိ” ရဲပွဲ (ဟိုသွေးရ)။ ယွံဗဗူး ပိုညးဂမၠိုင်

သွေးထောင့်ကောမဂုဏ်ဂတမတ်တဲ ဗက်စကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံဂမိုင်ဂ် ဟံသောင် အိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ပိုညးဂမိုင် သွေးထောင့်ကောမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံတဲ ဗက်စဖို (အရိယမဂ်)အိုတ်ရ။ ချာပြရ။ ယံဗဗ္ဗး ကာမဂုဏ်ဒေဝတ်ဂမိုင် မဒ်ကာလကြံ မှုကိုဒဒိမ်ဂိုင် အိုတ်ရ။ မှုကိုချောင်စိုတ်ဂိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံလင်အိုတ်ရ။ ပွဲကာမဂုဏ် ဂမိုင်ဝံ ဒုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ရ။ ခရ်အရိယမဂ်ဝံတုန် နှိခရ် တီညာတ်ကောတ် အလိုဇကုမာန်ရ။ ကိုဖို ဟံခြာကာလရ။ ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရဲဝံမွေး ကျင်ညို ဗိုညိုရ။ ထေက်ကိုရင်တုင်စုံလင် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ။ တုပညာ(အရီ)ဂမိုင်ဟောင် ထေက်ကိုတီ ဇကုညးကိုညးရ ရဲဝံ ဟိုသွေးမွေး ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် ခညိုက်ကျိပ်တဲ သိုကလေအ်ပတိတ်လတတ် ကိုကတိုန် စရိတ်ပိကရောင် ပွဲတောင်တဲမွေး ထံက်လေဒစုန်တဲ ပါစူးအာရ။

ပွဲအဒိင်ဂ် ခမိဂမိုင် ပြာပ်အာဇရင်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင် ကျက်တြဲတဲမွေး ဂဇော်ကောတ်ပွဲဒွဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ။ “ယံကျက်မုံပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မှုကိုစိုတ် ဗလးဏာန်ဗ္ဗာန်အိုတ်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယံကျက်မုံပိုင် ပွဲအဒိင်ဂ် ဗဗ္ဗးသိုမ ဒကတ်လင်သော်ဝန် (သော်ယံင်)မဇော် လတက်လင်စွာ်မြန်တဲမွေး ဇော်ဗျူ တိုက်ရ ညံင်ရ ထူဇအိုတ်သိုတ် မှုကိုယိုလုပ် မြဲဂြိုက်ဂြိုက်(ယရံက်ယရံက်)ဂ် ဒိုတ် ရပ်ကောတ် လေဒစုန် ဆုဝိသုတ်တဲမွေး ပြာပ်ကျင်ဇရောင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင်တဲ သွေးကိုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် ဂလာန် ဝံရ “ယံတီလပိုင်တအ် မူးတအ်ညးဂမိုင် သွဲခမိအိုတ်ဂ်တုန် ချောတ်သွတ်ဒိုင်အိုတ်ဏီရ။ စတ်တကတ်ဒိုင်အိုတ်ဏီရ။ မှုကိုသော်ကျိပ် လမုံက်ယောမ်အိုတ်ဏီရ။ ချိုက်ပေင်တကို အဝယ်ဒိုဟ် ဗွဲအဝယ်ပဌမအိုတ်ဏီရ။ အလေဝေင်ဂြိုက်ကတိုင်ကန် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင် ဟံကော့ အိုတ်ဏီရ။ တီလပိုင်တအ်ညးဂမိုင် ဩဝ်ဒင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ဂမိုင် မဒ်ပွဲမိုဟ်အိုတ်ညိကွာ။ သွေးထောင့်ကောမဂုဏ်ဂတမတ်တဲ လွဗက်စကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံအိုတ်ညိ” ရဲဝံ (ဟိုသွေးရ)။ ယံကျက်မုံပိုင် ဟိုသွေးရဲဝံမွေး ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် ဟိုသွေးကိုဗဗ္ဗးဂ် ဂလာန်ဝံ အိုတ်ရ “ယံဗဗ္ဗး ပိုညးဂမိုင် သွေးထောင့်ကောမဂုဏ်ဂတမတ်တဲ ဗက်စကာမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံဂမိုင်ဂ် ဟံသောင်အိုတ်ရ။ ယံဗဗ္ဗး ပိုညးဂမိုင် သွေးထောင့်ကောမဂုဏ်ဒေဝတ် မဒ်ကာလကြံတဲ ဗက်စဖို (အရိယမဂ်)အိုတ်ရ။ ချာပြရ။ ယံဗဗ္ဗး ကာမဂုဏ်ဒေဝတ်ဂမိုင် မဒ်ကာလကြံ မှုကိုဒဒိမ် ဂိုင်အိုတ်ရ။ မှုကိုချောင်စိုတ် ဂိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံလင်အိုတ်ရ။ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်ဝံ ဒုဟ်ဂိုင်ဂိုင်ရ။ ခရ်အရိယမဂ်ဝံတုန် နှိခရ် တီညာတ် ကောတ် အလိုဇကုမာန်ရ။ ကိုဖိုဟံခြာကာလရ။ ထေက်ကိုရင်တုင်ထွေး ရဲဝံမွေး ကျင်ညိုဗိုညိုရ။ ထေက်ကိုရင်တုင်စုံလင် ပွဲအပွဲဇကုဇကု အပွဲစိုတ်ဇကုရ။ တုပညာ(အရီ)ဂမိုင်ဟောင် ထေက်ကိုတီ ဇကုညးကိုညးရ” ရဲဝံ ဟိုသွေးအိုတ်ရ။ ယံကျက်မုံပိုင် ဟိုသွေးရဲဝံမွေး ဗဗ္ဗးဂ် ခညိုက်ကျိပ်တဲ သိုကလေအ်ပတိတ်လတတ် ကိုကတိုန် စရိတ်ပိကရောင် ပွဲတောင်တဲမွေး ထံက်လေဒစုန်တဲ ပါစူးအာရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိအိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ညးဝံတုန် ဗဗူးဟံသေင်ရ၊ ညးဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ တူဟ်န ပလီုပလာ်ကေု မတ်ပညာမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ကျင်တ်ရ” ရံဝံ (သုးတ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပု ပိုင်ကျ်တြဲ တီကေတ်ဟိုတ်ဂ်တုဲ ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

ဩသတ်မွဲ ဩဟိုတ်နူဟိုတ် (ကာမဂုဏ်) မွဲ ညာတ်ဒဒိုင်ရ၊ သတ်ဂ် မဟိုတ် ဂွံလှောင်အာ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်ရော? တီကေတ်ရံဝံမွဲ ခရ်မလေပ်ဗာန်စောဲကိုဥပမိ ပွဲလောကတုဲ တူဟ်နပါပွေင်ကေု ဥပမိဂ်ဟေင် သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၂။ သုတ်သမိဒ္ဓိ

၁၅၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာမ္ပုကိုဒပ်တံ လုပ်လှိတ်သက္ကဓုရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပွဲဌာန်ဟံ့ကြပ်ဟံ့သေုကေု တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သိုဟံ့ဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မ္ပုကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တုဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကုတီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပြာပ်အာဌာန်လုလုသိုတ်ဇြတုဲ မသတင်တန်တံဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂ် “ဩကျ်တြဲ မဒ်အာစာအဲမွဲ ထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ရ၊ ဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉ္စာံစုတ်ရ၊ ကုအဲဂ် ကလိဝံခိုဟ်ကေုရ၊ အဲဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ကုအဲ မသွခမီ ပွဲသာသနာ မဂပ်ဝ်တံလဝ်ဗွဲမဒးရး ရံဝံဂ် ကလိဝံခိုဟ်ကေုရ၊ အဲဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ညးဒွေတ်ခရ်မွဲစွဲ အဲဂမ္တိုင်ဂ် မ္ပုကိုသီလအိုတ်ရ၊ မ္ပုကိုသတ်ခိုဟ်ဆာဲအိုတ်ရ၊ ကုအဲဂ် ကလိဝံ ခိုဟ်ကေုရ၊ အဲဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ” ရံဝံ ကသပ်စိုတ်ဒ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာ တီကေတ်ကသပ်စိုတ် တီလပိုင်သမိဒ္ဓိ နကိုစိုတ်ဇကုတုဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလ ပိုင်သမိဒ္ဓိတုဲ ပွဲဌာန်ဟံ့ကြပ်ဟံ့သေုကေု တီလပိုင်သမိဒ္ဓိဂ် သွဗရရမ္ပာင်မဇ္ဇေင် ထေက်ကို ဖေက်ဂွံက် ညံင်ရဲတိလ်သရိဟ်ကိုရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲတုဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင် ကျ်တြဲတုဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒုဒဲမွဲတုဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယုံကျ်မ္ပုပိုင် အဲဒိုက် ပွဲဌာန်ဟံ့ကြပ်ဟံ့သေုကေု တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သိုဟံ့ဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မ္ပုကိုစိုတ် ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တုဲ ပဒတ်ရ။ ယုံကျ်မ္ပုပိုင် ကုအဲဒိုက် ပြာပ်အာဌာန်လုလုသိုတ်ဇြတုဲ မသတင်တန်တံဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂ် ‘ဩကျ်တြဲ မဒ်အာစာ အဲမွဲ ထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင်ရ၊ ဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဉ္စာံစုတ်ရ၊ ကုအဲဂ် ကလိဝံ ခိုဟ်ကေုရ၊ အဲ ဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ကုအဲ မသွခမီ ပွဲသာသနာမဂပ်ဝ်တံလဝ် ဗွဲမဒးရး ရံဝံဂ် ကလိဝံ ခိုဟ်ကေုရ၊ အဲ ဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ညးဒွေတ်ခရ်မွဲစွဲ အဲဂမ္တိုင်ဂ် မ္ပုကိုသီလအိုတ်ရ၊ မ္ပုကိုသတ်ခိုဟ်ဆာဲအိုတ်ရ၊ ကုအဲဂ် ကလိဝံခိုဟ်ကေုရ၊ အဲဂပ်ဝ်ကလိဝံ ဗွဲမဒးရးရ’ ရံဝံ ကသပ်စိုတ်ဒ်ရ။ ယုံကျ်မ္ပုပိုင် ပွဲဇရေင်အဲဒိုက် ညံင်ရဲတိလ်သရိဟ်ကို ဗရရမ္ပာင်မဇ္ဇေင် ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ဒ်ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယံသမိဒ္ဓိ ဣဝံတုန် တိလင်္ဂသရိဟံ ဟံသေင်ရ။ ဣဝံတုန် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာရ။ တုဟ်နပလိပလင်္ဂကော မတပညာတုအေ ကျင်တရ။ ယံသမိဒ္ဓိ တုအေ ဩဝ်အာညိ။ ပွဲဌာန် ဂ်ဟေင် သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် မျှံကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ် နှိတု ဩဝ်ပဒတ်ညိ ရံဝံ (သုးတရ)။ “ယံကျာ်မျှံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ ဒင်ဝန် ကုတိလမျှံပိုင်ကျာ်တြဲတု ချီကကတိုနုဒ္ဓဲ လောဝ်သွဝတ် တိလမျှံပိုင်ကျာ်တြဲတုမွဲ သွရေ်သေ့ ရံဂ်တု ပါစူးအာရ။ မရနုက်ကိုဓါဝါလေဝ် တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် မျှံကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်နှိတု ပဒတ်ရ။ မရနုက်ကိုဓါ ဝါလေဝ် ကုတိလပိုင်သမိဒ္ဓိ ပြာပ်အာဌာန်လှုသိုတ်ဗြဲတု မသတင်တန်တဒိုင်ညးမွဲဝေဝ် ။ ပ ။ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ တိကေတ်ကသပ်စိုတ် တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ နကိုစိုတ်ဇကုတု ။ ပ ။ ဗရ ရမျာင်မဇ္ဈေ ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက် ညံင်ရတိလင်္ဂသရိဟံကို နှိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ ဖျောတ်တိုန်ကိုဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“အေ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်(သွဝေ) အဝေါင်ခမိ နကိုဓရ်သဒ္ဓါရ။ အေ ဂပ်ဝ်တိ သတိကို ပညာကိုရ။ စိုတ်လေဝ် ဂပ်ဝ်စွပ်တန်လင်္ဂဗွဲမဒးရးရ။ အတိုင်နွံပွဲက်ဂ် ဩဝ်သွ ရုပ်သင်ဂမ္တိုင် (မထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်)ညိ။ ကြက်ကိုအေ ချီဇေတ်မာန်ဟံသေင်ရ” ရံဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတမာရ် မယုတ်မာ် “ခမိသမိဒ္ဓိ တိဒိုင်အေရ” ရံဝံ မျှံကိုပွမဒ်ဒဒိမ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ် နှိတု ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကောံဗွန်အာရ။

၃။ သုတ်ဂေါဓိက

၁၅၉။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လင် ရ်သင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမျှံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗွဲတု လွီလင်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလပိုင်ဂေါဓိက ပဒတ်ဒိုင်ပွဲ တံလး မလမွဲက်ယောမ် ဇေရင်သကဲဒိုက်ညိဂိလိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလပိုင်ဂေါဓိက သိုဟံဝိဝိင် ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲသကာတ်မြဟ် မျှံကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်နှိတု ပဒတ်မွဲး ကလိ ဂွံလောကီဇာန်သမာပတ် ဇာပ်မလုပ်စ ဇာပ်မလုပ်စရ။ ဓိုန်ကလိဂွံသင်္ဂလေဝ် တိလပိုင် ဂေါဓိက တသိုတ်(တသောဝ်)အာနူလောကီဇာန်သမာပတ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံ ဇာပ်မလုပ်စရ။ မရနုက်ကိုဓါဝါလေဝ် တိလပိုင်ဂေါဓိက သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ် မျှံကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်နှိတု ပဒတ်မွဲး ကလိဂွံလောကီဇာန်သမာပတ် ဇာပ်မလုပ်စ ဇာပ်မ လုပ်စရ။ မရနုက်ကိုဓါဝါလေဝ် တိလပိုင်ဂေါဓိက တသိုတ်အာ နူလောကီဇာန်သမာပတ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံ ဇာပ်မလုပ်စရ။

မရနုက်ကိုပိဝါကို မရနုက်ကိုပန်ဝါကို မရနုက်ကိုမသုန်ဝါကို တုပ်သွဟ်သတ်
 တသိုတ်အာနူလောကီဇ္ဈာန်သမာပတ် မဂပ်ကလိဂွံ ဇ္ဈာန်လုပ်စဉ်ရ၊ မရနုက်ကိုတြိဝါလေဝ်
 တီလပိုင်ဂေါမိက သိုဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မွဲကိုစိုတ်ဗလးဏာ
 နိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး ကလိဂွံလောကီဇ္ဈာန်သမာပတ် ဇ္ဈာန်မလုပ်စ ဇ္ဈာန်မလုပ်စရ၊ မရနုက်
 ကိုတြိဝါလေဝ် တီလပိုင်ဂေါမိက တသိုတ်အာ နူလောကီဇ္ဈာန်သမာပတ် မဂပ်ကလိဂွံ
 ဇ္ဈာန်လုပ်စဉ်ရ၊ မရနုက်ကိုထပ်ဝါလေဝ် တီလပိုင်ဂေါမိက သိုဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ်
 ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မွဲကိုစိုတ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး ကလိဂွံလောကီဇ္ဈာန်သမာပတ်
 ဇ္ဈာန်မလုပ်စ ဇ္ဈာန်မလုပ်စရ။

ပွဲအခိုင်က သပ်ဝွံ နိကုတီလပိုင်ဂေါမိကရ “စိုက်တြိဝါလေဝ် အဲတသိုတ်(တသောဝ်)
 အာနူလောကီဇ္ဈာန်သမာပတ် မဂပ်ကလိဂွံ ဇ္ဈာန်မလုပ်စရ၊ အဲ ရင်တုင်လွဟ်လနက်စုန်တဲ
 (ဂွံရောက်ဂစိုတ်မွဲး) ခိုဟ်သန်ရ” ရဝွံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲအခိုင်က ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ တီကေတ်
 ကသပ်စိုတ် တီလပိုင်ဂေါမိက နကိုစိုတ်ဇကုတဲ ပြာပ်အာဇရောင် တီလမွဲပိုင်ကျ်တြိတဲ
 ဂရင်ပတိ မှောက်ကိုတီလမွဲပိုင်ကျ်တြိ နကိုဂါထာရ—

“ယွံကျ် မွဲကိုလွီပရာမဇ္ဇော မွဲကိုပညာမဇ္ဇော မယးတူးဂိုတ် နကိုက္ကဒ္ဒိကြိန်ကို
 နကိုသကအံတိဝါရ (ဒယှတ်)ကို မကလိလောန်ပရိုက်ဘဲဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မချိုက်ပေင်
 တကောံစက္ခမသုန်ပြကာ လောဘ်ဂွံ(တီလမွဲပိုင်)ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံကျ် မွဲကိုလွီပရာမဇ္ဇော (ဂေါမိက)ကွးတီလမွဲပိုင် မွဲကိုပွမဗျိုပျိုက် နပွမ
 ချိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ရာဒနာဒွင် ပွမချိုတ်ရ၊ သွပတိတ်လွီရ၊ ယွံကျ် မပကင်ရင်လင်က္ကဒ္ဒိ
 ကြိန် ဩဝေဝတာထောံ ဂေါမိကဂ်ညိ။

ယွံကျ်မွဲပိုင် သာဝကကွးတီလမွဲပိုင် ပြာကင်ဒယှတ် ပွဲမိုဟ်တဲ မမိလဟိုင်
 ပွဲသာသနာဂ် ဟုံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်တဲ သိုမဒ်သေက္ခ ဃောဒ္ဓေတ်လုတ်ဟောင်
 မဟိုတ်ဝွံချိုတ်ရော?” ရဝွံ ဂရင်ပတိရ။

ပွဲအခိုင်က တီလပိုင်ဂေါမိက ရင်တုင်လွဟ်လနက်စုန်တဲ ဂစိုတ်ကောံလမျိုရ။ ပွဲအခိုင်က
 တီလမွဲပိုင်ကျ်တြိ တီကေတ်ရဝွံမွဲး ညးဝွံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ သွးတိုန်ကို
 ကောန်ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာရ—

“ပိုက်ခေါတ်ထောံကောံ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မွဲဟာန်ကောံရိုဟ်ကွက်တဲ ဂေါမိက
 သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ၊ ရဝွံဟောင် တုပညာဂမ္ဘိုင် သွတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံမွဲပိုက်ကို လမျိုဇကု
 အိုတ်ရ” ရဝွံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်က တီလမွဲပိုင်ကျ်တြိ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ “ယွံခမိတအံ အာတ်တံလး
 မလမွဲက်ယောမ် ဇရောင်သကဲဒီက္ကသိဂိလိ ဒွဲကောန်ဂကူဂေါမိက ရင်တုင်လွဟ်

လက်နက်တဲ ချိတ်ခွင်၌အိုတ်စိုအ်” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။ “ယွံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင်၌ ဒင်ဝန် ကုတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင်၌ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ မွဲဟာန်ကျောံခမိဂမ္တိုင်မတိုင်၌ က္လုာ်အာတုံလး မလမွဲက်ယောမ် ဇရေင်သကဲဒ်ကုသိဂိလိမ္မး နူဇေမ္မာ်ဟေင် သွောံညာတ်ကေတ် တီလပိုင် ဂေါမိက မလောတ်ခွင်ပွဲဇင် သိုမုံကိုခန္ဓဇကု ကျိပ်ဂေတ်ခွင်ဟေင်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ အရာမပြာကဋ် ညံင်ရဲယေက်ကို ညံင်ရဲတိုက်ဒမ္မာ်ကို အာတ်ဒိုဟ်ဗွဲက်ရ၊ အာတ်ဒိုဟ်ပလိုတ်ရ၊ အာတ်ဒိုဟ် သွပ်ကျာရ၊ အာတ်ဒိုဟ်သျှင်ကျာရ၊ အာတ်လတူရ၊ အာတ်သွပ်ရ၊ အာတ်ဒိုဟ်ဒကဲရ။

ပွဲအခိုင်၌ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင်ရ၊ “ယွံခမိတအ် ပြာကဋ်ညံင်ရဲ ယေက်ကို ညံင်ရဲတိုက်ဒမ္မာ်ကိုတဲ အရာမအာတ်ဒိုဟ်ဗွဲက် ဒိုဟ်ပလိုတ် ဒိုဟ်သွပ်ကျာ ဒိုဟ်သျှင်ကျာ ဌာန်လတူ ဌာန်သွပ် ဒိုဟ်ဒကဲ၌ ညာတ်အိုတ်ဟာ” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။ ယွံကျာ် မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဝံတုန် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ ဒေဝတ်မာရ် မုရ်ပွဲဌာန်မ္မဲ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ် ကောန်ဂကူဂေါမိက၌ တန်တရော? ရဝံ ဂွဲသေဝ် ခွင် ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ် ကောန်ဂကူဂေါမိက နူပိပ္ပူရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွမဟံတန်တ နကို ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ်ရ ကောန်ဂကူဂေါမိက သွပ်ရိနိဗ္ဗာန်တဲရ ရဝံ သွးတိုန်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ ဒေဝတ် မာရ်မယုတ်မာရ် ဂိုင်ကေတ်စံင်(ထွဲ)မုံကိုသ်ဖျိုဟ်ညံင်သတ်ဗိဇ္ဈာ်ချုတ်တဲ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဖျောတ်တိုန်ကိုတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“အဲဒိုက် မၤကွဲသေဝ် လတူကို သွပ်ကို ဌာန်လွင်ကို ဌာန်တူရူကို ဒိုဟ်ဒကဲကို၌ ဂေါမိက၌ အာတ် မုရ်ဌာန်မ္မဲရော၌ ဟံဆီညာတ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဩဂေါမိက မုံကိုပညာမဗိုန်ဗတ် မချိုက်ပေင်တ ကျောံပွမတန်တြန်မ္မဲ လက် ဗတမ်တဲ မုံကိုလ္လိမပတိတ်တြဟတ်၌တဲ မုံအလေံလုပ်စဇုာန်ရ၊ အခါကာလအိုတ်သို မိပ်လဟိုင်ပွဲဇုာန်ရ၊ အာယုက်ဇကုဂိုင်၌ ဟံမ္မဲပိုက်ရ။

ဂေါမိက၌ အံင်ဇူးဒပ်ပွာန်သိုင်ဂစိုတ်တဲ ဟံကလေင်ဘဝတို မွဲလှေ်ပွန်တဲ ပိုက် ဓေါတ်ထောံကွဲ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် မွဲဟာန်ကျောံရိုဟ်ကွက်တဲ သွပ်ရိနိဗ္ဗာန်တဲရ ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။

စံင်(ထွဲ)နူအကြာပါင်ကွက်ဒေဝတ်မာရ် မဒးဒင်ပျိုပျိုက်နပွမစံင်တူ၌ တသောပ်စှေရ၊ (သောတ်စှေရ)၊ ကြဲနူ၌ ဒေဝတ်မာရ်ဟံမိပ်စိုတ်၌တဲ ပွဲဌာန်၌ဟေင် ကွဲဗွန်အာရ။

၄။ သုတ်သတ္တဝသ္မာနဗန္ဓ

၁၆၀။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသ်ဝံရ—
ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်ခွင် ပွဲသွပ်တုံတြဲအဇပါလ ဇရေင်သြင်

ကြင်နေရဉ္စရာ အပွဲပြိုင်ဥရုဝေလရ။ ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ မစီရင်ခွင့်အခေါ်၌ ဟံကလိဝံအခေါ်၌တုံ လက်ထပ်သွား၌ ဗက်ခွင့်လွှတ် တီလမုံပိုင်ကျက်ကြရ။ ပွဲအခါ၌ ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်ကြတုံ ဖျောတ်တိုန်ကိုတီလမုံပိုင် ကျက်ကြ နုကိုဂါထာရ—

“တုအဲ ဟိုတ်နုဂြပ်ရတ်ကျဟောံမြမ်ဂ် တို့လုပ်ပွမဝိုင်စံင်တူဂ်ဒိုတ် ချပ်ငှင်ဖြဲခွင် ပွဲပြိုင်ဟာ၊ ယာံဆက်ဟံသေင်မွဲ ရာဒနာစီခွင်ဂြပ်ရတ်တုံ ငှင်ငှင်ဟောံခွင်ဟာ၊ သွဒး ပွသရံပါပ် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲကွာန်ဟာ၊ မဟိုတ် ဟံသွပွမဒက်မိတ် ကောံဂကောံ မှီဟ်ရော? ဟိုတ်နုဟိုတ် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟံချိုက်ပေင်ကိုမိတ်သဟာဲ ကုတုအဲဟာ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ယံဒေဝတမာရ် အဲကျက်ဂ် ခါဟ်ကောံ ရိဟ်ပွမဝိုင်စံင်တူအိုတ်သိုတ် သိုဟံမွဲကိုဒုဟ် ဟံမွဲကိုပွမဝိုင်စံင်တူ လုပ်စဇာန်ရ၊ သကုတ်ဗပိုတ်ကောံ တဏှာမဂပ်ပ်ဟိုဂး ‘လောဘ’ ပွမနွံပိုက် ပွဲဘဝအိုတ်သိုတ်တုမွဲ အာသဝစူးအာဂ်ဒိုတ် လုပ်စဇာန်ရ ရဲဝံ (သွဒးတရ)။

ယံခမိ ယုပုဂိုလ်ဂမၠိုင် ယုဟိုန်ဂြပ်မွဲ “ဂြပ်ဝံ ဂြပ်အဲရ” ရဲဝံ သွဒးအိုတ်ရ၊ “ဂြပ်အဲ သီဂိုင်ဒေပ်လဝ်ရ” ရဲဝံလေဝ် သွဒးအိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဟိုသွဒးဂမၠိုင် ညးဂမၠိုင် စိုတ်တုအဲ ယပ်နွံမွဲ တုအဲ ကြက်တိတ်ဗူးနုတိုရးအဲ ဟံသေင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဒေဝတမာရ်အယုတ် ယုပုဂိုလ်ဂမၠိုင် ဂြပ်ဂမၠိုင် “ဂြပ်အဲရ” ရဲဝံ သွဒးအိုတ်ရ၊ ဂကူဂြပ်ဗိုညးဂမၠိုင် ဟံမွဲကုအဲရ၊ ယုညးဂမၠိုင် ဟိုသွဒးရဲဝံအိုတ်ရ၊ ညးဟိုသွဒးဂမၠိုင် အဲ ဟံသေင်ရ၊ ဂွံင်တရဲအဲအာဂ်လေဝ် တုအဲ ညာတ်ဟံမာန်ရ၊ ယံဒေဝတမာရ် အယုတ် ရဲသာ်ဝံ ဩဝ်တီကေတ်ညိ ရဲဝံ (သွဒးတရ)။

“ဒေဝတမာရ်လေဝ် ဂွံင်တရဲဟံမွဲကိုဘဲ ဒေက်တညးအာနိဗ္ဗာန်ဂမၠိုင် ဒ်မွဲ၊ ဩဝ်ပါ ကောံညိ၊ တုအဲ ညးမွဲဝေင်ဟေင် ဩဝ်အာညိ၊ မဟိုတ် သိုက်ဒေဝတတောန်ညးသ အာင်ရော?” ရဲဝံ သွဒးရ။

“ယုညးဂမၠိုင် သိုက်အာတ် ဩဝ်မွဲလပါ်(နိဗ္ဗာန်)မွဲ သွာန်တ(နိဗ္ဗာန်)မဟံသေင် ကိုအရာဒတန် သိုင်ဂစိုတ်အိုတ်ရ၊ ယုနိဗ္ဗာန်မွဲ နွံဍုတ်စုတ်ရ၊ အဲ မွဲဒင်သွာန် နိဗ္ဗာန် မဟံမွဲကိုဥပဓိဂ် ဟိုတုံကိုကုညးဂမၠိုင်ရ” ရဲဝံ (သွဒးတရ)။

ယံကျက်မုံပိုင် ဥပမာတုန် ပွဲဌာန်ဟံကြပ်ဟံသေင်ကို ကွာန်ကို နီဂိုကို ကွာနွံမွဲရ၊ ပွဲကွာဂ် ဂတာမ်နွံရ၊ ယံကျက်မုံပိုင် ပွဲအခါ၌ သွတ်ကောန်ဌာန်တြုံဂမၠိုင်ကို သွတ်ကောန်ဌာန်တြုံ ဂမၠိုင်ကို မၤဂိုင်ဂိုင် တိတ်ကျင်နုကွာန်ကို နုနီဂိုကိုအိုတ်တုံ ပြာပ်အာကွာဂ်အိုတ်တုမွဲ ရင်တုင်ပတိတ်ဂတာမ်ဂ် နုဍုတ်တုံ စွပ်တန်ပွဲလတူဒိုတ်အိုတ်ရ၊ ယံကျက်မုံပိုင် ဂတာမ်ဂ် မွေံဌာင်

ဟေင် ယာပတိုန်လတူမွဲလေဝ် မွှော်ဇာန်မယာပတိုန်ဂှ်ဟေင် သုတ်ကောန်ဇာန်တြုံဂမၠိုင်ကို သုတ်ကောန်ဇာန်တြုံဂမၠိုင်ကို သကုတ်ပပိတ်ကေုာ် နကိုအောံကို နကိုတုံမကြေဟ် ကဝေက်နင် ကိုအိုတ်ရ၊ ဝးလေဝ် ဝးပကပ်အိုတ်ရ၊ ချေက်ဇောလေဝ် ချေက်ဇောအိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် သွကေုာ် ရဲဝံမွဲး ဂတာမ်ဂှ် နကိုမွှော်ဇာန်အလုံအိုတ်သီ မသကုတ်ပပိတ်တု မဝးပကပ်တု မချေက်ဇောတုဂမၠိုင်ဂှ် တုဟ်နကလေင်ဇော်ကွာ် ဟံထေက်ရ။ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် တုဂ်ဥပမာ သာ်ဝံဟေင် စရံင်ကြိုဟ်မာရ်အလုံအိုတ်သီ မဂပ်ဝ်သိပ်ဂှ် နမဇော်စး မဂပ်ဝ်ကိုချီတေဝ် သီဖအိုတ်ဂမၠိုင်ဂှ် တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျာ်တြုံ ဂပ်ဝ်သကုတ်ပပိတ်ကေုာ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ဝးပကပ်ကေုာ် အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ချေက်ဇောကေုာ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မ့ၢ်ပိုၣ် ပွဲအခိုင်လျဟ် အဲ သီစိုရံင်ခိုင်အခေါင်ဂှ် တုဟ်နပြာပ်ကျာ်တြုံ တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျာ်တြုံ မွဲလေ့ပွန် ဟံထေက်ဟေင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတမာရ်အယုတ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဇအိုန်ဇရဂမၠိုင် ပွဲဇရေင်တီလမ့ၢ်ပိုၣ် ကျာ်တြုံရ—

“ခွာ်ဂှ် ညာတ်ကေတ် တုံမွဲသုတ်မတုပသုတ်ကိုကွေင်မိတ်တု အဲ ကလိဝံပွမ ချီန်ညောန် ပွဲဝတ္ထုဝံ တန်ဒ်ရ၊ ပွမသာယျေန် တန်ဒ်ဝံရ ရဲဝံ ဗက်အာလေင်တု ပြာပ်အာမွဲး။

ခွာ်ဂှ် ဟံကလိဝံပွမသာယျေန် ပွဲတုံဒ်ဒ်တု ပါစူးအာ နူတုံဂှ်ရ၊ အဲဒိုက်မတုပ သုတ်ကေုာ် ခွာ်ဂှ် ပြာပ်အာဇရေင်တီလပိုၣ်ဂေါတမ မတုပသုတ်ကေုာ်တုံတု ပါစူးအာ နူဇရေင်တီလပိုၣ်ဂေါတမရ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၅။ သုတ်မာရဓီတု

၁၆၁။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတမာရ် ဖျောတ်ဂါထာဇအိုန်ဇရဂမၠိုင် ပွဲဇရေင်တီလမ့ၢ်ပိုၣ် ကျာ်တြုံတုမွဲး ပါစူးအာနူဌာန်ဂှ်တု ပွဲတိမဟံတြပ်ဟံသေ့ကို တီလမ့ၢ်ပိုၣ်ကျာ်တြုံ နမဇော် တင်ထွဲ ခိုင်ကွပ်သေ့သိုတ်ဇြဲတု မုက္ခဝါဟံဂေါင် ဖျပ်ကအ်ဂစိုင်ကျိပ် ဗကပ်မုက်သွပ်ဂှ်တု ငှုင်ဇြဲဟောံခိုင် ဟံဟိုဂလာန်တု သီမခရက်ခိုင်တိဇော် နကိုကောန်လေံဂှ် ဂဇာန်ခိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတမာရ်ဂမၠိုင်ပိတု မတွံးတဏှာ အရတ် ရဂါဂှ် ပြာပ်ကျာ်ဇရေင် ဒေဝတမာရ်တု ဖျောတ်ဟိုသွးတိုန်ကိုဒေဝတမာရ် နကိုဂါထာရ—

“ယွံမအံက် မဟိုတ် ဟံမိပ်စိုတ်ဒ်ခိုင်ရော? ချပ်ခိုင် မုရ်ပူဂိုလ်မွဲရော? ပိုညးဂမၠိုင် ညံင်ရ ရင်တုင်နင်စိင်ဂြိုဟ်ကို ကွေင်ဒက်နင်ပူဂိုလ်ဂှ် နကိုပးဒုက်ရာဂတု ကြက်ရင် တုင်နင်အိုတ်ရ၊ ဒးဗက်အလိုက်ပိုက်တုအဲ ကြက်ဒ်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။

“ပွဲလောကဝံ ကျာ်တြုံ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မလေပ်ဟိုသွးတ် ဂလာန်ခိုဟ် ဆဲဂှ် သွက်ဝံရင်တုင်နင်နကိုရာဂ ဟံလောဲသွာရ၊ ကလိလောန်အရာဒတန်မာရ်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ အဲစံင်တုခိုင်မွဲသကာတ်ရ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဝတ်ဒေဝတမာရ်ဂမ္ဘိဏ်မတံဂး တဏှာ အရတိ ရဂါရံ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်တု “ယွံခမီ ပိဋိကတအ်ညးဂမ္ဘိဏ် ကောန်စိတ်ပွဲတမ်ဇိုင် တုအဲ အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြ မျှကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ် ပွမတိတ်ဗူးနူကိလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန်ဟွဲပတောံဝတ် ဒ်အရာ ဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တု ဟံသုပျပ်စိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဝတ်ဒေဝတမာရ်ဂမ္ဘိဏ်မတံဂး တဏှာ အရတိ ရဂါရံ ပါစူးအာဒွဲ မွဲအိုတ်တု ချပ်ဝုန်သုတ်သုန် ရဝံအိုတ်ရ “ပိကဆန္ဒတြံဂမ္ဘိဏ် မျှတောင်ပကာရ တွဟ်တွဟ် အိုတ်ရ။ ပိညးဂမ္ဘိဏ် ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ ဝံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်သုတ်ဝတ်ကံမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ။ ပွဲတြနူဂ် ကောန်ဝတ်ဒေဝတမာရ်ဂမ္ဘိဏ်မတံဂး တဏှာ အရတိ ရဂါရံ ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ နိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်သုတ်ဝတ်ကံတု ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြ အိုတ်တု “ယွံခမီ ပိဋိကတအ်ညးဂမ္ဘိဏ် ကောန်စိတ် ပွဲတမ်ဇိုင်တုအဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြ မျှကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ် ပွမတိတ် ဗူးနူကိလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန်ဟွဲပတောံဝတ် ဒ်အရာဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တု ဟံသုပျပ်စိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခါ၌ ကောန်ဝတ်ဒေဝတမာရ်ဂမ္ဘိဏ်မတံဂး တဏှာ အရတိ ရဂါရံ ပါစူးအာ ဒွဲမွဲအိုတ်တု ချပ်ဝုန်သုတ်သုန်ရဝံအိုတ်ရ “ပိကဆန္ဒတြံဂမ္ဘိဏ် မျှတောင်ပကာရတွဟ်တွဟ် အိုတ်ရ။ ပိညးဂမ္ဘိဏ် ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ ဝံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးဗြဟ္မဝံဇင်ကောန်ဏီမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ။ ပွဲတြနူဂ် ကောန်ဝတ်ဒေဝတမာရ်ဂမ္ဘိဏ်မတံဂး တဏှာ အရတိ ရဂါရံ ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ နိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးဗြဟ္မဝံဇင်ကောန်ဏီတု ပြာပ်အာ ဇေရင် တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်တု “ယွံခမီ ပိဋိကတအ်ညးဂမ္ဘိဏ် ကောန်စိတ် ပွဲတမ်ဇိုင် တုအဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြ မျှကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ် ပွမတိတ်ဗူးနူကိလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန် ဟံမဲပတောံဝတ် ဒ်အရာဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တု ဟံသုပျပ်စိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခါ၌ တဏှာကို ။ ပ ။ ပိညးဂမ္ဘိဏ် ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ ဝံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန် ညးဗြဟ္မဝံဇင်ကောန်မွဲတုမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ။ ပွဲတြနူဂ် တဏှာကို ။ ပ ။ နိမိတ် ဗဒ်သဏ္ဌာန် ညးဗြဟ္မဝံဇင်ကောန်မွဲတုတု ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြအိုတ်တု “ယွံခမီ ပိဋိကတအ်ညးဂမ္ဘိဏ် ကောန်စိတ်ပွဲတမ်ဇိုင် တုအဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပပိဋ် ကျက်တြအိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋ်ကျက်တြမျှကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ် ပွမတိတ်ဗူးနူ ကိလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန် ဟံမဲပတောံဝတ် ဒ်အရာဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တု ဟံသုပျပ်စိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခါ၌ တဏှာကို ။ ပ ။ ပိညးဂမ္ဘိဏ် ညးမွဲမွဲ ဗွတ်ကံဗွတ်ကံ ဝံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန် ညးဗြဟ္မဝံဇင်ကောန်ဓါတုမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ။ တဏှာကို ။ ပ ။ နိမိတ်ဗဒ်

သဏ္ဌာန် ညးမြံင်ကောန်ခါတဲကွဲတဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ် ။ ပ ။ မုံကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိုတ် ပွမတိတ်ဗူးနူကီလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန် ဟုံမဲပတောံဝတ် ဒ်အရာ ဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ဟုံသွပုပ္ပိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တဏှာကို ။ ပ ။ ဂုံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးမြံင်လဒေါဝ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကြဲနူဂ် တဏှာကို ။ ပ ။ နိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးမြံင်လဒေါဝ်တဲ ။ ပ ။ မုံကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိုတ် ပွမတိတ်ဗူးနူကီလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန်ဟုံပတောံဝတ် ဒ်အရာဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ဟုံသွပုပ္ပိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တဏှာကို ။ ပ ။ ဂုံနိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးမြံင်လဒေါဝ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကြဲနူဂ် တဏှာကို ။ ပ ။ နိမိတ်ဗဒ်သဏ္ဌာန်ညးမြံင်လဒေါဝ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ။ ပ ။ မုံကို ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိုတ် ပွမတိတ်ဗူးနူကီလေသ ဗွဲမသွအာရီကိုနိဗ္ဗာန် ဟုံမဲပတောံဝတ် ဒ်အရာဥပမိအိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ဟုံသွပုပ္ပိတ် (ဂလာန်ဂ်)ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်ဂမ္တိုင်မတွံး တဏှာ အရတိ ရဂါဂ် ပါစူးအာဒွဲမဲအိုတ်တဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဂုံအိုတ်ရ—

“ပွဲလောကဝံ ကျာ်တြဲ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မလေပ်ဟိုသွးတ်ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲဂ် သွက်ဂွံရင်တျိုင်နင် နကိုရာဂ ဟုံလေဝဲသွာရ၊ ကလိလောန် အရာဒတန်မာရ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲစံင်တူဒိုင် ဗွဲမသကာတ်ရ” မအံက်ပိုညးဂမ္တိုင် ဟိုသွးဂလာန်ချာ်ပြရ။

ချာ်ပြရ၊ ဩသမဏကို ဩဗြာဟ္မဏကို မုံကိုရာဂဟုံစာ်စူးဏီဂ် ပိုညးဂမ္တိုင် လွီပရာ နပွမလွီပရာဝံအိုတ်မွဲး၊ ဂြိုဟ်သမဏဗြာဟ္မဏဂ်လေဝ် သွးဒကးရ၊ ဆီဂမ္တိုင်လေဝ် ဇေအံ တိတ်နူ အပွဲပါင်ရ၊ ပွမကြာ်အယှောတ်လေဝ် သွးအာစိုပ်ရ၊ ပွမစိုတ်ကလံလံလံလေဝ် သွးအာ စိုပ်ရ။ ကပိုဟ်ချက်ချက် မရတ်လပ်တဲဂ် ညံင်ရက်အာကို တုပ်သွဟ်သက်ဟောင် သွးကို အေဇ်အာရ ရဝံ (ဟိုသွးအိုတ်ရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်ဂမ္တိုင်မတွံး တဏှာ အရတိ ရဂါဂ် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်တဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမဲအိုတ်မွဲး ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်မုံယု၊ တဏှာဂ် ဂရင်ပတိဗျောတ်တိုန်ကို တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“တုအဲ ဟိုတ်နူဂြပ်ရတ်ကျဟောံဗြမ်ဂ် တို့လုပ်ပွမဝိုင်စံင်တူဂ်ဒ်တဲ ချပ်ငှင်ဇြဲဒိုင် ပွဲဂြိုဟ်ဟာ၊ ယာ်ဆက်ဟုံသေင်မွဲး ရာဒနာစိုဒိုင်ဂြပ်ရတ်တဲ ငှင်ငှင်ဇြဲဟောံဒိုင်ဟာ၊ သွး ပွသရပ်ပါင် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ပွဲကွာန်ဟာ၊ မဟိုတ် ဟုံသွပွမဒက်မိတ် ကေုာ်ဂကောံ မှိတ်ရော? ဟိုတ်နူဟိုတ် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ဟုံချိုက်ပေင်ကိုမိတ်သဟာဲ ကုတုအဲဟာ” ရဝံ (ဗျောတ်တိုန်ရ)။

အံင်ဇူးကောတ် ပွာန်(ကိလေသ)မဂပ်ဝံတွံး သတ်မသျှိုက်ဆာန် မသာယျုန်တဲ
အဲ မျှံအလေံလုပ်စဇျာန်ညးမွဲဝဲဂ် တီကောတ်တသိုမ် (အရဟတ္တဖိုလ်) မအာစိုပ်
ဒတဲဖို မျှံကိုဉ်မစိုတ် စိုတ်လလမ်တဲရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ဟုံသပ္ပမဒက်မိတ် ကောံဂကောံ
မိုတ်ရ၊ ကောံညးမမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝ် ဟုံဒ်မိတ်သဟဲ ကုအဲရ ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်မျှံယုအရတိလေဝ် ဂရင်ပတီဖျောတ်တိုန်ကို တီလ
မျှံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ခမီ ပဒတ်ဗွဲမဂိုင် မုရ်နပ္ပမဒတ်မွဲ ကလိလောန်ဩဃ မဒ်ပွဲဒွါရမသုန်တဲ
တတ်ကောံအာ ဇောဝ်ကိလေသ မဒ်ပွဲမနောဒွါရ မရနက်ကိုတြဲတဲဒ်ရော? ပူဂိုလ်
မျှံအလေံလုပ်စဗွဲမဂိုင် မုရ်နဇျာန်မွဲ ကာမသညာဂမိုင် ဟုံကလိဝံအခေါင်အိုတ်တဲ
သွကောံမုးအိုတ်ရော?” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပူဂိုလ် မျှံကိုဇကုမလလမ်တဲ မျှံကိုစိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသ (ကမ်ဂမိုင်) မဟ
ဂပ်ဝံပြုပြင်စီရင် မချိုက်ပေင်တဲကောံသတိ မဟုံသေင်ကိုအရာဒတန်မာရ်ဂ် တီ
ကောတ်ခရ်သစ္စပန်တဲ မျှံအလေံပဒတ် နကိုစတုတ္ထဇျာန် မဟုံမွဲကိုဝိတက်ပွမချပ်ရ၊
ဟုံထေပုတ်ရ၊ ဟုံဗိုဗျုဟ်ရ၊ ဟုံဗိုဝ်ဗဲရ။

ခမီ ပဒတ်ဗွဲမဂိုင် နပ္ပမဒတ်ရဲဝံ ကလိလောန်ဩဃ မဒ်ပွဲဒွါရမသုန်တဲ တတ်
ကောံအာ ဇောဝ်ကိလေသ မဒ်ပွဲမနောဒွါရ မရနက်ကိုတြဲတဲဒ်ရ၊ ပူဂိုလ်မျှံအလေံ
လုပ်စဗွဲမဂိုင် နကိုစတုတ္ထဇျာန်ရဲဝံ ကာမသညာဂမိုင် ဟုံကလိဝံအခေါင်အိုတ်တဲ
သွကောံမုးအိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်မျှံယုရဂါလေဝ် ဂရင်ပတီဖျောတ်တိုန်ကို တီလ
မျှံပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ကျာ်တြဲ မဂေတ်ဂေင် ပွဲဂိုဏ်ဂ် သကုတ်ကောံ တဏှာတဲရ၊ သတ်ဂမိုင်
မဂိုင်လေဝ် ကြက်ဒွေတ်တဲအဆတ် နကိုခရ်သဒ္ဓါအိုတ်ရ၊ ကျာ်တြဲ မဟုံမွဲကိုသို
စာတ်တဏှာဝံ ပွံင်စးကောတ် ဂကောံမိုတ်ဂမိုင် နူတဲသိုင်ဂစိုတ်တဲ ကြက်ရင်တုင်
ဏာနိဗ္ဗာန်ဩင်မွဲလပါရ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ကျာ်တြဲ မျှံကိုလွီပရာမဇော်ဂမိုင် ဗွဲစွတ် ရင်တုင်ဏာ နကိုခရ်သပ္ပရိုဟ်
ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ ကုတုပညာဂမိုင် မရင်တုင်ဏာ နခရ် ပွမစောန်စိုတ်ဂ် မုဖိုမျှံရော?
ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်ဂမိုင်မတွံး တဏှာ အရတိ ရဂါဂ် ပြာပ်ကျင်
ဇရေင် ဒေဝတ်မာရ်အိုတ်ရ၊ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ ဟိုတ်မညာတ်ကောတ် ကောန်ဂုတ်ဒေဝ
တ်မာရ်ဂမိုင်မတွံး တဏှာ အရတိ ရဂါ မကျင်နူဇမ္မေဂ် ဖျောတ်တိုန် နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“မူးတအ်ညးဂမၠိုင် မဒိုဟ်ဇိုက် ကိုဂ္ဂိုၤဂိုၤကံတက်စင်တံၤနီၤ နကိုတဝ်ဒက်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊
ခါဂွးတံၤနီၤ နကိုသွံတဲအိုတ်ရ၊ ကိတ်တပသဲ နကိုငှက်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ။

ယိုကေတ်တံၤ နကိုကျိပ်တဲ သွးညံင်ရဲဉာ်သွဝ် အရာဒတန် ပွဲသုဝဲ မဟံမွဲကို
အရာဒတန်အိုတ်ကို သွဟ်ညံင်ရဲဇိယပက်ဒး ကွက်ဂဂ်ဆု ပွဲဩဟ်ကိုဒ်အိုတ်ရ၊
ဟိုတ်ဂ်ရ ဇအိုန်ဇရ နူခမီဂေါတမတဲ ဩဝ်ပါစူးအိုတ်ညိ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

တဏှာ အရတိ ရဂါဂမၠိုင် ယးတူးဖွင်ဂ်ဒ်တဲ ကျင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအရာကျင်တံၤ
ညံင်ရဲကျာ လပိုက်သွဝ်ထောံ တောင်ချိုကို တီလမူပိုဉ်ကျာ်တြဲ ဓဂိုဟ်သွဝ်မွဲထောံ
ကောန်ဂုတ်ဒေဝတ်မာရ်ဂမၠိုင်ပိတုဂ်ရ။

ဝဂ်တတိယတဲရ။

မာရသံယုတ် တဲရောင်။

၅။ ဘိက္ခုနီသံယုတ်

၁။ သုတ်အာဠဝိကာ

၁၆၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိအာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခါဒိုက် ခမိဗြကောန်ချင်အာဠဝိ ပွဲအခါနူဂယး ဗိုက်ပဠေဝ်သုတ်တဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုတ်တဲ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဲရ။ ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဲတဲ ကိုပိုင်တဲပွဲကြဲ ပါစူးအာနုဋ္ဌာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမွဲ မွဲပိုက်ကိုပွမသိုတ်တြဲဒိုက်တဲ ပြာပ်အာဂြိုပ်အန္တဝိန်ရ။ ပွဲအခါဒိုက် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုကတိန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုခမိဗြကောန်ချင်အာဠဝိတဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာ နူပွမ ပဒတ် ဗွဲမသိုတ်တြဲတဲကို ပြာပ်အာဇေရင် ခမိဗြကောန်ချင်အာဠဝိတဲ ဖျောတ်တိုန် နကို ဂါထာရ—

“ပွဲလောက (နိဗ္ဗာန်)အရာတိတ်ဗူး ဟံမွဲရ၊ တုအဲ နပွမသိုတ်တြဲ ပသင်ကြက် သွရော? ဩဝ်ဒိုင်စသိုင် ပွမမိလဟင်ကာမဂုဏ်ညိက္ခာ၊ လက်ကရံမု လွန်စံင်တူညိ” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခါဒိုက် ကသပ်ဒ် ကုခမိဗြကောန်ချင်အာဠဝိရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလီုရော? မ္မိဟ်ဟာ ဒေဝတ်ဟာ” ရဲဝံ (ချပ်တဲမွဲ) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ သိုက်ကိုကတိန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုအဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာ နူပွမပဒတ် ဗွဲမသိုတ်တြဲတဲကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမိဗြကောန်ချင်အာဠဝိ တီကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာရောင်တဲ ဖျောတ်တိုန်ကိုဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“ယံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ပွဲလောက (နိဗ္ဗာန်) အရာတိတ်ဗူး နွံရ၊ အဲ တုတ်ဒံ ကေတ်နကိုပညာ ဗွဲမဒးရးရ၊ တုအဲတုန် ဟံတီ (နိဗ္ဗာန်)ဂ်ရ။

ယံဒေဝတ်မာရ်အယုတ် ကာမဂုဏ်ဂမိုင် တုပ်သုတ်ကောံဗျဟ်စရံင်အိုတ်ရ၊ ခန္တညးဂမိုင်ဒ် ဒ်ဆုဒန်အိုတ်ရ၊ ဩပွမမိလဟင် ပွဲကာမဂုဏ်မွဲ တုအဲ သူးရ၊ ပွမ မိလဟင် ပွဲကာမဂုဏ် ဒ်ကုအဲ ဟံမာန်ရ” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခါဒိုက် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “ခမိဗြ ကောန်ချင်အာဠဝိဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မွဲကိုပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိဝ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဋ္ဌာန်ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

၂။ သုတ်သောမာ

၁၆၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို ခမိဗြသောမာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဠေဝံသာတု ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သာတု လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဏ်ရ၊ ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဏ်တု ကိုပိုင်တု ပွဲကြံ ပါစူးအာနုဋ္ဌာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တုမွဲး တွဟ်နပဒတ်တု ပြာပ်အာ ကြိပ်အန္တဝိန်တုမွဲး ဂဇအ်ခိုင်ပွဲသွင်တုံဆုမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သွိုက်ကိုကတိန်ဒ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုခမိဗြသောမာတုကို သွိုက်ကိုတသိုတ်အာ နူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တုကို ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဗြသောမာတု ဖျောတ်တိုန်နကိုဂါထာရ—

“ဩအရဟတ္တဖိုလ် မဇ္ဈိင်ကိုအာစိုပ်မွဲ ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝ်အာစိုပ်ရ၊ နကို ပညာညးဗြ ဗုတ်ဓါလပုဟ်တဲဂ် တုအဲ ဟံသုဟ်ရထ တုဟ်နအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ရ်ရ” ရဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ကို ကသပ်ဒ် ကုခမိဗြသောမာရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလိုရော? မှိုဟ်ဟာ ဒေဝတ်ဟာ” ရဝံ (ချပ်တုမွဲး) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ သွိုက်ကိုကတိန်ဒ်ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုအဲကို သွိုက်ကိုတသိုတ်အာ နူသမာမိပွမတန်ကြန်တုကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမိဗြသောမာ တိကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တု ကလေင်ဟိုတိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်ရ—

“ပွဲစိုတ်မတန်ကြန် ဗွဲမဒးရးဂ် ဖလသမာပတ်ဉာဏ်ကတိန်ဒ်မွဲး ကုညးညာတ်ခရ် ဗွဲမဒးရးဂ် ဒဒ်ညးဗြဂ် ပသ်သွရော?။

ဩကုညးမွဲ အဲတုန် ညးဗြရ ရဝံကို အဲတုန် ညးတြဲရ ရဝံကို အဲတုန် ဒ်တွဟ် သအာင်မမိက်ကိုမွဲမွဲရ ရဝံကို ရဝံ ဒ်ဟိုသွး(နကိုတဏှာမာနဒ်ဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ညးဂ်ဟေင် ဒေဝတ်မာရ် ထေက်ကိုတွဟ်နဟိုရ” ရဝံ (ကလေင်ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “ခမိဗြသောမာဝံ တိခိုင်အဲရ” ရဝံ မှိုကိုပွမဒ် ဒဒ်ဒ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တု ပွဲဋ္ဌာန်ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

၃။ သုတ်ကိသာဂေါတမိ

၁၆၄။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို ခမိဗြကိသာဂေါတမိ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဠေဝံသာတု ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သာတု လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်ချင်သာရဏ်ရ၊ ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဏ်တု ကိုပိုင်တု ပွဲကြံ ပါစူးအာနုဋ္ဌာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တုမွဲး တွဟ်နပဒတ်တု ပြာပ်အာ ကြိပ်အန္တဝိန်တုမွဲး ဂဇအ်ခိုင်ပွဲသွင်တုံဆုမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သွိုက်ကို ကတိန်ဒ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုခမိဗြကိသာဂေါတမိတုကို သွိုက်ကို

တသိုတ်အာနုသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဗြဲကိသာဂေါတမိတဲ ဖျောတ်တိုန် နကိုဂါထာရ—

“ယွံနဲဗြဲ တုအဲ ညံင်ရဲကောန်ချိုတ်ကို မှုကိုမုက္ခဝါမလရိအ်လဝ်ဂ်ဒ်တဲ မဟိုတ်
ဝံပဒတ်ဒိုင်ညးမွဲခပ်ရော? ညးမွဲခပ် ကျင်စိုပ်လဒေါပ်ဂြိုပ်ဇော်ဂ်တုန် ကျင်ကွဲတြုဟာ”
ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုခမိဗြဲကိသာဂေါတမိရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလိုရော?
မိုဟ်ဟာ ဒေဝတ်ဟာ” ရဲဝံ (ချပ်တဲမွဲ) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ် မယုတ်မာရ် သိုက်ကိုကတိုန်
ပွမဖေက်ဂံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုအဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာနုသမာမိ ပွမ
တန်ကြန်တဲကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမိဗြဲကိသာဂေါတမိ တီကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်
မယုတ်မာရေင်တဲ ကလေင်ဟိုတ်တိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“ဟိုဒေဝတ်မာရ် အဲ နူပွမချိုတ်လေပ် တိတ်ဗူးတဲရ၊ နူပွမကွဲတြုလေပ် တုပ်သုဟ်
သတ်ဂ် တိတ်ဗူးတဲရ၊ အဲတုန် ဟံစံင်တူရ၊ ဟံလရိအ်ယာ်ရ၊ ဟံဖေက် တုအဲရ။

ပွဲမပ္တံခန္ဓဂမိုင်အိုတ်သိုက် စ်စူးနူပွသိုက်မိုက်တဲရ၊ ဂပ်ပလိုပလာ်ကေံ တိုက်
ဒမု (မတွံဂး အဝိဇ္ဇာ) တဲရ၊ အံင်ဇူး ပွန်သိုင်ဂစိုတ်တဲ သိုမစ်စူးနူအာသဝ်ဂ် အဲ
ပဒတ်ဒိုင်ရ” ရဲဝံ (ကလေင်ဟိုတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ် “ခမိဗြဲ ကိသာဂေါတမိဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မှုကို
ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

၄။ သုတ်ဝိဇယာ

၁၆၅။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဗြဲဝိဇယာ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပဠေပ်
သုာတဲ ။ ပ ။ တုဟ်နပဒတ်တဲ ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲသွပ်တံဆုမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ
သိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုခမိဗြဲဝိဇယာတဲကို သိုက်ကို
တသိုတ်အာနုသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဗြဲဝိဇယာတဲ ဖျောတ်တိုန်
နကိုဂါထာရ—

“(ယွံနဲဗြဲ) တုအဲ ချောတ်သွတ်ဏီရ၊ ရုပ်သင်ကျော်ဂေါပ်ရ၊ အဲလေပ်ချောတ်
သွတ်ဏီရ၊ စတ်တကတ်ရ၊ ယွံနဲဗြဲ ကျင်ညိ ပိုတအ် မိပ်ဇြိပ်လဟိုင်လဟာဲကို
ကိုင်ကွိုက် မှုအင်္ဂမသုန်သင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုခမိဗြဲဝိဇယာရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလိုရော? မိုဟ်ဟာ
ဒေဝတ်ဟာ” ရဲဝံ (ချပ်တဲမွဲ) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ် သိုက်ကိုကတိုန်ပွမဖေက်ဂံက်

ပွမချီဇေတဝံ ပွမသောဏေကုနရံ ကုအေကို သွိုက်ကိုတသိုတ်အာနူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမိဗြဝိဇယော တိကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ ကလောင် ဟိုတိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“ယွံဒေဝတ်မာရ် ‘ရူပါရီ’ရုပ်သင် ‘သဒ္ဒါရီ’ဗရရမျာင် ‘ဂန္ဓာရီ’သုဉ္စာအမြဲ ‘ရသာရီ’ ရှိသာ ‘ဖောဠဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမိုင်ကို မှုံမိပ်လဟိုင်ကိုစိုတ်ကို ဖိန်ဏှင်အပ်ပြာပ်ကို တုအေဟောင်ရ၊ အေတုန် ဟွံမွဲပိုက် နကိုအာရီမသုန်ပြကာဂ်ရ။

နကိုဇ္ဇသမ်အဲ မှုံသဘ်မပါဒကးလိုလ် မှုံသဘ် ပွမလိုလ်ချိုတ်ချိုတ်လှေက် လှေက်ဝံ အဲ ကျုဟ်မွဲရ၊ အဲ ဝှရ၊ အဲ ပိုက်ဓေတ်ထေတ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်တဲရ။

အဝိဇ္ဇာဒမ္မ ပွဲအရာဌာနဂမိုင်အိုတ်သိုမတွံဂး သတ်ပြာပ်အာစိုပ်ဘုံရူပ သတ်ပြာပ် အာစိုပ်ဘုံအရူပ သမာပတ်မလလမ်ဂ် အဲ ဂပ်ပ်ပါပွေင်ကွေံတဲရ” ရဲဝံ (ကလောင် ဟိုတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “ခမိဗြဝိဇယောဝံ တိဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မှုံကိုပွမဒ် ဒဒိမ် ပွမဟွံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ကွေံဗွန်အာရ။

၅။ သုတ်ဥပ္ပလဝဏ္ဏ

၁၆၆။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဗြဥပ္ပလဝဏ် ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပ ငွေပ်သုာတဲ ။ ပ ။ ဒတူဒိုင် ပွဲသွပ်တုံအိုင်ရောင်မွဲ သွတမ်နူကွေံတတ်တဲ မက်ရောင်သဘိုက်ဒိုင် ဗွမဒးရး အလုံတုံမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သွိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇေတဝံ ပွမသောဏေကုနရံ ကုခမိဗြဥပ္ပလဝဏ်တဲကို သွိုက်ကိုတသိုတ်အာနူသမာမိ ပွမ တန်ကြန်တဲကို ပြာပ်အာဇရောင် ခမိဗြဥပ္ပလဝဏ်တဲ ဖျောတ်တိုန် နကိုဂါထာရ—

“ယွံခမိဗြ တုအဲ ပြာပ်အာဇရောင် တုံအိုင်ရောင် မက်ရောင်သဘိုက်ဒိုင်အလုံတုံ မွဲတဲ ညးမွဲဓပ် ဒတူဒိုင် ပွဲသွပ်တုံအိုင်ရောင်ရ၊ သတ်ဓာတ်မရနက်ကိုဓါ မတုပ်သုဟ် ကေုာ်သတ်ဓာတ် တုအဲဂ် ဟွံမွဲရ၊ ဗြသမ္မိဟ် တုအဲ ဟွံဖေက်မိုက်ပရမ်ဂမိုင်ဟာ” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုခမိဗြဥပ္ပလဝဏ်ရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလိုရော? မိုက်ဟာ ဒေဝတ်ဟာ” ရဲဝံ (ချပ်တဲမွဲ) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ သွိုက်ကိုကတိုန်ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇေတဝံ ပွမသောဏေကုနရံ ကုအေကို သွိုက်ကိုတသိုတ်အာနူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမိဗြဥပ္ပလဝဏ် တိကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ ကလောင်ဟိုတိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“ယံဒေဝတမာရ် မှီဟ်ပရမ်ဂမ္ဘိုင်ကိုကို ကိုလို မှုံသဘ်ညင်တုအဲၣ် ကျင်ဌာန်
ဝံမွဲး အဲ အယာ်မာတ် သော်ဇကုမွဲတျိုင်လေဝ် ဟံချီဇတင်ရ၊ ဟံဖေက်လကိုတ်ရ၊
စိုန်ဒ်ညးမွဲဝေလေဝ် အဲ ဟံဖေက်တုအဲရ။

အဲမှုံသဘ် ရဲဝံ ကေုဗ္ဗန်မွဲး၊ အပွဲဗင်ဂွံတုအဲလေဝ် လုပ်အာမွဲး၊ အဲမတန်တံ
ပွဲအကြာဒေဝမတ် တုအဲလေဝ် တုအဲ ကြက်ဟံညာတ်အဲရ။

အဲ သုလုတ်လဝ် ပွဲစိုတ်တုဒ်တု ဇော်ပုဂ္ဂိုလ်ဒိပါဒ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးတုဒ်ရ၊ တိတ်ဗူး
နူအဗန်အဒက် အလုံအိုတ်သိုတ်ဒ်ရ၊ ဟိုဒေဝတမာရ် အဲ ဟံဖေက်တုအဲရ” ရဲဝံ
(ကလေင်ဟိုတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ၣ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ် “ခမိဗြဉ်ပုလဝဏ်ဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မှုံကိုပွမန်
ဒဒိမ် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ၣ်တု ပွဲဌာန်ၣ်ဟေင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၆။ သုတ်စာလာ

၁၆၇။ နိဒါန် ချင်သာရၣ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ၣ် ခမိဗြဉ်စာလာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေဝ်
သုာတဲ ။ ပ။ တုဟ်နပဒတ်တု ဂဇာန်ဒိုင်ပွဲသုတ်တုဆုမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် ဒေဝတမာရ်မယုတ်မာ
သိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇတင် ပွမသော်ဇကုနရ ကုခမိဗြဉ်စာလာတုကို သိုက်ကို
တသိုတ်အာနူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တုကို ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဗြဉ်စာလာတု မှောတ်တိုန်
နကိုဂါထာရ—

“ယံခမိဗြ မဟိုတ် တုအဲဟံသိုက်မှိုက် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရော? ညးမတန်ပဋိသန္ဓိ
ဝံဒိုင်စသိုင်ကာမဂုဏ်ရ၊ ကွေတ်မတွံဂးလွဲသိုက်မှိုက် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိညိၣ် မုရညးမွဲ
ကိုဂိုင်ကေတ်ရော?” ရဲဝံ ဟိုသုးရ။

(ယံဒေဝတမာရ်အယုတ်) ကုညးတန်ပဋိသန္ဓိၣ် ဒ်ပွမချိုတ်ရ၊ ညးတန်ပဋိသန္ဓိၣ်
ဒးတုတ်ဒွံကိုဒဒိမ်ဂမ္ဘိုင် (မတွံဂးသုဝဲမှုံတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ် ပွမကွေင်ဒက် ပွမ
ပြိုက်ဂစိုတ်)ရ၊ ဟိုတ်ၣ်ရ အဲ ဟံသိုက်မှိုက် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ။

တီလမှုံပိုင်ကျၢ်တြဲ တွံတခရ် ဒ်ဟိုတ်ကလိလောန် နူပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ တုဟ်န
ပွမပါကေံ ဒဒိမ်အိုတ်သို တီလမှုံပိုင်ကျၢ်တြဲၣ် ကိုအဲတို့လုပ် ပွဲပရမတ္ထသစ္စရ။

ဩသတ်ဂမ္ဘိုင် မပြာပ်အာစိုပ်ဘုံရုပ်ကို ဩသတ်ဂမ္ဘိုင် မတန်တုဘုံနာမ်ကို
နွံအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ၣ် ဟိုတ်မဟံတီ (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဒဒိမ်ဟိုတ်ၣ်ရ ဒးကလေင်
ကျင်ဘဝတို့ မွဲလေ့ပွန်အိုတ်ရ ရဲဝံ ကလေင်ဟိုတိုန်ရ။

ပွဲအခါ၌ ဖေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် “ခမိဗြဠာလာဝံ တီဒွင်အဲရ” ရဝံ မုံကိုပွမဒ် ဒဒိဒ် ပွမဟံမိဝ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ကေံဗွန်အာရ။

၇။ သုတ်ဥပစာလာ

၁၆၈။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခါ၌ ခမိဗြဠာလာဝံ ပွဲအခါနူဂယး ပိုက်ပ ငွေပ်သုာတဲ ။ ပ ။ တူဟ်နပဒတ်တဲ ဂဇာဒွင်ပွဲသွပ်တံဆုမ္မဲရ။ ပွဲအခါ၌ ဖေဝတ်မာရ်မ ယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် ခမိဗြဠာလာဝံတဲမ္မး “ယံခမိဗြ မုရ ပွဲဘုံမ္မဲ တုအဲ နွံပိုက်တူဟ်န ကတိုဒ်ရော?” ရဝံ ဟိုသုးကိုခမိဗြဠာလာဝံရ။ ဟိုဖေဝတ်မာရ် ပွဲဘုံမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ အဲ ဟံမ္မဲပိုက် တူဟ်နကတိုဒ်ရ ရဝံသုးရ။

ဩသွပ်တာဝတိဂမ္မိုင်ကို သွပ်ယာမာဂမ္မိုင်ကို သွပ်တုသိတာဂမ္မိုင်ကို သွပ်နိမ္မာန ရတိဂမ္မိုင်ကို သွပ်ဝသဝတ္တိဂမ္မိုင်ကို နွံအိုတ်ရ။ ပွဲဘုံဒွဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂ် ဩဝေဟင်ဏာ စိုတ်တုအဲညိ၊ ကြက်ဂွံဒင်စသိုင် ပွမမိပ်လဟိုင် ပွဲဘုံဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂ်ရ ရဝံ (သုးရ)။

“ဩဒေဝတ်တာဝတိဂမ္မိုင်ကို ဒေဝတ်ယာမာဂမ္မိုင်ကို ဒေဝတ်တုသိတာဂမ္မိုင်ကို ဒေဝတ်နိမ္မာနရတိဂမ္မိုင်ကို ဒေဝတ်ဝသဝတ္တိဂမ္မိုင်ကို နွံအိုတ်ရ။ ဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂ် ဒင်ဒးဗန်ဒက် နကိုအဗန်အဒက် ကာမဂုဏ်ဂမ္မိုင်ဂ်ဒ်တဲ မ္မဲလှေ့ဥန် အာစိုပ်တို့ရး အလိုက်ပိုက်ဒေဝတ်မာရ်အိုတ်ရ။

လောကအလုံအိုတ်သို ဂိုတူဘျဲဂြင်ဒွင်ယျုယျုရ။ လောကအလုံအိုတ်သို ယေက်ဂဂဲ တိုန်ဒွင်ရ။ လောကအလုံအိုတ်သို သူပုတ်ဂွေန်ပုတ်တိတ်ဒွင်ရ။ လောကအလုံအိုတ်သို ချီတောင်ဒွင်ရ။

ဩပွဲဌာန်မ္မဲ ဟံချီတောင်ရ။ သူပုတ်ဟံတိတ်ရ။ အရီဂမ္မိုင် ဂပ်ဝသိပ်ဂိုပ်ရ။ လအာ မာရ်ဟံသောင်ရ။ ပွဲဌာန်(နိဗ္ဗာန်ဂ်) စိုတ်အဲ မိပ်လဟိုင်ရ ရဝံ သုးရ။

ပွဲအခါ၌ ဖေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ် “ခမိဗြဠာလာဝံ တီဒွင်အဲရ” ရဝံ မုံကိုပွမ ဒဒိဒ် ပွမဟံမိဝ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ကေံဗွန်အာရ။

၈။ သုတ်သီသုပစာလာ

၁၆၉။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခါ၌ ခမိဗြဠာသီသုပစာလာ ပွဲအခါနူဂယး ပိုက် ပငွေပ်သုာတဲ ။ ပ ။ တူဟ်နပဒတ်တဲ ဂဇာဒွင်ပွဲသွပ်တံဆုမ္မဲရ။ ပွဲအခါ၌ ဖေဝတ်မာရ် မယုတ်မာ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် ခမိဗြဠာသီသုပစာလာတဲမ္မး “ယံခမိဗြ မုရကွေတ်ညးမ္မဲ တုအဲ သျိုက်မျိုက်ရော?” ရဝံ ဟိုသုးကိုခမိဗြဠာသီသုပစာလာရ။ ဟိုဖေဝတ်မာရ် ကွေတ်ညးမမိက် ကိုမ္မဲမ္မဲ အဲ ဟံသျိုက်မျိုက်ရ ရဝံ သုးရ။

သော့ညာတ်ကေတ် တွအဲ ဗွဲမတုပ်သုတ်ကိုခမီပြရ၊ တွအဲ ရန်တုံကိုမုရ်ပုဂိုလ်
မွဲတဲ တုတ်ကျိပ်ရော? ယဝ်ဟံသျှိုက်မျှိုက်ကွေတ်မွဲ၊ မဟိုတ် ဒွေတ်ဒိုင်ခံင်ခံင်ယံင်
ယံင်ရော? ရဲဝံ သွးရ။

ယံဒေဝတ်မာရ် ပွဲမူးနုသာသနာဝံဟောင် (ကွေတ်)ပါသဏ္ဌာဂမိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ပုဂိုလ်
ဂမိုင်ဂို တို့ဗျိုက် ပွဲကွေတ်မိစ္ဆာဂမိုင်အိုတ်ရ၊ ခရ်ညးဂမိုင်ဂို အဲ ဟံသျှိုက်မျှိုက်ရ၊
ညးဂမိုင်ဂို ဟံဆိုက်ဗွက် ပွဲခရ်(သစ္စပန်)အိုတ်ရ။

ကျိတ်တြဲ မချိုက်ပေတ်ကောံစက္ခမသုန်သ် မကတိုန် ပွဲဂကူသိုင်သာကျဝင်
မဟဲကိုညးပြိုင်ပကာန် မလိဗျိုက်(မပ္ပိန္န)ဂမိုင်အိုတ်သိုတဲ မတန်တ မပိုက်ခေါတ်ကောံ
မပ္ပမစ္စမာရ်တဲ (ညးသအောင်ဂမိုင်)မအံင်ဇုးဟံမာန် ပွဲအရာဌာနဂမိုင်အိုတ်သို မတိတ်
ဗွဲ(မပ္ပိန္န)ဂမိုင်အိုတ်သို မိန်တဏှာဒိဋ္ဌိဂမိုင်အိုတ်သို မဟဂပ်သိပ်ဂိုပ်ဂို ညာတ်တ
ခရ်အလုံအိုတ်သိုရ။

အာစိပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) ဒ်အရာကမ်ဂမိုင်အိုတ်သိုအိုတ်ရ၊ တိတ်ဗွဲ (နူကိလေသ
ဗွဲအစောံမသွအာရီ) ပွဲ(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဥပဓိအိုတ်ရ၊ တီလမူပိုင်ကျိတ်တြဲ အာစာအဲရ၊
ဒွေံဗတောန်အာစာဂို အဲ သျှိုက်မျှိုက်ရ ရဲဝံ ကလေင်ဟိုရ။

ပွဲအခိုင်ဂို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “ခမီပြသီသုပစာလာဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရဲဝံ မူကိုပွမ
ဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂိုဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂိုဟောင် ကောံဗွန်အာရ။

၉။ သုတ်သေလာ

၁၇၀။ နိဒါန် ချင်သာရဂိုရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂို ခမီပြသေလာ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်
သုာတဲ ။ ပ ။ တုဟ်နပဒတ်တဲ ဂဇာဒိုင်ပွဲသုတ်တုံဆုမွဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ
သိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂိုက် ပွမချီတောင် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုခမီပြသေလာတဲကို သိုက်ကို
တသိုတ်အာနုသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ပြာပ်အာဇရောင် ခမီပြသေလာတဲ ဖျောတ်တိုန်
နကိုဂါထာရ—

“ဗိုရပ် (အတ္တဘ)ဝံ ညးလိမ္မဲ ကိုကတိုန်ရော? ညးလေပ်သွ ဗိုရပ် (အတ္တဘ)
ဝံတုန် ညးလိရော? မဟိုတ် ဗိုရပ်(အတ္တဘ)ဝံ ကတိုန်ကျင်ရော? မဟိုတ် ဗိုရပ်
(အတ္တဘ)ဝံ ပျိုတ်ရော?” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂို ကသပ်ဒ် ကုခမီပြသေလာရ “ညးဖျောတ်ဂါထာဝံ ညးလိရော? မိုဟ်ဟာ
ဒေဝတ်ဟာ” ရဲဝံ (ချပ်တဲမွဲ) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ သိုက်ကိုကတိုန်ပွမဖေက်ဂိုက်
ပွမချီတောင် ပွမသော်ဇကုနရ် ကုအဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာနုသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို

ဖျော့တတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမီဗြသေလာ တီကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ ကလေင်ဟိုတိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“အတ္တဘဝံ အလိုဇကုလေင် ဂပ်ဝံသုလင် ဟံသေင်ရ၊ ညးသအာင်လေင် ဂပ်ဝံ သုလင် ဟံသေင်ရ၊ အတ္တဘဝံ သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်တဲ ကတိုန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်လို လာ်ရံရ ပှိုတ်ရ။

မဗီဇ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ မဂပ်ဝံတိုပဠုမ်လင် ပဲ့တိမှိုက် သွနိဿယ်ကိုရံတိကောံဇေဝတ် (၁၅)ဓါပြကာတဲ သုဟ်ညင်ရဲကျုတ်တိုန်ကို—

တုပ်သုဟ်သတ်ဝံရ ခန္ဓဂမ္တိုင်ကို ဓာတ်တြပြကာဂမ္တိုင်ကို အာယတနတြပြကာဂမ္တိုင်ကို ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံ သွနိဿယ်ကိုဟိုတ်တဲ ကတိုန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်လိုလာ်ရံရ ပှိုတ်အိုတ်ရ” ရံဝံ (ကလေင်ဟိုရ)။

ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာကို “ခမီဗြသေလာဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရံဝံ မှုကိုပွမ ဒိုင်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒိုင်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေံဗွန်အာရ။

၁၀။ သုတ်ဝဇိရာ

၁၇၁။ နိဒါန် ညင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကို ခမီဗြဝဇိရာ ပွဲအခိုင်နူဂယး မိုက်ပဠေင် သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ညင်သာရဂ်ရ၊ ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲညင်သာ ရဂ်တဲ ကိုပိုင်တဲပွဲကြ ပါစူးအာနုဌာန် ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ်တဲမွဲး တုဟ်နပဒတ်တဲ ပြာပ်အာဂြိုပ် အန္ဓဂိုန်တဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲသုင်တံဆုမဲ့ရ။ ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ သိုက်ကိုကတိုန် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုခမီဗြဝဇိရာတဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာ နူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ပြာပ်အာဇေရင် ခမီဗြဝဇိရာတဲ ဖျော့တတ်တိုန် နကိုဂါထာရ—

“မုရဲညးမဲ့ ကိုကတိုန် သတ်ဝံရော? ညးလေင်သွ သတ်ဂ်တုန် ညးလိုရော? မုဟိုတ် သတ်ဝံ ကတိုန်ကျင်ရော? မုဟိုတ် သတ်ဂ် ပှိုတ်ရော?” ရံဝံ (ဖျော့တတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကို ကသပ်ဒ် ကုခမီဗြဝဇိရာရ “ညးဖျော့တတ်ဂါထာဝံ ညးလိုရော? မိုက်ဟာ ဒေဝတ်ဟာ” ရံဝံ (ချပ်တဲမွဲး) “ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရ၊ သိုက်ကိုကတိုန်ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇတပ် ပွမသော်ဇကုနရ ကုအဲကို သိုက်ကိုတသိုတ်အာနူသမာမိ ပွမတန်ကြန်တဲကို ဖျော့တတ်တိုန်ဂါထာရ။ ခမီဗြဝဇိရာ တီကေတ် ညးဝံ ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာရောင်တဲ ကလေင် ဟိုတိုန်ကို ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာ နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“ယွံဒေဝတ်မာရ် မုအရာမဲ့ သတ်ရံဝံ တုအဲ ပတေံဂ်ရော? လညာတ်ဟံဒးရး ဇေတ်ဗက်လေင် တုအဲရ၊ သတ်ရံဝံမွဲးဂ် ဂကောံသင်္ခါရသက်သက်ဟေင်ရ၊ ပွဲဂကောံ သင်္ခါရဝံ ဗွဲသတ်အရထ ဟဂပ်ဝံကလိဝံ ရံဝံမွဲး သတ်ရ။

ဟိုတ်မျှကိုကပေါတ်ကြိယာဗာ လစေလစေရှ်ရ ရများ ကော်ခဟိုသွး ရံဝံမွး က္ခိစောတ်ညင်ရ်ဒ်ကို တုပ်သုတ်သ်ဝံ ခန္ဓဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ ပြာကဋ်အိုတ်မွး နှိသိုတ် ကော်ခရံဝံမွး သတ်ရ။

ဂလာန်ဂ် ညံပြရ၊ ဒဒိခိ(မတွံဂးခန္ဓမသုန်ပြကာ)ဟောင် ကတိုဒ်ရ၊ ဒဒိခိဂ် တန်တ လောင် တန်တရ၊ လိုလောင်လိုရ၊ ပါထောံကောံ ဒဒိခိ (မတွံဂးခန္ဓမသုန်ပြကာ)တဲ ဓရ်မွဲသအောင် မသအောင်နူ ဒဒိခိမတွံဂးခန္ဓမသုန်ပြကာ ဟံကတိုဒ်ရ၊ ပါထောံကောံ ဒဒိခိတဲ ဓရ်မွဲသအောင် မသအောင်နူဒဒိခိမတွံဂး ခန္ဓမသုန်ပြကာ ဟံပျိုတ်ရ” ရံဝံ ကလောင်ဟိုရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်မာရ်မယုတ်မာဂ် “ခမိပြဝဇီရာဝံ တီဒိုင်အဲရ” ရံဝံ မျှကိုပွမဒ်ဒဒိခိ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟောင် ကောံဗွန်အာရ။

ဘိက္ခုနီသံယုတ် တဲရောင်။

၆။ ဗြဟ္မသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်ဗြဟ္မာယာစန

၁၇၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ဆွဲကတိဒ်ကျက်တဲ ဗွဲကိပ်ကွာ သုဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲသွပ်တုံဒြဲအဖေလ ဇရေင်သြင်ကြိုင်နေရဉ္စရာ အပွဲတြိပ်ဥရဝေလရ။ ပွဲအခါင်ဂှ် ပြာပ်အာ ဌာန်လုသိုတ်ဒြဲတဲ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ယောသတင်ဒိုင်ညးမွဲစပ်ဂှ် ကသပ်စိုတ် ရဲဝံ နှိပြာ ကဋ်ကွိုင်ရ—“ခရ် အဲ ဂြင်တီလဝ်ဝံတုန် ဖြိုဟ်နက်ရ၊ ဖြိုင်ကိုညာတ်မာန်ရ၊ ဖြိုင်ကိုတီမာန်ရ၊ စိုဟ်လလမ်ရ၊ ပြသန်ရ၊ အရာဂေတ်ဂေင်ပူဂိုလ်တက္ကိဂမ္တိုင်ဟံသေင်ရ၊ ချီန်ချောတ်ဇိပ်ဂှ်ရ၊ တုပညာဂမ္တိုင်ဟေင် တီကေတ်မာန်ရ၊ သတ်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် မိပ်လဟိုင်ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ မိပ်ဗြိပ်လဟိုင်လဟာဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ သျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမလောန်အိုတ်ရ၊ သတ်မဂ္တိုင် မမိပ်လဟိုင် မမိပ်ဗြိပ်လဟိုင်လဟာဲ မသျှိုက်မျိုက်ကြိုက်စိုတ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ဗွဲမလောန်ဝံ ဖြိုင်ကိုညာတ်ကေတ် ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဒ်ဟိုတ်ဒေက်တ ခရ်ဖိုဂမ္တိုင်ဝံမာန်ရ၊ ခရ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပွမပြုပြေင်အိုတ်သိုလလမ်၊ နှိအရာပါသုးကေုဥပမိ အိုတ်သို၊ နှိအရာတဏှာအိုတ်၊ နှိအရာရာဂစာ်စူး၊ နှိအရာပျိုတ်၊ နှိအရာစိုဟ်လလမ်ဝံလေဝ် ဖြိုင်ကိုညာတ်ကေတ်မာန်ရ။ အဲ တွံခရ်မူး၊ ညးဂမ္တိုင်မွဲသအာင် ဟံတီ ဟံကျိုဟ်ခွင်ကေတ် (ခရ်)အဲအိုတ်ရ၊ နှိသတ်မူး ပွမဟိုတ်ခရ် နှိချောင်စိုတ်ကုအဲဟေင်ရ၊ နှိပျဲပျံကုအဲဟေင်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်စိုတ်ကတိဒ်ရ)။ သအာင်နူဂှ် ဂါထာဂမ္တိုင် မထေက်ကိုအမ်သပ်လောန်ဝံလေဝ် သိုကိုဟံကေင်မိင်ပွဲကိပ်ကွာ ပြာကဋ်ကွိုင် ပွဲအပွဲစိုတ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ပုန်ရ—

“ခရ် အဲကလိဝံတီလဝ် နမဒွေတ်ဗွဲမဝါတ်ဂါတ်ဂှ် ပွဲကာလလှဟ်ဝံ ဟံထေက်ကို တုဟ်နဟိုတ်ဝံရ၊ ညးမဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကို ရာဂဒေါသဂမ္တိုင်ဂှ် တီကေတ် ခရ်ဝံ ဗွဲမ လောဲသွာ ဟံမာန်အိုတ်ရ။

သတ်ဂမ္တိုင် ဒးဒင်ကိုင်ကြောပ်လဝ် နကိုသတိဒ်မုအဝိဇ္ဇာ မစောဲလံ နကိုရာဂှ် ခရ်ဒစး(သံသာ) မဇိပ်ဂှ်ဖြိုဟ်နက် ပွာအဏုလက်ကျိုက် မဖြိုင်ကိုညာတ်မာန်ဂှ် ညာတ်ကေတ် ဟံမာန်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (ပြာကဋ်ကွိုင် ပွဲစိုတ်အိုတ်ပုန်ရ)။

အယောဗ္ဗာရဏာဒိုင်သတ်ဝံ ဂှမ်စိုတ်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သိုဟံလောပ်အာ တုဟ်န တွံခရ်တဲ လောပ်အာ သွက်သဝံမင်မသက္ကုဂဝင်ရ။ ပွဲအခါင်ဂှ် တီကေတ် ကသပ်စိုတ်တီလ မ္မုပိုင်ကျက်တြဲ နကိုစိုတ်ဇကုတဲဂှ် ကသပ်သတ်ဝံ နှိကွိုင်ကုဗြိုဇ္ဇေသဟမ္ပတိရ—“ယံသကအ် တအ် လောကဒးလီလ်ရသ့၊ ယံသကအ်တအ် လောကဒးလီလ်ဗွဲတေင်ရသ့၊ ဂှမ်စိုတ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု

မသုခစုတ်၌ သိုဟုံလှောင်အာ တွက်နုတုံစေတု လှောင်အာ သွက်သဝံမင်မသက္ကုဂဝိင်ရသံ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ကျင်ရ)။ ပဲ့ကြနု၌ တြုံမျှကိုဇြဟတ်၌ သပါတမခွပ်စွဲလပ် သုဟ်ညင်ရဲပူး ပတိတ်ကို၊ သပါတမပူးစွဲလပ် သုဟ်ညင်ရဲခွပ်ပျပ်ကို ဗြိုသဟမ္ပတိ၌ ကေုဗ္ဗန်အာနုဘုံဗြိုတု နိပြာကဋ်ကျင် ပဲ့ဂတမုဒ်တိလမူပိုင်ကျ်တြရ။ ပဲ့အခိင်၌ ဗြိုသဟမ္ပတိ၌ လွက်ကေုဟ်ပတိန် ယာတ်ကေုဟ် ပဲ့လတူပူးမွဲလပါ်တု တင်ကွံင်ပုင်၌ ထံက်ပဲ့တိတု ပင်ခွအ်သိုပ်တု လှောင်ဏာ ဇရေင် တိလမူပိုင်ကျ်တြတု ဂရင်ပတိတိုန် ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတိလမူပိုင် ကျ်တြမျှကို ပိုင်တြပြကာ၌ ဩဝ်ဟိုတုံစေတုကျ်၊ ကျ်တြ မလေပ်ဟိုသူးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ၌ ဩဝ်ဟို တုံစေတုကျ်၊ သတ်ဂမိုင် မျှကိုမျှက်ကိလေသမအောန် ပဲ့မတ်ပညာ၌ နွံအိုတ်ရ၊ (သတ် ဂမိုင်၌) ဟိုတ်မဟဝံကလင်ကေတ်စေတုရ ဒးဟောမ်မြမ်အိုတ်ရ၊ ညးမတိကေတ်စေတုဂမိုင် ကြက်နွံအိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ဗြိုသဟမ္ပတိ ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံတု ပဲ့ကြ သအာင်နု၌ ဂရင်ပတိတိုန် ဂလာန်ဝံပွန်ရ။

ပဲ့ကိုပ်ကွာတေံ ပဲ့မဂဓရးဂမိုင် စေတုကေတ်မိစ္ဆာ မဟံသအးဇုး အာစာဇေဝ်ဂိုဏ် ဂမိုင် မျှကိုလက်ကျိုက်(မပွဲရာဂ) မဂပ်ဝ်ချပ်၌ နိပြာကဋ်ကျင်တုရ၊ ဩဝ်လွံက်ကိုတြင် နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ညိ၊ စေတုသစ္စပန် တိလမူပိုင်ကျ်တြ မတ်စူးနုကျိုက်လှေင် မဂပ်ဝ်တိ ဗွဲမဗွဲကိုသဘာဝ၌ ဩဝ်ကို(သတ်ဂမိုင်) ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ။

ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မနိတုပညာမခိုဟ်ဆဲ၊ ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မျှကိုမတ် (ဉာဏ် မသုဟ်အစောညာတ်ကေတ်) ဗွဲပွီပွဲမာန် တြုံမတန်တ ပဲ့လတူကုဟ်ဒိုက် သုဟ်ညင်ရဲ မှ်သေ့ဝ်ရံင် ဂကောံမှိုဟ်မျှပွီပွဲမာန် တုပ်သတ်ဝံကိုရ တိလမူပိုင်ကျ်တြ မစူးသေ့အာ နုဂဝိင်အစံင်အတူ၌ တိုန်လတူပြာသာဒ် မတုတ်နုကိုပညာ(ဓမ္မ)တု ဩဝ်မှ်သေ့ဝ်ရံင် ဂကောံသတ်မတို့စိုပ်ဒိုင် ပွမစံင်တူပူဆာ နမဒးဒင်ပျိုမျိုက်ကို ပွမ ဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူဂမိုင်ညိ။

ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မျှကိုလွီပရာ မဂံင်သကာ ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မျှကို ပေါအံင်ဇုးတု ဩဝ်ဒိုက်ကတိုညိ၊ ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မတုပ်သုဟ်ကိုညးဇေဝ်ကွီ ယွံတိလမူပိုင်ကျ်တြ မဟံမွဲကိုဂတု (ကိလေသ) ဩဝ်ဂေတ်ဂေင် ပဲ့လောကညိ၊ ယွံကျ်တြ မျှကိုပိုင်တြပြကာ ဩဝ်ဟိုတုံစေတု၊ ညးတိကေတ်စေတုဂမိုင် ကြက်နွံ အိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ပဲ့အခိင်၌ တိလမူပိုင်ကျ်တြ သုစုတ်သမ္ဘိ ပွမအာတ်ပါန်အခေါင်ဗြို၌တု ပဟိုတ်ကို ပွမဆာန်ဗျူသတ်ဂမိုင်တုလေဝ် မှ်သေ့ဝ်ရံင်လောက နုကိုဗုဒ္ဓစက္ခုမတ်ကျ်ရ၊ တိလမူပိုင် ကျ်တြ မှ်သေ့ဝ်ရံင်လောက နုကိုဗုဒ္ဓစက္ခုမူး သဝံညာတ်ကေတ်သတ်ဂမိုင် မျှကိုမျှက် ကိလေသမအောန် ပဲ့မတ်ပညာ၊ မျှက်ကိလေသမဂိုင် ပဲ့မတ်ပညာ၊ မျှကိုဣန္ဒြိ ကြင်ကျဟ်၊ မျှကိုဣန္ဒြိ ချိုန်စေတု၊ မျှကိုအကာအရာ ခိုဟ်ဆဲ၊ မျှကိုအကာအရာ ဟုံခိုဟ်ဆဲ၊ မကိုတိ

ကျိဟ်ကေတ်လေဝဲသွာမာန်၊ မဇ္ဈိင်ကိုတိကျိဟ်ကေတ်မာန်၊ လှိုမ္မုံအလေံမွှာ်သေ့ဝ်ပရလိုက် ကောံဒုဟ်ဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲးဘယ်၊ လှိုမ္မုံအလေံဟံမွှာ်သေ့ဝ်ပရလိုက် ကောံဒုဟ်ဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲးဘယ်တုဲ ပဒတ်အိုတ်ဂံၤရ။ ဥပမာမွဲးတုဲ— ပွဲတြိပ်ဒက်ဥပ္ပါယ်ကို ပွဲတြိပ်ဒက်ပဒမကို ပွဲတြိပ်ဒက်ပုဏ္ဏရိက်ကို ဒက်ဥပ္ပါယ် ဒက်ပဒမ ဒက်ပုဏ္ဏရိက်ဂမ္တိုင်လှို ကျုတ်တိုန် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ ဇ္ဇောမောဝ် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံမံက်တိုန် နူဒုတ်အိုတ်ဏီရ၊ ဗျိုက်ဒိုင် ပွဲဒုတ်အိုတ်တုဲ ဖောအ်ဗြေပ်အိုတ်ရ။ ဒက်ဥပ္ပါယ် ဒက်ပဒမ ဒက်ပုဏ္ဏရိက်ဂမ္တိုင်လှို ကျုတ်တိုန် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ ဇ္ဇောမောဝ် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ တန်တ ညီသုတ်ကိုဒုတ်အိုတ်ရ။ ဒက်ဥပ္ပါယ် ဒက်ပဒမ ဒက်ပုဏ္ဏရိက်ဂမ္တိုင်လှို ကျုတ်တိုန် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ ဇ္ဇောမောဝ် ပွဲဒုတ်အိုတ်ရ၊ မံက်တိုန်လတူဒုတ်တုဲ တန်တအိုတ်ရ၊ ဟံကွေပ်ဗာန် နကိုဒုတ်အိုတ်ရ။ တုပ်တသံဝံဟောင် တီလမ္မုံပိုင်ကျိတြဲ မှာ်သေ့ဝ်ရံလောက နကိုဗုဒ္ဓစက္ခုမွဲး ဟိုတ်မသဝံညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္တိုင် မ္မုံကိုမျိုက်ကိလေသမအောန် ပွဲမတ်ပညာ၊ မျိုက်ကိလေသမဂ္တိုင် ပွဲမတ်ပညာ၊ မ္မုံကိုဣန္ဒြိယကြိုင်ကျုတ်၊ မ္မုံကိုဣန္ဒြိယချိန်စတ်၊ မ္မုံကိုအကာဲအရာ ခိုဟ်ဆဲး၊ မ္မုံကိုအကာဲအရာ ဟံခိုဟ်ဆဲး၊ မကိုတိကျိဟ်ကေတ် လေဝဲသွာမာန်၊ မဇ္ဈိင်ကိုတိကျိဟ်ကေတ်မာန်၊ လှိုမ္မုံအလေံမွှာ်သေ့ဝ်ပရလိုက် ကောံဒုဟ်ဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲးဘယ်၊ လှိုမ္မုံအလေံဟံမွှာ်သေ့ဝ်ပရလိုက် ကောံဒုဟ်ဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲးဘယ်တုဲ ပဒတ်အိုတ်ဂံၤရ သွးကို ဗြိုသဟမ္ပတိ နကိုဂါထာရ—

“ယံတြိ ဓရ်မပြ မလုတ်လပ်တဲၣ် ထေင်းမ္မုံအယံမာတ်ဍောင်စိတ်ရတုဲ ဟံတံကို ကုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ (သွက်ဝံပဒတ်အာသိုဟံတံကို စိတ်လှောင်ကျိုင်ရ၊) ညးဂမ္တိုင် မချိုက်ပေင်တ ကောံကတောင်(ပညာ)ဂံၤ ဩဝ်ဗလးကို(ဓရ်သဒ္ဓါ) ပွမလျိုင်ပတေ့အိုတ်ညီ၊ သွက်ညးဂမ္တိုင်ဂံၤ အဲကျိ ပံက်လပ်ကိုတြိုင်နိဗ္ဗာန်တဲၣ်ရ” ရံဝံ (သွးရ)။

ပွဲအခိုင်ဂံၤ ဗြိုသဟမ္ပတိဂံၤ (နမတိကေတ်) ရံဝံမွဲး “တီလမ္မုံပိုင်ကျိတြဲ သွအခေါင် သွက်ဝံတံဓရ် ကုအဲတဲၣ်ရ” ဂံၤ လှောင်တ တီလမ္မုံပိုင်ကျိတြဲတုဲ သွရဲသေ့ဝ်ရံတဲၣ်မွဲး ပွဲဒုတ်ဟောင် ကေုဗ္ဗန်အာရ။

၂။ သုတ်ဂါရဝ

၁၇၃။ အဲချိုက် ဝံမိင်လပ် ရံသံဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျိတြဲ ဆဝံကတိန်ကျိတုဲ ဗွဲကိုပ်ကွာ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲသွပ်တံၣ်ဇြဲအဖေါလ ဇေရင်ဩင်ကြိုင်နေရဉ္စရာ အပွဲတြိပ်ဥရဝေလရ။ ပွဲအခိုင်ဂံၤ ပြာပ်အာဌာန်လှိုသိုတ်ဇြဲတုဲ ကုတီလမ္မုံပိုင်ကျိတြဲ ဃောသတင်ဒိုင်ညးမ္မဲဝေဂံၤ ကသပ်စိတ်ရံဝံ နိပြာကဋ်ကျိုင်ရ— “ပွမဒးပဒတ် သိုဟံမ္မဲကိုအရာမရဲသေ့ဝ်ရံ အရာဗွဲအောပ်မာဂံၤ နိဒဒိခိုင်ရ၊ အဲ မုရသမဏမ္မဲကို ပြာဟ္မဏမ္မဲကို သွရဲသေ့ဝ်ရံ သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတုဲ သေ့ဝံပဒတ်ရော?” ရံဝံ (ကသပ်ဒိရ)။

ပွဲကြဲနုဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲဉ်ရ “တုဟ်နပ္ပမကိုဍိုက်ပေတ် ဂကောံ သီလမဟံဍိုက်ပေတ်ဏီ အဲသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲကိုသမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင် မဍိုက်ပေတ်ကောံ သီလ နမတောင်လတူဇကု စိုက်ဒးသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အဲဟံညာတ်ရ။

တုဟ်နပ္ပမကိုဍိုက်ပေတ် ဂကောံသမာဓိ မဟံဍိုက်ပေတ်ဏီ သွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲကိုသမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင် မဍိုက်ပေတ်ကောံသမာဓိ နမတောင်လတူဇကု စိုက်ဒးသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အဲဟံညာတ်ရ။

တုဟ်နပ္ပမကိုဍိုက်ပေတ် ဂကောံပညာ မဟံဍိုက်ပေတ်ဏီ သွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲကို သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင် မဍိုက်ပေတ်ကောံပညာ နမတောင်လတူဇကု စိုက်ဒးသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အဲဟံညာတ်ရ။

တုဟ်နပ္ပမကိုဍိုက်ပေတ် ဂကောံအရဟတ္တဖိုလ် ပွမတိတ်ဗူးနုကိလေသ မဟံ ဍိုက်ပေတ်ဏီ သွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲကိုသမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မွဲသအာင် မဍိုက်ပေတ်ကောံအရဟတ္တဖိုလ် ပွမတိတ်ဗူးနုကိလေသ နမတောင်လတူဇကု စိုက်ဒးသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန် ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အဲဟံညာတ်ရ။

တုဟ်နပ္ပမကိုဍိုက်ပေတ် ဂကောံပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မလေပ်တီညာတ် အရဟတ္တ ဖိုလ် ပွမတိတ်ဗူးနုကိလေသ မဟံဍိုက်ပေတ်ဏီ သွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲကို သမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင်တဲ ပဒတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သမဏကို ဗြာဟ္မဏကိုမွဲသအာင် မဍိုက်ပေတ် ကောံပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မလေပ်တီညာတ် အရဟတ္တဖိုလ် ပွမတိတ်ဗူးနု ကိလေသ နမတောင်လတူဇကု စိုက်ဒးသွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ပဒတ်ဂ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္ဂိုင် မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် အဲဟံညာတ်ရ။ ဩရေလောကုတ္တိရ်မွဲ အဲထပက်ခွင် ဂြင်တီကေတ်ရ၊ ခရ်ဟောင် အဲ သွၣ်သွၣ်ရံရ် သွအဲပရဲ သွနိဿယ်ဗွဲတဲ ဝံသွဒတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခါ၌ ဗြိသဟမ္မတိ တိကောတံ ကသပ်စိုတ်တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြ နက္ခိတိဇကုတဲ
တြိမ္မုက္ခိဟတိသုတံမခွပ်စွံလဝ် သုဟ်ညင်ရဲပုးပတိတံ၊ သပါတဲမပုးစွံလဝ် သုဟ်
ညင်ရဲခွပ်ပုပ္ပံကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ကေုဗ္ဗနိအာနုဘုံဗြိတဲ နိပြာကဋ်ကျင် ပွဲဂတမုခ်
တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြရ။ ပွဲအခါ၌ ဗြိသဟမ္မတိ၌ လွက်ကွေဟ်ပတိနိယာတ်ကွေဟ် ပွဲလတူပုး
မွဲလပါတဲ ပင်ခွဲအံသိုပ်တဲ လောဝ်ဏာဇရေင်တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြတဲ ဂရင်ပတိတိနိဂလာန်ဝံရ-
“ယွံကျ်မ္မုပိုင် ကသပ်၌ ချံပြအတိုင်ရ၊ ယွံကျ် မလေပ်သွးတံ ဂလာန်နိဟ်ဆဲ ကသပ်၌
ချံပြအတိုင်ရ၊ ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပွဲကာလအတိက် မကလိလောန်ကျင်တဲဂမ္တိုင် ယွံကျ်တြ
မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ကတိဒ်တဲအိုတ်ရ၊ ကျ်တြဂမ္တိုင်လေဝ် သွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရံ
သွၣ်အဲပရဲ သွၣ်နိဿယဗ္ဗာကိုဓရ်ဟေင်တဲ ပဒတ်ကျင်အိုတ်တဲရ။

ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပွဲကာလအနာဂတံ ကြက်ဒ်ဂတဂမ္တိုင် ယွံကျ်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်
တောင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ကြက်ကတိဒ်တဲအိုတ်ရ၊ ကျ်တြဂမ္တိုင်လေဝ် သွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရံ သွၣ်အဲပရဲ
သွၣ်နိဿယဗ္ဗာကိုဓရ်ဟေင်တဲ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံကျ်မ္မုပိုင် ပွဲအခါပစ္စုပ္ပန်လုဟ် တိလ
မ္ပပိုင်ကျက်တြ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကောတံ (ဓရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သီ) အလိုဇကု မချံ
စုတ်လေဝ် သွၣ်ရေၣ်သေၣ်ရံ သွၣ်အဲပရဲ သွၣ်နိဿယဗ္ဗာကို ဓရ်ဟေင်တဲ ဩဝ်ပဒတ်ညိ ရံဝံ
ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံရ၊ ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံတဲမွဲး သအာင်နုၣ် ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံပုန်ရ-

“ကျ်တြဂမ္တိုင် မကတိဒ်တဲ ပွဲကာလအတိက်ကို ကျ်တြဂမ္တိုင် ကြက်ကတိဒ်
ပွဲအနာဂတံကို ကျ်တြ ဃောကတိဒ် ပွဲပစ္စုပ္ပန်လုဟ် မလေပ်ပါပွေင်ကေု ဗ္ဗမစံတူ
သတ်ဂမ္တိုင်ကို နွံရ။

ကျ်တြဂမ္တိုင်အလုံအိုတ်သီ၌ သွၣ်အဲပရဲကိုဓရ်သပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်၌တဲ ပဒတ်အိုတ်
တဲရ၊ ဃောပဒတ်အိုတ်ရ၊ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဗ္ဗမပဒတ်သင်္ဂတုန် သဘဓမ္မတာ
ကျ်ဂမ္တိုင်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟေင် ညးမ္မုပိုင်ကိုဒတဲဇိုၣ် ရာဒနာကိုဒ်မဇ္ဈေၣ်ပြ်ဒ်တဲ သီဗ္ဗုဟ်တံ
ဒေုဘတောန်ကျ်ဂမ္တိုင်၌ ဂပ်ဝ်သွၣ်အဲပရဲကို ဓရ်သပ္ပုရိဟ်ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိပုန်ရ။

၃။ သုတ်ဗြဟ္မဒေဝ

၁၇၄။ အဗ္ဗိက် ဝံမိင်လဝ် ရံသင်္ဂရ-

ပွဲကာလမ္မုအခါ တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြ သွၣ်ဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရေင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ကောန်မ္မုယျုဗြဟ္မဒေဝ ဒဒက်တံဗဗ္ဗး
ဗြမ္မံ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ခမိ (သွၣ်ခမိ) ပွဲဇရေင်တိလမ္ပပိုင်ကျက်တြရ။

ပွဲအခါ၌ တိလပိုင်ဗြဟ္မဒေဝ ညးမ္မုဝပ်ပြာပ်အာဠာန်လုသိုတ်တြတဲ သီဟံဝိဝိင်
ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဗြဟ္မတိလ္လိပရာဗ္ဗေသကာတံ မ္မုကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်၌တဲ ပဒတ်မွဲး

ခြာဟုံလအိဟောင် အရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒေတ်မပြ ဟဲ့ပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ခမိဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်နွံပိုက်ဂ် ပဲ့ဘဝလှဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဒိသန္တိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ်ဒေတ်မပြတဲရ၊ သွပတဲကွေက်ိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမဲ့သအာင် ဟုံမဲ့တဲရ” ရဲဝံ တီရ၊ တီလပိုင်ဗြဟ္မဒေဝဂ် မှောင်ကိုတုအရန်ဂမိုင် နိပါလုပ်မဲ့ဇကုရောင်။

ပဲ့အခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဗြဟ္မဒေဝ ပဲ့အခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ပပေင် သုာတဲ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်သာရဂ်ရ၊ ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် အတိုင်လေင်သို ပဲ့ချင်သာရဂ်မူး ပြာပ်စိုပ်အာ သိုမိဇကုရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗူးဗြ မိတီလပိုင်ဗြဟ္မဒေဝဂ် ပတိုန်ပူဇ်ထွဒိုင် ချာတ် မထွဒိုင်လှိုင် ကုဗြီရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုဗြီသဟမ္ပတိရ “ဗဗူးဗြ မဒ်မိတီလပိုင်ဗြဟ္မ ဒေဝဝံ ပတိုန်ပူဇ်ထွဒိုင် ချာတ်မထွဒိုင်လှိုင် ကုဗြီရ အဲ ပြာပ်အာဇရေင် ဗဗူးဗြဂ်တဲ သေ့ကို သမုံကသမုာတ်စိုတ်မူး နိုဟ်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပဲ့တြုနူဂ် ဗြီသဟမ္ပတိဂ် တြုံမုံကိုဗြဟတ်ဂ် သပါတဲ မခုပ်စုံလပ် သုဟ်ညင်ရပူးပတိတ်ကို၊ သပါတဲ မပူးစုံလပ် သုဟ်ညင်ရခုပ်ပှပ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ကေံဗွန်အာနုဘုံဗြီတဲ နိပြာကဋ်ကျင် ပွဲဂတမုခ်သို မိတီလပိုင်ဗြဟ္မ ဒေဝရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗြီသဟမ္ပတိ ဒတူဒိုင်ပဲ့အကးတဲ မှောတ်ဟိုက်ဗဗူးဗြ မဒ်မိတီလပိုင် ဗြဟ္မဒေဝ နကိုဂါထာရ—

“ယံဗဗူးဗြ ဩကုဗြီမဲ့ ပတိုန်ပူဇ်ထွ ချာတ်မထွဒိုင်လှိုင်ရ၊ ချင်ဗြီ ဗြီဂ် သေ့နူ ချင်မိုဟ်ဝံရ၊ ယံဗဗူးဗြ ကပေါတ်ပူဇ်ထွ မုံသတ်သတ်ဝံ စုစဗြီ ဟုံသေင်ရ၊ သိုဟုံ တိတ် ဟိုတ်ဗြီဂမိုင်ကတိုဒ်ဂ် မဟိုတ် ကျက်ကွပ်ဒိုင်ကြာန်ဒမာန်ရော့?

ယံဗဗူးဗြ ဗြဟ္မဒေဝထေရ် မဒ်ကောန်တုအဲဂ်ဟောင် စာ်စူးနူ(ကိသေလ)ဥပမိရ၊ အာစိုပ်ဒဒ်ဒေဝတ်ဗြီ လောန်လတူဒေဝတ် ဗြီဂမိုင်ရ၊ ခမိမဟုံမဲ့ကိုဂဗုမ်ဂဝိင် မဟုံ လေပ်လှီမိမန် ညးသအာင်ဂမိုင်ရ၊ ဗြဟ္မဒေဝဂ် တုဟ်နပိဏ္ဍပါတ် က္လလုပ်ကျင် သိုတုအဲရ။

ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရင်တုင်နင်ရ၊ အာစိုပ်လအိတ်ဒဒ် နကိုမဂ်ပညာရ၊ ဇောပွပ် လုတ်လပ်ဇကုတဲဒ်ရ၊ ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်ပရဲ မိုဟ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ရ၊ ဟိုတ်မသွကေံ ပွသရပ်ပိပ်ဂမိုင် မူးတဲဂ်ရ ဟုံလံက်လေတ် (နမတ္တတဏှာဂမိုင်)ရ၊ နိဗ္ဗမစိုဟ်ဩဟ်သာယျာတဲ ဂွဲသေ့ဝံစုရ။

ကုခမိဗြဟ္မဒေဝဂ် ဟုံမဲ့ကိုသွက်ကြ သွက်ဂတရ၊ ညိုင်ဝတ်ရ၊ စာ်စူးနူယေက် မတွံဂးပူတ်ဒေါသရ၊ ဟုံမဲ့ကိုဒဒ်ရ၊ ဟုံမဲ့ကို ပွမဗာန်ခြပ်ရ၊ ပါထောံကေံ လေံလွဟ် လက်နက် ညးလေပ်ဖေက်လကိုတ် ကေံညးမိုန်ဇုအိင်ဂံသကာတဲဒ်ရ၊ ဗြဟ္မဒေဝဂ် ဩဂ်ကိုပြာဂိုက် ကျိပ်ပုင်ပရဲ သွက်ပူဇ်ထွ တုအိဂ်ညိ။

ခမိဗြဟ္မဒေဝ မစိန်ဒိပျာန်ကိလေသမစာ်စူးဟောင် မှုံကိုစိုတ်မလလမ်တဲက် စာ်စူး နူတဏှာ်ဒ်တဲ အာကျင်ဒိုင် ညံင်ရစိုင်ဇူမယေန်သွာင်ကိုရ၊ ခမိဗြဟ္မဒေဝ မှုံကို သီလခိုဟ်ဆဲး မှုံကိုအရဟတ္တဖိုလ်စိုတ် မတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်) ဗွဲမဒးရဲက် ဩဝ်ကိုပြဘိုက် ကျိပ်ပုင်ပရဲ သွက်ပူဇေထွ တအဲက်ညိ။

လျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲခမိဗြဟ္မဒေဝ မထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်ပရဲတဲ ဟံမ္မဲကိုပွမချီ ဇေတ်တဲ ဩဝ်ပဠေပ်ပဠေတ် ဒါန်မပြညိ၊ ယံဗဗူးဗြ ဗိုလှောင်ခမိဗြဟ္မဒေဝ မကလိ လောန်အာ ဩဃပန်တဲက်တဲ ဩဝ်သွပကုသိုလ်ထိုက် မလေပ်ရင်တျင်ကို ဖိတသိုန် ပွဲကာလကြညိ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဗဗူးဗြ လျှင်ဖြင်သျှိုက်ပွဲခမိဗြဟ္မဒေဝ မထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ဒါန်ပရဲတဲ ဟံမ္မဲ ကိုပွမချီဇေတ်တဲ ကိုကတိုန် ဒါန်ပရဲရ၊ ဗိုလှောင်ခမိဗြဟ္မဒေဝ မကလိလောန်အာ ဩဃပန်တဲက်တဲ သွပကုသိုလ်ထိုက် မလေပ်ရင်တျင်ကို ဖိတသိုန် ပွဲကာလကြရ။

၄။ သုတ်ဗကဗြဟ္မ

၁၇၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတ်ဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင် ကွေတ်(သဿတဒိဠိ) မယုတ်သပ် မှုံသတ်ရဝံ ကတိုန်ကုဗြိဗကရ “(ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် ဗိုန်ဂိုရ၊ (ချင်ဗြိမဒ် မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ (ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် တန်တဲအခါကာလ အိုတ်သိုရ၊ (ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် တန်တဲမ္မဲအဆက်ခပ် ဟံပိုတ်သကုတ်ရ၊ (ချင်ဗြိ မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် ဟံမ္မဲကိုသတ်ပွမတသိုတ်အာရ၊ ချံပြရ၊ (ချင်ဗြိမဒ် မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် ဟံမ္မဲကိုပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ ဟံမ္မဲကိုပွမဗျူရ၊ ဟံမ္မဲကိုပွမချိတ်ရ၊ ဟံမ္မဲကိုပွမတသိုတ်အာရ၊ ဟံကိုသတ် ပွမကတိုန်မ္မဲလှော်ပုန်ရ၊ အရာတိတ်ဗူးလောန်ကဲာ် မသအာင်နူ(ချင်ဗြိ မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံ ဟံမ္မဲရ” ရဝံ (ကွေတ်ကတိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ တီကေတ် ကသပ်စိုတ်ဗြိဗက နကိုစိုတ်ဇောတဲ တြဲမှုံ ကိုဗြဟတ်ဂ် သပါတဲ မခွပ်စွံလဝ် သုဟ်ညံင်ရပူးပတိတ်ကို၊ သပါတဲ မဗူးစွံလဝ် သုဟ်ညံင်ရ ခွပ်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ကွေတ်ဗွန်အာနူဘာဇေတ်ဝန်တဲ ဒ်ပြာကဋ်ကျင် ပွဲဘုံဗြိရ။ ဗြိဗက ညာတ်တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ မက္ခန္ဓာကျင်နူဇေတ်တဲ ဂရင်ပတိဂလန်ဝံရ “ယံသကအ် ဩဝ်ကျင်ညိ၊ ယံသကအ် ပွမက္ခန္ဓာကျင် တအဲက် ဒ်ပွမက္ခန္ဓာကျင် ခိုဟ်ဆဲးရ၊ ယံသကအ် ဗွဲစုတ် လအ်လကာဗာမှ သွအလန် သွက်ဝံက္ခန္ဓာကျင် ချင်ဗြိဝံရသွံ။ ယံသကအ် (ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန် ကောံဇော)ဝံတုန် ဗိုန်ဂိုရ၊ (ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဇော)ဝံတုန် ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ (ချင်ဗြိမဒ်မ္မဲဟာန်

ကျော့ကျော့)ဝံတုန် တန်တံအခါကာလအိုတ်သီရ၊ (ချင်မြို့ မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့)ဝံတုန် တန်တံ
 မွဲအဆက်ခပ် ဟံပိတ်သကုတ်ရ၊ (ချင်မြို့မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့)ဝံတုန် ဟံမွဲကိုသဘ ပွမတ
 သိုတ်အာရ၊ ချံပြရ၊ (ချင်မြို့မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့)ဝံတုန် ဟံမွဲကိုပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ ဟံမွဲကို
 ပွမဗျူရ၊ ဟံမွဲကိုပွမချိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမတသိုတ်အာရ၊ ဟံကိုသဘပွမကတိုဒ် မွဲလှော်ပုန်ရ၊
 အရာတိတ်ဗူးလောန်ကဲ မသအာင်နူ(ချင်မြို့မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့)ဝံ ဟံမွဲရ” ရံဝံ (ဂရင်
 ပတီရ)။

ဂရင်ပတီရံဝံမွဲး တီလမ္ပံပိုင်ကျိတြဲ သူးတိုန်ကိုမြို့ဗကဂလာန်ဝံရ “ယံသကအံတအံ
 မြို့ဗကဝံ ဒမ္မအဝိဇ္ဇာ ကြောင်လေလီလင်ရသွံ၊ ယံသကအံတအံ မြို့ဗကဝံ ဒမ္မအဝိဇ္ဇာ ကြောင်
 လေလီလင်ရသွံ၊ သီမဒ်တ ဟံမိန်ဂှိဟောင်ဂှိ ‘မိန်ဂှိရ’ ရံဝံ သူးရသွံ၊ သီမဒ်တ ဟံမိန်ဇုအံဟောင်ဂှိ
 ‘မိန်ဇုအံရ’ ရံဝံ သူးရသွံ၊ သီမဒ်တ ဟံတန်တံ အခါကာလအိုတ်သီဟောင်ဂှိ ‘တန်တံအခါ
 ကာလအိုတ်သီရ’ ရံဝံ သူးရသွံ၊ သီမဒ်တ ဟံတန်တံမွဲအဆက်ခပ် ဟံပိတ်သကုတ်ဂှိ
 ‘တန်တံမွဲအဆက်ခပ် ဟံပိတ်သကုတ်’ ရံဝံ သူးရသွံ၊ သီမဒ်တ မ္မံကိုသဘပွမတသိုတ်အာ
 ဟောင်ဂှိ ‘ဟံမွဲကိုသဘ ပွမတသိုတ်အာရ’ ရံဝံ သူးရသွံ၊ ဩပူချင်မြို့မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့မွဲ
 ပွမတန်ပဋိသန္ဓိလောင် နွံရ၊ ပွမဗျူလောင် နွံရ၊ ပွမချိုတ်လောင် နွံရ၊ ပွမတသိုတ်အာလောင် နွံရ၊
 ပွမကတိုဒ်မွဲလှော်ပုန်လောင် နွံရ၊ ဘုံမြို့မ္မံသဘမဏိသင်ဂှိ ဟံမွဲကိုပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ ဟံမွဲကိုပွမ
 ဗျူရ၊ ဟံမွဲကိုပွမချိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမတသိုတ်အာရ၊ ဟံကိုသဘပွမကတိုဒ်မွဲလှော်ပုန်ရ ရံဝံ
 ဟိုသူးရသွံ၊ သီမ္မံကိုအရာတိတ်ဗူးလောန်ကဲ မသအာင်နူ(ချင်မြို့မဒ်မွဲဟာန်ကျော့ကျော့)ဝံ
 ဟံမွဲကိုအရာတိတ်ဗူးလောန်ကဲမွဲသအာင်ရ ရံဝံ ဟိုသူးရသွံ” ရံဝံ သူးတရ။

“ယံတြနဲဂေါတမ ညးဂမ္တိုင်ထဝ်ဇော်ခါ မဒ်သကအံသွ ပွကသိုလ်ထိုက်ဂှိ
 ကို(ညးသအာင်ဂမ္တိုင်) ဗက်အလိုက်ပိုက်ကျော့အိုတ်ရ၊ ကလိလောန်အာ ပွမတန်
 ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူအိုတ်ရ၊ ကျိပိုညးဂမ္တိုင် မအာစိပ်(လအိတ်ဒဒိခံ) နကိုညဏ်ဂမ္တိုင်ဝံ
 ကတိုဒ်ပူဘုံမြို့ မဒ်လအိတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂှင်လောင် ရာဒနာတ်ပိုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ”
 ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံမြို့ဗက ဩအာယုက်တုအဲ မ္မံလို့ဟံမွဲကိုဋ်နီရဗျူဒမ္မ အာယုက်ဂိုင်ရ ရံဝံ တုအဲ
 ဗိုဗျူဟံရသွံ၊ အာယုက်ဂှိ အောန်တဟောင်ရ၊ အာယုက်မဂိုင် ဟံသောင်ရ၊ ယံမြို့ဗက
 အာယုက်တုအဲဂှိ အဲတီရ ရံဝံ (သူးတရ)။

“ယံကျိမ္မံပိုင် ကျိတြဲဂမ္တိုင် ကလိလောန်အာပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမစံင်တူ
 ကိုဒ်တု အဲ ဒ်ညးညာတ် ဟံမွဲကိုလအိတ်ရ ရံဝံ ဟိုသူးအိုတ်ရ၊ ဒေုတ်သီလဝတ်
 ကြေံအဲဂှိ ညးသေံရော? ဩဝ်ဟိုသိုက် ကုအဲ စိုက်တီကေတ် ဟိုတ်ပရူပရာဂ်မာန်ညီ”
 ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယုံဗြိုဗက မှီဟ်ဂမ္ဘိုင်မၤဂျိုင်ၣ် မဒးဒင်ပျိုပျိုက်နဂမ္ဘဲ ပွဲဂိတုကွင်မထင်ၣ်တုၣ် တုအဲ ဖျိုင်ကွင်ၣ်တုၣ်တုၣ်၊ ဒွေတ်မတွံးပွမဖျိုင်ၣ်တုၣ် ဒွေတ်သီလတြေံတုအဲရ၊ (ဒွေတ်ကိပ်ကွာ) ဟိုတ်ပရူပရာၣ် ညံင်ရဲညးငှါဟ် နူတိက်လိုင်ကို အဲ ဗွဲဗျဟ်လွေင်လွေင်မာန်ရ။

ဂကောံသိုက်ၣ်ၤ မဒးဒင်ရပ်လပ် ပွဲသြင်ကြိုင်ဂီၢ်တုၣ် တုအဲ ကိပ်ဗလးကွေံတုၣ်တုၣ်၊ ဒွေတ်မတွံး ပွမကိပ်ဗလးကွေံတုၣ် ဒွေတ်သီလတြေံ တုအဲရ၊ ဟိုတ်ပရူပရာၣ် ညံင်ရဲ ညးငှါဟ်နူတိက်လိုင်ကို အဲ ဗွဲဗျဟ်လွေင်လွေင်မာန်ရ။

နာ် မကြမ်ကြသအိသအာ်တုၣ် ဟိုတ်မနွံမှီဟ်ကိုပွဲဂိတုမၤဂျိုင်ၣ်ရ ဂျိုင်မဂပ်ဝ်ရပ်လပ် ပွဲကြိုင်ဂီၢ်တုၣ် တုအဲ ဓလီုချိုက်ရာန်သကိုက်ကွေံ နအစောံအဘိညာဏ်တုၣ် ကိပ်ဗလးကွေံ တုၣ်တုၣ်၊ ဒွေတ်မတွံး ပွမကိပ်ဗလးကွေံတုၣ် ဒွေတ်သီလတြေံ တုအဲရ၊ ဟိုတ်ပရူပရာၣ် ညံင်ရဲ ညးငှါဟ်နူတိက်လိုင်ကို အဲ ဗွဲဗျဟ်လွေင်လွေင်မာန်ရ။

“အဲ ကောင်ဒ်ကွၢ် ကွေးမူယုကပ္ပ တုအဲတုၣ်တုၣ်၊ နဲဝံတုန် မူကိပ်ညာခိဟ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံဒွေတ်ရ ရဲဝံ တီကွၢ်ရ၊ ဒွေတ်ၣ် ဒွေတ်သီလတြေံ တုအဲရ၊ ဟိုတ်ပရူပရာၣ် ညံင်ရဲညးငှါဟ်နူတိက်လိုင်ကို အဲ ဗွဲဗျဟ်လွေင်လွေင်မာန်ရ” ရဲဝံ (သွေးတရ)။

“ယုံကျာ်မူပိဉ် တိတ်အာယုက်အဲသိုက်ၣ် ခုာ်ခုာ်ပြုပြုရ၊ ဟိုတ်ပရူပရာ မွဲသအာင် ဂမ္ဘိုင်လေဝ် တိတ်ရ၊ ဟိုတ်ဒ်သာ်ၣ်ဟေင် ဗုဒ္ဓမွေးယုၣ်ရ၊ ဟိုတ်ဒ်ဒ် မူယုဗုဒ္ဓၣ်ဟေင် အာနုဘ်တီလပိဉ်မတွံး မယးတုးဝံ ကိုယးတုးတဲချိုင်မြီတု တန်တရ” ရဲဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

၅။ သုတ်အညတရဗြဟ္မ

၁၇၆။ နိဒါန် ချိုင်သာရၣ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ၣ် ကွေတ်မိစ္ဆာမယုတ်သပ် မူသဘ်ရဲဝံ မဂိုင်ကေတ်ရဲဝံမွဲး “သမဏကို ဗြာဟ္မဏကို မကွၢ်ချိုင်မြီဝံမာန် ဟံမ္မဲရ” ဂ်ကတိန် ကုမြီ မွဲရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် တီလမူပိဉ်ကျာ်တြဲ တီကေတ်ကသပ်စိုတ်မြီၣ် နကိုစိုတ်ဇကုတုၣ် တြဲမူကို ဖြဟတ်ၣ် ။ ပ ။ ဒ်ပြာကဋ်ကွၢ် ပွဲဘုံမြီရ။ ပွဲကြဲနူၣ် တီလမူပိဉ်ကျာ်တြဲ နမတက်ထွဲ ပွဲအာကာသ လတူမြီၣ် လုပ်စတေဇောကသိုဏ်တုၣ် ဂဇာဒ်ဒိုင်ရ။

ပွဲအခိုင်ၣ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိဉ်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ “ပွဲအခိုင်လုဟ် တီလမူပိဉ် ကျာ်တြဲ သွဒတ်ဒိုင် မုရ ပွဲဌာန်မွဲၣ်ရော?” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ တီလပိဉ်မဟာမောဂ္ဂလာန် ညာတ်အာ တီလမူပိဉ်ကျာ်တြဲ မဂဇာဒ်ဒိုင် သီမလုပ်စတေဇောကသိုဏ် နမတက်ထွဲ ပွဲအာ ကာသ လတူမြီၣ် နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ မတ်ဒိဗ်ဒေဝတ မသအးဇုးဗွဲတောင် မကလိလောန် အရာ ညာတ်ကို မတ်မှီဟ်ဂမ္ဘိုင်မွဲး တြဲမူကိုဖြဟတ်ၣ် သပါတဲ မဒုပ်စွဲလပ် သုဟ်ညံင်ရဲ ပူးပတိတ်ကို၊ သပါတဲ မပူးစွဲလပ် သုဟ်ညံင်ရဲဒုပ်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သာ်ဝံဟေင် ကွေံဗွန်အာနူဘာဇောဝန်တုၣ်

ဒိဗြာကဋ်ကျင် ပဲ့ဘုံမြီရ။ ပဲ့ကြနုတ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် နိဿယကိုဒိုဟ်ဗွဲက်တဲ ပဲ့အာကာသလတူမြီဂ် ဗွဲမသပ် သွပ်တီလမုံပိုင်ကျင်တြ နမတက်ထွဲဂ် လုပ်စတေဇောကသိုဏ်တဲ ဂဇာဒိုင်ရ။

ပဲ့အခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်မဟာကဿပရ “ပဲ့အခိုင်လှဟ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြ သွဒတ်ဒိုင် မုရ ပဲ့ဌာန်မွဲဂ်ရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ တီလပိုင်မဟာကဿပ ညာတ်အာ တီလမုံပိုင်ကျင်တြ မဂဇာဒိုင် သီမလုပ်စတေဇောကသိုဏ် ။ ပ ။ နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခ’မတ်ဒိပ်ဒေဝတ် မသအးဇုးဗွဲတောင် မကလိလောန်အရာညာတ်ကိုမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး တြုံမုံကိုဇြဟတ်ဂ် ။ ပ ။ တုပ်သွဟ်သပ်ဝံဟောင် ကွဲဗွန်အာနူဘာဇေတဝန်တဲ ဒိဗြာကဋ်ကျင် ပဲ့ဘုံမြီရ။ ပဲ့ကြနုတ် တီလပိုင်မဟာကဿပ နိဿယကိုဒိုဟ်သွင်ကျာတဲ ပဲ့အာကာသလတူမြီဂ် ဗွဲမသပ် သွပ်တီလမုံပိုင်ကျင်တြ နမတက်ထွဲဂ် လုပ်စတေဇောကသိုဏ်တဲ ဂဇာဒိုင်ရ။

ပဲ့အခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်မဟာကပ္ပိနရ “ပဲ့အခိုင်လှဟ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြ သွဒတ်ဒိုင် မုရ ပဲ့ဌာန်မွဲဂ်ရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန ညာတ်အာ တီလမုံပိုင်ကျင်တြ မဂဇာဒိုင် သီမလုပ်စတေဇောကသိုဏ် ။ ပ ။ နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခ’မတ်ဒိပ်ဒေဝတ် မသအးဇုးဗွဲတောင် မကလိလောန် အရာညာတ်ကိုမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင်မွဲး တြုံမုံကိုဇြဟတ်ဂ် ။ ပ ။ တုပ်သွဟ်သပ်ဝံဟောင် ကွဲဗွန်အာ နူဘာဇေတဝန်တဲ ဒိဗြာကဋ်ကျင် ပဲ့ဘုံမြီရ။ ပဲ့ကြနုတ် တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန နိဿယကိုဒိုဟ်ပလိုတ်တဲ ပဲ့အာကာသလတူမြီဂ် ဗွဲမသပ် သွပ်တီလမုံပိုင်ကျင်တြ နမတက်ထွဲဂ် လုပ်စတေဇောကသိုဏ်တဲ ဂဇာဒိုင်ရ။

ပဲ့အခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်အနုရဒ္ဒရ “ပဲ့အခိုင်လှဟ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြ သွဒတ်ဒိုင် မုရ ပဲ့ဌာန်မွဲဂ်ရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ တီလပိုင်အနုရဒ္ဒ ညာတ်အာတီလမုံပိုင်ကျင်တြမဂဇာဒိုင် သီမလုပ်စတေဇောကသိုဏ်မွဲး တြုံမုံကိုဇြဟတ်ဂ် ။ ပ ။ ဒိဗြာကဋ်ကျင် ပဲ့ဘုံမြီရ။ ပဲ့ကြနုတ် တီလပိုင်အနုရဒ္ဒ နိဿယကိုဒိုဟ်သွင်ကျာတဲ ပဲ့အာကာသလတူမြီဂ် ဗွဲမသပ် သွပ်တီလမုံပိုင်ကျင်တြ နမတက်ထွဲဂ် လုပ်စတေဇောကသိုဏ်တဲ ဂဇာဒိုင်ရ။

ပဲ့အခိုင်ဂ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မှောတ်ဟိုက်မြီဂ် နကိုဂါထာရ—

“ယံမုးမြီ ပဲ့ဘဝကိုပ်ကွာတေံ ဩက္ခေတ်(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)မွဲ ဒ်ကျင် ကုတုအဲတဲရ၊ ပဲ့ဘဝလှဟ်လေပ် ကွေတ်(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)ဂ် ကလေင်ဒ်ကုတုအဲပုန်ဟာ၊ လျးတီလမုံပိုင်ကျင်တြ မလောန်လျးအရံင်အိုတ်သို ပဲ့ဘုံမြီဂ် တုအဲညာတ်ဟာ” ရဝံ ဟိုသုးရ။

“ယံသကအ် ပဲ့ကိုပ်ကွာတေံ ဩက္ခေတ်(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)မွဲ ဒ်ကျင်ကုအဲတဲရ၊ ပဲ့လှဟ်ဝံ ကွေတ်(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)ဂ် ဟံဒ် ကုတုအဲရ၊ လျးတီလမုံပိုင်ကျင်တြ မလောန်လျးအရံင် အိုတ်သို ပဲ့ဘုံမြီဂ် အဲညာတ်ရ၊ အဲဒိုက်ဂ် ‘ပဲ့အခိုင်လှဟ် အဲ ဒ်ပိုန်ဂ်ရ၊ အဲ ဒ်တန်တ လှိုန်ဒမ္မိရ’ ရဝံ မဟိုတ် ဝံဟိုသုးရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋကျော်တြဲ ကိုမြိုက် သမ္ပကသမ္ပာတိစိတ်တဲမှူး တြဲမ္ပကိုဇ္ဇဟတ်ဂ် သပါတဲ မဒ္ဒပစ္စလင် သုဟ်ညင်ရဲပူးပတ်တိကု၊ သပါတဲ မပူးစွဲလင် သုဟ်ညင်ရဲခွပ်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ကွေဗ္ဗဒ္ဓိအာနုဘူမြိုက်တဲ နိဗြာကဋ်ကျင် ပွဲဘာဇေတဝန်ရ။ ပွဲအခါ၌ မြိုက် ကော်မြိုကျောန်စိတ်မဲ့တဲ “ယွံသကအ် ဩဝေကျင်ညိ၊ တုအဲ ပြာပ်အာဇေရင်တီလပိဋ မဟာမောဂ္ဂလာန်တဲ ဩဝဂရင်ပတီရဲဝံညိ၊ ယွံတီလပိဋ ညင်ရဲတီလပိဋမဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ညင်ရဲတီလပိဋမဟာကဿပကို ညင်ရဲတီလပိဋမဟာကပ္ပိနကို ညင်ရဲတီလပိဋအနုရုဒ္ဓကို တုပ်သုဟ်သတ် ကွေတီလမ္ပပိဋကျော်တြဲ မွဲသအာင်ဂမ္တိုင် မ္ပုကိုဏ္ဍဒ္ဓိကြိန်မဇ္ဇော ရဲဝံ မ္ပုကို အာနုဘမဇ္ဇောရဲဝံ နွံအိုတ်ဏီဟာ၊ ဩဝဂရင်ပတီ ရဲဝံညိ” ရဲဝံသွးရ။ “ယွံသကအ် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ မြိုကျောန်စိတ်ဂ် ဒုင်ဝန်(ဂလာန်)မြိုက်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိဋမဟာမောဂ္ဂလာန် တဲမှူး ဂရင်ပတီ တီလပိဋမဟာမောဂ္ဂလာန် ဂလာန်ဝံရ “ယွံတီလပိဋ ညင်ရဲတီလပိဋမဟာ မောဂ္ဂလာန်ကို ညင်ရဲတီလပိဋမဟာကဿပကို ညင်ရဲတီလပိဋမဟာကပ္ပိနကို ညင်ရဲတီလ ပိဋအနုရုဒ္ဓကို တုပ်သုဟ်သတ် ကွေတီလမ္ပပိဋကျော်တြဲ မွဲသအာင်ဂမ္တိုင် မ္ပုကိုဏ္ဍဒ္ဓိကြိန်မဇ္ဇော ရဲဝံ မ္ပုကိုအာနုဘမဇ္ဇောရဲဝံ နွံအိုတ်ဏီဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ပွဲအခါ၌ တီလပိဋမဟာ မောဂ္ဂလာန် ဖျောတ်ဟိုက်မြိုကျောန်စိတ်ဂ် နက်ဂါထာရ—

ကွေကျော်တြဲဂမ္တိုင် မချိုက်ပင်တဲကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိပိဋကာ မအာစိုပ်ဏ္ဍဒ္ဓိဝိမ ဉာဏ်တဲ မစိကွေဆိုက်ဗွက် ပွဲမပိုင်ခြာတိကောတ်စိတ်ညးသအာင်ဂမ္တိုင် အာသဝအိုတ် အာတဲ မဒ္ဒိတုအရုန်ဂ် ဂြိုင်ဂွင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဖျောတ်ဟိုက်ရ)။

ပွဲအခါ၌ မြိုကျောန်စိတ်ဂ် သျိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ် ဂလာန်တီလပိဋမဟာမောဂ္ဂလာန် ဟိုသွးဂ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် မဟာမြိုက်တဲမှူး ဟိုသွးကိုမြိုက် ဂလာန်ဝံရ “ယွံသကအ် တီလ ပိဋမဟာမောဂ္ဂလာန်ဂ် ဟိုသွးရဲဝံရ—

ကွေကျော်တြဲဂမ္တိုင် မချိုက်ပင်တဲကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိပိဋကာ မအာစိုပ်ဏ္ဍဒ္ဓိဝိမ ဉာဏ်တဲ မစိကွေဆိုက်ဗွက် ပွဲမပိုင်ခြာတိကောတ်စိတ်ညးသအာင်ဂမ္တိုင် အာသဝအိုတ် အာတဲ မဒ္ဒိတုအရုန်ဂ် ဂြိုင်ဂွင်အိုတ်ရ၊ ဟိုသွးရဲဝံရ” ဂ် ကလောင်ဟိုထွေးရ။

မြိုကျောန်စိတ်ဂ် ဟိုသွးဂလာန်ဝံရ၊ မဟာမြိုက်လောင် သျိုက်မျိုက်ဂလာန်မြိုကျောန်စိတ် မဂပ်ပံဟိုသွးဂ်တဲ အိုတ်တိုဟ်လောန်ရ။

၆။ သုတ်ဗြဟ္မလောက

၁၇၇။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋကျော်တြဲ သတိက်သတင်ခွင် ညးမွဲခပ်တဲ သွဒတ်ခွင် တဲရ။ ပွဲအခါ၌ မြိုပစ္စေက မ္ပုယုသုဗြဟ္မာကို မြိုပစ္စေက မ္ပုယု သုဒ္ဓါဝါသကို ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမ္ပပိဋကျော်တြဲအိုတ်တဲ နိဿယဗ္ဗာကို ဇိတြင်ဂန္ဓကုဋီ

တူဟ်တူဟ်တဲ ဒတူဒိုင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာဂ် ဟိုသုးကိုပြီပစ္စေကသုဒ္ဓါဝါသ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံသကအ် သွက်ဝံပြာပ်ခစတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ အခိုင်အခါ ဟံသောင်ဏီရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သတိက်သတင်ဒိုင်ညးမွဲဝတ်တဲ သွဒတ်ဒိုင်တဲဏီရ၊ ချင်ပြီမဟိမုဝံ ချိုက်ပင်လေဝ် ချိုက်ပင်ရ၊ ဂိုက္ခိုလေဝ် ဂိုက္ခိုရ၊ ပြီ ပွဲချင်မြိုက်တုန် ဝိဝိင်ဟိုတ်မဲတဲ ပဒတ် ဒိုင်ရ၊ ယွံသကအ် အာအိုတ်စိုအ်၊ ပြာပ်အာဇရေင် မြိုက်အိုတ်တဲမွဲ ကြက်ကိုမြိုက် သမုက် သမုတ်စိုတ်အိုတ်ရ” ရဝံဟိုသုးရ၊ ယွံသကအ် ခိုဟ်ရ ရဝံ ပြီပစ္စေကသုဒ္ဓါဝါသ ဒင်ဝန် ကုပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာကို ပြီပစ္စေကသုဒ္ဓါဝါသကို တြဲမျှံကိုဗြဟတ်ဂ် ။ ပ ။ တုပ်သုဟ်သင်ဝံဟောင် ကွဲဗွန်အာ နူဂတမုက် တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲတဲ ဒ်ပြာကဏ် ပွဲချင်မြိုက်၊ မြိုက် သွောညာတ်ကေတ် မြိုက်မျိုင်ဂ် မကျင်နူဇမောဲတဲပွဲတြဲ “ယွံသကအ်တအ် မူးတအ် ညးဂမိုင် မုရနုဋ္ဌာန်မ္ပဲ ကျင်အိုတ်ရော?” ရဝံ ဟိုသုးကိုမြိုက်မျိုင်ဂ်ရ။ ယွံသကအ် ပိုညးဂမိုင် ကျင်နူဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို အလိုဇကု မသုာ်စုတ်ဂ်အိုတ်ရ၊ ယွံသကအ် တုအဲ သွက်ဝံပြာပ်ခစ ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မသုာ်စုတ်ဂ် အာညိ” ရဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ။

ဟိုသုးရဝံအိုတ်မွဲ မြိုက် အေင်ဒင်ဂလာန်ဂ်ဟံမာန်ဂ်ဒ်တဲ နိမိတ်ဗဒ်ဇကုဇကု ဗွတ်လို အလန်တဲ “ယွံသကအ် ကုဒ္ဓိကြိန်အာနုတ်မဇော် မျံသတ်ရဝံ တုအဲညာတ်ဟာ” ရဝံဟို သုးကို ပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာရ။ ယွံသကအ် ကုဒ္ဓိကြိန်အာနုတ်မဇော် မျံသတ် ရဝံ တုအဲဂ် အဲညာတ်ရ ရဝံဟိုသုးရ၊ ယွံသကအ် အဲသိုက်ဒ် ညးမျိုက်ကုဒ္ဓိကြိန် အာနုတ်မဇော်ရဝံဂ် သွက်ဝံပြာပ်ခစ မုရကုသမဏကို ကုဗြာဟ္မဏကိုသအာင်ဂ် ဝံအာရော? ရဝံ ဟိုသုးရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာ နိမိတ်ဗဒ်ဇကုဇကု ဗွတ်ဓါလိုအလန်တဲ “ယွံသကအ် ကုဒ္ဓိကြိန်အာနုတ်မဇော် မျံသတ်ရဝံ တုအဲညာတ်ဟာ” ရဝံ ဟိုသုးကို မြိုက်ရ။ ယွံသကအ် ကုဒ္ဓိကြိန်အာနုတ်မဇော် မျံသတ်ရဝံ တုအဲဂ် အဲညာတ်ရ ရဝံ ကလေင်ဟိုသုးရ၊ ယွံသကအ် ပွဲစုတ် လတူတုအဲကို လတူအဲကို တီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲဟောင် ကုဒ္ဓိကြိန် အာနုတ်မဇော်ပွဲ တောင်ရ၊ ယွံသကအ် တုအဲ သွက်ဝံပြာပ်ခစကုတီလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မပြင် တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မသုာ်စုတ်ဂ် အာညိ” ရဝံ ဟိုသုးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် မြိုက် ဖျောတ်ဟိုကို ပြီပစ္စေကသုဗြဟ္မာ နကိုဂါထာရ—

“ယွံပြီပစ္စေက ရုပ်သွပ်ဂမိုင်ပိက္ခံကို ရုပ်စိုပ်ဂမိုင်ပန်ကံကို ရုပ်ကွပ်ဂမိုင်မသုန် ကံကို လွီမာန်အဲမလုပ်စဇာန်ဂ်ကို (နုဒ္ဓာဲမူးတအ်ပဒတ်ဂ်) ယးတုးအို ဂိုခိုင်ဒိုင် ပွဲဒိုဟ် သွပ်ကျာဟောင်ရ ရဝံ (ဖျောတ်ဟိုထွေးရ)။

ယံဗြူ လ္လိမာန်တုအဲဂ် ယးတူးအို ဂိုခွင်ခွင်ပွဲဒိုဟ်သုဝ်ကျာဂ် နှိကွေရ၊ ဖိန်ယးတူး
ဂိုခွင်သော်လေဝ် ညာတ်ကေတ်ဒုဟ် ပွဲရုပ်သော်တဲ အခါကာလအိုတ်သို ချီတေဝ်ရ၊
ဟိုတ်ဂ်ရ ညးမုံကိပ်ညာခိုဟ်ဆဲဂ် ဟုံမိပ်လဟိုင် ပွဲရူပါရီရ ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေကသုဗြဟ္မာကို ဗြူပစ္စေကသုဒ္ဓါဝါသကို ကိုဗြိုဂ် သမုံက်သမ္မာတ်
စိုတ်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကွဲဗွန်အာအိုတ်ရ၊ ဗြိုဂ် ပွဲကာလတြ သွက်ဂွံပြာပ်ခစ ကုတီလမုံပိုင်
ကျာ်တြ မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မညာ်စွတ်ဂ်
အာတ်ဟေင်ရ။

၇။ သုတ်ကောကာလိက

၁၇၈။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြ သတိက်သတင်ခွင်
ညးမွဲစပ်တဲ သွဒတ်ခွင်တဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေက မုံယုသုဗြဟ္မာကို ဗြူပစ္စေက မုံယုသုဒ္ဓါ
ဝါသကို ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြအိုတ်တဲ နိဿယဗ္ဗဲကို ဇိုတြင်ဂန္ဓကုဋီ
တုဟ်တုဟ်တဲ ဒတူခွင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေကသုဗြဟ္မာဂ် သွဟိုတ်ကို ခမိကောကာ
လိကတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြရ—

“(ခမိကောကာလိကဂ်) စတ်ဗ္ဗတ် ပူဂိုလ်မဟဂပ်ဝ်စတ်ဗ္ဗတ်ရ၊ ပွဲအရာဝံ မုရ်
တုပညာမွဲ ချပ်တျိုမာန်ရော? ညးစတ်ဗ္ဗတ် ကုပူဂိုလ်မဟဂပ်ဝ်စတ်ဗ္ဗတ်ဂ် ပုထုဇန်
လညာတ်ဗကပ် ရဲဝံ သမ္ဘိထေင်ကေတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

၈။ သုတ်ကတမောဒကတိဿ

၁၇၉။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြ သတိက်သတင်ခွင်
ညးမွဲစပ်တဲ သွဒတ်ခွင်တဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေက မုံယုသုဗြဟ္မာကို ဗြူပစ္စေက မုံယု
သုဒ္ဓါဝါသကို ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြအိုတ်တဲ နိဿယဗ္ဗဲကို ဇိုတြင်ဂန္ဓကုဋီ
တုဟ်တုဟ်တဲ ဒတူခွင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေကသုဗြဟ္မာဂ် သွဟိုတ်ကို ခမိကတ
မောဒကတိဿတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျာ်တြရ—

“(ခမိကတမောဒကတိဿဂ်) စတ်ဗ္ဗတ် ပူဂိုလ်မဟဂပ်ဝ်စတ်ဗ္ဗတ်ရ၊ ပွဲအရာဝံ မုရ်
တုပညာမွဲ ချပ်တျိုမာန်ရော? ညးစတ်ဗ္ဗတ် ကုပူဂိုလ်မဟဂပ်ဝ်စတ်ဗ္ဗတ်ဂ် ညးဟုံမွဲ
ကိုပညာ လညာတ်ဉာဏ်ဗကပ်မှာ ရဲဝံ သမ္ဘိထေင်ကေတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

၉။ သုတ်တုရုဗြဟ္မ

၁၈၀။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိကောကာလိက မုံကိုယဲဒုတ်တိုန်
ဂိယဲဗွဲသကာတ်မြဟ်တဲ အာစိုပ်ဒ်ဒိုခိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြူပစ္စေက မုံယုတုရုဂ် ပွဲအခိုင်သွာ

ဗတမ် မကလိလောန် ကိုင်ကွာဗတမ် မှုံကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုကိုယး တွေးတဲ အလုံမွဲဘာဇေတဝန်ဂ် ပြာပ်ကျင်ဇေရင် ခမိကောကာလိကတဲ သိုမဒတူဒိုင်ပွဲအကးဂ် “ယွံကောကာလိက သာရိပိုတ်,မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင် သျှိုက်ဆာန်သီလအိုတ်ရ၊ ဩဝ်ကိုစိုတ် ဖြိုင်ကေဝ် ပွဲသာရိပိုတ်,မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင်အိုတ်ညိ” ရဲဝံဟိုသွေးကို ခမိကောကာလိကရ၊ ယွံမွေး တုအဲဂ်တုန် မုရ်ညးမွဲဒ်ရော? ရဲဝံ သွေးရ။ အဲဂ် ဗြိုပစ္စေကတုရူရ ရဲဝံ ကလေင်ဟိုသွေးရ၊ ယွံမွေးဗြို တုအဲဂ် အနာဂါမ် ရဲဝံ တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲ ဟိုသွေးလဝ်ဟံသေင်ဟာ၊ သိုကိုဒ်သ်ဂ် မဟိုတ်ကျင်ဌာန်ဝံရော? ဒုဟ်တုအဲ ဗွတ်ဝံ ဩဝ်သေဝ်ရင်ညိ ရဲဝံဟိုသွေးရ၊ (ပွဲကြနုဂ် ဗြိုတုရူ ဖျောတ်ကိုခမိကောကာလိက နကိုဂါထာဂ်မှိုင်ရ)။—

“ပွဲပါင်တြုံ မကတိုဒ်ကျင်ဂ် ဂလာန်မကြိုင်မှိုဟ်သကာတ်မြဟ် မတုပ်သွဟ်ကျောံ မြပံင်ကတိုဒ်ရ၊ သမျှိုဂ် ဟိုသွေးဂလာန်မဂပ်ဟိုသွေး ဗွဲဟံဒးရးတဲ နကိုဂလာန်မကြိုင် မှိုဟ်သကာတ်မြဟ် မတုပ်သွဟ်ကျောံမြပံင်ဂ် ကုတ်ဗာ ဇေတုဇေရ။

ဩညးမွဲ ထိုင်သးညးထေက်ကိုဟိုဂရိဟ်ရ၊ ဩညးမွဲတုန် ဟိုဂရိဟ်ညးထေက် ကိုထိုင်သးရ၊ ညးဂ် လုတ်ဆန်စန်ဒုဟ် နကိုပါင်မွေးရ၊ ဟိုတ်နုဒုဟ်ဂ် ကလိဝံတသိုမ် ဟံမာန်ရ။

ပွဲအရာဝေင်လံင်မပး (မခတ်)ဂ်မှိုင် ဒုဟ်မတွံး ပွမကျဟောံဂြပ်ရတ်အိုတ်သို မွဲဟာန်ကျောံဇေတုဂ် ဒ်ဒုဟ်ဗွတ်ညိဇနာင် (ဟိုသွေးဟံဂပ်)ဟေင်ရ၊ ဒုဟ် စိုတ်လုတ် မှာဒုဟ် ပွဲပူဂိုလ်ဂ်မှိုင် မဒ်ညိသွဟ်သွန်ဝံဟေင် ဒုဟ်မဇေတ်မွေးရ။

သိုပတ်လဝ် ပါင်ကို စိုတ်ကို မယုတ်မာ်တဲ သမျှိုမဟိုဂရိဟ်အရိဂ် သွေးအာစိုပ် နရက် လုက်မွဲကိုဗိုပဇောတ်တြန်ရဗျဒ ကျောံမသုန်အဗျဒဂ်မှိုင်ရ ရဲဝံ ဖျောတ်ရ။

၁၀။ သုတ်ကောကာလိက

၁၈၁။ နိဒါန် ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိကောကာလိက ပြာပ်အာဇေရင်တီလ မှုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လေ့ဝ်သွဝတ် တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွေး “ယွံကျ် မှုံပိုင် သာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင် ပွိုက်ယုတ်အိုတ်ရ၊ ဗက်အလိုက်ပွိုက်ယုတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲရ။ ဂရင်ပတီရဲဝံမွေး တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲ ဟိုသွေးကိုခမိကောကာ လိက ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောကာလိက လွဟိုရဲဝံညိ၊ ယွံကောကာလိက လွဟိုရဲဝံညိ၊ ယွံကောကာလိက သာရိပိုတ်,မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင် သျှိုက်ဆာန်သီလအိုတ်ရ၊ ဩဝ်ကိုစိုတ် ဖြိုင်ကေဝ် ပွဲသာရိပိုတ်,မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင်အိုတ်ညိ” ရဲဝံသွေးတဲရ။ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် ခမိ ကောကာလိကဂ် “ယွံကျ်မှုံပိုင် တီလမှုံပိုင်ကျ်တြဲဂ် ဒ်ညးလျိုင်ပတေ်အဲဒိုက်တဲ မှုံကိုဂ လာန်ထေက်ကိုပတေ်ရ၊ စိုန်ဂ်လေဝ် သာရိပိုတ်,မောဂ္ဂလာန်ဂ်မှိုင် ပွိုက်ယုတ်အိုတ်ရ၊ ဗက်အ

လိုက်ပွဲက်ယုတ်အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ မရနက်ကိုဝါကိုလေဝ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုသွးကိုခမိကောကာလိက ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောကာလိက လွဟို ရဝံညိ၊ ယွံကောကာလိက လွဟို ရဝံညိ၊ ယွံကောကာလိက သာရိပိုတ်၊မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သျှိုက်ဆာန်သီလအိုတ်ရ၊ ဩဝ်ကိုစိုတ်ဖြင်ကေဝ် ပွဲသာရိပိုတ်၊မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ညိ” ရဝံ သွးတရ။ မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် ခမိကောကာလိကံ ။ ပ ။ ဗက်အလိုက် ပွဲက်ယုတ် အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ မရနက်ကိုပိဝါကိုလေဝ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုသွးကိုခမိကောကာလိက ဂလာန်ဝံရ ။ ပ ။ သာရိပိုတ်၊မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သျှိုက်ဆာန် သီလအိုတ်ရ ရဝံ သွးတရ။

ပွဲအခိုင် ခမိကောကာလိက ဤကံတိုနုဒ္ဒဲတဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ တဲမွဲး သွရေ်သေ်ရံတဲ ပါစူးအာရ၊ ပါစူးအာတဲ ဟံသက်ဂတာပ်လအ်ဟေင် ခုတ်ဂမ္တိုင် မ္တုဗုတ်တုမရဲတဲ ကတိဒ်ဒုင် ကုခမိကောကာလိကံ အလုံဇကုမ္တဲအိုတ်ရ၊ နုဗုတ်တုမရဲတဲ ဗုတ်တုမမဲမုက်၊ နုဗုတ်တုမမဲမုက် ဗုတ်တုမမဲလောံ၊ နုဗုတ်တုမမဲလောံ ဗုတ်တုမဗ္ဗရ၊ နုဗုတ်တုမဗ္ဗရ ဗုတ်တုသတ်ဗ္ဗရ၊ နုဗုတ်တုသတ်ဗ္ဗရ သတ်တဲ၊ နုဗုတ်တုသတ်တဲ ဗုတ်တုခတေဲသတ်ဗီ၊ နုဗုတ်တုခတေဲသတ်ဗီ ဒ်ဒုင်ဗုတ်တုသတ်ဗီအိုတ်ရ၊ ဒ်ဗုတ် တုသတ်ဗီတဲ ဗကးအိုတ်တဲမွဲး ပတိုဟ်ဆီအံင်ရေဂမ္တိုင် ဇောဝ်စေ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင် ခမိ ကောကာလိကံ ဟိုတ်နုယဲဂ်ဟေင် သွးသွကာဂစိုတ်ရ၊ ခမိကောကာလိက မသွကာ ဂစိုတ်တဲ ဟိုတ်နုစိုတ်လုတ်မှာဒုဟ် ပွဲသာရိပိုတ်၊မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်ဒုနရက်ပဒုမရ။

ပွဲအခိုင် ဗြိုသဟမ္ပတိ ပွဲအခိုင်သ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ် မ္တုကိုသ် ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဒ်ဒုင် သိုက်ယးတးတ် အလုံမ္တဲဘာဇေတဝန် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဒတူဒိုင်ပွဲဒဲမ္တဲ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျာ်မ္တုပိဉ် ခမိကောကာလိက သွးပကာဂစိုတ်တဲရ၊ ယွံကျာ်မ္တုပိဉ် ခမိကောကာလိက မသွကာဂစိုတ်တဲ ဟိုတ်နုစိုတ်လုတ်မှာဒုဟ် ပွဲသာရိပိုတ်၊ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်ဒုနရက်ပဒုမရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ဂရင်ပတိဂလာန်ဝံတဲ ပွဲကြဲ ဗြိုသဟမ္ပတိ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး သွရေ်သေ်ရံတဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကေဲဗွန်အာရ။

ပွဲကြဲနု ပွဲအခိုင်လောန်အာဗတမ် တိလမ္ပပိဉ်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမ္တိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် ပွဲဗတမ်ဝံ ဗြိုသဟမ္ပတိ ပွဲအခိုင်သ္တာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ် မ္တုကို သ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ဒ်ဒုင် သိုက်ယးတးတ် အလုံမ္တဲဘာဇေတဝန် ပြာပ်ကျင် ဇရေင်အဲကျာ်တဲ လှောင်သွဝတ်ကိုအဲကျာ်တဲမွဲး ဒတူဒိုင်ပွဲဒဲမ္တဲ ဂရင်ပတိအဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျာ်မ္တုပိဉ် ခမိကောကာလိက သွးပကာဂစိုတ်တဲရ၊ ယွံကျာ်မ္တုပိဉ် ခမိကောကာလိက မသွကာဂစိုတ်တဲ ဟိုတ်နုစိုတ်လုတ်မှာဒုဟ် ပွဲသာရိပိုတ်၊မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် ကတိဒ် ဒုနရက်

ပဒမရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံခမီတအံ ဂရင်ပတီဂလာန်ဝံတဲ ပွဲကြံ ဗြိုသဟမ္ပတိ လောဘံ သွဝတံအဲကျိာ်တဲမွဲး သွရဲသျှော်ရံတဲ ပွဲဌာန်ဂံဟောင် ကွဲဗွန်အာရ” ရဝံ သွးတဲရ။

သွးတဲ ရဝံမွဲး ခမီမွဲးကုာ် “ယံကျိာ်မူပိုင် ပွဲနရက်ပဒမဂ် ဗွတ်ဗွတ်အာယုက် ဂိုင်ဗွတ်လိာ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမူပိုင်ကျိာ်တြဲရ။ ယံခမီ ပွဲနရက်ပဒမဂ် ဗွတ်အာ ယုက်ဂိုင်လောန်ရ။ ဗွတ်ဗွတ်အာယုက်နရက်ပဒမဂ် သွာံဂမိုင် မူဗွတ်ဝံအိုတ်ရ ရဝံကို သွာံကံဂမိုင် မူဗွတ်ဝံအိုတ်ရ ရဝံကို သွာံလိာ်ဂမိုင် မူဗွတ်ဝံအိုတ်ရ ရဝံကို သွာံကံဂိုင်ဂမိုင် မူဗွတ်ဝံအိုတ်ရ ရဝံကို တွာ်နရိတ်လိာ်စတ်ကွာတ် ဟံလောသွာရ ရဝံ သွးတဲရ။ ယံကျိာ် မူပိုင် သွက်သွာံသွဉပမာ သွဟ်အရထဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံခမီ သွဟ်ရထရ ရဝံ တီလမူပိုင်ကျိာ်တြဲ သွးတဲရ။

ယံခမီ ကွီလုံမွဲဖျိုက် မလုပ်စါစောန်ခရေဟ်(ပန်န) မဒ်ကောသလရဲး နွံရ။ တြံမွဲာ် နူကွီလုံာ် ပွဲအခိုင်လောန်အာကံသွာံ ကံသွာံ ရင်တုင်ပတိတ်ထောံ မလုံမွဲမမွဲမရ။ ယံခမီ ကွီလုံမလုပ်စါစောန်ခရေဟ် မဒ်ကောသလရဲး နကီုလွီပရာဝံ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာ ဗွဲမပြဟ် သန်ဟောင်ရ။ နရက်အဗျုဒွဲာ် ဟံအာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယံခမီ နရက်အဗျုဒွဲာ်စါစောန် နီရဗျုဒွဲာ်။ ယံခမီ နရက်နီရဗျုဒွဲာ်စါစောန် နီရက်အဗဗွဲာ်။ ယံခမီ နရက်အဗဗွဲာ်စါစောန် နီရက်အဗဗွဲာ် မွဲရ။ ယံခမီ နရက်အဗဗွဲာ်စါစောန် နီရက်အဟဟမ္ပရ။ ယံခမီ နရက်အဟဟ စါစောန် နီရက်ကုမုဒွဲာ်။ ယံခမီ နရက်ကုမုဒွဲာ်စါစောန် နီရက်သောဂန္ဓိကမ္ပရ။ ယံခမီ နရက်သောဂန္ဓိကစါစောန် နီရက်ဥပ္ပလမ္ပရ။ ယံခမီ နရက်ဥပ္ပလစါစောန် နီရက်ပုဏ္ဏရိကမ္ပရ။ ယံခမီ နရက်ပုဏ္ဏရိကစါစောန် နီရက်ပဒမမ္ပရ။ ယံခမီ ခမီကောကာလိကံာ် ဟိုတ်နူစိုတ်လုတ်မှာဒုဟ် ပွဲသာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂမိုင်ကံာ် ကတိဒ်ပွဲနရက်ပဒမရ ရဝံ တီလ မူပိုင်ကျိာ်တြဲ သွးတဲဂလာန်ဝံရ။ ကျိာ်တြဲမလေပ်သွးတဲဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဟိုသွးဂလာန်ဝံတဲ ပွဲကြံနူာ် သွးတိုန် ဂလာန်ဝံပွန်ရ—

“ပွဲပိုင်တြံ မကတိဒ်ကွိုင်ကံာ် ဂလာန်မကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ် မတုပ်သွဟ်ကောံ မြပံင် ကတိဒ်ရ။ သမ္ဘိာ် ဟိုသွးဂလာန် မဂပ်ဝ်ဟိုသွးဗွဲဟံးရဲးတဲ နကီုဂလာန်မကြိုင် မိုဟ်သကာတ်မြဟ် မတုပ်သွဟ်ကောံမြပံင်ကံာ် ကုတ်ဗ် ကေုကေုရ။

ဩဉးမွဲ ထိုင်သးဉးထေက်ကိုဟိုဂရိဟ်ရ။ ဩဉးမွဲတုန် ဟိုဂရိဟ်ဉးထေက် ကိုထိုင်သးရ။ ဉးကံာ် လုတ်ဆန်စန်ဒုဟ် နကီုပိုင်မွဲးရ။ ဟိုတ်နူဒုဟ်ကံာ် ကလိဝံတသိမ် ဟံမာန်ရ။

ပွဲအရာဝေင်လံင်မပး (မခတ်)ဂမိုင် ဒုဟ်မတွံး ပွမကျဟောံပြပ်ရတ်အိုတ်သို မွဲဟာန်ကောံကောံ နီဒုဟ်ဗွတ်ညီနာင်(ဟိုသွးဟံဂပ်)ဟောင်ရ။ ဒုဟ်စိုတ်လုတ်မှာဒုဟ် ပွဲပုဂ္ဂိုလ်ဂမိုင် မဒ်ညီသွဟ်သွန်ဝံဟောင် ဒုဟ်မဇော်မွဲးရ။

သှ်ပတ်လင် ပါင်ကို စိုတ်ကို မယုတ်မာဂ်တဲ သမ္ဘိ မဟိုဂရိဟ်အရိက် သွးအာစိုပ်
နရက် လုက်မွဲကိုဍ်ပိစှော်တြနိရဗ္ဗဒ ကောံမသုန်အမ္မဒဂမ္ဘိုင်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်သနက္ခိမာရ

၁၈၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရံသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသြင်ကြင်သပ္ပိနီ ဇရေင်
ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြိသနက္ခိမာရ ပွဲအခိုင်သ္လာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ်
မ္မုကိုသ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်ယးတူးတ် အလုံမွဲသြင်ကြင်သပ္ပိနီဂ်
ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြတဲမွဲ ဒတူဒိုင်
ပွဲဒွဲမွဲတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတိ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြရ—

“ပွဲဂကောံမိုဟ် မှောင်ကိုညးအလေံစိုစွတ် ဂကူတောင်ဒတောင်ဂမ္ဘိုင် ဂကူသိုင်ဂ်
ပြအိုတ်ရ၊ မှောင်ကိုဂကောံမိုဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ညးမချိုက်ပေတ်ကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိ
‘စရဏ’ ဒေဝတ်ဂ် ပြအိုတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ဗြိသနက္ခိမာရ ဖျောတ်ဂရင်ပတိဂါထာဝံမွဲ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြ သျှိုက်မျိုက်(ဒင်တဲ)ရ၊
ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြိသနက္ခိမာရ တီကေတ်ရံဝံမွဲ “တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြ သျှိုက်မျိုက်(ဒင်တဲ) ဂလာန်
အဲရ” တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြတဲမွဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေင် ကွေံဗွန်အာရ။

၂။ သုတ်ဒေဝဒတ္တ

၁၈၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရံသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် ဒေဝဒတ်(နုဘာဝေဠုဝန်) ပါစူးတိတ်အာ(ဂယာသီသ)တဲ ဟံသက်
ဂတာပ်လအ် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။
ပွဲအခိုင်ဂ် ဗြိသဟမ္မတိ ပွဲအခိုင်သ္လာဗတမ် မကလိလောန်ကိုပ်ကွာဗတမ် မ္မုကိုသ်ထေက်ကို
သျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက်ယးတူးတ် အလုံမွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မုပိုင်
ကျက်တြတဲ လှောင်သွဝတ်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြတဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတဲ သွဟိုတ်ကိုဒေဝဒတ်တဲ
ဖျောတ်ဂရင်ပတိဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြရ—

“သတ်ဗြာတ်ဂ် သွဟ်ညိုင်ရပလိုပလ်ကွေံတုံဗြာတ်ကို သတ်ဒုန်ဂ် သွဟ်ညိုင်ရ
ပလိုပလ်ကွေံတုံဒုန်ကို သတ်ကပိုဟ်ဂ် သွဟ်ညိုင်ရပလိုပလ်ကွေံတုံကပိုဟ်ကို
ဂွမ်ဂဝ်ဂ် သွဟ်ညိုင်ရပလိုပလ်ဂစိုတ်ကွေံ ချေံအဿတိုရ်မွေံကို ပူဇေဏ္ဍာရဂ်
ပလိုပလ်ကွေံညးယုတ်ရ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

၃။ သုတ်အန္တကဝိန္ဒ

၁၈၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲကွာန်အန္တကဝိန္ဒ လုပ်လွိဟ်မဂဓရ။ ပွဲအခိုင်တံ တီလမ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲ ပွဲအခိုင်ဗတမ်ဍုလောန် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲအမဲအကးတဲ ဗြဲလေဝ် ပက်ဖျက်ဒိုင် မွဲထုဟ်မွဲထုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်တံ ဗြဲသဟမ္ပတိ ပွဲအခိုင် သ္မာဗတမ် မကလိလောန်ကိပ်ကွာဗတမ် မ္ပိုဉ်သုတ်ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ဂ်ဒ်တဲ သိုက် ယးတုးတ် အလုံမွဲကွာန်အန္တကဝိန္ဒ ပြာပ်ကွၢ်ဇရေင် တီလမ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲတဲ လှော်သွဝတ် တီလမ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲတဲမွဲ ဒတုဒိုင်ပွဲဒုဒ်မွဲတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတိဂါထာဂမ္တိုင်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလ မ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲရ—

“ခမိဂ် သွးသိပ်ဂိုပ် ဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒိုင်ဂမ္တိုင် မဒ်တုၢ်တုးရ၊ သွးဒွတ် တုဟ်နတ်တိတ်ဗုဒ္ဓသံယောဇိန်စိုဉ်ပြကာရ၊ ပွဲဘာသ္မာသတိက်သ္မာဒိုင် ယဝ်ဟံကလိဝံ ပွမမိပ်လဟိုင်မွဲ၊ မ္ပိုဉ်ကျၢ်စိုတ် မဂပ်ဝ်သ္မိလလမ်မင်မွဲဂ်ဒ်တဲ သိုမချိုက်ပေင်တ် ကျော်သတိဂ် သွးပဒတ် ပွဲဂကောံသင်ရ။

သ္မိလလမ်မင်မွဲကူဇ္ဇိတဲ ချိုက်ပေင်တ်ကျော်သတိပညာ မကြိုင်ချဟ်ဂ်ဒ်တဲ ခမိ မဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ဇာပ်သိုဇာပ်သိုဂ် မ္ပိုဉ်ကျၢ်စိုတ်သိုက်တိတ်ဗုဒ္ဓဘဒ္ဒိခိဝဋ်ဂ်ဒ်တဲ သိုမသွပုဉ်စိုတ် ပွဲ(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာစာ်စူးနုဘဲဂ် သွးသိပ်ဂိုပ် ဘာဂမ္တိုင်မဒ်တုၢ်တုးရ။

ဩပုဋ္ဌာန်မွဲ ပရိက်ဘဲထေက်ကိုဖေက်ဂုံက်ဂမ္တိုင် (မပ္ပဇာဒိသိုင်ကွဉ်ဂ်ဒ်ဆု)ကို ဖြံဂမ္တိုင်ကို နွံအိုတ်ရ၊ ပွဲဗတမ်ဍုလောန် ဇုက်လလိပ်က်ရ၊ ဗြဲဂဂိုဂရိုင်ရ၊ ပွဲဋ္ဌာန်ဂ် ခမိဂ် စာ်စူးနုသော်ဇကုနရ်ဂ်ဒ်တဲ သွးပဒတ်ရ။

ဂလာန်ဝံ အဲဒိုက် ချပ်တျိုကေတ် နမမိင်မွဲကဆံင်တဲ ဟိုဒိုင်ဟံသေင်ရ၊ ပုဂိုလ် တုအရှန်လှီမသုန်ကွဲပြင် မသွးထောံကျော် သဘပွမချိုတ်တဲ ပုဂိုလ်သေက္ခကွဲစို ပုဂိုလ် သောတာပန်အိုတ်သို မဟံမွဲသဘဒးအာအပါယဂမ္တိုင် နွံဒိုင်ပွဲသာသနာမွဲဝတ် ဗွဲစွတ် အလိုဇကုအဲဒိုက် သွံညာတ်ကေတ်ရ။

ဂကောံသတ် မသအာင်နုဂ်တုန် မ္ပိုဉ်ကျၢ်သွက်ပွကုသိုလ်ထိုက်ရ ရံဝံ တုဟ်န ရိုဟ်လွိဟ် နကိုစိုတ်အဲဒိုက် ဟံသုဟ်ရထရ၊ (ဟိုတ်ဇေတုန်) ဟိုတ်မဖေက်နုမုသာ ဝါဒရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

၄။ သုတ်အရုဏဝတီ

၁၈၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရသ်ဝံရ—
ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပိုဉ်ကျၢ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရၢ်ရ ။ ပ ။ ပွဲအခိုင်ဂ်

တိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲ ကော်လွိုင်တိုန် ခမိဂမ္ပိုင် ရဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်”ရ၊ “ယွံကျာ်မ္ပုပိဋ” ရဝံ ခမိဂမ္ပိုင် ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ကောင်ကတိဒ်ကိုပ်ကွာတေံတုန် သွိုင်မ္ပုယုအရုဏဝတီ ဒ်ကွိုင်တဲရ၊ ယွံခမိတအ် ချင်ဒိုင်သွိုင်မ္ပုယုအရုဏဝတီ သွိုင်အရုဏဝတီ ဒ်ကွိုင်တဲရ၊ ယွံခမိတအ် တိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ် သွန်ဿယဗ္ဗဲကို ချင်ဒိုင်သွိုင်မ္ပုယုအရုဏဝတီတဲ သွဒတ်ကွိုင်တဲရ၊ ယွံခမိတအ် ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ် သာဝကလုင်ခိုဟ်ပြဲ မ္ပုယုအဘိဘူ သမ္ဘဝ မဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် တိလမ္ပပိဋ ကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ် “ယွံခမိ မသွကေံပွသရပ်ပါပ်မူးတဲ အာအိုတ်စိုအ်၊ စိုကိုစိုပ်အခိုင်ကိုပိဋ ပြာပ်အာဘုံဗြိမ္မ အိုတ်စိုအ်” ရဝံ သွးကိုခမိအဘိဘူရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိအဘိဘူရ “ယွံကျာ်မ္ပုပိဋ ခိုဟ်ရ” ရဝံ ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ကို ခမိအဘိ ဘူကို တြုံမ္ပုကိုဗြဟ္မာတ်ကို သပါတဲ မခွပ်စွဲလပ် သုဟ်ညင်ရဲပွးပတိတ်ကို၊ သပါတဲ မပွးစွဲလပ် သုဟ်ညင်ရဲခွပ်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ကေံဗွန်အာနုဗျာ်ဒိုင်သွိုင်အရုဏဝတီကိုအိုတ်တဲ ဒ်ပြာကဋ်ကွိုင် ပွဲချင်ဗြိဂ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ကို ဟိုသွးကိုခမိအဘိဘူရ— “ယွံခမိ မသွကေံပွ သရပ်ပါပ်မူးတဲ ပွမတုံခရ်ကုဗြိကို ကုပရိသာတ်ဗြိကို ကုဗြိကောန်စိုတ်ဂမ္ပိုင်ကို ဩဝ်ကို ပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ” ရဝံ (သွးတဲရ)။ ယွံခမိတအ် ခမိအဘိဘူရ “ယွံကျာ်မ္ပုပိဋ ခိုဟ်ရ” ရဝံ ဒင်ဝန် ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်တဲ နကိုဂလာန်ခရ် ကိုဗြိဂမ္ပိုင်ကို ပရိသာတ်ဗြိဂမ္ပိုင်ကို ဗြိကောန်စိုတ်ဂမ္ပိုင်ကို စောန်ထွေးကိုဒတဲဖိုရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ခရ်ရ၊ သွက်ဝံဒေတ်ခရ် ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုဗြဟ်ဗြာရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် ဗြိကို ပရိသာတ်ဗြိကို ဗြိကောန် စိုတ်ဂမ္ပိုင်ကို “ယွံသကအ်တအ် ဒ်အမ်သပ်ကေံရ၊ ယွံသကအ်တအ် ဟုံကေင်ဒ်မ္မဲလေံဒ်ကွိုင်ရ၊ မဟိုတ် သာဝကကွးကို တုံခရ် ပွဲဂတမုက်ကျာ်တြဲ မဒ်အာစာရော?” ရဝံ ဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ၊ ပျုတ်ဗွေက်အိုတ်ရ၊ ဟိုပတိုန်ဒုဟ် (ဟိုတင်ဒုဟ်)အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် ကုတိလမ္ပပိဋကျာ်တြဲသိခိ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ကို ဟိုသွးကိုခမိအဘိဘူရ— “ယွံခမိ မသွကေံပွ သရပ်ပါပ်မူးတဲ ဗြိကို ပရိသာတ်ဗြိကို ဗြိကောန်စိုတ်ဂမ္ပိုင်ကို “ယွံသကအ်တအ် ဒ်အမ်သပ်

ကွေ့ရ၊ ယုံသကအ်တအ် ဟုံကောင်ဒ်မွဲလှေ နှိကျင်ရ၊ မဟိုတ် သာဝကကွေးဂ် တွံခရ် ပွဲဂတ မုက်ကျိတြဲ မဒ်အာစာရော?” ရဲဝံ ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ယုံခမီ မသွကွေ့ပွသရံပါပ်မူးတဲ ဟိုဂရိုဟ်သင်္ဂ်အိုတ်မူး တွဲအဲ လောန်လတူဂ် ဩဝ်ကျိတြဲကို ပရိသာတ်တြဲကို ဩကျောန်စိုတ် ဂမိုင်ကို သမုက်သမုတ်စိုတ်ညိ” ရဲဝံ သွေးတရ၊ ယုံခမီတအ် ခမီအဘိဘူဂ် “ယုံကျိမျှပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ဒင်ဝန် ကုတီလမျှပိုင်ကျိတြဲသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်တဲ နကိုဇကု မဝံညာတ်ပြာကဋ်လေဝ် တွံခရ်ရ၊ နကိုဇကု မဟဝံညာတ်ပြာကဋ်လေဝ် တွံခရ်ရ၊ နကိုဇကု ဒကုတ်သွပ်ကဝက် မဝံညာတ် ပြာကဋ်ကို နကိုဇကု ဒကုတ်လတူကဝက် မဟဝံညာတ်ပြာကဋ်ကို တွံခရ်ရ၊ နကိုဇကု ဒကုတ်လတူကဝက် မဝံညာတ်ပြာကဋ်ကို နကိုဇကု ဒကုတ်သွပ်ကဝက် မဟဝံညာတ် ပြာကဋ်ကို တွံခရ်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဩကို ပရိသာတ်တြဲကို ဩကျောန်စိုတ်ဂမိုင်ကို “ယုံသကအ်တအ် ဒ်ဒ်မျှကိုဣဒ္ဓိတြိမဇ္ဇေ ဒ်ဒ်မျှကိုအာနုတ်မဇ္ဇေ ခမီဂ် ဒ်အမ်သပ်ကွေ့ရ၊ ယုံသကအ်တအ် ဟုံကောင်ဒ်မွဲလှေ နှိကျင်ရသွံ” ရဲဝံ မျှကိုသဘ်စိုတ်မအမ်သပ် ဟုံကောင် ဒ်မွဲလှေဂမိုင် နှိကျင်အိုတ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီအဘိဘူ ဂရင်ပတီ တီလမျှပိုင်ကျိတြဲသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ရ— “ယုံကျိမျှပိုင် အဲဒိုက်သိုမ တန်တဒိုင် ပွဲချင်ဩ တွဲဟ်နကိုလောကဓာတ်မွဲလှေ တီကေတ်နကိုရမျာင် သုဟ်စောရ” ဂ် ဂလာန်မျှသဘ်ရဲဝံ ကောင်ဂရင်ပတီလပ် ပွဲလဒေါပ်ဂကောံခမီဂ် သမ္ဘိဒေးရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယုံခမီ မသွကွေ့ပွသရံပါပ်မူးတဲ တွဲအဲ သိုမတန်တဒိုင်ပွဲချင်ဩ သွက်ဂွံကိုလောကဓာတ် မွဲလှေ တီကေတ်နကိုရမျာင်ဂ် ဒေးအခိုင်ရ၊ သွက်ဂွံကိုတီကေတ်ဂ် ဒေးအခါရ ရဲဝံ သွေးတရ။ ယုံခမီတအ် ခမီအဘိဘူဂ် “ယုံကျိမျှပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ဒင်ဝန် ကုတီလမျှပိုင်ကျိတြဲသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်တဲ သိုမတန်တ ပွဲချင်ဩဂ် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝဂ္ဂရ—

“ဩဝ်ပတိတ်ဩဟတ် ပွဲသာသနာကျိအိုတ်ညိ၊ ဩဝ်ပတိတ်လ္လိပရာ နှိဟိုတ် ဂွံတိတ်ဗူး အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်ဂိုတ်ဣာန်လ္လိပရာ မစိုန်သကိုကျောံ ဘာဝနာအိုတ်ညိ၊ စိင်ဇူဇ္ဇေ ညံင်ရပ်လီပလံာ်ထေံ သိုကပိုဟ်ကို ဩဝ်ပလီပလံာ်ထေံ ပွာန်သိုင် ဂစိုတ်အိုတ်ညိ။

ဩညးမွဲ ပွဲဓမ္မဝိနယ(သာသနာ)ဝံ ဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲဂ်ဒ်တဲ ကြက်ပဒတ်ရ၊ ညးဂ် ပါကျောံ သံသာမတွံဂး ပွမတန်ပဋိသန္နိတဲ ကြက်သွကွေ့ လအိတ်ဒ်ဒိခိဝဋ်ရ” ရဲဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမျှပိုင်ကျိတြဲသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချာ်စုတ်ကို ခမီအဘိဘူကို ကိုဩကို ပရိသာတ်တြဲကို ဩကျောန်

စိုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို သမ္ပန္နသမ္ပာတိစိုတ်တဲ့ ။ ပ ။ ကေုဗ္ဗန္တုနုဉ်ဉ်ဉ်အိုတ်တဲ့ နိဗ္ဗာကဉ် ပွဲချင်ခွင်သွိုင် အရုဏဝတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉ်စုတ် သွးကို ခမိဂမ္ဘိုင်ရ “ယွံခမိတအ် ဂါထာခမိအဘိဘူတံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင် ပွဲချင်ဗြိုက် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သောံမိင်အိုတ်ဟာ” ရဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျက်မ္ပုပိုင် ဂါထာခမိအဘိဘူတံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင်ပွဲချင်ဗြိုက် ပိုဒိုက် တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သောံမိင်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် ဂါထာ ခမိအဘိဘူ တံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင်ပွဲချင်ဗြိုက် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မုရသတ်လီ သောံမိင်အိုတ်ရော? ရဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျက်မ္ပုပိုင် ဂါထာ ခမိအဘိဘူတံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင်ပွဲချင်ဗြိုက် ပိုဒိုက် တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သောံမိင်ကေတ် ရဝံအိုတ်ရ—

“ဩဝပတိတ်ဇြဟတ် ပွဲသာသနာကျက်အိုတ်ညိ၊ ဩဝပတိတ်လွီပရာ နိဟိုတ် ဝံတိတ်ဗူး အိုတ်ညိ၊ ဩဝဂိုတ်ဂ္ဓာန်လွီပရာ မစိုန်သကိုကျောံ ဘာဝနာအိုတ်ညိ၊ စိင်ဇူဇော် ညံင်ရပ်လီပလာ်ထောံ သိုကပိုဟ်ကို ဩဝပလီပလာ်ထောံ ပွာန်သွိုင် ဂစိုတ် အိုတ်ညိ။

ဩညးမ္ပဲ ပွဲဓမ္မဝိနယ(သာသနာ)ဝံ ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲဂ်ဒိုတဲ့ ကြက်ပဒတ်ရ၊ ညးဂ် ပါကျောံ သံသာမတံဂး ပွမတန်ပဋိသန္နိတဲ့ ကြက်သွေကျောံ လအိတ်ဒဒိခဝဋ်ရ” ရဝံ သောံမိင်အိုတ်ရ။

ယွံကျက်မ္ပုပိုင် ဂါထာ ခမိအဘိဘူတံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင် ပွဲချင်ဗြိုက် ပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္ဘိုင် သောံမိင်ကေတ် အတိုင်ဝံအိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဂါထာ ခမိအဘိဘူတံဂမ္ဘိုင် ဃောတန်တံခွင် ပွဲချင်ဗြိုက် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သောံမိင်ကေတ်အိုတ်ဂ် ခိုဟ်ဟေင်ရ။

တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ် သျိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ်ခရ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြတံဂ် အိုတ်ရ။

၅။ သုတ်ပရိနိဗ္ဗာန

၁၈၆။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ အခိုင်ဆိုက်ညောန်ကိုသွပ်ပရိနိဗ္ဗာန် သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲအကြာတံအံင်ရေင်ဗွဲဂမ္ဘိုင် အပွဲဥဒျာန်ဂြိုပ်အံင်ရေင် သွိုင်မလ္လဂမ္ဘိုင် အပွဲပုံက်ချင်ကုသိနာရံရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ သွးကိုခမိဂမ္ဘိုင်ရ— “ယွံခမိတအ် လှဟ်ဝံ အဲကျက် ကြက်ဟီဗကန်ကို မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်ရ၊ ခရ်သခါရ ပွမဒေပြုပြေင်ကိုဂမ္ဘိုင် နွံသတ်ပွမလီလာ်အိုတ်ရ၊ နကိုခရ်သတိ မဟံဝိဝိင်ဂ် ညံင်ကိစ္စသဝံစိုပ်ဒတဲ့ ဩဝသွပ်တိတ် ဇြဟတ်အိုတ်ညိ၊ ဣဝံဂ် နိဂလာန်ဒွေံပတောန်ကျက်တြ လက်ကရ်အိုတ်ရ” ရဝံ (သွးရ)။

ကြံနုဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ လုပ်စပဌမဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုပဌမဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စ
 ဒုတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုဒုတိယဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စတတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုတတိယ
 ဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စတတုတ္ထဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုစတတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စအာကာသာနဉ္စာ
 ယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုအာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စဝိညာဏဉ္စာယတန
 ဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုဝိညာဏဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စအာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတို
 နုအာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စနေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနု
 နေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စနိရောဓသမာပတ် ဒိအရာသညာ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်
 ပြိုတ်ရ။

ခြိုက်ကတိုနုနိရောဓသမာပတ် ဒိအရာသညာ ဝေဒနာဂမ္ဘိုင် ပြိုတ်တဲ လုပ်စ နေဝ
 သညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုနေဝသညာနာသညာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စ
 အာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုအာကိဉ္စညာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စဝိညာဏဉ္စာ
 ယတနဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုဝိညာဏဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စအာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန်ရ။
 ခြိုက်ကတိုနုအာကာသာနဉ္စာယတနဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စတတုတ္ထဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုစတတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ
 လုပ်စတတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုတတိယဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စဒုတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနု
 ဒုတိယဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စပဌမဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုပဌမဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စဒုတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနု
 ဒုတိယဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စတတိယဇ္ဈာန်ရ၊ ခြိုက်ကတိုနုတတိယဇ္ဈာန်တဲ လုပ်စတတုတ္ထဇ္ဈာန်ရ၊
 ခြိုက်ကတိုနုစတတုတ္ထဇ္ဈာန်တဲ ပွဲမသက္ကုဋ္ဌာဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ။ တီလမုံပိုင်
 ကျက်တြ သွပရိနိဗ္ဗာန်မှး သွကောပရိနိဗ္ဗာန်မွဲဒမြိပ်ခပ် ဗြိသဟမ္ပတိ ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩပုလောကမ္ဘေ ကျက်တြ ဟံမ္ဘေတောံစတ မဒိအာစာ မဂြင်တိကေတိဓရဂမ္ဘိုင်
 အိုတ်သို အလိုဇကု မချိုက်ပေင်တကောံဗြဟ္မာတ်စ်သ် သာ်ဝွံဂ်လေဝ် ဒးသွပရိနိဗ္ဗာန်
 ဏီရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မျံဒိုင်ပွဲအပုလောကဂ် ဒးဗိုတ်ကုဟ်ထောံအတ္တဘ် ဗွပ်ရပ်
 နာမ်အိုတ်ဟေင်ရ” ရဝ္ဂံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွပရိနိဗ္ဗာန်မှး သွကောပရိနိဗ္ဗာန်မွဲဒမြိပ်ခပ် သိုင်အိန်မဒ်တုနဲ
 ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ခရ်သင်္ခါရ မှးပြုပြင်ကိုဂမ္ဘိုင် မျံကိုသဘ်ပမကတိုဒ် ပမလီလင်္ဂ်ဒ်တဲ ဟံမ္ဘိုင်
 အိုတ်ရသွံ၊ ကတိုဒ်တဲမှး ဒးပြိုတ်ကောံဗွန်အာအိုတ်ရသွံ၊ ခရ်သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လလမ်ဟေင်
 ဒ်တသိုဒ်ကောံရသွံ” ရဝ္ဂံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွပရိနိဗ္ဗာန်မှး သွကောပရိနိဗ္ဗာန် မွဲဒမြိပ်ခပ် တီလပိုင်အာနန္ဒ
 ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ မချိုက်ပေင်တကောံဂုဏ်အိုတ်သီမပြဲၣ် သွကောံပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး ပွဲအထိုက်အတန်ၣ် တိချီတောင် မထေက်ကိုဖေက်ဂွံက် နှိကုဉ်တဲရ၊ တိချီတောင် မကိုသော်ဇောမြဲၣ် နှိကုဉ်တဲရသွံ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်မွဲး သွကောံပရိနိဗ္ဗာန် မွဲဒမြိပ်ခပ် တိလပိဉ်အနုရဒ ဖျောတ်တိုန် ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံရ—

“တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ မချိုက်ပေင်တကောံစက္ခုမသုန်သော် မဟံမွဲကိုတဏှာၣ် ရန်တုအ် (သွက်သဝံက္ခအာ) နိဗ္ဗာန် (မစိုဟ်လလမ်)တဲ သွကောံပရိနိဗ္ဗာန်တဲရ၊ (ဟိုတ်ဂ်ရ) ကျာယိုတ်တိတ်ယိုလုပ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ စိုတ်ဓာတ်ခိုင်ဗိုန်တဲ မမှော်သုဝ် ခိုဟ်,ပရေံဓါ လအာတုပ်သုဟ်ဂမ္တိုင်ၣ် ဟံမွဲတဲရသွံ။

(တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲ) နကိုစိုတ်မဟံမွဲကိုအဲဒြဲၣ် အောင်ဒင်ဝေဒနာတဲရ၊ စိုတ် တိလမ္မုပိဉ်ကျာ်တြဲၣ် သုဟ်ညံင်ရဲပွတ်ကွေင်သွံ လလမ်ပျိုတ်အာကို (လလမ်ပျိုတ်) တိတ်ဗူးအာတဲရ” ရဲဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

ဗြဟ္မသံယုတ် တဲရောင်။

၇။ ပြာဟွဏသံယုတ်

၁။ အရဟန္တဝဂ် ၁။ သုတ်ခနဉ္စာနီ

၁၈၇။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗွစ္စတဲ လွီလဝ်ပြေပ်ဂမိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒ် ဗဗ္ဗုဗြုမ္မုယုဇနဉ္စာနီ ဒဒက်တဗဗ္ဗု မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် လျိုင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲကျိကို ပွဲခရ်ကို ပွဲသင်ကို ဗွဲမလောန်ရ။ ပွဲအခါဒ် ဗဗ္ဗုဗြုမ္မုယုဇနဉ္စာနီ ရင်တျိုင်ကေတ်နင်ပုင် ကုဗဗ္ဗု မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် မွဲး ဟိုတ်နူကလိတ်ဇော်တဲ ကြိုဂအေတ်တိုန်ဥဒါန် ရံဝံမွဲး “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဗုတ်ပိဝါရ။

ကြိုဂအေတ်တိုန်ဒါန် ရံဝံမွဲး ဗဗ္ဗု မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် ဟိုသွဲးကို ဗဗ္ဗုဗြု ခနဉ္စာနီရ “ဗြုအယုတ်ဝံ ရံသ်ဝံဟေင် ပွဲအရာအရာဒွဲကို ဟိုသွဲးဂုဏ်ခမိကျိပ်တုတ်ဂ်ရ၊ ယွံဗြုအယုတ် ပွဲအခါလွဟ် အဲ ကြက်ပတိုန်ကွေတ်ဝါဒ ကုကျိမဒ်အာစာ တုအဲဂ်ရ” ရံဝံ (ဟိုသွဲးရ)။ “ယွံဗဗ္ဗု ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ ဒေဝတမာရ် မြို ကောံလိုက်မ္မိဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မ္မိဟ်မဂိုင် ညးပတိုန်ကွေတ်ဝါဒ ကုတီလမ္မံပိုင် ကျိတြဲမထေက်ဒင်ပူဇေတွင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မဉ္စုတ်မာန်ဂ် ဗွဲစုတ် အဲဟုံညာတ်ရ၊ ဓိုန်ဂ်လေဝ် ယွံဗဗ္ဗု တုအဲ သြပ်အာညိ၊ အာမွဲး တုအဲ ကြက်သွေံ တီကေတ်ရ” ရံဝံ (ဟိုသွဲးရ)။

ပွဲအခါဒ် ဗဗ္ဗု မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် ထေပုတ်ဟုံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပြာပ်အာ ဇေရင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံ တီလမ္မံပိုင် ကျိတြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂအေ်ကေတ် ပွဲဒွဲမွဲတဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ နကိုဂါထာရ—

“ယွံတြနဲဂေါတမ မုအရာမွဲ သကုတ်ဗပိုတ်ကောံမွဲး သွေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရော? မုအရာမွဲ သကုတ်ဗပိုတ်ကောံမွဲး ဟုံဒးဂိုင်စံင်တူရော? သကုတ်ဗပိုတ်ကောံ မုရကုခရ်မွဲ သျှိုက်မျိုက်တံဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗဗ္ဗု သကုတ်ဗပိုတ်ကောံ ပုတ်ဒေါသမွဲး သွေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ၊ သကုတ် ဗပိုတ်ကောံ ပုတ်ဒေါသမွဲး ဟုံဒးဂိုင်စံင်တူရ၊ ပွမသကုတ်ဗပိုတ်ကောံ ကုပုတ်ဒေါသ မ္မုကိုရိုဟ်တမ်မွဲးဂျိ မ္မုကိုကောတ်မွဲး ပွမသုတ်ကြိုအ်ဂ် အရီဂမိုင် ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ပုတ်ဒေါသဂ်ဟေင် သကုတ်ဗပိုတ်ကောံမွဲး ဟုံဒးဂိုင်စံင်တူရ ရံဝံ (သွဲးတရ)။

သွေးတံ ရဲဝံ့မှူး ဗဗူး မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံ့ရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမှူးတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွံ လဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဂတးလှာကိုကို ဝတ္ထုဂြောင်ဗွန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပက်ထွေးကိုကို ကုညး မတ်ဂေတ်တိုင်ဂ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲဟိုလ်ကိုဂ်ဒုန်သုစုတ်ကို “ညးမျှိုက်မတ်မညာတ်ဂမျိုင်ဂ် ကြက်ဝံ့ညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂမျိုင်အိုတ်ရ” ရဲဝံ့ ပွဲတိုက်ဒမျှိုက် သုဟ်ညံင်ရဲစံင်ဗဂိုကိုပုတ် ကွေင်သုကို တုင်သုဟ်သင်္ဂဟောင်ရ တြနဲဂေါတမဂ် နကိုဟိုတ်တုဟ်တုဟ် တံ့ထွေးကိုခရ်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခစသုစွဲစွေ်ကို တြနဲဂေါတမရ၊ ခရ်လေဝ်ကို သင်္ဂ လေဝ်ကို ပြာပ်ခစသုစွဲစွေ်ရ၊ အဲဒိုက်ဂ် သိုက်ကလိဂ်ဒ်ဒ်သာမဏီ ပွဲဇရေင်တြနဲဂေါတမရ၊ သိုက်ကလိဂ် ဒ်ဒ်ပယျင်ရ” ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီရ။

ဗဗူး မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇ် ကလိဂ်ဒ်ဒ်သာမဏီ ဒ်ဒ်ခမီပယျင် ပွဲဇရေင်တီလ မုံပိုင်ကျက်တြဟောင်ရ၊ တီလပိုင်ဘာရဒွါဇ် မဒ်ခမီပယျင်တဲ ဟံလအ်ဏီ ညးမွဲစပ် ပြာပ်အာ ဌာန်လှာသိုတ်တြတဲ သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပတိတ်တြဟတ်လီပရာ ဗွဲသကာတ် မျှိုက်စိုတ် မဂပ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မှူး ခြာဟံလအ်ဟောင် အရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒေတ် မပြ ဟံမွဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမျိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သုခမီ အဝေါင်ခမီ ဗွဲဒးရး မဂပ်ဗွဲပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလှာဟောင် အလိုဇကု သုကေတ်ဇောပ်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဂ်ပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ်ဒေတ်မပြတဲရ၊ သုပတဲ ကွေ်ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမွဲသအာင် ဟံမွဲတဲရ” ရဲဝံ့ တီရ၊ တီလပိုင်ဘာရဒွါဇ် ပျော်ကိုပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမျိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

၂။ သုတ်အက္ကောသ

၁၈၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သုဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန်မဒ်ဒွဲ ကိုဗ္ဗစုတဲ လွီလဝ်ပြေပ်ဂမျိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် “ဗဗူး မဒ်တောင်ဒတောင် ဘာရဒွါဇ် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သုခမီအဝေါင်ခမီ ပွဲဇရေင်ခမီဂေါတမရး” ရဲဝံ့ ဗဗူး အက္ကောသကဘာရဒွါဇ် ဟိုတ်မဂ်မိင်ကေတ်ဂ်ရ ထေပုတ်ဟံမိင်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြတဲ တွေဟ်လက်လဗပ်ပကို ဘပဠ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နဂလာန်ဂမျိုင် မဟံ့ဗွဲ မကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။

တွေဟ်လက်ဘပဠ ရဲဝံ့မှူး တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ဟိုက်ဗဗူးအက္ကောသကဘာရဒွါဇ် ရ “ယွံဗဗူး အရာဂ် ပသင်္ဂသမ္ဘိထေင်ရော? မိတ်သဟာံသကအ်ပိုင် ကဠောမသနာံရိုင် ကောန်ရင် သကအ်ဂမျိုင် မဒ်ကွဲထီတုအဲဂ် ကျင်အိုတ်ဟာ” ရဲဝံ့ (ဟိုသုးရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ကာလ လဆောင် မိတ်သဟာံသကအ်ပိုင် ကဠောမသနာံရိုင် ကောန်ရင်သကအ်ဂမျိုင် မဒ်ကွဲထီ

အဲဒါ ကျင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗူး အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? တုအဲ ကိုတ်စု သုတ်စကို စုကိုတ်စကို စုကွာန်စကို ကုမိတ်သဟာ်သကအ်ပွဲင် ကဠောမသနာ်ရိုင် ကောန်ရင် သကအ်ဂမ္တိုင်ရ ဟုံသေင်ဟာ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ကာလလဆောင် အဲဒါ ကိုတ်စုသုတ်စကို စုကိုတ်စကို စုကွာန်စကို ကုမိတ်သဟာ်သကအ်ပွဲင် ကဠောမသနာ်ရိုင် ကောန်ရင်သကအ်ဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗူး ညးဂမ္တိုင် ယဝ်ဟုံဒင်ဂိုင်ကေတ် အိုတ်မွဲ၊ ဂြပ်ဂ် မရကုညးမွဲ အာစိုပ်ရော? ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ညးဂမ္တိုင် ယဝ်ဟုံဒင်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်မွဲ၊ ဂြပ်ဂ် ကျင်စိုပ် ကုအဲဒါဟေင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗူး တုပ်သုတ်သ်ဝံဟေင် ယွံဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ တုအဲ တွေဟ်လက် ပိုညးဂမ္တိုင် မဟုံထေက်ကို တွေဟ်လက်ရ၊ ထိုမြိထွတ်လျတ် ပိုညးဂမ္တိုင် မဟုံထေက်ကို ထိုမြိထွတ်လျတ်ရ၊ သေက်နီ ပိုညးဂမ္တိုင် မဟုံထေက်ကိုသေက်နီရ၊ မဟုံကို ပွမတွေဟ်လက်ဂမ္တိုင် တုအဲ ပိုညးဂမ္တိုင် ဟုံဒင်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ယွံဗဗူး မဟုံပွမတွေဟ်လက်ဝံ အာစိုပ် ကုတုအဲဟေင်ရ၊ ယွံဗဗူး မဟုံပွမတွေဟ်လက်ဝံ အာစိုပ် ကုတုအဲဟေင်ရ။

ယွံဗဗူး ဗွဲစုတ် ယွံညးမွဲ ကလေင်တွေဟ်လက် ညးလေင်တွေဟ်လက်ရ၊ ကလေင်ထို မြိထွတ်လျတ် ညးလေင်ထိုမြိထွတ်လျတ်ရ၊ ကလေင်သေက်နီ ညးလေင်သေက်နီရ၊ ယွံဗဗူး ညးဝံ ဒင်စသိုင်မွဲစွဲ ကလေင်သွပလန်မွဲရ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သုးရ။ ပိုညးဂမ္တိုင် ဒင်စသိုင်မွဲစွဲ ကောံ တုအဲ ဟုံသေင်အိုတ်ရ၊ ဟုံကလေင်သွပလန်အိုတ်ရ၊ ယွံဗဗူး မဟုံပွမတွေဟ်လက်ဝံ အာစိုပ် ကုတုအဲဟေင်ရ၊ ယွံဗဗူး မဟုံပွမတွေဟ်လက်ဝံ အာစိုပ် ကုတုအဲဟေင်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။ ပရိသာတ်မွဲဟာန်ကောံသိုင်ဂ် “ခမီဂေါတမဂ် ထေက်ဒင်ပူဇ်တေင်ရ”ရဲဝံ တိတ်ခမီဂေါတမရ၊ သိုတိတ်သ်ဂ် တြနဲဂေါတမ ထေပုတ်ရသွံ ရဲဝံ သုးရ။

“ယွံဗဗူး ပွမထေပုတ်ကို ကုပူဂိုလ်မယေန်သွာင် မှုံအလေံဂယိုင်လမျီု ဗဗွဲခရ် ဂြင်တိကေတ်ခရ်သစ္စပန် ဗွဲမဒးရးတဲ မှုံကိုစိုတ် မတိတ်ဗူးနူကိလေသ မှုံကိုစိုတ် မလလမ်ညိုင်ဝတ် မချိုက်ပေင်တ ကောံတာဒိဂုဏ်ဂ် မုဖိုမှုံရော?။

ယွံညးမွဲ ကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ရ၊ ညးဂ်ဟေင် ဟိုတ်ပွမကလေင် ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ဂ်ရ ယုတ်မာရ၊ ညးဟုံကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ဂ် အံင်ဇူးအာ သုဝဲဗုာန် မဖြိုင်ကိုအံင်ဇူးမာန်မွဲရ။

ယွံညးမွဲ တိကေတ် ညးသအာင်မထေပုတ်မွဲ ချိုက်ပေင်တကိုသတိဂ်ဒ်တဲ ကိုထေပုတ်ဂ် ဝိုဟ်လလမ်အာရ၊ (ညးဟုံကလေင်ပလန်ထေပုတ်ဂ်) ဒွေတ်တဒ်တုဖို ကေုညးသအာင် သိုညးဓါတု မွဲရ။

ယွံညးဂမ္တိုင် ဟုံတိဟုံစီကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲခရ်(သစ္စပန်)အိုတ်၊ (ညးဂမ္တိုင်) ညးဇျဲ ဇေဝီဗလး ဗွဲအစောံပွမဇျဲဇေဝီဗလး မကိုပုတ်ဝိုဟ်လလမ်အာ ကုကေုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင် သမ္ဘိ ထေင်ကေတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (သုးတရ)။

သွားတံ ရံဝံမွး ဗဗ္ဗုးအက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဇှေ ဂရင်ပတိတိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်
 ဝံရ— “ယံတြဲနဘေဂါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခစ
 သွစွဲစွဲကို တြဲနဘေဂါတမရ၊ ခရ်လေဝ်ကို သင်္ဂ်လေဝ်ကို ပြာပ်ခစသွစွဲစွဲရ၊ အဲဒိုက်ဂ်
 သိုက်ကလိဝံ ဒဒ်သာမဏီ ပွဲဇရေင်တြဲနဘေဂါတမရ၊ သိုက်ကလိဝံ ဒဒ်ပယျင်ရ” ရံဝံ
 ဂရင်ပတိရ။

ဗဗ္ဗုးအက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဇှေ ကလိဝံဒဒ်သာမဏီ ဒဒ်ခမီပယျင် ပွဲဇရေင်တိလမ္ပံပိဉ်
 ကျာ်တြဲဟေင်ရ၊ တိလပိဉ်အက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဇှေ မဒ်ခမီပယျင်တဲ ဟံလအ်ဏီ ညးမွဲခပ်
 ပြာပ်အာဌာန်လှုသိုတ်တြဲတဲ သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ်လွီပရာဗ္ဗေသကာတ် မျှိုက်စိုတ်
 မဂပ်ဗလးဏာန်ဗ္ဗာန်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွး ခြာဟံလအ်ဟေင် အရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်
 မပြဲ ဟံမဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမျိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီ ဗွဲမဒးရး
 မဂပ်ဗန္ဓုပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလှုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် နကိုညဏ်တေင်ကွာ
 အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပ
 တဲကွေံ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တွာန်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ” ရံဝံ တိရ၊
 တိလပိဉ်ဘာရဒ္ဒါဇှေ ပျောပ်ကိုပူဂိုလ်တုအရန်ဂမျိုင် ဒ်ပါလုပ်မ္မဲဇကုရောင်။

၃။ သုတ်အသုန္ဓရိက

၁၈၉။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန်မဒ်ဒွဲ
 ကိုဗ္ဗစုတဲ လွီလပ်ပြေပ်ဂမျိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် “ဗဗ္ဗုး မဒ်တောပ်ဒတောပ်
 ဘာရဒ္ဒါဇှေ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီ ပွဲဇရေင်ခမီဂေါတမ ရး” ရံဝံ
 ဗဗ္ဗုးအသုန္ဓရိကဘာရဒ္ဒါဇှေ ဟိုတ်မဝံမိင်ကေတ်ဂ်ရ ထေပုတ် ဟံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင်
 တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ တွေဟ်လက် လဗပ်ပကို ဘပဠ တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ နဂလာန်ဂမျိုင်
 မဟံဗ္ဗဲ မကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ။ တွေဟ်လက်ဘပဠရံဝံမွး တိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဒိုင်ကွပ်
 သေုာ်သိုတ်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုးအသုန္ဓရိကဘာရဒ္ဒါဇှေ “ယံခမီ အံင်ဇူးရ ယံခမီ အံင်ဇူးရ”
 ရံဝံ ဟိုသွးကိုတိလမ္ပံပိဉ်ကျာ်တြဲရ။

“ယံဗဗ္ဗုး သမ္ဘိ မဟိုသွးဂလာန်ကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂ် နအယံမာတ်ဂလာန်ဂ်
 အံင်ဇူး (ညးသအာင်)ရ ရံဝံ ဗိုဗျဟ်ရ၊ ဩပမအေင်ဒုင် ပူဂိုလ်တုပညာမ္မဲ နွံရ၊ ပွမ
 အေင်ဒုင်ဟေင် ဒ်ပွအံင်ဇူး ကုပူဂိုလ်တုပညာရ။

ဩညးမ္မဲ ကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ရ၊ ညးဂ်ဟေင် ဟိုတ်ပွမကလေင်
 ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ဂ်ရ ယုတ်မာရ၊ ညးဟံကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ဂ်
 အံင်ဇူးအာ သွဝဲပုာ် မဖြိုင်ကိုအံင်ဇူးမာန် မွးရ။

ဩဉ္ဇးမဲ့ တိကောတံ ဉ္ဇးသအာင်မထေပုတ်မွှေး ချိုက်ပေင်တံကိုသတိဂ်ဒ်တဲ ကိုထေပုတ်ဂ် ဗိုဟ်လလမ်အာရ၊ (ဉ္ဇးဟုံကလေင်ပလန်ထေပုတ်ဂ်) ဒွေတ်တံဒတဲဖို ကေု ဉ္ဇးသအာင် သိုဉ္ဇးဓါတုမွှေးရ။

ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ဟုံတိဟုံစိကူးဆိုက်ဗွက် ပဲ့ခရ်(သစ္စပန်)အိုတ်၊ (ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင်ဂ်) ဉ္ဇးဇျေ ဇေဝီဗလး ဗွဲအစောပွမဇျေဇေဝီဗလး မကိုပုတ်ဗိုဟ်လလမ်အာ ကေုကေုဉ္ဇးသအာင် သိုဉ္ဇးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂ် သမ္ဘိ ရဝံ သမ္ဘိထေင်ကောတံအိုတ်ရ” ရဝံ (သွေးတရ)။

သွေးတံ ရဝံမွှေး ဗဗ္ဗးအသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ် ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန် ပွဲရ— “ယုံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တိရ၊ တိလပိုင်ဘာရ ဒွါဇ် ပျောင်ကိုပုဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင် ဒ်ပါလုပ်မဲ့ကေုရောင်။

၄။ သုတ်ဗိလင်္ဂိက

၁၉၀။ ပဲ့ကာလမဲ့အခိုင် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကိုဗွစ္စတဲ လွီလင်ပြေင်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် “ဗဗ္ဗး မဒ်တောင်ဒတောင် ဘာရဒွါဇ် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီ ပဲ့ဇေရင်ခမီဂေါတမရဂး” ရဝံ ဗဗ္ဗးဗိလင်္ဂိကဘာရဒွါဇ် ဟိုတ်မဝံမိုင်ကောတံဂ်ရ ထေပုတ်ဟုံမိပ်စိုတ်ဂ်ဒ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲတဲမွှေး ကွပ်သောံသိုတ်ဇွိုင်တဲ ဒတူဒိုင်ပဲ့ဒွဲမဲ့ရ၊ တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ တိကောတံ သကပ်စိုတ်ဗဗ္ဗးဗိလင်္ဂိကဘာရဒွါဇ် နကိုစိုတ်ကေုတဲ သွေးကိုဗဗ္ဗးဗိလင်္ဂိကဘာရဒွါဇ် နကိုဂါထာရ—

“ဩသမ္ဘိမဲ့ လုတ်မှာဒးဒုဟ် ကုပုဂိုလ်မဒ်တုအရှန် မဟုံထေက်ကိုလုတ်မှာဒုဟ် သအးဇးတဲ မဟုံမဲ့ကို ကျိုက်လေင်(ကိလေသ)ရ၊ မျိုက်လက်ကျိုက် ချိုန်သျှောတ် ဖိပ်ဂိုပ် မဂပ်ပိုတ်ကုဟ်ဏာ ဒစးကျာ်ဂ် သွဟ်ညိုင်ရ ကလေင်စိုပ်ဇေရင် ဉ္ဇးဗိုတ် ကုဟ်ဂ်ဟောင်ကို တုပ်သွဟ်သတ်ရ ပွသရာ်ပါပ် အကုသိုလ်ကမ်သမ္ဘိဂ် ကလေင်စိုပ် သမ္ဘိဂ်ဟောင်ရ ရဝံ (တွံတရ)။

သွေးတံ ရဝံမွှေး ဗဗ္ဗးဗိလင်္ဂိကဘာရဒွါဇ် ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ပွဲရ— “ယုံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တိရ၊ တိလပိုင်ဘာရဒွါဇ် ပျောင်ကိုပုဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္ဘိုင် ဒ်ပါလုပ်မဲ့ကေုရောင်။

၅။ သုတ်အဟိံသက

၁၉၁။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗးအဟိံသကဘာရဒွါဇ် ပြာပ်အာဇေရင် တိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတိလမ္ပုပိုင်ကျာ်တြဲ

မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကွဲ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွဲ
“ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်အဟိံသကရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်အဟိံသကရ” ရဲဝံ
ဂရင်ပတိ တီလမူပိုင်ကျိတ်တြရ။

ဩဉးမွဲ ဟုံပြိုက်ဂစိုတ်ပျဲပျံ ဉးသအာင် နကိုကာယပါင်စိုတ်ရ၊ ဉးဂ် နှိအဟိံ
သက ရ၊ တုအဲ ယဝ်နှိအဟိံသကမွဲ ဗွဲမဗွဲကိုယု၊ ဩဝ်နှိဉးဟုံပျဲပျံညိ၊ ချံပြရ၊
ဩဉးမွဲ ဟုံပြိုက်ဂစိုတ်ပျဲပျံ ဉးသအာင်ရ၊ ဉးဂ်ဟေင် နှိအဟိံသကစုတ်ရ”
ရဲဝံ သွဲးတရ။

သွဲးတ ရဲဝံမွဲ ဗဗူးအဟိံသကဘာရဒ္ဒါဇှ် ဂရင်ပတိ တီလမူပိုင်ကျိတ်တြ ဂလာန်ဝံရ-
“ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တီရ၊ တီလပိုင်အဟိံသက
ဘာရဒ္ဒါဇှ် မှောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရန်ဂမ္တိုင် နှိပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

၆။ သုတ်ဇော

၁၉၂။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးဇောဘာရဒ္ဒါဇှ် ပြာပ်အာဇရောင် တီလ
မူပိုင်ကျိတ်တြတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကော်တီလမူပိုင်ကျိတ်တြ မွဲစွဲရ၊
ဟိုပတဲကွဲ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒွဲမွဲတဲမွဲ
ဇောတ်ဂရင်ပတိ တီလမူပိုင်ကျိတ်တြ နကိုဂါထာရ—

“တဏှာ မလေပ်ကိုင်ကြောပ်ဗန်ဒက် ပွဲအပွဲသန္တာန်ဇကု တဏှာ မလေပ်ကိုင်
ကြောပ်ဗန်ဒက် ပွဲမွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ တဏှာ မလေပ်ကိုင်ကြောပ်ဗန်ဒက် (မဒ်အပွဲဇကု
မွဲဇကု)ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုင်ကြောပ်ဗန်ဒက် ဂကောံသတ်ရ၊ ယွံကျိတ်တြဂေါတမ ဂရင်ပတိ
သွာန်တီလမူပိုင်ကျိတ်တြ ဟိုတ်ဂ်ရ၊ မုရ်ပူဂိုလ်မွဲ သ်ပျိုဟ်ကွဲ တဏှာ မလေပ်ကိုင်
ကြောပ်ဗန်ဒက်ဝံမာန်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ပူဂိုလ် မူကိုပဋိသန္တိပညာတဲ မူကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် မူကိုပညာ
မကြင်ချဟ် မူအလေံမှ်သေဝ် (ဘဲသံသာ)ဂ် တန်တပွဲသီလတဲ သိုမဇော်ပွတ်
(သမာဓိ)စိုတ်ကို (ဝိပဿနာ)ပညာကိုဂ် သ်ပျိုဟ်ကွဲ တဏှာ မလေပ်ကိုင်ကြောပ်
ဗန်ဒက်ဝံမာန်ရ။

ဩကုပူဂိုလ်မွဲ ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီဂမ္တိုင်
ပိုတ်စူးအာအိုတ်ရ၊ အာသဝအိုတ်အာ အိုတ်တဲ နှိတုအရန်အိုတ်ရ၊ ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင်
ဂပ်ဝ်သ်ပျိုဟ်ကွဲ တဏှာ မလေပ်ကိုင်ကြောပ်ဗန်ဒက်တဲရ။

ဩပုနိဗ္ဗာန်မဲ့ နာမ်ကို ရုပ်ကို ‘ပဋိဃသညာ’ စုတ်သတ္တိမတွံဂး ပွမထို့မြီထွတ် လျှတ်ကို ‘ရူပသညာ’ စုတ်သတ္တိမဒ်ပဲ့ရုပ်ကို ပြိုတ်အာမသက္ကာသေဟ်ရ၊ ပုနိဗ္ဗာန်ဝံ တဏှာ မလေပ်ကွိုင်ကြောင်ဗန်ဒက်ဝံ ပိုတ်စူးအာရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သွးတ် ရံဝံမွဲး ဗဗ္ဗုဒဋ္ဌာဘာရဒွါဇှ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ- “ယွံတြနာဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တီလပိုင်ဋ္ဌာဘာရဒွါဇှ် ပှော်ကိုပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

၇။ သုတ်သုဒ္ဓိက

၁၉၃။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုသုဒ္ဓိကဘာရဒွါဇှ် ပြာပ်အာဇရောင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမုံပိုင်ကျက်တြ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ် ပဲ့ဒှဲမွဲ တဲမွဲး ဖှောတ်ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပဲ့ဇရောင်တီလမုံပိုင်ကျက်တြရ-

“ပဲ့လောက ဂကူဗြာဟ္မဏလိုဟံဟို သိုမဒွေတ်တ် ဒွေတ်မသကာတ်ဂ် စိုန်နွံကို သီလလေပ် သအးဇူးဟံသေင်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ်ကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ဗိုဒ်ပိ ‘စရဏ’ဒွေတ်တဲ ဗြဟ္မဏဂကူအးဂ် သအးဇူးရ၊ သတ်မွဲသအာင် မသအာင်နူ မဟံတီဝိဇ္ဇာ စရဏဝံ ဟံသအးဇူးရ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံဗဗ္ဗုး စိုန်ဟိုဒိုင်ဂလာန်မွဲး သအးဇူးရ ဗွဲမဂိုင်လေပ် ညံင်ရဲကျသမ်အဲကို ညးနိဿယံကို ပွမပဗ္ဗ မှိုက်ကိုလေသ အဲအေင်အပဲ့ မှိုက်ကိုလေင်ကိုဒုက်ဂ် ဟိုတ်နူဂကူဇာတ်ဂ် ဒ်ဗြာဟ္မဏ ဟံမာန်ရ။

သိုင်ကိုဒ် ဗဗ္ဗုးကိုဒ် သွာဗိုက်ကိုဒ် ညးဒိုက်ဂတ်ကိုဒ် ဒေါင်စွာ သွာထောံဇရပက် ကိုဒ် မှိုက်ဝိရိယမသကာတ်တဲ မှိုက်စိုတ်မဗလးဏာနိဗ္ဗာန် ညးမှိုက်ပွမပတိတ် ဖြဟတ်ပိုန်ဗတ်လျိုင်ဟောင် အာစိုပ်ပွမသအးဇူးမပြမာန်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗုး ရဲသတ်ဝံ ဩဝံတိညိ ရံဝံ သွးတ်ရ။

သွးတ် ရံဝံမွဲး ဗဗ္ဗုသုဒ္ဓိကဘာရဒွါဇှ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ- “ယွံတြနာဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တီလပိုင်ဘာရဒွါဇှ် ပှော် ကိုပူဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

၈။ သုတ်အဂ္ဂိက

၁၉၄။ ပဲ့ကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒှဲ ကိုဗ္ဗစုတဲ လွီလပ်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရောင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုအဂ္ဂိကဘာရဒွါဇှ်

“ကြက်ပူဇ်ပုတ်ရ၊ ကြက်ကျောန်စိုတ် နပွမပူဇ်ပုတ်ရ” ရဝံ ဂဝံစီရေင်လဝ် ကျေင်သွဟ် ကျောံပုင်ချ်တိုရ။

ပွဲအခိုင်တို တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေင်သုာတုဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင် သုာတုဲမွဲး လုင်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ မဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် အတိုင် လေ့င်သို ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဟ် ပြာပ်စိုပ်အာ သိုဗဗ္ဗးအဂ္ဂိကာဘာရဒွါဇေတု ဒတူဒွင်ပွဲဒွဲမွဲရ။ ဗဗ္ဗး အဂ္ဂိကာဘာရဒွါဇ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ် တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ မဒတူဒွင်တုဟ်နပိဏ္ဏပါတ်တုဲ မ္ဗောတ်ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“(ယွံတြနာဲဂေါတမ) ချိုက်ပေင်တကျောံ‘ဝိဇ္ဇာ’ဗိုဒ်ပိဂမ္ဘိုင်တုဲ ဂကူအး ကျောံလမိင် လညာတ်ဂှိုင်လေဝ် ချိုက်ပေင်တုဲ ညးချိုက်ပေင်တကျောံ‘ဝိဇ္ဇာ’ဗိုဒ်ပိ ‘စရဏ’လမိင် လညာတ်ဂှ် ထေက်ကိုစသုင် ပုင်ချ်တိုဝံရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံဗဗ္ဗး စိန်ဟိုဒိုင်ဂလာန်မွဲး ဇာတ် သုတ ဝိဇ္ဇာ စရဏ ဗွဲမဂှိုင်လေဝ် ညံင်ရကျု သမ်အဲကို ညးတို့ဗွိုင်လဝ် နပွမပုဂမ္ဘိုင် မ္မုကိုကိလေသအဲအေင်အပွဲ မ္မုကိုကျိုက် လေ့င်ကိုဒွက်ဟ် ဟိုတ်နူဂကူဇာတ်ဟ် ဒွိဗြာဟ္မဏဟံမာန်ရ။

“ဩခမိမ္မဲ တိတ် တွောပ်ခန္ဓ မကေင်ဒတူပွဲကိုပ်ကွာရ၊ ညာတ်တ ချင်သွပ်ကို အပါယ်ကိုရ၊ သအာင်နူဂှ် အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဒွိအရာဇာတ်အိုတ်ရ၊ ခမိဂှ်ဟေင် တိကေတ် နကိုညဏ်တေင်တုဲ အာစိုပ်လအိတ်ဘဝရ။

ညးမ္မုကို ဝိဇ္ဇာပိဋကာ နကို‘ဝိဇ္ဇာ’ ညဏ်မတိဂမ္ဘိုင် ပိဋကာဝံ ဗြာဟ္မဏမွဲးရ၊ ဗြာဟ္မဏ မချိုက်ပေင်တကျောံဝိဇ္ဇာစရဏဟ် ထေက်ကိုစသုင် ပုင်ချ်တိုဝံရ” ရဝံ (သုးတ်ရ)။

“တီလမ္မုပိုင်ဟ် ဒွိဗြာဟ္မဏရ၊ တြနာဲဂေါတမ ဩဝသုပြာဟိုက်ညိ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

“ယွံဗဗ္ဗး ပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတုဲ မဂပ်ဝ်ကလိဝံဂှ် အဲကျ် ဟံသုပြာဟိုက်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ကုညးသပျုရိုဟ်ဂမ္ဘိုင် မတီညာတ်(ဟိုတ်ဖို)ဟ် ပွမသုပြာဟိုက်ဝံ ဟံတို့လုင်သတ် ဓရ်ရ၊ ကျ်တြဂမ္ဘိုင် ပါကျေပ်ပိဏ္ဏပါတ်ဒယေန် နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်တုဲ မကလိဝံဂှ်အိုတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံဟေင် ပွမယိုင်လမ္မု ကျ်တြဂမ္ဘိုင် မတန်တပွဲဓရ်သပျုရိုဟ်ရောင်။

ယွံဗဗ္ဗး ပုဂိုလ်တုအရုန် မလေပ်ဉာဲသေ့ဝ်ဂုဏ် ပွမဂိုင်စံင်တူမွဲကြဲလလမ်တုဲ ကိစ္စ ကေင်ကာအိုတ်သို စိုပ်ဒတုဲ တုဲဂှ် ဩဝကျောန်စိုတ်ဥပကာ နကိုပိဏ္ဏပါတ်ကိုနကို ချ်ဉာဲမွဲသအာင်ကို မသအာင်နူပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတုဲ ကလိဝံဂှ်ညိ၊ ပုဂိုလ် တုအရုန်ဟ် ဒွိညံင်တိဗုထိုက် ညးမ္မုပိုင်ကိုပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သွားတံ ရဲဝံ့မှူး ဗဗ္ဗေအဂ္ဂိကာဘာရဒွါဇေ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-
“ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခရိတ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တီလပိဉ်အဂ္ဂိကာဘာရဒွါဇေ
ပျောဝ်ကိုပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္တိုင် နှိပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

၉။ သုတ်သုန္ဒရိက

၁၉၅။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသြင်ကြင်သုန္ဒရိက
လုပ်လို့ဟ် ကောသလရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ပွဲသြင်ကြင်သုန္ဒရိကဂှ် ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ ပူဇ
ပုတ်ရ၊ ကောန်စိုတ်နပ္ပမပူဇပုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ ပူဇပုတ်တု ကောန်စိုတ်
နပ္ပမပူဇပုတ်တု ချိုက်ကတိန္နဒ္ဒေတုမှူး “မုရ်ညးမွဲ သေ့ဝံစသုင်(ပုင်သုင်တု) မသေ့သေ့ဟ်နူ
ပူဇပုတ်ဝံရော?” ရဲဝံ သေ့ဝံရင်ဒိုဟ်ပန် ပ္ဍဲပုဏ္ဏဂေတ်ကောံရ။ ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ ဟိုတ်မ
ညာတ်ကေတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မဂဇာဒိုင်ပွဲသုင်တုဆုမွဲ သိုမခလိုလပ်ကျိပ်ဂှ်ရ နကိုတ်
ပါဂှ် ဂိုင်ကေတ် (ပုင်သုင်တု) မသေ့သေ့ဟ်နူပူဇပုတ် နကိုတ်ပုင်ဂှ် ဂိုင်ကေတ်ပလင်သုင်ကာတု
ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဟိုတ်နုရမ္ဗာင်ဗရဇိုင် ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ
တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ လွံက်တိုန်ကျိပ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ “တြနာဲဝံ ကျိပ်
တုတတ်ရောင်သွံ၊ တြနာဲဝံ ကျိပ်တုတတ်ရောင်သွံ” ရဲဝံ နုဋ္ဌာန်ဂှ်ဟေင် သိုက်ဂတးကလေင်ရ။
ကြံနုဂှ် ကသပ်ဒ် ကုဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ ရ “ပွဲလောကဝံ ဗြာဟ္မဏ ညးကျိပ်တုတတ်ဂမ္တိုင်
လှိုလေင် လေင်နွံအိုတ်ဏီရ၊ ပြာပ်အာကို ညးကျိပ်တုတတ်ဂှ်တု အဲသေ့သွာန်ရင်ဇာတ်မှူး
ဒိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗေသုန္ဒရိကာဘာရဒွါဇေ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတု “တြနာဲဂှ်
မျှံဇာတ်သတ်လှိုရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။

“ယွံဗဗ္ဗေ လွသွာန်ဇာတ်ညိ၊ သြင်သွာန် ‘စရဏ’ဒေတ်ဟေင်ညိ၊ ပုတ်ဂှ် ကတိန္ဒ
နူအော်ရ၊ ဂကူစိုန်ယုတ်လေင် ခမီဂှ် မျှံကိုပွမတန်ကြန်ရ၊ လေပ်တိတ်ဟိုတ် ဟံသေင်
ကိုဟိုတ်ရ၊ လေပ်ဆေပ်ဒပ်ကောံ (ပွသရံပါပ်ဂမ္တိုင်) နကိုဝှပ်ပါပ်ရ။

ယေန်သွာင် နကိုသစ္စ ပွမသုတ်စုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွဝေတ်လပ်ကူဇ္ဈိရ၊
အာစိုပ် လအိတ်ညာဏ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတုဒ်ရ၊ ယဇ်ပွမပူဇ မဂပ်ပ်
ရင်တုင်တုလေင် နွံရ၊ ပွဲအခိုင်မဗွဲ သွးဘိက်နိမန် ခမီဂှ်ရ။ ညးလေပ်ဘိက်နိမန်ဂှ်
ပူဇဒုင်ဒါန်မပြဲဂမ္တိုင်မှူးရ” ရဲဝံ သွးတရ။

ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံး ပွမပူဇမွဲ သေ့ဝံဗိုလှောင် ပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန် မအာစိုပ်
လအိတ်ညာဏ်ဂမ္တိုင်တု မျှံသတ်သတ်ဂှ်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွမပူဇမွဲ ဗွဲအဆတ် ကြက်ဒ်ပွမ
ပူဇမွဲဒးရး ကုအဲရ၊ ကြက်ဒ် ပွမကောန်စိုတ်မွဲဒးရးရ၊ သုင်ပြရ၊ ဟိုတ်မတွံဗိုလှောင်

ပူဂိုလ်တို့၌ ညင်ရတီလမျှပိုင်တို့၌ ညးသအာင် စသင်တ(ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူ ပူဇ်ပုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

“တီလမျှပိုင်၌ နိဗြာဟ္မဏရ၊ တြနာဲဂေါတမ ဩဝသ္မပြာဟိုက်ညိ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

“ယွံဗဗ္ဗး ပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတု မဂပ်ဝ်ကလိဝံ၌ အဲကျ် ဟံသ္မပြာဟိုက်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ကုညးသပျုရိဟ်ဂမ္တိုင် မတီညာတ်(ဟိုတ်ဖို)၌ ပွမသ္မပြာဟိုက်ဝံ ဟံတို့လုပ်သတ် ခရ်ရ၊ ကျ်တြဂမ္တိုင် ပါကောံပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတုမ္တိုင်တု မကလိဝံ၌အိုတ်ရ။ ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံဟောင် ပွမဂယိုင်လမျှကျ်တြဂမ္တိုင် မတန်တပွဲခရ်သပျုရိဟ်ရောင်။

ယွံဗဗ္ဗး ပူဂိုလ်တုအရုန် မလေဝ်ဉာဲသေဝ်ဂုဏ် ပွမဝိုင်စံင်တူဗွဲကြဲလလမ်တု ကိစ္စ ကောင်ကာအိုတ်သို ဗိုပ်ဒေဝ်တု၌ ဩဝ်ကောန်ဗိုတ်ဥပကာ နကိုပိဏ္ဏပါတ်ကို နကိုချ်ဗွဲ မွဲသအာင်ကို မသအာင်နူပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတုကလိဝံ၌ညိ၊ ပူဂိုလ်တုအရုန်၌ နိဗ္ဗင်တိဗုထိုက် ညးမျှပိုင်ကို ပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရံဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနာဲဂေါတမ နိသင်္ဂဟ္မး (ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူပူဇ်ပုတ်ဝံ အဲဒိုက် မုရ်ကုညးမွဲ သေဝ်ကိုရော? ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံဗဗ္ဗး ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံသမဏာဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင်ဝံ ပါကောံအဲ ကျ်ကို သာဝကကွးအဲကျ်ကိုတု စသင်တ(ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူပူဇ်ပုတ်မ္တး ညးအာစိုပ် ပွမစုလုတ်လာအာ ဗွဲမဒးရဲ၌ အဲဟံညာတ်ရ၊ ဟိုတ်နိသင်္ဂဟ်ရ (ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူပူဇ် ပုတ်၌ ပွဲဒွဲမဟံမွဲကိုတုဆုချော့ မလမွဲက်ချိပ်သုလေဝ် ဩဝ်ကိုဟ်ချော့ထောံ (ပင်ချ်တုံ) သေ သွေဟ်နူပူဇ်ပုတ်ညိ၊ ပွဲချ်မဟံမွဲကိုစုလေဝ် ဩဝ်ဖီထောံညိ ရံဝံ သွးတရ။

ပွဲအခိုင်၌ ဗဗ္ဗးသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ ဖီထောံ(ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူ ပူဇ်ပုတ်၌ ပွဲချ် မဟံမွဲကိုစုရ။ ပွဲအခိုင်၌ (ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူ ပူဇ်ပုတ်၌ ဂပ်ဝ်ဖီထောံ ပွဲချ်မ္တး မြိုတိုန် စေတ်စာတ်ရ၊ မြိုတိုန်ဇေတ်ဇာတ်ရ၊ ယောက်တိတ်ဗွဲပွဲပွဲရ၊ ယောက်တိတ်ပွဲပွဲမသကာတ်ရ၊ ကဠေဝ်ပသဲမဂ္တိုင် လုက်မွဲတု၌ ထောံစုတ်ပွဲချ်မ္တး ညင်မြိုတိုန်စေတ်စာတ်ဇေတ်ဇာတ်ကို ညင်ရဲယောက်တိတ် ဗွဲပွဲပွဲကို ညင်ရဲယောက်တိတ် ပွဲပွဲမသကာတ်ကို တုပ်သွဟ်သင်္ဂဟ် (ပင်ချ်တုံ) သေသွေဟ်နူ ပူဇ်ပုတ်၌ ချော့စုတ်ထောံပွဲချ်မ္တး မြိုတိုန်စေတ်စာတ်ရ၊ မြိုတိုန် ဇေတ်ဇာတ်ရ၊ ယောက်တိတ် ဗွဲပွဲပွဲရ၊ ယောက်တိတ် ပွဲပွဲမသကာတ်ရ။

ပွဲအခိုင်၌ ဗဗ္ဗးသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ ဖေက်သမ္မာတ် သောံကုနရ်၌တု ပြာပ်အာဇရင် တီလမျှပိုင်ကျ်တြတုမ္တး ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲရ၊ ဗဗ္ဗးသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲ၌ တီလမျှပိုင် ကျ်တြဖျောတ်တုံကို နကိုဂါထာတုမ္တိုင်ရ—

“ယွံဗဗ္ဗး တုအဲ မစံင်ဗဂိုပုတ်အော်၌ နအယာံမာတ် မစံင်ဗဂိုပုတ်၌ သအးဇးရ ရံဝံ လွဉ်ဗျဟ်ညိ၊ မဟိုတ်ရော? ပွမစံင်ဗဂိုပုတ်၌ နိဗ္ဗမ္တးဟောင်ရ၊ ဂလာန်၌ ချာ်ပြရ၊

ဩဌာမ္မေ နပ္ပမစင်္ဃာတိပုတ မဒိမ္မာနံ န္ဓိပိကံကိုပ္ပမသအားဇေးရ၊ ညးဂံ ဟိတံပ္ပမစင်္ဃာတိ ပုတံဂံ သအားဇေးရ ရံဝံ တုပညာဂမ္ဘိင် ဟံသုးအိုတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ အဲ ပါကော ပွမစင်္ဃာတိပုတအော်တဲ ကိုပုတ်ဉာဏ်ဂိုတူး ပွဲအပွဲသန္တာန်ဇေယျာ ဟောင်ရ၊ အဲမဒိတုအရုန် မျှကိုပုတ်ဉာဏ် မဂိုတူးဟံပိတ် မျှကိုစိတ်မတန်ကြန်လှိုန်ဂံ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲရ။

ယံဗဗ္ဗေ မာနပ္ပမပင်ပတိန်မာန် တုအဲဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင်ဒွင်ရ၊ ပုတ်ဒေါသဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင် ယေက်ပုတ်ရ၊ ပွမဟီသုး ဟံသာစုတ်ဆောက်ယောင်ဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင်ပတောင်ရ၊ ယံဗဗ္ဗေ လတင်(အဲ)ဂံ (တုဟ်နုပုဇာဏ်မတံဂးခရ်) ဒိဒ္ဓင်ညင်နော်ယင်ရ၊ ဂှမ်စိတ်(သတ်ဂမ္ဘိင်)ဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင်ဌာနပုတ်ယင်ရို (မတံဂးခရ်)ရ၊ စိတ်ဂကောံသတ် မယေန်သွင်ဗွဲမဒေးရးဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင်ပုတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ခရ်(အဋ္ဌကိကမဂ်)ဂံ ဒိဒ္ဓင်ညင်ကွာလွရ၊ မျှကိုသေဟ်သာမတံဂး သီလရ၊ ဟံကိုကွာရ၊ (ဟံကိုခန်ရ)၊ ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိင် ဂပ်ဝံထိုင်သး ကုညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္ဘိင်ရ၊ ဩပွဲကွာလွမ္မဲ ဗွဲစုတ်(ပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ဘိင်) ညးအာစိပ်လအိတ်ဉာဏ် ဟံသာအိုတ်ရ၊ ပွဲကွာလွဂံ မျှကိုဇေယျာ ဟံသာလျက်ချေက်ဂမ္ဘိင်ဂံဒိတဲဟောင် တတ်ကောံ (နိဗ္ဗာန်)ဩဌာ မွဲလပါ်အိုတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗေ ဗြဟ္မစရိယမတံဂး‘ဓမ္မ’ခရ်ဂလာန်သာစုတ် ပွမသီလလမ်မင်မ္မဲဝံ နိဿယံကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါဂံဒိတဲ အာစိပ်ဒိဒ္ဓိမပြဲရ၊ တုအဲဂံ ဩဝံသပ္ပမလောဝံ ပွဲပုဂိုလ်(တုအရုန်) ဂမ္ဘိင် မလဂူတပ်ညိ၊ ညးဂံ မျှကိုကြက်ခရ်ရ ရံဝံ အဲတွံရ” ရံဝံ (ဗျောတ်တွံကိုရ)။

တွံကို ရံဝံဗ္ဗေ ဗဗ္ဗေသုန္နရိကဘာရဒွါဇေ ဂရင်ပတိ တီလမျှပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံတြနာဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျှက်လောန်ရ ။ ပ ။ တီလပိုင်ဘာရဒွါဇေ ဗျောတ်ကိုပုဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္ဘိင် ဒိပါလုပ်မ္မဲဇေယျာရောင်။

၁၀။ သုတ်ဗဟုဓီတရ

၁၉၆။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမျှပိုင်ကျက်တြ သုဒတတန်တံဒွင် ပွဲသပိဟ်ဂြိုပ်မ္မဲ လုပ်လှိုဟ်ကောသလရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂံ ကုဗဗ္ဗေမ္မဲ မဒိတောဝံဒတောဝံဘာရဒွါဇေ ဂှ်စကာစိပ်နံ ဂမ္ဘိင် ကောံအာအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂံ ဗဗ္ဗေမဒိတောဝံဒတောဝံဘာရဒွါဇေ ဂှ်သေဝံဂှ်ဂမ္ဘိင်ဂံဗ္ဗေ ပြာပ်စိပ်အာ သပိဟ်ဂြိုပ်ဂံတဲ ဟိတ်မဂ္ဂညာတ်ကေတ် တီလမျှပိုင်ကျက်တြ မဂဇေဒွင်ပွဲအပွဲ သပိဟ်ဂြိုပ် တက်ထွဲတဲ သီမစွပ်တန်လပ် ဇေယျာမတပ် ကိုကတိဒိသတိတုဏှုကိုကမ္မဋ္ဌာန် ဂံရ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှပိုင်ကျက်တြတဲ ဗျောတ်ဂရင်ပတိ ဂါထာဂမ္ဘိင် ပွဲဇေရင်တီလ မျှပိုင်ကျက်တြရ—

“ကုဓမ္မိဝံ ဂွံကောံတဲ ပွဲတဲဝံ မရနက်ကိုတြဲတဲဝံ ဂွံစကာစ်ပန်ဂမ္တိုင် ဟံကောံအာ အိုတ်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံကောံအာဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ ပွဲခံက်လုံ ဂဂိုလုံဂမ္တိုင် မုံကိုသေ့သေ့ဟ် မွဲတူးခါတူးဟောင်ဂ် ဟံမွဲအိုတ် ရောင်ထောင်၊ ဟိုတ်မဟံမွဲဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ ပွဲဟင်စာင်သူးသူးဂ် ကွိုဂမ္တိုင် သိုမဂေတ်ဂေင် ဟံဝေင်ဂြိုင်ကတိုင်ကန် အိုတ်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံဝေင်ဂြိုင်ကတိုင်ကန်ဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ သွာလးချေဲ မစ်စူးနူကွဟ်ဌးတး လက်ထပ်ဂိတုဂ် ဟံခလိတ်နကိုစ ဥပါဋကဂမ္တိုင်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံခလိတ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ ကောန်ဗြဲဂမ္တိုင်ထပ်တု မဒ်ဗြဲကွဲ မုံကိုကောန်မွဲခါဖီ ဟံမွဲအိုတ်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံမွဲဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ သမ္ဘာ မုံကိုမတ်သ်သျဲ အိက်ရဲလမွဲဂ် တေအ်ထိုက် ညးတိက်ဒိုင် နကိုဇိုင်တဲ ဟံမုဟ်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံမုဟ်ဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင်ထောင်။

ကုဓမ္မိဝံ ပွဲအခိုင်ဖလောင်ဂယး တုဂတုဂမ္တိုင် “ကိုအိုတ်ညိ၊ ကိုအိုတ်ညိ” ရဲဝံ ဟံအာတ်မိက်အိုတ်ဟာ၊ ဟိုတ်မဟံအာတ်မိက်ဂ်ရ ခမ္မိဝံ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရောင် ထောင်” ရဲဝံ (ဖျောတ်ဂရင်ပတီရ)။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် ဂွံကောံတဲ ပွဲတဲဝံ မရနက်ကိုတြဲတဲဝံ ဂွံစကာစ်ပန်ဂမ္တိုင် ဟံကောံ အာအိုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် ပွဲခံက်လုံ ဂဂိုလုံဂမ္တိုင် မုံကိုသေ့သေ့ဟ်မွဲတူးခါတူးဟောင်ဂ် ဟံမွဲ အိုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် ပွဲဟင်စာင်သူးသူးဂ် ကွိုဂမ္တိုင် သိုမဂေတ်ဂေင် ဟံဝေင်ဂြိုင်ကတိုင် ကန်အိုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် သွာလးချေဲ မစ်စူးနူကွဟ်ဌးတး လက်ထပ်ဂိတုဂ် ဟံခလိတ် နကိုစဥပါဋကဂမ္တိုင်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် ကောန်ဗြဲဂမ္တိုင်ထပ်တု မဒ်ဗြဲကွဲ မုံကိုကောန်မွဲခါဖီ ဟံမွဲအိုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ကုအဲဂ် သမ္ဘာမုံကိုမတ်သ်သျဲ အိက်ရဲလမွဲဂ် တေအ်ထိုက်ညးတိက်ဒိုင် နကိုဇိုင်တဲ ဟံမုဟ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဂွံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။

ယွံဗဗ္ဗေ ကုအေဂ် ပွဲအခိုင်ဖလောင်ဂယး တွဂတုံဂမ္ပိုင် “ကိုအိုတ်ညိ၊ ကိုအိုတ်ညိ”
ရဝ္ဗံ ဟုံအာတ်မိက်အိုတ်ရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ ဟိုတ်ဂ်ရ အဲ ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်ရ ရဝ္ဗံ (သုးတရ)။

သုးတ ရဝ္ဗံဗ္ဗေ ဗဗ္ဗေ မဒ်တောင်ဒတောင် ဘာရဒ္ဒါဇှ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြ
ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ
(ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာဗ္ဗေတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွံ
လဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဂတးလှာကိုကို ဝတ္ထုဂြောင်ဗွန်လဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲပက်ထွေးကိုကို ကုညး
မတ်ဂေတ်တိုင်ဂိုင်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဟိုတ်ကိုဂိုင်သုန်သုတ်ကို “ညးမျိုက်မတ်မညာတ်ဂမ္ပိုင်ဂ်
ကြက်ဝံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ” ရဝ္ဗံ ပွဲတိုက်ဒမ္ပိုင် သုဟ်ညင်ရဲစင်ဗဂိုက်ပုတ်
ကောင်သုကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင်ရ တြနဲဂေါတမဂ် နကိုဟိုတ်တုဟ်တုဟ် တံထွေးကိုခရ်ရ၊
ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခစသုစ္စဲစွေ်ကို တြနဲဂေါတမရ၊ ခရ်ဂ်လေဝ်ကို သင်္ဂ
လေဝ်ကို ပြာပ်ခစသုစ္စဲစွေ်ရ၊ အဲဒိုက်ဂ် သိုက်ကလိဝံဒဒ်သာမဏီ ပွဲဇရေင်တြနဲဂေါတမရ၊
သိုက်ကလိဝံဒဒ်ပယျင်ရ” ရဝ္ဗံ ဂရင်ပတီရ။

ဗဗ္ဗေ မဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒ္ဒါဇှ် ကလိဝံဒဒ်သာမဏီ ဒဒ်ခမိပယျင် ပွဲဇရေင်တီလ
မ္ပုံပိုင်ကျိတြဟောင်ရ၊ တီလပိုင်ဘာရဒ္ဒါဇှ် မဒ်ခမိပယျင်တဲ ဟုံလအ်ဏီ ညးမ္မေပ်ပြာပ်အာ
ဌာန်လှာသိုတ်ဇြဲတဲ သိုဟုံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ ပတိတ်ဇြဟတ်လီပရာ ဗွဲမသကာတ် မျိုက်စိုတ်
မဂပ်ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်ဗ္ဗေ ခြာဟုံလအ်ဟောင် အရဟတ္တဖိုလ်မဒ်လအိတ်ဒေတ်
မပြဲ ဟုံမဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္ပိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သုခမီ အဝေါင်ခမီ ဗွဲမဒးရး
မဂပ်ဗွဲပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလှာဟောင် အလိုဇကု သုကေတ်ဇောတ်မတ် နကိုညာဏ်တောင်ကွာ
အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သုပတဲ
ကေတ်စွမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မေသအာင် ဟုံမ္မေတဲရ” ရဝ္ဗံ တီရ၊
တီလပိုင်ဘာရဒ္ဒါဇှ် ပ္ဍောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရန်ဂမ္ပိုင် ဒ်ပါလုပ်မ္မေဇကုရောင်။

အရဟန္တဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

၂။ ဥပါသကဝဂ် ၁။ သုတ်ကသိဘာရဒ္ဒါ

၁၉၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်ကျင်လဝ် ရဲသင်္ဂဝံရ—

ပွဲကာလမ္မေအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြ သုဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲကွာန်ဗဗ္ဗေဇကုနာဠက အပွဲ
ဇနပိုင်ဒက္ခိဏဂိရိ လုပ်လို့ဟ်မဂခရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကုဗဗ္ဗေကသိဘာရဒ္ဒါဇှ် ပွဲအခိုင်ဂြာတ်မ ဂပ်ဝ်
ဗွန်လဝ်ထဲဂမ္ပိုင်မသုန်ကံ နကိုဂ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြ ပွဲအခိုင်ဂူဂယး
ပိုက်ပဠေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗပေင်သုာတဲဗ္ဗေ ပြာပ်အာဌာန်ကမ္မောန် ဗဗ္ဗေကသိဘာရဒ္ဒါဇှ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေကသိဘာရဒ္ဒါဇှ် ဒ်အယောဗ္ဗယျင်ခိုင် (ကုသုာကမ္မောန်ဂမ္ပိုင်)ရ၊ တီလမ္ပုံ
ပိုင်ကျိတြ ပြာပ်အာဌာန်ဗ္ဗယျင်ဂ်တဲဗ္ဗေ ဒတုခိုင်ပွဲဒုဒ်မ္မေရ၊ ဗဗ္ဗေမျိုက်ကသိဘာရဒ္ဒါဇှ် ညာတ်အာ

တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြ မဒတူဒွင်တူဟ်နပိဏ္ဏပါတ်မွဲး ဂရင်ပတိတိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ-
 “ယွံခမိ အဲဒိုက်ဂ် ထဲလေဝ်ထဲရ၊ တိုပဠမ်လေဝ်တိုပဠမ်ရ၊ ထဲတဲကို တိုပဠမ်တဲကို စရ၊
 ခမိ တုအဲလေဝ် ထဲလေဝ်သြဝ်ထဲညိ၊ တိုပဠမ်လေဝ် သြဝ်တိုပဠမ်ညိ၊ ထဲတဲကို တိုပဠမ်
 တဲကို သြဝ်စညိ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံဗဗ္ဗး အဲလေဝ် ထဲလေဝ်ထဲရ၊ တိုပဠမ်လေဝ်တိုပဠမ်ရ၊
 ထဲတဲကို တိုပဠမ်တဲကို စရ ရဲဝံ သွးရ၊ ပိုညးဂမ္တိုင် ဟဝံညာတ်ကေတ် ကူးကို မွှေထဲကို
 ငှေက်ထဲ(ငှေက်ဂရး)ကို လေံကလးကို ဂြဲကြိုတ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင် ခမိဂေါတမအိုတ်ရ၊ သိုဒ်သင်္ဂ
 တြနဲဂေါတမဂ် “ယွံဗဗ္ဗး အဲလေဝ် ထဲလေဝ်ထဲရ၊ တိုပဠမ်လေဝ် တိုပဠမ်ရ၊ ထဲတဲကို
 တိုပဠမ်တဲကို စရ” ရဲဝံ သွးရောင်သွံ ရဲဝံ ဂရင်ပတိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗးကသိဘာရဒ္ဒါဇ
 ဖျောတ်ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြ နကိုဂါထာရ—

“တုအဲ ဒုင်ဝန်ရဲဝံမွဲး ညးထဲတိရ၊ ပွမထဲတိ တုအဲဂ် အဲဟံညာတ်ရ၊ တုအဲ
 မထဲတိ အဲမဂ်ဝံသွာန်ဂ် သြဝ်သိုက်ညိ၊ ပွမထဲတိဂ် မုရသင်္ဂလီ ဝံတိကေတ်
 အိုတ်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

“ယွံဗဗ္ဗး သဒ္ဓါပွမလျှင်ပတေ်အဲဂ် မဗီဇမွဲးရ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလအဲဂ် ညှဉ်ဗွဲးရ၊
 ပညာအဲဂ် ကူး မွှေထဲမွဲးရ၊ ဓရ်ဟိရိပမဂ္ဂပါပအဲဂ် တိုင်တင်ကွပ်ထဲမွဲးရ၊ စိုတ်အဲဂ်
 ဇုက်မွဲးရ၊ သတိပမဗ္ဗိဗျဟ်အဲဂ် ငှေက်ထဲ(ဂရး) လေံကလးမွဲရ။

ဂြောပ်ဗွန် ခိုင်ကျိက် နကိုကာယသုစရိတ်ပိရ၊ နကိုဝစီသုစရိတ်ပန်လေဝ်
 ဂြောပ်ဗွန် ခိုင်ကျိက်ရ၊ ပွဲပွမဂ္တဲသေဝ်အာဟာရကို ပွဲအရာပြာ်တိုက်ဗုင်ဂ္တိုက် မင်မွဲရ၊
 သပ္ပမရတ် နကိုဝစီသစ္စရ၊ အရဟတ္တဖိုလ် မဂ်ဝံတွံဂး ဒဒ်မမိပ်လဟိုင် ပွဲနိဗ္ဗာန်
 ခိုဟ်ဆဲဂ် နိပ္ပမတိတ်ဗူးအဲရ။

ဝီရိယအဲကျိက် ရုန်ဂွာန် နိဗ္ဗာန်တူရုဂ်ဒိုတဲ ဂ်ရုန်ဂွာန်သဇိုင်ဝန်မွဲးရ၊ ဩမအာစိုပ်
 ဌာန်နိဗ္ဗာန်မွဲး ဟံဒးဝိုင်စံင်တူရ၊ ရုန်ဂွာန်အာ ဌာန်နိဗ္ဗာန်ဂ် ဟံဆုတ်ကလေင်ရ။

ယွံဗဗ္ဗး ရဲသင်္ဂဝံဟေင် နိပ္ပမဇိက်ဗုရ၊ ပွမဇိက်ဗုဂ်တုန် မွဲကိုသတ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ရ၊
 ဇိက်ဗု ပွမဇိက်ဗုရဲဝံတဲမွဲး တိတ်ဗူးနုဒဒ်ခိုင်အိုတ်သိုရ” ရဲဝံ သွးတရ။

တြနဲဂေါတမဂ် ဟိုတ်မဇိက်ဗု မွဲကိုသတ်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်ဂ်ရ နတြံဇိက်ဗုရ၊ တြနဲ
 ဂေါတမ သြဝ်သွပြာ်တိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

“ယွံဗဗ္ဗး ပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာတဲ မဂ်ဝံကလိဝံဂ် အဲကျိက် ဟံသွပြာ်တိုက်ရ၊
 ယွံဗဗ္ဗး ကုညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင် မတိညာတ်(ဟိုတ်ဖို)ဂ် ပွမသွပြာ်တိုက်ဝံ ဟံတိုလုင်သတ်
 ဓရ်ရ၊ ကျိတြဂမ္တိုင် ပါကေံပိဏ္ဏပါတ် ဒယေန်နကိုဂါထာဂမ္တိုင်တဲ မကလိဝံဂ်အိုတ်ရ။
 ယွံဗဗ္ဗး ဣဝံဟေင် ပွမယိုင်လမျိုကျိတြဂမ္တိုင် မတန်တဲပွဲဓရ်သပ္ပုရိဟ်ရောင်။

ယံဗဗ္ဗေ ပုဂ္ဂိုလ်တုအရှုန် မလေပ်ဉာ်သုဝဂ္ဂဏ် ပွမဝိင်စံင်တူဗွဲကြဲလလမ်တဲ ကိစ္စ
ကေင်ကာအိုတ်သို ဗိုပ်ဒတဲတဲဂ် ဩဝ်ကျောန်ဗိုတ်ဥပကာ နကိပိဏ္ဍပါတ်ကို နကိဗျာ်ဟဲ
မွဲသအာင်ကို မသအာင်နူပိဏ္ဍပါတ်ဒယေန်နဂါထာတဲ ကလိဂွံဂ်ညါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တုအရှုန်
ဒ်ညင်တိဗုထိုက် ညးမ္မုံပွဲက်ကိုပွကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရံဝံ (သုးတရ)။

သုးတရံဗ္ဗေ ဗဗ္ဗေကသိဘာရဒ္ဒါဇေ ဂရင်ပတိတီလမ္မုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ-“ယံတြဲ
နဲဂေါတမ (ဓရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သုတမ်နူတဲဝံတဲ ဥပးမအာစိုပ်
ပွမပြာပ်ခစသုစ္စုဇ္ဈော ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၂။ သုတ်ဥဒယ

၁၉၈။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မုံပိဉ်ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပ
ဧဠာ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲဗ္ဗေ က္လုပြာပ်စအာ သိုဗဗ္ဗေဥဒယရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေဥဒယ
ဗဗေင်ကိုဗဗေင် တီလမ္မုံပိဉ်ကျာ်တြဲ နကိပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် တီလမ္မုံပိဉ်
ကျာ်တြဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဧဠာ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲဗ္ဗေ က္လုပြာပ်စအာ သိုဗဗ္ဗေ
ဥဒယရ ။ ပ ။ မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် ဗဗ္ဗေဥဒယ ဗဗေင်ကိုဗဗေင်တီလမ္မုံပိဉ်ကျာ်တြဲ နကိ
ပိဏ္ဍပါတ်တဲ “ခမီဂေါတမဝံ ထေန်စပ်မဂ်ဉာ် ပွဲရံသာဂ်ဒ်တဲ ကျင်ဒိုင်ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ”
ရံဝံ ဂရင်ပတိ တီလမ္မုံပိဉ်ကျာ်တြဲရ။

“ယံဗဗ္ဗေ တိုပဠာမ်တမဗီဇ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်အိုတ်ရ၊ သိုင်ဗြလေဝ် ဂူဖျေံဂိုင်ဂိုင်ကို
အလန်ရ၊ သုာဇိက်ဗုဂမ္မိုင် ဇိက်ထဲတဲ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်အိုတ်ရ၊ ကောန်ညးချင်
ကွာန်ဂ် ပြာပ်အာစိုပ် တုဟ်နသြောံ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ။

ညးအာတ်ဂရင်စဂမ္မိုင် အာတ်တဲ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်အိုတ်ရ၊ တုဒါန်ဂမ္မိုင် ကိုတ်
ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်အိုတ်ရ၊ တုဒါန်ဂ် ကိုတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်တဲ သွာံအာစိုပ် ဌာန
ချင်သွပ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ။

သုာပတ်ဗျာ်တုဂမ္မိုင် ပတ်ဗျာ်တု ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်အိုတ်ရ၊ ကောန်ဉာ်သုတ်ဂ်
ပြာပ်အာ မိဉ်ဗျောံ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ၊ ချောင်စိုတ်ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ၊ ချီတေဝ်လေဝ်
ချီတေဝ်ရ၊ ညးပညာချီန်လျာ် သွးပြာပ်အာစိုပ် ဂွမ်ဂပ်မိ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်ရ။

ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန် ပဋိသန္ဓိလေဝ် သွးပဒတ်ရ၊ ချိုတ်လေဝ် သွးချိုတ်ရ၊ ဂိုင်ဂိုင်
ကိုအလန် ရင်တျင်ပလံင်ဏာ သုသာန်အိုတ်ရ၊ ညးပညာဇ္ဇေန်ဂ် ကလိဂွံနိဗ္ဗာန်
ဒ်ဟိုတ်ဟွံကတိဒ် ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန်တဲ ဂိုင်ဂိုင်ကိုအလန် ဟံဒးတန်ပဋိသန္ဓိရ”
ရံဝံ (သုးတရ)။

သွားတံ ရံဝံမွး ဗဗ္ဗေဥယျာဉ် ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ- “ယံတြဲနာဲ ဂေါတမ (ခရိတ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ပ။ ။ တြဲနာဲဂေါတမာ် သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကို လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ကံ ဥပးမလေပ်ပြာပ်ခစသ္မုစွဲစွော် ရံဝံ သြပ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

၃။ သုတ်ဒေဝဟိတ

၁၉၉။ နိဒါန် သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ကံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ကတိဒ်နိယဲကျာရ။ တိလပိဉ် ဥပဝါဏလေပ် နိဉ်ညးကောန်စိုတ်ဥပကာ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ကံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးကိုတိလပိဉ်ဥပဝါဏရ “ယံဥပဝါဏ အဲကျာ် ဗတိုက်ဖအောင်ရ။ တူအဲ သြပ်တိကေတ် ချာ်ဂမ္တံ သွက်အဲညိ” ရံဝံ (သွးရ)။ “ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ တိလပိဉ်ဥပဝါဏ ဒင်ဝန် ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွး ဗိုက်ပဠေပ်သုာ်တဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာ်တဲမွး က္လုပြာပ်စံအာသို ဗဗ္ဗေဒေဝဟိတတဲ ဗွဲမကွပ်သောံ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုာ်မွဲရ။ ဗဗ္ဗေဒေဝဟိတ ညာတ်ကေတ် တိလပိဉ် ဥပဝါဏ ဒတူဒိုင်ပွဲဒုာ်မွဲ ဗွဲမကွပ်သောံမွး ဖျောတ်ဂရင်ပတိတိလပိဉ်ဥပဝါဏ နကိုဂါထာရ-

“တိလပိဉ် ကျိပ်တုာ်တံဂ်ဒ်တဲ မဒတူဒိုင်ကွပ်သောံ သိုမရင်လတက်လပ်သုာ် သကိုပ်ဂ် ရာဒနာမိက်မုဲတဲ သိုက်ဂွာ်သောပ် မုဲဂ်ဒ်တဲ တူဟ်နအာတ်မုဲဂ် ကျင်တံ ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယံဗဗ္ဗေ ပွဲလောက တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင် မလေပ်သွးတံ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲဂ် ကတိဒ်နိယဲကျာရ။ ယံဗဗ္ဗေ ကုတူအဲ ချာ်ဂမ္တံယပ်နွံမွး သြပ်ကိုဒါန် ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲညိ။

သွက်တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မထေက်ဒင်ပူဇ် ညးထေက်ကိုပူဇ်မ္တိုင် မထေက်ဒင် သွအဲပရဲ ညးထေက်ကိုသွအဲပရဲဂမ္တိုင် မထေင်ဒင်သွရဲသော်ရံ ညးထေက်ကိုသွ ရဲသော်ရံဂမ္တိုင် နွံပိုက် သွက်ဝံရင်တုင်ဏာ ချာ်ဂမ္တံရ ရံဝံ (သွးရ)။

ပွဲအခိုင်ကံ ဗဗ္ဗေဒေဝဟိတ ကိုတြုဂ် ဂိုင်ကေတ်ချာ်ဂမ္တံမွဲဒိုင်တဲ တင်လဲာ်မွဲဂီလေပ် ကိုဒါန် ကုတိလပိဉ်ဥပဝါဏရ။ ပွဲအခိုင်ကံ တိလပိဉ်ဥပဝါဏ ပြာပ်အာဇရင်တိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲတဲ ကိုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟံတံ နချာ်ဂမ္တံတဲ ပွာ်တင်လဲာ် နကိုချာ်ဂမ္တံတဲ ဗွဲနကိုဒါန် ကုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ပွဲအခိုင်ကံ ယဲကျာ်တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ လလမ်အာရ။

ပွဲအခိုင်ကံ ဗဗ္ဗေဒေဝဟိတ ပြာပ်အာဇရင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုဟ်တျိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုဟ်တျိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇအိကေတ်ပွဲဒုာ်မွဲတဲမွး ဖျောတ်ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲ နကိုဂါထာရ-

“မုရ ပွဲပုဂ္ဂိုလ်မဲ့ သွေကံကိုဒါနိ ဝတ္ထုဒါနိရော? ဒါနိ မဂင်္ဂင်ကိုဒါနိ မုရ ပွဲပုဂ္ဂိုလ် ဖိုဇ္ဇောရော? ကုညးကိုဒါနိပူဇ် မုရသင်္ဂလီ မုရသင်္ဂလီ ဒါနိချိုက်ပင်ဂ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံဗဗ္ဗေ ဩဓမ္မိမဲ့ တိတ် တောင်ခန္ဓမကောင်ဒတူပွဲကိုပ်ကွာရ၊ ညာတ်တ်ချင်သွင်ကို အပါယ်ကိုရ၊ သအာင်နူဂ် အာစိပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဒ်အရာဇာတိအိုတ်ရ၊ တိကောတ် နကိုညဏ်တောင်တဲ ဒွေတ်လုတ်ဒွေတ်မပြတဲဒ်ရ။

ပွဲပုဂ္ဂိုလ်တုအရှန်ဝံ သွေးကိုဒါနိရ၊ ဒါနိ မဂင်္ဂင်ကိုဒါနိ ပွဲပုဂ္ဂိုလ်တုအရှန်ဝံ ဖိုဇ္ဇောရ၊ ကုညးကိုဒါနိပူဇ် ရသင်္ဂဝံ ရသင်္ဂဝံ ဒါနိချိုက်ပင်ရ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

သွေးတ် ရဝံမွေး ဗဗ္ဗေဒေဝဟိတဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယံတြနာဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနာဂေါတမဂ် သွတမ် နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲချိုက်ဂ် ဥပမအာစိပ် ပွမပြာပ်ခေသုစ္စုဇ္ဈော ရဝံ ဩဝ်ဂိုင် သမ္ဘိညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၄။ သုတ်မဟာသာလ

၂၀၀။ နိဒါနိ ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေဗြာဟ္မဏမဟာသာလဝံ ဇော်ဗျုဂ်ဒ်တဲ မှုကိုယာတ်မျိုက်လတက် မငေတ်ပေတ်ဂ် ပြာပ်ကျင်ဇရောင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောတ်တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြဲ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကော့ ဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကောတ်ပွဲဒွဲမဲ့ရ၊ ဗဗ္ဗေဗြာဟ္မဏမဟာသာလ မဂဇာ် ဒွင်ပွဲဒွဲမဲ့ဂ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျက်တြဲ သွေးတိုန်ရဝံရ— “ယံဗဗ္ဗေ တုအဲ မဟိုတ်ဇော်ဗျုဂ်ဒ်တဲ မှုကို ယာတ်မျိုက်လတက်ငေတ်ပေတ်ရော?” ရဝံ (သွေးရ)။ ယံတြနာဂေါတမ ပွဲဌာန်ဝံ ကောန်တြု ဂမျိုင်ပန်တု နွံကုအဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဂမျိုင်ဂ် ချပ်ဂွန်စန်စာကော့သမ္ဘာဂမျိုင်တဲ ထချေင်ဗက် ဗွဲထောံအဲချိုက် နူသိုအိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗေ ဒ်သင်္ဂဂ်မွေး တုအဲ ဂိုင်ကတ်ကောတ် ဂါထာဂမျိုင်ဝံတဲ ပွဲသဘင်ကောံခရို ဂကောံမိုဟ်ကောံခရို ဂဇာ်ဒွင်ကောံကောန်ဂမျိုင်မွဲစွဲ အိုတ်မွေး ဩဝ်ဗျောတ်ညိ ရဝံ (သွေးတ်ရ)။

“ဩနကောန်ဇာတ်ဂမျိုင် အဲ ဝံသျှိုက်မျိုက်အိုတ်တိုဟ်ကျင်ရ၊ ပွမဇော်မောပ် ဩဒဒက်တ်ကောန်ဇာတ်ဂမျိုင်လေပ် နွံပိုက်ကျင်၊ ကျိုဂမျိုင်(ဗိုင်ကီတဲ) ညင်ရထချေင် ဗက်ဗွဲထောံကွိုက်အိုတ်ကို ကောန်ဂမျိုင် ချပ်ဂွန်စန်စာ ကော့သမ္ဘာဂမျိုင်တဲ (ဒဟက် ဒဟက် ထညောန်ထညက်တဲ) ထချေင်ဗက်ဗွဲထောံအဲ အိုတ်ရ။

ကလော်သျှိုက်ဂမျိုင် မယုတ်မဟံသောင်ကိုသပုရိဟ်ဂ် နလွေဟ်အယောင်ကောန် ဂမျိုင် ကော်ဒွင်အဲ မအံက်မအံက်အိုတ်ရ၊ ကလော်သျှိုက်ဂမျိုင်ဂ် ကွဟ်သွေးထောံအဲ အဝယ်လောန်အိုတ်ရောင်သွံ။

ချေ အဝယ်ဗျူဂ်ဒ်တဲ မဟုံလုပ်အသုင်ဂ် ညံင်ရဲပါထောံ သိုဟုံကုစိုကီ၊ အပါအံက် ဗျူ ကောန်မဒ်သမ္ဘိဂမ္ဘိင်ဂ် သွးအာတ်စဒိုင် ပွဲသိုညးသအာင်ဂမ္ဘိင်ရ။

လေံဒစုန်သကအိတ် အဲတုန် ပြဏီရ၊ ကောန်ဂမ္ဘိင် မဟုံရှေသိုရ်ရ် အိသင် အာပ်မာအဲဂ် ဟုံပြအိုတ်ရ၊ လေံဒစုန်ဂ် ဂှ်ပရမ်လေဝ်ဆေဝ်တာမာန်ရ၊ သအာင်နူဂ် ကွဲပရမ်လေဝ် ဆေဝ်တာမာန်ရ။

လေံဒစုန်ဂ် ပွဲဒုဒဲဒမ္မ၊ ဒ်အာဂတမာန်ရ၊ ပွဲဍုဒယိုဟ် ကလိဝံအရာဒတန်မာန်ရ၊ ကလိတ်ကဆေဝ်စေံလေဝ် ဟိုတ်နူအစောံလေံဒစုန်ဂ် ဝံဒတူမာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ လေံဒစုန်ဂ် ပြုလတူကောန်ဏီရ” ရဝံ (သြဗ္ဗောတ်ညိ ရဝံ သွးတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုဗြာဟ္မဏမဟာသာလဂ် ဂိုင်ကတ်ကေတ်ဂါထာဂမ္ဘိင်ဝံ ပွဲဇရေင်တီလ မှုပိုင်ကျက်တြတဲ ပွဲသဘင်ကောံဓရီ ဂကောံမ္မိဟ်ကောံဓရီဂ် ဂအိဒိုင်ကောံကောန်ဂမ္ဘိင်မွဲစွဲ အိုတ်မွဲး ဖျောတ်တိုန်ရ—

“ဩနကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင် အဲ ဝံသျှိုက်မ္ဘိက်အိုတ်တိုဟ်ကျင်ရ၊ ပွမဇ္ဇောံမောပ် ဩဒကတ်ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိင်လေဝ် နွံပိုက်ကျင်၊ ကျီဂမ္ဘိင် (ပိုင်ကီတဲ) ညံင်ရဲထေင် ဗက်ဗွဲထောံကွက်အိုတ်ကို ကောန်ဂမ္ဘိင် ချပ်ဂုန်စန်စာကောံသမ္ဘာဂမ္ဘိင်တဲ (ဒဟက် ဒဟက် ထညောန်ထညက်တဲ) ထညောန်ဗက်ဗွဲထောံအဲအိုတ်ရ။

ကလော်ဍုဂမ္ဘိင် မယုတ်မာဟုံသေင်ကိုသပ္ပရိဟ်ဂ် နလွေဟ်အယောင်ကောန် ဂမ္ဘိင် ကော်ဒိုင်အဲ မအံက်မအံက်အိုတ်ရ၊ ကလော်ဍုဂမ္ဘိင်ဂ် ကွဟ်သွးထောံအဲ အဝယ်လောန် အိုတ်ရောင်သွံ။

ချေ အဝယ်ဗျူဂ်ဒ်တဲ မဟုံလုပ်အသုင်ဂ် ညံင်ရဲပါထောံ သိုဟုံကုစိုကီ၊ အပါအံက် ဗျူ ကောန်မဒ်သမ္ဘိဂမ္ဘိင်ဂ် သွးအာတ်စဒိုင် ပွဲသိုညးသအာင်ဂမ္ဘိင်ရ။

လေံဒစုန်သကအိတ် အဲတုန် ပြဏီရ၊ ကောန်ဂမ္ဘိင် မဟုံရှေသိုရ်ရ် အိသင် အာပ်မာအဲဂ် ဟုံပြအိုတ်ရ၊ လေံဒစုန်ဂ် ဂှ်ပရမ်လေဝ်ဆေဝ်တာမာန်ရ၊ သအာင်နူဂ် ကွဲပရမ်လေဝ် ဆေဝ်တာမာန်ရ။

လေံဒစုန်ဂ် ပွဲဒုဒဲဒမ္မ၊ ဒ်အာဂတမာန်ရ၊ ပွဲဍုဒယိုဟ် ကလိဝံအရာဒတန်မာန်ရ၊ ကလိတ်ကဆေဝ်စေံလေဝ် ဟိုတ်နူအစောံလေံဒစုန်ဂ် ဝံဒတူမာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ လေံဒစုန်ဂ် ပြုလတူကောန်ဏီရ” ရဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုဗြာဟ္မဏမဟာသာလဂ် ကောန်ဂမ္ဘိင် ရင်တျင်ကော်ဖျဏာသိုတဲ ကိုဟုံထောံဍုတ်တဲ ကိုတ်ယာတ်လုင်တုတ်တုတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗုဗြာဟ္မဏမဟာသာလဂ်

ဂိုင်ကေတ်ယာတ်လှုပ်မွဲတဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ် အိုဟ် တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဉ်ဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒုဒဲမွဲတဲမွဲး “ယွံတြနာဲဂေါတမ ပိုဒိုက်တအ်ဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်မွဲးဂှဲသေ့ဂြပ်အာစာ သွက်အာစာအိုတ်ရ၊ တြနာဲဂေါတမဂှ် ဩဝ်ဒင်ဒါန် ဂြပ်အာစာအဲဒိုက်ညိ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲရ၊ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဟိုတ်ကိုဗ္ဗမဆာန်ဗျူတဲ ဒင်ဂိုင် ကေတ်ရ၊ ပွဲတြနူဂှ် ဗဗ္ဗးဗြာဟ္မဏမဟာသာလှ် ဂရင်ပတီတီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ- “ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂှ်) ထေက်ကိုဗျဟ်ဗျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သွတမနူတဲဝံတဲ စိုက် လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂှ် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်ခစ သွစွဲစွော် ရဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၅။ သုတ်မာနတ္ထဒ္ဒ

၂၀၁။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ဗဗ္ဗးဂှ် ဟုံလှောင်မိရ၊ ဟုံလှောင်မရ၊ ဟုံလှောင်အာစာရ၊ ဟုံလှောင်ကောဇ္ဇော်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ သိုမတို့မျိုင်လပ် ပရိသာတ်ဗွဲမဂှိုင်ဂှ် တွံဒိုင်ခရ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကသပ်ဒ် ကုဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒရ- “ခမီဂေါတမဝံ သိုမတို့မျိုင်လပ်ပရိသာတ်ဗွဲမဂှိုင်ဂှ် တွံဒိုင်ခရ်ရ၊ အဲ သေ့ဝံ ပှော်ပြာပ်အာဇရေင် ခမီဂေါတမမွဲး ခိုဟ်သန်ရ၊ ခမီဂေါတမ ယပ်ကြက်ဟိုဂလာန်ကောံအဲ မွဲစွဲမွဲး၊ အဲလေပ် ကြက်ဟိုဂလာန်ကောံခမီဂေါတမ မွဲစွဲရ၊ ခမီဂေါတမ ယပ်ကြက်ဟုံဟို ဂလာန်ကောံအဲ မွဲစွဲမွဲး၊ အဲလေပ် ကြက်ဟုံဟိုဂလာန်ကောံခမီဂေါတမ မွဲစွဲရ” ရဝံ (ကသပ် ဒ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ သိုမကွပ်သေ့ဒိုင်ဂှ် ဒတူဒိုင် ပွဲဒုဒဲမွဲရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟုံဟိုဂလာန်ကိုဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒဂှ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒဂှ် “ခမီဂေါတမဝံ ဟုံတီမမိက်ကိုဗွဲမွဲရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်တဲ နူဌာန်ဂှ်ဟေင် မှုကို စိုတ်မိက်ကလေင် စဲမွဲလေ့ပုန်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ တီကေတ်ကသပ်စိုတ် ဗဗ္ဗး မာနတ္ထဒ္ဒ နကိုစိုတ်ဇကုတဲ ဖျောတ်သွးကိုဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒ နကိုဂါထာရ-

“ယွံဗဗ္ဗး ပွဲလောကဝံ ပွမပတိုန်မာန်ဂှ် ဟုံခိုဟ်ဆဲးရ၊ ယွံဗဗ္ဗး ကုညးနွံပွဲက်ကို ဒတဲ ဖိုဂှ် ဩဟိုတ်နုဒတဲဖိုမွဲ ကျင်ဇရေင်အဲရ၊ ဒတဲဖိုမနွံပွဲက်ဂှ်ဟေင် သွးကိုဇ္ဇော်မောပ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒဂှ် “ခမီဂေါတမ တီဒိုင်စိုတ်အဲရ” ရဝံ ပွဲဇကုဟေင် ဗွဲမပြဟ် လှောင်ဒဇို ဇိုင်တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲဂမ္တိုင် နကိုကွပ်တဲ ထေတ်ဇြောတ်ကေတ်နကိုပါင်ရ၊ နကိုတဲ လေပ် ချိုန်ပတ်ရ၊ “ယွံတြနာဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂှ် ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒရ” ရဝံ ယျုလေပ် လှိုင်ဂရင်ပတီရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ပရိသာတ်ဂှ် ယွံသကအ်တအ် ဒ်အမ်သပ်ကောံရ၊ ယွံသကအ်တအ် ယွံကေင်ဒ်မွဲလေ့ဂှ် ဒ်ကျင်ရသွံ၊ ဍုင်ပြရ၊ ယွံသကအ်တအ်

ဗဗ္ဗမာနတ္ထဒ္ဓဝံ ဟံလောဘိမိရ၊ ဟံလောဘိမရ၊ ဟံလောဘိအာစာရ၊ ဟံလောဘိကောဇ္ဇောရ၊ သိုကိုမဒ်သင်္ဂံ သပ္ပမသ္မုဋ္ဌေသေရ်ရံ မလောန်ကံ မှုံသဘ်ရံပွဲ ပွဲခမီဂေါတမရောသံ” ရံပွဲ နိပ္ပမသ္မိက်မှိုက်အိုဟ်တိုဟ် မဟံကောင့်နိကိပ်ကွာတေရ။ ကြနုဂ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲသွးကို ဗဗ္ဗမာနတ္ထဒ္ဓရ “ယံဗဗ္ဗ ဝိတိလျှင်ဖြိုင်သျှိုက်တုအဲ နိပွဲလတူအဲတဲရ၊ ဒေါဝံရ၊ သြင်ဒိုက် ကတိုညိ၊ သြင်ဂဇာ်ပွဲဒွဲဇကုညိ” ရံပွဲ သွးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗမာနတ္ထဒ္ဓ ဂဇာ်ပွဲဒွဲဇကုတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ယံတြနဲဂေါမတ မရ ပွဲပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင် ဟံသုမာန်မာနရော? မရ ပွဲပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင် သွးသွအဲပရဲရော? မရ ပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသွးသ္မုဋ္ဌေသေရ်ရော? မရ ပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံပူဇ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရော?” ရံပွဲ ဖျောတ်ရ။

ယံဗဗ္ဗ ပွဲမိကို ပွဲမကို ပွဲကောကို ပွဲအာစာကို ပွဲပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံသုမာန်မာနရ၊ ပွဲပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် သွးသွအဲပရဲရ၊ ဂပ်ဝံသ္မုဋ္ဌေသေရ်ရ ပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝံပူဇ ပုဂ်လ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။

ပုဂ်လ်တုအရန်ဂမ္ဘိုင် မဒ်ဟံပွဲပတောံစတ် မထေက်ဒင်ပူဇတောင် မစိဟ်လလမ် စာ်စူးနူအာသဝတဲ မှုံကိုကိစ္စမဂပ်ဝံသွတဲဂ် သိုမဖျပ်လဝ်မာန ဟံကြိုင်မှိုဟ်ဂ်ဒ်တဲ တုအဲ သွးလောဘိရ ရံပွဲ သွးတဲရ။

သွးတဲ ရံပွဲမွဲး ဗဗ္ဗမာနတ္ထဒ္ဓဂ် ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယံတြနဲ ဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနဲဂေါတမဂ် သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိပ်ပွမပြာပ်ခစ သွစွဲစွော် ရံပွဲ သြင်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။

၆။ သုတ်ပစ္စနိက

၂၀၂။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗပစ္စနိကသာတ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် “အဲ ပြာပ်အာဇရောင်ခမီဂေါတမတဲ ဝံသ္မုဋ္ဌေသေရ်ကိုဂလာန် ဇာပ်ခမီဂေါတမဟိုသွး ဇာပ်ဟိုသွးမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ကသပ်ဒ် ကုဗဗ္ဗပစ္စနိကသာတရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ကွာ်ဒိုင်စင်ကြမ် ပွဲအမဲအကးရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗပစ္စနိကသာတ ပြာပ်အာဇရောင် တီလမှုံပိုင် ကျက်တြဲတဲ “ယံခမီ သြင်တံခရ်ညိ” ရံပွဲ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ မကွာ်ဒိုင်စင်ကြမ် ဂလာန်ဝံရ။

ညးကလင်ပင်မိုင် နကိုစိတ် မသာယျေန်ပွသ္မုဋ္ဌေသေရ်ကို နကိုစိတ်မကိုဒုက်ကို နကိုစိတ် ထိုမြိထွတ်လျတ်မဂ္ဂိုင်ကိုဂ် တီကောတ် ဂလာန်မဂပ်ဝံဟိုသွး ဗွဲမဒးရး ဟံမာန်ရ။

ဩဉ္ဇးမဲ့ ပါပေင်ကေံ စိတ်မိက်ထိုမြိထွတ်လျတ်မဂ္ဂိုင်ကို စိတ်မဟံ့ဖြင်ကောင်
ကိုတဲ သွေးကေံပွတ်ဒေါသတဲ (ကလင်ပင်မိုင်ရ)။ ဉ္ဇးဟောင် ဗွဲစွတ် တီကောင်
ဂလာန်မဂပ်ဟိုသွေး ဗွဲမဒေးရးမာန်ရ ရဲဝံ (သွေးတ်ရ)။

သွေးတ် ရဲဝံမွေး ဗဗူးပစ္စနီကသာတဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြ ဂလာန်ဝံရ—
“ယံတြနဲ ဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနဲဂေါတမဂ် သွတမ်
နူတဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမအာစိပ် ပွမပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရဲဝံ ဩဝ်ဂိုင်
သမ္ဘိညီ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၃။ သုတ်နဝကမ္ပိက

၂၀၃။ ပဲ့ကာလမဲ့အခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြ သွဒတ်တန်တံင် ပဲ့သပိုဟ်ဂြိုပ်မဲ့
လုပ်လို့ဟ်ကောသလရး ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗူးနဝကမ္ပိကဘာရဒ္ဒါဇ ကိုကျောန်သွဒိုင် ကမ္မောန်
ကောင်ကာ ပဲ့သပိုဟ်ဂြိုပ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗဗူးနဝကမ္ပိကဘာရဒ္ဒါဇ ဟိုတ်မဝံညာတ်ကောတ်
တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြ မဂဇအံင် ပဲ့သွင်တံင်အံင်ရေင်မဲ့ တက်ထွဲတဲ သိုမစွပ်တန်လင်ဇကုပွဲ
မတပ် ကိုကတိုဒ်သတိ တူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်ဂ်မွေး “အဲ သိုမကိုကျောန်သွဒိုင်ကမ္မောန်ကောင်ကာ
ပဲ့သပိုဟ်ဂြိုပ်ဝံဂ် မိပ်လဟိုင်ဒိုင်ရ။ ခမီဂေါတမဝံ ကိုသွတ်မုကမ္မောန်မဲ့တဲ မိပ်လဟိုင်
ဒိုင်ရော?” ရဲဝံ ကသပ်ဒ် ကုဗဗူးဂ်ရ။ ကြနုဂ် ဗဗူးနဝကမ္ပိကဘာရဒ္ဒါဇ ပြာပ်အာဇရေင်တီလ
မ္ပုပိုင်ကျင်တြတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီတီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြ နကိုဂါထာရ—

“ယံခမီ ပဲ့ဂြိုပ်အံင်ရေင် တုအဲ ဂပ်ပ်ကျောန်သွ မုကမ္မောန်ကောင်ကာဂမ္ဘိုင်
အိုတ်ရော? တြနဲဂေါတမ မသွဒတ်ပဲ့ဂြိုပ်ဉ္ဇးမဲ့ဝံဂ် ကလိဝံပွမမိပ်လဟိုင်ဟာ”
ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံဗဗူး ကိစ္စထေက်ကိုသွ ပဲ့ဂြိုပ် ဟံမဲ့ကုအဲရ။ အဲ ဂပ်ပ်သကုတ်ကေံ ဂြိုပ်ကို
ကွက်ဒဂိုကို မွဲဟာန်ကောံရိုဟ်ကွက်တဲရ။ အဲဂ် ဟံမဲ့ကိုဂြိုပ်ကိလေသ ဟံမဲ့ကိုစရင်
ဒစုက်ဒုဂ်တဲ သိုမပါကေံ ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ဂ် ဉ္ဇမဲ့ခင် မိပ်လဟိုင်ဒိုင် ပဲ့ဂြိုပ်ရ ရဲဝံ
(သွေးတ်ရ)။

သွေးတ် ရဲဝံမွေး ဗဗူးနဝကမ္ပိကဘာရဒ္ဒါဇ ဂရင်ပတီတီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြ ဂလာန်ဝံရ—
“ယံတြနဲဂေါတမ (ခရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနဲဂေါတမဂ် သွတမ်နူ
တဲဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမအာစိပ် ပွမပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရဲဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညီ
ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၈။ သုတ်ကဋ္ဌဟာရ

၂၀၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လှိုဟ်ကောသလရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် မင်ဗွဲဂွဲဒီအော်ဂမိုင်မဂိုင်ဂွင် မဒ်ကွးဗဗူးမွဲ မဒ်တောင် ဒတောင်ဘာရဒွါဇော် ပြာပ်အာဌာန်သပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်နွဲအိုတ်မွဲး သွောံညာတ်ကေတ် တီလမွဲပိုင် ကျိတြဲမဂဇော်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ် တက်ထွဲတဲ သိုမစွံပတန်လင်ဇကုဗွဲမတပ် ကိုကတိုဒ် သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်ဂ်အိုတ်မွဲး ပြာပ်အာဇရေင် ဗဗူးမဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇော် “ယွံတြဲ နဲဗဗူး ဩဝ်တီကေတ်ညါ၊ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မဟိမုဝံ ခမိမွဲ တက်ထွဲတဲ သိုမစွံပတန်လင်ဇကုဗွဲ မတပ် ကိုကတိုဒ်သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်တဲ ဂဇော်ဒိုင်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ ဗဗူးမဒ်တောင်ဒတောင် ဘာရဒွါဇော်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗူးမဒ်တောင်ဒတောင်ဘာရဒွါဇော် မွဲဟာန်ကော်မင်ဗွဲဂမိုင်ဂ် ပြာပ်အာသပိုဟ်ဂြိုပ်ရ။ သွောံညာတ်ကေတ် တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ မဂဇော်ဒိုင်ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ် တက်ထွဲတဲ သိုမစွံပတန်လင်ဇကုဗွဲမတပ် ကိုကတိုဒ်သတိတူရူကိုကမ္မဋ္ဌာန်ဂ်မွဲး ပြာပ်အာ ဇရေင်တီလမွဲပိုင်ကျိတြဲတဲ မှောတ်ဂရင်ပတီတီလမွဲပိုင်ကျိတြဲ နကိုဂါထာရ—

“ယွံခမိ ပွဲအပွဲဂြိုပ်ဂိုင်ဇော် မုံသဘဇြိုဟ်တဲ ပရိကံဘဲ ထေက်ကိုဖေက်ဝံက် မဂိုင်ဂွင် တုအဲ လုပ်ကျင်ဂြိုပ်မသိုတ်ဇြဲ မစာ်စူးနုမိုဟ်တဲ လုပ်စဒိုင်ဇျာန် နကိုဇကု မဟံ့ချီတေတ်တန်ကြန် ကလိတ်ကလောတ်ရ။ (တုအဲတုန်) မုံသဘဇိုဟ်လောန် ရေင်သွံ။

ဩပွဲဂြိုပ်မွဲ ပွမဒယေံဒွက်လေဝ် ဟံ့မွဲရ။ ပွမတိုင်တိုက်လေဝ် ဟံ့မွဲရ။ ပွဲအပွဲ သပိုဟ်ဂြိုပ်ဇော်ဂ် ခမိဂ် သွန်ဃဃ်ကိုဂြိုပ်တဲ ညးမွဲခပ် သွဒတ်ရ။ ညးမွဲခပ် မုံကို စိုတ်သျှိုက်မျိုက်ဂ်ဒ်တဲ သဘမအမ်သင်မတွံး ပွမဒတ်ပွဲဂြိုပ်ဝံ တုးပြာကဋ်ကျင် ကုဉာဏ်အဲဒိုက်ရ။

“တီလပိုင်ဂ် နွဲပိုက်ရာဒနာမိက် ဒဒ်ဗော်သွးဗြို ဗြိုဇော်သကိုပ်သက ဒဒက်တ် လောက ပွဲချင်ဗြို မဟံ့မွဲပတောံစတ်ရ” ရဝံ အဲဒိုက် သမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ။ မဟိုတ် တီလပိုင်ဂ် နိဃဃ်ကိုဂြိုပ် မစာ်စူးနုမိုဟ်ရော? တုဟ်နအာစိုပ်ချင်ဗြို ဒွေတ်ဒိုင်ဒွေတ် ပွဲဂြိုပ်ဝံဟာ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

“ယွံဗဗူး ဓရ်ဂမိုင်အိုတ်သိုမတွံး ပွမထေန်စပ်, ပွမသျှိုက်မျိုက်လောန်, ကိလေသ မဂိုင်ဂွင် အခါကာလအိုတ်သို မနိဃဃ်ဗွဲဒိုင် ပွဲအာရိဂမိုင်မတေင်တုဟ်တုဟ်တုဟ်, တဏှာမုံကိုစတမ်မွဲး ပွမဟံ့တီဝံ အဲ ဂပ်ပလီပလတ်ကေံ မွဲဟာန်ကော်ရိုဟ်ကွက်တဲရ။

အဲကျိဂ် သိုဟံ့မွဲပိုက် သိုဟံ့နိဃဃ်ဗွဲ သိုဟံ့ဒွေတ်ဗက်လေင် မုံကိုလညာတ် မသအးဇူး ပွဲဓရ်ဂမိုင်အိုတ်သိုဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ်အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် မဟံ့မွဲပတောံစတ် မစိုတ်သတိတ်တုဒ်ဂ်ရ ဂံင်ဂံင်သကာသကာ သွဒတ်ပွဲဂြိုပ်ဇော်မသိုတ်ဇြဲ နကိုဇျာန်ရ။

သွားတံ ရံဝံမွး ဗဗ္ဗေ မဒ္ဒိတောဝံဒတောဝံဘာရဒ္ဒါဇေ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—“ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၉။ သုတ်မာတုပေါသက

၂၀၅။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေမက္ခောန်စိုတ်လွီုမြိမ်နိမိ ပြာပ်ကျင် ဇရေင် တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမ္ပူပိဉ် ကျာ်တြဲမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကွေံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒုဒဲမွဲတဲမွး ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ကွဲသေ့ပုင် နပဗ္ဗေရ၊ ကွဲသေ့ပုင်နပဗ္ဗေရတဲ ကောန်စိုတ်လွီုမြိမ်နိမိမဂ္ဂေါင်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက် မ္မူအလေံသွတ်ရံဝံ ဒ်ညးမ္မူအလေံ သွတ်ကိစ္စထေက်ကိုသွဟာ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံဗဗ္ဗေ တုအဲ မ္မူအလေံသွတ် ရံဝံ ဒ်ညးမ္မူအလေံသွတ်ကိစ္စထေက်ကိုသွရ၊ ယွံဗဗ္ဗေ ဩညးမ္မူ ကွဲသေ့ပုင် နပဗ္ဗေရ၊ ကွဲသေ့ပုင်နပဗ္ဗေရတဲ ကောန်စိုတ်လွီုမြိမ်နိမိမဂ္ဂေါင်ရ၊ ညးဂ် ကိုဇော်မောဝ်တ ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂေါင်ရ ရံဝံ (သွားတံရ)။

“ဩညးမ္မူ ကောန်စိုတ်လွီုမြိမ်နိ မိကို မကို နပဗ္ဗေရ၊ ဟိုတ်ပွမက္ခောန်စိုတ် လွီုမြိမ်နိ ပွဲမိမဂ္ဂေါင်ဂ်ရ ညးကောန်စိုတ်လွီုမြိမ်နိ ပွဲဘဝဝံဟေင် တုပညာဂမ္ပေါင် ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ပွဲဘဝပရလိုက် သောံမိပ်လဟိုင် ပွဲချင်သွပ်ရ” ရံဝံ (သွားတံရ)။

သွားတံ ရံဝံမွး ဗဗ္ဗေမာတုပေါသကဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကို သျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနဲဂေါတမ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်ခစသွစွဲစွော် ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၀။ သုတ်ဘိက္ခက

၂၀၆။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေဘိက္ခက ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္ပူ ပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွး ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကွေံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဒုဒဲမွဲတဲမွး ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်လေဝ် ဒ်ညးအာတ်စရ၊ တီလပိဉ်လေဝ် ဒ်ညးအာတ်စရ၊ ပွဲပွမလေဝ်အာတ်စဝံ ဟိုတ်မတေင် ပိုညးဂမ္ပေါင်ဂ် ညးခေံ ဂ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲရ။

“ယွံဗဗ္ဗေ ဒဂိန်ဂိုင်ကောတံ ခရ်အကုသိုလ် သုဉ္စာမ္ဘာဟံသိုဟ်ဆဲးတဲ နအယာံမာတ်
လေပ်အာတ်စည်းသအာင်ဂ် ဘိက္ခုက ဟံသုးရ၊ လေပ်အာတ်စတဲ ညးမဒင်ယုဘိက္ခု
သိုဖအိုတ်ဂ်လေပ် နအယာံမာတ်လေပ်အာတ်စဂ် ဝံယုဘိက္ခု ဟံသေင်ရ။

ပွဲလောကဝံ ယြညးမွဲ ပါကေံ ပွကုသိုလ်ထိုက်ကို ပွသရံပါပ်ကိုတဲ ဗ္ဗာရဏာ
နကိုပညာတဲ ဒေုတ်တံ ဒေုတ်မပြရ၊ ညးဂ်ဟေင် ဗွဲစွတ် ဂပ်ပသုးရဝံမွဲ ဘိက္ခုရ။

သုးတံ ရဝံမွဲ ဗဗ္ဗေမ္မုယုဘိက္ခုကဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ ဂလာန်ဝံရ—
“ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကို
သိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ တြနဲဂေါတမ သွတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ်
ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်စသုစွဲစွော် ရဝံ ဩဝဂိုင်သမ္ဘိညိ ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၁။ သုတ်သင်္ဂါရဝ

၂၀၀။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေမ္မုယုသင်္ဂါရဝ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရ
ဂ်ရ၊ မ္မုကိုကွေတ်ရဝံမွဲ သအးဇုးနကိုသိုက်ရ်ဒ်တဲ လျင်ပတေံ ပွမသအးဇုးနကိုသိုက်ရ၊ ဇာပ်သပ်
တဲနူဂယး ပတိတ်ဗြဟတ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်တို့စိုက်သိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်
အာနန္ဒ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုတဲ ဂိုင်ကောတ်ပဗေင်သုတဲမွဲ လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်
ချင်သာရဂ်ရ၊ ဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်သာရဂ်တဲ ကိုပိုင်တဲတဲ ပွဲတြနူဂ် ပါစူးအာနူကွာန်
ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် တဲမွဲ ပှောံပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြတဲ လှောင်သွဝတ် တီလ
မ္မုပိုင်ကျိတြ ဗွဲမရေံသေံရ်တဲမွဲ ဂဇာ်ကောတ်ပွဲဒုဒဲမွဲတဲ ဂရင်ပတီတီလမ္မုပိုင်ကျိတြ
ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျိ မ္မုပိုင် ဗဗ္ဗေမ္မုယုသင်္ဂါရဝ ပဒတ်ဒိုင်ပွဲချင်သာရဂ်ရ၊ မ္မုကိုကွေတ်ရဝံမွဲ
သအးဇုးနကိုသိုက်ရ်ဒ်တဲ လျင်ပတေံ ပွမသအးဇုးနကိုသိုက်ရ၊ ဇာပ်သပ်တဲ နူဂယး ပတိတ်
ဗြဟတ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ်တို့စိုက်သိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရ၊ ယွံကျိမ္မုပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊
တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ သွဟိုတ်ကို ပွမဆာန်ချတဲ ဩဝဂ္ဂပြာပ်စအာ သိုဗဗ္ဗေသင်္ဂါရဝညိ”
ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ နမဒိုင်သိုတ်သိုတ်ဂ် ဒင်တဲရ၊ ကြနူဂ် တီလမ္မုပိုင်
ကျိတြ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုတဲ ဂိုင်ကောတ်ပဗေင်သုတဲမွဲ ဩပြာပ်စအာသို
ဗဗ္ဗေသင်္ဂါရဝတဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒုဒဲ မလးပညပ်လပ်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေသင်္ဂါရဝ ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်
အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ် ကောံတီလမ္မုပိုင်ကျိတြ မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကေံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်
တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒုဒဲမွဲရ၊ ဗဗ္ဗေသင်္ဂါရဝ မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဒုဒဲမွဲဂ် တီလမ္မုပိုင်
ကျိတြသုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယွံဗဗ္ဗေ တုအဲ မ္မုကိုကွေတ်ရဝံမွဲ သအးဇုးနကိုသိုက်ရ်ဒ်တဲ လျင်
ပတေံ ပွမသအးဇုးနကိုသိုက်ရ၊ ဇာပ်သပ်တဲနူဂယး ပတိတ်ဗြဟတ် ပွမပတိတ်ဗြဟတ် တို့စိုက်
သိုက်ဒ်တဲ ပဒတ်ရဂ် ချံပြဟာ” ရဝံ (သုးတဲရ)။ ယွံတြနဲဂေါတမ ချံပြအတိုင်ဂ်ရ ရဝံ

(ဂရင်ပတီရ)။ ယံဗဗ္ဗေ တုအေ ညာတ်ကေတ် မုဖိတေင်မွဲတဲ မှုံကိုကွေတ်ရဲဝံမွဲး သအးဇ္ဇး နကိုဍုာ်ရဲဂ်ဒဲတဲ လျှင်ပတေ် ပုမသအးဇ္ဇးနကိုဍုာ်ရော? ဇ္ဇာပ်သဝ်တဲ နူဂယး ပတိတ်ဇြဟတ် ပုမပတိတ်ဇြဟတ် တို့ဇှော်ဒုာ်ဂ်ဒဲတဲ ပဒတ်ရော? ရဲဝံ (သုးတရ)။ ယံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက်ဂ် ဩပုသရာပ်ပါပ်မွဲ ကောန်သုဒ္ဓးပွဲအခိုင်တဲမွဲး၊ နပုမဟံဍုာ်ပွဲအခိုင်သဝ်တဲဂ် ဖိထောံပုသရာပ်ပါပ် ဂ်ရ၊ ဩပုသရာပ်ပါပ်မွဲ ကောန်သုဒ္ဓး ပွဲအခိုင်ဗတမ်မွဲး၊ နပုမဟံဍုာ် ပွဲအခိုင်နူဂယးဂ် ဖိထောံ ပုသရာပ်ပါပ်ဂ်ရ။ ယံတြနဲဂေါတမ အဲဒိုက် ဟိုတ်မညာတ်ကေတ် ဖိတေင်ဝံဂ်ရ မှုံကိုကွေတ် ရဲဝံမွဲး သအးဇ္ဇး နကိုဍုာ်ရဲဂ်ဒဲတဲ လျှင်ပတေ် ပုမသအးဇ္ဇးနကိုဍုာ်ရော ဇ္ဇာပ်သဝ်တဲ နူဂယး ပတိတ်ဇြဟတ် ပုမပတိတ်ဇြဟတ် တို့ဇှော်ဒုာ်ဂ်ဒဲတဲ ပဒတ်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

“ခရ်(အဋ္ဌကိကမဂ်)ဂ် နိဒိုင်ညင်ကွာလွရ၊ မှုံကိုသေ့ဟ်ဍုာ်မတွံးသီလရ၊ ဟံ့ကို ကျရ၊ (ဟံ့ကိုခန်ရ)၊ ညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဝ်ထိုင်သးကုညးသပျုရိုဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဩပွဲ ကွာလွမွဲ ဗွဲစွတ် (ပုဂိုလ်တုအရန်ဂမ္တိုင်) ညးအာစိုပ်လအိတ်ဉာဏ် ဟံဍုာ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကွာလွဂ် မှုံကိုဇကု ဟံဍုာ်ဍုာ်ဂမ္တိုင်ဂ် နိတဲဟေင် တတ်ကောံ(နိဗ္ဗာန်) ဩင် မွဲလပါ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုးတ ရဲဝံမွဲး ဗဗ္ဗေသင်္ဂါရဝဂ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ဂလာန်ဝံရ—“ယံတြနဲ ဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ၊ ယံတြနဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်) ထေက်ကို သျှိုက်မှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ဩနဲဂေါတမ သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိုပ် ပုမပြာပ်ခစသုစွဲစွော် ရဲဝံ ဩဝိုင်သမ္ဘိညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၂။ သုတ်ခေါမဒုဿ

၂၀၈။ အဲဒိုက် ဝံမိုင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ သုဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲနီဂိုသိုင်သာကျဝင်ဂမ္တိုင် မှုံယျုခေါမဒုဿ လုပ်လို့ဟ်သက္ကရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပ ငွေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် နီဂိုခေါမဒုဿရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မပဒတ် ပွဲနီဂိုခေါမဒုဿဂ် ဟိုတ်နူကိစ္စထေက်ကိုသွ မမိက်ကို မွဲမွဲတဲ ကောံခရီဒိုင်ပွဲဇြပ်ကောံခရီအိုတ်ရ၊ ဗြလေဝ် ပက်ဖျုက်ဒိုင်မွဲထွဟ်မွဲထွဟ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ပြာပ်အာဇြပ်ကောံခရီရ၊ ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မပဒတ်ပွဲနီဂိုခေါမ ဒုဿဂ် သေ့ညာတ်ကေတ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြ မက္ခကျင်ဒိုင်နူဇေမုာ်အိုတ်မွဲး “ကျိပ်တုာတ် ခမီအယုတ်ဂမ္တိုင်တုန် ညးဍေ့အိုတ်ရော? မုရ်ကျိပ်တုာတ် ခမီအယုတ်ဂမ္တိုင် တီကေတ် ကောံခရီမာန်အိုတ်ရော?” ရဲဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ ဖျောတ်တွံကို ဗဗ္ဗေကောံကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မပဒတ်ပွဲနီဂိုခေါမဒုဿ နကိုဂါထာရ—

“ဩပွဲကောံခရီမ္မဲ ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင် ဟံမ္မဲအိုတ်ရ၊ ကောံခရီဝံ သဘင်ဟံသုးရ၊ ဩညးဂမ္တိုင် ဟံလေဝ်ဟိုသုး ခရ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ညးသပ္ပုရိဟ် ဟံသုးအိုတ်ရ၊ ပါကောံ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ကို ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ကို ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိင်ကိုတဲ ညးမလေဝ် ဟိုတံတခရ်ဂမ္တိုင်ဟေင် ဒ်ညးသပ္ပုရိဟ်အိုတ်ရ” ရံဝံ တံတရ။

သုးတရံဝံမွဲး ဗဗူးကောံကောန်ဂကူဂမ္တိုင် မပဒတ်ပွဲနီဂိုခေါမဒုဿာ် ဂရင်ပတိ တိလ မှုပိုင်ကျာ်တြ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်)ထေက်ကိုသ္မိုက်မှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခရ်)ထေက်ကိုသ္မိုက်မှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမူးတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွဲလဝ် ညးညံင်ရဲတးလှာ်ကိုကို ဝတ္ထုဧြောပ်ဗွန်လဝ် ညးညံင်ရဲပံက်ထွေ ကိုကို ကုညးမတ်ဂေတ်တိုင်တိုင် ညးညံင်ရဲဟိုလ်ကို တိုင်ညးသုးစွဲတံကို “ညးမှိုက်မတ် မညာတ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဂွံညာတ်ကေတ်ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ” ရံဝံ ပွဲတိုက်ဒုမ္မာ် ညးညံင်ရဲ စံင်ဗိုကို ပွတ်ကောင်သ္မုကို တုပ်ညးသင်္ဂဟေင်ရ၊ တြနဲဂေါတမ နကိုဟိုတ်တူဟ်တူဟ် တံထွေကိုခရ်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ပြာပ်ခစသ္မုစွဲစွဲကို တြနဲဂေါတမရ၊ ခရ်လေဝ်ကို သင်္ဂလေဝ်ကို ပြာပ်ခစသ္မုစွဲစွဲရ၊ တြနဲဂေါတမ သုတမ်နူတဲဝံတဲ စိုကို လအိတ်လမျို ပိုဒိုက်ညးဂမ္တိုင် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်ခစသ္မုစွဲစွဲ ရံဝံ သြပ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ဥပါသကဝဂ် မရနက်ကိုဓါတဲရ။

ဗြဟ္မဏသံယုတ် တဲရောင်။

၈။ ဝင်္ဂီသသံယုတ်

၁။ သုတ်နိက္ခန္တ

၂၀၉။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလပိုင်ဝင်္ဂီသ မွဲဟာန်ကောံအာစာဥပဇ္ဈာယ်မုံယု၊ တီလပိုင် နိဂြောဓကပ္ပ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာအဂ္ဂါဥဝစေတီ ဇရေင်ချင်အာဥဝီရ။ ပွဲအခါတီလပိုင်ဝင်္ဂီသ သွဝံခမိတဲဟံလအ်ဏီဂ်ရ နှိခမိသုတ် မသော်ဓက်ဒိုင် မင်ဘာရ။ ပွဲအခါတီလပိုင် ဗြဲဂမ္ဘိုင်ဗွဲမဂ္ဂိုင် ကျိုင်ကျပ်ကေတ် နကိုကယျိုင်ကယျပ်မဗွဲတဲ ကျင်ဂေတ်ဗိုဝေင်ဘာ ဘာအဂ္ဂါဥဝအိုတ်ရ။ ပွဲအခါတီလပိုင် ဝင်္ဂီသ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ်ဗြဲဂမ္ဘိုင်ရ ဟံမိပ်လဟိုင်နှိရ၊ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပလိုပလာ်စိုတ်ရ၊ ပွဲအခါတီလပိုင် သကပ်နှိ ကုတီလပိုင်ဝင်္ဂီသရ— “ဩကုအဲမွဲ ဟံမိပ်လဟိုင် နှိတဲ ရာဂပွမထွေန်စပ် ပလိုပလာ်စိုတ်ရ၊ ကုအဲ ကလိဝံ ဟံဒဲးရဲသွံ၊ ကုအဲ ကလိဝံ ဗွဲမဒဲးရဲ ဟံဒဲးရဲသွံ၊ ကုအဲ နှိပွမကလိဝံဒဲးခမိ ဗွဲဟံဒဲးရဲသွံ၊ ကုအဲ ပွမကလိဝံဒဲးခမိ ဗွဲမဒဲးရဲ ဟံဒဲးရဲသွံ၊ ပွဲအရာ ရာဂမကတိုန်ကျင်ဝံ ညးမွဲသအာင် ပါပွေင်ကွေံ ပွမဟံမိပ် လဟိုင်တဲ မကိုကတိုန် ပွမမိပ်လဟိုင်မာန် ကုအဲ နူလိုဝံကလိဝံမာန်ရော? အဲဂ် အလို ကေုဟေင် ပါပွေင်ကွေံပွမဟံမိပ်လဟိုင်ကေုတဲ ကိုကတိုန်ပွမမိပ်လဟိုင်မာန်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်နှိရ)။ ပွဲအခါတီလပိုင်ဝင်္ဂီသ ပါပွေင်ကွေံပွမဟံမိပ်လဟိုင်ကေုတဲ ကိုကတိုန် ပွမမိပ်လဟိုင်တဲမွဲး ပွဲအခါတီလပိုင် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံရ—

“နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ခမိတဲ အဲမလလမ်ညိုင်ဝတ်ဒိုင် ကာမဝိတက် ဂမ္ဘိုင် ကြိပ်လုပ်ကျင်အိုတ်ရောင်သွံ၊ ပွမကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ကြိပ်လုပ်ကျင် နူဗော်သွဲးမာရ် မကွဲလမွဲက်အိုတ်ရောင်သွံ။

ကောန်သိုင်ဂမ္ဘိုင် မပြာကဋ် မှုဗ္ဗတ်လှို မှုဗ္ဗတ်ကွတ်တု မကတ်ဗတောန်တဲ မရပ်လပ်တု ဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက် မဒ်သွာတုဇ္ဇော် မလေပ်ကြိပ်လုပ် ကောံဗိုင်ပန်ပေါဟ် နူပွဲပွဲအိုတ်ရ။

လတူသွာတုဗ္ဗတ်လှိုဝံ ဗြဲဂမ္ဘိုင် (မသုဟ်စောံတုဟ်နပန်ပေါဟ်လဂ္ဘိုင်မသုန်တူင် မတ္တရူပါရီ မွဲဒမြိပ်မာန်)ဂ် ယပ်ကြက်ကျင်အိုတ်မွဲး (ဇိုန်ကျင်ရဲဝံအိုတ်လေဝ်) တုဟ်န ကိုချီဇေတ် အဲ မတန်တဲဒိုင်ပွဲခရ်ကေု ဟံသုဟ်စောံအိုတ်ရ။

ဂလာန်ဂ်သုပြရ၊ အဲကေင်ကလင်လ် ဝိပဿနာဒ်ဟိုတ်ကလိဝံနိဗ္ဗာန်(နူတမုက်) ကျ်တြမဒ်ကဠောဒညာတ်သိုင်တဲတဲရ၊ ပွဲဝိပဿနာ ဒ်ဟိုတ်ကလိဝံနိဗ္ဗာန်ဂ် စိုတ်အဲ မှုဗ္ဗတ်ပွမမိပ်လဟိုင်ရ။

ဟို ကိလေသအယုတ် အဲ မပဒတ်ရဲဝံ ယဝ်ပြာပ်ကျင်မွဲး၊ ပြာပ်ကျင်ရဲဝံမွဲး ဟို ကိလေသအယုတ် မလေပ်ကိုချိုတ် ယြနအကောအရာမွဲ သွဲမွဲး ကြက်ဟဝံညာတ်ကေတ် ဂံင်တရဲအဲအာရ၊ နအကောအရာဂ် ကြက်အဲသွဲရ” ရဲဝံ (ဗျောတ်တိုန်ရ)။

၂။ သုတ်အရတ်

၂၁၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်ဝံကီသ မွဲဟာန်ကောအာစာဥပဇ္ဈာယ် မှုယုတ်လပိုင် နိဂြောဓကပ္ပ သွဲဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာအဂ္ဂါဥဝစေတီ ဇေရင်ချင်အာဥဝီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင် နိဂြောဓကပ္ပ ပွဲကြဲနူကိုပိုင်တုတု ပါစူးကျင်နူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တု လုပ်အာဘာရ၊ ပွဲအခိုင် သပ်တုကို ပွဲတုယးတေံကို တိတ်နူဘာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမဟံမိပ်လဟိုင် န်ကုတီလပိုင်ဝံကီသရ၊ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ပလိုပလတ်စိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ်ကုတီလပိုင်ဝံကီသရ— “ယြကုအဲမွဲ ဟံမိပ်လဟိုင်ဂ်ဒ်တု ရာဂပွမထွေန်စပ် ပလိုပလတ်စိုတ်ရ၊ ကုအဲဂ် ကလိဂွံ ဟံဒးရးရသွံ၊ ကုအဲဂ် ကလိဂွံဗွဲမဒးရး ဟံဒ်ရသွံ၊ ကုအဲဂ် န်ပွမကလိဂွံဒ်ခမီ ဗွဲဟံဒးရးရသွံ၊ ကုအဲဂ် ပွမ ကလိဂွံဒ်ခမီ ဗွဲမဒးရးဟံဒ်ရသွံ၊ ပွဲအရာ ရာဂမကတိုဒ်ကျင်ဝံ ညးမွဲသအာင် ပါပွေင်ကော့ ပွမဟံမိပ်လဟိုင်တု မကိုကတိုဒ်ပွမမိပ်လဟိုင်မာန် ကုအဲဂ် နူလို ဂွံကလိဂွံမာန်ရော? အဲဂ် အလိုဇကုဟောင် ပါပွေင်ကော့ ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ဇကုတု ကိုကတိုဒ် ပွမမိပ်လဟိုင်မာန်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝံကီသ ပါပွေင်ကော့ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ဇကုတု ကိုကတိုဒ် ပွမမိပ်လဟိုင်တုမွဲး ပွဲအခိုင်ဂ် ဗျောတ်တိုန်ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံရ—

“ယြပူဂိုလ်မွဲ အခါကာလအိုတ်သို ပါကော့ ပွမဟံမိပ်လဟိုင် (ပွဲသာသနာ)ကို ပွမမိပ်လဟိုင် ပွဲကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာဂမ္ဘိုင်ကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မနိဿယံပွဲသို မဂပ်ဝံတွံဂး ကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာကိုတု ဟံသွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဇှော်ကိလေသ ပွဲအာရီ မမိက်ကိုမွဲမွဲရ၊ ပူဂိုလ် မဟံမွဲကိုသပိုဟ်ဂြိုပ်ဇှော်မတွံဂးကိလေသ မစာ်စူးနူတဏှာဂ် ဘိက္ခုမွဲးရ။

ပွဲလောကဝံ ယြရူပါရီဂမ္ဘိုင် မတန်တပွဲတိကို ယြရူပါရီဂမ္ဘိုင် မတန်တပွဲအကးကို ယြရူပါရီဂမ္ဘိုင် မကတိုဒ်ပွဲသွပ်တိကို နွံရ၊ ရူပါရီအလုံအိုတ်သိုဂ် အိုတ်တြိုင်ဒ်တု ဟံဗိုန်ရ၊ (ညးသပွဲရိုဟ်ဂမ္ဘိုင်) မတိတ်အတ္တဘဂ် ရဲသံဝံ တို့လုပ်နညာဏ်တု ပဒတ် အိုတ်ရ။

အပွဲဥပဓိအရာဒတန်ဂမ္ဘိုင် မ္ဗိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ထွေန်စပ်မဂ်ဂွက် ပွဲအာရီမဂပ်ဝံညာတ် မဂပ်ဝံမိင်ကို ပွဲအာရီမဂပ်ဝံဆုင် မဂပ်ဝံကွာန်ကို ပွဲအာရီမဂပ်ဝံတွတ်ဒွံကို အိုတ်ရ၊ ယြပူဂိုလ်မွဲ ပွဲဥပဓိဂမ္ဘိုင်ဝံ ပါပွေင်ကော့ ပွဲဂ်ဆန္ဒတု န်ညးဟံမွဲကိုတဏှာရ၊ ပွဲဥပဓိ ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟံဗာန်ခြပ် (နကိုတဏှာဒ်ဗြိုင်ဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ပူဂိုလ်ဂ် မုနိ ရဲဝံ ဟိုသွဲးအိုတ်ရ။

အဓမ္မဝိတက် ပွမချပ်မ၍ဂှင်ဂှင် နိဿယံကို အာရိတြပြကာတဲ တို့လုပ်
တန်တ ပွဲကောံမိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဩပူဂိုလ်မွဲတုန် ဟံဒ်ညး တို့လုပ်ဗော်သွးကိလေသ
မမိက်ကိုမွဲမွဲရ၊ ဟံဒ်ညး ဟိုဂလာန်ရန်မိုရ၊ ပူဂိုလ်ဂှ် ဘိက္ခု မွဲရ။

ခမိ မှုံကိုပညာ မှုံကိုစိုတ်မတန်ကြန် လုက်ကာလမ၍င်သေ့တဲ မဟံမွဲကိုပွမပပု
မှုံကိုပညာမကြိုင်ချုဟ် မစာ်စူးနုတဏှာပွမထွေန်စပ်ဂှ် အာစိုပ်ဗွဲမသွအာရိကိုနိဗ္ဗာန်
မစိုဟ်သတိတဲတဲရ၊ စိုမင်ဒိုင် အခိုင်သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၃။ သုတ်ပေသလ

၂၁၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်ဝီသ မွဲဟန်ကောံအာစာဥပဇ္ဈာယ် မှုံယုတီလပိုင်
နိဂြောဓကပ္ပ သွဒတံဒိုင် ပွဲဘာအဂ္ဂါဥဝစေတီ ဇရေင်ချင်အာဥဝီရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလပိုင်ဝီသ
နကိုပဋိဘာန်ညဏ်ပညာဇကု သွဗွေက်ဖျပ် ထေင်သေ့တဲ ခမိသအာင်ဂမၠိုင် မသျှိုက်ဆာန်
သေ့သွံသီလရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်ဝီသရ— “အဲဂှ် နကိုပဋိဘာန်ညဏ်ပညာ
ဇကု သွဗွေက်ဖျပ် ထေင်သေ့ဒဲး ခမိသအာင်ဂမၠိုင် မသျှိုက်ဆာန်သေ့သွံသီလရ၊ ကုအဲဂှ်
ကလိဂွံ(ဒဒ်မိုဟ်) ဟံဒဲးရးရသွံ၊ ကုအဲဂှ် ကလိဂွံ(ဒဒ်မိုဟ်) ဗွဲမဒဲးဟံဒ်ရသွံ၊ ကုအဲဂှ် ဒ်ပွမ
ကလိဂွံဒဒ်ခမိ ဗွဲဟံဒဲးရးရသွံ၊ ကုအဲဂှ် ပွမကလိဂွံဒဒ်ခမိ ဗွဲမဒဲးဟံဒ်ရသွံ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။
ပွဲကြံနူဂှ် တီလပိုင်ဝီသ အလိုဇကုဟေင် ကိုကတိုဒ် ပွမသျှိုက်သေ့စိုတ်တဲမွဲး ပွဲအခိုင်ဂှ်
ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဂမၠိုင်ဝံရ—

“ဟဲဝီသ မဒ်တောင်ဂေါတမ ဩဝါပိကောံမာနညိ၊ ဂွံင်တရ်မာနအာဂ်လေဝ်
ဩဝါပိကောံ မသက္ကုသေ့ဟ်ညိ၊ ချပ်ဝီဝီ ပွဲဂွံင်တရ်မာနအာဂ်ဒ်တဲ သွးကတိုဒ် ပွမ
သျှိုက်သေ့စိုတ် လုက်ကာလမ၍င်သေ့တဲတဲရ။

သတ်ဂမၠိုင် မလေပ်စိုတ်ပိုဟ်တဲ နပွမစိုတ်ပိုဟ်ကောံဂုဏ်ဂှ် မာနမဂပ်ပျိုပျိုက်
ရာန်သကိုတ်ဂမၠိုင်ဂှ်တဲ ဒဲးဒတုံဇော်နရက်အိုတ်ရ၊ မာနမဂပ်ပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်
ဂမၠိုင်ဂှ်တဲ သတ်ဂမၠိုင် မဒဲးကတိုဒ်ပွဲနရက်ဂှ် သွးစံင်တူလုက်ကာလမ၍င်သေ့အိုတ်ရ။

ခမိ မအံင်ဇူး(ကိလေသ) နကိုမဂ်တဲ မဒွေတ်ဗွဲမဒဲးရးဂှ် ကာလလဆောင်လေဝ်
(ဆလအ်လေဝ်) ဟံဒဲးစံင်တူရ၊ ဂွံဒင်စသိုင် ပွမဒယှ်တိုက် ပွမဒ်တသိုခ်ကိုရ၊ ပူဂိုလ်
မှုံကိုစိုတ် မဗလးဏာနိဗ္ဗာန်ဂှ် ညးညာတ်ခရ် ရဝံ ဂပ်ဝ်သွးရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ ပူဂိုလ်မသအးဇူး မစာ်စူးနုဒ်ဒစုက်ဇု (မတွံဂးဒေါသ)
မချိုက်ပေင်တကောံဝီရိယာ် ပါကောံနီဝရဏကွာတ်လဒ်ဂမၠိုင်တဲ မာနဂ်လေဝ် ပါကောံ
မသက္ကုသေ့ဟ်တဲ စိုဟ်လလမ်တဲဒ်ဂှ်ရ သွကောံလအိတ်(ကိလေသဂမၠိုင်) နကိုမဂ်
ဝီဇ္ဇာ ဉာဏ်မတီရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၄။ သုတ်အာနန္ဒ

၂၁၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပွဲအခိုင်နူဂယး ပိုက်ပဠေပ်သာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်ချင်သာရဂ် မွဲဟာန်ကောံ တီလပိုင်ဝံဂီသ မဒ်ခမီ ဗွက်ကြဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွမဟံမိပ်လဟိုင် န်ကုတီလပိုင်ဝံဂီသရ၊ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပလိုပလာ်စိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝံဂီသ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ တီလပိုင်အာနန္ဒ နကိုဂါထာရ—

“ယွံတီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ထွေင်ဂေါတမ ပုတ်‘ကာမရာဂ’ပွမထွေန်စပ်ပွဲကာမဂုဏ် ဂိုတုဒိုင်ကုအဲချိုက်ရ၊ စိုတ်အဲချိုက်ဂ် ဂိုတုဒိုင်ဗွဲပွဲပွဲရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ နမဆာန် ချိုက် ဩဝံတံကိုခရံ န်ဟိုတ်ရာဂလလမ် ကုအဲချိုက်ညီ” ရဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ဟိုတ်နူသညာပုန်ဂတးဂ်ရ၊ စိုတ်တုအဲဂ် ဒးဒင်ဂိုတုဒိုင် ဗွဲပွဲပွဲရ၊ ဩဝံပါကောံ သမ္ဘိနိမိတ် မစပ်ကောံရာဂမွဲးဆဲရညီ။

ဩဝံမှ်သေ့ဝ် ဓရ်သင်္ခါရဂ်မှိုင် ဗွဲအနိစ္စညီ၊ ဩဝံမှ်သေ့ဝ် ဗွဲဒုက္ခညီ၊ လွှာ်သေ့ဝ် ဗွဲအတ္တညီ၊ ဩဝံကိုလလမ်ကောံ ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ဗွဲမသကာတ်ညီ၊ လွှာ်ကိုတု ဂိုင်ဂိုင်ကိုဝါညီ။

ဩဝံဇ္ဇေပ်ပွပ်စိုတ် ဗွဲသတ်ဟံဆဲညီ၊ ဩဝံဇ္ဇေပ်ပွပ် ‘သမာဓိ’ပွမတန်ကြန်မွဲကိုအာရီ မွဲဝေညီ၊ ဩဝံကိုကတိန် သတိမဒ်ပွဲဂကောံဇေညီ၊ ဩဝံဒ်ညးဇေန်ဇေရိုင်ပွဲရာဂညီ။

ဝိပဿနာ မစာ်စူးနူနိမိတ်ဂ်လေပ် ဩဝံဇ္ဇေပ်ပွပ်ညီ၊ ဩဝံပါထောံကောံ မာနပွ ပင်ပတိုန် မသတိက်သတင်ဒိုင်ညီ၊ ဟိုတ်ပွမပါထောံကောံ မာနပွမပင်ပတိုန် မသတိက် သတင်ဒိုင်ဂ်ရ လလမ်(နူမပ္ပရာဂ)ဂ်ဒ်တဲ ကြက်သောံဂေတ်ဂေင်ရ ရဝံ (သုးရ)။

၅။ သုတ်သုဘာသိတ

၂၁၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမီဂ်မှိုင် ရဝံမွဲး “ယွံခမီတအ်” ရ။ “ယွံကျိတ်မုံပိုင်” ရဝံ ခမီဂ်မှိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင် ကျိတ်တြဲ အိုတ်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ သုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ဂလာန်မချိုက်ပေင်တ ကောံအင်္ဂါမှိုင်ပန်ပြကာဂ် ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုး ဗွဲမဒးရး မွဲးရ၊ ဂလာန်မဂပ်ဝ်သုး ဗွဲဟံဒးရး ဟံသေင်ရ၊ ဒုဟ်လေပ် ဟံမွဲရ၊ တုပညာဂ်မှိုင် ဟဂပ်ဝ်ဂရိဟ်ရ။ ညးမွဲးပန်ပြကာဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဟိုသုးဂလာန် မဂပ်ဝ်ဟိုသုး ဗွဲမဒးရးဟေင်ရ၊ ဟံဟိုသုး ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသုး ဗွဲဟံဒးရးရ၊ ဟိုသုးဂလာန်

မညီသွဟ်ကိုဓရ်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသွး ဂလာန်မဟံညီသွဟ်ကိုဓရ်ရ၊ ဟိုသွး ဂလာန်မချိုက်ဆာန်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသွး ဂလာန်မဟံညီသွဟ်ဆာန်ရ၊ ဟိုသွး ဂလာန်မချာ်စုတ်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသွး ဂလာန် မဟံညီသွဟ်ရ။ ယံခမိတအ် ဂလာန်မချိုက်ပင်တဲကောံအင်္ဂါမၞိင်ပန်ပြကာဝံ ဂလာန် မဂပ်ဝ်သွး ဗွဲမဒးရးမွဲရ၊ ဂလာန်မဂပ်ဝ်သွး ဗွဲဟံဒးရးဟံသေင်ရ၊ ဒုဟ်လေဝ် ဟံမွဲရ၊ တုပညာ ဂမၞိင် ဟဂပ်ဝ်ဂရိုဟ်ရ။ တီလမ့ပိုင်ကျိတြ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ၊ ကျိတြမလေဝ်သွးတဲဂလာန် ခိုဟ်ဆဲး သွးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ သအာင်နူဂ် သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

“ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွးဗွဲမဒးရးဂ် ပြရ ရဝံ တုပညာဂမၞိင် ဟိုသွးအိုတ်တဲ၊ သွးဟို ဂလာန်မညီသွဟ်ကိုဓရ်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသွး ဂလာန်မဟံညီသွဟ်ကိုဓရ်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ဂလာန်ပြဒုတိယ ရဝံ ဟိုသွးရ၊ သွးဟို ဂလာန်ထေက်ကိုချိုက်ဆာန်ဟောင်ရ၊ ဟံဟို သွးဂလာန်မဟံညီသွဟ်ဆာန်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ဂလာန်ပြတတိယ ရဝံ ဟိုသွးရ၊ သွးဟို ဂလာန်ချာ်စုတ်ဟောင်ရ၊ ဟံဟိုသွး ဂလာန်ဟံညီသွဟ်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ဂလာန်ပြစတုတ္ထ ရဝံ ဟိုသွးရ” ရဝံ သွးတဲရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝံသ ခြိုက်ကတိနူဒဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာ်ကွေဟ် ပွဲပွဲမဲ လပါ်တဲ ပင်ခွအ်ဏာသိုဝ်တဲ လပါ်တီလမ့ပိုင်ကျိတြနွံတဲတဲ “ယံကျိမ့ပိုင် တွးပြာကဋ်ကျဉ် ပွဲညဏ်အဲချိုက်ရ၊ ယံကျိမလေဝ်သွးတဲဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တွးပြာကဋ်ကျဉ် ပွဲညဏ်အဲချိုက်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတိတီလမ့ပိုင်ကျိတြရ၊ “ယံဝံသ ဩဝ်ကိုတွးပြာကဋ် ပွဲညဏ်တုအဲညီ” ရဝံ တီလမ့ပိုင်ကျိတြ သွးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝံသ ထိုင်သးတိုန် ပွဲဂတမုက်တီလမ့ပိုင် ကျိတြ နကိုဂါထာဂမၞိင်မဗွဲရ—

“ဩနဂလာန်မဲ ဟံကိုဇကုဇကု ကတ်ကတာန်ရ၊ ညးသအာင်ဂမၞိင်လေဝ် ဟံပျာ်ပျာ်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဂလာန်ဂ်ဟောင် သွးဟိုရ၊ ဂလာန်ဂ်ဟောင် ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးမွဲရ။

သွးဟိုသွး ဂလာန်မချိုက်ဆာန်ဟောင်ရ၊ ဩဂလာန်မဲ နိုထေက်ကိုချိုက်ဆာန်ရ၊ ဂလာန်ဂ်ဟောင် သွးဟိုရ၊ ဟိုသွးကုညးသအာင်ဂမၞိင်မွဲ ဟံဂိုင်ကေတ်ဂလာန်ယုတ်မာ ဟံဒိုချိုက်ဆာန်တဲ သွးဟို ဂလာန်မချိုက်ဆာန်ဟောင်ရ။

ဂလာန်ချာ်စုတ်ဂမၞိင် ဗွဲစုတ် တုပညာဟံကောံအမြိုတ်သုဓာဘုတ်အိုတ်ရ၊ သဘ ပွမဟိုဂလာန်ချာ်စုတ်ဂ် နိုလေင်အခိုက်ပဝေဏီတမ္ဗာရ၊ တန်တ ပွဲဂလာန်ချာ်စုတ်ကို ပွဲဖိုကို ပွဲဟိုတ်ကိုအိုတ်ရ ရဝံ ညးသပျုရိုဟ်ဂမၞိင် ဟိုသွးအိုတ်တဲ။

တီလမ့ပိုင်ကျိတြဂ် တုဟ်နအာစိုပ်နိဗ္ဗာန် တုဟ်နသွကေုလအိတ်ဒဒိန် ဩ ဂလာန် မဟံမွဲကိုဘဲမွဲ ဟိုသွးရ၊ ဂလာန်ဂ် ဗွဲစုတ် ပြလတူဂလာန်ဂမၞိင်ရ” ရဝံ (ဗျောတ်ထိုင်သးရ)။

၆။ သုတ်သာရိပုတ္တ

၂၁၄။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလပိုင်သာရိပိုတ် သွဒတ်ခွင် ပွဲဘာဇောဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရင်ရ။ ပွဲအခါခိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် နကိုဂလာန်ခရ် မချိုက်ပေင်စုံရုံ မသအးဇူး မကူးဗူး မလေပ်ကိုတိကောတ်အရထမာန် စောန်ထွေးကိုခမိဂမ္ဘိုင် (ဒတုဖို)ဗွဲမဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်(ခရ်) ဗွဲမဒးရးရ၊ (သွက်ဝံဒဂိုန်ဒေတ်ခရ်) ကိုသကောက် သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်လေပ် သွရှေ့သော်ရ် သိုမသွပျပ်စိုတ် သမ္ဘိကောတ်နကိုစိုတ် အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒးရးတုမွဲ ထံလပ်ကတောင်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တု ကလင်ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခါခိုင် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်ဝံကီသရ— “တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဝံ နကိုဂလာန်ခရ် မချိုက်ပေင်စုံရုံ မသအးဇူး မကူးဗူး မလေပ်ကိုတိကောတ်အရထမာန် စောန်ထွေးကိုခမိဂမ္ဘိုင် (ဒတုဖို)ဗွဲမဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ်(ခရ်)ဗွဲမဒးရးရ၊ (သွက်ဝံဒဂိုန်ဒေတ်ခရ်)ကိုသကောက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်လေပ် သွရှေ့သော်ရ် သိုမသွပျပ်စိုတ် သမ္ဘိကောတ်နကိုစိုတ်အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒးရး တုမွဲ ထံလပ်ကတောင်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တု ကလင်ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ အဲသွာ်ထိုင်သး ပွဲဂတမုက် တီလပိုင်သာရိပိုတ် နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗွဲမွဲ ဒိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲကြဲနွှ် တီလပိုင် ဝံကီသ ခြိုက်ကတိနွဲဒုတု လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲဗူးမဲလပါ်တု ပင်ခွအ်ဏာသိုပ်တု လပါ်တီလပိုင်သာရိပိုတ်နွဲတေတု “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တွးပြာကဋ်ကျင် ပွဲညဏ်အဲချိုက်ရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တွးပြာကဋ်ကျင် ပွဲညဏ်အဲချိုက်ရ။” ရဝံ ဂရင်ပတိတီလပိုင်သာရိ ပိုတ်ရ၊ “ယွံဝံကီသ ဩဝ်ကိုတွးပြာကဋ် ပွဲညဏ်တုအဲညိ” ရဝံ သွးရ။ ပွဲအခါခိုင် တီလပိုင် ဝံကီသ ထိုင်သးတိုန် ပွဲဂတမုက်တီလပိုင်သာရိပိုတ် နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗွဲရ—

“သာရိပိုတ် မှုံကိုပညာမမြိုဟ်နက် မှုံကိုပညာမတိကောတ်ဟိုတ်ဖို မစိကူး ဆိုက်ဗွက် ပွဲဟိုတ်ဟံသေင်ကိုဟိုတ် မှုံကိုပညာမဇော်ပြဲ တွံခရ်ကုခမိဂမ္ဘိုင်ရ။

သာရိပိုတ်ဂ် ညံင်ရရများကရဲ(သာယျာ) သာလိကာဓမ္မာ(ဂစေမ်သာလိင်)ကို ဗွဲခမ္မန်လေပ် တွံတ ခရ်သစ္စပန်ပြကာရ၊ ဗွဲတြးလေပ် တွံတရ၊ ရင်တွင်ပတိတ် ပညာတုရ။

ခမိဂမ္ဘိုင် ကလင်ပင်မှိုင်တရများသာယျာ တီလပိုင်သာရိပိုတ် မတွံခရ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူရများ မထေက်ကိုထွေန်စပ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ကတောင် မသာယျာဂ် မှုံကိုစိုတ်မမြဟ်တိုန်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုစိုတ်မချိုက်မှိုက်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တု ထံလပ်ကတောင် အိုတ်ရ။

၇။ သုတ်ပဝါရဏာ

၂၁၅။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမှုံပိုင်ကျပ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံခမိသင်ဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင် မှုံဗုတ်မသုန်ကံ မဒ်ခွင်တုအရှန်ဖအိုတ် သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲပြာသာဒ်ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ

အပွဲဘာပုဗ္ဗာရံ ဇရေင်ချင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌ ပွဲတဲဉ်ပေါသ်မရနက်ကို
 စုံသုန်တဲ တွဟ်နသွပဝါရဏာ သိုမတို့ဗျိုင်လဝ်ဂကောံခမိ၌ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲအမဲအကးရ။
 ပွဲအခိုင်၌ တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌ ရံင်ဂကောံခမိ မကွပ်သောံသိုတ်ဇြဲဒိုင်တဲ “ယွံခမိတအ်
 ပွဲအခိုင်လှဟ် အဲကျ၌ ဘိက်ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင်ရ၊ မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သိုက်ဟိုဂရိဟ် အကဲ
 အရာဇကု အကဲအရာပါင်အဲကျ၌ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့အိုတ်ဟာ” ရံဝံ သွးကိုခမိဂမၠိုင်ရ။

သွးတရံဝံမူး တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဒွါက်ကတိနုဒ္ဒဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ်
 ပွဲမူးမွဲလပါ်တဲ ပင်ခွအ်သိုဝ်တဲ လောဝ်ဏာလပါ်တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌နွံတဲ ဂရင်ပတိတီလမ္ပုပိုင်
 ကျ၌ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမၠိုင် ဟွံမိက်ဟိုဂရိဟ်အကဲအရာဇကု
 အကဲအရာပါင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့အိုတ်ရ၊ ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် ညံပြရ၊ တီလမ္ပုပိုင်
 ကျ၌တြ၌ မဂ်ညးသအာင် ကိုကတိနုဟွံမာန်၌ ကိုကတိနုရ၊ မဂ်ညးသအာင် ကိုတိကေတ်
 ဟွံမာန်၌ ကိုတိကေတ်ရ၊ ဓရ်မဂ် ညးသအာင်တံဟွံမာန်၌ တွံတရ၊ ထပက်ခွင်တြဲတိကေတ်
 မဂ်ရ၊ တီညာတ်တမဂ်ရ၊ စီကူးဆိုက်ဗွက်ပွဲမဂ်ရ။ ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် ကွးဗွက်တြဲ(ကျ၌မဒ်ကိုပ်ကွာ)
 ဂမၠိုင် ဒေုတ်ဗက်လွေင်မဂ်ဂမၠိုင်၌တဲဟေင် ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် အဲဒိုက်လေဝ်
 ဘိက်တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌တြရ၊ သိုက်ဟိုဂရိဟ် အကဲအရာဇကု အကဲအရာပါင်အဲဒိုက် မမိက်
 ကိုမဲ့မဲ့ဟာ” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယွံသာရိပိုတ် “အဲကျ၌ ဟွံမိက်ဟိုဂရိဟ် အကဲအရာဇကု အကဲအရာပါင် တုအဲ
 မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ မ္ပုကိုပညာရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ မ္ပုကိုပညာမဇ္ဇော်ရ၊
 ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ မ္ပုကိုပညာမလဲတြး မတုပ်သုဟ်သတိတိဇ္ဇော်ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ
 မ္ပုကိုပညာမမြတ်မြာရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ မ္ပုကိုပညာပြဟ်ပြဟ်ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ
 မ္ပုကိုပညာ ကေက်သကာရ၊ ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ မ္ပုကိုပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကွေ်
 (ကိလေသ)ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ကောန်ဇ္ဇော်သိုင်စက္ကဝတ်၌ အာဏာစက် မအံက်မဂပ်ဝ်ဂေတ်၌
 နဟိုတ်မဗွဲဟေင် ပတုပ်ဗက်တဲ ညံင်ရ်ကိုဂေတ်ကို ယွံသာရိပိုတ် တုပ်သုဟ်သံဝံဟေင်
 တုအဲ၌ ဓမ္မစက်မဟွံမဲ့ပတောံစတ် အဲကျ၌မဂပ်ဝ်ကိုဂေတ်၌ နဟိုတ်မဗွဲဟေင် ပတုပ်ဗက်တဲ
 ကိုဂေတ်ရ” ရံဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌ ယဝ်ဟွံမိက်ဟိုဂရိဟ် အကဲအရာဇကု အကဲ
 အရာပါင်အဲဒိုက် မမိက်ကိုမဲ့မဲ့မူး၊ ယွံကျ၌မ္ပုပိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျ၌ မိက်ဟိုဂရိဟ်အကဲအရာ
 ဇကု အကဲအရာပါင် ခမိဂမၠိုင်မသုန်ကွံဝံ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံသာရိပိုတ်
 အဲကျ၌ ဟွံမိက်ဟိုဂရိဟ် အကဲအရာဇကု အကဲအရာပါင် ခမိဂမၠိုင်မသုန်ကွံဝံ မမိက်ကို
 မဲ့မဲ့ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် ညံပြရ၊ မှောင်ကိုခမိဂမၠိုင်မသုန်ကွံဝံ ခမိဂမၠိုင်တြဲဇော်ဇကု၌ ချိုက်ပေင်တဲ
 ကောံဝိဇ္ဇာပိပြကာအိုတ်ရ၊ ခမိဂမၠိုင်တြဲဇော်ဇကု၌ ချိုက်ပေင်တဲကောံအဘိညာဏ်တြဲပြကာ
 အိုတ်ရ၊ ခမိဂမၠိုင်တြဲဇော်ဇကု၌ နိ‘ဉာတောဘာဂဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗူးနုသွက်ဝါပြကာ
 အိုတ်ရ၊ ခမိဂမၠိုင်မသအာင်နွံဝံ နိ‘ပညာဝိမုတ္တ’ ညးတိတ်ဗူးနုပညာအိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတရ)။

ပွဲအခါ၌ တီလပိုင်ဝံဂီသ ဤကံတို့နုဒ္ဒံတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲပုးမဲ့ လပါ်တဲ ပင်ခွအ်ဏာသွံပတဲ လပါ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲနွံတဲတဲ “ယွံကျ်မုံပိုင် တုးပြာကဏ်ကျ် ပွဲဉာဏ်အဲဒိုက်ရ၊ ယွံကျ် မလေပ်သုးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တုးပြာကဏ်ကျ် ပွဲဉာဏ်အဲဒိုက်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ “ယွံဝံဂီသ ဩဝ်ကိုတုးပြာကဏ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ” ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သုးရ။ ပွဲအခါ၌ တီလပိုင်ဝံဂီသ ထိုင်သးတိုန် ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင် ကျ်တြဲ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗဗွဲရ—

“ခမိဂမ္ဘိုင်မသုန်ကွံ မဒ်တုအရုန်သိုဖအိုတ် မသကုတ်ဗပိုတ်ကွံ သံယောဇိန် အဗန်အဒက်ဂမ္ဘိုင် မဟွံမွဲကိုဒဒိုင် မွဲကိုဘဝတိုမအိုတ်တဲကို ပွဲတဲမရနုက်ကိုစိုသုန်ဝံ တုဟ်နသုပဝါရဏာ ဗွဲမသအးဇုး ကောံခရိုသုဟ်သုန်အိုတ်ရ။

သိုင်စက္ကဝင် ဂကောံအမာတ် မဂပ်ဝံတို့ဗွိုင်လဝ်ဂ် သုဟ်ညင်ရဲဂေတ်ဂေတ်အာ လွေင်တိဇ္ဇော မုံလအိတ်ဍေုမာသိုဒ်ဝံကို တုပ်သက်ဂ် ကွးဂမ္ဘိုင် မချိုက်ပေင်တဲကောံ ဝိဇ္ဇာပိဍုကာ မပါကောံ မစွဲမာရ်တဲကို ပြာပ်ခစတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မဟွံမဲပတောံစတ် မုံကိုဂွးတိတင်ဇ္ဇောဟ်ဗွန် (မဂပ်ဝံတံဂး ရာဂဒေါသမောဟ) မဂပ်ဝံအံဇုးတဲ မစိုန်ဒ် ညင်ညးဇ္ဇောကိုအိုတ်ရ။

ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ကောန်ကျ်တြဲဂမ္ဘိုင်ရ၊ အပွဲကောန်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟွံမွဲသုအ် (ညးဟွံမွဲကိုသီလ)ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မဒ်ကဠောဒညာတ်သိုင်တဲ မပိုက်ဓါတ်ကောံ စရင်မတံဂးတဏှာတဲကို အဲဒိုက်လောပ်ရအ်” ရဝံ (ထိုင်သးရ)။

၈။ သုတ်ပရောသဟဿ

၂၁၆။ ပွဲကာလမဲ့အခါ၌ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂ္ဂိုင် မုံဗုတ်ဓါလို့ မသုန်ကွံ သုဒတတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင် သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါ၌ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ နကိုဂလာန်ခရ် မစပ်တဲကောံနိဗ္ဗာန် ဇ္ဇောန်ထွေးကို ခမိဂမ္ဘိုင် (ဒတဲဖို) ဗွဲမဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် (ခရ်) ဗွဲမဒးရးရ၊ (သွက်ဂွံဒဂိုန်ဒေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွရေ်သေ့ရ်ရ သိုမသုပုပုစိုတ်အိုတ် သမ္ဘိကေတ် နကိုစိုတ်အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒးရးတဲမွဲး ထိုင်လဝ်ကတောဝ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကလင် ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်ဝံဂီသရ—“တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲဝံ နကိုဂလာန် ခရ်မစပ်ကောံနိဗ္ဗာန် ဇ္ဇောန်ထွေးကိုခမိဂမ္ဘိုင် (ဒတဲဖို) ဗွဲမဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် (ခရ်) ဗွဲမ ဒးရးရ၊ (သွက်ဂွံဒဂိုန်ဒေတ်ခရ်) ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် သွရေ်သေ့ရ်ရ သိုမသုပုပုစိုတ်အိုတ် သမ္ဘိကေတ် နကိုစိုတ်အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒးရးတဲမွဲး ထိုင်လဝ်ကတောဝ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဒ်တဲ ကလင်ဒိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ အဲ ဝံထိုင်သး ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင် ကျ်တြဲ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗဗွဲမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခါ၌ တီလပိုင်ဝီသ ဤကတိနုဒ္ဒေတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲမွဲ
လပါဲတဲ ပင်ဒုအိဏာသိဝံတဲ လပါဲတီလမုံပိုင်ကျ်တြိန္ဒတဲတဲ “ယွံကျ်မုံပိုင် တုးပြာကဋ်ကျ်
ပွဲဉာဏ်အဲဒိုက်ရ၊ ယွံကျ် မလေပ်သုးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တုးပြာကဋ်ကျ် ပွဲဉာဏ်အဲဒိုက်ရ”
ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြိရ၊ “ယွံဝီသ ဩဝ်ကိုတုးပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ” ရဝံ
တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ သုးရ။ ပွဲအခါ၌ တီလပိုင်ဝီသ ထိုင်သးတိုန် ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင်
ကျ်တြိ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗဗွဲရ—

“ခမိမ္မုလီုပြင် ပြာပ်ခသီက္ခိ တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ မလေပ်ဟိုတံတံ ခရ်မဂ်ဝံတံဂး
နိဗ္ဗာန်မစာ်စူးနု မှိုက်ကိလေသ မဟံမ္မဲကိုဘဲမမိက်ကိုမ္မဲရ။

ခမိဂမ္ဘိုင် ကလင်ပင်မှိုင်တံ ခရ်မစာ်စူးနုကျိုက်လှိုင် ကျ်တြိ တွံဂ်အိုတ်ရ၊
ကျ်တြိ မဂ်ဝံတံတံပိုင်လဝ် နဂကောံခမိဂမ္ဘိုင်၌ ဂေါဝ်ဆဲးကွေရောင်သွံ၊ မ္မောဝ်ကို
ကျ်တြိဂမ္ဘိုင် ကျ်တြိမဒ်မရနုက်ကိုထပ်ကေုာ် မုံယုနာဂရ၊ ဒ်ညံင်ဗြဇ္ဇေတဲ ဂူဖျေံ
ကောန်ကွးဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံကျ် မုံကိုလ္လိပရာမဇ္ဇေ ဝီသကွးတီလမုံပိုင်၌ ဟိုတ်မမိက်မိုလှောင် တီလ
မုံပိုင်ကျ်တြိရ တိတ်ကျ် နုဋ္ဌာန်ပဒတ်တဲတဲ လှောင်ဥးဇိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ
ဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ ထိုင်သးရ။

ယွံဝီသ ပသာ်ရော? ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံ တုအဲ ဂပ်ဝ်ချပ်လဝ် ပွဲကိုပ်ကွာအိုတ်ဟာ၊
ယာံဆဂ် ဟံသေင်မွဲး ဗွဲခဏာခပ်ဟေင် တုးပြာကဋ်တူရုကျ် ပွဲဉာဏ်တုအဲအိုတ်ဟာ ရဝံ
သုးတရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟံချပ်လဝ်ပွဲကိုပ်ကွာရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် ဗွဲခဏာခပ်ဟေင်
တုးပြာကဋ်တူရုကျ် ပွဲဉာဏ်အဲဒိုက်အိုတ်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံဝီသ ဒ်သာ်ဂ်မွဲး ဂါထာ
ဂမ္ဘိုင် မဟံချပ်လဝ်ပွဲကိုပ်ကွာ လောန်လတူဂ် ဩဝ်ကိုတုးပြာကဋ်ကျ်တြိ ပွဲဉာဏ်တုအဲ
အိုတ်ညိ ရဝံ သုးတရ။ “ယွံကျ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်ဝီသ ဒင်ဝန် ကုတီလမုံပိုင်
ကျ်တြိတဲ လောန်လတူဂ် ထိုင်သး တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင် မဟံချပ်လဝ်
ပွဲကိုပ်ကွာပုန်ရ—

“(ဩတီလမုံပိုင်ကျ်တြိမ္မဲ) ခလိုချိုက်လ္လိန်ဗပိန်ကေုာ် ဂွံင်မာရာမာရ်တဲမွဲး ပလို
ပလာ် ဗပါဲထောံ ကွက်ဒဂိုဏ္ဍဂမ္ဘိုင်တဲ က္ဍအာရ၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ ပါပရအိခရ်
ဗွဲသွက်(မပ္ပရာဂဂမ္ဘိုင်) မဟဂပ်ဝ်နိဿယံတဲ မလေပ်တံတံ မလေပ်သွတ် ပွမတိတ်ဗူး
နူအဗန်အဒက်ဂ် ဩဝ်မိုလှောင်အိုတ်ညိ။

တီလမုံပိုင်ကျ်တြိ တုဟ်နပွမကလိလောန် နုဋ္ဌာယပန်ပြကာ တံတံမဂ်
မုံတေင်မဂ္ဂိုင် ဟံကမ္မဲပြကာရ၊ ဟိုတံတံခရ်မဂ်မွဲး ညးညာတ်ခရ်မဂ္ဂိုင်၌ ဟံမ္မဲကို
ပွမတသိုတ်အာဂ်ဒ်တဲ တန်တံအိုတ်ရ။

ကျက်တြ မလေပ်သွက်ယးတူးဂိုလဟိုက် ညာတ်တ် နိဗ္ဗာန်ဒ်အရာတိတ်ဗူး အရာ ဒတန်ဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင် အိုတ်သိုတဲရ၊ ကျက်တြှ် တိတ်ခရ်မပြှ်တဲကို သွဇ္ဇာဝ်မတ်တဲကို တွံခရ် ကုပဉ္စဝင်ဂမ္ဘိုင်တဲရ။

ရဲသင်္ဂွံ တွံခရ် ဗွဲမဒးရးမွဲး ကုညးမုံကိုပညာမတိခရ်ဂမ္ဘိုင် သင်္ဂလိဝံဝိဝိင်မာန် ရဲရော? ဟိုတ်ဒ်သင်္ဂဟောင် ပွဲသာသနာကျက်တြှ် အခါကာလအိုတ်သို စ်စူးနုပ္ပမ ဝိဝိင်ဟိုတ်မာ်တဲ သိုမလောဝ်ဂ် အဲဒိုက်ဒွေတ်လုတ်ရ” ရဲဝံ (ထိုင်သးရ)။

၉။ သုတ်ကောဏ္ဍည

၂၁၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ မွဲဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကိုဗွဲစုတဲ လွီလင်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အညာသိ ကောဏ္ဍည ဗွဲမလအ်လောန်ဟောင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြတဲ မာဖျေုနကိုကွပ် ပွဲလုင်ဇိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဂမ္ဘိုင်တဲ ထွေတ်ဇြောတ်ကေတ် လုင်ဇိုင်တီလမုံပိုင်ကျက်တြ ဂမ္ဘိုင်နကိုပါင်ရ၊ နကိုတဲဂမ္ဘိုင်လေဝ် ချိုန်ပတ်ရ “ယွံကျက်မုံပိုင် အဲဒိုက် ကောဏ္ဍညရ၊ ယွံကျက် မလေပ်သွးတ်ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ အဲဒိုက် ကောဏ္ဍညရ” ရဲဝံ ယျှ်လေဝ် ဟိုလိုင် ဂရင်ပတီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် တီလပိုင်ဝံဂီသရ—“တီလပိုင်အညာသိကောဏ္ဍည ဗွဲမ လအ်လောန်ဟောင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြတဲ မာဖျေုနကိုကွပ် ပွဲလုင်ဇိုင်တီလ မုံပိုင်ကျက်တြဂမ္ဘိုင်တဲ ထွေတ်ဇြောတ်ကေတ် လုင်ဇိုင်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဂမ္ဘိုင် နကိုပါင်ရ၊ နကိုတဲဂမ္ဘိုင်လေဝ် ချိုန်ပတ်ရ “ယွံကျက်မုံပိုင် အဲဒိုက် ကောဏ္ဍညရ၊ ယွံကျက်မလေပ်သွးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ အဲဒိုက် ကောဏ္ဍညရ” ရဲဝံ ယျှ်လေဝ် ဟိုလိုင်ဂရင်ပတီရ၊ အဲ သွောံ ထိုင်သး တီလပိုင်အညာသိကောဏ္ဍည ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင် မဗွဲမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲကြဲနူဂ် တီလပိုင်ဝံဂီသ ဒိုက်ကတိုနုဒွဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲဗူး မွဲလပါ်တဲ ပင်ဒုအ်ဏာသိုဝ်တဲ လပါ်တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နွံတေံတဲ “ယွံကျက်မုံပိုင် တူးပြာ ကင်္ဂကျင် ပွဲညဏ်အဲဒိုက်ရ၊ ယွံကျက်မလေပ်သွးတ်ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲ တူးပြာကင်္ဂကျင် ပွဲညဏ် အဲဒိုက်ရ၊” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြရ၊ “ယွံဝံဂီသ ဩဝ်ကိုတူးပြာကင်္ဂ ပွဲညဏ် တုအဲညိ” ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဝံဂီသ ထိုင်သးတိုန် တီလပိုင်အညာသိကောဏ္ဍည ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နကိုဂါထာဂမ္ဘိုင်မဗွဲရ—

“မဟာထေရ်မုံယျှ်အညာသိကောဏ္ဍညဂ် ဒွေတ်ဗက်လွေင်ကျက်တြတဲ တိတ်ခရ် သစ္စပန်ရ၊ ကောံလွီမကေက်သကာလေဝ် ချိုက်ပေင်ရ၊ ကလိဝံ(ဇျာန်သမာပတ်)ရ၊ မှောင်ကိုညးမုံအလေံပဒတ် ဗွဲတသိုဒ်ဂမ္ဘိုင် မုံအလေံပဒတ် ဗွဲတသိုဒ် ဟံပိုတ်ရ၊ မှောင်ကိုညးမုံအလေံပဒတ် ဗွဲမသိုတ်ဇြဂမ္ဘိုင် မုံအလေံပဒတ်ဗွဲမသိုတ်ဇြ ဟံပိုတ်ရ။

ဩဓရ်လောကုတ္တိရ် ကွးမုံအလေဝ်ဒွေတ်သွ အတိုင်ဒွေံပတောန်ကျ် မဂပ်ဝ် အာစိပ်မွဲနွံရ၊ တီလပိုင်ကောဏ္ဍည မဒွေတ်လုတ် ဟုံဟိုတ်မဲတဲဂ် အာစိပ်ဓရ် လောကုတ္တိရ်အိုတ်သိုက် အတိုင်လေဝ်တဲရ။

ကောဏ္ဍည မဒ်ဒင်အဲကွဲကျ် မုံကိုအာနုတ်မဇ္ဈေ မချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာ ပိပြကာ မစိကွးဆိုက်ဗွက် ပွဲစေတောပရိယအဘိညာဏ်ဂ် လှောင်ဉ်တီလမုံပိုင် ကျ်တြရ” ရံဝံ (ထိုင်သးရ)။

၁၀။ သုတ်မောဂ္ဂလာန

၂၁၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ မွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂိုင်ဂွင် မုံဗုတ် မသုန်ကွံ မဒ်ဒင်တုအရှန်ဖအိုတ်ဂ် သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲတံလး မလမွဲက်ယောမ် သကဲဒို က္ကသိဂိလိ ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန ဗွာရဏာတ် စိတ်ခမီမဂိုင်ဂ် မတိတ်ဗူးနုကိလေသ မဟုံမွဲကိုဥပမိ နုကိုစိတ်ဇကု ဗွဲမဒးရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင် တီကီသရ “တီလမုံပိုင်ကျ်တြဝံ မွဲဟာန်ကောံခမီသင်မဂိုင်ဂွင် မုံဗုတ်မသုန်ကွံ မဒ်ဒင် တုအရှန်ဖအိုတ်ဂ် သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲတံလး မလမွဲက်ယောမ် သကဲဒိုက္ကသိဂိလိ ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန ဗွာရဏာတ် စိတ်ခမီမဂိုင်ဂ် မတိတ်ဗူးနုကိလေသ မဟုံမွဲကိုဥပမိ နုကိုစိတ်ဇကု ဗွဲမဒးရးရ၊ အဲ သွေံထိုင်သး တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန ပွဲဂတမုက်တီလမုံပိုင်ကျ်တြ နုကိုဂါထာဂမိုင်မဗွဲမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ပွဲတြနုဂ် တီလပိုင်တီကီသ ချိုက်ကတိန္နဒွဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲဗူးမွဲလပါ်တဲ ပင်ခွအိဏာ သိုပ်တဲ လပါ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြ နွံတေံတဲ “ယွံကျ်မုံပိုင် တုးပြာကဋ်ကျင် ပွဲဉာဏ်အဲချိုက်ရ၊ ယွံကျ် မလေပ်သုးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး တုးပြာကဋ်ကျင် ပွဲဉာဏ်အဲချိုက်ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျ်တြရ၊ “ယွံတီကီသ ဩဝ်ကိုတုးပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ” ရံဝံ တီလမုံပိုင် ကျ်တြ သုးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်တီကီသ ထိုင်သးတိုန် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန ပွဲဂတမုက် တီလမုံပိုင်ကျ်တြ နုကိုဂါထာဂမိုင်မဗွဲရ—

“ကွးတုအရှန်ဂမိုင်မသုန်ကွံ မချိုက်ပေင်တ ကောံဝိဇ္ဇာပိပြကာ မပါသုးကွံ မစွဲမာရ်တဲဂ် ပြာပ်ခသီကို တီလမုံပိုင်ကျ်တြ မအာစိပ်ဩဓရ်လောပိ ဒဒက်တဒဒိမ် မသွဒတ်ဒိုင် ပွဲသကဲဒိုက္ကသိဂိလိဂ် အိုတ်ရ။

မောဂ္ဂလာန မုံကိုက္ကဒ္ဒိက္ကိဏ်မဇ္ဈေ ဗွာရဏာစိတ်တုအရှန်ဂမိုင် မတိတ်ဗူးနု ကိလေသ မဟုံမွဲကိုဥပမိ မိုင်တြာတိကေတ်တုအရှန်ဂမိုင်ဂ် နုကိုစိတ်ဇကုရ။

ဂကောံကွးဂမိုင် ပြာပ်ခသီကို ကျ်တြမဒ်ဒွေံပတောဝ်ဂေါတမ မချိုက်ပေင်တ ကောံအင်္ဂဇ္ဈေသုတ်အိုတ်သိုရံဝံ မအာစိပ်ဩဓရ်လောပိ ဒဒက်တဒဒိမ် မချိုက်ပေင်တ ကောံဟိုတ်ဂုဏ် မဂိုင်ဂ်အိုတ်ရ” ရံဝံ (ထိုင်သးရ)။

၁၁။ သုတ်ဂဂ္ဂရာ

၂၁၉။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ မွဲဟန်ကောံခမီသင်မဂိုင်ဂွင် မုံဗုတ် မသုန်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဥပးတြဂမိုင် ထပ်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဥပးတြဂမိုင် ထပ်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဒေဝတ်ဂမိုင် မဟွံကလီကို သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲသြင်ကွာဂဂ္ဂရာ ဇရေင်ချင် စမ္မာ ရ။ လတူခမီ,မိုဟ်,ဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နကိုသ်ဇကုကို နကိုသကအ် တို့ဝါရကို ရာင်ဆာဲလောန်ရ။ ပွဲအခါဂ် ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်ဝံဇီသရ “တီလမုံပိုင်ကျက်တြပွဲ မွဲဟန်ကောံခမီသင်မဂိုင်ဂွင် မုံဗုတ်မသုန်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဥပးတြဂမိုင် ထပ်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဥပးတြဂမိုင် ထပ်ကွံကို မွဲဟန်ကောံဒေဝတ်ဂမိုင် မဟွံကလီကို သွဒတ်တန် တံဒိုင် ပွဲသြင်ကွာဂဂ္ဂရာ ဇရေင်ချင်စမ္မာရ။ လတူခမီ,မိုဟ်,ဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နကိုသ်ဇကုကို နကိုသကအ်တို့ဝါရကို ရာင်ဆာဲလောန်ရ။ အဲ ဝံထိုင်သး ပွဲတမုက်တီလ မုံပိုင်ကျက်တြ နကိုဂါထာမဗဗွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ပွဲအခါဂ် တီလပိုင်ဝံဇီသ ဒွါက်ကတိုနူဒဲတဲ လွက်ကွေဟ်ပတိုန်သုာကွေဟ် ပွဲပူး မွဲလပါဲတဲ ပင်ခွအ်ဏာသွပ်တဲ လပါဲတီလမုံပိုင်ကျက်တြ နွံတေံတဲ “ယွံကျာ်မုံပိုင် တူးပြာ ကဋ်ကွဉ် ပွဲညဏ်အဲဒိုက်ရ။ ယွံကျာ် မလေပ်သွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆာဲ တူးပြာကဋ်ကွဉ် ပွဲညဏ် အဲဒိုက်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြရ။ “ယွံဝံဇီသ ဩဝ်ကိုတူးပြာကဋ် ပွဲညဏ် တုအဲညိ” ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြ သွးရ။ ပွဲအခါဂ် တီလပိုင်ဝံဇီသ ထိုင်သးတိုန်ပွဲတမုက် တီလမုံပိုင်ကျက်တြ နကိုဂါထာမဗဗွဲရ—

“ညင်ရဲသိုင်ဂိတု ရာင်ဆာဲတဲပွဲအကး မစ်စူးနူဂွမ်မတ်ဗြကို ညင်ရဲသိုင်တဲမစ်စူး နူကျိက်လေ့င် ရာင်ဆာဲတဲကို တုပ်သုဟ်သ်ဝံ ယွံတီလမုံပိုင်ကျက်တြ မပြဲလတူ ဂကောံမုနိဂမိုင် မုံကိုလျးအရင်ဖျီဖျီဖျု ဂ်ခိုင်တိတ်ကွဉ် နူဇကုတီလမုံပိုင်ဂ် နကို သကအ်တို့ဝါရ လောန်လောကအလုံအိုတ်သိုတဲ ရာင်ဆာဲရ” ရဝံ (ထိုင်သးရ)။

၁၂။ သုတ်ဝံဇီသ

၂၂၀။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလပိုင်ဝံဇီသ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇရေင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါဂ် တီလပိုင်ဝံဇီသ အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဟုံသက်ဂတာပ်လအ် ဂ်ဒ်တဲ ဒိုင်စဒိုင်သိုင် တသိုခ်အရဟတ္တဖိုလ်ရ။ ပွဲအခါဂ် ဖျောတ်တိုန် ဂါထာဂမိုင်ဝံဇီရ—

“(ပိုညးဂမိုင်) အခါကွာတေံ နူမွဲကွာန်ကိုမွဲကွာန် နူမွဲချင်ကိုမွဲချင် မုံဗုတ်ဗွတ် အယံမာတ် ဆန်ကဗျာ်ဂမိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဂေတ်ဂေင်အိုတ်ရ။ ပွဲအယောအခါဂ် ပိုတအ် သေ့ခိုလှောင်ကေတ် ကျက်တြအိုတ်ရ။ ပွဲမလျှင်ပတေံ ကတိုန်ကွဉ် ကုပိုညးဂမိုင် အိုတ်ရ။

ကျက်တြိဂုံ (ထွေးတ်) ခန္ဓအာယတနဓာတ်ဂမ္ဘိုင်တဲ တွံကိုခရ် ကုအဲရ၊ အဲ သွောံ
ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ကျက်တြိဂုံတဲ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီရ။

ဩညးဂမ္ဘိုင် ပြာပ်ခစလှိုင်တဲ သွောံဗိုလှောင်အိုတ်ရ၊ တုဟ်နဖိုခမီတြုံ ခမီဗြဂမ္ဘိုင်
မဂ္ဂိုင်ဂုံ ကျက်တြိ ကလိဝံသဗ္ဗညုတဉာဏ်ရောင်သွံ။

(ပွမကျင်) ဇရောင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြိ ဒဒက်တ်အဲဂုံ နိပ္ပမ္ဘင်နိဟ်ဆဲ ကုအဲ
ရောင်သွံ၊ သွောံအာစိုပ် ဝိဇ္ဇာပိပြကာဂမ္ဘိုင် လွေင်လွေင်တဲရ၊ သွောံသွဇ္ဇေတ်ဗက်
ဒွေံဗတောန်ကျက်တြိတဲရ။

အဲတီကေတ် တွောပ်ခန္ဓမကေင်ပဒတ်ကိုပ်ကွာတဲရ၊ ဂပ်ဝသအးဇုးကွေံ ဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဏ်မပြဲတဲရ၊ နိဉ္စးဍိုက်ပေင်တ် ကျောံဝိဇ္ဇာ (ဉာဏ်မတီ)ပိပြကာတဲ ကလိဝံ
(ဣဒ္ဓိဝိဓ)အဘိညာဏ်တဲရ၊ စိက္ခးဆိုက်ဗွက် ပွဲဉာဏ်ပိုင်ခြာတီ စိုတ်ညးသအောင်ရ”
ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဝိဂီသသံယုတ် တဲရောင်။

၉။ ဝနသံယုတ်

၁။ သုတ်ဝိဝေက

၂၂၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ ခမိမ္မဲဇကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လွှဟ်ကောသလရးရ။ ပွဲအခါဒိုင် ခမိတ် ပြာပ်အာဌာန်ပဒတ်တဲမွဲး ချပ်တံ ကသပ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မနိဿယ် ကိုသိုတဏှာတဲ ကတိန်ဂရ။ ပွဲအခါဒိုင် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂ် နွံဇဟာန်ဆာန်ဍုၚ ကုခမိတ်ဒ်တဲ ဟိုတ်မနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုဂ်ရ သိုက်ကိုခမိတ် သမုက်သမုတ် စိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင်ခမိတ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“ယွံခမိ တုအဲရာဒနာကို ‘ဝိဝေက’ ပွမလုဂ်ဒ်တဲ လုပ်ဂြိုပ်ရ။ သိုက်သတ် စိုတ်တုအဲဂ် ဂေတ်ဂေင် ပွဲအာရီမုးဂမ္တိုင်ရသွံ၊ တုအဲမဒ်မိုဟ်ဂ် ဩပ်ပါပွေင်ကွေံ ‘ဆန္ဒ’ ပိုက် ပွဲညး မဒ်မိုဟ်သအာင်ညါ၊ ဟိုတ်မပါပွေင်ကွေံသတ် ရာဂစ်စုဒ်တဲ ကြက်သေ့ဒ် ညးမုၚ် ကိုတသိုဒ်ရ။

တုအဲ ဩပ်ညးကွေံ ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ညါ၊ ဩပ်ဒ်ညးမုၚ်ကိုသတိညါ၊ တုအဲမချိုက် ပေင်တံကိုသတိဂ် ပိုညးဂမ္တိုင် ဗွဲဗျဟ်အိုတ်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ချပ်ပြရ၊ မှိုက်ကိလေသ မဟံမ္မဲကိုအရာဒတန်ဂ် ဇိုင်ကိုကလိလောန်မာန်ရ၊ မှိုက်ကာမ လွက်ရင်တုင်ဏှာ တုအဲ အပါယ်ညါ။

ဂစေမ်ကွေပ်ဗာန်ဒိုင်မှိုက်တိဂ် ဂရိုက်ပတိတ်မှိုက်မဗာန်ဂ်တဲ ညိုင်ရကိုဒတံစေံကို တုပ်သုဟ်သတ်ဝံ ခမိတ် ချိုက်ပေင်ကိုလွီပရာ ချိုက်ပေင်ကိုသတိဂ်ဒ်တဲ သိုမဂရိုက်ပတိတ် မှိုက်ကိလေသမဗာန်ဒိုင်ဂ် ဩပ်ကိုဒတံစေံညါ” ရဝံ (ဖျောတ်ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခါဒိုင် ခမိတ် ဒေဝတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုသမုက်သမုတ်စိုတ်ဒ်တဲ အာစိုပ်ပွမသမုက် သမုတ်စိုတ်ရ။

၂။ သုတ်ဥပဌာန

၂၂၂။ ပွဲကာလမွဲအခါ ခမိမ္မဲဇကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လွှဟ်ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခါဒိုင် ခမိတ် ပြာပ်အာဌာန်ပဒတ်တဲ တိက်ဒိုင်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂ် နွံဇဟာန်ဆာန်ဍုၚ ကုခမိတ်ဒ်တဲ ဟိုတ်မနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုဂ်ရ သိုက်ကိုခမိတ် သမုက်သမုတ်စိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင်ခမိတ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကို ဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“ယံခမီ ဩဝံဒြိုက်ကတိုညိ၊ မဟိုတ် သွေခံတိက်ခွင်ရော? နပွမတိက်ကို မုဖိန္နံ ကုတုအဲရော? ဂလာန်ကို ချံပြရ၊ ကုတုအဲမုံကိုပွမဂိသကင်မတွံဂးကိလေသ မဂင်ဝ် စင်လင်လံတဏှာဂ်ဒ်တဲ မဇီထွတ်ဒးဂ် ပွမတိက်ကို မုဖိန္နံရော?။

ဩနခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ့မွဲ နူအဝေါင်ခရ် သွခမီ ပွဲအဝေါင်ခမီရ၊ ခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ့ဂ်ဟောင် ဩဝံဇှော်ပွင်ညိ၊ လွဗက်အလိုက်ပွိုက်တွံရး ပွမတိက်ညိ” ရံဝံ (ဖျောတ်ဂရင်ပတီရ)။

(ယံကောန်ဒေဝတ်) ကာမဂုဏ်ဂမၠိုင် ဟံ့ပိုန်ဂိုအိုတ်ရ၊ ဟံ့ပိုန်ဇှော်အိုတ်ရ၊ ပွဲကာမ ဂုဏ်ဂမၠိုင်ဂ် ညးအောန်ကိုပညာဟောင် ပိဝိင်ဗွဲမသကာတ်ရ၊ ခမီ မတိတ်ဗူး အဗန် အဒက်ဂမၠိုင်တဲ မဟံ့နိဿယံ (နမနိဿယံတဏှာဒိဗျိဂ်) (ပွမတိက်ပွဲတဲဂ်) မဟိုတ် ဂွံကိုကတ်ကတာန်မာန်ရော?။

(ယံကောန်ဒေဝတ်) ဟိုတ်ပွမပါကေံ ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ဗွဲမသကာတ် ဟိုတ်ပွမကလိလောန် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံ့တီဂ်ရ ခမီ မချိုက်ပေင်တဲကောံစတုသစ္စဉာဏ် မုံကိုပွမသအးဇူးလောန်ဂ် (ပွမတိက်ပွဲတဲဂ်) မဟိုတ် ဂွံကိုကတ်ကတာန်မာန်ရော?။

(ယံကောန်ဒေဝတ်) သကုတ်ဗပိုတ်ကေံ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံ့တီ နကို‘ဝိဇ္ဇာ’ဉာဏ် မတိတ်တဲ ဟိုတ်နူခရ်အာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာဂ်ရ ခမီမဟံ့မွဲကိုပွမစံင်တူပူဆာ မဟံ့မွဲပွမ ချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် (ပွမတိက်ပွဲတဲဂ်) မဟိုတ် ဂွံကိုကတ်ကတာန်မာန်ရော?။

(ယံကောန်ဒေဝတ်) ခမီ မုံကိုလွီုပရာမသကာတ် မုံကိုစိုတ်မဗလးဏာနိဗ္ဗာန် မုံကိုလွီု ပိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိက် မရာဒနာနိဗ္ဗာန်ဂ် (ပွမတိက်ပွဲတဲဂ်) မဟိုတ် ဂွံကိုကတ် ကတာန်မာန်ရော? ရံဝံ (သွးရ)။

၃။ သုတ်ကဿပဂေါတ္တ

၂၂၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်ကဿပဂေါတ္တ သွဒတ်ခွင်ပွဲသပိုတ်ဂြိုပ်မွဲ လုင်လှိုဟ် ကောသလရးရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ကဿပဂေါတ္တ ပြာပ်အာဌာန်ပဒတ်တဲတဲ ဧဒှံဗတောန်ခွင် လုသတ်မွဲရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီ ပွဲသပိုတ်ဂြိုပ်ဂ်တဲ ပဒတ်ခွင်ဂ် သိုက်ကိုတီလပိုင် ကဿပဂ် သမုက်သမုတ်စိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်ကဿပဂေါတ္တဂ်တဲမွဲး ဖျောတ် ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာဂမၠိုင်ရ—

“ယံခမီ ခမီမဒှံဗတောန်လု မအာကျင် ပွဲအကြာခရော်ဇြဟ်နီ ဟံ့မွဲကိုပညာတဲ မုံကိုစိုတ်မတီ ဟိုတ်ဖိုဟံ့မာန် ပွဲဟံ့သေင်ကိုအခိုင်ဂ် ညံင်ရ ညးချိုန်လျုဒိုဟ်စိုကို ပြာကဋ် (ပွဲဉာဏ်)အဲဒိုက်ရ။

လှသမ္ဘိုဟ်ဂ် ကလင်ရ၊ တီဂ် ဟံတီရ၊ ရံင်ရ၊ ညာတ်ဂ် ဟံညာတ်ရ၊ ဓိန်တံ
ခရ်လေဝ် တီကောတ်အရထအဓိပ္ပါယ် ဟံမာန်ရ။

ယံကဿပ ဓိန်စံင်ဗဂီ ပုတ်တိုင်ဂမ္တိုင်စုံတျိုင်လေဝ် (လှသတ်ဂ်) ကြက်ဟံညာတ်
ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်ရ၊ မတ်ပညာ ဟံမ္မဲကုလုဂြိုပ်ဂ်ဟေင်ရ။” ရံပွဲ (ဖျောတ်ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ကဿပဂ် ဒေဝတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုသမ္မက်သမ္မာတ်စိုတ်ဂ်ဒ်တု အာစိုပ်ပွမ
သမ္မက်သမ္မာတ်စိုတ်ရ။

၄။ သုတ်သမ္မဟုလ

၂၂၄။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် ခမိဂမ္တိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မ္မဲ လုပ်လို့ဟ်
ကောသလရးအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိဂမ္တိုင် ဒွါက်ကတိန္နဂ် (ဂ်ကလိုဟ်)အိုတ်တု နမလောန်
အာပိဂိတု ပါစူးအာဒေသစာရိတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲခိုင်ဂ် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်တု
ပဒတ်ဒိုင် ဟံညာတ်ကောတ်ခမိဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု သိုမလရိအိယာံဂတေဝ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဖျောတ်
တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဟိုတ်မဝ္တညာတ်ကောတ် ဒွဲဒိုင်ဂမ္တိုင် မသိုတ်ဇြဲအိုတ်ဂ်ရ တဲ့ဝံ ညံင်ရဟံမိပ်
လဟိုင် ကုအဲကို ထေင်ကောတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင် မ္မုကိုဂလာန်ခရ် မစိစောန်အိုတ်ရ၊
မ္မုကိုလမိင်လညာတ် ဂြိုင်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် မဒ်ကွးကျာ်တြဂေါတမဝံ မုရ်ဍာန်မ္မဲ
အာအိုတ်ရော?” ရံပွဲ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ဖျောတ်တိုန်ရံပွဲမွဲ ကောန်ဒေဝတ်မွဲဂ် ကလေင်ဟိုကိုကောန်ဒေဝတ်ဂ် နကိုဂါထာရ—

“ခမိဂမ္တိုင်လျိုက်တုန် အာတ်မဂဓရးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်လျိုက်တုန် အာတ်ကောသလ
ရးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင်လျိုက်တုန် အာတ် ဝဇ္ဇိရးအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္တိုင် မတုပ်သုဟ်ကောံ
သတ်တြဲမ္မုအလေံ အာတ် သိုဟံမ္မဲကို ပွမဗာန်ခြပ် ဟံမ္မဲကိုသိုဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ပဒတ်
အိုတ်ရ” ရံပွဲ (ကလေင်ဟိုရ)။

၅။ သုတ်အာနန္ဒ

၂၂၅။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလပိုင်အာနန္ဒ သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မ္မဲ လုပ်လို့ဟ်
ကောသလရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ကိုမ္ပိုဟ်ဂမ္တိုင် တီကျိဟ်ကောတ်အိုတ်ဂ်ဒ်တု
ပဒတ်ဒိုင် ဗွဲမလအိလောန်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂ်တု ပဒတ်ဒိုင်ဂ်
နွံဇြဟာန်ဆာန်ဍု။ ကုတီလပိုင်အာနန္ဒဂ်ဒ်တု ဟိုတ်မန္တပိုက်ကိုဒတုဖိုဂ်ရ သိုက်ကိုတီလပိုင်
အာနန္ဒဂ် သမ္မက်သမ္မာတ်စိုတ်တု ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်အာနန္ဒဂ်တုမွဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ
နကိုဂါထာရ—

“ယုံတီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ္ဒိတောင်ဒတောင်ဂေါတမ တို့လုပ်အာ သွပ်တုံဆု ရာပ်ခြါမတဲ သပှပ်စွဲလပ်နိဗ္ဗာန် ပဲ့ဂွမ်စိုတ်တဲ ဩဝလုပ်စရာန်ညါ၊ လွင်္ကီဒ်ပွမဝိဝိင် ဟိုတ်မာဲညါ၊ ပွမဟိုတ်ခွင်ဗြက်ဗြက် (ဖြးဖြး) ကုတီလပိုင် ပသင်ကြက်သွရော?” ရဲဝံ (ဖျောတ်ဂရင်ပတီရ)။

ပဲ့အခိုင်ကု တီလပိုင်အာနန္ဒကု ဒေဝတကု ဂပ်ဝကိုသမုံက်သမုတ်စိုတ်ကုဒ်တဲ အာစိပ်ပွမ သမုံက်သမုတ်စိုတ်ရ။

၆။ သုတ်အနုရုဒ္ဓ

၂၂၆။ ပဲ့ကာလမဲ့အခိုင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ သွဒတ်ခိုင် ပဲ့သပိုဟ်ဂြိပ်မဲ့ လုပ်လို့ဟ် ကောသလရးရ။ ပဲ့အခိုင်ကု ကောန်ဒေဝတဗြမဲ့ မှုံယုဇာလိနီ မကတိုဒ် ပဲ့ချင်သွပ်တာဝတိ မဒ်သမ္ဘာတြေ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓကု ပြာပ်ကွင်ဇရောင် တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ဩပဲ့ဌာန်မဲ့ တုအဲ ကောင်ပဒတ်ကွင် အခိုင်ကွာတေရ၊ ပဲ့ဌာန်ကု ဩဝရာဒနာ စိုတ်ညါ၊ ပဲ့ချင်သွပ်တာဝတိဂမ္မိုင် မချိုက်ပေတ်ကောကာမဂုဏ်ဂမ္မိုင် အလုံအိုတ်သိုက် ဂပ်ဝတို့မ္မိုင်ကောပိုင်ခိုင် နကိုဂကောကောန်ဒေဝတဗြဂမ္မိုင်ကုဒ်တဲ ကောင်ဂေါဝဆဲ ကွင်တဲရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ကောန်ဒေဝတဗြဂမ္မိုင်တုန် တန်တပဲ့သက္ကာယဒိဋ္ဌိဂမ္မိုင်ကုဒ်တဲ မှုံကိုလအာဟံဒးရး အိုတ်ရ၊ ကောန်ဒေဝတဗြဂမ္မိုင်ကုလေဝ် ဒးအာစိပ်ဘုံဒုဂ္ဂတိအိုတ်ဏီရ၊ ဩချင်သွပ် တာဝတိဂမ္မိုင် ကောန်ဒေဝတဗြဂမ္မိုင် ဂပ်ဝရာဒနာမိက်အိုတ်ရ၊ သတ်(တာဝတိ)ဂမ္မိုင် ကုလေဝ် ဒးအာစိပ်ဘုံဒုဂ္ဂတိအိုတ်ဏီရ ရဲဝံ သွးရ။

“ဩညးဂမ္မိုင် ဟံကောင်ညာတ် ဥဒျာန်နန္ဒဝိန် န်ဒဲကောန်ဒေဝတဂမ္မိုင် မပဒတ် ပဲ့ချင်သွပ်တာဝတိ မှုံကိုသကအ်တို့ဝါရ မဂြိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္မိုင်ကု ဟံတိတသိုခ် အိုတ်ရ” ရဲဝံ (သွးရ)။

ဗြသမ္ဘိ ဩနအကာအရာမဲ့ ဂလာန်တုအရှန်ဂမ္မိုင် (မဟိုသွးလပ်) နွံရ၊ ဂလာန်ကု တုအဲ ဟံတီရ၊ ခရ်သခါရမဂပ်ဝပြုပြေင်စီရင်ဂမ္မိုင်အိုတ်သို ဟံမိန်အိုတ်ရ၊ မှုံသဘ လေပ်ကတိုဒ် လေပ်လီအိုတ်ရ၊ ကတိုဒ်တဲမွဲး ပျိုတ်အိုတ်ရ၊ နိဗ္ဗာန် န်အရာခရ်သခါရ ဂမ္မိုင် လလမ်ဂဟောင် န်တသိုခ်ရ၊ (ဂလာန်ရဲဝံ တုအဲဟံတီရ)။

ယုံကောန်ဒေဝတဗြဇာလိနီ ပဲ့ချင်သွပ်ဝံ အခိုင်လွဟ် ပွမကတိုဒ် မွဲလှေ်ပွန်(အဲ)ကု ဟံမဲ့တဲရ၊ သံသာပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ အခိုင်လွဟ် ပွမကတိုဒ် ပဲ့ဘဝတို့ မွဲလှေ်ပွန် ဟံမဲ့တဲရ ရဲဝံ (သွးရ)။

၇။ သုတ်နာဂဒတ္တ

၂၂၇။ ပွဲကာလမဲ့အခါ တီလပိဉ်နာဂဒတ္တ သွဒတ်ခိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မဲ့ လုပ်လို့ဟ် ကောသလရးရ။ ပွဲအခါခိုင် တီလပိဉ်နာဂဒတ္တ ဗွဲမပြဟ်လောန် လုပ်ကွာန်ရ၊ တဲ့သျှင်မု ကလောင်စရ။ ပွဲအခါခိုင် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲ ပဒတ်ခိုင်နွံ နွံဇြဟာန်ဆာန်ချူ ကုတီလပိဉ်နာဂဒတ္တတဲ ဟိုတ်မနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုရ သိုက်ကိုတီလပိဉ်နာဂဒတ္တ သမုက် သမုတ်စိုတ်တဲ ပြာ်အာဇရောင်တီလပိဉ်နာဂဒတ္တတဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီနကိုဂါထာရ—

“ယွံနာဂဒတ္တ အခါခိုင်နူဂယးပြဟ် လုပ်(ကွာန်)ရ၊ တဲ့သျှင်မု ကလောင်စကျင်သွး ဟုံက မွဲအလေံဒေဝတ်တဲ ဒေဝတ်ကလိလောန်အခါခိုင်တဲ မွဲကိုတသိုဒ်ဒိမ် တုပ်သုဟ် ကောံခရ်ဂမိုဉ်တဲ န်ရ်ကောံခရ်ဂမိုဉ်ရသွံ။

နာဂဒတ္တ မကြင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်လောန် မွဲကိုစိုတ်မဗန်ဒက် ပွဲဒကာဂမိုဉ် အဲဒိုက် ဖေက်ကောံရ၊ သြပ်လွဗက်အလိုက် ပိုက်တိုရ်ရးချင် သိုင်ဂစိုတ်မွဲကိုဇြဟတ် မဇော် မလေပ်သွလအိတ်(ဘဝမဲ့)ညိ” ရဝံ ဖျောတ်ရ။

ပွဲအခါခိုင် တီလပိဉ်နာဂဒတ္တ ဒေဝတ်တဲ ဂပ်ဝ်ကိုသမုက်သမုတ်စိုတ်တဲ အာစိပ် ပွမသမုက်သမုတ်စိုတ်ရ။

၈။ သုတ်ကုလယရဏီ

၂၂၈။ ပွဲကာလမဲ့အခါ ခမိမဲ့ဇကု သွဒတ်ခိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မဲ့ လုပ်လို့ဟ် ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခါခိုင် ခမိတ် အာစိပ်ပွမတို့လုပ်ဒေဒ်ယှလောန် ပွဲသိုဒကာ(ဂကူ)မွဲတဲ ပဒတ်ခိုင် ဗွဲအခါခိုင်လအ်လောန်ရ။ ပွဲအခါခိုင် ဒေဝတ်အုပ်စုပိုင်ပြီသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲ ပဒတ်ခိုင်နွံ နွံဇြဟာန် ဆာန်ချူကုခမိတ်တဲ ဟိုတ်မနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုရ သိုက်ကိုခမိတ်သမုက်သမုတ်စိုတ်တဲ ပြာ်အာ ဇရောင်ခမိတ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယွံခမိ ပွဲသြင်စီဂမိုဉ်ကို ပွဲဌာန်ဇြပ်ဗျူလောင်ဇုဖျောင်ကို ပွဲပေါသဘင်ဂမိုဉ်ကို ပွဲဂွံသဗာန် ညာန်ဇော်ဂမိုဉ်ကို ဂကောံမိုဟ်ဂမိုဉ် ကောံခရ်အိုတ်တဲ ဟိုချပ်ဂွန်ခိုင် သာသာ အဲဒိုက်ကို ဟိုတ်ပရူပရာအဲဒိုက်ကို ဟိုတ်ပရူပရာတီလပိဉ်ကို အိုတ်ရ၊ နိုဟိုတ်ဂကူလို့ ဟုံတီရ” ရဝံ သွးရ။

ယွံတုသိုဗြ ပွဲလောကဝံ ရမျာင်ဟိုသွးစေံစးဂမိုဉ် နွံဂိုင်ဂိုင်အိုတ်ဟောင်ရ၊ ညးမွဲ အလေံ ဒေဝတ်အေင်သတေံတဲ ဂပ်ဝ်ဒးအေင်ဒင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်တဲ မုက်မတ်ဟုံကျော် ဟုံထေက်ကိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူပဟိုသွးသတ် ကြက်ဟုံကွီခက်ရ။

ယွံတုသိုဗြ ဩညးမဲ့ ညံင်ရသတ်မွဲယျုဝါတမိဂ ပွဲဂြိုပ်ကို ဖေက်လကိုတ် နရမျာင် ဂလာန်ရ၊ ညးဂ် ပုဂိုလ်မွဲကိုစိုတ်သာ ရဝံ (တုပညာဂမိုဉ်) ဟိုအိုတ်ရ၊ ကုပုဂိုလ်ဂ် ဒေဝတ်ဟုံချိုက်ပေင်ရ ရဝံ (သွးရ)။

၉။ သုတ်ဝဇ္ဇိပုတ္တ

၂၂၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမိကောန်ဝဇ္ဇိရးမွဲဇကု သွပဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ ဇရေင် ချိုင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဂကောံကောန်ဝဇ္ဇိရး ချိုင်ဝေသာလီ (တုဟ်နပေါသဘင်နက်သတ်) ဂေတ်ဂှိုင် တိုင်တိုက်ကျိဟ်ဗတမ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ခမိဂှ်သ္တုာ်မိင်ကေတ် ဗရုရမ္ပာင်တိုင်တိုက် ကွိုင်ကွိုက် ဗရုရမ္ပာင်ကညာင်ထအံ ပွဲချိုင်ဝေသာလီတုဲ သိုမလရီအံယံဂှ် ဖျောတ်တိုန် ဂါထာဝွံရ—

“ပိုညးဂမ္တိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဝွံ ညံင်ရဆုအိုဟ်အိုဟ် ဟံလုပ်အသုင်ကို ညးမွဲဓဝ် ဒးပဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်အိုတ်ရ၊ ပွဲဗတမ်မဏ်သံဝွံ မုရ်ညးမွဲ ယုတ်သပ်မွဲတွေင် သုဝ်ပို ညးဂမ္တိုင် ဝွံနွံရော?” ရဝံ ဖျောတ်တိုန်ရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂှ်တုဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂှ် နွံတြဟာန်ဆာန်ချု။ ကုခမိဂှ် ဒွံတုဲ ဟိုတ်မနွံပွိုက်ကိုဒတုဲဖိုရ်ရ သွိုက်ကိုခမိဂှ် သမုက်သမ္မာတ်စိုတ်တုဲ ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂှ် တုဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယံခမိ တုအဲ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဝွံ ညံင်ရဆုအိုဟ်အိုဟ် ဟံလုပ်အသုင်ကို ညးမွဲဓဝ် ဒးပဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ရ၊ စိုန်ဒ်သံဂှ်လေဝ် သတ်နရက်ဂမ္တိုင် ညံင်ရရာဒနာမိက် ညးအာ သုဂတီ ချိုင်သွပ်အိုတ်ကို တုပ်သွဟ်သံဂှ် ညးဂမ္တိုင်မွဲမဂ္တိုင် ရာဒနာမိက်ဒိုင် တုအဲ အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ခမိဂှ် ဒေဝတ်ဂှ် ဂပ်ဝ်ကိုသမုက်သမ္မာတ်စိုတ်ဂှ် ဒွံတုဲ အာစိုပ်ပွမသမုက် သမ္မာတ်စိုတ်ရ။

၁၀။ သုတ်သဇ္ဈာယ

၂၃၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမိမွဲဇကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လှိုဟ်ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ခမိဂှ် ပွဲကိုပ်ကွာတေံ ဖျောတ်သုဇ္ဈာယံဂှ်ဒ်ဒ်ဒ်တုဲ ပဒတ်ကျိုင်မွဲမလအံလတုဲမု ပွဲအခိုင်ကြံ မသက္ကာဂဝိင် ကွပ်သ္တုာ်သိုတ်ဇြဲတုဲ ကိုကလိလောန်အခိုင် နကိုဖလသမာပတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတ်အုပ်စုပ်ပိုင်ပြီပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂှ်တုဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂှ် ဟံဝွံမိင်ကေတ်ခရ် မဖျောတ် သုဇ္ဈာယံ ခမိဂှ်ဒ်ဒ်တုဲ ပြာပ်အာဇရေင်ခမိဂှ်တုဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယံခမိ မဟိုတ် တုအဲ ဟံဖျောတ်သုဇ္ဈာယံခရ်ဂမ္တိုင်ရော? ညးပံင်ဖက်ကောံခမိ ဂမ္တိုင်ဟိုတ်မဝွံကလင်ခရ်ရ ပွဲဘဝဂတမတ် ပွမလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ဂှ်လေဝ် ကလိဝံရ၊ ပွမထိုင်သးဂှ်လေဝ် ကလိဝံရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပိုညးဂမ္တိုင် ပွဲအခိုင် ကိုပ်ကွာဟံအာစိုပ်အရိယမဂ်ဏီ ဆန္ဒပွမဖျောတ်သုဇ္ဈာယံ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်ဒ်တုဲရ၊ ပွဲအခိုင်အာစိုပ်အရိယမဂ်တုဲတုန် တီကေတ် ခရ်အိုတ်သို

မဂင်္ဂညာတ် မဂင်္ဂမိင် မဂင်္ဂတုတ်ဒွံတဲ ပွမသွးကျော် ညးသပ္ပရိဟ်ဂမ္တိုင် ထိုင်သး အိုတ်ရ ရဲဝံ (သွးရ)။

၁၁။ သုတ်အကုသလဝိတက္က

၂၃၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမီမွဲဇကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လွှတ်ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ခမီဂှ် ပြာပ်အာဠာန်ပဒတ်တဲမွဲး ချပ်တဲ အကုသလဝိတက်ဂမ္တိုင် မယုတ်သပ် မတွံဂးကာမဝိတက်၊ဗျာပါဒဝိတက်၊ဝိဟိံသာဝိတက်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတအုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ် ဂြိုပ်ဂှ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂှ် နွံဇြဟာန်ဆာန်ချူကုခမီဂှ်ဒ်တဲ ဟိုတ်မနွံပိုက်ကိုဒတဲဖိုဂှ်ရ သိုက်ကိုခမီဂှ် သမုက်သမုတ်စိုတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင်ခမီဂှ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဟံဗွဲဂှ်ရ ဝိတက်ဂမ္တိုင် ဂပ်ဂိတ်စတုအဲရ၊ ဩဝံသွးကျော် ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဟံဗွဲဂှ်ညိ၊ ဩဝံချပ်ဗွဲမဗွဲ ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါညိ။

သွအာရိုက်ကျက်ကို ခရ်ကို သင်ကို သီလဇကုဂမ္တိုင်ကိုတဲ မဟံမွဲကိုပွမသွဟ်ပွာတဲ ကြက်ကလိဝံ ပွမအိုဟ်တိုဟ်(မိပ်မြဟ်ပူၚ်)ကို ‘ဝီတိ’ပွမသျှိုက်မိုက်ကို ‘သုခ’ပွမဒ် တသိုခ်ကိုရ၊ ကြံနုဂှ် မွဲကိုပွမအိုဟ်တိုဟ်အိုတ်ဂှ်ဒ်တဲ ကြက်ဂွံသွလအိတ်ဒ်ဒိခ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် ခမီဂှ် ဒေဝတဂှ် ဂပ်ဂိတ်သမုက်သမုတ်စိုတ်ဂှ်ဒ်တဲ အာစိုပ်ပွမသမုက် သမုတ်စိုတ်ရ။

၁၂။ သုတ်မဇ္ဈနိက

၂၃၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမီမွဲဇကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လွှတ်ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ဒေဝတအုပ်စုပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဂှ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်ဂှ် ပြာပ်အာဇရေင်ခမီဂှ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံ ပွဲဇရေင်ခမီဂှ်ရ—

“ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ ဂကောံဂစေမ်ဂမ္တိုင် ချုန်ဇုဗျူလှောင်အိုတ်မွဲး သပိုဟ်ဂြိုပ်ဇော် နှိညိုင်ရ သွတ်ဗရရမျာင် မသကာတ်မြဟ်ကိုရ၊ ဗရရမျာင်ဂှ် ထေက်ကိုဖေက်ဂှ်ကံရ ရဲဝံ တွဲးပြာကဋ်တူရူ ကုအဲဒိုက်ရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တဲ ဂကောံဂစေမ်ဂမ္တိုင် ချုန်ဇုဗျူလှောင်အိုတ်မွဲး သပိုဟ်ဂြိုပ်ဇော် နှိညိုင်ရ သွတ်ဗရရမျာင် မသကာတ်မြဟ်ကိုရ၊ ဗရရမျာင်ဂှ် ထေက်ကိုမိပ်လဟိင်ရ ရဲဝံ တွဲးပြာကဋ်တူရူ ကုအဲရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

၁၃။ သုတ်ပါကတိန္ဒြိယ

၂၃၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမိဂမိုင်မဂိုင်၌ မှုံကုစိတ်မကလှ်လဗ်ဂမိုင် မှုံကုမာန် တိုန်ဒိုင်ဂမိုင် လုလန်ဂမိုင် ပါင်ကြမ်ဂမိုင် ဟိုသွးကြာန်ဒမာန်(ဟုံမင်မွဲ)ဂမိုင် သတိတိတ်ဗူး ဂမိုင် ဟုံမွဲကိုညဏ်ပညာဗ္ဗာရဏာဂမိုင် ဟုံတန်ကြန်ဂမိုင် မှုံကုစိတ်ချီတောင်ဂမိုင် မှုံကုကုန္တ မံက်ဂတင်ဂမိုင်၌တဲ ပဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လို့ဟ်ကောသလရးအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ ဒေဝတ်အုပ်ပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲ ပဒတ်ဒိုင်၌ နွံဇဟာန်ဆာန်ချူ ကုခမိဂမိုင်၌တဲ ဟိုတ်မနွံပွိုက်ကိုဒတဲဖိုဂ်ရ သိုက်ကိုခမိဂမိုင်၌ သမုက်သမုတ်စိတ်တဲ ပြာပ်အာဇရောင်ခမိ ဂမိုင်၌တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီခမိဂမိုင် နကိုဂါထာဂမိုင်ရ—

“ပွဲကိုပ်ကွာတေံ ခမိဂမိုင် မဒ်သာဝကကွေးကျၢ်တြဂေါတမၣ် မှုံအလေံဂယိုင်လမျီု ဗွဲတသိုခိုတ်ရ။ ဟုံမွဲကိုပွမထွေန်စပ်ဂမိုင်၌တဲ ဂှဲသေ့ဝပ်ပိဏ္ဍပါတ်အိုတ်ရ။ ဟုံမွဲကို ပွမထွေန်စပ်ဂမိုင်၌တဲ ဂှဲသေ့ဝပ်သ္မာသတိက်သ္မာဒိုင်အိုတ်ရ။ ခမိဂမိုင်၌ တီကေတ် ပွမဟုံဗိုန် ပွဲလောကအိုတ်တဲ သွေကွေလအိတ်ဒဒိုင်အိုတ်ရ။

ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂမိုင်လျီု ညံင်ရဲညးဇော်ကွာန်ဂမိုင် ပွဲကွာန်ကို ဂယိုင်လမျီု လွီုမြိမ်နုဇုဏုဇု ဗွဲဟုံဒးရးတဲ သိုမစတ်လောန်အိုတ်၌ ဘိုင်တိုင်သွင်ဒေင်ဒိုင် ပွဲသို ညးသအာင်ဂမိုင်၌တဲ တိက်အိုတ်ရ။

အဲဒိုက်ပင်ခွအ်သိုပ်တဲ မိက်ဂရင်ပတီ ကုသင်ရ။ သုဟ်ညံင်ရဂပ်ပံသွးထောံကွေံ ဇုညးချိုတ်ဂမိုင်အိုတ်ကို တုပ်သုဟ်သၢ်၌ဟောင် ဂပ်ပံဒးသွးထောံကွေံ ခမိဂမိုင် မဟုံမွဲကို အရာဒတန်ဂမိုင်၌အိုတ်ရ။

ဩခမိဂမိုင် ဟိုတ်မာ်အိုတ်၌တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ရန်တုံကိုခမိဂမိုင်၌တဲ အဲဒိုက် ဟိုသွးရ။ ဩခမိဂမိုင် ဟုံဟိုတ်မာ်အိုတ်၌တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ကုခမိဂမိုင်၌ အဲဒိုက် သွပွမလှောင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်၌ ခမိဂမိုင်၌ ဒေဝတ်၌ ဂပ်ပံကိုသမုက်သမုတ်စိတ်၌တဲ အာစိပ်ပွမသမုက် သမုတ်စိတ်အိုတ်ရ။

၁၄။ သုတ်ဂန္ဓတ္ထေန

၂၃၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ခမိမ္မဇုကု သွဒတ်ဒိုင် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်မွဲ လုပ်လို့ဟ်ကောသလ ရးရ။ ပွဲအခိုင်၌ ခမိဂ် ကိုပိုဉ်တဲပွဲကြဲ ပါစူးအာနူကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲမွဲး တို့စေံအာဍုာ်ကွာတဲ ဆိုင်ဒးပက်ဒကိုပဒုမရ။ ပွဲအခိုင်၌ ဒေဝတ်အုပ်ပိုင်ပြီ ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်တဲပဒတ်ဒိုင်၌ နွံဇဟာန် ဆာန်ချူကုခမိဂ်၌တဲ ဟိုတ်မနွံပွိုက်ကိုဒတဲဖိုဂ်ရ သိုက်ကိုခမိဂ် သမုက်သမုတ်စိတ်တဲ ပြာပ်အာဇရောင်ခမိဂ်တဲမွဲး ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယံသကအံ တုအဲ ဆင်ပက်ဒက် တုညးဟံကိုရသွံ၊ ပွမဆင်ဂ် မှောင်ကိုပွမကွတ် ဂမိုင် နှိအင်္ဂမ္မဲရ၊ ယံသကအံ တုအဲ နှိကမ္မတ်သုအမြဲရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

“ယံကောန်ဒေဝတ် အဲဂ် ရိုင်ကေတ်လေဝ် ဟံဂိုင်ကေတ် ဒက်ပဒုမရ၊ ဝးပကပ် လေဝ် ဟံဝးပကပ်ရ၊ နူဇမော့တုန် ဆင်ဒးရ၊ သီမဒ်သင်္ဂ် မုရဟိုတ်နဟိုတ်မ္မဲ ဟိုသုး ရဝံမွဲး အဲ ကမ္မတ်သုအမြဲရော?။

ဩညးမ္မဲ ခါတ်လွာဒကိုန်ဂမိုင်ရ၊ ဝးပကပ်ပလိုပလာ် ဒက်ပတာင်ဂမိုင်ရ၊ ညးမ္မဲကို ဒေဝတ်ဟံသအးဇုဂ်တုန် ကမ္မတ်ရဝံ မုဟိုတ်ဟံဟိုသုးရော? ရဝံ (ကလေင်ဟိုရ)။

“တြုံဂ် တွန်တော့နရ နကိုပွသရံပါပ်တုဟ်တုဟ်ဂ်တု ပဒတ်ရ၊ ညင်ရယာတ်အိက် မိမိန်ကို ကျော်ဗာန်ဒိုင် နကိုကျိက်လောင်ဂမိုင်ရ၊ ပွဲညးဂ် ဂလာန်သွက်ဟို ဟံမဲ ကုအဲရ၊ တုအဲဟေင် ထေက်ကိုဒးဟိုရ။

ကုတြုံ မဟံမ္မဲကိုကိလေသ မ္မဲအလေံဉာဲသေဝ် ပွမသအးဇုလှိုင်နို ဟံသရံပါပ် မ္မဲဗုတ်တုာ်တုာ်သော်ဗတသတ်ဂ် ထေင်တညင်ရဝံမတ်ဗြရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယံဒေဝတ်ပွင်ဂြိုပ် ဗွဲစုတ် တုအဲ တိတ်အဲ (ရဝံမွဲးသအးဇု)ရ၊ တုအဲ နွံဇုဟာန် ဆာန်ချုပ် မင်မ္မဲအဲရ၊ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ တုအဲ ညာတ်ပွမ္မဲသတ်သတ်ဝံရ၊ ပွဲလက်ကရ လေဝ် ဩဝံထပ်ဟိုပွန်ညီ ရဝံ (သုးရ)။

“ယံခမီ ပိုညးဂမိုင် နိဿယ်ဗွဲကိုတုအဲတု ဟံဂယိုင်လမျီုအိုတ်ရ၊ ညးစုဟ်လိင် တုအဲဟံသေင်အိုတ်ရ၊ ဩနကမောန်ပွမ္မဲ အာစိုပ်ဘုံသုဂတိရ၊ ကမောန်ပွဂ် တုအဲဟေင် ဩဝံတိကေတ်ညီ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂ် ဒေဝတ်ဂ် ဂပ်ဝ်ကိုသမုက်သမ္မာတ်စိုတ်ဂ်ဒ်တု အာစိုပ်ပွမသမုက် သမ္မာတ်စိုတ်ရ။

ဝနသံယုတ် တဲရောင်။

၁၀။ ယက္ခသံယုတ်

၁။ သုတ်ဣန္ဒက

၂၃၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသံဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲလွီမာန်လကိုဟ်ဣန္ဒက အပွဲဒိုက်ဣန္ဒကုဋ္ဌ ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒိုက် လကိုဟ်ဣန္ဒက ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမ္မံ ပိုင်ကျိတြဲတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယွံတီလမ္မံပိုင် ကျိဂမ္တိုင် ရုပ်ဝံ ဇီဝ ရဝံ ဟံသုးအိုတ်ရ၊ မုရဟိုတ်နဟိုတ်မွဲ သတ်ဝံ ကလိဝံဇကုဝံရော? ကုသတ်ဂ် ဗွင်ဇုတ် ဖျုန်ကွပ်ဝံ ကျင်စိုပ်နုလီရော? မုရဟိုတ်နဟိုတ်မွဲ သတ်ဝံ ဗာန်ခြပ် ပွဲဂုမ်ဂပ်မိရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံလကိုဟ် ပွဲကိုပ်ကွာ ညှိလျိုင်ကလလ ခိုရ၊ နုဉ်လျိုင်ကလလ ခိုထွိုဟ်ရ၊ နုထွိုဟ်ဂ် ခိုဖျုန်ကွပ်ရ၊ နုဖျုန်ကွပ်ဂ် ခိုကဠောံကလေန်ရ၊ နုကဠောံကလေန်ဂ် ကွာင်ဗာင်မသုန်ဂါက်ဂမ္တိုင် ခိုကျင်အိုတ်ရ၊ သော်ကျိပ်သော်ဇကုသေ့ဇိုင်တဲဂမ္တိုင်လေဝ် ခိုကျင်အိုတ်ရ။

မိ သတ်ဂ် စတ ယြဲပုင်ကို ညှိပှဲကို စုစကိုရ၊ သတ်မတန်တံ ပွဲဗင်ဝှဲမိဂ် နကိုစု (မိစ)ဂ် ယိုင်ယာပ် ပွဲဗင်ဝှဲမိဂ်ရ ရဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်သက္ကနာမ

၂၃၆။ ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဒိုက်ဣန္ဒကုဋ္ဌရ၊ ပွဲအခါဒိုက် လကိုဟ်မ္မံယုသက္က ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ နကိုဂါထာရ—

“ယွံကျိမ္မံပိုင် ပါကွေံ ‘ဂန္ထ’ ဒက်ထကာတ်အလုံအိုတ်သိုတဲ ခိုတဲ သိုမတိတ်ဗူး နုဘဝပိတဲဒိုက် ကုတီလပိုင်မဒ်ခမိဂ် ပွမဟိုတွံဒွေံဗတောန် ညးသအာင်ဂ် ဟံဒိုဟ် သန်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံလကိုဟ်သက္က ဟိုတ်နဟိုတ်မမိက်ကိုမွဲမွဲ ယြဲပွမဒတ်မွဲစွဲကောံညးမွဲ ကတိဒ် ကျင်ရ၊ ညးမ္မံပညာဒိုဟ်ဆဲဂ် ထေက်ကိုတုဟ်နပွမမင်မွဲ ညးဂ်ရ။

နကိုစိုတ်ခြင်ကေဝ်ဂ် ယင်ဒွေံဗတောန်ဝေတ်ဇောန်ထွေး ညးသအာင်မွဲ၊ ဟိုတ်ပွမ ဒွေံဗတောန် ဝေတ်ဇောန်ထွေးသတ်ဂ် ခိုပွမစိုန်သကိုစပ်တဲမွဲစွဲ ဟံမာန်ရ၊ ဟိုတ်မွဲတုန် ဟိုတ်မ္မံကိုပွမမင်မွဲ ပွမဆာန်ချူရောင်” ရဝံ (သုးတရ)။

၃။ သုတ်သုစိလောမ

၂၃၇။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲဇင်ဇေိုင် အပွဲလ္လိမာန် လကိုဟ်သုစိလောမ ဇေရင်ကွာန်ဂယာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်သုစိလောမ လကိုဟ်ခရလောမ ဂမိုင် အာတ် ပွဲဇေရင်ကရပ် တီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်ခရလောမဂ် “ညးဝံ ခမီရ” ရဝံ ဟိုသုးကိုလကိုဟ်သုစိလောမရ။ “ညးဝံတုန် ခမီဟံသေင်ရ။ ခမီပတောံရ။ ညးဂ် ခမီဟာ ခမီပတောံဟာ ကြက်သွောံတီရ” ရဝံ (လကိုဟ်သုစိလောမ ဟိုသုးရ)။

ကြနုဂ် လကိုဟ်သုစိလောမ ပြာပ်အာဇေရင်တီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိတဲး ပြာပ်ကာတ် လုပ်ဇေု တီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိ ပါဆုတ်ကေုဇေုရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်သုစိလောမဂ် “ယွံခမီ (တုအဲ) ဖေက်အဲဟာ” ရဝံ ဟိုသုးကိုတီလမ္ပဲပိုင်ကျက်တြိရ။ “ယွံလကိုဟ် အဲဟံဖေက်တုအဲရ။ ဗွဲစုတ်တုန် တုတ်ဒွဲလုက်စုက်တုအဲဂ် ကြံင်မိုဟ်ယုတ်မာရ” ရဝံ (သုးတရ)။ “ယွံခမီ ကြက်သွာန်တုအဲ ပြဒ္ဒညာရ။ ယဝ်သိုက်ကုအဲ ဟံမာန်မုး၊ စိုတ်တုအဲ လေဝ် ကြက်ကိုကလုံလဗ်ရ။ ဖျုန်ဂြိုဟ်ကောန်တု တုအဲလေဝ် ကြက်ဗကးကေုရ။ ရပ်ကေတ် ပွဲဇိုင်ဂမိုင်တဲး ဩင်စိဂါမ္ပဲလပါလေဝ် ကြက်ဗိုတ်ကုဟ်ဏာရ” ရဝံ (ဟိုသုးရ)။ ယွံလကိုဟ် ပွဲလိုက်သွဝ် မဒ်မ္ပဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် မြို ကောံလိုက်မိုဟ် မဒ်မ္ပဲဟာန်ကောံ သမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂိုင် မိုဟ်မဂိုင်ဝံ စိုတ်အဲလေဝ် ညးမကိုကလုံလဗ်မာန် ဖျုန်ဂြိုဟ် ကောန်တုလေဝ် ညးမကိုဗကးမာန် ရပ်ပွဲဇိုင်ဂမိုင်တဲးလေဝ် ညးမဗိုတ်ကုဟ်ဏာဩင်စိဂါမာန် အဲဟံညာတ်ရ။ ယွံလကိုဟ် စိုန်ဂ်လေဝ် တုအဲ ယဝ်နွံပိုက်မုး ဩင်သွာန်ညီ” ရဝံ (သုးရ)။

ယွံခမီ ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ကို ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်ကို မှုကိုဟိုတ်တံ့ကတိုဒ် မုမ္မဲအိုတ်ရော? ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ကို ပွမမိပ်လဟိုင်ကို ပွမသောဇကုနရ်ကို ကတိုဒ် နူလိုရော? သုတ်ကောန်ဒုဂ်မိုင် ရပ်ကေတ်ခွာ်တဲး ဒက်နကိုဇက်တဲးမုး ညိုင်ရပ်လး အိုတ်ကို မနောဝိတက်ဂမိုင် ဟိုတ်နူကတိုဒ် နူလိုတဲး ဗလးကေု မုမ္မဲအိုတ်ရော?” ရဝံ (သွာန်ရ)။

ယွံလကိုဟ် ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ကို ‘ဒေါသ’ ပွမထေပူတ်ကို မှုကိုဟိုတ်တံ့ကတိုဒ် မုး အတ္တဘဝံအိုတ်ရ။ ပွမဟံမိပ်လဟိုင်ကို ပွမမိပ်လဟိုင်ကို ပွမသောဇကုနရ်ကို ကတိုဒ်နူအတ္တဘဝံအိုတ်ရ။ သုတ်ကောန်ဒုဂ်မိုင် ရပ်ကေတ်ခွာ်တဲး ဒက်နကိုဇက်တဲးမုး ညိုင်ရပ်လးအိုတ်ကို မနောဝိတက်ဂမိုင် ဟိုတ်နူကတိုဒ် နူအတ္တဘဝံတဲး ဗလးကေု (စိုတ်)အိုတ်ရ။

ခရ်ဂမိုင်မကတိုဒ် ပွဲအတ္တဘဝံ ညိုင်ရ်ရိုဟ်ကျာဠိသုံကို ကတိုဒ်နူတဏှာအိုတ်ရ။ လွာဇက်မာဲလ် မကတိုဒ်ပွဲဂြိုပ်ဂ် ညိုင်ရ်ပူပါတ်ကွာတ်ထေဝံပွဲပူ (တုံဆုဇေုလံာ်တိုန်)ကို ကိလေသဂမိုင်မဂိုင်ဂွင် ဗာန်စောဲဗွဲမဂိုင် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမိုင်အိုတ်ရ။

ယွံလကိုဟ် ဩဝ်ကလင်ညိ၊ ဩညးဂမၠိုင် တိတ် အတ္တဘိဒိတရ၊ တဏှာမူကို ဟိုတ်တုံမွဲ အတ္တဘိဒိတရ၊ ဩညးဂမၠိုင် ပါကောတဏှာမုဒ်ဟိုတ်အတ္တဘိ ဒိတရ၊ တုက်နဟံကိုကတိန် ပွဲဘဝတုံမွဲလှေ့ပွန် တတ်ကောအာ ဩဃမဟဝံတတ် ကောဏီ မဇ္ဈိင်ကိုတတ်ကောမာန်ဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၄။ သုတ်မဏိဘဒ္ဒ

၂၃၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမူပိုင်ကျိတြ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲကုန်ဗယိမဏိမာလိက မဒ်လွီမာန်လကိုဟ်မဏိဘဒ္ဒ လုပ်လှိဟ်မဂဓရ။ ပွဲအခိုင် လကိုဟ်မဏိဘဒ္ဒ ပြာပ်ကျင် ဇေရင် တိလမူပိုင်ကျိတြတု ဖျောတ်ဂရင်ပတိ ဂါထာဝံ ပွဲဇေရင်တိလမူပိုင်ကျိတြရ—

“ကုညးမူကိုသတိဂ် အခါကာလအိုတ်သို ခိုဟ်ပြရ၊ ဩညးမူကိုသတိဂ် ကလိဝံ တသိုခရ၊ ကုညးမူကိုသတိဂ် လှိုန်ကာလဟောင် ခိုဟ်ပြရ၊ နူသုဝဲလေဝ် တိတ်ဗူးရ” ရံဝံ ဂရင်ပတိရ။

ကုညးမူကိုသတိဂ် အခါကာလအိုတ်သို ခိုဟ်ပြရ၊ ဩညးမူကိုသတိဂ် ကလိဝံ တသိုခရ၊ ကုညးမူကိုသတိဂ် လှိုန်ကာလဟောင် ခိုဟ်ပြရ၊ နူသုဝဲတုန် ဟံတိတ် ဗူးဏီရ။

“ဩကုပုဂ္ဂိုလ်တုအရှန်မွဲ လုက်တုကို သိုဗတမ်အိုတ်သို မူကိုစိုတ်မမိပ်လဟိုင် ပွဲပွမဟံပျာ်တု မူကိုသွက်ဗွပ်မေတ္တာ ပွဲသတ်ဂမၠိုင်အိုတ်သိုဂ်ဒိတု ပဒတ်ရ၊ ကုပုဂ္ဂိုလ် ကောပုဂ္ဂိုလ်မမိက်ကိုမွဲမွဲလေဝ် ဟံမွဲကိုပွမဒ်သုဝဲရ” ရံဝံ (သုးတရ)။

၅။ သုတ်သာန

၂၃၉။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမူပိုင်ကျိတြ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ဍုင်သာရဏ်ရ။ ပွဲအခိုင် လကိုဟ်ရပ်စကောန်(သာမဏီ) မူယုသာန ဒေက်တကိုဥပဗြဲမွဲရ။ ပွဲအခိုင် ဥပဗြဲ သိုမလရိအ်ယာံဂတေဝ် ပွဲအခိုင် ဖျောတ်ရိဟ်ရင်တိုန် ဂါထာဂမၠိုင်ဝံရ—

“ဩညးဂမၠိုင် ပွဲတုမရနုက်ကို စ်ပန်ကို ပွဲတုမရနုက်ကို စ်သုန်ကို ပွဲတုမရနုက် ကိုဒွာံ ပက်မက် ပက်စွက်ကို ပွဲပါဠိဟာရိယပက္ခကို (တုဒွးဒိုင် တုကလိလောန်မွဲတု) ဒေတ်လုတ် မင်ဥပေါသ်မဍိုက်ပေတ်ကောအင်္ဂဒွာံပြကာ ဗွဲဒေဒုးအိုတ်ရ၊ ဒေတ်တ ဒေတ်မပြအိုတ်ရ၊ မိုဟ်မဍိုက်ပေတ်ကောသီလဂမၠိုင် လကိုဟ်ဂမၠိုင် ဟံကိုသျှောင် စိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲကောင်မိုင်ကျင် ဂလာန်တုအရှန်ဂမၠိုင်ရ၊ ပွဲလုဟ်ဝံ လကိုဟ်ဂမၠိုင် ကိုသျှောင်စိုတ်တ ကောန်အဲ သာမဏီမူယုသာနု တုဏာအဲ အဲသောံဆိုညာတ် ကေတ်ရ” ရံဝံ လရိအ်ရိဟ်ရင်ရ။

ယံဥပဒေဗြ ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပဲ့တုမရနက်ကိုဉ်ပန်ကို ပဲ့တုမရနက်ကိုဉ်သုန်ကို ပဲ့တုမရနက်ကိုဉ်ဒွာ ပက်မက်ပက်စွက်ကို ပဲ့ပါဠိဟာရိယပက္ခကို (တုဒ္ဒဒေဝံ တုကလိလောနံ မွဲတု) ဒေဝတလုတ် မင်ဥပေါသ် မချိုက်ပင်တကောအင်္ဂဒွာပြကာ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဒေဝတတဒေဝမပြအိုတ်ရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် လကိုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟံကိုချောင်စိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂလာန်တုအဲ မကောင်မင်နူတုအရန်ဂမ္ဘိုင် ခိုဟ်ကွေရ၊ ဩဝဟီထောံကို (သာမဏီ) သာနု မဝံသတိဌဟ်ကုင်ဂ်ညိ။

“တုအဲ ပဲ့ဂတမတ်ကိုဒ် ပဲ့ကြမတ်ကိုဒ် လွက္ခေန်ပွသရာပ်ပါပံညိ၊ တုအဲ ယဝ်ကြက် ကောန်ဒးပွသရာပ်ပါပံမ္မး ယဝ်ကောန်သွဒိုင်မ္မးလေဝ် ကဉ္ဇာင်တိုန်အကးတု စိုန်ဂြိပ်လေဝ် ကုတုအဲဂ် တိတ်ဗူးနုဒဒိုင်ဟံမာန်ရ ရံဝံ ဂလာန်လကိုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဩဝဟီထောံညိ” ရံဝံ (လကိုဟ်လုပ်ချုန်ဟီရ)။

“ယံမိ ပဲ့လောကဝံ (ရန်တုကို)ဉ္ဇးချိုတ်အာတုလေဝ် လရိအ်ယံအိုတ်ရ၊ (ရန်တုကို) ဉ္ဇးကောံဒိုင် သိုက်ဂျိုင်လမျိုတုလေဝ် လရိအ်ယံအိုတ်ရ၊ ယံမိ သိုဝ်ညာတ်ကေတ် အဲမဂျိုင်ဒိုင်လမျို မဟိုတ် လရိအ်ယံဒိုင်ရော?” ရံဝံ (သာမဏီသာနု ဟီရ)။

ယံကောန်သျှိုက် ပဲ့လောကဝံ (ရန်တုကို) ဉ္ဇးချိုတ်အာတုလေဝ် လရိအ်ယံ အိုတ်ရ၊ (ရန်တုကို)ဉ္ဇးကောံဒိုင် သိုက်ဂျိုင်လမျိုတုလေဝ် လရိအ်ယံအိုတ်ရ၊ ဩဉ္ဇးမွဲ သိုသူးကောံဝတ္ထုကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တုဒ်တုဂ် မွဲလှေပွန် ကလောင်ရာတ်တိတ်ကုင်မ္မိဟ် အဝေါင် ခရံရ၊ (ရန်တုကို)ဉ္ဇးဂ်တုလေဝ် လရိအ်ယံအိုတ်ရ၊ ဂလာန်ဝံ ညံပြရ၊ ဉ္ဇးကလောင် လုပ်အဝေါင်ခရံ မွဲလှေပွန် စိုန်ဂျိုင်လမျိုလေဝ် တုပ်သုဟ်ဉ္ဇးချိုတ်ချိုတ်ရ။

ယံကောန်သျှိုက် တိတ်အာနူပတောင်ဂမ္ဘ (မတံဂးသွဒတ်သိုက်ကိုန်)တု နွံပိုက်တုဟ်နု တို့စှေပ်တောင်ဂမ္ဘရသံ။ ယံကောန်သျှိုက် သိုဒ်တတိုန်ကုင်နူဇြဟ်တုဂ် နွံပိုက်တုဟ်နု တို့စှေပ်ဇြဟ်ရသံ။

အမာ်ကောန်ဂမ္ဘိုင် ဩဝဂြိပ်ဒ်အိုတ်ညိ၊ ပွခိုဟ်ဆဲ ကိုဒ်ကုကောန်ညိ၊ (လကိုဟ် ရပ်စတု ပွမံက်ပွန်ရံဝံဂ်) မုရ်ကုဉ္ဇးမွဲ သောံဟီတောင် ဂလာန်တင်ဒုဟ်အိုတ်ရော? ကပေါတ်ရင်တုင်ပတိတ် နူသိုတုပုတ်ဂ် တုအဲ နွံပိုက်တုဟ်နုပုဂ်တုမွဲလှေပွန်ရသံ ရံဝံ (မိဂ် ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၆။ သုတ်ပိယင်္ဂါရ

၂၄၀။ ပဲ့ကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်အနုရဒ္ဒ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ဘာဇေတဝန် မဒ် အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် တီလပိုင်အနုရဒ္ဒ ပဲ့အခိုင်

ဖလောင်ဂယး ခြိုက်ကတိုပြတ်ပြတ်တဲ ဖျောတ်ခိုင်ဂကောံခရ်ဂမိုင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ လကိုဟ်မွဲာံ ပိယင်္ကရမာတာ ကိုသျှိုက်မိုက်(လေံ)ကောန်သုတ် ရံဝံရ—

“ယံပိယင်္ကရ လွသုဗရရမုာ်ညါ၊ (လွပတိတ်ရမုာ်ညါ)၊ ခမီ ဖျောတ်ခိုင်ဂကောံ ခရ်ဂမိုင်ရ၊ ပိုညးဂမိုင် တီကောတ်ဂကောံခရ်ဂတဲ ကြက်ဒွေတ်မာန်ဟာလေဝ် ဟံတီရ၊ နှိတုဟ်နဒတဲမြမောဝ် ကုပိုညးဂမိုင် တန်ဒ်ရ။

ပွဲသတ်ဂမိုင်လေဝ် သွောံသိုလလမ်မင်မွဲအိုတ်ရ၊ သိုမတိတ် ဂလားဟံသုာ်စုတ် လေဝ် ဟံဒးဟိုအိုတ်ရ၊ ဒွေတ်သီလဇကုခိုဟ်ဆဲးဂ်လေဝ် သွောံဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ၊ သွောံတိတ်ဗူး နူဘဝလကိုဟ်ဘုတ်တိ တန်ဒ်ရ” ရံဝံ (ကိုသျှိုက်မိုက်ရ)။

၇။ သုတ်ပုနဗ္ဗသု

၂၄၁။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တဲခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဗ္ဗိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ နကို ဂလားခရ် မစပ်တဲကောံနိဗ္ဗာန် စ္စောန်ထွေးကိုခမီဂမိုင် (ဒတဲဖို) ဗွဲမဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကောတ် (ခရ်) ဗွဲမဒးရးရ၊ (သွက်ဂွံဒဂိုန်ဒွေတ်ခရ်) ကိုသကောက်သကာရ၊ ကိုမြဟ်မြရ၊ ခမီဂမိုင်ဂ်လေဝ် သွရေ်သေ်ရ် သိုမသုပုဗ်စိုတ်အိုတ် သတ္တိကောတ် နကိုစိုတ်အလုံအိုတ်သို ဗွဲမဒးရးတဲမွဲး ထံင်လပ်ကတောပ်ဂမိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကလင်ခိုင်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ လကိုဟ်မွဲာံပုနဗ္ဗသုမာတာ ကိုသျှိုက်မိုက်(လေံ)ကောန်သုတ်ဂမိုင် ရံဝံရ—

“ယံကောန်ဂုတ်သျှိုက်ဥတ္တရိကာ ဗုတ်အပွဲအဲကလင်ခိုင်ခရ်ကျိတြဲမပြဲ မလေဝ် ဒွေံဗတောန်တ မိုတ်ဒေဝတ်ဂမိုင်ဂ် ဩဝံဒိုင်သိုတ်သိုတ်ညါ၊ ယံကောန်သျှိုက်ပုနဗ္ဗသု ဩဝံဒိုင်သိုတ်သိုတ်ညါ။

တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ တံခိုင်ဂလားခရ် မစပ်ကောံနိဗ္ဗာန် မကိုတိတ်ဗူးနူ(ဂန္ထ) ဒက်ထကတ် အလုံအိုတ်သိုရ၊ ပွမသျှိုက်မိုက် ပွဲခရ်ဝံ လအ်လကာဖာမု နှိကုအဲရ။

ပွဲလောကဝံ ဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန် ကောန်ဇာတ်ဇကုရ၊ ပွဲလောကဝံ ဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန် တြဲတုသိုဇကုရ၊ ကုအဲဂ် ပွမရာဒနာဂွဲသေဝ်ခရ်ဝံ သျှိုက်ဆာန်လောန် လတူကောန် ဇာတ် တြဲတုသိုရ။

ပွမသွောံကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညးသပျရိဟ်ဂမိုင် ညံင်ရ်ကိုတိတ်ဗူးနူဒဒိမ် ကုသတ် ဂမိုင်ကို ကောန်ဇာတ်ကို တြဲတုသိုကို မဂပ်ဝသျှိုက်ဆာန်ဂ် ကိုတိတ်ဗူး နူဒဒိမ် ဟံမာန်ရ။

ပွဲလောက မဂ်ဝိပျို့ပျိုက် နကိုဒဒိန္ဒ မစပ်ကောံပွမဗျူပွမချိုတ်ဝံ တူဟ်နပွမတိတ်ဗူး နူပွမဗျူ ပွမချိုတ် အဲနွံပိုက် တူဟ်နကလင်ခရ် (ကျ်တြ) ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ်ရ၊ ယွံကောန်သျိုက်ပုနဗ္ဗသု ဩဝံဒိုင်သိုတ်သိုတ်ညိ” ရံဝံ ကိုသျိုက်မျိုက်ရ။

“ယွံမိ အဲ ကြက်ဟုံဟိုအရေပ် ခွင်သိုတ်သိုတ်ရ၊ ဥတ္တရာဝံလေပ် ခွင်သိုတ် သိုတ်ရ၊ ခရ်ဟောင် ဩဝံသုပုပိုတ်ညိ၊ ပွသောံကလင်ပင်မိုင် ခရ်ညးသပျရိုဟ်ဂမျိုင်ဂ် နိတသိုတ်ရ။

ယွံမိ ဟိုတ်မဟုံတီ ခရ်ညးသပျရိုဟ်ဂမျိုင်ဂ်ရ သွးဂေတ်ဂေင်ခွင် ဗွဲမဒ်ဒဒိန္ဒ နိလောင်လို့တ်အိုတ်ရ၊ ကျ်တြ မချိုက်ပေင်တကောံစက္ခမသုန်သ် မစိုန်သကိုကောံ ကေုမဒ်လအိတ်မုဟ် မလေပ်သွကိုလျးအရံင် ကုမ္မိဟ်ဒေဝတ်ဂမျိုင် မဝိဝိင်ခွင်ဗွဲမ သကာတ်ဝံ တွံခွင်ခရ်ရ” ရံဝံ (သွးရ)။

ကောန်မကတိုဒ်ပွဲဖျူန်ဩဟ်ဂ် နိတပညာတဲ ခိုဟ်ကေံရ၊ ကောန်အဲဂ် သျိုက်မျိုက် ခရ်မသအးစူး ကျ်တြမပြ်ဂ်ရ။

ယွံကောန်ဗွဲပုနဗ္ဗသု လျဟ်အဲ တိတ်ဗူးနုဝင်တဲရ၊ တွဲအဲကောန်ဗွဲလေပ် ဩဝံနိ မျိုက်တသိုတ်ညိ၊ (ပိုတအ် ကောန်ကိုမိ မွဲဂကောံဂမျိုင်) ဂပ်ပညာတ်ကေတ် အရိယ သစ္စဂမျိုင်တဲအိုတ်ရ၊ ကောန်ဂုတ်မျိုယျုဥတ္တရာလေပ် ဩဝံကလင်(ခရ်)ညိ ရံဝံ (ကိုသျိုက်မျိုက်ရ)။

၈။ သုတ်သုဒတ္တ

၂၄၂။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲဂြိုပ်ကြက်ဂြင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဟိုတ်နူကိစ္စကေင်ကာ မထေက်ကိုသွ မွဲမွဲဟောင် ကျင်စိုပ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပွဲလောကကျ်ကတိုဒ်ရး ရံဝံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ သောံမိုင်ကေတ်ဟောင်ရ။ ပွဲဇကဝံမိုင်ကေတ်ဂ်ဟောင် နွံပိုက်တူဟ်နပြာပ်အာ သွက်ဂွံဗိုလောင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဒ် ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠီရ “လျဟ် တူဟ်နပြာပ်အာ သွက်ဂွံဗိုလောင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ အခိုင်ဟုံသေင်ဏီရ၊ တဲယး ပွဲအခိုင်နူဂယး အဲ ကြက်အာ သွက်ဂွံဗိုလောင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြရ” ရံဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ချပ်ရံဝံတဲ တိက်တ် နကိုသတိ မအာစိုပ်ပွဲကျ်မွဲး ပွဲအခိုင်ဗတမ် သမ္ဘိထေင်ကေတ်ရံဝံမွဲး တဲတူးတဲရဒ်တဲ ချိုက်ကတိုဗုတ် ပိဝါရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ပြာပ်စိုပ်အာဇရေင် တြင်သုသာန်မွဲး လကိုဟ်ဂမျိုင် လွံက်ကိုတြင်အိုတ်ရ၊ ကြနုဂ် အယောတိတ်ကျင်နုချင်ဂ် လျးတူးကေံဗွန်အာ ကုအနာထ ပိဏ္ဍိကသေဠီတဲ ဒမ္မဂြုယျေပ် နိပြာကဋ်ရ၊ ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေပ် ပွမသော်ဇကုနရ် နိပြာကဋ်ရ၊ နုဋ္ဌာန်ဂ်လေပ် သိုက်မိက်ကလေင်ဂတးစ မွဲလေံပွန်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်ပွင် သုသာန် သိုဗွန်(ကလေံ)လပ်ဇကုဂ် သကိုမိုင်တိုန်ရမုာင်ရ—

“ယံသေဠိ စိင်မ္မေကိဋ္ဌဂမ္ဘိုင်ကို ချေမ္မေကိဋ္ဌဂမ္ဘိုင်ကို ကိစ္စောတဂမ္ဘိုင်မ္မေကိဋ္ဌ ဗုဒ္ဓ်လင် ချေအဿတိုရ်ကို သုတ်ဝုတ်ကညာဂမ္ဘိုင်မ္မေကိဋ္ဌ ဝက်လင်သေ့က်မတ်မိုက်ကိုကို ဗုတ်စုံတြကရေက် မ္မေကရေက် (စုံတြလင်စုံမ္မေကရေက်) ဒေက်တလင်ခိုင် (ညးအာ ကလင်ခေရ်အပွဲဘာ)ကို ဟံမ္မေကိဋ္ဌဟ်မးအိုတ်ရ။

ယံသေဠိ ဩဝ်အာဂတညိ၊ ယံသေဠိ ဩဝ်အာဂတညိ၊ ပုမတိုန်အာဂတဂ် ပြက တုအေရ၊ ပုမဆုတ်လက်ကရ်ဟ် ဟံပြရ” ရဝံ (သက်မိင်ရမျာင်ရ)။

ပွဲအခိုင်ကို ဒမ္မုကေဉ်ဗုဒ္ဓ်အာ ကုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠိတဲ လျးတုးဒိပြာကဋ်ရ၊ ပုမ ဖေက်ဂွံက် ပုမဇေကုချီတေဝ် ပုမသောဉ်ဇေကုနရ် လလမ်အာရ။ မရနက်ကိုဝါဝါလေဝ် ။ ပ ။ မရနက်ကိုဝါဝါလေဝ် ။ ပ ။ ပုမဖေက်ဂွံက် ပုမဇေကုချီတေဝ် ပုမသောဉ်ဇေကုနရ် လလမ်အာရ။ ပွဲတြနုဂ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ပြာပ်အာဂြိပ်ကြက်ဂြင် ဇေရင်တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြရ။

ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ ပွဲအခိုင်ဖလောင်ယးဗတမ်ကို ဒွါက်ကတိုပြဟ်ပြဟ်တဲ အယောကွာ်ဒိုင်စင်ကြမ် ပွဲအမ္မေအကးကို နူဇေမ္မေဟေဝ် သေ့ဝံညာတ်ကေတ် အနာထပိဏ္ဍိက သေဠိ မကျင်ဒိုင်မွဲး စေန်စင်ကြမ်တဲ ဂဇေဒိုင်ဒွာ်မလးပညပ်လင်တဲမွဲး “ယံသုဒတ္တ ဩဝ်ကျင် ဒွာ်ဝံညိ” ရဝံ သုးကိုအနာထပိဏ္ဍိကသေဠိရ။ ပွဲအခိုင်ကို အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိကို “တီလ မ္မံပိုင်ကျ်တြ ကော်အဲ နကိုယျုချောတ်ချောတ်မွဲး သုဒတ္တ ရ” ရဝံ မြဟ်မြတိုန် မ္မံကိုစိုတ် တိုန်ဒိုင်ဒိုင်တဲ ပွဲဌာန်ဂ်ဟေဝ် မာဖျေ ပွဲဇိုင်တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဂမ္ဘိုင် နကိုကျိပ်တဲ “ယံကျ်မ္မံပိုင် ပသာ်ရော? သေ့ဝံတိုက် သေ့ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်ဟာ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြရ။

“ယံသုဒတ္တ ဩညးမ္မဲ ဟံလံက်လေတ် ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဟံမ္မေကိဋ္ဌပမိန်ဒိုင်တဲ အာစိုပ်ပုမစိုဟ်လလမ်ရ၊ ညးဂ် ဒိညးသွကေဉ်ပုသရံပါပ်မးတဲ ညးကီလေသလလမ် တဲဂ်ဒိုင်တဲ အခါကာလအိုတ်သို သေ့ဝံတိုက် သေ့ဝံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်ရ။

ညးဂ် သကုတ်ဗပိတ်ကေဉ် တဏှာမလေပ်ထွေန်စပ် အလုံအိုတ်သိုဂမ္ဘိုင်တဲမွဲး ပွေင်ကေဉ် ပုမကတ်ကတာန် ပွဲဂွမ်စိုတ်တဲ အာစိုပ်ပုမစိုဟ်သတိုတ် နကိုစိုတ်တဲ စိုဟ်လလမ်ဂ်ဒိုင်တဲ သေ့ဝံတိုက် သေ့ဝံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ” ရဝံ (သုးတရ)။

၉။ သုတ်ပဌမသုက္က

၂၄၃။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွာ် ကိုဗ္ဗုတဲ လွီလင်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို ခမီဗြသုက္က သီမတို့ဗွိုင်လင် ပရိသာတ်မဂ္ဂိုင်ကို တွံဒိုင်ခေရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို လက်ဟ်မလျှင်ဖြိုင်သျှိုက် ပွဲခမီဗြသုက္ကလောန်ကို ပြာပ်အာ နှုဂ်တရမ္မေကို ဂွံင်တရမ္မေတဲ နှုဂ်တရသွာင်မ္မေကို ဂွံင်တရသွာင်မ္မဲ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် တဲမွဲး ပွဲအခိုင်ကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဂမ္ဘိုင်ဝံရ—

“ဩမ္ဗိဟိဂမ္ဘိုင် ဟံပြာပ်အာ ခမိဗြသုက္ကာ မတွံဒိုင် ဓရိနိဗ္ဗာန် မစာ်စူးနူချိုတ်ရ၊ မ္ဗိဟိဂမ္ဘိုင်ဝံ ညံင်ရသုင်အရက်သာတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်အိုတ်ကို သွတ် မုရ်ကမ္မောန် ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတ် တိက်ဒိုင်အိုတ်ဟာ။

ဉးကွာ်တရဂမ္ဘိုင် ညံင်ရသုင်တုတ် မတိတ်နူဂ်မတ်ဗြအိုတ်ကို ဓရ်မဟံထေက်ကို တုတ်နဆေဝ်ဒ် မ္ဗုဂ်ရ်ဩဇေတု မဟဂ်ဝ်ကိုဟ်ဆာ်စုတ် နမမိက်ကိုမ္ဗဲမ္ဗဲလေဝ် တုပညာဂမ္ဘိုင်ဟေင် သုင်တအိုတ်ရောင်သွံ” ရဝံ (ဗျောတ်တိုန်ရ)။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယသုက္ကာ

၂၄၄။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္ဗုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲ ကိုဗ္ဗစုတု လွီလဝ်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဥပးတြဲမ္ဗဲ ကိုဒါန်စုဘောဇိန် ကုခမိဗြသုက္ကာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်မလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲခမိဗြသုက္ကာလောန်ဂ် ပြာပ်အာ နူဂ်တရမ္ဗဲကို ဂ်တရမ္ဗဲတု နူဂ်တရသွာင်မ္ဗဲကို ဂ်တရသွာင်မ္ဗဲ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်တုမ္ဗဲ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩဥပးမ္ဗဲ တုတ်နတိတ်ဗျးနူ ‘ဂန္ထ’ဒက်ထကတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ကိုဒါန်စုဘောဇိန် ကုခမိဗြသုက္ကာရ၊ ဥပးဝံ ကိုဇှော်မောပ်ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်ရသွံ၊ မ္ဗုဂ်ပညာကေဝ်ရသွံ” ရဝံ (ဗျောတ်ရ)။

၁၁။ သုတ်စီရာ

၂၄၅။ အဲဒိုက် ဂံမိင်လဝ် ရသုင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္ဗုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကိုဗ္ဗစုတု လွီလဝ်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဥပးတြဲမ္ဗဲ ကိုဒါန်သုာ ကုခမိဗြစီရာရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်မလျှင်ဖြင်သျှိုက် ပွဲခမိဗြစီရာလောန်ဂ် ပြာပ်အာနူဂ်တရမ္ဗဲကို ဂ်တရမ္ဗဲတု နူဂ်တရသွာင်မ္ဗဲကို ဂ်တရသွာင်မ္ဗဲ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်တုမ္ဗဲ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩဥပးမ္ဗဲ တုတ်နတိတ်ဗျး နူဓရ်ယောဂဂမ္ဘိုင် ကိုဒါန်သုာ ကုခမိဗြစီရာရ၊ ဥပးဝံ ကိုဇှော်မောပ် ပွကုသိုလ်ထိုက်မဂ္ဂိုင်ရသွံ၊ မ္ဗုဂ်ပညာကေဝ်ရသွံ” ရဝံ (ဗျောတ်ရ)။

၁၂။ သုတ်အာဠဝက

၂၄၆။ အဲဒိုက် ဂံမိင်လဝ် ရသုင်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္ဗုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲလွီမာန်လကိုဟ်အာဠဝက ဇရေင်ချင်အာဠဝီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် လကိုဟ်အာဠဝက ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ဗုပိဉ်ကျာ်တြဲတု

“ယွံခမိ ဩဝတိတံညိ” ရံဝံ သုးကိုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ၊ “ယွံလကိုဟ် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ တိတ်အာရ၊ “ယွံခမိ ဩဝလုပ်ညိ” ရံဝံ သုးရ၊ “ယွံလကိုဟ် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ လုပ်ရ၊ အတိုင်နယ်ဝံ ဗုတ်ပိဝါ ဩဝတိတံညိ ဩဝလုပ်ညိ ရံဝံ လကိုဟ်အာဠာက သုးရ၊ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗုတ်ပိဝါ သုတ်တိတ် လုပ်ဒိုင်ရ၊ မရနက် ကိုပန်ဝါတုန် လကိုဟ်အာဠာက ကို “ယွံခမိ ဩဝတိတံညိ” ရံဝံ သုးကိုတိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ၊ “ယွံလကိုဟ် အဲကြက်ဟံတိတ်ရ၊ ကမ္မောန်ထေက်ကိုသွ နွံကုတုအဲမွဲ၊ ကမ္မောန် ဂ်ဟောင် ဩဝသုညိ” ရံဝံ သုးရ၊ ယွံခမိ ကြက်သွာန်တုအဲ ပြဒ္ဒညာရ၊ ယဝ်သု်ကိုကုအဲ ဟံမာန်မွဲ၊ စိုတ်တုအဲလေဝ် ကြက်ကိုကလံလံရ၊ ဖျုန်ဂြိုဟ်ကောန်တု တုအဲလေဝ် ကြက် ဗကးကောရ၊ ရပ်ကောတ်ပွဲဇိုင်ဂမ္တိုင်တု ဩဝစီဂါမ္တိုင်လုပ်လေဝ် ကြက်ဗိုတ်ကွဟ်ဏာရ” ရံဝံ (ဟိုသုးရ)။ ယွံလကိုဟ် ပွဲလိုက်သွပ် မဒ်မ္တေဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာန်ဗြဲကောံလိုက်မ္တေဟာန် မဒ်မ္တေဟာန်ကောံသမဏဗြာဟ္မဏ သိုင်မဂ္တိုင် မ္တေဟာန်မဂ္တိုင် စိုတ်အဲလေဝ် ညးမကိုကလံလံမာန် ဖျုန်ဂြိုဟ်ကောန်တုလေဝ် ညးမကိုဗကးမာန် ရပ်ပွဲဇိုင်ဂမ္တိုင်တုလေဝ် ညးမဗိုတ်ကွဟ်ဏာ ဩဝစီဂါမာန် အဲဟံညာတ်ရ၊ ယွံလကိုဟ် စိုန်ဂ်လေဝ် တုအဲ ယဝ်နွံပိုက်မွဲ ဩဝသွာန်ညိ” ရံဝံ (သွာန်ရ)။

ပွဲလောကဝံ ဂြပ်မပြဲ တြံတုန် ညးခေံရော? မုရ်ခရ်ဂပ်ဝံဒွေတ်လုတ်ဗွဲမဒးရးမ္တေ လေဝ်ရင်တုင်ကို တသိုခ်ရော? မ္တေဟာန်ဂါသုဂမ္တိုင် မုရ်ဂါသုမ္တေ ဗွဲစုတ် ဒ်ဂါသု ခိုဟ်အိုတ်ရော? ပွမဂယိုင်လမ္ပု မုရ်သတ်လိုက် ပွမဂယိုင်လမ္ပုမပြဲ ရံဝံ ဟိုသုးအိုတ် ရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။

ယွံလကိုဟ် ပွဲလောကဝံ ဂြပ်မပြဲ တြံတုန် ခရ်သဒ္ဓါပွမလျိုင်ပတေ်ရ၊ ခရ်ကုသလ ကမ္မပထံ ဂပ်ဝံဒွေတ်လုတ်ဗွဲမဒးရး လေဝ်ရင်တုင်ကိုတသိုခ်ရ၊ မ္တေဟာန်ဂါသုဂမ္တိုင် ပရမတ္ထသစ္စ(မတွံဂးနိဗ္ဗာန်)ကောံဝစီသစ္စ ဗွဲစုတ် ဒ်ဂါသုခိုဟ်အိုတ်ရ၊ ပွမဂယိုင်လမ္ပု နကိုပညာ် ပွမဂယိုင်လမ္ပုမပြဲ ရံဝံ ဟိုသုးအိုတ်ရ ရံဝံ (သုတ်ရ)။

မုရ်ခရ်မ္တေ တတ်အာ ‘ဩဃ’ ဇောဝံသံသာရော? မုရ်ခရ်မ္တေ တတ်ကောံအာ မှာသိုခ် သံသာရော? မုရ်ခရ်မ္တေ ကလိလောန်ဒဒိန္နကာမဂုဏ်ရော? မုရ်ခရ်မ္တေ သအးဇုးရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။

ယွံလကိုဟ် နခရ်သဒ္ဓါပွမလျိုင်ပတေ်ကို တတ်အာ ‘ဩဃ’ ဇောဝံသံသာရ၊ နခရ် အပ္ပမာဒ ပွမဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာ်ကို တတ်ကောံအာ မှာသိုခ်သံသာရ၊ နခရ်ဝီရိယ ပွမ ပတိတ်ဗြဟ္မာတ်ကို ကလိလောန်ဒဒိန္နကာမဂုဏ်ရ၊ နခရ်ပညာ်သအးဇုးရ ရံဝံ(သုတ်ရ)။

မုရ်ညးလိုမ္တေ ကလိပညာရော? မုရ်ညးလိုမ္တေ ကလိဂြပ်ရော? မုရ်ခရ်မ္တေ အာစိုပ် ပွမဒယုတ်ရော? မုရ်ညးမ္တေ ဂိုင်ကောတ် မိတ်သဟာ်ပြောစွာဂမ္တိုင်ရော? မုရ်ညးမ္တေ နူလောကဝံ အာစိုပ်လောကပရလိုက်တု ဟံဒးစံင်တုရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။

ယွံလကိုဟ် ညးမျိုက်ပညာ မဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲဲဂ် ကလင်ကေတ် ခရ်ပူဂိုလ်တုအရှန် ဂမိုင် တုဟ်နအာစိုပ်နီဗ္ဗာန် ဗွဲမလျုင်ပတေ်တဲ ကလိဂွံပညာရ၊ ညးမျိုက်လွီမဇုဟ်ကတိ မျိုအလေံသွတ်ပွမဗွဲ မျိုက်သဇိုင်ဝန်မွဲ(ဝီရိယ)ဂ် ကလိဂွံဂြပ်ရ၊ နကိုဂလာန်သုာ်စုတ်ဂ် အာစိုပ်ပွမဒယ်တုရ၊ ညးသွးပွဒင်ကိုဂ် ကလိဂွံမိတ်သဟာ်ပြေဲဇ္ဇာဂမိုင်ရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်ကြက်သွးဂတဝံ နူလောကဝံ အာစိုပ်လောကပရလိုက်တဲ ဟံဒးစံင်တူရ။

ဩကုညးမွဲ မျိုက်ခရ်‘သဒ္ဓါ’ပွမလျုင်ပတေ် မျိုအလေံဉာ်သေုဝ်သိုက်ဂ် ‘သစ္စ’ ပွမသုာ်စုတ် ‘ဓမ္မ’ ဟိုတ်ကလိဂွံပညာ ‘မိတိ’ ပွမပတိတ်ဇြဟတ် ‘စာဂ’ ပွမသွးပွး ခရ်မိုင်ပန်ဝံ ယဝ်နွံအိုတ်မွဲ၊ ညးဂ် အာစိုပ်ဘဝပရလိုက်တဲ ဗွဲစုတ် ဟံဒးစံင်တူရ။

ယွံလကိုဟ် ပွဲလောကဝံ ခရ်မလောန်ကဲ လတူ‘သစ္စ’ပွမသုာ်စုတ်ကို လတူ‘ဓမ္မ’ ဟိုတ်ကလိဂွံပညာကို လတူ‘စာဂ’ပွမသွးပွးကို လတူ‘မိတိ’ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ကို ယဝ်နွံမွဲ၊ အဲ ဗတိုက်ဖအေဝ်ရ၊ ဩဝ်သွာန်သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင်မဂိုင်မွဲသအာင်ညိ ရံဝံ (သွးတရ)။

ယွံကျာ်မျိုပိုင် တဲဏအ် အဲဒိုက် သေုဝ်တိကေတ် ခရ်ဟိုတ်ကတိဒ် ပွဲဘဝပရ လိုက်ရ၊ ပွဲအခိုင်လုဟ် မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ သေုဝ်အာသွာန် သမဏဗြာဟ္မဏဂမိုင် မဂိုင်ရော?။

တိလမျိုပိုင်ကျာ်တြဲဂ် တုဟ်နဒတဲဖို အဲဒိုက်ဟေင် ဣကျင် သွက်ဂွံသွဒတ် ချင်အာဠဝီ ရောင်သွံ၊ ဒါန်မဂပ်ဝ်ကိုဒါန် ဩပွဲပူဂိုလ်မွဲ မျိုက်ဖိုဇှော်ရ၊ (ပူဂိုလ်ဒုင်ဒါန်ဂ်) တဲဏအ် အဲဒိုက်သေုဝ်တိကေတ်ရ။

အဲဒိုက်ဂ် သိုလှောင်တကျာ်ကို သိုဟိုက်ကြိုထွးထိုင်သးတံ ဒ်ခရ်ခိုဟ်ဆဲး ဒက်တံ ခရ်ကို နူကွာန်မွဲကိုကွာန်မွဲ နူချင်မွဲကိုချင်မွဲ ကြက်ဂေတ်ဂေင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယက္ခသံယုတ် တဲရောင်။

၁၁။ သက္ကသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်သုဝီရ

၂၄၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ဍုင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခါဒိုက် တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္ပိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်” ရ။ “ယွံကျာ်မ္ပိုဉ်” ရဲဝံ ခမိဂမ္ပိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပိုဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ကောန်ကျာ်ကုပ်ကွာတေတုန် အသူဂမ္ပိုင် ဇော်တိုန်ကျာ် ဍုင်သွပ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခါဒိုက် သိုင်အိန်မဒ်တုညးဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် ကိုကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ တီကေတ်ရ “ယွံအမံသုဝီရ အသူဂမ္ပိုင် သွက်သွောံတင်စေဟ်ကိုဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် ဇော်တိုန်ကျာ်အိုတ်ရ။ ယွံအမံသုဝီရ ဩဝ်အာညိ။ သွက်သွောံတင်စေဟ်ကိုအသူဂမ္ပိုင် ဩဝ်ကြုတ်ဇော်တိုန်ညိ” ရဲဝံ (ကိုတီကေတ်ရ)။ ကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ “ယွံသိုင်အိန် ခိုဟ်ရ” ဒုင်ဝန်ကုသိုင်အိန်တုမု အာစိုပ်ပွမဟိုတ်မာဲရ။ စိုက်ပေင်ပိဝါလေဝ် ဒုင်ဝန်ဂလာန်သိုင်အိန် ဟိုက်တုမု ကောန်ဒေဝတ် သုဝီရ အာစိုပ်ပွမဟိုတ်မာဲရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခါဒိုက် သိုင်အိန်မဒ်တုညးဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် ဖျောတ်ကို ကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ နကိုဂါထာရ—

“ယွံသုဝီရ ဩပုဋ္ဌာန်မ္ပဲ သိုဟွံမ္ပဲကိုလွီမကတိုင်ကျိဟ် (သိုဟွံတုအ်) သိုဟွံပတိတ် ဖြဟတ်ဂှ် ကလိဝံတသိုခ်မာန်ရ။ ဌာန်ဂှ် တုအဲ ဩဝ်အာညိ။ အဲဂှ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင် ဏာကို ဌာန်ဂှ်ဟေင်ညိ” ရဲဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

(ညးပဒတ်ဩပုဋ္ဌာန်မ္ပဲ) နိညးလျှဟ်လွန် ဟွံမ္ပဲကိုလွီမကတိုင်ကျိဟ်ရ။ ကမ္မောန် ကေင်ကာဂမ္ပိုင်လေဝ် ဟွံဒးကွောန်သွရ။ နိညးချိုက်ပေင်ကို အရာန္တုပိုက်အိုတ်သိုရ။ ယွံသိုင်အိန် ဌာန်မပြဲဂှ် ဩဝ်စောန်ထွေးကို ကုအဲညိ ရဲဝံ (ကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ) ဖျောတ်တိုန် ရဲဝံရ။

ယွံသုဝီရ ညးပဒတ် ဩပုဋ္ဌာန်မ္ပဲ လျှဟ်လွန်တဲ သိုဟွံမ္ပဲကိုလွီမကတိုင်ကျိဟ်ဂှ် ဗွဲစွတ် ကလိဝံတသိုခ်မာန်ရ။ ဌာန်ဂှ် တုအဲ ဩဝ်အာညိ။ အဲဂှ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင် ဏာကို ဌာန်ဂှ်ဟေင်ညိ ရဲဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

ယွံသိုင်အိန် မပြဲလတူဒေဝတ်ဂမ္ပိုင် ဩပုဋ္ဌာန်မ္ပဲ သိုဟွံဒးကွောန်ကမ္မောန် ကေင်ကာဂှ် ဝိုညးဂမ္ပိုင် ကလိဝံတသိုခ်အိုတ်ရ။ ဌာန်မပြဲ မဟွံမ္ပဲကိုပွမစံင်တု ပွမချောင် ဓိုတ်ဂှ် ဩဝ်စောန်ထွေးကိုကုအဲညိ ရဲဝံ (ကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ) ဖျောတ်တိုန် ရဲဝံရ။

ဩပွဲဌာန်မဲ့ ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ သိုဟံဒးကျောန်သွ ကမောန်ကောင်ကာဂ် ဟဝံသွ ပွမဂယိုင်လမျီုရ၊ ဌာန်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ယဝ်နွံမွဲး ဌာန်ဂ် ဂွံင်တရန်ဗွာန်ရ၊ ယံသုဝီရ ဟိုတ်ဂ်ရ ဌာန်ဂ် တုအဲ ဩဝ်အာညိ၊ အဲဂ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင်ဏာကို ဌာန်ဂ်ဟောင်ညိ ရဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

ယံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် နိဿယ်ကိုဖိုကုသိုလ်ဇကုတဲ ဂယိုင်လမျီုတု သိုမဒ်တုသိုင် မဝံအလိုအသီဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံသွဝ်တာဝတံ ဂမ္တိုင်လေဝ် မွဲအလေဟိုသုးဂုဏ် ညးမွဲကိုလွီမငုဟ်ကတိုဏ်ရ၊ ယံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် နှိတ်ညးသွခမိဂမ္တိုင် ပွဲသာသနာဝံ မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ပွဲမဒးရးရဝံအိုတ်တု ဩဝ်ကိုဂေါင်ဆဲတ် ဝီရိယအိုတ်ညိ၊ ခရ်မဟံအာစိုပ်ဏ် သွက်ဂွံအာစိုပ် ခရ်မဟံကလိဂွံဏ် သွက်ဂွံကလိဂွံ ခရ်မ ဟဝံသွဇောဝ်မတံဏ် သွက်ဂွံသွဇောဝ်မတံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဩဝ်ပတိတ်ဇြဟတ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွလ္လိအိုတ်ညိ၊ ဩဝ်ပကိုလ္လိပရာအိုတ်ညိ ရဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်သုသီမ

၂၄၈။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမျှပိုင်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိ ဂမ္တိုင် ရဝံမွဲး “ယံခမိတအ်” ရ၊ “ယံကျာ်မျှပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမျှပိုင် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမျှပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် အသုဂမ္တိုင် ဇက်တိုန်ကျင် ချင်သွဝ်အိုတ်ရ၊ ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်အိန်မဒ်တုညးဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ကိုကောန်ဒေဝတ်သုသီမ တီကေတ်ရ “ယံအမာသုသီမ အသုဂမ္တိုင် သွက်သွောံတဝ်ဇွေဟ်ကိုဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဇက်တိုန်ကျင်အိုတ်ရ၊ ယံအမာသုသီမ ဩဝ်အာညိ၊ သွက်သွောံတဝ်ဇွေဟ်ကိုအသုဂမ္တိုင် ဩဝ်ကြတ်ဇက်တိုန်ညိ” ရဝံ (ကိုတီကေတ်ရ)။ ကောန်ဒေဝတ်သုသီမဂ် “ယံသိုင်အိန် နိဟ်ရ” ဒုင်ဝန်ကုသိုင်အိန်တုမ အာစိုပ်ပွမဟိုတ်မာဲရ၊ စိုကိုပေင်ပိဝါလေဝ် ဒုင်ဝန်ဂလာန်သိုင်အိန် ဟိုတ်တုမ ကောန်ဒေဝတ် သုသီမဂ် အာစိုပ်ပွမဟိုတ်မာဲရ၊ ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်အိန်မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဖျောတ်ကို ကောန်ဒေဝတ်သုသီမ နကိုဂါထာရ—

“ယံသုသီမ ဩပွဲဌာန်မဲ့ သိုဟံမဲ့ကိုလွီမငုဟ်ကတို (သိုဟံတုအ်) သိုဟံပတိတ် ဇြဟတ်ဂ် ကလိဂွံတသိုခ်မာန်ရ၊ ဌာန်ဂ် တုအဲ ဩဝ်အာညိ၊ အဲဂ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင် ဏာကို ဌာန်ဂ်ဟောင်ညိ” ရဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

(ညးပဒတ် ဩပွဲဌာန်မဲ့) နှိညးလျှဟ်လွန် ဟံမဲ့ကိုလွီမငုဟ်ကတိုရ၊ ကမောန် ကောင်ကာဂမ္တိုင်လေဝ် ဟံဒးကျောန်သွရ၊ နှိညးချိုက်ပေင်ကို အရာနွံပိုက်အိုတ်သိုရ၊ ယံသိုင်အိန် ဌာန်မပြဲ ဩဝ်ဇွောန်ထွဲကို ကုအဲညိ ရဝံ (ကောန်ဒေဝတ်သုသီမ) ဖျောတ်တိုန် ရဝံရ။

ယံသုသီမ ညးပဒတ် ဩပွဲဌာန်မွဲ လူဟ်လွန်တဲ သိုဟုံမွဲကိုလ္လီမငုဟ်ကတိုက်
ဗွဲစွတ် ကလိဂွံတသိုခ်မာန်ရ၊ ဌာန်ဂှ် တအဲ ဩဝ်အာညိ၊ အဲဂှ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင်
ဏာကို ဌာန်ဂှ်ဟေင်ညိ ရံဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

ယံသိုင်အိန် မပြဲလတူဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဩပွဲဌာန်မွဲ သိုဟုံဒးကောန်ကမောန်
ကောင်ကာဂှ် ပိုညးဂမ္တိုင် ကလိဂွံတသိုခ်အိုတ်ရ၊ ဌာန်မပြဲ မဟုံမွဲကိုပွမစံင်တူ ပွမချောင်
စိုတ်ဂှ် ဩဝ်စောန်ထွေးကို ကုအဲညိ ရံဝံ (ကောန်ဒေဝတ်သုသီမ) ဖျောတ်တိုန် ရံဝံရ။

ဩပွဲဌာန်မွဲ ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲ သိုဟုံဒးကောန်သွ ကမောန်ကောင်ကာဂှ် ဟဝံသွ
ပွမယိုင်လမျီုရ၊ ဌာန်မမိက်ကိုမွဲမွဲ ယဝ်နွံမွဲ ဌာန်ဂှ် ဂွံင်တရန်ဗွန်ရ၊ ယံသုသီမ
ဟိုတ်ဂှ်ရ ဌာန်ဂှ် တအဲ ဩဝ်အာညိ၊ အဲဂှ်လေဝ် ဩဝ်ပလံင်ဏာကို ဌာန်ဂှ်ဟေင်ညိ
ရံဝံ ဖျောတ်ကိုရ။

ယံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် နိဿယကိုဖိုကုသိုလ်ဇကုတဲ
ဂယိုင်လမျီုတဲ သိုမဒ်တသိုင် မဝံအလိုအသီဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မကတိုဒ်ပွဲဘုံသွင်တာဝတိဂမ္တိုင်
လေဝ် မှုအလေဟိုသုးဂုဏ် ညးမှုကိုလ္လီမငုဟ်ကတိုဏီရ၊ ယံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်
ဒ်တညးသွခမိဂမ္တိုင် ပွဲသာသနာဝံ မဂပ်ဝံတွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲရံဝံအိုတ်တဲ ဩဝ်ကိုဂေါင်ဆဲတ်
ဝီရိယအိုတ်ညိ၊ သွက်ဂွံအာစိုပ် ခရ်မဟုံအာစိုပ်ဏီ သွက်ဂွံကလိဂွံခရ် မဟုံကလိဂွံဏီ သွက်ဂွံ
သွဇောင်မတ် ခရ်မဟုံသွဇောင်မတ်ဏီ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဩဝ်ပတိတ်ဇြဟတ်အိုတ်ညိ၊
ဩဝ်သွလ္လီအိုတ်ညိ၊ ဩဝ်ပကိုလ္လီပရာအိုတ်ညိ ရံဝံ (သုးတရ)။

၃။ သုတ်ဓဇေ

၂၄၉။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမျှ်ပိုင်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်
ခမိဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲး “ယံခမိတအ်” ရ၊ “ယံကျာ်မျှ်ပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ
ကုတီလမျှ်ပိုင် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမျှ်ပိုင်ကျာ်တြဲ သုးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကွာ်ကိုပ်ကွာ်တေံတုန် ပေါတဝ်ဇေဟ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္တိုင်
ကောင်ထပဒးတူဂူတဲရ၊ ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂှ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ကော်ဟိုကို
ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင်ရ— ယံသကအ်တအ် ကုဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မအာစိုပ်ဗူးတိပွာန်ဂှ်
ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကတိုဒ်မွဲး ပွဲအခိုင်ဂှ် လုာ်ရံင်တံဇောင်အလံာ်
အဲဟေင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ချေံတုန် ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မလုာ်ရံင်ဇောင်အလံာ်အဲဂှ် ပွမဖေက်ဂွံက်
ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကြက်ကောံစူးအာရ။ ယဝ်ဟုံလုာ်ရံင်ဒး ဇောင်အလံာ်အဲအိုတ်မွဲး
ဩဝ်လုာ်ရံင် ဇောင်အလံာ်သိုင်ဒေဝတ်ပဇာပတိအိုတ်ညိ၊ ဟိုတ်ချေံတုန် ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်
မလုာ်ရံင် ဇောင်အလံာ်သိုင်ဒေဝတ်ပဇာပတိဂှ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ်

ကြက်ကွဲစူးအာရ။ ယပ်ဟုံလှာ်ရံင်ဒး ဇ္ဇောင်အလံသိုင်ဒေဝတ်ပဇာပတိအိုတ်မွဲး ဩဝ်လှာ်ရံင် ဇ္ဇောင်အလံသိုင်ဒေဝတ်ဝရုဏာအိုတ်ညါ၊ ဟိုတ်ဍေုတုန် ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင် မလှာ်ရံင် ဇ္ဇောင် အလံသိုင်ဒေဝတ်ဝရုဏာ ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကြက်ကွဲစူးအာရ။ ယပ်ဟုံလှာ်ရံင်ဒး ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ်ဝရုဏာအိုတ်မွဲး ဩဝ်လှာ်ရံင် ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ်က္လိသာနအိုတ်ညါ၊ ဟိုတ်ဍေုတုန် ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင် မလှာ်ရံင် ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ်က္လိသာန ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကြက်ကွဲစူးအာရ ရံဝံ (သုးရ)။

ယွံခမီတအ် ကုဒေဝတ်ဂမၠိုင် မလှာ်ရံင်ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်အိန်မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမၠိုင်ကို ကုဒေဝတ်ဂမၠိုင် မလှာ်ရံင်ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ်ပဇာပတိကို ကုဒေဝတ်ဂမၠိုင် မလှာ်ရံင် ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ်ဝရုဏာကို ကုဒေဝတ်ဂမၠိုင် မလှာ်ရံင်ဇ္ဇောင်အလံ သိုင်ဒေဝတ် က္လိသာနကို ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကွဲစူးအာလေဝ် နွံရ၊ ဟုံကွဲစူးအာ လေဝ် နွံရ၊ ပွမဒ်သက်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဂ် ‘ရာဂ’ ပွမထွေန်စပ်ဟုံစာ်စူးဏီ ‘ဒေါသ’ ပွမထေပုတ်ဟုံစာ်စူးဏီ ‘မောဟ’ ပွမဝိဝိတ်ဟုံစာ်စူး ဏီတုဲ ဟိုတ်မဒ်ညးလေပ်ဖေက်ဂွံက် ညးလေပ်မ့ုကုဇကုကြိုင်မိုဟ် ညးလေပ်လကိုတ်တို ညးလေပ်ဂြိပ်ပေက်ရ။

ယွံခမီတအ် အဲလေဝ် ဟိုသုးရံဝံရ “ယွံခမီတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင် မပဒတ် ပွဲဂြိပ်ကိုဒ် ပွဲသုတ်တုံဆုကိုဒ် ပွဲဌာန်လုကိုဒ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ယပ်ကတိန်ကျဲးမွဲး ပွဲအခိုင်ဂ် ‘တိလမ္ပုပိဉ်ကျဲးတြိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒုင်ပူဇ်တေဝ် ဝံလေဝ် အရဟံ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတီကေတ် (ခရ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမသုတ် ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မချိုက်ပေတ်ကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ‘စရဏ’ ဒေဝ်လုတ်ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်သုးတဂ်လာန်ဒးရး ခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတီတလောကဝံလေဝ် လောကဝိဇ္ဇ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေပ်ဝေတ်ပတောန်တ ညးမထေက်ကိုဝေတ်ပတောန် မဒ်တ ပုဂိုလ်မဟုံမွဲ ကိုပတောံစတ်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တအာစာ မိုဟ်, ဒေဝတ်ဂမၠိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတီကေတ် (ခရ်သစ္စပန်ဂမၠိုင်) ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မူးယုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ့ုကိုပိဉ်တြိပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မူးယုရ’ ရံဝံ ဝိဗ္ဗဟ်အဲဟောင်အိုတ်ညါ၊ ဟိုတ်ဍေုတုန် ယွံခမီတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမၠိုင် မဒ်ဗ္ဗဟ်အဲ ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီတေဝ် ပွမသော်ဇကုနရ် ကြက်ကွဲစူးအာရ။

ယွံခမီတအ် ယပ်ဟုံဗုဗ္ဗဟ်ဒး အဲကျဲးအိုတ်မွဲး “ခရ်တိလမ္ပုပိဉ်ကျဲးတြိ မဂပ်ပ်ဟိုတ် လင်ဂ် ဒ်တခရ် မဂပ်ပ်ဟိုတ်လင်ဗွဲဒးရးရ၊ ဒ်တခရ် မတီညာတ်အလိုဇကုမာန်ရ၊ ဒ်တခရ် မလေပ်ကိုဖို ဟုံဩကာလရ၊ ဒ်တခရ် မထေက်ကိုထွေးတ ရံဝံမွဲး ကျဲးညါ ဗိုရ်ညါရ၊ ဒ်တခရ်

ထောက်ကို ရင်တွင်စွဲလပ် ပဲ့ဇေကုဇေ ပဲ့စိတ်ဇေကုရ၊ ဒိတ်ခရ် (အရီ) ညးမုံကိုပညာဂမိုင်ဟေင် တိမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇေကုညးကိုညးမာန်ရ” ရဝံ ဗ်ဗျဟ်ခရ်အိုတ်ညိ၊ ဟိုတ်ခွဲတုန် ယွံခမိတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမိုင် မဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်ခရ် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇေတပ် ပွမသော်ဇေကု နရ် ကြက်ကွဲးစူးအာရ။

ယွံခမိတအ် ယဝ်ဟံဗ်ဗျဟ်ဒး ခရ်အိုတ်မူး “သင် ‘သာဝက’ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကျက်ဒွေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲးရ၊ သင် ‘သာဝက’ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကျက်ဒွေတ်လဂူတပ်တးရ၊ သင် ‘သာဝက’ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကျက်ဒွေတ်သုတ်စုတ်ရ၊ သင် ‘သာဝက’ ကွးတီလမုံပိုင် ကျက်တြဲ ကျက်ဒွေတ်မဗဗွဲရ၊ သင် ‘သာဝက’ကွးတီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကျက်ဒွေတ်လိဟ် ဗွဲလှပ် ပန်လှပ် ဗွဲပုဂ္ဂိုလ်ပုန်ဒွာ် ရင်တွင်နင် (နူဇေမုး)တုလေဝ် ထောက်ကို ကိုဒါန်ပူဇေရ၊ ဝတ္ထုဒါန် စီရေင်လပ် တွဟ်နသွက်ကွဲးထီဂမိုင်လေဝ် ထောက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ရ၊ ထောက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုအ်ကို ဖိုပရလိုက်ရ၊ ထောက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခွဲအ်ခွေမ်တဲရ၊ ဒိတ် တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွပကုသိုလ်ထိုက်ရ” ရဝံ ဗ်ဗျဟ်သင်အိုတ်ညိ၊ ဟိုတ်ခွဲတုန် ယွံခမိတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမိုင် မဗ်ဗျဟ်ဂုဏ်သင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီဇေတပ် ပွမသော်ဇေကု နရ် ကြက်ကွဲးစူးအာရ။

ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ကျက်တြဲမထောက်ဒင်ပူဇေတုင် မပြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေကုမသုတ်စုတ် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ်စာ်စူး ‘ဒေါသ’ပွမထေပုတ်စာ်စူး ‘မောဟ’ပွမဝိဝိင်စာ်စူးတု ဟိုတ်မဒ်ညးဟံလေပ်ဖေက်ဂွံက် ညးဟံလေပ်ချီဇေတပ် ညးဟံလေပ် လကိုတ်တို၊ ညးဟံလေပ်ပြိပ်ပေက်ရ ရဝံ (သူးတ်ရ)။ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သူးတိုန်ဂလာန် ဝံရ၊ ကျက်တြဲမလေပ်သူးတ် ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး သူးတိုန်ဂလာန်ဝံတု သအာင်နုဂ် သူးတိုန် ဂလာန်ဝံပုန်ရ—

“ယွံခမိတအ် ပဲ့ဂြိုပ်ကိုဒ် ပဲ့သွပ်တံဆုကိုဒ် ပဲ့ဌာန်လုသိုတ်တြဲကိုဒ် မူးတအ် ညးဂမိုင် ဗ်ဗျဟ်ကျက်တြဲအိုတ်ညိ၊ ဗ်ဗျဟ်သတ်မာန်မူး ပွမဖေက် ဟံကတိဒ်ကုမူးတအ် ညးဂမိုင်ရ။

ယဝ်ဟံဗ်ဗျဟ်ဒး ကျက်တြဲ မဒ်ဇော်သကိုပ်သကလောက မပြလတူမိုဟ်ဂမိုင် အိုတ်မူး ဗ်ဗျဟ်ခရ် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူး မဂပ်ဝံတွံလပ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ။

ယဝ်ဟံဗ်ဗျဟ်ဒး ခရ် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူး မဂပ်ဝံတွံလပ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်မူး ဗ်ဗျဟ် သင် မဒ်တိဗုထိုက်ပြ ဟံမ္မဲပတောံစတ် ဒ်ဒွာ်တြာတ်ဗွာ်ဗွာ်မပကုသိုလ်ထိုက်အိုတ်ညိ။

ယွံခမိတအ် ကုမူးတအ်ညးဂမိုင် မဗ်ဗျဟ်ကျက်ခရ်သင် ပွမဖေက်ဂွံက် ပွမချီ ဇေတပ် ပွမသော်ဇေကုနရ် ကြက်ဟံကတိဒ်ရ။

၄။ သုတ်ဝေပစိတ္တိ

၂၅၀။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကောင်ဒွံကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ပေါတဝ်
 စ္စေဟ်ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္တိုင် ကောင်ထွဒးတူရူတုရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန်
 ဟိုသုးကိုအသုဂမ္တိုင်ရ “ယွံသကအ်တအ် ပေါတဝ်စ္စေဟ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္တိုင် ထဗဒး
 တူရူမ္မး အသုဂမ္တိုင်ဇ္ဇးတု ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကျအိုတ်မ္မး ကွေင်ဒက်သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတ်ဂမ္တိုင်
 နကိုကွေင်ဒက်ဂမ္တိုင် မရနုက်ကိုမသုန်မ္မးကအ်တု ရင်တုင်နင်ဇရေင်အဲအိုတ်ညိ” ရဝံ
 (ဟိုသုးရ)။ ယွံခမိတအ် ဗွဲစုတ် သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဟိုသုးကိုဒေဝတ်
 တာဝတိဂမ္တိုင်ရ “ယွံသကအ်တအ် ပေါတဝ်စ္စေဟ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္တိုင် ထဗဒးတူရူမ္မး
 ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဇ္ဇးတု အသုဂမ္တိုင်ကျအိုတ်မ္မး ကွေင်ဒက်ဝေပစိတ္တိအသုရိန် နကိုကွေင်ဒက်ဂမ္တိုင်
 မရနုက်ကိုမသုန်မ္မးကအ်တု ရင်တုင်နင်ဇရေင်အဲ ဖြပ်သဘင်သုဓမ္မာအိုတ်ညိ” ရဝံ (ဟိုသုးရ)။
 ယွံခမိတအ် ပွဲပေါတဝ်စ္စေဟ်ဗုန်ဂ် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဇ္ဇးအိုတ်တု အသုဂမ္တိုင်ကျအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ်
 ပွဲအခိုင်ဂ် ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် ကွေင်ဒက်ဝေပစိတ္တိအသုရိန် နကိုကွေင်ဒက်ဂမ္တိုင် မရနုက်
 ကိုမသုန်မ္မးကအ်တု ရင်တုင်နင်ဇရေင်သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
 ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် မဒးဒင်ကွေင်ဒက်လဝ် နကိုကွေင်ဒက်ဂမ္တိုင် မရနုက်ကိုမသုန်မ္မး
 ကအ်ဂ် တွေဟ်လက်သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မကွာ်လုပ်တိတ်ဒိုင်ဖြပ်သဘင်သုဓမ္မာ
 နကိုဂလာန်ဂမ္တိုင် မဟံပဗ္ဗဲ မကြိုင်မျိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဘပဠရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ်
 ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီပင်သိုင်အိန် ဟိုသုးကိုသိုင်အိန် နကိုဂါထာဂမ္တိုင်ရ—

“ယွံသိုင်အိန် မျံယုမဃဝ အလိုဇကု သီဝံမိင်ကေတ် ဂလာန်မကြိုင်မျိုဟ်
 သကာတ်မြဟ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန်တု ဟိုတ်နူဖေက်တု အေင်ဒင်ဟာ၊ ဟိုတ်နူဖြဟတ်
 ချိန်လျတု အေင်ဒင်ဟာ” ရဝံ (ဟိုသုးရ)။

ယွံမာတလိ အဲ ဟိုတ်နူဖေက် ဝေပစိတ္တိအသုရိန်တု အေင်ဒင်ဟံသေင်ရ၊ ဟိုတ်နူ
 ဖြဟတ်ချိန်လျတု အေင်ဒင်ဟံသေင်ရ၊ ဂလာန်ဂ် ချံပြရ၊ မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်မ္မဲ တုပညာ
 ညိုင်ရအဲ ဝံသ္မုပြိုင်ပကာန်ကောံသမ္ဘိရော? ရဝံ (ဟိုသုးရ)။

ယွံသိုင်အိန် ဟံဆေဝ်ဒင်ကွေံကုသမ္ဘိဂ် ယဝ်ဒ်မ္မး သမ္ဘိဂမ္တိုင်လိုလ်ဆောတ်
 ယောင် ဗွဲမလောန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ တုပညာဂ် သွးမျိုမျိုက်ဆေဝ်ဒင်ကွေံ သမ္ဘိ
 နကိုဒဏ် မသကာတ်မြဟ်ဟောင်ရ ရဝံ (ဟိုသုးရ)။

အမာမာတလိ ဩတုပညာမ္မဲ တီကေတ် ညးမ္မဲသအာင်ထေပုတ်တု သီမချိုက်
 ပေင်တ ကောံသတိဂ် လလမ်ရ၊ ပွမလလမ်သင်္ဂ်ဟောင် ပွမဆေဝ်ဒင်ကွေံ သမ္ဘိရ
 ရဝံ အဲသမ္ဘိကေတ်ရ ရဝံ ဟိုသုးရ။

ယွံသိုင်အိန် ပွဲပွမအေင်ဒင်ဂ် ဒုဟ်ဟောင် အဲချိုက်ညာတ်ရ၊ ညးသမ္ဘိဂ် ‘ညးဝံ
 ဟိုတ်နူဖေက်အဲတု အေင်ဒင်ဒိုင်ရ’ ရဝံ ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ဗိုဗျဟ်သမ္ဘိထေင်ကေတ်

ညးအေင်ဒင်ဂ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ဂွဲမဂြိုပ်ဒိုင်ဂ် ညိုင်ရဂကောံဂွဲဓလီုချိုက်လောန်ကို တုပ်သွဟ် သာ်ဂ် ညးဟုံမွဲကိုပညာ် ဓလီုချိုက်လောန်ရ ရဲဝံ ဟိုသွးရ။

အမာ်မာတလိ ‘ညးဝံ ဟိုတ်နူဖေက်အဲတဲ အေင်ဒင်ဒိုင်ရ’ ရဲဝံ ဗိုဗျဟ်သမ္ဘိ ထေင်ကေတ်လေဝ် ကိုဒ်၊ ရဲဝံ ဟုံဗိုဗျဟ်သမ္ဘိထေင်ကေတ်လေဝ် ကိုဒ်၊ ဖိုဂမ္တိုင် မျှိုကိုပြဲလောန်မွဲး ဖိုဇကုဟေင်အိုတ်ရ၊ ဖိုမလောန်ကဲ လတူပွမအေင်ဒင်ဂ် ဟုံမွဲရ။

ဩညးမွဲ ဗွဲစုတ် သိုန်တညးမျှိုကိုဇဟတ်ဂ် အေင်ဒင် ကုညးချိုန်ကိုဇဟတ်ရ၊ ပွမအေင်ဒင် ညးဂ်ဟေင် ပွမအေင်ဒင်မပြဲ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ (ဒုာ်ပြဲရ)၊ ညးချိုန်ကို ဇဟတ်တုန် သွးအေင်ဒင်ဒိုင်လှိုင်ရ။

ဩပွဲညးမွဲ မျှိုကိုဇဟတ်မတွံး ဇဟတ်သမ္ဘိရ၊ ဇဟတ်သမ္ဘိရ ဇဟတ်စုတ် ဟုံသေင် ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ဩညးမွဲ သိုဗျိုန်ကိုဇဟတ်ဂ် ဟုံမွဲကိုပွမကလေင်ဟို ပလန် ကုညးမင်မွဲဓရဲရ၊ (ဇဟတ်ညးဂ်ဟေင် ဇဟတ်စုတ်ရ ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ)။

ဩညးမွဲ ကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ရ၊ ကုညးဂ်ဟေင် ဟိုတ်နူထေပုတ်ဂ် ယုတ်မာလောန်ရ၊ ညးမဟုံကလေင်ထေပုတ်ကို ညးထေပုတ်ဂ် အံင်ဇူးပေါ်ပွန် ဇြိုင်ကိုအံင်ဇူးမာန်ရ။

ဩညးမွဲ တိကေတ်ညးမွဲသအာင် ထေပုတ်တဲ သိုဗျိုက်ပေင်တ ကောံသတိဂ် လလမ်ရ၊ ပွမလလမ်ညးဂ်ဟေင် ဒေုတ်တ ဒတုဖိုဇကု ညးသအာင် သိုညးဓါတု ဂမ္တိုင်မွဲးရ။

ဩညးဂမ္တိုင် ဟုံစီကွးဆိုက်ဗွက် ပွဲဓရဲညးသပျုရိုဟ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ‘ညးစိုပ် ဒတုကို ဖိုဇကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂ် သမ္ဘိရ’ ရဲဝံ ဗိုဗျဟ်သမ္ဘိထေင် ကေတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်လေဝ် နိဿယ်ကိုဖိုကုသိုလ်ဇကုတဲ ဂယိုင်လမျိုတဲ သိုမဒ်တသိုင် မဂ္တုအလိုအသီ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မကတိဒ်ဒုဘုံသွပ်တာဝတီ ဂမ္တိုင်လေဝ် မျှိုအလေံဟိုသွးဂုဏ် ပွမမိပ်လဟိုင် ပွဲဓရဲအေင်ဒင်ဏီရ၊ ယွံခမီတအ် မူးတအ် ညးဂမ္တိုင် ဒ်တညးသွခမီဂမ္တိုင် ပွဲသာသနာဝံ မဂပ်ဝံတွံလပ်မွဲမဒးရး ရဲဝံအိုတ်တဲ အေင်ဒင် မာန်ဂမ္တိုင် မိပ်လဟိုင်ပွဲဓရဲဂမ္တိုင် ဩဝံဒ်အိုတ်ညိ ရဲဝံ (သွးတရ)။

၅။ သုတ်သုဘာသီတဇယ

၂၅၁။ နိဒါန် ချိုင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကေင်ဒ်ကွိုင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ပေါတပ်ဇေုဟ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္တိုင် ကေင်ထဗဒးတူရူတဲရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ဂ် “ယွံသိုင်အိန်မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် နဂလာန် မဂပ်ဝံဟိုသွးမွဲမဒးရးဂ်

“သြပ်ကိုဒိပ္ပအံင်ဇူးညိ” ရဝံ ဟိုသုးကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဲ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိ “နဂလာန်မဂပ်ပဟိုသုးဗွဲမဒးရးကို သြပ်ကိုဒိပ္ပအံင်ဇူးညိ” ရဝံ သိုင်အိန်ဟိုသုးရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ပွဲအခိုင်ကို ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို အသူဂမ္တိုင်ကို စွဲပတန်လပ်သက်သီ ဒေဝတ်ကျောန်စိုတ်ဂမ္တိုင် အိုတ်ရ “ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ဝံ ဂလာန် ပိုဉ်းဂမ္တိုင် မဂပ်ပဟိုသုးဗွဲမဒးရးကို ဂလာန်မဂပ်ပဟိုသုး ဗွဲဟံဒးရးကို ကြက်တိကေတ် မာန်အိုတ်ရ” ရဝံ (စွဲပတန်လပ်သက်သီအိုတ်ရ)။ ယံဝေပစိတ္တိ ပွဲအခိုင်ကို ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို “ယံသိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် သြပ်ဖျောတ်ဂါထာညိ” ရဝံ ဟိုကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဲ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ဟိုသုးရဝံမွဲး သိုင်အိန် မဒ်တုနဲ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို “မူးတအ် ညးဂမ္တိုင်ဟေင် န်ဒေဝတ်ကတိုဒ်ပွဲချင်သွင်တာဝတိဝံ ပွဲကိုပ်ကွာ အိုတ်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိအသုရိန် သြပ်ဖျောတ်ဂါထာညိ” ရဝံ ဟိုသုးကိုဝေပစိတ္တိ အသုရိန် ဂလာန်ဝံရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ဟိုသုးရဝံမွဲး ဝေပစိတ္တိအသုရိန် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ယံသိုင်အိန် ဟံဆေဝ်ဒင်ကေံ ကုသမ္တိကို ယဝ်ဒ်မွဲး သမ္တိဂမ္တိုင် လိုလ်ဆောတ် ယောင် ဗွဲမလောန်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ကိုရ တုပညာကို သွေးပျိုက်ဆေဝ်ဒင်ကေံ သမ္တိ နကိုဒဏ် မသကာတ်မြတ်ဟေင်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်ရ)။

ယံဝေပစိတ္တိ အသုရိန် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံမွဲး အသူဂမ္တိုင် အိုတ်တိုတ်ဟိုတ်ရ။ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် န်ကွပ်သေ့သိုတ်ဇြအိုတ်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ပွဲအခိုင်ကို ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို “ယံ သိုင်အိန် သြပ်ဖျောတ်ဂါထာညိ” ရဝံ ဟိုကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဂလာန်ဝံရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ဟိုသုးရဝံမွဲး သိုင်အိန်မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ယံဝေပစိတ္တိအသုရိန် ဩဉ်းမဲ့ တိကေတ် ညးမဲ့သအာင်ထေပုတ်တဲ သီမချိုက် ပေင်တကောံသတိကို လလမ်ရ။ ပွမလလမ်သက်ဟေင် ဆေဝ်ဒင်ကေံသမ္တိရ ရဝံ အဲသမ္တိကေတ်ရ” ရဝံ ဟိုသုးရ။

ယံဝေပစိတ္တိ သိုင်အိန်မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံမွဲး ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် အိုတ်တိုတ်ဟိုတ်ရ။ အသူဂမ္တိုင် န်ကွပ်သေ့သိုတ်ဇြအိုတ်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ပွဲအခိုင်ကို သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို “ယံဝေပစိတ္တိအသုရိန် သြပ်ဖျောတ်ဂါထာညိ” ရဝံ ဟိုကိုဝေပစိတ္တိ အသုရိန် ဂလာန်ဝံရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ဟိုသုးရဝံမွဲး ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ယံသိုင်အိန် ဩပွဲအခိုင်မဲ့ ညးသမ္တိကို ‘ညးဝံ ဟိုတ်နူဖေက်အဲတဲ အေင်ဒင်ဒိုင်ရ’ ရဝံ ဗိုဉ်ဟ်သမ္တိထေင်ကေတ် ညးအေင်ဒင်ဒိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို ဂွံမဂ္ဂိဒိုင်ကို ညံင်ရဂကောံဉ် ဓလီုချိုက်လောန်ကို တုပ်သုတ်သက်ကို ညးဟံမဲ့ကိုပညာကို ဓလီုချိုက်လောန်ရ ရဝံ ပွဲပွမအေင်ဒင်ဒိုင် ဒုဟ်ဝံဟေင် အဲညာတ်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်ရ)။

ယံဝေပစိတ္တိ အသုရိန် ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံမွဲး အသူဂမ္တိုင် အိုတ်တိုတ်ဟိုတ်ရ။ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် န်ကွပ်သေ့သိုတ်ဇြအိုတ်ရ။ ယံဝေပစိတ္တိ ပွဲအခိုင်ကို ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ကို

“ယွံသွင်အိန် ဩဝဇ္ဇာတ်ဂါထာညိ” ရဝ္ဗံ ဟိုကိုသွင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဂလာန်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုသွားရဝ္ဗံမွဲး သွင်အိန်မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဂှ် ဇ္ဇာတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ယွံဝေပစိတ္တိအသုရိန် ‘ဉ္စးဝံ ဟိုတ်နူဖေက်အဲတဲ အေင်ဒုင်ဒိုင်ရ’ ရဝ္ဗံ ဗျဉ္စဟ် သမ္ဘိထေင်ကေတ်လေဝ် ကိုဒ်၊ ရဝ္ဗံ ဟွံဗျဉ္စဟ်သမ္ဘိထေင်ကေတ်လေဝ် ကိုဒ်၊ ဖိုဂမ္ဘိုင် မှုကိုပြဲလောန်မွဲး ဖိုဇကုဟေင်အိုတ်ရ၊ ဖိုမလောန်ကဲ လတူပွမအေင်ဒုင်ဂှ် ဟွံမွဲရ။

ဩဉ္စးမွဲ ဗွဲစုတ် သိုဒ်တဉ္စးမှုကိုဇြဟတ်ဂှ် အေင်ဒုင် ကုဉ္စးချိန်ကိုဇြဟတ်ရ၊ ပွမအေင်ဒုင် ဉ္စးဂှ်ဟေင် ပွမအေင်ဒုင်မပြဲ ရဝ္ဗံ ဟိုသွားအိုတ်ရ၊ (ဉာ်ပြရ)၊ ဉ္စးချိန်ကို ဇြဟတ်တုန် သွားအေင်ဒုင်ဒိုင်လှိုန်ရ။

ဩကုဉ္စးမွဲ မှုကိုဇြဟတ်မတွံး ဇြဟတ်သမ္ဘိရ၊ ဇြဟတ်သမ္ဘိဂှ် ဇြဟတ်စုတ် ဟွံသေင် ရဝ္ဗံ တုပညာဂမ္ဘိုင် ဟိုသွားအိုတ်ရ၊ ဩဉ္စးမွဲ သိုမှုကိုဇြဟတ်ဂှ် ဟွံမွဲကို ပွမကလေင်ဟိုပလန် ကုဉ္စးမင်မွဲခရ်ရ။

ဩဉ္စးမွဲ ကလေင်ထေပုတ်ကို ဉ္စးထေပုတ်ရ၊ ကုဉ္စးဂှ်ဟေင် ဟိုတ်နူထေပုတ်ဂှ် ယုတ်မာလောန်ရ၊ ဉ္စးမဟွံကလေင်ထေပုတ်ကို ဉ္စးထေပုတ်ဂှ် အံင်ဇူးပေါဟန် ဇြိုင်ကိုအံင်ဇူးမာန်ရ။

ဩဉ္စးမွဲ တိကေတ် ဉ္စးမွဲသအာင် ထေပုတ်တဲ သိုမချိုက်ပေင်တ ကျောံသတိဂှ် လလမ်ရ၊ ပွမလလမ်ဉ္စးဂှ်ဟေင် ဒေုတ်တ ဒတဲဖို ဇကု ဉ္စးသအာင် သိုဉ္စးဓါတု ဂမ္ဘိုင်မွဲးရ။

ဩဉ္စးဂမ္ဘိုင် ဟွံစိကူးဆိုက်ဗွက် ပွဲခရ်ဉ္စးသပ္ပရိဟ်အိုတ်ရ၊ ဉ္စးဂမ္ဘိုင်ဂှ် ‘ဉ္စးစိုပ် ဒတဲကို ဖိုဇကု ဉ္စးသအာင် သိုဉ္စးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂှ် သမ္ဘိရ’ ရဝ္ဗံ ဗျဉ္စဟ်သမ္ဘိထေင်ကေတ် အိုတ်ရ” ရဝ္ဗံ ဇ္ဇာတ်ရ။

ယွံခမိတအ် သွင်အိန်မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဇ္ဇာတ်တိုန်ဂါထာဝံမွဲး ဒေဝတဂမ္ဘိုင် အိုတ်တိုဟ်အိုတ်ရ၊ အသူဂမ္ဘိုင် ဒ်ကွပ်သောံသိုတ်ဇြအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂှ် (ပရိသာတ်) ကောန်စိုတ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကို အသူဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုသွားတိုန် ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ၊ “ဂါထာ ဝေပစိတ္တိ အသုရိန် ဇ္ဇာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ် ဒ်မွဲဟာန်ကျောံဒဏ်အိုတ်ရ၊ ဒ်မွဲဟာန်ကျောံလွဟ်လနက်အိုတ်ရ၊ ရဝ္ဗံ မှုကိုပွမကယျာန်ဒဝါတ်ရ၊ ရဝ္ဗံ မှုကိုပွမသေက်ဇိုရ၊ မှုကိုပွမလိလောန်ကိုဇိုင်တဲရ။ ဂါထာသွင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဇ္ဇာတ်ဂမ္ဘိုင်တုန် ဟွံဒ်မွဲဟာန်ကျောံဒဏ်အိုတ်ရ၊ ဟွံဒ်မွဲဟာန်ကျောံလွဟ်လနက်အိုတ်ရ၊ ရဝ္ဗံ ဟွံမွဲကိုပွမကယျာန်ဒဝါတ်ရ၊ ရဝ္ဗံ ဟွံမွဲကိုပွမ သေက်ဇိုရ၊ ဟွံမွဲကိုပွမလိလောန်ကိုဇိုင်တဲရ။ သွင်အိန်မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်နူဂပ်ဝ် ဟိုသွားဗွဲမဒးရဲရ အံင်ဇူးရ” ရဝ္ဗံ ဟိုသွားအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝ္ဗံဟေင် ကုသွင်အိန်မဒ်တုနာ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဂှ် ဟိုတ်နူဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွားဗွဲမဒးရဲရ ကေင်ဒ်ကွိုင်အံင်ဇူးတဲရ ရဝ္ဗံ (သွားတဲရ)။

၆။ သုတ်ကုလာဝက

၂၅၂။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ပေါတဝ်စေဟ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္မိုင် ကောင်ထပဒးတူရူတုရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲပေါတဝ် စေဟ်ဂ် အသုဂမ္မိုင် အံင်ဇူးတဲ ဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ကျအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ကျအိုတ် ဂ်ဒ်တဲဟောင် ဂတးလပါဒ်ဟ်ပလိုတ်တဲ ကြိပ်ဒ်အိုတ်မွဲး အသုဂမ္မိုင် ထွေင်ဗက်ကျင် ဒေဝတ် ဂမ္မိုင် တူရူအိုတ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင် မှောက်ကို ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် နကိုဂါထာရ—

“ယွံမာတလိ ပွဲတုံကြိုက်ဝံ ခပေါ (ဂစေမ်သွဝ်ဂမ္မိုင်) နွံအိုတ်ရ၊ ခပေါဂမ္မိုင်ဂ် ဩဝ်ပါဗလေတ်ကောံ နူကျိပ်ကွီစောတ်ညိ၊ ပိုညးဂမ္မိုင် စိုန်ဒးသွးလမျို ပွဲအသု ဂမ္မိုင်လေဝ် ဂစေမ်(သွဝ်)ဂမ္မိုင် စာ်စူးနူခပေါဂ် လွက်ဒ်အိုတ်ညိ” ရဝံ (မှောက်တိုန်ရ)။

“ယွံသိုင်အိန် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် ဒင်ဝန်ကုသိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင်တဲ ကိုဂတးကလေင် ကွီစောတ် မဗုန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လှို မွဲလှေပွန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်မဂတးကလေင် ကျိပ်ကွီစောတ်ဂ် ကသပ်ဒ်ကုအသုဂမ္မိုင်ရ “ပွဲအခိုင် လှဟ် ကွီစောတ်မဗုန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လှို သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂ် ကလေင် ဂတးကျင် မွဲလှေပွန်ရ၊ မရနက်ကိုဝါဝါလေဝ် ဒေဝတ်ကောံအသုဂမ္မိုင် ကြက်တဝ်စေဟ် (ထပက်ဟန်)အိုတ်ရ” ရဝံ ဖေက်ဂွံက်ဂမ္မိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကြိပ်လုပ်ချင်အသုဟောင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် ကုသိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ဂ် ဟိုတ်နူဂလာန် မဂပ်ပ်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရးဂ် ကောင်ဒ်ကျင် အံင်ဇူးတဲရ ရဝံ (သွးတဲရ)။

၇။ သုတ်နဒုဗ္ဗိယ

၂၅၃။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ကုသိုင် အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင် ပြာပ်အာဠာန်လှုသိုတ်ဖြဲတဲ မသတင်တန်တံင်ညးမွဲစပ်ဂ် “ဩညးမွဲ ဒ်သုအဲမွဲး၊ ကုညးဂ်လေဝ် ကြက်အဲဟုံမှာဒုဟ်ရ” ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် တီကေတ် ကသပ်စိုတ်သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင် နကို စိုတ်ဇေတုတဲ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမ္မိုင် ဟိုတ်မညာတ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် မကျင်ဒိုင်နူဇေမုတဲဟောင်ဂ်ရ “ယွံဝေပစိတ္တိ ဩဝ်ဒေါညိ၊ အဲရပ်ကေတ်တုအဲတဲရ” ရဝံ ဟိုသွးကို ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ရ။

“ယွံသကအ်သိုင်အိန် ကိုပ်ကွာတေံ စိုတ်ဒက်ဝဲ နွံကျင်ကုတုအဲရ၊ စိုတ်ဂ် တုအဲ ဟုံသွးဏီရ” ရဝံ သွးရ။ “ယွံဝေပစိတ္တိ တုဟ်နဟုံလုတ်မှာဒုဟ် ပွဲအဲ ဩဝ်ဟိုချညိ” ရဝံ (သိုင်အိန်) သွးရ။

ယံသိုင်အိန် ဩဉ္ဇးမ္မေ လုတ်မှာဒုဟ် ကုတုအဲမွဲး၊ ညံင်ဗိုပွသရံပါပ် ညးဟိုသုး
ဂလာန် မဆောတ်ယောင်ကို၊ ညံင်ဗိုပွသရံပါပ် ညးမစောတ်စောဲအရီကို၊ ညံင်ဗို
ပွသရံပါပ် ညးလုတ်မှာဒုဟ်ကို မိတ်သဟဲကို၊ ညံင်ဗိုပွသရံပါပ် ညးဟုံလေပ်တီ
ဂုဏ်ညးကို ကိုဝံတုတ်ဒွဲဒးကုညးဂ်ညီ ရဲဝံ ဟိုချရ။

၈။ သုတ်ဝေရောစနအသုရိန္ဒ

၂၅၄။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြဲ ပြာပ်အာဠာန်ပဒတ်တဲ
တဲ သတင်ဒိုင်ညးမ္မေဝံရ။ သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကို ဝေရောစနအသုရိန္ဒကို ပြာပ်ကျိုင်
ဇရောင် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြဲအိုတ်တဲမွဲး နိဿယဗ္ဗဲကိုဖိုတြင်တုဟ်တုဟ်တဲ ဒတူဒိုင်အိုတ်ရ။
ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေရောစနအသုရိန္ဒ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ ဂါထာဝံပွဲဇရောင်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြဲရ—

“တြဲဂ် စိုကိုဒတဲဖိုကိစ္စစိုပ်ဒတဲ ဂပ်ပတိတ်ဇဟတ်ဟောင်ရ၊ ဒတဲဖိုကိစ္စ စိုပ်ဒတဲ
အာတဲဟောင်မှ ဂေါပ်ဆဲရ၊ ဂလာန်ဝံ ဂလာန်ဝေရောစနအသုရိန္ဒရ” ရဲဝံ (ဖျောတ်
ဂရင်ပတီရ)။

တြဲဂ် စိုကိုဒတဲဖိုကိစ္စစိုပ်ဒတဲ ဂပ်ပတိတ်ဇဟတ်ဟောင်ရ၊ ဒတဲဖိုကိစ္စ စိုပ်ဒတဲ
အာတဲဟောင်မှ ဂေါပ်ဆဲရ၊ ဖိုမလောန်ကာ လတူပွမအောင်ဒင်တုန် ဟုံမွဲရ၊ ဂလာန်ဝံ
ဂလာန်သိုင်အိန်ရ။

သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဂ် ပွဲဠာန်ဂ်ဒ် ဒတဲဖိုကိစ္စကတိုဒ် ပွဲမဗွဲထေက်ကြိုက်အိုတ်ရ၊
ကုသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဂ် ဝတ္ထုသွက်သောံစသုင်ဂမ္ဘိုင် မျှံကိုပြဲအိုတ်မွဲး ပွမဒးစီရောင်
ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုကိစ္စ စိုပ်ဒတဲအာတဲဟောင်မှ ဂေါပ်ဆဲရ၊ ဂလာန်ဝံ ဂလာန်
ဝေရောစနအသုရိန္ဒရ။

သတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဂ် ပွဲဠာန်ဂ်ဒ် ဒတဲဖိုကိစ္စကတိုဒ် ပွဲမဗွဲထေက်ကြိုက်အိုတ်ရ၊
ကုသတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဂ် ဝတ္ထုသွက်သောံစသုင်ဂမ္ဘိုင် မျှံကိုပြဲအိုတ်မွဲး ပွမဒးစီရောင်
ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ဒတဲဖိုကိစ္စ စိုပ်ဒတဲအာတဲဟောင်မှ ဂေါပ်ဆဲရ၊ ဓရ်မလောန်ကာ
လတူပွမအောင်ဒင်တုန် ဟုံမွဲရ၊ ဂလာန်ဝံ ဂလာန်သိုင်အိန်ရ။

၉။ သုတ်အရညာယတနက္ကသိ

၂၅၅။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ယံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကာတေံတုန် ရသိဂမ္ဘိုင်
မဂ္ဂိုင်ဉ် မျှံကိုသီလ မျှံသတ်မခိုဟ်ဆဲဂ် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာကုဇီစီသုဂမ္ဘိုင် ဇရောင်ဂြိုပ်ဗွဲမ
စိုဟ်ဩဟ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကို ဝေပစိတ္တိ

အသုရိန်ကို ပြာပ်အာဇရေင် ရသိဂမ္ဘိုင်မၤဂၢ်ၤ မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ်အိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် လိုန်ၣ်ချိုက်လဝ်ဒွပ်ဂမ္ဘိုင် မွဲၤအထပ်မၤဂၢ်ၤ ကွဲ
 လဝ်သွာ် သီမခေလ်ကျိင်ၣ် နကိုမုက်တြင်ဟေင် လုပ်အာဘာအဿမာပိဒ်တဲ သွပ္ပမဟံကုန်
 ဂစိုင်ကို ရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် အာတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ်
 သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် သွောတ်ဒွပ်ဂမ္ဘိုင်မၤဂၢ်ၤထပ်တဲ သွာ်ကိုကုညးသအာင်
 ဂမ္ဘိုင်တဲ ချောပ်ကွဲကျိင်တဲ နကိုမုက်တြင်ဟေင် လုပ်အာဘာအဿမာပိဒ်တဲ သီပင်ခွအ်
 သွိုင်တဲ လှောပ်ရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် နူသွပ်ဗလဲကျာတဲ အာတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ် ရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် ဖျောတ်ကိုသွိုင်အိန် မဒ်
 တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် နကိုဂါထာအိုတ်ရ—

“ယွံသွိုင်အိန် မပကင်ရင်မတ်လီၤ သွဲအမြဲရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုဒွေတ် မဂပ်ဒဂိုန်
 ဒွေတ်လဝ် ဗွဲမလအ်လၢ် ဟိုတ်နူကျာ သွပ်တိတ်အာနူဇကုတဲ အာတ်ရ။ ဩပ်ပါကွဲ
 နူဌာန်ဂံၢ်ညါ။ ယွံသွိုင်အိန် သွဲအမြဲရသိဂမ္ဘိုင် ဟံသအးဇးရ” ရဝံ (ဖျောတ်အိုတ်ရ)။

“ယွံတီလပိဉ်တအ် သွဲအမြဲရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုဒွေတ် မဂပ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လဝ်
 ဗွဲမလအ်လၢ် ဟိုတ်နူကျာ သွပ်တိတ်အာနူဇကုတဲ အာတ်ကိုဒ်၊ ညံင်ရဲနွံပွဲက်ကိုက်
 မွဲၤကိုချောင်ပက်မရာင်ဒိုင် မစိစောန်လောန် မချိုက်ပေင်တဲကျော်သွဲအမြဲ (သွက်ဝံ
 ဝက်စရံ) ပွဲကျိပ်ကို နွံပွဲက်ကိုသွဲအမြဲ တီလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ ဂလာန်ဂံၢ် ချာ်ပြရ၊
 ပွဲသွဲအမြဲ (ညးမွဲကိုသီလဂမ္ဘိုင်)ဝံ ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဟံသမ္ဘိကေတ် ထေက်ကိုကျဟ်
 မွဲအိုတ်ရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

၁၀။ သုတ်သမုဒ္ဒက

၂၅၆။ နိဒါန် ချင်သာရၣ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကေင်ဒ်ကွဲၣ်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ရသိဂမ္ဘိုင်
 မၤဂၢ်ၤ မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် သွဒတ်ဒိုင်ပွဲဘာကုဠိစီသွဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ဩင်မှာသွိဒ်
 ဗွဲမစိုဟ်ဩိုဟ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ် ပေါတပ်စေဟ်ပွာန် ဒေဝတ်ကျော်အသုဂမ္ဘိုင်
 ထပဒးတူရူတဲ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ် ကသပ်ဒ်ကုရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ်ရ
 “ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် မင်မွဲခရ်အိုတ်ရ၊ အသုဂမ္ဘိုင် ဟံမင်မွဲခရ်အိုတ်ရ၊ ကုညးဂမ္ဘိုင် ဒ်ဘဲနူကကောံ
 အသုဂမ္ဘိုင်ဟေင်ရ။ ဝိုညးဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာဇရေင် သမ္မရအသုရိန်အိုတ်တဲ သွောံအာတ်တဲ
 ဒါန်မသက္ကာဘဲအိုတ်မူး ခိုဟ်သန်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ် ရသိဂမ္ဘိုင်
 မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် တြဲမွဲကိုဗြဟတ်ဂံၢ် သပါတဲမခုပ်လဝ်ၣ် သွဟ်ညံင်ရဲပတိတ်ကို
 သပါတဲမပူးလဝ်ၣ် သွဟ်ညံင်ရဲခုပ်ပုၤကို တုပ်သွဟ်သံဝံ ကွဲဗွန်အာနူဘာကုဠိစီသွဂမ္ဘိုင်
 ဇရေင်ဩင်မှာသွိဒ်အိုတ်တဲ ဒ်ပြာကဉ် ပွဲဂတမုက်သမ္မရအသုရိန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ၣ်
 ရသိဂမ္ဘိုင် မွဲၤကိုသီလ မွဲၤသဘမခိုဟ်ဆဲးဂံၢ် ဖျောတ်ကိုသမ္မရအသုရိန် နကိုဂါထာအိုတ်ရ—

“ရသိဂမ္ဘိုင် မကျင်စိုပ်ဇရေင်သမ္မရအသုရိန်ဂ် အာတ်တံ အိန်မသက္ကုဘဲအိုတ်ရ၊ တုအဲ သွက်ဂွံကိုဘဲကို မသက္ကုဘဲကို အတိုင်နွံပိုက်သွမာန်ရ” ရံဝံ (ဖျောတ်အိုတ်ရ)။

ကုရသိဂမ္ဘိုင် သွိုင်အိန်ပြာပ်ခစတဲ မဒ်စေစးကို(ပိုညးဂမ္ဘိုင်)ဂ် အိန်မသက္ကုဘဲ ဟံမွဲရ၊ ကုမူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မအာတ်တံ အိန်မသက္ကုဘဲ အိန်ဘဲဟောင် အဲကိုရ ရံဝံ (သွးရ)။

ကုပိုညးဂမ္ဘိုင် မအာတ်တံ အိန်မသက္ကုဘဲ အိန်ဘဲဟောင် တုအဲကိုရ၊ အိန်တုအဲဂ် ပိုညးဂမ္ဘိုင် ဒုင်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ဘဲ လွက်အိုတ်အာမာန် ကုတုအဲညိ။

ဩမဗီဇ မျံသဘ်သင်္ဂဏီမ္မဲ တိုပဠမ်ရ၊ ရင်တုင်ကိုသတ် မတုပ်သုဟ်ကောံမဗီဇ ဂ်ရ၊ ညးမျံအလေံသွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂ် သွာံဒုင်စသိုင် ဖိုခိုဟ်ဆဲးရ၊ ညးမျံအလေံ သွတ်ပွသရံပိပ်ဂ် သွာံဒုင်စသိုင် ဖိုဟံခိုဟ်ဆဲးရ၊ အမာံ တုအဲ ဂပ်ဝ်တိုပဠမ်လပ် မဗီဇတဲရ၊ ကြက်သွာံစသုင် သတ်ဍေရ ရံဝံ ရသိဂမ္ဘိုင် ဖျောတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ဂ် ရသိဂမ္ဘိုင် မျံကိုသီလ မျံသဘ်မခိုဟ်ဆဲးဂ် ချံ သမ္မရအသုရိန် အိုတ်တဲ တြံမျံကိုဇဟတ်ဂ် သပါတဲမခွပ်လပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲပွးပတ်တံကို သပါတဲမပွးလပ်ဂ် သုဟ်ညံင်ရဲခွပ်ပျပ်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂဏီ ကျဲဗွန်အာ နူဂတမုက်သမ္မရအသုရိန်ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒ်တဲ ဒ်ပြာကဉ် ပွဲဘာကုဇိစ္စိသုဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ဩင်မှာသွိဒ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိင်ဂ် သမ္မရ အသုရိန်ဂ် ရသိဂမ္ဘိုင်မျံကိုသီလ မျံသဘ်မခိုဟ်ဆဲးဂ် ဂပ်ဝ်ချံဒ်တဲ ပွဲဗတမ်ဂ် လကိုတ်တို ပွတ်ပိအလန်ရ ရံဝံ (သွးတဲရ)။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်ဝတပဒ

၂၅၇။ နိဒါန် ချိုင်သာရဏ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဃောဒ် မှိုဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လပ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ် ဒးရးတဲအိုတ်ရ၊ သွိုင်အိန် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လပ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ဗွဲမဒးရးဂ်ရ ကလိဝံဒ်ဒ်သွိုင်အိန်တဲရ၊ ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ညးဍေအိုတ်ရော? စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးကျောန်စိုတ်လ္လိမြန်မိမဂမ္ဘိုင်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမျံအလေံ သွရေ်သေံရ် ညးဇော်ဂမ္ဘိုင်ပွဲဂကူရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမျံအလေံ ဟိုသွးဂလန် မချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမျံအလေံ ဟံဟိုဂလန်ဗဇိအကြာရ။ စိုကို လအိတ်လမျို ဒ်ညးမျံကိုပွမသွးပွး ပွးဗွးဗွး သွက်ဂွံကိုဒါန် အခါကာလအိုတ်သို ညးမျံကို တဲမသအးဇုး ညးမိပ်လဟိုင် ပွဲပွမကိုဒါန်သွးပွး ညးထေက်ကိုတုဟ်နအာတ် ညးမိပ်လဟိုင်

ပွဲပွမကိုဒါန်သွေးပွေး ပါပတိတ်ကိုတဲ နှိညးအုပ်ဝပ်ပိုင်ပြီသို နကိုစိုတ်မစာ်စူးနုသအေတ်သပါန်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို နှိမျှအလေံဟိုဂလာန်သုာ်စုတ်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို နှိညးဟွံမဲကိုပွမထေပွတ် ပွမထေပွတ် ယဝ်ကတို်နှိကုအဲမွဲး ပွတ်ဂ် ပွဲမပြဟ်သန်ဟေင် နှိညးပါပွေင်ကွေ်မာန်ရ။ က္လဝံ ထပ်ဂမိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်အိန်မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန် ဒွေတ်လဝ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ပွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ် ဒေးရးတဲအိုတ်ရ။ သိုင်အိန် ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လဝ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာဝံ ပွဲမဒေးရးဂ်ရ ကလိဝံဒ် သိုင်အိန်တဲရ ရဲဝံ တွံကိုရ။

သတ်မိုဟ် မကောန်စိုတ်လွီုမြဲမြန် မိမဂမိုင် မျှအလေံသွေ်သေ်ရ် ညးဇော်ဂမိုင် ပွဲဂကူ မလေပ်ဟိုသွေးဂလာန်မချိုန်ချောန်ဇိပ်ဂိုပ် မျှအလေံပါကွေ် ဂလာန်ဗဇိုအကြာ ပါကွေ်ပွသအေတ်သပါန်တဲ မျှကိုဂလာန်မသုာ်စုတ် မစိုန်သကိုကောံပွမဒွေံဗတောန် မလေပ်လွီုနဗိန်ကွေ်ပွတ်ဒေါသဂ် ပွဲစုတ် ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင် ဟိုသွေးတ ရဲဝံမွဲး ညးသပ္ပရိုဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံကိုရ)။

၂။ သုတ်သက္ကနာမ

၂၅၈။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမျှပိုင်ကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ကိုခမိဂမိုင် ဂလာန်ဝံရ။ ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေံဂ် နှိကျင် မင်ဗွာ်မျှယုမဃရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “မဃဝ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကျင်ဒါန် ပွဲကိုပ်ကွာရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ပုရိန္ဒဒ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကျင်ဒါန် ပွဲမရေ်သေ်ရ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သက္က” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကျင်ဒါန် ဖြပ်ဇူဒိုရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ဝါသဝ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဟိုတ်ပရူပရာမ္မဲလှိုက်လေဝ် နဗ္ဗတ် မွဲဇာဓဝ် ချပ်မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သဟဿက္ခ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် မျှကိုသမ္ဘာမျှယုသုဇာ ကောန်ဝုတ် အသူရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သုဇမ္မတိ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမိတအ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ကိုသွဒ်သိုင်မတွံဂးဒ်ဒ်မဝံအလိုအသီ ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင် ဒ်ဒ်မဒ်ဇော်သကိုပ်သကရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ဒေဝါနမိန္ဒ” ရဲဝံ ကော်ခရ။

ယွံခမီတအံ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဃောဒိမ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်
 နွေတ်လဝ် ဂကောံနွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ်ဒေးရးတဲအိုတ်ရ။ သိုင်အိန်
 ဟိုတ်ဒဒ်မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်နွေတ်လဝ် ဂကောံနွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ဗွဲမဒေးရးဂ်ရ ကလိဂွံဒဒ်
 သိုင်အိန်တဲရ။ ဂကောံနွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ညးသေံအိုတ်ရော? စိုက်လအိတ်လမျို
 ဒ်ညးကောန်စိုတ်လွီုမြဲမြန်မိမဂမ္ဘိုင်ရ။ စိုက်လအိတ်လမျို ဒ်ညးမုံအလေံ သွရေံသေံရ်ညးဇော်
 ဂမ္ဘိုင်ပွဲဂကူရ။ စိုက်လအိတ်လမျို ဒ်ညးမုံအလေံဟိုသုးဂလားန် မချိုန်သျှောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ရ။ စိုက်
 လအိတ်လမျို ဒ်ညးမုံအလေံဟုံဟိုဂလားန်ဗဇိုအကြာရ။ စိုက်လအိတ်လမျို ဒ်ညးမုံကိုပွမ
 သုးပွးပွးဗးဗး သွက်ဂွံကိုဒါန် အခါကာလအိုတ်သို ညးမုံကိုတဲမသအးဇး ညးမိပ်လဟိုင်
 ပွဲပွမကိုဒါန်သုးပွး ညးထေက်ကိုတုဟ်နအာတ် ညးမိပ်လဟိုင်ပွဲပွမကိုဒါန်သုးပွး ပါပတိတ်ကိုတဲ
 ဒ်ညးအုပ်စုပ်ပိုင်ပြီသို နကိုစိုတ်မစာ်စူးနသအေတ်သပါန်ရ။ စိုက်လအိတ်လမျို ဒ်ညးမုံအလေံ
 ဟိုဂလားန်သုာ်စုတ်ရ။ စိုက်လအိတ်လမျို ဒ်ညးဟုံမဲ့ကိုပွမထေံပုတ် ပွမထေံပုတ် ယဝ်ကတိုဒ်
 ကုအဲမူး ပုတ်ဂ် ဗွဲမပြဟ်သန်ဟေင် ဒ်ညးပါပွေင်ကောံမာန်ရ။ ဣဂွံထပ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအံ
 သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဃောဒိမ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်နွေတ်လဝ် ဂကောံနွေတ်
 ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ်ဒေးရးတဲအိုတ်ရ။ သိုင်အိန် ဟိုတ်ဒဒ်မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်နွေတ်
 လဝ် ဂကောံနွေတ်ဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်ပြကာဂ် ဗွဲမဒေးရးဂ်ရ ကလိဂွံဒဒ်သိုင်အိန်တဲရ ရဲဝံ တွံကိုရ။

သတ်မ္မိဟ် မကောန်စိုတ်လွီုမြဲမြန် မိမဂမ္ဘိုင် မုံအလေံသွရေံသေံရ် ညးဇော်
 ဂမ္ဘိုင်ပွဲဂကူ မလေပ်ဟိုသုးဂလားန်မချိုန်သျှောတ်ဇိပ်ဂိုပ် မုံအလေံပါကောံ ဂလားန်ဗဇို
 အကြာ ပါကောံပွမသအေတ်သပါန်တဲ မုံကိုဂလားန်မသုာ်စုတ် မစိုန်သကိုကောံပွမဒေံ
 ဗတောန် မလေပ်လွီုဗဇိုမုန်ကောံပုတ်ဒေါသဂ် ဗွဲစုတ် ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ဟိုသုးတ
 ရဲဝံမူး ညးသပ္ပရိဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံကိုရ)။

၃။ သုတ်မဟာလိ

၂၅၉။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်မုံကိုအထောင့်
 ကအ်ကွအ် အမဲ့ဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်လိစ္ဆဝီမဟာလိ မှောံပြာပ်
 အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမူး ဂဇာ်ကေတ်
 ပွဲဒုတဲမဗွဲမဲ့တဲ “ယွံကျက်မုံပိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကေင်ညာတ်ဒိုင်သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတ
 ဂမ္ဘိုင်ဟာ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံမဟာလိ အဲကျက် ကေင်ညာတ်သိုင်အိန်
 မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဟေင်ရ ရဲဝံ သုးတဲရ။ ယွံကျက်မုံပိုင် သိုင်အိန်ဂ် ကြက်ဒ်သိုင်အိန်
 ပတုပ်ပတောံရ။ ယွံကျက်မုံပိုင် ဂလားန်ဂ် သုာ်ပြရ။ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဂ် ဖြိုင်ကို
 ညာတ်မာန်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံမဟာလိ အဲကျက်ဂ် ဒဒ်သိုင်အိန်လေဝ် တီရ။ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်

မလေပ်သွကိုဒဒ်သိုင်အိန်လေဝ် တီရ၊ သိုင်အိန် ဟိုတ်ပွမဒဂိုန်ဒွေတ်လဝ်ခရ်ဂမိုင်ဂ် ဗွဲမဒးရး
ဂ်ရ ကလိဝံဒဒ်သိုင်အိန်ရ၊ ခရ်ဂ်လေဝ် အဲတီရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဒ်ကွါင်မင်ဗွဲ
မ္မုယုမဃရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “မဃဝ” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကွါင်ဒါန်
ဗွဲကိုပ်ကွာရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ပုရိန္ဒဒ” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကွါင်ဒါန်
ဗွဲမရေံသေံရ်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သက္က” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ကိုကွါင်ဒါန်
ဇြပ်ဇုဒီရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ဝါသဝ” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဟိုတ်ပရူပရာမ္မဲလှီုဂ်လေဝ် နဗ္ဗတ်
မွဲခဏခပ် ချပ်မာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သဟဿက္ခ” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် မ္မုကိုသမ္ဘာမ္မုယုသုဇာ ကောန်ဝုတ်
အသုရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “သုဇမ္ပတိ” ရံဝံ ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ကိုသွဒ်သိုင်မတွံဒးဒ်မဝံအလိုအသီ
ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင် ဒ်ဒ်မဒ်ဇော်သကိုပ်သကရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သိုင်အိန်ဂ် “ဒေဝါနမိန္ဒ” ရံဝံ
ကော်ခရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဲဒေဝတ်ဂမိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဒဂိုန်
ဒွေတ်လဝ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပင်စုမ်ရမ်ဒးရးတဲအိုတ်ရ၊ သိုင်အိန်
ဟိုတ်ဒ်ဒ်မဂပ်ဒဂိုန်ဒွေတ်လဝ် ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ဗွဲမဒးရးဂ်ရ ကလိဝံဒဒ်
သိုင်အိန်တဲရ၊ ဂကောံဒွေတ်ဝတ်ဂမိုင်ထပ်ပြကာ ညးဍဲအိုတ်ရော? စိုကိုလအိတ်လမျို
ဒ်ညးကောန်စိုတ်လှီုမြိန်မိမဂမိုင်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမ္မုအလေံ သွရေံသေံရ်ညးဇော်
ဂမိုင်ပွဲဂကုရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမ္မုအလေံဟိုတ်သွးဂလားန် မချိုန်ချောတ်ဇိပ်ဂိုပ်ရ။ စိုကို
လအိတ်လမျို ဒ်ညးမ္မုအလေံ ဟံဟိုတ်လားန်ဗဇိုအကြာရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးမ္မုကို
ပွမသွးပွးပွးပွးစးစး သွက်ဝံကိုဒါန် အခါကာလအိုတ်သို ညးမ္မုကိုတဲမသအးဇုး ညးမိပ်လဟိင်
ပွဲပွမကိုဒါန်သွးပွး ညးထေက်ကို တွာန်နအာတ် ညးမိပ်လဟိင် ပွဲပွမကိုဒါန်သွးပွး ပါပတိတ်
ကိုတဲ ဒ်ညးအုပ်စုပ်ပိုင်ပြီသို နကိုစိုတ်မစာ်စူးနုသအေတ်သပါန်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်မ္မု
အလေံ ဟိုတ်လားန်သုတ်စုတ်ရ။ စိုကိုလအိတ်လမျို ဒ်ညးဟံမ္မုကိုပွမထေံပုတ် ပွမထေံပုတ်
ယဝ်ကတိဒ်ကုအဲမွဲး ပုတ်ဂ် ဗွဲမပြဟ်သန်ဟေင် ဒ်ညးပါပွေင်ကောံမာန်ရ။ ဣဝံထပ်ဂမိုင်ရ။

ယွံမဟာလိ သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒေဝတလဝ် ဂကောံဒေဝတဝတဂမ္ဘိုင်ထပှ်ပြကာ ဗွဲမချိုက်ပေင်စုမ်ရမ်းဒးရးတဲအိုတ်ရ။ သိုင်အိန် ဟိုတ်ဒဒ် မဂပ်ဝ်ဒဂိုန်ဒေဝတလဝ် ဂကောံဒေဝတဝတဂမ္ဘိုင်ထပှ်ပြကာဝံ ဗွဲမဒးရးဂ်ရ ကလိဝံဒဒ်သိုင်အိန် တဲရ ရဲဝံ တွံကိုရ။

သတ်မ္မိဟ် မကောန်စိုတ်လွီုမြဲပြန်မိမဂမ္ဘိုင် မှုံအလေံသွရေံသေံရ် ညးဇော်ဂမ္ဘိုင် ပွဲဂကူ မလေပ်ဟိုသွးဂလားန်မချိုန်ချောန်ဇိပ်ဂိုပ် မှုံအလေံပါကေံ ဂလားန်ဗဇိုအကြာ ပါကေံပွသအေတ်သပါန်တဲ မှုံကိုဂလားန်မသုတ်စုတ် မစိုန်သကိုကောံပွမဒေံဗတောန် မလေပ်လွီုနိဗပိန်ကေံပွတ်ဒေံသဂ် ဗွဲစုတ် ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ဟိုသွးတ ရဲဝံမွး ညးသပျုရိုဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံကိုရ)။

၄။ သုတ်ဒလိဒ္ဒ

၂၆၀။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒုတဲကို ဗွဲစုတ် လွီုလဝ်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင် တိုန် ခမိဂမ္ဘိုင် ရဲဝံမွး “ယွံခမိတအ်” ရ။ “ယွံကျက်မွဲပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလားန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ကေင်ဒ်ကွင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် တြဲမွဲဂ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟေင် ဒ်ကွင် မ္မိဟ်ဒိုင်ဂတ် ထေက်ကိုဆာန်ချူ မ္မိဟ်ကဆံင်သပ်ရ။ တြဲဂ် ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ဓရသဒ္ဒါပွမလျှင် ပတေံ ပွဲသာသနာကျက်တြဲ မဂပ်ဝ်တွံလဝ်ဗွဲမဒးရးရ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်သီလရ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ‘သုတ’လမိင်လညာတ်ရ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ‘စာဂ’ပွမသွးပွးရ။ ဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ပညာရ။ တြဲဂ် သေဝံဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ် သဒ္ဒါ,သီလ,သုတ,စာဂ,ပညာ ပွဲဓမ္မဝိနယ (သာသနာ) ကျက်တြဲမဂပ်ဝ် တွံလဝ်ဗွဲမဒးရးတဲ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ဒဒ်ဗေတ်သွးဒေဝတတာဝတိ ဂမ္ဘိုင် ပွဲချင်သွပ် ဒ်လအာဂတ်ခိုဟ်ဆဲရ။ ဒေဝတဂ် နကိုရုပ်သ်ကို နကိုသကအ်တို့ဝါရကို လောန်ဒေဝတသအာင်ဂမ္ဘိုင်တဲ ရာင်ဆဲရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအရာဒ်သ်ဂ် ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။ ပျုတ်ဗဒေက်အိုတ်ရ။ ဟိုပတိုန်ဒုဟ်အိုတ်ရ။ ယွံသကအ်တအ် ဒ်အမ်သပ် ကေံရ။ ဟံကေင်ဒ်မွဲလေံ ဒ်ကွင်ရသွံ။ ဂလားန်ဂ်သုပြရ။ ကောန်ဒေဝတဝံ ဃောဒ်မ္မိဟ်ကွာတေံဂ် ဒ်ကွင်မ္မိဟ်ဒိုင်ဂတ် ထေက်ကိုဆာန်ချူ မ္မိဟ်ကဆံင်သပ်ရ။ ညးဂ် ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနု ချိုတ်တဲဂ် အာစိုပ်ဒဒ် ဗေတ်သွးဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ပွဲချင်သွပ် ဒ်လအာဂတ်ခိုဟ်ဆဲရ။ ဒေဝတဂ် နကိုရုပ်သ်ကို နကိုသကအ်တို့ဝါရကို လောန်နုဒေဝတသအာင်ဂမ္ဘိုင်တဲ ရာင်ဆဲရ ရဲဝံ ဟိုဂရိုဟ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင် ကော်ဒေဝတဂမ္ဘိုင်တဲ ဟိုသွးရ “ယွံသကအ်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် လွဟိုဂရိုဟ်ကောန်ဒေဝတဂ်အိုတ်ညိ။ ကောန်ဒေဝတဝံ

ဃောဒိမ္မိဟိက္ခာတေ ဒဂိန်ဂိုင်ကေတ် ဓရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ့ ပွဲသာသနာကျ်တြဲ မဂပ်ပ် တွံလင်ဗွဲမဒးရးရ၊ ဒဂိန်ဂိုင်ကေတ်သီလရ၊ ဒဂိန်ဂိုင်ကေတ် ‘သုတ’လမိင်လညာတ်ရ၊ ဒဂိန် ဂိုင်ကေတ် ‘စာဂ’ ပွမသွးပွးရ၊ ဒဂိန်ဂိုင်ကေတ် ပညာရ။ ညးဂှ် ဟိုတ်မဒဂိန်ဂိုင်ကေတ် သဒ္ဓါ သီလ၊သုတ၊စာဂ၊ပညာ ပွဲဓမ္မဝိနယ(သာသနာ)ကျ်တြဲ မဂပ်ပ်တွံလင်ဗွဲမဒးရးရ ခန္တဇကု လိုလ်တုဲ ပွဲကြံနူချိုတ်တုဲဂှ် အာစိုပ်ဒဒ်ဗေတ်သွးဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် ပွဲချင်သွပ် နှိလအာ ဂတိခိုဟ်ဆဲးရ။ ကောန်ဒေဝတ်ဂှ် နကဵုရုပ်သက်ကို နကဵုသကအ်တို့ဝါရကို လောန်နူဒေဝတ် သအာင်ဂမ္တိုင်တုဲ ရာင်ဆဲးရ” ရံဝံဟိုသွးရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂှ် သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေ ဝတ်ဂမ္တိုင် သိုက်ဟိုဒွေံဗတောန် ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင်ဂှ်တုဲ ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံရ-

“ယွံသကအ်ဒေဝတ်တအ် ဩကုညးမွဲ ဓရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေ့ပွဲကျ် ဟံချီ တော်ရ၊ တန်တ ဗွဲမဒးရးရ၊ ဩကုပူဂိုလ်မွဲ သီလခိုဟ်ဆဲး အရီဂမ္တိုင်မဂပ်ပ် သိုက်မ္တိုင် မဂပ်ပ်ထိုင်သးလေဝ် နွံရ။

ဩကုပူဂိုလ်မွဲ ပွမလျှင်ဖြိုင်သိုက်ပွဲသင် နွံရ၊ လညာတ်မလဂူတပ်လေဝ် နွံရ၊ ပူဂိုလ်ဂှ် ညးဒိုက်ဂတ်ဟံသေင် ရံဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ပွမဂျိုင်လမျီု ညးဂှ် လှသွး (သွးသွး) ဟံသေင်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ တုပညာ မဗ်ဗျဟ် (သာသနာ)ဒွေံဗတောန်ကျ်ဂှ် သွးပတိတ်ဗြဟတ် သဒ္ဓါကို သီလကို ပွမလျှင်ဖြိုင်သိုက်ကို ပွမတိညာတ်ဓရ်ကို ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါရ” ရံဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၅။ သုတ်ရာမဏေယျက

၂၆၁။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂှ် သိုင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ပြာပ်ကျင် ဇရေင်တိလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲတုဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲတုဲမွဲ ဒတူဒိုင်ပွဲဒွဲမွဲတုဲ “ယွံ ကျ်မ္မံပိုင် မုရဋ္ဌာန်သက်လို ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲရ။

(ယွံသိုင်အိန်) အာရာမဂမ္တိုင် နှိအရာသွရှေ်သေ်ရ် မဂပ်ပ်ပြုပြေင်ဖန်ဗဒ်လပ် ဗွဲမဒးရးကို ဂြိုပ်တုံဆုဂမ္တိုင် နှိအရာသွရှေ်သေ်ရ်ကို ကွာဂမ္တိုင် မဂပ်ပ်ပြုပြေင်ဖန် ဗဒ်လပ် ဗွဲမဒးရးကို ဌာန်တိ နှိအရာသိုက်မ္တိုင်မ္တိဟ်ဂမ္တိုင် ကရေက်ထောံစိုတြဲ ကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။

ကွာန်ကိုဒ် ဂြိုပ်ကိုဒ် ဌာန်လျှော်သပ်ခလံက်ကိုဒ် လတူကုန်နီုကိုဒ် ဩပွဲဌာန်မွဲ တုအရုန်ဂမ္တိုင်ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဌာန်တိ ဒွဲတုအရုန်ဂမ္တိုင်ပဒတ်ဂှ် ဌာန်မိပ်လဟိုင်မွဲရ ရံဝံ (သွးတရ)။

၆။ သုတ်ယမောန

၂၆၂။ ပဲ့ကာလမဲ့အခါ တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပဲ့အခါင်ဂ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တိလမုံပိုင် ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမွဲး ဒတူဒိုင်ပဲ့ဒွဲမဲ့တဲ ဖျောတ်ဂရင်ပတီ တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“ယွံကျက်မုံပိုင် ကုသိုလ်မုံကိုဗိုဥပမိ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်မပူဇကို နွံပိုက်ကိုပွကုသိုလ်ထိုက်တဲ သတ်ဂမ္ဘိုင် မကောန်သွကို ကိုတ် မုရ ပဲ့ပူဂိုလ်မွဲမွဲး ဖိုဇှော်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပူဂိုလ်မဂ္ဂဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင်ပန် မဒ်ဃောဒေဝတလုတ်ကို ပူဂိုလ်ဖလဋ္ဌာန်ဂမ္ဘိုင် မတန်တဲ ပဲ့ဖိုလ်ကို အရိယသင်ဒွံတဝံ နှိဗ္ဗမလဂူတပ်ရ၊ ချိုက်ပေတ်ကောပ်ညာသီလသမာဓိရ။

ကုသိုလ် မုံကိုဗိုဥပမိ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင်မပူဇကို နွံပိုက်ကိုပွကုသိုလ်ထိုက်တဲ သတ်ဂမ္ဘိုင် မကောန်သွကို ကိုဒါန်ပဲ့အရိယသင်မွဲး ဖိုဇှော်ရ ရဝံ (သွဲးတရ)။

၇။ သုတ်ဗုဒ္ဓဝန္ဓနာ

၂၆၃။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပဲ့အခါင်ဂ် တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ပြာပ်အာဋ္ဌာန်ပဒတ်တဲတဲ သတင်ဒိုင် ညးမွဲခပ်ရ။ သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ကို ဗြိုသဟမ္ပတိကို ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်တဲမွဲး နိဿယဗ္ဗာကိုဇိုတြင်တူဟ်တူဟ်တဲ ဒတူဒိုင်အိုတ်ရ။ ပဲ့အခါင်ဂ် သိုင်အိန် မဒ်တုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဖျောတ်ဂရင်ပတီဂါထာဝံ ပဲ့ဇရေင်တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲရ—

“ယွံကျက်တြဲ မုံကိုလ္လီပရာ သြပ်ဒိုက်ကတိုညိ၊ ယွံကျက်တြဲ မုံကိုပွာန်မာရ်မဂပ်ပ် အံင်ဇှေတဲ မုံကိုသဇိုင်ဝန်ခန္ဓ မဂပ်ပ်ဇှေကွေ် မစာ်စူးနုဂတိုက်လေသ သြပ်ဂေတ်ဂေင် ပဲ့လောကညိ၊ ညံင်ရဗ္ဗိအဝဏ်ဂိတု ပဲ့အခါင်ပတမ်ဂိတုပေင် စ်သုန်တဲကို စိုတ်တိလ မုံပိုင်တုန် တိတ်ဗူး(နုကွါက်လှောင်မပ္ပိရာဂ) ဗွဲမဒးရးရ” ရဝံ ဖျောတ်ရ။

ယွံသိုင်အိန် ကျက်တြဲဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟဂပ်ပ်လှောင် ရဝံအိုတ်ရ၊ ယွံသိုင်အိန် ကျက်တြဲဂမ္ဘိုင်ဂ် ဂပ်ပ်လှောင်ရဝံအိုတ်ရ။

ယွံတိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ မုံကိုလ္လီပရာ သြပ်ဒိုက်ကတိုညိ၊ ယွံတိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ မုံကိုပွာန်မာရ် မဂပ်ပ်အံင်ဇှေတဲ မဒ်ညံင်ညးဇှော်ကွီ မစာ်စူးနုဂတိုက်လေသ သြပ် ဂေတ်ဂေင် ပဲ့လောကညိ၊ တိလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သြပ်ဟိုတုံခေင်ညိ၊ သတ်မတီကေတ် လောသွာဂမ္ဘိုင် ကြက်နွံအိုတ်ရ” ရဝံ ဂပ်ပ်လှောင်အိုတ်ရဏ် ဗြိုသဟမ္ပတိ(ဖျောတ်ရ)။

၈။ သုတ်ဂဟဋ္ဌဝန္တနာ

၂၆၄။ နိဒါန် ချင်သာရင်ရောင်။ ပွဲအခါခိုက် ။ ပ ။ သွေးတရ။ ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကွဲင် ကိုပ်ကွာတေတ်တုန် သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် “ယွံသကအ်မာတလိ ဩပ်ပဋ္ဌေတ်ပဋ္ဌေတ် ကွီစောတ် မဗွန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လီုညိ၊ တုဟ်နဗိုသုဝ် ဌာန်တိခိုဟ်ဆဲး ကြက်အာတ် ဥဒျာန်အိုတ်ရ” ရဝံ ဟိုသွေးကိုကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင်ရ။ “ယွံသွိုင်အိန် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် ဒင်ဝန်ကုသွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်တု ပဋ္ဌေတ်ပဋ္ဌေတ်ကွီစောတ် မဗွန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လီုတုမွဲး ဂရင်ပတိ ကုသွိုင်အိန်မဒ်တုနဲ ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ “ယွံတုညးသွိုင်အိန် ပဋ္ဌေတ်ပဋ္ဌေတ်ကွီစောတ် မဗွန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လီုတု ဒ်ရ၊ ဩပ်တိကေတ်အခါ သွက်ဂွံအာညိ၊ (သွက်ဂွံအာဂှ် ဒ်အတိုင်ပွက်တုညးသွိုင်အိန်ရ)” ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခါခိုက် သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဖျေုနုပ္ပါသာဒ် ဝေဇယန္တဝ်မွဲး ပင်ခွအ်သွိုင်တဲတု လျှော်ဒ်ဒိုဟ်ပန်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခါခိုက် မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် ဖျောတ်ကိုသွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် နကိုဂါထာရ—

“ယွံသွိုင်အိန် ဗြာဟ္မဏမလေပ်ဗိုဒ်ပိဂမ္တိုင်ကို ညးတန်တပွဲတိဂမ္တိုင်အိုတ်သိုကို သွိုင်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်ဝင်ဇော်ပန်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် မွဲကိုသကအ်တို့ဝါရ မဂ္တိုင်ကို လျှော်ဝတ်တုညးသွိုင်အိန်အိုတ်ရ၊ ယွံသွိုင်အိန် သိုကိုဒ်သုဂ် သွိုင်ဒေဝတ်ဇော် တုညးသွိုင်အိန်လျှော်ဂှ်တုန် သွိုင်ဒေဝတ်ဇော် မွဲယုသုလီုရော?” ရဝံ (ဖျောတ်ရ)။

ယွံမာတလိ ဗြာဟ္မဏမလေပ်ဗိုဒ်ပိဂမ္တိုင်ကို ညးတန်တပွဲတိဂမ္တိုင်အိုတ်သိုကို သွိုင်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်ဝင်ဇော်ပန်ဂမ္တိုင်ကို ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္တိုင် မွဲကိုသကအ်တို့ဝါရ မဂ္တိုင်ကို လျှော်ဝတ်အဲအိုတ်ရ။

အဲတုန် လျှော်ဝတ်ခမီဂမ္တိုင် မချိုက်ပေင်တကောံသီလ မွဲကိုပွမတန်ကြန် လုက် ဗတမ်တုဂမ္တိုင် မဂ္တိုင်သွေ့ မွဲကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး ဒေဝတ်မပြ် ဗွဲမဒးရးရ။

ယွံမာတလိ ဩညးဂမ္တိုင် တန်တပွဲသိုဂမ္တိုင်တု ကောန်သွတ် ပွကုသိုလ်ထိုက် အိုတ်ရ၊ မွဲကိုသီလအိုတ်ရ၊ ပြာပ်ခသီကို ရတ်ပိပြကာအိုတ်ရ၊ ကောန်စိုတ်မြိမြန် ကောန်သမ္ဘာ မဗွဲကိုခရ်အိုတ်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် (အဲ)လျှော်ရ ရဝံ (သွေးရ)။

ယွံသွိုင်အိန် ဩညးဂမ္တိုင် တုညးသွိုင်အိန်လျှော်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် ပွဲလောကဝံ ပြတ်အိုတ်ရဂး၊ ယွံသွိုင်အိန် ဩညးဂမ္တိုင် (တုညးသွိုင်အိန်) လျှော်ရ၊ ညးဂမ္တိုင် အဲချိုက်လေပ် လျှော်ရ ရဝံ ဟိုသွေးရ။

သွိုင်အိန် မကောင်ဒ်မင်ဗွဲမဃ မဒ်တုသိုသုဇာ မဒ်ဇော်သကိုပ်သကှ် ဟိုသွေး ဂလာန်ဝံတု လျှော်ဒ်ဒိုဟ်ပန်ဂမ္တိုင်တုမွဲး တိုန်ချိုက်ကေတ်ကွီစောတ်ရ။

၉။ သုတ်သတ္ထာရဝဋ္ဌနာ

၂၆၅။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ယွံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ကို “ယွံသကအ်မာတလိ ဩဝ်ပဠေဝ်ပဠေတ်ကိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ်ချေ အာဇာနယ်လီုညိ။ တူဟ်နဗိုသေဝ်ဌာန်တိခိုဟ်ဆဲး ကြက်အာတိဥဒျာန်အိုတ်ရ” ရဝံ ဟိုသုးကို ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင်ရ။ “ယွံသွိုင်အိန် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ကောန်ဒေဝတ်မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် ဒုင်ဝန်ကုသွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်တု ပဠေဝ်ပဠေတ်ကိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ် ချေအာဇာနယ်လီုတုမွဲး ဂရင်ပတိ ကုသွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ရ “ယွံတုညးသွိုင်အိန် ပဠေဝ်ပဠေတ်ကိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လီုတုဒ်ရ။ ဩဝ်တိကေတ် အခိုင်သွက်ဝံ အာညိ။ (သွက်ဝံအာဂ် ဒ်အတိုင်ပွက် တုညးသွိုင်အိန်ရ)” ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် ဇော်နုပြာသာဒ်ဝေယန္တဝံး ပင်ခွအ်သွပ်တဲတု လှောင်တိလမ္မုပိုင်ကျ်တြဲရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင် မာတလိ မဒ်ညးရီုဗင် ဖျောတ်ကို သွိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္တိုင် နကိုဂါထာရ—

“ယွံသွိုင်အိန် ဒေဝတ်ဂမ္တိုင်ကို မှိုဟ်ဂမ္တိုင်ကို လှောင်တဲတုညးသွိုင်အိန်အိုတ်ရ။ သိုကိုလှောင်တဲသက်အိုတ် ဒေဝတ်သွိုင်အိန်လှောင်တုန် မှိုယုသက်လီုရော?” ရဝံ (ဖျောတ်ရ)။

ယွံမာတလိ ပွဲလောကမဒ်မ္မဲဟာန်ကျောံဒေဝတ်ဝံ ဩကျ်တြဲ မပြင်တိကေတ် အလိုဇကုမဃုဝံစွတ်မွဲ နွံရ။ ကျ်တြဲ မှိုကိုယုဟံယုတ်ဒေက်ဂ် အဲလှောင်ရ။

ယွံမာတလိ ဩကုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္တိုင် ‘ရာဂ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဒေါသ’ပွမထွေန်စပ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂမ္တိုင် စူးနုပွမဟန်စပ်အိုတ်ရ။ မှိုကိုအာသဝအိုတ်အာတုအိုတ်ရ။ ထေက်ဒုင် ဒါန်မပြအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်တုအရှန်ဂမ္တိုင် အဲလှောင်ရ။

ယွံမာတလိ ဩ‘သေက္ခ’ညးမဒ်ဃောဒွေတ်လုတ်ဂမ္တိုင် ပါပွေင်ကျေ ရာဂဒေါသ အိုတ်ရ။ ကလိလောန်အဝိဇ္ဇာအိုတ်ရ။ မိပ်လဟိုင် ပွဲပွမပလီုပလာ်ကျေ (ဒုဒ်ခိုင်ဝဋ်) ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တု ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာ ဒ်ဃောဒွေတ်မဗ္ဗဲအိုတ်ရ။ ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ ညးမဒ်ဃော ဒွေတ်လုတ်ထံဂမ္တိုင် အဲလှောင်ရ ရဝံ (သုးရ)။

ယွံသွိုင်အိန် ဩညးဂမ္တိုင် တုညးသွိုင်အိန် လှောင်ရ။ ညးဂမ္တိုင် ပွဲလောကဝံ ပြတ်အိုတ်ရဂး။ ယွံသွိုင်အိန် ဩညးဂမ္တိုင် (တုညးသွိုင်အိန်) လှောင်ရ။ ညးဂမ္တိုင် အဲဒိုက်လေဝ် လှောင်ရ ရဝံ ဟိုသုးရ။

သွိုင်အိန် မကောင်ဒ်မင်ဗွာဲမဃ မဒ်တုသိုသုဇာ မဒ်ဇော်သကိုပ်သကက် ဟိုသုး ဂလာန်ဝံတု လှောင်ဒိုဟ်ပန်ဂမ္တိုင်တုမွဲး တိုန်ဒိုက်ကေတ်ကိစောတ်ရ။

၁၀။ သုတ်သံဃဝန္တနာ

၂၆၆။ နိဒါန် ချင်သာရဏ်ရောင်။ ပွဲအခါ၌ ။ ပ ။ သွေးတရ။ ယွံခမိတအ် ကောင်ဒုံကျင် ကိုပ်ကွာတေတုန် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင် “ယွံသကအ်မာတလိ ဩဝပဠေဝပဠေတ် က္ခိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လို့ညါ၊ တုဟ်နဗိုသေဝ်ဌာန်တိခိုဟ်ဆဲ ကြက်အာတ် ဥဒျာန်အိုတ်ရ” ရဝံ ဟိုသွေးကိုကောန်ဒေဝတမာတလိ မဒ်ညးရီုဗင်ရ။ “ယွံသိုင်အိန် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ကောန်ဒေဝတမာတလိ မဒ်ညးရီုဗင်၌ ဒင်ဝန်ကုသိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင်တု ပဠေဝပဠေတ်က္ခိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လို့တုမွဲး ဂရင်ပတိ ကုသိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲ ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ “ယွံတုညးသိုင်အိန် ပဠေဝပဠေတ်က္ခိစောတ် မဗ္ဗန်လဝ်ချေအာဇာနယ်လို့တု နိရ၊ ဩဝတိကေတ် အခါသွက်ဂွံအာညါ၊ (သွက်ဂွံအာ၌ နှိအတိုင်ပွက်တုညးသိုင်အိန်ရ)” ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခါ၌ သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဇော်နုပြာသာဒ် ဝေဇယန္တဝ္ဗမွဲး ပင်ခွအ်သိုပ်တဲတု လှောင်ခမိသင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခါ၌ မာတလိမဒ် ညးရီုဗင်၌ ဖျောတ်ကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတဂမ္ဘိုင် နကိုဂါထာရ—

“ယွံသိုင်အိန် ဩမ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် သတိက်သတင်ပွဲဗင်ဂွံမိ မအဲအေင်အိုတ်ရ၊ တို့ဗျိုက် ပွဲဇုသမ်အဲမတံဂး ဗင်ဂွံမိအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံဗျိုတဟင်ထင်အိုတ်ရ၊ မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် ဂ်ဟေင် သွေးလှောင် တုညးသိုင်အိန်အိုတ်ရ။

မ္မိဟ်ဂမ္ဘိုင် မဟံပဒတ်သိုက်ကိုန်၌ သျှိုက်ဆာန်မုရဲမွဲရော? ဩဝဟိုသွေး ဒေဝတခမိ ရသိဂမ္ဘိုင်ညါ၊ ကြက်ကလင်တ ဂလာန်တုညးသိုင်အိန်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်ရ)။

ယွံမာတလိ ခမိဂမ္ဘိုင်၌ ဩနုကွာန်မွဲ စာ်စူးအာအိုတ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမသေဝ်မဲဂမ္ဘိုင်၌ နိတု အာတ်(နုကွာန်၌)အိုတ်ရ၊ သျှိုက်ဆာန်တ ဒေဝတခမိဂမ္ဘိုင် မဟံပဒတ်သိုက်ကိုန်ရ။

ကုခမိဂမ္ဘိုင်၌ ဟံစုတ်စွဲလဝ်တြပ်ဩဝံ ပွဲဟင်စာတ်အိုတ်ရ၊ ဟံဒေဝစွဲလဝ် ပွဲနင် ထွဲဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲနတိုင်ဂမ္ဘိုင်ကိုအိုတ်ရ၊ ပိဏ္ဏပါတ်ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ဖျိုန်လဝ်တုဒ်ဂ်ဟေင် ဂွံသေဝ်အိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင် မ္မုကိုဒေဝတိခိုဟ်ဆဲ၌ ယိုပ်ယာပ်တ နကိုပိဏ္ဏပါတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဂွံသေဝ်ဂ်အိုတ်ရ။

တုပညာဂမ္ဘိုင် မ္မုကိုပွမချပ်ဂွန် နမချပ်ဂွန်ခိုဟ်ဆဲအိုတ်ရ၊ မ္မုကိုပွမပဒတ် သိုတ် သိုတ်ဖြဲအိုတ်၌တု အာညီသာသုဟ်သုန်အိုတ်ရ၊ ကုဒေဝတဂမ္ဘိုင်တုန် ဇော်စးကို အသူဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်လေဝ် ဇော်စး(ရင်သကအ်)အိုတ်ရ။

ယွံမာတလိ ပွဲလဒေါပ်ညးမဇော်စးဂမ္ဘိုင် ဟံမွဲကိုပွမဇော်စးအိုတ်ရ၊ ပွဲလဒေါပ်ညး မ္မုကိုလွဟ်လနက်ဂမ္ဘိုင် သွေးထောံကွေံ လွဟ်လနက်တုဒ်အိုတ်ရ၊ ပွဲလဒေါပ်ညးမ္မုကို ပွမဂိုင်ကေတ် မပ္ပံကိုဘဝယောနိဂမ္ဘိုင် ဟံမွဲကိုပွမဂိုင်ကေတ်ဘဝယောနိ မမိက်ကို မွဲမွဲအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်၌ အဲလှောင်ရ ရဝံ သွေးရ။

ယွံသွင်အိန် ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် တုဉ္ဇးသွင်အိန် လောဘရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် ပွဲလောကဝံ ပြတ်အိုတ်ရဂး၊ ယွံသွင်အိန် ဩဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် (တုဉ္ဇးသွင်အိန်) လောဘရ၊ ဉ္ဇးဂမ္ဘိုင် အဲဒိုက်လေဝ် လောဘရ ရံဝံ ဟိုသုးရ။

သွင်အိန် မကေင်ဒ်မင်ဗ္ဗဲမဃ မဒ်တုသိုသုဇာ မဒ်ဇ္ဇေသကုပ်သကုတ် ဟိုသုး ဂလာန်ဝံတဲ လောဘဒိုဟ်ပန်ဂမ္ဘိုင်တဲမွဲး တိုန်ဍိုက်ကေတ်ကွီစောတ်ရ။

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

၃။ ဝဂ်တတိယ ၁။ သုတ်ဆေတွာ

၂၆၇။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ သွင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတဂမ္ဘိုင် ပြာပ်ကျင် ဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲတဲ လောဘသွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲတဲမွဲး ဒေဝဒွင်ပွဲဒွဲတဲ သွင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဖျောတ်ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြဲ နကိုဂါထာရ—

“မုအရာမ္မဲ သကုတ်ဗပိုတ်ကွေံမွဲး သေဝံပဒတ် ဗွဲတသိုခိရော? မုအရာမ္မဲ သကုတ် ဗပိုတ်ကွေံမွဲး ဟံဒးဂွိုင်စံင်တူရော? သကုတ်ဗပိုတ်ကွေံ မုရကုဓရ်မ္မဲ သျိုက်မျိုက်တဲ ဂ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသွင်အိန် သကုတ်ဗပိုတ်ကွေံ ပွတ်ဒေါသမ္မး သေဝံပဒတ်ဗွဲတသိုခိရ၊ သကုတ် ဗပိုတ်ကွေံ ပွတ်ဒေါသမ္မး ဟံဒးဂွိုင်စံင်တူရ၊ ပွမသကုတ်ဗပိုတ်ကွေံ ကုပွတ်ဒေါသ မ္မုကိုရိတ်တမ်မ္မး ဂျိ မ္မုကိုကွေတ်မ္မး ပွမဍုတ်ကြိုအ်၌ အရီဂမ္ဘိုင် ထိုင်သးအိုတ်ရ၊ ပွတ်ဒေါသဂ်ဟေင် သကုတ်ဗပိုတ်ကွေံမွဲး ဟံဒးဂွိုင်စံင်တူရ ရံဝံ (သုးတရ)။

၂။ သုတ်ဒုဗ္ဗဏ္ဍိယ

၂၆၈။ နိဒါန် ချင်သာရဉ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်၌ ။ ပ ။ သုးတရ။ ယွံခမီတအ် ကေင်ဒ်ကျင် ကိုပ်ကွာတေံတုန် ကောန်ဒေဝတမ္မဲ ရုပ်သင်ဟံကျေပ် မသင်ကွတ် ဂဇာဒွင် ပွဲဒွဲသွင်အိန်မဒ် တုနုဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်၌ ကောန်ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် “ယွံသကအ်တအ် ဒ်အမ်သင်ကွေံရ၊ ဟံကေင်ဒ်မ္မဲလေ၌ ဒ်ကျင်ရသွံ၊ ကောန်ဒေဝတ ရုပ်သင်ဟံကျေပ် မသင်ကွေံ ဂဇာဒွင်ပွဲဒွဲသွင်အိန် မဒ်တုနုဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရသွံ” ရံဝံ ဟိုဂရိဟ်အိုတ်ရ၊ ပျုတ်ဗွေက်အိုတ်ရ၊ ဟိုပတိုန်ဒုဟ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ဇာပ်ဟိုဂရိဟ် ဇာပ်ပျုတ်ဗွေက် ဇာပ်ဟိုပတိုန်ဒုဟ် ကောန်ဒေဝတဂ် သာတဲ ရုပ်သင်ကျေပ်ခိုင်ရ၊ သာတဲ ထေက်ကိုဗိုဒိုဟ် ခိုင်ရ၊ သာတဲ နွံကိုလျိုင်ခိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်၌ ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာဇရေင် သွင်အိန်မဒ်တုနု ဒေဝတဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ ဂရင်ပတီ သွင်အိန်ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ “ယွံတုဉ္ဇးသွင်အိန် ကောန်ဒေဝတမ္မဲ

ရုပ်သင်္ဘောကျော် မသင်္ဂကွက် ဂဇာနိဒ္ဓိပုဒ်သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံတုညး သွင်အိန် ပွဲအရာဂဇာနိဒ္ဓိ ကောန်ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင် ‘ယွံသကအိတအိ နှိအမ်သင်္ဂကွေရ၊ ဟုံကောင်နှိမ္မဲလှေ နှိကျင်ရသွံ၊ ကောန်ဒေဝတ ရုပ်သင်္ဘောကျော် မသင်္ဂကွက် ဂဇာနိဒ္ဓိပုဒ်သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရသွံ’ ရဲပွဲ ဟုံဂရိဟ်အိုတ်ရ၊ ပျုတ်ဗွေက်အိုတ်ရ၊ ဟုံပတိုန်ဒုဟ် အိုတ်ရ။ ယွံတုညးသွင်အိန် ဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဇာပ်ဟုံဂရိဟ် ဇာပ်ပျုတ်ဗွေက် ဇာပ်ဟုံပတိုန်ဒုဟ် ကောန်ဒေဝတဂ္ဘိုင် သာတု ရုပ်သင်္ဘောကျော်ခွင်ရ၊ သာတု ထေက်ကိုဗိုဟ်ခွင်ရ၊ သာတု နွံကိုလျိုင် ခွင်ရ” ရဲပွဲ ဂရင်ပတိအိုတ်ရ။ ယွံသကအိဒေဝတတအိ ဒေဝတဂ္ဘိုင် ကြက်နှိဒေဝတ မုံယု၊ ကောသောက္ခရောင် ထေင်ရ ရဲပွဲ သုးရ။

ယွံမိတအိ ပွဲအခိုင်ဂ္ဘိုင်သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ပြာပ်အာဇရေင် ကောန် ဒေဝတကောသောက္ခတု လွက်ကွေဟ်ပတိုန်ယာတ်ကွေဟ် ပွဲဗွေလပါ်တု တံင်ယုပုင်ဂ္ဘိုင် ထံက် ပွဲတိတု ပင်ခွအိသွိုင်တု လျှောင်ဏာဇရေင် ကောန်ဒေဝတကောသောက္ခတု “ယွံသကအိ အဲဂ္ဘိုင် သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ၊ အဲဂ္ဘိုင် သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင်ရ” ရဲပွဲ ဟုံလှိုင်ယု၊ ဗွေတ်ပိဝါရ။ ယွံမိတအိ သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဇာပ်ဟုံလှိုင်တိုန် ဇာပ်ဟုံလှိုင်တိုန်ယုဂ္ဘိုင် ဒေဝတဂ္ဘိုင် သာတု ရုပ်သင်္ဘောကျော်ကျင် သာတု သင်္ဂကွကျင်ဂ္ဘိုင်တု ပွဲဌာန်ဂ္ဘိုင်ဟေင် ကွေဗွန်အာရ။ ယွံမိတအိ ပွဲအခိုင်ဂ္ဘိုင်သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဂဇာနိပုဒ်ဇကုတု သွက်မိက်ဒွေံဗတောန် ဒေဝတတာဝတိဂမ္ဘိုင်တု ဖျောတ်တိုန်ဂါထာ ဂမ္ဘိုင်ပွဲရ—

“အဲ ဟုံမ္မဲကိုစိုတ် မိက်ကိုဂ္ဘိုင်ဂ္ဘိုင်ရ၊ သွက်ပွဲဗက်အာ အလိုက်ပွဲက်ပွတ် ဟုံလေဝဲ သွာရ၊ အဲ ပွတ်ဟုံတိတ် လုက်ကာလမဂ္ဘိုင်သေ့ရ၊ ပွတ်ဒေါသ ဟုံတန်တုပွဲအဲရ။

အဲ ဟုံတန်ပွတ်တိတ်တု ဟုံဟုံဂလာန် မကြိုင်မိုဟ်သကာတ်မြဟ်ရ၊ ဟုံဟုံလှိုင် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ညာတ်ကေတ်ဒတုဖိုဇကု ဗွေမဒးရဲဂ္ဘိုင်တု ဖျင်လင်ဇကုဇကု ဗွေမဒးရဲရ” ရဲပွဲ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၃။ သုတ်သမ္မရိမာယာ

၂၆၉။ နိဒါန် သာရဏ်ရောင်။ တီလမုံပိုင်ကျော်တြဲ သုးတိုန် ရဲပွဲရ။ ယွံမိတအိ ကောင် နှိကျင် ကိုပ်ကွာတေံတုန် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် အာစိုပ်ဒ်ဒ်ဒ် ဂိယဲဗွေသကာတ်ဂ္ဘိုင်တု ကတိန် ယဲရ။ ယွံမိတအိ ပွဲအခိုင်ဂ္ဘိုင်သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် သွက်သွာန်သျှက်ညးဂိယဲဂ္ဘိုင်တု ပြာပ်အာဇရေင် ဝေပစိတ္တိအသုရိန်ရ၊ ယွံမိတအိ ဝေပစိတ္တိအသုရိန် သေ့ညာတ်ကေတ် သွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ကျင်ခွင်နုဇမ္မေဟေင်တု “ယွံသွင်အိန် ဝီဂဉ္စကိုအဲညိ” ရဲပွဲ ဟုံသုးကိုသွင်အိန် မဒိတုနာဒေဝတဂမ္ဘိုင် ဂလာန်ပွဲရ။ ယွံဝေပစိတ္တိအသုရိန် ဗတောန် ကိုအဲမာယာ ပွမလေ့လုန်သမ္မရိအသုညိ ရဲပွဲ (သွင်အိန်)သုးရ။ ယွံသကအိသွင်အိန် စိုက်

အဲသွာန်အသူဂမ္ဘိုင်တဲဂ် ဩဝ်လုတ်မင်ဒိုင်ညိက္ခာ ရဲပွဲ သုးရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိ အသုရိန်ဂ် “ယွံသကအ်အသူတအ် မာယာပွမလေ့လုန်သမ္မရိအသူဂ် ဗတောန်ကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် ဝံဟာ” ရဲပွဲ သွာန်အသူဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံသကအ်ဝေပစိတ္တိအသုရိန် မာယာပွမလေ့လုန်သမ္မရိအသူဂ် လုဗတောန်ကိုသိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ညိ ရဲပွဲ ဟိုသုးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ဝေပစိတ္တိအသုရိန် ကလေင်ဖျောတ်ကို သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင် နကိုဂါထာရ—

“ယွံသိုင်အိန် ယွံသိုင်အိန်သိုင်ဒေဝတ် မဒ်တုသိုသုဇာ သိုင်အိန်ဂ် လေပ်အာ မာယာ အသူမုံယုသမ္မရိမ္မး ညိုင်ရသမ္မရိအသူကို လုက်ကွံသွံ သွးအာစိပ်နရက် မကြမ်ကြရ” ရဲပွဲ (ဖျောတ်ထွးကိုရ)။

၄။ သုတ်အစ္စယ

၂၇၀။ နိဒါန် ညိုင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂမ္ဘိုင်ခါဇကု ဒ်သေက်ဇိုအိုတ်ရ၊ ပျောဝ်ကို ခမီဂမ္ဘိုင်ခါဇကု ခမီမ္မဇကု ဟိုသုးဗွဲမလောန်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီမကလိလောန်ဂ် ဟိုလိုင်ဒုဟ် ပွဲဇရေင်ခမီ ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ်ရ၊ ခမီ ဟံအောင်ဒင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိုင်ဂွင် ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲအိုတ်မ္မး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဒွဲမဲတဲ “ယွံကျ်မုံပိုင် ခမီဂမ္ဘိုင်ခါဇကု ဒ်သေက်ဇိုအိုတ်ရ၊ ပျောဝ်ကိုခမီဂမ္ဘိုင် ခါဇကု ခမီမ္မဇကု ဟိုသုးဗွဲမလောန်ရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီမကလိလောန်ဂ် ဟိုလိုင်ဒုဟ် ပွဲဇရေင်ခမီ ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ်ရ၊ ခမီ ဟံအောင်ဒင်ရ” ရဲပွဲ ဂရင်ပတီတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္ဘိုင် ဣဝံမုံဝါဂကူအိုတ်ရ၊ ညးဟံညာတ်ဒုဟ် ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ် ဟိုလိုင်ဒုဟ်မ္မး ညးဟံအောင်ဒင် ဗွဲမဗွဲကိုခရ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် သမ္ဘိဂမ္ဘိုင် ဣဝံမုံဝါဂကူ အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပညာဂမ္ဘိုင် ဣဝံမုံဝါဂကူအိုတ်ရ၊ ညးညာတ်ဒုဟ် ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ် ဟိုလိုင်ဒုဟ်မ္မး ညးအောင်ဒင် ဗွဲမဗွဲကိုခရ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပညာဂမ္ဘိုင် ဣဝံမုံဝါ ဂကူအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် သိုင်အိန် မဒ်တုနဲဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲဇြပ် သဘင်သုဓမ္မာ သိုက်မိက်ဒွေံဗတောန် ဒေဝတ်တာဝတိဂမ္ဘိုင်တဲ ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ပုတ်ဒေါသဂ် လုဂ်ဗက်အလိုက်ပွက် မ္မးဒေဝတ်တအ် ညးဂမ္ဘိုင်ညိ၊ နကို မိတ်သဟာယ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် လုဂ်မိတ်လို ကုမ္မးဒေဝတ်တအ် ညးဂမ္ဘိုင်ညိ၊ လုဟိုဂရိဟ် ညးဟံထေက်ကိုဂရိဟ်အိုတ်ညိ၊ လုဟိုဂလားနဗဇိအကြာအိုတ်ညိ၊ သာ်ဟံသေင်မ္မး ပုတ်ဂ် ညိုင်ရဒိုကို ဓလိုချိုက်လွန်ဗပိန်ဏာ မှိုဟ်ယုတ်မာန်ရ” ရဲပွဲ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

၅။ သုတ်အက္ခောဓ

၂၇၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဝံရ။ ပွဲအခိုင်တီ တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမိုင် ။ ပ ။ တီလမွဲပိုင်ကျိတ်တြ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင်— ယံခမိတအ် ကောင်ဒ်ကွင်ကိုင်ကွာ တေံတုန် သိုင်အိန် မဒ်တုနဒဲဒေဝတ်ဂမိုင်တု ပွဲဇြပ်သဘင်သုဓမ္မာ သိုက်မိက်ဒေဝံဗတောန် ဒေဝတ်တာဝတိဂမိုင်တု ဖျောတ်တိုန်ဂါထာဝံရ—

“ယံသကအ်ဒေဝတ်တအ် ပုတ်ဒေါသ လွက်ဓလီုချိုက် မူးတအ်ညးဂမိုင်ညါ၊ လွကလေင်ထေပုတ် ကုညးပုတ်တိတ်အိုတ်ညါ၊ ပွမဟံထေပုတ်ကို ပွမဟံပျဲယုာ်ကို ဒေဝတ်အရီုဂမိုင်ရ၊ သာ်ဟံသေင်မွဲ ပုတ်ဟံ ညံင်ရံဒိုက် ဓလီုချိုက်လို့န်ဗပိန်ဏာ မှီဟံယုတ်မာန်ရ” ရဝံ (ဖျောတ်တိုန်ရ)။

ဝက်တတိယတဲရ။

သက္ကသံယုတ် တဲရောင်။

**ပါဠိသင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်
တဲရောင်။**

မူဆဋ္ဌသံဂါယန
သုတ္တန္တပိဋကတ် သံယုတ္တနိကာယ်

ပါဠိနိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ နိဒါနသံယုတ်

၁။ ဗုဒ္ဓဝဂ် ၁။ သုတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါတိုက် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္မိုင် ရဲဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်” ရ။ “ယွံကျက်မ္မုပိုင်” ရဲဝံ ခမိဂမ္မိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံင် “ယွံခမိတအ် ကြက် တွံကိုရဲ ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ မကတိုန်ဟိုတ်နူဟိုတ် ကုမ္မုတအ်ညးဂမ္မိုင်ရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ဂ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပုပ္ပိတ် ပွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရဲ” ရဲဝံ သွဒတ်ရ။ “ယွံကျက် မ္မုပိုင် ခိုတ်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္မိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မု ပိုင်ကျက်တြဲ တွံကိုလလန်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ မကတိုန်ဟိုတ်နူဟိုတ် ညးခွဲရော? ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတိုက် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္မိုင် ကတိုန်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္မိုင် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ကတိုန်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိုက် နာမ်ရပ်ကတိုန်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရပ် ‘အာယတန’ အရာဒတန်

တြဉ္ဇကာ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အာယတန’တြဉ္ဇကာ၊ ‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ၊ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်၊ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်၊ ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်၊ ‘ဘဝ’ပွမဒ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဘဝ’ပွမဒ်၊ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိ၊ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒ်ဒုက္ခဇကု ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ် ဒုက္ခဇကု ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိအိုတ်ရ။ ရဝံ ပွမကတိန္ဒိ ဗွင်ဒုက္ခိ အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ယံခမိတအ် ခရံဝံ ကော်ခး၊ ရဝံမ္း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရ။

ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟောင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ှ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ပှိုတ်ှ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီပှိုတ်ှ် နာမ်ရပ် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူနာမ်ရပ်ပှိုတ်ှ် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြဉ္ဇကာ ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘အာယတန’တြဉ္ဇကာပှိုတ်ှ် ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံပှိုတ်ှ် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ပှိုတ်ှ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ပှိုတ်ှ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမ စောလံဗွဲမသကာတ် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ပှိုတ်ှ် ‘ဘဝ’ပွမဒ် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဘဝ’ပွမဒ်ပှိုတ်ှ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇာတိပှိုတ်ှ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒ် ဒုက္ခဇကု ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ်ဒုက္ခဇကု ‘ဥပါယာသ’ ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ရဝံ ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒုက္ခိအလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရှ် တီလမ္ပုံပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံကိုခရံဝံရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်ှ် သျှိုက်မ္ဘိုက်အိုတ်တိုဟ် ခရံတီလမ္ပုံပိဉ်ကျာ်တြဲတွံှ် ဗွဲမလောန်အိုတ်ရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဝိဘင်္ဂ

၂။ သုဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရှ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအ် ကြက်ပါပရအ်တဲ တွံကို ခရံ ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ မကတိန္ဒိဟိုတ်နူဟိုတ် ကုမ္မးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ှ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သုပ္ပင်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဝံ သုးတရ။ “ယံကျာ်မ္ပုံပိဉ် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်ှ် ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပုံပိဉ်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္ပုံပိဉ်ကျာ်တြဲ တွံကို ဂလာန်ခရံဝံရ—

ယံခမိတအ် ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ မကတိန္ဒိ ဟိုတ်နူဟိုတ်ှ် ညးချေရော? ယံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီှ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်

နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ကံ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိကံ နာမ်ရုပ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် နာမ်ရုပ်ကံ ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အာယတန’ တြပြကာကံ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ခွံ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ခွံကံ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ကံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ကံ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်ကံ ‘ဘဝ’ ပွမဒ် ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဘဝ’ ပွမဒ်ကံ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ကတိန္ဒိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိကံ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ‘သောက’ ပွမစံတူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒိဒိဇကေ ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ်ဒိဒိစိတ် ‘ဥပါယာသ’ ပွမချောင်စိတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ကတိန္ဒိအိုတ်ရ။ ရဝံ ပွမကတိန္ဒိဗွတ်ဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ကံ ညးချဲရော? ပွမဗျူအိုတ်တြေ ဒ်ဒ်ပွမဗျူအိုတ်တြေ ပွမဇုက်ပြဟ် ပွမသော်ဗု ပွမစွာ်ဟညောအ် ပွမအာယုက်ရုပ်ဟုတ်ယုတ် က္လုန္တိဂမ္တိုင်(မပ္ပံမတ်)ကြံင်ကျဟ် ဒ်ဒ်ကံတက်သတ်ဂမ္တိုင်ကံ ပွဲဘုံဘဝကံကံရ။ သဘ်ခရံဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ပွမဗျူရ။ ပွမစုတ်ချိုတ် ဒ်ဒ်ပွမဆဲပြိုင်တသိုတ်အာ ပွမလိုလ် ပွမကွေံဗွန် ပွမသွး ကွေံလမျို ပွမပကာဂစိတ် ပွမကလိလောန်စ ခန္ဓဂမ္တိုင်လိုလ် ပွမဗိုတ်ကွဟ်ဇုဇကေ ဒ်ဒ်ကံတက်သတ်ဂမ္တိုင်ကံ နှာ်ဘုံဘဝကံကံရ။ သဘ်ခရံဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ပွမချိုတ်ရ။ က္လုဝံတုန် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူရ။ က္လုဝံတုန် ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် သဘ်ခရံဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲးဇရာမရဏရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကံ ညးချဲရော? ပွမကတိန္ဒိ ပွမကတိန္ဒိချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင် ပွမတို့လုပ်ဗုင်ဗုင် ပွမကတိန္ဒိပြာကဋ် ခန္ဓဂမ္တိုင် ကတိန္ဒိကွဲပြာကဋ် ပွမကလိဝံ ‘အာယတန’ အရာဒတန်ဂမ္တိုင် ဒ်ဒ်ကံတက်သတ်ဂမ္တိုင်ကံ ပွဲဘုံဘဝကံကံရ။ ယွံခမိတအ် သဘ်ခရံဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲးဇာတိရ။

ယွံခမိတအ် ဘဝကံ ညးချဲရော? ယွံခမိတအ် ဘဝဂမ္တိုင်ကံ ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝ က္လုဝံမုံပိပြကာအိုတ်ရ။ ဓရ်ပိဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲးဘဝရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်ကံ ညးချဲရော? ယွံခမိတအ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်ဂမ္တိုင်ကံ ‘ကာမုပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင် ‘ဒိဠုပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ကွေတ်မှာရာ ‘သီလဗ္ဗတုပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ဒွေတ်လုတ်ဂမ္တိုင် ‘အတ္တဝါဒုပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် အတ္တ က္လုဝံပန်ပြကာဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓရ်ပန်ပြကာဝံ ကော်ခဂးရံဝံမွဲး ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တဏှာၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘တဏှာကာယ’ဂကောံပွမထွေန် စပ်ဂမၠိုင်ၣ် ‘ရူပတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကိုရုပ်သၢ် ‘သဒ္ဒတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကိုဗရုရမုာ် ‘ဂန္ဓတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ကိုသုၤအမ္ဘဲ ‘ရသတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကိုရ်သာ ‘ဖောဠဗ္ဗတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ကိုတုတ်ဒွံ ‘ဓမ္မတဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ကို သဘ်ခရ်(မသေၣ်သေဟ်) ဣဝံတြဉ်ပြကာ ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြဉ်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင်ၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာကာယ’ ဂကောံပွမဒုင်စသိုင်ဂမၠိုင်ၣ် ‘စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ် ဒွံစုက်ဒးကိုမတ် ‘သောတသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစုက် ဒးကိုကတောပ် ‘ဃာနသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစုက်ဒးကို မုဟ် ‘ဇိဝါဓမ္မဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစုက်ဒးကိုလတၢ် ‘ကာယ သမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစုက်ဒးကိုဇကု ‘မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် မကတိုၣ်ၣ် ဟိုတ်နူတုတ်ဒွံစုက်ဒးကိုစိုတ် ဣဝံတြဉ်ပြကာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြဉ်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဖဿကာယ’ဂကောံ ပွမတုတ်ဒွံဂမၠိုင်ၣ် ‘စက္ခုသမ္ပဿ’ပွမတုတ်ဒွံစုက်ဒး နကိုမတ် ‘သောတသမ္ပဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ စုက်ဒး နကိုကတောပ် ‘ဃာနသမ္ပဿ’ ပွမတုတ်ဒွံစုက်ဒး နကိုမုဟ် ‘ဇိဝါသမ္ပဿ’ ပွမတုတ် ဒွံစုက်ဒး နကိုလတၢ် ‘ကာယသမ္ပဿ’ ပွမတုတ်ဒွံစုက်ဒး နကိုဇကု ‘မနောသမ္ပဿ’ ပွမ တုတ်ဒွံစုက်ဒး နကိုစိုတ် ဣဝံတြဉ်ပြကာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြဉ်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံရ။

ယွံခမီတအ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြဉ်ပြကာၣ် ညးဍဲရော? ‘စက္ခာယတန’ အရာဒတန်မတွံးလျှင်မတ် ‘သောတာယတန’ အရာဒတန် မတွံးလျှင်ကတောပ် ‘ဃာနာယတန’ အရာဒတန် မတွံးလျှင်မုဟ် ‘ဇိဝါယတန’ အရာဒတန် မတွံးလျှင်လတၢ် ‘ကာယာယတန’ အရာဒတန် မတွံးလျှင်ဇကု ‘မနာယတန’ အရာဒတန် မတွံးလျှင်စိုတ် ဣဝံတြဉ်ပြကာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြဉ်ပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ‘သဠာယတန’ အရာ ဒတန်တြဉ်ပြကာရ။

ယွံခမီတအ် နာမ်ရုပ်ၣ် ညးဍဲရော? ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင် ‘သညာ’ပွမစုတ်သတ္တိ ‘စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆောပုဟ် ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ‘မနသိကာရ’ ပွမသွပှောပ်စိုတ်၊ ခရ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးနာမ်ရ။ မဟာဘုတ်ပန်ပြကာကို, ဥပါဒါရုပ် မနိဿယံကိုမဟာဘုတ် ပန်ပြကာၣ်တုဲ မကတိုၣ်ၣ်ကို ခရ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးရုပ်ရ။ ရဲဝံဟေင် ဣဝံတုန် နာမ်ရ ဣဝံတုန် ရုပ်ရ။ ယွံခမီတအ် သဘ်ခရ်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး နာမ်ရုပ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီၣ် ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝိညာဏကာယ’ဂကောံ
ဝိညာဏ်ပွမတီၣ်မၤခါ ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ နိဿယ်ကိုမတ်တဲပွမတီ ‘သောတဝိညာဏ်’နိဿယ်
ကိုကတောဝ်တဲပွမတီ ‘ဃာနဝိညာဏ်’ နိဿယ်ကိုမတ်တဲပွမတီ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ နိဿယ်
ကိုလတ်တဲပွမတီ ‘ကာယဝိညာဏ်’ နိဿယ်ကိုမတ်တဲပွမတီ ‘မနောဝိညာဏ်’ နိဿယ်
ကိုစိတ်တဲပွမတီ ဣဝံတြုပြကာဂမၤခါ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြုပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲ
‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီရ။

ယွံခမီတအ် သင်္ခါရဂမၤခါ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
ဂမၤခါ ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုဇကု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုပါင်
‘စိတ္တသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုစိတ် ဣဝံတြုပြကာဂမၤခါ။ ယွံခမီတအ် ခရ်တြုပြကာဝံ
ကော်ခဲးရဲဝံမွဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၤခါအိတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီၣ် ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ပွမဟံတီ ပွဲ‘ဒုက္ခ’ဒဒိမ်၊
ပွမဟံတီ ပွဲဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိန်၊ ပွမဟံတီ ပွဲ(နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်လလမ်၊ ပွမဟံတီ
ပွဲဒွေတ် ဒိဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒိအရာဒဒိမ်ပျိုတ်လလမ်၊ ယွံခမီတအ် ခရ်ဝံ ကော်ခဲး
ရဲဝံမွဲ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီရ။

ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟင် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီၣ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီ
ရင်ဂမၤခါ ကတိန်အိတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ
ကတိန်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိန် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သီဝံ ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟင်
ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်) ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပျိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ
‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ပျိုတ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်
အလုံအိုတ်သီဝံ ဒ်ရ (တံတရ)။

သုတ်ဒုတိယ

၃။ သုတ်ပဋိပဒါ

၃။ သုဒတတန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကို ‘မိစ္ဆာပဋိပဒါ’
ဒွေတ်မမှာရာကို ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ဒွေတ်မမှာရာကို ကုမူးတအ်ညးဂမၤခါ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်
ခရ်အိတ်ညါ၊ ဩဝ်သွပျပ်စိတ် ဗွဲမဒးရးအိတ်ညါ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ သုးတရ။ “ယွံကျာ်
မူပိုင်ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမီမၤခါ ကလောင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမူပိုင်ကျာ်တြုအိတ်ရ။ တီလမူပိုင်
ကျာ်တြု တွံကိုလောန်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ‘မိစ္ဆာပဋိပဒါ’ဒွေတ်မမှာရာ ညးဍေံရော? ယွံခမီတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်
သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီၣ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၤခါ ကတိန်အိတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်

မာတိကာ

သခိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ကို ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ကတိ၌ရ ။ ပ ။ ရံပွံ ပွမကတိ၌ ဗွင် ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ၊ ယွံခမိတအ် သဘဓရံပွံ ကော်ခဂး ရံပွံမွှး ‘မိစ္ဆာပဋိပဒါ’ ဒွေတ်မ မှာရာရ။

ယွံခမိတအ် ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ ဒွေတ်မသုာ်စုတ်ကို ညးခေံရော? ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံ တိဟောင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်) ကို ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ပှိုတ်ကို ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံပွံ ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ၊ ယွံခမိတအ် သဘဓရံပွံ ကော်ခဂး ရံပွံမွှး ‘သမ္မာပဋိပဒါ’ ဒွေတ်မသုာ် စုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဝိပဿီ

၄။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ကုကျာ်တြဲဝိပဿီ မထေက် ဒင်ပူဇ်တောင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမသုာ်စုတ် ကိုပ်ကွာဟံဂြင်တိကေတ် သစ္စပန်ဏီ အယောမဒ်ဒိုင်အလံင်ကျာ်ဟောင် မဟံဂြင်တိကေတ် ခရ်သစ္စပန်ဏီကို ကသပ်ပွံ နှိရ— “သတ္တလောကဝံ အာစိုပ်ဒဒိမ်ကေံရသွံ၊ ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ ဗျူလေဝ် ဒးဗျူရ၊ ချိုတ်လေဝ် ဒးချိုတ်ရ၊ စုတ်ချိုတ်လေဝ် ဒးစုတ်ချိုတ်တသိုတ်အာရ၊ ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ သိုက်နိုတ်သတ်ဏအ်ကို တိကေတ်အရာတိတ်ဗူး ဒဒိမ်ဗျူ ဒဒိမ်ချိုတ်ဟံမာန်ရ၊ အရာတိတ်ဗူး ဒဒိမ်ဗျူ ဒဒိမ်ချိုတ်ဝံတုန် မုရ ပွဲကာလမွဲ ကြက်နိဗြာကဋ်ရော?” ရံပွံ (ကသပ်ကတိ၌ရ)။

ယွံခမိတအ် ကြံနူ “မုရခရ်မွဲနွံမွှး ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ကို နှိကွာ်င်ရော? မုရဟိုတ်နူဟိုတ်လိုမွဲ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ကို နှိကွာ်င်ရော?” ကသပ်သတ်ပွံ ကတိ၌ ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီဗုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလကို ဟိုတ်ပွမသွပှုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲရ “ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိနွံမွှး ပွမဗျူ ပွမချိုတ် နှိကွာ်င်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သခိုင် ‘ဇာတိ’ ပွမ တန်ပဋိသန္ဓိရ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် နှိကွာ်င်ရ” ရံပွံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိ၌ ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီရ။

ယွံခမိတအ် ကြံနူ “မုရခရ်မွဲနွံမွှး ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကို နှိကွာ်င်ရော? မုရ ဟိုတ်နူဟိုတ်သခိုင်လိုမွဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကို နှိကွာ်င်ရော?” ကသပ်သတ်ပွံ ကတိ၌ ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီဗုန်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလကို ဟိုတ်ပွမသွပှုပ်စိုတ် မဗွဲရ “ဘဝနွံမွှး ဇာတိနှိကွာ်င်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သခိုင်ဘဝကိုရ ဇာတိနှိကွာ်င်ရ” ရံပွံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိ၌ ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီဗုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ဘဝၣ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် လိုမ္ပဲ ဘဝၣ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “ဥပါဒါန်နွံမွဲး ဘဝၣ်နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဥပါဒါန်ဂှ်ရ ဘဝၣ်နှိက့ၣ်ရ” ရံၣ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင် ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေလံာ် ဗွဲသကာတ်ဂှ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္ပဲ ဥပါဒါန်ဂှ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်နွံမွဲး ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေလံာ်ဗွဲသကာတ် နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂှ်ရ ဥပါဒါန်နှိက့ၣ်ရ” ရံၣ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္ပဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်နွံမွဲး ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးဝေဒနာဂှ်ရ တဏှာနှိက့ၣ်ရ” ရံၣ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ‘ဝေဒနာ’ ပွဒုင်စသိုင် နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္ပဲ ဝေဒနာ နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံနွံမွဲး ‘ဝေဒနာ’ ပွဒုင်စသိုင် နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂှ်ရ ဝေဒနာနှိက့ၣ်ရ” ရံၣ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္ပဲ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “သဠာယတန’ အရာဒတန် တြုပြကာနွံမွဲး ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် သဠာယတနဂှ်ရ ဖဿ နှိက့ၣ်ရ” ရံၣ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပြကာ နှိက့ၣ်ဂှ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္ပဲ သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပြကာ နှိက့ၣ်ဂှ်ရော?” ကသပ်သၢ်ဝံ ကတိၣ်န့ၣ် ကုအလံင်ကျၢ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပျၢ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “နာမ်ရပ်နွံမွဲး သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပြကာ နှိက့ၣ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်

သဇိုင်နာမ်ရုပ်ဂ်ရ သဠာယတနဒ်ကွင်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ် ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုက် “မုရခရ်မွဲနွံမွဲး နာမ်ရုပ်ဂ် ဒ်ကွင်ဂ်ရော? မုရဟိုတ်နူဟိုတ် လိုမ္မဲ နာမ်ရုပ်ဂ် ဒ်ကွင်ဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီ တအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပုဂ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဝိညာဏ်’ပွမတီ’နွံမွဲး နာမ်ရုပ်ဒ်ကွင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ်ဂ်ရ နာမ်ရုပ်ဒ်ကွင်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကို ပညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုက် “မုရခရ်မွဲနွံမွဲး ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ’ ဒ်ကွင်ဂ်ရော? မုရဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္မဲ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ’ ဒ်ကွင်ဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ် ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပုဂ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင်ဂမ္တိုင်နွံမွဲး ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ’ ဒ်ကွင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်သင်္ခါရဂ်ရ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ’ ဒ်ကွင်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုက် “မုရခရ်မွဲနွံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်’ ဒ်ကွင်အိုတ် ဂ်ရော? မုရဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်လိုမ္မဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်’ ဒ်ကွင်အိုတ်ဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပုဂ် စိုတ်ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီ’နွံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်’ ဒ်ကွင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္တိုင်’ ဒ်ကွင်အိုတ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ရဝံဟေင် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟွံတီ’ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမကတိဒ် ဗွပ်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နိရ။ ယွံခမီတအ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီ’ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟွံကေင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရဝံမွဲး “ဂကောံဒဒိမ် ကတိဒ်ကွင် ဂကောံဒဒိမ် ကတိဒ်ကွင်”ဂ် မတ်ပညာ နိပြာကဋ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘ပညာ’ပွမတီဗွဲတေင်ပကာရ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တုတီ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘အာလောက’လျးအရံင် နိပြာကဋ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုက် “မုရခရ်မွဲ ဟွံမဲမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂ် ဟွံဒ်ဂ်ရော? မုရခရ်လိုမ္မဲ ဟိုတ်အာမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂ် ဟိုတ်ဂ်ရော” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပုဂ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ဟွံမဲမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇာတိဟိုတ်ဂ်ရ ဇရာ မရဏ ဟိုတ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျာ်ဝိပဿီ ပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ ဇာတိဟ် ပှိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဘဝ ဟွံမဲမွဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဘဝ ပှိုတ်အာဂ်ရ ဇာတိ ပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ဘဝဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ ဘဝပှိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ် ဟွံမဲမွဲ ဘဝဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဥပါဒါန်ပှိုတ်ဂ်ရ ဘဝပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ်ဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ ဥပါဒါန်ပှိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဟွံမဲမွဲ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပှိုတ်ဂ်ရ ဥပါဒါန်ပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော၊ မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ တဏှာဟ် ပှိုတ်အာဂ်ရော” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဝေဒနာ’ ပွဒင်စသိုင် ဟွံမဲမွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဝေဒနာပှိုတ်ဂ်ရ တဏှာပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွဒင်စသိုင်ဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ ဝေဒနာဟ် ပှိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဟွံမဲမွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွဒင်စသိုင် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဖဿပှိုတ်ဂ်ရ ဝေဒနာပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံဟ် ဟွံဒ်ကျင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲ ဖဿဟ် ပှိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဟ် ဟိုတ်ပွမသွပှပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “သဠာယတန’ အရာဒတန်တြိပြကာ ဟွံမဲမွဲ ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူသဠာယတနပှိုတ်ဂ်ရ ဖဿပှိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင် ဂြင်တိကေတ် နကိပ်ညာ ကတိဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ဝိပဿီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုဂ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန် တြဲပြကာဂ် ဟွံဒ်ကျဲင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပျိုတ်အာမွဲ သဠာယတနပျိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “နာမ်ရုပ် ဟွံမဲမွဲ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြကာ ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နုနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂ်ရ သဠာယတနပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ် ပိပသသီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုဂ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ နာမ်ရုပ် ဟွံဒ်ကျဲင်ဂ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပျိုတ်အာမွဲ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဂွံင်နယ်သာစုတ်ဂ်ရ “ဝိညာဏ်’ပွမတီ ဟွံမဲမွဲ နာမ်ရုပ် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နုဝိညာဏ်ပျိုတ်ဂ်ရ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုဂ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ဟွံဒ်ကျဲင်ဂ်ရော? မုရ် ခရ်လိမ္မဲ ပျိုတ်အာမွဲ ဝိညာဏ်ပျိုတ်အာဂ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီ ပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲမွဲ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နုသင်္ခါရပျိုတ်ဂ်ရ ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ပွမ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီပုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြနုဂ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံမဲမွဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ဟွံဒ်ကျဲင် အိုတ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပျိုတ်အာမွဲ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အာအိုတ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီပုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလဂ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂ်ရ “အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီ ဟွံမဲမွဲ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ဟွံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နုအဝိဇ္ဇာ ပျိုတ်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်ရ” ရဲဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် နကိုပညာ ကတိုဒ် ကုအလံင်ကျိပ် ပိပသသီပုန်ရ။

ရဲဝံဟေင် ဟိုတ်နု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီဟေင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရ ဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပျိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိန် အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုအလံင်ကျိပ်ပသသီ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင် မဟွံကေင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရဲဝံမွဲ “ဂကောံဒဒိန် ပျိုတ်ရ၊ ဂကောံဒဒိန် ပျိုတ်ရ” ဂ် မတ်ပညာ ဒ်ပြာကဋ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ ဒ်ပြာကဋ်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီ ဗွဲတောင်ပကာရ ဒ်ပြာကဋ်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တုတ် ဒ်ပြာကဋ်ရ၊ ‘အာလောက’လျးအရံင် ဒ်ပြာကဋ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

[ကျိပ်တြဂမ္ဘိုင် ထပ်ဇကုလေင် တုပ်ရဲဝံ ဂပ်ဝံတြးရ။]

၅။ သုတ်သိခီ

၅။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြသိခီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေကု မဉှာ်စုတ် ။ ပ ။

၆။ သုတ်ဝေဿဘူ

၆။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြဝေဿဘူ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေကု မဉှာ်စုတ် ။ ပ ။

၇။ သုတ်ကကုသန္ဓ

၇။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြကကုသန္ဓ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေကု မဉှာ်စုတ် ။ ပ ။

၈။ သုတ်ကောဏာဂမန

၈။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြကောဏာဂမန မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇေကု မဉှာ်စုတ် ။ ပ ။

၉။ သုတ်ကဿပ

၉။ ယွံခမီတအ် ကုကျ်တြကဿပ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တီကေတ်(ခရ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို) အလိုဇေကု မဉှာ်စုတ် ။ ပ ။

၁၀။ သုတ်ဂေါတမ

၁၀။ ယွံခမီတအ် ကိုပ်ကွာဟွံဂြင်တီကေတ် သစ္စပန်ဏီ ကုအဲ ဃောမဒ်ဒွင်အလံင် ကျ်ဟောင် မဟွံဂြင်တီကေတ် ခရ်သစ္စပန်ဏီ ကသပ်ဝံ နှိရ— “သတ္တလောကဝံ အာစိုပ် ဒဒိခိင်္ဂေရသ္မံ၊ ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ ဗျူလေဝ် ဒးဗျူရ၊ ချိုတ်လေဝ် ဒးချိုတ်ရ၊ စုတိ ချိုတ်လေဝ် ဒးစုတိချိုတ်တသိုတ်အာရ၊ ပဋိသန္ဓိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ သိုက်နိုတ်သတ် ဏာအ် ကုတီကေတ်အရာတိတ်ဗူး ဒဒိခိဗျူ ဒဒိခိချိုတ်ဟွံမာန်ရ၊ အရာတိတ်ဗူး ဒဒိခိဗျူ ဒဒိခိချိုတ် ဝံတုန် မုရ ပွဲကာလမွဲ ကြက်ဒိပြာကဋ်ရော?” ရဝံ (ကသပ်ကတိုန်ရ)။

ယွံခမီတအ် ကြနု် “မုရခရ်မွဲနွံမွဲ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ကွဲင်ရော? မုရဟိုတ်နူဟိုတ်လိမ္မံ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ကွဲင်ရော?” ကသပ်သတ်ဝံ ကတိုန် ကုအဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလ ကိုပ်ကွာဟွံဟိုတ်ပွမသ္မုပုပ္ဖိတ် ဗွဲမဗွဲရ “ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ နွံမွဲ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ကွဲင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ ပွမဗျူ ပွမ ချိုတ် ကွဲင်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကိုပညာ နှိကုအဲရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ နွံမွဲး ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိၣ် နှိက့ၣ်ရော? ။ ပ ။ ဘဝ။ ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ပွမစောဲလာံဗွဲသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုၣ်။ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’အရာဒတန်တြိပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ။ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် ကတိၣ်အိုတ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်လိမ္မဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် ကတိၣ်အိုတ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိၣ်ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွ ပှုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲၣ်ရ “အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီ နွံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် နှိက့ၣ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာၣ်ရ သင်္ခါရဂမၠိုင် နှိက့ၣ်အိုတ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ နှိက့ၣ်အဲရ။

ရဝံဟေင် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီၣ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် ကတိၣ်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ၣ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိၣ်ဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမကတိၣ်ဒ် ဗွင်ဒဒိန် အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ ယွံခမီတအ် ကုအဲၣ် ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဟံ ကေင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရဝံမွဲး “ဂကောံဒဒိန် ကတိၣ်နှိက့ၣ် ဂကောံဒဒိန် ကတိၣ်နှိက့ၣ်” ဂ် မတ်ပညာ နှိပြာကဋ်ရ။ ဉာဏ်မတီ နှိပြာကဋ်ရ။ ‘ပညာ’ပွမတီဗွဲတောင်ပကာရ နှိပြာကဋ်ရ။ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တဲတီ နှိပြာကဋ်ရ။ ‘အာလောက’လျးအရံင် နှိပြာကဋ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟံမဲမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ၣ် ဟံၣ်နှိက့ၣ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ၣ် ပှိုတ်ၣ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိၣ်ဒ် ကုအဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွပှုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲၣ်ရ “ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဟံမဲမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ဟံၣ်နှိက့ၣ်ရ။ ဟိုတ်နူဇာတိပှိုတ်ၣ်ရ ဇရာမရဏပှိုတ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ နှိက့ၣ်အဲရ။

ယွံခမီတအ် ကြံန့ၣ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟံမဲမွဲး ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိၣ် ဟံၣ်နှိက့ၣ်ရော? ။ ပ ။ ဘဝ။ ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ပွမစောဲလာံ ဗွဲသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင် စသိုၣ်။ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’အရာဒတန်တြိပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ။ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် ဟံၣ်နှိက့ၣ်အိုတ်ရော? မုရ်ခရ်လိမ္မဲ ပှိုတ်အာမွဲး သင်္ခါရဂမၠိုင် ပှိုတ်အာအိုတ်ရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိၣ်ဒ် ကုအဲရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲကာလၣ် ဟိုတ်ပွမသွ ပှုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲၣ်ရ “အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီ ဟံမဲမွဲး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင် ဟံၣ်နှိက့ၣ်ရ။ ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာပှိုတ်ၣ်ရ သင်္ခါရဂမၠိုင်ပှိုတ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကီုပညာ နှိက့ၣ်အဲရ။

ရဝံဟေင် ဟိုတ်နူ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကာသွဟ် (နကီုအရဟတ္တ မဂ်)ၣ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ပှိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ပှိုတ်ၣ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒဒိန် အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ ယွံခမီတအ် ကုအဲၣ် ပွဲခရ်ဂမၠိုင် မဟံကေင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရဝံမွဲး “ဂကောံဒဒိန် ပှိုတ်ရ။ ဂကောံဒဒိန် ပှိုတ်ရ”ဂ်

မတ်ပညာ နှိပြာကဋ်ရ၊ ဉာဏ်မတိ နှိပြာကဋ်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတိဗွေတွင်ပကာရ နှိပြာကဋ်ရ၊
‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တုတိ နှိပြာကဋ်ရ၊ ‘အာလောက’ လျးအရံင် နှိပြာကဋ်ရ။

သုတ်ဒသမ။

ဗုဒ္ဓဝဂ် မဒ်ကိပ်ကွာတဲရ။

၂။ အာဟာရဝဂ် ၁။ သုတ်အာဟာရ

၁၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်
အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာဟာရ သတ်မလေပ်ရင်တုင်
ဂမ္တိုင် တုဟ်နဂွံကိုတန်တံင် တုဟ်နဂွံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္တိုင်ကတိန်တဲကို ကုသတ်
ဂမ္တိုင် ယောကတိုန်ကိုဂ် ဣဝံပန်သတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမွဲပန်သတ်အိုတ်ဂ်ရော? ‘ကဗဠိကာရ
အာဟာရ’ စွအာဟာရမဒ်ကြိုင်မှိုဟ် မဒ်ချိန်ညောန် မဂပ်ဝ်သွထွိုန်လွံက်တဲ စဇိုတ်, ‘ဗဿ
အာဟာရ’ ပွမတုတ်ဒွဲ မရနက်ကိုဓါ, ‘မနောသဉ္ဇေတနာအာဟာရ’ ပွမသွလွီဆောမုဟ်စိုတ်
မရနက်ကိုပိ, ‘ဝိညာဏအာဟာရ’ ပွမတိ မရနက်ကိုပန်ရ။ ယွံခမီတအ် အာဟာရ သတ်
မလေပ်ရင်တုင်ဂမ္တိုင် တုဟ်နဂွံကိုတန်တံင် တုဟ်နဂွံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္တိုင် ကတိန်
တဲကို ကုသတ်ဂမ္တိုင် ယောကတိုန်ကိုဂ် ဣဝံ ပန်သတ်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် အာဟာရဂမ္တိုင်ပန်ဝံ မုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန်
မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန် မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? မုံကိုစတမ်ကတိန် မုခရ်မွဲ
အိုတ်ရော? အာဟာရဂမ္တိုင်ပန်ဝံ မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်အိုတ်ရ။ မုံကိုဟိုတ်ကတိ
နိမွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်အိုတ်ရ။ မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန်မွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်အိုတ်ရ။
မုံကိုစတမ်ကတိန်မွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဝံလေဝ်
မုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန် မုခရ်
မွဲရော? မုံကိုစတမ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွမ
ဒင်စသိုင်ရ။ မုံကိုဟိုတ်ကတိန်မွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ။ မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန်မွဲ ‘ဝေဒနာ’
ပွမဒင်စသိုင်ရ။ မုံကိုစတမ်ကတိန်မွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်
စသိုင်ဝံလေဝ် မုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်
ကတိန် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုစတမ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မုံကိုဟိုတ်
ကတိန်မွဲ ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။ မုံကိုဟိုတ်ကတိန်မွဲ ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။ မုံကိုကွက်ဇာတ်
ကတိန်မွဲ ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။ မုံကိုစတမ်ကတိန်မွဲ ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။ ယွံခမီတအ်
‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲဝံလေဝ် မုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? မုံကို
ကွက်ဇာတ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? မုံကိုစတမ်ကတိန် မုခရ်မွဲရော? ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲ မုံကို

ဟိုတ်မှူး ‘အာယတန’အရာဒတန်တြပြကာရ၊ မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ‘အာယတန’အရာဒတန်
 တြပြကာရ၊ မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး ‘အာယတန’အရာဒတန်တြပြကာရ၊ မှုံကိုစတမ်
 ကတိုင်းမှူး ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာရ။ ယွံခမီတအ် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြ
 ပြကာဝံလေဝ် မှုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုကွက်ဇာတ်
 ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုစတမ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ
 မှုံကိုဟိုတ်မှူး နာမ်ရုပ်ရ၊ မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး နာမ်ရုပ်ရ၊ မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး နာမ်ရုပ်ရ၊
 မှုံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး နာမ်ရုပ်ရ။ ယွံခမီတအ် နာမ်ရုပ်ဝံလေဝ် မှုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော?
 မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုစတမ်ကတိုင်း
 မုခရ်မွဲရော? နာမ်ရုပ် မှုံကိုဟိုတ်မှူး ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီရ၊ မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝိညာဏ်’ပွ
 တီရ၊ မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီရ၊ မှုံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီရ။
 ယွံခမီတအ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီဝံလေဝ် မှုံကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်း မုခရ်
 မွဲရော? မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? မှုံကိုစတမ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲရော? ‘ဝိညာဏ်’ပွ
 တီရ မှုံကိုဟိုတ်မှူး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ရ၊ မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်
 စီရင်ရ၊ မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ရ၊ မှုံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး
 ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် မှုံကိုဟိုတ်
 မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? မှုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲ
 အိုတ်ရော? မှုံကိုစတမ်ကတိုင်း မုခရ်မွဲအိုတ်ရော? ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် မှုံကို
 ဟိုတ်မှူး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီရ၊ မှုံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီရ၊ မှုံကိုကွက်ဇာတ်
 ကတိုင်းမှူး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီရ၊ မှုံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီရ။

ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီရ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
 ဂမ္တိုင် ကတိုင်းအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ
 ကတိုင်းရ ။ ပ ။ ရဝံဟေင် ပွမကတိုင်း ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမ
 ဟုံတီဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ရ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
 ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပှိုတ်ရ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ
 ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်မောဠိယဖဂ္ဂုန

၁၂။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာဟာရ သတ်မလေပ်ရင်
 တျင်ဂမ္တိုင် တုဟ်နဂ္တိုက်တန်တံ တုဟ်နဂ္တိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္တိုင်ကတိုင်းတဲကို
 ကုသတ်ဂမ္တိုင် ယောကတိုင်းကို က္တုဝံပန်သတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမွဲပန်သတ်အိုတ်ရော? ‘ကဗဠီ

ကာရအာဟာရ’ စူအာဟာရမဒ္ဒိကြင်မျိုဟ် မဒ်ချိုန်ညောန် မဂပ်ဝ်သွထွိုန်လွံက်တဲ စဇိုတ်၊ ‘ဗဿအာဟာရ’ ပွမတုတ်ဒွံ မရနက်ကိုဓါ၊ ‘မနောသဗ္ဗေတနာဟာရ’ ပွမသွလ္လိဆောပုဟ်စိုတ် မရနက်ကိုဓိ၊ ‘ဝိညာဏာဟာရ’ ပွမတီ မရနက်ကိုဓ်ရ။ ယွံခမိတအ် အာဟာရ သဘ် မလေပ်ရင်တုင်ဂမ္တိုင် တုတ်နဂ္ဂံကိုတန်တ တုတ်နဂ္ဂံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္တိုင် ကတိ ဒ်တဲကို ကုသတ်ဂမ္တိုင် ဃောကတိဒ်ကို က္လုပန်သတ်ဂမ္တိုင်ရ။

တံတဲ ရဲဝံး တီလပိုင်မောဠိယဖဂ္ဂန “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ ရင်တုင် ‘ဝိညာဏာဟာရ’ သဘ်မလေပ်ရင်တုင် မတွံးပွမတီရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲရ။ သွာန်ဂ် ဟံဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲသွးရ၊ ရင်တုင်ရ ရဲဝံ အဲဟံတံရ။ ရင်တုင်ရ ရဲဝံ ယဝ်အဲတံးမူး၊ ပွဲအရာဂ် ဂလာန်သွာန်မတွံး “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ ရင်တုင်ရော?” ဂ် ဗဗွဲ ဒ်အာရ။ ရဲဝံတုန် အဲဟံတံရ၊ အဲဟံတံတဲ ရဲဝံဂ် ဩညးမဲ့ “ယွံကျ်မျိုပိုင် ‘ဝိညာဏာဟာရ’ သဘ်မလေပ်ရင်တုင် မတွံးပွမတီရ် ဒ်ဟိုတ်မုရခရဲမဲ့ရော?” ရဲဝံ ယဝ်သွာန်မူး သွာန်ညးဂ်တုန် ဗဗွဲရ။ “ဝိညာဏာဟာရဂ် ဒ်ဟိုတ်ကတိဒ် ပွဲဘဝတို့မဲ့လှေ့ပွန် ပွဲကာလကြဲရ၊ ဝိညာဏာဟာရဂ် ကတိဒ်မူး ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြကာ ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြကာဂ် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ကတိဒ်ရ” ရဲဝံ ပွဲသွာန်ဂ် သွဟ်ဝံ ဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲ တံတဲရ။

“ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ တုတ်ဒွံရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲရ။ သွာန်ဂ် ဟံဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲသွးရ၊ တုတ်ဒွံရ ရဲဝံ အဲဟံတံရ။ တုတ်ဒွံရ ရဲဝံ ယဝ်အဲတံးမူး၊ ပွဲအရာဂ် ဂလာန်သွာန်မတွံး “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ တုတ်ဒွံရော?” ဂ် ဗဗွဲဒ်အာရ။ ရဲဝံတုန် အဲဟံတံရ၊ အဲဟံတံတဲ ရဲဝံဂ် ဩညးမဲ့ “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မဲ့ ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဒ်ဂ်ရော?” ရဲဝံ ယဝ်သွာန်မူး သွာန်ညးဂ်တုန် ဗဗွဲရ။ “ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြကာဂ် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံဂ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိဒ်ရ” ရဲဝံ ပွဲသွာန်ဂ် သွဟ်ဝံ ဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲ တံတဲရ။

“ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ ဒင်စသိုင်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲရ။ သွာန်ဂ် ဟံဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲသွးရ၊ ဒင်စသိုင်ရ ရဲဝံ အဲဟံတံရ။ ဒင်စသိုင်ရ ရဲဝံ ယဝ်အဲတံးမူး၊ ပွဲအရာဂ် ဂလာန်သွာန်မတွံး “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရညးမဲ့ ဒင်စသိုင်ရော?” ဂ် ဗဗွဲဒ်အာရ။ ရဲဝံတုန် အဲဟံတံရ၊ အဲဟံတံတဲ ရဲဝံဂ် ဩညးမဲ့ “ယွံကျ်မျိုပိုင် မုရဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မဲ့ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ဒ်ဂ်ရော?” ရဲဝံ ယဝ်သွာန်မူး သွာန်ညးဂ်တုန် ဗဗွဲရ။ “ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံဂ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ဂ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိဒ်ရ” ရဲဝံ ပွဲသွာန်ဂ် သွဟ်ဝံ ဗဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျိုပိုင်ကျ်တြဲ တံတဲရ။

“ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ညးမွဲ ထွေန်စပ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲရ။ သွာန်ဂံၣ် ဟံၣ်ဗွဲရ ရဝံ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲသွးရ၊ ထွေန်စပ်ရ ရဝံ အဲဟံၣ်တံၣ်ရ။ ထွေန်စပ်ရ ရဝံ ယဝ်အဲတံၣ်မွဲ၊ ပွဲအရာဂံၣ် ဂလာန်သွာန်မတံၣ်ဂး “ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ညးမွဲ ထွေန်စပ်ရော?” ဂံၣ် ဗွဲဒ်အာရ။ ရဝံတုန် အဲဟံၣ်တံၣ်ရ၊ အဲဟံၣ်တံၣ်တံၣ် ရဝံၣ် ဩညးမွဲ “ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင်မွဲ ပွမထွေန်စပ် နှိဂံၣ်ရော?” ရဝံ ယဝ်သွာန်မွဲ သွာန်ညးဂံၣ်တုန် ဗွဲရ၊ “ဟိုတ်နူဟိုတ် သဇိုင် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ဂံၣ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ် ကတိဒ်ရ” ရဝံ ပွဲသွာန်ဂံၣ် သွဟ်ဝံ ဗွဲရ ရဝံ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ တံၣ်တရ။

“ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ညးမွဲ စောလံာ်ဗွဲမသကာတ်ဂံၣ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ့ၣ်ပိုင် ကျာ်တြဲရ။ သွာန်ဂံၣ် ဟံၣ်ဗွဲရ ရဝံ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲသွးရ၊ စောလံာ်ဗွဲမသကာတ်ရ ရဝံ အဲဟံၣ်တံၣ်ရ။ စောလံာ် ဗွဲမသကာတ်ရ ရဝံ ယဝ်အဲတံၣ်မွဲ၊ ပွဲအရာဂံၣ် ဂလာန်သွာန်မတံၣ်ဂး “ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ညးမွဲ စောလံာ်ဗွဲမသကာတ်ဂံၣ်ရော?” ဂံၣ် ဗွဲဒ်အာရ။ ရဝံတုန် အဲဟံၣ်တံၣ်ရ၊ အဲဟံၣ်တံၣ်တံၣ် ရဝံၣ် ဩညးမွဲ “ယွံကျာ်မ့ၣ်ပိုင် မုၣ်ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွဲ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ် နှိဂံၣ်ရော?” ရဝံ ယဝ်သွာန်မွဲ သွာန်ညးဂံၣ်တုန် ဗွဲရ၊ “ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ် ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဥပါဒါန်ဂံၣ် ဘဝကတိဒ်ရ” ရဝံ ပွဲသွာန်ဂံၣ် သွဟ်ဝံ ဗွဲရ ရဝံ တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ တံၣ်တရ။ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် ပွမကတိဒ် ဗွဲဒ်ဒ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံဖဂ္ဂုန ဟိုတ်နူ ‘ဖဿာယတန’ အရာဒတန် ပွမတုတ်ဒွံတြဲပြကာဂမ္တိုင်ဟောင် ပှိုတ် အာမသက္ကုသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ဂံၣ်ရ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ပှိုတ်ဂံၣ်ရ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ပှိုတ်ဂံၣ်ရ ‘တဏှာ’ ပွမ ထွေန်စပ်ပှိုတ်ရ၊ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ပှိုတ်ဂံၣ်ရ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ်ပှိုတ်ရ၊ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ် ဗွဲမသကာတ်ပှိုတ်ဂံၣ်ရ ဘဝပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဘဝပှိုတ်ဂံၣ်ရ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိပှိုတ်ဂံၣ်ရ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ‘သောက’ ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ ပွမလရိအိယာ် ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒ်ဒ်ဇကု ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ် ဒ်ဒ်ဒ်စိုတ် ‘ဥပါယာသ’ ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ရဝံ ပွမပှိုတ် ဗွဲဒ်ဒ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရဂံၣ် တီလမ့ၣ်ပိုင်ကျာ်တြဲ တံၣ်တရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၃။ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒွံ ပွဲချင်သာရဂံၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမ္တိုင်လိုက်နီၣ် ဗဗ္ဗးဂမ္တိုင် လိုက်နီၣ် ဟံၣ်တီကေတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံၣ်တီကေတ် ဟိုတ်ကတိဒ်

‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ပြိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ပြိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္နိ ။ ပ ။ ၁၁၀။ ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ ပွမစောဲလံာ် ဗွဲမသကာတ်။ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ။ ‘သဠာ ယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ။ ဟုံတိကေတ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြု ပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ်(နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်ပြိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် ဒွေတ်နှိ ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်ပြိုတ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ခမိ ဂမ္ဘိုင်ဂ်ကို ဗဗ္ဗုဂမ္ဘိုင်ဂ်ကို ပွဲခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရံဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗု ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရံဝံမွဲးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဖိုမတွံဂးဒ်ခမိကို ဖိုမတွံဂးဒ်ဗဗ္ဗုကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဟဂံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်လိုက်ကို ဗဗ္ဗုဂမ္ဘိုင်လိုက်ကို တိကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ပြိုတ်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ပြိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္နိ ။ ပ ။ ၁၁၀။ ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ဗွဲမသကာတ်။ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်။ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’အရာဒတန်တြပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ။ တိကေတ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင် ပြိုတ်အိုတ်ရ၊ တိကေတ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္ဘိုင် ပြိုတ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ်ကို ဗဗ္ဗုဂမ္ဘိုင်ဂ်ကို ပွဲခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရံဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗုဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရံဝံမွဲးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင် ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဖိုမတွံဂးဒ်ခမိကို ဖိုမတွံဂး ဒ်ဗဗ္ဗုကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ

၁၄။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရပ်ရ။ ယံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်လိုက်ကို ဗဗ္ဗုဂမ္ဘိုင် လိုက်ကို ဟုံတိကေတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)နှိအရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပြိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတိကေတ် ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိပ်

(နိဗ္ဗာန်)နှင့်အရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? ဟုံတီကေတ် (နိဗ္ဗာန်)နှင့်အရာပှိုတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)နှင့်အရာပှိုတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော?

ဟုံတီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် (နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ပှိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ။ ပ ။ ၁၀။ ‘ဥပါဒါနိဒါနိ’ ပွမစေလံ ဗွဲမသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်။ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုကာ။ နာမ်ရပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ။ ဟုံတီကေတ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် (နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင် ဝံအိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် (နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပှိုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်ဂှ်ကို ဗဗူးဂမ္ဘိုင်ဂှ်ကို ပွဲခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲသမဏအိုတ်ရ။ ပွဲဗဗူးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ။ တီလပိုဉ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဖိုမတွံဒ်ခမိကို ဖိုမတွံဒ်ဗဗူးကို နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်လိုက်ကို ဗဗူးဂမ္ဘိုင်လိုက်ကို တီကေတ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ တီကေတ်(နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပှိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပှိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? တီကေတ် (နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာပှိုတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော? တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာပှိုတ် မုရ်ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရော?

တီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ်(နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ပှိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)နှ်အရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ပှိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ။ ပ ။ ၁၀။ ‘ဥပါဒါနိဒါနိ’ပွမစေလံ ဗွဲမသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်။ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုကာ။ နာမ်ရပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ။ တီကေတ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ တီကေတ် (နိဗ္ဗာန်) နှ်အရာ

‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ပြုတ်အိုတ်ရ။ တိကောတံ ဒေတုဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိ အရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ပြုတ်အိုတ်ရ။ တိကောတံ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ တိကောတံ ဟိုတ်ကတိဒ် ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံအိုတ်ရ။ တိကောတံ (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပြုတ်အိုတ်ရ။ တိကောတံ ဒေတုဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ပြုတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ခမီဂမ္ဘိုင်ကို ဗဗ္ဗးဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲခမီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ။ ပွဲဗဗ္ဗးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ။ တိလပိဉ်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သုကောတံဇောဝ်မတ် ဖိမတွံဂးဒ်ခမီကို ဖိမတွံဂးဒ်ဗဗ္ဗးကို နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ကစ္စာနဂေါတ္ထ

၁၅။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တိလပိဉ်ကစ္စာနဂေါတ္ထ ပှောပြာပ် အာဇဇေင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇအ်ကောတံပွဲ ဌာန်မွဲဒွဲတဲ “ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ် ရံဝံ သုးတရ။ ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် မုရ်နဗ္ဗတ်မွဲ နှိ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ။

ယံကစ္စာန ဂကောံသတ်ဝံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် နိဿယံဗ္ဗဲကို ဒ်ဒ်မန္တံကို ဒ်ဒ်မဟံမ္ပဲကို ဓါပြကာရ။ ယံကစ္စာန ကုညးညာတ်ကောတံ ဟိုတ်ကတိဒ် သင်္ခါရလောက နကိုပညာဒးရး အတိုင်မညာ်စုတ်ကို ကွေတ်မတွံဂးဟံမ္ပဲ ပွဲသင်္ခါရလောက ဟံဒ်ရ။ ယံကစ္စာန ကုညးညာတ် ကောတံအရာပျိုတ် သင်္ခါရလောက နကိုပညာဒးရး အတိုင်မညာ်စုတ်ကို ကွေတ်မတွံဂးနွံ ပွဲသင်္ခါရလောက ဟံဒ်ရ။ ယံကစ္စာန ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် ‘ဥပယ’ ပွမပြာပ်အာစိပ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံ ဗွဲမသကာတ် ‘အဘိနိဝေသ’ ပွတို့ဗျိုက်စင်လုပ်ဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံဗန်ဒက် ဂကောံသတ်ဝံရ။ ကွးအရီ ဝံတုန် ‘ဥပယ’ ပွမပြာပ်အာစိပ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ် ‘အဘိနိဝေသ’ ပွတို့စင် လုပ်ဂမ္ဘိုင် မဒ်အရာစိုတ်တန်တံ အရာတို့ဗျိုက်စင်လုပ် အရာသတိက်သတင်ကို “အတ္တအဲရ” ရံဝံ ဟံပြာပ်အာစိပ်ရ။ ဟံစောလံရ။ ဟံသ်ပတူရ။ “ကတိဒ်မွဲး ဒ်ဒ်ခိမောင် ကတိဒ်ရ” ပျိုတ်မွဲး ဒ်ဒ်ခိမောင် ပျိုတ်ရ” ရံဝံ ဟံမ္ပဲကို ပွမသွေဟ်ပှာရ။ ဟံမ္ပဲကိုပွချပ်သွေဟ်ပှာရ။ ပွဲအရာဝံ ကုပု ဂိုလ်ကို နိဿယံဗ္ဗဲကိုညးသအာင်တဲ လျှင်ပတေဟံသောင်ရ။ နှိပွမတိ (အလိုဇကု)ဟောင်ရ။ ယံကစ္စာန နဗ္ဗတ်ဝံ နှိ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်ညာ်စုတ်ရ။

ယံကစ္စာန ကွေတ်မတွံဂး “အလိုအိုတ်သို နွံရ”ဝံ လအိတ်မုဟ်မ္ပဲရ။ ကွေတ်မတွံဂး “အလိုအိုတ်သို ဟံမဲရ” ဝံလေဝ် လအိတ်မုဟ်မရနက်ကိုဓါရ။ ယံကစ္စာန ဟံပြာပ်အာလ အိတ်မုဟ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဝံတဲ ကျာ်တြဲ တွံတရ် နခရ်လအိတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိကို

‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင် စီရင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရံပွဲဟောင် ပွမကတိဒ် ဗွင်ဒဒိဒ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတိဟောင် ပြိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္ထမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပြိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပြိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံပွဲ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိဒ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ ရံပွဲ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဓမ္မကထိက

၁၆။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိမ္မဲဇကု မှော်ပြာပ်အာဇရောင် တီလမုံပိုင် ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ်ပွဲမွဲဒွဲတဲ “ယွံကျာ်မုံပိုင် ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံဇရ် ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံဇရ် ရံပွဲ သွးတဲရ၊ ယွံကျာ်မုံပိုင် မုရ်နဗွတ်မွဲ နှိ ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံဇရ်ရော” ရံပွဲ ဂရင်ပတိ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲရ။

ယွံခမိ ယဝ်တွံဇရ် သွက်သွောံဇအိုန်ဇရ သွက်သွောံစာ်စူးနူထွေန်စပ် သွက်သွောံ လလမ်ပှိုတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်မွဲး ခမိ ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံဇရ် ရံပွဲ ဗဗွဲကိုတုဟ်န သွးရ။ ယွံခမိ ယဝ်ဒွေတ်တဲ သွက်သွောံဇအိုန်ဇရ သွက်သွောံစာ်စူးနူထွေန်စပ် သွက်သွောံ လလမ်ပှိုတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်မွဲး ခမိ မဒွေတ်တဲ ဒွေတ်မဗဗွဲကုဇရ် ရံပွဲ ဗဗွဲကို တုဟ်နသွးရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်ပွမဇအိုန်ဇရ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ် ဟိုတ်ပွမလလမ်ပှိုတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ဂ် ဟုံစောဲလာံတဲ နှိညးတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်)မွဲး ခမိ အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ပွဲဘဝဂတမတ် ရံပွဲ ဗဗွဲကို တုဟ်နသွးရ။

ယွံခမိ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ။ ပ ။ ဘဝ။ ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ ပွမစောဲလာံ ဗွဲသကာတ်။ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်။ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန် တြဲပြကာ။ နာမ်ရပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ။ တိကေတ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်။ ယွံခမိ ယဝ်တွံဇရ် သွက်သွောံဇအိုန်ဇရ သွက်သွောံစာ်စူးနူထွေန်စပ် သွက်သွောံလလမ်ပှိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတိမွဲး ခမိ ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံဇရ် ရံပွဲ ဗဗွဲကို တုဟ်နသွးရ။ ယွံခမိ ယဝ်ဒွေတ် တဲ သွက်သွောံဇအိုန်ဇရ သွက်သွောံစာ်စူးနူထွေန်စပ် သွက်သွောံလလမ်ပှိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတိမွဲး ခမိ မဒွေတ်တဲ ဒွေတ်မဗဗွဲကုဇရ် ရံပွဲ ဗဗွဲကို တုဟ်နသွးရ။ ယွံခမိ ဟိုတ်ပွမ ဇအိုန်ဇရ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ် ဟိုတ်ပွမလလမ်ပှိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတိဂ် ဟုံစောဲ လာံတဲ နှိညးတိတ်ဗူး(နူကိလေသဂမ္ဘိုင်)မွဲး ခမိ အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ပွဲဘဝဂတမတ် ရံပွဲ ဗဗွဲကို တုဟ်နသွးရ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အစေလကဿပ

၁၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသင်္ဂရံ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒိုက်ကို ဗုစ္စတဲလ္လိလဝ်ပြေပ်ဂမိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ ပွဲအခါဒိုင်နူဂယး မိုက်ပဠေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုလုပုဂံဝ်ဗိဏ္ဏပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ အစေ လကဿပ သေဝံညာတ်ကေတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ မက္ကကျင်နူဇေမ္မုဟေင်မွဲး ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကေဝံ တီလမ္မုပိုင် ကျိတြဲ မွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကေဝံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲမွဲး ဒတူဒိုင် ပွဲမွဲဒွဲတဲ “တြနဲဂေါတမ ယဝ်သွအခေါင် တုဟ်နသ်ကိုဂလာန်သွာန် ပိုဒိုက်တအ်ညး ဂမိုင်မွဲး ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် နွံပိုက်သိုက်သွာန် တြနဲဂေါတမ ဟိုတ်ပရူပရာမမိက်ကို မွဲမွဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲရ။

ယွံကဿပ အခါသွာန် ဟံသေင်ဏီရ။ ဒ်ဒိုင်အယောလုပ် ကွာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။ မရနက်ကိုဗိဝါလေဝ် အစေလကဿပဟ် “တြနဲဂေါတမ ယဝ်သွအခေါင် တုဟ်နသ်ကိုဂလာန်သွာန် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင်မွဲး ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် နွံပိုက်သိုက်သွာန် တြနဲဂေါတမ ဟိုတ်ပရူပရာမမိက်ကိုမွဲမွဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီတီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲရ။ ယွံကဿပ အခါသွာန် ဟံသေင်ဏီရ။ ဒ်ဒိုင်အယောလုပ် ကွာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။ မရနက်ကိုဗိဝါလေဝ် အစေလကဿပဟ် ။ ပ ။ ဒ်ဒိုင်အယောလုပ် ကွာန်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။ သွးတ် ရဝံမွဲး အစေလကဿပဟ် “ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမိုင် ဟံမိက်သွာန် တြနဲ ဂေါတမ ဗွဲမဂိုင်အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲရ။ ယွံကဿပ ဟိုတ်ပရူပရာ မိက်ဝံသွာန်ဟ် ဩဝ်သွာန်ညိ ရဝံ ကိုအခေါင်ရ။

ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? အလိုဇကုဂပ်ဝ်သွ ဒ်ဒိုင်ဟ်ဟာ။ ယွံကဿပ လွဟိုသွး ရဝံညိ ရဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွးတ်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ညးမွဲသအာင်ဂပ်ဝ် သွဒ်ဒိုင်ဟ်ဟာ။ ယွံကဿပ လွဟိုသွးရဝံညိ ရဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွးတ်ရ။ ယွံတြနဲ ဂေါတမ ပသ်ရော? အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝ်သွ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွ ဒ်ဒိုင်ဟ်ဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီသွာန်ပုန်ရ။ ယွံကဿပ လွဟိုသွးရဝံညိ ရဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွးတ်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ဒ်ဒိုင် အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝ်သွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွဟံသေင်၊ ကတိုဒ် သိုဟံမွဲကိုဟိုတ်ဟာ။ ယွံကဿပ လွဟိုသွးရဝံညိ ရဝံ တီလမ္မုပိုင် ကျိတြဲ သွးတ်ရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ဒ်ဒိုင် ဟံမဲဟာ။ ယွံကဿပ ဒ်ဒိုင် ဟံမဲ ဟံသေင်ရ။ ယွံကဿပ ဒ်ဒိုင် နွံဟေင်ရ။ ဒ်သင်္ဂရံမွဲး တြနဲဂေါတမ ဟံတီဟံညာတ် ဒ်ဒိုင်ဟ်ဟာ။ ယွံကဿပ အဲ ဟံတီဟံညာတ် ဒ်ဒိုင် ဟံသေင်ရ။ ယွံကဿပ အဲ တီဒ်ဒိုင်ရ။ ညာတ်ဒ်ဒိုင်ရ။

ယွံတြနာဲဂေါတမ ပဿာ်ရော? အလိုဏေကုဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိက္ခဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံ ကဿပ လွဟီသွး ရံဝံညိ ရံဝံ သွးတရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ပဿာ်ရော? ညးမွဲသအာင် ဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိက္ခဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရံဝံညိ ရံဝံ သွးတရ။ ယွံတြနာဲ ဂေါတမ ပဿာ်ရော? အလိုဏေကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိက္ခဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရံဝံညိ ရံဝံ သွးတရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ ပဿာ်ရော? ဒဒိခိက္ခ အလိုဏေကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွဟွံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွဟွံသေင်၊ ကတိဒ် သီဟွံမွဲကိုဟိုတ်ဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရံဝံညိ ရံဝံ သွးတရ။ ယွံတြနာဲ ဂေါတမ ပဿာ်ရော? ဒဒိခိက္ခ ဟွံမဲဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံကဿပ ဒဒိခိက္ခ ဟွံမဲဟွံသေင်ရ၊ ဒဒိခိက္ခ နွံဟေင်ရ။ ဒိဿာ်မွဲး တြနာဲဂေါတမ ဟွံတီဟွံညာတ် ဒဒိခိက္ခဟာ ရံဝံ သွာန်မွဲး ယွံကဿပ အဲကျာ် ဟွံတီဟွံညာတ် ဒဒိခိက္ခ ဟွံသေင်ရ၊ ယွံကဿပ အဲကျာ် တီဒဒိခိက္ခရ၊ ညာတ် ဒဒိခိက္ခရ ရံဝံ သွးတရ။ ယွံတီလမ္ပုပိဉ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြ ဩဝဟီလိုင်ကိုဒဒိခိက္ခ ကုအဲဒိုက်ညိ၊ ယွံတီလမ္ပုပိဉ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြ ဩဝဟီလိုင်ကိုဒဒိခိက္ခ ကုအဲဒိုက်ညိ ရံဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ယွံကဿပ “ညးဂ် သွရ၊ ညးဂ် ဒုင်စသိုင်ရ” ရံဝံ ပွဲစတမ်ဟေင် ယဝ်နွံမွဲး ညးဟီ သွးရံဝံမွဲး အလိုဏေကုဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိရ် အာစိုပ်ကွေတ်သဿတရ၊ ယွံကဿပ “ညးသအာင် သွရ၊ ညးသအာင် ဒုင်စသိုင်ရ” ရံဝံ ပွဲစတမ်ဟေင် ယဝ်နွံမွဲး ဃောဝေဒနာပျီုပျီုက်ရာန် သကိုတ်ဂ် ညးဟီသွး ရံဝံမွဲး ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိရ် အာစိုပ်ကွေတ်ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိရ။ ယွံကဿပ ဟွံပြာပ်အာ လအိတ်မုဟ်ဂမ္တိုင်စါဝံတဲ ကျာ်တြ တွံတခရ် နစရ်လဒေါင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် ပွမ ကတိဒ် ဗွင်ဒဒိခိ အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီဟေင် ဟိုတ်အာမသက္ကု သေဟ်(နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင် ဟိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင် စီရေင်ဟိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ဟိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမဟိုတ် ဗွင်ဒဒိခိအလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

တွံတ ရံဝံမွဲး အစေလကဿပဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြ ဂလာန်ဝံရ“ယွံတြ နာဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက် မျှိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနာဲဂေါတမ ဗွဲဥပမာမွဲးတုန် ဝတ္ထုဗကပ်စွံလဝ်ဂ် သွဟ်ညံင်ရံဂတးလှာ ကိုကို ။ ပ ။ “ညးမ္ပုကိုမတ်မညာတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ကြက်ဝံညာတ်ကေတ် ရုပ်သင်္ခါရ်အိုတ်ရ” ရံဝံ ပွဲတိုက်ဒမ္မုဂ် သွဟ်ညံင်ရံစင်ဗဂိုကို ပွတ်ကွေင်သျှိုကို၊ တုပ်သွဟ်သင်္ခါရ်ဟေင်ရ၊ တီလမ္ပု ပိဉ်ကျာ်တြဂ် နကိုဟိုတ်တုဟ်တုဟ် တွံထွးကိုခရ်ရ၊ ယွံတီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်ခ စသုစ္စုဇ္ဈေကို တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြရ၊ ခရ်ဂ်လေဝ်ကို သင်္ခါရ်လေဝ်ကို ပြာပ်ခစသုစ္စုဇ္ဈေကိုရ၊ အဲဒိုက်ဂ် သွိုက်ကလိဝံဒဒိသမဏီ ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြရ၊ သွိုက်ကလိဝံဒဒိပယျင်ရ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကဿပ ညးမကောင်ဒ်တီ မွဲကိုက္ခေတ်မသအာင်(နူသာသနာ)ၣ် မိက်ကလိဝံ ဒ်ဒ်သာမဏီ ဒ်ဒ်ခမီ ပွဲဓမ္မဝိနယသာသနာဝံမွဲး လုက်ပျိုင်ပန်ဂိတု ဒးဒွေတ်လုတ်တုဟ်ခြာရ၊ ပွဲကာလကလိလောန်အာပန်ဂိတုၣ် ခမီဂမ္တိုင် မွဲကိုစိုတ်သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်အိုတ်မွဲး ကြက်သွက် သာမဏီ ညးပဒတ်တုဟ်ခြာ(ပြဝး)တဲၣ်အိုတ်ရ၊ ကြက်ပတိုန်ကို ဒ်ဒ်ခမီအိုတ်ရ၊ စိုန်ၣ်လေဝ် ပွဲအရာဝံ အဲၣ် တီကေတ်ပူဂိုလ် ဒ်ဒ်မတေင်ဏီရ ရံဝံ (သုးတဲရ)။

ယွံတီလမ္ပုပိုင် ညးမကောင်ဒ်တီဂမ္တိုင် မွဲကိုက္ခေတ်မသအာင်(နူသာသနာ)ၣ် မိက်ကလိ ဝံဒ်ဒ်သာမဏီ မိက်ကလိဝံဒ်ဒ်ခမီ ပွဲဓမ္မဝိနယသာသနာဝံမွဲး လုက်ပျိုင်ပန်ဂိတုဂမ္တိုင် ယဝ်ဒး ဒွေတ်တုဟ်ခြာ(ပြဝး)မွဲး၊ ပွဲကာလကလိလောန်အာပန်ဂိတုၣ် ခမီဂမ္တိုင် မွဲကိုစိုတ်သျှိုက်မျိုက် ဒးဂွပ်အိုတ်မှ သွက်သာမဏီညးပဒတ်တုဟ်ခြာ(ပြဝး)အိုတ်မွဲး၊ ပတိုန်ကိုခမီအိုတ်မွဲး အဲဒိုက်ၣ် လုက်ပန်သ္မာံဂမ္တိုင် ဒွေတ်တုဟ်ခြာ(ပြဝး)ရ၊ ပွဲကာလကလိလောန်အာပန်သ္မာံ ခမီဂမ္တိုင် မွဲကို စိုတ်သျှိုက်မျိုက်ဒးဂွပ်အိုတ်မှ ဩဝ်သွက်သာမဏီအိုတ်ညိ ဩဝ်သွပတိုန်ကိုခမီအိုတ်ညိ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

အစေလကဿပ ကလိဝံဒ်ဒ်သာမဏီ ဒ်ဒ်ခမီပယျင် ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိုင် ကျၣ်တြ ဟောင်ရ၊ တီလပိုင်ကဿပ မဒ်ခမီပယျင်တဲ ဟံလအ်ဏီ ညးမွဲဓဝ် ပြာပ်အာဌာန်လုၣ်သိုတ်တြတဲ သိုဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မဲး ပတိတ်တြဟတ်လွီပရာ ဗွဲမသကာတ် မွဲကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်ဗလးဏာန်ဗ္ဗာန် ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်မွဲး ဩဟံလအ်ဟောင် အရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ ဟံမဲပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် နူအဝေါင်ခရံ လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီ ဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်နွံပိုက်ၣ် ပွဲဘဝ လုဟ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်ရ “ဇာတိ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြတဲရ၊ သွပတဲကွေက်ိစ္စမဂ် တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင် ဟံမွဲတဲရ” ရံဝံ တီရ၊ တီလပိုင်ကဿပၣ် မှောင်ကိုပူဂိုလ်တုအရုန်ဂမ္တိုင် ဒ်ပါလုပ်မွဲဇကုရောင်။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တိမ္မရက

၁၈။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဩင်သာရၣ်ရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် ပြဘာဇိတိမ္မရသက ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမ္ပုပိုင်ကျၣ်တြတဲ ဟိုဂလားနိမိတ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံ တီလမ္ပုပိုင် ကျၣ်တြမွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကွေ် ဂလားနိမိတ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဟ်တဲ ပြဘာဇိတိမ္မ ရက မဂဇာဒ်ဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲၣ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျၣ်တြ ဂလားနိဝံရ—

“ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? အလိုဇကုဂပ်ဝ်သွ တသိုခ်ဒ်ဒိုင်ဟံ၊ ယွံကဿပ လွဟိုသုး ရံဝံညိ ရံဝံ တီလမ္ပုပိုင်ကျၣ်တြ သုးတဲရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ညးမွဲ သအာင် ဂပ်ဝ်သွ တသိုခ်ဒ်ဒိုင်ဟံ၊ ယွံကဿပ လွဟိုသုး ရံဝံညိ ရံဝံ တီလမ္ပုပိုင်ကျၣ်တြ

သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွ တသိုခ်ဒဒိန်ဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီသွာန်ပုန်ရ။ ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? တသိုခ်ဒဒိန် အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ကတိဒ်သိုဟံမဲကိုဟိတ်ဟာ၊ ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? တသိုခ် ဒဒိန်ဟံမဲဟာ၊ ယွံကဿပ တသိုခ်ဒဒိန်ဟံမဲဟံသေင်ရ။ ယွံကဿပ တသိုခ်ဒဒိန် နွံဟေင်ရ။ ဒ်သင်္ဂဟ္မး တြနဲဂေါတမ ဟံတီဟံညာတ် တသိုခ်ဒဒိန်ဟာ၊ ယွံကဿပ အဲကျိ ဟံတီဟံညာတ် တသိုခ်ဒဒိန်ဟံသေင်ရ။ ယွံကဿပ အဲကျိတီ တသိုခ်ဒဒိန်ရ။ ညာတ် တသိုခ်ဒဒိန်ရ ရဲဝံ သွားတရ။

ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ တသိုခ်ဒဒိန်ဟာ ရဲဝံ သွာန်မ္မး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? ညးမ္မဲသအာင် ဂပ်ဝံသွ တသိုခ်ဒဒိန်ဟာ ရဲဝံသွာန်မ္မး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွ တသိုခ် ဒဒိန်ဟာ ရဲဝံသွာန်မ္မး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? တသိုခ်ဒဒိန် အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်၊ ကတိဒ် သိုဟံမဲကိုဟိတ်ဟာ ရဲဝံသွာန်မ္မး ယွံကဿပ လွဟီသွး ရဲဝံညိ ရဲဝံ သွားတရ။ ယွံတြနဲဂေါတမ ပသော်ရော? တသိုခ်ဒဒိန်ဟံမဲဟာ ရဲဝံသွာန်မ္မး ယွံကဿပ တသိုခ်ဒဒိန်ဟံမဲဟံသေင်ရ။ တသိုခ်ဒဒိန် နွံဟေင်ရ။ ဒ်သင်္ဂဟ္မး တြနဲဂေါတမ ဟံတီ ဟံညာတ် တသိုခ်ဒဒိန်ဟာ ရဲဝံသွာန်မ္မး ယွံကဿပ အဲကျိ ဟံတီဟံညာတ် တသိုခ်ဒဒိန် ဟံသေင်ရ။ ယွံကဿပ အဲကျိတီ တသိုခ်ဒဒိန်ရ။ ညာတ်တသိုခ်ဒဒိန်ရ ရဲဝံ သွားတရ။ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်ဟီလိုင်ကို တသိုခ်ဒဒိန် ကုအဲဒိုက်ညိ၊ တြနဲဂေါတမ ဩဝ်တွံကို တသိုခ်ဒဒိန် ကုအဲဒိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံတိမ္မရုသက “အရာဂ်ဟေင် ဝေဒနာရ၊ ဝေဒနာဂ်ဟေင် ဒင်စသိုင်ရ” ရဲဝံ ပွဲစ တမ်ဟေင် ယဝ်နွံမ္မး ဒ်ကွေတ်မတွံး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ တသိုခ်ဒဒိန်ရ။ အရာဂ်ဟေင် ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဂ်ဟေင် ဒင်စသိုင်ရ ရဲဝံလေဝ် အဲကျိဟံတွံရ။ ယွံတိမ္မရုက “ဒေနာဂ် တူဟ်ခြာရ၊ ညးဒင်စသိုင်ဂ် တူဟ်ခြာရ” ရဲဝံ ပွဲစတမ်ဟေင် ယဝ်နွံမ္မး ဝေဒနာပျီပျီကိရာန် သကိုတ်ဒ်မ္မး ဒ်ကွေတ်မတွံး ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ တသိုခ်ဒဒိန်ရ။ ဝေဒနာတူဟ်ခြာ ညးဒင် စသိုင်တူဟ်ခြာ ရဲဝံလေဝ် အဲကျိဟံတွံရ။ ယွံတိမ္မရုသက ဟံပြာပ်အာ လအိတ်မုဟ်ဂမ္တိုင်ဝါ ပွဲတဲ ကျိတြတွံတ်ခရ် နစရ်လဒေါင်ရ။ ဟိတ်နူဟိတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင် စီရေင်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟေင် ပွမကတိဒ် ဗွင်ဒဒိန် အလုံအိုတ်သိုဝ် ဒ်ရ။ ဟိတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟေင် ပျိတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်

ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ပျိုတ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမ ပျိုတ် ဗွင်ဒဒိခိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

တွံတံ ရံဝံမွဲး တိမ္မရသကင်္ဂ ဂရင်ပတိတိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိ ဂလာန်ဝံရ—“ယံတြနာဲ ဂေါတမ (ခရ်ဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ အဲဒိုက်ဂ် ပြာပ်စသုစ္စုဇ္ဈောန် ကို တြနာဲ ဂေါတမရ၊ ခရ်ဂ်လေဝ်ကို သင်္ဂလေဝ်ကို ပြာပ်စသုစ္စုဇ္ဈောန်ရ၊ တြနာဲဂေါတမ သုတမ်နူ တဲဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမပြာပ်စသုစ္စုဇ္ဈောန် ရတ်ပိပြကာ ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင် သမ္ဘိညံ” ရံဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဗာလပဏ္ဍိတ

၁၉။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယံခမိတအံ ကုသမ္ဘိမဒးဒင် ကွာတ်လဒီ နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိ မစိုန်သကိုကောံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ရံသင်္ဂံ ဇေယျံ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဇေယျံကို နာမ်ရပ် ပွဲမွဲးသန္တာန်ကို ရံသင်္ဂံ သိုဝ်ပြကာဝံ ဒ်ကျင်ရ၊ သုနိဿယံကို ဝိပြကာကို အာယတနတြိပြကာဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဒ်ကျင်ရ၊ သမ္ဘိ မတုတ်ဒွံဒး နကိုဖဿာယတနတြိပြကာဂမ္ဘိုင်ကို မှောင်ကိုတြိပြကာဂမ္ဘိုင် နမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲကို ဒင်စ သိုင်တသိုခိဒဒိခိရ။

ယံခမိတအံ ကုတုပညာ မဒးဒင်ကွာတ်လဒီ နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိ မစိုန်သကို ကောံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ရံသင်္ဂံ ဇေယျံ ကတိဒ်ကျင်ရ၊ ရံဝံဟေင် ဇေယျံကို နာမ်ရပ် ပွဲမွဲးသန္တာန်ကို ရံသင်္ဂံ သိုဝ်ပြကာဝံ ဒ်ကျင်ရ၊ သုနိဿယံကိုဝိပြကာကို အာယတနတြိ ပြကာဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဒ်ကျင်ရ၊ တုပညာ မတုတ်ဒွံဒး နကိုဖဿာယတန တြိပြကာဂမ္ဘိုင်ကို မှောင်ကိုတြိပြကာဂမ္ဘိုင် နမမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲကို ဒင်စသိုင် တသိုခိဒဒိခိရ။

ယံခမိတအံ မှောင်ကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲ တင်တောင်တုတ်ခြာ သမ္ဘိကောံတုပညာ ဂ်တုန် ညးခွဲရော? တင်ဟံတုပ်သုဟ်ဂ်တုန် ညးခွဲရော? ဟိုတ်မတောင်ဂ်တုန် ညးခွဲရော? ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယံကျိမ္မုံပိုင် ကုပိုဒိုက်တအံညးဂမ္ဘိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင် မ္မုံကိုတုမ်မူလမွဲး တိလမ္ပုံပိုင် ကျိတြိအိုတ်ရ၊ မ္မုံကိုညးရင်တုင်ပတိတ်မွဲး တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိအိုတ်ရ၊ မ္မုံကိုအရာသတိက် သတင်မွဲး တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိအိုတ်ရ၊ ယံကျိမ္မုံပိုင် အာတ်ပါနိအခေါင်အိုတ်ရ၊ အရထခရ် မဂပ်ဝံတွံ ဩဝ်ကိုပြာကဉ် ပွဲညဏ်တိလမ္ပုံပိုင်ကျိ တြညိ၊ သွောံကလင်ပင်မိုင်ကေတ်နူဇေရင် တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိတဲ ခမိဂမ္ဘိုင် ကြက်သွောံပကင်ရင်လပ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယံခမိတအံ ဒ်သင်္ဂံမွဲး ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သုပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရး အိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ သွးတရ။ “ယံကျိမ္မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမိဂမ္ဘိုင် ကလေင် ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္ပုံပိုင် ကျိတြိအိုတ်ရ၊ တိလမ္ပုံပိုင်ကျိတြိ တွံကို ဂလာန်ခရ်ဝံရ—

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ကုသမ္ဘိ မဒးဒင်ကွာတ်လဒ်နီကု်အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီ မစိုန်သကိုကောံ
 ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဇေတဝံ ကတိဒ်ကွါင်ရ၊ သမ္ဘိဂ် အဝိဇ္ဇာဂ်လေဝ် မဟဂပ်ပါကောံဏီရ၊
 တဏှာဂ်လေဝ် ဟံအိုတ်ဏီရ၊ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရောမ္မးတုန် ယွံခမီတအ် သမ္ဘိဂ် သွက်ဒ
 ဒိခိဝဋ်အိုတ် ဟံဒေတတ် ဒေတမ်ပြရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ သမ္ဘိဂ် ခန္ဓဇေတဝီလ်မ္မး ကလေင်ကလိဝံ
 ခန္ဓဇေတဝီလ်မ္မး သမ္ဘိဂ် ကလိဝံခန္ဓဇေတဝီလ်မ္မး ဟံတိတ်ဗ္ဗး ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ‘ဇရာ’
 ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒ်ဒိခိ
 ဇေတဝီ ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒ်ဒိခိစိုတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊
 ဟံတိတ်ဗ္ဗးနုဒ်ဒိခိရ ရံဝံ အဲတံရ။

ယွံခမီတအ် ကုတုပညာ မဒးဒင်ကွာတ်လဒ်နီကု်အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂ်ဒ်တဲ မစိုန်သကို
 ကောံ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဇေတဝံ ကတိဒ်ကွါင်ရ၊ ကုတုပညာဂ် အဝိဇ္ဇာဂ်လေဝ် မဂပ်
 ပါကောံတုဒ်ရ၊ တဏှာဂ်လေဝ် အိုတ်တုရ၊ ပွမဒ်သင်ဂ် မဟိုတ်ရောမ္မးတုန်— ယွံခမီတအ်
 တုပညာဂ် သွက်ဒိခိဝဋ်အိုတ် ဒေတတ် ဒေတမ်ပြရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ တုပညာဂ် ခန္ဓဇေတဝီ
 လ်မ္မး ဟံကလေင်ကလိဝံ ခန္ဓဇေတဝီလ်မ္မးတုန်ရ၊ တုပညာဂ် ဟံကလိဝံ ခန္ဓဇေတဝီလ်မ္မး
 တိတ်ဗ္ဗး ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ‘သောက’ ပွမစံင်
 တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒိခိဇေတဝီ ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ်ဒိခိစိုတ် ‘ဥပါ
 ယာသ’ ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗ္ဗးနုဒ်ဒိခိရ ရံဝံ အဲတံရ။
 ယွံခမီတအ် ပွမဒေတတ်လုတ် ဒေတမ်ပြဝံ တင်တောင်တုဟ်ခြာ သမ္ဘိ ကောံတုပညာရ၊ တင်ဟံ
 တုပသုဟ်ရ၊ ဟိုတ်တောင်ရ ရံဝံ (တံတံရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပစ္စယ

၂၀။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကြက်တံကိုခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’
 ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ခရ်(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)ဖိုမသွဟိုတ်တဲ ကတိဒ်ဂမ္ဘိုင်ကို ကုမ္မးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်ရ၊
 ဩဝကလင်ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝသုပ္ပပိစိုတ် ဗွဲဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တံကိုရ ရံဝံ
 သွးတရ။ “ယွံကျာ်မုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီဂမ္ဘိုင် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ
 အိုတ်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျာ်တြဲ တံကို ဂလာန်ခရ်ဝံရ-

ယွံခမီတအ် ခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်’ဟိုတ်ဂ် ညးဍေုရော? ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘ဇာတိ’ပွမ
 တန်ပဋိသန္ဓိဂ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ကတိဒ်ရ၊ သဘ်မတံဂးဒ်ဒိမတန်တံ ဒေကတ်
 ခရ်ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင် ဒ်ဒိမဗိုန် ဒေကတ်ခရ်ဟိုတ်ဂမ္ဘိုင် ဒ်ဒိခရ်ဟိုတ် ဒေကတ်ဖိုဂမ္ဘိုင်ဝံ ကျာ်တြဲ
 ကတိဒ်ကိုဒ် ဟံကတိဒ်ကိုဒ် တန်တံဒိုင်ဟောင်ရ။ ကျာ်တြဲ ထပက်ခိုင်ဂြင်တီကေတ် ခရ်ဟိုတ်
 ဂ်ရ၊ တို့လုပ်နကိုညဏ်ရ၊ ဂြင်တီကေတ်တဲ တို့လုပ်နကိုညဏ်တဲ တံတံရ၊ ကိုတီကေတ်ရ၊

ကိုကတို၌ရ၊ လပံက်ထွေးကိုရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဂွံမံက်ဂတဝ်ရ၊ ဩဝ်မှာ်သေဝ်အိုတ်ညိ
ရဝံလေဝ် တွံတရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္နိဂ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ
‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ကတို၌ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္နိဂ် ကတို၌ရ ။ ပ ။
ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဥပါဒါနိ’ ပွမစောဲလံာ် ဗွဲမသကာတ်ဂ် ဘဝကတို၌ရ။
ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ‘ဥပါဒါနိ’ ပွမစောဲလံာ် ဗွဲမသကာတ်
ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင်ဂ် တဏှာကတို၌ရ။
ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံဂ် ဝေဒနာ ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ်
ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာဂ် ဖဿ ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ်
ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် နာမ်ရပ်ဂ် သဠာယတန ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်
‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီဂ် နာမ်ရပ် ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြု
ပြေင်စီရေင်ဂ် ဝိညာဏ်ကတို၌ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီဂ်
သင်္ခါရဂမၠိုင် ကတို၌အိုတ်ရ။ သဘမတွံဂး ဒဒ်မတန်တ ဒဒက်တခရ်ဟိုတ်ဂမၠိုင် ဒဒ်မဗိုန်
ဒဒက်တခရ်ဟိုတ်ဂမၠိုင် ဒဒ်ခရ်ဟိုတ် ဒဒက်တဖိုဂမၠိုင်ဝံ ကျ်တြကတို၌ကို၌ ဟွံကတို၌ကို၌
တန်တနွံဒိုင်ဟေင်ရ။ ကျ်တြ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ခရ်ဟိုတ်ဂ်ရ၊ တို့လုပ်နကိုညဏ်ရ၊
ဂြင်တိကေတ်တဲ တို့လုပ်နကိုညဏ်တဲ တွံတရ၊ ကိုတိကေတ်ရ၊ ကိုကတို၌ရ၊ လွံက်ထွေးကိုရ၊
ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဂွံမံက်ဂတဝ်ရ၊ ဩဝ်မှာ်သေဝ်အိုတ်ညိ ရဝံလေဝ် တွံတရ။ ယွံခမိတအ်
ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂမၠိုင် ကတို၌အိုတ်ရ။
ယွံခမိတအ် ရဝံဟေင် ပွဲမဟွံဟိုတ်နူဇာတိဂ် ဇရာမရဏကတို၌ဂမၠိုင်ဒ် ဒဒ်မဗျာံစုတ် ဒဒ်ဟွံ
ဆောတ်ယောင် ဒဒ်မဟွံဒ် နသဘမ္မဲသအာင် ဒဒ်ခရ်ဟိုတ် ဒဒက်တဖိုဂမၠိုင်ဝံ ကော်ခဂး
ရဝံမွဲး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ဖိုဂ် ညးဍေုရော? ယွံခမိတအ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’
ပွမချိုတ်ဂ် ဟွံဗိုန်ဂ်ရ၊ ဒဒ်ဒင်ပြုပြေင်စီရေင်ရ၊ သွနိဿယဗ္ဗာဲကိုဟိုတ်တဲ ကတို၌ရ၊ မှုံသဘ
ပွမအိုတ်ရ၊ မှုံသဘပွမလီရ၊ မှုံသဘပွမပိုတ်စူးရ၊ မှုံသဘပွမပျိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဇာတိ’
ပွမတန်ပဋိသန္နိဂ် ဟွံဗိုန်ဂ်ရ၊ ဒဒ်ဒင်ပြုပြေင်စီရေင်ရ၊ သွနိဿယဗ္ဗာဲကိုဟိုတ်တဲ ကတို၌ရ၊
မှုံသဘပွမအိုတ်ရ၊ မှုံသဘပွမလီရ၊ မှုံသဘပွမပိုတ်စူးရ၊ မှုံသဘပွမပျိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
ဘဝဂ် ဟွံဗိုန်ဂ်ရ၊ ဒဒ်ဒင်ပြုပြေင်စီရေင်ရ၊ သွနိဿယဗ္ဗာဲကိုဟိုတ်တဲ ကတို၌ရ၊ မှုံသဘ
ပွမအိုတ်ရ၊ မှုံသဘပွမလီရ၊ မှုံသဘပွမပိုတ်စူးရ၊ မှုံသဘပွမပျိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘ဥပါဒါနိ’
ပွမစောဲလံာ်ဗွဲမသကာတ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်။ ယွံခမိတအ် ‘ဝေဒနာ’
ပွမဒုင်စသိုင်။ ယွံခမိတအ် ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ။ ယွံခမိတအ် ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြု
ပ္ပကာ။ ယွံခမိတအ် နာမ်ရပ်။ ယွံခမိတအ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ။ ယွံခမိတအ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမ
ပြုပြေင်စီရေင်။ ယွံခမိတအ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟွံတီ ဟွံဗိုန်ဂ်ရ၊ ဒဒ်ဒင်ပြုပြေင်စီရေင်ရ၊ သွနိဿယ

ဗွဲကိုဟိုတ်တဲ ကတိန်ရ၊ မှုံသဘ်ပွမအိုတ်ရ၊ မှုံသဘ်ပွမလိုရ၊ မှုံသဘ်ပွမပိတ် စူးရ၊ မှုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး ခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ဖို သွန်ဿယ် ဗွဲကိုဟိုတ်တဲ ကတိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခါခဲမွဲ ကွေးအရီု က္လုတ်တုန် ခရ် ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ ဟိုတ်ရ၊ က္လုတ် ဂမ္တိုင်တုန် ခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ဖိုဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် ဗွဲမဒေးရး နကိုပညာဃာ်စွတ် အတိုင်မဃာ်စွတ်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခါခဲ ကွေးအရီု အဲဂ် ပွဲကာလမကလိလောန်ကျင်တဲ ကေင်ဒ် တဲဟာ၊ ပွဲကာလမကလိလောန်ကျင်တဲ ဟံကေင်ဒ်ဟာ၊ ပွဲကာလမကလိလောန်ကျင်တဲ ဒ်ကျင်သင်္သလီုရော? ပွဲကာလမကလိလောန်ကျင်တဲ ဒ်ကျင်ဗိုလီုရော? အဲဂ် ပွဲကာလမကလိ လောန်ကျင်တဲ ဒ်ကျင်သင်္သလီုတဲ ဒ်ကျင်သင်္သလီုရော? ရဲဝံ သွက်ဂတ(ကိုပ်ကွာ)လေဝ် ကြက်ဂြိပ် လုပ်ရ။ အဲဂ် ပွဲကာလကြ ကြက်ကတိန်ဟာ၊ ပွဲကာလကြ ကြက်ဟံကတိန်ဟာ၊ ပွဲကာလကြ ကြက်ကတိန်သင်္သလီုရော? ပွဲကာလကြ ကြက်ကတိန်ဗိုလီုရော? အဲဂ် ပွဲကာလကြ ကြက် ကတိန်သင်္သလီုတဲ ကြက်ကတိန် သင်္သလီုရော? ရဲဝံ သွက်ကြလေဝ် ကြက်ဂြိပ်လုပ်ရ။ အဲဂ် ဒ်ဒိုင်ဟာ၊ ဟံဒ်ဒိုင်ဟာ၊ ဒ်ဒိုင်သင်္သလီုရော? ဒ်ဒိုင်ဗိုလီုရော? သတ်ဝံ ကျင်နုဋ္ဌာန်လီုရော? သတ်ဂ် ကြက်အာ ဌာန်လီုရော? ရဲဝံ ပွဲလောကဂတမတ်လျဟ်လေဝ် ဟိုတ်မတွံး ကြက်ဒ် (ပွမသွေဟ်ပွာ) သင်္သတေဟာ သင်္သဏအ်ဟာ ပွဲခန္ဓဇကုဇကုဂ် ဟံမွဲရ။ ပွမဟံမွဲသင်္သဂ် မဟိုတ် ရော? ယွံခမီတအ် ကုကွေးအရီု က္လုတ်တုန် ခရ် ‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ဟိုတ်ရ၊ က္လုတ်ဂမ္တိုင်တုန် ခရ်‘ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န’ဖိုဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ ဟိုတ်ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ်ဗွဲမဒေးရး နကိုပညာဃာ်စွတ် အတိုင် မဃာ်စွတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တဝံတရ)။

သုတ်ဒသမ။

အာဟာရဝဂ် မရနက်ကိုဓါတဲရ။

၃။ ဒသမလဝဂ် ၁။ သုတ်ဒသမလ

၂၁။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ။ ယွံခမီတအ် ကျာ်တြဲဂ် ဟိုတ်မချိုက် ပေင်တ ကျောံဗြဟ္မာတ်စိုသာ်ကို ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ ကျောံပွမဂံင်သကာဂမ္တိုင်ပန်သာ်ကိုရ ဒင်ဝန် ရဲဝံမွဲး တန်တ ပွဲအရာမပြဲရ၊ ကြိုဂအေတ် ညံင်ရမုာ်ဇာဒ်သိုင် ပွဲပရိသာတ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ကိုစက်ခရ်မပြဲဂေတ်ရ။ က္လုတ် ရုပ်၊ က္လုတ် ရုပ်ကတိန်၊ က္လုတ် ရုပ်ပျိုတ်ရ။ က္လုတ် ဝေဒနာ၊ က္လုတ် ဝေဒနာ ကတိန်၊ က္လုတ် ဝေဒနာ ပျိုတ်ရ။ က္လုတ် သညာ၊ က္လုတ် သညာ ကတိန်၊ က္လုတ် သညာ ပျိုတ်ရ။ က္လုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်၊ က္လုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင် ကတိန်၊ က္လုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင် ပျိုတ်ရ။ က္လုတ် ဝိညာဏ်၊ က္လုတ် ဝိညာဏ် ကတိန်၊ က္လုတ် ဝိညာဏ် ပျိုတ်ရ။ ရဲဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိန်ဒ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိန်ဒ်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုဒ် ဗိုဟိုတ်တုန်

ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် ပွမ ကတိဒ် ဗွင်ဒဒိဒ်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟောင် ပြိုတ်အာ မသက္ကု သေဟ်(နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ပြိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင် စီရင်ပြိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိဒ်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ (ရဝံ ကြိုဂအောတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယဒသဗလ

၂၂။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကျက်တြိဂ် ဟိုတ်မချိုက်ပေင် တ်ကျောံတြဟတ်စုံသ်ကို ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တ်ကျောံပွမဂံင်သကာဂမ္ဘိုင်ပန်သ်ကိုရ ဒုင်ဝန် ရဝံမွဲး တန်တံ ပွဲအရာမပြုရ၊ ကြိုဂအောတ် ညံင်ရမ္ပာင်ဇာဒိသိုင် ပွဲပရိသာတ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ကိုစက်ခရ်မပြုဂေတ်ရ။ က္ကဝံဂ် ရပ်၊ က္ကဝံဂ် ရပ်ကတိဒ်၊ က္ကဝံဂ် ရပ်ပြိုတ်ရ။ က္ကဝံဂ် ဝေဒနာ၊ က္ကဝံဂ် ဝေဒနာ ကတိဒ်၊ က္ကဝံဂ် ဝေဒနာ ပြိုတ်ရ။ က္ကဝံဂ် သညာ၊ က္ကဝံဂ် သညာ ကတိဒ်၊ က္ကဝံဂ် သညာ ပြိုတ်ရ။ က္ကဝံဂ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်၊ က္ကဝံဂ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်၊ က္ကဝံဂ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပြိုတ်ရ။ က္ကဝံဂ် ဝိညာဏ်၊ က္ကဝံဂ် ဝိညာဏ် ကတိဒ်၊ က္ကဝံဂ် ဝိညာဏ် ပြိုတ်ရ။ ရဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ နှိရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိဒ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိဒ်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံနှိရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ပြိုတ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပြိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုဒ် ဗိုပြိုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် ပွမ ကတိဒ် ဗွင်ဒဒိဒ်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟောင် ပြိုတ်အာ မသက္ကု သေဟ်(နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ပြိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင် စီရင်ပြိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိဒ်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံခမိတအ် ရဝံ အဲကျက် ဂပ်ဝံတွံလပ် ခရ်ဝံ ဗွဲမဒးရးရ၊ ဂပ်ဝံကိုမံက်ဂတပ်ရ၊ ဂပ်ဝံလွံက်ထွေးရ၊ ဂပ်ဝံပါပရအ်လပ် ညံင်ရယာတ်တို မဟံမွဲကိုစာ်မာ်ဇိုင်နာပ်ဗွဲအ်ကိုရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံ အဲကျက် ဂပ်ဝံတွံလပ် ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝံ ဗွဲမဒးရး ဂပ်ဝံကိုမံက်ဂတပ် ဂပ်ဝံ လွံက်ထွေး ဂပ်ဝံပါပရအ်လပ် ညံင်ရယာတ် မဟံမွဲကိုစာ်မာ်ဇိုင်နာပ်ဗွဲအ်ကိုမွဲး ကောန်ဂကူ မသွခမိ နကိုခရ်သဒ္ဓါဂ် စွံလတောင်ဇုတ်ဟောင်သေတဲ ဖျုန်ဆီအိုတ်ကိုဇော်အာ ပွဲဇုတ်ကိုဒ် ကွာရ၊ ဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် မဂပ်ဝံအာစိုပ် နကိုအစောံတြဟတ်တြိဂမ္ဘိုင် လွီပရာတြိဂမ္ဘိုင် ပွမပတ်တ်တြဟတ်တြိဂမ္ဘိုင်တဲ ပွမဒေါထောံလွီပရာဂ် ကြက်ဟံဒ်ရ ရဝံ ဗွဲကို တုဟ်န ပတ်တ်တြဟတ်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ညးလျှဟ်လွန်ဂ် တွံနဲတောဲနဲရ် နကီုခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်သဝ်ဂ် နှိတဲ သွးပဒတ် ဗွဲဒဒိန်ရ၊ ဒတဲဖိုဏ်မဇော်လေဝ် ကိုဟုတ်ယုတ်အာရ၊ ယွံခမီတအ် ညးမူကို လွီုပရာမသကာတ်ဂ်တုန် လုအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမၠိုင် မယုတ်သဝ်ဂ်နှိတဲ သောံပဒတ်ဗွဲတ သိုန်ရ၊ ဒတဲဖိုဏ် မဇော်လေဝ်ကိုချိုက်ပေင်ရ။ ယွံခမီတအ် နကီုလွီုပရာမယုတ်ဂ် အာစိုပ် (အရဟတ္တဖိုလ်)မပြဲ ဟံမာန်ရ၊ နကီုလွီုပရာမပြဲဟေင် အာစိုပ်(အရဟတ္တဖိုလ်) မပြဲမာန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဒေုတ်မပြဲဝံ နှိသွက်သောံသုင် မဖြိုင်ကေဝ်ရ၊ ကျပ်တြဲလေဝ် နွံဂတမုက်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွက်သောံအာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်(နိဗ္ဗာန်) မဟံအာ စိုပ်ဏီ သွက်သောံကလိဂံ မဟံကလိဂံဏီ သွက်သောံသွဇောင်မတ် မဟံဂံသွဇောင်မတ်ဏီ ဩဝ်ပတိတ်ဗြဟတ်လွီုအိုတ်ညါ၊ ရဲဝံဟေင် ဒဒိခမီ ပိုညးဂမၠိုင် ကြက်နှိဟံသတန် မူကိုဖို မူကိုပွမဇော်မောဝ် ကုပိုညးဂမၠိုင်ရ။ ပိုညးဂမၠိုင် ဂပ်ဝ်သိပ်ဂိုပ်သွပြာ်ဂိုက် သုာ်ပိဏ္ဍပါတ်ဘာသာ သတိက် သုာ်ဒိုင် ဂဉ္ဇမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲ ဒဒက်တလမျိုမဇော်စးကိုယဲ ဩညးဂမၠိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ ပွကုသိုလ်ထိုက်ဂမၠိုင် ညးဂမၠိုင်ဂ် မဂပ်ဝ်သွ ပိုပိုညးဂမၠိုင်လေဝ် ကြက်မူကိုဖိုအာနိသံသ မဇော်အိုတ်ရ ရဲဝံ ဩဝ်ပတိတ်ဗြဟတ်အိုတ်ညါ၊ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် ဒးဒေုတ်ရ၊ ယွံခမီ တအ် ညးညာတ်ကေတ် ဒတဲဖိုဏ်ကို ဒတဲဖိုညးသအာင်ဂမၠိုင်ကို ဒတဲဖိုဏ်ညးသအာင် သိုညးဓါတုကို ဗွဲမဒးရ၊ ဗွဲမကို တုဟ်နပွမကိုချိုက်ပေင်တ ကောံခရ်အပ္ပမာဒ ပွမဟံဟိုတ် မာ်ဟေင်ရ ရဲဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဥပနိသ

၂၃။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချိုင်သာရဂ်ရ။ ကုညးတိ ညးညာတ်ဟေင် အဲသွးတ် အာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာရ၊ ကုညးဟံတိ ညးဟံညာတ်ဂ် အဲဟံသွးတ် အာသဝဂမၠိုင်အိုတ် အာရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးတိ ညးညာတ်တ မုရဲမ္တဲ နှိတ် အာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာရော? ကုဝံဂ် ရပ်၊ ကုဝံဂ် ရပ်ကတိန်၊ ကုဝံဂ် ရပ်ပျိုတ်ရ၊ ကုဝံဂ် ဝေဒနာ ။ ပ ။ ကုဝံဂ် သညာ။ ကုဝံဂ် သင်္ခါရဂမၠိုင်။ ကုဝံဂ် ဝိညာဏ်၊ ကုဝံဂ် ဝိညာဏ် ကတိန်၊ ကုဝံဂ် ဝိညာဏ် ပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုညးတိရဲဝံ ညးညာတ်ရဲဝံဂ် နှိတ် အာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာရ။

ယွံခမီတအ် ကုညးတိ ညးညာတ်ဂ် အရဟတ္တဖိုလ် နှိအရာအာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာ ကတိန်မ္တဲ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မတိတ် ပွဲအရဟတ္တဖိုလ် နှိအရာအာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂ်လေဝ် ကတိန် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်(ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်) မတိတ် ပွဲအရဟတ္တဖိုလ် နှိအရာအာသဝဂမၠိုင် အိုတ်အာဂ်တုန် ညးဍေုရော? ရဲဝံ(သွာန်မ္တဲ) အရဟတ္တဖိုလ် ပွမတိတ်ဗွးနူအာသဝဂမၠိုင်ရဲဝံ သွးသွးရ။ ယွံခမီတအ် အရဟတ္တဖိုလ်ပွမတိတ်ဗွးဂ်လေဝ် ကတိန်မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ

အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်အရဟတ္တဖိုလ် ပွမတိတ်ဗူးဂ်တုန် ညးဍဲရော? အရဟတ္တမဂ် ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ် (အရဟတ္တမဂ်)ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်(အရဟတ္တမဂ်) ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ် ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်’ ပွမဇအိုန်ဇရရ။ ယွံခမီတအ် ‘နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်’ ပွမဇအိုန်ဇရ ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိ မ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံ သွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်’ ပွမဇအိုန်ဇရဂ်တုန် ညးဍဲရော? လညာတ်ဉာဏ်မ တီညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် လညာတ်ဉာဏ်မတီညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိ မ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်လညာတ်ဉာဏ်မတီညာတ် အတိုင်ဍုာ်စုတ်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိ မ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘သမာဓိ’ ပွမ တန်ကြန်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိခရ။ ယွံခမီတအ် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိခဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိ မ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘သုခ’ပွမဒ်တသိခဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ပဿဒ္ဓိ’ပွမလလမ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမလလမ်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲ ကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမလလမ်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ဝီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဝီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံ ဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘ဝီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ပါမောဇ္ဇ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ်မိပ်မြဟ်ပူဇ်ရ။ ယွံခမီတအ် ‘ပါမောဇ္ဇ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ်မိပ်မြဟ်ပူဇ်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ် ‘ပါမောဇ္ဇ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ် မိပ်မြဟ်ပူဇ်ဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျူင်ပတေရ။ ယွံခမီတအ် ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျူင်ပတေ ရ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံ သွေးရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘သဒ္ဓါ’ပွမလျူင်ပတေရ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ဒုက္ခ’ဒဒိခရ။ ယွံခမီတအ် ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိခဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်‘ဒုက္ခ’ဒဒိခဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ။ ယွံခမီတအ် ဇာတိဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကို ဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဇာတိဂ်တုန် ညးဍဲရော? ဘဝရ။ ယွံခမီတအ် ဘဝဂ်လေဝ် ကတိန္ဒိမ္မဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ၊ ကတိန္ဒိ သီဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွေးရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဘဝဂ်တုန် ညးဍဲရော? ‘ဥပါဒါနိ’ပွမစောလံာ်ဗွဲမသကာတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံ ဗွဲမသကာတ်ဂ်လေဝ် ကတိန်ဒွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမ စောဲလာံ ဗွဲမသကာတ်ဂ်တုန် ညးဍေံရော? ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် ကတိန်ဒွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွးရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ်တုန် ညးဍေံရော? ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ။ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွဲရ။ ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြိပြကာရ။ နာမ်ရုပ်ရ။ ဝိညာဏ်ရ။ သင်္ခါရ ဂမိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင်ဂ်လေဝ် ကတိန်ဒွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲသွးရ၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ရ ရဲဝံ အဲဟံသွးရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်သင်္ခါရဂမိုင် ဂ်တုန် ညးဍေံရော? ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီရ ရဲဝံ သွးသွးရ။

ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမ ဟံတီအိုတ်ရ၊ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ သင်္ခါရဂမိုင်ရ၊ နာမ်ရုပ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဝိညာဏ်ရ၊ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြိပြကာဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ နာမ်ရုပ်ရ၊ ဖဿဂ် မုံကို ဟိုတ်မွဲ သဠာယတနရ၊ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွဲရ၊ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဝေဒနာရ၊ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံဗွဲမသကာတ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ တဏှာရ၊ ဘဝဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဥပါဒါန်ရ၊ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဘဝရ၊ ဒုက္ခဒဒိန်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိန်ရ၊ ‘ပါမောဇ္ဇ’ ပွမအိုတ်တိုဟ်မိပ်မြဟ်ပုဂ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ သဒ္ဓါရ၊ ‘ဝီတိ’ ပွမသျှိုက် မှိုက်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ပါမောဇ္ဇရ၊ ‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမလလမ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဝီတိရ၊ ‘သုခ’ ပွမဒိတ သိုန်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ပဿဒ္ဓိရ၊ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ သုခရ၊ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနဉာဏ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ သမာဓိရ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ယထာဘူတ ဉာဏ်ရ၊ (အရဟတ္တမဂ်) ပွမစာ်စူးနုထွေန်စပ်ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ရ၊ ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တ ဖိုလ်)ဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ (အရဟတ္တမဂ်) ပွမစာ်စူးနုထွေန်စပ်ရ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မတီတ် ပွဲခရ် အာသဝဂမိုင်အိုတ်အာဂ် မုံကိုဟိုတ်မွဲ ဝိမုတ္တိ(အရဟတ္တဖိုလ်)ရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာမွဲတုန် ပွဲလတူကုဟ်ဒ် ဗြဲဂူတရိပ်စှေံ ဗွဲမသကာတ်မြဟ် မွဲဒမြိပ် ဝေံမွဲ ချ်ဂ် ဇ္ဇောပ်အာဌာန်သပ်သပ်တဲ ကိုပေင်တံ ဖြဟ်စောပ်လဂေါပ်ဒ် တိဂြင်ဟအက် မြိုင်သွတ် မြိုင်ဇ္ဇောပ်ဂမိုင်ရ၊ ဖြဟ်စောပ်လဂေါပ်ဒ် တိဂြင်ဟအက် မြိုင်သွတ်မြိုင်ဇ္ဇောပ်ဂမိုင် ပေင်အာမွဲ ကိုပေင်တံလွဲအင်လှာသွတ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ လွဲအင်လှာသွတ်ဂမိုင် ပေင်အာမွဲ ကိုပေင်တံ လွဲအင်လှာဇ္ဇောပ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ လွဲအင်လှာဇ္ဇောပ်ဂမိုင် ပေင်အာမွဲ ကိုပေင်တံ စီကြိုင်သွတ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ စီကြိုင်သွတ်ဂမိုင် ပေင်အာမွဲ ကိုပေင်တံ စီကြိုင်ဇ္ဇောပ်ဂမိုင်အိုတ်ရ၊ စီကြိုင်ဇ္ဇောပ်ဂမိုင် ပေင်အာမွဲ ကိုပေင်တံမှာသိုဒ်အိုတ်ရ။

ယံခမီတအံ တုပ်ပှာသင်္ဂဟေင်ရ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမ္တိုင် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမတွံတီအိုတ်ရ၊ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ၊ နာမ်ရုပ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ဝိညာဏ်ရ၊ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး နာမ်ရုပ်ရ၊ ဖဿဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး သဠာယတနရ၊ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုဏ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွဲရ၊ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ဝေဒနာရ၊ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေဲလံာ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး တဏှာရ၊ ဘဝဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ဥပါဒါန်ရ၊ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ဘဝရ၊ ဒုက္ခဒဒိခိဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမလျှင်ပတေ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ‘ဒုက္ခ’ ဒဒိခိရ၊ ‘ပါမောဇ္ဇ’ ပွမအိုဟ်တိုဟ်မိပ်မြဟ်ပူဏ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး သဒ္ဓါရ၊ ‘ပီတိ’ ပွမချိုက်မျိုက်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ပါမောဇ္ဇရ၊ ‘ပဿဒ္ဓိ’ ပွမလလမ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲးပီတိရ၊ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခိဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ပဿဒ္ဓိရ၊ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး သုခရ၊ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဉာဏ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး သမာဓိရ၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ယထာဘူတဉာဏ်ရ၊ (အရဟတ္တမဂ်) ပွမစ်စူးနုထွေန်စပ်ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ရ၊ ဝိမုတ္တိ (အရဟတ္တဖိုလ်)ဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး (အရဟတ္တမဂ်) ပွမစ်စူးနုထွေန်စပ်ရ၊ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် မတီတ ပွဲခေရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ် မျှော်ကိုဟိုတ်မွဲး ဝိမုတ္တိ (အရဟတ္တဖိုလ်)ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အညတိတ္ထိယ

၂၄။ သွဒတ်တန်တဒွိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင် သာရိပိုတ် ပွဲအခိုင်နူဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကေတ်ပဗေင်သုာတဲမွဲး က္လုလုပုဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် “တူဟ်နဂေတ်ပုဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် ပြဟ်လောန်ဏီရ၊ အဲ သွာံပှောံပြာပ်အာဇေရင် ဘာပြဘာဇံတီဂမ္တိုင် မဒ်မွဲးသာသနာမွဲး ခိုဟ်သန်ရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ် ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်ရ။

ပွဲကြံနူဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် က္လုပြာပ်အာဘာပြဘာဇံတီဂမ္တိုင် မဒ်မွဲးသာသနာတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံပြဘာဇံတီဂမ္တိုင်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ် စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗ်ဗျဟ်တဲမွဲး ဂဇာဒ်ဒွိုင်ပွဲဌာန်ဒွဲမွဲရ၊ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ် မဂဇာဒ်ဒွိုင် ပွဲဌာန်ဒွဲမွဲတဲဂ် ပြဘာဇံတီဂမ္တိုင် ဟိုသွးတိုန်ရံဝံအိုတ်ရ—

“ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင်လှို မပညပ်တ ရံဝံမွဲး အလိုဇကုဂပ်ဝံ သွဒဒိခိရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင်လှို မပညပ်တ ရံဝံမွဲး ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင်လှို မပညပ်တ ရံဝံမွဲး အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွ ဒဒိခိရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင်လှို မပညပ်တ ရံဝံမွဲး ဒဒိခိရဂ် အလိုဇကုလေဝ်

ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ကတိံဒိ သီဟံမဲကိုဟိတ်ရံ န္တိအိတ်ရ၊
 ယွံကောန်တုတအ် တီလမ္ပုဉ်ကျါတြ ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ဒဒိခိန္တိ ရံပွဲမွဲ ခေပ်ဗိဇ္ဇာသမုပ္ပန္န
 သုနိဿယဗ္ဗာတေ ကတိံဒိရ၊ နိဿယဗ္ဗာတေ ကတိံဒိရော? နိဿယဗ္ဗာတေ ‘ဗဿ’ပွမ
 တုတ်ဒွံတေ ကတိံဒိရ၊ ညးမဟီသုးရံပွဲ ဒ်ပတုဉ်ဗက် ဂလာန်ကျါတြဟီသုးဟေင်တေ ဟီသုးမွဲရ၊
 ဟံဒိစောတ်စောဲကျါတြ နကီဂလာန် မဟံသုာ်စုတ်ရ၊ ခေပ်ဗိဇ္ဇာသမုပ္ပန္န ကျါတြလေဝ် ဒ်ဟီသုး
 မွဲရ၊ ပွမဒတုဉ်ဗက်မ္မဟာန်ကျောံဟိတ်ဟံဒိအာစိပ်ဟိတ်ထေက်ကိုဂရိဟ် မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲအိတ်ရော?” ရံပွဲ ဟီသုးအိတ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် တီလမ္ပုဉ်ကျါတြ ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ဒဒိခိန္တိ ရံပွဲမွဲ ခေပ်ဗိဇ္ဇာသမုပ္ပန္န
 သုနိဿယဗ္ဗာတေ ကတိံဒိရ၊ နိဿယဗ္ဗာတေ ကတိံဒိရော? နိဿယဗ္ဗာတေ ‘ဗဿ’ပွမ
 တုတ်ဒွံတေ ကတိံဒိရ၊ ညးမဟီသုးရံပွဲ ဒ်ပတုဉ်ဗက် ဂလာန်ကျါတြဟီသုးဟေင်တေ ဟီသုးမွဲရ၊
 ဟံဒိစောတ်စောဲကျါတြ နကီဂလာန် မဟံသုာ်စုတ်ရ၊ ခေပ်ဗိဇ္ဇာသမုပ္ပန္န ကျါတြလေဝ် ဒ်ဟီသုး
 မွဲရ၊ ပွမဒတုဉ်ဗက်မ္မဟာန်ကျောံဟိတ်ဟံဒိအာစိပ်ဟိတ်ထေက်ကိုဂရိဟ် မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပှောင်ကိုကျောတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာၣ် ဩဓိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင်
 ပညပ်တ ရံပွဲမွဲ အလိုဇကုဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗာဂမ္တိုင်လေဝ် ကတိံဒိ
 ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်မွဲ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံရ၊ ဩဓိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ ရံပွဲမွဲ ညးသ
 အာင်ဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗာဂမ္တိုင်လေဝ် ကတိံဒိ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်မွဲ
 ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံရ၊ ဩဓိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ ရံပွဲမွဲ အလိုဇကုလေဝ် ဂင်္ဂဝိသု
 ညးသအာင်လေဝ် ဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗာဂမ္တိုင်လေဝ် ကတိံဒိဟိတ်နူ
 ဟိတ်သဇိုင်မွဲ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံရ၊ ဩဓိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ ရံပွဲမွဲ ဒဒိခိန္တိ
 အလိုဇကုလေဝ် ဂင်္ဂဝိသု ဟံသေဝါ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ကတိံဒိ သီဟံမဲကို
 ဟိတ်အိတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗာဂမ္တိုင်လေဝ် ကတိံဒိ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်မွဲ ‘ဗဿ’ပွမ
 တုတ်ဒွံရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပှောင်ကိုကျောတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာၣ် ခမိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ
 ရံပွဲမွဲ အလိုဇကုဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဗ္ဗုတ ဝေင်ကျောံ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံတေ ဟိတ်မတွံဂး
 ကြက်ဒုင်စသိုင် ဒဒိခိန္တိအိတ်ရံပွဲ ဟံမ္မဲရ၊ ခမိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ ရံပွဲမွဲ ညးသအာင်
 ဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဗ္ဗုတ ဝေင်ကျောံ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံတေ ဟိတ်မတွံဂး ကြက်ဒုင်စသိုင်
 ဒဒိခိန္တိအိတ်ရံပွဲ ဟံမ္မဲရ၊ ခမိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ ရံပွဲမွဲ အလိုဇကုလေဝ် ဂင်္ဂဝိသု
 ညးသအာင်လေဝ် ဂင်္ဂဝိသု ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဗ္ဗုတ ဝေင်ကျောံ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံတေ ဟိတ်မတွံဂး
 ကြက်ဒုင်စသိုင် ဒဒိခိန္တိအိတ်ရံပွဲ ဟံမ္မဲရ၊ ခမိဗဗ္ဗာကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ ရံပွဲမွဲ ဒဒိခိန္တိ
 အလိုဇကုလေဝ် ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂင်္ဂဝိသုဟံသေဝါ၊ ကတိံဒိ သီဟံမဲကို
 ဟိတ်အိတ်ရ၊ ဗ္ဗုတ ဝေင်ကျောံ ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံတေ ဟိတ်မတွံဂး ကြက်ဒုင်စသိုင် ဒဒိခိ
 အိတ်ရံပွဲ ဟံမ္မဲရ ရံပွဲ တွံတ်ရ။

တိလပိဋ်အာနန္ဒ သွေဝံမိင်ကောတံ ဂလာန်ဟိုတံခွင် တိလပိဋ်သာရိပိုတ် မွဲဟာန် ကောံပြဘာဇံတိဂမ္ဘိုင် မွဲကိုက္ကေတ်မူးသာသနာမွဲစွဲမူး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် တဲမူး ကိုပိဋ်တဲ ပွဲကြဲပါစူးနူ ကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်တဲ ပြာပ်အာဇရေင် တိလပိဋ်ကျက်တြ လှောင်သွဝတ် တိလပိဋ်ကျက်တြတဲမူး ဂဇာန်ကောတံပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂလာန်အိုတ်သိုဝ်တံ ဟိုတံ တိလပိဋ်သာရိပိုတ် မွဲဟာန်ကောံပြဘာဇံတိဂမ္ဘိုင် မွဲကိုက္ကေတ်မူးသာသနာ ဂရင်ပတိ ကုတိလပိဋ်ကျက်တြရ။

ယွံအာနန္ဒ ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ ညးမိက်ဟိုသ် ဗွဲမဒးရဲဂ် ညံင်ရသာရိပိုတ်သ်ကို သွးသ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ အဲကျက် ဂပ်ဝံတွံလဝ် ဒဒိန်ဂ် ရဲဝံမူး ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နသ္မနိဿယဗ္ဗာတဲ ကတိန်ရ၊ နိဿယဗ္ဗာကို မုမ္မဲတဲ ကတိန်ရော? နိဿယဗ္ဗာကို ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွဲတဲ ကတိန်ရ၊ ညးဟိုသွး ရဲဝံဂ် နိပတုပ်ဗက် ဂလာန်အဲကျက်ဟိုသွးဟေင်တဲ ဟိုသွးမူးရ၊ ဟံဒ်စောတ်စော အဲကျက် နကိုဂလာန် မဟံသုတ်စုတ်ရ၊ ခရ်မဗ္ဗေကိုခရ် အဲကျက်ဂ်လေဝ် နိဟိုသွးမူးရ၊ ပွမဒတံ စိုပ်ကေတ် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ဂ် ဟံဒ်အာစိုပ်ဟိုတ်ထေက်ကိုဂရိဟ် မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲရ။

ယွံအာနန္ဒ မှောင်ကိုက္ကေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂ် ဩဓိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံမူး အလိုဇကု ဂပ်ဝံသွ ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် ကတိန် ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင်မူး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ၊ ဩဓိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဩဓိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဩဓိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံမူး ဒဒိန်ဂ် အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိုင် ဂ်လေဝ် ကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မူး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။

ယွံအာနန္ဒ မှောင်ကိုက္ကေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂ် ခမိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မပညပ်တ် ရဲဝံမူး အလိုဇကု ဂပ်ဝံသွ ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဝေင်ကေံ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွဲတဲ ဟိုတ်မတွံဂး ကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိန်အိုတ်ရဲဝံ ဟံမဲရ၊ ခမိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ခမိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ခမိဗဗ္ဗေကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မပညပ်တ် ရဲဝံမူး ဒဒိန်ဂ် အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသ အာင်လေဝ် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ကတိန် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဝေင်ကေံ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲတဲ ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိန်အိုတ်ရဲဝံ ဟံမဲရ။

ယွံအာနန္ဒ ပွဲကာလမွဲအခိုင် အဲကျက် သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကိုဗ္ဗတု လ္လီလပ်ပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟေင်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ပွဲအခိုင်ဂ် အဲကျက် ပွဲအခိုင်နူ ဂယး ဗိုက်ပဠေပ်သုာတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သုာတဲမူး က္လုလုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ၊ ယွံအာနန္ဒ “တုဟ်နဂေတ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် ပြဟ်လောန်ဏီရ၊ အဲ သွေဝံပှော် ပြာပ်အာဇရေင် ဘာပြဘာဇံတိဂမ္ဘိုင် မွဲကိုက္ကေတ်မူးသာသနာမူး ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ် ကုအဲကျက်ရ။

ယုံအာနန္ဒ ဖွဲ့အခါ၌ အဲကျော် ကျွဲပြာပ်အာဘာပြဘာဇာတိဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒိမူးသာသနာတဲ
ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကျော်ပြဘာဇာတိဂမ္ဘိုင်မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတဲကျော်ဂလာန်မိပ်
စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျုဟ်တဲမွဲး ဂဇအ်ဒိုင် ဖွဲ့ဌာန်မွဲဒွဲရ၊ ကုအဲကျော် မဂဇအ်ဒိုင် ဖွဲ့ဌာန်
မွဲဒွဲတဲဂှ် ပြဘာဇာတိဂမ္ဘိုင် မှုဲကျော်ကွေတ်မူးသာသနာဂှ် ဂရင်ပတီတိုန်ရဲဝံအိုတ်ရ—

“ယုံကောန်တုဂေါတမ ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး အလိုဇကုဂပ်ဝံ
သွဒဒိုင်ရဂှ် နွံအိုတ်ရ၊ ယုံကောန်တုဂေါတမ ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး
ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ ဒဒိုင်ရဂှ် နွံအိုတ်ရ၊ ယုံကောန်တုဂေါတမ ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို
မပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး အလိုဇကုလေဝံ ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေဝံ ဂပ်ဝံသွ ဒဒိုင်ရဂှ် နွံအိုတ်ရ၊
ယုံကောန်တုဂေါတမ ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး ဒဒိုင်ဂှ် အလိုဇကုလေဝံ
ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ကတိဒ်သိုဟံမွဲကျော်ဟိုတ်ရဂှ် နွံအိုတ်ရ၊
ဖွဲ့အရာဝံ တြနဲဒဲဂေါတမ မှုဲကျော်သတ်လှိုရော? မှုဲအလေံဟိုတ်သတ်လှိုရော? ဝိုဗျိုက်တအ်
ညးဂမ္ဘိုင် ဟိုသွးတတ်သတ်လှိုမွဲး ပတုပ်ဗက်ဂလာန်တြနဲဒဲဂေါတမ (ဟိုသွး)ဂှ်တဲ ဒ်ဟိုသွးအိုတ်
ဂှ်ရော? ဟံဒ်စောတ်စောဲ တြနဲဒဲဂေါတမ နကိုဂလာန်မဟံသွတတ်အိုတ်ဂှ်ရော? ခရ်မဗွဲကျော်ခရ်
တြနဲဒဲဂေါတမဂှ်လေဝံ ဒ်ဟိုသွးအိုတ်ဂှ်ရော? ပွမဒတံစိုပ်ကွေတ် မွဲဟာန်ကျော်ဟိုတ်ဂှ် ဟံဒ်
အာစိုပ်ဟိုတ်ထေက်ကိုဂရိုဟ် မမိက်ကိုမွဲမွဲအိုတ်ဂှ်ရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယုံအာနန္ဒ ဟိုသွးရဲဝံမွဲး အဲကျော် ဟိုသွးကျော်ပြဘာဇာတိဂမ္ဘိုင် မှုဲကျော်ကွေတ်မူးသာသနာ
ဂလာန်ဝံရ “ယုံကောန်တုတအ် အဲဂပ်ဝံတွံလပ် ဒဒိုင်ဂှ် ရဲဝံမွဲး ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သွနိဿယံ
ဗွဲတဲ ကတိဒ်ရ၊ နိဿယဗွဲကျော်မုဲတဲ ကတိဒ်ရော? နိဿယဗွဲကျော် ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွဲတဲ ကတိ
ဒ်ရ၊ ညးမဟိုသွးရဲဝံ ဒ်ပတုပ်ဗက် ဂလာန်အဲဟိုသွးဟေင်တဲ ဟိုသွးမွဲးရ၊ ဟံဒ်စောတ်စောဲအဲ
နကိုဂလာန် မဟံသွတတ်ရ၊ ခရ်မဗွဲကျော်ခရ် အဲဂှ်လေဝံ ဒ်ဟိုသွးမွဲးရ၊ ပွမဒတံစိုပ်ကွေတ်
မွဲဟာန်ကျော်ဟိုတ်ဂှ် ဟံဒ်အာစိုပ်ဟိုတ်ထေက်ကိုဂရိုဟ် မမိက်ကိုမွဲမွဲရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယုံကောန်တုတအ် ပျော်ကျော်ကွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂှ် ဩသမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီ
ဂမ္ဘိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ ဒဒိုင်ဂှ်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်
ဂှ်လေဝံ ကတိဒ် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွဲး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ၊ ဩသမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီ
ဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဩသမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဩသမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်
ပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး ဒဒိုင်ဂှ် အလိုဇကုလေဝံ ဂပ်ဝံသွဟံသေင်၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂပ်ဝံသွ
ဟံသေင်၊ ကတိဒ် သိုဟံမွဲကျော်ဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်ဂှ်လေဝံ ကတိဒ်
ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွဲး ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွဲရ။

ယုံကောန်တုတအ် ပျော်ကျော်ကွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဂှ် သမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်
မပညပ်တ် ရဲဝံမွဲး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ ဒဒိုင်အိုတ်ရဂှ် ဗွဲစွတ် ဝေင်ကျော်‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွဲတဲ
ဟိုတ်မတွံးကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိုင်အိုတ်ရဲဝံ ဟံမွဲရ၊ သမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။

သမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ သမဏဗြာဟ္မဏကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မပညပ်တံ ရံဝံမွး ဒဒိန္နံ အလိုဧကေလေဝံ ဂဝိဝံသဟံသေဝံ၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂဝိဝံသဟံသေဝံ၊ ကတိန္ဒိ သိုဟံမွဲကိုဟိုတ်အိုတ်ရံ ဗွဲစုတ် ဝေင်ကေု‘ဗဿ’ပွမတွတ်ဒွံတဲ ဟိုတ်မတွံးကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိန္နံအိုတ်ရံဝံ ဟံမွဲရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် နိအမ်သင်ကေုရ၊ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံကောင်ဒိမ္မေလေံ နိကျင်ရသွံ၊ ပွဲအရာသက် နိဂဝိဝံတွံလင် အရထအလုံအိုတ်သို နကိုပိဒ်မွဲဝေင်ရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် အရထဝံဟေင် တွံတဲဗွဲတြးမွး ဖြိုဟ်နက်လေဝံ နိအာရ၊ မုံကိုလေ့ဟ်ဖြိုဟ်နက်လေဝံ နိအာရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံအာနန္ဒ နိသက်မွး ပွဲအရာဝံ ဩဝ်ကိုပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တုအဲညိ ရံဝံ သုးတရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘ဧရာ’ပွမဗျု ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ကံ မုံကိုဟိုတ်မွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုစတမ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်အဲဍိုက်အိုတ်မွး ယံကောန်တုတအ် ‘ဧရာ’ပွမဗျု ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ကံ ဗွဲစုတ် မုံကိုဟိုတ်မွး ဇာတ်ရ၊ မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး ဇာတ်ရ၊ မုံကိုကွက်ဇာတ် ကတိန္ဒိမွး ဇာတ်ရ၊ မုံကိုစတမ်ကတိန္ဒိမွး ဇာတ်ရ ရံဝံ သိုက်ရ။

ယံကျာ်မုံပိုင် ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကံ မုံကိုဟိုတ်မွး မုခရ် မွဲရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကို စတမ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်အဲဍိုက်အိုတ်မွး ယံကောန်တုတအ် ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကံ ဗွဲစုတ် မုံကိုဟိုတ်မွးဘဝရ၊ မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွးဘဝရ၊ မုံကိုကွက်ဇာတ် ကတိန္ဒိမွးဘဝရ၊ မုံကိုစတမ်ကတိန္ဒိမွး ဘဝရ ရံဝံ သိုက်ရ။

ယံကျာ်မုံပိုင် ယံကောန်တုအာနန္ဒ ဘဝဂံ မုံကိုဟိုတ်မွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုဟိုတ် ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုစတမ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ် မွဲရော ရံဝံ သွာန်ကျင်အဲဍိုက်အိုတ်မွး ယံကောန်တုတအ် ဘဝဂံ ဗွဲစုတ် မုံကိုဟိုတ်မွး ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေလံ ဗွဲမသကာတ်ရ၊ မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး ဥပါဒါန်ရ၊ မုံကိုကွက်ဇာတ် ကတိန္ဒိမွး ဥပါဒါန်ရ၊ မုံကိုစတမ်ကတိန္ဒိမွး ဥပါဒါန်ရ ရံဝံ သိုက်ရ။

ယံကျာ်မုံပိုင် ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစေလံ ဗွဲမသကာတ် ။ ပ ။ ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ။ ပ ။ ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင် စသိုင် ။ ပ ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ယံကောန်တုအာနန္ဒ ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ဒွံကံ မုံကိုဟိုတ်မွး မုခရ်မွဲ ရော? မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? မုံကိုစ တမ်ကတိန္ဒိမွး မုခရ်မွဲရော? ရံဝံ သွာန်ကျင် အဲဍိုက်အိုတ်မွး ယံကောန်တုတအ် ‘ဗဿ’ ပွမတွတ်ဒွံကံ ဗွဲစုတ်မုံကိုဟိုတ်မွး ‘အာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာရ၊ မုံကိုဟိုတ်ကတိန္ဒိမွး အာယတနတြပြကာရ၊ မုံကိုကွက်ဇာတ်ကတိန္ဒိမွး အာယတနတြပြကာရ၊ မုံကိုစတမ် ကတိန္ဒိမွး အာယတနတြပြကာရ ရံဝံ သိုက်ရ။ ယံကောန်တုတအ် အာယတနတြပြကာ

မဒိအရာဒတန် ဖဿဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟိုတ်မပျိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ်ရ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ ပျိုတ်ဂ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒုင်စသိုင် ပျိုတ်ဂ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပျိုတ်ဂ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ် ဗွဲမသကာတ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ် ဗွဲမသကာတ်ပျိုတ်ဂ် ‘ဘဝ’ ပွမဒ် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘ဘဝ’ ပွမဒ် ပျိုတ်ဂ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်ဂ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ‘သောက’ ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ ပွမလရိအ်ယံာ် ‘ဒုက္ခ’ ပွမဒ်ဒဒိန်ဇေယျ ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဒ်ဒဒိန်စိုတ် ‘ဥပါယာသ’ ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်ဗြဟ်ဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ရဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် န်ရဂ် ရဝံသိုက်ရဂ် (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဘူမိဇ

၂၅။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ဘူမိဇ ပွဲအခိုင်သပ်တဲ ပယျာ်တဲစိုတ် ခြိုက်ကတိုနုဒွဲမသတင်ဒိုင် ညးမွဲစပ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်သာရိ ပိုတ်တဲ ဟိုပတဲကွဲ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုတ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်သာရိပိုတ်မွဲစွဲ တဲမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ—

“ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ ရဝံမွဲး အလိုဇကု ဂပ်ဝံသွ တသိုဒ်ဒဒိန်ရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ် တ ရဝံမွဲး ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ တသိုဒ်ဒဒိန်ရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဗဗ္ဗး ကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ ရဝံမွဲး အလိုဇကုလေပ် ဂပ်ဝံသွ ညးသအာင်လေပ် ဂပ်ဝံသွ တသိုဒ်ဒဒိန်ရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဗဗ္ဗးကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင်လှို မပညပ်တ ရဝံမွဲးတသိုဒ်ဒဒိန်ရဂ် အလိုဇကုလေပ် ဂပ်ဝံသွဟွံသေင်၊ ညးသအာင်လေပ် ဂပ်ဝံသွဟွံသေင်၊ ကတိုဒ် သိုဟွံမွဲကိုဟိုတ်ရဂ် နွံအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပွဲအရာဝံ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ပိုဒ်ကံတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မွဲကွေတ်သ်လီရော? မွဲအလေံဟိုတွံသ်လီရော? ပိုဒ်ကံတအ်ညး ဂမ္ဘိုင် ဟိုသွးတသ်လီမွဲး ပတုပ်ဗက်ဂလာန် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ(ဟိုသွး)ဂ်တဲ ဒ်ဟိုသွးအိုတ်ဂ် ရော? ဟွံဒ်စောတ်စောဲ တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ နကိုဂလာန်မဟွံဍုတ်အိုတ်ဂ်ရော? ဓရ်မဗ္ဗ ကိုဓရ် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲလေပ် ဒ်ဟိုသွးအိုတ်ဂ်ရော? ပွမဒတုံစိုပ်ကွေတ် မွဲဟာန်ကောံ ဟိုတ်ဂ် ဟွံဒ်အာစိုပ် ဟိုတ်ထေက်ကိုဂရိုဟ် မမိက်ကိုမွဲမွဲဂ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်တု တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ဂပ်ဝံတွံလပ် တသိုဒ်ဒဒိန်ရဂ် ရဝံမွဲး ဓရ်ပဋိစ္စသ မုပ္ပန္န သုနိဿယံဗွဲတဲကတိုဒ်ရ၊ နိဿယံဗွဲကို မုပ္ပဲတဲ ကတိုဒ်ရော? နိဿယံဗွဲကို ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံတဲ ကတိုဒ်ရ၊ ညးမဟိုသွးရဝံ ဒ်ပတုပ်ဗက်ဂလာန် တီလမွဲပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုသွး

ဟောင်တဲ့ ဟိုသွေးမွေးရ၊ ဟံ့ဒ်စောတ်စောဲ တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ နကိုဂလာန် မဟံ့သာ်စုတ်ရ၊ ခရ်မဗဗွဲကိုခရ် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲလောင် န်ဟိုသွေးမွေးရ၊ ပွမဒတုံစိုပ်ကွေတ် မွဲဟာန်ကောံ ဟိုတ်ဂ် ဟံ့ဒ်အာစိုပ် ဟိုတ်ထောက်ကိုဂရိုဟ် မမိက်ကိုမွဲမွဲရ။

ယံကောန်တု ပ္ဍောပ်ကိုကွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံ့မွေး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ တသိုန်ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗူးဂမ္တိုင်လောင် ကတိန်ဟိုတ် နူဟိုတ်သဇိုင်မွေး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ၊ ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီ ဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံ့မွေး တသိုန်ဒဒိန် အလိုဇကုလောင် ဂပ်ဝံ သွဟံ့သောင်၊ ညးသအာင်လောင် ဂပ်ဝံသွဟံ့သောင်၊ ကတိန် သိုဟံ့မွဲကိုဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗူးဂမ္တိုင်လောင် ကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွေး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ။

ယံကောန်တု ပ္ဍောပ်ကိုကွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ် ရဲဝံ့မွေး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ တသိုန်ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဝေင်ကောံ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲတဲ့ ဟိုတ် မတွံဂးကြက်ဒင်စသိုင် တသိုန်ဒဒိန်အိုတ်ရဲဝံ့ ဟံ့မွဲရ၊ ခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ခမိဗဗူး ကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် မပညပ်တ် ရဲဝံ့မွေး တသိုန်ဒဒိန် အလိုဇကုလောင် ဂပ်ဝံသွဟံ့သောင်၊ ညးသအာင်လောင် ဂပ်ဝံသွဟံ့သောင်၊ ကတိန် သိုဟံ့မွဲကိုဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဝေင်ကောံ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲတဲ့ ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ဒင်စသိုင် တသိုန်ဒဒိန်အိုတ်ရဲဝံ့ ဟံ့မွဲရ ရဲဝံ့ သွတ်ရ။

တီလပိုင်အာနန္ဒ သွောံမိင်ကောတ် ဂလာန်ဟိုတ်ဝံ့ဒိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် မွဲဟာန် ကောံတီလပိုင်ဘူမိဇ မွဲစွဲရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲ လျောပ်သွဝတ် တီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ့မွေး ဂဇအ်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲ့ ဂလာန်အိုတ်သိုဝိုတ် ဟိုတ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် မွဲဟာန်ကောံတီလပိုင်ဘူမိဇရ် ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုံပိုင်ကျက်တြဲရ။

ယံအာနန္ဒ ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယံအာနန္ဒ ညးမိက်ဟိုတ် သွမဒးရဲဂ် ညံင်ရသာရိပိုတ်သိုက် သွးသိုက်ရ၊ ယံအာနန္ဒ ဗွဲစုတ် အဲကျက် ဂပ်ဝံတွံလောင် တသိုန်ဒဒိန် ရဲဝံ့မွေး ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သုနိဿယံဗွဲတဲ့ ကတိန်ရ၊ နိဿယံဗွဲကို မုမွဲတဲ့ ကတိန်ရော? နိဿယံဗွဲကို ‘ဖဿ’ ပွမ တုတ်ဒွဲတဲ့ ကတိန်ရ၊ ညးဟိုသွေးရဲဝံ့ န်ပတုပ်ဗက် ဂလာန်အဲကျက်ဟိုသွေးဟောင်တဲ့ ဟိုသွေး မွေးရ၊ ဟံ့ဒ်စောတ်စောဲ အဲကျက် နကိုဂလာန် မဟံ့သာ်စုတ်ရ၊ ခရ်မဗဗွဲကိုခရ် အဲကျက်လောင် န်ဟို သွေးမွေးရ၊ ပွမဒတုံစိုပ်ကွေတ် မွဲဟာန်ကောံဟိုတ်ဂ် ဟံ့ဒ်အာစိုပ်ဟိုတ်ထောက်ကိုဂရိုဟ် မမိက်ကိုမွဲမွဲရ။

ယံအာနန္ဒ ပ္ဍောပ်ကိုကွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ် ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ပညပ်တ် ရဲဝံ့မွေး အလိုဇကုဂပ်ဝံသွ တသိုန်ဒဒိန်အိုတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗဗူးဂမ္တိုင်လောင် ကတိန် ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွေး ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွဲရ၊ ဩခမိဗဗူးကမ္မဝါဒီဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဩခမိဗဗူးကမ္မ

ဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဩဓမ္မဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မညပိတ ရံဂ္ဂမ္ဘု တသိုဓ်ဒဒိန္နိ အလိုဇကုလေဝ်
ဂပ်ဝ်သ္မဟံသေဝ်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မဟံသေဝ်၊ ကတိန္ဒ သိုဟံမ္ဘုကိုဟိုတ်အိုတ်ရ၊
ဝေဒနာ ဓမ္မဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်ဂ်လေဝ် ကတိန္ဒ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်မွဲး ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံရ။

ယွံအာနန္ဒ ပ္ဍဲဟံကိုကွေတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာကံ ဓမ္မဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မညပိတ ရံဂ္ဂမ္ဘု
အလိုဇကုဂပ်ဝ်သ္မ တသိုဓ်ဒဒိန္နိအိုတ်ရံ ဗွဲစွတ် ဝေင်ကွေ် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံတု ဟိုတ်မတွံဂး
ကြက်ဒင်စသိုင် တသိုဓ်ဒဒိန္နိအိုတ်ရံ ဟံမ္ဘုရ၊ ဓမ္မဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဓမ္မဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီ
ဂမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ဓမ္မဗုဒ္ဓကမ္မဝါဒီဂမ္ဘိုင် မညပိတ ရံဂ္ဂမ္ဘု တသိုဓ်ဒဒိန္နိ အလိုဇကုလေဝ် ဂပ်ဝ်
သ္မဟံသေဝ်၊ ညးသအာင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မဟံသေဝ်၊ ကတိန္ဒ သိုဟံမ္ဘုကိုဟိုတ်အိုတ်ရံ ဗွဲစွတ်
ဝေင်ကွေ် ‘ဗဿ’ ပွမတုတ်ဒွံတု ဟိုတ်မတွံဂးကြက်ဒင်စသိုင် တသိုဓ်ဒဒိန္နိအိုတ်ရံ ဟံမ္ဘုရ။

ယွံအာနန္ဒ ‘ကာယ’ဇကုနွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ကာယသဇ္ဈေတနာ’ ပွမသ္မလ္လိ
ဆောပုဟ် မကတိန္ဒပွဲဇကုကံ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲအပ္ပသန္တာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ‘ဝါစာ’ ပါင်နွံမွဲး
ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ဝစီသဇ္ဈေတနာ’ပွမသ္မလ္လိဆောပုဟ် မကတိန္ဒပွဲပါင်ကံ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ
ကတိန္ဒ ပွဲအပ္ပသန္တာန်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ‘မနော’ စိုတ်နွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘မနောသဇ္ဈေ
တနာ’ပွမသ္မလ္လိဆောပုဟ် မကတိန္ဒပွဲစိုတ်ကံ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲအပ္ပသန္တာန်ရ။ စေတ
နာဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီလေဝ် ကတိန္ဒရ။

ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုမ္ဘဲ
တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ပြုပြေင်စီရေင်တ ‘ကာယသင်္ခါရ’
ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်
စီရေင် နကိုဇကုမ္ဘဲ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပြုပြေင်
စီရေင်တ ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုကံအိုတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်
မတွံဂး ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုမ္ဘဲ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊
တီကေတ် ဗွဲမဒးရးဒ်တုလေဝ် ပြုပြေင်စီရေင်တ ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကု
ဂ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုမ္ဘဲ
တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ဟံတီတုလေဝ် ပြုပြေင်စီရေင်တ ‘ကာယသင်္ခါရ’
ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုဇကုဂ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ဝစီသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုပါင်မ္ဘဲ တသိုဓ်
ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ အလိုဇကုလေဝ် ပြုပြေင်စီရေင်တ ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်
စီရေင် နကိုပါင်ဂ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကို
ပါင်မ္ဘဲ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ ကတိန္ဒ ပွဲသန္တာန်ဇကုရ၊ ညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ပြုပြေင်စီရေင်တ
‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုပါင်ဂ်အိုတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ တီကေတ် ဗွဲမဒးရးဒ်တုလေဝ်
။ ပ ။ ယွံအာနန္ဒ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ‘ဝစီသင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင် နကိုပါင်မ္ဘဲ တသိုဓ်ဒဒိန္နိ

ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ဟံတိတုလေဝ ပြုပြင်စီရင်တံ ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပင်ဂ်ရ။

ယံအာနန္ဒ ဩဟိတိန္တဟိတမတွံဂး ‘မနောသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပိတမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ အလိဇေယျာလေဝ ပြုပြင်စီရင်တံ ‘မနောသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပိတဂ်ရ။ ယံအာနန္ဒ ဩဟိတိန္တဟိတမတွံဂး ‘မနောသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင် နက္ခိပိတမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ညးသအာင်ဂမ္ပိုင်လေဝ ပြုပြင် စီရင်တံ ‘မနောသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပိတဂ်အိတိရ။ ယံအာနန္ဒ တိကေတံ ဗွမ ဒးရးဒ်တုလေဝ ။ ပ ။ ယံအာနန္ဒ ဩဟိတိန္တဟိတမတွံဂး ‘မနောသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပိတမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိ ပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ဟံတိတုလေဝ ပြုပြင်စီရင်တံ ‘မနော သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နက္ခိပိတဂ်ရ။

ယံအာနန္ဒ ပွဲရေဂမ္ပိုင်ပွဲ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိ ဒတုံစေရ၊ ယံအာနန္ဒ ဩဟိတိန္တဟိတ မတွံဂးစေတနာကာယမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ဟိတိန္တ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိဟေင် ပှိတ်အာ မသက္ကုသေဟ် နက္ခိအရဟတ္တမဂ်ဂ်ရ စေတနာကာယဂ် ဟံဒ်ရ။ ဩဟိတိန္တဟိတ မတွံဂးစေတနာဝါစာမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ဟိတိန္တ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိဟေင် ပှိတ်အာ မသက္ကုသေဟ် နက္ခိအရဟတ္တမဂ်ဂ်ရ စေတနာဝါစာဂ် ဟံဒ်ရ။ ဩဟိတိန္တဟိတ မတွံဂးမနောမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ ဟိတိန္တ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတိဟေင် ပှိတ်အာ မသက္ကုသေဟ် နက္ခိအရဟတ္တမဂ်ဂ်ရ မနောကမ္ပိ ဟံဒ်ရ။ စေတနာဂ် တိဗုဒ္ဓိအရာ (တသိဒ်ဒိန္ဒိ)ကျတ်တိုန် ဟံသေင်ရ ။ ပ ။ စေတနာဂ် တိဂူယာဒ်အရာ(တသိဒ်ဒိန္ဒိ)တန်တံ ဟံသေင်ရ ။ ပ ။ ဩဟိတိန္တဟိတမတွံဂးမနောမ္ပ တသိဒ်ဒိန္ဒိ ကတိန္ဒိပွဲသန္တာန်ဇေယျာ၊ စေတ နာဂ် ဟိတိတသိဒ်ဒိန္ဒိ ဟံသေင်ရ ရံပွဲ (တွံတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဥပဝါဏ

၂၆။ သွဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်တိလပိုင်ဥပဝါဏ ပြာပ်အာ ဇေရင် တိလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲတု လောဝ်သွဝတံ တိလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲတုမ္း ဂဇအိကေတံ ပွဲဌာန် မွဲဒွဲတု ဂရင်ပတိ တိလမ္ပိုင်ကျိတ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ—

“ယံကျိတ်မ္ပိုင် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္ပိုင်လှို၊ မပညပ်တံ ရံပွဲမ္း အလိဇေယျာဂပ်ဝ်သွ ဒိုင်ရဂ် နွံအိတ်ရ၊ ယံကျိတ်မ္ပိုင် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္ပိုင်လှို၊ မပညပ်တံ ရံပွဲမ္း ညးသအာင်ဂပ်ဝ်သွ ဒိုင်ရဂ် နွံအိတ်ရ၊ ယံကျိတ်မ္ပိုင် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္ပိုင်လှို၊ မပညပ်တံ ရံပွဲမ္း အလိဇေယျာလေဝ ဂပ်ဝ်သွ ညးသအာင်လေဝ ဂပ်ဝ်သွ ဒိုင်ရဂ် နွံအိတ်ရ၊ ယံကျိတ်မ္ပိုင် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္ပိုင်လှို၊ မပညပ်တံ

ရဝံ့မှူး ဒဒိခိန္တိ အလိုဇေယျလေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ကတိန္တိ သီဟံမဲကိုဟိတ်ရဂ္ဂံ န္တိအိတ်ရ၊ ပွဲအရာဝံ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ပိဉ်တက်တအ်ညးဂမ္တိုင် မ္တုကွေတ်သင်္ဂဟိတရော? မ္တုအလေဝ်ဟိတ်သင်္ဂဟိတရော? ပိဉ်တက်တအ်ညးဂမ္တိုင် ဟိသ္မားတသင်္ဂဟိတရော? ပတုပဗကံဂလာန် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ (ဟိသ္မား)ဂ္တု န္တိဟိသ္မားအိတ်ဂ္တုရော? ဟံဒ်စောတ်စောတ် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ နကိဂလာန်မဟံသ္မဟံတအိတ်ဂ္တုရော? ခရမဗ္ဗေကိုခရ တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဂ္တုလေဝ် န္တိဟိသ္မားအိတ်ဂ္တုရော? ပုမဒတုစိပ်ကွေတ် မ္တုဟာန်ကောဟိတ်ဂ္တု ဟံဒ်အာစိပ် ဟိတ်ထေက်ကိုဂရိဟ် မမိက်ကိုမ္တုမ္တုရော?” ရဝံ့ ဂရင်ပတီရ။

ယံဥပဝါဏ အဲကျာ် ဂဝိဏ်တွံလဝ် ဒဒိခိန္တိ ရဝံ့မှူး ခရပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သ္မနိဿယဗ္ဗာ တဲကတိန္တိရ၊ နိဿယဗ္ဗာကို မုမ္တုတဲ ကတိန္တိရော? နိဿယဗ္ဗာကို ‘ဖဿ’ ပုမတုတ်ဒွံတဲ ကတိန္တိရ၊ ညးဟိသ္မားရဝံ့ဂ္တု န္တိပတုပဗကံဂလာန် အဲကျာ်ဟိသ္မားဟေဝံတဲ ဟိသ္မားမှူးရ၊ ဟံဒ်စောတ်စောတ် အဲကျာ် နကိဂလာန် မဟံသ္မဟံတရ၊ ခရမဗ္ဗေကိုခရ အဲကျာ်ဂ္တုလေဝ် န္တိဟိသ္မားမှူးရ၊ ပုမဒတုစိပ်ကွေတ် မ္တုဟာန်ကောဟိတ်ဂ္တု ဟံဒ်အာစိပ်ဟိတ်ထေက်ကိုဂရိဟ် မမိက်ကိုမ္တုမ္တုရ။

ယံဥပဝါဏ ပ္ဍောပ်ကိုကွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂ္တု ဩခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ပညပ်တ ရဝံ့မှူး အလိုဇေယျဂဝိဏ်သ္မဟံ ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ ဝေဒနာ ခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင်ဂ္တုလေဝ် ကတိန္တိ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်မှူး ‘ဖဿ’ ပုမတုတ်ဒွံရ၊ ဩခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဩခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ဩခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ပညပ်တ ရဝံ့မှူး ဒဒိခိန္တိ အလိုဇေယျလေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ကတိန္တိ သီဟံမဲကိုဟိတ်အိတ်ရ၊ ဝေဒနာခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင်ဂ္တုလေဝ် ကတိန္တိ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်မှူး ‘ဖဿ’ ပုမတုတ်ဒွံရ။

ယံဥပဝါဏ ပ္ဍောပ်ကိုကွေတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဂမ္တိုင် မပညပ်တ ရဝံ့မှူး အလိုဇေယျဂဝိဏ်သ္မဟံ ဒဒိခိန္တိအိတ်ရ၊ မ္တုစုတ် ဝေင်ကွေ် ‘ဖဿ’ ပုမတုတ်ဒွံတဲ ဟိတ်မတုဂ္ဂးကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိခိန္တိအိတ်ရဝံ့ ဟံမ္တုရ၊ ခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ခမိဗ္ဗးဂမ္တိုင် မပညပ်တ ရဝံ့မှူး ဒဒိခိန္တိ အလိုဇေယျလေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ညးသအာင်လေဝံ ဂဝိဏ်သ္မဟံသေဝံ၊ ကတိန္တိ သီဟံမဲကိုဟိတ်အိတ်ရ၊ မ္တုစုတ် ဝေင်ကွေ် ‘ဖဿ’ ပုမတုတ်ဒွံတဲ ဟိတ်မတုဂ္ဂးကြက်ဒင်စသိုင် ဒဒိခိန္တိအိတ်ရဝံ့ ဟံမ္တုရ ရဝံ့ (တွံတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပစ္စယ

၂၇။ သုဒတတန်တံဒွံ ပွဲချင်သာရဂ္ဂရ။ ယံခမိတအ် ဟိတ်နူဟိတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပုမဟံ တီဂ္တု ‘သင်္ခါရ’ ပုမပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင် ကတိန္တိအိတ်ရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပုမပြုပြေင်စီရေင်ဂ္တု ‘ဝိညာဏ်’ ပုမတီ ကတိန္တိရ ။ ပ ။ ရဝံ့ဟေဝံ ပုမကတိန္တိ ဗွင်ဒဒိခိန္တိအလုံအိတ်သီဝံ နိရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂ် ညးဍဲရော? ပွမဗျူအိုတ်တြေံ ဒဒ်ပွမဗျူအိုတ်တြေံ ပွမဇေက်ပြဟ် ပွမသော်ဗု ပွမစွာ်ဟညောအ် ပွမအာယုက်ရုပ်ဟုတ်ယုတ် က္လုန္တိဂမ္တိုင် (မပ္ပမတ်) ကြိုင်ကျုဟ် ဒဒက်တက်သတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲဘုံဘဝဂ်ရ။ သဘ်ဓရ်ပွဲ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမဗျူရ။ ပွမစုတ်ချိုတ် ဒဒ်ပွမဆဲးပြင်တသိုတ်အာ ပွမလီလ် ပွမကွေံဗဒန် ပွမသွးကွေံလမျီု ပွမပကာဂစိုတ် ပွမကလိလောန်စ ခန္တဂမ္တိုင်လီလ် ပွမဗိုတ်ကွဟ်ဇွကော ဒဒက်တက်သတ်ဂမ္တိုင်ဂ် နူဘုံဘဝဂ်ရ။ သဘ်ဓရ်ပွဲ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးပွမချိုတ်ရ။ က္လုဝ်တုန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူရ။ က္လုဝ်တုန် ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သဘ်ဓရ်ပွဲ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲးဇရာမရဏရ။ ဟိုတ်နူဇာတ် ကတိန်ဂ်ရ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ကတိန်ရ။ ဟိုတ်နူဇာတ် ပှိုတ်လလမ်အာဂ်ရ ဇရာမရဏ ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ် မှုကိအင်္ဂဒွာ်သင်္ဂဟေင် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဇရာမရဏ ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်တုန် ညးဍဲရော? လညာတ်ညာတ်စုတ် ကသပ်ညာတ်စုတ် ဂလာန်ညာတ်စုတ် ကမောန်ညာတ်စုတ် ပွမဂယိုင်လမျီုညာတ်စုတ် ပွမပတိတ်တြဟတ်ညာတ်စုတ် ပွမဗျူဟ်ညာတ်စုတ် ပွမတန်ကြန်ညာတ်စုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္တိဂ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဘဝဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ဗွဲမသကာတ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုတ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘အာယတန’အရာဒတန်တြပြကာဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် နာမ်ရပ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝိညာဏ’ပွမတီဂ် ညးဍဲရော?

ယွံခမီတအ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမီတအ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် က္လုဝ်မှုပိပြကာအိုတ်ရ။ ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နကိဇကု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိပါင် ‘စိတ္တသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိစိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီ ကတိန်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္တိုင် ကတိန်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာပှိုတ်လ လမ်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္တိုင်ပှိုတ်လလမ်အိုတ်ရ။ အရိယမဂ် မှုကိအင်္ဂဒွာ်သင်္ဂဟေင် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္တိုင် ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်တုန် ညးဍဲရော? လညာတ် ညာတ်စုတ် ။ ပ ။ ပွမတန်ကြန်ညာတ်စုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ယြဲပွဲအခိုင်မွဲ ကွးမဒ်အရိဂ် ရဲဝံ တီကေတ် ဟိုတ်ရ။ ရဲဝံ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိန် ဓရ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ရဲဝံ တီကေတ် အရာပှိုတ် ဓရ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ရဲဝံ တီကေတ် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပှိုတ် ဓရ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ကွးအရိပွဲ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေင်တကောံကွေတ်ကို ရဲဝံမွဲးညးချိုက်ပေင်တကောံညာဏ်ကို ရဲဝံမွဲး ညး ကျင်စိုပ်ဓရ်သပ္ပာရိဟ်ဝံကို ရဲဝံမွဲး ညးညာတ်ဓရ်သပ္ပာရိဟ်ဝံကို ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေင်တကောံ သေက္ခညာဏ် ယောဒေတ်လုတ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေင်တ ကောံဝိဇ္ဇာသေက္ခယောဒေတ်

လှုတ်ကို ရံဝံ့မှူး ညးအာစိုပ်စောဝ်ခရ်ကို ရံဝံ့မှူး ညးမျှဲကိုအရိယပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကောံ
(ကိလေသ)မာန်ကို ရံဝံ့မှူး ညးအာစိုပ်တြင် (နိဗ္ဗာန်)အမြိုတ်တဲ တန်တံကိုရ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဘိက္ခု

၂၈။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် တိကေတ်
'ဇရာ'ပွမဗျူ 'မရဏ'ပွမချိုတ်ရ။ တိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် 'ဇရာ'ပွမဗျူ 'မရဏ'ပွမချိုတ်ရ။
တိကေတ် အရာပျိုတ်'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ်ရ။ တိကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်
(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပျိုတ် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ'ပွမချိုတ်ရ။ တိကေတ် 'ဇာတိ' ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ
။ ပ ။ တိကေတ် ဘဝ။ တိကေတ် 'ဥပါဒါနိဒါနိ' ပွမစောဲလံာ်ဗွဲမသကာတ်။ တိကေတ်
'တဏှာ'ပွမထွေန်စပ်။ တိကေတ် 'ဝေဒနာ' ပွမဒင်စသိုင်။ တိကေတ် 'ဖဿ' ပွမတုတ်ဒွံ။
တိကေတ် 'သဠာယတန' အရာဒတန်တြ်ပြကာ။ တိကေတ် နာမ်ရုပ်။ တိကေတ် 'ဝိညာဏ်'
ပွမတိ။ တိကေတ် 'သင်္ခါရ' ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင်ရ။ တိကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် 'သင်္ခါရ' ပွမ
ပြုပြင်စီရင်ဂမိုင်ရ။ တိကေတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ 'သင်္ခါရ' ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင် ပျိုတ်ရ။
တိကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ 'သင်္ခါရ' ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင် ပျိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် 'ဇရာ'ပွမဗျူ 'မရဏ'ပွမချိုတ်ရ ညးဍဲရော? ပွမဗျူအိုဟ်တြေံ ဒ်ဒ်ပွမဗျူ
အိုဟ်တြေံ ပွမဇုက်ပြဟ် ပွမသော်ဗု ပွမစွာ်ဟညောအ် ပွမအာယုက်ရုပ်ဟုတ်ယုတ် က္လုန္တိ
ဂမိုင် (မပ္ပိမတ်)ကြင်ကျုဟ် ဒေက်တံကိုသတ်ဂမိုင်ဂ် ပွဲဘုံဘဝဂ်ရ။ သဘ်ခရ်ဝံ ကော်ခဲး
ရံဝံ့မှူး ပွမဗျူရ။ ပွမစုတိချိုတ် ဒ်ဒ်ပွမဆဲပြင်တသိုတ်အာ ပွမလိုလ် ပွမကောံဗဒန် ပွမသွး
ကောံလမျို ပွမပကာဂစိုတ် ပွမကလိလောန်စံ ခန္ဓဂမိုင်လိုလ် ပွမဗိုတ်ကုဟ်ဇုဇုဇု ဒေက်
တံကိုသတ်ဂမိုင်ဂ် နှာဘုံဘဝဂ်ရ။ သဘ်ခရ်ဝံ ကော်ခဲး ရံဝံ့မှူး ပွမချိုတ်ရ။ က္လုဝံတုန်
'ဇရာ'ပွမဗျူရ။ က္လုဝံတုန် 'မရဏ' ပွမချိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် သဘ်ခရ်ဝံ ကော်ခဲး ရံဝံ့မှူး
ဇရာမရဏရ။ ဟိုတ်နူဇာတိကတိုန်ဒ်ရ 'ဇရာ'ပွမဗျူ 'မရဏ'ပွမချိုတ် ကတိုန်ရ။ ဟိုတ်နူ
ဇာတိ ပျိုတ်လလမ်အာဂ်ရ ဇရာမရဏ ပျိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ် မျှဲကိုအင်္ဂဒွာ်သင်္ဂဟောင်
ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာ ဇရာမရဏ ပျိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်တုန် ညးဍဲ
ရော? လညာတ်ဍုာ်စုတ် ။ ပ ။ ပွမတန်ကြန်ဍုာ်စုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဇာတိဂ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ဘဝဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိ
တအ် ဥပါဒါနိဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် တဏှာဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ဝေဒနာဂ်
ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ဖဿဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် သဠာယတနဂ် ညးဍဲရော?
ယွံခမိတအ် နာမ်ရုပ်ဂ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ဝိညာဏ်ဂ် ညးဍဲရော?

ယွံခမိတအံ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဂှ် ညးခေံရော? ယွံခမိတအံ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် က္လုာ်မုာ်ပိပြကာအိုတ်ရ၊ ‘ကာယသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုဇကု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုပင် ‘စိတ္တသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုစိုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအံ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်ပိပြကာဝံ ကော်ခဲးရဲဝံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီ ကတိဒ်ဂှ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာပျိုတ်လလမ်ဂှ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်လလမ်အိုတ်ရ။ အရိယမဂ် မွဲးကိုအံဒွာ်သံဝံဟောင် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်ဂှ်တုန် ညးခေံရော? လညာတ်သာ်စုတ် ။ ပ ။ ပွမတန်ကြန်သာ်စုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ခမိဂှ် ရဲဝံ တီကေတ် ဇရာမရဏရ၊ ရဲဝံ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိဒ်ဇရာမရဏရ၊ ရဲဝံ တီကေတ် အရာပျိုတ် ဇရာမရဏရ၊ ရဲဝံ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ဇရာမရဏရ။ ရဲဝံ တီကေတ် ဇာတိ ။ ပ ။ ဘဝ။ ဥပါဒါန်။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ သဠာယတန။ နာမ်ရုပ်။ ဝိညာဏ်။ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်၊ ဟိုတ်ကတိဒ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်၊ (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်၊ ရဲဝံ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေတ်ကောံကွေတ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေတ်ကောံဉာဏ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးကျင်စိုပ်ဓရ်သပ္ပရိဟံဝံကို ရဲဝံမွဲးညးညာတ်ဓရ်သပ္ပရိဟံဝံကို ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေတ်ကောံသေက္ခဉာဏ်ဃောဒွေတ်လုတ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးချိုက်ပေတ်ကောံဝိဇ္ဇာသေက္ခဉာဏ်ဃောဒွေတ်လုတ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးအာစိုပ်ဇောဝ်ဓရ်ကို ရဲဝံမွဲး ညးမုာ်ကိုအရိယပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကွေ်(ကိလေသ)မာန်ကို ရဲဝံမွဲး ညးအာစိုပ်တြင်(နိဗ္ဗာန်) အမြိုတ်တဲ တန်တကိုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ

၂၉။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂှ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ဩခမိဂမ္ဘိုင်ကို ဩဗဗ္ဗးဂမ္ဘိုင်ကို ဟံတီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိဒ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် အရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟံတီကေတ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဘဝ။ ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလံာ်ဗွဲသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင်။ ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြိပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ။ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်၊ ဟိုတ်ကတိဒ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်၊ (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်၊ ဟံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ‘သင်္ခါရ’

ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်ကို ဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ်
 ဟဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝွံမွဲး သမဏအိုတ်ရ။ ပွဲဗဗူးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝွံမွဲး ပြာဟ္မဏ
 အိုတ်ရ။ တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် ဒဒ်သမဏကို
 ဒဒ်ပြာဟ္မဏကို နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝ်ပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ယွံခမိဂမ္ဘိုင်ကို ယွံဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို တီကေတ်ဇရာမရဏအိုတ်ရ။ တီကေတ်
 ဟိုတ်ကတိုန် ဇရာမရဏအိုတ်ရ။ တီကေတ်အရာပျိုတ် ဇရာမရဏအိုတ်ရ။ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်
 ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ဇရာမရဏအိုတ်ရ။ တီကေတ်ဇာတိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဘဝ။
 ဥပါဒါန်။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ သဠာယတန။ နာမ်ရုပ်။ ဝိညာဏ်။ တီကေတ်သင်္ခါရ
 ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ တီကေတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသင်္ခါရ
 ဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ခမိဂမ္ဘိုင်ကို ဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲခမိဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝွံမွဲးသမဏအိုတ်ရ။
 ပွဲဗဗူးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝွံမွဲးပြာဟ္မဏအိုတ်ရ။ တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင်
 အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် ဒဒ်သမဏကို ဒဒ်ပြာဟ္မဏကို နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ
 ဝ်ပဒတ်အိုတ်ရ ရဲဝွံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယသမဏပြာဟ္မဏ

၃၀။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဉာဏ်ရရ။ ပွဲအခိုင် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ယွံခမိဂမ္ဘိုင်ကို
 ယွံဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို ဟွံတီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် ဟိုတ်က
 တိုန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် အရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’
 ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ
 ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ခမိဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုတ်မတွံဂး ကလိလောန် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’
 ပွမချိုတ်တဲ ကြက်တန်တံအိုတ်ရဲဝွံ ဟွံမွဲရ။ ဟွံတီကေတ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ
 ။ ပ ။ ဘဝ။ ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောလံဗွဲသကာတ်။ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်။
 ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံ။ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ။ နာမ်ရုပ်။ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ။
 ဟွံတီကေတ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ‘သင်္ခါရ’
 ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်
 ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ဟွံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
 ဂမ္ဘိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ခမိဗဗူးဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုတ်မတွံဂး ကလိလောန် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်တဲ
 ကြက်တန်တံအိုတ်ရဲဝွံ ဟွံမွဲရ။

ယံခမိတအံ ဩခမိဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ဩဗဗ္ဗေဂမ္ဘိန္ဒြိယံ တိကေတဝဇရာမရဏအိုတ်ရ၊ တိကေတ ဟိုတ်ကတိုဒ် ဇရာမရဏအိုတ်ရ၊ တိကေတ အရာပျိုတ် ဇရာမရဏအိုတ်ရ၊ တိကေတ ခွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ဇရာမရဏအိုတ်ရ။ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ဟိုတ်မတွံး ကလိလောန်ဇရာမရဏတုံ ကြက်တန်တအိုတ်ရံပွဲ နွံရ။

တိကေတ ဇာတိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဘဝ။ ဥပါဒါနိ။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ သဠာယ တန။ နာမ်ရုပ်။ ဝိညာဏ်။ တိကေတ သင်္ခါရဂမ္ဘိန္ဒြိယံအိုတ်ရ၊ တိကေတ ဟိုတ်ကတိုဒ် သင်္ခါရ ဂမ္ဘိန္ဒြိယံအိုတ်ရ၊ တိကေတ (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ပျိုတ်အိုတ်ရ၊ တိကေတ ခွေတ်ဒ်ဟိုတ် အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ဟိုတ်မတွံး ကလိလောန် သင်္ခါရဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ကြက်တန်တအိုတ်ရံပွဲ နွံရ ရံပွဲ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဒသဗလဝဂ် မရနက်ကိုပိတုံရ။

၄။ ကဠာရခတ္တိယဝဂ် ၁။ သုတ်ဘူတ

၃၁။ ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် တိလပိဉ်သာရိပိုတ်ရ၊ ယံသာရိပိုတ် ပွဲပါရာယနဝဂ် အပွဲသွာန်မင်ဗွာ်အဇိတ မဂပ်ဝ်သွာန်၌—

“(ယံကျာ်မ္ပူပိဉ်) ပွဲသာသနာဝံ ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ မ္ပူကိုခရ်မဂပ်ဝ်တိတုံအိုတ်ရ၊ ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ မဂ္ဂိုင်၌လေဝ် ဒ်ဃောဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ၊ တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပူကို ပညာမကြိုင်ချုဟ် အဲဒိုက် မဂပ်ဝ်သွာန်တ ဒွေတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ဩဝံတွံကိုညိ”ရံပွဲ ဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဂလာန်ခရ်ပွဲတုံရ။

ယံသာရိပိုတ် အရထခရ်မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ပွဲခမ္မန်ပွဲ ပသ်ဂပ်ဝ်သမ္ဘိကေတ ပွဲတြးရာ? ရံပွဲ သွးတရ။ သွးတရံပွဲမွဲး တိလပိဉ်သာရိပိုတ် ကွပ်သွောံသိုတ်ဖြဲဒိုင်ရ၊ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ကို တိလပိဉ်သာရိပိုတ်ရ ။ ပ ။ မရနက်ကိုဓါဝါလေဝ် တိလပိဉ် သာရိပိုတ် ကွပ်သွောံသိုတ်ဖြဲဒိုင်ရ၊ မရနက်ကိုပိဝါလေဝ် တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ကို တိလပိဉ်သာရိပိုတ်ရ၊ ယံသာရိပိုတ် ပွဲပါရာယနဝဂ် အပွဲသွာန်မင်ဗွာ်အဇိတ မဂပ်ဝ်သွာန်၌—

“(ယံကျာ်မ္ပူပိဉ်) ပွဲသာသနာဝံ ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ မ္ပူကိုခရ်မဂပ်ဝ်တိတုံအိုတ်ရ၊ ဩပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ မဂ္ဂိုင်၌လေဝ် ဒ်ဃောဒွေတ်လုတ်အိုတ်ရ၊ တိလမ္ပူပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္ပူကိုပညာမကြိုင်ချုဟ် အဲဒိုက် မဂပ်ဝ်သွာန်တ ဒွေတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိန္ဒြိယံ ဩဝံတွံကိုညိ” ရံပွဲ ဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဂလာန်ခရ်ပွဲတုံရ။

ယွံသာရိပိုတ် အရထဓရ်မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲခမ္မန်ဝံ ပသ်ဂပ်ဝံသမ္ဘိကေတ် ဗွဲတြးရော? ရဲဝံ သွးတရ။ မရနုက်ကိုပိဝါလေဝ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကွပ်သောံသိုတ်တြးဒိုင်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဲဝံ ဩဝ်မှ်သေ့ဝ်ညိ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကျ်မုံပိုင် “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင် မသုာ်စုတ်ရ “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင် မသုာ်စုတ်တဲ ဒွေတ်တ တုဟ်နဇအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံကိုဟိုတ်ကတိုဒ်မွဲး အာဟာရ ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံကိုဟိုတ်ကတို ဒ်မွဲး အာဟာရ ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်တဲ ဒွေတ်တ တုဟ်နဇအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မုံကိုဟိုတ် ကတိုဒ်မွဲး အာဟာရ ရ။ “ဟိုတ်နုအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ “ဟိုတ်နုအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓ မသုန်ပြကာရ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်တဲ ဒွေတ်တ တုဟ်နဇအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ရဲဝံဟေင် ဒ်သေကွဗောဒေတ်လုတ်ရ။

ယွံကျ်မုံပိုင် မုရသ်လိ ဒ်ညးမုံကိုဓရ် မဂ်ဝံတီတဲရော? ယွံကျ်မုံပိုင် “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်တဲ ဟိုတ်နုဇအိုန် ဇရ ဟိုတ်နုစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နုပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ ပံစောလံတဲ ဒ်ပွမတိတ်ဗွဲး(နုကိလေသဂမ္ဘိုင်)ရ။ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံကိုဟိုတ်ကတိုဒ်မွဲး အာဟာရ ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံကိုဟိုတ်ကတို ဒ်မွဲး အာဟာရ ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်တဲ ဟိုတ်နုဇအိုန် ဇရ ဟိုတ်နုစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နုပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မုံကိုဟိုတ်ကတိုဒ်မွဲး အာဟာရဂ်ရ ပံစောလံတဲ ဒ်ပွမတိတ်ဗွဲး(နုကိလေသဂမ္ဘိုင်)ရ။ “ဟိုတ်နုအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ”ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကိုပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်ရ “ဟိုတ်နုအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ရ” ရဲဝံ မှ်သေ့ဝ်တ နကို ပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မသုာ်စုတ်တဲ ဟိုတ်နုဇအိုန်ဇရ ဟိုတ်နုစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နုပျိုတ် လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မုံသဘ်ပွမပျိုတ်ဂ်ရ ပံစောလံတဲ ဒ်ပွမတိတ်ဗွဲး(နုကိလေသ ဂမ္ဘိုင်)ရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ရဲဝံဟေင် ဒ်ညးမုံကိုဓရ် မဂ်ဝံတီတဲရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ရဲဝံဟေင် ပွဲပါရာယနဝဂ် အပွဲသွာန်မင်ဗွဲအဇိတ မဂ်ဝံသွာန်ဂ်—

“(ယွံကျ်မုံပိုင်) ပွဲသာသနာဝံ ဩပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် မုံကိုဓရ်မဂ်ဝံတီတဲအိုတ်ရ၊ ဩပူဂိုလ်ဂမ္ဘိုင် မဂ္ဂိုင်ဂွင်လေဝ် ဒ်ယောဒေတ်လုတ်အိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြ

မူကိပညာမကြင်ချဟ် အဲဒိုက် မဂင်ဝံသွာန်တ ဒွေတ်ပူဂိုလ်ဂမ္တိုင် ဩဝံတုံကိုညိ”
ရဝံ ဂင်ဝံတုံလဝ် ဂလာန်ခရဝံတုံရ။

ယွံကျာ်မူပိုင် အရထခရမဂင်ဝံတုံလဝ်ဗွဲခမ္မန်ဝံ ရဝံဟေင် အဲဒိုက်တီကေတ်ဗွဲတြးရ
ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယွံသာရိပိုတ် “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဝံ
ဩဝံမ္တှ်သေဝ်ညိ ရဝံ(သွးတရ)။ ယွံကျာ်မူပိုင် “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ
နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန် ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ
နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်တုံ ဒွေတ်တ တွဟ်နဇအိုန်ဇရ တွဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ်
တွဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ။ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူကိဟိုတ်ကတိဒ်ဗ္ဗုး
အာဟာရ ရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ
မူကိဟိုတ်ကတိဒ်ဗ္ဗုး အာဟာရ ရ”ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်တုံ
ဒွေတ်တ တွဟ်နဇအိုန်ဇရ တွဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တွဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ
မူကိဟိုတ်ကတိဒ်ဗ္ဗုး အာဟာရ ရ။ “ဟိုတ်နူအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူသဘ
ပွမပျိုတ်ရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “ဟိုတ်နူအာဟာရပျိုတ်
ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူသဘပွမပျိုတ်ရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်
စုတ်တုံ ဒွေတ်တ တွဟ်နဇအိုန်ဇရ တွဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တွဟ်နပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓ
မသုန်ပြကာ မူသဘပွမပျိုတ်ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ရဝံဟေင် ဒ်ဃောဒွေတ်လုတ်ရ။

ယွံသာရိပိုတ် မုရသင်လီု ဒ်ဃူးမူကိခရ မဂင်ဝံတီတုံရော? ယွံသာရိပိုတ် “ဣဝံတုန်
ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “ဣဝံတုန်
ခန္ဓမသုန်ပြကာရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်တုံ ဟိုတ်နူဇအိုန်
ဇရ ဟိုတ်နူစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နူပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ ဟုံစောလံာ်တုံ
ဒ်ဃမတိတ်ဗ္ဗုး(နူကိလေသဂမ္တိုင်)ရ။ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူကိဟိုတ်ကတိဒ်ဗ္ဗုး အာဟာရ ရ”
ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ “ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူကိဟိုတ်ကတိ
ဒ်ဗ္ဗုး အာဟာရ ရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်တုံ ဟိုတ်နူဇအိုန်
ဇရ ဟိုတ်နူစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နူပျိုတ်လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မူကိဟိုတ်ကတိဒ်ဗ္ဗုး
အာဟာရဂ်ရ ဟုံစောလံာ်တုံ ဒ်ဃမတိတ်ဗ္ဗုး(နူကိလေသဂမ္တိုင်)ရ။ “ဟိုတ်နူအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ
ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူသဘပွမပျိုတ်ရ”ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊
“ဟိုတ်နူအာဟာရပျိုတ်ဂ်ရ ခန္ဓမသုန်ပြကာရ မူသဘပွမပျိုတ်ရ” ရဝံ မ္တှ်သေဝ်တ နကိ
ပညာခိုဟ်ဆဲး အတိုင်မဉာ်စုတ်တုံ ဟိုတ်နူဇအိုန်ဇရ ဟိုတ်နူစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်နူပျိုတ်
လလမ်ကေံ ခန္ဓမသုန်ပြကာ မူသဘပွမပျိုတ်ဂ်ရ ဟုံစောလံာ်တုံ ဒ်ဃမတိတ်ဗ္ဗုး(နူကိလေသ
ဂမ္တိုင်)ရ။ ယွံသာရိပိုတ် ရဝံဟေင် ဒ်ဃူးမူကိခရ မဂင်ဝံတီတုံရ။ ယွံသာရိပိုတ် ရဝံဟေင်
ပွဲပါရာယနဝဂ် အဗ္ဗုသွာန်မင်ဗွဲအဇိတ မဂင်ဝံသွာန်ဂ်—

“(ယွံကျာ်မုံပိုင်) ပွဲသာသနာဝံ ဩပူဂိုလ်ဂမၠိုင် မုံကိုခရ်မဂပ်ဝံတီတုအိုတ်ရ၊
 ဩပူဂိုလ်ဂမၠိုင် မၤဂိုင်ၣ်လေဝ် နှိယောဒ္ဓေတ်လုတ်အိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ
 မုံကိုပညာမကြင်ချုတ် အဲဒိုက် မဂပ်ဝံသွာန်တ ဒ္ဓေတ်ပူဂိုလ်ဂမၠိုင်ၣ် ဩဝံတံကိုညိ”
 ရဲဝံ ဂပ်ဝံတံလဝ် ဂလာန်ခရ်ဝံတုရ။

ယွံသာရိပိုတ် အရထခရ်မဂပ်ဝံတံလဝ်ဗွဲခမုန်ဝံ ရဲဝံဟေင် ဂပ်ဝံသမ္ဘိကေတ်ဗွဲတြဲးရ
 ရဲဝံ (တံတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ကဋ္ဌာရ

၃၂။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ။ ပွဲအခိုင်ၣ် တီလပိုင်ကဋ္ဌာရခတ္တိယ ပြာပ်အာ
 ဇရေင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်တု ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိုင်
 သာရိပိုတ်မွဲဝံရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တု ဂဇာ်ကေတ်
 ပွဲဋ္ဌာန်ဒွဲမွဲတုမွဲ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ- “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမီ
 မောဠိယဖဂ္ဂုန ဖျေသိက္ခာတု ရာံတိတ်ခရ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ တီလပိုင်ၣ် ဟံကလိဝံ
 အဿရဝါတ် (ဝံဇူ) ပွဲဓမ္မဝိနယ (သာသနာ)ဝံရထေင် ရဲဝံ သွးတရ။ နှိသတ်ၣ် တီလပိုင်
 သာရိပိုတ်ၣ် ကလိဝံအဿရဝါတ် (ဝံဇူ) ပွဲဓမ္မဝိနယ (သာသနာ)ဝံရဟာ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီသွာန်
 ပုန်ရ)။ ယွံကောန်တု အဲဟံမွဲကိုသေဟ်ပုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ယွံကောန်တု ပွဲအခိုင်ကြဲလေဝ်
 ကလိဝံအဿရဝါတ် (ဝံဇူ)ရဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံကောန်တု အဲဟံမွဲကိုပွမချပ်
 သေဟ်ပုရ ရဲဝံ (သွးတရ)။ ပွဲအခိုင်ၣ် တီလပိုင်ကဋ္ဌာရခတ္တိယ ဒွါက်ကတိနဒွဲတု ပြာပ်အာ
 ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတုမွဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဋ္ဌာန်ဒွဲဒွဲတု
 ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ “ယွံကျာ်မုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်ၣ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်
 ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတုရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတုရ၊ သွပတဲကောံကိစ္စမဂ်တုရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ
 ကိစ္စထေက်ကိုသွမွဲသအာင်ဟံမွဲတုရ”ရဲဝံ တီရၣ် ဟိုသွးအရဟတ္တဖိုလ်ရ”ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ပွဲအခိုင်ၣ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဟိုသွးကိုခမီမွဲကု ရဲဝံရ “ယွံခမီ တုအဲ ဩဝံကျင်ညိ၊
 နကိုဂလာန်အဲကျာ် ‘ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ကျာ်တြဲကော်ဒိုင်တုအဲရ’ ဟိုသွးရဲဝံတု ဩဝံ
 ကော်သာရိပိုတ်ညိ” ရဲဝံ (သွးတရ)။ “ယွံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမီၣ် ကလေင်ဂရင်ပတီ
 ကုတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတုမွဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်တု “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ်
 ကျာ်တြဲ ကော်ဒိုင်တုအဲရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ။ “ယွံကောန်တု
 ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဒိုင်ဝန်ကုခမီၣ်တု ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတုမွဲ
 လောဝ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရေၣ်သေၣ်ရံတု ဂဇာ်ဒိုင် ပွဲဋ္ဌာန်ဒွဲဒွဲတုရ၊ တီလပိုင်သာရိ
 ပိုတ် မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဋ္ဌာန်ဒွဲဒွဲတု တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ- “ယွံသာရိပိုတ် တုအဲ

ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတုရ၊ နွေတ်လုတ် နွေတ်မပြတုရ၊ သွပတုက္ကေကိစ္စမဂ်တုရ၊ တူဟ်နဇိ အရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မေသအာင် ဟံမဲတုရ” ဂ် တီရ ရံဝံ ဟီသုးအရဟတ္တ ဖိုလ်ဂ် ချံပြဟာ ရံဝံ (သုးတရ)။ ယံကျာ်မူပိုင် နကိုပိုင် နကိုသဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂ် အဲဒိုက် ဟံဟီသုး အဓိပ္ပါယ်ဂ်(တိုက်ရိုက်)ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယံသာရိပိုတ် နကိုပြယာယ်လိမ္မဟံဟီ ကောန်ဂကူဂ် ဟီသုးအရဟတ္တဖိုလ်ရ၊ သာ်လိဒ်ဒ် ဟီသုးဂ် ဂပ်ဝံသမ္ဘိ ဗွဲအစောမဟီသုးရ ရံဝံ သုးတရ။ ယံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက်လေဝ် နကိုပိုင် နကိုသဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟံတိအဓိပ္ပါယ်ဂ် (တိုက်ရိုက်)ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီလဝ်တုရ ဟံသေင်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတီကေတ်မုမ္မဲ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ်မုမ္မဲဂ် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတုရ၊ နွေတ်လုတ် နွေတ်မပြတုရ၊ သွပတုက္ကေကိစ္စမဂ်တုရ၊ တူဟ်န ဇိအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မေသအာင် ဟံမဲတုရ” ဂ် တီရ ရံဝံ ဟီသုးအရဟတ္တဖိုလ် ဂ်ရော? သွာန်ကျင်တုအဲအိုတ်မ္မး တုအဲ ပသာ်သုရော? ရံဝံသွာန်တရ။ ယံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတီကေတ်မုမ္မဲ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ်မုမ္မဲဂ် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတုရ၊ နွေတ်လုတ် နွေတ်မပြတုရ၊ သွပတုက္ကေကိစ္စမဂ်တုရ၊ တူဟ်နဇိအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက် ကိုသုမ္မေသအာင် ဟံမဲတုရ” ဂ် တီရ ရံဝံ ဟီသုးအရဟတ္တဖိုလ်ရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်အဲဒိုက် အိုတ်မ္မး အဲဒိုက်သုကိုအတိုင်ကြက်သုးဂတဝံရ။ ယံကောန်တုတအ် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မ္မဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲအရာ(ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်)ဂ် (အဲပွမတန် ပဋိသန္ဓိ)အိုတ်တုရ ရံဝံ ဂပ်ဝံတီရ၊ (အဲပွမတန်ပဋိသန္ဓိ) အိုတ်တုရ ရံဝံ တီတုမ္မး “ပွမတန် ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတုရ၊ နွေတ်လုတ် နွေတ်မပြတုရ၊ သွပတုက္ကေကိစ္စမဂ်တုရ၊ တူဟ်နဇိ အရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္မေသအာင် ဟံမဲတုရ” ဂ် တီရ ရံဝံ အဲဒိုက် ဟီသုကိုရံဝံရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂ် မူကိုဟိုတ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကို ဟိုတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုစတမ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်တုအဲအိုတ်မ္မး တုအဲပသာ်သုရော? ရံဝံ သွာန်တရ။ ယံကျာ်မူပိုင် ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂ် မူကိုဟိုတ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုဟိုတ်ကတိ ဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုစတမ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲ ရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်အဲဒိုက်အိုတ်မ္မး ယံကောန်တုတအ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိဂ် မူကို ဟိုတ်မ္မး ဘဝရ၊ မူကိုဟိုတ်ကတိဒ်မ္မး ဘဝရ၊ မူကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ်မ္မး ဘဝရ၊ မူကိုစ တမ်ကတိဒ်မ္မး ဘဝရဂ် အဲဒိုက် ဟီသုကိုရံဝံရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံကောန်တုသာရိပိုတ် ဘဝဂ် မူကိုဟိုတ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုဟိုတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုစတမ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? ရံဝံ သွာန်ကျင်တုအဲအိုတ်မ္မး တုအဲပသာ်သုရော? ရံဝံ သွာန်တရ။ ယံကျာ်မူပိုင် ယံကောန် တုသာရိပိုတ် ဘဝဂ် မူကိုဟိုတ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကိုဟိုတ်ကတိဒ်မ္မး မုခရ်မ္မဲရော? မူကို

ကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကို စတမ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? ရဲဝံ သွာန်ကျင်အဲဒိုက် အိုတ်မှူး ယွံကောန်တုတအ် ဘဝံ မျှံကိုဟိုတ်မှူး ဥပါဒါန်ရ၊ မျှံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ဥပါဒါန်ရ၊ မျှံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး ဥပါဒါန်ရ၊ မျှံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး ဥပါဒါန်ရရ် အဲဒိုက် ဟိုသ်ကို ရဲဝံရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမစေလံာ် ။ ပ ။ ရဲဝံ သွာန်ကျင်တုအဲဒိုတ်မှူး။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်် မျှံကိုဟိုတ်မှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? ရဲဝံ သွာန်ကျင် တုအဲဒိုတ်မှူး တုအဲပသ်သ်ရော? ရဲဝံ သွာန်တရ။ ယွံကျ်မျှံပိုဉ် ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်် မျှံကိုဟိုတ်မှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? မျှံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး မုခရ်မ္မဲရော? ရဲဝံ သွာန်ကျင်အဲဒိုက်အိုတ်မှူး ယွံကောန်တုတအ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်် မျှံကိုဟိုတ်မှူး ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ၊ မျှံကိုဟိုတ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ၊ မျှံကိုကွက်ဇာတ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရ၊ မျှံကိုစတမ်ကတိုင်းမှူး ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်ရရ် အဲဒိုက် ဟိုသ်ကိုရဲဝံရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတီကေတ်မုမ္မဲ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ်မုမ္မဲ ပွမသျှိုက်မျှိုက် ပွဲဝေဒနာဂမျှိုင် ဟံပြာကဋ်ရော? ရဲဝံ သွာန်ကျင်တုအဲဒိုတ်မှူး တုအဲပသ်သ်ရော? ရဲဝံ သွာန်တရ။ ယွံကျ်မျှံပိုဉ် ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတီကေတ်မုမ္မဲ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ် မုမ္မဲ ပွမသျှိုက်မျှိုက် ပွဲဝေဒနာဂမျှိုင်ဟံပြာကဋ်ရော? ရဲဝံ သွာန်ကျင် အဲဒိုက်အိုတ်မှူး ယွံကောန်တုတအ် ပွမသျှိုက်မျှိုက် ပွဲဝေဒနာဂမျှိုင် ဣဝံမျှံပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမှူးပိပြကာအိုတ်ရောမှူးတုန်— သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာဂမျှိုင်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ဝေဒနာဂမျှိုင်ပိပြကာဝံ ဗွဲစုတ် ဟံမိုန်ဂိုအိုတ်ရ၊ ဩခရ်မ္မဲ ဟံမိုန်ဂိုရ၊ ခရ် ဒဒိခရ် ရဲဝံ တီကေတ်မှူး ပွမသျှိုက်မျှိုက် ပွဲဝေဒနာဂမျှိုင် ဟံပြာကဋ်ရ ရဲဝံ အဲဒိုက်သ် ကိုရ၊ သွာန်ရဲဝံမှူး သ်ကိုရဲဝံရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံသာရိပိုတ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ဂလာန်မှူး ဝေဒနာအလံအိုတ်သိုက် နိဒုက္ခရဲဝံ နိဟိုတ် ပြယာယ် တုဟ်နသ်ကိုအရထခရ်ဟောင် ဗွဲခမ္မန်ဂ်ရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတိတ်ဗူးသ်လိက် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာ တဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေ်ကိစ္စမက်တဲရ၊ တုဟ်နဖိုအရဟတ္ထဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ် တီရ ရဲဝံ ဟိုသူးအရဟတ္ထဖိုလ်ရော? သွာန်ကျင်တုအဲ အိုတ်မှူး တုအဲ ပသ်သ်ရော? ရဲဝံသွာန်တရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် တုအဲ ဟိုတ်မတိတ်ဗူးသ်လိက် ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေ်ကိစ္စမက်တဲရ၊ တုဟ်နဖိုအရဟတ္ထဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟံမ္မဲတဲရ် တီရ ရဲဝံ ဟိုသူး

ထပ်တူဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲသ်ကို ကုတီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ အရထက် နကိုပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကို ပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူရ ရဝံ ကသပ်ဒ်ရ” ရ် သွးတရ။

ပွဲအခိုင်ကို ခမိကဠာရစတ္တိယ ဤကတိနန္ဒာ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲတဲမွး ဂဇာ်ကေတ်ပွဲမွဲဒဲတဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျက်မ္ပုံပိုင် တီလပိုင်သာရိပိတ်ကို ကြိုဂအောတ်တိုန် ညံင်ရဲရမ္ပာင်ကြို ဂအောတ်သိုင်ဇာဒိသိုင်ကိုရ၊ ယွံကောန်တုတအ် ကြက်သွာန်အရာဝံရ ရဝံ အဲမဟံကြတ် တီလဝ်ကို တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ သွာန်တပြဒ္ဒညာပဌမရ၊ ကုအဲကို ဒ်ကုင်ပွမဇိုင်တြဲလွဲလွဲရ၊ ယွံကောန်တုတအ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ အိုဟ်တိုဟ်ပြဒ္ဒညာပဌမ ကုအဲရ၊ ယွံကောန်တုတအ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုအဲရ၊ လုက်မွဲတဲလေဝ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ယပ်သွာန်အဲ အရထက် နကိုပိုင် ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူမွး လုက်မွဲတဲလေဝ် အဲသ်ကို ကုတီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ အရထက် နကိုပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင် မွဲမွဲဂကူရ။ လုက်မွဲမွဲလေဝ် ။ ပ ။ လုက် မွဲမွဲတဲလေဝ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ သွာန်အဲ ။ ပ ။ လုက်ဓါတ္တံ ဓါတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် တီလမ္ပုံပိုင် ကျက်တြဲ သွာန်အဲ ။ ပ ။ လုက်ပိတ္တံပိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ်။ လုက်ပနိပ္ပံပနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ်။ လုက်မ သုနိတ္တံမသုနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ်။ လုက်တြိပ္ပံတြိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ်။ လုက်ထပ္ပံထပ္ပံတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ ယပ်သွာန်အဲ အရထက် နကိုပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲ မွဲ ဂကူမွး လုက်ထပ္ပံထပ္ပံတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲသ်ကို ကုတီလမ္ပုံပိုင်ကျက်တြဲ အရထက် နကိုပိုင် ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူရ ရဝံ ကသပ်ဒ်ရရ် ကြိုဂအောတ်ရ” ရဝံ (ဂရင် ပတီရ)။

ယွံခမိ ကုသာရိပိတ်ကို ဟိုတ်ဒ်ဒ်မထပက်ခွင်တြင်တီကေတ် ပြုပွဲမွေဇာတ်သာဝကပါရမီ ဉာဏ်ကိုရ လုက်မွဲတဲလေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက် နကိုပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူမွး လုက်မွဲတဲလေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက် နကိုပိုင် ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူရ။ လုက်မွဲမွဲလေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက် နကိုပိုင်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြဿာယ်ဂမ္ဘိုင်မွဲမွဲဂကူမွး လုက်မွဲမွဲလေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်မွဲမွဲတဲလေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်မွဲမွဲတဲလေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်ဓါတ္တံဓါတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်ဓါတ္တံဓါတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်ပိတ္တံပိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်ပိတ္တံ ပိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်ပနိပ္ပံပနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်ပနိပ္ပံပနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်မသုနိတ္တံမသုနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲကျက် ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်မသုနိတ္တံမသုနိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် သာရိပိတ် သ်ကိုအဲကျက် အရထက်ရ။ လုက်တြိပ္ပံတြိတု ဂမ္ဘိုင်လေဝ် အဲကျက်ယပ်သွာန်သာရိပိတ် အရထက်မွး၊ လုက်တြိပ္ပံတြိတုဂမ္ဘိုင်လေဝ် သာရိပိတ်

သျှ်ကိုအဲကျာ် အရထာ်ရ။ လုက်ထပုံဗွဲထပုံတဲဂမၠိုင်လေဝ် အဲကျာ် ယဝ်သွာန်သာရိပိုတ် အရထာ် နကိုပိဒ်ဂမၠိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြယာယ်ဂမၠိုင်မွဲမွဲဂကူမွဲ။ လုက်ထပုံဗွဲထပုံတဲဂမၠိုင်လေဝ် သာရိပိုတ် သျှ်ကိုအဲကျာ် အရထာ် နကိုပိဒ်ဂမၠိုင်မွဲမွဲဂကူ နကိုပြယာယ်ဂမၠိုင်မွဲမွဲဂကူရ။ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဓမ္မဓာတ်သာဝကပါရမီဉာဏ်တဲရ ရံဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဉာဏဝတ္ထု

၃၃။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပဲ့ချင်သာရ်ရ။ ယုံခမီတအ် ကြက်တံ့ကို ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန်မတွံး ဉာဏ်ဂမၠိုင်ပန်စော်ပန် ကုမူးတအ်ညဂမၠိုင်ရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ဓရ် အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တံ့ကိုရ ရံဝံ သွးတရ။ “ယုံကျာ်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီဂမၠိုင် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ တံ့ကို ဂလာန်ဓရ်ဝံရ-

ယုံခမီတအ် ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန်မတွံးဉာဏ်ဂမၠိုင်ပန်စော်ပန် ညးဒေအိုတ်ရော? ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ် နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ရ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် ‘ဇာတ်’ ပွမ တန်ပဋိသန္ဓိ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဘဝ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန်ဘဝ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် ဘဝ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ်ဘဝ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာ် ဗွဲသကာတ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် ဥပါဒါန်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် ဥပါဒါန်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် ဥပါဒါန်။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် တဏှာ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ်တဏှာ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ် အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် တဏှာ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် ဝေဒနာ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် ဝေဒနာ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် ဝေဒနာ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဖဿ’ ပွမ တုတ်ခွံ၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြကာ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့နာမ်ရုပ်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ။ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဟိုတ်ကတိန် သင်္ခါရဂမၠိုင်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့အရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမၠိုင်၊ ဉာဏ်မတီ ပဲ့ဒွေတ်နှိဟိုတ် အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်) နှိအရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမၠိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် ဣဝံဂမၠိုင် ကော်ခဲး ရံဝံမွဲ ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန်မတွံးဉာဏ်ဂမၠိုင်ပန်စော်ပန်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂ် ညးခဲဇရာ? ပွမဗျူအိုတ်တြေ ဒဒ်ပွမဗျူ အိုတ်တြေ ပွမဇေက်ပြဟ် ပွမသော်ဗု ပွမစွာ်ဟညောအ် ပွမအာယုက်ရုပ်ဟုတ်ယုတ် က္လုန္တိ ဂမ္ဘိုင် (မပ္ပမတ်) ကြိုင်ကျဟ် ဒဒက်တက်သတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဗွဲဘုံဘဝဂ်ဂ်ရ။ သဘ်ခရဲပွဲ ကော်ခင်း ရဲပွဲမွဲး ပွမဗျူရ။ ပွမစုတိချိုတ် ဒဒ်ပွမခဲပြိုင်တသိုတ်အာ ပွမလိုလ် ပွမကွေဲဗဒန် ပွမသွေးကွေဲ လမျို ပွမပကာဂစိုတ် ပွမကလိလောန်စ ခန္တဂမ္ဘိုင်လိုလ် ပွမဗိုတ်ကွဟ်ဇုဇု ဒဒက်တက် သတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှာ်ဘုံဘဝဂ်ဂ်ရ။ သဘ်ခရဲပွဲ ကော်ခင်း ရဲပွဲမွဲး ပွမချိုတ်ရ။ က္လုဂ်တုန် ‘ဇရာ’ပွမ ဗျူရ။ က္လုဂ်တုန် ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သဘ်ခရဲပွဲ ကော်ခင်း ရဲပွဲမွဲး ဇရာမရဏရ။

ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိကတိုန်ဂ်ရ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ကတိုန်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပှိုတ်လလမ်အာဂ်ရ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ် မှုကိုအင်္ဂုဒ္ဓံသင်္ဂဟေင် ဒွေတိဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်တုန် ညးခဲဇရာ၊ လညာတ်ဗျာစုတ် ။ ပ ။ ပွမတန်ကြန် ဗျာစုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကွေးအရီဂ် ရဲပွဲ တီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ရ။ ရဲပွဲ တီ ကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ဇရာမရဏရ။ ရဲပွဲ တီကေတ် အရာပှိုတ် ဇရာမရဏရ။ ရဲပွဲ တီကေတ် ဒွေတိဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပှိုတ် ဇရာမရဏရ။ က္လုဂ်တုန် ဉာဏ်မတီပွဲခရဲသစ္စပန် ဒဒက်တက်ကွေးအရီဂ်ရ။ ကွေးအရီဂ် နကိုခရဲသစ္စပန် မဂပ်ဝ်ညာတ် မဂပ်ဝ်တီ မလေပ်ကိုဖို ဟုံခြာကာလ မဂပ်ဝ်အာစိုပ် တို့လုပ်နကိုဉာဏ်တဲ ဂပ်ဝ်ဂိုင်ကေတ်ဂ် ရင်တျင်ဏာနယ် ပွဲအတိက်အနာဂတ်ရ။

ပွဲကာလအတိက်မကလိလောန်တဲ ဩခမီဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင် တီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ပွမဗျူပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် အရာပှိုတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ တီကေတ် ဒွေတိဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပှိုတ် ပွမဗျူပွမ ချိုတ်အိုတ်ရ။ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ညံင်ရဲအဲတီ ပွဲအခိုင်လှဟ်ကို တုပ်သွဟ်သင် ပွဲဟေင် တီအိုတ်ရ။

ပွဲကာလအနာဂတ်ကြ ဩခမီဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင် ကြက်တီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမ ချိုတ်အိုတ်ရ။ ကြက်တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ကြက်တီကေတ် အရာပှိုတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ကြက်တီကေတ် ဒွေတိဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာ ပှိုတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ခမီဗုဒ္ဓဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ညံင်ရဲအဲတီပွဲအခိုင်လှဟ်ကို တုပ်သွဟ် သင်ပွဲဟေင် ကြက်တီအိုတ်ရ ရဲပွဲ ရင်တျင်ဏာနယ် အတိက်အနာဂတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ က္လုဂ်တုန် ဉာဏ်မဒ် ပွဲပွမဒွေတိဗက်လေင် (မဂ်ဉာဏ်) ဒဒက်တက်ကွေးအရီဂ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်ပွဲ ကုကွေးအရီဂ် ဉာဏ်မတီ ပွဲခရဲ(သစ္စပန်)ကို (ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်)မတီ ပွဲပွမဒွေတိဗက်လေင်မဂ်ဉာဏ်ကို ဉာဏ်ဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာပွဲ သအေးဇူးအိုတ်ရ။ ဗုဒ္ဓင်

မွင်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ ပွဲအခိုင်ဂ် ကွဲအရီပွဲ ကော်ခင်းရဲပွဲမွဲး “ညးချိုက်ပင်တဲကောံကွတ် မချာံစုတ်” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးချိုက်ပင်တဲကောံလညာတ်ညာတ်မချာံစုတ်” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးကျင် စိုပ်ခရ်သပ္ပုရိုဟ်ဝံ” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးညာတ်ခရ်သပ္ပုရိုဟ်ဝံ” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးချိုက်ပင်တဲကောံ သေကွညာတ်ယောဒွေတ်လုတ်” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးချိုက်ပင်တဲကောံဝိဇ္ဇာသေကွယောဒွေတ် လုတ်” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးအာစိုပ်ဇောဝ်ခရ်မဒဲးရဲ” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးမ္ၚုကိုအရိယပညာ မထပက် ကလိုဟ်ကွဲ(ကိလေသ)မာန်” ကို ရဲပွဲမွဲး “ညးအာစိုပ်တြင်(နိဗ္ဗာန်)အမြိုတ်တဲ တန်တ” ကိုရ။

ယွံခမီတအ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိၣ် ညးခွဲရော? ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဘဝၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ဗွဲသကာတ်ၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုၣ်ၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြ ပြကာၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် နာမ်ရုပ်ၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ၣ် ညးခွဲရော? ယွံခမီတအ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် ဣဝံမွဲပိပြကာအိုတ်ရ၊ ‘ကာယသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုဇကု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုပါင် ‘စိတ္တသင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် နကိုစိုတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓရ်ဂမ္တိုင်ပိပြကာဝံ ကော်ခး ရဝံမွဲ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ဟိုတ်နဲ့ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီ ကတိန်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နဲ့အဝိဇ္ဇာ ပှိုတ်လလမ်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်လလမ်အိုတ်ရ။ အရိယမဂ် မှုံကိုအင်္ဂဒွာံသင်္ဂဟောင် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ပှိုတ်လလမ်ရ။ အရိယမဂ်ဂ်တုန် ညးခွဲ ရော? လညာတ်ဍုတ်စုတ် ။ ဝ ။ ပွမတန်ကြန်ဍုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ဩပူအခိင်မွဲ ကွးအရီၣ် တီကေတ် ‘သခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမၠိုင်ရ၊ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် သခါရဂမၠိုင်ရ၊ တီကေတ် အရာပွဲတိတ် သခါရဂမၠိုင်ရ၊ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပွဲတိတ် သခါရဂမၠိုင်ရ။ ဣဝံတုန် ဉာဏ်မတီ ပွဲခရ်သစ္စပန် ဒဒက်တ်ကွးအရီၣ်ရ၊ ကွးအရီၣ် နကဵုခရ်သစ္စပန် မဂပ်ပ်ညာတ် မဂပ်ပ်တီ မလေပ်ကဵုဖိုဟံ့ ဩကာလ မဂပ်ပ်အာစိုပ်တို့လုပ်နကဵုဉာဏ်တုဲ ဂပ်ပ်ဂိုင်ကေတ်ဂှ် ရင်တျိုင်ဏာနယံ ပွဲအတိက် အနာဂတ်ရ။

ပွဲကာလအတိုက်မကလိလောန်တဲ့ ဩဓိဗဗူးဂမ္ဘိုင် တီကေတ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တီကေတ် အရာဟိုတ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာဟိုတ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ခမိဗဗူးဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ညံင်ရဲအဲတီ ပွဲအခိုင်လွဟ်ကို တုပ်သွဟ်သင်္ခါရပွမဟောင် တီအိုတ်ရ။

ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံ ယှဉ်ဆီမဗူးဂမ္ဘိုင် ကြက်တီကောတ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကြက်တီကောတ် ဟိုတ်ကတိုဒ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကြက်တီကောတ် အရာပျိုတ်

သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ကြက်တီကေတ် နွေတ်ဒုံဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒုံအရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ။ ခမိဗဗ္ဗဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုက် ညင်ရဲအေတီ ပွဲအခိုင်လှဟ်ကို တုပ်သုတ်သံဝံဟေင် ကြက် တီအိုတ်ရ ရဲဝံ ရင်တျင်ဏာနယ်ရ။ ဣဝံတုန် ဉာဏ်မဒ် ပွဲပွမဒွေတ်ဗက်လှေင်(မဂ်ဉာဏ်) ဒဒက်တ်ကွးအရီရ။

ယံခမိတအ် ပြဲပွဲအခိုင်မွဲ ကုကွးအရီရ ဉာဏ်မတီ ပွဲခရ်(သစ္စပန်)ကို (ပစ္စဝေက္ခဏ ဉာဏ်)မတီ ပွဲပွမဒွေတ်ဗက်လှေင်မဂ်ဉာဏ်ကို ဉာဏ်ဂမ္ဘိုင်ဓါပြကာဝံ သအးဇုးအိုတ်ရ၊ ဗုဒ္ဓင် ဗွင်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ကွးအရီဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး “ညးချိုက်ပေင်တ်ကော် ကွေတ်မချာ်စုတ်” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးချိုက်ပေင်တ်ကော်လညာတ်ဉာဏ်မချာ်စုတ်” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးကျင်စိုပ်ခရ်သပ္ပုရိဟ်ဝံ” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးညာတ်ခရ်သပ္ပုရိဟ်ဝံ” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးချိုက် ပေင်တ်ကော်သေက္ခဏဉာဏ်ဃောဒွေတ်လုတ်” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးချိုက်ပေင်တ်ကော်ဝိဇ္ဇာသေက္ခဏ ဃောဒွေတ်လုတ်” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးအာစိုပ်ဇောဝ်ခရ်ဗွဲမဒးရး” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးမျှိုက်အရိယပညာ မထပက်ကလိုဟ်ကွေ်(ကိလေသ)မာန်” ကို ရဲဝံမွဲး “ညးအာစိုပ်တြင်(နိဗ္ဗာန်)အမြိုတ်တဲ တန်တ်” ကို ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယဉာဏဝတ္ထု

၃၄။ သွဒတ်တန်တ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ယံခမိတအ် ကြက်တွံကို ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန်မတွံး ဉာဏ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်စော်ထပ် ကုမူးတအ်ညာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ခရ်ရ် အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သပ္ပုရ်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ သွးတ်ရ။ “ယံကျ်မျှိုပ်ဉ် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္ဘိုင်က လေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမျှိုပ်ဉ်ကျ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမျှိုပ်ဉ် ကျ်တြဲ တွံကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယံခမိတအ် ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန် မတွံးဉာဏ်ဂမ္ဘိုင်ထပ်စော်ထပ်ကွဲ ညးခွဲ အိုတ်ရော? ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္နိက္ခိ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ကတိဒ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ပွမတန်ပဋိသန္နိက္ခိဟွံမွဲမွဲး ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဟွံမွဲရ။ ပွဲကာလအတိက်မကလိလောန်တဲ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္နိက္ခိ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ကတိဒ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ပွမတန်ပဋိသန္နိက္ခိဟွံမွဲမွဲး ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဟွံမွဲရ။ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြဲ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိ သန္နိက္ခိ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ကတိဒ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ပွမတန်ပဋိသန္နိက္ခိဟွံမွဲမွဲး ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဟွံမွဲရ။ ဉာဏ်မတီ ရဲဝံမွဲး ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်မကတိဒ်ကျင် ကုပူဂိုလ်ဂ်လေဝ် မျှိုသတ်ပွမအိုတ်ရ၊ မျှိုသတ်ပွမလိုလ်ရ၊ မျှိုသတ်ပွမပိုတ်စူးရ၊ မျှိုသတ်ပွမပျိုတ်ရ။

ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတဘဝ ဇာတိကတိန္ဒရံ ။ ပ ။ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတဥပါဒိန္နံ ဘဝကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတတဏှာ ဥပါဒိန္နကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတဝေဒနာ တဏှာကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတ ဖဿ ဝေဒနာကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတသဠာယတန ဖဿကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတနာမ်ရုပ် သဠာယတနကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တ ဟိတဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်ကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတသင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကတိန္ဒရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရကတိန္ဒအိုတ်ရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး အဝိဇ္ဇာဟံ မဲမ္မး သင်္ခါရမှိုဉ် ဟံမဲအိုတ်ရံ ပွဲကာလအတိက်မကလိလောန်တဲလေဝ် ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရကတိန္ဒအိုတ်ရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး အဝိဇ္ဇာဟံမဲမ္မး သင်္ခါရမှိုဉ် ဟံမဲအိုတ်ရံ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြဲလေဝ် ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဟိတန္တဟိတအဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ကတိန္ဒအိုတ်ရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး အဝိဇ္ဇာဟံမဲမ္မး သင်္ခါရမှိုဉ် ဟံမဲအိုတ်ရံ ဉာဏ်မတိ ရဝံမ္မး ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်မကတိန္ဒကျဉ် ကုပ္ပဂိုလ်ဂိုလေဝ် မှုံသဘာပမအိုတ်ရံ မှုံသဘာပမလီ လာ်ရံ မှုံသဘာပမပိုတ်စူးရံ မှုံသဘာပမပွဲတ်ရံ။ ယံခမိတအံ ဉာဏ်ဂမှိုဉ်ဝံ ကော်ခဂးရဝံမ္မး ‘ဉာဏဝတ္ထု’ အရာဒတန် မတွံဂးဉာဏ်ဂမှိုဉ်ထပုံစော်ထပုံအိုတ်ရံ ရဝံ (တွံတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အဝိဇ္ဇာပစ္စယ

၃၅။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံခမိတအံ ဟိတန္တဟိတ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂမှိုဉ် ကတိန္ဒအိုတ်ရံ ဟိတန္တဟိတသဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိကတိန္ဒရံ ။ ပ ။ ရဝံဟေင် ပွမကတိန္ဒ ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သီဝံ နှိရ။ တွံတ ရဝံမ္မး ခမိမ္မဲဇကုဂ် “ယံကျာ်မှိုဉ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ဂ် ညးဍဲရော? ဇရာ မရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးလီုရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တီလမှိုဉ်ကျိတ်တြ ဂလာန်ဝံရ။ သွာန် ပြဒ္ဒညာဂ် ဟံဗဗွဲရ ရဝံ တီလမှိုဉ်ကျိတ်တြ သွးရ။ ယံခမိ ဩညးမ္မဲ ဇရာမရဏဂ် ညးဍဲရော? ဇရာမရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးလီုရော? ရဝံလေဝ် သွးမ္မး၊ ယံခမိ ဩညးမ္မဲ ဇရာမရဏဂ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဇရာမရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးမ္မဲသအာင်ရ ရဝံလေဝ် သွးမ္မး၊ ဓါဂကူ (ဒဒက်တကိုညးဂမှိုဉ်ဓါ)ဂ် ဗွဲအရဏ တုပ်သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါဟေင် တေင်ခြာအာရ။ ယံခမိ လမျိုဂ် ဇကုရ ရဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွံမ္မး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ဟံဗဗွဲရ၊ ယံခမိ လမျို တုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွံမ္မး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ဟံဗဗွဲရ၊ ယံခမိ ဟံပြာပ်အာစိုပ်လအိတ်မုဟ်ဓါဂမှိုဉ်ဂ်တဲ နတဲလဒေါင် ဟိတန္တဟိတဇာတိ ဇရာမရဏကတိန္ဒရံ ရဝံ ကျိတ်တြတွံတခရ်ရ။

“ယံကျာ်မှိုဉ် ဇာတိဂ် ညးဍဲရော? ဇာတိဝံ ဇာတိ ညးလီုရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ သွာန်ပြဒ္ဒညာဂ် ဟံဗဗွဲရ ရဝံ တီလမှိုဉ်ကျိတ်တြ သွးရ။ ယံခမိ ဩညးမ္မဲ ဇာတိဂ် ညးဍဲရော?

ဇာတိဝံ ဇာတိ ညးလီုရော? ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ယွံခမီ ဩညးမွဲ ဇာတိၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဇာတိဝံ ဇာတိ ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ဓါဂကူ(ဒဒက်တံကိညးဂမၠိုင်ဓါ)ၣ် ဗွဲအရထ တုပ်သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါဟောင် တောင်ခြာအာရ။ ယွံခမီ လမျီုၣ် ဇကုရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာ နွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ ဟံၣ်ပြာပ်အာစိုပ်လအိတ် မုဟ်ဓါဂမၠိုင်ၣ်တဲ နတဲလဒေါပ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဘဝ ဇာတိကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ ကျၢ်တြဲတံၣ်တဲခရဲရ။

“ယွံကျၢ်မျှံပိုင် ဘဝၣ် ညးခဲရော? ဘဝဝံ ဘဝ ညးလီုရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ သွာန်ပြဒ္ဒညာၣ် ဟံၣ်ဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျှံပိုင်ကျၢ်တြဲ သွးရ။ ယွံခမီ ဩညးမွဲ ဘဝၣ် ညးခဲရော? ဘဝဝံ ဘဝ ညးလီုရော? ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ယွံခမီ ဩညးမွဲ ဘဝၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဘဝဝံ ဘဝ ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ဓါဂကူ(ဒဒက်တံကိညးဂမၠိုင်ဓါ)ၣ် ဗွဲအရထ တုပ်သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါဟောင် တောင်ခြာအာရ။ ယွံခမီ လမျီုၣ် ဇကုရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာ နွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာ နွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ ဟံၣ်ပြာပ်အာစိုပ်လအိတ်မုဟ် ဓါဂမၠိုင်ၣ်တဲ နတဲလဒေါပ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဥပါဒါနိ ဘဝကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ ကျၢ်တြဲတံၣ်တဲခရဲရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်တဏှာ ဥပါဒါနိကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝေဒနာ တဏှာကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဖဿ ဝေဒနာကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဠာယတန ဖဿကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်နာမ်ရုပ် သဠာယတနကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် ကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ကတိၣ်ဒ်ရ ရဲဝံ ကျၢ်တြဲတံၣ်တဲခရဲရ။

“ယွံကျၢ်မျှံပိုင် သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် ညးခဲအိုတ်ရော? သင်္ခါရဂမၠိုင်ဝံ သင်္ခါရ ညးလီုအိုတ် ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ သွာန်ပြဒ္ဒညာၣ် ဟံၣ်ဗွဲရ ရဲဝံ တီလမျှံပိုင်ကျၢ်တြဲ သွးရ။ ယွံခမီ ဩညးမွဲ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် ညးခဲအိုတ်ရော? သင်္ခါရဂမၠိုင်ဝံ သင်္ခါရဂမၠိုင် ညးလီုရော? ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ယွံခမီ ဩညးမွဲ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ သင်္ခါရဂမၠိုင်ဝံ သင်္ခါရဂမၠိုင် ညးမွဲ သအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် သွးမွဲ၊ ဓါဂကူ(ဒဒက်တံကိညးဂမၠိုင်ဓါ)ၣ် ဗွဲအရထတုပ်သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါ ဟောင် တောင်ခြာအာရ။ ယွံခမီ လမျီုၣ် ဇကုရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာ နွံမွဲး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံၣ်ဒ်ရ၊ ယွံခမီ ဟံၣ်ပြာပ်အာစိုပ်လအိတ်မုဟ်ဓါဂမၠိုင်ၣ်တဲ နတဲ လဒေါပ် ဟိုတ်နူဟိုတ်အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဂမၠိုင် ကတိၣ်ဒ်အိုတ်ရ ရဲဝံ ကျၢ်တြဲတံၣ်တဲခရဲရ။

ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟောင် ဟိုတ်အာမသက္ကာသေဟ်ၣ်ရ ဇရာမရဏၣ် ညးခဲ ရော? ဇရာမရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးလီုရော ရဲဝံကို ဇရာမရဏၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဇရာ မရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံကို လမျီုၣ် ဇကုရ ရဲဝံကို လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံကို ကွေတ်မိစ္ဆာဂမၠိုင်အိုတ်သီ မစင်လုပ်ညင်ဒစုၣ်စှ မစိုန်ဒ်စှေစး

မချီတေဝ်ဂ် ဂပ်ဝ်ပါကွေဲအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သကုတ်ဗပိတ် ရိဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကွေဲ ညံင်ရဲဂုတိတာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွပမဟံကတိုန် မွဲလှေဲပုန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုသဘ ပမဟံကတိုန် ပွဲကာလကြံအိုတ်ရ။

ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပမဟံတီဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ဇာတိဂ် ညးဍဲရော? ဇာတိဝံ ဇာတိ ညးလိုရော? ရဲဝံကို ဇာတိဂ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဇာတိဝံ ဇာတိ ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံကို လမျိုက် ဇကုရဲဝံကို လမျိုက်တုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံကို ကွေတ်မိစ္ဆာ ဂမိုင်အိုတ်သို မစင်လုပ်ညံင်ဒစုက်စှ မစိုန်ဒ်စှေစး မချီတေဝ်ဂ် ဂပ်ဝ်ပါကွေဲအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ် သကုတ်ဗပိတ် ရိဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကွေဲ ညံင်ရဲဂုတိတာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ် သွပမဟံကတိုန် မွဲလှေဲပုန်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုသဘပမဟံကတိုန် ပွဲကာလကြံအိုတ်ရ။

ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပမဟံတီဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ ဘဝဂ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ဥပါဒါန်ဂ် ညးဍဲရော? တဏှာဂ် ညးဍဲရော? ဝေဒနာဂ် ညးဍဲရော? ဖဿဂ် ညးဍဲရော? သဠာယတနဂ် ညးဍဲရော? နာမ်ရပ်ဂ် ညးဍဲရော? ဝိညာဏ်ဂ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။

ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပမဟံတီဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ဂ်ရ သင်္ခါရဂမိုင်ဂ် ညးဍဲ အိုတ်ရော၊ သင်္ခါရဂမိုင်ဝံ သင်္ခါရဂမိုင် ညးလိုရော? ရဲဝံကို သင်္ခါရဂမိုင်ဂ် တုဟ်သအာင်ရ၊ သင်္ခါရဂမိုင်ဝံ သင်္ခါရဂမိုင် ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံကို လမျိုက် ဇကုရ ရဲဝံကို လမျိုက်တုဟ် သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရဲဝံကို ကွေတ်မိစ္ဆာဂမိုင်အိုတ်သို မစင်လုပ်ညံင်ဒစုက်စှ မစိုန်ဒ်စှေစး မချီတေဝ်ဂ် ဂပ်ဝ်ပါကွေဲအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သကုတ်ဗပိတ် ရိဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ် အိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွကွေဲ ညံင်ရဲဂုတိတာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွပမဟံကတိုန် မွဲလှေဲပုန်အိုတ်ရ၊ မွဲကို သဘပမဟံကတိုန် ပွဲကာလကြံအိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပစ္စယ

၃၆။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပမဟံ တီဂ် ‘သင်္ခါရ’ပမပြုပြေင်စီရေင်ဂမိုင် ကတိုန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သိုင် ‘သင်္ခါရ’ပမပြုပြေင်စီ ရေင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပမတိကတိုန်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟေင် ပမကတိုန် ဗွင်ဒဒိုင်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩညးမွဲ ဇရာမရဏဂ် ညးဍဲရော? ဇရာမရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးလို ရော? ရဲဝံလေဝ် သွးမွး၊ ယွံခမိ ဩညးမွဲ ဇရာမရဏဂ် တုဟ်သအာင်ရ၊ ဇရာမရဏဝံ ဇရာမရဏ ညးမွဲသအာင်ရ ရဲဝံလေဝ် သွးမွး၊ ဓါဂကူ(ဒဒက်တ်ကိုညးဂမိုင်ဓါ)ဂ် ဗွဲအရထ တုပ်သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါဟေင် တွေင်ခြာအာရ။ ယွံခမိတအ် လမျိုက် ဇကုရဲဝံလေဝ် ကွေတ်မှာ

ရာနွဲ့မှူး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံ့ဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရံဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွဲ့မှူး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံ့ဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟံ့ပြာပ်အာစိုပ် လအိတ်မုဟ်ဓါဂမၠိုင်တဲ နတဲလဒေါပ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဇာတ် ဇရာမရဏကတိဒ်ရ ရံဝံ ကျိတြဲ တွံတ်ခရ်ရ။

‘ဇာတ်’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိၣ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ဘဝၣ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာ် ဗွဲမသကာတ်ၣ် ညးဍဲရော? ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ၣ် ညးဍဲရော? ‘ဝေဒနာ’ပွမ ဒုင်စသိုင်ၣ် ညးဍဲရော? ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံၣ် ညးဍဲရော? ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြဲပြဲ ကာၣ် ညးဍဲရော? နာမ်ရုပ်ၣ် ညးဍဲရော? ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီၣ် ညးဍဲရော? ယွံခမိတအ် ဩညးမွဲ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် ညးဍဲအိုတ်ရော? သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် သင်္ခါရဂမၠိုင် ညးလိုရော? ရံဝံ လေဝ် သွးမွး၊ ယွံခမိတအ် ဩညးမွဲ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် သင်္ခါရ ဂမၠိုင် ညးမွဲသအာင်ရ ရံဝံလေဝ် သွးမွး၊ ဓါကူ(ဒဒက်တက်ညးဂမၠိုင်ဓါ)ၣ် ဗွဲအရထတုပ် သုဟ်ရ၊ သဒ္ဓါဟောင် တွေင်ခြာအာရ။ ယွံခမိတအ် လမျီုၣ် ဇကုရ ရံဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာ နွဲ့မှူး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံ့ဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရံဝံလေဝ် ကွေတ်မှာရာနွဲ့မှူး ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲ ဟံ့ဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟံ့ပြာပ်အာစိုပ် လအိတ်မုဟ်ဓါဂမၠိုင်တဲ နတဲလဒေါပ် ဟိုတ်နူဟိုတ်အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဂမၠိုင်ကတိဒ်အိုတ်ရ ရံဝံ ကျိတြဲတွံတ်ခရ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ၣ်ရ ဇရာမ ရဏၣ် ညးဍဲရော? ဇရာမရဏၣ် ဇရာမရဏ ညးလိုရော? ရံဝံကို ဇရာမရဏၣ် တုဟ်သ အာင်ရ၊ ဇရာမရဏၣ် ဇရာမရဏ ညးမွဲသအာင်ရ ရံဝံကို လမျီုၣ် ဇကုရ ရံဝံကို လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရံဝံကို ကွေတ်မိစ္ဆာဂမၠိုင်အိုတ်သို မစင်လုပ်ညင် ဒစုက်စု မစိုန်ဒ်စှေစး မချီတေဝ်ၣ် ဂပ်ပ်ပါကွေံအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်သကုတ်ဗပိုတ် ရိုဟ်ကွက်မသက္ကု သေဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်သွကွေံ ညင်ရဲဂိုတာအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်သွ ပွမဟံကတိဒ် မွဲလှေ့ပုန်အိုတ်ရ၊ မျှံကိုသဘ်ပွမဟံကတိဒ် ပွဲကာလကြံအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ်ၣ်ရ ဇာတ်ၣ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ဘဝၣ် ညးဍဲရော? ။ ပ ။ ဥပါဒါန်ၣ် ညးဍဲရော? တဏှာၣ် ညးဍဲရော? ဝေဒနာၣ် ညးဍဲရော? ဖဿၣ် ညးဍဲရော? သဠာယတနၣ် ညးဍဲရော? နာမ်ရုပ်ၣ် ညးဍဲရော? ဝိညာဏ်ၣ် ညးဍဲရော? သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် ညးဍဲအိုတ်ရော? သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် သင်္ခါရဂမၠိုင် ညးလိုရော? ရံဝံကို သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် တုဟ်သအာင်ရ၊ သင်္ခါရဂမၠိုင်ၣ် သင်္ခါရဂမၠိုင် ညးမွဲသအာင်ရ ရံဝံကို လမျီုၣ် ဇကုရ ရံဝံကို လမျီုတုဟ်သအာင် ဇကုတုဟ်သအာင်ရ ရံဝံကို ကွေတ်မိစ္ဆာဂမၠိုင်အိုတ်သို မစင်လုပ်ညင်ဒစုက်စု မစိုန်ဒ်စှေစး မချီတေဝ်ၣ် ဂပ်ပ် ပါကွေံအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်သကုတ်ဗပိုတ် ရိုဟ်ကွက်မသက္ကုသေဟ်အိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်သွကွေံ ညင်ရဲ

ဂင်္ဂိတာအိုတ်ရ၊ ဂင်္ဂိသု ပွမဟံကတိန္ဒိ မွဲလေ့ပုန်အိုတ်ရ၊ မှုံကိုသဘ်ပွမဟံကတိန္ဒိ ပွဲကာလ ကြံအိုတ်ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်နတုမာက

၃၇။ သွဒတ်တန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဇေယျံ ဂြပ်မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် ဟံသေင်ရ၊ ဂြပ်ညးသအာင်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဇေယျံ ကတိန္ဒိ ဟိုတ်နူကမ် ဩရ၊ ခရ်(မိန်ခရ်ဟိုတ်ဂမ္တိုင်) မဂပ်ပ်ပြုပြေင်စီရေင်ကိုရ၊ မှုံကိုသဇိုင်တုံမွဲး စေတနာရ၊ ဒ်အရာဒတန် ‘ဝေဒနာ’ပွမဒုင်စသိုင်ရ ရံဝံ ဂင်္ဂိသမ္ဘိရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအရာဂ် ကွဲးအရီ မချိုက်ပေင်တကောလိုင်လညာတ်ဂ် သွပှောင်စိုတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟေင် ဗွဲမဒးရး ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ။ ရံဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံနွံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ် ဟိုတ်ဝံ ကတိန္ဒိရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိန္ဒိရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမွဲမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ဂ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုဒ် ဗိုပျိုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင် ကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိန္ဒိရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် ပွမကတိန္ဒိဗွင်ဒဒိခိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟေင် ပျိုတ်အာမသက္ကာသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင် စီရေင် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင်ပျိုတ်ဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိခိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်စေတနာ

၃၈။ သွဒတ်တန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွမလ္လိပရာဆောဟုဟ်မွဲ ဆောဟုဟ်ရ၊ ဩပွမချပ်မွဲ ချပ်ရ၊ ဩခရ်မလေဝ်သတိက်သတင်မွဲလေဝ် သတိက်သတင်ရ၊ မတ္တပွမလ္လိပရာဆောဟုဟ်ဝံ ဒ်ဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ် ဝံတန်တရ၊ ဟိုတ်နွံမွဲး ဝိညာဏ်တန်တ ဒ်ရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်ဂ် တန်တမွဲး ဖောအ်ဗြေပ်ချိပ်ဍုး ပွဲကာလကြံ ဘဝတို့မွဲလေ့ပုန် ဒ်ရ၊ ပွဲကာလကြံ ဘဝတို့မွဲလေ့ပုန် ဒ်မွဲး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပူဆာ ပွမလရီအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိခိဇေယျံ ပွမဒ်ဒဒိခိစိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲသကာတ်ဂမ္တိုင် ကတိန္ဒိအိုတ်ရ၊ ရံဝံဟေင် ပွမကတိန္ဒိ ဗွင်ဒဒိခိအလုံအိုတ်သိုဝံဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ယဝ်ဟံလ္လိပရာဆောဟုဟ်မွဲး၊ ယဝ်ဟံချပ်မွဲး၊ ယဝ်(အနုသယ)သတိက် သတင်မွဲး၊ မတ္တ(အနုသယ) သတိက်သတင်ဝံဟေင် ဒ်ဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ် ဝံတန်တရ၊

ဟိုတ်နွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ နှိရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်တန်တံမှူး ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ခွဲမှူး ပွဲကာလကြံ
ဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် နှိရ၊ ပွဲကာလကြံ ဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် နှိမှူး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ
ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိဒိဇကု ပွမဒ်ဒိဒိစိုတ် ပွမဗျေင်စိုတ်
ဗွဲမသကာတ်ဂမ္တိုင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ၊ ရဝံဟောင် ပွမကတိုဒ် ဗွဲဒ်ဒိဒိအလုံအိုတ်သို နှိရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ လွီုပရာလေဝ် ဟုံလွီုပရာဆောဍုဟ်ရ၊ ချပ်လေဝ် ဟုံချပ်ရ၊
(အနုသယ)လေဝ် ဟုံသတိက်သတင်ရ၊ (ပွဲအခိုင်ဂ်) မပ္ပံ(အနုသယ)ဟုံသတိက်သတင်
ဝံဟောင် ဟုံဒ်ဟိုတ် သွက်ဝိညာဏ် ဝံတန်တံရ၊ ဟိုတ်ဟုံမွဲမှူး ဝိညာဏ်တန်တံ ဟုံဒ်ရ၊ ကမ္မ
ဝိညာဏ်တန်တံ ဟုံတန်တံမှူး ဟုံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ခွဲမှူး ပွဲကာလကြံ ဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ဟုံဒ်ရ၊
ပွဲကာလကြံ ဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ဟုံဒ်မှူး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမ
စံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိဒိဇကု ပွမဒ်ဒိဒိစိုတ် ပွမဗျေင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်ဂမ္တိုင်
ဟိုတ်အိုတ်ရ၊ ရဝံဟောင် ပွမဟိုတ် ဗွဲဒ်ဒိဒိအလုံအိုတ်သို နှိရ ရဝံ (တုံတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယစေတနာ

၃၉။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဩပွမလွီုပရာဆောဍုဟ်မွဲ
ဆောဍုဟ်ရ၊ ဩပွမချပ်မွဲ ချပ်ရ၊ ဩဓရ်မလေဝ်သတိက်သတင်မွဲလေဝ် သတိက်သတင်ရ၊
မပ္ပံပွမလွီုပရာဆောဍုဟ်ဝံ နှိဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ်ဝံတန်တံရ၊ ဟိုတ်နွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ နှိရ၊
ကမ္မဝိညာဏ်တန်တံမှူး ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ခွဲမှူး ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရပ် နှိရ၊ ဟိုတ်နူ
ဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရပ်ဂ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာ ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်
သဠာယတနဂ် ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်
စသိုင် ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်။ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်။ ဘဝ။
‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ။ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိဒိဇကု
ပွမဒ်ဒိဒိစိုတ် ပွမဗျေင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်ဂမ္တိုင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ၊ ရဝံဟောင် ပွမကတိုဒ်
ဗွဲဒ်ဒိဒိအလုံအိုတ်သို နှိရ။

ယွံခမိတအ် ယဝ်ဟုံလွီုပရာဆောဍုဟ်မှူး၊ ယဝ်ဟုံချပ်မှူး၊ ယဝ်(အနုသယ)သတိက်
သတင်မှူး၊ မပ္ပံ(အနုသယ) သတိက်သတင်ဝံဟောင် နှိဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ် ဝံတန်တံရ၊
ဟိုတ်နွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ နှိရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်တန်တံမှူး ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ခွဲမှူး ပွမတို့လုပ်
ဒဒက်တနာမ်ရပ် နှိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရပ်ဂ် သဠာယတနကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင်
ပွမကတိုဒ် ဗွဲဒ်ဒိဒိအလုံအိုတ်သို နှိရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ လွီုပရာလေဝ် ဟုံလွီုပရာဆောဍုဟ်ရ၊ ချပ်လေဝ် ဟုံချပ်ရ၊
(အနုသယ)လေဝ် ဟုံသတိက်သတင်ရ၊ (ပွဲအခိုင်ဂ်) မပ္ပံ(အနုသယ)ဟုံသတိက်သတင်

ဝံ့ဟောင် ဟံ့ဒ်ဟိုတ် သွက်ဝိညာဏ် ဂွံတန်တရ၊ ဟိုတ်ဟံ့မွဲမွဲး ဝိညာဏ်တန်တ ဟံ့ဒ်ရ၊ ကမ္မ ဝိညာဏ်ဟံ့တန်တမွဲး ဟံ့ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချွဲး ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရုပ် ဟံ့ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူ နာမ်ရုပ် ပှိုတ်ဟံ့ သဠာယတနပှိုတ်ရ ။ ပ။ ရံဝံ့ဟောင် ပွမပှိုတ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သို ဒ်ရ ရံဝံ့ (တံ့တရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တတိယစေတနာ

၄၀။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရပ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပွမလ္လိပရာဆောပုဟ်မွဲ ဆောပုဟ်ရ၊ ဩပွမချပ်မွဲ ချပ်ရ၊ ဩခရမ်လေပ်သတိက်သတင်မွဲလေပ် သတိက်သတင်ရ၊ မပ္ပံပွမလ္လိပရာဆောပုဟ်ဝံ့ ဒ်ဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ်ဂွံတန်တရ၊ ဟိုတ်နွံမွဲး ဝိညာဏ်တန်တ ဒ်ရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်ဟံ့ တန်တမွဲး ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချွဲး တဏှာပွမလှောင်ဒ်ရ၊ တဏှာပွမလှောင်နွံမွဲး လအာဂတိဒ်ရ၊ လအာဂတိနွံမွဲး စုတိပဋိသန္နိဒ်ရ၊ စုတိပဋိသန္နိနွံမွဲး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိ သန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု ပွမဒ်ဒဒိမ်စိုတ်ပွမချောင် စိုတ်ဗွဲသကာတ်ဂမ္တိုင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ၊ ရံဝံ့ဟောင် ပွမကတိုဒ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သို ဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ယဝ်ဟံ့လ္လိပရာဆောပုဟ်မွဲး၊ ယဝ်ဟံ့ချပ်မွဲး၊ ယဝ်(အနုသယ)သတိက် သတင်မွဲး၊ မပ္ပံ(အနုသယ)သတိက်သတင်ဝံ့ဟောင် ဒ်ဟိုတ်သွက်ဝိညာဏ်ဂွံတန်တရ၊ ဟိုတ်နွံမွဲး ဝိညာဏ်တန်တ ဒ်ရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်ဟံ့ တန်တမွဲး ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချွဲး တဏှာပွမလှောင် ဒ်ရ၊ တဏှာပွမလှောင် နွံမွဲး လအာဂတိဒ်ရ၊ လအာဂတိနွံမွဲး စုတိပဋိသန္နိဒ်ရ၊ စုတိပဋိသန္နိ နွံမွဲး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ် ဇကု ပွမဒ်ဒဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်ဂမ္တိုင် ကတိုဒ်အိုတ်ရ၊ ရံဝံ့ဟောင် ပွမကတိုဒ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သို ဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ လ္လိပရာလေပ် ဟံ့လ္လိပရာဆောပုဟ်ရ၊ ချပ်လေပ် ဟံ့ချပ်ရ၊ (အနုသယ)လေပ် ဟံ့သတိက်သတင်ရ၊ (ပွဲအခိုင်) မပ္ပံ(အနုသယ)ဟံ့သတိက်သတင်ဝံ့ဟောင် ဟံ့ဒ်ဟိုတ် သွက်ဝိညာဏ် ဂွံတန်တရ၊ ဟိုတ်ဟံ့မွဲမွဲး ဝိညာဏ်တန်တ ဟံ့ဒ်ရ၊ ကမ္မဝိညာဏ်ဟံ့ တန်တမွဲး ဟံ့ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချွဲး တဏှာပွမလှောင် ဟံ့ဒ်ရ၊ တဏှာပွမလှောင်ဟံ့မွဲမွဲး လအာဂတိ ဟံ့ဒ်ရ၊ လအာဂတိဟံ့မွဲမွဲး စုတိပဋိသန္နိ ဟံ့ဒ်ရ၊ စုတိပဋိသန္နိဟံ့မွဲမွဲး ပွဲကာလကြံ ပွမတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု ပွမဒ်ဒဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်ဂမ္တိုင် ပှိုတ်အိုတ်ရ၊ ရံဝံ့ဟောင် ပွမပှိုတ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သို ဒ်ရ ရံဝံ့ (တံ့တရ)။

သုတ်ဒသမ။

ကဠာရခတ္တိယဝဂ် မရနက်ကိုပန်တဲရ။

မာတိကာ

၅။ ဂဟပတိဝဂ် ၁။ သုတ်ပဉ္စဝေရဘယ

၄၁။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ပဲ့အခိုင်ကို အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ပြာပ်အာ
ဇရောင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတု လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတုမှး ဂဇာ်ကေတ်ပဲ့ဌာန်မွဲ
ဒွဲရ၊ ကုအနာပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ မဂဇာ်ခွင်ပဲ့ဌာန်မွဲဒွဲကို တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ-

ယံသမေဟ် ဩပဲ့အခိုင်မွဲ ကုကွးအရီု ဘဲမသုန်ပြကာ သွဲမသုန်ပြကာဂမ္တိုင်
လလမ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တံကောံသောတာပတ္တိအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ၊ ပဲ့အခိုင်ကို ကွးအရီု
ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် ခရ်မစာ်စူးနူဒုဟ် မဂပ်ဝ်တီ နကိုပညာဗွဲမဒးရးရ၊ ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တြင်
တီကေတ် ဗွဲမဒးရးရ၊ ကွးအရီု ယဝ်နွံပိုက်မှး “ကုအဲၣ် ပွမဒတုံဇော်နရက်အိုတ်အာတုရ၊
ပွမကတိုန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန် အိုတ်အာတုရ၊ ပွမကတိုန် ပဲ့ဘုံပြိုတ်အိုတ်အာတုရ၊ ပွမဒတုံ
ဇော်ဘုံအပါယ် မဒ်လအာဟုံခိုဟ်ဆဲး အိုတ်အာတုရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန်ရ၊ ဟုံမွဲကိုသဘ
ပွမဒတုံဇော်လိုလ်ရ၊ ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ မုံကိုအရာသတိက်သတင်မှး မဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ အလို
ဇကုဟေင် ဟိုသွးဇကုဇကုမာန်ရ။

မုရဘဲမသုန်ပြကာ သွဲမသုန်ပြကာဂမ္တိုင် လလမ်အိုတ်ရော? ယံသမေဟ် ညးမုံ
အလေံဂစိုတ်လမူညးကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဂစိုတ်လမူညးကို ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲဂတမတ် ဇော်မောပ်ရ၊
ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲပရလိုက် ဇော်မောပ်ရ၊ ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မဒ်ပွဲစိုတ်ကိုလေဝ် သွးဒင်စ
သိုင်ရ။ ကုညးဝေင်ပါကောံ နူပွမဂစိုတ်လမူညးကို ဘဲသွဲဝဲဝံ လလမ်ရ။ (၁)

ယံသမေဟ် ညးမုံအလေံဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟုံကိုကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဂိုင်ကွတ်
ကေတ်ဂြပ်ညးဟုံကိုကို ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲဂတမတ်ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲပရလိုက်ဇော်မောပ်ရ၊
ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မဒ်ပွဲစိုတ်ကိုလေဝ် သွးဒင်စသိုင်ရ။ ကုညးဝေင်ပါကောံ နူပွမဂိုင်ကွတ်
ကေတ်ဂြပ်ညးဟုံကိုကို ဘဲသွဲဝဲဝံ လလမ်ရ။ (၂)

ယံသမေဟ် ညးမုံအလေံဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဒေတ်
ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ကို ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲဂတမတ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲပရလိုက်
ဇော်မောပ်ရ၊ ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မဒ်ပွဲစိုတ်ကိုလေဝ် သွးဒင်စသိုင်ရ။ ကုညးဝေင်ပါကောံ
နူပွမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ကို ဘဲသွဲဝဲဝံ လလမ်ရ။ (၃)

ယံသမေဟ် ညးမုံအလေံဟိုဂလာန်ဟုံသုတ်စုတ်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟိုဂလာန်ဟုံသုတ်
စုတ်ကို ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲဂတမတ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲပရလိုက် ဇော်မောပ်ရ၊ ပွမဒ်ဒ်ဒ်
ပွမဟုံမိပ်စိုတ် မဒ်ပွဲစိုတ်ကိုလေဝ် သွးဒင်စသိုင်ရ။ ကုညးဝေင်ပါကောံ နူပွမဟိုဂလာန်ဟုံသုတ်
စုတ်ကို ဘဲသွဲဝဲဝံ လလမ်ရ။ (၄)

ယံသမေဟ် ညးမုံအလေံသုင်စသီအရက် မဒ်ဟိုတ်ဗျူမာဲဝိဝိုင်ကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမသုင်
စသီအရက် မဒ်ဟိုတ်ဗျူမာဲဝိဝိုင်ကို ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲဂတမတ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဘဲသွဲဝဲ မဒ်ပွဲပရလိုက်

ဇော်မောင်ရာ၊ ပွမဒ်ဒိဒ် ပွမဟံမိဝိစိတ် မဒ်ပွဲစိတ်ဂ်လေဝ် သွးဒင်စသိုင်ရာ။ ကုညးဝေင်ပါကောံ နူပွမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်ဗျူမာဲဝိဝိင်ဂ် ဘဲသုဝဲဝဲ လလမ်ရာ။ (၅)

ချိုက်ပေင်တ ကောံသောတာပတ္တိအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာလိာ်ရော? ယံသမေဟ် ပွဲသာသနာဝံ ကွးအရိဂ် “တိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ ဟိုတ်နူဟိုတ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်ဝံလေဝ် အရဟံ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတိကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကု မချံစုတ်ဝံလေဝ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မချိုက်ပေင်တကောံ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတိ ‘စရဏ’ ဒွေတ်လုတ် ဝံလေဝ် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗန္ဓ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မလေဝ်သွးတဂလာန် ဒးရးခိုဟ်ဆဲးဝံလေဝ် သုဂတ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတိတ်လောကဝံလေဝ် လောကဝိဒ္ဓ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မလေဝ်ဝေတ်ဗတောန်တ ညးမထေက်ကိုဝေတ်ဗတောန် မဒ်တပူဂိုလ် မဟံမ္မဲကိုပတောံ စတ်ဝံလေဝ် အနတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မဒ်တအာစာမ္မိဟ် ဒေဝတဂမ္ဘိုင်ဝံလေဝ် သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မကိုတိကေတ် (ခရ်သစ္စ ပန်ဂမ္ဘိုင်)ဝံလေဝ် ဗုဒ္ဓ မွးယျာရာ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မ္မံကိုပိဉ်တြဲပြကာဝံလေဝ် ဘဂဝါ မွးယျာရာ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ပတေ်တို့လုင် ပွဲကျာ်ရာ။ (၁)

“ခရ်တိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မဂပ်ဝ်ဟိုတ်ဝံလင်ဂ် ဒ်တခရ် မဂပ်ဝ်ဟိုတ်ဝံလင် ပွဲမဒးရးရာ၊ ဒ်တခရ် မတိညာတ်အလိုဇကုမာန်ရာ၊ ဒ်တခရ် မလေဝ်ကိုဖို ဟံဉ်ခြာကာလရာ၊ ဒ်တခရ် မထေက်ကိုထွေးတ ရဝံမွး ကျင်ညိ ဗိုရ်ညိရာ၊ ဒ်တခရ် ထေက်ကိုရင်တျင်စုံလင် ပွဲဇကုဇကု ပွဲစိတ်ဇကုရာ၊ ဒ်တခရ် (အရိ) ညးမ္မံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဟေင် တိမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရာ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တ ကောံပွမလျှင်ပတေ်တို့လုင် ပွဲခရ်ရာ။ (၂)

“သင် ‘သာဝက’ ကွးတိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုဒွေတ်ဒးရးခိုဟ်ဆဲးရာ၊ သင် ‘သာဝက’ ကွးတိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုဒွေတ်လျှူတပ်တးရာ၊ သင် ‘သာဝက’ ကွးတိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုဒွေတ်ချံစုတ်ရာ၊ သင် ‘သာဝက’ ကွးတိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုဒွေတ်မဗ္ဗေရာ၊ သင် ‘သာဝက’ ကွးတိလမ္မံပိဉ်ကျာ်တြဲ မ္မံကိုရိဟ်လို့ဟ် ပွဲလုင်ပန်လုင် ပွဲပူဂိုလ်ပုန်ဒွာ်ဂ် ရင်တျင် နင်(နူဇမော)တဲလေဝ် ထေက်ကိုကိုဒါန်ပူဇ်ရာ၊ ဝတ္ထုဒါန် စီရေင်လင် တုဟ်နသွက်ကျဲထီ ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ်ရာ၊ ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ဒါန်မရန်တုအ်ကို ဖိုပရလိုက်ရာ၊ ထေက်ဒင်ဂိုင်ကေတ် ပင်ခွအ်ခွေမ်တဲရာ၊ ဒ်တ တိဗုထိုက်မပြ သွက်ဂကောံသတ်တအ် ကောန်သွ ပွကုသိုလ်ထိုက်ရာ” ရဝံ ချိုက်ပေင်တကောံပွမလျှင်ပတေ်တို့လုင် ပွဲသင်ရာ။ (၃)

ချိုက်ပေင်တကောံ သီလဂမ္ဘိုင် အရိဂမ္ဘိုင်မဂပ်ဝ်ချိုက်မျိုက် မဟံကပ်သကုတ် ထောင်ပြိုဟ် စောန်ပြိုက်ခိုက်ဒဝါန် မတိတ်ဗူးနုဒ်ခိုက်ဗွက်တဏှာ တုပညာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ် ထိုင်သး မဟဂပ်ဝ်စိုတ်သွေတ် ပွဲမမှာရာ မလေဝ်ကတိဗဒ်ကိုသမာမိ ပွမတန်ကြန်ရာ။ ချိုက်ပေင်တ ကောံသောတာပတ္တိအင်္ဂဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာဝံရာ။ (၄)

မုရ် ဓရ်မစာ်စူးနုဒုဟ် မဂပ်ဝ်တိမ္မဲ ပူဂိုလ်ဂှ် ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် နကုပညာဗွဲမဒးရး ရော? ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရးရော? ယွံသမေဟ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီဂှ် သွပှောပ်စိုတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟေင် ဗွဲမဒးရး ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ။ ရဲဝံ ဓရ်ဟိုတ်ဝံခွံမွဲး ဓရ်ဖိုဝံ နှိရ၊ ဟိုတ်နုဓရ် ဟိုတ်ဝံ ကတိန်ဂှ်ရ ဓရ်ဖိုဝံ ကတိန်ဂှ်ရ၊ ဓရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမွဲမွဲး ဓရ်ဖိုဝံ ဟံဂှ်ရ၊ ဟိုတ်နုဓရ်ဟိုတ်ဝံ ပှိုတ်ဂှ်ရ ဓရ်ဖိုဝံ ပှိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုဒ် ဗိုပှိုတ်တုန် ဟိုတ်နုဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဂှ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂမၠိုင် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရေင်ဂှ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိန်ဂှ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟေင် ပွမကတိန် ဗွင်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ ဟိုတ်နု ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဟေင် ပှိုတ်အာ မသက္ကာသေဟ် (နကုအရ ဟတ္ထမဂ်)ဂှ် ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင်ပှိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နု ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရေင် ပှိုတ်ဂှ် ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ က္လဝံတုန် ဓရ်မစာ်စူးနုဒုဟ် ကွေးအရီဂှ် မဂပ်ဝ်ညာတ်ဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာရ။

ယွံသမေဟ် ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ကုကွေးအရီဂှ် ဘဲမသုန်ပြကာသွဝဲမသုန်ပြကာဂမၠိုင် လလမ် အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တ ကောံသောတာပတ္တိအင်္ဂဂမၠိုင်ပန်ပြကာရ၊ ဓရ်မစာ်စူးနုဒုဟ် မဂပ်ဝ်တီ ဂှ်လေဝ် ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာရ၊ ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရးရ၊ ပွဲအခိုင်ကှ် ကွေးအရီဂှ် ယဝ်ခွံပွက်မွဲး “ကုအဲဂှ် ပွမဒတုံစှော်နရက်အိုတ်အာတဲရ၊ ပွမကတိန် ပွဲဂကူတိရစ္ဆာန်အိုတ်အာတဲရ၊ ပွမကတိန် ပွဲဘုံပြိုတ်အိုတ်အာတဲရ၊ ပွမဒတုံစှော် ဘုံအပါယ် မဒ်လအာဟုံခိုဟ်ဆဲး အိုတ်အာတဲရ၊ အဲ ဒ်သောတာပန်ရ၊ ဟံမွဲကိုသဘ ပွမဒတုံစှော်လီ လာ်ရ၊ ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ မှုံကိုအရာ သတိက်သတင်မွဲးမဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ အလိုဇကုဟေင် ဟိုသွး ဇကုဇကုမာန်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယပဌဝေရဘယ

၄၂။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂှ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ကုကွေးအရီဂှ် ဘဲမသုန်ပြကာ သွဝဲမသုန်ပြကာဂမၠိုင် လလမ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကောံသောတာပတ္တိ အင်္ဂဂမၠိုင်ပန်ပြကာရ၊ ပွဲအခိုင်ကှ် ကွေးအရီဂှ် ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် ဓရ်မစာ်စူးနုဒုဟ် မဂပ်ဝ်တီ နကုပညာ ဗွဲမဒးရးရ၊ ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် ဗွဲမဒးရးရ၊ ကွေးအရီဂှ် ယဝ်ခွံပွက်မွဲး “ကုအဲဂှ် ပွမဒတုံစှော်နရက်အိုတ်အာတဲရ ။ ပ ။ ဟံမွဲကိုသဘပွမဒတုံစှော်လီလာ်ရ၊ ဗိုန်ဇုအ်ရ၊ မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မွဲးမဂ်ပိလတူရ” ရဲဝံ အလိုဇကုဟေင် ဟိုသွးဇကုဇကုမာန်ရ။

မုရ် ဘဲမသုန်ပြကာ သွဝဲမသုန်ပြကာဂမၠိုင် လလမ်အိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် ညးမှုံ အလေံဂစိုတ်လမျိုညးဂှ် ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ညးမှုံအလေံဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံကိုဂှ်။

ယွံခမီတအ် ညးမျံအလေံဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်ၤ။ ယွံခမီတအ် ညးမျံအလေံဟီု ဂလာန်ဟံ့သုတ်စွတ်ၤ။ ယွံခမီတအ် ညးမျံအလေံသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗူမာဲဝိဝိင်ၤ ။ ပ ။ ဘဲသုဝဲဂမ္တိုင်မသုန်ပြကာဝံ လလမ်အိုတ်ရ။

ချိုက်ပင်တဲကောံ သောတာပတ္တိအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန်ပြကာလိာ်ရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု ပွဲကျာ် ။ ပ ။ ပွဲခရ်။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံပွမလျုင်ပတေတ်တို့လုပ် ပွဲသင်ရ။ ချိုက်ပင်တဲကောံသီလဂမ္တိုင် အရီုဂမ္တိုင်မဂပ်ဝ်သျှိုက်မိုက်ရ။ မုရ်ခရ်မစာ်စူးနူဒုဟ် မဂပ်ဝ်တိမ္မဲ ပူဂိုလ်ၤ ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် နကိုပညာဗွဲမဒေးရော? ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တြင်တိ ကေတ် ဗွဲမဒေးရော? ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ ကွေးအရီု သွပုင်စိုတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟေင် ဗွဲမဒေးရော ဗွဲဟိုတ်မဗ္ဗူမာဲ ။ ပ ။ ဣဝံတုန် ခရ်မစာ်စူးနူဒုဟ် ကွေးအရီု မဂပ်ဝ်ညာတ်ဗွဲမဒေးရော မဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တြင်တိကေတ် ဗွဲမဒေးရော နကိုပညာရ။

ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မ္မဲ ကုကွေးအရီု ဘဲမသုန်ပြကာ သုဝဲမသုန်ပြကာဂမ္တိုင် လလမ်အိုတ်ရ။ ချိုက်ပင်တဲ ကောံသောတာပတ္တိအင်္ဂဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရ။ ခရ်မစာ်စူးနူဒုဟ် မဂပ်ဝ်တိဂ်လေဝ် ဂပ်ဝ်ညာတ်ကေတ် ဗွဲမဒေးရော နကိုပညာရ။ ဂပ်ဝ်ထပက်ခွင်တြင်တိကေတ် ဗွဲမဒေးရော။ ပွဲအခိုင်ၤ ကွေးအရီု ယဝ်နွံပိုက်မွဲး “ကုအဲၣ် ပွမဒတုံစေန်ရက်အိုတ်အာတုရ။ ပွမကတိၣ်နွံ ပွဲဂကူတိရဇ္ဈာန်အိုတ်အာတုရ။ ပွမကတိၣ်နွံ ပွဲဘုံပြိုတ်အိုတ်အာတုရ။ ပွမဒတုံစေန် ဘုံအပါယ် မဒ်လအာဟံ့ခိုတ်ဆဲးအိုတ်အာတုရ။ အဲ နိုသောတာပန်ရ။ ဟံ့မွဲကိုသဘ် ပွမ ဒတုံစေန်လီလာ်ရ။ ဗိုန်ဇုအ်ရ။ မျံၣ်ကီုအရာသတိက်သတင်မွဲးမဂ်ပိလတူရ” ရံဝံ အလိုဇကုဟေင် ဟိုသုးဇကုဇကုမာန်ရ ရံဝံ (တံဝတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒုက္ခ

၄၃။ သွဒတ်တန်တံၣ်ခိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကြက်တံၣ်ကိုဒဒိန် ကတိၣ်နွံ ကျင်ကို ပျိုတ်ကိုရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်ၣ်အိုတ်ညိ။ ဩဝ်သွပုင်စိုတ် ဗွဲမဒေးရောအိုတ်ညိ။ ကြက်တံၣ်ကိုရ ရံဝံ သုးတရ။ “ယွံကျာ်မျံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီဂမ္တိုင်ၤ ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမျံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမျံပိုင်ကျာ်တြဲ တံၣ်ကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ဒဒိန်ကတိၣ်နွံၣ် ညးချေံရော? သွဟိုတ်ကိုမတ်ကို ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်ကိုတဲ စကျိပ်ညာဏ်ပွမတိ မနိဿယပွဲမတ် ကတိၣ်နွံရ။ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင်ၣ် ပံင်ကောံဆုမ်ဒေးၣ်ရ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ကတိၣ်နွံရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿၣ် ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိၣ်နွံရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာၣ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိၣ်နွံရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဒဒိန် ကတိၣ်နွံရ။

သွဟိတ်ကိုကတောင်ကို ဗရုရမျာင်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ သောတဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယံ ပွဲကတောင် ကတိံဒိရ။ ပ။ သွဟိတ်ကိုမဟ်ကို သုဉ္စာအမြဲဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့။ ပ။ သွဟိတ်ကိုလတက် ကို ရှိသာဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ ။ ပ။ သွဟိတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ ။ ပ။ သွဟိတ် ကိုစိုတ်ကို သဘဓရဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ မနောဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယံပွဲစိုတ် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူပိ ဂမ္ဘိုင်ပုံ ပံင်ကောံဆုမ်ဒေရ်ရ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွဲ ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဖဿာ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဝေဒနာ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိံဒိရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ကတိံဒိရ။

ယွံခမီတအ် ဒဒိမ်ပျိတ်ပျိတ် ညးခေံရော? သွဟိတ်ကိုမတ်ကို ရပ်သင်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ စက္ခု ဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယံပွဲမတ် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူပိဂမ္ဘိုင်ပုံ ပံင်ကောံဆုမ်ဒေရ်ရ ‘ဖဿ’ပွမ တွတ်ဒွဲ ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဖဿာ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူ ဟိတ်သဇိုင်ဝေဒနာ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူတဏှာဟောင် ပျိတ်အာ မသက္ကာသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒါန်ပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဥပါဒါန်ပျိတ်ပျိတ် ဘဝပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဘဝပျိတ်ပျိတ် ဇာတိပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဇာတိပျိတ်ပျိတ် ပွမဗျူ ပွမချိတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု ပွမဒ်ဒဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ပျိတ် အိုတ်ရ။ ရဲဝံ ပွမပျိတ် ဗွဲဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒိရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ပျိတ်ရ။

သွဟိတ်ကိုကတောင်ကို ဗရုရမျာင်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ သောတဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယံ ပွဲကတောင် ကတိံဒိရ ။ ပ။ သွဟိတ်ကိုမဟ်ကို သုဉ္စာအမြဲဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ ။ ပ။ သွဟိတ်ကို လတက်ကို ရှိသာဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ ။ ပ။ သွဟိတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက်ဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ ။ ပ။ သွဟိတ်ကိုစိုတ်ကို သဘဓရဂမ္ဘိုင်ကိုတဲ့ မနောဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယံပွဲစိုတ် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူပိဂမ္ဘိုင်ပုံ ပံင်ကောံဆုမ်ဒေရ်ရ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွဲ ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဖဿာ ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ကတိံဒိရ။ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဝေဒနာ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ကတိံ ဒိရ။ ဟိတ်နူတဏှာဟောင် ပျိတ်အာမသက္ကာသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒါန်ပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဥပါဒါန်ပျိတ် ဘဝပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဘဝပျိတ်ပျိတ် ဇာတိပျိတ်ရ။ ဟိတ်နူဇာတိပျိတ်ပျိတ် ပွမဗျူ ပွမချိတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိမ်ဇကု ပွမဒ်ဒဒိမ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမ သကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ပျိတ်အိုတ်ရ။ ရဲဝံ ပွမပျိတ် ဗွဲဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒိရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ပျိတ်ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်လောက

၄၄။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမီတအ် ကြက်တွံကိုလောက ကတိံဒိ ကျင်ကို ပျိတ်ကိုရ။ သြပ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ။ သြပ်သွပုပ်စိုတ် ဗွဲမဒေးအိုတ်ညိ။

မာတိကာ

ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ သွးတရ။ “ယွံကျာ်မုဲပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလောင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တိလမုဲပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုဂလာန်ခရံဝံရ—

ယွံခမိတအ် လောကကတိန်ဒ် ညးခွဲရော? သွဟိုတ်ကိုမတ်ကို ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်ကိုတဲ စက္ခုဝိညာဏ် ပွမတိ မနိဿယပွဲမတ် ကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒေဂ်ရ ဖဿကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂ် ဥပါဒိန်ကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒိန်ဂ် ဘဝကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ဇာတိကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဇာတိဂ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒိန်ဇကု ပွမဒ်ဒိန်စိုတ် ပွမဇောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ကတိန်ဒ်အိုတ်ရ။ ရံဝံ ပွမကတိန်ဒ် ဗွဲဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံတုန် လောကကတိန်ဒ်ရ။

သွဟိုတ်ကိုကတောဝ်ကို ဗရရမျာင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ သောတဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယ ပွဲကတောဝ် ကတိန်ဒ်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမဟ်ကို သွ။အမြဲဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကို လတက်ကို ရှိသာဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုစိုတ်ကို သဘ်ခရံဂမ္တိုင်ကိုတဲ မနောဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယပွဲစိုတ် ကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒေဂ်ရ ဖဿကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာ ကတိန်ဒ်ရ ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒ်ဒိန်ဇကု ပွမဒ်ဒိန်စိုတ် ပွမဇောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ကတိန်ဒ်အိုတ်ရ။ ရံဝံ ပွမကတိန်ဒ် ဗွဲဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံတုန် လောကကတိန်ဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် လောကပျိုတ်ဂ် ညးခွဲရော? သွဟိုတ်ကိုမတ်ကို ရုပ်သင်္ဂမ္တိုင်ကိုတဲ စက္ခုဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယပွဲမတ် ကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒေဂ်ရ ဖဿကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူတဏှာဂ်ဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒိန်ပျိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဥပါဒိန်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွဲဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝံတုန် လောကပျိုတ်ရ။

သွဟိုတ်ကိုကတောဝ်ကို ဗရရမျာင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမဟ်ကို သွ။အမြဲ ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုလတက်ကို ရှိသာဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက် ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုစိုတ်ကို သဘ်ခရံဂမ္တိုင်ကိုတဲ မနောဝိညာဏ်ပွမတိ မနိဿယ ပွဲစိုတ် ကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒေဂ်ရ ဖဿကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိန်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူတဏှာ ဂ်ဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသွေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒိန်ပျိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဥပါဒိန်ဂ်

ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ ယံခမီတအ် က္ကဝံတုန် လောက ပျိုတ်ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဉာတိက

၄၅။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာချိုတ် ဇရေင်ကွာန် ဉာတိကရ။ ပွဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ ပြာပ်အာဌာန်လှူသိုတ်တြဲဒ်တဲ သတင်ဒိုင်ညးမွဲ ဓဝ်တံ တွံတိုန်ခရဲဝံရ— (ဟိုဘာတိုက်မွဲး ညာတ်အာဘာ ပဆပ်လဝ်တဲရ၊ ဘာဝံ ဟဝံပဆပ် လဖပ် ထစးလဝ်ချိုတ်ရ-ညိုင်ဝံပတိုင်အာ ထေက်ကိုဒးချပ်)။

သွဟိုတ်ကိုမတ်ကို ရုပ်သင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ စက္ခုဝိညာဏ် ပွမတီ မနိဿယပွဲမတ် ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒးဂ်ရ ဖဿကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂ် ဥပါဒါန်ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိုဒ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

သွဟိုတ်ကိုကတောင်ကို ဗရုရမျာင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမုဟ်ကို သွူအမြဲ ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုလတက်ကို ရှိသာဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက် ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုစိုတ်ကို သဘ်ခရဲဂမ္တိုင်ကိုတဲ မနောဝိညာဏ် ပွမတီ မနိဿယပွဲစိုတ် ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒးဂ်ရ ဖဿကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂ် ဥပါဒါန်ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိုဒ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

သွဟိုတ်ကိုမတ်ကို ရုပ်သင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ စက္ခုဝိညာဏ် ပွမတီ မနိဿယပွဲမတ် ကတို နှိရ၊ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒးဂ်ရ ဖဿကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိုဒ်ရ။ ဟိုတ်နူတဏှာဂ်ဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဥပါဒါန် ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

သွဟိုတ်ကိုကတောင်ကို ဗရုရမျာင်ဂမ္တိုင်ကိုတဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမုဟ်ကို သွူအမြဲ ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုလတက်ကို ရှိသာဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုဇကုကို တွတ်ဒွဲလက်စုက် ဂမ္တိုင်ကိုတဲ။ သွဟိုတ်ကိုစိုတ်ကို သဘ်ခရဲဂမ္တိုင်ကိုတဲ မနောဝိညာဏ် ပွမတီ မနိဿယ ပွဲစိုတ် ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူပိဂမ္တိုင် ပံင်ကောံဆုမ်ဒးဂ်ရ ဖဿကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာ

ဂိုဟောင် ပြိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် နကိုအရဟတ္တမဂ်ရ ဥပါဒါန်ပြိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဥပါဒါန်ဂ် ဘဝပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိမ္မဇေယျံ ဒေတုခိုင်ပွဲဌာန်မထေက်ကိုမိုင်ရမ္ပာင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ ဟိုတ်မညာတ်အာ ခမိမ္မဒေတုခိုင်ပွဲဇေယျံ “ယွံခမိ တွအဲ မိုင်ခိုင်ခေ အဲကျက် မဂင်ဝံတွံဝံရ ဟံသေင်ဟာ” ရဝံ သွးကိုခမိဂ် ဂလာန်ဝံရ။ ယွံကျက်မ္ပုပိုင် မိုင်ခိုင်ရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံခမိ တွအဲ ဩဝဂ်ကတ်ကေတ် ခေဝံညိ၊ ယွံခမိ တွအဲ ဩဝလုတ် ကတ်ကေတ် ခေဝံညိ၊ ယွံခမိ တွအဲ ဩဝပကင်ရင်ခေဝံညိ၊ ယွံခမိ ခေဝံ စပ်ကောဒတဲ ဖိုတ် ဒ်တမ်ဒေတ်မပြရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အညတရဗြာဟ္မဏ

၄၆။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ဗွဲမ္မ ပြာပ်အာဇေယျံ တီလမ္ပုပိုင် ကျက်တြတဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောတီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြမ္မံစွဲရ၊ ဟိုပတဲ ကော့ဂလာန် မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗျဟ်တဲ ဂဇာ်ကေတ်ပွဲဌာန်မ္မံဒွဲတဲမွဲး ဂရင် ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ညးဂ် ကောန်သွရ၊ ညးကောန်သွဂ် ဒင်စသိုင်ဟာ” ရဝံ (ဂရင်ပတီဂလာန်ဝံရ)။ ယွံဗုဒ္ဓ ကွေတ်မတွံဂး ညးဂ် ကောန်သွရ၊ ညးကောန်သွဂ် ဒင်စသိုင်ရဝံ လအိတ်မဟ်မွဲရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

“ယွံတြနဲဂေါတမ ပသ်ရော? ညးသအာင်ဂ် ကောန်သွရ၊ ညးသအာင် မသအာင် နူညးကောန်သွဂ် ဒင်စသိုင်ဟာ” ရဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံဗုဒ္ဓ ကွေတ်မတွံဂး ညးသအာင်ဂ် ကောန်သွရ၊ ညးသအာင် မသအာင်နူညးကောန်သွဂ် ဒင်စသိုင်ရဝံတုန် လအိတ်မဟ် ဒုတိယရ၊ ယွံဗုဒ္ဓ ဟံပြာပ်အာစိုပ် လအိတ်မဟ်မဂ်မိုင်ဂ်တဲ နတဲလဒေါင် ကျက်တြတွံတ်ခေရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရမိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်သင်္ခါရဂ် ဝိညာဏ် ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် ပွမကတိဒ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာဟောင် ပြိုတ်အာမသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ် သင်္ခါရပြိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူသင်္ခါရပြိုတ်ဂ် ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပြိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

တွံတ်ရဝံမွဲး ဗုဒ္ဓဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနဲဂေါတမ (ခေဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ၊ ယွံတြနဲဂေါတမ (ခေဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ ဩနဲဂေါတမ သွတမ်နူတွံဝံတဲ စိုက်လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ် ခစ သွစွဲစွေက်ကိုရတ်ပိပြကာ ရဝံ ဩဝဂ်သတ္တိညိ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

မာတိကာ

၇။ သုတ်ဇာဏုဿောဏီ

၄၇။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ပဲ့အခိုင်၍ ဗဗ္ဗဇာဏုဿောဏီ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြတဲ ဟိုဂလားနဆက်မိတ် ကောံတီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြတဲ ။ ပ ။ ဂဇာဏကောတ် ပဲ့ဌာန်မဲ့ဒွဲတဲမူး ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြ ဂလားနဝံရ-“ယွံတြနာဲဂေါတမ ပသားရော? အလုံအိုတ်သိုက် နွံဟာ” ရဝံ (ဂရင်ပတီဂလားနဝံရ)။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ကွေတ်မတွံဂး အလုံအိုတ်သိုက် နွံရဝံ လအိတ်မုဟ်မဲ့ရ ရဝံ (သွးတရ)။

“ယွံတြနာဲဂေါတမ ပသားရော? အလုံအိုတ်သိုက် ဟွံမဲဟာ” ရဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ကွေတ်မတွံဂးအလုံအိုတ်သိုက် ဟွံမဲ့ရဝံလေဝ် လအိတ်မုဟ်ဒုတိယရ။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ဟွံပြာပ်အာစိုပ်လအိတ်မုဟ်ဓါဂမ္တိုင်တဲ နတဲလဒေါဝ် ကျ၍တြတံတဲခရဲရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟွံတိုက် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြေင်စီရေင်ဂမ္တိုင် ကတိန်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်သင်္ခါရ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိန်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟေင် ပွမကတိန်ဗွင်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုက် နိုရ။ ဟိုတ်နူ အဝိဇ္ဇာဟေင် ပှိုတ်အာမသက္ကာသေုဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)၍ သင်္ခါရပှိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူသင်္ခါရ ပှိုတ်၍ ဝိညာဏ်ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပှိုတ် ဗွင်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုက် နိုရ ရဝံ (တွံတရ)။

တွံတ ရဝံမူး ဗဗ္ဗဇာဏုဿောဏီ၍ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြ ဂလားနဝံရ “ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခရဲ၍)ထေက်ကိုသျှိုက်မိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်၍ ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်စသုစ္စုဇ္ဈေန် ရဝံ သြပ်ဂိုင်သမ္ဘိညီ” ရဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်လောကာယတိက

၄၈။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ပဲ့အခိုင်၍ ဗဗ္ဗလောကာယတိက ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြတဲ ။ ပ ။ ဂဇာဏကောတ် ပဲ့ဌာန်မဲ့ဒွဲတဲမူး ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုံပိုင်ကျ၍တြ ဂလားနဝံရ- “ယွံတြနာဲဂေါတမ ပသားရော? အလုံအိုတ်သိုက် နွံဟာ” ရဝံ (ဂရင်ပတီဂလားနဝံရ)။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ကွေတ်မတွံဂး အလုံအိုတ်သိုက် နွံရဝံ ခရဲသွဲလောကမဲ့ရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနာဲဂေါတမ ပသားရော? အလုံအိုတ်သိုက် ဟွံမဲဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ကွေတ်မတွံဂး အလုံအိုတ်သိုက် ဟွံမဲရဝံ ခရဲသွဲလောကဒုတိယရ။

ယွံတြနာဲဂေါတမ ပသားရော? အလုံအိုတ်သိုက် မွဲသဘတုပ်သုဟ်ရဟာ ရဝံ ဂရင်ပတီ ပုန်ရ။ ယွံဗဗ္ဗဇာဏုဏ္ဍိယ ကွေတ်မတွံဂး အလုံအိုတ်သိုက် မွဲသဘတုပ်သုဟ်ရဝံ ခရဲသွဲလောက တတိယရ ရဝံ (သွးတရ)။

ယွံတြနာဂေါတမ အလုံအိုတ်သိုက် မှုံသဘတောင်တုဟ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ၊
 ယွံဗ္ဗး ကွေတ်မတွံဂး အလုံအိုတ်သိုက် မှုံသဘတောင်တုဟ်ရံဝံ ခရံသွဲလောကစတုတ္ထရ ရံဝံ
 (သုးတ်ရ)။ ယွံဗ္ဗး ဟုံပြာပ်အာစိုပ် လအိတ်မုဟ်ဓါဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ နတ်လဒေါင် ကျ်တြတွံတ်
 ခရံရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟုံတီဂ် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ၊
 ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်သင်္ခါရဂ် ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟောင် ပွမကတိဒ် ဗွင်ဒဒိမ်
 အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာဟောင် ပျိုတ်အာ မသက္ကုသေဟ် (နကိုအရဟတ္တမဂ်)ဂ်
 သင်္ခါရပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူသင်္ခါရပျိုတ်ဂ် ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိမ်အလုံ
 အိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

တွံတ်ရံဝံဗ္ဗး ဗ္ဗးလောကာယတိက ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျ်တြ ဂလာန်ဝံရ—
 “ယွံတြနာဂေါတမ (ခရံဂ်)ထေက်ကိုသျှိုက်မှိုက်လောန်ရ ။ ပ ။ သွတမ်နူတွံဝံတဲ စိုကို
 လအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပမအာစိုပ် ပွမပြာပ်စသွစွဲစွဲစွဲ ရံဝံ ဩဝဂ်ဝင်သမ္ဘိညံ” ရံဝံ
 (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်အရိယသာဝက

၄၉။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုက္ကးအရီ မချိုက်ပင်တ်
 ကောံလမိင်လညာတ်ဂ် ကသပ်ရံဝံ ဟုံဒ်ရ— “ပသ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး မုရ်ခရ်မ္မဲ ဒ်ရော?
 မုရ်ဟိုတ်နူခရ်မ္မဲ ကတိဒ်ဂ် မုရ်ခရ်မ္မဲ ကတိဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်
 ဂမ္ဘိုင်ဒ်အိုတ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး နာမ်ရပ် ဒ်ရော?
 မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံ
 ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘တဏှာ’ပွမထေန်စပ်
 ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလာံဗွဲမသကာတ် ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ဘဝဒ်ရော?
 မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံဗ္ဗး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်
 ဒ်ရော?” ရံဝံ (ကသပ်ဟုံဒ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ကုက္ကးအရီ မချိုက်ပင်တ် ကောံလမိင်လညာတ်ဂ် ဟုံမဲကို
 ညးမဂပ်ပ်ပတေံဗွဲဒလဲ မသအာင်နူဇကုတဲ ပွဲအရာဝံ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ)ဉာဏ်ဟောင် ဒ်ရ၊
 ခရ်ဟိုတ်ဝံ နွံဗ္ဗး ခရ်ဖိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိဒ်ဂ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိဒ်ရ၊ အဝိဇ္ဇာနွံဗ္ဗး
 သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်ဗ္ဗး ဝိညာဏ်ဒ်ရ၊ ဝိညာဏ်နွံဗ္ဗး နာမ်ရပ်ဒ်ရ၊
 နာမ်ရပ်နွံဗ္ဗး သဠာယတနဒ်ရ၊ သဠာယတနနွံဗ္ဗး ဖဿဒ်ရ၊ ဖဿနွံဗ္ဗး ဝေဒနာဒ်ရ၊ ဝေဒနာ
 နွံဗ္ဗး တဏှာဒ်ရ၊ တဏှာနွံဗ္ဗး ဥပါဒါန်ဒ်ရ၊ ဥပါဒါန်နွံဗ္ဗး ဘဝဒ်ရ၊ ဘဝနွံဗ္ဗး ဇာတိဒ်ရ၊

ဇာတိန္ဒ္ရိယ ဇရာမရဏာဒ်ရ ရံဝံ လညာတ်ဉာဏ်ဟောင် နှိရ၊ ကွေးအရိက် “လောကဝံ ကတိန္ဒိ ရံဝံရ” ရံဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် ကုကွေးအရီ မချိုက်ပင်တ ကောလမိင်လညာတ်ကို ကသပ်ရံဝံ ဟွံနှိရ— “ပသ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟွံနှိရော? မုရ်ဟိုတ်နူခရ်မ္မဲပျိုတ်ကို မုရ်ခရ်မ္မဲပျိုတ် ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် ဟွံနှိအိုတ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ နာမ်ရုပ် ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘သဠာ ယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာ ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောလံာ်ဗွဲသကာတ် ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ဘဝဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ဟွံနှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟွံမွဲမွဲ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ဟွံနှိရော?” ရံဝံ (ကသပ်ဟွံနှိရ)။

ယွံခမီတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ကုကွေးအရီ မချိုက်ပင်တ ကောလမိင်လညာတ်ကို ဟွံမွဲကို ညးမဂပ်ပတေ်ဗွဲဒလံာ် မသအာင်နူကေုတဲ ဗွဲအရာဝံ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ) ဉာဏ်ဟောင် နှိရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟွံမွဲမွဲ ခရ်ဖိုဝံ ဟွံနှိရ၊ ဟိုတ်နူခရ်ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ကိုရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ၊ အဝိဇ္ဇာဟွံ မွဲမွဲ သင်္ခါရဂမ္တိုင် ဟွံနှိအိုတ်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဟွံမဲအိုတ်မွဲ ဝိညာဏ်ဟွံနှိရ၊ ဝိညာဏ်ဟွံမဲမွဲ နာမ်ရုပ်ဟွံနှိရ၊ နာမ်ရုပ်ဟွံမဲမွဲ သဠာယတနဟွံနှိရ ။ ပ ။ ဘဝဟွံမဲမွဲ ဇာတိဟွံနှိရ၊ ဇာတိဟွံ မွဲမွဲ ဇရာမရဏဟွံနှိရ ရံဝံလညာတ်ဉာဏ်ဟောင် နှိရ၊ ကွေးအရိက် “လောကဝံ ပျိုတ်ရံဝံရ” ရံဝံ တီရ။ ယွံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကွေးအရိက် ရံဝံတီကေတ် လောကကတိန္ဒိကို လောက ပျိုတ်ကို အတိုင်မဉာ်စုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ကို ကွေးအရိဝံ ကော်ခမ်းရံဝံမွဲ ညးချိုက် ပင်တ ကောလညာတ်ခိုဟ်ဆဲးကို ။ ပ ။ ရံဝံမွဲ ညးအာစိုပ်တြင်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်တဲ တန်တ ကိုရ ရံဝံ (တွံတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယအရိယသာဝက

၅၀။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကုကွေးအရီ မချိုက်ပင်တ ကောလိင်လညာတ်ကို ကသပ်ရံဝံ ဟွံနှိရ— “ပသ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ မုရ်ခရ်မ္မဲ နှိရော? မုရ်ဟိုတ်နူခရ်မ္မဲ ကတိန္ဒိကို မုရ်ခရ်မ္မဲ ကတိန္ဒိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင် ဂမ္တိုင် နှိအိုတ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ နှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ နာမ်ရုပ် နှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာ နှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ နှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် နှိရော? မုရ်ခရ်မ္မဲန္တံမွဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်

ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံမွဲး ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ဗွဲမသကာတ် ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံမွဲး ဘဝဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံမွဲး ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲနွံမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ဒ်ရော?” ရံဝံ (ကသပ်ဟံဒ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ကုက္ကးအရီ မချိုက်ပင်တဲကောံလိုင်လညာတ်ဂ် ဟံမဲကို ညးမဂပ်ပ်ပတေ်ဗွဲဒလံာ် မသအာင်နူဇကုတုဲ ပွဲအရာဝံ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ) ဉာဏ်ဟောင် ဒ်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ နွံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇကုဟိုတ်ဝံ ကတိဒ်ဂ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိဒ်ရ၊ အဝိဇ္ဇာနွံမွဲး သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဒ်အိုတ်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် နွံအိုတ်မွဲး ဝိညာဏ်ဒ်ရ၊ ဝိညာဏ်နွံမွဲး နာမ်ရုပ်ဒ်ရ၊ နာမ်ရုပ်နွံမွဲး သဠာယတနဒ်ရ၊ သဠာယတနနွံမွဲး ဖဿဒ်ရ၊ ဖဿနွံမွဲး ဝေဒနာဒ်ရ၊ ဝေဒနာ နွံမွဲး တဏှာဒ်ရ၊ တဏှာနွံမွဲး ဥပါဒါန်ဒ်ရ၊ ဥပါဒါန်နွံမွဲး ဘဝဒ်ရ၊ ဘဝနွံမွဲး ဇာတိဒ်ရ၊ ဇာတိနွံမွဲး ဇရာမရဏဒ်ရ ရံဝံ လညာတ်ဉာဏ်ဟောင် ဒ်ရ၊ ကွဲးအရီဂ် “လောကဝံ ကတိဒ် ရံဝံရ” ရံဝံ တီရ။

ယွံခမိတအ် ကုက္ကးအရီ မချိုက်ပင်တဲ ကောံလိုင်လညာတ်ဂ် ကသပ်ရံဝံ ဟံဒ်ရ- “ပသာ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟံဒ်ရော? မုရ်ဟိုတ်နူဇကုမ္မဲပျိုတ်ဂ် မုရ်ခရ်မ္မဲပျိုတ် ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒ်အိုတ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး နာမ်ရုပ် ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟံမဲမွဲး ‘သဠာ ယတန’ အရာဒတန်တြုပ္ပကာ ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒ် ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဟံဒ်ရော? ။ ပ ။ ဥပါဒါန်။ ဘဝ။ ဇာတိ ဟံဒ်ရော? မုရ်ခရ်မ္မဲဟံမဲမွဲး ဇရာမရဏ ဟံဒ်ရော?” ရံဝံ (ကသပ်ဟံဒ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ဗွဲစုတ်တုန် ကုက္ကးအရီ မချိုက်ပင်တဲ ကောံလိုင်လညာတ်ဂ် ဟံမဲကို ညးမဂပ်ပ်ပတေ်ဗွဲဒလံာ် မသအာင်နူဇကုတုဲ ပွဲအရာဝံ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ)ဉာဏ်ဟောင် ဒ်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမဲမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇကုဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ဂ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ၊ အဝိဇ္ဇာဟံမဲမွဲး သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟံဒ်အိုတ်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဟံမဲအိုတ်မွဲး ဝိညာဏ်ဟံဒ်ရ၊ ဝိညာဏ်ဟံမဲမွဲး နာမ်ရုပ် ဟံဒ်ရ၊ နာမ်ရုပ်ဟံမဲမွဲး သဠာယတနဒ်ရ ။ ပ ။ ဇာတိဟံမဲမွဲး ဇရာမရဏဟံဒ်ရ ရံဝံ လညာတ် ဉာဏ်ဟောင် ဒ်ရ၊ ကွဲးအရီဂ် “လောကဝံ ပျိုတ်ရံဝံရ” ရံဝံ တီရ။

ယွံခမိတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ကွဲးအရီဂ် ရံဝံ တီကေတ် လောကကတိဒ်ကို လောက ပျိုတ်ကို အတိုင်မဃာ်စုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကွဲးအရီဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမွဲး ညးချိုက် ပင်တဲ ကောံကွေတ်မဃာ်စုတ်ကို ရံဝံမွဲး ညးချိုက်ပင်တဲ ကောံလညာတ်ဉာဏ်မဃာ်စုတ်ကို ရံဝံမွဲး ညးကွင်စိုပ်ခရ်သပ္ပာရိဟံဝံကို ရံဝံမွဲးညးညာတ်ခရ်သပ္ပာရိဟံဝံကို ရံဝံမွဲး ညးချိုက် ပင်တဲ ကောံသေက္ခဉာဏ်ဃောဒွေတ်လုတ်ကို ရံဝံမွဲးညးချိုက်ပင်တဲ ကောံဝိဇ္ဇာသေက္ခ ဃောဒွေတ်လုတ်ကို ရံဝံမွဲး ညးအာစိုပ်ဇောပ်ခရ် ဗွဲမဒးရဲကို ရံဝံမွဲး ညးမုက်ကိုအရိယပညာ

မထပက်ကလိုဟ်ကျွဲ(ကိလေသ)မာန်ကို ရံဝံ့မွဲး ညးအာစိုပ်တြင်(နိဗ္ဗာန်)အမြိုတ်တဲ တန်တံကို ရံဝံ့ (တံဝံ့တရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဂဟပတိဝဂ် မရနက်ကိုမသုန်တဲရ။

၆။ ဒုက္ခဝဂ် ၁။ သုတ်ပရိပိမံသန

၅၁။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရသံဝံ့ရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္မိုင် ရံဝံ့မွဲး “ယွံခမိတအ်” ရ၊ “ယွံကျက်မ္မုပိုင်” ရံဝံ့ ခမိဂမ္မိုင်ကို ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံ့ရ—

ယွံခမိတအ် ဤက်ဂွဲစမ်စတ် တွဟ်နဒဒိမ်ဝဋ်အိုတ် ဗွဲပကာရအိုတ်သိုမွဲး မုရနပွတ်မွဲ သွးစမ်စတ်ဗွာရဏာရော? ရံဝံ့ (သွးတရ)။ ယွံကျက်မ္မုပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္မိုင် ခမိဂမ္မိုင်ဝံ့ မ္မုကိုတုန်မူလမွဲး တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ မ္မုကိုညးရင်တုင်ပတိတ်မွဲး တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ အိုတ်ရ၊ မ္မုကိုအရာသတိက်သတင်မွဲး တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ ယွံကျက်မ္မုပိုင် အာတ်ပါန် အခေါင်အိုတ်ရ၊ အရထခရ်မဂပ်ဝံ့တွံ ဩဝံ့ပြာကဋ် ပွဲညဏ်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲညိ၊ သော့ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် နူဇေရင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲတဲ ခမိဂမ္မိုင် ကြက်သော့ပကင်ရင်လဝ် အိုတ်ရ ရံဝံ့ ဂရင်ပတိတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒ်သံဝံ့မွဲး ဩဝံ့ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ ဩဝံ့သွ ပှောင်စိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ့ သွးတရ။ “ယွံကျက်မ္မုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ့ ခမိ ဂမ္မိုင်ကို ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ တွံကိုဂလာန် ခရံဝံ့ရ—

ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ့ ခမိဂ် စမ်စတ်ဗွာရဏာမွဲး ဩဒဒိမ်မတွံဂး ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် မ္မုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်မဂိုင်ဂွင်မွဲ ကတိဒ် ပွဲလောကရ၊ ဒဒိမ်ဝံ့ မ္မုကို ဟိုတ် မုရနပွဲရော? မ္မုကိုဟိုတ်ကတိဒ် မုရနပွဲရော? မ္မုကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ် မုရနပွဲရော? မ္မုကို စတမ်ကတိဒ် မုရနပွဲရော? မုရနပွဲမွဲမွဲး ဇရာမရဏာ နှိရော? မုရနပွဲမွဲမွဲမွဲး ဇရာမရဏာဟုံဒ်ရော? ရံဝံ့ သွးစမ်စတ်ဗွာရဏာရ။ ဩဒဒိမ်မတွံဂး ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် မ္မုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်မဂိုင်ဂွင်မွဲ ကတိဒ် ပွဲလောကရ၊ ဒဒိမ်ဝံ့တုန် မ္မုကို ဟိုတ်မွဲး ‘ဇာတ်’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိရ၊ မ္မုကိုဟိုတ်ကတိဒ်မွဲး ဇာတ်ရ၊ မ္မုကိုကွက်ဇာတ်ကတိဒ်မွဲး ဇာတ်ရ၊ မ္မုကိုစတမ်ကတိဒ်မွဲး ဇာတ်ရ၊ ဇာတ်မွဲး ဇရာမရဏာ နှိရ၊ ဇာတ်ဟုံမွဲး ဇရာ မရဏာ ဟုံဒ်ရ ရံဝံ့ (တီရ)။

ခမိဂ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်လေဝ် တီရ၊ ဟိုတ်ကတိုန် ဇရာမရဏလေဝ် တီရ၊ အရာပျိုတ် ဇရာမရဏလေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်မဗွဲကိုတုဟ်နအာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ဇရာမရဏလေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်ဗက်လှောင်ခရ်အတိုင်တိုက်ဒ်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂးရဲဝံမွဲး ခမိ မဒွေတ်ဗွဲမဒးရး တုဟ်နဒဒိခိဝဋ်အိုတ် တုဟ်နပျိုတ်ကွေံ ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ဗွဲပကာရအိုတ်သိုရ။

သအာင်နူဂ် (ခမိဂ်) စမ်စတ်ဗွာရဏာမွဲး ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ် မွဲရော? မှုကိုဟိုတ်ကတိုန် မုရ်မွဲရော? မှုကိုကွက်ဇာတ်ကတိုန် မုရ်မွဲရော? မှုကိုစတမ် ကတိုန် မုရ်မွဲရော? မုရ်ခရ်မွဲနွံမွဲး ဇာတိဂ် ဒ်ရော? မုရ်ခရ်မွဲဟွံမဲမွဲး ဇာတိဂ် ဟွံဒ်ရော ရဲဝံ သွးစမ်စတ်ဗွာရဏာရ။ ခမိဂ် စမ်စတ်ဗွာရဏာမွဲး တိတ်ရဲဝံရ၊ ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိဝံ မှုကိုဟိုတ်မွဲး ဘဝရ၊ မှုကိုဟိုတ်ကတိုန်မွဲး ဘဝရ၊ မှုကိုကွက်ဇာတ်ကတိုန်မွဲး ဘဝရ၊ မှုကို စတမ်ကတိုန်မွဲး ဘဝရ၊ ဘဝနွံမွဲး ဇာတိဂ် ဒ်ရ၊ ဘဝဟွံမဲမွဲး ဇာတိဂ် ဟွံဒ်ရ ရဲဝံ (တီရ)။

ခမိဂ် ဇာတိလေဝ် တီရ၊ ဟိုတ်ကတိုန် ဇာတိလေဝ် တီရ၊ အရာပျိုတ် ဇာတိလေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်မဗွဲကိုတုဟ်နအာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ်ဇာတိလေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်ဗက်လှောင်ခရ် အတိုင်တိုက်ဒ်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂးရဲဝံမွဲး ခမိ မဒွေတ်ဗွဲမဒးရး တုဟ်နဒဒိခိဝဋ်အိုတ် တုဟ်နပျိုတ်ကွေံဇာတိ ဗွဲပကာရအိုတ်သိုရ။

သအာင်နူဂ် (ခမိဂ်) စမ်စတ်ဗွာရဏာမွဲး ဘဝဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ်မွဲရော? ။ ပ ။ ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလံာ်ဗွဲသကာတ်ဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ်မွဲရော? ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ်မွဲရော? ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်ဝံ။ ‘ဖဿ’ပွမတွတ်ဒွံဝံ။ ‘သဠာယတန’ အရာ ဒတန်တြ်ပြကာဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ်မွဲရော? နာမ်ရပ်ဝံ။ ‘ဝိညာဏ’ပွမတိဝံ။ ‘သင်္ခါရ’ပွမ ပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုဟိုတ် မုရ်မွဲအိုတ်ရော? မှုကိုဟိုတ်ကတိုန် မုရ်မွဲအိုတ်ရော? မှုကိုကွက်ဇာတ်ကတိုန် မုရ်မွဲအိုတ်ရော? မှုကိုစတမ်ကတိုန် မုရ်မွဲအိုတ်ရော? မုရ်ခရ် မွဲနွံမွဲး ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်ဂ် ဒ်အိုတ်ရော? မုရ်ခရ်ဟွံမဲမွဲး ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင်ဂမ္တိုင်ဂ် ဟွံဒ်အိုတ်ရော? ရဲဝံ သွးစမ်စတ်ဗွာရဏာရ။ ခမိဂ် စမ်စတ်ဗွာရဏာမွဲး တိတ် ရဲဝံရ၊ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင်ဝံ မှုကိုဟိုတ်မွဲး ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟွံတီရ၊ မှုကိုဟိုတ်ကတို န်မွဲး အဝိဇ္ဇာရ၊ မှုကိုကွက်ဇာတ်ကတိုန်မွဲး အဝိဇ္ဇာရ၊ မှုကိုစတမ်ကတိုန်မွဲး အဝိဇ္ဇာရ၊ အဝိဇ္ဇာ နွံမွဲး သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ် ဒ်အိုတ်ရ၊ အဝိဇ္ဇာဟွံမဲမွဲး သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ် ဟွံဒ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တီရ)။

ခမိဂ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် တီရ၊ ဟိုတ်ကတိုန် သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် တီရ၊ အရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်မဗွဲကိုတုဟ်နအာစိုပ် (နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် တီရ၊ ဒွေတ်ဗက်လှောင်ခရ် အတိုင်တိုက်ဒ်တဲ ဒွေတ်လုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခမိဝံ ကော်ခဂး ရဲဝံမွဲး ခမိ မဒွေတ်ဗွဲမဒးရး တုဟ်နဒဒိခိဝဋ်အိုတ် တုဟ်နပျိုတ်ကွေံသင်္ခါရဂမ္တိုင် ဗွဲပကာရအိုတ်သိုရ။

ယွံခမီတအ် ပုဂ္ဂိုလ်မျှင်အဝိဇ္ဇာၣ် သွစီရေင်တံ ကုသိုလ်သင်္ခါရမ္မး၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ်
 နှိရ။ သွစီရေင်တံ အကုသိုလ်သင်္ခါရမ္မး၊ အကုသိုလ်ဝိညာဏ်နှိရ။ သွစီရေင်တံ (အရူပ)
 ကုသိုလ်သင်္ခါရမ္မး၊ (အရူပ)ကုသိုလ်ဝိညာဏ်နှိရ။ ယွံခမီတအ် ခမီၣ် ဩပွဲအခိုင်မွဲ ဂပ်ဝ်ပါကေံ
 ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီတဲရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ကတိန်ကျင်တဲရ၊ ခမီၣ် ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံ
 တီကေံစူးတဲ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဉာဏ်မတီ ကတိန်ကျင်တဲရ ဟံသွတ် ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ ဟံသွတ် အပုညာ
 ဘိသင်္ခါရ၊ ဟံသွတ် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရရ။ ဟံသွတ်မ္မး ဟံလ္လိပရာဆောပုဟ်မ္မး ဟံစောလံာ်
 မမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ ပွဲလောက(နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)ရ၊ ဟံစောလံာ်မ္မး ဟံထွေန်စပ်ရ၊ ဟံထွေန်
 စပ်မ္မး ပွဲဘဝဂတမတ်ဝံဟောင် ကိလေသပျိုတ်လလမ်ရ၊ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊
 ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကေံကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နကိစ္စမဂ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွ
 မွဲသအာင် ဟံမဲတဲရ ရဲဝံ တီရ။

ခမီၣ် ယဝ်ဒုင်စသိုင်သုခဝေဒနာမ္မး၊ သုခဝေဒနာၣ် ဟံဗိုန်ဂီၣ်ရ ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်
 စောလံာ်ဂိုင်ကေတ် နကိုတဏှာရ ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှင်ရ ရဲဝံ တီရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင်
 ဒုက္ခဝေဒနာမ္မး၊ ဒုက္ခဝေဒနာၣ် ဟံဗိုန်ဂီၣ်ရ ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်စောလံာ်ဂိုင်ကေတ် နကိုတဏှာရ
 ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှင်ရ ရဲဝံ တီရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင် ဥပေက္ခာဝေဒနာမ္မး၊ ဥပေက္ခာ
 ဝေဒနာၣ် ဟံဗိုန်ဂီၣ်ရ ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်စောလံာ်ဂိုင်ကေတ် နကိုတဏှာရ ရဲဝံ တီရ၊ ဟဂပ်ဝ်
 သျှိုက်မျှင်ရ ရဲဝံ တီရ။ ခမီၣ် ယဝ်ဒုင်စသိုင်သုခဝေဒနာမ္မး၊ ဟံစိုန်သကို(ကောံတဏှာဒိဋ္ဌိ
 ဂမ္တိုင်)တဲ ဒုင်စသိုင်သုခဝေဒနာၣ်ရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင်ဒုက္ခဝေဒနာမ္မး၊ ဟံစိုန်သကို (ကောံတဏှာ
 ဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ ဒုင်စသိုင်ဒုက္ခဝေဒနာၣ်ရ။ ယဝ်ဒုင်စသိုင်ဥပေက္ခာဝေဒနာမ္မး၊ ဟံစိုန်သကို
 (ကောံတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ ဒုင်စသိုင် ဥပေက္ခာဝေဒနာၣ်ရ။

ခမီၣ် ဒုင်စသိုင်ပဉ္စဒ္ဒါရိကဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇကုမ္မး ဒုင်စသိုင် ဝေဒနာ
 မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇကုရ ရဲဝံ တီရ၊ ဒုင်စသိုင်မနောဒ္ဒါရိကဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ်
 နကိုဇိဝိတမ္မး ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇိဝိတရ ရဲဝံ တီရ။ ခန္ဓဇကုလိုလံာ်တဲ
 ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲၣ် ပွမဒုင်စသိုင်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုၣ် ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှင်ကမ္တိုင်ဂီၣ်တဲ ပွဲဘဝဝံဟောင်
 ကြက်သွေ့စိုဟ်လလမ်အိုတ်ရ၊ ဇကု(ဇွဲ)ဂမ္တိုင်ဟောင် ကြက်သွေ့သွေ့ဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ တီရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြဲၣ် ရင်တုၣ်ပတိတ်နင် နင်ထွဲမဂ္တံ နူဖံစင်နင်ထွဲတဲ
 စွံဗစိုဟ် ဗွဲက်လပ် ပွဲဒူး (ဗလး) တိမညီသွဟ်သုန်ရ၊ ပွဲအရာမစွံလပ်ၣ် လျှဟ်ဂမ္တံ ပွဲဌာန်
 ဂ်ဟောင် စိုဟ်ဂံက်အာရ၊ နင်ထွဲဂမ္တိုင်ဟောင် သွေ့သွေ့ဟ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သံာ်
 ဝံဟောင်ရ ခမီၣ် ဒုင်စသိုင်ပဉ္စဒ္ဒါရိကဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇကုမ္မး ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ
 မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇကုရ ရဲဝံ တီရ၊ ဒုင်စသိုင်မနောဒ္ဒါရိကဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ်
 နကိုဇိဝိတမ္မး ဒုင်စသိုင်ဝေဒနာမဂပ်ဝ်ပိုင်ခြာလပ် နကိုဇိဝိတရ ရဲဝံ တီရ။ ခန္ဓဇကုလိုလံာ်တဲ
 ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲၣ် ပွမဒုင်စသိုင်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုၣ် ဟဂပ်ဝ်သျှိုက်မျှင်ကမ္တိုင်ဂီၣ်တဲ ပွဲဘဝဝံဟောင်
 ကြက်သွေ့စိုဟ်လလမ်အိုတ်ရ၊ ဇကု(ဇွဲ)ဂမ္တိုင်ဟောင် ကြက်သွေ့သွေ့ဟ်အိုတ်ရ ရဲဝံ တီရ။

ယွံခမိတအံ အရာဂှ် ပသံသယိထေင်အိုတ်ရော? ခမိအာသဝအိုတ်အာတဲဂှ် ပညာဘိသင်္ခါရလေဝ် သွတ်ဏီဟာ၊ အပညာဘိသင်္ခါရလေဝ် သွတ်ဏီဟာ၊ အာနေဇ္ဇဘာဘိသင်္ခါရလေဝ် သွတ်ဏီဟာ ရဲဝံသ္မာန်တရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံသုရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ၊ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမိုင်ဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူသင်္ခါရဂမိုင်ပျိုတ်ဂှ်ရ ဝိညာဏ်ပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဝိညာဏ်ဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဝိညာဏ်ပျိုတ်ဂှ်ရ နာမ်ရုပ်ပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို နာမ်ရုပ်ဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂှ်ရ သဠာယတနပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို သဠာယတနဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူသဠာယတနပျိုတ်ဂှ်ရ ဖဿပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဖဿဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဖဿပျိုတ်ဂှ်ရ ဝေဒနာပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဝေဒနာဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဝေဒနာပျိုတ်ဂှ်ရ တဏှာပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို တဏှာဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂှ်ရ ဥပါဒါန်ပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဥပါဒါန်ဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဥပါဒါန်ပျိုတ်ဂှ်ရ ဘဝပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဘဝဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ်ဂှ်ရ ဇာတိပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။ ဗွဲပကာရအိုတ်သို ဇာတိဟံမဲမွဲး ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်ဂှ်ရ ဇရာမရဏပြာကဋ်ဏီဟာ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် ဟံပြာကဋ်ရ။

ယွံခမိတအံ ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ခရဲဝံ အတိုင်ဝံဟေင်ရ၊ ခရဲဝံ ဟံဒ်နအကာဲ အရာမွဲသအာင်ရ၊ ယွံခမိတအံ ဟံမွဲကိုသေ့ဟ်ပှာခရဲဝံတဲ ဩဝ်လျှင်ပတေ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်တို့ လုပ်အိုတ်ညိ၊ ပွဲခရဲဝံ ဩဝ်စာ်စူးနုပွမချပ်သေ့ဟ်ပှာ သာ်တေံ သာ်ဏာ်ဟာ အိုတ်ညိ၊ ဣဝံဟေင် သွေကွေလအိတ်ဒဒိန်ဝင်ရ ရဲဝံ (တံတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥပါဒါန

၅၂။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂှ်ရ။ ယွံခမိတအံ မှာ်သေ့ဝ်ရဲဝံမွဲး ထေက်ကို သာယျေန် ပွဲခရဲ(တေဘူမိက)ဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါန်ဂမိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂှ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂှ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံ ဗွဲသကာတ် ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒါန်ဂှ် ဘဝကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ဘဝဂှ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ကတိဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိဂှ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအ်ယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒ်ဒိန်ဇကု ‘ဒေါမ နဿ’ပွမဒ်ဒိန်စိုတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ။ ရဲဝံ ပွမကတိဒ် ဗွဲဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော် ဒဒက်တ်အော်ဂမၠိုင် ကိစ္စဖျိုက် ကိစ္စါ
 ဇော်ဖျိုက် ကိစ္စိဇော်ဖျိုက် ကိစ္စပန်ဇော်ဖျိုက် (အော်စုံကိစ္စါဇော်ကိစ္စိဇော်ကိစ္စပန်ဇော်ကိစ္စါ)
 ဂီတုဒိုင်ရ၊ ပွဲဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် တြိုက် စုတ်ကိုချောသက်ဂမၠိုင်ကို အိက်ဉ်
 သက်ဂမၠိုင်ကို အော်သက်ဂမၠိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် စုတ်ကိုရဲဝံ့မွဲး ဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော် မှုကိုစု
 မယွံကိုချောသက်ဂမၠိုင်ကို မှုကိုပရက်မယွံကိုချောသက်ဂမၠိုင်ကို လုက်ကာလမလအ်လဟောင် ဂီတု
 ဒိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင် မှုသေ့ဝံရဲဝံ့မွဲး ထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တေဘူ
 မိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ် ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တု ကုညးပဒတ် 'တဏှာ' ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောင်ရ၊
 ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် 'တဏှာ' ပွမထွေန်စပ် 'ဥပါဒါနိ' ပွမစောလံ ဗွဲမသကာတ် ကတိဒ်ရ
 ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိဒ် ဗွပ်ဒဒ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် မှုသေ့ဝံရဲဝံ့မွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တေဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တု
 ကုညးပဒတ် တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ် 'ဥပါဒါနိ' ပွမစောလံဗွဲမသကာတ်ပျိုတ်ရ၊
 ဟိုတ်နူဥပါဒါနိပျိုတ် ဘဝပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ် 'ဇာတိ' ပွမတန်ပဋိသန္ဓိပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ
 ဇာတိပျိုတ် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ် 'သောက' ပွမစံင်တူပူဆာ 'ပရိဒေဝ' ပွမလ
 ရိအ်ယံ 'ဒုက္ခ' ပွမဒ်ဒဒ်ဇကု 'ဒေါမနဿ' ပွမဒ်ဒဒ်စိုတ် 'ဥပါယာသ' ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမ
 သကာတ်မြတ်ဂမၠိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒဒ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော် ဒဒက်တ်အော်ဂမၠိုင် ကိစ္စဖျိုက် ကိစ္စါ
 ဇော်ဖျိုက် ကိစ္စိဇော်ဖျိုက် ကိစ္စပန်ဇော်ဖျိုက် (အော်စုံကိစ္စါဇော်ကိစ္စိဇော်ကိစ္စပန်ဇော်ကိစ္စါ)
 ဂီတုဒိုင်ရ၊ ပွဲဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော် ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် တြိုက် ဟုံစုတ်ကိုချောသက်ဂမၠိုင်ကို အိက်ဉ်
 သက်ဂမၠိုင်ကို အော်သက်ဂမၠိုင်ကိုရ။ ယွံခမီတအ် ဟုံစုတ်ကိုရဲဝံ့မွဲး ဗွပ်ပုတ်ဖအုံဇော်
 ဟိုတ်နူအော်မဂီဒိုင် မဒ်ကိပ်ကွာအိုတ်အာကို စုပရက်မွဲသအာင်လေပ် ဟိုတ်ပွမဟုံကလိဝံကို
 ဟုံမွဲကိုစုပရက်ဂီဒ်တု ပျိုတ်လလမ်အာရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင် မှုသေ့ဝံရဲဝံ့
 မွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တေဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တု ကုညးပဒတ် 'တဏှာ' ပွမထွေန်
 စပ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ် 'ဥပါဒါနိ' ပွမစောလံ ဗွဲမသကာတ်ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ
 ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒဒ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သံယောဇန

၅၃။ သုဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂီရ။ ယွံခမီတအ် မှုသေ့ဝံရဲဝံ့မွဲး ထေက်ကို
 သာယျေန် ပွဲခရ်(တေဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ် 'သံယောဇနိ' ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တု ကုညးပဒတ်
 'တဏှာ' ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် 'တဏှာ' ပွမထွေန်စပ် 'ဥပါဒါနိ'

မာတိကာ

ပွမစောလောဗ္ဗမသကာတ် ကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဥပါဒါနိက္ခိ ဘဝကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူ
 ဟိတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ
 ‘မရဏ’ပွမချိတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအိယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒိဒိဒိဇကု
 ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒိဒိဒိစိတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိတ် ဗ္ဗမသကာတ်မြဟ်ဂမ္မိုင် ကတိဒိအိုတ်ရ။
 ရဝ္ဗံ ပွမကတိဒိ ဗ္ဗဒိဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝ် နိရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် သွဟိတ်ကိုကောင်ကို စူပရက်ကိုတဲ ပုတ်ဂိုတူဒိုင်ရ၊ ပွဲပုတ်
 ကောင်သွဂ် ဗ္ဗမဗ္ဗေကိုအခိုင် တြံဂ် စပ်စုတ်ကိုကောင်ရ၊ စုတ်ကိုစူပရက်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒိတ်
 ရဝ္ဗံမွဲး ပုတ်ကောင်သွဂ် မွဲကိုစုဂ်ဒိတဲကို မွဲကိုပရက်မဂ်တူဒိုင်ဂ်ဒိတဲကို လုက်ကာလမလအ်
 လဟောင် ဂိုတူဒိုင်ရ၊ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သံဝ်ဟောင် မှာသေ့ဝ် ရဝ္ဗံမွဲးထေက်ကို
 သာယျုန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္မိုင် မဒ်ဟိတ်‘သံယောဇနိ’ဟိတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ်
 ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ‘ဥပါဒါနိ’
 ပွမစောလောဗ္ဗမသကာတ် ကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဥပါဒါနိက္ခိ ဘဝကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူ
 ဟိတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ ကတိဒိရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ
 ‘မရဏ’ပွမချိတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအိယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒိဒိဒိဇကု
 ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒိဒိဒိစိတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိတ် ဗ္ဗမသကာတ်မြဟ်ဂမ္မိုင် ကတိဒိအိုတ်ရ။
 ရဝ္ဗံ ပွမကတိဒိ ဗ္ဗဒိဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝ် နိရ။

ယွံခမိတအ် မှာသေ့ဝ်ရဝ္ဗံမွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္မိုင် မဒ်ဟိတ်‘သံယောဇနိ’
 ဟိတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ‘ဥပါဒါနိ’ ပွမ
 စောလောဗ္ဗမသကာတ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူဥပါဒါနိပျိုတ်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူဘဝပျိုတ်ဂ် ‘ဇာတိ’
 ပွမတန်ပဋိသန္ဓိပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူဇာတိပျိုတ်ဂ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိတ် ‘သောက’ပွမ
 စံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအိယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒိဒိဒိဇကု ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒိဒိဒိစိတ် ‘ဥပါ
 ယာသ’ပွမချောင်စိတ် ဗ္ဗမသကာတ်မြဟ်ဂမ္မိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ရဝ္ဗံ ပွမပျိုတ် ဗ္ဗဒိဒိဒိအလုံ
 အိုတ်သိုဝ် နိရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် သွဟိတ်ကိုကောင်ကို စူပရက်ကိုတဲ ပုတ်ဂိုတူဒိုင်ရ၊ ပွဲပုတ်
 ကောင်သွဂ် ဗ္ဗမဗ္ဗေကိုအခိုင် တြံဂ် ဟံစပ်စုတ်ကိုကောင်ရ၊ ဟံစုတ်ကိုစူပရက်ရ။ ယွံခမိတအ်
 ဒိတ်ရဝ္ဗံမွဲး ပုတ်ကောင်သွဂ် ဟိတ်နူစူပရက်မဒ်ကိုပိက္ခာအိုတ်အာကို ဟိတ်ပွမဟံကလိဝ္ဗစူ
 ပရက် ဗ္ဗသအာင်ကို ဟံမွဲကိုစူပရက်ဂ်ဒိတဲ ပျိုတ်လလမ်အာရ၊ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သံ
 ဝ်ဟောင် မှာသေ့ဝ်ရဝ္ဗံမွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္မိုင် မဒ်ဟိတ်‘သံယောဇနိ’ ဟိတ်ဒက်
 ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါနိပျိုတ်ရ
 ။ ပ ။ ရဝ္ဗံ ပွမပျိုတ် ဗ္ဗဒိဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝ် နိရ ရဝ္ဗံ (ဝံတရ)။

၄။ သုတ်ဒုတိယသံယောဇန

၅၄။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ချင်သာရ်ရ။ ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် သွဟိုတ်ကိုကွေင်ကို စူပရက်ကိုတဲ ပုတ်ဂိုတူဒိုင်ရ။ ပဲ့ပုတ်ကွေင်သျှ် ဗွဲမပွဲကိုအခိုင် တြံဂ် စပ်စုတ်ကိုကွေင်ရ။ စုတ်ကိုစူပရက်ရ။ ယံခမီတအ် ဒိတ်ရဲဝံမွဲး ပုတ်ကွေင်သျှ် မျှံကိုစုတ်ဒိတ်ကို မျှံကိုပရက် မဂိုတူဒိုင်ဒိတ်ကို လုက်ကာလမလအ်လဟေင် ဂိုတူဒိုင်ရ။ ယံခမီတအ် တုင်သုဟ်သ် ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝံရဲဝံမွဲး ထေက်ကိုသာယျေန် ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇနိ’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလံဗွဲသကာတ် ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိဒ် ဗွပ်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် သွဟိုတ်ကိုကွေင်ကို စူပရက်ကိုတဲ ပုတ်ဂိုတူဒိုင်ရ။ ပဲ့ပုတ် ကွေင်သျှ် ဗွဲမပွဲကိုအခိုင် တြံဂ် ဟံစပ်စုတ်ကိုကွေင်ရ။ ဟံစုတ်ကိုစူပရက်ရ။ ယံခမီတအ် ဒိတ်ရဲဝံမွဲး ပုတ်ကွေင်သျှ် ဟိုတ်နူစူပရက်မဒ်ကိုပ်ကွာအိုတ်အာကို ဟိုတ်ပွမဟံကလိဝံစူ ပရက်မွဲသအာင်ကို ဟံစုတ်ကိုစူပရက်ဒိတ် ပြိုတ်လလမ်အာရ။ ယံခမီတအ် တုင်သုဟ်သ် ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝံရဲဝံမွဲးဘဲ ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇနိ’ ဟိုတ်ဒက် ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ပြိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူတဏှာပြိုတ် ဥပါဒါန်ပြိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပြိုတ် ဗွပ်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရဲဝံ (တံဝတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်မဟာရက္ခ

၅၅။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ချင်သာရ်ရ။ ယံခမီတအ် မှ်သေ့ဝံရဲဝံမွဲး ထေက်ကို သာယျေန် ပဲ့ခရ် (တောဘူမိက)ဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါန်ဂမိုင်တဲ ကုညးပဒတ် ‘တဏှာ’ ပွမ ထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလံ ဗွဲသကာတ် ကတိဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒါန် ဘဝကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိဒ် ဗွပ်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် တံဆုဇော်နွံရ။ ရိုဟ်တံဆုဇော်ဂမိုင်အိုသို မအာသွပ်ကို အာလွင်ကို ရင်တွင်ကိုဩဇောတ်လတူအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ရင်တွင်ရဲဝံမွဲး တံဆုဇော် မျှံကိုဩဇောတ်ဒိတ် မျှံကိုအရာဂိုင်ကေတ် ဩဇောတ်ဒိတ် တန်တလုက်ကာလမလအ် လရ။ ယံခမီတအ် တုင်သုဟ်သ်ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝံရဲဝံမွဲးထေက်ကိုသာယျေန် ပဲ့ခရ်(တော ဘူမိက)ဂမိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါန်ဂမိုင်တဲ ကုညးပဒတ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလံ ဗွဲသကာတ် ကတိဒ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိဒ် ဗွပ်ဒဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

မာတ်က

ယွံခမီတအံ မှာသေ့ဝံရံဝံမွှေး ထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္ဘိုင် မဒိဟိတ် ဥပါဒါန်ဂမ္ဘိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူ ဥပါဒါန်ပျိုတ်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

ယွံခမီတအံ ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တြံဂ် ဂိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေံက်န တိုင်တဲ ကျင်တဲမွှေး ကုတ်ကေံ တုံဆုဂ် ပွဲတမ်ရ၊ ကုတ်ကေံတမ်တဲ ဇံက်တဲတိရ၊ ဇံက်တိတဲ ရင်တျိုင် ပတိတ်ရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ဗွဲတျီမယုတ် ရိဟ်ကွပ်သုတ်ဂမ္ဘိုင်ဗွဲတဲတုတ်တပ်ကုတ်ဥသီလေပ် ပိုက်ပတိတ်ရ၊ တြံဂ် ကုတ်ကေံတုံဆုဂ် ဒကုတ်ဒကုတ်ရ၊ ကုတ်ကေံဒကုတ်ဒကုတ်တဲ ကရေက်ကေံရ၊ ကရေက်ကေံတဲ သွကလေံထောံသောံသောံရ၊ သွကလေံထောံသောံသောံ တဲ ကိုက်အာ ပွဲကျာဂမ္ဘိုင်တဲရ၊ ကိုက်အာ ပွဲကျာဂမ္ဘိုင်တဲ စံင်ထောံ နကိုပုတ်ရ၊ စံင်ထောံ နကိုပုတ်တဲ သွထောံပတေင်ရ၊ သွညံင်ဝံဒ်ပတေင်တဲ ပွဲကျာပိုက်လွိုင် ဗွဲမသကာတ်လေပ် သွပ်(သရီ)ထောံရ၊ ပွဲစီတြိုင်မူကိုဇော်ဗျာတ်ထတ်လေပ် ဖီထောံရ။ ယွံခမီတအံ သွတ်ရံဝံမွှေး တုံဆုဇော်ဂ် ရိဟ်ကွပ်ပိုတ်လေပ်ဒ်အာရ၊ သွကေံ ညံင်ရဂိုတာတဲ သွကေံပွမဟံကတိုဒ် မွဲလေံပွန်တဲ မူကိုသဘ ပွမဟံကတိုဒ်မွဲလေံပွန် ပွဲကာလကြံတဲဒ်အာရ။ ယွံခမီတအံ တုပ်သုဟ်သံဝံဟေင် မှာသေ့ဝံရံဝံမွှေး ထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္ဘိုင် မဒိ ဟိတ်ဥပါဒါန်ဂမ္ဘိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူဥပါဒါန်ပျိုတ်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ ရံဝံ (တွံတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယမဟာရက္ခ

၅၆။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချိုင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ၊ ရိဟ်တုံဆုဇော်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မအာသွပ်ကို အာလွင်ကိုဂ် ရင်တျိုင်ကိုဩဇောတ်လတူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ရင်တျိုင်ရံဝံမွှေး တုံဆုဇော်ဂ် မူကိုစုဩဇောတ်ဂ်ဒ်တဲ မူကိုအရာဂိုင်ကေတ် ဩဇောတ်ဂ်ဒ်တဲ တန်တလုက်ကာလမလအ်လရ။ ယွံခမီတအံ တုပ်သုဟ်သံဝံဟေင် မှာသေ့ဝံ ရံဝံမွှေး ထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္ဘိုင် မဒိဟိတ်ဥပါဒါန်ဂမ္ဘိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဟိတ်နူဟိတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ‘ဥပါဒါန်’ ပွမစောဲလာံဗွဲမသကာတ် ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမကတိုဒ် ဗွပ်ဒဒိမ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

ယွံခမီတအံ ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တြံဂ် ဂိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေံက်န တိုင်တဲ ကျင်တဲမွှေး ကုတ်ကေံ တုံဆုဂ် ပွဲတမ်ရ၊ ကုတ်ကေံတမ်တဲ ဇံက်တဲတိရ၊ ဇံက်တိတဲ ရင်တျိုင် ပတိတ်ရိဟ်ဂမ္ဘိုင်ရ ။ ပ ။ ပွဲစီတြိုင်မူကိုဇော်ဗျာတ်ထတ်လေပ် ဖီထောံရ။ ယွံခမီတအံ

သွတ်ရဝံ့မှူး တုံဆုဇော်ကို ရိုဟ်ကွက်ပိတ်လေဝ်ဒ်အာရ၊ သွကော့ညံင်ရဂိုတာတဲ သွကော့ပွမ
 ဟံကတိုဒ် မွဲလှော်ပွန်တဲ မွဲကတိုသတ်ပွမဟံကတိုဒ် မွဲလှော်ပွန် ပွဲကာလကြဲတဲဒ်အာရ။ ယွံခမီ
 တအ် တုပ်သုတ်သတ်ဝံဟောင် မှာသုတ်ရဝံ့မှူး ထေက်ကိုသာယေျန် ပွဲခရ် (တောဘူမိက)ဂမ္တိုင်
 မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါန်ဂမ္တိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ
 ။ ပ ။ ရဝံ့ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ ရဝံ့ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

ရ။ သုတ်တရုဏရက္ခ

၅၇။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် မှာသုတ်ရဝံ့မှူး ထေက်ကို
 သာယေျန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ်
 ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သိုင် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဥပါဒါန်
 ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ့ ပွမကတိုဒ် ဗွပ်ဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုသုတ်နွံရ၊ ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် တြံဂ် ငးတးကိုရိုဟ်ဂမ္တိုင်
 ကုတုံဆုသုတ်ဂ်ရ၊ ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ကိုတိဝါရ၊ ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ကိုချာ်ရ၊ နှိတ်ရဝံ့မှူး တုံဆု
 သုတ်ဂ် မွဲကတိုစုတ်ချာ်ဂ်ဒ်တဲ မွဲကတိုအရာဂိုင်ကေတ် တိချာ်ဂ်ဒ်တဲ အာစိုပ်ပွမဇော်မောင် ပွမ
 ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချ ပွမလဲလးရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်သတ်ဝံဟောင် မှာသုတ်ရဝံ့မှူး ထေက်ကို
 သာယေျန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ်
 ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ဥပါဒါန်
 ကတိုဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ့ ပွမကတိုဒ် ဗွပ်ဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံခမီတအ် မှာသုတ်ရဝံ့မှူးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’
 ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ်
 ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ့ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုသုတ်နွံရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တြံဂ် ဂိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေက်န
 တိုင်တဲ ကျင်ရ ။ ပ ။ ပွဲစီကြိုင်မွဲကိုဇော်သုတ်ထတ်လေဝ် ဖီထောံရ။ ယွံခမီတအ် သွတ်ရဝံ့မှူး
 တုံဆုသုတ်ဂ် ရိုဟ်ကွက်ပိတ်လေဝ်ဒ်အာရ၊ သွကော့ညံင်ရဂိုတာတဲ သွကော့ပွမဟံကတိုဒ်
 မွဲလှော်ပွန်တဲ မွဲကတိုသတ်ပွမဟံကတိုဒ် မွဲလှော်ပွန် ပွဲကာလကြဲတဲဒ်အာရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုတ်
 သတ်ဝံဟောင် မှာသုတ်ရဝံ့မှူးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်
 ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါန်ပျိုတ်ရ
 ။ ပ ။ ရဝံ့ ပွမပျိုတ် ဗွပ်ဒ်ဒိန်အလုံအိုတ်သိုဝ် နှိရ။

သုတ်သတ္တမ။

၉။ သုတ်နာမရူပ

၅၈။ သွဒတ်တန်တံဒွင် ပဲ့ချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲထေက်ကို သာယျေန် ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရုပ် ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ်ဂ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမကတိုဒ် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ။ ရိုဟ်တုံဆုဇော်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို မအာသွင်ကို အာလွင်ကို ရင်တုင်ကိုဩဇောတ်လတူအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရင်တုင်ရဝံမွဲ တုံဆုဇော်ဂ် မှ်ကိုဩဇောတ်ဂ်ဒ်တဲ မှ်ကိုအရာဂိုင်ကေတ် ဩဇောတ်ဂ်ဒ်တဲ တန်တလက်ကာလမလအ် လရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲထေက်ကိုသာယျေန် ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရုပ် ဒ်ရ ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲဒဲ ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရုပ် ဟံဒ်ရ။ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် တြံဂ် ဂိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေက်န တိုင်တဲ ကျင်ရ ။ ပ ။ မှ်ကိုသတ်ပွမဟံကတိုဒ် မွဲလှေ့ပုန် ပဲ့ကာလကြဲတဲဒ်အာရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲဒဲ ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တနာမ်ရုပ် ဟံဒ်ရ။ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂ် ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြပြကာပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဝိညာဏ

၅၉။ သွဒတ်တန်တံဒွင် ပဲ့ချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲထေက်ကို သာယျေန် ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်‘သံယောဇိန်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တဝိညာဏ် ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် ဒ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမကတိုဒ် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ။ ရိုဟ်တုံဆုဇော်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် မှ်သေ့ဝ်ရဝံမွဲထေက်ကိုသာယျေန် ပဲ့ခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင်

မာတ်က

မဒ်ဟိုတ် ‘သံယောဇဉ်’ ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တံဝိညာဏ် ဒ်ရ
။ ပ ။

ယွံခမီတအ် မှ်သေ့ဝ်ရဲဝံ့မွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘သံယောဇဉ်’
ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တံဝိညာဏ် ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဝိညာဏ်
ပှိုတ်ဂ် နာမ်ရုပ်ပှိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ့ ပွမပှိုတ် ဗွပ်ဒဒ်ခိမ်အလုံအိုတ်သိုဝ် ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တုံဆုဇ္ဇောနွံရ၊ ပွဲအခိင်ဂ် တြံဂ် ဂိုင်ကေတ်နင် ကျီဇေက်န
တိုင်တဲ ကျိုင်ရ ။ ပ ။ မွဲကိုသဘ်ပွမဟံကတိုဒ် မွဲလှေ်ပွန် ပွဲကာလကြံတဲဒ်အာရ။ ယွံခမီတအ်
တုပ်သုဟ် သာ်ဝံ့ဟေင် မှ်သေ့ဝ်ရဲဝံ့မွဲးဘဲ ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ် ‘သံယောဇဉ်’
ဟိုတ်ဒက်ဂြေန်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ပွမတို့လုပ် ဒဒက်တံဝိညာဏ် ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဝိညာဏ်ပှိုတ်ဂ်
နာမ်ရုပ်ပှိုတ်ရ။ ပ ။ ရဲဝံ့ ပွမပှိုတ် ဗွပ်ဒဒ်ခိမ်အလုံအိုတ်သိုဝ် ဒ်ရ ရဲဝံ့ (တွံတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်နိဒါန

၆၀။ ပွဲကာလမွဲအခိင် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲနီဂီမုယုကမ္မာသမေ
ညးကုရုရးဂမ္တိုင် လုပ်လိဟ်ကုရုရးရ။ ပွဲအခိင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္တ ပြာပ်အာဇေရေင် တီလမ္မံ
ပိုင်ကျိတြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတဲမဂး သိုမဂဇေဒိုင် ပွဲဌာန်မဗဗွဲမွဲဒွဲဂ်
ဂရင်ပတီတိုန် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ ဂလာန်ဝံ့ရ— “ယွံကျိမ္မံပိုင် ထေက်ကိုအမ်သပ်ကွေရသွံ၊
ယွံကျိမ္မံပိုင် ဟံကေင်ဒ်မွဲလှေ် ဒ်ကွေရသွံ၊ ယွံကျိမ္မံပိုင် ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝံ ဖြိုဟ်နက်လေဝ်
ဖြိုဟ်နက်လောန်ရ၊ လွေဟ်အယောင်အလာဖြိုဟ်နက်လောန်လေဝ် ပြာကဋ်ဒိုင်ရ၊ သိုကိုဒ်
တသ်ဂ် အပွဲဉာဏ်အဲဒိုက် ထေင်ဒိုင်သုဟ်ညင်ရဲကွာကွာ ဝပ်ဟေင်ရ” ရဲဝံ့ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံအာနန္တ လွဟိုသွး သာ်ဝံ့ညိ၊ ယွံအာနန္တ လွဟိုသွး သာ်ဝံ့ညိ။ ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝံ
ဖြိုဟ်နက်လေဝ် ဖြိုဟ်နက်လောန်ရ၊ လွေဟ်အယောင်အလာ ဖြိုဟ်နက်လေဝ် ပြာကဋ်ဒိုင်ရ၊
ယွံအာနန္တ ဟိုတ်ပွမဟံတီကေတ် ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝံ ဗွဲမဗွဲ ဟိုတ်ပွမဟံထပက်ခွင်တီကေတ်
ဂ်ရ ဂကောသတ်ဝံ ဒ်တသုဟ်ညင်ရဲဂအံတောင် တွန်တွေ့ဒ်ရဲတဲ ဒ်တသုဟ်ညင်ရဲသပေါ
ဂစေမ်တဲ ဒ်တသုဟ်ညင်ရဲကွတ်ဇု ကွတ်စဲမွဲတဲ ကလိလောန်အာအပါယ် မဒ်လအာဂတိ
ဟံဒ်ဟ်ဆဲး မဒ်ဒွဲဒတုံဇှေ်လိလ်ကို သံသာကို ဟံမာန်ရ။

ယွံအာနန္တ မှ်သေ့ဝ်ရဲဝံ့မွဲးထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမ္တိုင် မဒ်ဟိုတ်
ဥပါဒါန်ဂမ္တိုင်တဲ ကုညးပဒတ်ဂ် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဇှေ်မောင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်
‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်ဂ် ‘ဥပါဒါန်’ပွမစောဲလံာ်ဗွဲသကာတ် ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်
ဥပါဒါန်ဂ် ဘဝကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္တိ ကတိုဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူ

ဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိ၌ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအိယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒိဒိဇိဇကု ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒိဒိဇိစိတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင် ကတိဒိအိုတ်ရ။ ရံဝံ ပွမကတိဒိ ဗွဲဒဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ၊ ရိဟ်တုံဆုဇော်ဂမၠိုင်အိုတ်သို မအာသွပ်ကို အာလွင်ကို၌ ရင်တုၤကိဉ်သြဇာတ်လတူအိုတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ရင်တုၤရံဝံမွဲး တုံဆုဇော်၌ မှုၤကိဉ်သြဇာတ်၌တဲ မှုၤကိဉ်အရာဂိုင်ကောတ် သြဇာတ်၌တဲ တန်တလုက်ကာလမလအိလရ။ ယွံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သံသိဝံဟောင် မှုၤသေ့ဝံရံဝံမွဲးထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တဲ ကုညးပဒတ်၌ ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဇော်မောပ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ်၌ ‘ဥပါဒါနိ’ပွမစေဲလံာံ ဗွဲသကာတ် ကတိဒိရ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒါနိ၌ ဘဝကတိဒိရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမကတိဒိ ဗွဲဒဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ မှုၤသေ့ဝံရံဝံမွဲးထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တဲ ကုညးပဒတ်၌ တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်၌ ဥပါဒါနိပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဥပါဒါနိပျိုတ်၌ ဘဝပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွဲဒဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ။

ယွံအာနန္ဒ ဥပမာတုန် တုံဆုဇော်နွံရ၊ ပွဲအခိုင်၌ တြံၣ် ဂိုင်ကောတ်နင် ကျီဇံက်နတိုင်တဲ ကျိုင်ရ၊ တြံၣ် ကုတ်ကွေဲတုံဆု၌ ပွဲတမ်ရ၊ ကုတ်ကွေဲတမ်တဲ ဇံက်တိတဲရ၊ ဇံက်တိတဲရင်တုၤပတိတ်ရိဟ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဗွဲတျီမယုတ် ရိဟ်ကွပ်သုတ်ဂမၠိုင်ဗွဲတဲတုာတပ် ကွတ်ဥသီလေပ် ပိုက်ပတိတ်ရ၊ တြံၣ် ကုတ်ကွေဲတုံဆု၌ ဒကုတ်ဒကုတ်ရ၊ ကုတ်ကွေဲဒကုတ်ဒကုတ်တဲ ကရေက်ကွေဲရ၊ ကရေက်ကွေဲတဲ သွကလေံထေံ သေံသေံရ၊ သွကလေံထေံ သေံသေံတဲ ကိုက်အာ ပွဲကျာဂမ္တုတဲရ၊ ကိုက်အာ ပွဲကျာဂမ္တုတဲ စံင်ထေံ နကိုပုတ်ရ၊ စံင်ထေံ နကိုပုတ်တဲ သွထေံပတေင်ရ၊ သွညံင်ဝံဒ်ပတေင်တဲ ပွဲကျာပိုက်လွိုင် ဗွဲသကာတ်လေပ် သွပ်(သရီ) ထေံရ၊ ပွဲစီတြိုင်မှုၤကိုဇော်ဗျုတ်ထတ်လေပ် ဖီထေံရ။ ယွံအာနန္ဒ သွတ်ရံဝံမွဲး တုံဆုဇော်၌ ရိဟ်ကွက်ပိုတ်လေပ်ဒ်အာရ၊ သွကွေဲညံင်ရဂိုတာတဲ သွကွေဲပွမဟံကတိဒိ မွဲလေံပုန်တဲ မှုၤကိုသဘ်ပွမဟံကတိဒိ မွဲလေံပုန် ပွဲကာလကြဲတဲဒ်အာရ။ ယွံအာနန္ဒ တုပ်သုဟ်သံသိဝံဟောင် မှုၤသေ့ဝံရံဝံမွဲးထေက်ကိုသာယျေန် ပွဲခရ်(တောဘူမိက)ဂမၠိုင် မဒ်ဟိုတ်ဥပါဒါနိဂမၠိုင်တဲ ကုညးပဒတ်၌ တဏှာပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်၌ ဥပါဒါနိပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဥပါဒါနိပျိုတ်၌ ဘဝပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ်၌ ဇာတိပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်၌ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ‘သောက’ပွမစံင်တူပူဆာ ‘ပရိဒေဝ’ပွမလရိအိယာံ ‘ဒုက္ခ’ပွမဒိဒိဇိဇကု ‘ဒေါမနဿ’ပွမဒိဒိဇိစိတ် ‘ဥပါယာသ’ပွမချောင်စိတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမၠိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွဲဒဒိဒိအလုံအိုတ်သိုဝံ ဒ်ရ ရံဝံ (တုံတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဒုက္ခဝဂ် မရနက်ကိုတြဲတဲရ။

မာတိကာ

၇။ မဟာဝဂ် ၁။ သုတ်အသုတဝါ

၆၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သုဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ဍုင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲဇေတဝန်တဲတဲ နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ အိုင်ဇေရလေဝ် အိုင်ဇေရရ။ စာ်စူးနူထွေန်စပ်လေဝ် စာ်စူးရ။ ပွမမိက်တိတ်ဗူးလေဝ် ဒ်ရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ဇော? ယွံခမီတအ် ပွမဇော်မောင်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ကို ပွမကတိန်ကို ပွမလီကို ဒဒက်တဲဇေတဝန်တဲတဲ နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ပြာကဉ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲဇေတဝန်တဲတဲ နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ အိုင်ဇေရလေဝ် အိုင်ဇေရ ရ။ စာ်စူးနူထွေန်စပ်လေဝ် စာ်စူးရ။ ပွမမိက်တိတ်ဗူးလေဝ် ဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲသတ်ခရ်မတံဂး ရဲဝံမွဲစိုတ်ကို ရဲဝံမွဲ မနောကို ရဲဝံမွဲဝိညာဏ်ကို ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမဇေတဝန်ဇေရ။ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမစာ်စူး နူထွေန်စပ်ရ။ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမမိက်တိတ်ဗူးရ။ ပွမဟံသုဟ်စောံ သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ဇော? ယွံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် သတ်ခရ်မတံဂးစိုတ်ဝံ “ဣဝံတုန် ဒ်ဂြပ်အဲရ။ ဣဝံတုန် ဒ်အဲရ။ ဣဝံတုန် အတ္တအဲရ” ရဲဝံ လုက်ကာလမဉ်သေ့ ဂပ်ဝံစောံလံာ်ဂိုင်ကေတ် (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္မိုင်)ရ။ ဂပ်ဝံသျှိုက်မျိုက်သေ့သွံရ။ ဂပ်ဝံစိုတ်သ ပေါတ် ဗွဲမဟာရာရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲသတ်ခရ်မတံဂးစိုတ်ဂ် ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမဇေတဝန်ဇေရ။ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ။ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပွမမိက်တိတ်ဗူးရ။

ယွံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟံမွဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲ ပြာပ်အာစိုပ်ဇေတဝန်တဲတဲ နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ရဲဝံမွဲအတ္တရ။ စိုတ်ဂ်တုန် ဟံပြာပ်အာစိုပ်ဟေင်ရ။ ပွမဒ်သံဂ်ဂ် မဟိုတ်ဇော? ယွံခမီတအ် ဇေတဝန်တဲတဲ နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ တန်တဲလုက်မွဲသွံကို တန်တဲလုက်ခါသွံကို တန်တဲလုက်ပိသွံကို တန်တဲလုက်ပန်သွံကို တန်တဲလုက်မသုန်သွံကို တန်တဲလုက်စိုသွံကို တန်တဲလုက်ခါစောံသွံကို တန်တဲလုက်ပိစောံသွံကို တန်တဲ လုက်ပန်စောံသွံကို တန်တဲလုက်မသုန်စောံသွံကို တန်တဲလုက်ကွံသွံကို တန်တဲလုက် ကွံသွံမလောန်ကို ဂပ်ဝံဆိုညာတ်ကေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သတ်ခရ်မတံဂး ရဲဝံမွဲစိုတ်ကို ရဲဝံမွဲမနောကို ရဲဝံမွဲဝိညာဏ်ကို ပွဲဗွဲကို ပွဲတဲကို တုဟ်သအာင်မွဲဟေင် ကတိန်ရ။ တုဟ်သအာင်မွဲဂ် ပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကျဲမဂေတ်ဂေင် ပွဲဂြိုပ်ပိုင်ဇော်ဂ် ရပ်ကေတ်တောင်ဆုမွဲရ။ ဗလးကျဲ တောင်ဆုဂ်တဲ ရင်ကေတ်တောင်ဆုသအာင်မွဲရ။ တောင်ဆုဂ်ဟေင် ကလေင်ဗလးကျဲတဲ ရပ်ကေတ်တောင်ဆုသအာင်မွဲပွန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံဝံဟေင် သတ်ခရ်မတံဂး ရဲဝံမွဲစိုတ်ကို ရဲဝံမွဲ

မနောကို ရံဝံမွှေးဝိညာဏ်ကို ပဲ့ဗတမ်ကို ပဲ့တုကို တူဟ်သအာင်မွဲဟောင် ကတိန်ရ၊ တူဟ်သအာင်မွဲ ပျိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ပဲ့အရာဒ်သက် ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တ ကောံလမိင်လညာတ်ကံ သွပျပ်စိုတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟောင် ဗွဲမဒေး ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ။ ရံဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံနွံမွှေး ခရ်ဖိုဝံ နှိရ၊ ဟိုတ်နူ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိန်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိန်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမ္မံမွှေး ခရ်ဖိုဝံ ဟံမ္မံရ၊ ဟိုတ်နူခရ် ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ၊ ဗိုဟိုတ်ဖိုနီ ဗိုပျိုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံ တီကံ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္တိုင် ကတိန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင် စီရင်ကံ ‘ဝိညာဏ်’ပွမတီ ကတိန်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟောင် ပွမကတိန် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။ ဟိုတ်နူ ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဟောင် ပျိုတ်အာမသက္ကာသေဟ်(နကိုအရဟတ္တမဂ်)ကံ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ ‘သင်္ခါရ’ပွမပြုပြင်စီရင် ပျိုတ်ကံ ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတီ ပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမပျိုတ် ဗွင်ဒဒိခ်အလုံအိုတ်သိုဝံ နှိရ။

ယွံခမိတအ် ကွေးအရီ မချိုက်ပင်တကောံလမိင်လညာတ်ကံ ညာတ်ရံဝံမွှေး ပဲ့ရပ်လောင် အိုန်ဇရ၊ ပဲ့ဝေဒနာလောင် အိုန်ဇရ၊ ပဲ့သညာလောင် အိုန်ဇရ၊ ပဲ့သင်္ခါရဂမ္တိုင်လောင် အိုန်ဇရ၊ ပဲ့ဝိညာဏ်လောင် အိုန်ဇရ၊ အိုန်ဇရမွှေး စာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမစာ်စူး နူထွေန်စပ်ကံ တိတ်ဗူးနူကိလေသရ၊ ပဲ့အရာတိတ်ဗူးနူကိလေသကံ “တိတ်ဗူးနူကိလေသရ” ရံဝံ ညာဏ်နှိရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတုရ၊ ဒေတလုတ် ဒေတမပြုတုရ၊ သွပတုကောံ ကိစ္စမဂ်တုရ၊ တူဟ်နဖိုမတံဂးအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မသအာင် ဟံမ္မံတုရ” ရံဝံ တီရကံ (တံတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဒုတိယအသုတဝါ

၆၂။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပဲ့ချင်သာရကံ။ ယွံခမိတအ် ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလမိင် လညာတ်ကံ ပဲ့ဇကုမတုတ် နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ အိုန်ဇရလောင် အိုန်ဇရ၊ စာ်စူးနူ ထွေန်စပ်လောင် စာ်စူးရ၊ ပွမမိက်တိတ်ဗူးလောင် နှိရ။ ပွမဒ်သက်ကံ မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပွမဇော်မောင်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ကို ပွမကတိန်ကို ပွမလိုကို ဒဒတ်တဇကုမတုတ် နကို မဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ပြာကဋ်ရ၊ ဟိုတ်ကံ ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလမိင်လညာတ်ကံ ပဲ့ဇကု မတုတ် နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ အိုန်ဇရလောင် အိုန်ဇရ၊ စာ်စူးနူထွေန်စပ်လောင် စာ်စူးရ၊ ပွမမိက်တိတ်ဗူးလောင် နှိရ။ ယွံခမိတအ် ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလိုင်လညာတ်ကံ ပဲ့သတ် ခရ်မတံဂး ရံဝံမွှေးစိုတ်ကို ရံဝံမွှေးမနောကို ရံဝံမွှေးဝိညာဏ်ကိုကံ ဟံသုဟ်စောံ တူဟ်နပွမအိုန် ဇရ၊ ဟံသုဟ်စောံ တူဟ်နပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ၊ ဟံသုဟ်စောံ တူဟ်နပွမမိက်တိတ်ဗူးရ။ ပွမဟံသုဟ်စောံသက်ကံ မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလိုင်လညာတ်ကံ သတ်ခရ်

မတွံဂးစိုတ်ဝံ “ဣဝံတုန် နိဂြပ်အဲရ၊ ဣဝံတုန် နိအဲရ၊ ဣဝံတုန် အတ္တအဲရ” ရဝံ လုက
ကာလမဂ္ဂိုင်သော့ ဂပ်ဝ်စောဲလာ်ဂိုင်ကောတ် (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင်)ရ၊ ဂပ်ဝ်သျှိုက်မျိုက်သေံ
သွဲရ၊ ဂပ်ဝ်ဇွတ်သပေါတ် ဗွဲမမှာရာရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲသတ်
ခရ်မတွံဂးစိုတ်ဂ် ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပ္ပမဇအိုန်ဇရရ၊ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပ္ပမဇစူးနူထွေန်
စပ်ရ၊ ဟံသုဟ်စောံ တုဟ်နပ္ပမမိက်တိတ်ဗူးရ။

ယွံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟံမဲကိုလမိင်လညာတ်ဂ် ယဝ်နွံပိုက်မွဲး ပြာပ်အာစိုပ် ဇကု
မတဲတ် နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ ရဝံမွဲးအတ္တရ၊ စိုတ်ဂ်တုန် ဟံပြာပ်အာစိုပ်ဟောင်ရ။
ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ဇော? ယွံခမီတအ် ဇကုမတဲတ် နကိုမဟာဘုတ်ပန်ပြကာဝံ တန်တ
လုကမ္မဲသွာ်ကို တန်တလုကမ္မဲသွာ်ကို တန်တလုကပိသွာ်ကို တန်တလုကပန်သွာ်ကို တန်တ
လုကမသုန်သွာ်ကို တန်တလုကစိုသွာ်ကို တန်တလုကမဇာ်သွာ်ကို တန်တလုကပိဇာ်
သွာ်ကို တန်တလုကပန်ဇာ်သွာ်ကို တန်တလုကမသုန်ဇာ်သွာ်ကို တန်တလုကကွံသွာ်ကို
တန်တလုကကွံသွာ်မလောန်ကို ဂပ်ဝ်ဆိုညာတ်ကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သတ်ခရ်မတွံဂး
ရဝံမွဲးစိုတ်ကို ရဝံမွဲးမနောကို ရဝံမွဲးဝိညာဏ်ကို ပွဲဗွဲကို ပွဲတဲကို တုဟ်သအာင်မ္မဲဟောင်
ကတိန်ရ၊ တုဟ်သအာင်မ္မဲဂ် ပျိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲအရာဒ်သတ် ကွဲးအရီုမချိုက်ပင်တကောံလမိင်လညာတ်ဂ် သွပျပ်
စိုတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟောင် ဗွဲမဒ်ဇး ဗွဲဟိုတ်မဗွဲရ။ ရဝံ ခရ်ဟိုတ်ဝံနွံမွဲး ခရ်ဖိုဝံ နိရ၊ ဟိုတ်နူ
ခရ်ဟိုတ်ဝံ ကတိန်ရ ခရ်ဖိုဝံ ကတိန်ရ၊ ခရ်ဟိုတ်ဝံ ဟံမဲမွဲး ခရ်ဖိုဝံ ဟံဒ်ရ၊ ဟိုတ်နူခရ်
ဟိုတ်ဝံ ပျိုတ်ဂ်ရ ခရ်ဖိုဝံ ပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကို ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်
‘သုခဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်တသို်တဲ ‘သုခဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်တသို် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူ
ဗဿ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာ ပျိုတ်ဟောင် သုခဝေဒနာ သွဟိုတ်ကိုဗဿ မဒ်ဟိုတ်သုခ
ဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဗဿတဲကတိန်ရ ပျိုတ်ရ၊ လလမ်ရ။ ယွံခမီတအ်
သွဟိုတ်ကို ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ် ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်ဒ်ဒို်တဲ ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’
ပွမဒင်စသိုင်ဒ်ဒို် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဗဿ မဒ်ဟိုတ်ဒုက္ခဝေဒနာ ပျိုတ်ဟောင် ဒုက္ခဝေဒနာ
သွဟိုတ်ကိုဗဿ မဒ်ဟိုတ်ဒုက္ခဝေဒနာ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဗဿတဲ ကတိန်ရ ပျိုတ်ရ၊
လလမ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကို ‘ဗဿ’ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ် ‘ဥပေက္ခာဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်
ဟံသောင်ကိုဒ်ဒို် ဟံသောင်ကိုတသို်တဲ ‘ဥပေက္ခာဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ဟံသောင်ကိုဒ်ဒို်
ဟံသောင်ကိုတသို် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဗဿ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာ မဟံသောင်ကိုဒုက္ခ
ဟံသောင်ကိုသုခဂ် ပျိုတ်ဟောင် ဥပေက္ခာဝေဒနာ သွဟိုတ်ကိုဗဿ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာ
မဟံသောင်ကိုဒုက္ခ ဟံသောင်ကိုသုခ မဂပ်ဝ်ဒင်စသိုင် မဗွဲကိုဗဿတဲ ကတိန်ရ ပျိုတ်ရ၊
လလမ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဟိုတ်နူအော်ဒကုတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဒကုတ် ပံင်ကောံပေါတ်တေက်
ဒးဂ် လှုဟ်ဓာတ်ဂမ္ဘိုင် ကတိန်ရ၊ ပွတ်ကတိန်ကျိုင်ရ၊ အော်ဒကုတ်ဂမ္ဘိုင်ဓါဒကုတ်ဂ်ဟောင်

ဟိုတ်ပွမသွတူဟ်တူဟ်တဲ သုင်စောဲဂ် လျှဟ်ဓာတ်ဂမ္တမဗွဲကိုအော်ဂ် ပျိုတ်အာရ၊ လလမ် အာရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သက်ဝံဟောင် သွဟိုတ်ကို ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ်‘သုခ ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်တသိုန်တဲ‘သုခဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်တသိုန် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဖဿ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာဂ် ပျိုတ်ဟောင် သုခဝေဒနာ သွဟိုတ်ကိုဖဿ မဒ်ဟိုတ်သုခဝေဒနာ မဂပ်ဒင်စသိုင်မဗွဲကိုဖဿတဲ ကတိန်ဂ် ပျိုတ်ရ၊ လလမ်ရ။ သွဟိုတ်ကို ‘ဖဿ’ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ် ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင်ဒဒိန်တဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကို ‘ဖဿ’ ပွမတုတ်ဒွံ မဒ်ဟိုတ် ‘ဥပေက္ခာဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ဟံသောင်ကိုဒဒိန် ဟံသောင်ကိုတသိုန်တဲ ‘ဥပေက္ခာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် ဟံသောင်ကိုဒဒိန် ဟံသောင်ကိုတသိုန် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဖဿ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ မဟံသောင်ကိုဒုက္ခ ဟံသောင်ကိုသုခဂ် ပျိုတ်ဟောင် ဥပေက္ခာဝေဒနာ သွဟိုတ်ကို ဖဿ မဒ်ဟိုတ်ဥပေက္ခာဝေဒနာ မဟံသောင်ကိုဒုက္ခ ဟံသောင်ကိုသုခ မဂပ်ဒင်စသိုင် မဗွဲ ကိုဖဿတဲ ကတိန်ဂ် ပျိုတ်ရ၊ လလမ်ရ။

ယွံခမီတအ် ကွေးအရီ မဍိုက်ပေင်တ ကောံလမိင်လညာတ်ဂ် ညာတ်ရံဝံမွဲ ပွဲရပ်လေဝ် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲဝေဒနာလေဝ် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲသင်္ခါရဂမ္တိုင်လေဝ် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲဝိညာဏ်လေဝ် အိုန်ဇရရ၊ အိုန်ဇရမွဲး စာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမစာ်စူး နူထွေန်စပ်ဂ် တိတ်ဗူးနူကိလေသရ၊ ပွဲအရာတိတ်ဗူးနူကိလေသရ “တိတ်ဗူးနူကိလေသရ” ရံဝံ ဉာဏ်ဒ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေ် ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နဖိမတံဂးအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မသအာင် ဟံမဲတဲရ” ရံဝံ တီရဂ် (တံဝတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပုတ္တမံသုပမ

၆၃။ နိဒါန် ချင်သာရဂ်ရောင်။ ယွံခမီတအ် အာဟာရ သာ်မလေပ်ရင်တုင်ဂမ္တိုင် တူဟ်နကိုသတ်ဂမ္တိုင်ကတိန်တဲတန်တအာကို တူဟ်နဂံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္တိုင် ဃောကတိန်ကိုဂ် က္ကဝံပန်သက်ဂမ္တိုင်ရ။ ညးမွဲးပန်သက်အိုတ်ဂ်ရော? ‘ကဗဠိကာရအာဟာရ’ စူအာဟာရမဒ်ကြိုင်မိုဟ် မဒ်ချိုန်ညောန် မဂပ်သွထွေန်လွံက်တဲစဉိုတ်, ‘ဖဿအာဟာရ’ ပွမတုတ်ဒွံ မရနက်ကိုဓါ, ‘မနောသဉ္ဇေတနာအာဟာရ’ပွမသွလွီဆောပျိုဟ်စိုတ် မရနက်ကိုပိ, ‘ဝိညာဏအာဟာရ’ ပွမတီ မရနက်ကိုပန်ရ။ ယွံခမီတအ် အာဟာရသာ်မလေပ်ရင်တုင် ဂမ္တိုင် တူဟ်နကိုသတ်ဂမ္တိုင် ကတိန်တဲ တန်တအာကို တူဟ်နဂံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ် ဂမ္တိုင် ဃောကတိန်ကိုဂ် က္ကဝံပန်သက်ဂမ္တိုင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပသာ်ဝံသတ္တိ ကဗဠိကာရ အာဟာရဂ်ရော? ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် သမ္ဘာတသိုဂမ္တိုင်ဓါ ဂိုင်ကေတ်ဏာဇ္ဇောမ ဗုတ်ညိနာင်တဲ ကွာ်အာတရ်ကန္တာ(မအာကျင်

ဝါတ်ဂါတ်)အိုတ်ရ၊ ကောန်သွတ်မွဲခပ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုဂှ်မိတ်လေဝ် နွံကုသမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကုသမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ မကွာ်အာတရ် ကန္တာဂ် ဇော်မဗုတ်ညိနာင်ဂ် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ၊ ကုသမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ တရ်ကန္တာ မဟဂွံတတ်ကွော်အာဏီဂွံလေဝ် သေ့ဒိုင်ဏီရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဝံ နိကုသမ္ဘာ တုသိုဂမ္တိုင်ခါဂ်— “ဇော်မ ဗုတ်ညိနာင်ဂ်လေဝ်အိုတ်အာ ကုပိုညးဂမ္တိုင်တုရ၊ တရ်ကန္တာ မဟဂွံတတ်ကွော်အာဏီဂွံလေဝ် သေ့ဒိုင်ဏီရ၊ ပိုညးဂမ္တိုင် ဂစိုတ်ထောံကောန်သွတ်မွဲခပ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုဂှ်မိတ်တု သွကောံဖျုန်သ(ဖျုန်ရေ) ဖျုန်ကဍောံတုမွဲး သိုမစတ်ဖျုန်ကောန်သွတ်ဂမ္တိုင် ယဝ်သွောံတတ်ကွော်အာ တရ်ကန္တာမသေ့ဟ်ဒိုင်ဂ်အိုတ်မွဲး ခိုဟ်သန်ရ၊ သိုညးပိတု လွက်ဒးလိုလ်အိုတ်ညိ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ ဂစိုတ်ထောံကောန်သွတ်မွဲခပ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မလေပ်ဇော်ပွပ်ကို ဂှ်မိတ်တု သွကောံဖျုန်သ (ဖျုန်ရေ) ဖျုန်ကဍောံ (ဖျုန်ကွတ်)တုမွဲး သိုမစတ်ဖျုန်ကောန်သွတ် ဂမ္တိုင် ရသပ်ဝံ တတ်ကွော်အာတရ်ကန္တာမသေ့ဟ်ဒိုင်ဂ်အိုတ်ရ၊ သမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ စလေဝ် စတ် ဖျုန်ကောန်သွတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ “ကောန်သွတ်မွဲခပ်ဝံ နွံအလိုရော? ကောန်သွတ်မွဲခပ်ဝံ ဣလိုရော?” ရိုဟ်ရင်ရဝံတု ဩဟ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဂဒုဂတိုအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသပ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? သမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ တူဟ်န ဝေင်ဂြိုင် မိပ်ခြိပ်လေဝ် စသုင်အာဟာရအိုတ်ဟာ၊ တူဟ်နဗျူမာန်လေဝ် စသုင်အာဟာရ အိုတ်ဟာ၊ တူဟ်နကျိုင်ကျပ်ဗြဲဗြဲလေဝ် စသုင်အာဟာရအိုတ်ဟာ၊ တူဟ်နပွမဖျုက်ဖျေက် သာ်စွာ်ဖျုန်လေဝ် စသုင်အာဟာရအိုတ်ဟာ ရဝံ သွာန်တရ်ရ။ ယွံကျာ်မ္တိုင်ပိုင် သာ်ဝံဟံသေင်ရ။ ယွံခမိတအ် သမ္ဘာတုသိုဂမ္တိုင်ခါ တူဟ်နအယာ်မာတ်ဝံတတ်ကွော်တရ်ကန္တာဟေင် စသုင်တ အာဟာရအိုတ်ရဟံသေင်ဟာ ရဝံ (သွာန်တရ်ရ)။ ယွံကျာ်မ္တိုင်ပိုင် ညာ်ပြရ။ ယွံခမိတအ် တုင်သုဟ် သာ်ဝံဟေင် ဒးသမ္ဘိ ကဗဠိကာရအာဟာရရ ရဝံ အဲကျာ်တံရ။ ယွံခမိတအ် ပိုင်ခြာတီကေတ် ကဗဠိကာရအာဟာရမွဲး ပိုင်ခြာတီကေတ် ကာမရာဂပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာ မာန်ရ။ ပိုင်ခြာတီကေတ် ကာမရာဂပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်မသုန်ပြကာမွဲး ကွဲးအရိုက် စိုန်သကို ဩကောံ ‘ကာမရာဂသံယောဇိန်’ ဒက်ဂြေန်ပွမထွေန်စပ် ပွဲကာမဂုဏ်ဒ်တု ကျင်စိုပ် လိုက်ဘုံကာမဝံ မွဲလှေ့ပုန်ရ၊ သံယောဇိန်ပွမဒက်ဂြေန်ဟံ မွဲရ။

ယွံခမိတအ် ပသပ်ဝံသမ္ဘိ ဖဿာဟာရဂ်ရော? ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ဂှ်မွောံမဟံမွဲ ကိုစွာ် နိဿယဗ္ဗာကိုဗ္ဗင်တု ယဝ်တန်တုမွဲး၊ သတ်ဂမ္တိုင် မနိဿယဗ္ဗာဒိုင်ကိုဗ္ဗင် ကိတ်စတ် ဂှ်မွောံဂ်အိုတ်ရ၊ နိဿယဗ္ဗာကိုဗ္ဗင်တု ယဝ်တန်တုမွဲး၊ သတ်ဂမ္တိုင် မနိဿယဗ္ဗာဒိုင်ကိုဗ္ဗင်တု ကိတ်စတ် ဂှ်မွောံဂ်အိုတ်ရ၊ နိဿယဗ္ဗာကိုဗ္ဗင်တု ယဝ်တန်တုမွဲး၊ သတ်ဂမ္တိုင် မနိဿယ ဗ္ဗာဒိုင်ကိုဗ္ဗင် ကိတ်စတ် ဂှ်မွောံဂ်အိုတ်ရ၊ နိဿယဗ္ဗာကိုဗ္ဗင်တု ယဝ်တန်တုမွဲး၊ သတ်ဂမ္တိုင် မနိဿယ ဗ္ဗာဒိုင်ကိုဗ္ဗင် ကိတ်စတ် ဂှ်မွောံဂ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဌာန်လိုမ္တဟံ နိဿယဗ္ဗာတု တန်တုမွဲး၊ သတ်ဂမ္တိုင် မနိဿယဗ္ဗာဒိုင်ကိုဌာန်ဂ် ကိတ်စတ်

၌ဓမ္မာနိဂ္ဂဟိတံ။ ယံခမ္မိတဏှံ တုပသုဟိသင်္ဂဟေင် ဒေသန္တိ ဖဿာဟာရရ ရံဝံ အေကျာ် တွံရ။ ယံခမ္မိတဏှံ ပိုင်ခြာတိကေတ် ဖဿာဟာရမ္ပး ပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာ မာန်ရ။ ပိုင်ခြာတိကေတ် ဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာမ္ပး ကုက္ကုဒေရိက္ခံ ကိစ္စထေက်ကိုသုပုလတူ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဟံမဲရ ရံဝံ အေကျာ်တွံရ။

ယံခမ္မိတဏှံ ပသင်္ဂဟေင် မနောသဇ္ဈေတနာဟာရရော? ယံခမ္မိတဏှံ ဥပမာတုန် ကတိုင်လုပုတ် မှုပုတ်မဲ့ဟောဝ်(မဲ့ထး)ပြင်၌ ပေင်ကုတ်ဒိုင် နကိုလုပုတ်ဂမ္ဘိုင် မစာ်စူးနုသု ပုတ်ယေက်ပုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်၌ တြုံ မမိက်အာယုက်၌ မဟံမိက်ချိတ် မှုပုတ်ကိုတသိုခိ မကျဟ်မဲ့ဒဒိုင်၌ ကျင်ရ။ တြုံဂမ္ဘိုင်ခါ မှုကိုဇ္ဈဟတ်မနော၌ ဂန်ရပ်ကေတ်တြုံ၌ ပွဲသွာတ် ဂမ္ဘိုင် တုဟ်တုဟ်တု တံင်ဂြဏာ ကတိုင်လုပုတ်၌အိုတ်ရ။ ယံခမ္မိတဏှံ ပွဲအခိုင်၌ စေတနာ မမိက်သွေ့အာ ပုမရာဒနာမမိက်သွေ့အာ ပုမသိုပတူမမိက်သွေ့အာ နူကတိုင်လုပုတ်၌ ဒိုက်တြုံရ။ ပုမဒ်သင်္ဂဟေင် မဟိတ်ရော? ယံခမ္မိတဏှံ “အဲ ယဝ်ဒတုံစေ ကတိုင်လုပုတ်ဝံမ္ပး၊ ဟိတ်နုဒတုံစေ ကတိုင်လုပုတ်၌ ကြက်အာစိုပ်ပုမချိတ်ကို ဒဒိုင်ဆိုင်ညောန်ကိုချိတ်ကိုရ” ရံဝံ ဟိတ်နုကသပ်၌ ကျင်တြုံရ။ ယံခမ္မိတဏှံ တုပသုဟိသင်္ဂဟေင် ဒေသန္တိ မနောသဇ္ဈေ တနာဟာရရ ရံဝံ အေကျာ်တွံရ။ ယံခမ္မိတဏှံ ပိုင်ခြာတိကေတ် မနောသဇ္ဈေတနာဟာရမ္ပး ပိုင်ခြာတိကေတ် တဏှာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာမာန်ရ။ ပိုင်ခြာတိကေတ် တဏှာဂမ္ဘိုင်ပိပြကာမ္ပး ကုက္ကုဒေရိက္ခံ ကိစ္စထေက်ကိုသုပုလတူ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဟံမဲရ ရံဝံ အေကျာ်တွံရ။

ယံခမ္မိတဏှံ ပသင်္ဂဟေင် ဝိညာဏာဟာရရော? ယံခမ္မိတဏှံ ဥပမာတုန် ရပ်ကေတ် ကမ္မာန်မုကိုဒေဝ် မယုတ်သပ်၌ “ယံသိုင်မပြ ညးဝံ ကမ္မာန်မုကိုဒေဝ် မယုတ်သပ်ရ၊ ဒဏ်အတိုင်သိုင်မပြနွံပိုက်၌ ဩဝံစီရေင်ကုညးဝံညိ ” ထွေးကိုသိုင်အိုတ်ရ။ သိုင်၌ ဟိုကို အသမ်ကို တြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင်၌ ရံဝံရ “ယံသကအ်သိုင်တဏှံ ဩဝံအာအိုတ်ညိ၊ ပွဲအခိုင် နူဂယး ဩဝံထပက်ဂစိုတ်တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ်ကွံတူင်အိုတ်ညိ” ရံဝံ ဟိုကိုအသမ်ရ။ ပွဲအခိုင် နူဂယး ထပက်ဂစိုတ်တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ်ကွံတူင်အိုတ်ရ။ ပွဲကာလ၌ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တု သိုင်ဇ္ဇော်၌ “ယံသကအ်သိုင်တဏှံ တြုံ၌ ဗိုလ်ဒိုင်ရော?” ရံဝံ သွာန်ရ။ ယံသိုင်မပြ ဂျိုင်ဒိုင် လမျီ အတိုင်၌ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ သိုင်၌ ဟိုကိုအသမ်ကို တြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင်၌ ရံဝံရ “ယံသကအ်သိုင်တဏှံ ဩဝံအာအိုတ်ညိ၊ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တု ဩဝံထပက်ဂစိုတ် တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ်ကွံတူင်အိုတ်ညိ” ရံဝံ ဟိုကိုအသမ်ရ။ ပွဲအခိုင်လဒေါဝ်တု ထပက်ဂစိုတ် တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ်ကွံတူင်အိုတ်ရ။ ပွဲတြုံနူ၌ ပွဲအခိုင်သပ်တု သိုင်ဇ္ဇော်၌ “ယံသကအ် သိုင်တဏှံ တြုံ၌ ဗိုလ်ဒိုင်ရော?” ရံဝံ သွာန်ရ။ ယံသိုင်မပြ ဂျိုင်ဒိုင်လမျီ အတိုင်၌ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ သိုင်၌ ဟိုကိုအသမ်ကို တြုံသကအ်သိုင်ဂမ္ဘိုင်၌ ရံဝံရ “ယံသကအ် သိုင်တဏှံ ဩဝံအာအိုတ်ညိ၊ ပွဲအခိုင်သပ်တု ဩဝံထပက်ဂစိုတ် တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ် ကွံတူင်အိုတ်ညိ” ရံဝံ ဟိုကိုအသမ်ရ။ ပွဲအခိုင်သပ်တု ထပက်ဂစိုတ်တြုံ၌ နကိုဗျဟ်ဗုတ် ကွံတူင်အိုတ်ရ။ ယံခမ္မိတဏှံ အရာ၌ ပသင်္ဂဟေင်ထေင်အိုတ်ရော? ပွဲမဲ့တုခပ် ဂပ်ထပက်

ဂစိတ်ပျံ့ပျံ့ နက္ခိဗ္ဗဟိပိက္ခံတူင်ဂမ္ဘိုင်မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပွမထပက်ဂစိတ် နက္ခိဗ္ဗဟိ ပိက္ခံတူင်ဂ္ဂံတြိဂံ ဒးဒုင်စသိုင်ဒုက္ခဝေဒနာ ပွမဒ်ဒိဒ် ပွမဟံမိပ်စိတ်ဟာ၊ ယွံကျာ်မုဲပိုင် နက္ခိဗ္ဗဟိမ္မဲတူင်ဟောင်လောင် ထပက်ဂစိတ်ပျံ့ပျံ့မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် ဒးဒုင်စသိုင်ဝေဒနာ ပွမ ဒ်ဒိဒ် ပွမဟံမိပ်စိတ်ရ၊ ဂပ်ဝထပက်ဂစိတ်ပျံ့ပျံ့ နက္ခိဗ္ဗဟိပိက္ခံတူင်ဂမ္ဘိုင်မွဲးတုန် မုသွက် ဟိုနွံဏီရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ဒးသမ္ဘိ ဝိညာဏာ ဟာရရ ရဲဝံ အဲကျာ်တွံရ။ ယွံခမိတအ် ပိုင်ခြာတီကေတ် ဝိညာဏာဟာရမွဲး ပိုင်ခြာတီကေတ် နာမ်ရုပ်မာန်ရ။ ပိုင်ခြာတီကေတ် နာမ်ရုပ်မွဲး ကုက္ကွဒ်အရီု ကိစ္စထေက်ကိုသုပွဲလတူ မမိက် ကိုမ္မဲမ္မဲ ဟံမဲရ ရဲဝံ အဲကျာ်တွံရ (သုးတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်အတ္ထိရာဂ

၆၄။ သုဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ။ ယွံခမိတအ် အာဟာရသတ်မလေပ်ရင် တူင်ဂမ္ဘိုင် တွဟ်နက္ခိသတ်ဂမ္ဘိုင်ကတိဒ်တဲ တန်တံအာကို တွဟ်နဂ္ဂံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္ဘိုင် ဃောကတိဒ်ကို က္လုပန်သတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ညးမွဲးပန်သတ်အိုတ်ဂ်ရော? ‘ကဗဠိကာရ အာဟာရ’ စူအာဟာရမဒ်ကြိုင်မိုဟ် မဒ်ချိုန်ညောန် မဂပ်ဝသုထွိုန်လွံက်တဲစဉိုတ်, ‘ဖဿ အာဟာရ’ ပွမတွတ်ဒွံ မရနက်ကိုမိ, ‘မနောသဉ္ဇေတနာအာဟာရ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ်စိတ် မရ နက်ကိုပိ, ‘ဝိညာဏအာဟာရ’ ပွမတီမရနက်ကိုပန်ရ။ ယွံခမိတအ် အာဟာရ သတ်မလေပ် ရင်တူင်ဂမ္ဘိုင် တွဟ်နက္ခိသတ်ဂမ္ဘိုင်ကတိဒ်တဲ တန်တံအာကို တွဟ်နဂ္ဂံယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင် ကုသတ်ဂမ္ဘိုင် ဃောကတိဒ်ကို က္လုပန်သတ်ဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ‘နန္ဒီ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲကဗဠိ ကာရအာဟာရနွံမွဲး ဝိညာဏ်တန်တံ ပွဲတေဘူမိကဝဋ်ရ။ ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ဩပွဲ တေဘူမိကဝဋ်မွဲ ဝိညာဏ်တန်တံရ၊ ဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် နာမ်ရုပ်တို့ လုပ်ရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇှော်မောင် အိုတ်ရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇှော်မောင်အိုတ်ရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် ပွမကတိဒ် ပွဲဘဝတို့မွဲလှော်ပွန်ကာလကြံ နွံရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ ပွမကတိဒ် ပွဲဘဝတို့ မွဲလှော်ပွန် ကာလကြံ နွံရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံနွံရ၊ ဩပွဲ တေဘူမိကဝဋ်မွဲ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံနွံရ၊ ယွံခမိတအ် တေဘူမိက ဝဋ် နွံမွဲဟာန်ကောံ ပွမစံင်တူရ၊ နွံမွဲဟာန်ကောံ ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ နွံမွဲဟာန်ကောံ ပွမ ညောင်စိတ်မွဲသကာတ်မြဟ်ရ ရဲဝံ အဲကျာ်တွံရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲဖဿာဟာရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပွဲမနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ။ ပ ။
 ယွံခမိတအ် ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ‘နန္ဒီ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲဝိညာဏာဟာရ

နွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့
 ဝိညာဏ်တန်တံရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ဩပဲ့တေ
 ဘူမိကဝဋ်မဲ့ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ဩပဲ့
 တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမကတိုဒ် ပဲ့ဘဝ
 တို့မဲ့လှေ့ပွန်ကာလကြ နွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ ပွမကတိုဒ်ပဲ့ဘဝတို့မဲ့လှေ့ပွန်ကာလကြ
 နွဲ့ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိက
 ဝဋ်မဲ့ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ယွံခမိတအ် တေဘူမိကဝဋ်ရ နိမ္မဲ
 ဟာန်ကောံ ပွမစင်တူရ၊ နိမ္မဲဟာန်ကောံ ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ နိမ္မဲဟာန်ကောံ ပွမဆောင်စိုတ်
 ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရ ရံဝံ အဲကျိတ်တံရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် သွာကဟာ(သွာန်ဖျောန်)ကို သွာကသူ(သွာပါန်ခီ)ကို ညှ်လွံက်
 ညှ်ကြေက်ညှ်မိတ်ညှ်မာဲ (ညှ်သော်ချီ) ညှ်သော်သတ်တာပရံင်နွဲ့မှူး ပဲ့ခတိုဂတေ့ မကလိတ်
 ကလောတ်ကိုဒ် ပဲ့ဗွင်ကိုဒ် ပဲ့ယာတ်ဖိုက် (သို့က်) ကိုဒ် နိမိတ်ဗဒ်ဇောတ် ရုပ်ညးဗြဲကို
 ရုပ်ညးဗြဲကို မချိုက်ပင်တဲကောံအင်္ဂအဝယ်ဇောတ်သွတ်ဂမ္ဘိုင်အိုသိုရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်ဥပမာ
 ဝံဟောင်ရ ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘နန္ဒီ’ပွမသျိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပဲ့ကဗဠိကာရအာ
 ဟာရနွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိက
 ဝဋ်မဲ့ ဝိညာဏ်တန်တံရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ဩပဲ့
 တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ဩပဲ့
 တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမကတိုဒ် ပဲ့ဘဝ
 တို့မဲ့လှေ့ပွန်ကာလကြ နွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ ပွမကတိုဒ် ပဲ့ဘဝတို့မဲ့လှေ့ပွန်ကာလကြ
 နွဲ့ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိက
 ဝဋ်မဲ့ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ယွံခမိတအ် တေဘူမိကဝဋ်ရ နိမ္မဲ
 ဟာန်ကောံ ပွမစင်တူရ၊ နိမ္မဲဟာန်ကောံ ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ နိမ္မဲဟာန်ကောံ ပွမဆောင်စိုတ်
 ဗွဲသကာတ်မြဟ်ရ ရံဝံ အဲကျိတ်တံရ။

ယွံခမိတအ် ပဲ့ဗဿာဟာရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပဲ့မနောသဇ္ဈေတနာဟာရ ။ ပ ။
 ယွံခမိတအ် ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘နန္ဒီ’ပွမသျိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပဲ့ဝိညာဏာဟာရ
 နွဲ့မှူး ဝိညာဏ်တန်တံ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့
 ဝိညာဏ် တန်တံရ၊ ဖောအံဗြေဝ်ချိပ်ချရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ဩပဲ့တေဘူ
 မိကဝဋ်မဲ့ နာမ်ရုပ်တို့လုပ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ဩပဲ့တေဘူ
 မိကဝဋ်မဲ့ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမကတိုဒ်ပဲ့ဘဝတို့မဲ့လှေ့
 ပွန်ကာလကြ နွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့ ပွမကတိုဒ် ပဲ့ဘဝတို့မဲ့လှေ့ပွန် ကာလကြ နွဲ့ရ၊
 ပဲ့တေဘူမိကဝဋ်ရ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ဩပဲ့တေဘူမိကဝဋ်မဲ့
 ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပဲ့ကာလကြနွဲ့ရ၊ ယွံခမိတအ် တေဘူမိကဝဋ်ရ နိမ္မဲဟာန်

ကျောပွမစင်တူရ၊ ဒိမ္မဲဟာန်ကျောပွမကတ်ကတာန်ရ၊ ဒိမ္မဲဟာန်ကျောပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမီတအ် ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘နန္ဒီ’ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲကဗဠိကာရအာဟာရဟွံမွဲမွဲး ဝိညာဏ်ဟွံတန်တ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ၊ ဟွံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ဝိညာဏ် ဟွံတန်တရ၊ ဟွံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ နာမ်ရုပ် ဟွံတို့လုပ်ရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ နာမ်ရုပ် ဟွံတို့လုပ်ရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲကိုပွမဇော်မော်ရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲကိုပွမဇော်မော်ရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ ပွမကတိုဒ်ပွဲဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ပွမကတိုဒ်ပွဲဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ယွံခမီတအ် တောဘူမိကဝဏ်ရ ဟွံမဲကို ပွမစင်တူရ၊ ဟွံမဲကို ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ ဟွံမဲကို ပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲဗဿာဟာရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ပွဲမနောသဇ္ဈေတနာဟာရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘နန္ဒီ’ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲဝိညာဏာဟာရဟွံမွဲမွဲး ဝိညာဏ်ဟွံတန်တ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ၊ ဟွံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ဝိညာဏ်ဟွံတန်တရ၊ ဟွံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ နာမ်ရုပ် ဟွံတို့လုပ်ရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ နာမ်ရုပ် ဟွံတို့လုပ်ရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲကိုပွမဇော်မော်ရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟွံမဲကိုပွမဇော်မော်ရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ ပွမကတိုဒ်ပွဲဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ပွမကတိုဒ်ပွဲဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ပွဲတောဘူမိကဝဏ်ရ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ဩပွဲတောဘူမိကဝဏ်မွဲ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံ ဟွံမဲရ၊ ယွံခမီတအ် တောဘူမိကဝဏ်ရ ဟွံမဲကို ပွမစင်တူရ၊ ဟွံမဲကို ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ ဟွံမဲကို ပွမချောင်စိတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ပွဲသိုမ္မုကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်ကိုဒ် ပွဲဇြပ်မ္မုကိုအထောဋ်ကအ်ကွတ်ကိုဒ် နူဒိဟ်သွပ်ကျာကို နူဒိဟ်သျှင်ကျာကို နူဒိဟ်ဗွက်ကို ဗတင်ကျာနွံရ၊ တဲ့တိုန် ကျင်မွဲး လျးတုံလုပ်ကျင် နကိုပွေင်ဗတင်ကျာတုံ မုရ်ပွဲဌာန်မွဲ တန်တရော? ယွံကျက်မ္မုပိုင် တန်တ ပွဲဗွင်ပလိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ပလိုတ် ယပ်ဟွံမဲမွဲး မုရ်ပွဲဌာန်မွဲ တန်တရော? ယွံကျက်မ္မုပိုင် တန်တ ပွဲတိရ၊ ယွံခမီတအ် တိ ယပ်ဟွံမဲမွဲး မုရ်ပွဲဌာန်မွဲ တန်တရော? ယွံကျက်မ္မုပိုင် တန်တပွဲဍုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဍုင် ယပ်ဟွံမဲမွဲး မုရ်ပွဲဍုင် တန်တရော။ ယွံကျက်မ္မုပိုင် ဒုတန်တဟွံမွဲရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဓ်ဟေင် ‘ရာဂ’ပွမစောဲစပ် ‘နန္ဒီ’ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ပွဲကဗဠိကာရအာဟာရ ဟွံမဲမွဲး ။ ပ ။

ယွံခမီတအ် ပွဲဖဿာဟာရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲမနောသဉ္ဇေတနာဟာရ။ ယွံခမီတအ် ‘ရာဂ’ပွမစေ့စပ် ‘နန္ဒီ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲဝိညာဏာဟာရဟုံမွဲမွဲး ဝိညာဏ်ဟုံတန်တံ ပွဲတေဘူမိကဝဋ်ရ၊ ဟုံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ ဝိညာဏ်ဟုံတန်တံရ၊ ဟုံဖောအ်ဗြေပ်ချိုပ်ချရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် နာမ်ရုပ် ဟုံတို့လုပ်ရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ နာမ်ရုပ် ဟုံတို့လုပ်ရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟုံမဲကို ပွမ ဇော်မော်ရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင် ဟုံမဲကိုပွမဇော်မော်ရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် ပွမကတိန်ဒုဘဝတို့မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟုံမဲရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ ပွမကတိန်ဒုဘဝတို့ မွဲလှေ့ပွန် ကာလကြံ ဟုံမဲရ၊ ပွဲတေဘူမိကဝဋ် ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာ လကြံ ဟုံမဲရ၊ ဩပွဲတေဘူမိကဝဋ်မွဲ ပွမတန်ပဋိသန္တိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွဲကာလကြံ ဟုံမဲရ၊ ယွံခမီတအ် တေဘူမိကဝဋ် ဟုံမဲကို ပွမစံင်တူရ၊ ဟုံမဲကို ပွမကတ်ကတာန်ရ၊ ဟုံမဲကို ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ရ ရဝံ အဲကျော်တွံရ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်နဂရ

၆၅။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကိုပ်ကွာဟုံဂြင်တီကေတ် သစ္စ ပန်ဏီ ကုအဲ ယောမဒ်ဒိုင်အလံင်ကျၢ်ဟေင် မဟုံဂြင်တီကေတ် ဓရ်သစ္စပန်ဏီ ကသပ်ဝံ ဒ်ရ— “သတ္တလောကဝံ အာစိုပ်ဒ်ဒိုင်ကွေံရသွံ၊ ပဋိသန္တိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ ဗျူလေဝ် ဒးဗျူရ၊ ချိုတ်လေဝ် ဒးချိုတ်ရ၊ စုတိချိုတ်လေဝ် ဒးစုတိချိုတ် တသိုတ်အာရ၊ ပဋိသန္တိလေဝ် ဒးပဒတ်ရ၊ သိုက်မဒ်တသ်ဏအ်ဂှ် တီကေတ်အရာတိတ်ဗူး ဒ်ဒိုင်ဗျူ ဒ်ဒိုင်ချိုတ်ဟုံမာန်ရ၊ အရာ တိတ်ဗူး ဒ်ဒိုင်ဗျူ ဒ်ဒိုင်ချိုတ်ဝံတုန် မုရ ပွဲကာလမွဲ ကြက်ဒ်ပြာကဋ်ရော?” ရဝံ (ကသပ် ကတိန်ရ)။ ယွံခမီတအ် “မုရခရ်မွဲ နွံမွဲး ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂှ် ဒ်ကွၢ်ရော? မုရဟိုတ်နူဟိုတ်လိမ္မဲ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ဂှ် ဒ်ကွၢ်ရော?” ကသပ်သပ်ဝံ ကတိန် ကုအဲရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္တိ နွံမွဲး ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဒ်ကွၢ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် ‘ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္တိဂှ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ဒ်ကွၢ်ရ” ရဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် နကိုပညာ ဒ်ကုအဲရ။

ယွံခမီတအ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုအဲဂှ်ပွန်ရ “မုရခရ်မွဲ နွံမွဲး ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္တိ ဒ်ကွၢ်ရော? ။ ပ ။ ဘဝတို့ ဒ်ကွၢ်ရော? ‘ဥပါဒါန်ဒါန်’ပွမစေ့လံာ်ဗွဲမသကာတ် ဒ်ကွၢ်ရော? ‘တဏှာ’ပွမထွေန်စပ် ဒ်ကွၢ်ရော? ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ဒ်ကွၢ်ရော။ ‘ဖဿ’ ပွမတွတ်ဒွံ ဒ်ကွၢ်ရော? ‘သဠာယတန’ အရာဒတ်တြုပ္ပကာ ဒ်ကွၢ်ရော? နာမ်ရုပ် ဒ်ကွၢ်ရော? မုရဟိုတ် နူဟိုတ်လိမ္မဲ နာမ်ရုပ် ဒ်ကွၢ်ရော?” ရဝံ ကသပ်ဒ်ပွန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျုပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲဂှ်ရ “ဝိညာဏ်နွံမွဲး နာမ်ရုပ် ဒ်ကွၢ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်

ဝိညာဏ်ရှိရ နာမ်ရုပ်ရှိကျင်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ နက္ခိပညာ နိကုအေရ။
 ယွံခမီတအ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ နွံမ္းဝိညာဏ်ရှိ နိကျင်ရှိရော? မုရ်ဟိုတ်နူဟိုတ်လိုမ္မဲ ဝိညာဏ်ရှိ
 နိကျင်ရှိရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိန် ကုအေရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲရှိရ
 “နာမ်ရုပ်နွံမ္း ဝိညာဏ် နိကျင်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ်ရှိရ ဝိညာဏ်နိကျင်ရ” ရံဝံ
 ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ နက္ခိပညာ နိကုအေရ။

ယွံခမီတအ် ကသပ်ဝံ နိကုအေရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ ဆုတ်ကလောင်မွဲလှော်ပုန်ရ၊ ဟုံအာစိုပ်
 မွဲသအာင် မသအာင်နူနာမ်ရုပ်ရ၊ နဗ္ဗတ်ဝံ ပဋိသန္ဓိလောင် ဒးပဒတ်ရ၊ ဗျူလောင် ဒးဗျူရ၊
 ချိုတ်လောင် ဒးချိုတ်ရ၊ စုတ်ချိုတ်လောင် ဒးစုတ်ချိုတ် တသိုတ်အာရ၊ ပဋိသန္ဓိလောင် ဒးပဒ
 တ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ်ရှိ ဝိညာဏ်ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ်ရှိ
 နာမ်ရုပ် ကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ် သဠာယတနကတိန်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်
 သဠာယတန ဖဿကတိန်ရ ။ ပ ။ ရံဝံ ပွမကတိန် ဗွဲဒဒိမ်အလုံအိုတ်သီဝံ နိရ။ ယွံခမီတအ်
 ကုအေရ ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟုံကောင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရံဝံမ္း “ဂကောံဒဒိမ် ကတိန်ကျင် ဂကောံ
 ဒဒိမ် ကတိန်ကျင်” ရ် မတ်ပညာ နိပြာကဋ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီဗွဲ
 တောင်ပကာရ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ပွမထပက်ခွင်တဲတီ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘အာလောက’ လျးအရံင်
 နိပြာကဋ်ရ။

ယွံခမီတအ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟုံမ္မဲမ္း ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ရှိ ဟုံနိရှိရော? မုရ်
 ခရ်လိုမ္မဲ ပျိုတ်အာမ္း ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ရှိ ပျိုတ်ရှိရော?” ကသပ်သံဝံ
 ကတိန် ကုအေရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲရှိရ “ဇာတိ’ ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ
 ဟုံမ္မဲမ္း ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် ဟုံနိရ၊ ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်ရှိရ ဇရာမရဏ ပျိုတ်ရ”
 ရံဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ နက္ခိပညာ နိကုအေရ။ ယွံခမီတအ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟုံမ္မဲမ္း
 ဇာတိ ဟုံနိရှိရော? ။ ပ ။ ဘဝတီ ဟုံနိရှိရော? ‘ဥပါဒါနိဒါနိ’ ပွမစောလံာ်ဗွဲမသကာတ်
 ဟုံနိရှိရော? ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ဟုံနိရှိရော? ‘ဝေဒနာ’ပွမဒင်စသိုင် ဟုံနိရှိရော? ‘ဖဿ’
 ပွမတုတ်ခွံ ဟုံနိရှိရော? ‘သဠာယတန’ အရာဒတန်တြုပြကာ ဟုံနိရှိရော? နာမ်ရုပ် ဟုံနိ
 ရှိရော? မုရ်ခရ်လိုမ္မဲ ပျိုတ်အာမ္း နာမ်ရုပ်ရှိ ပျိုတ်ရှိရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိန် ကုအေရ။
 ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ် ဗွဲမဗွဲရှိရ “ဝိညာဏ်ဟုံမ္မဲမ္း နာမ်ရုပ်ဟုံနိရ၊ ဟိုတ်နူ
 ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရှိရ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံ ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ နက္ခိပညာ နိကုအေရ။

ယွံခမီတအ် “မုရ်ခရ်မ္မဲ ဟုံမ္မဲမ္း ဝိညာဏ် ဟုံနိရှိရော? မုရ်ခရ်လိုမ္မဲ ပျိုတ်အာမ္း
 ဝိညာဏ်ရှိ ပျိုတ်ရှိရော?” ကသပ်သံဝံ ကတိန် ကုအေရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ပွမသွပျပ်စိုတ်
 ဗွဲမဗွဲရှိရ “နာမ်ရုပ်ဟုံမ္မဲမ္း ဝိညာဏ်ဟုံနိရ၊ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရှိရ ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ” ရံဝံ
 ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ နက္ခိပညာ နိကုအေရ။

ယွံခမီတအ် ကသပ်ဝံ နိကုအဲဂ်ရ၊ ဩဟိတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်မဲ့ ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူ ဝိညာဏ်ပျိုတ်ဂ် နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂ် သဠာယတနပျိုတ်ရ၊ ဟိတ်နူသဠာ ယတနပျိုတ်ဂ် ဖဿပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဝံ ပွမပျိုတ် ဗွဲဒဒိမ် အလုံအိုတ်သိုဝ် နိရဂ် တူဟ်နတီရဝံ အဲဂပ်ကလိဝံမဂ်ဝံတဲရ။ ယွံခမီတအ် ကုအဲဂ် ပွဲခရ်ဂမ္တိုင် မဟံကောင်မိင် ပွဲကိုပ်ကွာ ရဝံမွဲး “ဂကောံဒဒိမ် ပျိုတ်ရ၊ ဂကောံဒဒိမ် ပျိုတ်ရ” ဂ် မတ်ပညာ နိပြာကဋ်ရ၊ ဉာဏ်မတီ နိပြာ ကဋ်ရ၊ ‘ပညာ’ ပွမတီဗွဲတောင်ပကာရ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘ဝိဇ္ဇာ’ ပွမထပက်ခွင်တဲတီ နိပြာကဋ်ရ၊ ‘အာလောက’ လျးအရံင် နိပြာကဋ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြုံမဂေတ်ဂေတ် ပွဲတြုံပိင်ဇှော်ဂ် ဆိုညာတ်ဒးဂွံင်တရဲတြေံ မွိုဟ်ကိုပ်ကွာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံအာလပ်တဲရ၊ တြုံဂ် ဗက်အာဂွံင်တရဲတြေံဂ်တဲ အာတ်ရ၊ အာတ် သာ်ဂ်မွဲး ဆိုညာတ်ဒး ချင်တြေံမဒ်ချင်သွိုင်ခွိုင် မထေက်ကိုမိပ်လဟိုင် မချိုက်ပေတ်ကောံ အာရာမ်ဥဒျာန်တြုံပိင်ကွာ မဂပ်ဝံဗိုဗိုဗိုင်လပ် နကိုကွာင်ထွိုင် မွိုဟ်ကိုပ်ကွာဂမ္တိုင် မကောင်ပဒတ် ခွိုင်ကွိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် တြုံဂ် ဟိုလ်ပတီ ကုသွိုင်ကို ကုအမာတ်ဇှော်သွိုင်ကိုရ “ယွံတုညး ဗတိုက်ဖအေဝ်ရ၊ တီကွိုဟ်ကေတ်ညါ၊ အဲခိုက် ဂေတ်ဂေတ်ပွဲတြုံပိင်ဇှော်မွဲး ဆိုညာတ်ဒးဂွံင်တရဲတြေံ မွိုဟ်ကိုပ်ကွာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံအာလပ်တဲရ၊ အဲခိုက် ဗက်အာဂွံင်တရဲ တြေံဂ်တဲ အာတ်ရ၊ ဗက်အာတ်သာ်ဂ်မွဲး ဆိုညာတ်ဒး ချင်တြေံမဒ်ချင်သွိုင်ခွိုင် မထေက်ကို မိပ်လဟိုင် မချိုက်ပေတ်ကောံအာရာမ်ဥဒျာန်တြုံပိင်ကွာ မဂပ်ဝံဗိုဗိုဗိုင်လပ် နကိုကွာင်ထွိုင် မွိုဟ်ကိုပ်ကွာဂမ္တိုင် မကောင်ပဒတ်ခွိုင်ကွိုင်ရ၊ ယွံတုညး ချင်တြေံဂ် ဩဝ်ဖန်ဗဒ်ချင်တိုညါ” ရဝံ ဟိုလ်ပတီရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် သွိုင်ကို အမာတ်ဇှော်သွိုင်ကို ချင်တြေံဂ် ဖန်ဗဒ် ချင်တိုရ၊ ချင်သွိုင်ဂ် ပွဲကာလကြံ ဂိုကွိုရ ဖဲသအီရ၊ မွိုဟ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင် ဂပ်ဝံတီရ၊ တွန်တော့ နှံရ နကိုမွိုဟ်ဂမ္တိုင်ရ၊ အာစိုပ်ပွမဇှော်မောပ် လဲလးရ၊ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သာ်ဝံဟောင် အဲကျာ် ညာတ်တံင်တရဲတြေံ ကျာ်တမ္ဘာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံဣအာတဲရ။

ယွံခမီတအ် ဂွံင်တရဲတြေံ ကျာ်တမ္ဘာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံဣအာတဲဂ် ညးဍေံရောမွဲးတုန် ဂွံင်တရဲအရိယမဂ် မွိုကိုအင်္ဂဒွံသာ်ဝံဟောင်ရ၊ အရိယမဂ်ဝံဂ် ညးဍေံရော? ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ လညာတ်သာ်စုတ် ။ ပ ။ ‘သမ္မာသမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်သာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝံတုန် ဂွံင်တ ရဲတြေံ ကျာ်တမ္ဘာဂမ္တိုင် မဂပ်ဝံဣအာတဲရ၊ အဲမဒွေတ်ဗက်ဂွံင်တရဲတြေံဂ် တီကေတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်ရ၊ တီကေတ် ဟိတ်ကတိန်ပွမဗျူ ပွမချိုတ်ရ၊ တီကေတ်အရာပျိုတ်ပွမဗျူ ပွမ ချိုတ်ရ၊ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်ရ၊ အဲမဒွေတ် ဗက်ဂွံင်တရဲတြေံဂ် တီကေတ် ဇာတ်ရ ။ ပ ။ တီကေတ် ဘဝရ၊ တီကေတ် ဥပါဒါန်ရ။ တီကေတ် တဏှာရ၊ တီကေတ် ဝေဒနာရ၊ တီကေတ် ဖဿရ၊ တီကေတ် သဠာယတနရ၊ တီကေတ် နာမ်ရုပ်ရ၊ တီကေတ် ဝိညာဏ်ရ၊ အဲမဒွေတ်ဗက်ဂွံင်တရဲတြေံဂ် တီကေတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ၊ တီကေတ် ဟိတ်ကတိန် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ၊ တီကေတ်အရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ၊ တီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)ဒ်အရာပျိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဗ္ဗုတ်မဲ့

ဒေဝတမပြမတွံဂးမဂ္ဂင်ဒွာံဝံ ဂီကုဉ်ရ၊ ဖဲသအီရ၊ လဲလးလေဝ်လဲလးရ၊ မိုဟ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်လေဝ်
ဂပ်ဝ်တီရ၊ ဂပ်ဝ်စောန်ထွေး ကုမိုဟ်ဒေဝတဂမ္တိုင် ဗွဲမဒေးရးရ၊ (ဗုတ်ဂ်) တုဟ်နတီကေတ်
ဒေဝတမပြမတွံဂးမဂ္ဂင်ဒွာံဝံ တွံကို ကုခမီတြုံ ခမီမြ ဥပးတြုံ ဥပးမြဂမ္တိုင်တုရ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သမ္မသ

၆၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ —

ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲနီုနီုယုကမ္မာသဓမ္မ
ညးကုရးဂမ္တိုင် လုပ်လို့ဟ်ကုရးရ။ ပွဲအခါင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမီဂမ္တိုင်
ရဲဝံမွဲး “ယွံခမီတအ်” ရ၊ “ယွံကျက်မ္ပုပိုင်” ရဝံ ခမီဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလ
မ္ပုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယွံခမီတအ် မွဲးတအ်ညး
ဂမ္တိုင် ဇွတ်သပေါတ်တ ပွမဇွတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲ အိုတ်ဟာ” ရဝံ (သွးတရ)။ သွးတရဲဝံမွဲး
ခမီမွဲကေုာ် “ယွံကျက်မ္ပုပိုင် အဲဒိုက် ဇွတ်သပေါတ်တ ပွမဇွတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲရ” ရဝံ
ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ၊ ယွံခမီ တုအဲ မုရဲသတ်လီု ဇွတ်သပေါတ် ပွမဇွတ်သပေါတ်
ပွဲအပွဲရော? ရဝံ (သွာန်တရ)။ ပွဲအခါင် ခမီဂ် သုကိုရ၊ အကာဲအရာခမီဂ် သုကိုဖအိုတ်ဂ်
ကိုသျှက်မ္တိုက်စိုတ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ဟံမာန်ရ။

သွးတ ရဲဝံမွဲး တီလပိုင်အာနန္တု “ယွံကျက်မ္ပုပိုင် ဒေးအခါင်ဂပ်ဝ်တွံခရ်ရ၊ ယွံကျက်
မလေပ်သွးတ ဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး ဒေးအခါင်ဂပ်ဝ်တွံခရ်ရ၊ အကာဲအရာဇွတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲ
တီလမ္ပုပိုင် ကျက်တြဲတွံ သွာံကလင်ပင်မိုင်ကေတ် နူဇေရင်တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲတု ခမီဂမ္တိုင်
ကြက်ပကင်ရင်လဝ်အိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲရ၊ ယွံအာနန္တု ဒ်သတ်မွဲး
သြပ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ သြပ်သွပုလ်စိုတ် ဗွဲမဒေးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံသွးတရ။
“ယွံကျက်မ္ပုပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမီဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊
တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ တွံကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် ခမီမဇွတ်သပေါတ်ဂ် ဩဒဒိမ်မတွံဂး ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်
မ္ပုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်မဂ္တိုင်မ္တိုင် ကတိုန် ပွဲလောကရ၊ ဒဒိမ်ဝံ မ္ပုကိုဟိုတ် မုခရ်မွဲရော?
မ္ပုကိုဟိုတ်ကတိုန် မုခရ်မွဲရော? မ္ပုကိုကွက်ဇာတ်ကတိုန် မုခရ်မွဲရော? မ္ပုကိုစတမ်ကတိုန်
မုခရ်မွဲရော? မုခရ်မွဲနွံမွဲး ဇရာမရဏာ် ဒ်ရော? မုခရ်မွဲဟွံမဲမွဲး ဇရာမရဏာ် ဟွံဒ်ရော?
ရဲဝံ သွးဇွတ်သပေါတ် ပွမဇွတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲရ။ ခမီမဇွတ်သပေါတ်ဂ် ဩဒဒိမ်မတွံဂး
‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ် မ္ပုတေင်ပကာရတုဟ်တုဟ်မဂ္တိုင်မ္တိုင် ကတိုန် ပွဲလောကရ၊
ဒဒိမ်ဝံတုန် မ္ပုကိုဟိုတ်မွဲးဥပမိ (မတွံဂးခန္ဓ)ရ၊ မ္ပုကိုဟိုတ်ကတိုန်မွဲး ဥပမိရ၊ မ္ပုကိုကွက်ဇာတ်

ကတိန္ဒိမ္မံ ဥပဓိရ၊ မုံကိစ္စတမ်ကတိန္ဒိမ္မံ ဥပဓိရ၊ ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)န္တိမ္မံ ဇရာမရဏာံ နိရ၊ ဥပဓိ (မတွံဂးခန္ဓ) ဟံမဲမ္မံ ဇရာမရဏာံ ဟံဒိရ ရံဝံ (တိရ)။ ခမိံ ‘ဇရာ’ပုမဗျူ ‘မရဏာ’ ပုမဗျူတလေဝံ တိရ၊ ဟိတကတိန္ဒိ ဇရာမရဏာလေဝံတိရ၊ အရာပျိတံ ဇရာမရဏာလေဝံ တိရ၊ ဒေတမဗဗ္ဗေကံ တုဟနအာစိပ(နိဗ္ဗာန်) နိအရာပျိတံ ဇရာမရဏာလေဝံ တိရ၊ ဒေတမကံ လေဝံဓရအတိုင်တိဂ်ဒိတဲ မုံအလေဝံဒေတလုတရ၊ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမ္မံ ခမိ မဒေတမ္မံမဒးရး တုဟနဒဒိခိဝဋ်အိုတ် တုဟနပျိတံကော့ ‘ဇရာ’ ပုမဗျူ ‘မရဏာ’ ပုမဗျူတ ဗ္ဗပကာရအိုတ်သိုရ။

သအာင်နူဂ် ခမိမဇ္ဇိတ်သပေါတ်ဂ် ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)ဝံတုန မုံကိစ္စဟိတ မုဓရမ္မဲရော? မုံကိစ္စဟိတကတိန္ဒိ မုဓရမ္မဲရော? မုံကိစ္စကုဏ်ဇာတ်ကတိန္ဒိ မုဓရမ္မဲရော? မုံကိစ္စတမ်ကတိန္ဒိ မုဓရမ္မဲရော? မုဓရမ္မဲမ္မံမ္မံ ဥပဓိဂ်ဒိရော? မုဓရမ္မဲဟံမဲမ္မံ ဥပဓိဂ် ဟံဒိရော? ရံဝံ သွးဇ္ဇိတ် သပေါတ် ပုမဇ္ဇိတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲရ။ ခမိမဇ္ဇိတ်သပေါတ်ဂ် ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)ဝံ မုံကိစ္စဟိတမ္မံ တဏှာရ၊ မုံကိစ္စဟိတကတိန္ဒိမ္မံ တဏှာရ၊ မုံကိစ္စကုဏ်ဇာတ်ကတိန္ဒိမ္မံ တဏှာရ၊ မုံကိစ္စတမ် ကတိန္ဒိမ္မံ တဏှာရ၊ တဏှာန္တိမ္မံ ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)ဂ် နိရ၊ တဏှာဟံမဲမ္မံ ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)ဂ် ဟံဒိရ ရံဝံ (တိရ)။ ခမိံ ဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)လေဝံ တိရ၊ ဟိတကတိန္ဒိ ဥပဓိလေဝံ တိရ၊ အရာပျိတံ ဥပဓိလေဝံ တိရ၊ ဒေတမဗဗ္ဗေကံ တုဟနအာစိပ (နိဗ္ဗာန်) နိအရာပျိတံ ဥပဓိလေဝံ တိရ၊ ဒေတမကံလေဝံဓရ အတိုင်တိဂ်ဒိတဲ မုံအလေဝံဒေတလုတရ၊ ယံခမိတအံ ခမိဝံ ကော်ခဂး ရံဝံမ္မံ ခမိ မဒေတမ္မံမဒးရး တုဟနဒဒိခိဝဋ်အိုတ် တုဟနပျိတံကော့ဥပဓိ ဗ္ဗပကာရ အိုတ်သိုရ။

သအာင်နူဂ် ခမိမဇ္ဇိတ်သပေါတ်ဂ် တဏှာဝံ ကတိန္ဒိမ္မံ မုဓရမ္မဲ ကတိန္ဒိရော? တန်တမ္မံ မုဓရမ္မဲ တန်တရော? ရံဝံ ဇ္ဇိတ်သပေါတ် ပုမဇ္ဇိတ်သပေါတ် ပွဲအပွဲရ၊ ခမိမဇ္ဇိတ် သပေါတ်ဂ် ပွဲလောကဝံ သဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန် နွံရ။ တဏှာဝံ ကတိ နိမ္မံ ကတိန္ဒိ ပွဲသဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ဝံရ၊ တန်တမ္မံ တန်တ ပွဲသဘ မဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ဝံရ။ ပွဲလောကဝံ သဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာ ယျေန်ဂ် ညးဍဲဂ်ရော? ပွဲလောကဝံ မတ်ဂ် နိသဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ရ၊ တဏှာဝံ ကတိန္ဒိမ္မံ ကတိန္ဒိ ပွဲမတ်ဝံရ၊ တန်တမ္မံ တန်တ ပွဲမတ်ဝံရ။ ပွဲလောကဝံ ကတောဝံဂ် နိသဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ရ ။ ပ ။ ပွဲလောကဝံ မဟ်ဂ် နိသဘမဂပ်ဝံ သျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ရ။ ပွဲလောကဝံ လတံဂ် နိသဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံ သာယျေန်ရ။ ပွဲလောကဝံ ကာယဂ် သဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ရ။ ပွဲလောကဝံ စိတ်ဂ် နိသဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန်ရ၊ တဏှာဝံ ကတိန္ဒိမ္မံ ကတိန္ဒိ ပွဲစိတ်ဝံရ၊ တန်တမ္မံ တန်တ ပွဲစိတ်ဝံရ။

ယံခမိတအံ ပွဲကာလအတိက် မကလိလောန်ကျင်တဲ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင် အိုတ်သို မမ္ဘာ်သေဝ် သဘမဂပ်ဝံသျှိကံဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန် ပွဲလောက ဗ္ဗမဗိုန်ဂ် မမ္ဘာ်

သေ့ဝံဗွဲတသိုၣ် မၤမၤသေ့ဝံဗွဲကြက် မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူယံ မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူဘဲတဲာ် ကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကိုဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ) ဇ္ဇောမောဝ် အိုတ်ရ၊ ညးကိုဥပဓိဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကိုဒဒိန်ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဒဒိန် ဇ္ဇောမောဝ် ဂမၤိုင် တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒိန်ဒိန် ဇကု ပွမဒိန်ဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၤိုင် ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူ ဂကောံဒဒိန်ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ အဲကျာ်တွံရ။

ယံခမိတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြ ခမိဗဗူးဂမၤိုင်အိုတ်သို ကြက်မၤသေ့ဝံ သဘ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲမဗိုန်ဂီ မၤမၤသေ့ဝံဗွဲတသိုၣ် မၤမၤသေ့ဝံ ဗွဲကြက် မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူယံ မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူဘဲ ကြက်ကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ် အိုတ်ရ၊ ညးကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကြက်ကိုဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ) ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဥပဓိဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကြက်ကိုဒဒိန်ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဒဒိန်ဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကြက်တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒိန်ဒိန် ဇကု ပွမဒိန်ဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၤိုင် ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ ကြက်တိတ်ဗူးနူ ဂကောံဒဒိန် ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ အဲကျာ်တွံရ။

ယံခမိတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှော် ခမိဗဗူးဂမၤိုင်အိုတ်သို ဃောမၤသေ့ဝံ သဘ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲမဗိုန်ဂီ မၤမၤသေ့ဝံဗွဲတသိုၣ် မၤမၤသေ့ဝံ ဗွဲကြက် မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူယံ မၤမၤသေ့ဝံဗွဲမစာ်စူးနူဘဲ ကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုတဏှာဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် ကိုဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဥပဓိဇ္ဇောမောဝ် ဂမၤိုင် ကိုဒဒိန်ဇ္ဇောမောဝ်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဒဒိန်ဇ္ဇောမောဝ်ဂမၤိုင် တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယံ ပွမဒိန်ဒိန်ဇကု ပွမဒိန်ဒိန်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမၤိုင် ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဂကောံဒဒိန် ဟံမာန်အိုတ်ရ ရဝံ အဲကျာ် တွံရ။

ယံခမိတအ် ဥပမာတုန် အရက်မူပွဲခရော်ဗရိတ်ကို ချိုက်ပင်တကောံသ်ရ၊ ချိုက်ပင် တကောံသျှိုက်အမြဲရ၊ ချိုက်ပင်တကောံသ်ရ၊ ဝိနိဒ်သ်ဂံလေဝ် အရက်ကို နှံရံခိုင်ကောံ ဂျီရ၊ ပွဲအခိုင် ကြံ မဒးဒင်ပျိုက်ရာန်သကိုတ်ကိုကတ် နဂမ္ဘတဲာ်မၤ ချောင်စိုတ်အိုတ်ဝတ် မဗျိုတ်ဟင် ထင်တ စုစုသုင် ကျင်တရ၊ ကြံ “အမံတြိ အရက်မူပွဲခရော်ဗရိတ်ကို ချိုက်ပင်တကောံသ်ရ၊ ချိုက်ပင်တကောံသျှိုက်အမြဲရ၊ ချိုက်ပင်တကောံသ်ရ၊ ဝိနိဒ် သ်ဂံလေဝ် အရက်ကို နှံရံခိုင်ကောံဂျီရ၊ တုအဲ ယဝ်နွံပိုက်မွဲး သြပ်သုင်ညိ၊ သုင်တမွဲး ဗွဲအစောံသ်ကို ဗွဲမစောံသျှိုက်အမြဲကို ဗွဲအစောံသ်ရ၊ ကြက်ကိုသျှိုက်မၤ တုအဲရ၊ သုင်တဲတုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးပွမသုင်အရက်ကို ပွမချိုတ်လေဝ် ကြက်သွဲးအာစိုပ်ရ၊ ဒဒိန်မဒ်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် ကြက်သွဲးအာစိုပ်ရ” ရဝံ ဟိုသွဲးအိုတ်ရ၊ ကြံ ဟံဗွာ

ရဏာတဲ ဗွဲမပြဟ်ဟောင် သုတ်အရက်နွံဒိုင် အပွဲခရော်ဗရိုတ်ဂ်ရ၊ ဟံသွးကွေံရ၊ တြံဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးပွမသုင်အရက်ဂ် သွးအာစိုပ် ပွမချိုတ်ကိုဒ် ဒိုင်မဒ်ဆိုက်ညောန်ကို ချိုတ်ကိုဒ်ရ။

ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် ပွဲကာလအတိက် မကလိလောန်ကျင်တဲ သဘ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ။ ပ ။ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံ ။ ပ ။ ပွဲကာ လပစ္စုပ္ပန်လျှဟ် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်အိုတ်သို ဃောမဟ်သေဝ် သဘ်မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ် သာယျေန် ပွဲလောကဗွဲဗိုန်ဂ် မဟ်သေဝ်ဗွဲတသိုမ် မဟ်သေဝ်ဗွဲကြက် မဟ်သေဝ်ဗွဲမစာ်စူး နူယဲ မဟ်သေဝ် ဗွဲမစာ်စူးနွဲဘဲဂ် ကိုတဏှာဇော်မောင်အိုတ်ရ၊ ညးကိုတဏှာဇော်မောင်ဂမ္တိုင်ဂ် ကိုဥပဓိ (မတွံဂးခန္ဓ) ဇော်မောင်အိုတ်ရ၊ ညးကိုဥပဓိဇော်မောင်ဂမ္တိုင်ဂ် ကိုဒိုင် ဇော်မောင် အိုတ်ရ၊ ညးကိုဒိုင် ဇော်မောင်ဂမ္တိုင်ဂ် တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူ ပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင်ဇကု ပွမဒ်ဒိုင်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင် ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဂကောံဒိုင် ဟံမာန်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအတိက် မကလိလောန်ကျင်တဲ ခမိဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဟ် သေဝ် သဘ်မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲဟံဗိုန်ဂ် မဟ်သေဝ်ဗွဲဒိုင် မဟ်သေဝ်ဗွဲမဟံဂ်ကြက် မဟ်သေဝ်ဗွဲယဲ မဟ်သေဝ်ဗွဲဘဲတဲဂ် ပါသွးကွေံတဏှာအိုတ်ရ၊ ညးပါ သွးကွေံတဏှာဂမ္တိုင်ဂ် ပါသွးကွေံဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကွေံဥပဓိဂမ္တိုင်ဂ် ပါသွးကွေံ ဒိုင်အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကွေံဒိုင်ဂမ္တိုင်ဂ် တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင်ဇကု ပွမဒ်ဒိုင်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ် ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဂကောံဒိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံ သမဏဗြာဟ္မဏဂမ္တိုင်အိုတ်သို ကြက်မဟ်သေဝ် သဘ်မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲဟံဗိုန်ဂ် မဟ်သေဝ်ဗွဲဒိုင် မဟ်သေဝ် ဗွဲမဟံဂ်ကြက် မဟ်သေဝ်ဗွဲယဲ မဟ်သေဝ်ဗွဲဘဲဂ် ကြက်ပါသွးကွေံ တဏှာအိုတ်ရ ။ ပ ။ ကြက်တိတ်ဗူးနူဂကောံဒိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှဟ် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်အိုတ်သို ဃောမဟ်သေဝ် သဘ် မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲဟံဗိုန်ဂ် မဟ်သေဝ်ဗွဲဒိုင် မဟ်သေဝ် ဗွဲမဟံဂ်ကြက် မဟ်သေဝ်ဗွဲယဲ မဟ်သေဝ်ဗွဲဘဲဂ် ပါသွးကွေံ တဏှာအိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကွေံ တဏှာဂမ္တိုင်ဂ် ပါသွးကွေံဥပဓိ(မတွံဂးခန္ဓ)အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကွေံဥပဓိဂမ္တိုင်ဂ် ပါသွးကွေံဒိုင် အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကွေံဒိုင်ဂမ္တိုင်ဂ် တိတ်ဗူးနူပမတန်ပဋိသန္နိ ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင်ဇကု ပွမဒ်ဒိုင်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနူဂကောံဒိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ အဲကျက်တွံရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် အရက်မွဲပွဲခရော်ဗရိုတ်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ၊ ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ။ ခိုန်ဒ်သ်ဂ်လေဝ် အရက်ဂ် နှံခဒိုင်ကောံဂ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တြံ မဒးဒင်ပျိုပျိုက်ရန်သကိုတ်ကိုက်ကတ် နဂမ္တဲဂမ္တိုင် မချောင်စိုတ်အိုတ်ဝေတ် မချိုတ်ဟင် ထင်တ် စုစုသုင်ဂ် ကျင်တ်ရ၊ တြံဂ် “အမံတြံ အရက်မွဲပွဲခရော်ဗရိုတ်ဂ် ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ၊ ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ။ ချိုက်ပေတ်ကောံသ်ရ။ ခိုန်ဒ်သ်ဂ်လေဝ် အရက်ဂ် နှံခဒိုင်ကောံဂ်ရ၊ တုအဲ ယဝ်နွံပိုက်မွဲး ဩဝ်သုင်ညါ၊ သုင်တ်မွဲး ပွဲအစောံသ်ကို ပွဲမစောံသ်ရ၊ အမြဲဂ်ကို ပွဲအစောံသ်ရ၊ ကြက်ကိုသျှိုက်မျိုက်တုအဲရ၊ သုင်တ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးပွမသုင်အရက်ဂ် ပွမချိုတ်လေဝ် ကြက်သွးအာစိုပ်ရ၊ ဒဒိုင်မဒ်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် ကြက်သွးအာစိုပ်ရ” ရဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုတြံဂ်ရ— “အဲ တုဟ်နပိပွင်ကောံ ပွမတဟင်ထင်ဝံ နကိုသ်ကို နကိုလျိုင်သ်တိုတ်ထွတ်ကို နကိုသ်တိုတ်မန်ရက်စိုက်ကို နကိုဂဉ်မွဲယုလောဏသောဝီရကကိုဂ် သုဟ်ရဝေရ၊ အရက်မဟံလေဝ် ကတိဗဒ်ကို တုဟ်နမွဲကိုဒတုမြမောဝ် တုဟ်နဒ်တသိုဝ်လုက်ကာလမဂိုင်သောံ ကုအဲဂ် အဲဟံသုင်ရ” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ တြံဂ် ဗွာရဏာတုမွဲးဟံသုင်တ် အရက်မွဲပွဲခရော်ဗရိုတ်ဂ်တု သွးကွဟ်ထောံရ၊ တြံဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဂ် ပွမချိုတ်လေဝ်ဟံဒးအာစိုပ်ရ၊ ဒဒိုင်မဒ်ဆိုက်ညောန် ကိုချိုတ်လေဝ် ဟံဒးအာစိုပ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပသုဟ်သ်ဝံဟောင် ပွဲကာလအတိက်မကလိလောန်ကျင်တ် ခမီဗဗ္ဗဂမ္တိုင်အိုတ်သို မဟ်သောဝ် သာမဂပ်ဝံသျှိုက်ဆာန် မဂပ်ဝံသာယျေန် ပွဲလောက ပွဲဟံဗိုန်ဂ် မဟ်သောဝ်ပွဲဒဒိုင် မဟ်သောဝ်ပွဲမဟံကိုကြက် မဟ်သောဝ်ပွဲယဲ မဟ်သောဝ်ပွဲဘဲတုဂ် ပါသွးကောံ တဏှာအိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကောံတဏှာဂမ္တိုင် ပါသွးကောံဥပဓိ(မတွံးခန္ဓ)အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကောံဥပဓိဂမ္တိုင် ပါသွးကောံဒဒိုင်အိုတ်ရ၊ ညးပါသွးကောံဒဒိုင်ဂမ္တိုင် တိတ်ဗုဒ္ဓပမတန်ပဋိသန္ဓိ ပွမဗျု ပွမချိုတ် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒဒိုင်ဇကု ပွမဒ်ဒဒိုင်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ပွမသကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗုဒ္ဓကောံဒဒိုင်အိုတ်ရ ရဝံ အဲကျိတ်တံရ။

ယုံခမိတအ် ပုကာလအနာဂတ်ကြံ ။ ပ ။ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှာဟ် ခမိပဗ္ဗေဒမ္မိုင် အိုတ်သို ဃောမ္မာသေ့ဝ် သတ်မဂ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မဂ်ဝ်သာယျေန် ပွဲလောက ဗွဲဟုံဗိုန်ဂှို မ္မာသေ့ဝ် ဗွဲဒိဋ္ဌိမ္မာသေ့ဝ် ဗွဲမဟုံကျိုက်က မ္မာသေ့ဝ်ဗွဲယဲ မ္မာသေ့ဝ်ဗွဲဘဲဂှို ပါသွေးကွဲ တဏှာအိုတ်ရ၊ ညးပါသွေးကွဲ တဏှာဂမ္မိုင်ဂှို ပါသွေးကွဲဥပဓိ(မတွံးခန္ဓ)အိုတ်ရ၊ ညးပါ သွေးကွဲဥပဓိဂမ္မိုင်ဂှို ပါသွေးကွဲဒိဋ္ဌိအိုတ်ရ၊ ညးပါသွေးကွဲဒိဋ္ဌိဂမ္မိုင်ဂှို တိတ်ဗူးနုပမတန်ပဋိ သန္တိ ပုဗ္ဗဗျူ ပုဗ္ဗချိုတ် ပုဗ္ဗစံင်တူပူဆာ ပုဗ္ဗလရီအ်ယာံ ပုဗ္ဗဒိဋ္ဌိဇေယျ ပုဗ္ဗဒိဋ္ဌိစိုတ် ပုဗ္ဗ ချောင်စိုတ် ဗွဲသကာတ်မြဟ်ဂမ္မိုင်အိုတ်ရ၊ တိတ်ဗူးနုဂကောံဒိဋ္ဌိအိုတ်ရ ရဝံ အဲကျော် တွံရဂ် (သွေးတ်ရ)။

၇။ သုတ်နဠကလာပီ

၆၇။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကောံတီလပိုင်မဟာကောဠိကဂမ္ဘိုင် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကူသိပတနမိဂဒါဝိန် ဇေရင်ချင်ဗာရာဏသီအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင် မဟာကောဠိက ပွဲအခိုင်သင်တဲပယျာံတဲစိုဟ် ဒွါက်ကတိုနုဒ္ဒဲမသတင်ဒိုင်ညးမွဲဝေတ်တဲ ပြာပ် အာဇေရင်တီလပိုင်သာရိပိုတ်တဲ ဟိုပတဲကောံဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံ တီလပိုင်သာရိပိုတ်မွဲစွဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကောတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုတဲ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပသော်ရော? ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ကို အလို ဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ ညးသအာင်ဂပ်ဝံသဟ။ ဇေကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသဟ။ ယံဆက်ဟံသေင်မွဲး ဇေမရဏကို ဇေကုညးသအာင်သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသဟံသေင်တဲ ကတိုဒ် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ဟာ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တုကောဠိက ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်ကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ညးသအာင်ဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသလေဝ် ဟံသေင်ရ။ ဇေမရဏကို ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသဟံသေင်တဲ ကတိုဒ် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံသေင်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ပမတန်ပဋိသန္တိကို ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် ကတိုဒ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပသော်ရော? ဇာတိကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ ညးသအာင် ဂပ်ဝံ သဟ။ ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသဟ။ ယံဆက်ဟံသေင်မွဲး ဇာတိကို ဇေကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသဟံသေင်တဲ ကတိုဒ် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံကောန်တုကောဠိက ဇာတိကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ညးသအာင် ဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသလေဝ် ဟံသေင်ရ။ ဇာတိကို ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသဟံသေင်တဲ ကတိုဒ်သိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံသေင်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ် ဘဝကို ဇာတိကတိုဒ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပသော်ရော? ဘဝကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ ။ ပ။ ဥပါဒါန်ကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ တဏှာကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ ဝေဒနာကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ ဖဿကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ သဠာယတနကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟ။ နာမ်ရုပ်ကို အလိုဇေကု ဂပ်ဝံသဟ။ ညးသအာင်ဂပ်ဝံ သဟ။ ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသဟ။ ယံဆက် ဟံသေင်မွဲး နာမ်ရုပ်ကို ဇေကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသဟံသေင်တဲ ကတိုဒ် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီပုန်ရ။ ယွံကောန်တုကောဠိက နာမ်ရုပ်ကို အလိုဇေကုဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ညးသအာင်ဂပ်ဝံသဟံသေင်ရ။ ဇေကု ညးသအာင် သိုညးဓါတု ဂမ္ဘိုင်ဂပ်ဝံသလေဝ် ဟံသေင်ရ။ နာမ်ရုပ်ကို ဇေကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံသဟံ သေင်တဲ ကတိုဒ် သိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံသေင်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝိညာဏ်ကို နာမ်ရုပ်ကတိုဒ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ပသင်္ဂရာ? ‘ဝိညာဏ်’ ပွမတိၣ် အလိုဧကုဂပ်ဝံသွဟာ၊ ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွဟာ၊ ဧကုညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂပ်ဝံသွဟာ၊ ယံဆၣ်ဟံသေင်မွဲး ဝိညာဏ်ၣ် ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်တဲ ကတိၣ်နိ သိုဟံမဲကို ဟိုတ်ဟာ ရဲဝံ ဂရင်ပတီၣ်ပုန်ရ။ ယွံကောန်တုကောဠိက ဝိညာဏ်ၣ် အလိုဧကုဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်ရ၊ ညးသအာင် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်ရ၊ ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂပ်ဝံ သွလေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ်ၣ် ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်တဲ ကတိၣ်နိ သိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုနိ ဟိုတ်နူဟိုတ်နာမ်ရုပ်ၣ် ဝိညာဏ် ကတိၣ်နိရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံကောန်တုကောဠိက နာမ်ရုပ်ၣ် အလိုဧကုဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်ရ၊ ညးသအာင်ဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်ရ၊ ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂပ်ဝံသွလေဝ် ဟံသေင်ရ၊ နာမ်ရုပ်ၣ် ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်တဲ ကတိၣ်နိ သိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုနိ ဟိုတ်နူဟိုတ်ဝိညာဏ်ၣ် နာမ်ရုပ်ကတိၣ်နိရ ရဲဝံ ဂလာန်တီလပိုင်ညာရိပိုတ်တံၣ် လှဟ်ဟေင် ဝိုညးဂမ္တိုင် ဝံတီကေတ်အိုတ်ရ။

ယွံကောန်တုကောဠိက ဝိညာဏ်ၣ် အလိုဧကုဂပ်ဝံသွ ဟံသေင်ရ၊ ညးသအာင်ဂပ်ဝံ သွဟံသေင်ရ၊ ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင်ဂပ်ဝံသွလေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ်ၣ် ဧကု ညးသအာင် သိုညးဓါတုဂမ္တိုင် ဂပ်ဝံသွဟံသေင်တဲ ကတိၣ်နိသိုဟံမဲကိုဟိုတ်လေဝ် ဟံ သေင်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုနိ ဟိုတ်နူဟိုတ်နာမ်ရုပ်ၣ် ဝိညာဏ်ကတိၣ်နိရ ရဲဝံ ဂလာန်တီလပိုင်ညာရိ ပိုတ်တံၣ် လှဟ်ဟေင် ဝိုညးဂမ္တိုင် ဝံတီကေတ်(မ္မေ)အိုတ်ပုန်ရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် အရထဓရမဂပ်ဝံတံၣ်ပံ ပသင်္ဂသမ္ဘိရော? ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု နိသင်္ဂမ္တံး ကြက်သွက်ဥပမာ ကုတုအဲရ၊ ပွဲလောကဝံ ညးမ္တုကိုပညာဂမ္တိုင် လှိုၣ် တီကေတ်အရထအဓိပ္ပါယ် ဂလာန်မဂပ်ဝံဟိုသွး နကိုဥပမာအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တု ဥပမာတုနိ ကပိုတ်စန်ဂမ္တိုင်ဓါစန် ဗွဲဒိုင်ရင်သကအံတဲ တန်တံအိုတ်ရ၊ ယွံကောန်တု တုပံ သွဟ်သင်္ဂဟေင်ရ ဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ်ၣ် ဝိညာဏ်ကတိၣ်နိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ်ၣ် နာမ်ရုပ်ကတိၣ်နိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ် သဠာယတနကတိၣ်နိရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် သဠာယတန ဖဿကတိၣ်နိရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမကတိၣ်နိ ဗွဲဒိုင် အလံအိုတ်သိုဝံ နိရ။ ယွံ ကောန်တု ပှောဝ်ကိုကပိုတ်စန်ဂမ္တိုင်ၣ် ယဝ်တံင်ဂြကေတ် မ္မစန်မ္တံး၊ မ္မစန်ၣ် ဒေါမ်ဇော်ရ၊ ယဝ်တံင်ဂြစန်သအာင်မ္တံး၊ စန်သအာင်ၣ် ဒေါမ်ဇော်ရ၊ ယွံကောန်တု တုပံသွဟ်သင်္ဂဟေင် ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ၣ်ပျိုတ်ၣ် ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဝိညာဏ်ပျိုတ်ၣ် နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ၣ် သဠာယတနပျိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူသဠာယတနပျိုတ်ၣ် ဖဿပျိုတ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံ ပွမပျိုတ် ဗွဲဒိုင်အလံအိုတ်သိုဝံ နိရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် (ခရ်ဂ်) နှိအမ်သဝ်ကွံရ၊ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် (ခရ်ဂ်) ဟွံကောင်နှိမွဲလှေ နှိကွင်ရသွံ၊ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂပ်ဝ်တွံခရ်ဝံ ဗွဲမဒးရးလောန်ရ၊ ခရ်တီလ ပိုင်သာရိပိုတ် မဂပ်ဝ်တွံဝံလေဝ် ပိုင်ဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် သွအနုမောဒနာ နကုဝတ္ထုဂမ္တိုင် ပိစှော်တြရ။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ယဝ်တွံခရ် တုဟ်နအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နလလမ်ပျိုတ် ဇရာမရဏမ္မး ခမိ ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံခရ် ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ယဝ်ဒွေတ်တ တုဟ်နအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နလလမ်ပျိုတ် ဇရာမရဏမ္မး ခမိ မဒွေတ်တ ဒွေတ်မဗွဲကုခရ် ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမအိုန်ဇရ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်ပွမလ လမ်ပျိုတ် ဇရာမရဏာ် ဟွံစောဲလံာ်တဲ နှိညးတိတ်ဗူး(နုကိလေသဂမ္တိုင်)မ္မး ခမိ အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ပွဲဘဝဂတမတ် ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ။ ခမိဂ် ဇာတိ ။ ပ ။ ဘဝ။ ဥပါဒါန်။ တဏှာ။ ဝေဒနာ။ ဖဿ။ သဠာယတန။ နာမ်ရုပ်။ ဝိညာဏ်။ သင်္ခါရဂမ္တိုင်။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ယဝ်တွံခရ် တုဟ်နအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နလလမ်ပျိုတ် အဝိဇ္ဇာမ္မး ခမိ ‘ဓမ္မကထိက’ ညးတွံခရ် ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ယဝ်ဒွေတ်တ တုဟ်နအိုန်ဇရ တုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ် တုဟ်နလလမ်ပျိုတ် အဝိဇ္ဇာမ္မး ခမိ မဒွေတ်တ ဒွေတ်မဗွဲကုခရ်ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ။ ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် ခမိဂ် ဟိုတ်ပွမအိုန်ဇရ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနုထွေန်စပ် ဟိုတ်ပွမလလမ်ပျိုတ် အဝိဇ္ဇာ် ဟွံစောဲလံာ်တဲ နှိညးတိတ်ဗူး (နုကိလေသဂမ္တိုင်)မ္မး ခမိ အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ပွဲဘဝဂတမတ် ရဲဝံ ထေက်ကိုသွးရ (သွးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ကောသမ္ဘိ

၆၈။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုင်မုသိလ တီလပိုင်ပဝိဋ္ဌ တီလပိုင်နာရဒ ကောံတီလ ပိုင်အာနန္ဒဂမ္တိုင် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဘာယောသိတာရံ ဇရေင်ချင်ကောသမ္ဘိအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ပဝိဋ္ဌ ဂရင်ပတိ တီလပိုင်မုသိလ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကောန်တုမုသိလ ပါကွေံ နူ ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေံညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွိက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိ ဝိတက္က’ ပွမချပ်အကာဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတိတ်ရဲဝံမ္မး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ဇရာမရဏကတိုန်ရဲဝံ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်မုသိလဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကွေံနူ ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေံ ညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွိက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ပွမချပ်အကာဲ အရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမ္မး ဟိုတ်နူ ဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ဇရာမရဏကတိုန်ရဲဝံ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ သွးရ။

ယွံကောန်တုမုသိလ ပါကော့နူ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတော့ညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတီတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ဇာတိကတိုန်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်မုသိလဟာ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒါနိဂ် ဘဝက တိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂ် ဥပါဒါနိကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒ နာဂ် တဏှာကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ် သဇိုင်သဠာယတနဂ် ဖဿကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရုပ်ဂ် သဠာယတန ကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ်ဂ် နာမ်ရုပ်ကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် သင်္ခါရဂ် ဝိညာဏ်ကတိုန်ရဲ ရဲဝံ့။ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတီကေတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင် အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရမ္ပိုင် ကတိုန်အိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင်ဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကော့ နူ‘သဒ္ဓါ’ ပွမ ပတော့ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမ ချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရမ္ပိုင် ကတိုန်အိုတ်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရဲ ရဲဝံ့ သုးရ။

ယွံကောန်တုမုသိလ ပါကော့နူ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတော့ညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတီတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်ဂ် ဇရာ မရဏပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်မုသိလဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကော့ နူ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတော့ ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမချပ် အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲး ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်ဂ် ဇရာမရဏပျိုတ်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရဲ ရဲဝံ့ သုးရ။

ယွံကောန်တုမုသိလ ပါကော့နူ‘သဒ္ဓါ’ပွမပတော့ညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတီတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ်ဂ် ဇာတိ ပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်မုသိလဟာ။ ။ ပ။ ဟိုတ်နူဥပါဒါနိပျိုတ်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒါနိပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဝေဒနာပျိုတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဖဿပျိုတ်ဂ် ဝေဒနာပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူသဠာယတနပျိုတ်ဂ် ဖဿပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်ဂ် သဠာယတနပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူဝိညာဏ်ပျိုတ်ဂ် နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဟိုတ်နူသင်္ခါရပျိုတ်ဂ် ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရဲ ရဲဝံ့။ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတီကေတ် ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်အဝိဇ္ဇာပျိုတ်ဂ် သင်္ခါရပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင်ဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကော့ နူ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတော့ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝါတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မ တွံမွဲး ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာပျိုတ်ဂ် သင်္ခါရပျိုတ်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရဲ ရဲဝံ့ သုးရ။

ယွံကောန်တုမုသိလ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲးဘဝပျိုတ်ဂ် နိဗ္ဗာန်ရဝံ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်မုသိလဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲးဘဝပျိုတ်ဂ် နိဗ္ဗာန်ရဝံ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ သွးရ။

ဒိသင်္ဂုမ္ပး တီလပိုင်မုသိလဂ် တုအရုန် အာသဝအိုတ်အာတဲဟာ ရဲဝံ သွာန်ရ။ သွာန်ရဲဝံမွဲး တီလပိုင်မုသိလ ဒိုင်ကွပ်သေ့သိုတ်ဇြေ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလနာရဒဂ် “ယွံကောန် တုပဝိဋ္ဌ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အဲ သိုက်ကလိဝံသွာန်ဂ်ရ၊ သွာန်ဂ် ဩဝံသွာန်အဲညါ၊ အဲ ကြက်သိုက် ကုတုအဲရ” ရဲဝံ သွးကိုတီလပိုင်ပဝိဋ္ဌရ။ တီလပိုင်နာရဒ ဩဝံကိုကလိဝံသွာန် ဂ်ညါ၊ အဲဒိုက် ကြက်သွာန် တီလပိုင်နာရဒ သွာန်ဂ်မွဲး တီလပိုင်နာရဒ ဩဝံသိုက်သွာန် အဲဒိုက်ဂ်ညါ။

ယွံကောန်တုနာရဒ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲးဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတ်ဂ် ဇရာမရဏ ကတိန်ရဲဝံ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်နာရဒဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေ ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မ တွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဇာတ်ဂ် ဇရာမရဏကတိန်ရဲဝံ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ သွးရ။

ယွံကောန်တုနာရဒ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ဇာတ်ကတိန်ရဲဝံ နွံဒိုင် ကုတီလပိုင်နာရဒဟာ ။ ပ။ ဉာဏ်ဇကုပိုင် မတိကေတ် ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရမ္ပိုင် ကတိန်အိုတ်ရဲဝံ နွံဒိုင်ဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရ ပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအ်စေအ်တဲ ပွမသျှိုက် မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲး ဟိုတ်နူဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရမ္ပိုင် ကတိန်အိုတ်ရဲဝံ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ သွးရ။

ယွံကောန်တုနာရဒ ပါကျေန္တု‘သဒ္ဓါ’ပွမပတေညးသအာင် ‘ရုစိ’ပွက်ဇကု ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိဝိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်

စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇေယျာပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်တဲ ဇရာ မရဏပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတိလပိုင်နာရဒဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါက္ခေ နူ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေၣ် ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇေယျာ ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိတက္က’ ပွမချပ် အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲး ဟိုတ်နူဇာတိပျိုတ်တဲ ဇရာမရဏပျိုတ်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ့ သွးရ။

ယွံကောန်တုနာရဒ ပါက္ခေ နူ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေၣ်ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇေယျာ ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇေယျာပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်နူဘဝပျိုတ်တဲ ဇာတိ ပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတိလပိုင်နာရဒဟာ ။ ပ ။ ဉာဏ်ဇေယျာပိုင် မတိကေတ်ရဲဝံ့မွဲး ဟိုတ်အဝိဇ္ဇာ ပျိုတ်တဲ သင်္ခါရပျိုတ်ရဲဝံ့ နွံဒိုင်ဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါက္ခေ နူ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေၣ်ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇေယျာ ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲး ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာ ပျိုတ်တဲ သင်္ခါရပျိုတ်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ့ သွးရ။

ယွံကောန်တုနာရဒ ပါက္ခေ နူ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေၣ်ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက်ဇေယျာ ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ် စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဉာဏ်ဇေယျာပိုင် မတိတ်ရဲဝံ့မွဲးဘဝပျိုတ်တဲ နိဗ္ဗာန်ရဲဝံ့ နွံဒိုင် ကုတိလပိုင်နာရဒဟာ။ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ ပါက္ခေ နူ ‘သဒ္ဓါ’ ပွမပတေၣ်ညးသအာင် ‘ရုစိ’ ပွက် ဇေယျာ ‘အနုဿဝ’ ပွမမိင်မွဲအဆက် ‘အာကာရပရိတက္က’ ပွမချပ်အကဲအရာ ‘ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ’ ချပ်ကွေတ်စေအံစေအံတဲ ပွမသျှိုက်မျိုက်တဲ ဟိုတ်မတွံမွဲးဘဝပျိုတ်တဲ နိဗ္ဗာန်ရဲဝံ့ အဲတီရ၊ အဲညာတ်ရ ရဲဝံ့ သွးရ။

ဒိသင်္ဂုဏ်မွဲး တိလပိုင်နာရဒတဲ တုအရုန်အာသဝအိုတ်အာတဲဟာ ရဲဝံ့ သွာန်ရ။ ယွံကောန်တု ဘဝပျိုတ်တဲ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ့ ဂပ်ညာတ်ကေတ် နက္ခိလညာတ်ဉာဏ် (မဂ်)ပညာ ဒးရး အတိုင်ညံ့စွတ်ရ၊ တုအရုန်အာသဝအိုတ်အာတဲတုနံ ဟံသေင်ဏီရ။ ယွံကောန်တု ဥပမာတုနံ ပွဲတရကန္တာတဲ ချက်ကမ္ပိုင်နွံရ၊ ပွဲချက်ကမ္ပိုင်တဲ ဇုက်ကို ချေင်(နင်)ကို ဟံမဲရ၊ ပွဲအခိုင်တဲ တြံဂ် မွဲကိုဇေယျာမဏ္ဍိတဲတဲ ဟိုတ်မဂပ်ပျိုက်ရာန်သကိုက်နက္ခိမဏ္ဍိ ချေင်စိုတ်အိုတ်ခေတ်တဲ ဗျိုထင်ချက်တဲ ကျင်တရ၊ တြံဂ် ဂစိုင်ရင်ချက်ကမ္ပိုင်တဲရ၊ ချက်ရဲဝံ့ဟေင် လညာတ်ဉာဏ် ဒိကုတြံဂ်ရ၊ နက္ခိဇေယျာတုနံ ဟဝံတုတ်ဒွံကေတ်ရ၊ ယွံကောန်တု တုပသုဟ်သင်္ဂုဏ်ဟေင် ဘဝ ပျိုတ်တဲ နိဗ္ဗာန်ရ ရဲဝံ့ ဂပ်ညာတ်ကေတ် နက္ခိလညာတ်ဉာဏ် (မဂ်)ပညာဒးရး အတိုင်ညံ့ စွတ်ရ၊ တုအရုန်အာသဝအိုတ်အာတဲတုနံ ဟံသေင်ဏီရ ရဲဝံ့ သွးရ။

သွးတဲရဲဝံ့မွဲး တိလပိုင်အာနန္ဒတဲ ယွံကောန်တုပဝိဋ္ဌ တိလပိုင်နာရဒ မဟိုသွး ရဲဝံ့တဲ တုအဲ မုမိက်ဟိုဏီရော? ရဲဝံ့သွးကို တိလပိုင်ပဝိဋ္ဌရ။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ တိလပိုင်

နာရဒ မဟိုသုးရံဝံ ပါနုခိုဟ်ဆဲ ပါနုဟံမ္မဲကိုဒုဟ်တဲ မုမ္မဲလေဝ် အဲဒိုက်ဟံမိက်ဟိုရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဥပယန္တိ

၆၉။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိ ဇေရင်ချင်သာရဝံရ။ ပွဲအခိုင် ၂။ ပ။ ယွံခမိတအ် မှာသွိဒ် ညှပ်ပင် တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံစီကြိုင်ဇော်ဂမ္တိုင်ရ။ စီကြိုင်ဇော်ဂမ္တိုင် ညှပ်ပင်တွိုဟ်အိုတ်မွဲး ကိုပင် တံစီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ စီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ညှပ်ပင်တွိုဟ်အိုတ်မွဲး ကိုပင်တံလွအင် လှာဇော်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ လွအင်လှာဇော်ဂမ္တိုင် ညှပ်ပင်တွိုဟ်အိုတ်မွဲး ကိုပင်တံလွအင်လှာ သုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် အဝိဇ္ဇာပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံ သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ။ သင်္ခါရဂမ္တိုင်ပင်တွိုဟ်အိုတ်မွဲး ကိုပင်တံဝိညာဏ်အိုတ်ရ။ ဝိညာဏ်ပင် တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံနာမ်ရုပ်ရ။ နာမ်ရုပ်ပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံသဠာယတနရ။ သဠာယ တနပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဖဿရ။ ဖဿပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဝေဒနာရ။ ဝေဒနာ ပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံတဏှာရ။ တဏှာပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဥပါဒါနိရ။ ဥပါဒါနိ ပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဘဝရ။ ဘဝပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဇာတိရ။ ဇာတိပင်တွိုဟ်မွဲး ကိုပင်တံဇရာမရဏရ။

ယွံခမိတအ် ညှပ်မှာသွိဒ်ယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်စီကြိုင်ဇော်ဂမ္တိုင်ရ။ စီကြိုင်ဇော်ဂမ္တိုင် ယအ်ဇော်အိုတ်မွဲး ကိုယအ်ဇော်စီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ စီကြိုင်သုတ်ဂမ္တိုင် ယအ်ဇော်အိုတ်မွဲး ကိုယအ်ဇော်လွအင်လှာဇော်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ လွအင်လှာဇော်ဂမ္တိုင်ယအ်ဇော်အိုတ်မွဲး ကိုယအ် ဇော်လွအင်လှာသုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သ်ဝံဟောင် အဝိဇ္ဇာယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်သင်္ခါရဂမ္တိုင်ရ။ သင်္ခါရဂမ္တိုင်ယအ်ဇော်အိုတ်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဝိညာဏ်အိုတ်ရ။ ဝိညာဏ် ယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်နာမ်ရုပ်ရ။ နာမ်ရုပ်ယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်သဠာယတနရ။ သဠာ ယတနယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဖဿရ။ ဖဿယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဝေဒနာရ။ ဝေဒနာ ယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်တဏှာရ။ တဏှာယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဥပါဒါနိရ။ ဥပါဒါနိယအ် ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဘဝရ။ ဘဝယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ်ဇော်ဇာတိရ။ ဇာတိယအ်ဇော်မွဲး ကိုယအ် ဇော်ဇရာမရဏရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်သုသိမ

၇၀။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲကို ဗ္ဗစ္စတဲလ္လိလဝ်ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒ် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ ဂွံဒင်သွ ရှေ့သော်ရဲရ။ ဂွံဒင်သွအဲပရဲရ။ ဂွံဒင်သွခွဲသွရ။ ဂွံဒင်ပူဇရ။ ဂွံဒင်သွဇော်သဝ် အောပ်မာရ။ ကလိဂွံသုပိဏ္ဍပါတ် ဘာသုသတ်တိက်သုဒိုင် ဂဠုမဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမ္မီ မစေ့စးကိုယဲ ဂမ္တိုင်ရ။ ခမီသင်လေဝ် ဂွံဒင်သွရှေ့သော်ရဲရ။ ဂွံဒင်သွအဲပရဲရ။ ဂွံဒင်သွခွဲသွရ။ ဂွံဒင်ပူဇရ။ ဂွံဒင်သွဇော်သဝ်အောပ်မာရ။ ကလိဂွံသုပိဏ္ဍပါတ်ဘာသုသတ်တိက်သုဒိုင်ဂဠု မဒ်ကြိယာ ဗာပင်ပွဲလမ္မီ မစေ့စးကိုယဲဂမ္တိုင်ရ။ ပြဘာဇဂ္တိုင် မ္မံကိုကွေတ်မူးသာသနာတုန် ဟဂွံဒင် သွရှေ့သော်ရဲအိုတ်ရ။ ဟဂွံဒင်သွအဲပရဲအိုတ်ရ။ ဟဂွံဒင်သွခွဲသွအိုတ်ရ။ ဟဂွံဒင်ပူဇအိုတ်ရ။ ဟဂွံဒင်သွဇော်သဝ်အောပ်မာအိုတ်ရ။ ဟံကလိဂွံသုပိဏ္ဍပါတ် ဘာသုသတ်တိက်သုဒိုင် ဂဠုမဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမ္မီ မစေ့စးကိုယဲဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ပွဲအခါဒ် ပြဘာဇသုသိမ မွဲဟာန်ကောပ်ရိသာတ်ပြဘာဇမဂ္တိုင်ပဒတ်ဒိုင် ပွဲချင် ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒ် ပရိသာတ်ပြဘာဇသုသိမဂမ္တိုင် ဟိုသွးကိုပြဘာဇသုသိမ ဂလာန်ဝံ အိုတ်ရ။ “ယွံကောန်တုသုသိမ တုအဲ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ ဩဝ်ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ပွဲဇရေင် ခမီဂေါတမညိ၊ တုအဲ ကတ်ဗတောန်ကေတ်ခရဲတု ဩဝ်ဖျေပ်တိုန်ကို ဝိုညးဂမ္တိုင်ညိ၊ ဝိုညး ဂမ္တိုင် ကတ်ဗတောန်ကေတ်ခရဲတု ကြက်တွံခရဲကို ကုမ္ပိတ်မဂ္တိုင်အိုတ်ရ။ ဟိုတွံရဲဝွံမူး ဝိုညးဂမ္တိုင်လေဝ် ကြက်ဂွံဒင်သွရှေ့သော်ရဲအိုတ်ရ။ ကြက်ဂွံဒင်သွအဲပရဲအိုတ်ရ။ ကြက်ဂွံဒင် သွခွဲသွအိုတ်ရ။ ကြက်ဂွံဒင်ပူဇအိုတ်ရ။ ကြက်ဂွံဒင်သွဇော်သဝ်အောပ်မာအိုတ်ရ။ ကြက်က လိဂွံသုပိဏ္ဍပါတ် ဘာသုသတ်တိက်သုဒိုင် ဂဠုမဒ်ကြိယာဗာပင်ပွဲလမ္မီ မစေ့စးကိုယဲဂမ္တိုင် အိုတ်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးအိုတ်ရ။ “ယွံကောန်တုတအ် ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ဟိုသွးတု ပြဘာဇသုသိမ ဒင်ဝန်ကုပရိသာတ်ပြဘာဇဇကုတုမူး ပြာပ်အာဇရေင်တီလပိုင်အာနန္ဒတု ဟိုပတုကွေ် ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ဆက်မိတ် ကောပ်တီလပိုင်အာနန္ဒဗွဲမစွံတု ဂဇော်ကေတ်ပွဲဌာန်မွဲ ဒွဲတုမူး “ယွံကောန်တုအာနန္ဒ အဲဒိုက် နွံပိုက်တုဟ်နဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ပွဲဓမ္မဝိနယ (သာသနာ)ဝံရ” ရဲဝံ ဟိုသွးကိုတီလပိုင်အာနန္ဒရ။

ပွဲအခါဒ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ကော်ကေတ်ပြဘာဇသုသိမ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင် ကျိတြဲတု လှောင်သွဝတ် တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ ဂဇော်ကေတ်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတုမူး “ယွံကျိမ္မံပိုင် ပြဘာဇသုသိမဝံ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ အဲဒိုက် နွံပိုက်တုဟ်နဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြ ပွဲဓမ္မ ဝိနယ (သာသနာ)ဝံရ ရဲဝံ ဟိုသွးရ” ဂရင်ပတီ တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲရ။ ယွံအာနန္ဒ ဒ်သတ် ရ်မူး ဩဝ်သွကိုသာမဏီ ပြဘာဇသုသိမဂ္တိုင် ရဲဝံ သွးတရ။ ပြဘာဇသုသိမ ကလိဂွံဒင် သာမဏီ ကလိဂွံဒင်ခမီပယျင် ပွဲဇရေင်တီလမ္မံပိုင်ကျိတြဲရ။ ပွဲအခါဒ် ခမီဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ဂွင်

“ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဇေတလုတ် ဇေတမပြတဲရ၊ သွပတဲကွဲကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တွဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲသအာင် ဟွံမဲတဲရ” ဂ် တီအိုတ်ရ ရံဝံ ဟိုဂရင်ပတီအရဟတ္တဖိုလ် ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိဋ်သုသိမ သောံမိင်ကေတ်ရံဝံမွဲး “ခမိဂမ္ပိုင်မဂ္ဂိုင်ဂ် ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အိုတ်အာတဲရ၊ ဇေတလုတ် ဇေတမပြတဲရ၊ သွပတဲကွဲကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တွဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲ သအာင် ဟွံမဲတဲရ’ ဂ် တီအိုတ်ရ ရံဝံ ဟိုဂရင်ပတီအရဟတ္တဖိုလ် ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ အိုတ်ရဂး” ရံဝံ (သောံမိင်ကေတ်ရ)။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိဋ်သုသိမ ပြာပ်အာဇရေင် ခမိဂမ္ပိုင် ဂ်တဲ ဟိုပတဲကွဲ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံခမိဂမ္ပိုင်ဂ်မ္မဲစွဲတဲမွဲး ဂဇာ် ကေတ်ပွဲဋ္ဌာန်မ္မဲဒုတဲ “တီလပိဋ်တအ်ညးဂမ္ပိုင် ‘ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဇေတလုတ် ဇေတမပြတဲရ၊ သွပတဲကွဲကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တွဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မဲ သအာင် ဟွံမဲတဲရ’ ဂ် တီအိုတ်ရ ရံဝံ ဟိုဂရင်ပတီအရဟတ္တဖိုလ် ပွဲဇရေင်တီလမ္ပုပိဋ်ကျက်တြဲ အိုတ်ရဂးဂ် ညံဉ်ဒိုင်ဟာ” ရံဝံ သွးကိုခမိဂမ္ပိုင်ရ။ ယွံကောန်တု ညံဉ်ပြရ ရံဝံ သွးအိုတ်ရ။

ယွံတီလပိဋ်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္ပိုင် မတီတ်ရံဝံ မညာတ်တ်ရံဝံဂ် ဒုင်စသိုင်ပွမ နိမိတ်ဗဒ္ဒိက္ခန္တိကြိန္ဒ မ္မုတေင်ပကာရမဂ္ဂိုင်အိုတ်ဟာ၊ သိုက်နိတ်ညးမွဲဝင်လေဝ် နိက္ခုင် မဂ္ဂိုင်အိုတ်ဟာ၊ သိုက်နိတ်မဂ္ဂိုင်လေဝ် နိက္ခုင်ညးမွဲဝင်အိုတ်ဟာ၊ ကိုဇကုဒ်ပြာကဋ် ကိုဇကု ကွဲဗွန်အာတဲ သိုဟံကိုဒ္ဓါဗြုလုက်စုက်ဒး ဗွင်မွဲလွာ်ကွာင်မွဲလွာ် နိမ္မဲလွာ်ဂ် အာတ် ညံဉ်ရဲပွဲ အကးအိုတ်ကိုဟာ။ ပွဲတိုက်လေဝ် သွပမဗျိပ်စှော် ပွမမံက်တိုန် ညံဉ်ရဲပွဲအိုတ်ကိုဟာ။ ပွဲညှိုက်လေဝ် ဟံကိုပါဒကးတဲ အာတ် ညံဉ်ရဲပွဲတိုက်ကိုဟာ။ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ အာတ်ညံဉ်ရဲ ဂစေမ်မ္မုကိုသေင်အိုတ်ကိုဟာ။ ဂိတုတဲဂမ္ပိုင် မ္မုကိုက္ခန္တိကြိန္ဒမဇ္ဇော်ရံဝံ မ္မုကို အာနုဘ်မဇ္ဇော်ရံဝံဂ်လေဝ် ဇွိတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲအိုတ်ဟာ၊ ကေမ်ဇျာပ်ကေတ်မာန် အိုတ်ဟာ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြိုလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိုန် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်အိုတ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံကောန်တု နိဟံမာန်ရ ရံဝံ သွးအိုတ်ရ။

ယွံတီလပိဋ်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္ပိုင် မတီတ်ရံဝံ မညာတ်တ်ရံဝံဂ် မိင်ကေတ်ရမုာ် ဂမ္ပိုင်ဓါဂကူ မဒ်ပွဲဒေဝတ် မဒ်ပွဲမ္မိဟ် မဒ်သော့လောန် မဒ်ကြပ်လောန် နကိုဒိဗ္ဗသောတဉာဏ် မတုပ်ကောံကတောပ်ဒိဗ္ဗဒေဝတ်တအ် မသအးဇုးဗွဲတေင် မလောန်လတူနူကတောပ်မ္မိဟ် တအ်အိုတ်ဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီသွာန်ပုန်ရ။ ယွံကောန်တု မိင်ကေတ်ရံဝံ ဟံမာန်ရ။

ယွံတီလပိဋ်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္ပိုင် မတီတ်ရံဝံ မညာတ်တ်ရံဝံဂ် စိုတ်သတ်မွဲ သအာင် ပူဂိုလ်မွဲသအာင်ဂမ္ပိုင်ဂ် ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မဒ်မွဲ ဟာန်ကောံ‘ရာဂ’မထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ‘ရာဂ’မထွေန်စပ် ရံဝံ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ် ရံဝံ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်

ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်
 ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘မောဟ’ မဝိဝိင်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ
 ‘မောဟ’ မဝိဝိင် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘မောဟ’ မဝိဝိင်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ
 ‘မောဟ’ မဝိဝိင် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘သံခိတ္တ’ မဒ္ဓောပ်ကဝေန်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘သံခိတ္တ’
 မဒ္ဓောပ်ကဝေန် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘ဝိက္ခိတ္တ’ မကလံလဗ်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘ဝိက္ခိတ္တ’ မကလံ
 လဗ် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘မဟဂ္ဂတ’ မအာစိုပ်ဒ်မပြ်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘မဟဂ္ဂတ’ မအာစိုပ်
 ဒ်မပြ် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘အမဟဂ္ဂတ’ မဟံအာစိုပ်ဒ်မပြ်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အမဟဂ္ဂတ’
 မဟံအာစိုပ်ဒ်မပြ် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘သဉတ္တရ’ မုာ်ကိစရ် မပြ်လောန်ဂ်လေဝ် စိုတ်
 ‘သဉတ္တရ’ မုာ်ကိစရ် မပြ်လောန် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘အနတ္တရ’ မဟံမဲကိစရ် မပြ်လောန်
 ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အနတ္တရ’ မဟံမဲကိစရ် မပြ်လောန် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘သမာဟိတ’
 မတန်ကြန်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘သမာဟိတ’ မတန်ကြန် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘အသမာဟိတ’
 မဟံတန်ကြန်ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အသမာဟိတ’ မဟံတန်ကြန် ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘ဝိမုတ္တ’
 မတိတ်ဗူးဂ်လေဝ် စိုတ် ‘ဝိမုတ္တ’ မတိတ်ဗူး ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ၊ စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူး
 ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူး ရံပွဲ တီအိုတ်ဟာ ရံပွဲ ဂရင်ပတီသွာန်ပုန်ရ။ ယွံကောန်
 တု ဟံတီရံပွဲရ။

ယွံတီလပိုင်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မတိတ်ရံပွဲ မညာတ်တံရံပွဲ ဗိုဗျဟ်ဘဝ
 မကောင်ပဒတ် ပွဲကိပ်ကွာမဂ္တိုင်မာန်အိုတ်ဟာ၊ ဘဝဂမ္တိုင် ညးဍဲဂ်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝ
 ဂမ္တိုင်ကို ပိဘဝဂမ္တိုင်ကို ပန်ဘဝဂမ္တိုင်ကို မသုန်ဘဝဂမ္တိုင်ကို စ်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ဓါစှော်ဘဝ
 ဂမ္တိုင်ကို ပိစှော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို ပန်စှော်ဘဝဂမ္တိုင်ကို မသုန်စှော်ဘဝကို ကွဲဘဝကို လိုဘဝကို
 မွဲကိုဋ်ဘဝကို ဘဝကွဲဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ဘဝလိုဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ဘဝကိုဋ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို
 ကပ်လိုဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ကပ်ဒ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကို ကပ်လိုကပ်ဒ်ဂမ္တိုင် မဂ္တိုင်ကို၊ “ပွဲဘဝမုာ်ယုာ်
 (အဲဂ်)မုာ်ကိယုာ် မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိတောဝ်ဒတောဝ် မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိရုပ်သံ မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိစု
 မြသံဝံရ၊ ဒင်စသိုင်တသိုင်ဒဒိန် မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိအပိုင်အခြာအာယုက် မြသံဝံရ၊ (အဲဂ်)
 စုတိချိုတ်ကွာင် နူဘဝဂ်တဲ ကလေင်ကတိန် ပွဲဘဝဝံပုန်ရ၊ ပွဲဘဝဂ်လေဝ် မုာ်ကိယုာ် မြသံ
 ဝံရ၊ မုာ်ကိတောဝ်ဒတောဝ် မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိ ရုပ်သံ မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိစု မြသံဝံရ၊ ဒင်စ
 သိုင်တသိုင်ဒဒိန် မြသံဝံရ၊ မုာ်ကိအပိုင်အခြာအာယုက် မြသံဝံရ၊ အဲဂ် စုတိချိုတ်ကွာင်
 နူဘဝဂ်တဲ ကလေင်ကတိန် ပွဲဘဝဝံရ” ရံပွဲ ဗိုဗျဟ်ဘဝမကောင်ပဒတ်ကွာင် ပွဲကိပ်ကွာ မဒ်
 မွဲဟာန်ကောံအကဲအရာ မဒ်မွဲဟာန်ကောံယုာ်တောဝ်ဒတောဝ် မထေက်ကိုစောန်ထွေး ရံပွဲ
 မာန်အိုတ်ဟာ ရံပွဲ ဂရင်ပတီသွာန်ပုန်ရ။ ယွံကောန်တု ဗိုဗျဟ်ရံပွဲဟံမာန်ရ။

ယွံတီလပိုင်တအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မတိတ်ရံပွဲ မညာတ်တံရံပွဲ နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခ၊
 ဉာဏ်’ မတုပ်ကောံမတ်ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မလောန်လတူနူမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် မသအးဇူးဗွဲတေင်ဂ်
 ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမ္တိုင် ဃောစုတိချိုတ် သတ်ဃောကတိန် သတ်ယုတ် သတ်ပြဲ သတ်ရုပ်

သင်္ကေတ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ သတ်မူလအာဂတိနိပါတ်သံ သတ်မူလအာဂတိ ဟံနိပါတ်သံအတိဟာ၊ တိတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိနိ ဗွေမဗွေကိကမ်အတိဟာ။ “ယံသကအိတအိ သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ချိုက်ပေင်တက် ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒေတဟံနိပါတ်သံ မသုနကိဇကုအတိရ၊ ချိုက်ပေင်တက် ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဒေတဟံနိပါတ်သံ မသုနကိပင်အတိရ၊ ချိုက်ပေင်တက် ‘မနော ဒုစရိတ်’ ဒေတဟံနိပါတ်သံ မသုနကိစိတ်အတိရ၊ လေပ်စောတ်စောတ် ပူဂိုလ်အရိဂမ္ဘိုင် အတိရ၊ မူလကိကေတမာရာအတိရ၊ မူလကိကမ် မသုနကိကေတမာရာအတိရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ခန္ဓကေတလိလ်တု ပွဲကြနုမချိုတ်တု ကတိနိ ပွဲနရက် မစာဗုဒ္ဓတသိမ် မဒ်လအာဂတိ ဟံနိပါတ်သံ နိအရာဒွေဒတုစေလိလ်အတိရ၊ ယံသကအိတအိ သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံတုန ချိုက်ပေင် တက် ‘ကာယသုစရိတ်’ ဒေတနိပါတ်သံ မသုနကိဇကုအတိရ၊ ချိုက်ပေင်တက် ‘ဝစီသုစရိတ်’ ဒေတနိပါတ်သံ မသုနကိပင်အတိရ၊ ချိုက်ပေင်တက် ‘မနောသုစရိတ်’ ဒေတနိပါတ်သံ မသု နကိစိတ်ရ၊ ဟံလေပ်စောတ်စောတ် ပူဂိုလ်အရိဂမ္ဘိုင်အတိရ၊ မူလကိကေတ သုစတိအတိရ၊ မူလကိကမ် မသုနကိကေတသုစတိအတိရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ခန္ဓကေတလိလ်တု ပွဲကြနုမချိုတ်တု ကတိနိ ပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိနိပါတ်သံအတိရ၊ တိအတိဟာ။ ရံသင်္ဂ နကိဗုဒ္ဓစက္ခုဉာဏ် မတုပ်ကောမတ်ဒေဝတဂမ္ဘိုင် မလောန်လတူနုမတ်မိဟ်ဂမ္ဘိုင် မသအးဇုဗွေတေင်ဂံ ညာတ် ကေတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် ယောမစုတိချိုတ် သတ်ယောကတိနိ သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ် သင်္ကေတ သတ်ရုပ်သင်္ကေတ သတ်မူလအာဂတိ နိပါတ်သံ သတ်မူလအာဂတိ ဟံနိပါတ်သံအတိဟာ၊ တိတ်သတ်ဂမ္ဘိုင် မကတိနိ ဗွေမဗွေ ကိကမ်အတိဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတိ သွန်ပုန်ရ၊ ယံကောန်တု ဟံတိရံဝံရ။

ယံတိလပိဉ်တအိ မူးတအိညးဂမ္ဘိုင် မတိတ်ရံဝံ မညာတ်တရံဝံ ကလိလောန် ရူပဇာန်ဂမ္ဘိုင်တု တုတ်ဒွံကေတ် အရူပဝိမောက္ခဇာန်ဂမ္ဘိုင်မလလမ် နကိနာမကာယတု ပဒတ်အတိဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတိသွန်ပုန်ရ၊ ယံကောန်တု ဟံပဒတ်ရံဝံအတိရ၊ ယံတိလပိဉ် တအိ ပွဲအရာဝံ သွဟ်ဝံတုန ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဝံလေပ် ဟံအာစိပ်ရ၊ ယံတိလပိဉ်တအိ သွဟ်မတွံဂး ဟံဗဗွေဂံ ပသ်ရော? ယံကောန်တုသုသိမ ပိညးဂမ္ဘိုင် နိပူဂိုလ် ‘ပညာဝိမုတ္တ’ မတိတ်ဗူးနကိ ပညာအတိရ ရံဝံ သူးအတိရ။

အရထဂလ္လာန်မဂပ်ပဟိသူး ဗွေမုန်တိလပိဉ်တအိဝံ အဲဒိုက် ဟံတိကျိဟ်ဗွေတြးရ၊ အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အရထဂလ္လာန်မဂပ်ပဟိသူးလပ် ဗွေမုန်ဝံ နအကဲအရာ အဲဒိုက်တိ ကျိဟ်ကေတ်ဗွေတြးမာန်ဂံ တိလပိဉ်တအိညးဂမ္ဘိုင် ဩဝံဟိသူးကိကုအဲဒိုက်အတိညိ ရံဝံ (ဂရင်ပတိသွန်ပုန်ရ)။ ယံသုသိမ တုအဲ တိလေပ်ကိနိ၊ ဟံတိလေပ်ကိနိ၊ ဗွေစုတ်တုန ပိညးဂမ္ဘိုင် နိပူဂိုလ် ‘ပညာဝိမုတ္တ’မတိတ်ဗူးနကိပညာအတိရ ရံဝံ (သူးအတိရ)။

ပွဲအခိုင်ဂံ တိလပိဉ်သုသိမ ဒိုက်ကတိနုဒွေ ပြာပ်အာဇရင် တိလမူပိဉ်ကျိတြတု လောဝံသွဝတ် တိလမူပိဉ်ကျိတြ ဂဇအိကေတ်ပွဲဌာန်မွဲဒွေတုမူး ဂလ္လာန်အလုံအတိသိ ဗုတ်မ

ဟိုသွားကျင်ကျော်ခမိဂမျှင်ကို ဂရင်ပတီ ကုတီလမျှင်ပိုင်ကျော်ကြေးရ။ ယွံသုသိမ ဝိပဿနာဉာဏ် မတန်တပွဲခရံကို နှိမ့်ကုပ်ကွာရ၊ မဂ်ဉာဏ်မညာတ်နိဗ္ဗာန်ကို လက်ကရံမှန်ရ ရံပွဲ သွားတရ။

ယွံကျော်မျှင်ပိုင် အရထခရံ တီလမျှင်ပိုင်ကျော်ကြေး မဂ်ဝံတွံလဝံ ပွဲခမုန်ပွဲ အဲချိက် ဟွံတီကျော်ဟ် ပွဲကြေးရ၊ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ အရထခရံ တီလမျှင်ပိုင်ကျော်ကြေး မဂ်ဝံတွံလဝံ ပွဲခမုန်ပွဲ နအကောအရာ အဲချိက်တီကျော်ဟ်ကောတ် ပွဲကြေးမာန်ကို ဩဝံတွံကို ကုအဲချိက်ညီ ရံပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံသုသိမ တုအဲ တီလဝံကိုနှိ၊ ဟွံတီလဝံကိုနှိ၊ ပွဲစုတ် တုန် ဝိပဿနာဉာဏ် မတန်တပွဲခရံကို နှိမ့်ကုပ်ကွာရ၊ မဂ်ဉာဏ်မညာတ်နိဗ္ဗာန်ကို လက်ကရံမှန်ရ ရံပွဲ သွားတရ။

ယွံသုသိမ အရာကို ပသင်သတ္တိရော? ရုပ်ကို ဗိုန်ဟာ ဟွံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗိုန်ရ။ ရုပ်မဟွံဗိုန်ကို ဒဒိမ်ဟာ တသိုမ်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဒဒိမ်ရ။ ရုပ်မဟွံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှံသတ်ပွမပွန်ဂတားကို တုဟ်နမှော်သေဝံ ရံပွဲမွဲး “ရုပ်ပွဲ ဂြပ်အဲရ၊ ရုပ်ပွဲ နှိအဲရ၊ ရုပ်ပွဲ အတ္တဇကုအဲရ” ကို ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် (တုဟ်နမှော်သေဝံရံပွဲကို) ဟွံဗဗွဲရ။ ဝေဒနာကို ဗိုန်ဟာ ဟွံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗိုန်ရ။ ဝေဒနာမဟွံဗိုန်ကို ဒဒိမ်ဟာ တသိုမ်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဒဒိမ်ရ။ ဝေဒနာမဟွံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှံသတ်ပွမပွန်ဂတားကို တုဟ်နမှော်သေဝံရံပွဲမွဲး “ဝေဒနာပွဲ ဂြပ်အဲရ၊ ဝေဒနာပွဲ နှိအဲရ၊ ဝေဒနာပွဲ အတ္တဇကုအဲရ” ကို ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗဗွဲရ။ သညာကို ဗိုန်ဟာ ဟွံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗိုန်ရ ။ ပ ။ သင်္ခါရဂမျှင်ကို ဗိုန်အိုတ်ဟာ ဟွံဗိုန်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗိုန်အိုတ်ရ။ သင်္ခါရမဟွံဗိုန်ကို ဒဒိမ်ဟာ တသိုမ်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဒဒိမ်ရ။ သင်္ခါရဂမျှင် မဟွံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှံသတ်ပွမပွန်ဂတားကို တုဟ်နမှော်သေဝံ ရံပွဲမွဲး “သင်္ခါရဂမျှင်ပွဲ ဂြပ်အဲရ၊ သင်္ခါရဂမျှင်ပွဲ နှိအဲရ၊ သင်္ခါရဂမျှင်ပွဲ အတ္တဇကုအဲရ” ကို ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗဗွဲရ။ ဝိညာဏ်ကို ဗိုန်ဟာ ဟွံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗိုန်ရ။ ဝိညာဏ်မဟွံဗိုန်ကို ဒဒိမ်ဟာ တသိုမ်ဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဒဒိမ်ရ။ ဝိညာဏ်မဟွံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှံသတ်ပွမပွန်ဂတားကို တုဟ်နမှော်သေဝံရံပွဲမွဲး “ဝိညာဏ်ပွဲ ဂြပ်အဲရ၊ ဝိညာဏ်ပွဲ နှိအဲရ၊ ဝိညာဏ်ပွဲ အတ္တဇကုအဲရ” ကို ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျော်မျှင်ပိုင် ဟွံဗဗွဲရ။

ယွံသုသိမ ဟိုတ်ကိုရ ပွဲသုသနာပွဲ ရုပ်အိုတ်သို မဒိ‘အတိက်’လောန်ကျင်တဲ ‘အနာဂတ်’ လက်ကရံ ‘ပစ္စုပ္ပန်’ လျှဟ် မဒိ‘အဇ္ဈတ္တ’ အပွဲကိုနှိ မဒိ‘ဗဟိဒ္ဓ’ မူးကိုနှိ မဒိ‘ကြင် မှိုဟ်ကိုနှိ မဒိ‘ချိုန်ညောန်ကိုနှိ မဒိယုတ်ကိုနှိ မဒိပြုကိုနှိ မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုနှိ မ(တန်တ) ပွဲသေ့ကိုနှိ “ရုပ်ပွဲ ဂြပ်အဲဟွံသေင်ရ၊ ရုပ်ပွဲ အဲဟွံသေင်ရ၊ ရုပ်ပွဲ ‘အတ္တ’ ဇကုအဲဟွံ သေင်ရ” ရံပွဲ ဂပ်ဝံမှော်သေဝံရုပ်ကို နကိုပညာဗွဲမဒေးရ၊ အတိုင်ဗျာံစုတ်ရ။ ဝေဒနာအိုတ်သို မဒိ‘အတိက်’ လောန်ကျင်တဲ ‘အနာဂတ်’ လက်ကရံ ‘ပစ္စုပ္ပန်’ လျှဟ် မဒိ‘အဇ္ဈတ္တ’ အပွဲကိုနှိ မဒိ‘ဗဟိဒ္ဓ’ မူးကိုနှိ မဒိ‘ကြင် မှိုဟ်ကိုနှိ မဒိ‘ချိုန်ညောန်ကိုနှိ မဒိယုတ်ကိုနှိ မဒိပြုကိုနှိ မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုနှိ မ(တန်တ) ပွဲသေ့ကိုနှိ “ဝေဒနာပွဲ ဂြပ်အဲဟွံသေင်ရ၊ ဝေဒနာပွဲ

အဲဟံသေင်ရ၊ ဝေဒနာဝံ ‘အတ္တ’ ဧကုအဲဟံသေင်ရ” ရဝံ ဂပ်ပှ်သေင်ဝေဒနာဂ် နကို ပညာဗွဲမဒးရ၊ အတိုင်သုာ်စွတ်ရ။ သညာ ။ ပ ။ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဒ်‘အတိက်’ လောနိ ကျင်တဲ ‘အနာဂတ်’ လက်ကရ် ‘ပစ္စုပ္ပန်’ လျှဟ် မဒ်‘အဇ္ဈတ္တ’ အပွဲကိုဒ် မဒ်‘ပဟိဒ္ဓ’ မူးကိုဒ် မဒ်ကြိုင်မျိုဟ်ကိုဒ် မဒ်ချိန်ညောန်ကိုဒ် မဒ်ယုတ်ကိုဒ် မဒ်ပြုကိုဒ် မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုဒ် မ(တန်တ) ပွဲသေ့ကိုဒ် “သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသေင်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဝံ အဲဟံသေင်ရ၊ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဝံ ‘အတ္တ’ ဧကုအဲဟံသေင်ရ” ရဝံ ဂပ်ပှ်သေင် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဂ် နကိုပညာဗွဲမ ဒးရ၊ အတိုင်သုာ်စွတ်ရ။ ဝိညာဏ်အိုတ်သို မဒ်‘အတိက်’ လောနိကျင်တဲ ‘အနာဂတ်’ လက် ကရ် ‘ပစ္စုပ္ပန်’ လျှဟ် မဒ်‘အဇ္ဈတ္တ’ အပွဲကိုဒ် မဒ်‘ပဟိဒ္ဓ’ မူးကိုဒ် မဒ်ကြိုင်မျိုဟ်ကိုဒ် မဒ် ချိန်ညောန်ကိုဒ် မဒ်ယုတ်ကိုဒ် မဒ်ပြုကိုဒ် မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုဒ် မ(တန်တ) ပွဲသေ့ကိုဒ် “ဝိညာဏ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ အဲဟံသေင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ ‘အတ္တ’ဧကုအဲ ဟံသေင်ရ” ရဝံ ဂပ်ပှ်သေင်ဝိညာဏ်ဂ် နကိုပညာဗွဲမဒးရ၊ အတိုင်သုာ်စွတ်ရ။

ယံသုသိမ မှ်သေင်ရဝံမူး ကွးအရီမချိုက်ပေတ်ကောလိုင်လညာတ်ဂ် ပွဲရပ်လေဝ် အိုန်ဇရ၊ ပွဲဝေဒနာလေဝ် အိုန်ဇရ၊ ပွဲသညာလေဝ် အိုန်ဇရ၊ ပွဲသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်လေဝ် အိုန်ဇရ၊ ပွဲဝိညာဏ်လေဝ် အိုန်ဇရ၊ အိုန်ဇရမူး စာ်စူးနုထွေန်စပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမစာ်စူး နုထွေန်စပ်ဂ် တိတ်ဗူးနုကိလေသရ၊ ပွဲအရာတိတ်ဗူးနုကိလေသရ “တိတ်ဗူးနုကိလေသရ” ရဝံ ဉာဏ်ဒ်ရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေ် ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တူဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္ပသအာင် ဟံမဲတဲရ” ရဝံ တီရ။

ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်ဇာတိဂ် ဇရာမရဏကတိုဒ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်ဘဝဂ် ဇာတိကတိုဒ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်ဥပါဒ်ဂ် ဘဝကတိုဒ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်တဏှာဂ် ဥပါဒ်ကတိုဒ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်ဝေဒနာဂ် တဏှာကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဟိုတ် သဇိုင်ဖဿဂ် ဝေဒနာကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်သဠာယတနဂ် ဖဿကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်နာမ်ရပ်ဂ် သဠာယတနကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်ဝိညာဏ်ဂ် နာမ်ရပ်ကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်သင်္ခါရဂ် ဝိညာဏ်ကတိုဒ်ရ ရဝံ။ ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဟိုတ်သဇိုင်အဝိဇ္ဇာဂ် သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ကတိုဒ်အိုတ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။

ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဇာတိပျိုတ်ဂ် ဇရာမရဏပျိုတ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ယံသုသိမ ဟိုတ်နုဘဝပျိုတ်ဂ် ဇာတိပျိုတ်ရ ရဝံ မှ်သေင်ညိ။ ယံကျာ်မျိုပိုင် ခိုဟ်ရ။ ဟိုတ်နုဥပါဒ်ပျိုတ်ဂ် ဘဝပျိုတ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုတဏှာပျိုတ်ဂ် ဥပါဒ်ပျိုတ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နု ဝေဒနာပျိုတ်ဂ် တဏှာပျိုတ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုဖဿပျိုတ်ဂ် ဝေဒနာပျိုတ်ရ ရဝံ။ ဟိုတ်နုသဠာ

ယတနပျိုတ်၍ ဖဿပျိုတ်ရ ရံဝံ။ ဟိုတ်နူနာမ်ရုပ်ပျိုတ်၍ သဠာယနပျိုတ်ရ ရံဝံ။ ဟိုတ်နူ
ဝိညာဏ်ပျိုတ်၍ နာမ်ရုပ်ပျိုတ်ရ ရံဝံ။ ဟိုတ်နူသင်္ခါရပျိုတ်၍ ဝိညာဏ်ပျိုတ်ရ ရံဝံ။ ယံသုဿိမ
ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာပျိုတ်၍ သင်္ခါရမျှင်ပျိုတ်အိုတ်ရ ရံဝံ မှာသေ့ဝံညိ။ ယံကျာ်မျှပိုင် ခိုဟ်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ ညာတ်ရံဝံ၍ ဒုင်စသိုင် ပွမနိမိတ်ဗဒ္ဒိက္ခန္တိကြိန် မျှံတောင်
ပကာရ မဂ္ဂိုင်ဟာ။ သိုက်နိတ်ညးမွဲဝင်လေဝ် ကိုန်မဂ္ဂိုင်မာန်ဟာ။ သိုက်နိတ်မဂ္ဂိုင်လေဝ်
ကိုန်ကွင် ညးမွဲဝင်မာန်ဟာ။ ကိုဇကုဒ်ပြာကဏ် ကိုဇကုကောဗ္ဗဗ္ဗန်အာတဲ သိုဟံ့ကိုဒ်မြိလုက်
စုက်ဒး ဗွင်မွဲလွှာ ကွာင်မွဲလွှာ ဒိုမွဲလွှာ၍ အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးမာန်ကိုဟာ။ ပွဲတိုက်လေဝ်
သုပွမဗျိုပ်စှော် ပွမမက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲဗျိုတ်မာန်ကိုဟာ။ ပွဲဗျိုတ်လေဝ် ဟံ့ကိုပါဒကးတဲ အာတ်
ညံင်ရဲပွဲတိမာန်ကိုဟာ။ ပွဲအကးဂှ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ အာတ်ညံင်ရဲဂစေမ် မျှံကိုသေ့ဗျိုတ်မာန်
ကိုဟာ။ ဂိတုတဲဂမ္တိုင် မျှံကိုက္ခန္တိကြိန်မဇော်ရံဝံ မျှံကိုအာနုဘိမဇော်ရံဝံလေဝ် ဇိတ်သ
ပေါတ်ကေတ် နကိုတဲမာန်ဟာ။ ကေမ်ဇျာပ်ကေတ်မာန်ဟာ။ စိုက်စိုပ်ချိုင်မြိုင်လေဝ် ကိုဇကု
ဇကုကတိုန် အတိုင်ပိုက်ဇကုမာန်ဟာ ရံဝံ သွာန်တရ။ ယံကျာ်မျှပိုင် ကိုန်ဟံ့မာန်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ ညာတ်ရံဝံ၍ မိင်ကေတ်ရမျာင်ဂမ္တိုင်ဓါဂကူ မဒ်ပွဲဒေဝတ်
မဒ်ပွဲမိုဟ် မဒ်သေ့လောန် မဒ်ကြပ်လောန် နကိုဒိဗ္ဗသောတဉာဏ် မတုပ်ကောံကတောတ်
ဒိဗ္ဗဒေဝတ်တအ် မသအးဇုးဗွဲတောင် မလောန်လတူနူကတောတ်မိုဟ်တအ်မာန်ဟာ ရံဝံ
သွာန်တရ။ ယံကျာ်မျှပိုင် မိင်ကေတ်ဟံ့မာန်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ ညာတ်ရံဝံ၍ စိုတ်သတ်မွဲသအာင် ပုဂ္ဂိုလ်မွဲသအာင်ဂမ္တိုင်၍
ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီမာန်ဟာ။ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’မထွေန်စပ်၍လေဝ်
စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’မထွေန်စပ် ရံဝံ တီမာန်ဟာ ။ ပ ။ စိုတ်‘ဝိမုတ္တ’မတိတ်ဗူး
(နူကိလေသ)၍လေဝ် စိုတ်‘ဝိမုတ္တ’မတိတ်ဗူး ရံဝံ တီမာန်ဟာ။ ယံကျာ်မျှပိုင် တီဟံ့မာန်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ ညာတ်ရံဝံ၍ ဗိုဗျာဟ်ဘဝမကောင်ပဒတ် ပွဲကိုပ်ကွာမဂ္ဂိုင်
မာန်ဟာ။ ဘဝဂမ္တိုင်၍ ညးဗျိုတ်ရော? မွဲဘဝကို ။ ပ ။ ရံဝံ ဗိုဗျာဟ် ဘဝမကောင်ပဒတ်ကွာင်
ပွဲကိုပ်ကွာ မဒ်မွဲဟာန်ကောံအကာဲအရာ မဒ်မွဲဟာန်ကောံယျုတောင်ဒတောင် မထေက်ကို
ဇောန်ထွေ့ ရံဝံမာန်ဟာ။ ယံကျာ်မျှပိုင် ဗိုဗျာဟ်ဟံ့မာန်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ မညာတ်ရံဝံ၍ နကို‘ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်’မတုပ်ကောံမတ်
ဒေဝတ်ဂမ္တိုင် မလောန်လတူနူမတ်မိုဟ်ဂမ္တိုင် မသအးဇုးဗွဲတောင်၍ ညာတ်ကေတ်သတ်ဂမ္တိုင်
။ ပ ။ တီတသတ်ဂမ္တိုင် မကတိုန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်မာန်ဟာ။ ယံကျာ်မျှပိုင် တီဟံ့မာန်ရ။

ယံသုဿိမ တုအဲ တီရံဝံ ညာတ်ရံဝံ၍ ကလိလောန်ရူပဇာန်ဂမ္တိုင်တဲ တုတ်ဒွံကေတ်
အရူပဝိမောက္ခဇာန်ဂမ္တိုင်မလလမ် နကိုနာမကာယတဲ ပဒတ်မာန်ဟာ။ ယံကျာ်မျှပိုင် ပဒတ်
ဟံ့မာန်ရ။

ယံသုသိမ လှူဟ် ပွဲအရာဝံ သွဟ်ဝံတုန် ဓရ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ယံသုသိမ သွဟ်ဝံတုန် ပသတ်ဇရာ? ရံဝံ သွာန်တရ။

ပွဲအခိုင်ဂံ တီလပိုင်သုသိမ မာဖျေုကျိပ် ပွဲခိုင်တီလမ္တိုင်ကျိပ်တြဂမ္တိုင်တဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္တိုင်ကျိပ်တြ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျိပ်မ္တိုင် အတိုင်မဒိုဟ်မိ အတိုင်မဝိဝိင် အတိုင်ဟံ စိက္ခေသိုက်ဗွက် ဒုဟ်ဓလီုချိုက် အဲချိုက်ရ၊ အဲချိုက်ဂံ သိုက်ကွတ်ကေတ်ဓရ် ပွဲဓမ္မဝိနယ (သာသနာ) မဂပ်ဝံတွံလဝ် ပွဲမဒးရးရံဝံတဲ သွဓမ္မိရ၊ ယံကျိပ်မ္တိုင် တွဟ်နသ္မိလလမ်မင်မဲ ပွဲကာလကြံ တီလမ္တိုင်ကျိပ်တြ သြင်အေင်ဒုင် ဒုဟ်အဲချိုက် ပွဲဒုဟ်ညီ” ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယံသုသိမ ပွဲစွတ်တုန် အတိုင်မဒိုဟ်မိ အတိုင်မဝိဝိင် အတိုင်ဟံစိက္ခေသိုက်ဗွက် ဒုဟ်ဓလီုချိုက်ဒိုင်ရ၊ ဩတုအဲမဲ သိုက်ကွတ်ကေတ်ဓရ် ပွဲဓမ္မဝိနယ(သာသနာ) မဂပ်ဝံတွံလဝ် ပွဲမဒးရးရံဝံတဲ သွဓမ္မိရ၊ ယံသုသိမ ဥပမာတုန် ဂိုင်ရပ်ကေတ်ကမ္မတ် မ္တိုင်ကွေတ်မယုတ်မာ ဂံတဲ “ယံသိုင်မပြ ညးဝံ ကမ္မတ် မ္တိုင်ကွေတ်မယုတ်မာရ၊ ဒုဟ်ဒဏ်သိုင်မပြ နွံပိုက်ဂံ သြင် စီရင် ကုကမ္မတ်ဝံညီ” ရံဝံ ထွေးကွေတ်သိုင်အိုတ်ရ၊ သိုင်ဂံ “ယံသကအ်သိုင်တအ် သြင်အာ အိုတ်ညီ၊ တြံဝံ ကွေတ်ဒက်ဗုန်တဲ ပွဲမပိုန်ဗတ် နကီုဇုန်မခိုင်မိုန်တဲ တုတ်ကွေတ်ကျိပ် နကီုဇုန် သော်တဲမူး တက်အာဖမ်ဖဏမ် မ္တိုင်ဗရရမ္ပာင်မသကာတ်တဲ ရင်တွင်ဂြဏာ နှံင်သဗာန် ချန်ဇော်မ္တိုင် ဂိုင်သဗာန်ချန်ဇော်မ္တိုင် နှံင်တရသွာင်မ္တိုင် ဂိုင်တရသွာင်မ္တိုင် ပတိတ်ဏာနှံ တြင်သျှင်ကျာတဲမူး ပွဲဌာန်သျှင်ကျာသျှင်ဂံ သြင်ကုတ်ထောံကျိပ်အိုတ်ညီ” ရံဝံ ဟိုက်အာမ်ကီု တြံသကအ်သိုင်ဂမ္တိုင်ရ၊ ကမ္မတ်ဂံ တြံသကအ်သိုင်ဂမ္တိုင် ကွေတ်ဒက်ဗုန်တဲ ပွဲမပိုန်ဗတ် နကီု ဇုန်မခိုင်မိုန်တဲ တုတ်ကွေတ်ကျိပ် နကီုဇုန်သော်တဲမူး နကီုဖမ်ဖဏမ်မ္တိုင်ဗရရမ္ပာင်မသကာတ်ဂံ ရင်တွင်ဂြဏာနှံင်သဗာန်ချန်ဇော်မ္တိုင် ဂိုင်သဗာန်ချန်ဇော် မ္တိုင်တရသွာင်မ္တိုင် ကိုဂိုင်တရ သွာင်မ္တိုင် ပတိတ်ဏာနှံတြင်သျှင်ကျာတဲမူး ပွဲဌာန်သျှင်ကျာသျှင်ဂံ ကုတ်ထောံကျိပ်အိုတ်ရ။ ယံသုသိမ အရာဂံ ပသတ်သမ္ဘိထေင်ဇရာ? ပွဲစွတ် တြံကမ္မတ်ဂံ ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမကီု ဒုဟ်ဒဏ် မဇော်သတ်ဂံ ဒးဒိုင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံမိပ်စိုတ်ရ ဟံသေင်ဟာ။ ချံပြရ ယံကျိပ်မ္တိုင်။

ယံသုသိမ တြံဂံ ဟိုတ်နူဒုဟ်ဒဏ်ကွတ်ဂံ ဒးဒိုင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံမိပ်စိုတ်ရ။ သိုက် ကွတ်ကေတ်ဓရ် ပွဲဓမ္မဝိနယ(သာသနာ) မဂပ်ဝံတွံလဝ် ပွဲမဒးရးရံဝံတဲ ပွဲမသွဓမ္မိရ ဖိဒ္ဓိဒိမ် မလောန်ကဲလတူဒိမ်ကမ္မတ်ဂံလေဝ် နွံရ၊ ဖိရိုင်ကတင်လောန်ကဲလေဝ် နွံရ၊ ပွဲစွတ် ဒိုတ်တွဟ်န ပွဲမအာစိုပ်ဒတုံဇော်လီုလ်ရ။ ယံသုသိမ ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မ္တိုင် တုအဲ ညာတ်ဒုဟ် ပွဲမအစောဒုဟ်တဲ ပွဲမဗွဲကီုဒုဟ်ဂံ အဲဇုဗေဝိဗလးရ၊ ဟိုတ်ဂံရ ဒုဟ်တင်ဒိုင်ဝန်တုအဲဂံ ပိုညး ဂမ္တိုင် အေင်ဒုင်အိုတ်ရ၊ ယံသုသိမ ဩညးမ္တိုင် ညာတ်ဒုဟ်ပွဲမဗွဲကီုဒုဟ်တဲ ပွဲမဗွဲကီု ဒုဟ်ဂံ အဲဇုဗေဝိဗလးရ၊ ပွဲကာလကြံလေဝ် အာစိုပ်ပွမသ္မိလလမ်မင်မဲရ၊ ဣဝံတုန် ပွဲဒေဝံ ဗတောန် ညးသပ္ပုရိဟ်ဂမ္တိုင်မတ္တံကီုကျိပ် ဟိုတ်ဝံဇော်ညးဂံရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်ဒသမ။

မဟာဝဂ် မရနက်ကီုထံဂံတဲရ။

၈။ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ် ၁။ သုတ်ဇရာမရဏ

၇၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇောဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရေင်ဍုင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္ပုံပိုင်ကျိတြဲ ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ဩခမိဂမ္တိုင်ကို ဩဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်ကို ဟုံတီကေတ် ‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ် အရာပျိုတ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပျိုတ် ပွမဗျူပွမချိုတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲခမိဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရဲဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရဲဝံမွဲးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဒဒ်သမဏကို ဒဒ်ဗြာဟ္မဏကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩခမိဂမ္တိုင်ကို ဩဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်ကို တီကေတ် ‘ဇရာ’ ပွမဗျူ ‘မရဏ’ ပွမချိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ တီကေတ် ဒွေတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲခမိဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရဲဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗးဂမ္တိုင်လေဝ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရဲဝံမွဲး ဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္တိုင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဒဒ်သမဏကို ဒဒ်ဗြာဟ္မဏကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံဒတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။ (သုတ္တန္တမ္ပရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်စုံသုတ်မပ္ပံ သုတ်ဇာတိ

၇၂။ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဍုင်သာရဂ်ရ။ ဟုံတီကေတ် ‘ဇာတိ’ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် ဘဝအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် ဥပါဒါန်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် တဏှာအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် ဝေဒနာအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် ဖဿအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် သဠာယတနအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် နာမ်ရုပ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် ဝိညာဏ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ဟုံတီကေတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုန် သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္တိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံတီကေတ် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာသင်္ခါရဂမ္တိုင် ပျိုတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောဝ်မတ် ဒဒ်ခမိကို ဒဒ်ဗဗ္ဗးကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံဒတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဇူကာဒသမ။

သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ် မရနက်ကိုဒွံတဲရ။

၉။ အန္တရပေယျာလ ၁။ သုတ်သတ္ထု

၇၃။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရဏ်ရ။ ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်
'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ် အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့'ဇရာ'
ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် ဟိုတ်ကတိုန်
ပဲ့'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ် အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့ဟိုတ်
ကတိုန် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်
အရာဟိုတ် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ် အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ်
ပဲ့အရာဟိုတ် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံ
ညာတ် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဟိုတ် 'ဇရာ' ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ် အတိုင်ညံ့
စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ် (နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဟိုတ် 'ဇရာ'
ပွမဗျူ 'မရဏ' ပွမချိုတ်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ ရံဝံ (တွံတရ)။ (သုတ္တန္တမ္ပရေ)။

သုတ်ပဌမ။

[တုင်သုတ်သုတ်ဝံ ဂပ်ဝ်တြးပေယျာလသုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သီရ]

၂-၁၁။ သုတ်စုံသုတ် မပ္ပံသုတ်ဒုတိယသတ္ထု

- (၂)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် 'ဇာတိ' ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ အတိုင်ညံ့စွတ်။ ပ ။
- (၃)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်ဘဝ အတိုင်ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၄)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် 'ဥပါဒါန်' ပွမစေလံာ်မွဲမသကာတ် အတိုင်
ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၅)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် 'တဏှာ' ပွမထွေန်စပ် အတိုင်ညံ့စွတ်။ ပ ။
- (၆)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် 'ဝေဒနာ' ပွမဒင်စသိုင် အတိုင်ညံ့စွတ်။ ပ ။
- (၇)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် 'ဖဿ' ပွမတုတ်ဒွံ အတိုင်ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၈)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်သဠာယတန အတိုင်ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၉)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်နာမ်ရုပ် အတိုင်ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၁၀)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်ဝိညာဏ် အတိုင်ညံ့စွတ် ။ ပ ။
- (၁၁)ယံခမီတအံ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်န
သေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ်
ဟိုတ်ကတိုန် သင်္ခါရဂမ္တိုင် အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့ဟိုတ်ကတိုန်
သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲသေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် အရာဟိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်
အတိုင်ညံ့စွတ်ဂ် တုဟ်နသေ့တံတီ အတိုင်ညံ့စွတ် ပဲ့အရာဟိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်ဂ် ဂပ်ဝ်သွးဂွဲ
သေ့ဝ်အွာရ။ ညးဟံတီ ညးဟံညာတ် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာဟိုတ် သင်္ခါရဂမ္တိုင်

အတိုင်ချာစွတ်ကို တူဟ်နသ္မောတိ အတိုင်ချာစွတ် ပွဲဒွေတ်ဒွိဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒွိအရာပျိုတ် သင်္ခါရမ္ပိုင်ကို ဂပ်ဝ်သွေးဉာ်သေဝ်အွာရ ရဲဝံ (တံတဲရ)။

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

[သုတ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သိုက် ဂပ်ဝ်သွပွမပါပရအ် နကိုသစ္စပန်ပြကာရ]

၂-၁၂။ ပေယျာလစုံမွဲသုတ် မပ္ပံသုတ်သိက္ခာ

(၂)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ညးဟံညာတ်‘ဇရာ’ပွမဗျူ ‘မရဏ’ပွမချိုတ် အတိုင်ချာ စွတ်ကို တူဟ်နသ္မောတိ ‘ဇရာ’ပွမဗျူ‘မရဏ’ပွမချိုတ်ကို အတိုင်ချာစွတ် ဂပ်ဝ်သွေးဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်ရ။

[ပေယျာလ။ ဂပ်ဝ်သွပွမပါပရအ် နကိုသစ္စပန်ပြကာရ]

(၃)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွပွမပတိတ်ဒြဟတ်ရ ။ ပ ။

(၄)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွဆန္ဒပိုက်ရ ။ ပ ။

(၅)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွလ္လိပရာမလောန်ကဲရ ။ ပ ။

(၆)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွလ္လိပရာမဟံဆုတ်ကလောင်ရ ။ ပ ။

(၇)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွပွမပတိတ်ဒြဟတ်ဗွဲမသကာတ် ။ ပ ။

(၈)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွလ္လိရ ။ ပ ။

(၉)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွလ္လိမဗိုန်ဗတ်ရ ။ ပ ။

(၁၀)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွသတိရ ။ ပ ။

(၁၁)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွသမ္ပညေရ ။ ပ ။

(၁၂)ယွံခမိတအ် ညးဟံတိ ဇရာမရဏာံ ။ ပ ။ ဂပ်ဝ်သွပွမဟံဟိုတ်မဲရ ။ ပ ။

အန္တရပေယျာလ မရနက်ကိုဒွိတ်တဲရ။

နိဒါနသံယုတ် တဲရောင်။

၂။ အဘိသမယသံယုတ်

၁။ သုတ်နခသိခါ

၇၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒိအာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါဒိုက် တီလမ္ပုပိုင်ကျိတြဲ ပတိုန်စွံ ခွက်တိ ဗွတ်ညိနာင် ပွဲတျိုင်သေ့မံတဲတဲ သွးတိုန်ကို ခမိဂမ္တိုင်ရ “ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသတ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ခွက်တိဗွတ်ညိနာင် အံပတိုန်စွံလဝ် ပွဲတျိုင်သေ့မံတဲကောံတိဇော်ဝံ ကူလိဂ် ဂြိုင်ရော?” ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျိမ္မုပိုင် တိဇော်ဂ်ဟေင် ဂြိုင်ဂွင်လောန်ရ။ ခွက်တိဗွတ်ညိနာင် တီလမ္ပုပိုင် ကျိတြဲ မဂပ်ပတိုန်စွံလဝ် ပွဲတျိုင်သေ့မံတဲတဲ ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ယွံကျိမ္မုပိုင် ခွက်တိ ဗွတ်ညိနာင် မဂပ်ပတိုန်စွံလဝ် ပွဲတျိုင်သေ့မံတဲတဲ ထံက်ရံင်ကိုတိဇော်မွဲး ကရေက်ထောံကွံ ကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ကရေက်ထောံမွဲကိုဠိကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် တုင်သုတ်သတ်ဝံဟေင် ကုပုဂ္ဂိုလ်မဒိကွဲးအရီ မချိုက်ပေင်တဲကောံ လညာတ်ဉာဏ် မထပက်ခွင်ဂြိုင်တိကေတ်(ခရ်သစ္စပန်)တဲတဲ ဒဒိခမိအိုတ်အးအာတဲဂ်ဟေင် ဂြိုင်လောန်ရ။ ဒဒိခမိသေ့မံတဲဒိုင် ဗွတ်ညိနာင်ဟေင်ရ။ ဗွတ်ဒဒိခမိဗွတ်ထံ ပုဂ္ဂိုလ်ထံက်ရံင်ကိုဗွတ်ဒဒိခမိအိုတ်အးအာတဲ ပွဲကိုပ်ကွာမွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံ မာန်ရ။ ကရေက်ထောံမွဲကိုဠိကရေက်တဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမထပက်ခွင်ဂြိုင်တိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်)ဂ် ရဲဝံ ဖိုဇော်ကွေံရ။ ယွံခမိတအ် ပွမကလိဂ်ဓမ္မ စက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ရဲဝံ ဖိုဇော်ကွေံရ ရဲဝံ (တံတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပေါက္ခရဏီ

၇၅။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ကွာမ္မုကိုဇှိုင် မသုန်ဇော်ယောဇနာ အနာမသုန်ဇော်ယောဇနာ ဒယိုဟ်မသုန်ဇော်ယောဇနာဂ် ပေင်ဒိုင်န ကိုဍုင်ရ။ ညီသုတ်ကိုဠိုင်ဒိုင်ရ။ ချင်သုင်မာန်ရ။ တြဲဂ် ရင်တုင်ပတိတ်ဍုင် နူကွာဂ် နကိုတျိုင် ကွတ်သုခိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသတ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ဍုင်မဂပ်ရင်တုင်ပတိတ် နကိုတျိုင်ကွတ်သုခိုဟ် ကောံဍုင်ဒိုင်ပွဲအပွဲကွာဂ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ရော? ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

မာတိကာ

ယွံကျင်မျှပို၍ ချ်မျှခွင်ပွဲအပွဲကွာ၍ဟောင် ဤဂွင်လောန်ရ၊ ချ်မဂပ်ဝ်ရင်တုၤပတိတ် နကိုတုၤကွတ်သုခိုဟ်၍ ဗွတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ချ်မဂပ်ဝ်ရင်တုၤပတိတ် နကိုတုၤကွတ်သု ခိုဟ်၍ ထံက်ရံင်ကိုချ်မျှခွင်ပွဲကွာမွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက် ထောံမွဲကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုၤသုဟ်သုာ် ဝံဟောင် ကုပူဂိုလ်မဒ်ကွဲးအဇီ မချိုက်ပေတ်ကောံလညာတ်ညာဏ် မထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်)တုဲ၍ ဒဒိခ်မအိုတ်အးအာတုဲ၍ဟောင် ဤလောန်ရ၊ ဒဒိခ်မသေ့သေ့ဟ်ခွင်၍ ဗွတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ဗွတ်ဒဒိခ်မျှဗွတ်ဗွတ်ထံ၍ဘဝ၍ ထံက်ရံင်ကိုဗွတ်ဒဒိခ်မအိုတ်အးအာတုဲ ပွဲကိပ်ကွာမွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက် ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမထပက်ခွင်ဂြင်တိကေတ်(ခရ်သစ္စပန်)၍ ရံၣ် ဖိုဇော်ကွေံရ၊ ယွံခမီတအ် ပွမကလိဝံဓမ္မစက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ညာဏ်၍ ရံၣ် ဖိုဇော်ကွေံရ ရံၣ် (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်သံဘောဇ္ဇဥဒက

ရၣ်။ သုဒတ်တန်တံၣ်ခွင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် ကြၢင်ဇော်ဂမၠိုင် မသုန်မတွံး ဂီၤ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီၣ် ဩပွဲဌာန်မွဲ ဇ္ဇောဝ်အာပံင်ကောံမွဲစွံ အိုတ်ရ၊ ဩၣ်၍ ရင်တုၤပတိတ် ထွဟ်ချ်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် နူဌာန်ကြၢင်ဇော်ဂမၠိုင်မသုန်တန် ဇ္ဇောဝ်အာပံင်ကောံၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာၣ် ပသုာ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ထွဟ်ချ်ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၤပတိတ် ကောံချ်မဟွံလိလံာ်ပါဒကး(မန်ရံခွင်)၍ ဣလိၣ် ဤဂွင်ရော? ရံၣ် (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျင်မျှပို၍ ချ်မဟွံလိလံာ်ပါဒကး (မန်ရံခွင်)၍ဟောင် ဤလောန်ရ၊ ထွဟ်ချ် ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၤပတိတ်တုန် ဗွတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ထွဟ်ချ်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၤပတိတ်၍ ထံက်ရံင်ကိုချ်မဟွံလိလံာ်ပါဒကး (မန်ရံခွင်)၍မွဲး ကရေက်ထောံ ကွံကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် တုၤသုဟ်သုာ်ဝံဟောင် ။ ပ ။ ပွမကလိဝံဓမ္မစက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ညာဏ်၍ ရံၣ် ဖိုဇော်ကွေံရ ရံၣ် (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒုတိယဥဒကသံဘောဇ္ဇ

၇၇။ သုဒတတန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ကြိုင်ဇော်ဂမိုင် မသုန်မတွံး ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဂ် ယှပွဲဌာန်မွဲ ဇ္ဇောဝ်အာပံင်ကောံမွဲစွံ အိုတ်ရ။ ညှ်ကြိုင် မွဲပွဲဌာန်ပံင်ကောံဂ် ထုဟ်ညှ်ဂမိုင်ဓါထုဟ် ပိထုဟ်ဟောင် သော်သွဟ်တု အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ညှ်အာစိုပ်ပွမ အိုတ်ကုအာ ကောံထုဟ်ညှ်ဓါထုဟ် ပိထုဟ်မသော်သွဟ်ဒွင်ဂ် ကူလိုဂ် ဂှိုင်ဂွင်ရော? ရဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျ်မွဲပိုဉ် ညှ်အိုတ်ကုအာဂ်ဟောင် ဂှိုင်လောန်ရ။ ထုဟ်ညှ်ဂမိုင်ဓါထုဟ်ပိထုဟ် မသော်သွဟ်ဒွင်ဂ်တုန် ဗွတ်ညှ်နာင်ဟောင်ရ။ ထုဟ်ညှ်ဂမိုင်ဓါထုဟ်ပိထုဟ် မသော်သွဟ် ဒွင်ဂ် ထံက်ရံင်ကိုညှ်အိုတ်ကုအာမွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တု ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ကရေက်ထောံလှိုကရေက်တု ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ကရေက် ထောံမွဲကိုဉ်ကရေက်တု ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်သ် ပွံဟောင် ။ ပ ။ ပွမကလိဂွံဓမ္မစက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ရဝံ ဖိုဇော်ကွံရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပထဝီ

၇၈။ သုဒတတန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တြံဂ် ဖျံစွံလဝ် တိကဠောံဂမိုင်ထပ်ကဠောံ မွဲဗွတ်တုာမဗ္ဗရ် ပွဲလတူတိဇော်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသ် သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? တိကဠောံဂမိုင်ထပ်ကဠောံ မွဲဗွတ်တုာမဗ္ဗရ် မဂပ်ဝ်ဖျံစွံလဝ် ပွဲမွဲ ဒွဲကောံတိဇော်ဂ် ကူလိုဂ် ဂှိုင်ဂွင်လောန်ရော? ရဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျ်မွဲပိုဉ် တိဇော်ဂ်ဟောင် ဂှိုင်လောန်ရ။ တိကဠောံဂမိုင်ထပ်ကဠောံ မွဲဗွတ်တုာ မဗ္ဗရ် မဂပ်ဝ်ဖျံစွံလဝ် ပွဲမွဲဒွဲဂ် ဗွတ်ညှ်နာင်ဟောင်အိုတ်ရ။ တိကဠောံဂမိုင်ထပ်ကဠောံ မွဲဗွတ်တုာမဗ္ဗရ် မဂပ်ဝ်ဖျံစွံလဝ် ပွဲမွဲဒွဲဂ် ထံက်ရံင်ကိုတိဇော်ဂ်မွဲး ကရေက်ထောံကွံက ရေက်တု ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံလှိုကရေက်တု ဗွတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံမွဲကိုဉ်ကရေက်တု ဗွတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သွဟ်သ်ပွံဟောင် ။ ပ ။ ပွမကလိဂွံဓမ္မစက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ရဝံ ဖိုဇော်ကွံရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

မာတိကာ

၆။ သုတ်ဒုတိယပထဝီ

၇၉။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တိကဠော့ဂမ္တိုင် ထၣ်ကဠော့မ္တုဗ္ဗတုာမဗ္ဗရ်ဟေင် သေၣ်သွဟ်တဲ တိဇ္ဇော်ၣ် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမီ တအ် အရာၣ် ပသးသမ္တိထေင်အိုတ်ၣ်ရော? တိဇ္ဇော်အိုတ်အာ ကောံတိကဠော့ဂမ္တိုင်ထၣ် ကဠော့ မ္တုဗ္ဗတုာမဗ္ဗရ် မသေၣ်သွဟ်တဲၣ် ကူလိုၣ်ၣ် ဂြိုၣ်ဂွၢ်ရော? ရဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျၢ်မ္တုပိုၣ် တိဇ္ဇော်အိုတ်အာၣ်ဟေင် ဂြိုၣ်လောန်ရ။ တိကဠော့ဂမ္တိုင်ထၣ်ကဠော့ မ္တုဗ္ဗတုာမဗ္ဗရ် မသေၣ်သွဟ်ၣ် ဗ္ဗတုညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ တိကဠော့ဂမ္တိုင်ထၣ်ကဠော့ မ္တုဗ္ဗတုာမဗ္ဗရ် မသေၣ်သွဟ်ၣ် ထံက်ရံင်ကိုတိဇ္ဇော်အိုတ်အာၣ်မွဲး ကရေက်ထောံကွံက ရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံမ္တဲကိုဋ်ကရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သးဝံဟေင် ။ ပ ။ ပွမကလိဝံဓမ္မစက္ခ(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ၣ် ရဝံ ဖီဇ္ဇော်ကွေရ ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သမုဒ္ဒ

၈၀။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြံၣ် ရင်တုၣ် ပတိတ်ထွဟ်ဍုၣ်ဂမ္တိုင်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် န္တုာသွိဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာၣ် ပသးသမ္တိထေင် အိုတ်ရော? ထွဟ်ဍုၣ်ဂမ္တိုင် ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၣ်ပတိတ်ကောံဍုၣ် မ္တုပွဲဍုာသွိဒ်ၣ် ကူလိုၣ်ၣ် ဂြိုၣ်ဂွၢ်ရော? ရဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျၢ်မ္တုပိုၣ် ဍုာသွိဒ်ဂမ္တိုင်ဟေင် ဂြိုၣ်လောန်ရ။ ထွဟ်ဍုၣ်ဂမ္တိုင်ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၣ်ပတိတ်တုန် ဗ္ဗတုညိနာင်ဟေင်အိုတ်ရ။ ထွဟ်ဍုၣ်ဂမ္တိုင်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မဂပ်ဝ်ရင်တုၣ်ပတိတ်ၣ် ထံက်ရံင်ကိုဍုာသွိဒ်ၣ်မွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန်အိုတ်ရ။ ကရေက်ထောံမ္တဲကိုဋ်ကရေက်တဲ ဗ္ဗတုမ္တဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟံမာန် အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သွဟ်သးဝံဟေင် ။ ပ ။ ပွမကလိဝံဓမ္မစက္ခ(မတ်ခရ်) သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ၣ် ရဝံ ဖီဇ္ဇော်ကွေရ ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဒုတိယသမုဒ္ဒ

၈၁။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် မှာသွိဒ်ၣ် ထွဟ်ဍုၣ် ဂမ္တိုင် ဓါထွဟ်ပိထွဟ်ဟေင် သေၣ်သွဟ်တဲ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမီတအ် အရာၣ်

ပသာသတ္ထိ ထောင်အိုတ်ရော? ချာအိုတ်အာပွဲမှာသွိဒ် ကောံထွဟ်ချာဂမ္တိုင်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မသေ့ သွဟ်ဒွံင်ဂ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ဂွံင်ဂ်ရော? ရံဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် ချာမအိုတ်အာပွဲမှာသွိဒ်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ ထွဟ်ချာဂမ္တိုင်ဓါထွဟ် ပိထွဟ် မသေ့သွဟ်တုန် ဗွတ်ညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ။ ထွဟ်ချာဂမ္တိုင်ဓါထွဟ်ပိထွဟ် မသေ့ သွဟ်ဂ် ထံက်ရံင်ကိုချာမအိုတ်အာပွဲမှာသွိဒ်မ္တး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲ ကရေက်လောင် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လောင် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လောင် ဗက်ဟွံမာန် အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်သံဝံဟောင် ။ ပ ။ ပွမကလိဂ်ဝံဓမ္မစက္ခု (မတ်ခရ်) သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ရံဝံ ဖီဇော်ကွေံရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပဗ္ဗတ

၈၂။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြံဂ် ဖျေံစွံလပ် မတုံမကြေဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ်တုာမရဲ ပွဲဇရေင်ဗွဲ သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသာသတ္ထိ ထောင်အိုတ်ရော? မတုံမကြေဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ်တုာမရဲ မဂပ်ဝံဖျေံစွံလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲကောံသိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဂ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ဂွံင်ဂ်ရော? ရံဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ မတုံမကြေဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ် တုာမရဲ မဂပ်ဝံဖျေံစွံလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲဂ် ဗွတ်ညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ မတုံမကြေဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ်တုာမရဲ မဂပ်ဝံဖျေံစွံလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲဂ် ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒိုဟ်မဝန်မ္တး ကရေက်ထောံ ကွံကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လောင် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံလီုကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက်လောင် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗွတ်မွဲကရေက် လောင် ဗက်ဟွံမာန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုင်သွဟ်သံဝံဟောင် ။ ပ ။ ပွမကလိဂ်ဝံဓမ္မစက္ခု (မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဂ် ရံဝံ ဖီဇော်ကွေံရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယပဗ္ဗတ

၈၃။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် မတုံမကြေဟ် ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ်တုာမရဲဟောင် သေ့သွဟ်တုဲ သိုင်ဒိုဟ်မဝန်ဂ် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသာသတ္ထိ ထောင်အိုတ်ရော? တံသိုင်ဒိုဟ်မဝန် မအိုတ်အာတုဲ ကောံမ တုံမကြေဟ်ဂမ္တိုင်ထပ်မ မူဗုတ်တုာမရဲ မသေ့သွဟ်ဒွံင်ဂ် ကူလိဂ် ဂြိုင်ဂွံင်ဂ်ရော? ရံဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် တိသွိုင်ဒီဟိမဝန် မအိုတ်အာဂ်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင် ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ်တုာမရဲ မသေ့သေ့ဟ်ဂ် ဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ်တုာမရဲ မသေ့သေ့ဟ်ဒိုင်ဂ် ထံက်ရံင်ကိုတိသွိုင်ဒီဟိမဝန် မအိုတ်အာဂ်မွဲး ကရေက် ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက် လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သ္တံဟောင် ကုပူဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံ လညာတ်ညာဏ် မထပက်ခွင်ပြင်တိကေတ်(ခရ်သစ္စပန်)တုဲဂ် ဒဒိန်မအိုတ်အးအာတုဲဂ်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ ဒဒိန်မသေ့သေ့ဟ်ဒိုင်ဂ် ဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်ရ။ ဗွပ်ဒဒိန်မမှုဗ္ဗုတ်ဗ္ဗုတ်ထံပှ်ဘဝဂ် ထံက်ရံင်ကို ဗွပ်ဒဒိန်မအိုတ်အးအာတုဲ ပွဲကိုပ်ကွာမွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံ မာန်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမထပက်ခွင်ပြင်တိကေတ် (ခရ်သစ္စပန်)ဂ် ရဲဝံ ဖိုဇ္ဇောံကောံရ၊ ယွံခမီတအ် ပွမကလိဝံ ဓမ္မစက္ခု(မတ်ခရ်) သောတာပတ္တိမဂ်ညာဏ်ဂ် ရဲဝံ ဖိုဇ္ဇောံကောံရ ရဲဝံ (တံဝံရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်တတိယပဗ္ဗတ

၈၄။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် တြံဂ် ဖျေံစွဲလပ် မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ်တုာမစဲမုက် ပွဲဇရေင်ဗွဲ သိုင်ဒီသိန္နရာဇ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ်ပသ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ်တုာမစဲမုက် မဂပ်ပ် ဖျေံစွဲလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲကောံသိုင်ဒီသိန္နရာဇ်ဂ် ဣလိုဂ် ဂြိုင်ဂွင်ရော? ရဲဝံ (သုးတိုန်ရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် သိုင်ဒီသိန္နရာဇ်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင်ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ် တုာမစဲမုက် မဂပ်ပ်ဖျေံစွဲလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲဂ် ဗ္ဗုတ်ညိနာင်ဟောင်အိုတ်ရ၊ မတုံမကြော်ဟ်ဂမ္တိုင် ထံပှ်မ မှုဗ္ဗုတ်တုာမစဲမုက် မဂပ်ပ်ဖျေံစွဲလပ် ပွဲဇရေင်ဗွဲဂ် ထံက်ရံင်ကိုသိုင်ဒီသိန္နရာဇ်မွဲး ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီု ကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သ္တံဟောင် ထံက်ရံင်ကိုခရ် ပူဂိုလ်မဒ်ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောံလညာတ်ညာဏ် မဂပ်ပ်ကလိဝံဂ်မွဲး ခရ်ခမီဗုဒ္ဓဗျာဏ် ဂမ္တိုင် မှုဗ္ဗုတ်ကောံမွဲးသာသနာ မဂပ်ပ်ကလိဝံဂ် ကရေက်ထောံကွံကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲ ကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်ရ၊ ကရေက်ထောံလှီုကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံ မာန်ရ၊ ကရေက်ထောံမွဲကိုဋ်ကရေက်တုဲ ဗ္ဗုတ်မွဲကရေက်လေဝ် ဗက်ဟုံမာန်ရ။ ယွံခမီတအ်

ပူဂိုလ်မချိုက်ပေင်တံကောလညာတ်ဉာဏ်၌ မှုံ့ကိုဓရ် မဂ်ဝိကလိဝံအာစိပ် ဗွဲမဇ္ဇော်လဲ့ ရံဝံရ၊
မှုံ့ကိုပညာ မဂ်ဝိထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် ဗွဲမဇ္ဇော်လဲ့ ရံဝံရ၌ (တံဝတ်ရ)။

သုတ်ဗြူကာဒသမ။

အဘိသမယသံယုတ် တဲ့ရောင်။

၃။ ဓာတုသံယုတ်

၁။ နာနတ္ထဝဂ် ၁။ သုတ်ဓာတုနာနတ္ထ

၈၅။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယံခမီတအံ ကြက်တွံကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ် ကုမူးတအံညးဂမၠိုင်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရံဂ်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပျံစိုတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရံဝံ သုးတရ။ “ယံကျၢ်မ့ၢ်ပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမီဂမၠိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြအိုတ်ရ၊ တီလမ့ၢ်ပိုင်ကျၢ်တြ တွံကိုဂလာန်ခရံဝံရ—

ယံခမီတအံ ဓာတ်တူဟ်တူဟ်ဂ် ညးခွဲရော? စက္ခုဓာတ် ရူပဓာတ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဓာတ် သဒ္ဓဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဓာတ် ဂန္ဓဓာတ် ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝါဓာတ် ရသဓာတ် ဇိဝါဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ် ဓမ္မဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယံခမီတအံ က္လုဝံဂ် ကော်ခဲး ရံဝံမူးဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဖဿနာနတ္ထ

၈၆။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယံခမီတအံ သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိံဒ်ရ၊ ယံခမီတအံ ဓာတ်တူဟ်တူဟ်ဂ် ညးခွဲရော? စက္ခုဓာတ် သောတဓာတ် ဃာနဓာတ် ဇိဝါဓာတ် ကာယဓာတ် မနောဓာတ်ဂမၠိုင်ရ။ ယံခမီတအံ က္လုဝံဂ် ကော်ခဲး ရံဝံမူးဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ။

ယံခမီတအံ မုရ်သင်လီ သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိံဒ် ရော? ယံခမီတအံ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုဓာတ်တဲ စက္ခုသမ္ပဿကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုသောတဓာတ်တဲ။ သွဟိုတ်ကိုဃာနဓာတ်တဲ။ သွဟိုတ်ကိုဇိဝါဓာတ်တဲ။ သွဟိုတ်ကိုကာယဓာတ်တဲ။ သွဟိုတ်ကိုမနောဓာတ်တဲ မနောသမ္ပဿကတိံဒ်ရ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟေင် သွဟိုတ်ကို ဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိံဒ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်နောဖဿနာနတ္ထ

၈၇။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယံခမီတအံ သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိံဒ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ် ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟံ့ကတိံဒ်ရ။

မာတိကာ

ယွံခမီတအ် ဓာတ်တုဟ်တုဟ်ဂှ် ညးဍဲရော? စက္ခုဓာတ် ။ ပ ။ မနောဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ် ကော်ခဲး ရဲပွဲမွဲဓာတ်တုဟ်တုဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂဏ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရော? သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဓာတ်တုဟ်တုဟ်ဟုံကတိန်ရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုစက္ခုဓာတ်တု စက္ခုသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုသမ္မဿတု စက္ခုဓာတ် ဟုံကတိန်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမနောဓာတ်တု မနောသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုမနောသမ္မဿတု မနောဓာတ် ဟုံကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲပွဲဟေင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဓာတ်တုဟ်တုဟ် ဟုံကတိန်ရ ရဲပွဲ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဝေဒနာနာနတ္ထ

၈၈။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တုဟ်တုဟ်ဂှ် ညးဍဲရော? စက္ခုဓာတ် ။ ပ ။ မနောဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် က္လုဂ် ကော်ခဲး ရဲပွဲမွဲဓာတ်တုဟ်တုဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ဂဏ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရော? သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုစက္ခုဓာတ်တု စက္ခုသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုသမ္မဿတု စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာကတိန်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမနောဓာတ်တု မနောသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုမနောသမ္မဿတု မနောသမ္မဿဇာဝေဒနာကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲပွဲဟေင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ ရဲပွဲ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္ထ

၈၉။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်တုဟ် ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဝေဒနာတုဟ်တုဟ်တု ဖဿတုဟ်တုဟ် ဟုံကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတုဟ်

တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ညးဍဲရော? စက္ခုဓာတ် ။ ပ ။ မနောဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝှ် ကော်ခဲး ရဲဝှ်ဗွဲဓာတ် တူဟ်တူဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်လို သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိန် ရော? သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ် ဝေဒနာတူဟ်တူဟ် ကတိန်ရော? သွဟိုတ်ကိုဝေဒနာ တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိန်ရော? သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ် တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိန်ရော? ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုစက္ခုဓာတ်တဲ စက္ခုသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုသမ္မဿတဲ စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာ ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာတဲ စက္ခုသမ္မဿ ဟုံကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုစက္ခုသမ္မဿတဲ စက္ခုဓာတ် ဟုံကတိန်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုမနောဓာတ်တဲ မနောသမ္မဿကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုမနောသမ္မဿတဲ မနောသမ္မဿဇာဝေဒနာကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုမနောသမ္မဿဇာဝေဒနာတဲ မနောသမ္မဿ ဟုံကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုမနောသမ္မဿတဲ မနောဓာတ် ဟုံကတိန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝှ်ဟေင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ် ဝေဒနာတူဟ်တူဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဝေဒနာတူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိ န်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိန်ရ ရဲဝှ် (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဗဟိရဓာတုနာနတ္ထ

၉၀။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကြက်တုံကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ် ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ရ။ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင် ခရ်အိုတ်ညိ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တူဟ် တူဟ်တဲ ညးဍဲရော? ရူပဓာတ် သဒ္ဓဓာတ် ဂန္ဓဓာတ် ရသဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ဓမ္မဓာတ် ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝှ် ကော်ခဲး ရဲဝှ်ဗွဲဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ ရဲဝှ် (သုးတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သညာနာနတ္ထ

၉၁။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ် တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ် တူဟ်တူဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို ‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဆန္ဒပိုက်တူဟ်တူဟ် ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒပိုက်တူဟ်တူဟ်တဲ ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွဒတူတု (ကတ်ကတာန်) တူဟ်တူဟ်ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွဒတူတု (ကတ်ကတာန်) တူဟ်တူဟ်တဲ

မာတိကာ

‘ပရိယေသန’ ပွမဉ္စသေ့ဝ် တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တွဟ်တွဟ်ဂ် ညးခွဲ
ရော? ရူပဓာတ် ။ ပ ။ ဓမ္မဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝှ်ဂ် ကော်ခဲး ရဝံမွဲဓာတ်တွဟ်
တွဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်လို သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တွဟ်တွဟ်တဲ သညာတွဟ်တွဟ်ကတိံ
ဒ်ရော? သွဟိုတ်ကိုသညာတွဟ်တွဟ်တဲ ‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရော? သွဟိုတ်
ကို ‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်တွဟ်တွဟ်တဲ ဆန္ဒပ္ပိက်တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရော? သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒပ္ပိက်
တွဟ်တွဟ်တဲ ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုဲ(ကတ်ကတာန်) တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရော? သွဟိုတ်ကို
‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုဲ (ကတ်ကတာန်)တွဟ်တွဟ်တဲ ‘ပရိယေသန’ ပွမဉ္စသေ့ဝ်တွဟ်တွဟ်
ကတိံဒ်ရော?

ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုရူပဓာတ်တဲ ရူပသညာကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုရူပသညာတဲ
‘ရူပသင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်ပွဲရုပ် ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုရူပသင်္ကပ္ပတဲ ဆန္ဒပ္ပိက်မဒ်ပွဲရုပ် ကတိံဒ်ရ။
သွဟိုတ်ကို ရူပစ္ဆန္ဒတဲ ‘ရူပပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုဲကတ်ကတာန်ပွဲရုပ် ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကို
ရူပပရိဋ္ဌာဟတဲ ‘ရူပပရိယေသန’ ပွမဉ္စသေ့ဝ်ရုပ် ကတိံဒ်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မဓာတ်တဲ
ဓမ္မသညာကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသညာတဲ ဓမ္မသင်္ကပ္ပကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသင်္ကပ္ပတဲ
ဓမ္မစ္ဆန္ဒကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မစ္ဆန္ဒတဲ ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိဋ္ဌာဟတဲ
ဓမ္မပရိယေသနကတိံဒ်ရ။

ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တွဟ်တွဟ်တဲ သညာတွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။
သွဟိုတ်ကိုသညာတွဟ်တွဟ်တဲ ‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကို
‘သင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်တွဟ်တွဟ်တဲ ဆန္ဒပ္ပိက်တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒပ္ပိက်တွဟ်
တွဟ်တဲ ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုဲ (ကတ်ကတာန်)တွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကို ‘ပရိ
ဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုဲ (ကတ်ကတာန်)တွဟ်တွဟ်တဲ ‘ပရိယေသန’ ပွမဉ္စသေ့ဝ်တွဟ်တွဟ်
ကတိံဒ်ရ ရဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နောပရိယေသနာနာနတ္ထ

၉။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရပ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တွဟ်တွဟ်တဲ
သညာတွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုသညာတွဟ်တွဟ်တဲ သင်္ကပ္ပတွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။
သွဟိုတ်ကိုသင်္ကပ္ပတွဟ်တွဟ်တဲ ဆန္ဒတွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒတွဟ်တွဟ်တဲ
ပရိဋ္ဌာဟတွဟ်တွဟ်ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပရိဋ္ဌာဟတွဟ်တွဟ်တဲ ပရိယေသနတွဟ်တွဟ်
ကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပရိယေသနတွဟ်တွဟ်တဲ ပရိဋ္ဌာဟတွဟ်တွဟ်ဟံကတိံဒ်ရ။ သွဟိုတ်

ကိုပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ်တဲ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒတူဟ်တူဟ်တဲ သင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တူဟ်တူဟ်ဂ် ညးဒေရော? ရူပဓာတ် ။ ပ ။ ဓမ္မဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝ္ဂဝ် ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ။

ယွံခမီတအ် မုရ်သင်္ကပ္ပ သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတို န်ရော? သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ ပရိယေသနတူဟ်တူဟ် ကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုပရိယေသနတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကို ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ်တဲ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒတူဟ်တူဟ်တဲ သင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုသင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရော?

ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုရူပဓာတ်တဲ ‘ရူပသညာ’ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲရုပ် ကတိုန်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မဓာတ်တဲ ‘ဓမ္မသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲသင်္ကပ္ပ ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ဓမ္မသညာတဲ ။ ပ ။ ‘ဓမ္မပရိယေသန’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲသင်္ကပ္ပကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မ ပရိယေသနတဲ ‘ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟ’ပွမဒုတုတ္တကတ်ကတာန် မဒ်ပွဲသင်္ကပ္ပကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိဋ္ဌာဟတဲတုန် ‘ဓမ္မစန္ဒ’ ပွမဒ်ပွဲသင်္ကပ္ပကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ဓမ္မစန္ဒတဲ ‘ဓမ္မသင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်သင်္ကပ္ပကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသင်္ကပ္ပတဲ ‘ဓမ္မ သညာ’ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲသင်္ကပ္ပကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသညာတဲ ‘ဓမ္မဓာတ်’ သင်္ကပ္ပကတိုန်ရ။

ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟေင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ ပရိယေသနတူဟ်တူဟ် ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ပရိယေသနတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုပရိဋ္ဌာဟတူဟ် တူဟ်တဲ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒတူဟ်တူဟ်တဲ သင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို သညာတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ ရဲဝံ (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဗာဟိရဗဿနာနတ္ထ

၉၃။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရပ်ရ။ ယွံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ‘သင်္ကပ္ပ’ပွမချပ်တူဟ်တူဟ် ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ‘သင်္ကပ္ပ’ပွမချပ်တူဟ်တူဟ်တဲ ဗဿတူဟ်တူဟ်ကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်

ကိုဖဿတူဟ်တူဟ်တဲ ဝေဒနာတူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဝေဒနာတူဟ်တူဟ်တဲ ဆန္ဒပိုက်တူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒပိုက်တူဟ်တူဟ်တဲ ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွဒတူတဲ (ကတ်ကတာန်)တူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ‘ပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတဲ (ကတ်ကတာန်) တူဟ်တူဟ်တဲ ‘ပရိယေသန’ပွမဂွဲသေ့တူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကို ‘ပရိယေသန’ ပွမဂွဲသေ့တူဟ်တူဟ်တဲ ပွမကလိဝံတူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ ညးဍဲရော? ရူပဓာတ် ။ ပ ။ ဓမ္မဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဣဝှ် ကော်ခဂး ရံဝှ်မး ဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ။

ယွံခမိတအ် မုရသင်္ဂလီ သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိၣ် နီရော? သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ ပွမကလိဝံတူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရော? ယွံခမိတအ် သွဟိုတ်ကိုရူပဓာတ်တဲ ‘ရူပသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲရူပဓာတ် ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပသညာတဲ ရူပသင်္ဂပွကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပသင်္ဂပွတဲ ရူပသမ္ဘိသကတိၣ် ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပသမ္ဘိသတဲ ရူပသမ္ဘိသဇာဝေဒနာကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပသမ္ဘိသဇာ ဝေဒနာတဲ ရူပစ္ဆန္ဒကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပစ္ဆန္ဒတဲ ‘ရူပပရိဋ္ဌာဟ’ပွမဒတူတဲကတ်ကတာန် မဒ်ပွဲရူပဓာတ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပရိဋ္ဌာဟတဲ ‘ရူပပရိယေသန’ပွမဂွဲသေ့ရူပရိ ကတိၣ် ရ၊ သွဟိုတ်ကိုရူပပရိယေသနတဲ ‘ရူပလာဘ’ ပွမကလိဝံရူပရိကတိၣ်ရ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကို ဓမ္မဓာတ်တဲ ‘ဓမ္မသညာ’ပွမစုတ်သမ္ဘိ မဒ်ပွဲသင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသညာတဲ ‘ဓမ္မသင်္ဂပွ’ ပွမချပ်သင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသင်္ဂပွတဲ ‘ဓမ္မသမ္ဘိသ’ပွမတုတ် ခွံသင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသမ္ဘိသတဲ ဓမ္မသမ္ဘိသဇာဝေဒနာကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ် ကိုဓမ္မသမ္ဘိသဇာဝေဒနာတဲ ‘ဓမ္မစ္ဆန္ဒ’ပိုက်မဒ်ပွဲသင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မစ္ဆန္ဒတဲ ‘ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟ’ပွမဒတူတဲကတ်ကတာန် မဒ်ပွဲသင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မရိဋ္ဌာဟတဲ ‘ဓမ္မပရိယေသန’ပွမဂွဲသေ့သင်္ခရ ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိယေသနတဲ ‘ဓမ္မလာဘ’ ပွမကလိဝံသင်္ခရ ကတိၣ်ရ။

ယွံခမိတအ် ရံဝှ်ဟေင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ သွဟိုတ်ကိုပွမဂွဲသေ့တူဟ်တူဟ်တဲ ပွမကလိဝံ တူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ ရံဝှ် (သွးတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဒုတိယဗာဟိရဖဿနာနတ္ထ

၉၄။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမိတအ် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ် တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ‘သင်္ဂပွ’ပွမချပ် တူဟ်တူဟ်ကတိၣ်ရ၊ ဖဿတူဟ်တူဟ်။ ဝေဒနာတူဟ်တူဟ်။ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ်။ ပရိဋ္ဌာဟ

တူဟ်တူဟ်။ သွဟိုတ်ကို ‘ပရိယေသန’ ပွမဉ္စဲသေ့တူဟ်တူဟ်တဲ ပွမကလိဝံတူဟ်တူဟ် ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပွမကလိဝံတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိယေသနတူဟ်တူဟ် ဟံကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပရိယေသနတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိဗ္ဗာဟတူဟ်တူဟ် ဟံကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပရိ ဗ္ဗာဟတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ်။ ဝေဒနာတူဟ်တူဟ်။ ဖဿတူဟ်တူဟ်။ သင်္ကပ္ပ တူဟ်တူဟ်။ သညာတူဟ်တူဟ်။ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟံကတိုန်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်တူဟ်တူဟ်ဂ် ညးဍဲရော? ရူပဓာတ် ။ ပ ။ ဓမ္မဓာတ် ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဣဝှ်ဂ် ကော်ခဂး ရံဝှ်မွဲဓာတ်တူဟ်တူဟ်ရ။

ယုံခမီတအ် မုရ်သၢ်လီု သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တုဟ်တုဟ်တု သညာတုဟ်တုဟ်ကတို
 န်ရော? သွဟိုတ်ကိုသညာတုဟ်တုဟ်တု ‘သက်ပ္ပ’ ပွမချပ်တုဟ်တုဟ်ကတိုန်ရော? ဖဿ
 တုဟ်တုဟ်။ ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်။ ဆန္ဒတုဟ်တုဟ်။ ပရိဋ္ဌာဟတုဟ်တုဟ်။ ပရိယေသန
 တုဟ်တုဟ်။ ပွမကလိဝံတုဟ်တုဟ်ကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုပွမကလိဝံတုဟ်တုဟ်တု
 ပရိယေသနတုဟ်တုဟ် ဟံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုပရိယေသနတုဟ်တုဟ်တု ပရိဋ္ဌာဟ
 တုဟ်တုဟ် ဟံကတိုန်ရော၊ ဆန္ဒတုဟ်တုဟ်။ ဝေဒနာတုဟ်တုဟ်။ ဖဿတုဟ်တုဟ်။
 သွဟိုတ်ကိုသက်ပ္ပတုဟ်တုဟ်တု သညာတုဟ်တုဟ် ဟံကတိုန်ရော? သွဟိုတ်ကိုသညာ
 တုဟ်တုဟ်တု ဓာတ်တုဟ်တုဟ် ဟံကတိုန်ရော?

ယုံခမိတအ် သွဟိုတ်ကိုရူပဓာတ်တဲ ‘ရူပသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ရုပ်သင်္ကတိုန်ရ။ ။ ပ။
 သွဟိုတ်ကိုဓမ္မဓာတ်တဲ ‘ဓမ္မသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိသင်္ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မ
 သညာတဲ ‘ဓမ္မပရိယေသန’ ပွမဌာဝေသုင်ဓရ်ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိယေသနတဲ ‘ဓမ္မ
 လာဘ’ ပွမကလိဝံဓရ် ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မလာဘတဲ ‘ဓမ္မပရိယေသန’ ပွမဌာဝေသုင်ဓရ်
 ဟံကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိယေသနတဲ ‘ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟ’ ပွမဒတူတုာ်ကတ်ကတာန် မဒ်
 ပွဲဓရ် ဟံကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မပရိဋ္ဌာဟတဲ ‘ဓမ္မစ္ဆန္ဒ’ ပွဲဓရ်မဒ်ပွဲဓရ် ဟံကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်
 ကိုဓမ္မစ္ဆန္ဒတဲ ‘ဓမ္မသမ္မဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်မကတိုန် ဟိုတ်နူပွမတုတ်ဒွံဓရ် ဟံက
 တိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသမ္မဿဇာဝေဒနာတဲ ‘ဓမ္မသမ္မဿ’ ပွမတုတ်ဒွံဓရ် ဟံကတိုန်ရ။
 သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသမ္မဿတဲ ‘ဓမ္မသင်္ကပ္ပ’ ပွမချပ်သင်္ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မ
 သင်္ကပ္ပတဲ ‘ဓမ္မသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသင်္ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုဓမ္မသညာတဲ
 ‘ဓမ္မဓာတ်’ သင်္ကတိုန်ရ။

ယုံခမီတအ် ရဝံဟောင် သွဟိုတ်ကိုဓာတ်တူဟ်တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ်ကတို
 န်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ။ ပ ။ သင်္ဂပတူဟ်တူဟ်။ ဖသတူဟ်တူဟ်။ ဝေဒနာ
 တူဟ်တူဟ်။ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ်။ ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ်။ ပရိယေသနတူဟ်တူဟ်။ ပွမကလိဝံ
 တူဟ်တူဟ်ကတိုန်ရ။ သွဟိုတ်ကိုပွမကလိဝံတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိယေသနတူဟ်တူဟ် ဟံကတို
 န်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုပရိယေသနတူဟ်တူဟ်တဲ ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ် ဟံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကို

ပရိဋ္ဌာဟတူဟ်တူဟ်တဲ ဆန္ဒတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဆန္ဒတူဟ်တူဟ်တဲ ဝေဒနာ တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဝေဒနာတူဟ်တူဟ်တဲ ဖဿတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုဖဿတူဟ်တူဟ်တဲ သင်္ကပ္ပတူဟ်တူဟ်ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသင်္ကပ္ပတူဟ် တူဟ်တဲ သညာတူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ၊ သွဟိုတ်ကိုသညာတူဟ်တူဟ်တဲ ဓာတ်တူဟ်တူဟ် ဟုံကတိုန်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒသမ။

နာနတ္ထဝဂ် မဒ်ကိုပ်ကွာတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်သတ္တဓာတု

၉၅။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဝ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံမုံထပ်ပြကာ အိုတ်ရ။ ညးမွဲထပ်ပြကာအိုတ်ရော? ‘အာဘာ’ ဓာတ်လျးအရံင်၊ ‘သုဘ’ ဓာတ်မတွံဂး ပွမဆဲး၊ ‘အာကာသာနဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်အာကာသပညပ်၊ ‘ဝိညာဏဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်၊ ‘အာကိဉ္စညာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန် (နတ္ထိဘ်)ပညပ် မဟုံမဲကိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်၊ ‘နေဝသညာနာသညာယတန’ ဓာတ်အရာ ဒတန်သညာမရန်မိုတ်တုန်ဟုံမဲ ဟုံမဲကိုသညာမဇိပ်ဂှိပ် ဟုံသေင်၊ ‘သညာဝေဒယိတနိရောဓ’ ဓာတ်သညာဝေဒနာဂမ္တိုင်ပျိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင် က္ကဝံမုံထပ်ပြကာအိုတ်ရ။

တွံတရံဝံမွဲး ခမီမ္မေကုဂ် ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျိတ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျိတ်မုံပိုင် ဓာတ်ဂမ္တိုင်မတွံဂး ‘အာဘာ’ ဓာတ်လျးအရံင်၊ ‘သုဘ’ ဓာတ်မတွံဂးပွမဆဲး၊ ‘အာကာသာ နဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်အာကာသပညပ်၊ ‘ဝိညာဏဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန် ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်၊ ‘အာကိဉ္စညာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန် (နတ္ထိဘ်)ပညပ် မဟုံမဲကိုပဌမာ ရုပ္ပဝိညာဏ်၊ ‘နေဝသညာနာသညာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်သညာမရန်မိုတ်တုန်ဟုံမဲ ဟုံမဲ ကိုသညာမဇိပ်ဂှိပ် ဟုံသေင်၊ ‘သညာဝေဒယိတနိရောဓ’ ဓာတ်သညာဝေဒနာဂမ္တိုင်ပျိုတ်ဝံ သွနိဿယ်ကိုမုဲတဲ ပြာကဋ်အိုတ်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံခမီ ‘အာဘာ’ ဓာတ်လျးအရံင်ဂှ် သွနိဿယ်ကိုဒမ္မတဲ ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီ ‘သုဘ’ ဓာတ်မတွံဂးပွမဆဲးဂှ် သွနိဿယ်ကို ‘အသုဘ’ ပွမဟုံဆဲးတဲ ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီ ‘အာကာ သာနဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်အာကာသပညပ်ဂှ် သွနိဿယ်ကိုရပ်တဲ ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီ ‘ဝိညာဏဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်ပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဂှ် သွနိဿယ်ကို ‘အာကာ သာနဉ္စာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်အာကာသပညပ်တဲ ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီ ‘အာကိဉ္စညာ ယတန’ ဓာတ်အရာဒတန်(နတ္ထိဘ်)ပညပ် မဟုံမဲကိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်ဂှ် သွနိဿယ်ကို ဝိညာဏဉ္စာယတနတဲ ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီ ‘နေဝသညာနာသညာယတန’ ဓာတ်အရာဒတန် သညာမရန်မိုတ်တုန်ဟုံမဲ ဟုံမဲကိုသညာမဇိပ်ဂှိပ် ဟုံသေင်ဂှ် သွနိဿယ်ကို ‘အာကိဉ္စညာ

ယတနံ 'ဓာတ်အရာဒတန်(နတ္ထိဘ်)ပညပ် မဟုံမဲကိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဏ်တဲ ပြာကင်ရ။ ယုံခမီ 'သညာဝေဒယိတနိရောဓ' ဓာတ်သညာဝေဒနာဂမ္ဘိုင်ပှိတ်ဂ် သွနိဿယံကို ပွမပှိတ်လ လမ်တဲ ပြာကင်ရ ရဲပွဲ (သွးတဲရ)။

ယုံကျိမ္မံပိုင် ဓာတ်ဂမ္ဘိုင်မတွံး အာဘာဓာတ် သုဘဓာတ် အာကာသာနဉ္စာယတန ဓာတ် ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတ် အာကိဉ္စညာယတနဓာတ် နေဝသညာနာသညာယတန ဓာတ် သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတ်ဝံ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်သမာပတ်လီအိုတ်ရော? ရဲပွဲ (ဂရင် ပတီရ)။

ယုံခမီ ဓာတ်ဂမ္ဘိုင်မတွံး အာဘာဓာတ် သုဘဓာတ် အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတ် ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတ် အာကိဉ္စညာယတနဓာတ်ဝံ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်သညာသမာပတ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတ်ဂ် ဂပ်ဝ်အာစိုပ်သမာပတ်မသေ့နူသင်္ခါရရ။ ယုံခမီ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတ်ဝံ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်နိရောဓသမာပတ်ရ ရဲပွဲ (သွးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သနိဒါန

ဇုဗိ။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ချင်သာရဂ်ရ။ ယုံခမီတအ် 'ကာမဝိတက်' ပွမချပ်ကာမဂ် ကတိန် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရ။ 'ဗျာပါဒဝိတက်' ပွမချပ်သွက် ကိုလီလ်ဂ် ကတိန်မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရ။ 'ဝိဟိသာဝိတက်' ပွမချပ်သွက်ဝံပျဲပျာ်ဂ် ကတိန်မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရ။ ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရ။

ယုံခမီတအ် မုရသ်လီ 'ကာမဝိတက်' ပွမချပ်ကာမဂ် ကတိန် မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ် ရော? ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရော? 'ဗျာပါဒဝိတက်' ပွမချပ်သွက်ကိုလီလ်ဂ် ကတိန်မွဲ ဟာန်ကျောံဟိုတ်ရော? ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရော? 'ဝိဟိသာဝိတက်' ပွမချပ် သွက်ဝံ ပျဲပျာ်ဂ် ကတိန်မွဲဟာန်ကျောံဟိုတ်ရော? ဟုံမဲကိုဟိုတ်တဲ ဟုံကတိန်ရော?။ ယုံခမီတအ် သွဟိုတ်ကိုကာမဓာတ်တဲ 'ကာမသညာ' ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပဲ့ကာမကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို 'ကာမသညာ' ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပဲ့ကာမတဲ 'ကာမသင်္ကပ္ပ' ပွမချပ်ကာမ ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို 'ကာမသင်္ကပ္ပ' ပွမချပ်ကာမတဲ 'ကာမစ္ဆန္တ' ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပဲ့ကာမ ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို 'ကာမစ္ဆန္တ' ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပဲ့ကာမတဲ 'ကာမပရိဋ္ဌာဟ' ပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန်ပဲ့ကာမ ကတိန်ရ။ သွဟိုတ်ကို 'ကာမပရိဋ္ဌာဟ' ပွမဒတူတွဲကတ်ကတာန် ပဲ့ကာမတဲ 'ကာမပရိယေသန' ပွမဉ္စသေ့ဝ်ကာမ ကတိန်ရ။ ယုံခမီတအ် ပုထုဇန် မဟုံမဲကိုလမ်င်လညာတ် မဉ္စသေ့ဝ် 'ကာမပရိယေသန' ပွမဉ္စသေ့ဝ်ကာမဂ် ဒေတ်တဲဒေတ်မှာရာ နကိုဟိုတ်ဂမ္ဘိုင်ပိမတွံး ဇကု ပါင်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုဗျာပါဒဓာတ်တဲ ဗျာပါဒသညာ ကတိံဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကိုဗျာပါဒ သညာတဲ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပကတိံဒ်ရ ။ ပ ။ ဗျာပါဒဆန္ဒ ကတိံဒ်ရ၊ ဗျာပါဒပရိဋ္ဌာဟ ကတိံဒ်ရ၊ ဗျာပါဒပရိယေသန ကတိံဒ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ပုထုဇန မဟံမဲကိုလမိင်လညာတ် မဉ္ဇဲသေ့ဝ် ဗျာပါဒပရိယေသန နှိတ်တဲနှိတ်မှာရာ နကိုဟိတ်ဂမ္ဘိုင်ပိမတွံဂး ကေုပါင်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုဝိဟိသာဓာတ်တဲ ဝိဟိသာသညာ ကတိံဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကို ဝိဟိသာသညာတဲ ဝိဟိသာသင်္ကပ္ပ ကတိံဒ်ရ ။ ပ ။ ဝိဟိသာဆန္ဒ ကတိံဒ်ရ၊ ဝိဟိသာပရိ ဋ္ဌာဟ ကတိံဒ်ရ၊ ဝိဟိသာပရိယေသန ကတိံဒ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ပုထုဇန မဟံမဲကိုလမိင် လညာတ် မဉ္ဇဲသေ့ဝ် ဝိဟိသာပရိယေသန နှိတ်တဲနှိတ်မှာရာ နကိုဟိတ်ဂမ္ဘိုင်ပိမတွံဂး ကေုပါင်စိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ဥပမာတုန် တြံဂ် ဗိုတ်ကွဟ်ဖျေ ပုတ်မိန်သ်ချေဲ မဂီတုဒ် ပွဲဂြိုပ်ချေဲ မက်ခွတ်ရ၊ ပုတ်ဂ် ဟံပလိုတ်ကွေဲ ဗွဲမပြဟ် နကိုတဲဂမ္ဘိုင်ကို နကိုဇိုင်ဂမ္ဘိုင်ကိုမူး သတ်ဂမ္ဘိုင် မနိဿယံဗွဲဒိုင်ကို ချေဲဆုအော်ဂ် အာစိုပ်ပွမလိုလ် မသက္ကုဇိုအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ တုပ်သွဟ်သင်္ကပ္ပဟောင် ခမိလိုကိုဒ် ဗဗူးလိုကိုဒ် ‘သညာ’ပွမစုတ်သမ္ဘိ ကတိံဒ်ကွင် မအာစိုပ် ပွမပုန်ဂတးဂ် ဟံသွးကွေဲ ဗွဲမပြဟ်မူး ဟံပါပွေင်ကွေဲမူး ဟံသွညင်ဂွံစာ်စူးမူး ဟံကိုအာစိုပ် သဘ ပွမဟံကတိံဒ်မဲ့လော်ပုန်မူး ညးဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် သွးပဒတ်ဗွဲဒိုင် မွဲဟာန်ကောံ ပွမချောင်စိုတ် ပွမကတ်ကတာန် ပွမဒတူတုာ်ရ၊ ခန္ဓကေုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနုချိုတ်တဲလေဝ် ကြက်သွးအာစိုပ် လအာဂတိဟံခိုဟ်ဆဲ အဆတ်ရဂ် ဂပ်ဝ်စိုဒ်ရ။

ယွံခမိတအံ ‘နေက္ခမ္မဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုကာမဂ် ကတိံဒ်မွဲဟာန်ကောံ ဟိတ်ရ၊ ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံဒ်ရ၊ ‘အဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဟံကိုလိုလ်ဂ် ကတိံဒ် မွဲဟာန်ကောံဟိတ်ရ၊ ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံဒ်ရ၊ ‘အဝိဟိသာဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဟံ ပျုပျာ်ဂ် ကတိံဒ်မွဲဟာန်ကောံဟိတ်ရ၊ ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံဒ်ရ။

ယွံခမိတအံ မုရ်သင်္ကပ္ပ ‘နေက္ခမ္မဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုကာမဂ် ကတိံဒ်မွဲ ဟာန်ကောံဟိတ်ရော? ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံဒ်ရော? ‘အဗျာပါဒဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဟံ ကိုလိုလ်ဂ် ကတိံဒ်မွဲဟာန်ကောံဟိတ်ရော? ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံဒ်ရော? ‘အဝိဟိသာ ဝိတက်’ ပွမချပ်သွက်ဟံပျုပျာ်ဂ် ကတိံဒ်မွဲဟာန်ကောံဟိတ်ရော? ဟံမဲကိုဟိတ်တဲ ဟံကတိံ ဒ်ရော?

ယွံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုနေက္ခမ္မဓာတ်ပွမချပ်သွက်ဂွံတိတ်ဗူးနုကာမတဲ နေက္ခမ္မ သညာ ကတိံဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကိုနေက္ခမ္မသညာတဲ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ ကတိံဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကို နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပတဲ နေက္ခမ္မဆန္ဒကတိံဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကိုနေက္ခမ္မဆန္ဒတဲ နေက္ခမ္မပရိဋ္ဌာဟကတိံ ဒ်ရ၊ သွဟိတ်ကို နေက္ခမ္မပရိဋ္ဌာဟတဲ နေက္ခမ္မပရိယေသန ကတိံဒ်ရ၊ ယွံခမိတအံ ပုထုဇန

မ္မုံကိုလမိင်လညာတ် မဉ္ဇေသေဝ် နေက္ခမ္မပရိယေသနာ နေတ္တတ်တမ္ပမဒေရး နကိုဟိတ်ဂမ္မိုင်ပိ မတံဂး ဇေယျာပါင်စိတ်ရ။

ယံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုအဗျာပါဒဓာတ်တဲ အဗျာပါဒသညာ ကတိန္ဒိရ။ သွဟိတ်ကို အဗျာပါဒသညာတဲ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ ကတိန္ဒိရ ။ ပ ။ အဗျာပါဒဆန္ဒ ကတိန္ဒိရ။ အဗျာပါဒ ပရိဋ္ဌာဟကတိန္ဒိရ။ အဗျာပါဒပရိယေသန ကတိန္ဒိရ။ ယံခမိတအံ ပုထုဇန မ္မုံကိုလမိင် လညာတ် မဉ္ဇေသေဝ် အဗျာပါဒပရိယေသနာ နေတ္တတ်တမ္ပမဒေရး နကိုဟိတ်ဂမ္မိုင်ပိမတံဂး ဇေယျာပါင်စိတ်ရ။

ယံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုအဝိဟိသာဓာတ်တဲ အဝိဟိသာသညာ ကတိန္ဒိရ။ သွဟိတ် ကိုအဝိဟိသာသညာတဲ အဝိဟိသာသင်္ကပ္ပ ကတိန္ဒိရ။ သွဟိတ်ကိုအဝိဟိသာသင်္ကပ္ပတဲ အဝိဟိသာဆန္ဒ ကတိန္ဒိရ။ သွဟိတ်ကိုအဝိဟိသာဆန္ဒတဲ အဝိဟိသာပရိဋ္ဌာဟ ကတိန္ဒိရ။ သွဟိတ်ကိုအဝိဟိသာပရိဋ္ဌာဟတဲ အဝိဟိသာပရိယေသန ကတိန္ဒိရ။ ယံခမိတအံ ပုထုဇန မ္မုံကိုလမိင်လညာတ် မဉ္ဇေသေဝ် အဝိဟိသာပရိယေသနာ နေတ္တတ်တမ္ပမဒေရး နကိုဟိတ် ဂမ္မိုင်ပိမတံဂး ဇေယျာပါင်စိတ်ရ။

ယံခမိတအံ ဥပမာတုန် တြံဂ် ဗိုတ်ကဟ်ဖျေ ပုတ်မိန်သ်ချေဲ မဂီတုခိုင် ပွဲဂြိုပ်ချေဲ မက္ခန္ဓာရ။ ပုတ်ဂ် ပလိုတ်ကွေဲမပြဟ် နကိုတဲဂမ္မိုင်ကို နကိုခိုင်ဂမ္မိုင်ကိုမ္မး သတ်ဂမ္မိုင် မနိဿယဗ္ဗဒ်ခိုင်ကိုချေဲဆုအော်ဂ် ဟံအာစိပ်ပမလိုလ် မသက္ကာဗျိအိုတ်ရ။ ယံခမိတအံ တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် ခမိလိုကိုနိ ဗဗ္ဗးလိုကိုနိ ‘သညာ’ပမစုတ်သမ္ဘိ ကတိန္ဒိကျင် မအာ စိပ်ပမပုန်ဂတးဂ် သွးကွေဲမပြဟ်မ္မး ပါပေင်ကွေဲမ္မး သွညင်ဂွံစာ်စုးမ္မး ကိုအာစိပ်သတ်ပမ ဟံကတိန္ဒိမ္မေလှေဲပုန်မ္မး ညးဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် ဟံမ္မေကပ္ပမချေင်စိတ် ပမကတ်ကတာန် ပမဒတူတုဲဂ်နိတဲ သွေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်ရ။ ခန္ဓဇေယျာလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲလေဝ် ကြက်သွေံအာစိပ် လအာဂတိခိုဟ်ဆဲ အဆတ်ရဂ် ဂပ်ဝ်စီခိုင်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဂိဇ္ဈကာဝသထ

ဇရ။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာချိုတ် ဇရေင်ကွာန် ဉာတ်ကရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမ္မိုင် ရဝံမ္မး “ယံခမိတအံ” ရ။ “ယံကျ်မ္မုံပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္မိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္မုံပိုင် ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယံခမိတအံ သွဟိတ်ကိုဓာတ်တဲ ‘သညာ’ပမစုတ်သမ္ဘိကတိ နိရ။ ‘ဒိဋ္ဌိ’ကွေတ် ကတိန္ဒိရ။ ‘ဝိတက်’ ပမချပ် ကတိန္ဒိရ” ရဝံ သွးတရ။ သွးတရဝံမ္မး တီလ ပိုင်ကစွာန ဂရင်ပတိ တီလမ္မုံပိုင်ကျ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— ယံကျ်မ္မုံပိုင် ပွဲညးဟံသေင်ကိုကျ် ဂမ္မိုင်ဂ် ကွေတ်မတံဂးကျ်သုတ်ရဝံ သွနိဿယကိုမ္မဲတဲ ပြာကဋ်ရော? ရဝံ (ဂရင်ပတိရ)။

ယွံကစ္စာန ‘အဝိဇ္ဇာ’ဓာတ်ပွမဟွံတီၣ် ဇွော်လောန်ဟောင်ရ၊ ယွံကစ္စာန သွနိဿယံကို ဓာတ်ယုတ်သင်တဲ စွတ်သမ္ဘိယုတ်သင် ကွေတ်ယုတ်သင် ကသပ်ယုတ်သင် ပွမသွလ္လီ ဆင်ပုဟ်ယုတ်သင် ပွမရာဒနာယုတ်သင် ပွမသ္မိပတ်ယုတ်သင် ပုဂိုလ်ယုတ်သင် ဂလာန် ယုတ်သင်ကတိၣ်ရ၊ ဟိုသွးယုတ်သင်ရ၊ တွံရ၊ ပညပ်ရ၊ ကိုကတိၣ်ရ၊ လွံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဝံမံက်ဂတင်ရ၊ ပွမကတိၣ်ညးၣ် ယုတ်သင်ရ ရံၣ် အဲကျိာ်တွံရ။

ယွံကစ္စာန သွနိဿယံကိုဓာတ်မဒိတဲလဒေါင်တဲ စွတ်သမ္ဘိမဒိတဲလဒေါင်ကွေတ် မဒိတဲလဒေါင် ကသပ်မဒိတဲလဒေါင် ပွမသွလ္လီဆင်ပုဟ် မဒိတဲလဒေါင် ပွမရာဒနာမဒိတဲ လဒေါင် ပွမသ္မိပတ်မဒိတဲလဒေါင် ပုဂိုလ်မဒိတဲလဒေါင် ဂလာန်မဒိတဲလဒေါင် ကတိၣ်ရ၊ ဟိုသွးတဲလဒေါင်ရ၊ တွံရ၊ ပညပ်ရ၊ ကိုကတိၣ်ရ၊ လွံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဝံမံက်ဂ တင်ရ၊ ပွမကတိၣ်ညးၣ် ဒိတဲလဒေါင်ရ ရံၣ် အဲကျိာ်တွံရ။

ယွံကစ္စာန သွနိဿယံကိုဓာတ်မပြဲတဲ စွတ်သမ္ဘိမပြဲ ကွေတ်မပြဲ ကသပ်မပြဲ ပွမ သွလ္လီ ဆင်ပုဟ်မပြဲ ပွမရာဒနာမပြဲ ပွမသ္မိပတ်မပြဲ ပုဂိုလ်မပြဲ ဂလာန်မပြဲ ကတိၣ်ရ၊ ဟိုသွး မပြဲရ၊ တွံရ၊ ပညပ်ရ၊ ကိုကတိၣ်ရ၊ လွံက်ထွေးရ၊ ပါပရအ်ရ၊ သွညံင်ဝံမံက်ဂတင်ရ၊ ပွမကတိၣ်ညးၣ် ဒိမပြဲရ ရံၣ် အဲကျိာ်တွံရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဟိနာဓိမုတ္တိက

၉၈။ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ဒိမ္မဲဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ ဒိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျူနီ)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်ၣ် ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂှ် မိတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ၣ် ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်မ္မဲစွံ အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျါတဲလောင် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ဒိမ္မဲ ဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ်အိုတ်တဲရ၊ ညးမုံကိုဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်ၣ် ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်တဲရ၊ ညးမုံကိုဂှ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဂမၠိုင်ၣ် ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်တဲရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံလောင် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ကြက်ဒိမ္မဲ ဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂှ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲး ဂမၠိုင်ၣ် ကြက်ဒိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံဂှ်မိတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ဖွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လူဟ်လေဝ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမၞုံကိုဉ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်ကို နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမၞုံကိုဉ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ၊ ညးမၞုံကိုဉ်စိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ကို နှိမ္မဲ ဂကောံခပ်မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမၞုံကိုဉ်စိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်စင်္ကမ

၉၉။ ဖွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ဖွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ဖွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်သာရိပိုတ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲ ကိုတီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်လေဝ် မွဲဟာန် ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲ ကိုတီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်မဟာကဿပလေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ် ဟံသွဲကို တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓလေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲကို တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်ပုဏ္ဏ မဒိကောန် ဗဗ္ဗေဗြမန္တာနီလေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲကို တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်ဥပါလိလေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲ ကိုတီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ တီလပိုင်အာနန္ဒလေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီ ဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲကို တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲရ၊ ဒေဝဒတ် လေဝ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ ကွဲဒိုင်စကြံမ် ဖွဲဌာန်မဟံတြပ်ဟံသွဲကို တီလမၞုံပိုင် ကျ်တြဲရ။

ဖွဲအခိုင်ကို တီလမၞုံပိုင်ကျ်တြဲ သုးတိုန်ကိုခမီဂမၠိုင်ရ— ယွံခမီတအံ သာရိပိုတ် မကွဲ ဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ မူးတအံညးဂမၠိုင်ညာတ်အိုတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်တ်ရ)။ ယွံကျ်မၞုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအံ ခမီဂမၠိုင်အိုတ်သိုက် မၞုံကို ပညာဇော်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ မောဂ္ဂလာန် မကွဲဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ မူးတအံညးဂမၠိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်တ်ရ)။ ယွံကျ်မၞုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအံ ခမီဂမၠိုင်အိုတ်သိုက် မၞုံကိုဣဒ္ဓိကြိဋ်ဇော်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ကဿပ မကွဲဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ မူးတအံညးဂမၠိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်တ်ရ) ။ ယွံကျ်မၞုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအံ ခမီဂမၠိုင် အိုတ်သိုက် ပကင်ရင်ဓုတင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ အနုရုဒ္ဓ မကွဲဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီ ဂမၠိုင်မၞုံငှင်ကွဲ မူးတအံညးဂမၠိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရဝံ (သွာန်တ်ရ)။ ယွံကျ်မၞုံပိုင် ညာတ်

အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမိုင်အိုတ်သိုက် ကလိဝံ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ မတ်ဒိမ်
 မတုပ်သုဟ်ကောံမတ်ဒေဝတဂမိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပုဏ္ဏမဒ်ကောန်ဗုဒ္ဓဗြမန္တာနီ မကွာ်ဒိုင်
 စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမိုင်မဂိုင်ဂွင်ဂ် မူးတအ်ညးဂမိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်တရ)။
 ယွံကျာ်မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမိုင်အိုတ်သိုက် နှိ‘ဓမ္မ
 ကထိက’ ညးတွံခရ်ဂမိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပါလိ မကွာ်ဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီ
 ဂမိုင် မဂိုင်ဂွင်ဂ် မူးတအ်ညးဂမိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင်
 ညာတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမိုင်အိုတ်သိုက် ပကင်ရင်ဝိနယ်
 အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အာနန္ဒ မကွာ်ဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမိုင်မဂိုင်ဂွင်ဂ် မူးတအ်
 ညးဂမိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ ရံဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီ
 အိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမိုင်အိုတ်သိုက် မုံကိုလမိင်လညာတ်ဂိုင်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ်
 ဒေဝဒတ် မကွာ်ဒိုင်စကြံမ် မွဲဟာန်ကောံခမီဂမိုင်မဂိုင်ဂွင်ဂ် မူးတအ်ညးဂမိုင် ညာတ်အိုတ်ဟာ
 ရံဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမီတအ် ခမီဂမိုင်
 အိုတ်သိုက် မုံကိုပွိုက်ယုတ်ပရေအ်အိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သတ်ဂမိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဂကောံခမီအိုတ်ရ၊ နှိမ္မပလောင်(မ္မဗျူန်)
 ခမီအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီ ကောံညးမုံ
 ဂွမ်စိုတ် မယုတ်သင်ဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပ
 လောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်တုလောင် သတ်ဂမိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မ
 ဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပ
 လောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲ
 ဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံလောင် သတ်ဂမိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ကြက်နှိမ္မ
 ဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်ဂ် ကြက်နှိမ္မဂကောံခမီ
 မ္မပလောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်ဂ်
 ကြက်နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လှဟ်လောင် သတ်ဂမိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဂကောံခမီ
 မ္မပလောင်ခမီအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ မ္မပလောင်ခမီကောံ
 ညးမုံဂွမ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်ဂ် နှိမ္မဂကောံခမီ
 မ္မပလောင်ခမီ ကောံညးမုံဂွမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆာဲဂမိုင်မ္မစွံအိုတ်ရ ရံဝံ (သွာန်တရ)။

၆။ သုတ်သင်္ဂါထာ

၁၀၀။ သွဒတံတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ၍ရ။ ယံခမီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင်
 နှိမ္မဲဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုံကိုဉ်မစိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်
 နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္မုံဉ်မစိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ်
 ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်တုလေဝ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်
 ခပ်အိုတ်တုရ၊ ညးမ္မုံကိုဉ်မစိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္မုံ
 ဉ်မစိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မ္မဲစွံအိုတ်တုရ။

ယှဉ်မီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြလေဝ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟော် ကြက်ဒိဗ္ဗံ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲကိုဉ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်ဂို ကြက်ဒိဗ္ဗံဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကျောညးမွဲကိုဉ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမၠိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ။

ယှဉ်မီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လွှတ်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် ဒွံမွဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲကိုဉ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမ္တိုင်ကို ဒွံမွဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်
ကောံညးမွဲဂမ္တိုင်မယုတ်သင်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန့် တရဲဇ္ဇောအိက်ဂ် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံတရဲ
ဇ္ဇောအိက်ရ၊ တရဲညွတ်ညှိပသုဂ် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံတရဲညွတ်ညှိပသုဂ်ရ၊
ညှိပါင်ဂ် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညှိပါင်ရ၊ ပတိုဟ်ဂ် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်
ကောံပတိုဟ်ရ၊ ဆီဂ် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံဆီရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သု
ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကုဂ်စိုတ်
မယုတ်သင်ဂမ္တိုင် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမုံကုဂ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲ
အိုတ်ရ။ ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်တုလေဝ် ။ ပ ။ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံလေဝ် ။ ပ ။
ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှဟ်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်အိုတ်ရ၊
ညးမုံကုဂ်စိုတ်မယုတ်သင်ဂမ္တိုင် နှိမွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမုံကုဂ်စိုတ်
မယုတ်သင်ဂမ္တိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမံု ကိုဉ်မစိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ဂှ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမံုဂှ်မစိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင် မွဲစွဲအိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျၢင်တုဲလေဝ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်တုဲရ၊ ညးမံုကိုဉ်မစိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ဂှ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမံုဂှ်မစိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်မွဲစွဲအိုတ်တုဲရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲကာလအနာဂတ်ကြလေဝ် ။ ပ ။ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လုဟ်လေဝ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိဗ္ဗဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမ့ၢ်ကိဂ္ဂမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆဲး ဂမၠိုင်ဂှ် နိဗ္ဗဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကျောညးမ့ၢ်ဂ္ဂမ်စိုတ်ခိုဟ်ဆဲးဂမၠိုင်ပွဲစွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအံ ဥပမာတုန် ဘျာတိုက် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံဘျာတိုက်ရ၊ ကောံဘျာ
 နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံကောံရ၊ ကောံသွဟ်ဂှ် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်
 ကောံကောံသွဟ်ရ၊ ဘျာသဲဂှ် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံဘျာသဲရ၊ တင်လဲဂှ် နှိမ္မ
 ဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံတင်လဲရ။ ယွံခမီတအံ တုက်သွဟ်သတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္တိုင်
 ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်အိုတ်ရ၊ ညးမုက်ဂှ်စိုတ်ခိုတ်ဆဲးဂမ္တိုင်ဂှ်
 နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမုက်ဂှ်စိုတ်ခိုတ်ဆဲးဂမ္တိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ၊ ပွဲကာလအတိုက်
 လောန်ကျင်တဲလေဝ်။ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြံလေဝ်။ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျာဟ်လေဝ် သတ်ဂမ္တိုင်
 ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်အိုတ်ရ၊ ညးမုက်ဂှ်စိုတ်ခိုတ်ဆဲးဂမ္တိုင်ဂှ်
 နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမုက်ဂှ်စိုတ်ခိုတ်ဆဲးဂမ္တိုင်မွဲစွဲအိုတ်ရ ရဝံ တီလမုက်ပိုင်
 ကျပ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ၊ ကျပ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံတဲ သအာင်နူဂှ် သွးတိုန်ဂါထာဂမ္တိုင်ဝံရ—

“ယွံခမီတအံ ဟိုတ်နုပ္ပမဟန်ခြပ် နကိုတဏှာဂှ် ကြိပ်ဇော်ကိလေသ ကျတ်တိုန်
 ကျင်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟန်ခြပ်ဂှ် ပိုတ်ရ၊ တိုန်ဗျိုက်ဒေသကဏှာသွတ်တဲ ညံင်ရဒေသဗျိုက်
 ပွဲမှာသွံဒ်ကို တုတ်သွဟ်သတ်ဝံရ သွန်သယံဗွဲကိုညးမလျာဟ်တဲ ညးမုက်ပွမဟန်
 လမျိုက်ဆဲးလေဝ် ဒေသဗျိုက်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ် ဒေဝေင်ပါကောံ ညးမလျာဟ်မုက်လွီပရာ
 မယုတ်ဒေက်ဂှ်ရ။

ကောံပုဂ္ဂိုလ်တုပညာဂမ္တိုင် မပြာပ်အာဌာန်လျာသိုတ်တြဲ မသအေးဇုး မုက်စိုတ်မဂပ်
 ပလးဏာန်ဗွာန် မုက်အလေံလုပ်စဇ္ဈာန် မုက်လွီပရာမသကာတ်ဂှ်ဟောင် သွးပံင်ဖက်
 သွဒတ်မွဲစွဲရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အဿဒ္ဒသံသန္ဓန

၁၀၁။ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပွဲချင်သာရဂှ်ရ၊ ယွံခမီတအံ သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင်
 နှိမ္မေဂကောံခဝ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မေဂကောံခဝ်(မွဲဖျုန်)ခဝ်အိုတ်ရ၊ ညးဟွံမဲကိုပွမလျာဟ်ပတေ့(ဂုဏ်ရတ်
 ပိပြကာ)ဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟွံမဲကိုပွမလျာဟ်ပတေ့ (ဂုဏ်ရတ်
 ပိပြကာ)ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟွံလေပ်ဝွပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်
 ကောံညးဟွံလေပ်ဝွပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟွံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်
 နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟွံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊
 ညးအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးအောန်ကိုလမိင်
 လညာတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလျာဟ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမလျာဟ်
 ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးသတိတိတ်ဗွဲဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးသတိတိတ်ဗွဲ
 ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟွံမဲကိုပညာဂမ္တိုင် နှိမ္မေဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟွံမဲကိုပညာ
 ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်တုလေဝ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မဲ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်တုရ၊ ညးဟံမဲကိပ္ပမလျိုင်ပတေ် (ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမ္တိုင်
နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံမဲကိပ္ပမလျိုင်ပတေ် (ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမ္တိုင်အိုတ်
တုရ၊ ညးဟံလေဝ်ဂွပါပ် နူပသရံပါပ်ဂမ္တိုင် နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံ
လေဝ်ဂွပါပ်နူပသရံပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ၊ ညးဟံလေဝ်လကိုတ်ပါပ် နူပသရံပါပ်ဂမ္တိုင် နိမ္မဲ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံလေဝ်လကိုတ်ပါပ် နူပသရံပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ၊
ညးအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင် နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးအောန်ကိုလမိင်
လညာတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ၊ ညးမလျုဟ်ဂမ္တိုင် နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမလျုဟ်
ဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ၊ ညးသတိတိတ်ဗွဲဂမ္တိုင် နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးသတိ
တိတ်ဗွဲဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ၊ ညးဟံမဲကိပ္ပညာဂမ္တိုင် နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညး
ဟံမဲကိပ္ပညာဂမ္တိုင်အိုတ်တုရ။

ယုံခမီတအ် ပုကာလအနာဂတ်ကြလေဝ် သတ်ဂမၠိုင် မွဲဇာတ်ဟေင် ကြက်ဒ်မွဲ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ့မွဲကိုပွမလျုင်ပတေ့(ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမၠိုင်ဂ် ကြက်ဒ်
မွဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံ့မဲကိုပွမလျုင်ပတေ့(ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမၠိုင်အိုတ်ရ
ညးဟံ့လေဝ်ဂွပါပ်နုပ္ပသရံပါပ်ဂမၠိုင်ဂ် ကြက်ဒ်မွဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံ့လေဝ်
ဂွပါပ်နုပ္ပသရံပါပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ့လေဝ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရံပါပ်ဂမၠိုင်ဂ် ကောံညးဟံ့
လေဝ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရံပါပ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ညးအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင်ဂ် ကောံညး
အောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ညးမလ္လုဟ်ဂမၠိုင်ဂ် ကောံညးမလ္လုဟ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။
ညးသတိတိတ်ဗူးဂမၠိုင်ဂ် ကောံညးသတိတိတ်ဗူးဂမၠိုင် ။ ပ ။ ညးဟံ့မဲကိုပညာဂမၠိုင်ဂ် ကြက်ဒ်
မွဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံ့မဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှာ်လော် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟော် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပွမလျှင်ပတှ်(ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံမဲကိုပွမလျှင်ပတှ်(ဂုဏ်ရတ်ပိပြကာ)ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလော်
ဂွပါပ်နုပ္ပသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင် ကော်ညးဟံလော်ဂွပါပ်နုပ္ပသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ညးဟံလော်
လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင် ကော်ညးဟံလော်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။
ညးအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင် ကော်ညးအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။
ညးမလျှာ်ဂမၠိုင် ကော်ညးမလျှာ်ဂမၠိုင် ။ ပ ။ ညးသတိတိတ်ဗွဲဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးသတိတိတ်ဗွဲဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။

ယှဉ်မီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နွံမွဲဂကောံဓဝ် မွဲပလောပ်ဓဝ်အိုတ်ရ ညးမ့ု၊
ဓရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်ဂှ် နွံမွဲဂကောံဓဝ် မွဲပလောပ်ဓဝ် ကောံညးမ့ုကိုဓရ်သဒ္ဒါမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ့ုကို

စိုတ်မလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကိုစိုတ်
 မလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေဝံလကိုတ်ပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မ
 ဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမလေဝံလကိုတ်ပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံ
 ကိုလမိင်လညာတ်မဂ္ဂိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကိုလမိင်လညာတ်
 မဂ္ဂိုင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံ
 ညးမုံကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုသတိမပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ
 မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကိုသတိမပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ
 မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်
 တုလေဝံ ။ ပ ။ ပွဲကာလအနာဂတ်ကြလေဝံ ။ ပ ။ ယံခမီတအံ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှဟ်လေဝံ
 သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံအိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ
 ကောံညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါမ္ဘိုင် ။ ပ ။ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ
 ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (တံဝံတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်အဿဒ္ဓမ္မလက

၁၀၂။ သုဒတိတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ၊ ယံခမီတအံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင်
 နိမ္မဂကောံခဝံအိုတ်ရ၊ နိမ္မပလောဝံ(မ္ပပူနံ)ခဝံအိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံ
 ခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိ
 ဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးဟံလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊
 ညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။
 ညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊
 ညးမုံကိုစိုတ်မလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညးမုံကို
 စိုတ်မလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ
 ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပွဲကာလအတိက်လောန်ကျင်တုလေဝံ
 သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မဂကောံခဝံမ္ပပလောဝံခဝံအိုတ်တုရ ။ ပ ။ ယံခမီတအံ ပွဲကာလ
 အနာဂတ်ကြလေဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် ကြက်နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံအိုတ်ရ
 ။ ပ ။

ယံခမီတအံ ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်လျှဟ်လေဝံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မဂကောံခဝံ
 မ္ပပလောဝံခဝံအိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပလောဝံခဝံ ကောံညး
 ဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်ဂံ နိမ္မဂကောံခဝံ မ္ပပ
 လောဝံခဝံ ကောံညးဟံလေဝံဂ္ဂပါပိန္နပ္ပသရံပါပိဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဂံ

ဒို့မွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟံမဲကိပ်ညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမၞုံကိပ်ခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်ဂ်
ဒို့မွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမၞုံကိပ်ခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမၞုံကိပ်စိုတ်မလေပ်ဂွပ်ပိ
နူပ္ပသရံပိပ်ဂမၠိုင်ဂ် ဒို့မွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမၞုံကိပ်စိုတ်မလေပ်ဂွပ်ပိနူပ္ပသရံ
ပိပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမၞုံကိပ်ညာဂမၠိုင်ဂ် ဒို့မွဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမၞုံကိပ်ညာ
ဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ (၁)

ယုံခမီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟော် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ
မဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ
ညးဟံလောင်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံ
လောင်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမွဲကိုပညာဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပ
လောင်ခပ် ကော်ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမ့ၢ်ကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမ့ၢ်ကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလောင်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမၠိုင်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမလောင်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ့ၢ်
ကိုပညာဂမၠိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမ့ၢ်ကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ [ညံင်ပဌမ
ဝါရကိုဂပ်တြးရ](၂)

ယုံခမိတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင်း ။ ပ ။ ညးဟံ့မဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်၌ နှိမ္မဲဂကောံခပ်
 မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံ့မဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင်၌
 နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ့မဲကို
 ပညာဂမၠိုင်၌ နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးဟံ့မဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမျှံကိုခရ်
 သဒ္ဒါဂမၠိုင်၌ နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမျှံကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမျှံကို
 လမိင်လညာတ်၌ဂမၠိုင်၌ နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမျှံကိုလမိင်လညာတ်၌
 ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမျှံကိုပညာဂမၠိုင်၌ နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကော်ညးမျှံကိုပညာဂမၠိုင်
 အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၃)

ယုံခမီတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင်း ။ ပ ။ ညးဟံမဲကိုဓရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲ
ဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးဟံမဲကိုဓရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလျှဟ်ဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲ
ဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးမလျှဟ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲ
ဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲကိုဓရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲ
ဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးမွဲကိုဓရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲကိုလ္လိပ်ရာမသကာတ်
ဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးမွဲကို လ္လိပ်ရာမသကာတ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမွဲ
ကိုပညာဂမၠိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံဓဝ် မွဲပလောင်ဓဝ် ကော်ညးမွဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၄)

ယုံခမိတအ် သတ်ဂမၠိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ။ ပ ။ ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်ဂှ် နှိမ္မဲ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဒါဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ့ၢ်ကိုသတိတိတ်ဗူး

ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံခဝ် မွဲပလောင်ခဝ် ကောံညးမုံကိုသတိတိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကို ပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံခဝ် မွဲပလောင်ခဝ် ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ညးမုံကို ဓရ်သဒ္ဒါဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံခဝ် မွဲပလောင်ခဝ် ကောံညးမုံကိုဓရ်သဒ္ဒါဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကို သတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံခဝ် မွဲပလောင်ခဝ် ကောံညးမုံကိုသတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံခဝ် မွဲပလောင်ခဝ် ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၅)

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်အဟိရိကမူလက

၁၀၃။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရင့်ရ။ ယုံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် ။ ပ ။
ညးဟံလေပ်ဂွပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံလေပ်ဂွပါပ်
နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာ
ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ညးမ္တိုက်စိုတ်
မလေပ်ဂွပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တိုက်စိုတ်မလေပ်
ဂွပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလေပ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တိုက်ပညာဂမ္တိုင်၌
နိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တိုက်ပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၁)

ဦးဟုံလေဝံဝှပိပ်နူပွသရာပါပ်ဂမ္တိုင်ၣ် နှိမ္မဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟုံ
လေဝံဝှပိပ် နူပွသရာပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင်ၣ် နှိမ္မဲဂကောံခဝ်
မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္တိုင်ၣ်
နှိမ္မဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။ ညးမုံကိုစိုတ်မလေဝံဝှပိပ်
နူပွသရာပါပ်ဂမ္တိုင်ၣ် နှိမ္မဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညးမုံကိုစိုတ်မလေဝံဝှပိပ်နူပွသရာ
ပါပ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင်ၣ် နှိမ္မဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ် ကောံညး
မုံကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္တိုင်ၣ် နှိမ္မဲဂကောံခဝ် မွဲပလောပ်ခဝ်
ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၂)

ဦးဟံလေဝ်ဂွပါပ်နူပွသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင်ကို နှိမွဲဂကောံခမ် မွဲပလောင်ခမ် ကော်ညးဟံ
လေဝ်ဂွပါပ်နူပွသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလျှဟ်ဂမၠိုင်ကို နှိမွဲဂကောံခမ် မွဲပလောင်ခမ်
ကော်ညးမလျှဟ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်ကို နှိမွဲဂကောံခမ် မွဲပလောင်ခမ် ကော်
ညးဟံမဲကိုပညာဂမၠိုင်အိုတ်ရ။ ညးမှုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂွပါပ်နူပွသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင်ကို နှိမွဲဂကောံခမ်
မွဲပလောင်ခမ် ကော်ညးမှုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂွပါပ်နူပွသရာ်ပါပ်ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမှုံကိုလ္တီုပရာ

မသကာတ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုလ္လိပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၃)

ညးဟုံလေဝ်ဂ္ဂပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးဟုံ လေဝ်ဂ္ဂပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုသတိတိတဗျးဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပ လောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုသတိတိတဗျးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂ္ဂပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ် ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂ္ဂပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုသတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုသတိ ပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကို ပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၄)

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်အနောတ္တပ္ပမူလက

၁၀၄။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပဲ့ချင်သာရၣ်ရ။ ယံခမီတအ် သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မ ဂကောံဓဝ်အိုတ်ရ၊ နိမ္မပလောဏ် (မ္ပဗျူန်) ဓဝ်အိုတ်ရ၊ ညးဟုံလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာ ပါဏ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးဟုံလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမ အောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေဝ်လကိုတ်ပါဏ် နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂ ကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကို လမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုလ္လိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင် ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကိုပညာ ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၁)

ညးဟုံလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညး ဟုံလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလ္လုဟ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပ လောဏ်ဓဝ် ကောံညးမလ္လုဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပ လောဏ်ဓဝ် ကောံညးဟုံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမလေဝ်လကိုတ်ပါဏ်နုပ္ပသရာပါဏ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကို လ္လိပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်၌ နိမ္မဂ္ဂကောံဓဝ် မ္ပပလောဏ်ဓဝ် ကောံညးမုံကို လ္လိပရာမသကာတ်

ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိပ်ညာ
ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၂)

ညးဟံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံ
ညးဟံလေပ်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်သတိတိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂ
ကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိပ်သတိတိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေပ်လကိုတ်ပါပ်
နူပွသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလေပ်လကိုတ်ပါပ်နူပွသရာ
ပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်သတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံ
ကိပ်သတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညး
မုံကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၃)

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်အပ္ပသုတမူလက

၁၀၅။ သုဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ၊ ယံခမိတအံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင်
နှိမ္မဲဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မွဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလူဟ်
ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလူဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုလမိင်လညာတ်
ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုလိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊
ညးမုံကိုလိပ်ရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုလိပ်ရာ
မသကာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံ
ကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၁)

ညးမအောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ
အောန်ကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်သတိတိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပ
လောင်ခပ် ကောံညးမုံကိပ်သတိတိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲ
ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုလမိင်လညာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိပ်သတိ
ပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိပ်သတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံ
ကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်ဂ် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိပ်ညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ (၂)

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်ကုသီတမူလက

၁၀၆။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍ရ။ ယံခမီတအံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွေဓာတ်ဟေင် နိမ္မဂကောံခင်အိုတ်ရ၊ နိမ္မပလောပ်(မဲ့ဖျူနီ)ခင်အိုတ်ရ၊ ညးမလ္လဟ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမလ္လဟ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုကိုသတိတိတ်ဗျးဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုသတိတိတ်ဗျးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။ ညးမ္မုကိုလ္လိပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုလ္လိပရာမသကာတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုကို သတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုသတိပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒွါဒသမ။

[ပဲ့သုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို ဂင်္ဂင်ဒးသွအတိက် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ရ]

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

၃။ ကမ္မပထဝဂ် ၁။ သုတ်အသမာဟိတ

၁၀၇။ သုဒတတန်ခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍ရ။ ယံခမီတအံ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဗွေဓာတ်ဟေင် နိမ္မဂကောံခင်အိုတ်ရ၊ နိမ္မပလောပ်(မဲ့ဖျူနီ)ခင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလေဝ်ဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံလေဝ်ဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ လေဝ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံလေဝ် လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံတန်ကြန်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံတန်ကြန်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ။

ညးမ္မုကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္ဘိုင် အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုကိုစိုတ်မလေဝ်ဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံ ညးမ္မုကိုစိုတ်မလေဝ်ဂ္ဂပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးလေဝ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ် ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမလေဝ်လကိုတ်ပါပ်နုပ္ပသရာပါပ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမတန်ကြန်ဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမတန်ကြန်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင်နိ နိမ္မဂကောံခင် မ္မပလောပ်ခင် ကောံညးမ္မုကိုပညာဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်ဒုဿီလ

၁၀၈။ သုဒတတန်ခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယုံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နှိမ္မဲ
ဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံလေဝ်ဂုပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံလေဝ်ဂုပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ
လေဝ်လကိုတ်ပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံလေဝ်
လကိုတ်ပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုသီလဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ်
ကောံညးဟံမဲကိုသီလဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံမဲကိုပညာဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ်
ကောံညးဟံမဲကိုပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုခရ်သဒ္ဓါဂမ္တိုင်
အိုတ်ရ၊ ညးမုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂုပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံ
ညးမုံကိုစိုတ်မလေဝ်ဂုပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးလေဝ်လကိုတ်ပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလေဝ်လကိုတ်ပိန်နုပ္ပသရာံပိန်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံ
ကိုသီလဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုသီလဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံကို
ပညာဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံကိုပညာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပဉ္စသိက္ခာပဒ

၁၀၉။ သုဒတတန်ခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယုံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နှိမ္မဲ
ဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမုံအလေဝ်စိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင် နှိမ္မဲ
ဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံအလေဝ်စိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံအလေဝ်
ဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံကိုဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံအလေဝ်
ဂိုင်ကွတ်ကေတ် ဂြပ်ညးဟံကိုဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံအလေဝ်ဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်
နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံအလေဝ်ဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံ
အလေဝ်ဟိုသွးဟံသုတ်စုတ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံအလေဝ်ဟိုသွးဟံသုတ်
စုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုံအလေဝ်သုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗူမာဝိဝိင်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုံအလေဝ်သုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗူမာဝိဝိင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ညးမဝေင်ပါကွေံနုပ္ပမဂ္တိုင်လမျီုညးဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံ
ညးမဝေင်ပါကွေံနုပ္ပမဂ္တိုင်လမျီုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်ပါကွေံနုပ္ပမဂ္တိုင်ကွတ်ကေတ်

ပြည်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်
 ပြည်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ်
 မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်
 ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဟံ့သုာ်စုတ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်ပါကောံ
 နုပ္ပမဟိုသုးဟံ့သုာ်စုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမသုင်စသိအရက် မဒ်ဟိုတ်မဗ္ဗူမာဲ
 ဝိဝိင်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမသုင်စသိအရက် မဒ်
 ဟိုတ်မဗ္ဗူမာဲဝိဝိင်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သတ္တကမ္မပထ

၁၁၀။ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရင်ရ။ ယံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟေင် နိမ္မိ
 ဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နိမ္မိပလောင်(မွဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမုဲအလေံဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိ
 ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုဲအလေံဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုဲအလေံဂိုင်
 ကွတ်ကေတ် ပြည်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုဲအလေံဂိုင်
 ကွတ်ကေတ် ပြည်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုဲအလေံဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိ
 ဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုဲအလေံဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမုဲ
 အလေံဟိုသုးဟံ့သုာ်စုတ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမုဲအလေံဟိုသုးဟံ့သုာ်
 စုတ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေပ်ဟိုသုးဂလာန်ဗဇီအကြာဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ်
 ကောံညးမလေပ်ဟိုသုးဂလာန်ဗဇီအကြာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေပ်ဟိုသုး ဂလာန်ကြိုင်မျိဟ်
 သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလေပ်ဟိုသုး ဂလာန်ကြိုင်မျိဟ်
 သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမလေပ်ဟိုသုး ဂလာန်သာသုအ်မသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိ
 ကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမလေပ်ဟိုသုး ဂလာန်သာသုအ်မသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်
 ပြည်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဒေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်ပါကောံ
 နုပ္ပမဟိုသုးဟံ့သုာ်စုတ်ဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဂလာန်ဗဇီအကြာဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ်
 မွဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဂလာန် ဗဇီအကြာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်
 ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဂလာန်ကြိုင်မျိဟ်သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံ
 ညးမဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဂလာန်ကြိုင်မျိဟ်သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်ပါကောံ
 နုပ္ပမဟိုသုးဂလာန်သာသုအ်မသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်၌ နိမ္မိဂကောံခပ် မွဲပလောင်ခပ် ကောံညး
 မဝေင်ပါကောံနုပ္ပမဟိုသုးဂလာန်သာသုအ်မသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သုးတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဒဿကမ္ပပထ

၁၁၁။ သုဒတတန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယံခမီတအံ သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဲ
 ဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံအလေံဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင် နှိမ္မဲ
 ဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တုံအလေံဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံအလေံဂိုင်
 ကွတ်ကေတ် ငြပ်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ညးမ္တုံအလေံဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်။ ညးမ္တုံအ
 လေံဟိုသွးဟံ့ဍုတ်ဂမ္တိုင်။ ညးမလေပ်ဟိုသွး ဂလာန်ကြိုင်မျီုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်။ ညးမ
 လေပ်ဟိုသွးဂလာန်သာသွအံမသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ
 လေပ်ဟိုသွးဂလာန်သာသွအံမသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုစိုတ်မမဂ်ဂုက်ကို(ပိုင်သမ္ပတ္တိ
 ညးသအာင်)ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တုံကိုစိုတ်မမဂ်ဂုက်ကို(ပိုင်သမ္ပတ္တိ
 ညးသအာင်)ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ်
 ကောံညးမ္တုံကိုစိုတ်မိက်ကိုလိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုကွေတ်မှာရာဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
 မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တုံကိုကွေတ်မှာရာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ။

ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံ
 ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဂစိုတ်လမျီုညးဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဂိုင်ကွတ်ကေတ်
 ငြပ်ညးဟံ့ကိုဂမ္တိုင် ။ ပ ။ ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဒွေတ်ဗွဲမမှာရာ ပွဲကာမဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်
 ပါကွေ်နုပ္ပမဟိုသွးဟံ့ဍုတ်ဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဟိုသွးဂလာန်ဗဇ်အကြာဂမ္တိုင်။
 ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမဟိုသွးဂလာန်ကြိုင်မျီုဟ်သကာတ်မြဟ်ဂမ္တိုင်။ ညးမဝေင်ပါကွေ်နုပ္ပမ
 ဟိုသွးဂလာန်သာသွအံမသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမဝေင်
 ပါကွေ်နုပ္ပမဟိုသွးဂလာန်သာသွအံမသက္ကုဂုဏ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ့မဲကိုစိုတ် မမဂ်ဂုက်ကို
 (ပိုင်သမ္ပတ္တိညးသအာင်)ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံ့မဲကိုစိုတ် မမဂ်
 ဂုက်ကို(ပိုင်သမ္ပတ္တိညးသအာင်)ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးဟံ့မဲကိုစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်ဂမ္တိုင် နှိမ္မဲ
 ဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးဟံ့မဲကိုစိုတ် မိက်ကိုလိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုကွေတ်
 ခိုဟ်ဆဲဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ် မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တုံကိုကွေတ်ခိုဟ်ဆဲဂမ္တိုင်အိုတ်ရ
 ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အဋ္ဌကီက

၁၁၂။ သုဒတတန်တံဒွင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယံခမီတအံ သတ်ဂမ္တိုင် ဗွဲဓာတ်ဟောင် နှိမ္မဲ
 ဂကောံခပ်အိုတ်ရ၊ နှိမ္မဲပလောင်(မ္မဲဖျုန်)ခပ်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုကွေတ်မှာရာဂမ္တိုင် နှိမ္မဲဂကောံခပ်
 မ္မဲပလောင်ခပ် ကောံညးမ္တုံကိုကွေတ်မှာရာဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ညးမ္တုံကိုကသပ်မှာရာဂမ္တိုင် ။ ပ ။
 ညးမ္တုံကိုဂလာန်မှာရာဂမ္တိုင်။ ညးမ္တုံကိုကမ္မောန်မှာရာဂမ္တိုင်။ ညးမ္တုံကိုပွမဂယိုင်လမျီုမှာရာ

၄။ ဝဂ်စတုတ္ထ ၁။ သုတ်စတုဓာတု

၁၁၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိဉ်ကျါတြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒှိ အာရုံ အနာထပိဏ္ဍိကသေဉ္စိ ဇေရင်ချင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ္ဂမ္ပုပန် ပြကာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရောမွဲတုန် ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင် က္လုဂ္ဂမ္ပုပန်ပြကာအိုတ်ရ ရဝံ (သွးတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပုဗ္ဗေသမ္မောဓ

၁၁၅။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကိုပ်ကွာဟံ့ဂြင်တီကေတ် သစ္စပန်ဏီ ကုအဲယောမဒှိအလံင်ကျါဟေင် မဟံ့ဂြင်တီကေတ်သစ္စပန်ဏီ ကသပ်ဝံဒ်ရ “အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်၌ ညးဍေံရော? ဒုဟ်၌ ညးဍေံရော? ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ၌ ညးဍေံရော? အရာသာယျေန် အာပေါဓာတ်၌ ညးဍေံရော? ဒုဟ်၌ ညးဍေံရော? ဟိုတ်ဝံ တိတ်ဗွဲ၌ ညးဍေံရော? အရာသာယျေန် တေဇောဓာတ်၌ ညးဍေံရော? ဒုဟ်၌ ညးဍေံရော? ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ၌ ညးဍေံရော? အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်၌ ညးဍေံရော? ဒုဟ်၌ ညးဍေံရော? ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ၌ ညးဍေံရော?” ရဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။

ယွံခမိတအ် ကသပ်ဝံ ဒှိကုအဲဗွဲရ “သွနိဿယံဗွဲကိုပထဝီဓာတ် ပွမဒှိတသိုၚ် ပွမမိပ်စိုတ် ကတိဒှိ အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်ရ၊ ပွမဟံ့ဗိုန်၌ ပွမဒှိဒှိ ပွမမ္ပုကိုသတ် မလေပ်ဗွန်ဂတး၌ ဒုဟ်ပထဝီဓာတ်ရ၊ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပွမပထဝီဓာတ်၌ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ ပထဝီဓာတ်ရ။ သွနိဿယံဗွဲကိုအာပေါဓာတ်တဲ ၂ ပ။ သွနိဿယံဗွဲကို တေဇောဓာတ်တဲ ၂ ပ။ သွနိဿယံဗွဲကိုဝါယောဓာတ် ပွမဒှိတသိုၚ် ပွမမိပ်စိုတ် ကတိဒှိ အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်ရ၊ ပွမဟံ့ဗိုန်၌ ပွမဒှိဒှိ ပွမမ္ပုကိုသတ်မလေပ်ဗွန်ဂတး၌ ဒုဟ်ဝါယောဓာတ်ရ၊ ပွမပါပွေင်ကွေံ ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပွမထွေန်စပ် ပွမဝါယောဓာတ်၌ ဟိုတ်ဝံ တိတ်ဗွဲ ဝါယောဓာတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရဝံမွဲ အရာသာယျေန်၌လေပ် ပွဲအရာ သာယျေန်ဒုဟ်၌လေပ် ပွဲဒုဟ် ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ၌လေပ် ပွဲဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ လုက်ကာလ ဗုတ်ဟံ တီကေတ် အတိုင်ညာ်စုတ်ဏီ၌ ပွဲလိုက်သွပ်မဒှိမ္မဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြီ ကောံ လိုက်မိုဟ် မ္မဟာန်ကောံခမိဗုဒ္ဓ သိုင်မဒှိမိုဟ်မဒှိ၌ ထပက်ခွင်ဂြင်တီကေတ် အရ ဟတ္ထမဂ်ညာ်ဏီမပြဲ ဟံ့ပတောံစတ်တဲရ ရဝံ အဲဟံ့ဒင်ဝန်ဏီရ။

ယွံခမိတအ် အဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာရဝံမွဲ ရာသာယျေန်၌လေပ် ပွဲအရာသာယျေန် ဒုဟ်၌လေပ် ပွဲဒုဟ် ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ၌လေပ် ပွဲဟိုတ်ဝံတိတ်ဗွဲ ပွဲအခိုင်မတီကေတ် အတိုင်

ဉာဏ်တို့တုန် ပွဲလိုက်သွင် မဒိမ္မဟာန်ကောဒေဝတံ ဒေဝတံမာရံ ဗြူ ကောလိကံမှိဟံ
မ္မဟာန်ကောဒေဝဗ္ဗဗ္ဗေ သွင်မဂ္ဂိင်မှိဟံမဂ္ဂိင်ဂံ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကောတံ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မပြ
ဟံပတောဝတံတုရ ရံပ အဲဒင်ဝန်ရ။ ဉာဏ်ဒိပြာကဋ် ကုအဲတုရ။ စိတ်မတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓကိလေသ
အဲဂံ ဟံလိုလ်ရ။ ဒဒိဇကုပွဲ ဒဒိဇကု မဒိလအိတ်မုဟ်ရ။ ပွဲကာလလျှာ သွက်ဝံဒးတန်ပဋိ
သန္တိ ပွဲဘဝတို့မ္မုလေ့ပွန်ဟံမဲရ” ရံပ ကသပ်ဒ်ကုအဲဂံရ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အစရီ

၁၁၆။ သုဒတတန်ခွင် ပွဲချင်သာရံရ။ ယွံခမိတအံ အဲဂေတ်ဂေင် သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ
အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်တုရ။ တိကောတံ အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်တုရ။ ဉာတ်
ကောတံ အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်သိုဖအိုတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာတုရ။ ယွံခမိတအံ
အဲဂေတ်ဂေင် သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ ဒုဟ်ပထဝီဓာတ်တုရ။ တိကောတံ ဒုဟ်ပထဝီဓာတ်တုရ။ ဉာတ်
ကောတံဒုဟ် ပထဝီဓာတ်သိုဖအိုတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာတုရ။ ယွံခမိတအံ အဲဂေတ်ဂေင်
သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ပထဝီဓာတ်တုရ။ တိကောတံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ပထဝီဓာတ်
တုရ။ ဉာတ်ကောတံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ပထဝီဓာတ်သိုဖအိုတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာတုရ။

ယွံခမိတအံ အဲဂံ အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ အဲဂံ တေဇောဓာတ် ။ ပ ။
ယွံခမိတအံ အဲဂေတ်ဂေင် သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်တုရ။ တိကောတံ
အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်တုရ။ ဉာတ်ကောတံ အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်သိုဖအိုတ်
ဗွဲမဒးရး နကုပညာတုရ။ ယွံခမိတအံ အဲဂေတ်ဂေင် သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ ဒုဟ်ဝါယောဓာတ်တုရ။
တိကောတံဒုဟ် ဝါယောဓာတ်တုရ။ ဉာတ်ကောတံဒုဟ် ဝါယောဓာတ်သိုဖအိုတ် ဗွဲမဒးရး
နကုပညာတုရ။ ယွံခမိတအံ အဲဂေတ်ဂေင် သိုမဉ္ဇဲသေ့ဝံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ဝါယောဓာတ်တုရ။
တိကောတံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ဝါယောဓာတ်တုရ။ ဉာတ်ကောတံ ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ဝါယော
ဓာတ်သိုဖအိုတ် ဗွဲမဒးရး နကုပညာတုရ။

ယွံခမိတအံ ဓာတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အရာသာယျေန်ဂ်လေဝ် ဗွဲအရာသာယျေန် လုက်
ကာလ ဗုတ်ဟံတိကောတံဒုဟ်ဂ်လေဝ် ဗွဲဒုဟ် ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓဂ်လေဝ် ဗွဲဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ
အတိုင်ဉာဏ်တို့တုန် ပွဲလိုက်သွင် မဒိမ္မဟာန်ကောဒေဝတံ ဒေဝတံမာရံ ဗြူ ကောလိကံမှိဟံ
မ္မဟာန်ကောဒေဝဗ္ဗဗ္ဗေ သွင်မဂ္ဂိင်မှိဟံမဂ္ဂိင်ဂံ ထပက်ခွင်ဂြင်တိကောတံ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်
မပြ ဟံပတောဝတံတုရ ရံပ အဲဟံဒင်ဝန်ဏီရ။

ယွံခမိတအံ ဓာတ်ဂမ္ဘိုင်ပန်ပြကာ အရာသာယျေန်ဂ်လေဝ် ဗွဲအရာသာယျေန်
ဒုဟ်ဂ်လေဝ် ဗွဲဒုဟ် ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓဂ်လေဝ် ဗွဲဟိုတ်ဝံတိတ်ဗ္ဗုဒ္ဓ ပွဲအခိုင်မတိကောတံ အတိုင်

ချာံစုတ်ဂ်တုန် ပွဲလိုက်သွပ်မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ်
 မ္မဲဟာန်ကောံခမိဗဗ္ဗး သိုင်မဂ္ဂိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂ် ထပက်ခွင်ဂြင်တိကောတ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်
 မပြဲ ဟံပတောံစတ်တဲရ ရဲပွဲ အဲဒင်ဝန်ရ။ ဉာဏ်ဒ်ပြာကဋ် ကုအဲတဲရ၊ စိုတ်မတ်တဗ္ဗး
 နူကိလေသအဲဂ် ဟံလိုလ်ရ၊ ဒဒ်ဇကုပွဲ ဒဒ်ဇကုမဒ်လအိတ်မုဟ်ရ၊ ပွဲကာလလျဟ် သွက်ပွဲ
 ဒးတန်ပဋိသန္တိ ပွဲဘဝတို့မ္မဲလှေ့ပွန်ဟံမဲရ ရဲပွဲ (သုးတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နောစေဒံ

၁၁၇။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာသာယျေန် ပထဝီဓာတ်ဂ်
 ဟံဒ်မ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူမ္မုကိုအရာ
 သာယျေန် ပွဲပထဝီဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
 ဒုဟ်ပထဝီဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံဇအိုန်ဇရ ပွဲပထဝီဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ်
 ဟိုတ်နူမ္မုကိုဒုဟ် ပွဲပထဝီဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် ဇအိုန်ဇရ ပွဲပထဝီဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗး ပထဝီဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံတိတ်ဗ္ဗး နူပထဝီဓာတ်ပွဲ
 အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူမ္မုကိုဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗး ပထဝီဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် တိတ်ဗ္ဗး
 နူပထဝီဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် အရာသာယျေန် အာပေါဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး။ ယွံခမိတအ် အရာသာယျေန်
 တေဇောဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် အရာသာယျေန် ဝါယောဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး
 သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ်ပွဲဝါယောဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူမ္မုကိုအရာသာယျေန်
 ပွဲဝါယောဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ် ပွဲဝါယောဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဒုဟ်
 ဝါယောဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံဇအိုန်ဇရ ပွဲဝါယောဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ်
 ဟိုတ်နူမ္မုကိုဒုဟ် ပွဲဝါယောဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင် ဇအိုန်ဇရ ပွဲဝါယောဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။
 ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗး ဝါယောဓာတ်ဂ် ဟံဒ်မ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံတိတ်ဗ္ဗးနူဝါယော
 ဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်နူမ္မုကိုဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗး ဝါယောဓာတ်ဟောင် သတ်ဂမ္တိုင်
 တိတ်ဗ္ဗးနူဝါယောဓာတ်ပွဲအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် သတ်ဂမ္တိုင်ပွဲ ဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အရာသာယျေန်ဂ်လေဝ် ပွဲအရာ
 သာယျေန်ဒုဟ်ဂ်လေဝ် ပွဲဒုဟ် ဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗးဂ်လေဝ် ပွဲဟိုတ်ပွဲတိတ်ဗ္ဗး လုက်ကာလ
 ဗူတ်ဟံတိကောတ်ပွဲ အတိုင်ချာံစုတ်ဏီဂ် နူလိုက်သွပ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ်
 ဗြို ကောံလိုက်မိုဟ် မ္မဲဟာန်ကောံခမိဗဗ္ဗး သိုင်မဂ္ဂိုင်မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ပွဲ ဟံတိတ်ဗ္ဗးအိုတ်ရ၊ ဟံစိုန်
 သကိုအိုတ်ရ၊ ဗ္ဗးစးတိတ်ဂမ္တိုင်ဒ်တဲ ဟပွဲပဒတ် နကိုစိုတ်မလောန်အပိုင်အခြာအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် သတ်ဂမ္တိုင် ဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာ အရာသာယျန်ဂ်လေဝ် ဗွဲအရာသာ
ယျန်ဒုဟ်ဂ်လေဝ် ဗွဲဒုဟ် ဟိုတ်ဂွံတိတ်ဗျးဂ်လေဝ် ဗွဲဟိုတ်ဂွံတိတ်ဗျး ဗွဲအခိုင်တိကေတ်
အတိုင်ညံစုတ်ဏီဂ် နူလိုက်သွပ်မဒ်မ္မဟာန်ကျော်ဒေဝတ် ဒေဝတ်မာရ် ဗြို ကျော်လိုက်မ္မိဟ်
မ္မဟာန်ကျော်ခမီဗျး သိုင်မဂ္တိုင်မ္မိဟ်မဂ္တိုင်ဝံ တိတ်ဗျးအိုတ်ရ၊ ဟံစိုန်သကိုအိုတ်ရ၊ ဗျးစးတိတ်
ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တုဲ ဂွံပဒတ် နကိုစိုတ်မလောန်အပိုင်အခြာအိုတ်ရ (သုးတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဗြာဟ္မဒုက္ခ

၁၁၈။ သုဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပထဝီဓာတ်ဝံ နှိဒဒိုင်ရ
ဒတုံစှေလွင်ဒဒိုင်ရ တို့လုပ်ဒဒိုင်ရ ဟံတို့လုပ်တသိုန်ရ နှိမ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ်
ပွဲပထဝီဓာတ်ဝံအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပထဝီဓာတ်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ် နှိတသိုန် ဒတုံစှေလွင်
တသိုန် တို့လုပ်တသိုန် ဟံတို့လုပ်ဒဒိုင်ဂ်ရ သတ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ်ဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် အာပေါဓာတ်ဝံ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် တေဇောဓာတ်ဝံ။ ယွံခမီတအ်
ဝါယောဓာတ်ဝံ နှိဒဒိုင်ရ ဒတုံစှေလွင်ဒဒိုင်ရ တို့လုပ်ဒဒိုင်ရ ဟံတို့လုပ်တသိုန်ရ နှိမ္မး
သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ် ပွဲဝါယောဓာတ်ဝံအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဝါယောဓာတ်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ်
နှိတသိုန် ဒတုံစှေလွင်တသိုန် တို့လုပ်တသိုန် ဟံတို့လုပ်ဒဒိုင်ဂ်ရ သတ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ်
ပွဲဝါယောဓာတ်ဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ပထဝီဓာတ်ဝံ နှိတသိုန်ရ ဒတုံစှေလွင်တသိုန်ရ တို့လုပ်တသိုန်ရ
ဟံတို့လုပ်ဒဒိုင်ရ နှိမ္မး သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ်ဝံအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပထဝီ
ဓာတ်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ် နှိဒဒိုင် ဒတုံစှေလွင်ဒဒိုင် တို့လုပ်ဒဒိုင် ဟံတို့လုပ်တသိုန်ဂ်ရ သတ်ဂမ္တိုင်
ထွေန်စပ် ပွဲပထဝီဓာတ်ဝံအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် အာပေါဓာတ်ဝံ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် တေဇောဓာတ်ဝံ။ ယွံခမီတအ်
ဝါယောဓာတ်ဝံ နှိတသိုန်ရ ဒတုံစှေလွင်တသိုန်ရ တို့လုပ်တသိုန်ရ ဟံတို့လုပ်ဒဒိုင်ရ နှိမ္မး
သတ်ဂမ္တိုင် ဟံထွေန်စပ် ပွဲဝါယောဓာတ်ဝံအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဝါယောဓာတ်ဂ် ဟိုတ်ဒဒ်
နှိဒဒိုင် ဒတုံစှေလွင်ဒဒိုင် တို့လုပ်ဒဒိုင် ဟံတို့လုပ်တသိုန်ဂ်ရ သတ်ဂမ္တိုင် ထွေန်စပ်
ပွဲဝါယောဓာတ်ဝံအိုတ်ရ ရံဝံ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အဘိနန္ဒ

၁၁၉။ သုဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ညးသျှိုက်မျိုက် ပထဝီဓာတ်
လောန်ဂ် သျှိုက်မျိုက်ဒဒိုင်လောန်ရ၊ ညးသျှိုက်မျိုက်ဒဒိုင်လောန်ဂ် တိတ်ဗျးနုဒဒိုင်ဟံမာန်

မာတိကာ

ရံဝံ အဲသွေးရ။ ညးသျှိုက်မျိုက် အာပေါဓာတ်လောန် ။ ပ ။ တေဇောဓာတ်။ ညးသျှိုက်မျိုက် ဝါယောဓာတ်လောန်ၣ် သျှိုက်မျိုက်ဒဒိန်လောန်ရ။ ညးသျှိုက်မျိုက်ဒဒိန်လောန်ၣ် တိတ်ဗူးနူ ဒဒိန်ဟုံမာန် ရံဝံ အဲသွေးရ။

ယွံခမီတအ် ညးဟုံသျှိုက်မျိုက် ပထဝီဓာတ်ၣ် ဟုံသျှိုက်မျိုက်ဒဒိန်ရ။ ညးဟုံသျှိုက် မျိုက်ဒဒိန်ၣ် တိတ်ဗူးနူဒဒိန်ရ ရံဝံ အဲသွေးရ။ ညးဟုံသျှိုက်မျိုက် အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ တေဇော ဓာတ်။ ညးဟုံသျှိုက်မျိုက် ဝါယောဓာတ်ၣ် ဟုံသျှိုက်မျိုက်ဒဒိန်လောန်ရ။ ညးဟုံသျှိုက်မျိုက် ဒဒိန်ၣ် တိတ်ဗူးနူဒဒိန်ရ ရံဝံ အဲသွေးရၣ် (သွေးတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဥပ္ပါဒ

၁၂၀။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွမကတိုဒ် ပွမတန်တ် ပွမ ကတိုဒ်ဗွဲတောင် ပွမကတိုဒ်ပြာကဋ် ပထဝီဓာတ်ၣ် ဒ်ဒဒိန်ကတိုဒ်ဟောင်ရ။ ဒ်အရာဒတန်ယဲ ဂမ္တိုင် ကတိုဒ်ဟောင်ရ။ ဒ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ်ကတိုဒ်ပြာကဋ်ဟောင်ရ။ ပွမကတိုဒ် အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ ပွမကတိုဒ်တေဇောဓာတ်။ ပွမကတိုဒ် ပွမတန်တ် ပွမကတိုဒ်ဗွဲတောင် ပွမကတိုဒ် ပြာကဋ် ဝါယောဓာတ်ၣ် ဒ်ဒဒိန်ကတိုဒ်ဟောင်ရ။ ဒ်အရာဒတန် ယဲဂမ္တိုင်ကတိုဒ်ဟောင်ရ။ ဒ်ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ကတိုဒ်ပြာကဋ်ဟောင်ရ။

ယွံခမီတအ် ပွမပျိုတ် ပွမလလမ် ပွမကွေံဗွန်အာ ပထဝီဓာတ်ၣ် ဒ်ဒဒိန်ပျိုတ်ဟောင်ရ။ ဒ်ယဲဂမ္တိုင်လလမ်ဟောင်ရ။ ဒ်ပွမအာစိုပ် ပွမဗျူပွမချိုတ် ကွေံဗွန်အာဟောင်ရ။ ပွမပျိုတ် အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ ပွမပျိုတ် တေဇောဓာတ်။ ပွမပျိုတ် ပွမလလမ် ပွမကွေံဗွန်အာ ဝါယော ဓာတ်ၣ် ဒ်ဒဒိန်ပျိုတ်ဟောင်ရ။ ဒ်ယဲဂမ္တိုင်လလမ်ဟောင်ရ။ ဒ်ပွမအာစိုပ် ပွမဗျူ ပွမချိုတ် ကွေံဗွန် အာဟောင်ရ ရံဝံ (သွေးတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၂၁။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဓာတ်ဂမ္တိုင်ၣ် ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဣဝံမုပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီဗူး ဂမ္တိုင် မဟုံတီကေတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို ဟိုတ်ဝံတိတ်ဗူးကို ဓာတ်ဂမ္တိုင်ပန်ပြကာဝံ အတိုင်ညှံစုတ်ၣ် ပွဲခမီဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲသမဏအိုတ်ရ။ ပွဲဗူးဂမ္တိုင်လေဝ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ။ တီလပိုင်ဂမ္တိုင်ၣ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကုသွ ကေတ်ဇောဝ်မတ် ဒဒိခမီကို ဒဒိဗဗူးကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။

မာတ်က

ယွံခမိတအံ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင် မတိကေတံ အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို ဟိုတ်ဂုံတိတ်ဗ္ဗေကို ဓာတ်ဂမ္ဘိင်ပန်ပြကာဝံ အတိုင်ညှာစုတ်ဂ် ပွဲခမိဂမ္ဘိင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝံမွဲသမဏ အိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝံမွဲဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္ဘိင်ဂ် ပွဲဘဝဂတ မတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် ဒဒ်ခမိကို ဒဒ်ဗဗ္ဗေကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (သ္မုတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ

၁၂၂။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအံ ဓာတ်ဂမ္ဘိင်ဂ် ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဣဝ္ဗံမွဲပန်ပြကာအိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိဗဗ္ဗေ ဂမ္ဘိင် မဟွံတိကေတံ ဟိုတ်ကတိန်ဒ်ကို ဟိုတ်ပျိုတ်ကို အရာသာယျေနိကို ဒုဟ်ကို ဟိုတ်ဂုံ တိတ်ဗ္ဗေကို ဓာတ်ဂမ္ဘိင်ပန်ပြကာဝံ အတိုင်ညှာစုတ်ဂ် ။ ပ ။ [ဂပ်ဝ်တြေးကေတ်ရ] တိကေတ် အိုတ်ရ ။ ပ ။ အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ် အိုတ်ရ ရဲဝံ (သ္မုတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်တတိယသမဏဗြာဟ္မဏ

၁၂၃။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင် မဟွံတိကေတံ ပထဝီဓာတ် မဟွံတိကေတံ ဟိုတ်ကတိန်ဒ်ပထဝီဓာတ် မဟွံတိကေတံအရာပျိုတ် ပထဝီဓာတ် မဟွံတိကေတံ ဇနောင်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပျိုတ် ပထဝီဓာတ်ဂ် ။ ပ ။ မဟွံတိကေတံ အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ မဟွံတိကေတံ တေဇောဓာတ်။ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင် မဟွံတိကေတံ ဝါယော ဓာတ် မဟွံတိကေတံ ဟိုတ်ကတိန်ဒ်ဝါယောဓာတ် မဟွံတိကေတံ အရာပျိုတ် ဝါယောဓာတ် မဟွံတိကေတံ ဇနောင်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပျိုတ် ဝါယောဓာတ်ဂ် ပွဲခမိဂမ္ဘိင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝံမွဲသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင်လေဝ် ဟဂပ်ဝ်သ္မိတ်ဂး ရဲဝံမွဲ ဗြာဟ္မဏ အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္ဘိင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇနောင်မတ် ဒဒ်ခမိကို ဒဒ်ဗဗ္ဗေကို နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဟဂုံပဒတ်အိုတ်ရ။

ယွံခမိတအံ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင် မတိကေတံ ပထဝီဓာတ် မတိကေတံ ဟိုတ်ကတိန်ဒ် ပထဝီဓာတ် မတိကေတံ အရာပျိုတ် ပထဝီဓာတ် မတိကေတံ ဇနောင်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဒ်အရာပျိုတ် ပထဝီဓာတ်ဂ် ။ ပ ။ မတိကေတံ အာပေါဓာတ် ။ ပ ။ မတိကေတံ တေဇောဓာတ်။ ခမိဗဗ္ဗေဂမ္ဘိင် မတိကေတံ ဝါယောဓာတ် မတိကေတံ ဟိုတ်ကတိန်ဒ်ဝါယောဓာတ် မတိကေတံ

အရာရှိတို့ ဝါယောဓာတ် မတီကောက် ခွေတ်နှိပ်တတ်အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) နှိအရာရှိတို့ ဝါယောဓာတ်ကို ပွဲခမီဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရဲပွဲမွဲး သမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗးဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဂပ်ဝ်သွိတ်ဂး ရဲပွဲမွဲး ပြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ကို ပွဲဘဝဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကောတ်ဇနောင်မတ် ဒဒ်ခမီကို ဒဒ်ဗဗ္ဗးကို နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရဲပွဲ (သုးတ်ရ)။

သုတ်ဒသမတဲရ။

ဝဂ်စတုတ္ထတဲရ။

ဓာတုသံယုတ် တဲရောင်။

မာတိကာ

တိဇ္ဇောဝံ ဗုတ်တောမဗ္ဗရံ ဗုတ်တောမဗ္ဗရံတု ဣဝ္ဗံ မအံက်အဲရ၊ ဣဝ္ဗံ မအံက် မအံက်အဲရ နမတ္ထံသံဝံ ဖျေဝ္ဗံမဲ့တုမဲ့ရ။ ယွံခမီတအ် မအံက်တြျ်အဆက်အဆက်ဂမ္ဘိုင် အိုတ်အာဟံ မာန်ဟောင် နှိအိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် တိဇ္ဇောဝံ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ။ ပွမဒ်သံသ်ဂှ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တိကောတ်ဟံမာန်ရ၊ လအိတ်ကောတ် (တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို 'အဝိဇ္ဇာ'ပွမဟံတိဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုက်မတံဂးတဏှာ ဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျုင် နူဘဝဝံ ဘဝဂှ် နူဘဝဂှ် ဘဝဝံ ဟိုတ်မဟံ ပြာကဋ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲသံသ် လုက်ဗွဲတု မဂိုင်သေ့လဲလအ်လကာဖာ ဒးဒုင်စသိုင် ဒဒိုင်တုရ၊ ဒးဒုင်စသိုင် ဒဒိုင်မသကာတ်တုရ၊ ဒးဒုင်စသိုင် ပွမလီုလာ်တုရ၊ ဂအံတ်သုသာန် ဇောမောပ်တုရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲရဲသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဝ် ဗွဲကိုတုန်နဇေန်ဇေန်ဟောင်ရ၊ ဗွဲကိုတုန်နဇေန်ဇေန်ဟောင်ရ၊ ဗွဲကိုတုန်နဇေန်ဇေန်ဟောင်ရ ရဲဝံ (တံဝံတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်အသု

၁၂၆။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂှ်ရ။ ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တိကောတ် ဟံမာန်ရ၊ လအိတ်ကောတ်(တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို 'အဝိဇ္ဇာ' ပွမဟံတိဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုက်မတံဂးတဏှာဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင် ဂေင်အာကျုင် နူဘဝဝံ ဘဝဂှ် နူဘဝဂှ် ဘဝဝံ ဟံပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂှ်ပသ်သမ္ဘိ ထေင်အိုတ်ရော? ပွဲကာလအဓာန်မဂိုင်သေ့ဝံ ဃောမဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျုင် နူဘဝဝံ ဘဝဂှ် နူဘဝဂှ် ဘဝဝံ လျိုင်ချင်ရမတ်မဇ္ဇောပ် မွဲတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မွဲကရောတ်ဂတေပ် လရိအ်ယံ ဟိုတ်ပွမဒးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံကျောံညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုတ်ပွ မဒးသဲခြာ ကျောံမဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္ဘိုင်ကို ကျောံချင်စိမာသိုဒ်ပန်ဂှ် ဣလိုဂှ် ဤဂှ်လောန် ရော? ရဲဝံ သွာန်တရ။ ယွံကျာ်မူပိုင် ပွဲကာလအဓာန်မဂိုင်သေ့ဝံ ဃောမဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင် ဂေင်အာကျုင် နူဘဝဝံ ဘဝဂှ် နူဘဝဂှ် ဘဝဝံ လျိုင်ချင်ရမတ်မဇ္ဇောပ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် မွဲကရောတ်ဂတေပ်လရိအ်ယံ ဟိုတ်ပွမဒးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကျောံညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက် ဆာန်ဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုတ်ပွမဒးသဲခြာကျောံမဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္ဘိုင်ကိုဟောင် ဤလောန်ရ၊ ချင်စိမာသိုဒ်ပန်ဂှ် ဟံဂှ်ရ ရဲဝံ နအကဲအရာ အတိုင်တိလမူပိုင်ကျာ်တြဲတံလပ် ပိုဒိုက် တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သေ့တိကောတ်ခရ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ပွဲကာလအဓာန်မဂိုင်သေ့ဝံ ဃောမဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင် ဂေင်အာကျုင် နူဘဝဝံ ဘဝဂှ် နူဘဝဂှ် ဘဝဝံ လျိုင်ချင်ရမတ်မဇ္ဇောပ် မွဲတအ်ညးဂမ္ဘိုင် မွဲက ရောတ်ဂတေပ်လရိအ်ယံ ဟိုတ်ပွမဒးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကျောံညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် ဂမ္ဘိုင်ကို ဟိုတ်ပွမဒးသဲခြာကျောံ မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္ဘိုင်ကိုဟောင် ဤလောန်ရ၊ ချင်စိ

မှာသွိဒ်ပန်ဂ် ဟုံဂြိုင်ရ ရဲဝံ နအကံအရာ အတိုင်အံတွံလဝ်ဝံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွောံတီ
 ကေတ်ခရ်ဂ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ယွံခမီတအ် လုက်ဗွဲတဲ မှိုင်သွောံလလအ်လကာဖာ မူးတအ်
 ညးဂမ္တိုင် ကေင်ဆီထွဒင်စသိုင် မိချိုတ်တဲရ၊ ဆီထွဒင်စသိုင်မိချိုတ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ လျှင်ချ်
 ရမတ်မဇ္ဇောဝ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မူးကရောတ်ဂတေဝ်လရိအ်ယံ ဟိုတ်ပွမဒးပံင်ဖက်
 ဆက်ဆောံကောံ ညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္တိုင်ကို ဟိုတ်ပွမဒးသဲခြာကောံ မဂပ်ဝ်သျှိုက်
 ဆာန်ဂမ္တိုင်ကို ဂြိုင်လောန်ရ၊ ဘျ်မှာသွိဒ်ပန်ဂ် ဟုံဂြိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် လုက်ဗွဲတဲမှိုင်
 သွောံလလအ်လကာဖာ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ကေင်ဆီထွဒင်စသိုင် မအံက်ချိုတ်တဲရ ။ ပ ။
 ကေင်ဆီထွဒင်စသိုင် ကောချိုတ်တဲရ။ ကေင်ဆီထွ ဒင်စသိုင် ဒေံဗြဲချိုတ်တဲရ။ ကေင်ဆီ
 ထွဒင်စသိုင် ကောန်တြဲချိုတ်တဲရ။ ကေင်ဆီထွဒင်စသိုင် ကောန်ဗြဲချိုတ်တဲရ။ ကေင်ဆီ
 ထွဒင်စသိုင် ကဋ္ဌေမသနာရိုင်ဂမ္တိုင်လိလတ်တဲရ။ ကေင်ဆီထွဒင်စသိုင် ပိဉ်ဟာန်ဂြပ်ရတ်
 လိလတ်တဲရ။ ယွံခမီတအ် လုက်ဗွဲတဲမှိုင်သွောံလလအ်လကာဖာ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ကေင်ဆီ
 ထွဒင်စသိုင် ပွမလိလတ် ယဲဗျိုတ်ရန်သကိုတ်တဲရ၊ ဆီထွဒင်စသိုင် ပွမလိလတ် ယဲဗျိုတ်
 ရန်သကိုတ်ဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ လျှင်ချ်ရမတ်မဇ္ဇောဝ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မူးကရောတ်ဂတေဝ်
 လရိအ်ယံ ဟိုတ်ပွမဒးပံင်ဖက်ဆက်ဆောံ ကောံညးမဟဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္တိုင်ကို ဟိုတ်ပွ
 မဒးသဲခြာ ကောံမဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန်ဂမ္တိုင်ကို ဂြိုင်လောန်ရ၊ ဘျ်မှာသွိဒ်ပန်ဂ် ဟုံဂြိုင်ရ။
 ပွမဒ်သတ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟုံမာန်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ်
 ပွမဒ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဝ် ဗဗွဲကိုတုဟ်နအိုန်ဇရဟောင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နစာ်စူးနူထွေန်
 စပ်ဟောင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ခီရ

၁၂၇။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရပ်ရ။ ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်
 ဟုံမာန်ရ၊ လအိတ်ကောတ်(တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီနကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမ
 ဟုံတီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လဝ် နကိုဇုက်မတွံဂးတဏှာဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်
 အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ ဟုံပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသံသမ္ဘိ
 ထေင်အိုတ်ရော? ပွဲကာလအဓာန်မဂ္တိုင်သွောံ ဘျ်တံမိမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်
 ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ မဂပ်ဝ်မသင်ဂ် ကောံဘျ်မှာသွိဒ်ပန်ဂ် ကူလိုက်
 ဂြိုင်ဂွင်လောန်ရော? ရဲဝံ သွာန်တဲရ။ ယွံကျာ်မုံပိဉ် ပွဲကာလအဓာန်မဂ္တိုင်သွောံ ဘျ်တံမိ
 ပိဉ်တံတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ မဂပ်ဝ်
 မသင်ဂ်ဟောင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ ဘျ်မှာသွိဒ်ပန်ဂ် ဟုံဂြိုင်ရ ရဲဝံ နအကံအရာ အတိုင်တီလ
 မုံပိဉ်ကျာ်တြဲတွံလဝ် ပိဉ်တံတအ်ညးဂမ္တိုင် သွောံတီကေတ်ခရ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီ
 အိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ပွဲကာလအဓာန်မဂ္ဂိုင်သွေဝံ့ နှာ်တံၣ်မိမ္မးတအ်ညးဂမ္တိုင်
 မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျိုင် နူဘဝဝံ့ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ့ မဂပ်ဝ်မသုင်ဟောင်
 ဂြိုင်လောန်ရ၊ နှာ်စီမှာသွိဒ်ပန်ဂ် ဟံၣ်ဂြိုင်ရ ရဲဝံ့ နအကဲအရာ အတိုင်အဲကျက်တံၣ်လပ် မ္မးတအ်
 ညးဂမ္တိုင် သွေဝံတီကေတ်ခရ်ဂ်ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ။ ပွမဒ်သက်ဂ် မုဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ်
 တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကို တုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရဲဝံ့ (တံၣ်တရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ပဗ္ဗတ

၁၂၈။ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီမ္မဲဇကု ပြာပ်အာဇရေင် တီလ
 မွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲတဲမ္မး ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲတဲ
 “ယွံကျက်မွဲပိုင် ကပ်ဂ် ဗုတ်ဂလိုင်လိဂိုင်ရော?” ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံခမီ
 ကပ်ဂ် ဂိုင်တရ၊ ကပ်ဂ် သွံဂမ္တိုင်ဗုတ်ဝံၣ်ရ ရဲဝံ့ကို သွံကံၣ်ဂမ္တိုင်ဗုတ်ဝံၣ်ရ ရဲဝံ့ကို သွံလိဂမ္တိုင်
 ဗုတ်ဝံၣ်ရ ရဲဝံ့ကို သွံကံၣ်ဂမ္တိုင်ဗုတ်ဝံၣ်ရ ရဲဝံ့ကို တုဟ်နရိဟ်လိဟ်စတ်ကွာတ်ဂ် ဟံၣ်လောဲ
 သွာရ ရဲဝံ့ သွးတရ။

ယွံကျက်မွဲပိုင် တုဟ်နသုဥပမာ သုဟ်ရထဟာ ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီပွန်ရ။ ယွံခမီ သုဟ်ရ
 ထရ ရဲဝံ့ တီလမွဲပိုင်ကျက်တြဲ သွးတရ၊ ယွံခမီ ဥပမာတုန် ဒီတုၣ်ဇော် ဟံၣ်ဒကးဟံၣ်ပိတ် ဟံၣ်မ္မဲ
 ကိုခွေၣ်ဂြိုင် မတိုကုတ်ဂ် ဗွဲဇမိုင်မ္မဲယောဇနာ ဗွဲအနာ်မ္မဲယောဇနာ ဗွဲဒယိုဟ်မ္မဲယောဇနာနွံရ၊
 ဒီတုၣ်ဇော်ဂ် တြဲဂ် ပွဲကာလမလောန်အာကွံသွံကံၣ်သွံမ္မး ဇိတ်ပေါတ်တ နကိုယာတ် ကတိဒ်
 ကာသိရး ဗုတ်မ္မဲမ္မဲအလန်ဟောင်ရ။ ယွံခမီ ဒီတုၣ်ဇော်ဂ် နကိုလိပ္ပရာဝံ အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာ
 ဗွဲမပြဟ်ဟောင်ရ၊ ကပ်ဂ် ဟံၣ်အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ၊ ယွံခမီ ရဲသက်ဝံ ကပ်ဂ် ဂိုင်ရ၊ ယွံခမီ
 ကပ်ဂမ္တိုင်မဂ္ဂိုင်ရဲဝံၣ် မ္မဲကပ်ရဲဝံၣ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုသွးရ၊ ကွံကပ်ရဲဝံၣ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုသွးရ၊ လိုကပ်ရ
 ရဲဝံၣ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုသွးရ၊ မ္မဲကိုဋ်ကပ်ရဲဝံၣ် ဟဂပ်ဝ်ဟိုသွးရ။ ပွမဒ်သက်ဂ် မုဟိုတ်ရော?
 ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟံမာန်ရ၊ လအိတ်ကွာတ် (တမ်)ကိုပ်ကွာ ။ ပ ။
 ယွံခမီတအ် ပွဲခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဝ် ဗဗွဲကိုတုဟ်နဇအိုန်ဇရဟောင်ရ၊ ဗဗွဲကို တုဟ်န
 စာ်စူးနူဇေန်စပ်ဟောင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရဲဝံ့ (တံၣ်တရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သာသပ

၁၂၉။ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီမ္မဲဇကု ပြာပ်အာဇရေင် တီလ
 မွဲပိုင်ကျက်တြဲ တဲ ။ ပ ။ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္မဲဒွဲတဲ “ယွံကျက်မွဲပိုင် ကပ်ဂ် ဗုတ်ဂလိုင်လိ

မာတ်က

ရှိင်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲရ။ ယံခမိ ကပ်ဂံ ရှိင်တရ၊ ကပ်ဂံ သွာံဂမ္ပိုင် ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ။ ပ ။ သွာံကိုင်ဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို တုဟ်နရိဟ်လိဟ်ဓတ်ကွာတ်ဂံ ဟံလောဲ သွာရ ရဝံ သွးတရ။

ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် တုဟ်နသုဥပမာ သုဟ်ရထဟာ ရဝံ ဂရင်ပတိပုန်ရ။ ယံခမိ သုဟ်ရ ထရ ရဝံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတရ၊ ယံခမိ ဥပမာတုန် ချင်မတုတ်နကိုပသဲ မပေင် ကုတ်ဒိုင် နကိုကဠောမရဲဂမ္ပိုင် မ္ပုကိုဇှိုင်မ္ပုယောဇနာ အနာံမ္ပုယောဇနာ ဒယိုဟ်မ္ပုယောဇနာ န္တရ၊ တြဲဂံ ပွဲကာလမလောန်အာကံသွာံကံသွာံ ရင်တြိုင်ပတိတ်မရဲ မ္ပုမ္ပုမ နူဂအံမရဲ မ္ပုအပွဲချင်ဂံရ၊ ယံခမိ ဗွင်ဂအံမရဲမဇှိုင် အာစိုပ်ပွမအိုတ်အာရ၊ ကပ်ဂံ ဟံအာစိုပ်ပွမ အိုတ်အာရ။ ယံခမိ ရသံဝံ ကပ်ဂံ ရှိင်ရ၊ ယံခမိ ကပ်ဂမ္ပိုင်မဂိုင်ရဝံ မွဲကပ်ရရဝံ ဟဂပ်ပ် ဟိုသွးရ၊ ကံကပ်ရရဝံ ဟဂပ်ပ်ဟိုသွးရ၊ လိုကပ်ရရဝံ ဟဂပ်ပ်ဟိုသွးရ၊ မွဲကိုဉ်ကပ်ရရဝံ ဟဂပ်ပ်ဟိုသွးရ။ ပွမဒ်သံဂံ မဟိုတ်ရော? ယံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တိကေတ်ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကို တုဟ်နတိတ်ဗွးဟောင်ရ ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သာဝက

၁၃၀။ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂံရ။ ပွဲအခိုင် ခမိဂမ္ပိုင်မဂိုင်ဂိုင် ပြာပ်အာဇရေင် တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတု ။ ပ ။ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မ္ပုဒဲတု “ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် ကပ်ဂမ္ပိုင် မကလိ လောန်တုအာ ပွဲကိုပ်ကွာ် ဗုတ်ဂလိုင်လိုဂိုင်ဂိုင်အိုတ်ရော?” ရဝံ ဂရင်ပတိ တိလမ္ပုပိဉ် ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် ကပ်ဂမ္ပိုင် မကလိလောန်တုအာ ပွဲကိုပ်ကွာ် ဂိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ၊ ကပ်ဂမ္ပိုင် မကလိလောန်အာတု ကပ်ဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ကပ်ကံဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ကပ်လိုဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ကပ်ကိုဉ်ဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို တုဟ်နရိဟ်လိဟ်ဓတ်ကွာတ်ဂံ ဟံလောဲသွာရ ရဝံ သွးတရ။

ယံကျာ်မ္ပုပိဉ် တုဟ်နသုဥပမာ သုဟ်ရထဟာ ရဝံ ဂရင်ပတိပုန်ရ။ ယံခမိတအ် သုဟ်ရထရ ရဝံ တိလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ သွးတရ၊ ယံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ သာဝကကွး ဂမ္ပိုင်ပန် မ္ပုကိုအာယုက်ကံသွာံဂံဒ်တု အာယုက်မဂိုင်ကံသွာံဂံ ဇာပ်တုဇာပ်တု ဗိုဗျဟ်တ မွဲကိုဉ်ကပ် မွဲကိုဉ်ကပ်အိုတ်ရ။ ယောဗိုဗျဟ်ဒိုင်သံဂံ သာဝကကွးဂမ္ပိုင်ပန် မ္ပုကိုအာယုက် ကံသွာံဂံဒ်တု အာယုက်မဂိုင်ကံသွာံဂံ ပွဲကာလမလောန်အာကံသွာံဂံ သုတ်ပွမချိုတ်အိုတ်ရ၊ ယံခမိတအ် သာဝကကွးဂမ္ပိုင်ပန် ဂံကိုကပ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်အာဂံ ဗိုဗျဟ်ဟံမာန်ဟောင်ရ။ ယံခမိတအ် ရသံဝံ ကပ်ဂမ္ပိုင်မကလိလောန်အာတု ပွဲကိုပ်ကွာ် ဂိုင်အိုတ်ရ၊ ကပ်ဂမ္ပိုင် မကလိလောန်အာတု ကပ်ဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ကပ်ကံဂမ္ပိုင်ဗုတ်ဝံရ ရဝံကို ကပ်လို

ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်ကိုဋ်ဂမ္ဘိုင် ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို တူဟ်နရိဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ်ဂ် ဟံလောဲသွာအိုတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တီကောတ် ဟံမာန်ရ ။ ဟ ။ ဗဗွဲကိုတူဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ (တံဝတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဂင်္ဂါ

၁၃၁။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပဲ့ဘာဝေဠုန် ဇရောင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် ဗူးမွဲ ပြာပ်ကျင်ဇရောင် တီလမ္မုပိုင်ကျင်တြဲတဲ ဟိုပတဲကျေံ ဂလာန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ်ဆက်မိတ် ကောံတီလမ္မုပိုင်ကျင်တြဲမွဲတဲမွဲး ဂဇာန်ကောတ် ပဲ့ဌာန်မွဲဒွဲတဲ “ယွံတြနာဲဂေါမ ကပ်ဂမ္ဘိုင် မကလိလောန်တဲအာ ပဲ့ကိုပ်ကွာ် ဗုဒ္ဓဝံရလိုင်လို့ဂိုင်ဂိုင်အိုတ်ရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတီ တီလမ္မု ပိုင်ကျင်တြဲရ။ ယွံဗဗူး ကပ်ဂမ္ဘိုင်မကလိလောန်အာတဲ ပဲ့ကိုပ်ကွာ် ဂိုင်ဂိုင်အိုတ်ရ။ ကပ်ဂမ္ဘိုင် မကလိလောန်အာတဲဂ် ကပ်ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်ကွံဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်လို့ ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်ကိုဋ်ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို တူဟ်နရိဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ်ဂ် ဟံလောဲ သွာရ ရံဝံ သွးတဲရ။

ယွံတြနာဲဂေါတမ တူဟ်နသ္မဉပမာ သုဟ်ရထဟာ ရံဝံ ဂရင်ပတီဉ်ရ။ ယွံဗဗူး သုဟ်ရထရ ရံဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျင်တြဲ သွးတဲရ။ ယွံဗဗူး ဉပမာတုန် နူကြင်ဂင်္ဂါစဇောဝံ စိုက်စိုပ်ဌာန် ဇောဝ်လုပ်စီမှာသိုဒ် ပဲ့အကြာ် ဗွီဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ဗွီကွံဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ဗွီလို့ဂမ္ဘိုင် ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ဗွီကိုဋ်ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို တူဟ်နရိဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ်ဂ် ဟံလောဲသွာရ။ ယွံဗဗူး ကပ်ဂမ္ဘိုင်မကလိလောန်အာတဲ ပဲ့ကိုပ်ကွာ် ဂိုင်လတူဗွီဂမ္ဘိုင်ဟောင်ရ။ ကပ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ကပ်ဂမ္ဘိုင် ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်ကွံဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်လို့ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို ကပ်ကိုဋ်ဂမ္ဘိုင်ဗုဒ္ဓဝံရ ရံဝံကို တူဟ်နရိဟ်လို့ဟ်စတ်ကွာတ်ဂ် ဟံလောဲသွာရ။ ပွမဒ်သင်္ဂဟ် မဟိုတ်ရော? ယွံဗဗူး တမ်သံသာဝံ တီကောတ်ဟံမာန်ရ။ လအိတ်ကောတ် (တမ်) ကိုပ်ကွာ် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒိုန်ကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဋ်က မတွံဂးတဏှာဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတ် မဒးဂြိုပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံဂ် ဟိုတ်မဟံပြာကဋ်ဟောင်ရ။ ယွံဗဗူး ရသံဝံ လုက်ဗွဲတဲ မဒိုင်သေ့လဲလအိတ်လကာဖာ ဒးဒိုင် စသိုင် ဒဒိုင်တဲရ။ ဒးဒိုင်စသိုင် ဒဒိုင်မသကာတ်တဲရ။ ဒးဒိုင်စသိုင် ပွမလို့လတ်တဲရ။ ဂအိုတ်သုသာန် ဇော်မောဝ်တဲရ။ ယွံဗဗူး ပဲ့ခေရသင်္ခါရဂမ္ဘိုင်အိုတ်သိုဝံ ဗဗွဲကိုတူဟ်နဇအိုန်ဇရ ဟောင်ရ။ ဗဗွဲကိုတူဟ်နစာ်စူးနူထွေန်စပ်ဟောင်ရ။ ဗဗွဲကိုတူဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ တံဝတ်ရ။

တံဝတ် ရံဝံဗူး ဗဗူးဂ် ဂရင်ပတီ တီလမ္မုပိုင်ကျင်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခေရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်လောန်ရ။ ယွံတြနာဲဂေါတမ (ခေရ်) ထေက်ကိုသျှိုက်မျိုက်

လောနိရ ။ ပ ။ ဩနာဂေါတမ သုတမ်နူတဝံတဲ စိုကိုလအိတ်လမျို အဲဒိုက်ဂ် ဥပးမအာစိပ် ပွမပြာပ်ခစ သွစွဲစွောကိုရတ်ပိပြကာ ရံဝံ ဩဝ်ဂိုင်သမ္ဘိညိ” ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ဒဏ္ဍ

၁၃၂။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ် ဟံမာန်ရ။ လအိတ်ကောတ် (တမ်) ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒိုနကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လဝ် နကိုဇုက်မတွံဂးတဏှာဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ် ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံဂ် ဟံပြာကဋ်ဟောင်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် လေံဒစုန် မဂပ်ဝ်ဗိုတ်ကွဟ် ပတိုန်လတူအကးဂ် မွဲအလန်လေဝ် ဒတုံဇှော် နလွှာ တမ်ရ။ မွဲအလန်လေဝ် ဒတုံဇှော် နလွှာလဒေါဝ်ရ။ မွဲအလန်လေဝ် ဒတုံဇှော် နလွှာကောတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် သတ်ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒိုနကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟံတီ ဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လဝ် နကိုဇုက်မတွံဂးတဏှာ ဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင် အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံဂ် မွဲအလန်လေဝ် အာစိပ်လောကသအာင် မသအာင် နူလောကဝံအိုတ်ရ။ မွဲအလန်လေဝ် နူလောကမွဲသအာင် ကျင်စိပ်လောကဝံအိုတ်ရ။ ပွမဒ် သတ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်န တိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ပုဂ္ဂလ

၁၃၃။ ပဲ့ကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပဲ့ဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမီဂမ္ဘိုင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမီ တအ်” ရ။ “ယွံကျက်မ္ပုပိုင်” ရံဝံ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ကလေင်ဂရင်ပတီ ကုတီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမ္ပုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဗွင်ဇုတ်ဆက် ဂအုံ ဇုတ် ဗွင်ကောံဇုတ်မဂ္ဂိုင်ရံဝံ ဒဒက်တပူဂိုလ်မွဲ မွဲးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် လုက်မွဲကပ်ဂ် ဂပ်ဝ်သုဟ်ပကောံသီဒေပ်လဝ်ဂ်ဒိုတဲ ဟံကွေံနင်လီလ်အာမွဲး ဒ်သုဟ်တုာဒိုဝေပုလ္လဝံရ။ ပွမ ဒ်သတ်ဂ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်န

တိတ်ဗူးဟောင်ရ ရဲဝံ တီလမ္ပုံပိုင်ကျာ်တြဲ တွံတ်ခေရဲဝံရ၊ ကျာ်တြဲ မလေဝ်သွေးတ် ဂလာန်
ခိုဟ်ဆဲး တွံကိုခေရဲဝံတဲ ပွဲကြဲနူဂ် တွံတိုန်ဂါထာဂမ္တိုင် ကြက်သွေးဂတဝံရ—

ဗွပ်ဇုတ် ပုဂိုလ်မွဲဝေ် မကတိုန်ပွဲမွဲကပ်ဂ် နှိအာဗွပ်ဂအံတုပ်သွဟ်ကို နီဝေ ပုလ္လရ
ရဲဝံ ကျာ်တြဲတွံတ်ရ။

ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် မဂပ်ဝ်စိုဗိုင်လပ် နကိုနီဂမ္တိုင် ညးမဂဓရေးဂမ္တိုင် နီဝေပုလ္လရ
ဇော်ရ၊ နီဝေပုလ္လရ တန်တ ပွဲလွတ်သကဲသွပ်ကျာ်နီဂိဇ္ဈကုဏ်ရ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်သွေးရ။

ပွဲအခိုင်မညာတ်ကေတ် အရိယသစ္စဂမ္တိုင်မတွံးဒဒိန် ဟိုတ်ဒဒိန်ကတိုန် (နိဗ္ဗာန်)
နှိအရာတိတ်ဗူးနုဒဒိန် အရိယမဂ်မ္တိုင်အင်္ဂဒွာ်ပြကာ မဒ်ဒွေတ်နှိဟိုတ် အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်)
နှိအရာဒဒိန်ပျိုတ် နကိုပညာဗွဲမဒေးရဲဂ် ပုဂိုလ်ဂ် ဒေးဂေတ်ဂေတ်ဗွတ်ထပ်ဘဝတဲ ဟိုတ်နု
သံယောဇနိဂမ္တိုင်အလုံအိုတ်သို အိုတ်အာဂ်ရ ပွမသွေကွေလအိတ်ဒဒိန်ဝဋ် နှိရ ရဲဝံ
(တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝက်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝက်ဒုတိယ ၁။ သုတ်ဒုဂ္ဂတ

၁၃၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္ပုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဲဂ်ရ။ ပွဲအ
ခိုင်ဂ် ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟုံမာန်ရ၊ လအိတ်ကွေတ်(တမ်)ကိုပ်ကွာ
သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွေတ်လဒ်နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုတ်
မတွံးတဏှာဂမ္တိုင်ဂ်တဲ မဒေးဂြိပ်ဂေတ်ဂေတ်ဂေတ်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံဂ်
ဟုံပြာကဋ်ဟောင်ရ။ ယွံခမိတအ် ဆိုညာတ်ဒေး ဩသတ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိန် မ္တိုင်အယောင်လွေဟ်
ဟုံဒေးရဲအိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဆိုညာတ်သတ်ဝံဂ် ဝိုညးဂမ္တိုင်လေဝ် ပွဲကာလအဓာန်မဂ္တိုင်သေ့ဝံ
ကောင်ဒင်စသိုင် ဒဒိန်မ္တိုင်သတ် ရဲဝံတဲရ ရဲဝံ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်ပွမသ္မုတ်သွတ်ရ။ ပွမဒ်သတ်ဂ်
မဟိုတ်ရော? ။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ပွဲခေရ်သခါရဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဝံ ဗွဲကိုတုဟ်နုအိုန်ဇေဟောင်ရ၊
ဗွဲကိုတုဟ်နုစာ်စူးနုထွေန်စပ်ဟောင်ရ၊ ဗွဲကိုတုဟ်နုတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်သုခိတ

၁၃၅။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဲဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟုံမာန်ရ
။ ပ ။ ယွံခမိတအ် ဆိုညာတ်ဒေး ဩသတ်ဂမ္တိုင် မဒ်ဒဒိန် မဒ်ဒိတ်ပေတ်ကော့ပွမကျိုင်ကျပ်

အိုတ်ရ၊ ပွဲအရာဆိုညာတ်သင်္ဂုဏ် ပိုဉ်းဂမ္တိုင်လေဝ် ပွဲကာလအခာန်မဉ်းသွေ့ဝံ ကေင်ဒုင် စသိုင် တသိုန်မုံသဘ်ရံဝံတဲရ ရံဝံ ဂပ်ဝ်အာစိုပ်ပွမသ္မုတ်သွာတ်ရ။ ပွမဒ်သင်္ဂုဏ် မဟိုတ်ရော? ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟုံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နုတ်တိဗ္ဗးဟေင်ရ ရံဝံ (တွံတဲရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်တိသမတ္ထ

၁၃၆။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိကောန် ညးပါဝေယျကရးဂမ္တိုင် ဗွတ်ပိစောန်အလုံအိုတ်သို န်ညးပကင်ရင်ဓုတင်အရညိက ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ပံသုကူ ဓုတင်တိစီဝရိက်ဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ မုံကိုသံယောဇိန်ဂမ္တိုင်ဏီဂ်ဒိုတ်တဲ မှော့ပြာပ်ကျင်ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲမွဲ လောဝ်သွဝတ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတဲ ဂဇာန်ဒိုင် ပွဲဒွဲမွဲအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ကသပ်ဝံ န်ကုတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ— “ခမိကောန်ညးပါဝေယျက ရးဂမ္တိုင် ဗွတ်ပိစောန်အလုံအိုတ်သို န်ညးပကင်ရင်ဓုတင်အရညိက ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင် ပံသုကူ ဓုတင်တိစီဝရိက်ဂမ္တိုင်အိုတ်တဲ မုံကိုသံယောဇိန်အိုတ်ဏီရ၊ အဲဝံတံကိုခရ် ကုခမိ ဂမ္တိုင်ဂ် နအကဲအရာမွဲ ပွဲဒွဲဝံဟေင် ဟုံစောဲလာ်(နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်)တဲ စိုတ်ဂမ္တိုင်တိတ် ဗ္ဗးနူခရ်အာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်မွဲ ခိုဟ်သန်ရ” ရံဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်” ရ၊ “ယွံကျ်မုံပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင်ဂ် ကလေင် ဂရင်ပတီ ကုတီလမုံပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တွံကိုခရ်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်ဟုံမာန်ရ၊ လအိတ်ကောတ်(တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒီနကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ပွမဟုံတီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုက် မတွံဂးတဏှာဂမ္တိုင်ဒိုတ်တဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံဂ် ဟုံပြာကဋ်ရ။ ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသင်္ဂသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ဂပ်ဝ်ကုတ်ကွေံကျိပ် မူးတအ် ညးဂမ္တိုင် မူးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် ပွဲကာလအခာန်မဉ်းသွေ့ဝံဂမ္တိုင်ဒိုတ်တဲ လျှင်ဆီ မဇ္ဇောဝ်ဂ် ကောံဉာဏ်သုဒ္ဓိပန်ဂ် ဣလိုဂ် ဂြိုင်ဂြိုင်လောန်ရော? ရံဝံသွာန်တဲရ။ ယွံကျ်မုံပိုင် ဂပ်ဝ်ကုတ်ကွေံကျိပ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် မူးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် ပွဲကာလအခာန် မဉ်းသွေ့ဝံဂမ္တိုင်ဒိုတ်တဲ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝ်ဂ်ဟေင် ဂြိုင်လောန်ရ၊ ဉာဏ်သုဒ္ဓိပန်ဂ် ဟုံဂြိုင်ရ ရံဝံ နအကဲအရာ အတိုင်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲတွံလပ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် သွေ့တီကေတ် ခရ်ဂ်အိုတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။

ယွံခမိတအ် ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကုတ်ကွေံကျိပ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မူးဂြိပ်ဂေတ် ဂေင်ဂေင်အာကျင် ပွဲကာလအခာန် မဉ်းသွေ့ဝံဂမ္တိုင်ဒိုတ်တဲ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝ်ဂ်ဟေင်

၍လောနီရ၊ ညှိမိမှာသို့ဒိပနိက္ခံ ဟံဂြိုဏ်ရ ရံဝံ နအကံအရာ အတိုင်အကျက်တံလင် မူးတအံ
 ညးဂမ္တိုင် သောတိကေတိဓရိက္ခံ ဗွေဒေဝေဒိတိရ။ ယံခမိတအံ လုကံဗွေတံမဂ္ဂိသောဝံ ယောဒိ
 ဂ္ဂမ္တိုင် နိဂ္ဂတံ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝံ ဒေကံတမူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံဂ္ဂဟေင်
 ဂြိုဏ်လောနီရ၊ ညှိမိမှာသို့ဒိပနိက္ခံ ဟံဂြိုဏ်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ လုကံဗွေတံမဂ္ဂိသောဝံ ယောဒိ
 ပြေင်ဂမ္တိုင် နိပြေင်တံ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝံ ဒေကံတမူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံ
 ဂ္ဂဟေင် ဂြိုဏ်လောနီရ။ ယံခမိတအံ လုကံဗွေတံမဂ္ဂိသောဝံ ယောဒိသိုဂမ္တိုင် နိသိုတံ မူးတအံ
 ညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံ။ ယောဒိဗွေဂမ္တိုင် နိဗွေတံ မူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံ။
 ယောဒိဒြေဂမ္တိုင် နိဒြေတံ မူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံ။ ယောဒိစာင်ဂမ္တိုင် နိစာင်တံ
 မူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကအံ။ ယောဒိကွိကံဂမ္တိုင် နိကွိကံတံ မူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေ
 ဒင်ကုတ်ကအံ။ ယံခမိတအံ လုကံဗွေတံမဂ္ဂိသောဝံ ကမ္မတိဒမ္မမလေပ်ပလီပလ်ကွာန်ဂမ္တိုင်
 ရံဝံ ဂိုင်ရပ်ကေတိတံ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝံ ဒေကံတမူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကမ္တိုင်။
 ယံခမိတအံ လုကံဗွေတံ မဂ္ဂိသောဝံ ကမ္မတိဒမ္မမလေပ်ပိုင်စး ပွဲဂိုင်တရ်ဂမ္တိုင် ရံဝံ ဂိုင်ရပ်
 ကေတိတံ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝံ ဒေကံတမူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကမ္တိုင်။ ယံခမိတအံ
 လုကံဗွေတံမဂ္ဂိသောဝံ ကမ္မတိမလေပ်ကွတ်ကေတိသမ္ဘာညးသအာင်ဂမ္တိုင် ရံဝံ ဂိုင်ရပ်
 ကေတိတံ လျှင်ဆီမဇ္ဇောဝံ ဒေကံတမူးတအံညးဂမ္တိုင် မဒေဒင်ကုတ်ကမ္တိုင်ဟေင် ဂြိုဏ်
 လောနီရ၊ ညှိမိမှာသို့ဒိပနိက္ခံ ဟံဂြိုဏ်ရ။ ပမဒိသင်္ဂရိက္ခံ မဟိတိရော? ယံခမိတအံ တမ်သံသာဝံ
 တိကေတိ ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗ္ဗေက္ခိတုဟ်နတိတံဗုဒ္ဓဟေင်ရ ရံဝံ (တံတရ)။

တိလမ္ပပိဋကဏ္ဍံ တံကိဓရံဝံ၊ ခမိဂမ္တိုင် သျှိုက်မျိုက်အိုဟ်တိုဟ် ဓရတိလမ္ပ
 ပိဋကဏ္ဍံ မဂ္ဂိတံကိဓရံ။ တံတဓရံဓရိယသင်္ကသင်္က ဟံဗကံကိဂါထာရံဝံ၊ ကုခမိ
 ကောနိညးပါဝေယျကရဂမ္တိုင်ပိဇ္ဇောက္ခံ ဟံဗောလံနကိတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်တံ စိတိဂမ္တိုင်
 တိတံဗုဒ္ဓဓရအာသဝဂ္ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရံဝံ (တံတရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်မာတု

၁၃၇။ သုဒတတန်ခိုင် ပွဲချင်သာရံရ။ ယံခမိတအံ တမ်သံသာဝံ တိကေတိ
 ဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ယံခမိတအံ ပွဲကာလအဓာန်မဂ္ဂိသောဝံ သတ်မဟံကေင်ဒိမိ မူးတအံ
 ညးဂမ္တိုင် ကလိဝံလောသွာ ဟံသေင်ရ။ ပမဒိသင်္ဂရိက္ခံ မဟိတိရော? ယံခမိတအံ တမ်သံ
 သာဝံ တိကေတိဟံမာန်ရ ။ ပ ။ ဗဗ္ဗေက္ခိတုဟ်နတိတံဗုဒ္ဓဟေင်ရ ရံဝံ (တံတရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

မာတိကာ

၅။ သုတ်ပိတု

၁၃၈။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်
ဟံမာန်ရ။ ။ ပ။ ယွံခမီတအ် ပဲ့ကာလအာန်မဂ္ဂိုင်သောဝံ သတ်မဟံကောင်နှိမ မူးတအ်ညး
ဂမ္တိုင်ဂ် ကလိဝံလောဲသွာ ဟံသောင်ရ။ ။ ပ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဘာတု

၁၃၉။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ။ ပ။ ယွံခမီတအ် သတ်မဟံကောင်နှိကောအံ
မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ကလိဝံလောဲသွာဟံသောင်ရ။ ။ ပ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ
(တံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဘဂိနိ

၁၄၀။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ။ ပ။ ယွံခမီတအ် သတ်မဟံကောင်နှိမ္မဲဒေဉ်
မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ကလိဝံလောဲသွာဟံသောင်ရ။ ။ ပ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟောင်ရ ရံဝံ
(တံတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပုတ္တ

၁၄၁။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ။ ပ။ ယွံခမီတအ် သတ်မဟံကောင်နှိ
ကောန်တြံ၊ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ကလိဝံလောဲသွာဟံသောင်ရ။ ။ ပ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူး
ဟောင်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်မီတု

၁၄၂။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ယွံခမီတအ် တမ်သံသာဝံ တီကေတ်
ဟံမာန်ရ။ လအိတ်ကျောတ် (တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’
ပွမဟံတီဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုန်မတံဂးတဏှာဂမ္တိုင်နှိတု မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်
ဂေင်အာကျင် နူဘဝံ ဘဝ် နူဘဝ် ဘဝံဟံ ဟံပြာကဋ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပဲ့ကာလအာန်
မဂ္ဂိုင်သောဝံ သတ်မဟံကောင်နှိကောန်တြံ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်ဂ် ကလိဝံလောဲသွာဟံသောင်ရ။

မာတိကာ

ပွမဒ်သင်္ကတံ မဟိတံရော? ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တိကောတ်ဟံမာန်ရ၊ လအိတ်ကျောတ် (တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက် ဂြေန်လပ် နကိုဇုက်မတွံဂးတဏှာဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ ဟိတ်မဟံပြာကဋ်ဟေင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရံသင်္ဂံ လုက်ဗွံတဲမဂ်ိုင် သေ့လဲလအ်လကာဖာ ဒးဒင်စသိုင် ဒဒိမ်တဲရ၊ ဒးဒင်စသိုင် ဒဒိမ်မသကာတ်တဲရ၊ ဒးဒင် စသိုင် ပွမလီလတ်တဲရ၊ ဂအံတိသုသာန် ဇော်မောင်တဲရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲခရံသင်္ဂါရဂမ္တိုင် အိုတ်သိုဝ် ဗဗွဲကိုတုဟ်နဇအိုန်ဇရဟေင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ်ဟေင်ရ၊ ဗဗွဲကို တုဟ်နတိတ်ဗူးဟေင်ရ ရံဝံ (တံတဲရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဝေပုလ္လပဗ္ဗတ

၁၄၃။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ ကော်လိုင်တိုန်ခမိဂမ္တိုင် ရံဝံမွဲး “ယွံခမိ တအ်”ရ၊ “ယွံကျ်မ္ပုပိုင်” ရံဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ၊ တိလမ္ပုပိုင်ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် တမ်သံသာဝံ တိကောတ်ဟံမာန်ရ၊ လအိတ်ကျောတ် (တမ်)ကိုပ်ကွာ သတ်ဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ကွာတ်လဒ်နကို ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပွမဟံတိဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒက်ဂြေန်လပ် နကိုဇုက် မတွံဂးတဏှာဂမ္တိုင်ဂ်ဒ်တဲ မဒးဂြိပ်ဂေတ်ဂေင်ဂေင်အာကျင် နူဘဝဝံ ဘဝဂ် နူဘဝဂ် ဘဝဝံ ဟံပြာကဋ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကေင်ဒ်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် ယုဒီဝေပုလ္လဝံ ဒီပါစီနဝံသ ရံဝံဟေင် ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအယောအခိုင်ဂ် ယုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင် တိဝရ ရံဝံဟေင် ပြာကဋ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင်မ္ပုယုတိဝရဂ် ပမာဏအာယုက် လုက်ပန်လက်သွာ်ဂမ္တိုင် ဒ်ရ၊ ယွံခမိတအ် မ္မိဟ်မ္ပုယုတိဝရဂမ္တိုင် နဗ္ဗတ်ပန်တဲ သွးတိုန်ဒီပါစီနဝံသအိုတ်ရ၊ နဗ္ဗတ်ပန်တဲ သွးစှော်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကျ်တြဲကကုသန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိ ကောတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဃုာ်စုတ် ကတိဒ်ပွဲလိုက်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကွးလုင်ခိုဟ်ပြဲ မ္ပုယုဝိဓရ သဗ္ဗိဝဂ် ဒ်ကွးလုင် ကျ်တြဲကကုသန် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကောတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဃုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩပ်မှ်သေ့ဝ်အိုတ်ညိ၊ ယုမတွံဂး ပါစီနဝံသ ဒီဝေပုလ္လဝံလေပ် ကွဲဗွန်အာတဲရ၊ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်လေပ် ချိုတ်အိုတ်တဲရ၊ ကျ်တြဲ ကကုသန်ဂ်လေပ် သွကွဲပရိနိဗ္ဗာန်တဲရ။ ယွံခမိတအ် ခရံသင်္ဂါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန်ဂ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခရံသင်္ဂါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန်ဇုအ်အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ခရံသင်္ဂါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံကလိဝံအသရဝါတ်(ဝံဇု)အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲခရံသင်္ဂါရဂမ္တိုင်အိုတ်သိုဝ် ဗဗွဲကိုတုဟ်န ဇအိုန်ဇရဟေင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နစာ်စူးနုထွေန်စပ်ဟေင်ရ၊ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟေင်ရ။

ယွံခမီတအံ ကောင့်ဒိက္ခင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် ယုဒီဝေပုလ္လဝံ ဒီဝင်္ကံက ရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအယောအခိုင်ဂ် ယုဒ္ဓိဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် ရောဟိတဿရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ကုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင်မ္တုယုရောဟိတဿဂ် ပမာဏအာယုက် လုက်ပိလက်သွံဂမ္တိုင် ဒိရ။ ယွံခမီတအံ မ္မိဟ်မ္တုယုရောဟိတဿဂမ္တိုင် နဗ္ဗတံပိတု သွးတိုန်ဒီဝင်္ကံကအိုတ်ရ။ နဗ္ဗတံ ပိတု သွးဇှော်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအခိုင်ဂ် ကျာ်တြဲကောဏာဂီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ် ကတိဒ်ပွဲလိုက်ရ။ ယွံခမီတအံ ကွးလုာ်ခိဟ်ပြ မ္တုယုဘိယျောသ ဥတ္တရဂ် ဒိက္ခင်လုာ်ကျာ်တြဲကောဏာဂီ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဩဝံမှ်သေ့ဝံအိုတ်သို၊ ယုမတံဂးဝင်္ကံက ဒီဝေပုလ္လဝံလေဝ် ကွဲဗွန်အာတုရ။ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ချိုတ်အိုတ်တုရ။ ကျာ်တြဲကောဏာဂီလေဝ် သွကွဲပရိနိဗ္ဗာန်တုရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန် ဂီအိုတ်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟေင်ရ။

ယွံခမီတအံ ကောင့်ဒိက္ခင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံတုန် ယုဒီဝေပုလ္လဝံ ဒီသုပဿ ရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအယောအခိုင်ဂ် ယုဒ္ဓိဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် သုပ္ပိယ ရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ကုမ္မိဟ်ဂမ္တိုင်မ္တုယုသုပ္ပိယဂ် ပမာဏအာယုက် လုက်ဓါလက်သွံဂမ္တိုင်ဒိရ။ ယွံခမီတအံ မ္မိဟ်မ္တုယုသုပ္ပိယဂမ္တိုင် နဗ္ဗတံဓါတု သွးတိုန်ဒီသုပဿအိုတ်ရ။ နဗ္ဗတံဓါတု သွးဇှော်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအခိုင်ဂ် ကျာ်တြဲကဿပ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိ ကေတ်(ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ် ကတိဒ်ပွဲလိုက်ရ။ ယွံခမီတအံ ကွးလုာ်ခိဟ် ပြမ္တုယုတိဿ ဘာရဒွါဇှော် ဒိက္ခင်လုာ်ကျာ်တြဲကဿပ မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ဩဝံမှ်သေ့ဝံအိုတ်သို၊ ယုမတံ ဂးသုပဿ ဒီဝေပုလ္လဝံလေဝ် ကွဲဗွန်အာတုရ။ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ချိုတ်အိုတ်တုရ။ ကျာ်တြဲ ကဿပဂ်လေဝ် သွကွဲပရိနိဗ္ဗာန်တုရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန်ဂီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန်ဇုအ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ဗဗွဲကိုတုဟ်နတိတ်ဗူးဟေင်ရ။

ယွံခမီတအံ ပွဲအခိုင်လုာ်တုန် ယုဒီဝေပုလ္လဝံ ဒီဝေပုလ္လ ရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအခိုင်လုာ်တုန် ယုဒ္ဓိဟ်ဂမ္တိုင်ဂ် မာဂဓက ရံဝံဟေင် ပြာကင်္ဂရ။ ယွံခမီတအံ ပမာဏအာယုက်မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မ္တုယုမာဂဓကဂ် အောန်ရ။ ဂွံရ။ ပြဟ်ပြေဟ်ရ။ ညးအာယုက်ဂိုင် ဗွဲမလအ်ဂ် ကွံသွံကို လောန်လတူကွံသွံညိနာင်တုကို ဂိုင်မာန်ရ။ ယွံခမီတအံ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင် မ္တုယုမာဂဓကဂ် နဗ္ဗမုဟုတ်ခပ် တိုန်ဒီဝေပုလ္လမာန်အိုတ်ရ။ နဗ္ဗမုဟုတ်ခပ် ဇှော်မာန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ပွဲအခိုင်လုာ်တုန် အဲကျာ် မထေက်ဒင်ပူဇ်တေင် မဂြင်တိကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင် အိုတ်သို) အလိုဇကုမဍုာ်စုတ် ကတိဒ်ပွဲလိုက်ရ။ ယွံခမီတအံ ကွးလုာ်ခိဟ်ပြ မ္တုယုသာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနဂ် ဒိက္ခင်လုာ် အဲကျာ်ရ။ ယွံခမီတအံ ယုမတံဂးဝေပုလ္လ ဒီဝေပုလ္လဝံလေဝ် ကြက်ကွဲဗွန်ရ။ မ္မိဟ်ဂမ္တိုင်ဝံလေဝ် ကြက်ချိုတ်အိုတ်ရ။ အဲကျာ်လေဝ် ကြက်သွပရိနိဗ္ဗာန်ရ။ အခိုင်ဂ် ကြက်ဒိရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သင်္ခါရဂမ္တိုင် ရံဝံ ဟံဗိုန်ဂီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအံ ခရ်သင်္ခါရ

၅။ ကဿပသံယုတ်

၁။ သုတ်သန္တု

၁၄၄။ သုဒတ်တန်ခွင် ပဲ့ချင်သာရင့်ရ။ ယွံခမီတအ် ကဿပဝံ တရိပ်စိုတ် နကို သုာမကလိဝံရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ် နကိုသုာမကလိဝံလေဝ် မွဲအလေံဟီသုးရ၊ ဟိုတ်နူ ဟိုတ်မတွံဂးသုာ ပွမကွဲသေဝ် မဟံဗဗွဲလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ဟံကလိဝံသုာလေဝ် ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံသုာတဲလေဝ် ဟံမက်ဂှက်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ရ၊ ဟံခလိုဗျိုက်နတဏှာရ၊ သိုဗျာ်သေဝ်ရင်ဒုဟ်ဂှ် မွဲကိုပညာဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျးဂှ်ဒ်တဲ ပြာဟိုက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကဿပဝံ တရိပ်စိုတ် နကိုပိဏ္ဏပါတ်မကလိဝံရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ် နကိုပိဏ္ဏပါတ်မကလိဝံလေဝ် မွဲအလေံဟီသုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးပိဏ္ဏပါတ် ပွမကွဲသေဝ် မဟံဗဗွဲလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ဟံကလိဝံပိဏ္ဏပါတ်လေဝ် ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံပိဏ္ဏပါတ် တဲလေဝ် ဟံမက်ဂှက်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ရ၊ ဟံခလိုဗျိုက်နတဏှာရ၊ သိုဗျာ်သေဝ်ရင်ဒုဟ်ဂှ် မွဲကိုပညာ ဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျးဂှ်ဒ်တဲ ပြာဟိုက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကဿပဝံ တရိပ်စိုတ် နကိုဘာသုာသတိက်သုာဒ်မကလိဝံရ၊ ဂုဏ်ပွ မတရိပ်စိုတ် နကိုဘာသုာသတိက်သုာဒ်မကလိဝံလေဝ် မွဲအလေံဟီသုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးဘာ သုာသတိက်သုာဒ် ပွမကွဲသေဝ် မဟံဗဗွဲလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ဟံကလိဝံဘာသုာ သတိက်သုာဒ်လေဝ် ဟံရာဒနာရ၊ ကလိဝံဘာသုာသတိက်သုာဒ်တဲလေဝ် ဟံမက်ဂှက်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ရ၊ ဟံခလိုဗျိုက် နတဏှာရ၊ သိုဗျာ်သေဝ်ရင်ဒုဟ်ဂှ် မွဲကိုပညာဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျးဂှ်ဒ်တဲ ပြာဟိုက်ရ။

ယွံခမီတအ် ကဿပဝံ တရိပ်စိုတ် နကိုဂဠုမဒ်ကြိယာဗျာ်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲ မကလိဝံရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ် နကိုဂဠုမဒ်ကြိယာဗျာ်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲမကလိဝံလေဝ် မွဲအလေံဟီသုးရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးဂဠုမဒ်ကြိယာဗျာ်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲ ပွမကွဲသေဝ် မဟံဗဗွဲလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ ဟံကလိဝံဂဠုမဒ်ကြိယာဗျာ်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲလေဝ် ဟံရာ ဒနာရ၊ ကလိဝံဂဠုမဒ်ကြိယာဗျာ်ပွဲလမျီုမစေ့စးကိုယဲတဲလေဝ် ဟံမက်ဂှက်ရ၊ ဟံဝိဝိင်ရ၊ ဟံခလိုဗျိုက် နတဏှာရ၊ သိုဗျာ်သေဝ်ရင်ဒုဟ်ဂှ် မွဲကိုပညာဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗျးဂှ်ဒ်တဲ ပြာဟိုက်ရ။

ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပဲ့သာသနာဝံ သွေးဒေတ်ရံဝံရ၊ ကြက်တရိပ်စိုတ် နကိုသုာ ကလိဝံအိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ် နကိုသုာမကလိဝံလေဝ် ကြက်မွဲအလေံဟီသုးအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂးသုာ ပွမကွဲသေဝ် မဟံဗဗွဲလေဝ် ကြက်ဟံအာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ဟံကလိဝံ သုာလေဝ် ကြက်ဟံရာဒနာအိုတ်ရ၊ ကလိဝံသုာတဲလေဝ် ဟံမက်ဂှက် ဟံဝိဝိင် ဟံခလိုဗျိုက်

နတဏှာ သိုမှ်သေ့ဝံရံဒုဟိန္တံ မှုကိပညာ နှိဟိတိတိတံဗျာဒိတံ ကြက်ပြာဟိန္တံအိတံရ။
[တုပ်သင်္ဂ ဂပ်ဝံသုအလုံအိတံသီရ]။

ကြက်တရိပ်စိုတ် နပိဏ္ဍပါတ်မကလိဝံအိတံရ ။ ပ ။ ကြက်တရိပ်စိုတ် နဘာသ္မာ
သတိက်သ္မာ ခွင်မကလိဝံအိတံရ ။ ပ ။ ကြက်တရိပ်စိုတ် နကိုဂဉ္စမဒိကြိယာဗာပင်ပွဲလမျှ
မစေ့စးကိုယဲ မကလိဝံအိတံရ၊ ဂုဏ်ပမတရိပ်စိုတ် နကိုဂဉ္စမဒိကြိယာဗာပင်ပွဲလမျှမစေ့စး
ကိုယဲ မကလိဝံလေဝ် ကြက်မျှအလေံဟိုသွေးအိတံရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံဂး ဂဉ္စမဒိကြိယာဗာ
ပင်ပွဲလမျှမစေ့စးကိုယဲ ပမဉ္စာသေ့ဝံ မဟံဗဗ္ဗလေဝ် ကြက်ဟံအာစိပ်အိတံရ၊ ဟံကလိဝံ
ဂဉ္စ မဒိကြိယာဗာပင်ပွဲလမျှမစေ့စးကိုယဲလေဝ် ကြက်ဟံရာဒနာအိတံရ၊ ကလိဝံဂဉ္စ မဒိ
ကြိယာဗာပင်ပွဲလမျှမစေ့စးကိုယဲတုလေဝ် ဟံမက်ဂုက်ဟံဝိဝိင် ဟံဓလီၤချိုက်နတဏှာ သိုမှ်
သေ့ဝံရံဒုဟိန္တံ မှုကိပညာနှိဟိတိတိတံဗျာဒိတံ ကြက်ပြာဟိန္တံအိတံရ ယံခမိတအံ ရံဝံဟေင်
မွေးတအံညးဂမ္တိုင် သွေးဒေတ်ရ၊ ယံခမိတအံ အဲကျိန် ခွေံဗတောန်ကုမူးတအံညးဂမ္တိုင် နကို
(ဥပမာ)ကဿပကို နကိုဥပမာထေရ်မတုပ်သွဟ်ကျောံ ကဿပကိုရ၊ မူးတအံညးဂမ္တိုင်
မဂပ်ဝံခွေံဗတောန် ဂပ်ဝံသွေးဒေတ် တွဟ်နဒိဟံဆောတ်ယောင်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်အနောတ္တပ္ပိ

၁၄၅။ အဲဒိုက် ဂံမိင်လဝ် ရံသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမွဲအခါင် တီလပိုင်မဟာကဿပ ကျောံတီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂမ္တိုင် သွဒတ်ခွင်
ပွဲဂြိုပ်ကူသိပတနမိဂဒိဝိန် ဇေရင်ချင်ဗာရာဏသီအိတံရ။ ပွဲအခါင် တီလပိုင်သာရိပိုတ်
ပွဲအခါင်သင်တုပယျာံတုစိုဟ် ဒွါက်ကတိနန္ဒာဒေသတင်ခွင်ညးမွဲဝေတ် ပြာပ်အာဇေရင် တီလ
ပိုင်မဟာကဿပတု ဟိုဂလ္လာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကျောံတီလပိုင်မဟာကဿပ
မွဲစွဲရ၊ ဟိုပတုကျောံဂလ္လာန်မိပ်စိုတ်အိုဟ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တုမွဲ ဂဇေင်ကေတ်ပွဲဌာန်မွဲ
ဒွါတု ဟိုသွေးကို တီလပိုင်မဟာကဿပ ဂလ္လာန်ဝံရ— “ယံကောန်တုကဿပ ညးဟံမဲကို
ပွမပတိတ်ဇြဟတ်ဗွဲမသကာတ် ညးဟံမဲကိုပွမလကိုတ်ပါပ် ဟံထေက်ကိုတွဟ်နတီကေတ်
သစ္စပန်ရ၊ ဟံထေက်ကိုတွဟ်နလလမ်ရ၊ ဟံထေက်ကို တွဟ်နကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟံမဲ
ပတောံစတ် နှိအရာယောဂပန်အိတံရ၊ ညးမျှကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် ညးမျှကို
ပွမလကိုတ်ပါပ် ထေက်ကိုတွဟ်နတီကေတ်သစ္စပန်ရ၊ ထေက်ကိုတွဟ်နလလမ်ရ၊
ထေက်ကိုတွဟ်နကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟံမဲပတောံစတ် နှိအရာယောဂပန်အိတံရ” ရံဝံ
သွေးတ်ရ။

ယံကောန်တု မုရနဗ္ဗတ်ပွဲ ညးဟံမဲကိုပွမပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမသကာတ် ညးဟံမဲကို
ပွမလကိုတ်ပါပ် ဟံထေက်ကိုတွဟ်နတီကေတ်သစ္စပန်ရော? ဟံထေက်ကိုတွဟ်နလလမ်

ရော? ဟုံထေက်ကိုတူဟ်နကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟုံမဲပတောံဓတ် နှိအရာယောဂပန် အိုတ်ရော? ယုံကောန်တု မုရ်နဗ္ဗတ်မဲ့ ညးမုံကိုပွမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ် ညးမုံကို ပွမလကိုတ်ပါပ်ဂံ ထေက်ကိုတူဟ်နတိကောတ် သစ္စပန်ရော? ထေက်ကိုတူဟ်နလလမ်ရော? ထေက်ကိုတူဟ်နကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟုံမဲပတောံဓတ် နှိအရာယောဂပန်အိုတ်ရော? ယုံကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မဟုံကတိန်ကုအဲဏီဂ် ကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံသွပပတိတ်တြဟတ်ဗွဲမသကာတ်ရ၊ ဟဂပ်ပ်ပါကျဲ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မကတိန်ကုအဲတဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင် ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံသွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန်ကုအဲ ဏီဂ် ဟုံကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံသွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသ ကာတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်ကုအဲတဲဂ် ပှိတ်ကျဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖို အိုတ်ရ ရဝံ ဟုံသွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ။ ယုံကောန်တု ရဝံဟေင် နှိညးဟုံမဲကို ပွမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ။

ယုံကောန်တု မုရ်သင်္ဂါလီ နှိညးဟုံမဲကိုပွမလကိုတ်ပါပ်ရော? ယုံကောန်တု ပွဲသာ သနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်သပ် မဟုံကတိန်ကုအဲဏီဂ် ကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင် ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံလကိုတ်ပါပ်ရ၊ ဟဂပ်ပ်ပါကျဲ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မယုတ်သပ် မကတိန်ကုအဲတဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံလကိုတ်ပါပ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိ နှိကုအဲဏီဂ် ဟုံကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံလကိုတ်ပါပ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိန်ကုအဲတဲဂ် ပှိတ်ကျဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်န လလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ ဟုံလကိုတ်ပါပ်ရ။ ယုံကောန်တု ရဝံဟေင် နှိညးဟုံမဲကို ပွမဟုံ လကိုတ်ပါပ်ရ။

ယုံကောန်တု မုရ်သင်္ဂါလီ နှိညးမုံကိုပွမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရော? ယုံ ကောန်တု ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မဟုံကတိန်ကုအဲဏီဂ် ကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ သွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ၊ ဟဂပ်ပ်ပါကျဲ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မကတိန်ကုအဲတဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်နလ လေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ သွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မဟုံကတိန် ကုအဲဏီဂ် ။ ပ ။ သွပပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ။ ယုံကောန်တု ရဝံဟေင် နှိညး မုံကိုပွမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲမသကာတ်ရ။

ယုံကောန်တု မုရ်သင်္ဂါလီ နှိညးမုံကိုပွမလကိုတ်ပါပ်ရော? ယုံကောန်တု ပွဲသာသ နာဝံ ခမိဂ် ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မဟုံကတိန်ကုအဲဏီဂ် ကတိန်အိုတ်မူး နှိတူဟ် နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ လကိုတ်ပါပ်ရ၊ ဟဂပ်ပ်ပါကျဲ ခရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်မယုတ်သပ် မကတိန်ကုအဲတဲအိုတ်မူး နှိတူဟ်နလလေင်ဖိုအိုတ်ရ ရဝံ လကိုတ်ပါပ်ရ၊ ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင်

မဟံကတိဒိကုအေဏီၣ် ဟံကတိဒိအိတ်မ္မး ဒိတုဟ်နလလေင်ဖီအိတ်ရ ရံဝံ လကိုတ်ပါပ်ရ၊
 ခရ်ကုသိုလ်ဂမ္တိုင် မကတိဒိကုအေတဲၣ် ပှိုတ်ကေံအိတ်မ္မး ဒိတုဟ်နလလေင်ဖီအိတ်ရ ရံဝံ
 လကိုတ်ပါပ်ရ။ ယံကောန်တု ရံဝံဟေင် ဒိဉ္ဇးမ္မုံကိုပွမဟံလကိုတ်ပါပ်ရ။ ယံကောန်တု ရံဝံ
 ဟေင် ဉ္ဇးမ္မုံကိုပွမပတိတ်တြဟတ် ဗွဲသကာတ် ဉ္ဇးမ္မုံကိုပွမလကိုတ်ပါပ်ၣ် ထေက်ကိုတုဟ်န
 တိကောတ်သစ္စပန်ရ၊ ထေက်ကိုတုဟ်နလလမ်ရ၊ ထေက်ကိုတုဟ်နကလိဝံ အရဟတ္တဖိုလ်
 မဟံမဲပတောံစတ် ဒိအရာယောဂပန်အိတ်ရ ရံဝံ (သုးတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်စန္ဒူပမ

၁၄၆။ သုဒတတန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယံခမီတအ် ဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုဂိတု ထိုင်ဒင်
 လင်ဇကုစိုတ်တဲဟေင် အခါကာလအိတ်သို သိုမဒ်ပွာကွဲၣ်ဂမ္တိုင် သိုဟံမ္မုံကိုပွမကြင်မိုဟ်(နကို
 ဇကုပါင်စိုတ်) ပွဲဒကာဂမ္တိုင်ၣ် ဩပ်ပြာပ်အာ ဒကာဂမ္တိုင်အိတ်ညိ။ ယံခမီတအ် ဥပမာတုန်
 တြၢ်ၣ် သေ့ဝံရံင်တဲ ညှိကမ္တိုင်တြေံကို ဒိုမဟံညီသာသုဟ်သုန်ကို ဗပါတ်ဩင်စီကိုမ္မး ထိုင်ဒင်
 လင် ဇကုစိုတ်တဲဟေင် ညံင်ရဒးသေ့ဝံရံင်ကို ယံခမီတအ် တုပ်ပွာသော်ဝံဟေင် ဗွဲမတုပ်
 သုဟ်ကိုဂိတု ထိုင်ဒင်လင် ဇကုစိုတ်တဲဟေင် အခါကာလအိတ်သို သိုမဒ်ပွာကွဲၣ်ဂမ္တိုင် သိုဟံမ္မုံ
 ကိုပွမကြင်မိုဟ်(နကိုဇကုပါင်စိုတ်) ပွဲဒကာဂမ္တိုင်ၣ် ဩပ်ပြာပ်အာ ဒကာဂမ္တိုင်အိတ်ညိ။

ယံခမီတအ် ကဿပၣ် ဗွဲမတုပ်သုဟ်ကိုဂိတု ထိုင်ဒင်လင် ဇကုစိုတ်တဲဟေင် အခါ
 ကာလအိတ်သို သိုမဒ်ပွာကွဲၣ်ဒိတဲ သိုဟံမ္မုံကိုပွမကြင်မိုဟ်(နကိုဇကုပါင်စိုတ်) ပွဲဒကာဂမ္တိုင်ၣ်
 ပြာပ်အာ ဒကာဂမ္တိုင်ရ။ ယံခမီတအ် အရာၣ် ပသော်သမ္ဘိထေင်အိတ်ရော? ခမီမ္မုံသတ်မဏ်သတ်
 လိုၣ် ထေက်ကိုတုဟ်နပြာပ်အာ ဒကာဂမ္တိုင်ရော? ရံဝံ သွာန်တရ။ ယံကျၢ်မုံပိုင် ကုပိုၣ်ခိုက်
 တအ်ဉ္ဇးဂမ္တိုင် ခရ်ဂမ္တိုင်ဝံ မ္မုံကိုတုမ်မူလမ္မး တီလမုံပိုင်ကျၢ်တြေံအိတ်ရ၊ မ္မုံကိုဉ္ဇးရင်တုၣ်
 ပတိတ်မ္မး တီလမုံပိုင်ကျၢ်တြေံအိတ်ရ၊ မ္မုံကိုအရာသတိက်သတင်မ္မး တီလမုံပိုင်ကျၢ်တြေံ
 အိတ်ရ၊ ယံကျၢ်မုံပိုင် အာပါန်အခေါင်အိတ်ရ၊ အရထခရ်မဂ်ဝံတံၣ် ဩပ်ကိုပြာကဉ်
 ပွဲဉ္ဇာဏ်တီလမုံပိုင်ကျၢ် တြေံညိ၊ သေ့ကလင်ပင်မိုင်ကေတ်(ဂလာန်) တီလမုံပိုင်ကျၢ်တြေံတဲ
 ခမီဂမ္တိုင် ကြက်သေ့ပကင်ရင်လင်အိတ်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတိအိတ်ရ)။

ပွဲအခိုင်ၣ် တီလမုံပိုင်ကျၢ်တြေံ ဂရိုက်ဂရာင်ဂဝဲပချီတိုန်တဲ ပွဲအာကာသရ၊ ယံခမီတအ်
 တဲမဂ်ဝံဂရိုက်ဂရာင်ဂဝဲပချီဝံ ညံင်ရဟံဗာန်စပ် ဟံစောဲလံာ် ဟံဗန်ဒက်ဒး ပွဲအာကာသကို
 တုပ်သုဟ်သော်ဝံဟေင် စိုတ်ခမီမိက်ကိုမ္မဲမ္မဲ မပြာပ်အာဒကာဂမ္တိုင်ၣ် “ဉ္ဇးနွံပိုက်ကိုလာတ်
 ဂမ္တိုင် ဩပ်ကိုကလိဝံလာတ်အိတ်ညိ၊ ဉ္ဇးနွံပိုက်ကိုကုသိုလ်ထွက်ဂမ္တိုင် ဩပ်ကိုကလိဝံ
 ကုသိုလ် ထွက်အိတ်ညိ” ရံဝံ သိုဟံဗာန်စပ် သိုဟံစောဲလံာ် သိုဟံဗန်ဒက်ဒး ပွဲဒကာဂမ္တိုင်ၣ်
 နပွမကလိဝံလာတ်ဇကုၣ် သုဟ်ညံင်ရမ္မုံကိုစိုတ် မအိုဟ်တျိုဟ်သျှိုက်မျိုက်ကို တုပ်သုဟ်

သင်္ဂု နပ္ပမညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ကလိဝံလာဘ် မှုံကိုစိတ်မအိုဟ်တိုဟ်သျှိုက်မျှိုက်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိမျှိုသဘ်ရဲဝံက် ထေက်ကိုတုဟ်နပြာပ်အာ ဒကာဂမ္ဘိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် စိတ်ကဿပ မပြာပ်အာ ဒကာဂမ္ဘိုင် “ညးနွံပွိုက်ကိုလာဘ်ဂမ္ဘိုင် ဩဝ်ကိုကလိဝံလာဘ်အိုတ်ညိ၊ ညးနွံပွိုက်ကိုကုသိုလ်ထိုက်ဂမ္ဘိုင် ဩဝ်ကိုကလိဝံ ကုသိုလ်ထိုက်အိုတ်ညိ” ရဲဝံ သိုဟံဗာန်စပ် သိုဟံစောလံ သိုဟံဗန်ဒက်ဒး ပွဲဒကာဂမ္ဘိုင် နပ္ပမ ကလိဝံလာဘ်ဇကု သုဟ်ညင်ရဲမျှိုကိုစိတ် မအိုဟ်တိုဟ်သျှိုက်မျှိုက်ကို တုပ်သုဟ်သင်္ဂု နပ္ပမညးသအာင်ဂမ္ဘိုင် ကလိဝံလာဘ် မှုံကိုစိတ်မအိုဟ်တိုဟ်သျှိုက်မျှိုက်ရ။

ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသင်္ဂုသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? ပွမတွံခရ် ခမိမျှိုသဘ်မဏ်သင်္ဂုဟ် ဟံသအးဇုးရော? ပွမတွံခရ် ခမိမျှိုသဘ်မဏ်သင်္ဂုဟ် သအးဇုးရော? ရဲဝံ သုးတရ။ ယွံကျာ် မှုံပိုင် ကုပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် ခရ်ဂမ္ဘိုင် မှုံကိုတုမ်မူလမ္း တီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ မှုံကိုညးရင်တုင်ပတိတ်မ္း တီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ မှုံကိုအရာသတိက်သတင်မ္း တီလ မှုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ ယွံကျာ်မှုံပိုင် အာပါန်အခေါင်အိုတ်ရ။ အရထခရ်မဂ်ပင်တွံ ဩဝ်ကို ပြာကဋ် ပွဲဉာဏ်တီလမ္ပပိုင်ကျာ် တြဲညိ၊ သွံကလင်ပင်မိုင်ကေတ်(ဂလာန်) တီလမ္ပပိုင်ကျာ် တြဲတု ခမိဂမ္ဘိုင် ကြက်သွံပကင်ရင်လင်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတိတ်အိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် ဒ်သင်္ဂုမ္း ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်အိုတ်ညိ၊ ဩဝ်သွပုပ်စိတ် ဗွဲမဒးရးအိုတ်ညိ၊ ကြက်တွံကိုရ ရဲဝံ သုးတရ။ “ယွံကျာ်မှုံပိုင်ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ ခမိဂမ္ဘိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲ အိုတ်ရ။ တီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲ တွံကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ခမိလိုမ္မဲဟံဟို “ကလင်ပင်မိုင်တ ခရ်အဲအိုတ်မ္း ကလင်ပင်မိုင်တုလေဝ် လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်အိုတ်မ္း လျိုင်ဖြိုင်သျှိုက်ဂမ္ဘိုင်ဒ်တု သွတ်အကာအရာ မလျိုင်ဖြိုင်သျှိုက် ကုအဲအိုတ်မ္း ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ မှုံစိတ်ရဲဝံဒ်တု တွံခရ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမတွံခရ် ခမိမျှိုသဘ်ရဲဝံက် ဟံသအးဇုးရ။

ခမိလိုမ္မဲဟံဟို “ခရ်တီလမ္ပပိုင်ကျာ်တြဲ မဂ်ပင်ဟိုတွံလင်္ဂ ဒ်တခရ် မဂ်ပင်ဟိုတွံလင် ဗွဲမဒးရးရ။ ဒ်တခရ် မတီညာတ်အလိုဇကုမာန်ရ။ ဒ်တခရ် မလေပ်ကိုဖို ဟံခြာကာလရ။ ဒ်တခရ် မထေက်ကိုထွေတ် ရဲဝံမ္း ကျင်ညိ ဗိုရင်ညိရ။ ဒ်တခရ် ထေက်ကိုရင်တုင်စွံလင် ပွဲဇကုဇကု ပွဲစိတ်ဇကုရ။ ဒ်တခရ် (အရီ) ညးမှုံကိုပညာဂမ္ဘိုင်ဟေင် တီမာန် ဒင်စသိုင်မာန် အလိုဇကု ညးကိုညးမာန်ရ ရဲဝံ သွပုပ်စိတ်တု ကလင်ပင်မိုင်တ ခရ်အဲအိုတ်မ္း ကလင်ပင် မိုင်တုလေဝ် တီကေတ်ခရ်အိုတ်မ္း တီတုလေဝ် ဒွေတ်တုဟ်နဖိုမတွံဂး အရဟတ္တဖိုလ် အိုတ်မ္း ခိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ မှုံစိတ်ရဲဝံဒ်တု တွံခရ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ရဲသင်္ဂု သွန်ဿယံဗွဲကိုဒ်ခရ်မခိုဟ် ဒက်တကိုခရ်တု တွံခရ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ သွန်ဿယံ ဗွဲကိုဇြဟာန်ဆာန်ဍုတု သွဟိုတ်ကိုပွမင်မ္မဲတု တွံခရ် ကုညးသအာင်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွမတွံခရ် ခမိမျှိုသဘ်ရဲဝံက် သအးဇုးရ။

ယုံခမီတအ် ကဿပဟ် “ခရ်တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ မဂ်ပ်ဟိုတွံလဝ်ဂ် နှိတ်ခရ် မဂ်ပ် ဟိုတွံလဝ် ဗွဲမဒးရးရ၊ နှိတ်ခရ် မတီညာတ်အလိုဇကုမာန်ရ၊ နှိတ်ခရ် မလေပ်ကိုဖိုဟုံခြာ ကာလရ၊ နှိတ်ခရ် မထေက်ကိုထွေးတ် ရဲဝံမွဲး ကျင်ညိ ဗိုရံင်ညိရ၊ နှိတ်ခရ် ထေက်ကိုရင် တျင်စွဲလဝ် ပွဲဇကုဇကု ပွဲစိုတ်ဇကုရ၊ နှိတ်ခရ် (အရီ) ညးမုံကိုပညာဂမိုင်ဟောင် တီမာန် ဒုင်စသိုင်မာန် အလိုဇကုညးကိုညးမာန်ရ ရဲဝံ သွပျပ်စိုတ်တဲ ကလင်ပင်မိုင်တ် ခရ်အဲဝံ အိုတ်မွဲး ကလင်ပင်မိုင်တ်လေဝ် တီကေတ်ခရ်အိုတ်မွဲး တီတဲလေဝ် ဒွေတ်တ်တုဟ်နဖို မတွံဂးအရဟတ္တဖိုလ်အိုတ်မွဲး နိုဟ်သန်ရ” ရဲဝံ မုံစိုတ်ရဲဝံဂ်နှိတ် တွံခရ် ကုညးသအာင် ဂမိုင်ရ၊ ရဲသးဝံ သွနိဿယဗ္ဗာဲကိုဒဒ်ခရ်မခိုဟ် ဒဒက်တ်ကိုခရ်တဲ တွံခရ် ကုညးသအာင် ဂမိုင်ရ၊ သွနိဿယဗ္ဗာဲကိုဇဟာန်ဆာန်ချူတဲ သွဟိုတ်ကိုပွမင်မွဲတဲ တွံခရ် ကုညးသအာင် ဂမိုင်ရ၊ ယုံခမီတအ် အဲကျ်(စွဲဥပမာ)ကဿပကို ထေရ်မတုပ်သုဟ်ကောံကဿပကိုတဲ ဒွေံဗတောန် ကုမွဲးတအ်ညးဂမိုင်ရ၊ မွဲးတအ်ညးဂမိုင်မဂ်ပ်ဒွေံဗတောန်ဂ် ဂပ်ပ်သွေးဒွေတ် တုဟ်နဒ်ဟုံဆောတ်ယောင်ရ ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ကုလူပက

၁၄၇။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဲဂ်ရ။ ယုံခမီတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင် အိုတ်ဇော? ခမီမုံသတ်မဏ်သတ်လိုက် ထေက်ကိုတုဟ်နဒ်ခမီကုလူပက မပြာပ်အာသို ဒကာဇော? ခမီမုံသတ်မဏ်သတ်လိုက် ဟုံထေက်ကိုတုဟ်နဒ်ခမီကုလူပက မပြာပ်အာသို ဒကာဇော? ယုံကျ်မုံပိုင် ကုပိုဍိုက်တအ်ညးဂမိုင် ခရ်ဂမိုင်ဝံ မုံကိုတုမ်မူလမွဲး တီလမုံ ပိုင်ကျ်တြဲအိုတ်ရ ။ ပ ။ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ တွံကိုဂလာန်ခရ်ဝံရ—

ယုံခမီတအ် ခမီလိုမဲ့ဟုံဟို “ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညိ ဟုံကိုဒါန်ဂ် လွက်ဒ် အိုတ်ညိ၊ ဗွဲမဂိုင်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညိ၊ ဗွဲမညိနာင်ဂ် လွက် ကိုဒါန်အိုတ်ညိ၊ မပြဲပြဲဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညိ၊ မကြိုင်မိုဟ်ဂ် လွက်ဒါန်အိုတ်ညိ၊ ဗွဲမပြဟ် သန်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညိ၊ ဗွဲမခြိုင်ဖြဲလွဲလွဲ လွက်ဒါန်အိုတ်ညိ၊ ဗွဲမရှေ့ သေ့ရဲဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညိ၊ ဗွဲမရှေ့သေ့ရဲဂ် လွက်ဒါန်အိုတ်ညိ” ရဲဝံ မုံစိုတ်ရဲဝံဂ်နှိတ် ပြာပ်အာဒကာဂမိုင်ရ။ ယုံခမီတအ် မုံစိုတ်ရဲဝံဂ်နှိတ် ကုခမီမပြာပ်အာ ဒကာဂမိုင်ဂ် ယပ်ဟုံကိုဒါန်အိုတ်မွဲး ဟိုတ်ပွမဟုံကိုဒါန်ဂ် ခမီဂ် နှိညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဒ်သတ်ဂ် ဒးဒင်စသိုင်ဒဒ်ခံ ဟုံမိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗွတ်ညိနာင်အိုတ်ရ၊ ဟုံကိုဒါန်ဗွဲမဂိုင်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ကိုဒါန်မကြိုင်မိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဟုံကိုဒါန်မပြဲပြဲအိုတ်ရ။ ကိုဒါန် ဗွဲမခြိုင်ဖြဲလွဲလွဲအိုတ်ရ၊ ဟုံကိုဒါန်ဗွဲမပြဟ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟုံကိုဒါန်ဂ် ခမီဂ် နှိညင်ရ ဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဒ်သတ်ဂ် ဒးဒင်စသိုင်ဒဒ်ခံ ဟုံမိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်

ဗွဟုံ၍သော်ရင်အိုတ်ရ၊ ဟုံကိုဒါနိဗွမ၍သော်ရင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟုံကိုဒါနိန့် ခမိဂ် နိညင်ရဲ
ဒးဒင်ဗျိုဗျိုက်ကိုရ၊ ခမိဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဒ်သက် ဖဒင်စသိုင်ဒဒ် ဟုံမိပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ်
ခမိမျှံသတ်မဒ်သက်ဝံ ဟုံထောက်ကိုဇ္ဇဟ်နဒ်ခမိကုလူပက မပြာပ်အာ ဒကာရ။

ယွံခမီတအ် ဩခမီမွဲတုန “ပွဲဒကာဂမၠိုင်မွဲသအာင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ၊ ဟံ့ကိုဒါန်ကို လွက်ဒ်အိုတ်ညါ၊ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ၊ ဗွဲတညီနာင်ကို လွက် ကိုဒါန်အိုတ်ညါ၊ မပြဲပြဲဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ၊ မကြိုင်မျိုဟ်ကို လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ၊ ဗွဲမပြဟ်သန်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ၊ ဗွဲမခြိုင်ဖြဲလွဲလွဲ လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ၊ ဗွဲမသေ့ရှေ့ရံဂ်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ၊ ဗွဲဟံ့ရှေ့သေ့ရံဂ် လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ” ရံဝံ ပွမရာဒနာ ပွဲအရာကိုဒါန်ရံဝံ သာ်လိာ်ကလိဝံမာန်ကိုရော? ရံဝံ မွဲစိုတ်ရံဝံ န်တု ပြာပ်အာ ဒကာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် မွဲစိုတ်ရံဝံန်တု ကုခမီမပြာပ်အာ ဒကာဂမၠိုင်ကို ဟံ့ကိုဒါန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ခမီကို ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီကို ဟိုတ်နူ ဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သက် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ်ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗွဲတညီနာင်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန် ဗွဲမဂ္ဂိုင်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ခမီကို ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီကို ဟိုတ်နူဟိုတ် ပွမဟံ့ဒ်သက် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ်ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်မကြိုင်မျိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန်မပြဲပြဲ အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ခမီကို ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမ ဟံ့ဒ်သက် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ်ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗွဲမခြိုင်ဖြဲလွဲလွဲအိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန်ဗွဲမ မပြဟ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ခမီကို ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမ ဟံ့ဒ်သက် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗွဲဟံ့ရှေ့သေ့ရံဂ်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန်ဗွဲမရှေ့ သေ့ရံဂ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ခမီကို ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ခမီကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွ မဟံ့ဒ်သက် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ်ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီမွဲသဘာ်မဃ်သက်ဝံ ထောက်ကို တ္တုဟ်နဒ်ခမီကုလုပက မပြာပ်အာ ဒကာရ။

ယွံခမီတအ် ကဿပဂ် ပွဲဒကာဂမၠိုင်မွဲသအာင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ။ ဟံ့ကိုဒါန်ဂ် လွက်ဒ်အိုတ်ညါ။ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ။ ဗုတ်ညိနာင်ဂ် လွက်ကိုဒါန်အိုတ်ညါ။ မပြဲဂ်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ။ မကြံင်မိုဟ်ဂ် လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ။ ဗွဲမပြဟ်သန်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ။ ဗွဲမခြံင်ဖြဲလွဲလွဲ လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ။ ဗွဲမသေ့ရှေ့ရံဂ်ဟောင် ဩဝ်ကိုကိုဒါန် ကုအဲအိုတ်ညါ။ ဗွဲဟံ့ရှေ့သေ့ရံဂ် လွက်ဒါန် အိုတ်ညါ” ရဝံ ပွမရာဒနာ ပွဲအရာကိုဒါန်ရဝံဂ် သာ်လိကလိဂ်မာန်ဂ်ရော? ရဝံ မွဲစိုတ်ရဝံဂ် န်တု ပြာပ်အာ ဒကာဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် မွဲစိုတ်ရဝံဂ်န်တု ကုကဿပမပြာပ်အာ ဒကာ ဂမၠိုင်ဂ် ယဝ်ဟံ့ကိုဒါန်အိုတ်မွဲး ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ဂ် ကဿပဂ် ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျီုပျိုက်ကိုရ။ ကဿပဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သာ်ဂ် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗုတ်ညိနာင် အိုတ်ရ။ ဟံ့ကိုဒါန်ဗွဲမဂ္ဂိုင်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ဂ် ကဿပဂ် ဟံ့ဒ်ညင်ရဒးဒင်ပျီုပျိုက် ကိုရ။ ကဿပဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သာ်ဂ် ဟံ့ဒးဒင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်

မကြင်မှိုဟ်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန်မပြဲအိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ကဿပဟ် ဟံ့ဒ်ညင်ရဲဒးဒုင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ကဿပဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သက်ဟံ့ဒးဒုင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန်ဗွဲမခြိုင်ဖြဲလွဲလွဲအိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန် ဗွဲမပြဟ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ကဿပဟ် ဟံ့ဒ်ညင်ရဲဒးဒုင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ကဿပဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သက်ဟံ့ဒးဒုင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ကိုဒါန် ဗွဲဟံ့ရှေ့သော်ရ်အိုတ်ရ၊ ဟံ့ကိုဒါန် ဗွဲမရှေ့သော်ရ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမဟံ့ကိုဒါန်ကို ကဿပဟ် ဟံ့ဒ်ညင်ရဲဒးဒုင်ပျိုပျိုက်ကိုရ၊ ကဿပဟ် ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမဟံ့ဒ်သက်ဟံ့ဒးဒုင်စသိုင်ဒဒိမ် ဟံ့မိပ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် အဲကျ်ဒှော်ဗတောန် ကုမူးတအ်ညးဂမ္တိုင် နုကို(ဥပမာ) ကဿပကို နုကိုဥပမာ မတုပ်သွဟ်ကျော်ကဿပထေရ်ကိုရ၊ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်ဒှော်ဗတောန်ကို ဂပ်ဝ်သွးဒွေတ် တုဟ်နုဟံ့ဆောတ်ယောင်ရ ရဲဝံ (တံဝ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်မိဏ္ဍ

၁၄၈။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လင် ရဲသင်ဝံရ— သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် ဇရေင်ချင် ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ကို တီလပိုင်မဟာကဿပ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္မံပိုင်ကျ်တြဲတဲမူး ဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒှော်ရ၊ ကုတီလပိုင်မဟာကဿပ မဂဇအ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒှော် တီလမ္မံကိုကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကဿပ ပွဲအခိုင်လှဟ် တုအဲ ဗျုရ၊ သုာပံသုကုဂမ္တိုင် မဂပ်ဝ်တုတ်လင်နုကိုတောင်ကာန် မဗိုက်လတက်တဲ တုအဲဝံ ခြိုင်လောန်အိုတ်ရ၊ ယွံကဿပ ဟိုတ်ကိုရ သုာဂမ္တိုင် ဒကာဂမ္တိုင်မကိုဒါန်ကိုလေဝ် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညိ၊ ပိဏ္ဍပါတ်ဘိကနိမန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဩဝ်ပြဘိုက်ညိ၊ ပွဲဇရေင်အဲကျ်လေဝ် ဩဝ်ပဒတ်ညိ” ရဲဝံ သွးတိုန်ရ။

ယွံကျ်မ္မံပိုင် အဲဒိုက်တုန် လုက်ဗွဲတဲမဂ္တိုင်သော့ ဒဂိုန်ဒွေတ်ကျင် ဓုတင်အာရညိ ကရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒွေတ် ဓုတင်အာရညိကရ်လေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဒဂိုန်ဒွေတ်ကျင် ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒွေတ် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဒဂိုန်ဒွေတ်ကျင် ဓုတင်ပံသုကုရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒွေတ် ဓုတင်ပံသုကုကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဒဂိုန်ဒွေတ်ကျင် ဓုတင်တိစိဝရ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒွေတ် ဓုတင်တိစိဝရ်ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ပွဲကံအောန် ကျင်ရ၊ ဂုဏ်ပွမပွဲကံအောန်ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ တရိပ်ကျင်စိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ် ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ပဒတ်ကျင် ပွဲဌာန်လှသိုတ်ဖြဲရ၊ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ပွဲဌာန်လှသိုတ် ဖြဲလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဟံ့နုရကျင် ကော်ခရ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဟံ့နုရ ကော်ခရ်ဂမ္တိုင်ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ မ္မံကျင်ကိုလွီပရာမသကာတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမမ္မံကိုလွီပရာမသကာတ်ကိုလေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကဿပ တုအေ ညာတ်ကေတ် မုရ်ဖီတောင်မွဲ ဗွဲမဒးရဲဂ်ဒ်တဲ လုက်ဗွဲတဲမတိုင်သေ့
 ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်အာရညိကရော? ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကရ်လေဝ်
 ဟိုသွးကျင်ရော? ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ရော? ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပံသု
 ကူရော? ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်တိစီဝရိက်ရော? ပွက်အောန်ကျင်ရော? တရိပ်ကျင်စိုတ်
 ရော? ပဒတ်ကျင် ပွဲဌာန်လှသိုတ်ဖြရော? ဟွံနရ်ကျင် ကောံခရ်ဂမိုင်ရော? မွဲကျင်ကိုလ္လီ
 ပရာ မသကာတ်ရော? ဂုဏ်ပွမမွဲကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးကျင်ရော? ရဲဝံ
 (သွာန်တရ)။

ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက် ညာတ်ကေတ် ဖီတောင်ဂမိုင်ဓါဂကူ ဗွဲမဒးရဲဂ်ဒ်တဲ လုက်ဗွဲတဲ
 မတိုင်သေ့ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်အာရညိကရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကရ်လေဝ်
 ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပံသုကူရ။
 ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်တိစီဝရိက်ရ။ ပွက်အောန်ကျင်ရ။ တရိပ်ကျင်စိုတ်ရ။ ပဒတ်ကျင်
 ပွဲဌာန်လှသိုတ်ဖြရ။ ဟွံနရ်ကျင် ကောံခရ်ဂမိုင်ရ။ မွဲကျင်ကိုလ္လီပရာမသကာတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမ
 မွဲကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ။

ညာတ်ကေတ် ပွမဝံပဒတ်ဗွဲတသို် ပွဲဒဒ်ဇကုမဒ်ဂတမတ် ဇကုဇကု ဗွဲမဒးရဲဂ်ဒ်
 တဲကို ခမီဂမိုင် မဒ်ကွးကျာ်အဆက်အဆက်ဂ် ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကအိုတ်ရဂး။
 ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကရ်လေဝ် ဟိုသွးအိုတ်ရဂး ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပံသု
 ကူအိုတ်ရဂး။ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်တိစီဝရိက်အိုတ်ရဂး။ ပွက်အောန်အိုတ်ရဂး။ တရိပ်စိုတ်
 အိုတ်ရဂး။ ပဒတ် ပွဲဌာန်လှသိုတ်ဖြအိုတ်ရဂး။ ဟွံနရ် ကောံခရ်ဂမိုင်အိုတ်ရဂး။ မွဲကိုလ္လီပရာ
 မသကာတ်အိုတ်ရဂး။ ဂုဏ်ပွမမွဲကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးအိုတ်ရဂး။ ရဲဝံ မွဲဟ်
 ကောန်ဗွဲကြံဂမိုင် အာစိပ် ‘ဒိဌာနဂတိ’ ဒေတ်ဗက်လောင်မဂပ်ပ်ညာတ်အိုတ်ဟာ ဟုံတီ၊
 ညးဂမိုင်ဂ် ကြက်ဒေတ်တ တွဟ်နဒ်ဟုံဆောတ်ယောင်အိုတ်ရ၊ ဒေတ်ဂ် ကြက်ဒ်တ တွဟ်န
 ဒတဲမြမောပ် တွဟ်နတသို် လုက်ဗွဲတဲမတိုင်သေ့ ကုညးဂမိုင်ဂ်ရ ရဲဝံ နွံဇဟာန်ဆာန်ဃူ။
 မွဲဟ်ဗွဲကြံဂ်တဲကို ယွံကျာ်မူပိုင် အဲဒိုက် ဗွဲစုတ် ညာတ်ကေတ် ဖီတောင်ဂမိုင်ဓါဂကူ ဗွဲမဒး
 ရဲဂ်ဒ်တဲ လုက်ဗွဲတဲမတိုင်သေ့ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်အာရညိကရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ်
 ဓုတင်အာရညိကရ်လေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်
 ဒေတ်ကျင် ဓုတင်ပံသုကူရ။ ဒဂိုန်ဒေတ်ကျင် ဓုတင်တိစီဝရိက်ရ။ ပွက်အောန်ကျင်ရ။ တရိပ်
 ကျင်စိုတ်ရ။ ပဒတ်ကျင် ပွဲဌာန်လှသိုတ်ဖြရ။ ဟွံနရ်ကျင် ကောံခရ်ဂမိုင်ရ။ မွဲကျင်ကိုလ္လီ
 ပရာမသကာတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမမွဲကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂ်လေဝ် ဟိုသွးကျင်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကဿပ ဒိုဟ်ရ ဒိုဟ်ရ၊ ယွံကဿပ တုအေ ဒေတ်တ တွဟ်နဒတဲမြမောပ်
 မွဲဟ်မတိုင် တွဟ်နတသို်မွဲဟ်မတိုင် တွဟ်နမင်မွဲလောက တွဟ်နဒတဲဖို တွဟ်နဒတဲမြမောပ်
 တွဟ်နတသို် မွဲဟ်ဝေဒတ်ဂမိုင်ရ၊ ယွံကဿပ ဟိုတ်ဂ်ရ သွာပံသုကူဂမိုင်မဂပ်ပ်တုတ်လဝ်

နကိုတောင်ကာန် မဗိုက်လတက်တဲ့လေဝ် တုအဲ ဩဝ်ပကင်ရင်ညါ၊ တုဟ်နပိဏ္ဏပါတ်လေဝ် ဩဝ်ဂေတ်ဂေင်ညါ၊ ပွဲဌာန်လှုသိုတ်ဇုလေဝ် ဩဝ်ပဒတ်ညါ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဩဝါဒ

၁၄၉။ သုဒတ်တန်ခွင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် ဇေရင်ချင်ရာဇတြိဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလပိုင် မဟာကဿပ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတု လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်လောန်တုမွဲး ဂဇာန်ခိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ။ ကုတီလပိုင်မဟာကဿပ မဂဇာန်ခိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂှ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကဿပ ဩဝ်ဒွေံပတောန် ခမိဂမိုင်ညါ၊ ယွံကဿပ ဩဝ်သုပ္ပမဟိတံဂလာန်ခရ် ကုခမိဂမိုင်ညါ၊ ယွံကဿပ အဲကို တုအဲကို သွးဒွေံပတောန် ခမိဂမိုင်ရ၊ အဲကို တုအဲကို သွးသုပ္ပမဟိတံ ဂလာန်ခရ် ကုခမိ ဂမိုင်ရ” ရံဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျက်မုံပိုင် ပွဲအခိုင်လှုဟ် ခမိဂမိုင် ဟိုဒွေံပတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေတ် ကျောံခရ်(အကုသိုလ်)မလေဝ်သွက်ပွမဒွေံပတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ဟံအေင်ဒင်အိုတ်ရ၊ ဟံကလင် ဂိုင်ကေတ်ဒွေံပတောန် ဗွဲမရှေ့သော်ရ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျက်မုံပိုင် ခမိဘဏ္ဍာ ကွးပဒတ် မွဲစွဲအာနန္ဒ ကျောံခမိအဘိဇိတ ကွးပဒတ်မွဲစွဲအာနန္ဒဂမိုင်ဂှ် “ယွံခမိ ဩဝ်ကျင်ညါ၊ မုရညးမွဲ ဟိုတံဗွဲမရှိုင်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတံဗွဲမခိုဟ်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတံဗွဲမ လာ်လောန်မာန်ရော?” ရံဝံ ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ်လောန် နကိုသုတလိုင်လညာတ်ဂှ် အဲဒိုက် သေ့ဝံညာတ်ကေတ်ရ ရံဝံ ဂရင်ပတီရ။

ပွဲအခိုင်ဂှ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကော်ခမိမွဲဇကုတု “ယွံခမိ တုအဲ ဩဝ်ကျင်ညါ နကို ဂလာန်အဲကျက် ‘တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကော်ခိုင်တီလပိုင်ဂမိုင်ရ’ ရံဝံ ဩဝ်ကော်ခမိဘဏ္ဍာ မဒှ် ကွးပဒတ်မွဲစွဲအာနန္ဒ ကျောံခမိအဘိဇိတ မဒှ်ကွးပဒတ်မွဲစွဲအာနန္ဒဂမိုင်ညါ” ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ “ယွံကျက်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမိဂှ် ဒင်ဝန်(ဂလာန်) တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတုမွဲး ပြာပ်အာဇေရင် ခမိဂမိုင်ဂှ်တု “တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ကော်ခိုင်တီလပိုင်ဂမိုင်ရ” ရံဝံ ဟိုသွးကိုခမိဂမိုင်ဂှ် ဂလာန်ဝံရ။ “ယွံကောန်တုခိုဟ်ရ” ရံဝံ ခမိဂမိုင်ဂှ် ဒင်ဝန်(ဂလာန်) ခမိမကျင်ကော်ဂှ် အိုတ်တု ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတုမွဲး လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဗွဲမ ရှေ့သော်ရ်တု ဂဇာန်ခိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်ရ၊ ကုခမိဂမိုင် မဂဇာန်ခိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂှ် တီလမုံပိုင် ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမိုင် ‘ယွံခမိ ဩဝ်ကျင်ညါ၊ မုရညးမွဲ ဟိုတံဗွဲမရှိုင်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတံဗွဲမခိုဟ်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတံ ဗွဲမလာ်လောန်မာန်ရော?’ ရံဝံ ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ်လောန် နကိုသုတလမိလ

ညာတ်ကံ ချုပ်ပြန်ဟော။ ရဲဝံ့ သွားနတ်ရ။ ယွံကျော်မျိုးပိုင် ချုပ်ပြရ ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဩဝ်ကျင်အိုတ်ညါ၊ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ‘ယွံခမီ ဩဝ်ကျင်ညါ၊ မုရညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲ မတိုင်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမခိုဟ်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမလအ် လောန်မာန်ရော?’ ရဲဝံ့ ဩဝ်ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ်လောန် နကီုသုတလမိင်လညာတ် အိုတ်ညါ ရဲဝံ့ ဂပ်ဝ်တွံလဝ်ခရ်ရဲဝံ့ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ကောင်တီအိုတ်ဟော။” ရဲဝံ့ သွားနတ်ရ။ ယွံကျော်မျိုးပိုင် ဟံ့ကောင်တီအိုတ်ရ ရဲဝံ့ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် ယဝ်ဟံ့တီကေတ်ခရ် အဲကျော် မဂပ်ဝ်တွံလဝ်ရဲဝံ့အိုတ်မွဲ၊ ဒွိတ်သတ်ဂ်မွဲ မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် မဒိ တြုံလုလုသွးနူမဂ်ဖိုလ်ဂ် မုရသတ်လီု ဟိုတ်မတီကေတ်မုဲ ဟိုတ်မညာတ်ကေတ်မုဲဂ် သိုက်ဒိ တ်ညးသွခမီ ပွဲခမ္မဝိနယ(သာသနာ) မဂပ်ဝ်တွံလဝ် ဗွဲမဒးရဲဝံ့ “ယွံခမီ ဩဝ်ကျင်ညါ၊ မုရ ညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမတိုင်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမခိုဟ်လောန်မာန်ရော? မုရညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမလအ်လောန်မာန်ရော?” ရဲဝံ့ ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ်လောန် နကီုသုတလမိင် လညာတ်အိုတ်ရော? ရဲဝံ့ သွားတရ။

ပွဲအခါခံကွဲ ခမီဂမ္ဘိုင်ကွဲ မာဖျေကွဲပဲ ပွဲဒုးခိုင် တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြဂမ္ဘိုင်အိုတ်တဲ “ယွံကျက် မ္ပူပိုင် အတိုင်မဒိုဟ်ခို အတိုင်မဝိဝိုင် အတိုင်မဟွံစီကွးဆိုက်ဗွက် ဒုဟ်ခေလိုချိုက် ပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ၊ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် သိုက်ဒိုတ်ညးသွခမီ ပွဲခမ္မဝိနယ(သာသနာ) မဂပ်ဝ် တွံလဝ် ဗွဲမဒးရးရဲဝံ ‘ယွံခမီ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ မုရ်ညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမဂ္ဘိုင်လောန်မာန်ရော? မုရ် ညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမဒိုဟ်လောန်မာန်ရော? မုရ်ညးမွဲ ဟိုတွံဗွဲမလအ်လောန်မာန်ရော?’ ရဲဝံ ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ် နကိုသုတလမိုင်လညာတ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျက်မ္ပူပိုင် တုဟ်နသို လလမ်မင်မွဲ ပွဲကာလကြ တီလမ္ပူပိုင်ကျက်တြ ဩဝ်အေင်ဒုင်ဒုဟ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင်ကွဲ ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ်ညိ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။

ယုံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် အတိုင်မဒိုဟ်ဗီု အတိုင်မဝိဝိုင် အတိုင်မဟံစီကူး ဆိုက်ဗွက် ဗွဲစုတ်ဒုဟ်ခလျီုဂီု မူးတအ်ညးဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သိုက်နိတ်ညး သွခမီ ဗွဲမမ္မဝိနယ(သာသနာ) မဂ်ဝံတံလဝ် ဗွဲမဒးရဲရံ “ယုံခမီ ဩဝ်ကျင်ညိ၊ မုရ်ညးမွဲ ဟိုတ်ဗွဲမဂီုလောန်မာန်ရော? မုရ်ညးမွဲ ဟိုတ်ဗွဲမခိုဟ် လောန်မာန်ရော? မုရ်ညးမွဲ ဟိုတ်ဗွဲမလအ်လောန်မာန်ရော?” ရံဝံ ကယျာန်ဒဝါတ်ရင်သကအ် နကိုသုတလမိင်လညာတ် အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဩပွဲအခိုင်မွဲတုန် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ညာတ်ကောတ်ဒုဟ် ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ် အိုတ်တု ဗညဲဇေဝီဗလး ဗွဲမဗွဲကိုခရ်အိုတ်ရ၊ (ပွဲအခိုင်ဂီု) ဝီညးဂမၠိုင် ဒုင်တဲဒုဟ်မူးတအ်ညး ဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ ယုံခမီတအ် ဩညးမွဲ ညာတ်ကောတ်ဒုဟ် ဗွဲမဗွဲကိုဒုဟ်အိုတ်တု ဇျေဇေဝီ ဗလး ဗွဲမဗွဲကိုခရ်ရ၊ ပွဲကာလကြံလေဝ် သိုလလမ်မင်မွဲရ၊ ပွမဝီဗလး ပွမသိုလလမ်မင်မွဲ ညးဂီု ဟိုတ်ဝံဇော်မောဝ် ပွဲဒွေတ်ဝတ် ဝိနယ်အရီဂမၠိုင်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

၇။ သုတ်ဒုတိယဩဝါဒ

၁၅၀။ သွဒတ်တန်ခွင် ပဲ့ဘာဝေဠုဝန် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရာ။ ပဲ့အခင်ဂှ် တီလပိုင် မဟာကဿပ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှိုင်ကျိတ်တြေရ ။ ပ ။ ကုတီလပိုင်မဟာကဿပ မဂ ဇေဒ်ခွင်ပဲ့မွဲဒုဒ်ဂှ် တီလမျှိုင်ကျိတ်တြေ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ “ယွံကဿပ ဩဝ်ဒွေံဗတောန် ခမိဂမျိုင်ညါ၊ ယွံကဿပ ဩဝ်သွပမဟိုတံ ဂလာန်ခရ် ကုခမိဂမျိုင်ညါ၊ ယွံကဿပ အဲကို တုအဲကို သွးဒွေံဗတောန် ခမိဂမျိုင်ရ၊ အဲကို တုအဲကို သွးသွပမဟိုတံဂလာန်ခရ် ကုခမိ ဂမျိုင်ရ” ရံဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျိတ်မျှိုင် ပဲ့အခင်လျဟ် ခမိဂမျိုင် ဟိုဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင် တံကောံခရ်(အကုသိုလ်) မလေပ်သွက် ပွမဒွေံဗတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ဟံအေင်ဒုင် အိုတ်ရ၊ ဟံကလင်ဂိုင်ကေတ်ဒွေံဗတောန် ဗွဲမရ်သေ်ရ်ဂှ်အိုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ကုခမိလိမ္မံ ဟံဟို ဟံမွဲကိုပွမလျိုင်ပတေ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဂပိပ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမလကိုတ်ပိပ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမသွလ္လိပရာ ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဟံမွဲကိုပညာ ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တု မကျင်စိုပ် ကုခမိဂှ် (ကြက်ကလိဝံ) ပွမဟုတ်ယုတ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ဟေင် (အဆတ်ရဂှ်) ဂပ်ဝံစိုမ်ခင်ရ၊ ပွမဇော်မောဝ်ဂှ် ဟဂပ်ဝံစိုမ်ခင်ရ။

ယွံကျိတ်မျှိုင် ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တု မကျင်စိုပ် ပဲ့ပက်စွေက်ဂှ် ဗွဲသ် ဗွဲဗိုအဝဏ် ဗွဲလျးအရံင် ဗွဲ(ဗျိုက်)ထွေမ်ကဠင်သဏ္ဌာန် ညံင်ရ်ဟုတ်ယုတ်စေ် ကုဂိတုကို ယွံကျိတ်မျှိုင် တုပ်သုဟ် သ်ဝံဟေင် ကုခမိလိမ္မံဟံဟို ဟံမွဲကိုပွမလျိုင်ပတေ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမဂပိပ် ။ ပ ။ ဟံမွဲကိုပွမလကိုတ်ပိပ်ရ၊ ဟံမွဲကိုပွမသွလ္လိပရာရ၊ ဟံမွဲကိုပညာ ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တု မကျင်စိုပ် ကုခမိဂှ် (ကြက်ကလိဝံ) ပွမဟုတ်ယုတ် ပဲ့ခရ်ကုသိုလ်ဂမျိုင်ဟေင် (အဆတ်ရဂှ်) ဂပ်ဝံစိုမ်ခင်ရ၊ ပွမဇော်မောဝ်ဂှ် ဟဂပ်ဝံစိုမ်ခင်ရ။

ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မဟံမဲကိုခရ်သဒ္ဓါ”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမ ဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မဟံမဲကိုပွမဂပိပ်”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မဟံမဲကိုပွမလကိုတ်ပိပ်”ဝံ နှိဂလာန် ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ်မလျဟ်”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မဟံမဲကိုပညာ”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မလေပ်ထေပူတ်”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “တြျုဂှိုလ် မလေပ်ဒက်ဝဲ”ဝံ နှိဂလာန်ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျိတ်မျှိုင် ဂလာန်မွဲး “ခမိဂမျိုင် မဟံမဲကိုညးဒွေံဗတောန်”ဝံ နှိဂလာန် ထွေ်ကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ကုခမီလိမ္မဲဟံဟို မုၢ်ကိပ္ပမလျှင်ပတေၣ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပမ
ဂ္ဂပါပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပမလကုတ်ပါပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပမသ္မလ္လိပရာ
ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပညာ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ မကျၢ်စိုပ် ကုခမီၣ်
(ကြက်ကလိဂွံ) ပွမဇနော်မောပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟေင် (အဆတ်ရၣ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွမ
ဟုတ်ယုတ်ၣ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ မကျၢ်စိုပ် ပွဲပက်မံက်ၣ် ဗွဲသၢ် ဗွဲဗွဲအဝဏ် ဗွဲလျးအရံင်
ဗွဲ(ဗြိုက်)ထွောမ်ကဠာန် ညံင်ရဇနော်မောပ်တိုန် ကုဂိတုကို ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် တုပ်သ္မဟ်သၢ်
ဂွံဟေင် ကုခမီလိမ္မဲဟံဟို မုၢ်ကိပ္ပမလျှင်ပတေၣ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပမဂ္ဂပါပ် ။ ပ ။
မုၢ်ကိပ္ပမလကုတ်ပါပ်ရ၊ မုၢ်ကိပ္ပမသ္မလ္လိပရာရ၊ မုၢ်ကိပ္ပညာ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ
မကျၢ်စိုပ် ကုခမီၣ် (ကြက်ကလိဂွံ) ပွမဇနော်မောပ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟေင် (အဆတ်ရၣ်)
ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွဟုတ်ယုတ်ၣ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မုၢ်ကိခရ်သဒ္ဓါ” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်
ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မုၢ်ကိပ္ပမဂ္ဂပါပ်” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံ
ဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မုၢ်ကိပ္ပမလကုတ်ပါပ်” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို
ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မုၢ်ကိပ္ပမသ္မလ္လိပရာမသကာတ်” ဂွံ
ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မုၢ်ကိပ္ပညာ” ဂွံ
ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မဟံလေပ်
ထေပုတ်” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ်
မဟံလေပ်ဒက်ဝဲ” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ၊ ယွံကျာ်မုၢ်ပိုင် ဂလာန်မုး “ခမီ
ဂမၠိုင် မုၢ်ကိညးဒေၣ်ဗတောန်” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ။

ယွံကဿပ ဒိုဟ်ရ ဒိုဟ်ရ၊ ကုခမီလိမ္မဲဟံဟို ဟံမဲကိုပ္ပမလျှင်ပတေၣ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်
ဂမၠိုင်ရ၊ ဟံမဲကိုပ္ပမဂ္ဂပါပ် ။ ပ ။ ဟံမဲကိုပ္ပမလကုတ်ပါပ်ရ၊ ဟံမဲကိုပ္ပမသ္မလ္လိပရာရ၊ ဟံမဲကို
ပညာ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ မကျၢ်စိုပ် ကုခမီၣ် (ကြက်ကလိဂွံ) ပွမဟုတ်ယုတ်
ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟေင် (အဆတ်ရၣ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွဇနော်မောပ်ၣ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံကဿပ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ မကျၢ်စိုပ် ပွဲပက်ဇွေက်ၣ် ဗွဲသၢ် ။ ပ ။ ဗွဲ(ဗြိုက်)ထွောမ်
ကဠာန် ညံင်ရဟုတ်ယုတ်စှော် ကုဂိတုကို ယွံကဿပ တုပ်သ္မဟ်သၢ်ဂွံဟေင် ကုခမီ
လိမ္မဲဟံဟို ဟံမဲကိုပ္ပမလျှင်ပတေၣ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဟံမဲကိုပ္ပမဂ္ဂပါပ် ။ ပ ။ ဟံမဲကိုပ္ပမ
လကုတ်ပါပ်ရ၊ ဟံမဲကိုပ္ပမသ္မလ္လိပရာရ၊ ဟံမဲကိုပ္ပညာ ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ရ၊ ဇာပ်ဗွဲဇာပ်တဲ
မကျၢ်စိုပ် ကုခမီၣ် (ကြက်ကလိဂွံ) ပွမဟုတ်ယုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမၠိုင်ဟေင် (အဆတ်ရၣ်)
ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွဇနော်မောပ်ၣ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။ ယွံကဿပ ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မဟံမဲကို
ခရ်သဒ္ဓါ” ဂွံ ဒ်ဂလာန်ထွေးကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ၊ ဂလာန်မုး “တြုပ္ပဂိုလ် မဟံမဲကိုပ္ပမဂ္ဂပါပ်” ဂွံ။

ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မဟံမဲကို ပွမလကိုတ်ပါ” ဝံ။ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မလျှဟ်” ဝံ။
 ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မဟံမဲကိုပညာ” ဝံ။ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မလေဝ်ထေပုတ်” ဝံ။
 ယွံကဿပ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မလေဝ်ဒက်ဝဲ” ဝံ နှိဂလာန်ထွေးကို ပွမဟုတ်ယုတ်ရ။
 ယွံကဿပ ဂလာန်မှူး “ခမိဂမ္ဘိုင် မဟံမဲကိုညးဒွေံဗတောန်” ဝံ နှိဂလာန်ထွေးကို ပွမ
 ဟုတ်ယုတ်ရ။

ယွံကဿပ ကုခမိလ္လိမ္မဟံဟီ မုံကိုပွမလျှင်ပတေ ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ မုံကိုပွမ
 ဂ္ဂပါပ် ။ ပ ။ မုံကိုပွမလကိုတ်ပါပ်ရ။ မုံကိုပွမသ္မလ္လိပရာရ။ မုံကိုပညာ ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။
 ဇာပ်ဗ္ဗဇာပ်တဲ မကျင်စိုပ် ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဂ်) ပွမဇော်မောပ် ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင်
 (အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံကဿပ ဇာပ်ဗ္ဗဇာပ်တဲ မကျင်စိုပ် ပွဲပက်မံက်ဂ် ဗွဲသော် ဗွဲဗ္ဗိအဝဏ် ဗွဲလျးအရင်
 ဗွဲ(ဗျိုက်)ထွေမ်ကဠင်သဏ္ဌာန် ညံင်ရဇော်မောပ်တိုန် ကုဂိတုကို ယွံကဿပ တုပ်သုဟ်သော်
 ဝံဟောင် ကုခမိလ္လိမ္မဟံဟီ မုံကိုပွမလျှင်ပတေ ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ မုံကိုပွမဂ္ဂပါပ် ။ မုံကို
 ပွမလကိုတ်ပါပ်ရ။ မုံကိုပွမသ္မလ္လိပရာရ။ မုံကိုပညာ ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ရ။ ဇာပ်ဗ္ဗဇာပ်တဲ
 မကျင်စိုပ် ကုခမိဂ် (ကြက်ကလိဂ်) ပွမဇော်မောပ် ဗျေရ်ကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဟောင် (အဆတ်ရဂ်)
 ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ။ ပွမဟုတ်ယုတ်ဂ် ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံကဿပ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုခရ်သဒ္ဓါ” ဝံ နှိဂလာန်ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်
 ယုတ်ရ။ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပွမဂ္ဂပါပ်” ဝံ ။ “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပွမလကိုတ်ပါပ်” ဝံ။
 “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုလ္လိပရာမသကာတ်” ဝံ။ “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မုံကိုပညာ” ဝံ။ “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မဟံလေဝ်
 ထေပုတ်” ဝံ။ ယွံကဿပ ဂလာန်မှူး “တြုံပုဂ္ဂိုလ်မဟံလေဝ်ဒက်ဝဲ” ဝံ နှိဂလာန်ထွေးကို
 ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ။ ယွံကဿပ ဂလာန်မှူး “ခမိဂမ္ဘိုင်မုံကိုညးဒွေံဗတောန်” ဝံ နှိဂလာန်
 ထွေးကို ပွမဟံဟုတ်ယုတ်ရ ရံဝံ (သွေးတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တတိယတြဝါဒ

၁၅၁။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာမဒ်ဒွေံကိုစွကိုပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။
 ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်မဟာကဿပ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လောဝ်သွဝတ်
 တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဗွဲမရေ်သေ်ရ်ဂလောန်တဲမှူး ဂဇော်ဒိုင်ပွဲဌာန်မ္မဒွေံရ။ ကုတီလပိုင်မဟာ
 ကဿပ မဂဇော်ဒိုင်ပွဲဌာန်မ္မဒွေံဂ် တီလမုံကိုကျာ်တြဲ သွေးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကဿပ
 ဩဝံဒွေံဗတောန်ခမိဂမ္ဘိုင်ညိ၊ ယွံကဿပ ဩဝံသ္မပ္ပမဟီတံဂလာန်ခရ် ကုခမိဂမ္ဘိုင်ညိ၊
 ယွံကဿပ အဲကို တုအဲကို သွေးဒွေံဗတောန်ခမိဂမ္ဘိုင်ရ။ အဲကို တုအဲကို သွေးသ္မပ္ပမဟီတံ
 ဂလာန်ခရ် ကုခမိဂမ္ဘိုင်ရ” ရံဝံ (သွေးတိုန်ရ)။

ယွံကျာ်မ္မံပိဉ် ပွဲအခိုင်လုဟ် ခမိဂမ္တိုင် ဟိုဒေသံပတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင် တံကောံခရ် (အကုသိုလ်) မလေပ်သွက္ကို ပွမဒေသံပတောန်ဝါတ်ဂါတ်အိုတ်ရ၊ ဟုံအောင်ဒိုင် အိုတ်ရ၊ ဟုံကလင်ဂိုင်ကောတ်ဒေသံပတောန် ပွမရှ်သော်ရ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံ ကဿပ ဟိုတ်ဒ်သံဂ်ဟောင် ခမိထေရ်တမ္မာဂမ္တိုင် ဒဂိုန်ဒေတ်ဓုတင်အာရညိကအိုတ်ရ၊ ဂုဏ်မပွမဒဂိုန်ဒေတ်ဓုတင်အာရညိကလေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်မပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်လေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်ဓုတင်ပံသုကူအိုတ်ရ၊ ဂုဏ်မပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပံသုကူလေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ်ဓုတင်တံစီဝရ်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်မပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်တံစီဝရ်လေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ပွဲက်အောန်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမ ပွဲက်အောန်လေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ တရိပ်စိုတ်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ်လေပ် ဟိုသွး အိုတ်ရ၊ မ္မံအလေပ်ဒတ် ပွဲဌာန်လုသိုတ်တြအိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ပွဲဌာန်လုသိုတ် ြလေပ် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ ဟုံနရ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဟုံနရ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်လေပ် ဟိုသွး အိုတ်ရ၊ မ္မံကိုလ္လီပရာမသကာတ်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမ္မံကိုလ္လီပရာမသကာတ်လေပ် ဟိုသွး အိုတ်ရ။

ပျော်ကိုခမိဂမ္တိုင် ြခမိမ္မဲ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကလေပ် ဟိုသွးရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်လေပ် ဟိုသွးရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပံသုကူရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပံသုကူလေပ် ဟိုသွးရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်တံစီဝရ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်တံစီဝရ်လေပ် ဟိုသွးရ၊ ပွဲက်အောန်ရ၊ ဂုဏ်ပွမပွဲက်အောန်လေပ် ဟိုသွးရ၊ တရိပ်စိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမတရိပ်စိုတ်လေပ် ဟိုသွးရ၊ ပဒတ်ပွဲဌာန်လုသိုတ်တြရ၊ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ပွဲဌာန်လု သိုတ်တြလေပ် ဟိုသွးရ၊ ဟုံနရ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ရ၊ ဂုဏ်ပွမဟုံနရ် ကောံခရ်ဂမ္တိုင်လေပ် ဟိုသွးရ၊ မ္မံကိုလ္လီပရာမသ ကာတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမ္မံကိုလ္လီပရာမသကာတ်လေပ် ဟိုသွးရ၊ ခမိဂ် ခမိထေရ်ဂမ္တိုင်ဂ် “ယွံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ခမိဝံ မ္မံယုသ်လီရော? ခမိဝံ ခိုဟ်ဆာဲကောံရသွံ၊ ခမိဝံ နွံပွဲက်ကိုဒေတ်သိက္ခာ ရသွံ၊ ယွံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ဣဝံတုန် ဒွဲဂဇာ်ရ၊ ဩဝံဂဇာ်ညိ” ရဲဝံ ဘိက်တ နကိုဒွဲ အိုတ်ရ။

ယွံကဿပ ပွဲအရာဘိက်သ်ဂ် ကသပ်ဝံ န်ကုခမိသုတ်ဂမ္တိုင်ရ “ဩခမိမ္မဲ ဒဂိုန် ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကရ၊ ဂုဏ်ပွမဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်အာရညိကလေပ် ဟိုသွးရ၊ ဒဂိုန် ဒေတ် ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ ။ ပ ။ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်ပံသုကူရ၊ ဒဂိုန်ဒေတ် ဓုတင်တံစီဝရ်ရ၊ ပွဲက်အောန်ရ၊ တရိပ်စိုတ်ရ၊ ပဒတ်ပွဲဌာန်လုသိုတ်တြရ၊ ဟုံနရ်ကောံခရ်ဂမ္တိုင်ရ၊ မ္မံကို လ္လီပရာမသကာတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမ္မံကိုလ္လီပရာမသကာတ်ဂ်လေပ် ဟိုသွးရ၊ ခမိဂ် ခမိထေရ် ဂမ္တိုင်ဂ် ‘ယွံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ခမိဝံတုန် မ္မံယုသ်လီရော? ခမိဝံ ခိုဟ်ဆာဲကောံရသွံ၊ ခမိဝံ နွံပွဲက်ကိုဒေတ်သိက္ခာရသွံ၊ ယွံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ဣဝံတုန် ဒွဲဂဇာ်ရ၊ ဩဝံဂဇာ်ညိ’

ရဲဝံ ဘိက္ခဝံ နက္ခိန္ဒေအိတိရ” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ဇေတိတံ တူဟ်နဒ်ဟံ ဆောတ်ယောင်အိတိရ။ ဇေတိခမိဂမ္ဘိုင်ဂံ ဒိတ်တူဟ်နမ္မုက္ခိဒတဲမြဲမောင် တူဟ်နဒ်တသိမ် လုက်ဗွဲတဲမတိုင်သော့ရ။

ယံကဿပ ပွဲအခိုင်လုဟ်တုန် ခမိထေရ်ဇော်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒဂိုန်ဇေတိဓုတင်အာရညိက အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်အာရညိကလေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ်လေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်ပံသုကူအိတိရ။ ဂုဏ်ပုမဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်ပံသုကူလေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်တိစီဝရိက်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမဒဂိုန်ဇေတိ ဓုတင်တိစီဝရိက်လေဝ် ဟံဟီ သွးအိတိရ။ ဟံမဲကို ပုမပိုက်အောန်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမပိုက်အောန်လေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံမဲကို ပုမတရိပ်စိုတ်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမတရိပ်စိုတ်လေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံပဒတ် ပွဲဌာန် လုသိုတ်ဇြဲအိတိရ။ ဂုဏ်ပုမပဒတ် ပွဲဌာန်လုသိုတ်ဇြဲလေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ မုံကိုပုမနရ် ကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမဟံနရ် ကောံခရ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။ ဟံမဲ့ကိုလ္လီ ပရာမသကာတ်အိတိရ။ ဂုဏ်ပုမမုံကိုလ္လီပရာမသကာတ်လေဝ် ဟံဟီသွးအိတိရ။

ဗျောပ်ကိုခမိဂမ္ဘိုင် ဩခမိမ္မဲ ပြာကင်ရ။ သကအိတိဝါရဂိုင်ရ။ မုံကိုပုမကလိဝံသုာ ပိဏ္ဍပါတ် ဘာသုာသတိက်သုာဒိုင် ဂဉ္ဇေမဒ်ကြိယာဗုင်ပွဲလမ္ပီ မစေ်စးကိုယဲဂမ္ဘိုင်ရ။ ခမိဂံ ခမိထေရ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ “ယံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ခမိဝံတုန် မုံယုသ်လီရော? ခမိဝံ ခိဟ်ဆဲကောံ ရသွံ၊ ခမိဝံ နွံပိုက်ကိုနဒ် သကအိတိဝါရ ညးဇေတိခရ်မ္မဲစွဲဂမ္ဘိုင်ရသွံ၊ ယံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ဣဝံတုန် ဒွဲဂဇာ်ရ၊ ဩဝံဂဇာ်ညိ” ရဲဝံ ဘိက္ခဝံ နက္ခိန္ဒေအိတိရ။

ယံကဿပ ပွဲအရာဘိက္ခဝံသ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင်ရ “ဩခမိမ္မဲ ပြာကင်ရ။ သကအိတိဝါရဂိုင်ရ။ မုံကိုပုမကလိဝံ သုာပိဏ္ဍပါတ် ဘာသုာသတိက်သုာဒိုင် ဂဉ္ဇေမဒ် ကြိယာဗုင်ပွဲလမ္ပီ မစေ်စးကိုယဲဂမ္ဘိုင်ရ။ ခမိဂံ ခမိထေရ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ‘ယံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ခမိဝံတုန် မုံယုသ်လီရော? ခမိဝံ ခိဟ်ဆဲကောံရသွံ၊ ခမိဝံ နွံပိုက်ကို နဒ်သကအိတိဝါရ ညးဇေတိခရ်မ္မဲစွဲဂမ္ဘိုင်ရသွံ၊ ယံခမိ ဩဝံကျင်ညိ၊ ဣဝံတုန် ဒွဲဂဇာ်ရ၊ ဩဝံဂဇာ်ညိ’ ရဲဝံ ဘိက္ခဝံ နက္ခိန္ဒေအိတိရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။ ခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ဇေတိတံတူဟ်န ဒ်ဟံဆောတ် ယောင်အိတိရ။ ဇေတိခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင်ဂံ ဒိတ် တူဟ်နမသက္ကာဒတဲမြဲမောင် တူဟ်နဒ်ဒိမ် လုက်ဗွဲတဲမတိုင်သော့ရ။ ယံကဿပ ညးမမိက်ဟီသွးဗွဲမဒးရး ဩခမိမ္မဲ ပရိက်ဘဲ(မတွံဂး ဆန္ဒရာဂမလောန်ကံ ပွဲပစ္စယိပန်ဂမ္ဘိုင်) ဒဒက်တညးမုံအလေံဇေတိတံ ဇေတိမပြဂမ္ဘိုင် ဂပ်ပျီုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တံ ညးမုံအလေံဇေတိတံ ဇေတိမပြရ။ နပုမရာဒနာမလောန်ကံ ဒဒက်တံ ညးမုံအလေံဇေတိတံ ဇေတိမပြဂမ္ဘိုင် ဂပ်ရာဒနာ ညးမုံအလေံဇေတိတံ ဇေတိမ ပြဂရ ရဲဝံ သွးဟီသွးရ။ ယံကဿပ ပွဲအခိုင်လုဟ်တုန် ညးမမိက်ဟီသွးခမိဂံ ဗွဲမဒးရး ပရိက်ဘဲ (မတွံဂးဆန္ဒရာဂမလောန်ကံ ပွဲပစ္စယိပန်ဂမ္ဘိုင်) ဒဒက်တံ ညးမုံအလေံဇေတိတံ

ဒေဝတမပြဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံပျိုပျိုက်ရာန်သကိုတ်တံ ညးမ္ဍုံအလေံဒေဝတံတံ ဒေဝတမပြရ၊ နပ္ပမရာဒနာ မလောန်ကံဒေဝတံ ညးမ္ဍုံအလေံဒေဝတံ ဒေဝတမပြဂမ္ဘိုင် ဂပ်ဝံရာဒနာ ညးမ္ဍုံအလေံ ဒေဝတံ ဒေဝတမပြဂရ ရံဝံ သွးဟိုသွးရဂ် (သွးတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဇရာနာဘိည

၁၅၂။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲသာရဂ်ရ။ ယံခမီတအံ ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စပဌမဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် အဲကျဂ်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် လုလုသွးအာ နူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် လုလုသွးအာ နူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇရာန် မဒ်မ္ပဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မ္ပဲ ဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ္ဍုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မက တိုဒ် ဟိုတ်နူလုလုသွးအာနူ(နီဝရဏ)တဲ သုဒတမာန်ရ။ ယံခမီတအံ ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စပဌမဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟေင် လုလုသွးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင် တဲဟေင် လုလုသွးအာနူခရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင် အာစိုပ်ပဌမဇရာန် မဒ်မ္ပဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မ္ပဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ္ဍုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ် ဟိုတ်နူလုလုသွးအာနူ(နီဝရဏ)တဲ သုဒတမာန်ရ။

ယံခမီတအံ ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စဒုတိယဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် အဲကျဂ်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ဟိုတ်နူဝိတက်ဝိစာရဂမ္ဘိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇရာန် မလေဝ်ကိုစိုတ် ဖြိုင်ကေဝ် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇကု မလေဝ်ဇော်ပုဂ်ကိုသမာမိ ပွမတန်ကြန် ဒေကတ်ကိုစိုတ် မဟံ မဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ္ဍုံကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ်ဟိုတ်နူ ‘သမာမိ’ ပွမတန်ကြန်တဲ သုဒတမာန်ရ။ ယံခမီတအံ ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စဒုတိယဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟေင် ဟိုတ်နူဝိတက်ဝိစာရဂမ္ဘိုင် လလမ်အာ ။ ပ ။ အာစိုပ်ဒုတိယဇရာန်တဲ သုဒတမာန်ရ။

ယံခမီတအံ ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စတတိယဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် အဲကျဂ်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက်ဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပွမဟံထွေန်စပ်ဂ်ရ ချိုက်ပေင်ကို ‘သတိ’ ပွမ ဗိုဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ပွမစင်ခြင်ဗစာရဏာဂ်ဒ်တဲ သိုက်သုဝ်မဇ္ဈဟ်ဂ် သုဒတမာန်ရ၊ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် ဂ်လေဝ် ဒင်စသိုင်နကိုဇကုရ၊ ဩဟိုတ်နူတတိယဇရာန်မ္ပဲ ညးဂ် “ညးသုဝ် မဇ္ဈဟ် ညးမ္ဍုံကိုသတိ ညးမ္ဍုံအလေံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်” ရံဝံ ပူဂိုလ်အရီဂမ္ဘိုင် ဟိုသွးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇရာန်ဂ်တဲ သုဒတမာန်ရ။ ယံခမီတအံ ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတံမ္ပဲ လုပ်စ တတိယဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသုဒတဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟေင် ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက်ဂ်လေဝ် ဟိုတ်ပွမဟံထွေန်စပ်ဂ်ရ ချိုက်ပေင်ကို ‘သတိ’ ပွမဗိုဗျဟ် ‘သမ္ပဇေ’ ပွမစင်ခြင်ဗစာရဏာ ဂ်ဒ်တဲ သိုက်သုဝ်မဇ္ဈဟ်ဂ် သုဒတမာန်ရ၊ ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ်ဂ်လေဝ် ဒင်စသိုင်နကိုဇကုရ၊

ဩဟိတ်နူတတိယဇာန်မဲ့ ညးဂ် “ညးသုဝ်မဇ္ဈဟ် ညးမုံကိုသတိ ညးမုံအလေံပဒတ် ဗွဲတသိုခ်” ရဝံ ပုဂိုလ်အဓိဂမ္တိုင် ဟိုသုးအိုတ်ရ၊ အာစိုပ်တတိယဇာန်ဂ်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ စတုတ္ထဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိန်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ဟိုတ်ပွမပါကွေံတသိုခ်ဒဒိန်ကို ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင် ဟိုတ်နူ ‘သောမနဿ’ ပွမမိပ်မြဟ် ‘ဒေါမနဿ’ ပွမဟံမိပ်စိုတ်ဂမ္တိုင် ပျိုတ်အာတဲကိုဂ်ရ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန် မုံကိုသတိမသ အးဇး မကတိုန် ဟိုတ်နူဥပေက္ခာ ပွမသုဝ်မဇ္ဈဟ် မဟံမဲ့ကိုဒဒိန်တသိုခ်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ စတုတ္ထဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟောင် ဟိုတ်ပွမပါကွေံတသိုခ်ဒဒိန်ကို ။ ပ ။ အာစိုပ်စတုတ္ထဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စအာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိန်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကလိလောန်အာ ရူပသညာဂမ္တိုင်အိုတ်သိုတ် ပဋိသသညာဂမ္တိုင် အိုတ်သိုတ် ပျိုတ်လလမ်အာသုးဟံက ဟံသုပျပ်စိုတ်ကိုနာနတ္တသညာဂမ္တိုင်အိုတ်သိုတ် “အကးဂ် ဟံမဲကိုလအိတ်ရ” သိုမသပပျပ်စိုတ်သံဂ် အာစိုပ်အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွဒတ် မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟောင် ကလိလောန်အာ ရူပသညာဂမ္တိုင်အိုတ်သိုတ် ။ ပ ။ လုပ်စ အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိန် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကလိလောန်အာ အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်အိုတ်သိုတ် “ဝိညာဏ်ဂ် ဟံမဲကိုလအိတ်ရ” သိုမသပပျပ်စိုတ်သံဂ် လုပ်စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွဒတ် မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံ သွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟောင် ကလိလောန်အာ အာကာသာနဉ္စာယတနဇာန်အိုတ်သိုတ် “ဝိညာဏ်ဂ် ဟံမဲကိုလအိတ်ရ” သိုမသပပျပ်စိုတ်သံဂ် လုပ်စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိန် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကလိလောန်အာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဇာန်အိုတ်သိုတ် “ခရ်မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဟံမဲရ” သိုမသပပျပ်စိုတ်သံဂ် လုပ်စ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိ တအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ ။ ပ ။ လုပ်စ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ်ဩဗုတ်မဲ့ လုပ်စ နေဝသညာနာသညာယတနဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိန် နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကလိလောန်အာ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်အိုတ်သိုတ် လုပ်စ နေဝသညာနာသညာယတနဇာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မဲ့

လုပ်စ နေဝသညာနာသညာယတနဇရာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပွက်ရ ။ ပ ။ လုပ်စ နေဝ သညာနာသညာယတနဇရာန်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မွဲ လုပ်စ နီရောသေမာပတ်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကလိလောန်အာ နေဝသညာနာသညာယတနဇရာန်အိုတ်သိုတ် လုပ်စ ‘နီရောသေမာပတ်’ နီအရာသညာဝေဒနာဂမၠိုင် ပှိုတ်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ။ ပ ။ လုပ်စ ‘နီရောသေမာပတ်’ နီအရာသညာဝေဒနာဂမၠိုင် ပှိုတ်တဲ သွဒတ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညဏ် အဲကျ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် ကိုစိုပ်ဒတဲပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြိဏ် မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲညးမွဲခပ်လေဝ် ဒ်ကွင်မဂ္ဂိုင်ရ၊ သိုက်ဒ်တဲမဂ္ဂိုင်လေဝ် ဒ်ကွင်ညးမွဲခပ်ရ၊ ကိုဇကု ဒ်ပြာကဏ်ရ၊ ကိုဇကု ကေုဗုန်အာရ၊ သိုဟံ ကိုဒိုဗြဲလုက်စုက်ဒး ဗွင်မွဲလွာ်ကွာင်မွဲလွာ်ဒိုမွဲလွာ်ဂ် အာတ် ညံင်ရဲပွဲအကးကိုရ၊ ပွဲတိဂ်လေဝ် သပ္ပမဗ္ဗိပ်စှော် ပွမမက်တိုန် ညံင်ရဲပွဲချ်ကိုရ၊ ပွဲချ်ဂ်လေဝ် ဟံကိုပါဒကးတဲ အာတ် ညံင်ရဲ ပွဲတိကိုရ၊ ပွဲအကးဂ်လေဝ် တင်ထွဲတဲ အာတ် ညံင်ရဲဂစေမ်မုံကိုသွင်ကိုရ၊ ဂိတုတဲဂမၠိုင် မုံကိုဣဒ္ဓိကြိဏ်မဇော်ရဝံ မုံကိုအာနတ်မဇော်ရဝံဂ်လေဝ် ဇိတ်သပေါတ်ကေတ် နကိုတဲရ၊ ကေမ်ဇျပ်ကေတ်မာန်ရ၊ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြဲလေဝ် ကိုဇကုဇကုကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညဏ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟေင် ကိုစိုပ်ဒတဲပွမနိမိတ်ဗဒ်ဣဒ္ဓိကြိဏ် မဂ္ဂိုင်ဂွင်ရ ။ ပ ။ စိုက်စိုပ်ချင်ဗြဲလေဝ် ကိုဇကု ဇကုကတိဒ် အတိုင်ပွက်ဇကုမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညဏ် အဲကျ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် မိင်ကေတ်ရမ္ပာင်ဂမၠိုင် ဓါဂကူ မဒ်ပွဲဒေဝတ် မဒ်ပွဲမ္ဗိဟ် မဒ်သေ့လောန် မဒ်ကြပ် လောန် နကိုဒိဗ္ဗသောတညဏ် မတုပ်ကောံကတောပ်ဒိဗ္ဗဒေဝတ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးပွဲတေင် မလောန်လတူ နူကတောပ်မ္ဗိဟ်ဂမၠိုင်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံ ကိုစိုပ်ဒတဲ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညဏ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ်ဟေင် မိင်ကေတ်ရမ္ပာင်ဂမၠိုင် ဓါဂကူ ။ ပ ။ မဒ်သေ့လောန် မဒ်ကြပ်လောန် နကိုဒိဗ္ဗသောတညဏ် မတုပ်ကောံကတောပ်ဒိဗ္ဗ ဒေဝတ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးပွဲတေင် မလောန်လတူ နူကတောပ်မ္ဗိဟ်ဂမၠိုင်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညဏ် အဲကျ် နွံပွက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် စိုတ်သတ်မွဲသအာင် ပူဂိုလ်မွဲသအာင်ဂမၠိုင် ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီမာန်ရ၊ စိုတ်မဒ်ပွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်ပွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ် ရဝံ တီရ၊ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ရာဂ’ မထွေန် စပ် ရဝံ တီရ၊ စိုတ်မဒ်ပွဲဟာန်ကောံ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်ဂ်လေဝ် ။ ပ ။ စိုတ်မစာ်စူးနူ ‘ဒေါသ’ မထေပွတ်ဂ်လေဝ်။ စိုတ်မဒ်ပွဲဟာန်ကောံ ‘မောဟ’ မဝိဝိင်ဂ်လေဝ်။ စိုတ်မစာ်စူးနူ

‘မောဟ’ မဝိဝိင်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘သံခိတ္တ’ မခွေပ်ကဝေန်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘ဝိက္ခိတ္တ’ မကလံ လဗ်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘မဟဂ္ဂတ’ မအာစိုပ် ဒဒ်မပြဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘အမဟဂ္ဂတ’ မဟံအာစိုပ် ဒဒ် မပြဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘သညတ္တရ’ မှုကိုခေပ်ပြလောန်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘အနုတ္တရ’ မဟံမွဲကို ခေပ်ပြ လောန်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘သမာဟိတ’ မတန်ကြန်ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘အသမာဟိတ’ မဟံတန်ကြန် ဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘ဝိမုတ္တ’ မတိတ်ဗူးဂ်လေဝ်။ စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူးဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူး ရဲဝံ တီရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ပရစိတ္တ ဝိဇာနနအဘိညာဏ်ဂ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ်ဟေင် စိုတ်သတ်မွဲသအာင် ပုဂ္ဂိုလ်မွဲသအာင်မၞိင်ဂ် ပိုင်ခြာကေတ် နကိုစိုတ်ဇကုတဲ တီမာန်ရ။ စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ်ဂ်လေဝ် စိုတ်မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ရာဂ’ မထွေန်စပ် ရဲဝံ တီရ ။ ပ ။ စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူး ဂ်လေဝ် စိုတ် ‘အဝိမုတ္တ’ မဟံတိတ်ဗူး ရဲဝံ တီမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗ္ဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ် အဲကျ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ် ဗုဗ္ဗဟ်ဘဝမကေင်ပဒတ် ပွဲကိုပ်ကွာမၞိင်မာန်ရ။ ဘဝမၞိင်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? မွဲဘဝကို ဓါဘဝမၞိင်ကို ပိဘဝမၞိင်ကို ပန်ဘဝမၞိင်ကို မသုန်ဘဝမၞိင်ကို စ်ဘဝမၞိင်ကို ဓါဇော်ဘဝမၞိင်ကို ပိဇော်ဘဝမၞိင်ကို ပန်ဇော်ဘဝမၞိင်ကို မသုန်ဇော်ဘဝကို ကွဲဘဝကို လှိုဘဝကို မွဲကိုဋ်ဘဝကို ဘဝကွဲမၞိင်မၞိင်ကို ဘဝလှိုမၞိင်မၞိင်ကို ဘဝကိုဋ်မၞိင်မၞိင်ကို ကပ်လှိုမၞိင်မၞိင်ကို ကပ်ဒ်မၞိင်မၞိင်ကို ကပ်လှိုကပ်ဒ်မၞိင်မၞိင်ကို၊ “ပွဲဘဝမုၢ်ယုဂ္ဂံ (အဲဂ်) မုၢ်ကိုယု၊ မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုတောင်ဒတောင် မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုရပ်သံ မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုစု မြသံဝံရ၊ မြသံဝံရ၊ ဒုင်စသိုင်တသိုင်ဒဒ် မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုအပိုင်အခြာအာယုက် မြသံဝံရ၊ (အဲဂ်) စုတိချိုတ်ကျင် နူဘဝဂ်တဲ ကလေင်ကတိဒ် ပွဲဘဝဝံပုန်ရ၊ ပွဲဘဝဂ်လေဝ် မုၢ်ကိုယု၊ မြသံ ဝံရ၊ မုၢ်ကိုတောင်ဒတောင် မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုရပ်သံ မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုစု မြသံဝံရ၊ ဒုင်စ သိုင်တသိုင်ဒဒ် မြသံဝံရ၊ မုၢ်ကိုအပိုင်အခြာအာယုက် မြသံဝံရ၊ အဲဂ် စုတိချိုတ်ကျင် နူဘဝဂ်တဲ ကလေင်ကတိဒ် ပွဲဘဝဝံရ” ရဲဝံ ဗုဗ္ဗဟ် ဘဝမကေင်ပဒတ်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာ မၞိင် မဒ်မွဲဟာန်ကောံအကောံအရာ မဒ်မွဲဟာန်ကောံယုတောင်ဒတောင် မထေက်ကို စောန်ထွေး ရဲဝံမာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ပုဗ္ဗေနိ ဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ်ဂ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ်ဟေင် ဗုဗ္ဗဟ်ဘဝမကေင်ပဒတ် ပွဲကိုပ်ကွာ မၞိင်မာန်ရ။ ဘဝမၞိင်ဂ် ညးခွဲဂ်ရော? မွဲဘဝကို ။ ပ ။ ရဲဝံ ဗုဗ္ဗဟ် ဘဝမကေင်ပဒတ်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာမၞိင် မဒ်မွဲဟာန်ကောံအကောံအရာ မဒ်မွဲဟာန်ကောံယုတောင်ဒတောင် မထေက် ကိုစောန်ထွေး ရဲဝံမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ဩဗ္ဗုတ်မွဲ သွက်ဂွံကိုစိုပ်ဒတဲ ဒိဗ္ဗစက္ခအဘိညာဏ် အဲကျ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ် နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခအဘိညာဏ်’ မတုပ်ကောံမတ်ဒေဝတ်ဂမၞိင် မလောန်လတူနုမတ်မိုဟ်ဂမၞိင် မသအးဇုးဗွဲတောင်ဂ် ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမၞိင် ယောစုတိချိုတ် သတ်ယောကတိဒ် သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရပ်သံကျော် သတ်ရပ်သံဟံကျော် သတ်မုၢ်ကိုလအာဂတိ

ခိုဟ်ဆဲး သတ်မွဲကိုလအာဂတိ ဟုံခိုဟ်ဆဲးရ၊ တီတ သတ်ဂမၠိုင် မကတိုန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်ရ။ “ယွံသကအ်တအ် သတ်ဂမၠိုင်ဝံ ချိုက်ပေင်တကို ‘ကာယဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုဇကုအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကို ‘ဝစီဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုပါင်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကို ‘မနောဒုစရိတ်’ ဒွေတ်ဟုံခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုစိုတ်အိုတ်ရ၊ လေပ်စောတ်စောတ် ပုဂိုလ်အရီုဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ၊ မွဲကိုကမ် မသွနကိုကွေတ်မှာရာအိုတ်ရ၊ သတ်ဂမၠိုင်ဝံ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနမချိုတ်တဲ ကတိုန်ပွဲနရက် မစာ်စူးနတသိုမ် မဒ်လအာဂတိ ဟုံခိုဟ်ဆဲး ဒ်အရာဒုဒ်တဲစိုတ်လိုလ်အိုတ်ရ။ ယွံသကအ်တအ် သတ်ဂမၠိုင်ဝံတုန် ချိုက်ပေင်တကို ‘ကာယသုစရိတ်’ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုဇကုအိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကို ‘ဝစီသုစရိတ်’ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုပါင်အိုတ်ရ၊ ချိုက်ပေင်တကို ‘မနောသုစရိတ်’ ဒွေတ်ခိုဟ်ဆဲး မသွနကိုစိုတ်ရ၊ ဟုံလေပ်စောတ်စောတ် ပုဂိုလ်အရီုဂမၠိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကွေတ်သုစိုတ်အိုတ်ရ၊ မွဲကိုကမ် မသွနကိုကွေတ်သုစိုတ်အိုတ်ရ၊ သတ်ဂမၠိုင်ဝံ ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြဲနမချိုတ်တဲ ကတိုန် ပွဲချင်သွပ် မဒ်လအာဂတိ ခိုဟ်ဆဲးအိုတ်ရ၊ တီမာန်ရ။ ရဲသးဝံ နကိုဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ် မတုပ်ကောံမတ်ဒေဝတဂမၠိုင် မလောန်လတူနမတ်မိုဟ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးဗွဲတောင်ဂံ ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမၠိုင် ဃောမစုတ်ချိုတ် သတ်ဃောကတိုန် သတ်ယုတ် သတ်ပြ သတ်ရုပ် သက်ကျေပ် သတ်ရုပ်သက်ဟုံကျေပ် သတ်မွဲကိုလအာဂတိခိုဟ်ဆဲး သတ်မွဲကိုလအာဂတိ ဟုံခိုဟ်ဆဲးရ၊ တီတ သတ်ဂမၠိုင် မကတိုန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေပ် ဩဗုတ်မွဲ သွက်ဝံကိုစိုပ်ဒတဲ ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်ဂံ နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂံဟေင် နကို ‘ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်’ မတုပ်ကောံမတ်ဒေဝတဂမၠိုင် မလောန်လတူနမတ်မိုဟ်ဂမၠိုင် မသအးဇုးဗွဲတောင်ဂံ ညာတ်ကေတ် သတ်ဂမၠိုင် ဃောမစုတ်ချိုတ် ။ ပ ။ တီတ သတ်ဂမၠိုင် မကတိုန် ဗွဲမဗွဲကိုကမ်မာန်ရ။

ယွံခမိတအ် အဲကျ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂံရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟုံမဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ သွဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေပ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမၠိုင်အိုတ်အာဂံရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလိုဇကုသွကေတ်ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တဗ္ဗး မဟုံမဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ သွဒတ်ရ ရဲဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဥပဿယ

၁၅၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရဲသးဝံရ—
 ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလပိုဉ်မဟာကဿပ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်

အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဦး ဇေရင်ချင်သာရပြီ။ ပွဲအခါခါ တီလပိုင်အာနန္ဒ ပွဲအခါခါ နူဂယး ဗိုက်ပဠေဝသော ဂိုင်ကေတ်ပဗေင်သောတဲမွဲး ပြာပ်အာဇေရင် တီလပိုင်မဟာကဿပ တဲ “ယွံတီလပိုင်မဟာကဿပ အာအိုတ်စိုအ် ကြက်ပြာပ်အာဘာခမီ ဗြဲမွဲအိုတ်ရ” ရဝံ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်မဟာကဿပရ။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ တုအဲ ဩဝ်အာညိ၊ တုအဲ မျှံကို ကိစ္စကေင်ကာဂိုင်ရ၊ မျှံကိုကမောန်ဒးသွဂိုင်ရ ရဝံ (သွးရ)။ မရနုက်ကိုဝါဝါလေဝ် “ယွံတီလ ပိုင်မဟာကဿပ အာအိုတ်စိုအ်၊ ကြက်ပြာပ် အာဘာခမီ ဗြဲမွဲအိုတ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်မဟာကဿပရ။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ တုအဲ ဩဝ်အာညိ၊ တုအဲ မျှံကို ကိစ္စကေင်ကာဂိုင်ရ၊ မျှံကိုကမောန် ဒးသွဂိုင်ရ ရဝံ (သွးရ)။ မရနုက်ကိုပိဝါလေဝ် “ယွံတီလ ပိုင်မဟာကဿပ အာအိုတ်စိုအ်၊ ကြက်ပြာပ်အာဘာခမီ ဗြဲမွဲအိုတ်ရ” ရဝံ တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတီ တီလပိုင်မဟာကဿပရ။

ပွဲအခါခါ တီလပိုင်မဟာကဿပ ပွဲအခါခါနူဂယး ဗိုက်ပဠေဝသော ဂိုင်ကေတ်ပဗေင် သောတဲမွဲး မွဲဟာန်ကောံတီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ခမီဗွက်ကြံက် ပြာပ်အာဘာခမီဗြဲတဲ ဂဇာဒ်ခိုင် ပွဲဒဲ မလးပညပ်လပ်ရ၊ ပွဲအခါခါ ခမီဂမ္ဘိုင်မဂိုင်ဂွင် ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလပိုင်မဟာ ကဿပတဲမွဲး လောဝ်သွဝတ် တီလပိုင်မဟာကဿပအိုတ်တဲ ဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲဌာန်ဒဲမွဲအိုတ်ရ၊ ခမီဗြဲဂမ္ဘိုင် မဂဇာဒ်ခိုင်ပွဲဌာန်ဒဲမွဲဂွံ တီလပိုင်မဟာကဿပ ဟိုတံတ် နကိုဂလာန်ခရဲ ပွဲမ ဒးရးရ၊ ကိုဒဂိုန်ဒေတ်ခရဲရ၊ သွက်ဂွံဒဂိုန်ဒေတ်ခရဲ ကိုသကေက်သကာရ၊ ကိုမြတ်မြရ၊ ပွဲအခါခါ တီလပိုင်မဟာကဿပ ဟိုတံတ်ကုခမီဗြဲဂမ္ဘိုင် နကိုဂလာန်ခရဲ ပွဲမဒးရး ကိုဒဂိုန် ဒေတ်ခရဲ သွက်ဂွံဒဂိုန်ဒေတ်ခရဲ ကိုသကေက်သကာ ကိုမြတ်မြတဲမွဲး ဒွိုက်ကတိနုဒဲတဲ က္လုစူးအာရ။ ပွဲအခါခါ ခမီဗြဲထုလ္လတိဿာ ဟုံသျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ်ဂ်ဒဲတဲ မဟိုတ်တီလပိုင်မဟာ ကဿပ ထေက်ကိုတံတ်ခရဲ ပွဲဂတမုက် တီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ခမီမျှံကိုပညာရက် သမ္ဘိထေင် ကေတ်ရော? သွာမိုက်တိုင်ဂ် ဂပ်ဝံသွံတိုင် ပွဲဇေရင်သွာကောန်ခွံတိုင်ရက် သွဟ်ညံင်ရသမ္ဘိ ထေင်ကေတ်ကို တုပ်သွဟ်သ်ဝံဟေင် တီလပိုင်မဟာကဿပ ထေက်ကိုတံတ်ခရဲ ပွဲဂတ မုက်တီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ခမီ မျှံကိုပညာရက် သမ္ဘိထေင်ကေတ်ရော? ရဝံ ဟိုမြော်တိတ် ဂလာန် ဟုံသျှိုက်မျှိုက်ဒးဂွပ်ရ။

တီလပိုင်မဟာကဿပ သွောံမိင်ကေတ် ဂလာန်ဟိုသွး ခမီဗြဲထုလ္လတိဿာဝံတဲ “ယွံအာနန္ဒ ပသ်ရော? အဲ ဒ်သွာမိုက်တိုင်ဂ်ဒဲတဲ တုအဲဒ် ဒ်သွာကောန်ခွံတိုင်ဟာ၊ ယာံဆက် ဟုံသေင်မွဲး အဲ ဒ်သွာကောန်ခွံတိုင်တဲ တုအဲဒ် ဒ်သွာမိုက်တိုင်ဟာ” ရဝံ ဟိုသွးကိုတီလပိုင် အာနန္ဒရ။ ယွံတီလပိုင်မဟာကဿပ ဩဝ်အေင်ဒင်ညိ၊ မာတုဂါမ်ဂ် ဒိုဟ်ခိုရ ရဝံ (ဂရင် ပတီရ)။ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ တုအဲ ဩဝ်လွတ်မင်ဒင်ညိကွာ၊ လွက်သင်ဒးစမ်စတ် ကုတုအဲ လောန်ညိ။

ယွံကောန်တုအာနန္ဒ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? ယွံခမီတအ် ဩဗုတ်မွဲ လုပ်စ ပဌမဇာန်တဲ သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျက်နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် လုသွးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တဲဟေင်

လှူသွေးအာနန္ဒဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကော ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကော ‘ဝိစာရ’ ပွမဇ္ဈိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိမ် မကတိဒ် ဟိုတ်နူလှူသွေးအာ နူ(နီဝရဏ)တု သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် အာနန္ဒလေဝ် ဩဗ္ဗုတ်မ္မဲ လုပ်စပဌမဇ္ဈာန်တု သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ်ဟေင် လှူသွေးအာနူကာမ ဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် လှူသွေးအာနန္ဒဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ္ဒိမ္မဟာန် ကော ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကော ‘ဝိစာရ’ ပွမဇ္ဈိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ ပွမ သျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိမ် မကတိဒ် ဟိုတ်နူလှူသွေးအာနူ(နီဝရဏ)တု သွဒတ်မာန်ရ ရံဝံ (သွတုပ်သွဟ်ကောံတိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတု) ဂပ်ဝ်ကေင်ရင်တုင်ပတိတ် တုအဲ ပွဲဂတမုက် တိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ အပွဲလဒေါင်သင်ဟာ။ ယွံတိလပိုင် ဟဂပ်ဝ်ကေင်ရင်တုင်ပတိတ်ရ။

ယွံကောန်တု ယွံခမိတအ် ဩဗ္ဗုတ်မ္မဲ လုပ်စပဌမဇ္ဈာန်တု သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် အဲကျိ နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ် လှူသွေးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် လှူသွေးအာနန္ဒဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင် တုဟေင် အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကော ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ္ဒိမ္မဟာန်ကော ‘ဝိစာရ’ ပွမ ဇ္ဈိတ်သပေါတ် မှုကို ‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒိတသိမ် မကတိဒ် ဟိုတ်နူလှူသွေးအာ နူ(နီဝရဏ)တု သွဒတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဩဗ္ဗုတ်မ္မဲ လုပ်စပဌမဇ္ဈာန်တု သွက်ဂွံသွဒတ်ဂ် နွံပိုက်ရ။ ဗုတ်ဂ်ဟေင် လှူသွေးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် လှူသွေးအာ နန္ဒဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္ဘိုင်တုဟေင် ။ ပ ။ အာစိပ်ပဌမဇ္ဈာန်တု သွဒတ်မာန်ရ ရံဝံ (သွတုပ်သွဟ် ကောံတိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတု) ဂပ်ဝ်ကေင်ရင်တုင်ပတိတ်အဲ ပွဲဂတမုက်တိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ အပွဲလဒေါင်သင် ရ ။ ပ ။ [ပွဲအနုပဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ်ဒွိတ် အဘိညာဏ်မသုန်ဂမ္ဘိုင် တုပ် သာ်ဝံ တြးတုတိညိ]။

ယွံကောန်တုအာနန္ဒ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိဓရာ? ယွံခမိတအ် အဲကျိ ဟိုတ်နူဓရ်အာ သဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇ္ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ် စိုတ်မတ်တိဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တိဗ္ဗး မဟံမဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တု သွဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် အာနန္ဒလေဝ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇ္ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တိဗ္ဗး ကောံ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တိဗ္ဗး မဟံမဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာ အာစိပ်တု သွဒတ်ရ ရံဝံ (သွတုပ်သွဟ်ကောံတိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲတု) ဂပ်ဝ်ကေင်ရင်တုင်ပတိတ် တုအဲ ပွဲဂတမုက် တိလမ္မံပိုင်ကျိတြဲ အပွဲလဒေါင်သင်ဟာ။ ယွံတိလပိုင် ဟဂပ်ဝ်ကေင်ရင်တုင်ပတိတ်ရ။

ယွံကောန်တု ယွံခမိတအ် အဲကျိ ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝ လုဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇ္ဇောပ်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တိဗ္ဗး ကောံအရဟတ္တ ဖိုလ်ပညာမတ်တိဗ္ဗး မဟံမဲကိုအာသဝ နကိုညာဏ်တေင်ကွာအာစိပ်တု သွဒတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ကဿပလေဝ် ဟိုတ်နူဓရ်အာသဝဂမ္ဘိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟေင် အလိုဇကုသွ

ကေတ်ဇနောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်မတ်တံဗူး ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာမတ်တံဗူး မဟံမဲ ကိုအာသဝ နကိုညဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ့ သွဒတ်ရ ရံဝံ (သွတုပ်သွဟ်ကောံတီလမ္ပု ပိုင်ကျိတ်တြဲတဲ့) ဂပ်ဝ်ကေတ်ရင်တုင်ပတ်တံအဲ ပွဲဂတမုက်တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြဲ အပွဲလဒေါပ် သင်ရ။ ယွံကောန်တု ယွံညးမွဲ ဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန် အဘိညဏ်တြဲပြကာဂမိုင်အဲရံ သမ္ဘိထေင် ကေတ်ရ။ ညးဂ် ဂပ်ဝ်ဂြောင်ဗွန်ကောံ စိင်မ္ပုထံပဟတ် ထံပဟတ်မွဲကွ နကိုထာင်တာရံ သမ္ဘိထေင်ကေတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ခမီပြဲထုလ္လတိဿာတုန် သွးတသိုတ်အာ နူဒေတ်မပြဲရ။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်စီဝရ

၁၅၄။ ပွဲကာလမဲ့အခိုင် တီလပိုင်မဟာကဿပ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲဗွဲဗွဲကိုပြေပ်ဂမိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ မွဲဟန်ကောံ ခမီသင်မဂိုင်ဂွင် ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်ဒေသစာရိတ် ပွဲဒက္ခိဏဂိရိရ။

ပွဲအခိုင်ဂ် ကွးပဒတ်မဲ့စွံ တီလပိုင်အာနန္ဒဂမိုင် မ္မုဗ္ဗတ်ပိဓေတ် ဗွဲမဂိုင်ဂိုင် မဒ်ခမီ သုတ်ဂ် ဖျေံကောံသိက္ခာတဲ့ ရံတိတ်ခရ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်အာနန္ဒ ဗုတ်မမိပ်လဟ် ဂေတ်ဂေင်ဒိုင်ဒေသစာရိတ် ပွဲဒက္ခိဏဂိရိတဲ့ ပြာပ်အာဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲဗွဲဗွဲကိုပြေပ်ဂမိုင် ဇရေင် ချင်ရာဇဂြိုဟ် ဇရေင်တီလပိုင်မဟာကဿပတဲ့ လောဝ်သွဝတ် တီလပိုင်မဟာကဿပတဲ့ ဂအိဒိုင် ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲရ။ ကုတီလပိုင်အာနန္ဒ မဂအိဒိုင် ပွဲဌာန်မဲ့ဒွဲရံ “ယွံကောန်တုအာနန္ဒ သွန်ဿယ်ကိုဖိုတောင်မုစိတဲ့ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြဲ ပညပ်တံတိကဘောဇိန် ဒိုင်ဂိုင်ကေတ် သိုပိဇကုမာန် ပွဲသိုဒကာဂမိုင်ရော?” ရံဝံ တီလပိုင်မဟာကဿပ သွးတ်ရ။

ယွံတီလပိုင်မဟာကဿပ သွန်ဿယ်ကိုဖိုတောင်ဂမိုင်ပိပြကာတဲ့ တီလမ္ပုပိုင် ကျိတ်တြဲ ပညပ်တံ တိကဘောဇိန် ဒိုင်ဂိုင်ကေတ်သိုပိဇကုမာန် ပွဲသိုဒကာဂမိုင်ရ။ တွဟ်န လွန်ဗပိန်ရာန်သကိုတ်ကောံ ပုဂိုလ်မဟံမဲကိုသီလဂမိုင် တွဟ်နသောံပဒတ်ဗွဲတသိုခ် ကုခမီ မသျှိုက်ဆာန်သီလဂမိုင်၊ ခမီမ္ပုပိုက်မယုတ်မာဂမိုင် နိဿယ်ဗွဲကိုဗော်သွးတဲ့ တွဟ်နပွမ ဟဂံပလိုပလတ်သင်၊ တွဟ်နပွယိုက်ဒိုက် ဒကာဂမိုင်၊ သွန်ဿယ်ကိုဖိုတောင်ဂမိုင် ပိပြကာ ဝံတဲ့ တီလမ္ပုပိုင်ကျိတ်တြဲ ပညပ်တံ တိကဘောဇိန် ဒိုင်ဂိုင်ကေတ်သိုပိဇကုမာန် ပွဲသိုဒကာ ဂမိုင်ရ ရံဝံ (ဂရင်ပတီရ)။

ယွံကောန်တုအာနန္ဒ သိုကိုဒ်သံဂ် မဟိုတ်တုအဲ သောံဂေတ်ဂေင်ဒိုင် ဒေသစာရိတ် မွဲဟန်ကောံခမီတိုဂမိုင် မဟံမဲကိုတြင်မမင်မဲ့ ပွဲကုဇ္ဈိဂမိုင် မဟံတီဗုတ်ဗွတ် ပွဲဘောဇိန် မဟံစိုန်သကိုကောံပွမငုဟ်ကတိဝံရော? အာဒိုင် သွဟ်ညင်ရပ်လိုပလတ် ဪခံဂ်ရ။ အာဒိုင်

သုတ်ညင်ရပ်လီပလတ် ဒကာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ပရိသာတ်တုအဲဂ် လိုလ်ခိုင်
ဗွဲတောင်ရ၊ ယွံကောန်တု ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် ကွေးတုအဲ မဒ်ခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင် လိုလ်အိုတ်ရောင်သွံ၊
ညးသုတ်ဝံ ဟုံတီဗုတ်ဗွတ်ရ ရဲဝံ သွေးတရ။

ယွံတီလပိုင်ကဿပ ဗွဲစုတ်မွေး ပွဲကျိပ်အဲဒိုက် သော်သကအ်ဂမ္ဘိုင် တိုန်ခိုင်အိုတ်ရ၊
စိုန်ဒ်သင်္ဂလေဝ် ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္ဘိုင် စိုက်လုဟ်လေဝ် ဟုံတိတ်ဗူးနုပ္ပမကော်ခမ္မးညးသုတ်
တီလပိုင်မဟာကဿပအိုတ်ဏီရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ။

ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်တုန် တုအဲ ဂေတ်ဂေင်ခိုင်ဒေသစာရိတ် မွဲဟာန်ကော်
ခမိတိုက်မိုင် မဟုံမွဲကိုတြင်မမင်မွဲ ပွဲကျိန္ဒဂမ္ဘိုင် မဟုံတီဗုတ်ဗွတ် ပွဲဘောဇိန် မဟုံစိုန်သကို
ကော်ပမဍုဟ်ကတိဝံရ၊ အာခိုင် သုတ်ညင်ရပ်လီပလတ် ဪခံက်ရ၊ အာခိုင် သုတ်ညင်ရပ်လီ
ပလတ် ဒကာဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံကောန်တုအာနန္ဒ ပရိသာတ်တုအဲဂ် လိုလ်ခိုင်ဗွဲတောင်ရ၊ ယွံကောန်
တုအာနန္ဒ ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂိုင် ကွေးတုအဲ မဒ်ခမိသုတ်ဂမ္ဘိုင် လိုလ်အိုတ်ရောင်သွံ၊ ညးသုတ်ဝံ
ဟုံတီဗုတ်ဗွတ်ရ ရဲဝံ သွေးတရ။

ခမိဗြဲထုလ္လနန္ဒာ သွောံမင်ကေတ် တီလမုံပိုင်မဟာကဿပ ပရာန်လဟုက် တီလ
ပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ခမိမုံကိုပညာ နပ္ပမကော်ခမ္မးညးသုတ်ရောင်ဂးတဲ မုံကိုစိုတ်မဟုံသျှိုက်မိုက်
ဒးဂွပ်ဂ်ဒ်တဲ တီလပိုင်မဟာကဿပဟ် သိုဒ်တုညးကေင်ဒ်တီမူးသာသနာ မဟိုတ်ဂပ်ပရာန်
လဟုက် တီလပိုင်အာနန္ဒ မဒ်ခမိမုံကိုပညာ နပ္ပမကော်ခမ္မးညးသုတ်ရဂ် သမ္ဘိထေင်ကေတ်
ရော? ရဲဝံ ဟိုမြော်တိတ်ဂလာန် ဟုံသျှိုက်မိုက်ဒးဂွပ်ရ။

တီလပိုင်မဟာကဿပ သွောံမင်ကေတ် ဂလာန်ဟိုသွေး ခမိဗြဲထုလ္လနန္ဒာဝံတဲ
ယွံအာနန္ဒ ခမိဗြဲထုလ္လနန္ဒာဟ် ဟုံချပ်စင်ခြင်ဗွာရဏာတဲ ဟိုသွေးဗွဲမပြဟ်ရသွံ၊ ယွံကောန်တုအဲ
ကးပါကေ့ သော်ကျိပ်သော်သိုပ်တဲ သွောံလတက်ကေတ် ယာတ်ဖျောန်သျှိုက်လွံက်ဂမ္ဘိုင်တဲ
နူအဝေါင်ခရ် သွတခိနူအခိုင်လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ခမိတဲ ပါကေ့ ကျပ်မထေက်ဒင်ပူဇ်တောင်
မဂြင်တီကေတ် (ခရ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို) အလိုဇကုမသုတ်တဲ ကေင်စောန်ထွေးရဲဝံအွာ ကိုညးမွဲ
သအာင်ရဂ် သမ္ဘိဟုံဒးရ၊ ယွံကောန်တု အခိုင်ဃောဒ်မိုဟ်ကွာတေက် ကသပ်ဝံ ကေင်ဒ်
ကုအဲရ- “ပမဒးပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝခရ်ဂ် ကုန်ဂြက်ရ၊ ဒ်ဂွံင်မိုက်(ကိလေသ) ကတိဒ်ရ၊
ဒ်ခမိဂ် တုပ်သုတ်အမဲအကးရ၊ ညးမပဒတ် ပွဲအဝေါင်ဘဝခရ်ဂ် တုဟ်နဒွေတ်တဲ ဒွေတ်မပြဲဝံ
ဗွဲသျှိုက်ပေင်စုတ် ဗွဲမသအးဇူးစုတ် ဗွဲမတုပ်ကော်ကျုသင်ပေါတ်လပ်တိုက် ဟုံလောဲသွာရ၊
အဲဂ် ကးပါကေ့သော်ကျိပ်သော်သိုပ်တဲ သွောံလတက်ကေတ် ယာတ်ဖျောန်သျှိုက်လွံက်ဂမ္ဘိုင်တဲ
နူအဝေါင်ဘဝခရ် လုပ်စိုပ်အဝေါင်ဘဝခမိဇူး ခိုဟ်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ကေင်ဒ်ရ)။ ယွံကောန်တု
အဲဂ် ပွဲအခိုင်မွဲသအာင် ယာတ်တြိဂမ္ဘိုင် ကိုကျောန်သွသကိုပ်တဲ ရန်တုကိုပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ဘိုင်မဒ်
တုအရန် ပွဲလောကတဲ ကးပါကေ့သော်ကျိပ် သော်သိုပ်တဲမွေး သွောံလတက်ကေတ်
ယာတ်ဖျောန်သျှိုက်လွံက်ဂမ္ဘိုင်တဲ နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိရ။

အဲဒါ သွေခမီရဲဝံတဲ သျှိုန်ပပိန်တရ်အခာန်မဂ္ဂင်သေ့ဝဲမွဲး သေ့ဝံညာတ်ကေတ် တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲ မသွေဒတ်ဒိုင် ပွဲဗဟုပုတ္တကစေတီ အကြာချင်ရာဇြိုဟ် ကိုချင်နာဠန္ဒာတဲ ကသပ်ဝံ နိကုအဲရ— “အဲမိက်ညာတ်ညးလေပ်ဒွေံဗတောန်ဒိမ္မး ကျက်တြဲဝံဟေင် ပွဲစွတ် သွေးညာတ်ရ၊ အဲ မိက်ညာတ်ညးမှုံကိုပွမကျင်ခိုဟ်ဆဲဒိမ္မး ကျက်တြဲဝံဟေင် ပွဲစွတ် သွေးညာတ်ရ၊ အဲ မိက်ညာတ်ညးတီ(ခရ်ဂမ္ပိုင်အိုတ်သို)အလိုဇကုဒိမ္မး နိကျက်တြဲဝံဟေင် ပွဲစွတ် သွေးညာတ်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒိရ)။ ယွံကောန်တု အဲဒါ ပွဲဠာန်ဂ်ဟေင် မာဖျေုကျိပ် ပွဲဒူးဇိုင် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲဂမ္ပိုင်တဲ “ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ နိအွာအဲဒိုက်ရ၊ အဲဒိုက်တုန် နိကွေးရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ နိအွာအဲဒိုက်ရ၊ အဲဒိုက်တုန် နိကွေးရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံကောန်တု ဂရင်ပတီရဲဝံမွဲး တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ သွေးကို အဲဂလာန်ဝံရ၊ “ယွံကဿပ ယြဲညးမွဲ ကွေးမချိုက်ပေင်တဲ ကောံစိုတ်အိုတ်သိုရဲဝံဂ် သိုဟံ တီဟေင် အဲတီရရဲဝံ သိုဟံညာတ်ဟေင် အဲညာတ်ရရဲဝံ ဟိုဒးမွဲး ကျိပ်ညးဂ်လေပ် ပိုတ်ဒတုံ ဇော်ရ၊ ယွံကဿပ အဲကျက်တုန် ဟိုတ်မတီဟေင် အဲတီရ၊ ဟိုတ်မညာတ်ဟေင် အဲညာတ်ရ” ရဲဝံ (သွေးတရ)။ ယွံကဿပ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ “ပြာကဋ်တူရူလပ် ဟီရိဩတ္တပ္ပ မကေက်သကာပွဲပုဂ္ဂိုလ်ဂမ္ပိုင် မဒ်ခမီထေရ်ဇော် ခမီသုတ် ခမီလဒေါဝ် ကြက်ဒိတ် ကုအဲရ” ရဲဝံ တုအဲ သွေးဒေတ်ရဲဝံရ။ ယွံကဿပ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ တုအဲ ကြက်ကလင်ခရ် မစပ်တဲကောံကုသိုလ်အိုတ်သိုရ၊ သွရေသေ့ရ် ခရ်အိုတ်သိုဂ်တဲ သွပုလ်စိုတ်တဲ သွရင်တုင် လပ် နစိုတ်အလုံအိုတ်သို ပွဲမဒးရးတဲ သိုမထံင်လပ်ကတောဝ်ဂ် ကြက်ကလင်ခရ်ရ ရဲဝံ တုအဲ သွေးဒေတ်ရဲဝံရ။ ယွံကဿပ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ ကာယဂတာသတိမဒ်မ္မဟာန် ကောံသုခဂ် ကြက်ဟံသွေးကောံ ကုအဲရ ရဲဝံ တုအဲ သွေးဒေတ်ရဲဝံရဂ် သွေးတရ။

ယွံကောန်တု ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဒွေံဗတောန်အဲ နကိုဒွေံဗတောန်ဝံတဲ ဒွိုက်ကတိုနုဒွဲးကွာပါစူးအာရ။ ယွံကောန်တု အဲ ဗုတ်ထပ်တဲဟေင် သိုမဒ်မ္မဟာန်ကောံကိ လေသ ပြာဘိုဂ်ပိဏ္ဍပါတ်ညးချင်ကွာန်ဂမ္ပိုင်ရ၊ ပွဲတဲမရနက်ကိုဒွဲးဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဒိပြာကဋ်ရ၊ ယွံကောန်တု ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ပါစူးနူင်တရဲတဲ ပြာပ်အာသုတ်တုံဆုမွဲရ၊ ယွံကောန်တု ပွဲအခိုင်ဂ် သကိုပ်ယာတ်တြေံ အဲလးထောံပန်ခုပ်တဲ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလ မှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဩဝဂဇော်ပွဲဒွဲးဝံညိ၊ ပွမဂဇော်သော် နိတ်တုဟ်နဒတုမြမောပ် တုဟ်နဒိတသိုခိ လုက်ကာလမဂ္ဂင်သေ့ ကုအဲဒိုက်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲရ။ ယွံကောန်တု တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂဇော်ဖျေုပွဲဒွဲးလးပညပ်လပ်တဲမွဲး ယွံကဿပ သကိုပ်ယာတ်တြေံတုအဲဝံ ချိုန်ဇောတ်ကောံသွံ ရဲဝံ သွေးကိုအဲရ။ ယွံကျက်မှုံပိုင် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဟိုတ်ကိုပွမဆာန် ချူတဲ ဩဝဒင်ဒါန်သကိုပ်ယာတ်တြေံ အဲဒိုက်ညိ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကဿပ သုာပံသုကူ မဂပ်တုတ်လပ် နတောပ်ကာန် အဲကျက်ဗိုက်လတက်လပ်တဲဂ် တုအဲ ပကင်ရင်မာန်ဟာ ရဲဝံ သွေးတရ၊ ယွံကျက်မှုံပိုင် သုာပံသုကူမဂပ်တုတ်လပ် နတောပ်ကာန် တီလမှုံပိုင်ကျက်တြဲ ဗိုက်လတက်လပ်တဲ အဲဒိုက် ကြက်ပကင်ရင်ရ ရဲဝံ ဂရင်ပတီရ၊ ယွံကောန်တု သကိုပ်

ယာတ်တြေဝံ အဲဗဂိန်ကိုဒါန် ကုတီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲတဲ အဲတုန် ပကင်ရင်သုာပံသုကူမဂ်ဝ် တုတ်လဝ် နတောင်ကာန် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗိုက်လတက်လဝ်တဲရ။

ယွံကောန်တု ညးမမိက်ဟိုသုးဗွဲဒးရး ယွဲညးမ္မဲ ကောန်ကတိန်ဒုပွဲသြိုဟ်ကျာ်တြဲတဲ ခံင်သုးတိတ်နူပါင် ကတိန်ဟိုတ်နူခရဲတဲ ခရဲမဂ်ဝ်နိမိတ်ဗဒ်လဝ် မဒ်ဒင်အဲကွဲခရဲရ၊ ဒင်ဂိုဏ် ကောတ်သုာပံသုကူမဂ်ဝ် မဂ်ဝ်တုတ်လဝ် နကိုတောင်ကာန် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗိုက်လတက် လဝ်တဲအိုတ်ရ ရဲဝံ ဟိုသုးရ။ ကောန်ကတိန်ဒုပွဲသြိုဟ်ကျာ်တြဲတဲ ခံင်သုးတိတ်နူပါင် ကတိန် ဟိုတ်နူခရဲတဲ ခရဲမဂ်ဝ်နိမိတ်ဗဒ်လဝ် မဒ်ဒင်အဲကွဲခရဲရ၊ ဂပ်ဝ်ဒင်ဂိုဏ် ကောတ် သုာပံသုကူ မဂ်ဝ် မဂ်ဝ်တုတ်လဝ် နကိုတောင်ကာန် တီလမ္ပုပိဉ်ကျာ်တြဲ ဗိုက်လတက်လဝ်တဲအိုတ်ရ ရဲဝံ ညးမမိက်ဟိုသုးဗွဲဒးရးရ် သုးဟိုသုးအဲရ။

ယွံကောန်တု ယွဲဗုတ်မ္မဲ လုပ်စပဌမဇာန်တဲသွက်ဝံသုဒတ်ဂ် အဲ နွံပိုက်ရ၊ ဗုတ်ဂ် လုသုးအာနူကာမဂုဏ်ဂမ္တိုင်တဲဟောင် လုသုးအာနူခရဲအကုသိုလ်ဂမ္တိုင်တဲဟောင် အာစိုပ် ပဌမဇာန် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဒ်မ္မဲဟာန်ကောံ ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မ္မုကို ‘ဝိတိ’ ပွမသျှိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုဒ် မကတိန် ဟိုတ်နူလုသုးအာနူ(နီဝရဏ)တဲ သုဒတ်မာန်ရ။ ယွံကောန်တု အဲ ယွဲဗုတ်မ္မဲ နွံပိုက်ရ ။ ပ ။ [ပွဲသမာပတ်ဒွိတ် မဂ်ဝ်လုပ်စ အတိုင်လောင်အဘိဉာဏ်မသုန်ဂမ္တိုင် တုပ်သ်ဝံ တြးတဲတီညိ]။

ယွံကောန်တု အဲတုန် ဟိုတ်နူခရဲအာသဝဂမ္တိုင်အိုတ်အာဂ်ရ ပွဲဘဝလုဟ်ဟောင် အလိုဏေ သွကောတ်ဇောင်မတ် အရဟတ္တဖိုလ်စိုတ်မတ်တဲဗွဲ ကောံအရဟတ္တဖိုလ်ပညာ မတ်တဲဗွဲ မဟံမဲကိုအာသဝ နကိုဉာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ သုဒတ်ရ။ ယွံကောန်တု ယွဲညးမ္မဲ ဂပ်ဝ်ဂြောပ်ဗွန် အဘိဉာဏ်တြဲပြကာဂမ္တိုင်အဲရဂ် သမ္ဘိထောင်ကောတ်ရ၊ ညးဂ် ဂပ်ဝ် ဂြောပ်ဗွန်ကောံ စိင်မ္မုထပ်ဟတ် ထပ်ဟတ်မ္မဲကု နကိုထောင်တာရဂ် သမ္ဘိထောင်ကောတ်ရ ရဲဝံ (သုးတ်ရ)။

ခမိဗြဲထုလ္လနန္ဒာတုန် သုးတသိုတ်အာ နူဒွေတ်မပြဲရ။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်ပရိမရဏ

၁၅၅။ ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလပိဉ်မဟာကဿပ ကောံတီလပိဉ်သာရိပိုတ်ဂမ္တိုင် သုဒတ်ဒိုင် ပွဲဂြိုပ်ကူသိပတနမိဂဒါဝိန် ဇေရင်ချင်ဗာရာဏသီအိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိဉ် သာရိပိုတ် ပွဲအခိုင်သဝ်တဲ ပယျာံတဲစိုဟ် ဒွိုက်ကတိန်နုဒုဒဲမသတင်ဒိုင်ညးမ္မဲဝတ် ပြာပ်အာ ဇေရင် တီလပိဉ်မဟာကဿပတဲ ဟိုဂလန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကောံတီလပိဉ် မဟာကဿပမ္မဲစုံရ၊ ဟိုပတဲကောံ ဂလန်မိပ်စိုတ်အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲမွဲး ဂဇာံ

ကေတ်ပွဲမွဲဒွဲတဲ ဟိုသွေးကို တီလပိုင်မဟာကဿပ ဂလာန်ဝံရ— “ယွဲကောန်တုကဿပ သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ်ဟာ ရဝံ သွန်တီလပိုင်မဟာကဿပရ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံရ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ဟံကတိုဒ်ဟာ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ဟံကတိုဒ်ရ ရဝံ လေဝ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံရ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ်လေဝ် ကတိုဒ် ဟံကတိုဒ်လေဝ် ဟံကတိုဒ်ဟာ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ် လေဝ် ကတိုဒ်ရ ဟံကတိုဒ်လေဝ် ဟံကတိုဒ်ရ ရဝံလေဝ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံရ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ်လေဝ်ဟံသေင် ဟံကတိုဒ်လေဝ် ဟံသေင်ဟာ။ ယွဲကောန်တု သတ်ဂ် ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိုဒ်လေဝ်ဟံသေင် ဟံကတိုဒ်လေဝ် ဟံသေင်ရ ရဝံလေဝ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံရ။ ယွဲကောန်တု မုဟိုတ်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံ ဟိုတ်ဂ်ရော? ရဝံသွန်ရ။ ယွဲကောန်တု ဂလာန်ဂ် ဟံစပ်ကိုဒတဲဖိုရ၊ ဒွေတ်မဒ် ပွဲသွက် ဂတမင်လေဝ် ဟံသေင်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နပွမအိုတ်ဇရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နပွမစ်စူးနုထွေန်စပ်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နရာဂပျိုတ်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နလလမ်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နတီ နညဏ်တေင်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နထပက်ခွင်တီကေတ်ရ၊ ဟံဒ် တွဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဟံတံ ဂလာန်ဂ်ရ။

ယွဲကောန်တု ဟံတံသတ်ဂ်မွဲး တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တွတ်မုရမ္မဲရော? ယွဲကောန်တု ဣဝံတုန် ဒဒိမ်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံရ၊ ဣဝံတုန် ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုဒ်ရ ရဝံ တီလ မုံပိုင်ကျက်တြဲ တံရ၊ ဣဝံတုန် အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံရ၊ ဣဝံတုန် ဒွေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာဒဒိမ်ပျိုတ်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ တံရဂ် သွေးတရ။ ယွဲကောန်တု မုဟိုတ်တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂပ်ဝံတွတ်ဂလာန်ဝံရော? ရဝံသွန်ရ။ ယွဲကောန် တု ဓရဝံတုန် စပ်ကိုဒတဲဖိုရ၊ ဓရဝံတုန် ဒွေတ်မဒ်ပွဲသွက်ဂတမင်လေဝ် ဒ်ရ၊ ဓရဝံ ဒ်တ တွဟ်နပွမအိုတ်ဇရ တွဟ်နပွမစ်စူးနုထွေန်စပ် တွဟ်နရာဂပျိုတ် တွဟ်နလလမ် တွဟ်န တီနညဏ်တေင် တွဟ်နထပက်ခွင်တီကေတ် တွဟ်နဖိုနိဗ္ဗာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂ်ရ တီလမုံပိုင် ကျက်တြဲ ဂပ်ဝံတွတ်ဓရဂ်ရ ရဝံ (ဟိုသွေးရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

၁၃။ သုတ်သဒ္ဓမ္မပွတိရူပက

၁၅၆။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရသင်ဝံရ— ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒ တံတန်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇရေင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်မဟာကဿပ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင် ကျက်တြဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွဲကျက်

မျှပိုင် ပွဲကိုပ်ကွာတေံ သိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင် အောန်လောန်ဟေင် နှိအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်မဂ္ဘိုင် တန်တံ ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေတုန် ညးဍေရော? ယွံကျာ်မျှပိုင် ပွဲအခိုင် လှဟ် သိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင် ဂျိုင်လောန်ဟေင် နှိအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင်အောန်လောန်ဟေင် တန်တံ ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်အထံက်အပင်ဍေတုန် ညးဍေရော? ရဲပွဲ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံကဿပ အရာဂှ် နှိသင်္ဂရဲပွဲရ၊ သတ်ဂမ္ဘိုင် ဟုတ်ယုတ်စှ်အိုတ်မွဲ ခရ်သပျုရိုဟ်ကွေံဗွန်မွဲ သိက္ခာပိဒ်ဂမ္ဘိုင် ဂျိုင်လောန်ဟေင် နှိအိုတ်ရ၊ ခမိဂမ္ဘိုင် မဒ်အောန်လောန်ဟေင်လေဝ် တန်တံ ပွဲအရဟတ္တဖိုလ်အိုတ်ရ။ ယွံကဿပ ဩလုက်ကာလဗ္ဗတ်မွဲ ခရ်ပတုပ်ပတောံ ဟံကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကဏီရ၊ လုက်ကာလဗ္ဗတ်ဂှ် ခရ်သပျုရိုဟ် ဟံကွေံဗွန်ဏီရ၊ ယွံကဿပ ဩပွဲအခိုင် မွဲတုန် ခရ်ပတုပ်ပတောံခရ်သပျုရိုဟ် ကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ခရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်ရ။

ယွံကဿပ ဥပမာတုန် ဩလုက်ကာလဗ္ဗတ်မွဲ ထပ်ပတုပ်ပတောံ ဟံကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကဏီရ၊ လုက်ကာလဗ္ဗတ်ဂှ် ထပ်ဇေတ် ဟံကွေံဗွန်ဏီရ၊ ဩအခိုင်မွဲ ထပ်ပတုပ် ပတောံ ကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ထပ်ဇေတ် ကွေံဗွန်ရ။ ယွံကဿပ တုပ်သုဟ် သင်္ဂဟေင် ဩလုက်ကာလဗ္ဗတ်မွဲ ခရ်ပတုပ်ပတောံ ဟံကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကဏီရ၊ လုက်ကာလဗ္ဗတ်ဂှ် ခရ်သပျုရိုဟ် ဟံကွေံဗွန်ဏီရ၊ ယွံကဿပ ဩပွဲအခိုင်မွဲတုန် ခရ်ပတုပ် ပတောံခရ်သပျုရိုဟ် ကတိုန်ကွါင် ပွဲလောကရ၊ ပွဲအခိုင်ဂှ် ခရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်ရ။

ယွံကဿပ ပထဝီဓာတ်ဂှ် ကိုဓရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်အာဟံမာန်ရ၊ အာပေါဓာတ်ဂှ် ကိုဓရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်အာဟံမာန်ရ၊ တေဇောဓာတ်ဂှ် ကိုဓရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်အာဟံ မာန်ရ၊ ဝါယောဓာတ်ဂှ် ကိုဓရ်သပျုရိုဟ် ကွေံဗွန်အာဟံမာန်ရ၊ ဗွဲစွတ်တုန် ဩတြုံဂမ္ဘိုင် ကိုဓရ်သပျုရိုဟ်ကွေံဗွန်အိုတ်ရ၊ တြုံဂမ္ဘိုင်မဒ်လုသုးနုမဂ်ဖိုလ်ဂှ် ကတိုန်ကွါင် ပွဲသာသနာဂွံ ဟေင်အိုတ်ရ၊ ဂှ်ဂှ် နပ္ပမဂိုင်ကေတ်သဇိုင်ဝန်ဟေင် သုဟ်ညိုင်ရသုးတို့ဗျိုက်ကို ယွံကဿပ တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟေင် ခရ်သပျုရိုဟ် ဟံကွေံဗွန်ရ။

ယွံကဿပ ခရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ မလေပ်ကိုတို့စှ်သုဝံ နှိတ် တုဟ်နခရ်သပျုရိုဟ် ဟေမ်အာ(ဟံတုးဇး) တုဟ်နကွေံဗွန်အာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂှ်ရောမွဲတုန် ယွံကဿပ ပွဲသာသနာဂွံ ခမိတြုံ၊ ခမိဗြဲ၊ ဥပးတြုံ၊ ဥပးဗြဲဂမ္ဘိုင် ဟံရှေ်သေ့ရ် ဟံဇေတ်သင် အောင်မာ ပွဲကျာ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဟံရှေ်သေ့ရ် ဟံဇေတ်သင်အောင်မာ ပွဲခရ်ဂမ္ဘိုင် ဂှ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဟံရှေ်သေ့ရ် ဟံဇေတ်သင်အောင်မာ ပွဲသင်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဟံရှေ်သေ့ရ် ဟံဇေတ်သင်အောင်မာ ပွဲဒေတ်သိက္ခာဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ဟံရှေ်သေ့ ရ် ဟံဇေတ်သင်အောင်မာ ပွဲသမာဓိဂမ္ဘိုင်ဂှ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံကဿပ ခရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန် ပြကာ မလေပ်ကိုတို့စှ်သုဝံ နှိတ် တုဟ်နခရ်သပျုရိုဟ် ဟေမ်အာ(ဟံတုးဇး) တုဟ်န ကွေံဗွန်အာအိုတ်ရ။

ယွံကဿပ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာဝံ နှိတ် တူဟ်နဓရ်သပ္ပုရိဟ်တန်တံ တူဟ်နဟံ
 ဟေမ်အာ(ဂွံတုးဇး) တူဟ်နကေုာ်ဗွန်အာအိုတ်ရ၊ ညးမွဲမသုန်ပြကာအိုတ်ဂံၤရောမွဲတုန်
 ယွံကဿပ ပွဲသာသနာဝံ ခမီတြံ၊ ခမီဗြ ဥပတြံ၊ ဥပဗြဂမ္ဘိုင် ရှေ့သော်ရ် အေံသဝ်အေံသံမာ
 ပွဲကျက်ဂမ္ဘိုင်ဂံၤတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ရှေ့သော်ရ် အေံသဝ်အေံသံမာ ပွဲဓရ်ဂမ္ဘိုင်ဂံၤတဲ ပဒတ်
 အိုတ်ရ၊ ရှေ့သော်ရ် အေံသဝ်အေံသံမာ ပွဲသင်ဂမ္ဘိုင်ဂံၤတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ရှေ့သော်ရ်
 အေံသဝ်အေံသံမာ ပွဲဒေုတ်သိက္ခာဂမ္ဘိုင်ဂံၤတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ရှေ့သော်ရ် အေံသဝ်
 အေံသံမာ ပွဲသမာဓိဂမ္ဘိုင်ဂံၤတဲ ပဒတ်အိုတ်ရ။ ယွံကဿပ ဓရ်ဂမ္ဘိုင်မသုန်ပြကာ နှိတ်
 တူဟ်နဓရ်သပ္ပုရိဟ်တန်တံ တူဟ်နဟံဟေမ်အာ(ဂွံတုးဇး) တူဟ်နဟံကေုာ်ဗွန်အာအိုတ်ရ
 ရံဝံ (တံတဲရ)။

သုတ်တေရသမ။

ကဿပသံယုတ် တဲရောင်။

၆။ လာဘာသက္ကာရသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်ဒါရုဏ

၁၅၇။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လပ် ရဲသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံင် ဝဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါတိုက် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္မိုင် ရဲဝံမွဲ “ယွံခမိတအ်” ရ၊ “ယွံကျက်မ္မုပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္မိုင် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ်ဂ် ကြိုင်မ္မိုဟ်ရ၊ ကေက်သကာရ၊ သကာတ် မြဟ်ရ၊ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဂွံအရဟတ္တဖိုလ် မဟွဲပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန် အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေတ်ရဲဝံရ “ကြက်သွးကွဲ လာဘ် ပူဇ သက္ကာဒယုတ် မကတိုန်ကျင်အိုတ်ရ၊ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ် မကတိုန်ကျင်လေပ် သီဂိုင် တံင်ဂြဲကေတ် ကုသိုလ်စိုတ်ပိုဉ်းဂမ္မိုင်တု ကြက်တန်တံင်ဟံမာန်ရဂ် ရဲဝံဟေင် မူးတအ်ညး ဂမ္မိုင် သွးဒေတ်ရ” ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဗဠိသ

၁၅၈။ သွဒတ်တန်တံင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ်ဂ် ကြိုင်မ္မိုဟ်ရ၊ ကေက်သကာရ၊ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဂွံအရ ဟတ္တဖိုလ် မဟွဲပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် သွာတမ္မာဂ် ဗိုတ်ကုဟ်ဖျေံသွာန်မစုတ်လပ် ပရန် ပွဲလွဲအင်လှာဒမျိုဟ်ရ၊ က မညာတ်ပရန်ဂ် ဂိုတ်ဖျေံ သွာန်ရ။ ယွံခမိတအ် က မငိုတ်ဒးသွာန် သွာတမ္မာဂ် အာစိုပ်ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမလိုလ်ရ၊ အာစိုပ်ဒ် သွအတိုင်ပိုက်သွာတမ္မာမာန်ရ။

ယွံခမိတအ် ယျမတံဂး “သွာတမ္မာ” ဂ် ယျကိလေသမာရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ယျမတံဂး “သွာန်” ဂ် ယျလာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ခမိညးသာယျေန် ညးနွံပိုက်ကို လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ် ကတိုန်ကျင်လိမ္မဟံဟို ဂိုတ်ဒးသွာန်ကိလေသမာရ်ဂ်ဒ်တု ကော် ခဲဂး ရဲဝံမွဲ ခမိ ညးအာစိုပ်ပွမဒ်ဒ်ဒ် ပွမလိုလ် ညးအာစိုပ်ဒ် သွအတိုင်ပိုက်ကိလေသ မာရ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယုတ်ဂ် ကြိုင်မ္မိုဟ်ရ၊ ကေက်သကာရ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဂွံအရဟတ္တဖိုလ် မဟွဲပတောံစတ် ဒ်အရာ

မာတ်က

ယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွေးဒွေတ်ရဲပွဲရ “ကြက်သွေးကွဲ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တုံ မကတိုန်ကျင်အိုတ်ရ၊ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တုံ မကတိုန်ကျင်လေဝ် သီဂိုင်တံင်ဂြဲကေတ် ကုသိုလ်စိုတ်ပိုဉ်းဂမၠိုင်တဲ ကြက်တန်တ် ဟုံမာန်ရဲရ် ရဲပွဲဟေင် မူးတအ် ညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ” ရဲပွဲ (တုံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ကုမ္မ

၁၅၉။ သွေတ်တန်တ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တုံဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေဝ်သွက်ကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ကေင်ဒ်ကျင် ပွဲကိုပ်ကွာ တေတ်တုန် ပွဲလွအင်လှာမ္ပဲရ် အရုတ်ဂကူဇော်မ္ပဲ မွဲအလေံပဒတ်ဒိုင် ဗွဲမလအ်လကာဖာရ၊ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် အရုတ်မ္ပဲမရ် “အမံအရုတ် တုအဲ လွအာဌာန်ဂ်ညိ” ရဲပွဲ ဟိုကို အရုတ်မ္ပဲမရ်ရ၊ ယွံခမီတအ် အရုတ်ဂ် အာတ်ဌာန်ဂ်ဟေင်ရ၊ အရုတ်မအာဂ် လု လှောင်ထွက် နကိုမိုင်မဒက်လဝ် ဇုက်ဇိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် အရုတ်ဂ် ပြာပ်ကျင်ဇေရေင် အရုတ် မဒေဝံပတောန်ဂ်ရ၊ အရုတ်မဒေဝံပတောန်ဂ် သွေဝံညာတ်ကေတ် အရုတ်မဒးဒင်ထပက် လဝ်မိုင်ဂ် ကျင်ဒိုင် နူဇေမ္ပဲဟေင်တဲ အမံအရုတ် ပသ်ရော? တုအဲ အာတ်ဌာန်ဂ်တဲရဟာ ရဲပွဲ သွေးရ၊ အမံအရုတ် အဲအာဒးဌာန်ဂ်ရ၊ အမံအရုတ် တုအဲ ဟုံဒးဒင်ထပက် ဟုံဒးဒင် ဂစိုတ်ဟာ၊ အမံအရုတ် ဟုံဒးဒင်ထွက် ဟုံဒးဒင်ဂစိုတ်ရ၊ စိုန်ဂ်လေဝ် ဇုက်သုတ်မပါဗက်ကျင် နူလက်ကရ် နူလက်ကရ်အဲဝံ နွံဒိုင်ရ ရဲပွဲ သွေးရ၊ အမံအရုတ် ဗွဲစုတ် ထပက်ဒးလဝ် တုအဲ နကိုမိုင်ရ၊ ဗွဲစုတ် ဒးဒင်ဂစိုတ်ရ၊ အမံအရုတ် နကိုဇုက်သုတ်ဝံ အပါတုအဲဂမၠိုင်ကို အပါဇော်ဂမၠိုင်ကို အာစိုပ်ပွမဒ်ဒိုင် ပွမလီလ်အိုတ်ရ၊ အမံအရုတ် လုဟ်ဟေင် တုအဲ ဩဝ်အာညိ၊ ပွဲအခိုင်လုဟ် တုအဲဂ် သကအ်ပွဲအဖက်အဖက်ပိုဉ်းဂမၠိုင် ဟုံသေင်ရ ရဲပွဲ သွေးရ။

ယွံခမီတအ် ယျမတုံဂး “လု” ဂ် ယျကိလေသမာရ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ယျမတုံဂး “မိုင်မဒက်လဝ်ဇုက်ဇိုင်” ဂ် ယျလာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တုံရ။ ယွံခမီတအ် ယျမတုံဂး “ဇုက်” ဂ် ယျ ‘နန္ဒီရာဂ’ ပွမသျှိပ်စေံစပ်ရ။ ယွံခမီတအ် ခမီညးသာယျေန် ညးနွံပိုက်ကိုလာဘ် ပူဇ သက္ကာဒယှ်တုံ ကတိုန်ကျင်လိမ္ပဲဟုံဟို ဂင်စင်ဒိုင် နကိုမိုင်မဒက်လဝ်ဇုက်ဇိုင်ဂ်ဒ်တဲ ကော် ခဂး ရဲပွဲမွဲ ခမီ ညးအာစိုပ်ပွမဒ်ဒိုင် ပွမလီလ် ညးအာစိုပ်ဒ် သွအတိုင်ပိုက်ကိလေသ မာရ်မာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲပွဲဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တုံဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဲပွဲဟေင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရဲပွဲ (တုံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဒီဃလောမိက

၁၆၀။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယံတံဂ် ကြံင်မျိုဟ်ရ။ ။ ပ ။ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဂံရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် သိုမုံကို တသော်မဂ္ဂိင်ဂ် လုပ်အာရာပ်ခြံဇရ။ သိုဂ် ဗာန်စပ်ခွင်ပဲ့ဌာန်ဂ်ရ။ စောဲကောတ်ပဲ့ဌာန်ဌာန် ဂ်ရ။ ဗန်ဒက်ခွင်ပဲ့ဌာန်ဂ်ရ။ အာစိုပ်ပွမဒ်ဒိခိမ် ပွမလိုလ် ပဲ့ဌာန်ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ် သာ်ဝံဟောင် ပဲ့သာသနာဝံ ခမီလိုဂ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယံတံ မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မုံကိုစိုတ် မဂပ်ပ်သီဂိုင်တံင်ဂြဲကောတ်ဂ်ဒ်တဲ ပဲ့အခိုင်နူဂယး သော့ရင်လတက်သုာဗွဲမဒးရးတဲ ဂိုင်ကောတ် ဗဗေင်သုာတဲမွဲး တုဟ်နဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် လုပ်အာက္ကာန်ကိုဒ် နိဂိုကိုဒ်ရ။ ခမီဂ် ဗာန်စပ်ခွင် ပဲ့ဌာန်ဂ်ရ။ စောဲကောတ် ပဲ့ဌာန်ဌာန်ဂ်ရ။ ဗန်ဒက်ခွင် ပဲ့ဌာန်ဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဲဝံဟောင် လာဘ်ပူဇ်သက္ကာဒယံတံဂ် ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွေးဒေတ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်မိဇ္ဇ က

၁၆၁။ သုဒတတန်ခွင် ပဲ့ချင်သာရပြီ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယံတံဂ် ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဂံရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် စုတျူ မစ တရဲဇော်(အိက်)ဂ် ပေင်ကုတ်ခွင် နကိုတရဲဇော်အိက်ရ။ နူဂတ စုတျူဂ်လပ် အိက်ဂအံဇော်နွံရ။ စုတျူ မစတရဲဇော်(အိက်)ဂ် နကိုတရဲဇော်အိက်ဂ် “အဲ စတရဲဇော်(အိက်)ရ။ ပေင်ကုတ်ခွင် နကိုတရဲဇော်အိက်ရ။ နူဂတအဲဂ်လေပ် အိက်ဂအံဇော်နွံရ” ရဲဝံ သွပပျုတ်ဗွေက်ထေင်သောဲ စုအိက်သအာင်ဂမ္တိုင်ရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သာ်ဝံဟောင် ပဲ့သာသနာဝံ ခမီလိုဂ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယံတံ မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မုံကိုစိုတ်မဂပ်ပ်သီဂိုင်တံင်ဂြဲကောတ်ဂ်ဒ်တဲ ပဲ့အခိုင်နူဂယး သော့ရင်လတက်သုာဗွဲမဒးရးတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး တုဟ်နဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် လုပ်အာ က္ကာန်ကိုဒ် နိဂိုကိုဒ်ရ။ ခမီဂ် အတိုင်နွံပိုက်ကိုပိုင် ပဲ့က္ကာန်ဂ်တဲလေပ် ဒ်ရ။ တုဟ်နသွက်ဂွံစ တဲယး ပိဏ္ဏပါတ်မဂပ်ပ်နိမန်လေပ် နွံရ။ ပိဏ္ဏပါတ်ပေင်ခွင်ဗဗေင်လေပ် နွံကုခမီဂ်ရ။ ခမီဂ် အာ အာရှာမ်ဘာတဲ ကြိုဒ်ခွင် ပဲ့လဒေါပ် ဂကောံခမီရ။ အတိုင်နွံပိုက် အဲကိုပိုင်တဲလေပ် ဒ်ရ။ တုဟ်နသွက်ဂွံစတဲယး ပိဏ္ဏပါတ်မဂပ်ပ်နိမန်လေပ် နွံဏီရ။ ပိဏ္ဏပါတ်ပေင်ခွင်ဗဗေင်လေပ် နွံရ။ သုာပိဏ္ဏပါတ်ဘာသုာသတိက်သုာခွင် ဂဉ္ဇေမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲလမျို မစေံစးကိုယဲ ဂမ္တိုင်လေပ် ကလိဂံရ။ ခမီသအာင်ဂမ္တိုင်ဝံတုန် မုံကိုပိုင်ကုသိုလ်အောန်အိုတ်ရ။ မုံကိုကြိုဒ် အောန်အိုတ်ရ။ ဟံကလိဂံ သုာပိဏ္ဏပါတ်ဘာသုာသတိက်သုာခွင် ဂဉ္ဇေမဒ်ကြိယာဗာပုင်ပွဲ လမျို မစေံစးကိုယဲဂမ္တိုင်အိုတ်ရ ရဲဝံ ကြိုဒ်ခွင်ရ။ ခမီဂ် ဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် နကိုလာဘ် ပူဇ်သက္ကာ ဒယံတံ မုံကိုစိုတ်မဂပ်ပ်သီဂိုင်တံင်ဂြဲကောတ်ဂ်ဒ်တဲ သွပပျုတ်ဗွေက်ထေင်သောဲ ခမီမုံကို

သီလသအာင်ဂမ္ဘိုင်ရ၊ ယွံခမီတအ် ပွမစုတ်သတ္တိသတ်ၣ် နိတ်တုတ်နဟံမွဲကိုဒတဲမြမောဝ် တုတ်နဒ်ဒိဒိန် ကုတြုံမဒ်လှုသွးနမဂ်ဖိုလ်ၣ် လုက်ဗတမ်တဲမဂ္ဃိုင်သေ့ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံ ဟောင် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အသနိ

၁၆၂။ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် မုရ်ပုဂ္ဂိုလ်မွဲ စက်ဂီတးပန် ပတုစုတ်မာန်ရော? လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ဒတုစိုပ် ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ မဟံအာစိုပ် အရဟတ္တဖိုလ်ဏီမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ယုမတံၣ်ဂး “စက်ဂီတး” ၣ် ယုလာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဒိဒ္ဓ

၁၆၃။ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် မုရ်ပုဂ္ဂိုလ်မွဲ ဂင်စင်လုပ် နကိုလ်ဖျိုင်ဂီ မဂပ်ဝ်လံက်လေတ်လပ် နကိုဂီမာန်ရော? လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ဒတုစိုပ် ပုဂ္ဂိုလ်သေက္ခ မဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီမာန်ရ။

ယွံခမီတအ် ယုမတံၣ်ဂး “လ်” ၣ် ယုလာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သီဂီလ

၁၆၄။ သွဒတ်တန်တံၣ်ဒိုင် ပွဲချင်သာရၣ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတံၣ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင်

မာတ်က

ပျံ့အခိုင်ဖလှောင်ဂယားဗတမ် ကောင်မိင်ဒိုင်ဗရရမျာင်ကျိုက်ကိုင်ဗျူ ကရေတ်ကသပ်အိုတ်ဟာ။ ယုံကျာ်မ့ပိုင် ကောင်မိင်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ကျိုက်ကိုင်ဗျူဂ် ဂပ်ဝဲတုတ်ဒွဲဒး နုကိုယဲကသံက်သွာ မျှံယျဉ္ဇက္ကဏ္ဍကက်ဒ်တု အာစိုပ်ကတိုင်လေဝ် ဟုံမိပ်လဟိုင်ရ၊ အာစိုပ်သွပ်တုံဆုလေဝ် ဟုံမိပ် လဟိုင်ရ၊ အာစိုပ်အမဲ့အကးလေဝ် ဟုံမိပ်လဟိုင်ရ၊ ပွဲဌာန်ဇာပ်အာ ဇာပ်ဒတူ ဇာပ်ဂဇအ် ဇာပ်တိက်ဂ် သွးအာစိုပ် ပွမဒ်ဒိုင် ပွမလီလ်ရ။ ယုံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ပွဲသာ သနာဝံ ခမီလှိုဂ် မဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက် နုကိုလာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တု မျှံကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်သီဂိုင်တံင်တြ ကေတ်ဂ်ဒ်တု အာစိုပ်ဌာန်လှုသှိုတ်ဇလေဝ် ဟုံမိပ်လဟိုင်ရ၊ အာစိုပ်သွပ်တုံဆုလေဝ် ဟုံမိပ် လဟိုင်ရ၊ အာစိုပ်အမဲ့အကးလေဝ် ဟုံမိပ်လဟိုင်ရ၊ ပွဲဌာန်ဇာပ်အာ ဇာပ်ဒတူ ဇာပ်ဂဇအ် ဇာပ်တိက်ဂ် သွးအာစိုပ်ပွမလီလ် မသက္ကုဇိုရ။ ယုံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တုဂ် ကြိုင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်အဌမ။

၉။ သုတ်ဝေရမ္ဘ

၁၆၅။ သုဒတတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တံဂ်
 ကြိုင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေဝ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲလတူအကးတေံ
 ကျာမုံယျဝေရမ္မဂမ္တိုင် ပိုက်လွိုင်အိုတ်ရ။ ဂစေမ်မပပ်အာတ်ဌာန်ဂ် ကျာဝေရမ္မဂမ္တိုင် ပန်ဖျေံ
 အိုတ်ရ။ ဇိုင်ဂစေမ်ဂမ္တိုင် ကျာဝေရမ္မဂမ္တိုင် မဂပ်ပန်ဖျေံဂ် အာစိုပ်မွဲသအာင်အိုတ်ရ။ သွင်ဂမ္တိုင်
 အာစိုပ်မွဲသအာင်အိုတ်ရ။ ကျိပ် အာစိုပ်မွဲသအာင်ရ။ ဇကု အာစိုပ်မွဲသအာင်ရ။ (သုဟ်ညိုင်ရ
 ကျာဝေရမ္မပန်ဖျေံတဲ ဂစေမ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဇိုင်အာတုဟ် သွင်အာတုဟ် ကျိပ်အာတုဟ် ဇကု
 အာတုဟ်ကီ) ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟေင် ပွဲသာသနာဝံ ခမီလှိုင် လာဘ်ပူဇ်သက္ကာ
 ဒယှ်တံ မဂပ်ပျီုပျိုက် မုံကုစိုတ်မဂပ်သီဂိုင် တံင်တြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပွဲအခိုင်နူဂယး သော့ရင်
 လတက်သုာ ဗွဲဒးရးတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗပေင်သုာတဲမွဲး တုဟ်နဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် လုပ်အာကွာန်
 ကိုန် နိုဂိုကိုန် နကိုဇကုပါင်စိုတ် မဟဂပ်မင်မွဲလပ်ဟေင် နကိုသတိဟံ့ပြာကဋ် နကိုဣန္ဒြ
 ဂမ္တိုင် မဟဂပ်သုလလမ်မင်မွဲရ။ ခမီဂ် ညာတ်ဒးမာတုဂါမ် မဗိုက်လတက်လပ် ကွာကွက်
 ဟံ့ကွက် (ကွာမံက်ဟံ့မံက်) ပွဲကွာန်ဂ်တဲ ‘ရာဂ’ ပွမစေ့စပ် ဂပ်ပျီုပျိုက်ပလီုပလှ် စိုတ်ခမီ
 ဂ်ရ။ နကိုစိုတ်ရာဂ မဂပ်ပျီုပျိုက်ပလီုပလှ်ဂ် ခမီဂ် ဖျေံထောံသိက္ခာတဲ ရာံတိတ်ခရ်ရ။
 ညိုင်ရဂစေံ ကျာဝေရမ္မဂမ္တိုင် မဂပ်ပန်ဖျေံကို ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ရင်တျိုင်ကေတ်ဏာ
 သုာခမီဂ်အိုတ်ရ။ ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ရင်တျိုင်ကေတ်ဏာဗပေင်အိုတ်ရ။ ညးသအာင်ဂမ္တိုင်
 ရင်တျိုင်ကေတ်ဏာ သုာနီသီဒိုန်အိုတ်ရ။ ညးသအာင်ဂမ္တိုင် ရင်တျိုင်ကေတ်ဏာ ဒကိုဟ်တိုင်
 အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟေင် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တံဂ် ကြိုင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟေင်
 မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွဲဒေတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတိနဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်သဂါထက

၁၆၆။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍ရ။ ယံခမီတအံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ
 ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယံခမီတအံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ
 မဂပ်ပ်မျိုဟ်ရ မျိုဟ်စိုတ်မဂပ်ပ်သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပူဂိုလ်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြ
 နူချိုတ်တဲဂ် ကတိဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံခိုဟ်ဆဲး ဒ်ဒွဲဒတုံစေ့လို
 လ်ဂ် အဲဝံညာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပွမဟံကလိဝံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ မဂပ်ပ်မျိုဟ်ရ
 မျိုဟ်စိုတ်မဂပ်ပ်သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပူဂိုလ်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲ
 ကတိဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာဂတိဟံခိုဟ်ဆဲး ဒ်ဒွဲဒတုံစေ့လိုလ်ဂ် အဲဝံ
 ညာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ပွမကလိဝံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ ပွမဟံကလိဝံ လာဘ်ပူဇ
 သက္ကာဒယံတံ သိုဓါပြကာဂ် မဂပ်ပ်မျိုဟ်ရ မျိုဟ်စိုတ်မဂပ်ပ်သီဂိုင် တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ
 ပူဂိုလ်လှို ခန္ဓဇကုလိုလ်တဲ ပွဲကြနူချိုတ်တဲ ကတိဒ်ပွဲနရက် မစာ်စူးနူတသိုမ် မဒ်လအာ
 ဂတိဟံခိုဟ်ဆဲး ဒ်ဒွဲဒတုံစေ့လိုလ်ဂ် အဲဝံညာတ်ရ။ ယံခမီတအံ ရဲဝံဟေင် လာဘ်ပူဇ
 သက္ကာဒယံတံ ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟေင် မူးတအံညးဂမၠိုင် သွးဒေတ်ရ။ တီလမူပိုင်
 ကျ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံရ ကျ်တြဲ မလေပ်သွးတဂလာန်ခိုဟ်ဆဲး သွးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ
 ပွဲကြနူ တွံတိုန်ဂါထာဝံရ-

“သမာဓိ ဩဒဒက်တပူဂိုလ်တုအရန် မထေက်ကိုရဲသေ့ရ် မျှအလေံပဒတ်
 ဟံဟိုတ်မာဲမွဲ ဟိုတ်ပွမကလိဝံ ပူဇသက္ကာကို ဟိုတ်ပွမဟံကလိဝံ ပူဇသက္ကာကို
 ဟိုတ်နူဟိုတ်သိုဓါပြကာကို ဟံချီတေတ်ရ။

ပူဂိုလ် မလေပ်စံင်ပွင်ကွေံပွသရာ်ပါပ် မျှအလေံသွဒိုင် လှိုန်ကာလဟံသုတ်
 မလေပ်မုာ်သေ့ဝံမွဲမဒးရး နကို(အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်မဗိပ်ဂ်ပ် မမိပ်လဟိုင် ပွဲနိဗ္ဗာန်
 ဒ်အရာယောပန်အိုတ်ဂမၠိုင်ဂ် ကော်ခဲး ညးသပျုရိုဟ်အိုတ်ရ” ရဲဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။
 ဝဂ်ပဌမတွဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်သုဝဏ္ဏပါတီ

၁၆၇။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍ရ။ ယံခမီတအံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ
 ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ လေပ်သွက်အန္တရာယ် ပွမကလိဝံရ။ ယံခမီတအံ ပွဲသာသနာဝံ အဲကျ်
 ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်လှို နကိုစိုတ်ဇကု ရဲဝံမွဲ “တုနာဲဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးခရော်ထပ်
 မစုတ်ဗပေင်လပ် နကိုခွက်ဩန်ဂမၠိုင်လေပ် ဟံဟိုတ်လာန်မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ်ရ”တဲ
 တီရ။ ညးဂ် ပွဲကာလမွဲသအာင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ မဂပ်ပ်မျိုဟ်ရ မျိုဟ်စိုတ်မဂပ်ပ်သီ

ဂိုင်တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ဟိုသုးဒိုင်ဂလာန်မဆောတ်ယောင် သိုမတီတ်ဂ် ဝံညာတ်ကေတ်ရ။
ယံခမီတအ် ရဝံဟောင် လာတ် ပူဇသက္ကာဒယံတ်ဂ် ကြိုင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် မူးတအ်
ညးဂမၠိုင် သွးဒေတ်ရ ရဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ရူပိယပါတိ

၁၆၈။ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံခမီတအ် လာတ် ပူဇသက္ကာဒယံတ်ဂ်
ကြိုင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲကျာ် ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်လှို နကို
စိုတ်ဇကု ရဝံမူး “တုနာဲဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးခရော်ဩန် မစုတ်ဗပေင်လဝ် နကိုခိုက်
ထဝ်ဂမၠိုင်လေဝ် ဟံဟိုဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတီတ်ရ” တဲ တီရ၊ ညးဂ် ပွဲကာလ
မွဲသအာင် လာတ်ပူဇသက္ကာဒယံတ် မဂပ်ပျိုမျိုက် မွဲကိုစိုတ်မဂပ်ပျိုဂိုင်တံင်ဂြကေတ်ဂ်
ဒ်တဲ ဟိုသုးဒိုင်ဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတီတ်ဂ် ဝံညာတ်ကေတ်ရ။ ယံခမီတအ်
ရဝံဟောင် လာတ် ပူဇသက္ကာဒယံတ်ဂ် ကြိုင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင်
သွးဒေတ်ရ ရဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဒွာသုတ်မဃံ သုတ်သုဝဏ္ဏနိက္ခ

၁၆၉။ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲကျာ်
ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်လှို နကိုစိုတ်ဇကု ရဝံမူး “တုနာဲဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးထဝ်မွဲ
နိက္ခလေဝ် ။ ပ ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးထဝ်ကွဲနိက္ခလေဝ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးထဝ်သီဂီ
နိက္ခမွဲနိက္ခလေဝ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးထဝ်သီဂီနိက္ခကွဲနိက္ခလေဝ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံး
တိဇော်မပေင်ဒိုင် နကိုထဝ်လေဝ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးအာမိသမမိက်ကိုမွဲလေဝ်။ ဟိုတ်
နူဟိုတ် မတွံးလမျိုလေဝ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံးဗြပရဲ မချိုက်ပေင်တကျောံအင်္ဂမသုန်ပြကာ
ပွဲဇနပိုင်လေဝ် ဟံဟိုဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတီတ်ရ” တဲ တီရ၊ ညးဂ် ပွဲကာလ
မွဲသအာင် လာတ် ပူဇသက္ကာဒယံတ် မဂပ်ပျိုမျိုက် မွဲကိုစိုတ်မဂပ်ပျိုဂိုင်တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ
ဟိုသုးဒိုင်ဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတီတ်ဂ် ဝံညာတ်ကေတ်ရ။ ယံခမီတအ် ရဝံဟောင်
လာတ် ပူဇသက္ကာဒယံတ်ဂ် ကြိုင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွးဒေတ်ရ ရဝံ
(တံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

မာတိကာ

၁။ ဝဂ်တတိယ ၁။ သုတ်မာတုဂါမ

၁၇၀။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်
ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် မာတုဂါမပွဲ၍ သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ် စိုတ်ခမီမ္မဲကေုာ်တဲ စိုန်တန်
တဟံမာန်လေဝ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ် စိုတ်ခမီမ္မဲတဲ တန်တမာန်ရ။
ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် မူးတအ်
ညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရဝံ (တဝံတရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ကလျာဏီ

၁၇၁။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်
ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဗြပရဲမ္မဲ မချိုက်ပေင်တကောံအာ်မသုန်ပြကာ ပွဲဇနပိုဒ်
သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ် စိုတ်ခမီမ္မဲကေုာ်တဲ စိုန်တန်တဟံမာန်လေဝ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်
သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ် စိုတ်ခမီမ္မဲတဲ တန်တမာန်ရ။ ယွံခမီတအ် ရဝံဟောင် လာဘ် ပူဇသက္ကာ
ဒယှ်တှ် ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရဝံ (တဝံတရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဇြကပုတ္တက

၁၇၂။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်
ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ဥပးဗြ မျိုက်စရသဒ္ဒါ၍ မိက်အာတ်မိက်ဗွဲမဒးရး ကောန်ဗွဲ
မွဲမခပ်မဂပ်ဝ်သျှိုက်ဆာန် မလေဝ်ဇော်ပုဂံကိုဉ်စိုတ်မွဲး “ယွံကောန်ဗွဲ ဩဝ်ဒ်ညးမျိုသဘ
မတုပ်သုဟ်ကောံသမေုဟ်စိတ္တ သမေုဟ်ဟတ္ထကအာဠဝကဂမၠိုင်ညီ” ရဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။
ယွံခမီတအ် သမေုဟ်စိတ္တသမေုဟ်ဟတ္ထကအာဠဝကဂမၠိုင် ပ္ဍဲဟ်ကိုဉ်ညးဂမၠိုင် မဒ်ကွေးအဲ
ကျာ်ဂှ် ဒ်ညင်သုဒကေဝ်ရ၊ ဒ်ညင်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်ရ။ ယွံကောန်ဗွဲ တုအဲ နူအဝေါင်ခရံ
ယဝ်လုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ခမီမွဲး ဩဝ်ဒ်ညးမျိုသဘမတုပ်သုဟ် ကောံသာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်
ဂမၠိုင်ညီ ရဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။ ယွံခမီတအ် သာရိပိုတ်မောဂ္ဂလာန်ဂမၠိုင် ပ္ဍဲဟ်ကိုဉ်ခမီ
ဂမၠိုင် မဒ်ကွေးအဲကျာ်ဂှ် ဒ်ညင်သုဒကေဝ်ရ၊ ဒ်ညင်သွက်ဝံစတ်ဗုတ်ရ။ ယွံကောန်ဗွဲ လာဘ်
ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် လွက်ဒတုံစိုပ် တုအဲ ဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီတဲ မဒ်ဒိုင်သေက္ခဟောင်
ဂှ်ညီ ရဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် ယဝ်ဒတုံစိုပ် ခမီဟံ
အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီတဲ မဒ်ဒိုင်သေက္ခဟောင်ဂှ်မွဲး ဒ်တံ တုဟ်နသွက်ကိုအန္တရာယ် ကုခမီ

သေက္ခာရံ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံဂံ ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် မူးတအံညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဇုကမီတု

၁၇၃။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံခမီတအံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံဂံ ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယံခမီတအံ ဥပးဗြုမ္မုကိုခရ်သဒ္ဓါဂ် မိက်အာတ်မိက်ဗွဲမဒးရး ကောန်ဂုတ်မွဲ မခပ် မဂပ်ဝံသျိုက်ဆာန် မလေင်ဇော်ပွပ်ကိုဂှ်မိတ်မွဲး “ယံကောန်ဂုတ် ဩဝ်ဒ်ညးမုၢ်သတ် မတုပ်သုဟ် ကော်ဥပးဗြုမ္မုတ္တရာ ဥပးဗြုနန္ဒမာတာ ကောန်ချင်ဝေဠုကဏ္ဍကီဂမၠိုင်ညီ” ရံဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။ ယံခမီတအံ ဥပးဗြုမ္မုတ္တရာ ဥပးဗြုနန္ဒမာတာ ကောန်ချင်ဝေဠုကဏ္ဍကီ ဂမၠိုင်ဂ် ပ္ဍောပ်ကိုဥပးဗြုဂမၠိုင် မဒ်ကွေးအဲကျက်ဂ် ဒ်ညင်သုဒကေပ်ရ၊ ဒ်ညင်သွက်ဝံစတ်ဗွတ်ရ။ ယံကောန်ဂုတ်တုအဲ နူအဝေါင်ခရ် ယပ်လုပ်စိုပ်သုခမီ အဝေါင်ခမီမွဲး ဩဝ်ဒ်ညးမုၢ်သတ် မတုပ်သုဟ် ကော်ခမီဗြုခေမာ ခမီဗြုဥပုလဝဏ်ဂမၠိုင်ညီ ရံဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။ ယံခမီတအံ ခမီဗြုခေမာ ခမီဗြုဥပုလဝဏ်ဂမၠိုင်ဂ် ပ္ဍောပ်ကိုခမီဗြုဂမၠိုင် မဒ်ကွေးအဲကျက်ဂ် ဒ်ညင်သုဒကေပ်ရ၊ ဒ်ညင်သွက်ဝံစတ်ဗွတ်ရ။ ယံကောန်ဂုတ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ လွက်ဒတံစိုပ် တုအဲ ဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီတု မဒ်ဒိုင်သေက္ခဟေင်ဂ်ညီ ရံဝံ သွေးအာတ်မိက်ရ။ ယံခမီတအံ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ ယပ်ဒတံစိုပ် ခမီဗြု ဟံအာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ်ဏီတု မဒ်ဒိုင်သေက္ခ ဟေင်ဂ်မွဲး ဒ်တ တုဟ်နသုက္ကိုအန္တရာယံ ကုခမီဗြု သေက္ခာရံ။ ယံခမီတအံ ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံဂံ ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် မူးတအံညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သမဏဗြာဟ္မဏ

၁၇၄။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံခမီတအံ ခမီဗဗ္ဗးဂမၠိုင်အိုတ်သို မဟံ တီကေတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗ္ဗးကို လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ အတိုင်ဍုာ် စုတ်ဂ် ပွဲခမီဂမၠိုင်လေပ် ဟဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲးသမဏအိုတ်ရ၊ ပွဲဗဗ္ဗးဂမၠိုင်လေပ် ဟဂပ်ဝံ သိုတ်ဂး ရံဝံမွဲးဗြာဟ္မဏအိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမၠိုင်ဂ် ပွဲဘဝဂတမတ်ဟေင် အလိုဇကုသုကေတ် ဇော်မတ် ဖိုဒ်ခမီကို ဖိုဒ်ဗဗ္ဗးကို နကိုညဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တု ဟဝံပဒတ်အိုတ်ရ။ ယံခမီတအံ ခမီဗဗ္ဗးဂမၠိုင်အိုတ်သို မတီကေတ် အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗ္ဗးကို လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတံ အတိုင်ဍုာ်စုတ်ဂ် ပွဲခမီဂမၠိုင်လေပ် ဂပ်ဝံသိုတ်ဂး ရံဝံမွဲးသမဏ

အိုတ်ရ၊ ပွဲဗမ္မးဂမ္ဘိုင်လောင် ဂပ်ဝ်သိုတ်ဂး ရဲပွဲမွဲးပြာဟွဏ်အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ပွဲဘဝ ဂတမတ်ဟောင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် ဖိုဒ်ဒ်ခမီကို ဖိုဒ်ဒ်ဗမ္မးကို နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရဲပွဲ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏ

၁၇၅။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ၊ ယွံခမီတအ် ခမီဗမ္မးဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဟံ တီကေတ် ပွမကတိုဒ်ကို ပွမပျိုတ်ကို အရာသာယျေန်ကို ဒုဟ်ကို အရာတိတ်ဗူးကို လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် အတိုင်ညှာစွတ် ။ ပ ။ ခမီဗမ္မးဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မတီကေတ် ။ ပ ။ အလိုဇကု သွကေတ်ဇောင်မတ် နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရဲပွဲ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်တတိယသမဏဗြာဟ္မဏ

၁၇၆။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ၊ ယွံခမီတအ် ခမီဗမ္မးဂမ္ဘိုင်လိုဟံဟိုဟို ဟံတီ ကေတ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် အတိုင်ညှာစွတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် ဟိုတ်ကတိုဒ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် အတိုင်ညှာစွတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် အရာပျိုတ် လာဘ် ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ် အတိုင်ညှာစွတ်အိုတ်ရ၊ ဟံတီကေတ် ဒေတ်ဒ်ဟိုတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဒ်အရာပျိုတ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် အတိုင်ညှာစွတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ တီကေတ်အိုတ်ရ ။ ပ ။ အလိုဇကု သွကေတ် ဇောင်မတ် နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ဝံပဒတ်အိုတ်ရ ရဲပွဲ (တံတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ဆဓိ

၁၇၇။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဲရ၊ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြိုင်မိုဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် သကုတ်ကွေံ စွာံပရီရ၊ သကုတ်ကွေံ စွာံပရီတဲ သကုတ်ကွေံ စွာံသတီရ၊ သကုတ်ကွေံ စွာံသတီတဲ သကုတ်ကွေံဖျုန်ရ၊ သကုတ် ကွေံဖျုန်တဲ သကုတ်ကွေံလတောင်ရ၊ သကုတ်ကွေံလတောင်တဲ သကုတ်ကွေံဇုတ်ရ၊ သကုတ် ကွေံဇုတ်တဲ လုက်စုက်ဒးတွတ်ဇုတ်တဲ တန်တရ၊ ယွံခမီတအ် ရဲပွဲဟောင် လာဘ် ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဂ် ကြိုင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဲပွဲဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွဒေတ်ရ ရဲပွဲ (တံတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

မာတိကာ

၉။ သုတ်ရဇ္ဈ

၁၇၈။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ်
ကြံင်မျိုဟ်ရ။ ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် သကုတ်ကွေံ ဇွံပရီရ။ သကုတ်ကွေံ
ဇွံပရီတဲ သကုတ်ကွေံ ဇွံသတီရ။ သကုတ်ကွေံ ဇွံသတီတဲ သကုတ်ကွေံဖျုန်ရ။
သကုတ်ကွေံဖျုန်တဲ သကုတ်ကွေံလတောင်ရ။ သကုတ်ကွေံလတောင်တဲ သကုတ်ကွေံဇုတ်ရ။
သကုတ်ကွေံဇုတ်တဲ လုက်စုက်ဒးတွတ်ဇုတ်တဲ တန်တရ။

ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် တြုံမျှ်ကိုဇုဟတ်မဇ္ဈေံ ပူပါတ်ကွေံ တံင်ယု(ဂဒအ်ဗြာတ်)
နကိုဇုက်တသော်ဗ္ဗသတ် မဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိက်တဲ ဓဇိတ်ပေါတ်ရ။ ဇုက်တသော်ဗ္ဗသတ်
သကုတ်ကွေံ ဇွံပရီရ။ သကုတ်ကွေံ ဇွံပရီတဲ သကုတ်ကွေံ ဇွံသတီရ။ သကုတ်ကွေံ
ဇွံသတီတဲ သကုတ်ကွေံဖျုန်ရ။ သကုတ်ကွေံဖျုန်တဲ သကုတ်ကွေံလတောင်ရ။ သကုတ်ကွေံ
လတောင်တဲ သကုတ်ကွေံ ဇုတ်ရ။ သကုတ်ကွေံဇုတ်တဲ လုက်စုက်ဒးတွတ်ဇုတ်တဲ တန်တရ။
ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သင်္ဂဟောင် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် သကုတ်ကွေံ ဇွံပရီရ။
သကုတ်ကွေံ ဇွံပရီတဲ သကုတ်ကွေံ ဇွံသတီရ။ သကုတ်ကွေံ ဇွံသတီတဲ သကုတ်ကွေံ
ဖျုန်ရ။ သကုတ်ကွေံဖျုန်တဲ သကုတ်ကွေံလတောင်ရ။ သကုတ်ကွေံလတောင်တဲ သကုတ်ကွေံ
ဇုတ်ရ။ သကုတ်ကွေံဇုတ်တဲ လုက်စုက်ဒးတွတ်ဇုတ်တဲ တန်တရ။ ယွံခမိတအ် ရဲဝံဟောင်
လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် ကြံင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရဲဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရဲဝံ
(တွံတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ဘိက္ခု

၁၇၉။ သုဒတတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရဉ်ရ။ ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ်
ကုပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန် အာသဝအိုတ်အာတဲလေဝ် ဒ်သွက်ဂွံသွအန္တရာယ်မာန်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရဉ်
သွေးတရ။ သွေးတရဲဝံမွဲး တီလပိုင်အာနန္တ ဂရင်ပတီ တီလမျှ်ပိုင်ကျဉ်တြရ “ယွံကျဉ်မျှ်ပိုင်
လာဘ်ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် မုရသင်္ဂဟေံ ဒ်သွက်ဂွံသွအန္တရာယ် ကုပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန် အာသဝ
အိုတ်အာတဲရော?” ရဲဝံ (ဂရင်ပတီရ)။ ယွံအာနန္တ လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် ဒ်သွက်ဂွံသွ
အန္တရာယ် အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ ဒ်အရာတိတ်ဗူးနူကိလေသ မလိုလ်ဟံမာန် ပုဂ္ဂိုလ်တု
အရုန် ရဲဝံ အဲသွေးဟံသေင်ရ။ ယွံအာနန္တ လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်တှ် ဒ်သွက်ဂွံသွအန္တရာယ်
(ဖလသမာပတ်) ပွမဒတ်ဗွဲတသိုဒ် ပွဲဘဝဂတမတ် မဂပ်ဝ်ကလိဂွံအာစိုပ် မိန့်ပုဂ္ဂိုလ်တုအရုန်
မဟံဟိုတ်မာ မျှ်ကိုလ္လိပရာမလေပ်ကိုကတ်ကတာန်ကွေံကိလေသ မျှ်ကိုစိုတ်မဂပ်ဝ်ဖအောင်
ဗလးဏာနိဗ္ဗာန်တဲ ပဒတ်ရ ရဲဝံ အဲသွေးရ။ ယွံအာနန္တ ရဲဝံဟောင် လာဘ် ပူဇ်သက္ကာဒယှ်
တှ် ကြံင်မျိုဟ်ရ။ ကေက်သကာရ။ သကာတ်မြဟ်ရ။ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဂွံ

မာတိကာ

အရဟတ္တဖိုလ် မဟဲ့ပတောံဓတ် နှိအရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံအာနန္ဒ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွေးဒွေတ်ရံဝံရ “ကြက်သွေးကွဲ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မကတိုန်ကွဲအိုတ်ရ၊ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မကတိုန်ကွဲလေဝ် သီဂိုင်တံင်ဂြကေတ် ကုသိုလ်စိုတ်ပိုဉ်းဂမ္တိုင်တဲ ကြက်တန်တဟံမာန်ရ” ဂ် ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝဂ်တတိယတွဲရ။

၄။ ဝဂ်စတုတ္ထ ၁။ သုတ်ဘိန္နီ

၁၈၀။ သုဒတတန်တခွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် ဒေဝဒတ်ဂ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်ပ်သီဂိုင် တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ပါဒကးသင်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာ ဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ကုသလမူလ

၁၈၁။ သုဒတတန်တခွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်ပ်သီဂိုင် တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ တမ်မူလကုသိုလ် အာစိုပ်ပွမပိုတ်အာ ကုဒေဝဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ကုသလဓမ္မ

၁၈၂။ သုဒတတန်တခွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်ပ်သီဂိုင် တံင်ဂြကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ဓရ်ကုသိုလ် အာစိုပ်ပွမပိုတ်အာ ကုဒေဝဒတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်သုက္ကဓမ္မ

၁၈၃။ သုဒတတန်တခွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ်ဂ် ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယှ်တှ် မဂပ်ပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်ပ်သီဂိုင်

တံင်ဂြဲကေတ်ဂ်ဒ်တဲ ခရ်ဗုသအး အာစိပ်ပွမပိတ်အာ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ သွေးဒွေတ်ရ ရံဝံ (တွံတဲရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အစိရပက္ကန္တ

၁၈၄။ ပွဲကာလမွဲအခိုင် ဒေဝဒေတ် (ပါဗောသွေး) တိတ်အာတဲ ဟံသက်ဂတာပ်လအ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒေတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဒိုဂိဇ္ဈကုဋ် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလ မ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဟိုတ်ကိုဒေဝဒေတ်တဲ သွေးတိုန်ကိုခမီဂမိုင်ရ—

ယွံခမီတအ် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ တုဟ်နလိုလ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် တုံဗြာတ်ဂ် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို တုဟ်နလိုလ် ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံသွံဟေင် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ တုဟ်နလိုလ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုံဒုန်ဂ် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို တုဟ်န လိုလ် ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံသွံဟေင် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံ ဇကုဇကု လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ တုဟ်နလိုလ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုံကပိဟ်ဂ် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို တုဟ်နလိုလ် ညံင်ရဲသတ်ကိုသတ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံသွံဟေင် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံ ဇကုဇကု လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ တုဟ်နလိုလ် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။

ယွံခမီတအ် ချေံအဿတိုဗ္ဗော(ချး)ဂ် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု ညံင်ရဲဂိုင်ကေတ် ဂွမ်ဂပ်ကို တုဟ်နလိုလ် ညံင်ရဲဂိုင်ကေတ်ဂွမ်ဂပ်ကို ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သံသွံဟေင် တုဟ်နဂစိတ်ကွေံဇကုဇကု လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ တုဟ်န လိုလ် လာဘ်ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကတိန်ကျိတြဲ ကုဒေဝဒေတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟေင် လာဘ် ပူဇံသက္ကာဒယံတိုက် ကြံင်မိုဟ်ရ ။ ပ ။ ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမိုင် သွေးဒွေတ်ရ။ တီလမ္မု ပိုင်ကျိတြဲ တွံတိုန်ဂလာန်ဝံရ။ ကျိတြဲ မဒ်အွာမိုဟ်ဒေဝတ် မလေပ်သွေးတဂလာန် ခိုဟ်ဆဲ တွံတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ သအာင်နူဂ် တွံတိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဗွဲစွတ်မူး သတ်ဗြာတ်ဂ် ညံင်ရဲဂစိတ်တုံဗြာတ်ကို သတ်ဒုန်ဂ် ညံင်ရဲဂစိတ် တုံဒုန်ကို သတ်ကပိဟ်ဂ် ညံင်ရဲဂစိတ်တုံကပိဟ်ကို ဂွမ်ဂပ်ချေံအဿတိုဗ္ဗောဂ်

ညံင်ရဂစိုတ်ချေအဿတိုဗ္ဗောံကို တုပ်သတ် လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယံတိုက် ဂစိုတ်ကေံ
တြုယုတ်ရ” ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်ပဉ္စရထသတ

၁၈၅။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲဗ္ဗစူကိုပြေပ်ဂမိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။
ပွဲအခိုင်ကို ကောန်သိုင်အဇာတသတြု နကိုကွီစောတ်ဂမိုင်မသုန်ကံ ဇာပ်သပ်တွဲဂယး
အာပြာပ်ခသီကိုဒိုင် ကုဒေဝဒတ်ရ၊ ပလံင်ကိုပိဏ္ဍပါတ် မသုန်ကံထွဲဂမိုင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ကို
ခမိဂမိုင်မဂိုင်ဂိုင် ပှောံပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြုတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပုပိုင်
ကျင်တြုတဲမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲအိုတ်တဲ ဂရင်ပတီ တီလမ္ပုပိုင်ကျင်တြု ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ-
“ယွံကျင်မ္ပုပိုင် ကောန်သိုင်အဇာတသတြု နကိုကွီစောတ်ဂမိုင်မသုန်ကံ ဇာပ်သပ်တွဲဂယး
အာပြာပ်ခသီကိုဒိုင် ကုဒေဝဒတ်ရ၊ ပလံင်ကိုပိဏ္ဍပါတ် မသုန်ကံထွဲဂမိုင်ရ” ရဝံ (ဂရင်
ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတို ဒေဝဒတ်ကို လွသျှိုက်မျိုက်အိုတ်ညိ၊
ယွံခမိတအ် ဩဗုတ်မွဲ ကောန်သိုင်အဇာတသတြု နကိုကွီစောတ်ဂမိုင်မသုန်ကံ ဇာပ်သပ်
တွဲဂယး ကြက်ပြာပ်ခသီကို ကုဒေဝဒတ်ရ၊ ကြက်ပလံင်ကိုပိဏ္ဍပါတ် မသုန်ကံထွဲဂမိုင်ရ။
ယွံခမိတအ် ဗုတ်ကို ကုဒေဝဒတ်ကို (ကြက်ကလိဝံ) ပွဟုတ်ယုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်ဟောင်
(အဆတ်ရဂ်) ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွမဇော်မောဝ်ကို ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲမုဟ်ကျိပရမ်ကို စုတ်ကိုကွင်ကွတ် မပ္ပံကွင်ကွတ်ကအိုတ်ရ၊ သွတ်
ရဝံမွဲး ကျိကို ညံင်ရကြမ်ကြ လောန်လတူဗုတ်ဗုတ်ကို ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင်
ဩဗုတ်မွဲ ကောန်သိုင်အဇာတသတြု နကိုကွီစောတ်ဂမိုင်မသုန်ကံ ဇာပ်သပ်တွဲဂယး
ကြက်ပြာပ်ခသီကို ကုဒေဝဒတ်ရ၊ ကြက်ပလံင်ကိုပိဏ္ဍပါတ်မသုန်ကံထွဲဂမိုင်ရ။ ယွံခမိတအ်
ဗုတ်ကို ကုဒေဝဒတ်ကို (ကြက်ကလိဝံ) ပွဟုတ်ယုတ် ပွဲခရ်ကုသိုလ်ဂမိုင်ဟောင် (အဆတ်ရဂ်)
ဂပ်ဝံစိုမင်ဒိုင်ရ၊ ပွမဇော်မောဝ်ကို ဟဂပ်ဝံစိုမင်ရ။ ယွံခမိတအ် ရဝံဟောင် လာဘ်ပူဇသက္ကာ
ဒယံတိုက် ကြိုင်မျိုဟ်ရ ။ ပ ။ သွးဒေဝတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်မာတု

၁၈၆။ သုဒတတန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမိတအ် လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယံတိုက်
ကြိုင်မျိုဟ်ရ၊ ကောက်သကာရ၊ သကာတ်မြတ်ရ၊ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံ အရ
ဟတ္ထဖိုလ် မဟဲ့ပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲကျိ
ပိုင်ခြာကေတ် စိုတ်ပူဂိုလ်လှို နကိုစိုတ်ဇေရ ရဝံမွဲး “ တုနာဲဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးမိလေဝ်

ဟံဟီဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ်ရ” တဲ့ တီရ၊ ညးဂ် ပွဲကာလမွဲသအာင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ မဂပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်သီဂိုင်တင်ဂြဲကောက်ဂ်ဒ်တုံ ဟိုသွးဒိုင်ဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ်ဂ် ဝံညာတ်ကောက်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ကောက်သကာရ၊ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေပ်သွကို အန္တရာယ် ပွမကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟဲ့ပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေတ်ရံဝံရ “ကြက်သွးကွဲ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယံတုံ မကတိုဒ်ကွဲင်အိုတ်ရ၊ လာဘ်ပူဇသက္ကာဒယံတုံ မကတိုဒ်ကွဲင်လေပ် သီဂိုင်တင်ဂြဲကောက် ကုသိုလ် စိုတ်ပိုညးဂမိုင်တုံ ကြက်တန်တဟံမာန်ရ” ဂ် ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈-၁၃။ သုတ်တြသုတ်မပ္ပသုတ်ပိတု

၁၈၇။ သွဒတ်တန်တဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ကောက်သကာရ၊ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံအရ ဟတ္တဖိုလ် မဟဲ့ပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပွဲသာသနာဝံ အဲကျိ ပိုင်ခြာကောက် စိုတ်ပူဂိုလ်လှို နကိုစိုတ်ဇကု ရံဝံမူး “တုနာဝံ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးမလေပ် ။ ပ ။ (ဂပ်ဝဲကြးရ)။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးကောလေပ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးဒေဗြဲလေပ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးကောန်ဗွဲလေပ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးကောန်ဂုတ်လေပ်။ ဟိုတ်နူဟိုတ် မတွံဂးသမ္ဘာလေပ် ဟံဟီဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ်ရ”တဲ့ တီရ၊ ညးဂ် ပွဲကာလ မွဲသအာင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ မဂပ်ပျိုပျိုက် မွဲကိုစိုတ် မဂပ်သီဂိုင်တင်ဂြဲကောက်ဂ် ဒ်တုံ ဟိုသွးဒိုင်ဂလာန် မဆောတ်ယောင် သိုမတိတ်ဂ် ဝံညာတ်ကောက်ရ။ ယွံခမီတအ် ရံဝံဟောင် လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ ကြံင်မိုဟ်ရ၊ ကောက်သကာရ၊ သကာတ်မြဟ်ရ၊ လေပ်သွကိုအန္တရာယ် ပွမကလိဝံအရဟတ္တဖိုလ် မဟဲ့ပတောံစတ် ဒ်အရာယောဂပန်အိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေတ်ရံဝံရ “ကြက်သွးကွဲ လာဘ် ပူဇသက္ကာ ဒယံတုံ မကတိုဒ်ကွဲင်အိုတ်ရ၊ လာဘ် ပူဇသက္ကာဒယံတုံ မကတိုဒ်ကွဲင်လေပ် သီဂိုင်တင် ဂြဲကောက် ကုသိုလ်စိုတ်ပိုညးဂမိုင်တုံ ကြက်တန်တ ဟံမာန်ရ”ဂ် ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညး ဂမိုင် သွးဒေတ်ရ ရံဝံ (တွံတရ)။

သုတ်တေရသမ။

ဝဂ်စတုတ္ထတုံရ။

လာဘသက္ကာရသံယုတ် တဲရောင်။

၇။ ရာဟုလသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်စက္ခု

၁၈၈။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသန်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမူပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဲရ။ ပွဲအခါဒိုက် တီလပိုင်ရာဟုလ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမူပိုင်ကျိတြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမူပိုင်ကျိတြဲ ဂဇအိကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုတဲမွဲး ဂရင်ပတိ တီလမူပိုင်ကျိတြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယွံကျိမူပိုင် အာတ်ပါန်အခေါင်ရ၊ တီလမူ ပိုင်ကျိတြဲ ဩဝံတံဂိုဓရ် ကုအဲဒိုက် ဗွဲမုန်ညိ၊ အဲသေ့ ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ဓရ်တီလမူ ပိုင်ကျိတြဲတဲ ညးမွဲဓဝ် ပြာပ်အာဌာန်သိုတ်ဇြဲတဲမွဲး ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲပတိတ်ဇြဲဟတ် ဗွဲမ သကာတ်တဲ မူကိုစိုတ် မဗလးစွံလဝ်ကိုနီဗ္ဗာန်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်ရ” ရဲဝံ ဂရင်ပတိရ။

ယွံရာဟုလ အရာဂ် ပသာသမ္ဘိထေင်ရော? ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ် မဟံဗိုန် ဒဒိန်ဟာ တသိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဒဒိန်ရ။ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ် မဟံဗိုန် မဒ်ဒဒိန် မူသတ်မလေပ်ပုန်ဂတးဂ် တုဟ်နမှ်သေ့ဝ် ရဲဝံမွဲး “‘စက္ခုပသာဒ’မတ်ဝံ ဂြပ်အဲရ၊ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဝံ ဒိုအဲရ၊ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဝံ အတ္တအဲရ” ရဲဝံ ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ပွမမှ်သေ့ဝ်ရဲဝံ ဟံဗဗွဲရ။

‘သောတာပသာဒ’ ကတောင်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ ။ ပ ။ ‘ဃာနပသာဒ’ မဟ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ‘ဇိဝှိပသာဒ’ လတင်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ‘ကာယပသာဒ’ ဇကုဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ စိုတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ စိုတ် မဟံဗိုန် ဒဒိန်ဟာ တသိုန်ဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ဒဒိန်ရ။ စိုတ် မဟံဗိုန် မဒ်ဒဒိန် မူသတ်မလေပ်ပုန်ဂ တးဂ် တုဟ်နမှ်သေ့ဝ် ရဲဝံမွဲး “စိုတ်ဝံ ဂြပ်အဲရ၊ စိုတ်ဝံ ဒိုအဲရ၊ စိုတ်ဝံ အတ္တအဲရ” ရဲဝံ ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျိမူပိုင် ပွမမှ်သေ့ဝ်ရဲဝံ ဟံဗဗွဲရ။

ယွံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရဲဝံဂ် ပွဲ ‘စက္ခု ပသာဒ’ မတ်လေဝ် အေန်ဇေရရ ။ ပ ။ ပွဲ ‘သောတာပသာဒ’ ကတောင်လေဝ် အေန်ဇေရရ၊ ပွဲ ‘ဃာနပသာဒ’ မဟ်လေဝ် အေန်ဇေရရ၊ ပွဲ ‘ဇိဝှိပသာဒ’ လတင်လေဝ် အေန်ဇေရရ၊ ပွဲ ‘ကာယပသာဒ’ ဇကုလေဝ် အေန်ဇေရရ၊ ပွဲစိုတ်လေဝ် အေန်ဇေရရ၊ အေန်ဇေရမွဲး စာ်စူးနူ ထွေန်စပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနူထွေန်စပ်ဂ် တိတ်ဗူးနူကိလေသရ၊ တိတ်ဗူးနူကိလေသမွဲး “တိတ်ဗူးနူကိလေသရ” ရဲဝံ ဉာဏ်ဒိုရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ်အာတဲရ၊ ဒေုတ်လုတ်

ဒေဝ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွဲ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကို သွမ္မဲ သအာင် ဟွံမဲတဲရ” ရဲဝံ တီရဂ် (တံတ်ရ)။ [နနယ် ပေယျာလဝံ ဂပ်ဝ်တြးတ် သိုန်သုတ် ဂမိုင်အိုတ်ရ]။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ရူပ

၁၈၉။ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံရာဟုလ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သ်ဂမိုင်ဂ် ပိုန်အိုတ်ဟာ ဟံပိုန်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံပိုန်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘သဒ္ဓါရီ’ ဗရရမျာင်ဂမိုင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သူအမြာ်ဂမိုင်ဂ်။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမိုင်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံဂမိုင်ဂ်။ ‘မဗ္ဗာရီ’ သဘဓရ်ဂမိုင်ဂ် ပိုန်အိုတ်ဟာ ဟံပိုန်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံပိုန် အိုတ်ရ။ ယွံရာဟုလ ရဲဝံ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံလမိင်လညာတ်ဂ် ပွဲ ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သ် ဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘သဒ္ဓါရီ’ ဗရရမျာင်ဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ဂန္ဓာရီ’ သူအမြာ် ဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွံ ဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘မဗ္ဗာရီ’ သဘဓရ်ဂမိုင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ အိုန်ဇရမ္း စာ်စူးနူထေန်စပ်ရ ။ ပ ။ တီရဂ် ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ဝိညာဏ

၁၉၀။ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံရာဟုလ အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုမတ်ဂ် ပိုန်ဟာ ဟံပိုန်ဟာ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံပိုန်ရ။ ‘သောတဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုကတောဝ်ဂ် ။ ပ ။ ‘ဃာနဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ် ကိုမဟ်ဂ်။ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ် ကိုလတံင်ဂ်။ ‘ကာယဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ် ကိုဇကုဂ်။ ‘မနောဝိညာဏ်’ ပွမတီမတွံးစိုတ်ဂ် ပိုန်ဟာ ဟံပိုန်ဟာ။ ယွံကျာ်မုံပိုင် ဟံပိုန်ရ။ ယွံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောံလမိင်လညာတ် မညာတ်ရဲဝံ ပွဲ ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုမတ်လေင် အိုန်ဇရရ ။ ပ ။ ပွဲ ‘သောတဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကို ကတောဝ်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ဃာနဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုမဟ်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ဇိဝှိဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုလတံင်လေင် အိုန်ဇရရ၊ ပွဲ ‘ကာယဝိညာဏ်’ ပွမတီ မနိဿယ်ကိုဇကုလေင် အိုန်ဇရရ၊ ‘မနောဝိညာဏ်’ ပွမတီမတွံးစိုတ်လေင် အိုန်ဇရရ၊ အိုန်ဇရမ္း စာ်စူးနူထေန်စပ်ရ ။ ပ ။ တီရဂ် ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

မာတိကာ

၄။ သုတ်သမ္ဗဿ

၁၉၁။ သုဒတ္တတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယုံရာဟုလ အရာ၌ ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော?
 ‘စက္ခုသမ္ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိ၌ဟိတ်နူမတ်၌ ဗိနဟာ ဟံဗိနဟာ။ ယုံကျ၍ပွဲ၌ ဟံဗိနရ။
 ‘သောတသမ္ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိ၌ဟိတ်နူကတောဝ်၌ ။ ပ ။ ‘ဃာနသမ္ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ
 မကတိ၌ဟိတ်နူမဟ်၌။ ‘ဇိဝါသမ္ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိ၌ဟိတ်နူလတ၌။ ‘ကာယသမ္ဗဿ’
 ပွမတွတ်ခွံ မကတိ၌ဟိတ်နူကေု၌။ ‘မနောသမ္ဗဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိ၌ဟိတ်နူစိတ်၌
 ဗိနဟာ ဟံဗိနဟာ။ ယုံကျ၍ပွဲ၌ ဟံဗိနရ။ ယုံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောလမိင်
 လညာတ် မညာတ်ရံဝ်၌ ပွဲစက္ခုသမ္ဗဿလေဝ် အိ၌ဇရ။ ။ ပ ။ ပွဲသောတသမ္ဗဿလေဝ်
 အိ၌ဇရ။ ပွဲဃာနသမ္ဗဿလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲဇိဝါသမ္ဗဿလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲကာယသမ္ဗဿလေဝ်
 အိ၌ဇရ။ ပွဲမနောသမ္ဗဿလေဝ် အိ၌ဇရ။ အိ၌ဇရမ္း စာ်စူး
 နူထွေန်စပ်ရ ။ ပ ။ တီရ၌ ရံဝ် (တံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဝေဒနာ

၁၉၂။ သုဒတ္တတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယုံရာဟုလ အရာ၌ ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော?
 ‘စက္ခုသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံမတ်၌ ဗိနဟာ ဟံဗိနဟာ။
 ယုံကျ၍ပွဲ၌ ဟံဗိနရ။ ‘သောတသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံ
 ကတောဝ်၌ ။ ပ ။ ‘ဃာနသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံမဟ်၌။
 ‘ဇိဝါသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံလတ၌။ ‘ကာယသမ္ဗဿ
 ဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံကေု၌။ ‘မနောသမ္ဗဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်
 စသိုင် မကတိ၌ဟိတ်နူတွတ်ခွံစိတ်၌ ဗိနဟာ ဟံဗိနဟာ။ ယုံကျ၍ပွဲ၌ ဟံဗိနရ။ ယုံရာဟုလ
 ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရံဝ်၌ ပွဲစက္ခုသမ္ဗဿဇာဝေဒနာလေဝ်
 အိ၌ဇရ ။ ပ ။ ပွဲသောတသမ္ဗဿဇာဝေဒနာလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲဃာနသမ္ဗဿဇာ
 ဝေဒနာလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲဇိဝါသမ္ဗဿဇာဝေဒနာလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲကာယသမ္ဗဿဇာ
 ဝေဒနာလေဝ် အိ၌ဇရ။ ပွဲမနောသမ္ဗဿဇာဝေဒနာလေဝ် အိ၌ဇရ။ အိ၌ဇရမ္း စာ်စူး
 နူထွေန်စပ်ရ ။ ပ ။ တီရ၌ ရံဝ် (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သညာ

၁၉၃။ သုဒတ္တတန်တံခွင် ပွဲချင်သာရ၍။ ယုံရာဟုလ အရာ၌ ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော?
 ‘ရူပသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲရုပ်သ၌ ဗိနဟာ ဟံဗိနဟာ။ ယုံကျ၍ပွဲ၌ ဟံဗိနရ ။ ပ ။

မာတိကာ

‘သဒ္ဒသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ပဲ့ဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ပဲ့သုဉ္စအမြာ်ဂ်။ ‘ရသသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ပဲ့ရ်သျာ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ပဲ့တုတ်ဒွံဂ်။ ‘ဓမ္မသညာ’ ပွမစုတ်သတ္တိ ပဲ့သဘ်ဓရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရံဝံဂ် ပဲ့ရူပသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ ။ ပ ။ ပဲ့သဒ္ဒသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဂန္ဓသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ရသသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဓမ္မသညာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ အိုန်ဇရမ္း စာ်စူးနူထွေန်စပ်ရ ။ ပ ။ တီရ် ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်သဉ္စေတနာ

၁၉၄။ သုဒတတန်တဒိုင် ပဲ့ချင်သာရ်ရ။ ယံရာဟုလ အရာဂ် ပသ်သတ္တိထေင်ရော? ‘ရူပသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ် ပဲ့ရပ်သ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံဗိုန်ရ ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ် ပဲ့ဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ် ပဲ့သုဉ္စအမြာ်ဂ်။ ‘ရသသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆောပုဟ် ပဲ့ရ်သျာ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ် ပဲ့တုတ်ဒွံဂ်။ ‘ဓမ္မသဉ္စေတနာ’ ပွမသုလ္လိဆပ်ပုဟ် ပဲ့သဘ်ဓရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရံဝံဂ် ပဲ့ရူပသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ ။ ပ ။ ပဲ့သဒ္ဒသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဂန္ဓသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ရသသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဓမ္မသဉ္စေတနာလေဝ် အိုန်ဇရရ ။ ပ ။ တီရ် ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်တဏှာ

၁၉၅။ သုဒတတန်တဒိုင် ပဲ့ချင်သာရ်ရ။ ယံရာဟုလ အရာဂ် ပသ်သတ္တိထေင်ရော? ‘ရူပတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့ရပ်သ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံဗိုန်ရ ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့ဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့သုဉ္စအမြာ်ဂ်။ ‘ရသတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့ရ်သျာ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့တုတ်ဒွံဂ်။ ‘ဓမ္မတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပဲ့သဘ်ဓရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ ကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရံဝံဂ် ပဲ့ရူပတဏှာလေဝ် အိုန်ဇရရ ။ ပ ။ ပဲ့သဒ္ဒတဏှာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ဂန္ဓတဏှာလေဝ် အိုန်ဇရရ။ ပဲ့ရသတဏှာလေဝ်

အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲဖောဠဗ္ဗတဏှာလေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲဓမ္မတဏှာလေဝ် အေခိုန်ဇေရရ ။ ပ ။
တီရဂ် ရံဝံ (တံတရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဓာတု

၁၉၆။ သုဒတတန်တဒွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံရာဟုလ အရာဂ် ပသင်္သမ္ဘိထေင်ရော?
ပထဝီဓာတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ အာပေါဓာတ်ဂ် ။ ပ ။ တေဇော
ဓာတ်ဂ်။ ဝါယောဓာတ်ဂ်။ အာကာသဓာတ်ဂ်။ ဝိညာဏဓာတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။
ယံကျင်မ္မံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တကောလမိင်လညာတ် မညာတ်
ရံဝံ ပွဲပထဝီလေဝ် အေခိုန်ဇေရရ ။ ပ ။ ပွဲအာပေါဓာတ်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲတေဇော
ဓာတ်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲဝါယောဓာတ်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲအာကာသဓာတ်လေဝ် အေခိုန်
ဇေရရ။ ပွဲဝိညာဏဓာတ်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ ။ ပ ။ တီရဂ် ရံဝံ (တံတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ခန္ဓ

၁၉၇။ သုဒတတန်တဒွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယံရာဟုလ အရာဂ် ပသင်္သမ္ဘိထေင်ရော?
ရုပ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ဝေဒနာဂ် ။ ပ ။ သညာဂ်။ သင်္ခါရဂ်မိုင်ဂ်။
ဝိညာဏ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျင်မ္မံပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ ကွးအရီ မချိုက်ပေင်တ
ကောလမိင်လညာတ် မညာတ်ရံဝံ ပွဲရုပ်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ ။ ပ ။ ပွဲဝေဒနာလေဝ် အေခိုန်
ဇေရရ။ ပွဲသညာလေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲသင်္ခါရဂ်မိုင်လေဝ် အေခိုန်ဇေရရ။ ပွဲဝိညာဏ်လေဝ်
အေခိုန်ဇေရရ။ အေခိုန်ဇေရမ္း စာ်စူးနူထွန်စပ်ရ။ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနူထွန်စပ်ဂ် တိတ်ဗူးနူကိလေ
သရ။ တိတ်ဗူးနူကိလေသမ္း “တိတ်ဗူးနူကိလေသရ” ရံဝံ ဉာဏ်ဒ်ရ။ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိ
အိုတ်အာတဲရ။ ဒွေတ်လုတ် ဒွေတ်မပြဲတဲရ။ သုပတဲကွေ် ကိစ္စမဂ်တဲရ။ တုဟ်နဖိုအရဟတ္တ
ဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္ပေသအာင် ဟံမ္ပဲတဲရ” ရံဝံ တီရဂ် (တံတရ)။

သုတ်ဒသမ။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်စက္ခု

၁၉၈။ အေဗိုက် ဝံမိင်လပ် ရံသင်္ဂရ— ပွဲကာလမ္ပဲအခိုင် တီလမ္ပံပိုင်ကျင်တြဲ
သုဒတတန်တဒွင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။

မာတိကာ

ပွဲအခါ၌ တီလပိုင်ရာဟုလ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမျှပိုင်ကျက်ကြဲတဲ့ လျှောင်သွဝတ် တီလမျှ ပိုင်ကျက်ကြဲ ဂဇာဏကောတ ပွဲဌာန်ဒွဲမွဲရ၊ တီလပိုင်ရာဟုလ မဂဇာဏဒွဲပွဲဌာန်ဒွဲမွဲရ တီလမျှ ပိုင်ကျက်ကြဲ သွဲတိုန်ဂလာန်ဝံရ- “ယွံရာဟုလ အရာ၌ ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်၌ ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ‘စက္ခုပသာဒ’မတ် မဟံဗိုန်၌ ဒဒိမ်ဟာ တသိမ်ဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ဒဒိမ်ရ။ ‘စက္ခုပသာဒ’မတ် မဟံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှသတ် မလေပ်ပုန်ဂတး၌ တုဟ်နမ္ဘ်သေ့၌ ရံဝံမွဲ “ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဝံ ဂြပ်အဲရ၊ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဝံ ဒိအဲရ၊ ‘စက္ခုပသာဒ’ မတ်ဝံ အတ္တအဲရ” ရံဝံ ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ပွမ္ဘ်သေ့၌ ရံဝံ ဟံဗဗွဲရ။ ‘သောတာပသာဒ’ကတောင်၌ ။ ပ ။ ‘ဃာနပသာဒ’မဟ်၌။ ‘ဇိဝါပသာဒ’လတက်၌။ ‘ကာယပသာဒ’ ဇကု၌။ စိုတ်၌ ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ စိုတ်မဟံဗိုန်၌ ဒဒိမ်ဟာ တသိမ်ဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ဒဒိမ်ရ။ စိုတ်မဟံဗိုန် မဒိဒိမ် မျှသတ်မလေပ်ပုန်ဂတး၌ တုဟ်နမ္ဘ်သေ့၌ ရံဝံမွဲ “စိုတ်ဝံ ဂြပ်အဲရ၊ စိုတ်ဝံ ဒိအဲရ၊ စိုတ်ဝံ အတ္တအဲရ” ရံဝံ ဗဗွဲဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ပွမ္ဘ်သေ့၌ ရံဝံ ဟံဗဗွဲရ။ ယွံရာဟုလ ကွဲအရီ မချိုက်ပေင်တကောလမိင် လညာတ် မညာတ်ရံဝံ၌ ပွဲ‘စက္ခုပသာဒ’မတ်လေင် အိန်ဇရေရ ။ ပ ။ ပွဲ‘သောတာပသာဒ’ ကတောင်လေင် အိန်ဇရေရ၊ ပွဲ‘ဃာနပသာဒ’မဟ်လေင် အိန်ဇရေရ၊ ပွဲ‘ဇိဝါပသာဒ’ လတက်လေင် အိန်ဇရေရ၊ ပွဲ‘ကာယပသာဒ’ ဇကုလေင် အိန်ဇရေရ၊ ပွဲစိုတ်လေင် အိန်ဇရေရ၊ အိန်ဇရေရမွဲ စာ်စူးနုထွေန်စပ်ရ၊ ဟိုတ်ပွမစာ်စူးနုထွေန်စပ်၌ တိတ်ဗူးနုကိလေသရ၊ တိတ်ဗူးနုကိလေသမွဲ “တိတ်ဗူးနုကိလေသရ” ရံဝံ ဉာဏ်ဒိရ၊ “ပွမတန်ပဋိသန္ဓိအိုတ် အာတဲရ၊ ဒေတ်လုတ် ဒေတ်မပြဲတဲရ၊ သွပတဲကွေ့ ကိစ္စမဂ်တဲရ၊ တုဟ်နဖိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသုမ္ဘသအာင် ဟံမဲတဲရ” ရံဝံ တီရဂ် (တံတဲရ)။ [နနယ်ပေယျာလဝံ ဂပ်ဝံ တြးတ် သိုဏ်သုတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်ရ]။

သုတ်ပဌမ။

၂-၁၀။ သုတ်စိုသုတ်မပ္ပရူပ

၁၉၉။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံရာဟုလ အရာ၌ ပသ်သမ္ဘိထေင်ရော? ‘ရူပါရီ’ ရုပ်သင်္ဂမ္ဘိုင်၌ ဗိုန်အိုတ်ဟာ ဟံဗိုန်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျက်မျှပိုင် ဟံဗိုန်အိုတ်ရ ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒါရီ’ ဗရုရမျာင်ဂမ္ဘိုင်၌။ ‘ဂန္ဓာရီ’ သုအဗြဲဂမ္ဘိုင်၌။ ‘ရသာရီ’ ရှိသာဂမ္ဘိုင်၌။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရီ’ တုတ်ဒွဲဂမ္ဘိုင်၌။ ‘ဓမ္မာရီ’ သတ်ဓရ်ဂမ္ဘိုင်၌ ဗိုန်အိုတ်ဟာ ဟံဗိုန်အိုတ်ဟာ။ ‘စက္ခုဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုမတ်၌ ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ ။ ပ ။ ‘သောတဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကို ကတောင်၌။ ‘ဃာနဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုမဟ်၌။ ‘ဇိဝါဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ် ကိုလတက်၌။ ‘ကာယဝိညာဏ်’ ပွမတီမနိဿယ်ကိုဇကု၌။ ‘မနောဝိညာဏ်’ ပွမတီမတွံဂး စိုတ်၌ ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။

‘စက္ခုသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နမတ်ဂ် ။ ပ ။ ‘သောတသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နကတောဝဂ်။ ‘ဃာနသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နမဟ်ဂ်။ ‘ဇိဝါသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နလတ်ဂ်။ ‘ကာယသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နဇကုဂ်။ ‘မနောသမ္ပဿ’ ပွမတွတ်ခွံ မကတိန္ဒိဟိတိန္နစိုတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ‘စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံမတ်ဂ် ။ ပ ။ ‘သောတသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံကတောဝဂ်။ ‘ဃာနသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံမဟ်ဂ်။ ‘ဇိဝါသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံလတ်ဂ်။ ‘ကာယသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံဇကုဂ်။ ‘မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင် မကတိန္ဒိဟိတိန္နတွတ်ခွံစိုတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ‘ရူပသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲရုပ်သတ်ဂ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသွူအမြာ်ဂ်။ ‘ရသသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲရံသတ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲတွတ်ခွံဂ်။ ‘ဓမ္မသညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ပွဲသတ်ခရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ‘ရူပသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲရုပ်သတ်ဂ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲသွူအမြာ်ဂ်။ ‘ရသသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲရံသတ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲတွတ်ခွံဂ်။ ‘ဓမ္မသဉ္စေတနာ’ ပွမသွလ္လိဆပ်ပုဟ် ပွဲသတ်ခရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ‘ရူပတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲရုပ်သတ်ဂ် ။ ပ ။ ‘သဒ္ဒတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲဗရရမျာင်ဂ်။ ‘ဂန္ဓတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲသွူအမြာ်ဂ်။ ‘ရသတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲရံသတ်ဂ်။ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲတွတ်ခွံဂ်။ ‘ဓမ္မတဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ပွဲသတ်ခရ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ပထဝီဓာတ်ဂ် ။ ပ ။ အာပေါဓာတ်ဂ်။ တေဇောဓာတ်ဂ်။ ဝါယောဓာတ်ဂ်။ အာကာသဓာတ်ဂ်။ ဝိညာဏဓာတ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ရုပ်ဂ် ။ ပ ။ ဝေဒနာဂ်။ သညာဂ်။ သင်္ခါရဂမ္ဘိုင်ဂ်။ ဝိညာဏ်ဂ် ဗိုန်ဟာ ဟံဗိုန်ဟာ။ ယံကျာ်မူပိုင် ဟံဗိုန်ရ။ ယံရာဟုလ မညာတ်ရဝံ ။ ပ ။ တူဟ်နဇီ အရဟတ္တဖိုလ်ဝံ ကိစ္စထေက်ကိုသွမ္မေသအာင် ဟံမဲတဲရ” ရဝံ တီရဂ် (တွံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်အနုသယ

၂၀၀။ သွဒတ်တန်တံခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်ရာဟုလ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲတဲ လှောင်သွဝတ် တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ ဂဇာ်ကေတ် ပွဲဌာန် မွဲဒုတဲမွဲး ဂရင်ပတီ တီလမူပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယံကျာ်မူပိုင် ကုညးတိသတ်လို ကုညးညာတ်သတ်လိုဂ် ပွဲဇကုမဒ်မ္မဟာန်ကောဝိညာဏ်ဝံကို ပွဲနီမိတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဒ်မ္မးကို ‘ဒိဋ္ဌိ’ ပွမစောဲကေတ် ရဝံမွဲးအဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ရဝံမွဲးပြပ်အဲ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်မ သတိက်သတင်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒ်အိုတ်ရော?” ရဝံ (ဂရင်ပတီ)။ ယံရာဟုလ ရုပ်အိုတ်သို မဒ်

အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် မနိပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် မနိကြိုင်မှိုဟ်ကိုနိ မနိချိုန်
ညောန်ကိုနိ မနိယုတ်ကိုနိ မနိပြုကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲသော့ကိုနိ
“ရုပ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ ‘အတ္တ’ ဇေယျအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ
ဂပ်မုာ်သေ့ဝံရုပ်ကို နကိုပညာဗွဲမဒးရး အတိုင်သုာ်စုတ်ရ။ ‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်အိုတ်သို
‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ။ ပ ။ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို။ ဝိညာဏ်အိုတ်သို
မနိအတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် မနိပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် မနိကြိုင်မှိုဟ်ကိုနိ မနိချိုန်
ညောန်ကိုနိ မနိယုတ်ကိုနိ မနိပြုကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲသော့ကိုနိ
“ဝိညာဏ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ ‘အတ္တ’ ဇေယျအဲဟံ
သောင်ရ” ရံဝံ ဂပ်မုာ်သေ့ဝံဝိညာဏ်ကို နကိုပညာဗွဲမဒးရး အတိုင်သုာ်စုတ်ရ။ ယုံရာဟုလ
ကုညးတီ ကုညးညာတ်ရံဝံ ပွဲဇေယျမုာ်ဟန်ကောံဝိညာဏ်ဝံကို ပွဲနိမိတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို
မနိမုာ်ကို ‘ဒိဋ္ဌိ’ ပွမစောဲကောတ် ရံဝံမုာ်အဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ရံဝံမုာ်ဂြပ်အဲ ‘မာန’ ပွမပတိုန်
မာန် မသတိက်သတင်ဂမ္ဘိုင် ဟံဒ်အိုတ်ရ ရံဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဇ္ဈကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်အပဂတ

၂၀၁။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင် တီလပိုင်ရာဟုလ ပြာပ်အာ
ဇေယျ တီလမုံပိုင် ကျာ်တြဲတဲ လောဝံသွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဌာန်
မဲ့ဒဲတဲမုး ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ ဂလာန်ဝံရ— “ယုံကျာ်မုံပိုင် ကုညးတီသ်လို
ကုညးညာတ်သ်လို ပွဲဇေယျမုာ်ဟန်ကောံ ဝိညာဏ်ဝံကို ပွဲနိမိတ်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မနိမုာ်ကို
စိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသ ဗွဲမဒးရး မလလမ်နူကိလေသ မစာ်စူးနူ ‘ဒိဋ္ဌိ’ ပွမစောဲကောတ်
ရံဝံမုာ်အဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ရံဝံမုာ်ဂြပ်အဲ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်မသတိက်သတင် မကလိ
လောန်သွက်ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင် ဗွဲမဒးရးဒိုင်ရော?” ရံဝံ (ဂရင်ပတီ)။ ယုံရာဟုလ ရုပ်အိုတ်သို
မနိအတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် မနိပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် မနိကြိုင်မှိုဟ်ကိုနိ မနိချိုန်
ညောန်ကိုနိ မနိယုတ်ကိုနိ မနိပြုကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲကြပ်ကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲသော့ကိုနိ
“ရုပ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ အဲဟံသောင်ရ၊ ရုပ်ဝံ ‘အတ္တ’ ဇေယျအဲဟံသောင်ရ” ရံဝံ
ညာတ်ကောတ်ရုပ်ကို နကိုပညာဗွဲမဒးရး အတိုင်သုာ်စုတ်တဲ သိုဟံစောဲလာန်ကိုတဏှာဒိဋ္ဌိ
ဂမ္ဘိုင်ကို တိတ်ဗူးနူကိလေသရ။

‘ဝေဒနာ’ ပွမဒင်စသိုင်အိုတ်သို ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ။ ပ ။ ‘သင်္ခါရ’ ပွမပြုပြင်
စီရင်ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို။ ဝိညာဏ်အိုတ်သို မနိအတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် မနိပွဲအဇ္ဈတ္တသန္တာန်
ဗဟိဒ္ဓသန္တာန် မနိကြိုင်မှိုဟ်ကိုနိ မနိချိုန်ညောန်ကိုနိ မနိယုတ်ကိုနိ မနိပြုကိုနိ မ(တန်တ)
ပွဲကြပ်ကိုနိ မ(တန်တ) ပွဲသော့ကိုနိ “ဝိညာဏ်ဝံ ဂြပ်အဲဟံသောင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ အဲဟံ

သေင်ရ၊ ဝိညာဏ်ဝံ ‘အတ္တ’ ဧကုအေဟံသေင်ရ” ရဝံ ဂဝ်ဝံသေင်ဝိညာဏ် နကိုပညာ
 ဗွေဒေရး အတိုင်သုတံတု သိုဟံစေလံနကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္ဘိုင် တိတ်ဗူးနူကိလေသရ။
 ယံရာဟုလ ကုညးတီ ကုညးညာတ်ရဝံ ပွဲဧကုမဒ်မ္မဟာန်ကောဝိညာဏ်ဝံကို ပွဲနိမိတ်
 ဂမ္ဘိုင်အိုတ်သို မဒ်မူးကို စိုတ်မတိတ်ဗူးနူကိလေသဗွေဒေရး မလလမ်နူဂမ္ဘိုင်လေသ မစာ
 စူးနူ ‘ဒိဋ္ဌိ’ ပွမစေကေတ် ရဝံမူးအေ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ရဝံမူးဂြပ်အေ ‘မာန’ ပွမပတိုန်မာန်
 မသတိက်သတင် မကလိလောန်သွက် ပွမပတိုန်မာန်ဂမ္ဘိုင် ဗွေဒေရး ဒ်ရ ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဝဂ်ဒုတိယတုရ။

ရာဟုလသံယုတ် တုရောင်။

၈။ လက္ခဏာသံယုတ်

၁။ ဝဂ်ပဌမ ၁။ သုတ်အဋ္ဌိ

၂၀၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရံသင်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒ်ဒွဲဗ္ဗစုကို ပြေပ်ဂမ္တိုင် ဇရေင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်လက္ခဏာ ကောံတီလပိုင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် သွဒတ်ဒိုင် ပွဲဒိုက်ဇ္ဈကုဋ်အိုတ်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ပွဲအခါနူဂယး ဗိုက်ပဠေင်သုာ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး ပြာပ်အာဇရေင် တီလပိုင်လက္ခဏာ တဲ “ယွံကောန်တုလက္ခဏာ ကျင်အာအိုတ်စိုအ် ကြက်လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ချင်ရာဇဂြိုဟ် အိုတ်ရ” ရံဝံ ဟိုသုးကိုတီလပိုင်လက္ခဏာရ။ “ယွံကောန်တု ခိုဟ်ရ” ရံဝံ တီလပိုင်လက္ခဏာ ကလေင်ပလန်ဂလာန် ကုတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဇော်ကျင်နူဒိုက်ဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွကာဂအီ ပွဲဌာန်မွဲရ။ ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်လက္ခဏာ ဂရင်ပတိ သွန်တိုန် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ “ယွံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်အထံက်အပင် ပွမသွကာဂအီတုန် ညးဍေံရော?” ရံဝံ (သွာန်ရ)။ ယွံကောန်တုလက္ခဏာ အခါတုဟ်န သွဟ်ပြဒ္ဒညာဝံ ဟံသေင်ဏီရ။ ပြဒ္ဒညာဝံ သွာန်အဲ ပွဲဇရေင်တီလမုံပိုင်ကျိတြဲညိ ရံဝံ ဟိုသုးရ။

ပွဲအခါဒိုင် တီလပိုင်လက္ခဏာ ကောံတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမ္တိုင် ဂေတ်ဂေင် ပိဏ္ဏပါတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်တဲ ကိုပိုင်တဲပွဲကြဲ ပါစူးအာကျင်နူဇြပ်ကိုပိုင်တဲအိုတ်မွဲး ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲအိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ ဂဇာ်ကောတ် ပွဲဌာန် မွဲဒွဲအိုတ်တဲမွဲး တီလပိုင်လက္ခဏာ “တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဇော်ကျင်နူဒိုက်ဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွကာဂအီ ပွဲဌာန်မွဲရ။ ယွံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် ဟိုတ်အထံက်အပင် သွကာဂအီတုန် ညးဍေံရော?” ရံဝံ ဂရင်ပတိ သွာန်တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရ။

ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူဒိုက်ဇ္ဈကုဋ်မွဲး သေဝံညာတ်ကောတ်ပြိုတ်ဗွင်ဇုတ် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ။ ပြိုတ်ဗွင်ဇုတ် ကွာတ် ချှ် လနေင်အသိမ်ဂမ္တိုင် ဗက်တဲဗက်တဲ ဇံက်ဇုတ်ဗိုတ် ပွဲအကြာဇုတ်သကဲအိုတ်ရ။ ပြိုတ်ဒိုင် သွတ်ဗရုရမုာ်မဂိသကပ်ရ။ ယွံကောန်တု ကသပ်ဝံ ဒိုက်အဲရ “ယွံသကအ်တအ် ဩဝံဒးအမ်သပ်ကေံရသွံ၊ ယွံသကအ်တအ် ဩဝံဟံကေင်ဒို မွဲလေံဒို ဒိုကျင်ရသွံ၊ သတ်မုံသတ်ရံဝံ နွံတ်ရောင်သွံ၊ ပြိုတ်မုံသတ်ရံဝံ နွံတ်ရောင်သွံ၊ ညးကလိဝံ အတ္တဘ်မုံသတ်ရံဝံ နွံတ်ရောင်သွံ ရံဝံ (ကသပ်ဒိုကျင်ရ)ကို ဟိုသုးရ။

ပွဲအခါဒိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင်ရ “ယွံခမိတအ် ကွးသာဝကဂမ္တိုင် ဗွဲစုတ် မုံကိုမတ်မညာတ်ဂမ္တိုင်ဒိုတဲ ပဒတ်အိုတ်ရောင်သွံ၊ ယွံခမိတအ် ကွးသာဝကဂမ္တိုင်

ဗွဲစွတ် မွဲကိုလညာတ်ဉာဏ်ဂမၠိုင်ဂ်ဒ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရောင်သွံ၊ သိုကိုဒ်တဲ ကွေးသာဝကသတ်ဂ် သတ်မွဲသတ်ဝွံဂ် တီလေဝ် တီကေတ်မာန်ရောင်သွံ၊ ညာတ်လေဝ် ညာတ်မာန်ရောင်သွံ၊ သက်သီလေဝ် သွမာန်ရောင်သွံ။

ယွံခမီတအ် ကိုပ်ကွာတေံဟေင် သတ်ဂ် အဲညာတ်ကျင်တဲရ၊ စိုန်ဂ်လေဝ် အဲဟွံဟို သွေးကျင်ရ၊ အဲဟိုသွေးဟိုတ်ပရူပရာဂ်မွဲး ညးသအာင်ဂမၠိုင် ဟုံလျှင်ပတေံကုအဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဟုံလျှင်ပတေံအဲဂမၠိုင်ဂ် ပွမဟုံလျှင်ပတေံဂ် ဒ်တဲ တွဟ်နမသက္ကုဒတဲမြမောပ် တွဟ်နဒ်ဒ်ဒ် လုက်ကာလမၠိုင်သေ့ရ၊ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကေင်ဒ်ကျင် သွာဂစိုတ်ဉ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝွံဟေင်ရ၊ သတ်ဂ် နကိုဇိုကမ်ဂ် လုက်သွာဂမၠိုင်မၠိုင် လုက်သွာဂ်မၠိုင် မၠိုင် လုက်သွာဂ်လှိုဂမၠိုင်မၠိုင် လုက်သွာဂ်ကိုဉ်ဂမၠိုင်မၠိုင် ဒးဒင်စိန်ဂွက် ပွဲနရက်တဲ နကို ဇိုကမ် မသေ့သေ့ဟ်ဂ်ဟေင် ကလိဝံဒင်စသိုင်ဒိုင် အတ္တဘ မွဲသတ်ရဲဝွံရ” ရဲဝွံ (တံတဲရ)။ [ပေယျာလ ပွဲသုတ်ဂမၠိုင်အိုတ်သို အတိုင်နယ်ဝွံ တြေးကေတ်ညိ]။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ပေသိ

၂၀၃။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူဒ်ဂိဇ္ဈကုဉ်မွဲး သေ့ညာတ်ကေတ် ပြိုတ်ဖျုန်ကွပ် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိုတ်ဖျုန်ကွပ်ဂ် ကွာတ် ခွာ် လနောင်အသိမ်ဂမၠိုင် ဗက်တဲဗက်တဲ ဇံက်ဇုတ်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရမ္ပာင် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကေင်ဒ်ကျင် သွာဂစိုတ်ဉ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝွံဟေင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ပိဏ္ဍ

၂၀၄။ ယွံကောန်တု အဲဇော်ကျင်နူဒ်ဂိဇ္ဈကုဉ်မွဲး သေ့ညာတ်ကေတ် ပြိုတ်က လောံဖျုန် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိုတ်ကလောံဖျုန်ဂ် ကွာတ် ခွာ် လနောင်အသိမ်ဂမၠိုင် ဗက်တဲ ဗက်တဲ ဇံက်ဇုတ်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရမ္ပာင် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကေင်ဒ်ကျင် လုဂစေံ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝွံဟေင်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နိစ္ဆိဝိ

၂၀၅။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူဒ်ဂိဇ္ဈကုဉ်မွဲး သေ့ညာတ်ကေတ် ပြိုတ်တွက်မ ဟုံမဲကိုဇုာ် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိုတ်ဂ် ကွာတ် ခွာ် လနောင်အသိမ်ဂမၠိုင် ဗက်တဲ ဗက်တဲ

စံက်ဇုန်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရများမဂိသကင်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ်
ကောင်ဒ်ကွင် သွာဂစိုတ်ဗွေအ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်အသိလောမ

၂၀၆။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကွင်နုဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်တွက်
တသော်သွာ်တိုန်ဒိုင် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ တသော်သွာ်ပြိုတ်ဂ်မိုင်ဂ် ကလောင်တိုန်
ကလောင်တိုန်တု ဒတုံဇော် ပွဲဇကုပြိုတ်ဂ်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရများ မဂိသကင်ရ
။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကွင် သွာဂစိုတ်ကွက် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်သတ္တိလောမ

၂၀၇။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကွင်နုဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်တွက်
တသော်ဗျဟ်တိုန်ဒိုင် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ တသော်ဗျဟ်ပြိုတ်ဂ်မိုင်ဂ် ကလောင်တိုန်
ကလောင်တိုန်တု ဒတုံဇော် ပွဲဇကုပြိုတ်ဂ်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရများ မဂိသကင်ရ
။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကွင် သွာဂစိုတ်သတ်(မပ္ပံဒြဲ) ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံ
ဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဥသုလောမ

၂၀၈။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကွင်နုဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်တွက်
တသော်လံတိုန်ဒိုင် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ တသော်လံပြိုတ်ဂ်မိုင်ဂ် ကလောင်တိုန်
ကလောင်တိုန်တု ဒတုံဇော် ပွဲဇကုပြိုတ်ဂ်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရများ မဂိသကင်ရ
။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကွင် ကောန်အာဏာတဲဂံင်သကာ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံ
ဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်သုစိလောမ

၂၀၉။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကွင်နုဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်တွက်
တသော်တိုင်တိုန်ဒိုင် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ တသော်တိုင်ပြိုတ်ဂ်မိုင်ဂ် ကလောင်တိုန်

မာတ်ကာ

ကလောင်တိုန်တဲ ဒတုံဇော် ပွဲဇကုပြိုတ်ဂ်ဟောင်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်ဗရရများ မဂိသကင်ရ
။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကျင် သွာဝစ်ကိဒီကိ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ဒုတိယသုစိလောမ

၂၁၀။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူနီဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကေတ် ပြိုတ်တုက်
တသော်တိုင်တိုန်ဒိုင် မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ တသော်တိုင်ပြိုတ်ဂ်မိုဉ်ဂ် လုပ်အာနူကျိပ်တဲ
တိတ်နူပါင်အိုတ်ရ၊ လုပ်နူပါင်တဲ တိတ်နူသြိုဟ်အိုတ်ရ၊ လုပ်နူသြိုဟ်တဲ တိတ်နူပုင်အိုတ်ရ၊
လုပ်နူပုင်တဲ တိတ်နူဒီဂမိုဉ်အိုတ်ရ၊ လုပ်အာဒီဂမိုဉ်တဲ တိတ်နူတင်ယု (ဂဒအ်ဗြာတ်)ဂမိုဉ်
အိုတ်ရ၊ လုပ်တင်ယု(ဂဒအ်ဗြာတ်)ဂမိုဉ်တဲ တိတ်နူဂတာဇိုင်ဂမိုဉ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ် သွတ်
ဗရရများ မဂိသကင်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကျင် ညးဗဇိုအကြာ ပွဲချင်ရာဇ
ဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ကုမ္မဏ္ဍ

၂၁၁။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူနီဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကေတ် ပြိုတ်တုက်မုံ
ကိုခွဲလိင် ဗွတ်တုာနင်ထွဲ မအာဒိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိုတ်ဂ် အာလေဝ် ပတိုန်ကေတ်ခွဲ
လိင်ဂမိုဉ် ပွဲလတူပူးဟောင်တဲ ဒးအာရ၊ ဂဇအ်လေဝ် ဒးဂဇအ် ပွဲလတူခွဲလိင်ဂမိုဉ်ဟောင်ရ၊
ပြိုတ်ဂ် ကွာတ် ချာ် လနောင်အသိမ်ဂမိုဉ် ဗက်တဲဗက်တဲ ဇံက်ဇျာ်မိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂ်
သွတ်ဗရရများ မဂိသကင်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကျင် နာဲဗွာ(ညးဇော်ဓရ်)
မတုက်စွဲ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဒသမ။

ဝဂ်ပဌမတဲရ။

၂။ ဝဂ်ဒုတိယ ၁။ သုတ်သသိသက

၂၁၂။ အဲဒိုက် ဝံမိင်ကျင်လဝ် ရံသာ်ဝံရ ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွဒတ်
တန်ဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် ဇရောင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ ။ ပ ။ ယွံကောန်တု အဲ ဇော်ကျင်နူနီ ဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး
သွောံညာတ်ကေတ် ပြိုတ်တုက် မတို့ဗျိုက်ဒိုင် ပွဲကတိုင်အိက် မွဲဟာန်ကျောံကျိပ်ရ ။ ပ ။
ယွံခမီတအ် သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကျင် ညးကလိလောန်သမ္ဘာညးသအာင် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံ
ဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ပဌမ။

မာတိကာ

၂။ သုတ်ဂူထခါဒ

၂၁၃။ ယွံကောန်တု အဲ ခေံကုင်နူဒိဂိဇ္ဈကုင်မွဲး သောံညာတ်ကောတ် ပြိတ်တုက် တို့ဗျိုက်ခိုင် ပွဲကတိုင်အိက် မွဲဟာန်ကောံကျိပ်တု မစခိုင်အိက် နကိုတဲဂမ္တိုင်ဓါလွာ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ သတ်ဂ် ကောင်ဒ်ကုင်ဗူးလီလီ ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ၊ ဗဗူးဂ် ပွဲသာသနာ ကျင်တြကဿပ ဘိက်နိမန်ခမိဂမ္တိုင် နကိုပိဏ္ဍပါတ်တု ပွဲဒွိဟ်(ဇရ)ဂ် ကိုပေင်တနကိုအိက်တု “ယွံတီလပိုင် အတိုင်နွံဗိုက်ဂ် စလေဝ် ဩဝ်စအိုတ်ညိ၊ ရင်တုင်ဏာလေဝ် ဩဝ်ရင်တုင် ဏာအိုတ်ညိ” ရဝံ ကောင်ဟိုသွးတု ။ ပ ။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်နိစ္ဆဝိတ္တိ

၂၁၄။ ယွံကောန်တု အဲ ခေံကုင်နူဒိဂိဇ္ဈကုင်မွဲး သောံညာတ်ကောတ် ပြိတ်မွှောံမ ဟံမဲကိုစွာံမအာခိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိတ်မွှောံဂ် ကွာတ် ခွာ် လနောင်အသိမ်ဂမ္တိုင် ဗက်တု ဗက်တု ဓံက်ဇျာ်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိတ်မွှောံဂ် သွတ်ဗရရမုာ်မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ပြိတ်မွှောံဂ် ကောင်ဒ်ကုင် ဗြကလိလောန်တြုသိုတ်ဒွေတ် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်တတိယ။

၄။ မဂ္ဂလိတ္တိ

၂၁၅။ ယွံကောန်တု အဲ ခေံကုင်နူဒိဂိဇ္ဈကုင်မွဲး သောံညာတ်ကောတ် ပြိတ်မွှောံ မှုက်သုဇ္ဈအမြာ်ဟံဒးရး ရပ်သတ်ပရေအိဟိန်ဗြန် မအာခိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိတ်မွှောံဂ် ကွာတ် ခွာ် လနောင်အသိမ်ဂမ္တိုင် ဗက်တုဗက်တု ဓံက်ဇျာ်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိတ်မွှောံဂ် သွတ် ဗရရမုာ် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ပြိတ်မွှောံဂ် ကောင်ဒ်ကုင် ဗြဒေါင် ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ် ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်ဩကိလိနီ

၂၁၆။ ယွံကောန်တု အဲ ခေံကုင်နူဒိဂိဇ္ဈကုင်မွဲး သောံညာတ်ကောတ် ပြိတ်မွှောံ လုပုတ်ဒတုံဇော်ခိုင်ပြီ ပြီ နူပိပ္ပတု မဒးဒင်ပုလောခိုင် ပွဲဂအံပုတ် ချာ်သရဇောဝ်ဇော်ခိုင် တော်တော် နူခုတ်တူပုတ် မအာခိုင် ပွဲအာကာသရ၊ ပြိတ်မွှောံဂ် သွတ်ဗရရမုာ် မဂိသ ကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမိတအံ ပြိတ်မွှောံဂ် ကောင်ဒ်ကုင် ဂူကျာ်ဇော် သိုင်ကလိင်ရ၊ ဂူကျာ်ဇော်ဂ်

မာတိကာ

ပွမစောန်စိုတ် ဂပ်ဝ်ပျိုပျိုက်တဲ့ ကောင်ကိုဟ်ချဲစုတ်ကို ဗြဲမုံကိုတြုံတုသိုတုပ် နကိုလုပုတ် တဲ့ရဲ ။ ပ ။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်အသီသက

၂၁၇။ ယွံကောန်တု အဲ စှော်ကွင်နုနီဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ် မဟံမဲ ကိုကုိုပ် မုံကိုကေုဟောင် မအာဒွင် ပွဲအာကာသရ၊ ပွဲသြိုဟ်ပြိုတ်ဂှ် မတ်ကောံပါင်ဂမ္တိုင် နွံအိုတ်ရ၊ ကွာတ် ချှ် လနောင်အသိမ်ဂမ္တိုင် ဗက်တဲဗက်တဲ ဇံက်ဇျော်ဗိုတ်အိုတ်ရ၊ ပြိုတ်ဂှ် သွတ်ဗရရမျာင် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် သတ်ဂှ် ကောင်ဒွံကွင် တြုံဂစိုတ်ကမ္မတ် ကော်ဂးဟာရိက ပွဲချင်ရာဇဂြိုဟ်ဝံဟောင်ရ ။ ပ ။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ပါပဘိက္ခု

၂၁၈။ ယွံကောန်တု အဲ စှော်ကွင်နုနီဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်ခမီ မအာဒွင် ပွဲအာကာသရ၊ သကိုပ် ဗဗေင် ဇုက်ကာယဗန် ကေုပြိုတ်ခမီဂမ္တိုင်ဂှ် ဂိုဍုင်ဒွင်ဒွင် အိုတ်ရ၊ မွဲဟန်ကောံသုပုတ်ပွဲပွဲ၊ မွဲဟန်ကောံလျးအရံင်ပွဲပွဲ၊ သုပုတ်တိတ်ဒွင်ရ၊ ပြိုတ်ခမီဂှ် သွတ်ဗရရမျာင် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံခမီတအ် ခမီဝံ ပွဲသာသနာကျော်တြဲကဿပ ကောင်ဒွံကွင် ခမီမယုတ်ရ ။ ပ ။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ပါပဘိက္ခုနီ

၂၁၉။ ။သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်ခမီဗြဲ မအာဒွင် ပွဲအာကာသရ၊ သကိုပ်ပြိုတ် ခမီဗြဲလေဝ် ဂိုဍုင်ဒွင်ဒွင်ရ ။ ပ ။ ကောင်ဒွံကွင် ခမီဗြဲယုတ်တဲ ။ ပ ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်ပါပသိက္ခာမာန

၂၂၀။ သွောံညာတ်ကောတ် ပြိုတ်သိက္ခာမာန်ဗြဲ မအာဒွင် ပွဲအာကာသရ၊ သကိုပ် ပြိုတ်သိက္ခာမာန်ဗြဲလေဝ် ဂိုဍုင်ဒွင်ဒွင်ရ ။ ပ ။ ကောင်ဒွံကွင် သိက္ခာမာန်ဗြဲယုတ်တဲ ။ ပ ။

သုတ်နဝမ။

မာတိကာ

၁၀။ သုတ်ပါပသာမဏေရ

၂၂၁။ သွေခံညာတ်ကေတ် ပြိုတ်သာမဏီ မအာခိုင် ပွဲအာကာသရ၊ သုာသကိုပ် ပြိုတ်သာမဏီဂ်လေဝ် ဂိုဍုင်ဂြင်ခိုင်ရ ။ ပ ။ ကေင်ဒိုက်ကွင် သာမဏီယုတ်တဲ ။ ပ ။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်ပါပသာမဏေရီ

၂၂၂။ ယွံကောန်တု အဲ ခေံကွင်နူဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်မွဲး သွေခံညာတ်ကေတ် ပြိုတ်သာမဏီဗြမအာခိုင် ပွဲအာကာသရ၊ သကိုပ် ဗဗေင် ဇုက်ကာယဗန် ဇေုပြိုတ်သာမဏီဗြဂ် ဂမိုင်ဂ် ဂိုဍုင်ဂြင်ခိုင်အိုတ်ရ၊ မွဲဟာန်ကောံသုပုတ်ပွီပူ၊ မွဲဟာန်ကောံလျးအရံင်ပွီပူ၊ သုပုတ်တိတ်ခိုင်ရ၊ ပြိုတ်သာမဏီဗြဂ် သုတ်ဗရရမုာ် မဂိသကပ်ရ ။ ပ ။ ယွံကောန်တု ကသပ်ဝံ နိုကုအဲဂ်ရ “ယွံသကအိတ်အိတ် ဩဒးအမ်သပ်ကေံရသွံ၊ ယွံသကအိတ်အိတ် ဩဟံကေင်ဒိုမွဲ လေံဂ် နိုကွင်ရသွံ၊ သတ်မုံသတ်ရဝံ နွံတ်ရေင်သွံ၊ ပြိုတ်မုံသတ်ရဝံ နွံတ်ရေင်သွံ၊ ညးကလိဝံ အတ္တတ်မုံသတ်ရဝံ နွံတ်ရေင်သွံ ရဝံ (ကသပ်ဒိုက်ကွင်ရ)ဂ် ဟိုသုးရ။

ပွဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သုးတိုန်ကိုခမိဂမိုင်ရ “ယွံခမိတ်အိတ် ကွးသာဝကဂမိုင် ဗွဲစွတ် မုံကိုမတ်မညာတ်ဂမိုင်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်အိုတ်ရေင်သွံ၊ ယွံခမိတ်အိတ် ကွးသာဝကဂမိုင် ဗွဲစွတ် မုံကိုလညာတ်ညဏ်ဂမိုင်ဂ်ဒိုတ် ပဒတ်အိုတ်ရေင်သွံ၊ သိုက်နိုတ်ကွးသာဝကသတ် သတ်မုံသတ်ဝံ တီလေဝ်တီကေတ်မာန်ရေင်သွံ၊ ညာတ်လေဝ်ညာတ်မာန်ရေင်သွံ၊ သက်သီလေဝ် သုမာန်ရေင်သွံ။ ယွံခမိတ်အိတ် ကိုပ်ကွာတေံဟေင် သာမဏီဗြဂ် အဲညာတ် ကွင်တဲရ၊ ဓိုန်ဂ်လေဝ် အဲ ဟံဟိုသုးကွင်ရ၊ အဲ ဟိုသုးဟိုတ်ပရူပရာဂ်မွဲး ညးသအာင်ဂမိုင် ဟံလျိုင်ပတေံ ကုအဲအိုတ်ရ၊ ကုညးဟံလျိုင်ပတေံအဲဂမိုင်ဂ် ပွမဟံလျိုင်ပတေံ နိုတ် တုဟ်နမသက္ကုဒတဲဗြမေဝ် တုဟ်နဒိုဒဒိမ် လုက်ကာလမဂိုင်သေုတဲရ၊ ယွံခမိတ်အိတ် သာမဏီဗြဂ် ပွဲသာသနာကျိတြဲကသပ် ကေင်ဒိုက်ကွင် သာမဏီဗြယုတ်မာရ၊ သာမဏီဗြဂ် နကိုဖို ကမ်ဂ် လုက်သွံဂမိုင်မဂိုင် လုက်သွံကွံဂမိုင်မဂိုင် လုက်သွံလိဂမိုင်မဂိုင် လုက်သွံကိုဋ် ဂမိုင်မဂိုင် ဒးဒိုင်စိန်ဂွက် ပွဲနရက်တဲ နကိုဖိုကမ် မသေုသေုဟ်ဂ်ဟေင် ကလိဝံဒိုင်စသိုင်ခိုင် အတ္တတ်မုံသတ်ရဝံရ” ရဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

ဝဂ်ဒုတိယတဲရ။

လက္ခဏာသံယုတ် တဲရေင်။

၉။ သြပမ္မသံယုတ်

၁။ သုတ်ကူဋ

၂၂၃။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ ။ ပ ။ သွးတိုန် ဂလာန်ဝံရ ယွံခမိတအ် ဥပမာတုန် ဇေဟ်ဒမင်သုသို မ္မံကိုအထောဋ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် အာစိုပ် အထောဋ်ကအ်ကွတ်အိုတ်ရ၊ မ္မံကိုအရာကောံဓရီုမွဲး အထောဋ်အိုတ်ရ၊ နမပလိုပလတ်ထောံ အထောဋ်ကအ်ကွတ်ဂ် ဇေဟ်ဒမင်သုဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် အာစိုပ်ပွမလိုလတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ဓရ်အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သို မ္မံကိုတမ်မူလမွဲး အဝိဇ္ဇာအိုတ်ရ၊ မ္မံကို အရာကောံဓရီုမွဲး အဝိဇ္ဇာအိုတ်ရ၊ နမပလိုပလတ်ထောံအဝိဇ္ဇာဂ် အကုသိုလ်ဂမ္တိုင်အိုတ်သိုက် အာစိုပ်ပွမလိုလတ်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေတ်ရဲဝံရ “ဟံဝိဝိင် ဟိုတ်မာဲဂမ္တိုင်ဂ်ဒိုတ် ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံဟောင် မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးဒေတ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်နာသိခ

၂၂၄။ သွဒတ်တန်တခိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ ပတိုန်စွဲ ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် ပွဲတျိုင်သေခမ်တဲတဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင်ရ “ယွံခမိတအ် အရာဂ် ပသတ် သမ္ပိထေင်အိုတ်ရော? ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် အဲပတိုန်စွဲလဝ် ပွဲတျိုင်သေခမ်တဲ ကောံတိဇ္ဇေဝံ ဣလိုက် ဤင်ရော?” ရဲဝံ (သွးတိုန်ရ)။

ယွံကျက်မ္မံပိုင် တိဇ္ဇေဝံဟောင် ဤင်ဂွင်လောန်ရ၊ ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် တီလမ္မံပိုင် ကျက်တြဲ မဂ်ပပ်ပတိုန်စွဲလဝ် ပွဲတျိုင်သေခမ်တဲ ဗ္ဗတ်ညိနာင်ဟောင်ရ၊ ယွံကျက်မ္မံပိုင် ထံက်ရင် ကိုတိဇ္ဇေဝံမွဲး ခွက်တိဗ္ဗတ်ညိနာင် တီလမ္မံပိုင်ကျက်တြဲ မဂ်ပပ်ပတိုန်စွဲလဝ် ပွဲတျိုင်သေခမ်တဲဂ် ရိုဟ်လှိုဟ်တောံလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ အထံက်ပခိုင်လေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ၊ အဝယ်လဇ္ဈေလေဝ် ဟံအာစိုပ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယွံခမိတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင်ရ သတ်ဂမ္တိုင် မကလေင်ကတိုန် ပွဲမိုဟ်ဂမ္တိုင် အောန်တအိုတ်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် သတ်ဂမ္တိုင်မကတိုန် (ပွဲဘုံ အပါယ်ဂမ္တိုင်) မသအာင်နုဒ်မိုဟ်ဟောင် ဤင်လောန်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာ သနာဝံ သွးဒေတ်ရဲဝံရ “ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲဂမ္တိုင်ဂ်ဒိုတ် ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံဟောင် မွဲးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွးဒေတ်ရ ရဲဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

မာတိကာ

၃။ သုတ်ကုလ

၂၂၅။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရင်ရ။ ယံခမီတအ် သိုမှိုဟ်ဗြဲဂိုင်တုဲ မှုက်မှိုဟ်
 တြုံအောန်ဂမၠိုင်အိုတ်သိုက် ကမ္မတ် မရပ်ပွတ်ခဍေက်ဂမၠိုင် သွက်ဂွံပလီုပလံာ် ညံင်ရဲလောဲသွာ
 အိုတ်ကို ယံခမီတအ် တုပ်သုတ်သံသ့ဟောင် ခမီ မဟံဇ္ဇော်ပွပ် မဟံလုတ်လပ် မေတ္တာစိုတ်
 မတိတ်ဗူး(နှမစေံစး)လိမ္မဟံဟို ကလော်လကိုဟ်ဘုတ်တိဂမၠိုင် သွက်ဂွံပလီုပလံာ် လောဲသွာ
 အိုတ်ရ။ ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် သိုမှိုဟ်ဗြဲအောန်တုဲ မှုက်မှိုဟ်တြုံဂိုင်ဂမၠိုင်အိုတ်သိုက်
 ကမ္မတ် မရပ်ပွတ်ခဍေက်ဂမၠိုင် တုဟ်နပလီုပလံာ် ညံင်ရဲဟံလောဲသွာအိုတ်ကို ယံခမီတအ်
 တုပ်သုတ်သံသ့ဟောင် ခမီ မဟံဇ္ဇော်ပွပ် မလုတ်လပ်မေတ္တာစိုတ် မတိတ်ဗူး(နှမစေံစး)လိမ္မ
 ဟံဟို ကလော်လကိုဟ်ဘုတ်တိဂမၠိုင် သွက်ဂွံပလီုပလံာ်လောဲသွာအိုတ်ရ။ ယံခမီတအ်
 ဟိုတ်ဂ်ရ ပဲ့သာသနာဂွံ သွးဒေတ်ရဲဂွံရ “ပိုညးဂမၠိုင် ကြက်ဇ္ဇော်ပွပ်မေတ္တာစိုတ် မတိတ်ဗူး
 (နှမစေံစး)ရ၊ ကြက်လုတ်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရဲယာန်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရဲအရာဒတန်ရ၊ ကြက်
 လုတ်ဆန်စန် နူပွီပွဲရ၊ ကြက်ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမဒးရးရ” ရဲဂွံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင်
 သွးဒေတ်ရ ရဲဂွံ (တံတ်ရ)။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်ဩက္ခာ

၂၂၆။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရင်ရ။ ယံခမီတအ် ဩညးမဲ့ ပဲ့အခိုင်နူဂယးမဲ့
 အလန် ဒေါပ်တုဲမဲ့အလန် သပ်တုဲမဲ့အလန် ကိုတ်ဒါန် နကိုထွဲပုင်ကွံမ မပေင်တ နကို
 ဘောဇိန် မပြဲဂမၠိုင်ရ၊ ဩညးမဲ့တုန် ပဲ့အခိုင်နူဂယးကိုဒ် ပဲ့အခိုင်လဒေါပ်တုဲကိုဒ် ပဲ့အခိုင်
 သပ်တုဲကိုဒ် ဗွဲတၞိမယုတ် ဗုတ်ကာလမဲ့ပတ်ချာ်တၞ်လောင် ဇ္ဇော်ပွပ်တမေတ္တာစိုတ်ရ၊ ပွမဇ္ဇော်
 ပွပ်မေတ္တာစိုတ် ဗုတ်မဲ့ပတ်ချာ်တၞ်ဂွံ ဖိုဇ္ဇော်ဗွဲတောင် လတူကိုဒါန်ပိအလန်ဂ်ရ။ ယံခမီတအ်
 ဟိုတ်ဂ်ရ ပဲ့သာသနာဂွံသွးဒေတ်ရဲဂွံရ “ပိုညးဂမၠိုင် ကြက်ဇ္ဇော်ပွပ် မေတ္တာစိုတ် မတိတ်ဗူး
 (နှမစေံစး)ရ၊ ကြက်လုတ်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရဲယာန်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရဲအရာဒတန်ရ၊ ကြက်
 လုတ်ဆန်စန် နူပွီပွဲရ၊ ကြက်ပတိတ်ဇြဟတ် ဗွဲမဒးရးရ” ရဲဂွံဟောင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွး
 ဒေတ်ရ ရဲဂွံ (တံတ်ရ)။

သုတ်စတုတ္ထ။

၅။ သုတ်သတ္တိ

၂၂၇။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရင်ရ။ ယံခမီတအ် ဥပမာတုန် ဗျုဟ်မှုက်
 ငှက်မကောက် နွံရ၊ ပဲ့အခိုင်ဂ် တြုံဂ် “ဗျုဟ်မှုက်ငှက်မကောက်ဂွံ နကိုဂတာတ်ကို နကို
 ကကေမ်တဲကို ကြက်အဲ ကေမ်ဝတ်ကေတ်(ပွဲတူင်)ရ၊ ကြက်အဲတက်ဒါတ် (ပွဲလဒေါပ်)ရ၊

ကြက်အဲတက်ဒါတ်ဂတးဂတန်ရ” ရဝံ ဟိုဂးတဲ ကျင်တရ။ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသ်သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? တြံဂ် နကိုဂတာတဲကို နကိုသကေမ်တဲကို တုဟ်နကေမ်ဝတ်ကေတ်ဗျဟ်မူကိုငှက်မကေက်ဝံ (ပွဲတူင်)ကို တုဟ်နတက်ဒါတ်(ပွဲလဒေါင်)ကို တုဟ်နတက်ဒါတ်ဂတးဂတန်ကို ထေက်ဟာ ရဝံ (သွာန်တရ)။ ယွံကျ်မူပိုဉ် တုဟ်နတက်ဒါတ်ရဝံ ဟံထေက်ရ။ ပွမဟံထေက်သ်ဂ် မဟိုတ်ရော? ယွံကျ်မူပိုဉ် ငှက်ဗျဟ်မကေက်ဝံတုန် နကိုဂတာတဲကို နကိုသကေမ်တဲကို တုဟ်နကေမ်ဝတ်ကေတ်(ပွဲတူင်)ကို တုဟ်နတက်ဒါတ်(ပွဲလဒေါင်)ကို တုဟ်နတက်ဒါတ်ဂတးဂတန်ကို ဟံလော့သွာရ။ တြံဂ် ဟိုတ်အရာမဒ် ပွမချောင်စိုတ်ဇကု ပွမချောင်စိုတ်စိုတ်မလောန်ဟေင်ရနွံ ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယွံခမီတအ် တုင်သုဟ်သ်ဝံဟေင် ခမီမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ဂပ်ဝ်ဇော်ပွင်လင် မေတ္တာစိုတ်မတိတ်ဗူး(နူမစှေစး)ရ၊ ဂပ်ဝ်လင်လုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွလင်ညံင်ရယာန်ရ၊ ဂပ်ဝ်သွလင်ညံင်ရအရာဒတန်ရ၊ ဂပ်ဝ်လုတ်ဆန်စန်လင်နူပွဲပွဲရ၊ ဂပ်ဝ်ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွဲမဒးရးရ၊ စိုတ်ခမီဂ်ကလော်လကိုဟ်ဘုတ်တိ ဂပ်ဝ်ကိုကလပ်လင်ရ ရဝံ ဗျဟ်ကေတ်မူး ဗွဲစုတ် ကလော်လကိုဟ်ဘုတ်တိဟံဟေင် ဒ်အာပွမချောင်စိုတ်ဇကု ပွမချောင်စိုတ်စိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေတ်ရဝံရ “ပိုဉ်ဥးဂမိုင် ကြက်ဇော်ပွင် မေတ္တာစိုတ်မတိတ်ဗူး (နူမစှေစး)ရ၊ ကြက်လုတ်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရယာန်ရ၊ ကြက်သွညံင်ရအရာဒတန်ရ၊ ကြက်လုတ်ဆန်စန်နူပွဲပွဲရ၊ ကြက်ပတိတ်ဗြဟတ် ဗွဲမဒးရးရ” ရဝံဟေင် မူးတအ်ဥးဂမိုင် သွးဒေတ်ရ ရဝံ (တဝံတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်နေဂ္ဂဟ

၂၂၈။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဥပမာတုန် သွာတုဂမိုင် ပန်တု မူကိုတု မဗိုန်ဗတ်ဒိုင်ကျိက် ကတ်ဗတောန်လင်ဗွဲမဒးရးတဲ မကလိဝံလုတ်တဲတဲ မူကိုကွတ်တုမလုပ်ပေါ်တဲ တန်တံဒိုင် ပွဲဒိုဟ်ပန်အိုတ်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် တြံဂ် ကမ်လ သွာတုဂမိုင်ပန်တု မူကိုတု မဗိုန်ဗတ်ဒိုင်ကျိက် ကတ်ဗတောန်လင်ဗွဲမဒးရးတဲ မကလိဝံလုတ်တဲတဲ မူကိုကွတ်တုမလုပ်ပေါ်တဲ မဂပ်ဝ်ပန်ဗလးဏာဒိုဟ်ပန်ဂမိုင်ဂ် ကိုပ်ကွာဟံဒတုံစိုပ်တိဏီ ကြက်အဲလပ်ကေတ်ရ ရဝံဟိုသွးရ၊ ယွံခမီတအ် အရာဂ် ပသမ္ဘိထေင်အိုတ်ရော? တုဟ်နဟိုသွး ရဝံမူး “တြံပြဟ်ပြေဟ်၊ တြံမချိုက်ပေင်တ ကောံပွမပြဟ်လောန်” ဂ် ဗဗွဲဟာ ရဝံ (သွာန်တရ)။

ယွံကျ်မူပိုဉ် လပ်ကေတ် ကမ်လ သွာတုမဲ့တု မူကိုတုမဗိုန်ဗတ်ဒိုင်ကျိက် ကတ်ဗတောန်လင် ဗွဲမဒးရးတဲ မကလိဝံလုတ်တဲတဲ မူကိုကွတ်တုမလုပ်ပေါ်တဲ မဂပ်ဝ်ပန်ဗလးဏာဂမိုင်ဂ် ကိုပ်ကွာဟံဒတုံစိုပ်တိဏီမာန်မူး တုဟ်နဟိုသွး ရဝံမူး “တြံပြဟ်ပြေဟ်၊ တြံမချိုက်ပေင်တ ကောံပွမပြဟ်လောန်” ဂ် ဗဗွဲရ။ ပွဲအရာလပ်ကေတ် ကမ်လ သွာတုဂမိုင်

ပန်တု မှုံကိုတု မဗိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက် ကတ်ဗတောန်လပ်ဗွဲမဒးရဲတု မကလိဝံလုတ်တဲတု မှုံကိုကွတ်တုမလုပ်ပေါတု မဂပ်ပ်ပန်ဗလးဏာဂမ္ဘိုင်ကို ကိုပ်ကွာဟံဒတုံစိုပ်တိဏီမာန်တုန် မုသွက်သွးနွံဏီရော? ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ လတူနူပရဟ်တြုံမင်ရပ်လံာ် ပွမပြဟ်ပြေဟ် ဂိတုတဲဂမ္ဘိုင်ကို ပြဟ်ပြေဟ်လောန်ရ၊ လတူနူပရဟ်ဂိတုတဲဂမ္ဘိုင်ကို ပွမပြဟ်ပြေဟ်ဒေဝတ် ဂမ္ဘိုင်မဂ္ဂိပ်အာဒွင်ဂတ ဂိတုတဲဂမ္ဘိုင်ကို ပြဟ်ပြေဟ်လောန်ရ၊ လတူနူပရဟ်ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ကို ဗွဲမပြဟ်လောန်ဟောင် အာယုက်ဂမ္ဘိုင် သွးအိုတ်အာအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသ နာဝံ သွးဒေဝတ်ရဲဝံရ “ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲဂမ္ဘိုင်ဂှ်ဒုတု ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရဲဝံဟောင် မူးတအ် ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒေဝတ်ရ ရဲဝံ (တုံတဲရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်အာဏိ

၂၂၉။ သုဒတ်တန်တဒွင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ယွံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကျင်ကိုပ်ကွာတေံတုန် ကုသိုင်ဒသာရဟဂမ္ဘိုင်ကို ဖမ်မန်ဒိုင်မှုံယုအာနက နွံကျင်ရ၊ သိုင်ဒသာရဟဂမ္ဘိုင် တက်ဗုဟ် ဖမ်မန်ဒိုင်မှုံယုအာနကမူး ဗုဒ္ဓိနာပ်စုတ်လပ်နာဲမ္မဲသအာင် ကုဖမ်မန်ဒိုင်ကိုအိုတ်ရ။ ယွံခမီတအ် ပါင်ဒိုဟ်ဖမ်တြိ ဒဒက်တ်ဖမ်မန်ဒိုင် မှုံယုအာနကဂှ် ကေံအိုတ်တု အခိုင်နာဲဗုဒ္ဓိနာပ် လပ်ဟောင် သိုသေဟ်ဂှ် ဒိုအာရ။ ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပွဲကာလကြ ခမီဂမ္ဘိုင် ဟိုတ်တံင်ခရ် သုတ်ဂမ္ဘိုင် ကျာ်တြိ မဂပ်ပ်တွံလပ် မဖြိုဟ်နက် မှုံကိုသတ်အရထမဖြိုဟ်နက် မဒ်ဟိုတ် တိတ်ဗူးနူလောက မစပ်ကျောံသုညတ ပွမလုသုန်တြိအိုတ်မူး ကြက်ဟံမိက် ကလင်ဂိုင်ကေတ် ဗွဲမဒးရဲအိုတ်ရ၊ ကြက်ဟံကလင်ထံင်လပ် ကတောင်အိုတ်ရ၊ ကြက်ဟံ ကိုကတိုဒ်စိုတ် မမိက်တီအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ကတ်ဗတောန် ဂပ်ပ်လုတ်ဂှိုင်ဂှိုင်ကိုဝါ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်ရ ရဲဝံ ကြက်ဟံသမ္ဘိအိုတ်ရ။

ဟိုတ်တံင် သုတ်ဂမ္ဘိုင် ကွးတီမဒ်မူးသာသနာဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်ဟိုတ်တွံလပ် မှုံကိုအကွရ် မစိစောန် မှုံကိုပိုဒ်ဗျဉ်မစိစောန် အွာကဗျဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ်ဆန်လပ် အွာကဗျဂမ္ဘိုင် မဂပ်ပ် စီရင်လပ်အိုတ်မူး ကြက်ကလင်ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ရ၊ ကြက်ကလင်ထံင်လပ် ကတောင် အိုတ်ရ ကြက်ကိုကတိုဒ်စိုတ် မမိက်တီအိုတ်ရ၊ ဂပ်ပ်ကတ်ဗတောန် ဂပ်ပ်လုတ်ဂှိုင်ဂှိုင် ကိုဝါ ခရ်ဂမ္ဘိုင်ဂှ်ရ ရဲဝံ ကြက်သမ္ဘိအိုတ်ရ။

ယွံခမီတအ် တုပ်သုဟ်သတ်ဝံဟောင် ပွမကျေံဗွန် ဒဒက်တ်ခရ်သုတ်ဂမ္ဘိုင် ကျာ်တြိ မဂပ်ပ်တွံလပ် မဖြိုဟ်နက် မှုံကိုသတ်အရထမဖြိုဟ်နက် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနူလောက မစပ် ကျောံသုညတ ပွမလုသုန်တြိ ကြက်ဒ်ရ။ ယွံခမီတအ် ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲသာသနာဝံ သွးဒေဝတ် ရဲဝံရ “ဟိုတ်တံင် ခရ်သုတ်ဂမ္ဘိုင် ကျာ်တြိမဂပ်ပ်တွံလပ် မဖြိုဟ်နက် မှုံကိုသတ်အရထမ ဖြိုဟ်နက် မဒ်ဟိုတ်တိတ်ဗူးနူလောက မစပ်ကျောံသုညတ ပွမလုသုန်တြိအိုတ်မူး ကြက်

ကလင်ဂိုဏ်ကောတိ ဗွေမဒေရးအိုတ်ရ၊ ကြက်ကလင်ထံလဝ်ကတောဝ်အိုတ်ရ၊ ကြက်ကိုကတိ
ဒိစိုတ် မမိက်တီအိုတ်ရ၊ ဂပ်ဝ်ကတိဗတောန် ဂပ်ဝ်လုတ်ဂြိုဏ်ဂြိုဏ်ဝါ ခရ်ဂမ္တိုင်ရ ရဝံ
ကြက်သမ္ဘိအိုတ်ရ” ရဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင် သွေးဒွေတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်ကလိင်္ဂရ

၂၃၀။ အဲဒိုက် ဂွံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ် မ္မုကို
အထောဋ်ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိုန် ဇရေင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင်တီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲ
ကော်လိုင်တိုန် ခမိဂမ္တိုင် ရဝံမွဲး “ယွံခမိတအ်”ရ၊ “ယွံကျက်မ္မုပိုင်” ရဝံ ခမိဂမ္တိုင် ကလေင်
ဂရင်ပတိ ကုတီလမ္မုပိုင်ကျက်တြဲအိုတ်ရ၊ တီလမ္မု ပိုင်ကျက်တြဲ သွေးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်လုဟ် သွိုင်လိစ္ဆဝီဂမ္တိုင် ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲ (ပွဲပမဗတောန်ကွတ်)
ဂမ္တိုင်တုဲ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွေသကာတ် ပွဲပမပြာပ်ခသီကီုဂမ္တိုင်ဒ်တုဲ သွဂ္ဂိုကိုဆုဒကုတ်တုဲ
ပဒတ်အိုတ်ရ၊ သွိုင်အဇာတသတြ၊ ကောန်ဂ္ဂုကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂုအလိုအသီ ပိုင်ပြီမဂရးဂ်
ကလိဂ္ဂုအခေါင်အဝို (ကြက်ဇူး)ကုသွိုင်လိစ္ဆဝီဂမ္တိုင် ဟံမာန်ရ၊ ကလိဂ္ဂုဟိုတ်(ကြက်ဇူး)ရဂ်
ဟံမာန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲကာလတြဲ သွိုင်လိစ္ဆဝီဂမ္တိုင် ချီန်ချောတ်စတ်တကတ်ဂမ္တိုင် မ္မုကိုဇိုင်
တဲချီန်ချောတ်စတ်တကတ်ဂမ္တိုင် ကြက်ဒ်အိုတ်ရ၊ သွိုင်လိစ္ဆဝီဂမ္တိုင် ပွဲဒုဒသတ်ကိဂမ္တိုင်မချီန်
ညောန် မ္မုကိုဂ္ဂိုပြိုက်ချီဂမ္တိုင် ကြက်တိက်တ် စိုကိုတုဲတိုန်အိုတ်ရ၊ သွိုင်အဇာတသတြ၊
ကောန်ဂ္ဂုကျာ်ဝေဒေဟီ မဂ္ဂုအလိုအသီ ပိုင်ပြီမဂရးဂ် ကြက်ကလိဂ္ဂုအခေါင်အဝို (ကြက်ဇူး)
ကုသွိုင်လိစ္ဆဝီဂမ္တိုင်ရ၊ ကြက်ကလိဂ္ဂုဟိုတ် (ကြက်ဇူး)ရ။

ယွံခမိတအ် ပွဲအခိုင်လုဟ်ဝံ ခမိဂမ္တိုင် ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲဂမ္တိုင်တုဲ ပတိတ်ဗြဟတ်
ဗွေသကာတ်ဂမ္တိုင်ဒ်တုဲ သွဂ္ဂိုကိုဆုဒကုတ်ဂမ္တိုင်တုဲ ပဒတ်အိုတ်ရ၊ ကိသေလမာရ် မယုတ်
မာဂ် ကလိဂ္ဂုအခေါင်မဝို ကုခမိဂမ္တိုင်ဟံမာန်ရ၊ ကလိဂ္ဂုဟိုတ်ဟံမာန်ရ၊ ယွံခမိတအ် ပွဲကာ
လတြဲ ခမိဂမ္တိုင် ချီန်ချောတ်စတ်တကတ်ဂမ္တိုင် မ္မုကိုဇိုင်တဲချီန်ချောတ်စတ်တကတ်ဂမ္တိုင်
ကြက်ဒ်အိုတ်ရ၊ သွိုင်ခမိဂမ္တိုင် ပွဲဒုဒသတ်ကိဂမ္တိုင်မချီန်ညောန် မ္မုကိုဂ္ဂိုပြိုက်ချီဂမ္တိုင်
ကြက်တိက်တ် စိုကိုတုဲတိုန်အိုတ်ရ၊ ကိသေလမာရ် မယုတ်မာဂ် ကြက်ကလိဂ္ဂုအခေါင်
မဝို ကုခမိဂမ္တိုင်မာန်ရ၊ ကြက်ကလိဂ္ဂုဟိုတ်မာန်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသနာဝံ
သွေးဒွေတ် ရဝံရ “ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဲဂမ္တိုင်ဒ်တုဲ ပတိတ်ဗြဟတ်ဗွေသကာတ် ပွဲကမ္မောန်
ကမ္မဋ္ဌာန်ဂမ္တိုင်ဒ်တုဲ သွဂ္ဂိုကိုဆုဒကုတ်တုဲ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္တိုင်
သွေးဒွေတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်နာဂ

၂၃၁။ အဲဒါကံ ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံင်ဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ ဇေရင်ချင်သာရဲဂ်ရ။ ပွဲအခါဒ်ကံ ခမိသုတ်မွဲဇကု ပြာပ်အာသိုဒကာဂမ္တိုင် ဗွဲမကလိလောန်အခါဒ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ကံ “တီလပိုင် လွဲပြာပ်အာသိုဒကာဂမ္တိုင် ဗွဲမကလိလောန် အခါဒ်ညါ” ရဲဝံ ဟိုသုးကံခမိသုတ်ကံ အိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ကံ ဟိုသုးအိုတ်မွဲး “ခမိထေရ်ဇေတဝန်ဂမ္တိုင် မဟိမုဝံ ထေက်ကံပြာပ်စသိုဒကာဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရ၊ အဲတုန် ပသင်ဟံပြာပ်စ နွံရော?” ရဲဝံ ခမိသုတ်ကံ ကလေင်ဟိုရ။

ပွဲအခါဒ်ကံ ခမိဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ကံ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲအိုတ်တု လောဝ် သွဝတ် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြဲတုမွဲး ဂဇေကေတ် ပွဲဌာန်မွဲဒုဒ်အိုတ်တု ဂရင်ပတိ တီလမ္မုပိုင် ကျိတြဲ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယံကျိမ္မုပိုင် ခမိသုတ်မွဲဇကု ပြာပ်အာသိုဒကာဂမ္တိုင် ဗွဲမက လိလောန် အခါဒ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ကံ ‘တီလပိုင် လွဲပြာပ်အာသိုဒကာဂမ္တိုင် ဗွဲမကလိလောန် အခါဒ်ညါ’ ရဲဝံ ဟိုသုးကံခမိသုတ်ကံအိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ဟိုဒွေံပတောန်အိုတ်မွဲး ‘ခမိထေရ် ဇေတဝန်ဂမ္တိုင် မဟိမုဝံ ထေက်ကံပြာပ်စသိုဒကာဂမ္တိုင်ရ ရဲဝံ သမ္ဘိထေင်အိုတ်ရ၊ အဲတုန် ပသင် ဟံပြာပ်စနွံရော?’ ရဲဝံ ခမိသုတ်ကံ ကလေင်ဟိုရ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ယံခမိတအ် ကေင်ဒ်ကွဲင်ပွဲကိပ်ကွာတေံတုန် ပွဲသပိုဟ်ဂြိုပ်ဇေတဝ် လွဲအင်လှာဇေတ နွံရ။ စိင်ဂမ္တိုင် သွန်ဿယံဗွဲကံလွဲအင်လှာဇေတဝ်တု ပဒတ်အိုတ်ရ။ စိင်ဂမ္တိုင်ကံ တို့ဇေလွဲ အင်လှာတု ပိုက်ဓေတ်တမ်လွဲဒကာကိုန် နကိုလပိုင်တု လယ်ကြာတ်ကေံဗွဲမဒးရး ညံင်မဟံ မွဲကိုလုက်သရီတု သုဒ်ကြောပ်ကြောပ်တု ငိုတ်ဖျေံအိုတ်ရ။ ပွမစဂကူဂ် တုဟ်နရပ်သင် ကျေပ်လေဝ် ဒွိတ် ကုစိင်ဂမ္တိုင်ကံရ။ တုဟ်နမ္မုကိုဇြဟတ်လေဝ်ဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ် ပွမစငိုတ် သင်ကံ ပွမချိုတ်လေဝ် ဟံအာစိပ်အိုတ်ရ။ ဒဒိန်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် ဟံအာစိပ်အိုတ်ရ။ ယံခမိတအ် စိင်ဗွဲသုတ်ဂမ္တိုင် မဒေတ်ပတုင်ဗက်စိင်ဇေတဝ်ဂမ္တိုင်ဟေင်ကံ တို့ဇေလွဲအင်လှာ ကံတု ပိုက်ဓေတ်တမ်လွဲဒကာကိုန် နကိုလပိုင်တု ဟံလယ် ဟံကြာတ်ကေံဗွဲမဒးရးတု သိုဟံသုဒ် ဗွဲမဒးရးကံ ငိုတ်ဖျေံကေံလုက်သရီအိုတ်ရ။ ပွမစဂကူဂ် တုဟ်နရပ်သင်ကျေပ်လေဝ် ဟံဒွိတ် ကုစိင်သုတ်ဂမ္တိုင်ကံရ။ တုဟ်နမ္မုကိုဇြဟတ်လေဝ် ဟံဒ်ရ။ ဟိုတ်နူဟိုတ်ပွမစငိုတ်သင်ကံ ပွမ ချိုတ်လေဝ် အာစိပ်အိုတ်ရ။ ဒဒိန်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် အာစိပ်အိုတ်ရ။

ယံခမိတအ် တုင်သုတ်သင်ဝံဟေင် ပွဲသာသနာဝံ ခမိထေရ်ဇေတဝ်ဂမ္တိုင် ပွဲအခါ ဒ် နူဂယး ပိုက်ပဠေပ်သုာတု ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတုမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ကိုဒ် နိဂို ကိုဒ်အိုတ်ရ။ ခမိဂမ္တိုင်ကံ တံင်ရဲ ပွဲကွာန်နိဂိုက်အိုတ်ရ။ မွိတ်ဂမ္တိုင် သွတ်အကဲအရာ မလျုင် ဖြိုင်သျှိုက် ကုခမိဂမ္တိုင်ကံအိုတ်ရ။ ခမိထေရ်ဂမ္တိုင်ကံ ဟံထွေန်စပ်မဂ်ကံလောဘ်ဂမ္တိုင် ဟံဝိဝိင်ဘိင်တိုင်ဂမ္တိုင် ဟံဇေလိချိုက်နကိုတဏှာဂမ္တိုင်ကံဒ်တု မှာသေဝ်ဒုဟ်ဂမ္တိုင် မွဲကိုပညာ

ဒို့ဟိုတ်တိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ ပြာိုက်အိုတ်ရ၊ ပွမပြာိုက်ဂ် တူဟ်နရပ်သက်ကျော်လေဝ် ဒို့တ် ကုခမီဂမ္ဘိုင်ရ၊ တူဟ်နမုံကိုဇြဟတ်လေဝ် ဒိုရ၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးလာဘ်ဂ် ပွမချိုတ် လေဝ် ဟုံအာစိုပ်အိုတ်ရ၊ ဒဒိန်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် ဟုံအာစိုပ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ခမီသုတ်ဂမ္ဘိုင် မဒွေတ်ပတုပ်ဗက်ခမီ ထေရ်ဇော်ဂမ္ဘိုင်ဟေင်ဂ် ပွဲအခိုင်နူဂယးဗိုက်ပဠေပ် သုာတဲ ဂိုင်ကောတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ် ကွာန်ကိုဒို နိုကိုဒိုအိုတ်ရ၊ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် တွံခရ် ပွဲကွာန်နိုကိုဒိုအိုတ်ရ၊ မိုဟ်ဂမ္ဘိုင် သွတ်အကာဲအရာ မလျုင်ဖြိုင်သျှိုက် ကုခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် အိုတ်ရ၊ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ထွေန်စပ်မဂ်ဂွက်ကိုလာဘ်ဂမ္ဘိုင်ဂ် ဝိဝိင်ဘိင်တိုင်ဂမ္ဘိုင် ခလီုချိုက်နကို တဏှာဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ သိုဟုံညာတ်ဒုဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟုံမွဲကိုပညာ ဒို့ဟိုတ်တိတ်ဗူးဂမ္ဘိုင်ဂ်ဒိုတဲ ပြာိုက် အိုတ်ရ၊ ပွမပြာိုက်ဂ် တူဟ်နရပ်သက်ကျော်လေဝ် ဟုံဒို့တ် ကုခမီဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ၊ တူဟ်နမုံကို ဇြဟတ်လေဝ် ဟုံဒိုရ၊ ခမီဂမ္ဘိုင်ဂ် ဟိုတ်နူဟိုတ်မတွံးလာဘ်ဂ် ပွမချိုတ်လေဝ် အာစိုပ် အိုတ်ရ၊ ဒဒိန်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လေဝ် အာစိုပ်အိုတ်ရ။ ယုံခမီတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲသာသ နာဝံ သွးဒွေတ်ရဝံရ “ဟုံထွေန်စပ်မဂ်ဂွက်ဟုံဝိဝိင်ဘိင်တိုင်တဲ သိုဟုံခလီုချိုက် နကိုတဏှာ မှာ်သေုာ်ဒုဟ်တဲ မုံကိုပညာဒို့ဟိုတ်တိတ်ဗူးဂ်ဒိုတဲ ကြက်ပြာိုက်လာဘ်ဂ်အိုတ်ရ” ရဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွးဒွေတ်ရ ရဝံ (တွံတ်ရ)။

သုတိနဝမ။

၁၀။ သုတ်ဗိဇ္ဇာရ

၂၃၂။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပဲ့ချင်သာရၢ်ရ။ ပဲ့အခိုင်ၣ် ခမီသုတ်မွဲဧကု ဂေတ်ဂေုင် အာဝေင် သိုဒကာဂမၠိုင် ဗွဲမကလိလောန်အခိုင်ရ။ ခမီဂမၠိုင်ၣ် “တီလပိုင် လွဂေတ်ဂေုင်အာဝေင်သိုဒကာဂမၠိုင် ဗွဲမကလိလောန်အခိုင်ညိ” ရဝံ ဟိုသုးကိုခမီသုတ်ၣ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမၠိုင် ဟိုသုးလေဝ် ခမီၣ် ဟံဝေင်ပါကွေံရ။ ပဲ့အခိုင်ၣ် ခမီဂမၠိုင်မၠိုင်ၣ်ၣ် ပြာပ်အာဇရေင် တီလမံၤ ပိုင်ကျၢ်တြဲအိုတ်တု လှောပ်သွဝတ် တီလမံၤပိုင်ကျၢ်တြဲတုမွဲး ဂဇာ်ကေတ် ပဲ့ဌာန်မွဲဒွဲ အိုတ်တု ဂရင်ပတီ တီလမံၤပိုင်ကျၢ်တြဲ ဂလားနွံအိုတ်ရ “ယံကျၢ်မံၤပိုင် ခမီသုတ်မွဲဧကု ဂေတ်ဂေုင်အာဝေင် သိုဒကာဂမၠိုင် ဗွဲမကလိလောန်အခိုင်ရ။ ခမီဂမၠိုင်ၣ် ‘တီလပိုင် လွဂေတ်ဂေုင်အာဝေင် သိုဒကာဂမၠိုင် ဗွဲမကလိလောန်အခိုင်ညိ’ ရဝံ ဟိုသုးကို ခမီသုတ်ၣ်အိုတ်ရ။ ခမီဂမၠိုင်ဟိုဒေဝံပတောန်လေဝ် ခမီၣ် ဟံဝေင်ပါကွေံရ” ရဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။

ယုံခမီတအ် ကောင်ဒ်ကွါင်ပွဲကိပ်ကွာတေံတုန် မွဲဂ် ကိုသုတ်ဝံ ဩအခိုင်သွက်ဝံဂွဲစ ဗွဲ ကြက်တိတ်ကွါင်ရ၊ ပွဲအခိုင်ဂ် ပွဲဌာန်တိတ်ကွါင်ဂ်ဟောင် ရပ်ကေတ်ကိုသုတ်ဂ်တုဲ ကြက် စရ ရဝံ ဂွဲသေ့ပ်ကိုသုတ်ဂ်ဒ်တုဲ တန်တတောပ်ဒိုင် ပွဲဒပ်သို ဌာန်မုံကိုကျိက်လေုင် ဂအံ သိုက်ဟန်ဗန်ရ။ ယုံခမီတအ် ပွဲအခိုင်ဂ် ကိုသုတ်ဂ် အာသွက်ဝံဂွဲစဗုရ၊ မွဲဂ် ရပ်ကေတ်ကို

သုတ်ကိုတဲ သီဟံစဗ္ဗမဒးရး(ဟံသုတဲချိုတ်ချိုတ်) ဗွဲမပြဟ်ဟောင် ငိုတ်ဖျေရ၊ ကိုသုတ်ကို ကိတ်တ် ကြုတ်ဖျေ ဗွဲကို စွက်ကြုတ်ကိုရ၊ ဗွဲကို ဟိုတ်နူဟိုတ်ကို ပွမချိုတ်လောင် အာစိုပ်ရ၊ ဒဒိမ် ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လောင် အာစိုပ်ရ။

ယွံခမိတအ် တုပ်သုတ်သံဝံဟောင် ခမိလှို၊ ပွဲအခိုင်နူဂယး သေ့ဝံရင်လတက်သုာ ဗွဲမဒးရးတဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်သုာတဲမွဲး တုဟ်နဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် လုပ်အာကွာန်ကိုဒ် နိုဂိုကိုဒ် နကိုဇကုမဟံမင်မွဲလပ် ပါင်မဟံမင်မွဲလပ် စိုတ်မဟံမင်မွဲလပ် သတိမဟံပြာကဏ် ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင် မဟဂပ်ကွာတ်လဒ်မွဲရ၊ ခမိဂ် ညာတ်ဒးမာတုဂါမ် မဗိုက်လတက်လပ် ကွာကွက်ဟံကွက် (ကွာမက်ဟံမက်) ပွဲကွာန်ကိုတဲ ‘ရာဂ’ပွမစေ့စပ် ဂပ်ပျိုပျိုက်ပလီပလ်စိုတ်ခမိဂ်ရ၊ နကိုစိုတ် ရာဂမဂပ်ပျိုပျိုက်ပလီပလ်ကို ပွမချိုတ်လောင် အာစိုပ်ရ၊ ဒဒိမ်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်လောင် အာစိုပ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဩခမိမွဲ ဖျေထောံသိက္ခာတဲ ရာတ်တံခရ်ရ၊ ပွမရာတ်တံခရ် ခမိဂ် ပွဲဒေဝံဗတောန်အရီ ချိုတ်အာမွဲးရ၊ ယွံခမိတအ် ပွမအာစိုပ်အာပတ် မကိုဒ်မွဲမွဲ ပ္ဍောပ်ကို အာပတ် သံဃာဒိသေသံဝုဋ္ဌာနကမ်ဂမ္ဘိုင်ကို ဒဒိမ်ဆိုက်ညောန်ကိုချိုတ်မွဲးရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ကိုရ ပွဲသာသနာဝံ သွေးဒေတ်ရံဝံရ “ကြက်လုပ်ဂေင်ပိဏ္ဏပါတ် ကွာန်ကိုဒ် နိုဂိုကိုဒ် နကိုဇကုမမင်မွဲလပ်ပါင် မမင်မွဲလပ်စိုတ် မမင်မွဲလပ် သတိမပြာကဏ် ကုဏ္ဍိဂမ္ဘိုင်မဂပ် ကွာတ်လဒ်လင်အိုတ်ရ” ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် သွေးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်သီဂီလ

၂၃၃။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ၊ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ဘိုင် ပွဲအခိုင် ဖလောင်ဂယးဗွဲ ကောင်မိင်ဒိုင် ဗရရမျာင်ကိုကိုင်ဗျု ကရောတ်ကသပ်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျ် မှိုပိုင် ကောင်မိင်အိုတ်ရ၊ ယွံခမိတအ် ကိုကိုင်ဗျုဝံ ဂပ်တုတ်ဒွဲဒး နကိုယံကသံက်သုာ မှိုယုဉက္ကဏ္ဍကန်တဲ အာတ် ဌာန်မနွံပိုက်အာရ၊ ဒတူတ် ပွဲဌာန်မနွံပိုက်ဒတူဂ်ရ၊ ဂဇာတ် ပွဲဌာန်မနွံပိုက်ဂဇာတ်ရ၊ တိက်တ် ပွဲဌာန်မနွံပိုက်တိက်တ်ရ၊ ကျာမစိုဟ်ဂံက်တုန် ပိုက်လွိုင်ဒိုင် ကိုကိုင်ဗျုဂ်ဏီရ၊ ပွဲအခိုင်ဂကူဂ် ကုကိုကိုင်ဂ် ဝံတိက်တ် နမကလိဝံသာယျာစိုတ်ရ။ ယွံခမိ တအ် ပွဲသာသနာဝံ ညးမဒင်ဝန်ရံဝံမွဲး ကောန်ကျ်သာကျဝင်လှိုဂ် (ပွဲဘဝအနာဂတ်) ဟဝံ ဒင်စသိုင် ပွမကလိဝံအတ္တဘ မှိုသတ်ကိုကိုင်ဗျုရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ကိုရ ပွဲသာသနာဝံ သွေးဒေတ်ရံဝံရ “ဟံဝိဝိင်ဟိုတ်မာဂမ္ဘိုင်ဂ်တဲ ကြက်ပဒတ်အိုတ်ရ” ရံဝံဟောင် မူးတအ်ညး ဂမ္ဘိုင် သွေးဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်ဒုတိယသိင်္ဂီလ

၂၃၄။ သွဒတ်တန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ ယွံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် ပဲ့အခိုင်
 ဖလောင်ဂယးဗွံ ကောင်မိင်ခွင် ဗရရမျာင်ကျိကိုင်ဗျူ ကရောတ်ကသပ်အိုတ်ဟာ။ ယွံကျိ
 မှုပိုင် ကောင်မိင်အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအ် ပဲ့ကျိကိုင်ဗျူ ပွမတီဂုဏ်ညးကောင်ပတဲလပ်မမိက်ကို
 မွဲမွဲကို ပွမတီမွဲတွေင် ဂုဏ်ညးကောင်ပတဲလပ်ကို နှိခွင်ဏီရ။ ပဲ့သာသနာဝံ ပူဂိုလ်လှီု ဖိုန်
 ဒင်ဝန် ရံဝံမွဲ ကောန်ကျိသာကျဝင်ကိုလေပ် ပွမတီဂုဏ်ညးကောင်ပတဲလပ် မမိက်ကိုမွဲ
 မွဲကို ပွမတီမွဲတွေင် ဂုဏ်ညးကောင်ပတဲလပ်ကို ဟံ့ဒ်ရ။ ယွံခမိတအ် ဟိုတ်ဂ်ရ ပဲ့သာသနာဝံ
 သွဒေတ် ရံဝံရ “ကြက်ဒ်ညးတီဂုဏ် ညးကောင်ပတဲလပ် ညးတီမွဲတွေင် ဂုဏ်ညးကောင်
 ပတဲလပ်အိုတ်ရ၊ ဂုဏ်ညးကောင်ပတဲလပ် ပဲ့ပိုညးဂမၠိုင် ဗုတ်ညိနောင်လေပ် ကြက်ဟံ့လီု
 လာ်ရ” ရံဝံဟေင် မူးတအ်ညးဂမၠိုင် သွဒေတ်ရ ရံဝံ (တံတ်ရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဩပမ္မသံယုတ် တဲရောင်။

၁၀။ ဘိက္ခုသံယုတ်

၁။ သုတ်ကောလိတ

၂၃၅။ အဲဒိုက် ဂုံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမွဲအခါ တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခါင်ဂှ် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ကော် လိုင်တိုန် ခမိမ္မိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံကောန်တု ခမိတအ်” ရ၊ “ယွံကောန်တု” ရဲဝံ ခမိမ္မိုင်ဂှ် ကလေင်ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် သွး တိုန်ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တုတအ် ကုအဲပြာပ်အာဌာန်လှုသိုတ်တြဲတု မသတင်တန်တံဒိုင်ညးမွဲ ခပ်ဂှ် “ပွမသွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲ ပွမသွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲ ရဲဝံ သွးတရ၊ ပွမ သွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲ ညးခေရော?” ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုအဲဂှ်ရ၊ “ပွဲသာသနာဝံ ခမိဂှ် ဟိုတ်နူဝိတက်ဝိစာရဂမ္တိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇာန် မလေပ်ကိုစိုတ်တြဲကော် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇေတု မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုသမာဓိ ပွမတန်ကြန် ဒဒက်တက်စိုတ် မဟံမဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ပိတိ’ ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုတ် မကတိဒ်ဟိုတ်နူ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်တု သွဒတ်ရ၊ ဒုတိယဇာန်ဝံ ကော်ခဲး ရဲဝံမွဲး ပွမသွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲ ရဲဝံ ကသပ်ဒ်ရ။ ယွံကောန် တုတအ် အဲဂှ် ဟိုတ်နူဝိတက်ဝိစာရဂမ္တိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇာန် မလေပ်ကို စိုတ်တြဲကော် ပွဲသဏ္ဌာန်ဇေတု မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုသမာဓိ ပွမတန်ကြန် ဒဒက်တက်စိုတ် မဟံမဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ် မဟံမဲကို ‘ဝိစာရ’ ပွမဇိတ်သပေါတ် မွဲကို ‘ပိတိ’ ပွမချိုက်မျိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုတ် မကတိဒ်ဟိုတ်နူ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်တု သွဒတ်ကျင်ရ၊ ယွံကောန် တုတအ် ကုအဲမသွဒတ် နပွမပဒတ်ဝံ ‘သညာ’ ပွမစုတ်သမ္ဘိ ‘မနသိကာရ’ ပွမသွပျပ်စိုတ် မဒ်မွဲဟာန်ကောံ ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်ဂမ္တိုင် ကတိဒ်အိုတ်ရ။

ယွံကောန်တုတအ် ပွဲအခါင်ဂှ် တီလမုံပိုင်ကျိတြဲ ပြာပ်ကျင်ဇေရင်အဲ နကိုဏ္ဍဒိတြိ နိုတ် “ယွံမောဂ္ဂလာန် မဒ်တောပ်ဗြာဟ္မဏ လွဝိဝိင်ဟိုတ်မဲ ပွမသွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမ ပြဲညိ၊ ဩဝံပတန်စိုတ် ဗွဲမဒးရး ပွဲပွမသွဒတ် သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲညိ၊ ဩဝံပပမစိုတ် တန်ကြန် ပွဲပွမသွဒတ်သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲညိ၊ ဩဝံသုပတူလဝ်စိုတ် ဗွဲမဒးရး ပွဲပွမသွဒတ် သိုတ်သိုတ်တြဲမပြဲညိ” ရဲဝံ သွးတရ။ ယွံကောန်တုတအ် အဲဂှ် ပွဲကာလမွဲသအာင် ဟိုတ်နူ ဝိတက်ဝိစာရဂမ္တိုင် လလမ်အာဂ်ရ အာစိုပ်ဒုတိယဇာန် မလေပ်ကိုစိုတ်တြဲကော် ပွဲသဏ္ဌာန် ဇေတု မလေပ်ဇော်ပွပ်ကိုသမာဓိ ပွမတန်ကြန် ဒဒက်တက်စိုတ် မဟံမဲကို ‘ဝိတက်’ ပွမချပ်

မဟံမဲကို‘ဝိစာရ’ ပွမဇ္ဇိတ်သပေါတ် မှုံကို‘ပီတိ’ ပွမသျှိုက်မှိုက် ‘သုခ’ ပွမဒ်တသိုခ် မကတိုဒ်
ဟိုတ်နူ ‘သမာဓိ’ ပွမတန်ကြန်တဲ သွဒတ်ရ။ ယွံကောန်တုတအ် “သာဝကကွး ကျာ်တြဲ
မဂ်ပ်ယိုက်ဒိုက်ဂ် အာစိုပ်ဒ်ဒ်မသျှိုက်ပေင်တဲ ကောံအဘိညာဏ်မပြဲရ” ရဲဝံ ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့
မိက်ဟိုသုး ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ သုးဟိုသုး အဲဟောင်ရ ရဲဝံ (သုးတဲရ)။

သုတ်ပဌမ။

၂။ သုတ်ဥပတိဿ

၂၃၆။ သွဒတ်တန်တဲဒိုင် ပဲ့ချင်သာရဲရ။ ပဲ့အခိုင်ဂ် တီလပိုင်သာရိပိုတ် ကော်လိုင်
တိုန်ခမိဂမိုင် ရဲဝံမွဲး “ယွံကောန်တုခမိတအ်” ရ။ “ယွံကောန်တု” ရဲဝံ ခမိဂမိုင်ဂ် ကလောင်
ဂရင်ပတိ ကုတီလပိုင်သာရိပိုတ်အိုတ်ရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ် သုးတိုန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တုတအ် ကုအဲပြာပ်အာဌာန်လုသိုတ်တြဲတဲ မသတင်တန်တဲဒိုင်ညးမဲ့ခေတ်
“ဟိုတ်နူပွမဉ္စဂတးလီလော် ပွမဒ်အာမဲ့မဲ့ဂကူ ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလ
ရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမိုင် ကတိုဒ် ကုအဲ
အိုတ်ရ။ မပ္ပံပွမစံင်တူပူဆာ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ပဲ့လောကဂ် နွံကုအဲဟာ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ရ)။
ယွံကောန်တုတအ် ကသပ်ဝံ ဒ်ကုအဲဂ်ပုန်ရ။ “ဟိုတ်နူပွမဉ္စဂတးလီလော် ပွမဒ်အာမဲ့မဲ့ဂကူ
ညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်
ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမိုင် ကတိုဒ် ကုအဲအိုတ်ရ။ မပ္ပံပွမစံင်တူပူဆာ မမိက်ကိုမဲ့မဲ့ ပဲ့လောကဂ်
ဟံမဲ့ကုအဲဟောင်ရ” ရဲဝံ (ကသပ်ဒ်ပုန်ရ)။

သုးတဲ ရဲဝံမွဲး တီလပိုင်အာနန္ဒ ဂရင်ပတိ တီလပိုင်သာရိပိုတ် ဂလာန်ဝံရ “ယွံကောန်
တုသာရိပိုတ် “ဟိုတ်နူပွမဉ္စဂတးလီလော် ပွမဒ်အာမဲ့မဲ့ဂကူ ကျာ်တြဲလောင် ပွမစံင်တူပူဆာ
ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ် ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမိုင် ဟံကတိုဒ်
ကုတီလပိုင်အိုတ်ဟာ” ရဲဝံ (ဂရင်ပတိရ)။ ယွံကောန်တု ဟိုတ်နူပွမဉ္စဂတးလီလော် ပွမဒ်အာ
မဲ့မဲ့ဂကူ ကျာ်တြဲလောင် ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအ်ယာံ ပွမဒ်ဒိုင် ပွမဟံမိပ်စိုတ် ပွမချောင်စိုတ်
ဗွဲမသကာတ်မြဟ်ဂမိုင် ဟံကတိုဒ်ကုအဲအိုတ်ရ။ ဗွဲစုတ်တုန် “ယွံ မူးတအ် ကျာ်တြဲမှုံကိုပိုင်
မဇ္ဈေ မှုံကိုကုဒ္ဓိကြီဒ်အာနုဘ်မဇ္ဈေဂ် ဗွဲစုတ် သုးကောံဗွန်အာရသ့။ တီလမှုံပိုင်ကျာ်တြဲဂ်
ယဝ်တန်တဲ လုက်ကာလမဉ်ဒေသုးမွဲး ဒ်တဲ တုဟ်နဒတဲမြမောင် မိုဟ်မဉ်တဲ တုဟ်နဒ်တသိုခ်
မိုဟ်မဉ်တဲ တုဟ်နမင်မဲ့လောက တုဟ်နဒ်ဒတဲဖိုဒတဲမြမောင် တုဟ်နဒ်တသိုခ် မိုဟ်ဒေဝတ်
ဂမိုင်ရ” ရဲဝံတုန် ဒ်ကုအဲရ ရဲဝံ သုးတဲရ။ တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂ် ဂပ်ပ်ပိုက်ပါကောံ ‘ဒိဋ္ဌိ’
ပွမစောဲလာံကေတ် ရဲဝံမွဲးအဲ ‘တဏှာ’ ပွမထွေန်စပ် ရဲဝံမွဲး ဂြပ်အဲ ‘မာနာနုဿ’ ပွမ
တိုန်မာန် မသတိက်သတင်ဂမိုင် ဗွဲမဒးရးတဲအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ဟိုတ်နူပွမဉ္စဂတးလီလော်

ပွမဒိအာမ္မေဂကူ ကျက်တြိလေဝံ ပွမစံင်တူပူဆာ ပွမလရိအိယံ ပွမဒိဒဒိမ် ပွမဟံမိဝိစိတ် ပွမသေဝင်စိတ် ဗွေသကာတ်မြဟ်ဂမ္ဘိုင် ဟံကတိုဒ် ကုတိလပိုင်သာရိပိတ်အိုတ်ရ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

သုတ်ဒုတိယ။

၃။ သုတ်ယဋ

၂၃၇။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသတ်ဝံရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ် အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင်ချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်သာရိပိတ် ကော်တီလပိုင် မဟာမောဂ္ဂလာန်ဂမ္ဘိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်ဒွဲဗ္ဗစ္စကိုပြေပ်ဂမ္ဘိုင် ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ် အပွဲမ္မဲ ဘာဝင်အိုတ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် တီလပိုင်သာရိပိတ် ပွဲအခိုင်သတ်တဲ ပယျာတ်တဲစိတ် ဒလိုက်ကတိုနု ဒွဲမသတင်ဒိုင်ညးမွဲဝတ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင်တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တဲ ဟိုဂလာန်မိပ်စိတ် အိုတ်တိုဟ် ဆက်မိတ်ကော်တီလပိုင် မဟာမောဂ္ဂ လာန်မွဲစွဲရ။ ဟိုပတဲကော် ဂလာန်မိပ်စိတ် အိုတ်တိုဟ် ထေက်ကိုဗိုဗျဟ်တဲမွဲး ဂဇအံကေတ် ပွဲဌာန်ဒွဲမ္မဲတဲ ဟိုသွးကို တီလပိုင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် ဂလာန်ဝံရ—

ယွံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် ကူဇ္ဈိတုအဲဂမ္ဘိုင် ဖြိုင်ကေတ်အိုတ်ရ။ သတ်မုက္ခဝါလေဝ် သအးဇးရ။ ဗုတုးဒွင်ဗွင်ရ။ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် တဲဏအံ မုရ် နပုမသွဒတ် မလ လမ်မ္မဲ သွဒတ်ဒိုင်ဇော?။ ရံဝံ (သွးတ်ရ)။ ယွံကောန်တု တဲဏအံ သွဒတ်ဒိုင် နပုမသွဒတ် မရန်မို်တြိုင်မိုဟ်ရ။ စိန်ဂ်လေဝ် ပွမဟိုဂလာန်ခရ် ဒ်ကူင်ကုအဲရ။ ပွမဟိုဂလာန်ခရ်မွဲစွဲ မုရ်ကော်ပူဂိုလ်မ္မဲ ဒ်တဲ ကုတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဇော? ယွံကောန်တု အဲဒ်ဟိုဂလာန်ခရ် ကော်တီလမုံပိုင်ကျက်တြိ မွဲစွဲရ။ ယွံကောန်တု တီလမုံပိုင်ကျက်တြိ နွံသော့လောန်ရ။ ပွဲအ ခိုင်လျဟ် သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဇေတဝန် မဒ်အာရှာမ်အနာထပိဏ္ဍိကသေဠိ ဇေရင် ချင်သာရ်ရ။ ပသတ်ဇော? တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ပြာပ်အာဇေရင် ဌာန်တီလမုံပိုင် ကျက်တြိနွံ နကိုဏ္ဌဒ္ဓိကြိန်ဟာ။ ယံဆတ်ဟံသေင်မွဲး တီလမုံပိုင်ကျက်တြိ ပြာပ်ကျင်ဇေရင် တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန် နကိုဏ္ဌဒ္ဓိကြိန်ဟာ။ ယွံကောန်တု အဲ ဟံပြာပ်အာဇေရင် တီလ မုံပိုင်ကျက်တြိ နကိုဏ္ဌဒ္ဓိကြိန်ရ။ တီလမုံပိုင်ကျက်တြိလေဝ် ဟံပြာပ်ကျင်ဇေရင်အဲ နကိုဏ္ဌဒ္ဓိ ကြိန်ရ။ ဗွဲစုတ်တန် ဩဗုတ်အပိုင်အခြာမ္မဲ အဲညာတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြိမာန်ရ။ မိင်ရမျာင် မာန်ရ။ နအပိုင်အခြာဗုတ်ဂ် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတဓာတ် သအးဇးရ။ တီလမုံပိုင်ကျက်တြိ လေဝ် ဩဗုတ်အပိုင်အခြာမ္မဲ ညာတ်အဲမာန်ရ။ မိင်ရမျာင်အဲမာန်ရ။ နအပိုင်အခြာဗုတ်ဂ် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတဓာတ် သအးဇးရ ရံဝံ သွးတ်ရ။ မုရ်သတ်လို့ ဒ်ဟိုဂလာန်ခရ် ကော် တီလမုံပိုင်ကျက်တြိမွဲစွဲ ကုတီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဇော? ရံဝံ (သွးတ်ရ)။

ယွံကောန်တု အဲဂ် “ယွံကျ်မုံပိုင် ညးမုံကိုလွီပရာမသကာတ် ညးမုံကိုလွီပရာမသကာတ် ရဲဝံ သွးတဲရ၊ ယွံကျ်မုံပိုင် မုရ် နဗုတ်မဲ့ န်ညးမုံကိုလွီပရာမသကာတ်ရော?” ရဲဝံ ဂရင်ပတီ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲရ။ ယွံကောန်တု ဂရင်ပတီ သွာန်ရဲဝံမွဲး “ယွံမောဂ္ဂလာန် ပွဲသာသနာဝံ ခမီဂ် ဗွဲစုတ် စွာ်လတောင်ဇုတ်ဟောင် ဩဝ်ကိုသေ့သေဟ်ညါ၊ ဖျုန်ဆီ ဩဝ်ကိုဇုတ်ကိုဒုဟ်အာ ပွဲကျေညါ၊ သိုဟ်အာစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် မဂပ်ဝ်အာစိုပ် နအစောံတြဲ၊ လွီပရာတြဲ၊ ပွမပတိတ်တြဲဟတ်တြဲဂ် ကြက်ဟ်ဒ် ပွမဒေါထောံလွီပရာရ ရဲဝံ န်ညးမုံကိုလွီပရာမသကာတ်တု ပဒတ်ရ။ ယွံမောဂ္ဂလာန် ရဲဝံဟောင် န်ညးမုံကိုလွီပရာမသကာတ်ရ” ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျ်တြဲ သွးကိုအဲရ။ ယွံကောန်တု ရဲဝံဟောင် န်ဟိုဂလာန်ခရ် ကောံတီလမုံပိုင် ကျ်တြဲမဲ့စွဲရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံကောန်တုမောဂ္ဂလာန် မတုံမကြေဟ်မချောတ်သောံဂ် ညံင်ရဲဒ်တ တွဟ်နဖိုအာ ယာ်မာတ်စွဲပတန် ပွဲဇရောင်သိုင်ဒိုတုံသိန္နရဇာဏ်ဟောင်ကို တုပ်သုဟ်သားဝံဟောင် ပိုဒိုက်တအ် ညးဂမ္တိုင် န်တ တွဟ်နဖိုအာယာ်မာတ်စွဲပတန်လင် ပွဲဇရောင်တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟောင် အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တုန် မုံကိုကုဒ္ဒိကြီဇ် မဇော်ရ၊ မုံကိုအနုတ် မဇော်ရ၊ နွံပိုက်မွဲး တန်တဲလုက် မွဲအာယုကပ်ရ ရဲဝံ (သွးတဲရ)။

ယွံကောန်တုသာရိပိုတ် မစိုဗုတ်ညိနာင်ဂ် ညံင်ရဲဒ်တ တွဟ်နဖိုအာယာ်မာတ်စွဲပတန် ပွဲဇရောင်နင်စိုဇော်ကို တုပ်သုဟ်သားဝံ ပိုဒိုက်တအ်ညးဂမ္တိုင် န်တ တွဟ်နဖိုအာယာ်မာတ်စွဲပတန်လင် ပွဲဇရောင်တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဟောင်အိုတ်ရ၊ တီလပိုင်သာရိပိုတ်ဂ် တီလမုံပိုင် ကျ်တြဲ ဂပ်ဝ်သွထောမနာထိုင်သး နဟိုတ်ဂမ္တိုင်မဂ္တိုင်ရ—

“ဩခမီမဲ့ အာစိုပ်(နိဗ္ဗာန်) ဩဝ်မွဲလွာ်ရ၊ ခမီဂ် အာယာ်မာတ်အာစိုပ်နိဗ္ဗာန် ဩဝ်မွဲလွာ်ဝံဟောင် ပြဲရ၊ သာရိပိုတ်ဟောင် နကိုပညာကို နကိုသီလကို နပွမစိုဟ် လလမ်ကို ပြဲ (လတူခမီ မအာစိုပ်နိဗ္ဗာန်အိုတ်သိုက်)ရ ရဲဝံ (ဂပ်ဝ်သွထောမနာ ထိုင်သးရ)။

ရဲဝံဟောင် ပူဂိုလ်တုအရှန်ဇော်ဂမ္တိုင်ဓါကျေဂ် အိုတ်တိုဟ်တံ ဂလာန်မဂပ်ဝ်ဟိုသွး ဗွဲမဒးရး ရင်သကအ်အိုတ်ရ။

သုတ်တတိယ။

၄။ သုတ်နဝ

၂၃၈။ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမီတို့မဲ့ကျေ ကိုပိုင်တု ပွဲကြဲ ပါစူးကျင် နူကွာန်ဂုင်ပိဏ္ဍပါတ်တုမွဲး လုပ်အာဘာတု သိုမသက္ကုဂဝိင် ဂဇာန်ဒိုင်သိုတ်သိုတ် ဖြဲရ၊ ပွဲအခိုင်သမယဇိုင်သုာ် ဟံ့ကျောန်သွကောင်ကာဇော်သုတ် ခမီဂမ္တိုင်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ်

၅။ သုတ်သုဇာတ

၂၃၉။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ တီလပိဉ်သုဇာတ ပြာပ်အာဇရေင် တီလ မှုံပိဉ်ကျ၍တြရ။ တီလမှုံပိဉ်ကျ၍တြ သွောံညာတ်ကေတ် တီလပိဉ်သုဇာတ မကျ၍ခွင်နူ ဇမ္မောံတေံဟေင်တဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမှိုင် ဂလာန်ဝံရ-“ယွံခမိတအံ ကောန်ဂကူဝံ ဂေါ်ဆဲတ် နကိုဓါပြကာမဝံဂး ပွမရပ်သံကျော်ဂေါ် ပွမထေက်ကိုဗိုသေ့ ပွမထေက်ကိုလျှင်စိုတ် ပွမချိုက်ပေင်တဲကျောံသံသဏ္ဌာန်မပြလောန် ကျောံဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ မဟံပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမှိုင် နူအဝေါင်ခရံ လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိဗွဲမဒးရး မဂပ်နွံပိုက်ဂှ် ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် နကိုဉာဏ်တေင်ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဝံ တီလမှုံပိဉ်ကျ၍တြ (သွးတိုန်ရ) ။ ပ ။ ကြနုဂှ် ကျ၍တြ တွံတိုန် ဂါထာဝံရ-

“ခမိ မဟံစိုန်သကို ကျောံ(ခရံအကုသိုလ်ဂမှိုင်) မစာ်စူးနူသံယောဇိန် နကိုစိုတ် မလျှတပ်တးဝံ ဂေါ်ဆဲတ်ကေံရောင်သွံ၊ ဟံစောဲလာံ (နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမှိုင်)တဲ ခမိ မစိုဟ်လလမ်ဝံ ဟိုတ်ပွမဇးမာရ် မွဲဟာန်ကျောံကောန်ပွာန် ဗိုလ်လဗး(ကောန်ရဲ တပ်ဂါ)ဂှ်ရ ပကင်ရင်ဇကုမဒ် လအိတ်မဟ်ရ” ရဝံ (တွံတရ)။

သုတ်ပဉ္စမ။

၆။ သုတ်လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ

၂၄၀။ သုဒတတန်တံခွင် ပဲ့ချင်သာရ၍။ တီလပိဉ်လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ ပြာပ်အာ ဇရေင် တီလမှုံပိဉ်ကျ၍တြရ။ တီလမှုံပိဉ်ကျ၍တြ သွောံညာတ်ကေတ် တီလပိဉ်လကုဏ္ဍက ဘဒ္ဒိယ မကျ၍ခွင် နူဇမ္မောံတေံဟေင်တဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမှိုင် ဂလာန်ဝံရ- “ယွံခမိတအံ မွဲတအံညးဂမှိုင် ညာတ်တ ခမိရပ်သံဟံကျော်ဂေါ် ဗိုသေ့ဟံခိုဟ် မသပ်ကွ မှုံသတ် မဒးဒုင်ဟိုဗျိုက်ခမိဂမှိုင် မကျ၍ခွင်ဂှ်အိုတ်ဟာ” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။ ယွံကျ၍မှုံပိဉ် ညာတ် အိုတ်ရ။ ယွံခမိတအံ ခမိဂှ် မှုံကိုဣဒ္ဓိကြိဏ်မဇော်ရ၊ မှုံကိုအာနတ်မဇော်ရ၊ သမာပတ်ခမိဂှ် ဟံကေင်လုပ်စဂှ် ကလိဂံဟံလောဲသွာရ၊ ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ မဟံမဲ ပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမှိုင် နူအဝေါင်ခရံ လုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိ ဗွဲမဒးရး မဂပ်နွံပိုက်ဂှ် ပွဲဘဝလျှဟ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် နကိုဉာဏ်တေင် ကွာ အာစိုပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဝံ တီလမှုံပိဉ်ကျ၍တြ (သွးတိုန်ရ) ။ ပ ။ ကြနုဂှ် ကျ၍တြ တွံတိုန် ဂါထာဝံရ-

“သတ်ဂမှိုင်အိုတ်သို မတွံဂးစိုပ် အကြေင် မြ် စိင် စိုင်ဒြဲဂှ် ဖေက်လကိုတ် နူဇာဒိသိုင်အိုတ်ရ၊ ပွဲသဏ္ဌာန်ဇကုတုန် ဟံမဲကိုပွမတုပ်သုတ်ရ။

တုပ်သုတ်သင်္ဂဟေင် ပွဲမ္မိဟ်ဂမ္တိုင် ဓိန်ဇောတ်သုတ်လေဝ် ညးမုံကိုပညာ
ဟေင် ပ္ဍောပ်ကိုဂကောံမ္မိဟ်ဂမ္တိုင် ညးဇော်ပြဲမွဲရ၊ သမ္တိုင် ဓိန်သဏ္ဌာန်ဇောတ်
လေဝ် ညးဇော်ပြဲ ဟံသေင်ရ” ရဝံ (တံတရ)။

သုတ်ဆဋ္ဌ။

၇။ သုတ်ဝိသာခ

၂၄၁။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လဝ် ရဲသင်္ဂရ—

ပွဲကာလမ္မဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ ညးဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာပြာသာဒ်မုံကိုအထောင့်
ကအ်ကွတ် အပွဲဂြိုပ်မဟာဝိန် ဇေရင်ချင်ဝေသာလီရ။ ပွဲအခိုင် အပွဲဇြပ်တာန်ဆင်ကောံခရို
တီလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန်သိုင်ပဉ္စာလ နကိုဂလာန်ခရ် မတို့လုပ်(ပွဲသစ္စပန်) မဟံနိဿယ်
ကို(ဒဒိခိုင်) မုံကိုဂလာန်မသာယျာ မသအးဇုး မစာ်စူးနုဒဟ် မကိုတိကျိဟ်ကေတ်အရထ
မာန်ဂှ် ဇောန်ထွေးကိုခမိဂမ္တိုင် ဒတုဖိဗ္ဗမဒးရး ကိုဒဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ခရ် သွက်ဝံဒေတ်ခရ် ကိုသ
ကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြရ။

ပွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ ပွဲအခိုင်သင်္ဂတုပယျာံတုစိုဟ် ဒလိုက်ကတိုနုဒှဲ
မသတင်ဒိုင်ညးမ္မဲဝတ်တု က္လုာ်အာဇြပ်တာန်ဆင်ကောံခရိုတုမွဲး ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်ဒှဲမဂပ်ပ်
လးပညပ်လဝ်ရ၊ ဂဇာ်ဇေယျတုမွဲး သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္တိုင်ရ— “ယံခမိတအ် မုရညးမ္မဲ နကို
ဂလာန်ခရ် မတို့လုပ်(ပွဲသစ္စပန်) မဟံနိဿယ်ကို(ဒဒိခိုင်) မုံကိုဂလာန်မသာယျာ မသအးဇုး
မစာ်စူးနုဒဟ် မကိုတိကျိဟ်ကေတ်အရထမာန်ဂှ် ဇောန်ထွေးကိုခမိဂမ္တိုင် ဒတုဖိဗ္ဗမဒးရး ကိုဒ
ဂိုန်ဂိုင်ကေတ် ခရ်သွက်ဝံဒေတ်ခရ် ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြရော?” ရဝံ (သွးတိုန်ရ)။
ယံကျိမ္မုပိုင် အပွဲဇြပ်တာန်ဆင်ကောံခရိုဝံ တီလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန်သိုင်ပဉ္စာလ နကို
ဂလာန်ခရ် မတို့လုပ်(ပွဲသစ္စပန်) မဟံနိဿယ်ကို(ဒဒိခိုင်) မုံကိုဂလာန်မသာယျာ မသအးဇုး
မစာ်စူးနုဒဟ် မကိုတိကျိဟ်ကေတ်အရထမာန်ဂှ် ဇောန်ထွေးကိုခမိဂမ္တိုင် ဒတုဖိဗ္ဗမဒးရး ကိုဒ
ဂိုန်ဂိုင်ကေတ်ခရ် သွက်ဝံဒေတ်ခရ် ကိုသကေက်သကာ ကိုမြဟ်မြရ ရဝံ ဂရင်ပတီအိုတ်ရ။
ပွဲအခိုင် တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ သွးကိုတီလပိုင်ဝိသာခ မဒ်ကောန်သိုင်ပဉ္စာလရ ဝံရ—
“ယံဝိသာခ ခိုဟ်ရ ခိုဟ်ရ၊ ယံဝိသာခ ဗွဲမခိုဟ်လောန်ဟေင် တုအဲ နကိုဂလာန်ခရ် မတို့လုပ်
(ပွဲသစ္စပန်) မဟံနိဿယ်ကို(ဒဒိခိုင်) မကိုတိကျိဟ်ကေတ်အရထ မာန်ဂှ် ။ ပ ။ ဇောန်ထွေး
ကိုခမိဂမ္တိုင် ဒတုဖိဗ္ဗမဒးရးရ” ရဝံ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ (သွးတိုန်ရ)။ တီလမ္မုပိုင်ကျိတြ
သွးတိုန် ဂလာန်ဝံတု ကြနုဂှ် တွံတိုန်ဂါထာဝံရ—

“တုပညာ မန်ရဒိုင် ကောံသမ္တိုင်မ္တိုင် ဟံဟိုတ်မွဲး (တုပညာရဂ်) တီကေတ်
ဟံမာန်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်ခရ်ဗျာန်အမြိုတ် ကျိတြတံလဝ်ဟေင်မှ (တုပညာရဂ်)
တီကေတ်မာန်အိုတ်ရ။

(ဟိုတ်ဂုံရ) သွေးဟိုတွံခရ် မဒ်ဇောင်အလံ ခမီရသိဂမ္ဘိုင်ရ၊ သွေးဗဂိုလဟိုရ၊ သွေးယိုက်ဒိခရ်၊ ခမီရသိဂမ္ဘိုင် မုံကိုဇောင်အလံ မတွံဂးပွမဟိုတွံ ဗွဲမဒးရးအိုတ်ရ၊ ညံပြရ၊ ခရ်ဂုံ နှိဇောင်အလံ ခမီရသိဂမ္ဘိုင်ရ” ရဝံ (တွံတရ)။

သုတ်သတ္တမ။

၈။ သုတ်နန္ဒ

၂၄၂။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂုံရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ တီလပိုင်နန္ဒ မဒ်ကောန်မိသွို တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွာံရင်လတက်ကေတ် သုဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်တက်ဒါတ်လဝ်ဂတးဂတန် တုဲမွဲး သက်ဝွင်လဝ်မတ်ဂမ္ဘိုင်တုဲ ဂိုင်ကေတ်ဗဗေင်မတူးကေပ်(ဗဗေင်ပလေဲပလေဲ)တုဲမွဲး ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ လေုာ်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတုဲ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲ ဒွဲရ၊ တီလပိုင်နန္ဒ မဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂုံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ သွးတိုန်ဂလ္လာန်ဝံရ— “ယံနန္ဒ ပွမသွာံလတက်သုဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝ်တက်ဒါတ်လဝ်ဂတးဂတန် ပွမသက်ဝွင်မတ်ဂမ္ဘိုင် ပွမ ပကင်ရင် ဗဗေင်မတူးကေပ်ဂမ္ဘိုင်ဂုံ ဟံဗဗွဲကိုကုတုဲအဲ မဒ်ကောန်ဂကူ နူအဝေါင်ခရ် မလုပ် စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ နကိုခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေုရ၊ ပွမဒဂိုန်ဒေုတ် ဓုတင်အာရညိက ပွမဒဂိုန်ဒေုတ်ဓုတင်ပိဏ္ဍပါတ် ပွမဒဂိုန်ဒေုတ်ဓုတင်ပံသုကူ ဟံသေုဝ်မဲ ပွဲကာမဂမ္ဘိုင်တုဲ ပွမ ပဒတ်ဟေင် ဗဗွဲကိုကုတုဲအဲ မဒ်ကောန်ဂကူ နူအဝေါင်ခရ် မလုပ်စိုပ်သွခမီ အဝေါင်ဘဝခမီ နကိုခရ်သဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေုရ” ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ(သွးတိုန်ရ) ။ ပ ။ ကြဲနူဂုံ ကျက်တြဲ တွံတိုန်ဂါထာဝံရ—

“မုရ် ပွဲအခိုင်မွဲ အဲဝံညာတ်ကေတ် နန္ဒ မဒဂိုန်ဒေုတ်ဓုတင်အာရညိက မဒဂိုန် ဒေုတ်ဓုတင်ပံသုကူ မယိုပ်ယာပ်တရိုပ်စိုတ် နကိုပိဏ္ဍပါတ် မဂေုင်ဝံနင်ဟံပြာကဋ် ဟံမဲကိုပွမသေုဝ်မဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဂုံရော?” ရဝံ (တွံတရ)။

ဟိုသွးတရံဝံတုဲ ပွဲကြဲ တီလပိုင်နန္ဒ ဒဂိုန်ဒေုတ်ဓုတင်အာရညိကကို ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်ကို ဓုတင်ပံသုကူကိုတုဲ သိုဟံသေုဝ်မဲ ပွဲကာမဂုဏ်ဂမ္ဘိုင်ဂုံ သွဒတ်ရ။

သုတ်အဋ္ဌမ။

၉။ သုတ်တိဿ

၂၄၃။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂုံရ။ ပွဲအခိုင်ဂုံ တီလပိုင်တိဿ မဒ်ကောန်အမူ တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲ ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျက်တြဲတုဲ လေုာ်သွဝတ် တီလမုံပိုင် ကျက်တြဲတုဲမွဲး နှိဒခိုင် ဟံမိပ်ဂုံစိုတ်ဂုံဒ်တုဲ သိုညံရမတ်ဂမ္ဘိုင်ဇောင်ဒိုင်ဂုံ ဂဇာ်ဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ။

ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ “ယွံတိဿ တုအေ မဟိတံ နိဒဒိန္ဒိ ဟံမိမိဂ္ဂမိတိတိန္ဒိတေ သီဉာရမတိဂမ္ဘိန္ဒ ဇ္ဇောဝိန္ဒိန္ဒိ ဂဇ္ဇောဝိန္ဒိပုဋ္ဌာန်မ္ဘိန္ဒိတေရော?” ရဝံ သုးကိုတီလပိဋတိဿရ။ ယွံကျာ်မ္ပပိဋ ခမိဂမ္ဘိန္ဒိ ဂ္ဘိဟိပုဋ္ဌိပုဋ္ဌိကထပကလိဟိ အဲဒိုက် နကိုဗျဟိမတံဂးဂလာန်အိုတ်ရ။ ဟိတိတိရ နိဒဒိန္ဒိသံဝံရ ရဝံ ဂရင်ပတိရ။ ယွံတိဿ လေပ်ဟိသုးကိုညးသအာင်ဟောင်တဲ ဒင်ဟိဟံမာန်ရ။ ယွံတိဿ လေပ်ဟိသုးကိုညးသအာင်ဟောင်တဲ ပွမဒင်ဟိဟံမာန်ဝံ ဟံမပွဲ ကိုကုတုအေ မဒိကောန်ဂကူ နူအဝေါင်ခရံ မလုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိ နကိုခရံသဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေရ။ ယွံတိဿ ကိုညးသအာင်လေပ် ဟိသုးတဲ ပွမဒင်ဟိဟံမာန်ဟောင် မပွဲကို ကုတုအေ မဒိကောန်ဂကူ နူအဝေါင်ခရံ မလုပ်စိုပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိ နကိုခရံသဒ္ဓါ ပွမလျှင်ပတေရ ရဝံ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ (သုးတိန်ရ)။ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ သုးတိန်ဂလာန် ဝံတဲ ကြနုဂ် တွံတိန်ဂါထာဝံရ—

“ယွံတိဿ မဟိတံ ထေပုတ်ရော? လွထေပုတ်ညိ၊ ပွမဟံထေပုတ်ဂ် ပြကို တုအေရ။ ယွံတိဿ တုဟိနဝေတ်ကေံ ပွမထေပုတ် ပွမပတိန်မာန် ပွမစိတ်ပိဟိ ဂုဏ်ဂ် ဒေတ်ဒိုင်ဒေတ်မပြ ဟံသေင်ဟာ” ရဝံ (တွံတရ)။

သုတ်နဝမ။

၁၀။ သုတ်ထေရနာမက

၂၄၄။ အဲဒိုက် ဝံမိင်လပ် ရံသံဝံရ—

ပွဲကာလမ္ပအခါ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ သွဒတ်တန်တံဒိုင် ပွဲဘာဝေဠုဝန် မဒိဒွဲဗ္ဗစ္စ ကိုပြေပ်ဂမ္ဘိန္ဒ ဇေရင်ချင်ရာဇဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ခမိမ္ပဇေကု မ္ပယုထေရဂ် ညးမ္ပဝံလေပ် မ္ပအလေပ်ပဒတ်ရ။ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ညးမ္ပဝံလေပ် မ္ပအလေပ်ဟိသုးရ။ ခမိဂ် ညးမ္ပဝံ လုပ်ကွာန် ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ။ ညးမ္ပဝံ ကလေင်ကွာန်ကွာန်ရ။ ညးမ္ပဝံ ပဒတ်ပုဋ္ဌာန်သိုတ်ဇြေရ။ ညးမ္ပဝံ သံပတူ ပွမကွာန်စင်ကြမ်ရ။ ပွဲအခါ၌ ခမိဂမ္ဘိန္ဒိမဂ္ဂိင်ဂွင် ပြာပ်အာဇေရင် တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ အိုတ်တဲ လှောင်သွဝတ် တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိတဲမ္ပး ဂဇ္ဇောကေတ် ပုဋ္ဌာန်မ္ဘိန္ဒိအိုတ်တဲ ဂရင်ပတိ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ ဂလာန်ဝံအိုတ်ရ— “ယွံကျာ် မ္ပပိဋ ခမိမ္ပဇေကု မ္ပယုထေရဂ် ညးမ္ပဝံလေပ် မ္ပအလေပ်ပဒတ်ရ။ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ညးမ္ပဝံလေပ် မ္ပအလေပ်ဟိသုးရ” ရဝံ (ဂရင်ပတိအိုတ်ရ)။

ပွဲအခါ၌ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ ကော်ခမိမ္ပဇေကုတဲ “ယွံခမိ တုအေ ဩဝကုဉ်ညိ၊ နကိုဂလာန်အဲကျာ် ‘ယွံကောန်တုထေရ တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိ ကော်ဒိုင်တုအဲရ’ ရဝံ ဩဝ ကော် ခမိထေရဂ်ညိ” ရဝံ (သုးတရ)။ “ယွံကျာ်မ္ပပိဋ ခိဟိရ” ရဝံ ခမိဂ် ဒင်ဝန်(ဂလာန်) တီလမ္ပပိဋကုတ်တြိတဲမ္ပး ပြာပ်အာဇေရင် ခမိထေရဂ်တဲ “ယွံကောန်တုထေရ တီလမ္ပ ပိဋကုတ်တြိ ကော်ဒိုင် တုအဲရ” ရဝံ ဟိသုးကို ခမိထေရဂ် ဂလာန်ဝံရ။ “ယွံကောန်တု

ခိုဟ်ရ” ရဝံ ခမိထေရရ် ဒင်ဝန်(ဂလာန်) ခမိမကျင်ကော်ဂ်တဲ ပြာပ်အာဇေရင် တီလမုံပိုင် ကျင်တြဲတဲမွဲး လှောင်သွဝတ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ ဗွဲမရှေ့သော်ရ်တဲ ဂဇအိဒိုင်ပွဲဌာန်မွဲဒွဲရ၊ ကုတီလပိုင်ထေရ မဂဇအိဒိုင် ပွဲဌာန်မွဲဒွဲဂ် တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ သွဲးတိုန်ဂလာန်ဝံရ— “ယွံထေရ တုအဲ ညးမွဲခပ်လေဝ် မုံအလေံပဒတ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ညးမွဲခပ်လေဝ် မုံအလေံ ဟိုသွဲးရ် ချံပြဟာ” ရဝံ သွဲးတဲရ။ ယွံကျင်မုံပိုင် ချံပြရ။ ယွံထေရ မုရသော်လှို တုအဲ မုံအလေံပဒတ် ညးမွဲခပ်ဂ်ရော? ဂုဏ်ပွမပဒတ် ညးမွဲခပ်လေဝ် မုံအလေံဟိုသွဲးဂ်ရော? ရဝံ သွာန်တဲရ။

ယွံကျင်မုံပိုင် အဲဒိုက် ညးမွဲခပ် လုပ်ကွာန်ဂေင်ပိဏ္ဍပါတ်ရ၊ ညးမွဲခပ် ကလေင်ကျင် နူကွာန်ရ၊ ညးမွဲခပ် ပဒတ်ပွဲဌာန်သိုတ်တြဲရ၊ ညးမွဲခပ် သိုပ်တူ ပွမကွာ်မကြိမ်ရ။ ယွံကျင်မုံပိုင် ရဝံဟေင် အဲဒိုက် မုံအလေံပဒတ် ညးမွဲခပ်ရ၊ ဂုဏ်ပွမပဒတ် ညးမွဲခပ်လေဝ် မုံအလေံဟို သွဲးရ ရဝံ ဂရင်ပတီရ။ ယွံထေရ ခမိပဒတ်ညးမွဲခပ်ဂ်ကူဂ် နွံရ၊ ခမိပဒတ်ညးမွဲခပ်ဂ်ကူဂ် ဟုံမွဲရဝံ အဲဟုံသွဲးရ၊ ယွံထေရ ဗွဲစုတ်တုန် ဩဟိုတ်နူဟိုတ်မွဲ ပွမပဒတ်ညးမွဲခပ်ဂ် ချိုက်ပေင် တဲကော် အဓိပ္ပါယ်မလဲတြဲးလောန်ရ၊ ဩဝ်ကလင်ပင်မိုင်ကေတ် ဟိုတ်ဂ်ညိ၊ ဩဝ်သွပျပ် စိုတ်ဗွဲမဒးရးညိ၊ ကြက်တုံကိုရ ရဝံ သွဲးတဲရ။ “ယွံကျင်မုံပိုင် ခိုဟ်ရ” ရဝံ ။ ပ ။ ယွံထေရ မုရသော်လှို ပွမပဒတ်ညးမွဲခပ်ဂ် ချိုက်ပေင်တဲကော်အဓိပ္ပါယ်မလဲတြဲးလောန်ရော? ယွံထေရ ဩခန္ဓအတိက် မသုန်ပြကာမွဲ ဂပ်ဝ်ပါကွေံတဲရ၊ ဂပ်ဝ်သွဲးကွေံ ခန္ဓအနာဂတ်မသုန်ပြကာရ၊ ပွဲအတ္တဘ်ပစ္စုပ္ပန်လေဝ် ဂပ်ဝ်ဝေတ်လပ် ‘ဆန္ဒရာဂ’ ပွမနွံပိုက်ထွေန်စပ် ဗွဲမဒးရးတဲရ၊ ယွံထေရ ရဝံဟေင် ပွမပဒတ်ညးမွဲခပ်ဂ် ချိုက်ပေင်တဲကော်အဓိပ္ပါယ်မလဲတြဲးလောန်ရ ရဝံ တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ (သွဲးတိုန်ရ)။ တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ သွဲးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ ကြနုဂ် တွံတိုန် ဂါထာဝံရ—

“ညးမလွိုင်ဗပိန်ကွေံ ခန္ဓ အာယတန ဓာတ် ဘဝပိပြကာဂမ္တိုင် အလုံအိုတ် သိုမာန် မတိကေတ် (ခရ်ဂမ္တိုင်)အလုံအိုတ်သို မုံကိုပညာခိုဟ်ဆဲး မဟုံလံက် လေတ်ကွေံဗာန်တဲ(နကိုတဏှာဒိဋ္ဌိဂမ္တိုင်) ပါသွဲးကွေံ (ဆန္ဒရာဂ)အလုံအိုတ်သိုတဲ မတိတ်ဗူးနုကိလေသဂမ္တိုင် ဗွဲမသွအာရီ(နိဗ္ဗာန်) ဒှ်အာတဏှာအိုတ်ဂ် ညးမုံအလေံ ပဒတ်ညးမွဲခပ် ရဝံ အဲသွဲးရ” ဂ် (တွံတဲရ)။

သုတ်ဒသမ။

၁၁။ သုတ်မဟာကပ္ပိန

၂၄၅။ သွဒတ်တန်ခိုင် ပွဲချင်သာရ်ရ။ တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန ပြာပ်အာဇေရင် တီလ မုံပိုင်ကျင်တြဲရ။ တီလမုံပိုင်ကျင်တြဲ သောံညာတ်ကေတ် တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန မကျင်ဒိုင်

နူဇေမ္မာတေဟေင်တဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင် ဂလာန်ဝံရ— “ယံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ညာတ်ကေတ် ခမိမကျင်ဒိုင် မဗုသအး မှုကိုဒွေတ်မအေင်သတေ် မှုကိုစပ်မုတ် (ဇိုမုတ်) မဒိုင်ဂ်အိုတ်ဟာ” ရဲဝံ သွာန်တရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယံခမိတအ် ခမိဂ် မှုကိုက္ကဒ္ဒိကြီဇ်မဇော်ရ၊ မှုကိုအာနုဘ်မဇော်ရ၊ သမာပတ်ခမိဂ် ဟံကောင် လုပ်စဂ် ကလိဝံဟံလောဲသွာရ၊ ခမိဂ် ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ မဟဲ့ပတောံ စတ် ကောန်ဂကူဂမ္ပိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝံနွံပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလျာ်ဟေင် အလိုဇကု သွကေတ်ဇော်မတ် နကိုညာဏ်တောင်ကွာအာစိပ်တဲ ပဒတ်ရ” ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ (သွးတိုန်ရ)။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ ကြနုဂ် တွံတိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဩညးဂမ္ပိုင် မှုအလေံစိုတ် ဂကူတောင်ဒတောင်အိုတ်ရ၊ ပျော်ကိုဂကောံ မှုတ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ဂကူသိုင်ဂ် ပြအိုတ်ရ၊ ဩညးမဲ့ ချိုက်ပေင်တကောံဝိဇ္ဇာပိ ဝိဇ္ဇာဒွံ စရဏာံသုန်ရ၊ ညးဂ် ပွဲကိုဂကောံမှုတ်ဒေဝတ်ဂမ္ပိုင်ဂ် ပြအိုတ်ရ။

သိုင်တဲဂ် ပွဲအခိုင်တဲဟေင် ယးတူးဂိုလဟိုမာန်ရ၊ သိုင်ဂိတုဂ် ပွဲအခိုင်ဗွဲဟေင် ယးတူးဂိုလဟိုမာန်ရ၊ သိုင်ဂ် ဗိုက်လတက်ပဠောံခြပ်ဟေင်မှ ယးတူးမာန်ရ၊ တု အရုန်ဂ် လုပ်စဇန်ဟေင်မှ ယးတူးမာန်ရ၊ ဗွဲစုတ်တုန် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲဟေင် လုကံဗွဲတဲဂမ္ပိုင်အိုတ်သို ယးတူးတ နကိုက္ကဒ္ဒိကြီဇ်ရ” ရဲဝံ (တွံတရ)။

သုတ်ဇုကာဒသမ။

၁၂။ သုတ်သဟာယက

၂၄၆။ သွဒတ်တန်ဒိုင် ပွဲချင်သာရဂ်ရ။ ပွဲအခိုင်ဂ် ခမိမိဿဟာံဂမ္ပိုင်ဓါဇကု မဒ် ကွးပဒတ်မဲ့စွံ တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန ပြာပ်အာဇရေင် တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲအိုတ်ရ။ တီလမုံပိုင် ကျာ်တြဲ သွာံညာတ်ကေတ် ခမိဂမ္ပိုင် မကျင်ဒိုင်နူဇေမ္မာတေဟေင်တဲ သွးတိုန်ကိုခမိဂမ္ပိုင် ဂလာန်ဝံရ— “ယံခမိတအ် မူးတအ်ညးဂမ္ပိုင် ညာတ်ကေတ် ခမိမိဿဟာံဂမ္ပိုင်ဓါဇကု မဒ်ကွးပဒတ်မဲ့စွံ ကပ္ပိန မကျင်ဒိုင်ဂ်အိုတ်ဟာ” ရဲဝံ သွာန်တရ။ ယံကျာ်မုံပိုင် ညာတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ (ဂရင်ပတီအိုတ်ရ)။ ယံခမိတအ် ခမိဂမ္ပိုင် မှုကိုက္ကဒ္ဒိကြီဇ်မဇော်အိုတ်ရ၊ မှုကိုအာနုဘ် မဇော်အိုတ်ရ၊ သမာပတ်ဂမ္ပိုင် ခမိဂ် ဟံကောင်လုပ်စဂ် ကလိဝံဟံလောဲသွာရ၊ ခမိဂမ္ပိုင်ဂ် ဖိုအရဟတ္တဖိုလ် မဒ်လအိတ်ဒွေတ်မပြ မဟဲ့ပတောံစတ် ကောန်ဂကူဂမ္ပိုင် နူအဝေါင်ခရ် လုပ်စိပ်သွခမိ အဝေါင်ဘဝခမိဗွဲမဒးရး မဂပ်ဝံနွံပိုက်ဂ် ပွဲဘဝလျာ်ဟေင် အလိုဇကု သွ ကေတ်ဇော်မတ် နကိုညာဏ်တောင်ကွာ အာစိပ်တဲ ပဒတ်အိုတ်ရ ရဲဝံ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ (သွးတိုန်ရ)။ တီလမုံပိုင်ကျာ်တြဲ သွးတိုန်ဂလာန်ဝံတဲ ကြနုဂ် တွံတိုန်ဂါထာဝံရ—

“ဗွဲစွတ် ခမိဂမ္ဘိုင်စါဇကုမဒ္ဒိမိဿဟံဝံ မ္မုကိုသတ်မညီသာ လုက်ကာလတ္တံ တဲ့မတိုင်သေ့ဒဲအိုတ်ရ၊ ခရ်ညးသပ္ပုရိဟ်ခမိဂမ္ဘိုင်ဂ် ညီသုတ်သုန်ကိုခရ်သပ္ပုရိဟ် ကျပ်တြဲမဂပ်ဝံတံရ။

ခမိဂမ္ဘိုင် တီလပိုင်ကပ္ပိန မဂပ်ဝံဒွေံဗတောန်လဝ် ဗွဲမဒးရး နကိုခရ်အရီဂမ္ဘိုင် မဂပ်ဝံတံဂ် အံင်ဇုးကေတ်မာရ် မွဲဟာန်ကျောံကောန်ပွာန် ဗိုလ်လဗး(ကောန်ရဲ တပ်ဂါ)တဲ ပကင်ရင်ဇကု မဒ္ဒိလအိတ်မုဟ်အိုတ်ရ” ရံဝံ (တံတဲရ)။

သုတ်ဒွါဒသမ။

ဘိက္ခုသံယုတ် တဲရောင်။

**ပါဠိနိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ဘာသာမန်
တဲရောင်။**

D

ဂုံသမ္ဘိလင် လှောင်အကွရ်

လှောင်အကွရ်	မုက်လိမ်	လှောင်အကွရ်	မုက်လိမ်
[အ]		[ဥ]	
အဂ္ဂိဠဝစေတီ	၂၀၃	ဥပမာဇုန်ဗွန်တသော်ဗ္ဗသတ်	၄၈၃
အထောင်တီလပိုင်အာနန္ဒ	၃၅၀	ဥပမာညးဒးဒင်ပျိုပျိုက်ကိုဗျူ၊ ချိုတ်-	
အစောံတံခံဏ္ဍပုတ္တိဉာဏ်ထေရ်ဝံကီသ	၂၁၀	ထေက်ကိုဒးသွ	၁၁၁
အဗန်ဒက်ပိုန်ဗတ်ခိုင်ကျိုက်	၈၇	ဥပမာတုံဆု	၃၄၆
အလံင်ကျက်ဝိပဿီ	၂၆၈	ဥပမာတြုထဲတိ	၁၉၀
အရာဒတန်ဂါထာဂမ္ဘိုင်	၄၀	ဥပမာထွေးဖိုမေတ္တာ	၅၀၈
အရာမြိုင်ကိုသွေးမာန်	၄၆	ဥပမာဒဒိခိုင်အိုတ်အာတဲ ကောံ-	
(အဝိဇ္ဇာ)ဥပမာသုာ်မာသွိုင်တိုန်	၃၇၅	ဒဒိခိုင်သွိုင်	၃၈၇
အဝိဇ္ဇာ ဥပမာအထောင့်သို	၅၀၇	ဥဒျာန်နန္ဒဝိုန်	၆
အရာသာယျေန်, အရာဒုဟ်, အရာ-		ဥပမာဂြပ်ဒးရင်တုင်ပတ်တိနူသိုတူပုတ်	၃၃
တိတ်ဗူးဓာတ်ပန်ပြကာဂမ္ဘိုင်	၄၂၂	ဥပမာဗိုကပ်ဂိုင်	၄၃၂
အရာဟဂပ်ဝ်ကို,ဟဂပ်ဝ်သွေး,ဟဂပ်ဝ်-		ဥပမာဗိုသံသာဂိုင်	၄၂၉
မြော်တိတ်ပါင်	၄၆	ဥပမာပုတ်ဖအုံဇော်	၃၄၄
[အာ]		ဥပမာဗိုထပ်ပတောံကို ထပ်ဇော်-	
အာရီဒေဝတ်မာရ် ထေက်ကို-		ကောံအာ	၄၇၁
ဖေက်ဂွံက်	၁၁၆/၁၁၈	ဥပမာမိမကလောင်စဖျူနံကောန်	၃၅၆
အာဟာရပန်ပြကာ	၂၇၅	ဥပမာမှိုင်ဒက်လပ်ဇက်ဇှိုင်	၄၇၄
[ဥ]		ဥပမာလှ	၄၇၄
ဥပမာစန္ဒနီလိကာ	၉၁	ဥပမာသို	၄၇၅
ဥပမာတြုဥပမာဗြဟ္မဗျူဟမ္ဘိုင်	၄၈၀/၄၈၁	ဥပမာသွာတမာ	၄၇၃
ဥပမာဗြဟ္မဗျူဟ	၄၈၁	[က]	
ဥပမာကသု,ချူ(ဆု)ပွဲလတူဗို	၁၁၅	ကုရုရုး	၃၅၀
ဥပမာကာမဂုဏ်	၁၄၃	ကျက်တြကကုသန်	၄၄၀
ဥပမာကျိုက်ဂိုင်	၄၇၇	ကျက်တြကောဏာဂို	၄၄၁
ဥပမာကမ်လ်	၄၇၆	ကျက်တြကဿပ	၄၄၁
ဥပမာခရော်သြန်	၄၇၉	ကျက်တြသိခီ	၁၇၁
		ကျာဝေရဗ္ဗ	၄၇၇

လှောင်အက္ခရ်

မုက်လိမ်

[က]

ကွာန်အန္ဓကဝိန္ဒ	၁၇၀
ကွာန်ဗဗ္ဗုဒ္ဓကနာဠ	၁၈၉
ကွာန်ကာသိ	၉၃
ကွာန်ညတိကဘာတိုက်	၃၃၄/၄၀၅
ကွေတ်မိစ္ဆာဗြိုဗက	၁၅၉
ကွေတ်ကမ္မဝါဒီသမဏဗြာဟ္မဏဂမ္ဘိုင်- ပန်ဂကူ	၂၉၅
ကြကြာတ်ဟုံသေင်ကိုဉ်	၄၀
ကြင်သပ္ပိနီ	၁၆၉
ကွိုက်လှောင်လွတ်ပညာ	၄၆
ကောံဓရီဟုံမွဲကိုညးသပ္ပရိုဟ်ဂ် ဟုံကော်- သဘင်ကောံဓရီ	၂၀၂
ကောန်သိုင်ဗွဲအဇာတသတြ	၄၈၆
ကောန်ဒေဝတ်အနာထပိဏ်	၆၀
ကောန်ဒေဝတ်အသမ	၇၃
ကောန်ဒေဝတ်အာကောဠက	၇၃
ကောန်ဒေဝတ်ဥဇ္ဈာနဂမ္ဘိုင်	၂၅
ကောန်ဒေဝတ်ဥတ္တရ	၅၉
ကောန်ဒေဝတ်ကကုဓ	၅၉
ကောန်ဒေဝတ်ကဿပ	၄၉
ကောန်ဒေဝတ်ကာမဒ	၅၁
ကောန်ဒေဝတ်ကောကနဒါ	၃၁
ကောန်ဒေဝတ်ကောဓဘက္ခ	၂၆၀
ကောန်ဒေဝတ်ခေမ	၆၂
ကောန်ဒေဝတ်ယဇ္ဇိကာရ	၆၅
ကောန်ဒေဝတ်စန္ဒန	၅၇
ကောန်ဒေဝတ်စန္ဒိမသ	၅၅
ကောန်ဒေဝတ်ဇန္တု	၆၇
ကောန်ဒေဝတ်တာယန	၅၂
ကောန်ဒေဝတ်ဒလိန္ဒ	၂၅၃

လှောင်အက္ခရ်

မုက်လိမ်

[က]

ကောန်ဒေဝတ်ဒါမလိ	၅၀
ကောန်ဒေဝတ်ဒီဃလဠ	၅၆
ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒ	၆၉
ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒန	၅၇
ကောန်ဒေဝတ်နန္ဒိဝိသာလ	၆၉
ကောန်ဒေဝတ်နိက	၇၃
ကောန်ဒေဝတ်ပဉ္စာလစဏ္ဍ	၅၂
ကောန်ဒေဝတ်မာဂဓ	၅၀
ကောန်ဒေဝတ်မာယ	၅၀
ကောန်ဒေဝတ်ရောဟိတဿ	၆၇
ကောန်ဒေဝတ်ဝါသုဒတ္တ	၅၈
ကောန်ဒေဝတ်ဝေဂဗ္ဗရီ	၇၃
ကောန်ဒေဝတ်ဝေဏ္ဍု	၅၆
ကောန်ဒေဝတ်သဟလိ	၇၃
ကောန်ဒေဝတ်သိဝ	၆၁
ကောန်ဒေဝတ်သုဗြဟ္မ	၅၈
ကောန်ဒေဝတ်သုဝီရ	၂၃၇
ကောန်ဒေဝတ်သုသီမ	၂၃၈
ကောန်ဒေဝတ်သေရီ	၆၃
ကောန်ဒေဝတ်ဗြူဠကောကနဒါ	၃၂
ကောန်ဒေဝတ်ဗြူဠာလိနီ	၂၂၀
ကောန်ဒေဝတ်ဗြူ ကောံတိလပိုင်သမိန္ဒ	၉
ကောန်ဒေဝတ်သိုင်ဂိတု	၅၄
ကောန်ဒေဝတ်သိုင်တု	၅၅
ကောန်ဗဗ္ဗုဒ္ဓဗြဟ္မာနီ	၄၀၇

[ခ]

ခမိအဘိဘူ	၁၇၁
ခမိဥတ္တရ	၄၄၁
ခမိကဠာရက္ခတ္တိယ	၃၁၂
ခမိကောကာလိက	၁၆၅/၁၆၅

လွှဲအကွန်	မုက်လိမ်	လွှဲအကွန်	မုက်လိမ်
[ခ]		[ဂ]	
ခမိတိဿ	၄၄၁	ဂါထာဒစိဒစးကျိက်ကိုမာရ်	၁၂၀
ခမိဘာရဒ္ဒါဇ	၄၄၁	ဂါထာဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ကြိုဂအောက်	၂၉
ခမိဘိယျာဿ	၄၄၁	ဂါထာကောန်ဒေဝတ်ဗြဟ္မန္တရင်ပတိ	၃၁
ခမိမုံယျထေရ	၅၂၅	ဂုဏ်ထေရ်အညာသိကောဏ္ဍညဂမ္ဘိုင်	၂၁၂
ခမိဝိဓုရ	၄၄၀	ဂုဏ်မဟာထေရ်မဟာမောဂ္ဂလာန်	၂၁၃
ခမိသဉ္စိဝ	၄၄၀	(ဂုဏ်ထေရ်ကဿပ)ဥပမာဂိတု	၄၄၆
ခမိကောန်ပါဝေယျကရး ပိစော	၄၃၇	ဂုဏ်ကောန်ဝုတ်	၉၆
ခမိခေတ်လှဟ်ကို ခမိအနာဂတ်- (ဥပမာသွိုင်လိစ္ဆဝီ)	၅၁၁	ဂုဏ်ဘာဇေတဝန်	၃၅/၆၀
ခမိဗြဥပစာလာ	၁၄၈	ဂူကျိက်မလ္လိကာ	၈၄
ခမိဗြဥပလဝဏ်	၁၄၆/၄၈၁	ဂွံင်တရ်အာနိဗ္ဗာန်ကိုယာန်ကွီစောတ်	၃၄
ခမိဗြဓေမာ	၄၈၁	ဂြိုပ်အဉ္ဇန	၅၈
ခမိဗြစာလာ	၁၄၇	ဂြိုပ်အန္ဓဝိန်	၁၄၄
ခမိဗြစိရာ	၂၃၄	ဂြိုပ်ကူသိပတနမိဂဒါဝိန်	၄၆၉
ခမိဗြဝဇိရာ	၁၅၀	ဂြိုပ်မဒ္ဒကုဏ္ဍိ	၂၉
ခမိဗြထုလ္လတိဿာ	၄၆၄	[ဂ-စ]	
ခမိဗြထုလ္လနန္ဒာ	၄၆၇	ဂုဟ်မးလဂါမ်ဇိုင်အာကလင်ဓရ်	၂၃၃
ခမိဗြသိသုပစာလာ	၁၄၈	စက်ဂိုဏ်း	၄၇၆
ခမိဗြသုက္ကာ	၂၃၃	[ဇ]	
ခမိဗြသေလာ	၁၄၉	ဇနပိဒ်ဒက္ခိဏဂိရိ	၁၈၉
ခမိဗြသောမာ	၁၄၄	ဇောဝ်အလံသွိုင်ဒေဝတ်ကောံ ဂုဏ်- ရတ်ပိ	၂၃၉
[ဂ]		[ည]	
ဂကောံပြိုတ်ဂမ္ဘိုင်	၄၉၉	ညဏဝတ္ထုထပုံစောတ်ထပုံ	၃၂၀
ဂလာန်ချိုက်ပေင်ကိုအင်္ဂပန်ပြကာ	၂၀၆	ညဏဝတ္ထုပန်စောတ်ပန်	၃၁၇
ဂါထာဗြိုဃဒ္ဓိကာရဂရင်ပတိ	၃၆/၆၆	ညးအာစိုပ်တြင်နိဗ္ဗာန်အမြိုတ်	၃၀၇
ဂါထာဗြိုပန်တုဂရင်ပတိဂမ္ဘိုင်	၂၈	ညးကောံအာနိဗ္ဗာန်သြင်လပါံတေံ	၅
ဂါထာကောန်ဒေဝတ်တာယန ဂရင်ပတိ- သွက်ခမိဂမ္ဘိုင် ဝံသေနပတိုန်ပါင်	၅၂	ညးကလိဝံဇူပွဲသာသနာ	၃၁၂
ဂါထာလောဝ်ကျိက် ဗြိုဃဟမ္ပတိကို- သွိုင်အိန်	၂၅၅	ညးမိမသွိုင်ဂမ္ဘိုင်ဒေလောဝ်	၄၇
		ညးပျက်ဓလုက်သွိုင်ဂမ္ဘိုင်	၈၉

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[ည]

ညးဒ်သမ္မာဒိဋ္ဌိလညာတ်ဃာ်
ညးမိက်သွစေ့စးပွဲကျာ်
ညးတိက်လိုင်ကျော် ညးငှဟ်ကတို
ညးထေက်ကိုသိုင်အိန်လှောင်
ညးဟံသေင်ကိုညးဒိန်ဂတ်
ညးစိင်ကျော်အာသံသာ၊ ညးဟံဗျိုက်-
ပွဲဇောင်ဃာ်သံသာ
ညးဟံဗျိုက်ဆာန်ဇေယျာ်
ညးဟံမင်မွဲဇေယျာ်
ညးဟံဖေက်ပရလိုက်
ညးဟံကောင်ဒ်မပ္ပံမိမဟံမွဲ
ညးထေက်ကိုကော်ဓမ္မကထိက
ညးဟဂပ်ဝ်သွထေင်သောပန်တု

၂၈၁

၁၉၆

၄/၅

၂၅၆

၂၅၄

၅၇

၈၀

၈၂

၄၅

၄၃၈

၂၈၂

၇၇

[ဌ]

ဌာန်ဒက္ခိဏဂိရိ
ဌာန်ထေက်ကိုမိပ်လဟင်
ဌာန်ဒဒိန်ဝဋ် ကျော်ရပ်နာ်ဗျိုတ်-
မသက္ကုသေဟ်

၄၆၆

၂၅၄

၁၇

[ချ]

ချင်အရုဏဝတီ
ချင်အာဠဝီ
ချင်ကုသိနာရာ်
ချင်ဗာရာဏသီ
ချင်သာကေတ
ချာ်ကွာဂဂ္ဂရာ
ချေဟ်မုအဲဟိုဏောင်/ဗိုဇွံမာန်လတူ-
ကျာ်တြဲ

၁၇၁

၂၀၃

၁၇၃

၄၆၉

၅၉

၂၁၄

၁၉၅

[တ]

တဏှာ၊ အရတိ၊ ရဂါ-ကောန်ဂုတ်မာရ်-
ပိတု

၁၃၇

၁၃၇

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[တ]

တသိုန်စုတ်ကိုတသိုန်ပတောံ
တိကဘောဇိန်
တင်ရန်တုအ်လရိအ်ယာ်
တောင်ဗာလကိုပဏ္ဍိတ
တုအရန်မဏ္ဍအာချင်ဗြိုဂမ္ဘိုင်
တီလပိုင်အနုရုဒ္ဓ
တီလပိုင်အာနန္ဒ
တီလပိုင်ဥပဝါဏ
တီလပိုင်ဥပါလိ
တီလပိုင်ကစ္စာနဂေါတ္တ
တီလပိုင်ကဿပဂေါတ္တ
တီလပိုင်ဂေါမိက
တီလပိုင်တိဿ
တီလပိုင်နာဂဒတ္တ
တီလပိုင်နာရဒ
တီလပိုင်နိဂြောဓကပ္ပ
တီလပိုင်ပဝိဋ္ဌ
တီလပိုင်ပုဏ္ဏ
တီလပိုင်ဗြဟ္မဒေဝ
တီလပိုင်ဘူမိဇ
တီလပိုင်မဟာကဿပ
တီလပိုင်မဟာကပ္ပိန
တီလပိုင်မဟာကောဠိက
တီလပိုင်မဟာမောဂ္ဂလာန်
တီလပိုင်မုသိလ
တီလပိုင်မောဠိယဖဂ္ဂုန
တီလပိုင်ရာဟုလ
တီလပိုင်လက္ခဏ
တီလပိုင်လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယ
တီလပိုင်ဝီရိယ

၆

၄၆၆

၂၃၀

၂၈၈

၁၆၂

၁၆၂/၄၀၇

၇၀/၄၀၇

၁၉၂

၄၀၇

၂၈၁

၂၁၈

၁၃၃

၅၂၄

၂၂၁

၃၇၁

၂၀၄

၃၇၁

၄၀၇

၁၅၇

၃၀၀

၁၆၂/၄၀၇/၄၄၄

၁၆၂

၃၆၉

၄၀၇

၃၇၁

၂၇၇

၄၈၉

၄၉၉

၅၂၂

၂၀၃

လွင်အကွၢ်	မုက်လိခ်	လွင်အကွၢ်	မုက်လိခ်
[တ]		[ဒ]	
တိလပိုင်ဝိသာခ	၅၂၃	ဒိုသုပဿ	၄၄၁
တိလပိုင်သမိဒ္ဓိ	၉	ဒုဟ်ကာမဂုဏ်	၂၄
တိလပိုင်သာရိပိုတ်	၇၀/၂၀၈/၄၀၇	ဒုဟ်ကျဇူး	၉၄
တိလပိုင်သုဇာတ	၅၂၂	ဒုဟ်ညးဟံ့မွဲကိုလ္လီပရာ	၄၄၄
[ထ]		ဒုဟ်ညးသွအန္တရာယ်ပွဲမကိုဒါန်	၃၆
ထေက်ကိုဒြေံပတောန်စောန်ထွေး-		ဒုဟ်ဒါန်အပရစေတနာလို	၁၀၃
ကုညးပဒတ်မွဲစွဲ	၂၂၇	ဒုဟ်ချက်ကေပ်ဒဒေံဒယံလောန်	၂၂၁
ထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ထေက်ကိုမိပ်လဟိုင်	၇	ဒုဟ်ခါတ်ပန်ကတိုဒ်	၄၂၆
ထပ်သီဂီနိုက်	၄၇၉	ဒုဟ်ဖိုလ္လုဟ်လွန်ကောံလ္လီပရာ	၂၃၇
ထေရ်မောဂ္ဂလာန်ပဒတ်ဌာန်သေ့-		ဒုဟ်သမ္ဘိဟံ့မွဲကိုပညာ	၆၂
ကောံကျၢ်တြဲ သိုဟံ့ပြာပ်အာ ဗိုဟို-		ဒုဟ်သျှိုက်မျိုက်ဓာတ်ပန်	၄၂၆
ဂလာန်နကိုက္ကဒ္ဓိ	၅၁၉	ဒုဟ်လာဘ်ပူဇ်သက္ကာ	၁၆၉/၄၇၃
[ဒ]		ဒြေံပတောန်သမ္ဘိဗိုဝ်ဒတဲကိုဖိုဟံ့မာန်	၂၁၈
ဒဒိန်ကိုပွမသျှိုက်ဆာန် ဗိုသွဂုဏ်-		ဒွေတ်ဝတ်သိုင်အိန်ထပ်သတ်	၂၅၁
ရင်သကအ်	၅၉	ဒွေတ်လုတ်မိုဟ်မၞိၤ	၈၃
ဒယေံဒွက်တဲပိဏ္ဍာပါတ်ကလိဝံ ကျၢ်တြဲ-		[ဝ]	
ဟံ့သွပြဘိုက်	၁၈၄	ခရ်အရိယသဘာဝကမ္မိုင်ဟံ့ချပ်ပိဝိင်-	
ဒါနမကိုဒါန်ကုပုဂိုလ်မျိုက်သီလ ဥပမာ-		သွေဟ်ပွာ	၃၃၇
ဗိုဖိုဇော်	၁၀၈	ခရ်အရာဒတန်မိုဟ်ဂမ္မိုင်	၃၉
ဒေဝဒတ်	၁၆၉/၄၀၇/၄၈၅	ခရ်အလိုဇကုကျၢ်ဖျောတ်သျှဇာယ်	၃၃၄
ဒေဝါနမိန္ဒ	၂၅၀	ခရ်အာစိုပ်ပရလိုက်တဲဟံ့ဒေံစင်တူ	၂၃၆
ဒေဝတ်မာရ်	၁၁၅	ခရ်ကလိလောန်အာပုဂိုလ် ပိဂကူ	၆၉
ဒေဒုင်စသိုင်ဖိုတုပ်ကိုကမ္မောန်ဇကုသွ	၉၅	ခရ်ကလိလောန်ဟံ့မာန်	၁၀၇
ဒါန်တဲကိုသိုပတမ်ကုသိုလ်ဇော်မောပ်	၃၅	ခရ်ကိုလလမ်ကေံပွတ်ကာမရာဂမာန်	၂၀၆
ဒါန်ဇော်သိုင်သေရီ	၆၄	ခရ်ကတိုဒ်ကျၢ်ဟိုတ်နူအဝိဇ္ဇာဂမ္မိုင်	၂၆၃
ဒိုက္ကန္တကူဇု	၂၂၇	ခရ်ခမ္မိပြာပ်စသိုဒကာ ဒေဗ္ဗာရဏာ	၄၄၈
ဒိုဂိဇ္ဈကုဋ်	၄၀၇	ခရ်ခိုဟ်ပြုစိုက်ဗျူ	၃၈
ဒိုပါစီနဝံသ	၄၄၀	ခရ်တိတ်ဗူးနူဒဒိန်မာန်	၁၈
ဒိုဝက်က	၄၄၁	ခရ်တိတ်ဗူးနူလအိတ်ခါ	၃၃၅
		ခရ်တိက်လိုင်ကိုခရ်ဇုဟ်ကတို	၄

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[ခ]

ခရီးဗွာရဏာသွက်ဒဒိန်ဝဋ်ဝံအိုတ်	၃၄၀
ခရီးဒါးသွေးဒေဇော်ပွတ်ဒေကလိလောန်-	
ဂမ္ဘိုင်	၃
ခရ်ဒိုဟိုတ်တိတ်ဗူးပိဂကူ	၂
ခရ်ဒိုဟိုတ်သက်စွာဇေကျဇြင်ကောင်	၅
ခရ်ဒိုဟိုတ်တိတ်ဗူးမာန်	၁၇/၇၀
ခရ်ဒိုဟိုတ်ဝံပဒတ်မွဲတသိုန်	၄၃/၂၅၉
ခရ်ဒိုဟိုတ်သတ်ဂမ္ဘိုင်ဝံကလိဝံတသိုန်	၅၈
ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၆၃
ခရ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဂမ္ဘိုင်	၂၈၈
ခရ်ပါကောဟိုတ်ပန်ပြကာ	၃၆၈
ခရ်ဖိုဝံပံဇက်ကောသပျရ်ဂမ္ဘိုင်	၁၈/၆၁
ခရ်ဖိုကိုဒါန်ဂမ္ဘိုင်	၂၂
ခရ်မပြဂမ္ဘိုင်	၄၄
ခရ်မဟံအိုဟ်တြေ	၃၈
ခရ်မလေပ်ကတိဗဒ်ကိုပူဂိုလ်သတ်	၃၉
ခရ်မလေပ်ရင်တုင်ဂြိဏာလောက	၄၁
ခရ်မလေပ်ဗန်ဒက်ဖျပ်လောက	၄၁
ခရ်မလေပ်ခေလီၤချိုက်ပြိုက်ပျဲ, မာ်ဂြိ,-	
ကွာတ်လဒီ,ဗန်ဒက်လောကဂမ္ဘိုင်	၄၂
ခရ်မလေပ်သီဂိုင်ကေတ်ဖိုဓါဂကူ	၉၇
ခရ်မဂပ်ဝံဇိုတ်သပေါတ်အပွဲသန္တာန်	၃၆၄
ခရ်ယျက်ထုမလေပ်ဗန်ဒက်အပွဲမူး	၁၅
ခရ်သွဲလောက	၃၃၆
ခရ်သေဠိဇော်ပိတုကို တုအရှန်လေပ်-	
ကလိလောန်ဟံမာန်	၈၀
ခရ်ဟိုတ်ဇေကျကာယဂမ္ဘိုင်	၃၂၃
ခရ်ဟိုတ်မသွေးကိုဒါန်ဟံမာန်	၂၀
ဓာတ်တုဟ်တုဟ်	၃၉၅
ဓာတ်ထပုံဂကူ	၄၀၂

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[န]

နအယာ်မာတ်အာတ်စဂ်ဟံဝံယု-	
ဘိက္ခု	၂၀၀
နရက်ပဒုမ	၁၆၇
နိဂီကမ္မာသဓမ္မ	၃၅၀
နိဂီခေါမဒုဿ	၂၀၁
နိဂီနရက	၉၈
နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ကတိဒ်ပွဲရုပ်ဟောင်	၃၅၂
နန္ဒမာတာကောန်ချင်ဝေဠုကဏ္ဍကီ	၄၈၁
နူအဝိဇ္ဇာစိုစိုပ်အရဟတ္တဖိုလ် ဗိုဒ်ဟိုတ်-	
အဆက်အဆက်	၂၉၂

[ပ]

ပဝါရဏာကျာ်တြဲ	၂၀၉
ပုရိန္ဒဒ	၂၅၀
ပူဂိုလ်ပန်ဂကူ	၁၀၄
ပူဂိုလ်မိုဟ်မဂ္ဂိုင်ဂပ်ဝံရာဒနာ	၂၂၂
ပူဂိုလ်ဟံမွဲကိုဂဗုဓဂပ်ဝံဂမ္ဘိုင်	၁၆
ပဒုဗ္ဗင်ဒေဝတ်မာရ်	၁၁၈
ပြဘာဇ်တိဗ္ဗရက	၂၈၅
ပြဘာဇ်သုသိမ	၃၇၆
ပြဒ္ဒညာ ညးသျှိုက်ဆာန်လောန်-	
နူဇေကျ နွံ/ဟံမွဲ	၈၅
ပြဒ္ဒညာကာမဂုဏ်	၉၀
ပြဒ္ဒညာအဇိတ ဒေသုာန်ထေရ်-	
သာရိပိုတ်စိုကိုပိဝါ	၃၀၉
ပညာညးဗြဟ္မတ်ဓါလပုဟ်တဲ	၁၄၄
ပစ္စေကဗုဒ်တဂ္ဂရသိဒ်	၁၀၂
ပွမသျှိုက်မျိုက်ကိုပွမစံင်တူ	၆
ပွမသျှိုက်ဆာန်,ဂြပ်ရတ်,လျးအရံင်	၇
ပွမတွံခရ်ဖြးဖြး	၂၂၀
မွှော်ဟိုတ်ဂြပ်ဟံတန်တတြဲသက်	၄၅

လွှင်အက္ခရ်	မှက်လိမ်	လွှင်အက္ခရ်	မှက်လိမ်
[ပ]		[ဗ]	
ပင်ယန(ပင်ဘိုတ်)	၁၈၅	ဗဗ္ဗးပစ္စနီကသာတ	၁၉၆
ပင်သိုင်ကောသလစဇာတ်တဲ	၉၂	ဗဗ္ဗးဗိလင်္ဂိကဘာရဒွါဇ	၁၈၁
ပေါတင်စေဟ်ပုန်ဒေဝတ်ကိုအသူ	၂၄၃	ဗဗ္ဗးဗြာဟ္မဏမဟာသာလ	၁၉၃
ပေါပြိုင်ဂလာန်ဒေဝတ်ကိုအသူ	၂၄၇	ဗဗ္ဗးဘာရဒွါဇ	၁၇၇
ပွဲခမိသုတ် ပြာပ်စသို့ဒကာဂမ္တိုင်-		ဗဗ္ဗးဘိက္ခက	၁၉၉
ဗိုဘဲဂိုင်	၅၁၃	ဗဗ္ဗးမာနတ္ထဒ္ဒ	၁၉၅
ပွဲအဘိဉာဏ်သမာပတ် စွပ်တန်-		ဗဗ္ဗးမာတုပေါသက	၁၉၉
တုပ်သုတ်ကိုဇကုတဲဗိုကျ်တြဲထိုင်သး-		ဗဗ္ဗးလောကာယတိက	၃၃၆
ထေရ်ကဿပ	၄၅၉	ဗဗ္ဗးသင်္ဂါရဝ	၂၀၀
ပိုန်ဂြပ်မုံပွဲညးယုတ်ဂမ္တိုင်	၁၀၀	ဗဗ္ဗးသုဒ္ဓိကဘာရဒွါဇ	၁၈၃
[ဖ]		ဗဗ္ဗးသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ	၁၈၅
ဖမ်မန်ဒိုင်မုံယျုအာနက	၅၁၀	ဗဗ္ဗးဗြေဓနဉ္စာနီ	၁၇၇
ဖိဂွံပင်ဖက်ဆက်ဆောံမိဿဟာဲခိုဟ်	၉၈	ဗြိုတုရူပစေက	၁၆၅
ဖိဂွံကလင်ခရ်သပ္ပရိဟ်	၂၃၁	ဗြိုဗက	၁၅၉
ဖိဒုဟ်ပွမအေင်ဒင်	၂၄၂	ဗြိုသနင်္ကမာရ	၁၆၉
ဖိဒုဟ်ပွတ်ဒေါသဂမ္တိုင်	၂၅၉	ဗြိုသုဒ္ဓါဝါသပစေက	၁၆၃
ဖိဝီရိယကိုဒုဟ်လျုဟ်လွန်	၂၉၂	ဗြိုသုဗြဟ္မပစေက	၁၆၃
ဖိမုံကိုသတိ	၂၂၉	ဗိုအာလအိတ်လောကနကိုဗိုင် ဟုံစိုပ်	၆၈
[ဗ]		ဗိုအာယုက်အိုတ်လောဲသွာ-	
ဗဟုပုတ္တကစေတီ	၄၆၈	(ဥပမာသွာတု)	၅၀၉
ဗဗ္ဗးအက္ခောသကဘာရဒွါဇ	၁၇၈	ဗိုဥပမာပွမတွေဟ်လက် ကလောင်စိုပ်-	
ဗဗ္ဗးအဂ္ဂိကဘာရဒွါဇ	၁၈၃	ဥးတွေဟ်လက်	၁၇၉
ဗဗ္ဗးအသုန္ဒရိကဘာရဒွါဇ	၁၈၀	ဗိုကသပ်စိုတ်ဒ် ကွာဟုံဒ်ကျ်	၃၆၁
ဗဗ္ဗးအဟိသကဘာရဒွါဇ	၁၈၁	ဗိုကျ်ထိုင်သးဥးကျောန်စိုတ်မိမ	၁၉၉
ဗဗ္ဗးဥဒယ	၁၉၁	ဗိုကျ်တြဲသွအဲပရဲကိုခရ်တဲပဒတ်	၁၅၅
ဗဗ္ဗးကသိကဘာရဒွါဇ	၁၈၉	ဗိုကျောန်ဝတ်မာရ်လေ့လှန်ကျ်	၁၃၈
ဗဗ္ဗးဇဠာဘာရဒွါဇ	၁၈၂	ဗိုဂွံကလောင်ဝံဘဝမိုဟ်ဝါတ်-	
ဗဗ္ဗးဇာဏုသောဏီ	၃၃၆	(ဥပမာတိဇ္ဇေ)	၅၀၇
ဗဗ္ဗးဒေဝဟိတ	၁၉၂	ဗိုထေရ်မဟာကဿပဟိုခမံက်-	
ဗဗ္ဗးနဝကမ္မိကဘာရဒွါဇ	၁၉၇	ပတိတ်ဂုဏ်ဇကု	၄၆၃

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[ဗ]

ဗိုထေရ်မဟာကဿပသွခမီ (ခရ်တံ- အလိုဇကု)	၄၆၆
ဗိုထိုင်သးကျက်တြိပဒတ်ပွဲဌာန်သို့တ်ဇြ	၁၉၈
ဗိုဒေဝတ်မာရ်ဗတိုက်ဖအောင်ကျက်- သွက်ဂွံသွသိုင်	၁၂၉
ဗိုဒေဝတ်မာရ် ဗက်ဂွဲလအာဂတိ- တိလပိုင်ဂေါမိက	၁၃၃
ဗိုဒေဝတ်မာရ်ဗက်လက်ကရ်ကျက်တြိ- ထပ်သွာံ	၁၃၅
ဗိုဒေဝတ်မာရ်သွာန်ကိသာဂေါတမီ	၁၄၄
ဗိုဒေဝတ်မာရ်လေဝ်လှန်ခမီဗြိဟိယော	၁၄၅
ဗိုဒေဝတ်မာရ်ဘပဠခမီဗြိညပ္ပလဝဏ်	၁၄၆
ဗိုဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်ထိုင်သးဂုဏ်တိဂမ္ဘိုင်	၇၃
ဗိုဒေဝ်ဗတောန်ထေရ်အာနန္ဒ နဝေါဟာ- ကောန်ဌာ်	၄၆၆
ဗိုဒင်ဒါန်ချာ်ဂမ္ဘ	၁၉၂
ဗိုခရ်စပ်ကိုသုညတကျေဗွန်	၅၁၂
ဗိုဓာတ်တုပ်သုဟ်နရ်	၄၀၆
ဗိုဓာတ်ပန်တို့လုပ်သုခဒုက္ခ	၄၂၅
ဗိုပူဂိုလ်တုအရှန် ပါကျေလောကပညပ်	၁၆
ဗိုဗတိုက်ဖအောင်တိလပိုင်ကဿပ- အဝယ်ဗျူကျင်သွက်ဂွံဒင်ဒါန်ပစ္စယ်-	
ဒကာတအ်ကို	၄၅၀
ဗိုဗတိုက်ဖအောင်တိလပိုင်ကဿပ- သွက်ဂွံတံခရ်ကိုခမီဂမ္ဘိုင်	၄၅၂
ဗိုဗဗူးထေင်ပွဲပွမဂွံပဒတ်ဗွဲတသိုခ်- ကျက်တြိ	၁၈၈
ဗိုဗြိုသဟမ္ပတိအာတ်အခေါင်သွက်ဂွံ- တံခရ်	၁၅၃
ဗိုယုဒိုဝေပုလ္လုပြင်လှာ်ကျင်တုဟ်တုဟ်	၄၄၀

လှောင်အက္ခရ်

မှက်လိမ်

[ဗ]

ဗိုသတ်ဟံမ္မဲကျာဉပမာက္ခိစောတ်	၁၅၁
ဗိုဟံဂွံဒင်စသိုင်ဖိုသမဏဗြာဟ္မဏ	၂၇၉
ဗိုဟံဂွံယုသအးဇုနဂလာန်	၁၈၃
ဗိုဟံထေက်ကိုဆေဝ်ဒပ်စိုတ် နပ္ပ- ကုသိုလ် ပွသရံပါပ်အိုတ်သို	၁၅

[ဘ]

ဘဲထေက်ကိုဖေက်ဂွံက်ပိဂကူ	၃/၆၀
ဘဲမသုန်ပြကာကိုသောတာပတ္တိယာ်- ပန်ပြကာ	၃၂၈

[မ]

မဟာသာလဟိုဂလာန်ဟံ့စွတ်ဂမ္ဘိုင်	၈၄
မဟာလိဟံပတေဂလာန်ကျက်တြိ- ကောင်ဆိုသိုင်အိန်	၂၅၁
မာတုဂါမ	၄၈၀
မပ္ပံပြိုတ်ဗွပ်ဇုတ်	၄၉၉
မာယာပွမဂ္ဂိစွာ်သိုင်အိန်ဒေအာတ်ကောတ်	၂၆၀
မိတ်သဟာယ်ပြေဝဲဇ္ဇာညးကွာ်တရ်	၃၈
မာသိုဒ်တုအရှန်တတ်ကျေံတု	၃၄
မ္မဲဘဝကတိုဒ်သတ်ဂမ္ဘိုင်	၂၂၇
မင်ဗွာ်သုဒဿန	၉၂

[ယ/ရ]

ယဲကသံက်သွာဉက္ခဏက	၄၇၇
ယဇ်မ္မုကိုဖိုကျေံယဇ်ဟံမ္မဲကိုဖို	၈၆
ယုတိဝရ	၄၄၀
ယုမာဂဓက	၄၄၁
ယုရောဟိတဿ	၄၄၁
ယုသုပ္ပိယ	၄၄၁
ယုသညာသုစုတ်	၁၈၂

လှောင်အကွရ်	မှက်လိခ်	လှောင်အကွရ်	မှက်လိခ်
[ယ/ရ]		[လ]	
ယုသွိုင်အိန်ဂမိုင်	၂၅၀	လာဘ်ပူဇ်သက္က	သွအန္တရာယ်စိုကို-
ရသိဂမိုင် ချသမ္ပရအသုရိန်	၂၄၉	တုအရုန်	၄၈၃
ရာဟုအသုရိန်	၅၄	[ဝ]	
[လ]		ဝတ္ထုဒါန်ကိုခေရ်ဖိုဂမိုင်	၃၃
လကိုဟ်အာဠာဝက	၂၃၄	ဝါသဝ	၂၅၀
လကိုဟ်ကုန္ဒက	၂၂၇	ဝေပစိတ္တိအသူ	၂၄၂
လကိုဟ်ခရလောမ	၂၂၈	ဝေပစိတ္တိအသူ ဟိုလက်ချ	၂၄၃
လကိုဟ်မဏိဘဒ္ဒ	၂၂၉	ဝေရောစနအသူ	၂၄၇
လကိုဟ်သက္က	၂၂၇	[သ]	
လကိုဟ်သူစိလောမ	၂၂၈	သက္က	၂၅၀
လကိုဟ်မွှောံပိယက်ရမာတာ	၂၃၁	သဟဿက္ခ	၂၅၀
လကိုဟ်မွှောံပုနဗ္ဗသုမာတာ	၂၃၁	သမ္မာရအသူ	၂၄၈
လျးအရံင်ပန်ဂကူ	၁၆/၄၆	သန္တောသပန်ပြကာ	၁၂၀
လှောင်ဇျာန်ကျာ်တြဲလုပ်စညောန်ကို-		သာမဏီသာနု	၂၂၉
သွပရိနိဗ္ဗာန်	၁၇၄	သုဗ္ဗေတိ	၂၅၀
လှောင်ညဏ်အလံင်ကျာ်	၂၆၈	သုဒတ္တ(အနာထပိဏ္ဍိကသေဠီ)	၂၃၃
လေံဒစုန်ပြဲလတူနူကောန်ဟံ့ကောန်-		သမ္ဘိဓါဂကူ တုပညာဓါဂကူ	၂၆၁
စိုတ်မိမ	၁၉၄	သိုဒိုင်သပေါကျောံကိုင်ကြောင်	၉
လုတ်မှာဒုဟ်ကုညးဟံ့ထေက်ကိုလုတ်-		သိုဗယိမဏိမာလိက	၂၂၉
မှာဒုဟ်တု ဗိုအာစိုပ်ဒုဟ်	၁၄	သေဟ်ဟံ့ချ်ညးသပ္ပုရိဟ်	၂၀၁
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာအရုတ်	၄၇၄	သုဇ္ဈကျညးမွဲကိုသီလ ဒေဝတ်တအ်-	
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာကျိန်ဒိကသံက်	၄၇၇	ဟံ့ကျဟ်မွဲ	၂၄၈
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာစုပဗိုဟ်အိက်-		သိုင်အိန်	၂၃၇
(စုတျု)	၄၇၅	သိုင်ဒေဝတ်ပဇာပတိ	၂၃၉
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာသောန်ဥန်က	၄၇၃	သိုင်ဒေဝတ်ဝရုဏ	၂၄၀
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာဂစေမ်	၄၇၇	သိုင်ဒေဝတ်က္ခိသာနု	၂၄၀
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာခရော်ထပ်	၄၇၈	သိုင်အဇာတသတြ	၉၃
လာဘ်ပူဇ်သက္ကဥပမာတုံပြာတ်,ဒုန်-		သိုင်အရုဏဝါ	၁၇၁
ကပိုဟ်,ချေအသတိုရ်မွှောံ	၄၈၅	သိုင်ပသေနဒီကောသလ	၇၇

လှောင်အကွၢ်

မုက်လိမ်

လှောင်အကွၢ်

မုက်လိမ်

[သ]

[ဟ]

သွိုင်လိစ္ဆဝီမဟာလိ

၂၅၁

ဟိုတ်ဒဒိမ်ကတိုဒ်ကောံဒဒိမ်ပျိုတ်

၃၃၁

သွာန်ပုစ္ဆာအစေလကသပဂမ္ဘိုင်

၂၈၃

ဟိုတ်တမ်ရာဂ,ဒေါသဂမ္ဘိုင်ဂွံကတိုဒ်

၂၂၈

သွာန်ဟွံဗွဲဂမ္ဘိုင်

၃၂၁

ဟိုတ်နူညးမမိက်ကိုမဲ့မဲ့ပွန်ဂတးလီလော်-

သမေဟ်ဟတ္ထကအာဠဝက

၄၈၀

ထေရ်သာရိပိုတ်ဟွံစံင်တူ

၅၁၈

သမေဟ်စိတ္တ

၄၈၀

ဟွံထေက်ကိုပတိုန်ဒုဟ်ပွဲညးမူကို-

သကအ်ပွင်ပူဂိုလ်သတ်

၄၀

ပွသရံပါပ်ဂိုဏ်

၂၂၅

[ဟ]

[ဇ]

ဟိုတ်ဂွံပြာကဋ်ဂမ္ဘိုင်

၄၃

စိုန်တိပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နဂမြင်ဉာဏ်ဇေ-

ဟိုတ်ဝိတက်ဂမ္ဘိုင်

၄၀၃

လေဝ်ဟွံဒုင်ဝန်ဒ်တူအရှန်ဏီ

၃၇၁

ဂွံသမ္ပိလဝ် လှောင်အကွၢ်
တဲရောင်။